
FIEL
PERO
DESDICHAD.

NESTOR
DIONYS
NOVARIEN

4

07

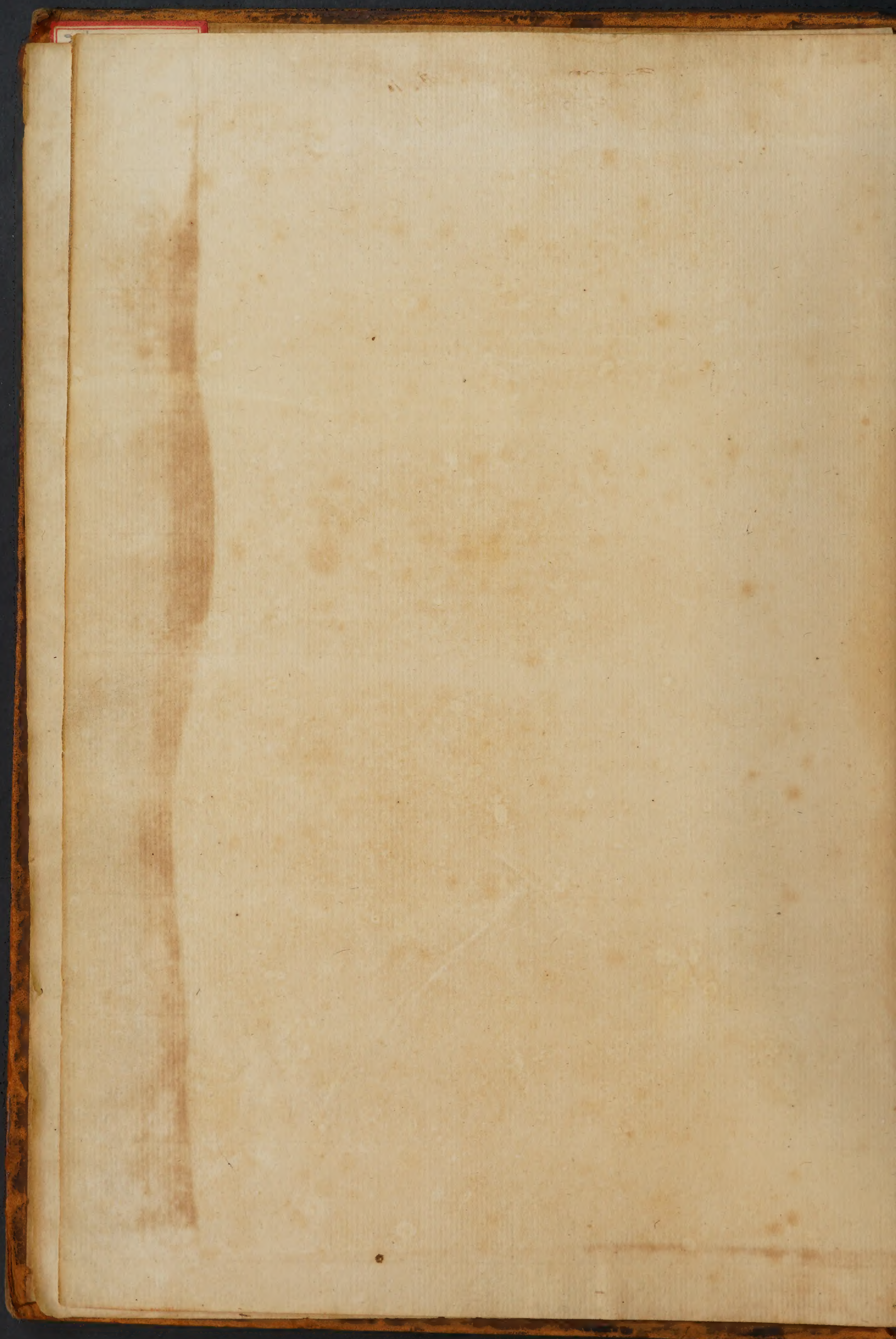
Onomasticon, a Lexicon or Vocabulary
of the Latin Tongue. 2nd edition 1488

Dionysius Nestor

9/(?)/-

Nestoris Dionysii Nouariensis ordinis Minorum de obseruantia ad illustrissimum principem Lodouicum Sphortiam: i opus eius excellentiæ dicatum uersus incipit.

Anguiger hunc princeps tu qui auxiliaribus armis
Tutor ades domino Mutinæ Lodouice libellum:
Accipe: quem tota tibi Nestor mente dicaui
Strenuus ut bellis, sic donis teste Mineruæ,
Ingenioq; ualens, quando. tibi quid uacat oci,
Hunc legito: hoc curas post ardua gesta leuato:
Ardua gesta loquor: quis toto partus in orbe
Semper honos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.
Rebus nempe suis socium petit Itala tellus:
Imprimis Xystus diuus summusq; sacerdos:
Te quoq; Partenopes rex Hetruscusq; senatus
Dux Mutinæq; socer: fluiiq; Bononia Rheni.
Gaudet & ipsa tibi iuncta esse Sabaudia: & urbis
Inclytus ipse nouæ princeps, & classe superba
Metropolis Ligurum: Promptum teq; excit in arma
Pro socero, inuicti magnum qui nomen adeptus
Herculis, inuisos te præside conteret ausus
Hostis: & Italiæ dabis aurea tempora pacis.
Si quibus Ausonius fama immortalis auorum est
Principibus, parti si sunt uirtute triumphi,
Ante alios leget ipsa tuos hæc, posteraq; ætas.
Ipse canet pugnas uates: & fortia dicet
Prælia: teq;, tuasq; sonabit carmine palmas.
Perge igitur: superosq; habeas ad uota secundos.
Ii tibi dent gazas Arabum: dent Nestoris annos:
Fortunam Augusti, & sceptra imperiosa monarchæ.
Armatasq; meo hoc firmes sermone cateruas.
Hectorei socii mecum durate sub armis.
Sacra etenim (si fas tamen est) per numina iuro,
Stamina si geminos lachesis mihi nerit in annos
Imperitanti, hostes cogam stricto ense subactos
Lingere humum coram: & sæua præ strage dare hærbas
Tunc omnis spoliis, tunc & fulgentibus armis,
Electis pariter & equis, opibusq; superbis
Donabo: ac magno (durate age) semper honore,
Hinc bellis, picta inde iocis, fuluisq; micanti
(Dona ubi pensa) tholis, mecum dignabor in aula.
Iamq; uale: studioq; uacet mens alta salubri:
Aspiresq; tuo princeps clarissime uati,
Fratrum apud Excelsum precibus seruande meorum.

Priſcianus Bax huius abacis antiquiores noſtri teſte Abax
Priſciāo declinabāt: a cuius genitiuo gre
co/Τοῦ ἀβάκοσ/Poſtea hic abacus dixe/ Abacus
runt. Eſt autē abacus mēſa ſuper qua co/
medere conſueuimus: uel (ut aliis magis
placet) ſuper qua potoria uaſa locantur.
Plinius Inde etiam he quadre in quibus conciſæ
carnes diſponūt/abaci uocati ſūt. Plinius
Libro. xxxvii. amplitudine nunq̄ paruos
excedūt abacos. Tabella item ſuper qua
decuplatiōes fiunt/abacus dicta ē: qn etiā
ipa decuplatio. Nam ide etiam quom cal
Plinius culi qdam fiunt abaculi uocātur. Plinius
Libro prefato. Veluti quom calculi fiunt/quos qdā abaculos appellant. Aba
Perſius cus cum primam corripiat ſyllabam/cum unico b ſcribitur. Perſius ſatyra ſe
cunda
Iuuenalis Nec qui abaci numeros. Iuuenalis. urceoli ſex/
Auſonius Ornamentum abaci. Auſonius.
Atq; abacum ſamio ſæpe oneraſſe Luto.
Hierōym⁹ Abbas huius abbatis cū duplicato b ſcribitur: & ſyrum eſt Hieronymo teſte uo Abbas
cabulum: & pater interpretatur. Abas huius abantis proprium uiri nomen Abas
Virgilius cum unico b ſcribitur: cuius prima ſyllaba correpta eſt. Virgilius libro ænei/ Abantes
dos primo.
Statius Et qua uectus abas. Statius libro thebaidos ſecundo. Abatos
Et bellator abas: indignatuſq; tonantem. Abantes cum unico b populi quidā
Herodotus ſunt Ionum inter Achiuos/teſte Herodoto libro hiſtoriarū primo. Alios eo/
Orpheus dem nomine dixit in argonautica. Orpheus eſſe iuxta pontum. Rurſum &
Ariſtarchus alios ſcripſit Ariſtarchus ſuper librum iliados ſecūdū eſſe iſulæ eubœæ. Aba
tos cū unico b iſula quædam eſt circa extrema Aegypti i memphitica palu/
de. Simili cognomine locus quidam ultra Aegyptum & Aethiopas abantiqs
Lucanus uocabatur: ubi primum Nilus magno fragore deſcēdit: de quo Lucanus me/
minit libro decimo/quom ait.
Hinc Abatos quam noſtra uocat ueneranda uetuſtas/
…rra potens primos ſenſit percuſſa tumultus.
Ab…tis ab ugutione/Mamotrecto/Britone/Catholico/indeclinabile & com/ Abextis
m…nis generis eſſe tradit: ita ut exponatur abextis qui uel quæ exta aſpicit.
S…ili quoq; modo abatis q uel quæ menſuris præeſt: uel ānonā mēſuris di/ Abatis
uicit. Abaccidentibus qui uel quæ ſcribit uel notat accidētia. Acommētariis Abaccidēti
uel acōmentarienſibus (utrunq; enim cōperitur) cancellarius uel cancellaria. bus
Acaliculis qui uel quæ præeſt caliculis uel poculis cuſtodiēdis. Areſponſis q Acōmtariiſ
uel que dat reſponſa. Aſecretis ſecretarius uel ſecretaria: quem loquendi mo Acōmenta
dum i ſacra ſcripitura frequētem iuenies. Ego autē duas eſſe dictiones cōten rienſibus
derim: præpoſitionem ſcilicet/& nomē: quod ac etiam auctoritate cōproba A caliculis
Cicero mus: Cicero ad atticum. Nec ullam aliam ob cauſam ſeruum a pedibus meis Areſponſis
Romā miſi. Nam unica dictio (ut iſti uolunt) a pedibus/accuſatiui hic caſus A ſecretis
eſſet/dixiſſe debuerat Cicero meum: non meis: ut adiectiuū cum ſubſtantiuo A pedibus
concordaret: cum utiq; congrue ſic loqui potuiſſet: ſeruum meum a pedibuſ A libellis
Romam miſi. Placet igitur/ut duæ dictiōes ſint: & ſub duplici accentu pro/ A manuēſi
nuntientur: & ubi ſubſtantiuum non ponitur/ſubaudiatur ſeruus ſcilicet/uel bus
miniſter: ſerui uel miniſtri: ſeruo uel miniſtro: ꝓut expoſtularit ipſum uerbū A manibuſ
Martialis a quo r̄getur. A pedibus is dicit/qui ad iter pedes mittitur. Martialis. Cur nō A manu
Suetonius menſa tibi ponitur a pedibus? Suetonius in domitiāo. Epaphroditum a libel A ſecreto
lis capitali pœna condemnabit. Is a libellis uocatur/qui libellorum qui a ſup

plicibus dantur, cura gerit. Et i Nerōne ait. Nec dispensatoribus aut a manuē
sibus exceptis recepit. A manuensibus siue a manibus is appellatur, qui litte
ras excipit, uel describit. Qui etiam per ablatiuū numeri singularis loqui con
Suetonius suеuerūt. Idem Suetonius in Augusto Talbo a manu ꝙ pro epistola prodita
Hieronymus denarios quingētos accepisset crura effregit. Hieronymus in secūdo libro re
gum capitulo. xxiii. Fecit eum sibi. Dauidq; auricularium a secreto: idest auri
cularium secretarium.
Probus Auctor cum c t ex libus scribitur: & cōmunis generis est, testibus Probo Pho Auctor
Phocas ca, Prisciano: & si Isidorus masculini tantum generis esse tradiderit. Nec ab Actor
Priscianus augeo (ut scribit Probus) deducit: etsi a uerbo præfato deriuari idem dicat
Probus Isidorus: sed teste super donati artem Seruio, a se auctor nascitur: non ab au
Seruius geo descēdit. Aliud est enim augere: aliud auctorē esse. Errant etiā qui absq;
Vgutio c auctor scribūt. Neq; enim. ἀπὸ τοῦ ἀυθέντου trahitur, ut Vgutio sōniauit.
De quo (paulisper digrediar) non satis admirari nequeo: ꝙ cum latinarū litte
rarum mediocrē haudquaq̃ scientiā, Græcarū uero, prope nullū habuerit, uo
cabulis græcis, nō latinis mō, nō in epte dicā, aut i erudite, sed a uero prorsus
uerésimiliq; abhorētes iterpretatōes, etymologias, cōpositiōes, deriuatōes, cō
tra approbatissimorū tā Græcorū q̃ latinorum auctoritates, innectere ausus
Isidorus sit Cuius & Isidori, a quo, maxima ex parte Vgutio ipse errores accepit, Ca
tholiciq;, quod & ipsum oīum Vgutionis errorū siluā hausit, necnō Mamo
trecti, ac Britonis, si uellē errata colligere, haud paruū quidē opus compila
rē: qppe cum tātum barbariei q̃ latinitatis habere credātur. Sed non est huius
tpis, aut loci, oīa horum errata corrigere. cū animo sedeat magis nr̃a tradēdo
differere: q̃ alioꝝ aperiēdis erroribus iseruire. Vnū tamē postremo dixerim,
in oībus Catholicon errasse, qbus pro opportunitate castigādus a nobis in
Actor ducetur Vgutio. Nūc autem ad propositum redeamus. Auctor & actor hoc
distāt: ꝙ actor dicitur orator, q agit causam: quiq; gestum uultus & corporis
agit. Vnde tū ipsa ꝓnūtiatio, tum oratio quæ habetur, tū oratio scrip ta, actio
est appellata. Item comœdus & tragædus, idest Histrio, qui agit gestus in scæ
Auctor na, & mimus oīs, actor uocari potest. Auctor autē est (ut sic dicam) factor. Vn
de pœtas cæterosq; operum cōditores, auctores uocamus. Et illum qui fecit
aliquod opus, qui egit bellum, egit pacem, auctorem operis, auctorem belli,
auctorē pacis dicimus. Quin etiam non tantum qui aliquid faciūt, sed qui ꝑn
cipes sunt, & primi iubent, auctores appellantur. Nam & hominem in quo
est potestas & dignitas, auctorem uocamus: unde auctoritas dicta est: ut est a
Liuius pud Liuium. decreuerunt enim ut quom populus regem iussisset, id sic rat n
esset si patres auctores fierent: hoc est auctoritatem (ut aiunt) suam, & de c
tum interponerent, ratum haberent: atq; ratificarent: siue comprobarent. Et
alibi Maiores nostri nullam ne priuatam qdem rem agere fœminas sine au
ctor̄ uoluerunt. Auctores itē pupillorum uocātur, ii. in quorum administrati
one, ætas ifirma, resq; sunt. Ideo filios regum pupillos sub auctoribus fuisse
Paulus legimus. Vnde Paulus iurisconsultus ait. Etiam si non interrogatus tutor au
ctor fiat, ualet auctoritas eius, quom se ꝓbare dicit id quod agitur. Pompo
Pomponius nius. & si pluribus datis tutoribus unius auctoritas sufficiat, tametsi tutor au
ctoretur. Quare auctores alicuius sententiæ, & consilii, uocantur. ii, quorū sen
tentiam, consiliūq;, secuti sumus. Hinc etiam (ut diximus) qui iubent, & primi
sunt militum duces, auctores appellātur. Vnde auctoro auctoras uerbum ac Auctoro
tiuū. Est autem auctorare ad militiam eligere. Nam & iperator tūc milites au
Suetonius ctorar: quom eos ad militiam ascribit. Suetonius libro tertio. de legendo uel
Horatius auctorādo milite. Horatius sermone. xvii: Auctoratus eas, ān turpi clausus in
archa? Male igitur legunt quidam illud Augustini: in sermone natiuitatis uir
ginis Mariæ. Auctrix peccati Eua: auctrix meriti Maria. Nam auctor dici de
bet: non auctrix. Rursus male legunt illud apostoli. Quanto tempore hæres
paruulus est, nihil differt a seruo, cum sit dominus omniū: sed sub tutoribus
& actoribus est, usq; ad præfinitum tempus a patre: cum per au diphthongū

ſcribi auctoribus/& legi debeat. Fateor tamen ab augeo formari poſſe uerba
lia/auctor/& auctrix: ſed aliud ſignificãt. Auctor genitiuum caſum regit: nõ/
Terẽtius nunq̃ etiam ablatiuum: ut eſt apud Terẽtium in adelphis. His rebus: auctor
Donatus quis eſt? Sic enim per ablatiuum exponit Donatus. Actor proprium etiam
Virgilius uiri nomen fuit: & corripit in obliquis penultimam ſyllabam. Virgilius li/
bro æneidos. xii.
Iuuenalis Actoris arunci ſpolium/quaſſatq; tremẽtẽ. Iuuenalis ſatyra ſecũda. Actoris
arunci ſpolium/quo ſe ille uidebat. Alius fuit eodẽ nomine Pater Aſtyoches/
Homerus teſte Homero libro iliados ſecundo.
Lucanus Actus & actum/in uno ſignificato accipi poſſunt. Lucanus.
Cicero Licet ingentes obruperit actus. Cicero. Sed tantummodo dictis acta Cæſaris Actus
Feſtus firma erũt: quæ ille in aes incidit. at Feſtus ait. Actus ſignificat modo in comœ Actum
diis & tragædiis certa ſpacia cãticorum: modo iter intra uicinos quatuor pe Actio
dum latum: modo in geometria minorem partem iugeri: ideſt centum & ui/
ginti pedum: modo etiam motum corporis/ut Hiſtriorũ & ſaltatorũ. Actio
etiam idem quod actus ſignificare habet niſi ꝙ dicimus/actionem cauſarum:
non actum: & actum comœdiarum ſiue tragœdiarum. non actionem.
Priſcianus Arcus cum c non aſpirato/latina dictio eſt: quartæq; declinationis teſte Priſcia/ Arcus
Nonius no: ac etiam ſecundæ/ut tradit Nonius. antiqui tamen teſte Priſciano cum q Arquus
Priſcianus Arquus ſcribebant: unde Arquites/arcu præliãtes/ſagictarii appellãtur/ut ſcri Arquites
Pompeius bit Pompeius. At uero marcellus/arcus (inquit) & arquus hoc diſtant: ꝙ ar/ Arculus
Marcellus cus/omnis ſuſpenſus appellatur fornix: arquus non niſi in cælo: quẽ irim pœ Arcellus
Lucretius tæ dixerunt. Lucretius Libro ſexto Arca
Tum color in nigris exiſtit nubibus arqui. Verum hec in ſcribẽdo differentia Arcula
Cicero non ſemper etiam apud antiquos obſeruata fuit: ũde Cicero/eodem Marcel Arcella
lo referente/ait libro tertio de natura deorum. Cur autem arci ſpecies non i Arx
deorum numero reponatur? Quin etiam tam ſecunda declinatiõe q̃ quarta/ Arcicula
Hieronymus in utroq; ſignificato auctores protulerunt. Hieronymus in Hiezechiele capi Arcuatus
Varro tulo primo. Vidi uelut aſpectum arcus cũ fuerit in nube in die pluuiæ. Varro Arcatus
libro de uita patrum quarto. Quod arci quos ſummo opere fecerat/feſſi põ Arquatus
dere/diu facti celeriter corruiſſẽt. Arcus tam fœminini q̃ maſculini generis ẽ/
Caper teſtibus Capro/Probo/Seruio ſuper librum quintũ æneidos. Nam & fœmi/
Probus nino genere protulit Catullus/& Ennius. xv. annaliũ/quom dixit.
Seruius Arcus ubi accipiunt mortalibus quæ perhibentur. Et facit in datiuo & ablati/
Catullus uo pluralibus arcubus: ut ſcilicet differat ab arx/quod facit arcibus. Arcus for
Ennius mat p dimiutionẽ arculus teſte Feſto. Arculus ẽt & arcellus ut idẽ auctor (ſcri
Feſtus bit) deus eſſe putabatur/qui tutelam gereret arcarum. Quin etiam eodem te
Feſtus ſte/arculus appellabatur circulus/quem capiti imponebant ad ſuſtinenda cõ
Feſtus modius uaſa/quæ ad ſacra publica capite portabantur. Arca cum c exili/etiã
Feſtus latina dictio eſt: & format diminutiua arcula & arcella/ut idem tradit Feſtus.
Feſtus Quin etiam eodem teſte/arcula auis dicebatur/quæ in auſpiciis aliquid fie/
ri uetabat. Arx facit dimiutiuum arcicula. Ab arcu fit adiectiuum arcuatus: ab
Ouidius arquo arquatus: ab arco arcatus. Ouidius libro metamorphoſeos xi.
Iris & arcato cælum curuamine ſignans. Arcuatus dicitur i arcus modum cur
Marcellus uatus. Arquatus autem is dicitur/cui color/& oculi uirent/a colore uidelicet
Acron arqui cæleſtis/ut ſcribit Marcellus. Quem morbũ (ut dicit Acron ſuper artẽ
Apulegius pœticam Horatii) quidam Dæmoniacũ/nõnulli comitabilẽ/alii aquarium Dæmonia/
Celſus uocãt. Quẽ morbũ/Apulegius/& Celſus/auriginẽ & auriginoſum hoĩem: cus
Plinius dicunt. Plinius/Horati⁹/Varro/regiũ appellãt: alii ictero: & ictericũ hoĩem Comitabiliſ
Horatius ut Macer/& Iuuenalis Satira ſexta. Conſulit ictericæ lento de funere matris. Aquarius
Varro Eſt autem icteros auctore Paulo morbus/quom per totum corpus bilis ſuf/ Aurigioſuſ
Macer funditur: quæ interdum nigra/interdum flaua eſt. Et dicitur icteros ab ictero Regius
Iuuenalis aue: quam latine galbulam Pli. appellari extimat: de qua meminit Martialis/ Ictericus
Paulus quom ait.
Plinius Galbula decipitur calamis/& ratibus ales./

Martialis Turget adhuc uiridi quom leuis uua mero. Nec prætermittendum eſt/ꝙ ar/
Victorinus quus/hircus/equus/reliquus/obliquus/altiloquus/aliæqꝫ huiuſcemõi dictio/
Priſcianus nes/cum geminato u poſt q/teſtibus Victorino/& Priſciano/ſcribendæ ſunt.
Quitilianus At uero Quintilianus libro primo/cum unico u ſcribi præcepit. Papyrianus
Papyrianus etiam libro quarto/cum unico u ſcribi uoluit. Ait.n.omnino id fieri non poſ
ſe/ut cum duplicato u ſcribi debeant:ne ſcilicet duæ litteræ eiuſdem in ſe ſoni
& uocis/tam inuicem q̃ cum terminatiõe ſoni ipſius q collidantur. Vtrum fe/
ceris/magnis auctoribus tutus eris.

Virgilius Achaia cũ ch aſpirato ſcribitur:& ẽ tetraſyllaba dictio. Nã apud græcos iota Achaia
Seruius ſemper eſt uocalis:ut eſt apud Virgilium ĩ initio æneidos. Arma uirumqꝫ ca/ Pelopon
Propertius no Troiæ. Teſte enim Seruio/tertius pes dactylus ẽ. Propertius. Et quot Tro neſus
Ouidius ia tulit uetus & quot Achaia format. Ouidius Heroidum Danaa
Ouidius Ah quoties dices q̃ pauper Achia noſtra eſt. Apud latinos tamen quãdoqꝫ ꝑ Aegialus
Virgilius ſynhereſim iota fit conſonans:ut eſt illud ouidii Heroidum. Achais
Vix Priamus tanti/totaqꝫ Troia fuit. & Virgilius. Achaida
Vt bello egregias idem diſiecerit urbes/ Achaici
Herodotus Troiamqꝫ/Oechaliamqꝫ. Achaia regio ẽ Græciæ:quæ teſte Herodoto libro Achiui
ſeptimo hiſtoriarũ/primo Peloponneſus/poſtea Danaa/a qua danai appel/ Achæi
lati ſũt/deinde Achaia dicta fuit:quæ & Aegialus(ut hoc uidebimus libro)&
Ouidius Achais uocatur. Ouidius libro metamorphoſeos quinto:Pars ego nympha
rum quæ ſunt in Achaide dixit. Poteſt etiam declinari hec achaida ab accuſa
tiuo græco formata:ſicut pſis & perſida:Thebais Thebaida:Ptolemais Pto
lemaida:de quibus ſuis locis uidebimus. ab achia achaici/& achiui dicti ſũt
Ouidius Ouidius libro metamor:xii.
Nec Phryges exiguo quid Achaica dextera poſſit/
Virgilius Sanguine ſenſerunt. Virgilius libro æneidos primo.
Horatius Antenor potuit mediis ne elapſus Achiuis:Horatius in epiſtolis.
Lucanus Quicquid delirant reges plectuntur Achiui. hi & achæi uocati ſunt. Lucanus
Iuuenalis libro.vii.ibi ſanguis fluxit Achæius. Iuuenalis. non poſſum ferre quirites Græ
cam urbem q̃uis quota portio fæcis Achææ. Sunt etiam Achaæi alii quidam
Ptolemæus populi Sarmatiæ/ut ſcribit Ptolemæus in coſmographia.

Caper Auis fœminini generis eſt:quin & maſculino genere/teſtibus Capro:& probo/ Auis
Probus ueteres protulere. Et facit in ablatiuo ſingulari/aue/uel aui:ut in regula tradit Auiculla
Priſcianus priſcianus. Vnde Horatius. in primo carminum ait. Auicella
Horatius Proteus fata:mala ducis aui domum. Nam ſi dixiſſet aue/uerſus ſtare nõ poſ
Varro ſet. Auis format per diminutionem auicula & auicella/teſte Varrone de lin/
gua latina.

Priſcianus Artus maſculini generis/& hec artua neutri/declinari poteſt teſte priſciano: Artus
Lucanus cuius ſingulare raro in uſu habetur. quod tamẽ protulit Lucanus quom dixit Artua
Alautus li.vi. Tũc oĩs palpitat:artus. Plautus in menæchinis. Ego huius mẽbra/atqꝫ oſ Articulus
ſa/atqꝫ artua comminuam:Et facit in datiuo & ablatiuo pluralibus artubus: Ars
ut ſcilicet differat ab ars/quod facit artibus. Artus format per diminutionem Articula
Ouidius articulus:qui etiam & pro digito ponitur. Ouidius libro ſecundo de ponto.
At reditus iam quiſqꝫ ſuos amat:& ſibi quid ſit.
Vtile/ſolicitis ſupputat articulis. Articulus etiam dicitur/quo genus deſernit
Seruius ac etiam momentum/& tempeſtiua rerum efficiendarum hora/teſte Seruio.
Hieronymus Vnde Hieronymus in geneſi ait In articulo diei illius ingreſſus eſt Noe in ar
cam. Ars format diminutiue articula.

Artemum & hic artemo declinari poteſt. Vnde in apoſtolicis actibus capitulo Artemum
xxvii. legitur. Et leuato artemõe ſecũdum auræ flatum tendebãt ad litus:hoc Artemo
eſt leuato uelo. Artemis eadem ſcriptura/hoc eſt cum r exili/Diana uocatur. Artemis

Terentius Aduentus huius aduentus/uel aduenti/declinari poteſt. Terentius in phormi/ Aduentus
one. Vbi eius aduenti uenit in mentem. Aeneas

Quitilianus Aeneas & Aena in recto declinari poteſt teſte Quintiliano:& cum æ diphthõ Aenea
Virgilius go ſcribitur. Fuit propriũ uiri Troiani nomẽ:de quo plura Virgilius:Aenea Aenus

Herodotus	eadem ſcriptura/urbs fuit in regione Creſſæa teſte Herodoto:de qua Liuius	Aenum
Liuius	libro.xl.memi it dicens.Proficiſcuntur a Theſſalonica Aeneam ad ſtatutū	Aenulum
Ptolemæus	ſacrificium.Aenus urbs eſt Traciæ teſte Ptolemæo:& eodem nomine fluui	Ahenus
Ptolemæus	us Galliæ/ut i dem Ptolemæus oſtēdit.Aenum/genus eſt uaſis/alias cacabus	Aheneus
Feſtus	uocatum:cuius diminutiuum eſt Aenulum/ut ſcribit Feſtus.Et nonnnq̄ diph	
Gellius	thongus ipſa per dihæreſim diuiditur:& tūc(ut Gellius teſtatur/& Seruius)	Aereus
Seruius	antiquorum more aſpiratio interponitur.Virgilius georgicorum primo.	Aeni
Virgilius	Et foliis undam tepidi deſpumat aheni.Horatius.	
Horatius	Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum.Ididē obſeruatur ī adiectiuo	
	ahenus/ſiue aheneus(utrunq; enim comperitur)quādo ſcilicet(ut diximus)	
Horatius	diphthongus ipſa diuiditur.Horatius in epiſtolis.	
Virgilius	Si recte facies hic murus aheneus eſto.Virgilius libro æneidos quīto.Oſſaq;	
	lecta cado texit Corynæus aheno.Quod ſane Seruius minus erudite expo/	
	ſuit quom dixit:lecta ideſt electa:cum potius hoc in loco dixiſſe debuerit:le/	
	cta ideſt collecta.Non enim eligebantur cadauerum combuſtorum oſſa:ſed	
	colligebātur.Aeneus/ergo/Aenus/aereus/in uno ſignificato accipi poſſunt.	
Ptolemæus	Aeni:iſula ē iuxta Arabicum ſinum/fœlici adiacens Arabiæ/teſte Ptolemæo.	
Apuleius	Aes cum æ diphthongo ſcribitur teſte Apuleio.&(ut quidam uolunt)ab auri	Aes
Varro	ſimilitudine cognominatum eſt.Alii a græco αἶα quæ eſt terra/dictum pu/	
	tant.Varro autem ab aſſe denomiatum tradidit.Vgutio ab aere/uel ab eſſe i/	
	finitiuo/deriuatum dixit:& in utraq; deriuatione ſomniauit.Aes totum plu/	
Pompeius	rale habuit teſtibus Pompeo/& Priſciano.Cato in oratione qua in ſenatu ſu	
priſcianus	aſit ut plura aera equeſtria fierent.Nūc ergo arbitror oportere reſtitui/quo/	
Cato	minus duobus milibus ducentis ſit aerum equeſtrum.Idem in eadem orati/	
Cato	one.de aeribus equeſtribus/uel duobus milibus actum.Lucretius libro.ii.	
Lucretius	Armati in numerum pulſarent aeribus aera.	Accipiter
Priſcianus	Accipiter facit ī genitiuo accipitris uel accipiteris teſte Priſciano.Auis ē nota.	Adramis
Priſcianus	Adramis & Adramin in recto declinari poteſt teſte Priſciano. proprium fu/	Adramin
	it herois nomen.	Aris
	Aris & Arin in recto declinari pōt teſte Priſciano.proprium nomē uiri fuit.	Arin
Lucretius	Auſter maſculini generis uentus eſt.hoc auſtrum/radius rotæ dicitur.Lucreti	Auſter
	us libro quinto.	Auſtrum
Vgutio	Vt fluuios uerſare rotas/atq; auſtra.Vgutio declinat etiam hæc auſtra huius	Auſtra
	auſtræ.	
Tulius	Admiratio & admirabilitas in uno ſignificato accipi poſſunt.Tullius officio/	Admiratio
	rum libro tertio.Erga hec/animi deſpicientia admirabilitatem magnam	Admirabi/
	facit.	litas
Priſcianus	Adeps & adipes in recto declinari poteſt teſte Priſciano:unde Varro rerum	Adeps
Varro	ruſticarum libro quinto.Adipes pro adeps dixit Et tam fœminini quā maſ/	Adipes
Caper	culini generis eſt teſtibus Capro/& probo.Marſus Adipis pondo uiginti ue/	
Probus	tuſtæ.	
Marſus	Auſpex cōis generis eſt:& ab antiq̄uis is dicebatur/qui nūc paranymphus uo	Auſpex
Lucanus	catur/& pronubus.Lucanus contentiq; auſpice Cruto.& Iuuenalis ait.ueniet	
Iuuenalis	cum ſignatoribus auſpex.	
Plautus	Auſpicor deponens eſt uerbum.Plautus tamen ego auſpicaui/pro auſpicatus	Auſpicor
	ſum/protulit.	Auſpico
	Albo albas actiuum uerbum eſt.Albeo albes neutrum eſt uerbum:unde Albe	Albo
Horatius	ſco.pro quo nonnunq̄ & albico albicas ponitur.Horatius in primo carminū	Albeo
Verrius	Nec prata canis albicant pruinis.Verrius tamen(ut refert Marcellus)albicor	Albeſco
Marcellus	deponens protulit.Virgilius libro.xi.æneidos.	Albico
Virgilius	Campiq; ingentes oſſibus albent.	Albicor
Nonius	Abiugo abiugas priæ coniugationis/& abiungo abiungis tertiæ in uno ſignifi	Abiugo
	cato accipi poſſūt/ut ſcribit Nonius.Simili quoq; modo dici poteſt diſiugo	Abiungo
	diſiungo:ſeiugo:ſeiungo:cōiugo:coniungo:adiugo adiungo.	

Vnum mediam corripit ſyllabam:alterum illam poſitione producit.
Adytum neutri generis cum y græco ſcribitur:compōiturq; ex α & δύω ingre Adytum
Seruius dior/teſte Seruio:nō autem ex hac & eo is it/ut ſomniauit Vgutio.& format Adyticulū
Feſtus per diminutionem adyticulum. Vnde Feſtus ait. Adyticulum paruum adytū Adytus
Virgilius Locus eſt templi ſecretior:ad quem non niſi ſacerdoti dabatur acceſſus. Vir/
Lucanus gilius. iſq; adytis hæc triſtitia dicta reportat. Lucanus in.v.
Virgilius Impulit illa pauens adyti penetrale remoti. Aditus ab adeundo maſculini ge
neris & quarti ordinis cum i latino ſcribitur. Virgilius libro æneidos nono.
Luſtrat equo muros:aditumq; per auia quærit.i.acceſſum/ſiue ingreſſum.
Priſcianus Auxilior deponens eſt uerbum:quod tamen Priſcianus/& Probus/tradunt eē Auxilor
Probus commune. Veteres etiam/teſte Diomede/auxilio auxilias Protulere:unde & Auxilio
Diomedes Gracchum inducit dicentem aduerſus Furium. Quibus cum ego primus eū
Gracchus auxiliē.Et(ut dicit Priſcianus)tā accuſatiuo q̄ datiuo iungitur:quin etiā ge/
Priſcianus nitiuo. Hieronymus in Heſaia capitulo.xlviiii. In tempore Placito exaudiui
Hieronymus te:& in die ſalutis auxiliatus ſum tui.
Plautus Audio audis accuſatiuum caſum expoſtulat:ſed quom obedire uel obtempe/ Aūdio
rare ſignificat/datiuum requirit. Plautus in captiuis. Dicto haud audiebat.
Cicero Cicero in philippicis. Et audiens eſſet huic ordini. Et facit in futuro indicati/ Inaudio
Marcellus ui modi audiam/& audibo/teſte Marcello. Talem enim regulam tradit Do/
Donatus natus in editione ſecunda dicens. Altera eſt ſpecies tertiæ coniugationis:quæ
Probus i producta enuntiatur:quam nonnulli quartam coniugationem putant eo
Seruius ꝙ futurum tempus indicatiui modi in.am & in bo ſyllabā mittant. Idem tra
Cæcilius dit Probus/& ſeruius ſuper Donati artem. Cæcilius in Chryſide.
Ennius Audibis male ſi male dices mihi. Ennius in Telamone. Quo nunc me ducis:
Marcellus ubi molarium ſtrepitum audibis?ponitur nonnunq̄ inaudio pro obedio/ut
Aphranius idem ſcribit Marcellus/Aphranium inducens dicentem in diuortio. Nouis
dictis quæſo ne ille inaudiat.
Aula atrium uocatur:cuius diminutiuum eſt aulula. Aula item apud ātiquos Aula
Plautus ea dicebatur/quam nunc ollam uocamus. Plautus ī Amphitryone. Optimo Aulula
Plautus iure infringatur aula cineris in caput. Idem in aulularia. Quadrilibrem aulā Olla
Pompeius auro honuſtam ego habeo. Et format diminutiue auxilla/teſte Pompeo. Auxilla
Aulis huius aulis uel aulidis/non eſt inſula/ut Seruius ſuper quartum librum Aulis
æneidos/& lactantius grammaticus ſuper librum ſeptimum thæbaidos/pu/ Auladis
Strabo tauerunt:ſed teſte Strabone regiuncula eſt Boœtiæ petroſa:& ciuitas eiuſdē Auleum
Ptolemæus nominis ut ſcripſit Ptolemæus:iuxta quam portus eſt quingētarum nauium Aulæa
Pomponius capax:quod etiam Pomponius Mela/& Plinius libro quarto naturalis hiſto Aulon
Plinius riæ/confirmarunt.
Ouidius Ouidius libro metamorphoſeos.xii. Boœtaq; tellus.
Virgilius Aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras Virgilius libro æneidos quarto.
Non ego cum Danais Troianam excindere gentem
Lucanus Aulide iuraui?Lucanus libro quinto.
Chalcidicas pupes ad iniquam claſſibus aulim.
Ptolemæus Auladis/urbs eſt Meſopotamiæ teſte Ptolemæo. Aulæum cum æ diphthōgo
Seruius ſcribitur. Velamen eſt teſte Seruio picturis intextum. Virgilius georgicorum
Virgilius tertio.
Purpurea intexti tollant aulæa Britanni.
Quidam declinant hæc aulæa huius aulææ. Aulon mons eſt in Calabrya:in
Iginus quo opidum fuit eiuſdem nominis teſte Igino.de urbibus Italicis:quod a Vir
Virgilius gilio/Caulon appellatur/cum ait libro æneidos tertio.
Horatius Cauloniſq; arces/& naufragium Scylaceum.hic ab Horatio amota c littera
Aulon dictus eſt. Ait enim in odis.
Et amicus Aulon fertilis Baccho/
Martialis Et Martialis ait.
Ptolemæus Nobilis & lanis & fœlix uitibus Aulon. Eſt etiam Aulon urbs Taulantiorum
Plinius in Macedonia/ut in coſmographia Ptolemæus oſtēdit. Aliam eodem nomi

ne scribit Plinius esse urbem Ciliciæ.

Valerius — Adulor & adulo usurpant auctores. Valerius maximus. Si Dionysium adu — Adulor
Priscianus — lares/ista non esses. Si ista esse uelles/Dionysium nõ adulares. Et teste Priscia — Adulo
Iuuenalis — no/tam datiuo q̃ accusatiuo iungitur. Et producit du syllabã. Iuuenalis Quid
ꝙ adulandi gens prudentissima laudat
Ouidius — Sermonem indocti? Ouidius libro metamorphoseos. xiiii.
Lucretius — Nostraq; adulantes comitant uestigia/donec. Lucretius libro quinto.
Longæ alio pacto gannitu uocis adulant. Est autem adulari assentando blan
Accius — diri. hinc accius referente Nonio ait in prometheo. Volans pennata cauda
Nonius — nostrum sanguinem adulat. Nam & ad irrationabilia uerbum hoc transferri
Priscianus — potest. Priscianus tamen dicit adulor uerbum esse commune.
Priscianus — Audeo facit in præterito ausus sum teste Prisciano: Ac etiam ausi. Cato censo/ — Audeo
Censorius — rius in oratione pro. L. Antonio. Ex illo die nõ ausi recusare. Catullus in epi — Ausio
Catullus — thalamio Iuliæ & Manlii. Quis huic deo — Ausus
Ouidius — Compararier ausit? Ouidius libro metamorphoseos sexto. — Ausum
Et nihil est quod non inopino captus amore — Ausa
Ausit: nec capiunt inclusas pectora flãmas. Inde hæc ausio/hic ausus huius ha
Martialis — sus/& hoc ausum/in uno significato accipi possunt. Martialis.
Ptolemæus — Hoc tibi pro meritis & talibus imprecor ausis. Ausum/urbs est Mauritaniæ
Ptolemæus — Cæsariensis mediteranea/teste Ptolemæo. Ausa urbs est Antetanorũ ut idẽ
Ptolemæus scribit. Est autem in hispania.
Priscianus — Audacter aduerbium per syãncopam teste Priscio effertur: quin etiam Audaci — Audacter
Caper — ter dicitur. Nam (ut Caper ait) Audacter latinum est: audaciter melius. Vnde — Audaciter
Cicero — Cicero inquit pro Roscio. Multa scelerate/multa audaciter/multa improbe
fecisti.
Festus — Apricus cum unico p & i latino & c exili scribitur: componiturq; ex ἀ & φρίκη — Apricus
Seruius — frigus: quasi sine frigore/uel horrore. Et dici potest solanus: uel sole gaudens. — Aphrica
Virgilius — Auctores sunt Festus/& Seruius. & Producit pri syllabã. Virgi. georgicoꝝ. iii. — Apher
Mitis in apricis coquitur uindemia saxis. Inde Aphrica dicta est/ut nonnullis — Aphricus
placet: & Pompeius refert: etsi Vgutio ab Aphro/qui ex posteris habrahæ fu — Aphrican⁹
it cognominatam dixerit: quã ille (ut idem asserit) incoluit. Ab Aphrica fit
Pompeius — Apher: Aphricus: Aphricanus. — Apricitas
Marcellus — Ab eo quod est apricus/formatur apricitas/teste Marcello: idem significans — Apricatio
Cicero — quod est apricatio/ab apricor apricaris. Cicero de senectute. Vbi. n. potest il/
la ætas aut calescere apricatione melius uel igni. Aprici etiam homines dici
Persius — possunt: ut est apud Persium. Aprici meminisse senes.
Catullus — Araneus pro paruulo illo animali masculini generis est. Catullus. — Araneus
Furi quoi neq; seruus est: neq; arca: — Araneolus
Serenus — Nec cimex: neq; araneus: neq; ignis. Serenus. — Aranea
Scorpius aut grauis est/& araneus: hoc male semper. Et format per diminu/ — Arachne
Virgilius — tionem araneolus penultima syllaba correpta. Virgilius in culice.
Atq; ut araneoli tenuem formauimus orsum. Pro tæla autem/hæc aranea
Ouidius — uocatur. Ouidius libro metamorphoseos quarto.
Stamina non summo quæ pendet aranea tigno. Quin etiã pro animali hæc
Virgilius — aranea dicitur. Virgilius georgicorum quinto.
Ouidius — Laxos i foribus suspendet aranea casses. Ouidius libro metamorphoseos. vi.
Seruius — Stamen & ãtiquas exercet aranea tælas. Verum (ut dicit Seruius) hæc aranea
pro animali a Virgilio primum usurpatum est. hic uermis etiam arachne cũ
Liuius — ch aspirato dicitur. Est etiam arachne urbs Thessaliæ/teste Liuio libro secun/
do de bello Macedonico.
Martialis — Aurata genus est piscis/ab auri colore cognominati: de quo Martialis. — Aurata
Non omnis laudem preciumq; aurata meretur. Alii mutantes au diphton/
Pompeius — gum in o dicunt Orata/ut scribit Pompeius. Rustici: enim (ut ait) aurũ orũ — Orata
dicebat: auriculas oriculas.
Aurichalcum cum ch aspirato in penultima/& c exili in ultima syllaba scribit — Oricalcũ

componiturq;(ut dicunt)ex auium/& χάλκοσ aes:quaſi ſit aes aureum.hac
Seruius enim ſcriptura(ut dicit Seruius)aurichalcum ſcribebant:enuntiabantq;. Vn/ Aurichalcū
Hieronymus de Hieronymus in apochalypſi ca.i.ait.Et pedes eius ſimiles aurichalco. At
Feſtus uero Feſtus aurichalcum(inquit)uel orichalcum/quidam putant compoſitū
ex aere & auro:ſiue ꝙ colorem habeat aureum.Orichalcum ſane dicitur:qa
in montuoſis locis inuenitur:ὄρος enim græce/mons latine.hæc ille.Alii di
cunt au diphthongum in o breuem mutatam eſſe.Nam apud poetas orichal
cum primam corripit ſyllabam/ut in ipſa dictione uidebimus. Antiqui enī
Feſtus ruſtici(ut teſtatur Feſtus)aurum orum dicebant:auriculas oriculas.
Caper Aquila fœminini generis eſt.Apud antiquos tamen maſculini generis fuit/te/
ſtibus Capro & Probo.Aquila item/urbus eſt Brutiorum in Italia.
Probus Aquilus color fuſcus eſt/& ſubniger/ut ſcribit Pōpeius.Aquilo uētus qdā ē. Aquila
Pompeius Acus quarti ordinis/maſculini & fœminini generis ē/teſte Priſciano. Græcum Aquilus
Priſcianus eſt uocabulum:quod apud illos facit in genitiuo ἀκούρτοσ. Neq; ab acuo Aquilo
Probus acuis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.& format per diminu Acus
Seruius tionem aculeus/teſte Probo.Ea etiam pars militum/quæ ad hoſtem uulnerā Aculeus
Martialis dum acumine tælorum utitur/acus appellatur.Acicula teſte Seruio ea acus Acicula
eſt/qua capilli diſcriminantur:quæ & acus uocatur.Martialis. Acer
Figat acus tortas ſuſtineatq; comas.Secundi autem ordinis acus/genus eſt pi Acernus
ſcis/maſculini tantum generis:qui cōfracto uentre ex multitudine parere di Acieris
Martialis citur.de hoc meminit Martialis quom ait. Acritas
Varro Et fatius tenues ducere credis acos.At uero acus huius aceris tertii ordinis/ Acritudo
Seruius neutri generis eſt.Varro rerum ruſticarum libro tertio.Acus ſubſternēdum Acredula
Priſcianus gallinis parturientibus.purgamentum tritici uocatur.Acer arbor fœminini Aedon
generis/facit in genitiuo aceri/teſte Seruio:quod tamē Priſcianus improbat/
dicens debere declinari acer genitiuo aceris:& recte quidem:cum nulla repe
riatur dictio fœminini generis terminata in er/quæ ſecundæ poſſit eſſe decli
Propertius nationis.Acer format pro materiato acernus.Propertius.
Horatius Stypes acernus eram properanti falce dolatus.Horatius.acernam
Feſtus Cauſape purpureo menſam perterſit.hæc acieris ſecuris erat aerea/qua in ſa
Caper crificiis ſacerdotes utebantur/ut ſcribit Feſtus.Acer acra acrum/teſtibus Ca/
Probus pro & probo decliari poteſt:& acer acris acre:& hic & hæc acris & hoc acre/
Priſcianus teſte Priſciano.Ennius libro.xii.ſomnus repente
Ennius In campo paſſim molliſſimus perculit acris.declinatur nonnunq̄ hic & hæc
Priſcianus acer teſte eodem Priſciano.Vnde idem Ennius ait.
Ennius Aeſtatem poſt autumnus poſt acer Hyems ſit.Eſt autē acris/uelox & celer.
Virgilius Virgilius georgicorum tertio.calidumq; animis & curſibus acrem.
Varro Acre/auſterum acerbum aſperum.Varro in parmenone.dimittis acri pecto
Tullius re curas.Acre/ſeuerum.Tullius officiorum libro primo ſuum igitur quiſq;
noſcat ingenium:acremq; ſe & bonorum & malorum ſuorum iudicem præ
beat.Acre/forte.Virgilius libro æneidos octauo.
Tullius Aut acrem dubitas in prælia poſcere turnum.Acre/uæhemens ſæuum. Tul/
Virgilius lius in hortenſio.Aut Philippo breuius:aut Theopompo acrius. Virgilius.
Acremq; moloſſum Paſce ſero pingui.Idem libro æneidos quinto.
Virgilius Acrior ad pugnam redit:ac uim ſuſcitat ira.Acre/prouidum diligens.Virgi/
Virgilius lius geor.ii.
Iam tum acer curas uenientem extendit in annum
Ruſticus.Ab eo quod eſt acer/acritas deſcendit:& acritudo:quæ idem ſigni
Gellius ficant/teſte Gellio libro.xiii.noctium atticarū.Acredula genus eſt auis: quæ
Cicero alias luſcinia uocatur:de qua Cicero in pronoſticis.
Et matutinos exercet acredula cantus.Hæc & ædon uocatur triſyllaba qui/
Calphurnius dem dictio.Calphurnius egloga ſexta.
Vocalem ſuperet ſi turpis ædona bubo.Aedon item inſula eſt in Aegyptio
Ptolemæus pelago teſte Ptolemæo.

Priſciãnus Artifex trium generum eſt Priſciano. Nam & in ablatiuo ſingulari facit artifi Artifex
Statius ce & artifici. Statius libro Achilleidos primo.
Qualiter artifici uicturæ pollice ceræ. Simili modo dicimus. duplice uel du
plici: triplice triplici: ſupplice ſupplici: etſi ab eo quod eſt artifex/ alia ſit cõpo
Statius ſitio. Idem ſtatius libro thæbaidos. xi.
Incipe: an expectas ut Pronus ſupplice dextra.
Acanthus cum c exili & th aſpirato ſcribitur. Quidam fuit puer conuerſus (ut Acanthus
Virgilius dicunt) in florem ſui nominis: De quo flore intellexit Virgilius libro æneidoſ Acanthũ
Seruius primo: quom ait.
Et circuntextũ croceo uelamen Acantho. Seruius uero dicit eſſe nomen hær Acanthis
Plinius bæ: quæ in Aſſyria naſcitur. Plinius. Acãthos ẽ topiaria & urbana hærba/ ela
to longoq; folio/ crepidines marginum/ aſſurgentiumq; palmorum toros/ ue
ſtiens. Duo autem ſunt eius genera: quorum alterum quidam Melamphylũ/
Seruius alii Pederotum uocant. Verum idem ſeruius in pollionem/ Acanthum dixit
Virgilius eſſe arborem in Aegypto ſemper frondentem: de qua Virgiliuſ ipſe meminit
georgicorum ſecundo dicens. & baccas ſemper frondentis acanthi.
Eſt etiam Acanthus eadem ſcriptura (non autem cum ch aſpirato & t exili/
hac uidelicet litteratura Acanthus) (ut ſcribit præcipit Gaſparinus) oppidũ
Ptolemæus in Macedonia/ ut Ptolemæus oſtendit. Acanthon eadem litteratura/ urbs eſt
Strabo Libyæ poſt Memphin/ teſtibus Strabone/ & Ptolemæo. Acanthis eadem li/
Ptolemæus teratura & cum i latino/ auis eſt: quæ & carduelis dicitur. Vocata eſt autẽ acã
this/ eo q inter dumos uel ſpinas paſcatur. Nam ἄκαρθα Græce/ latine ſpina
Virgilius transfertur. Quod confirmare uidetur. Virgilius georgicorum. iii. dicens. Lit
toraq; alcyonem reſonant: at Acanthida dumi: ubi Seruius legi præcipit. Acã
Seruius thida ab acantha ſpina. Sed Atalantida/ ab ea/ quæ eſt in recto Atalãtis legen
Probus dum tradidit Probus ſuper præfatum Virgilii locum: latinũq; dicit eſſe uoca
bulum. Sed falleris ualeri Probe: Aut enim omnino Atalantis græcum eſt uo
cabulum: aut ſi latinum eſt (ut aſſeris) accuſatiuum græcum Atalantida for/
mare nõ põt. Placet ergo/ ut acanthida legatur: non atalantida: qđ nuſq̃ repiĩ
Calphurnius Vnde etiam Calphurnius egloga. vi. ait.
Haſtile credibile eſt ut uincat acanthida cornix.
Atlas huius Atlantis cum t non aſpirato ſcribitur. Proprium fuit nomen gigan
Virgilius tis: qui a pœtis cælum humeris ſuſtinere fingitur/ dicente Virgilio libro ænei
dos quarto. Vltimus Aetiopum locus eſt: ubi maximus Atlas Axem hume/
ro rorquet. Tres autem fuerunt eodem nomine uocati/ ut ſcribit Seruius ſu/
Seruius per octauum librum æneidos. Atlas item pro imagine ponitur hominis ſu/
ſtinentis columnas ædium/ aut ipſum ædificium/ ad ſimilitudinem uidelicet
Atlantis/ cælum (ut dicunt) humero torquentis/ ut notat Victruuius. Et hi At/
Victruuius lantes plærunq; gibboſi fiunt: aut gibboſos imitantur/ dum onera ſuſtinent:
qui interdum compares ſunt: interdum auerſi: interdum ſe inuicem ſpectant:
Martialis quos prætereũtes mõſtrare ſolent/ riſus gratia. Quod tetigit Martialis dicẽs.
Non aliter ridetur Atlas cum compare gibbo. Eſt autem hæc ſuper præfatũ
Georgius Martialis locum Georgii expoſitio: quæ certe mihi magis placet/ q̃ illa Do/
Domitius mitii interpretatio/ hac in parte ineptias loquentis. Atlas item fluuius eſt in
Herodotus Iſtrum cadens/ teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto: ac etiam Maurita/
Herodotus niæ mons/ ut idem Herodotus oſtendit. Ptolemæus autẽ ſcribit duos Mauri
ptolemæus taniæ montes hoc nomine uocatos: quorum unus maior Atlas/ alter minor
Ouidius dicitur: Atalanta cum t exili utrobiq;/ filia fuit Iaſi: cuius meminit Ouidius in
epiſtolis/ quom ait.
Arſit & Oenides in Mænalia Atalanta.
Aſcia cum c poſt ſ/ inſtrumentum eſt carpentariorum. Aſia cum unico ſ Se/ Aſcia
quente i latino/ regio duplex eſt: maior ſcilicet: & minor. Fuit etiam Aſia Aſia
Heſiodus oceani & Tethyos filia: a qua/ teſte Heſiodo in theogonia/ minor Aſia co Aſius
gnominata eſt. Maior autem Aſia/ a minore nomen traxit. Aſia item ea
dem ſcriptura/ Palus quædam eſt Myſiæ prope Cayſtrum fluuium/ teſte

Seruius Seruio super librum septimum æneidos: cuius prima syllaba producitur/ di
Virgilius cente Virgilio. sonat amnis. & asia longe. Et ab hac asia fit asius adiectiuum/
Virgilius similiter prima producta syllaba. Virgilius georgicorum primo.
Iam uarias pelagi uolucres/ & quæ asia circum
Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. Est & eodem nomine urbs Su/
Ptolemæus siæ/ teste Ptolemæo. asius proprium uiri nomen fuit hecubæ fratris.
Axis a græco trahitur: quod illi ἄξονα dicūt. Ea proprie linea est/ quæ ab uno Axis
mundi polo in alterum tendit. ad cuius similitudinem/ scipes ille teres/ circa Axos
Virgilius quem rota currus uertitur/ Axis uocatur. Virgilius georgicorum. iii. Axius
Post ualido nitens sub pondere Phaginus Axis. Nonnunq̄ & pro tota ræda Axium
Iuuenalis uel curru ponitur. Iuuenalis dignus Aricinos qui mendicaret ad axes: idest
Festus ad currus/ Ariciam uel ad Aricina nemora adeūtes. aliquando & pro septē
Virgilius trionali parte cæli teste Festo accipitur. Virgilius georgicorū secundo quæ
Virgilius terga obuerterit Axi: idest septentrioni. Quin & pro ipso cælo idem poeta
posuit: quom dixit libro æneidos quarto.
Vltimus Aethiopum locus est: ubi maximis Atlas
Pompeius Axem humero torquet: idest cælū sustinet. Axis itē tabula sectilis appellatur
Ptolemæus ut scribit pompeius. Axos/ urbs est Chersonesi Thraciæ/ teste Ptolomæo.
Herodotus Axius fluuius est: qui teste Herodoto libro historiarū septimo/ per Mygdo
Ptolemæus niam profluens/ iuxta chalestram urbem in mare Aegæū cadit. axium urbs
Priscianus est in Mysia inferiori/ teste Ptolemæo.
Vgannius Ador/ a nonnullis indeclinabile traditur. Ego autē declinabile inuenio: quod Ador
Vgannius etiam Priscianus annotauit. Vnde Vgannius libro secundo ait. Adoreum
Emicat in nubes nidoribus ador adoris. Idem in eodem.
Illam sponte satos adoris strauisse maniplos. Vbi prima & secunda syllaba
Ausonius in obliquis indifferenter ponitur. Ausonius.
Moxq; ador atq; adoris de polline pultificū far. declinatur nonnunq̄ & hoc
Plinius adoreum. Plinius. Far quod adoreum ueteres uocauere. Inde & adorea sacri
Virgilius ficia/ dicente Virgilio. & adorea liba per herbam.
Subiiciunt epulis. Vbi etiam do syllabam Virgilius ipse produxit. Annona
Festus hæc (ut scribit Festus) ab antiquis etiam Edor uocabatur. Edor
Pompeius Agolum neutri generis est. Vnde Pompeius ait. Agolum pastorale baculum/ Agolum
Vgutio quo pecudes aguntur. Vgutio declinat hic agolus. Agolus
Claudius Abiges/ Abigeus/ abactor in uno significato accipi possunt. Tribus enim Abiges
his uocabulis/ pecuariorum animalium fures appellati sunt. Proprie Abige Abigeus
us dicitur/ q pecora a pascuis & armētis subducit. ff. de abigeis. ubi habetur. Abactor
Qui pecudem unam aberrantem/ uel equos de solitudine abduxerit/ non est
abigeus: sed fur: quia Abigeus proprie gregem abigit. Vnde Claudius furē
ab abigeo discernit dicens. Nam qui unam suem surripuerit/ ut fur coercebi
tur: qui uero gregem/ ut abigeus.
Ambages & Ambago in uno significato accipi possunt. dici potest circuitus: Ambages
Lucanus uel dubia seu profusa locutio. Lucanus libro primo. Ambago
Multaq; tegens ambage canebat.
Caper Agnus apud antiquos communis generis fuit/ testibus Capro/ & probo: quin Agnus
Probus & pro epicœno (ut Festus refert) iidem ueteres protulere. Nunc aūt fœmina Agna
Festus Agna uocatur/ dicente Iuuenale satyra. xii. niueam reginæ cædimus agnam. Agnas
Iuuenalis Agnas a Ptolemæo fluuius pōitur: cui9 hostiū dicit eē i mauritania Tigitana.
Ptolemæus Algor & Algus quarti teste Prisciano ordinis/ in uno significato accipi possūt Algor
Priscianus Plautus in rudente. Vel suda: uel peri algu: uel etiam ægrota: uel uale. declia Algus
Plautus tur nonnunq̄ & secunda declinatione/ ut scribit Marcellus. Vnde & Accium Alga
Marcellus inducit dicentē: saxo/ senio/ pudore/ algoq;/ & fame. & Lucretius libro. iii. ait.
Accius Sollicitæ euolitāt morbis/ algoq;/ fameq;. Alga hærba quædam est marina.
Lucretius Virgilius libro æneidos septimo. lateriq; illisa refunditur alga.
Virgilius Alo alis facit in supino alitum uel altum. Inde uerbalia alitor uel altor: Alo
Alexander alitrix uel altrix. Ab alo altilis descendit: quæ (ut Alexander tradit)

in singulari numero fœminini generis est: in plurali uero neutri: Sed magis
ꝓprie adiectiue declinari debet hic & hæc altilis & hoc altile. Nã & altilis pi
scis/altilis auis/altilis quadrupes dicitur: qui sagina altus/uel saginatus est.
Nonius Nonnunq̃ altile pro eo quod est opulentũ ponitur teste Nonio. Vnde Plau/
Plautus tus in cistellaria ait. prohibet diuitiis maximis dote altili atq; opima. Halo Halõ
Apuleius halas cum aspiratione in initio scribitur teste Apuleio: ut scilicet ab alo alis
Virgilius differat. Et producit primam syllabam. Virgi. in Georgicis. Quæ tenuem ex
Virgilius halat nebulã: fumosq; uolucres Alo alis primam corripit. Virgilius. Bis ue/
nit ad mulctram: binos alit hubere fœtus.
Seruius Alũnus cũ unico l scribit: & is dici põt/q ab aliquo alitus ẽ: & qui aliquẽ aluit/ Alumnus
Marcellus ut scripsit Seruius super librũ sextũ æneidos/& Marcellus. Quorũ quantũ
Laurentius ad secundũ significatũ sententiã/Laurentius libro elegantiarum improbat.
Virgilius Alumnus nonnunq̃ & pro filio ponitur. Virgilius libro æneidos septimo.
Necnon & Tityon terræ omnipotentis alumnum.
Ala cũ unico l scribitur: & primã producit syllabã: & si a uerbo alo primam Ala
Ouidius corripiẽte syllabã deriuetur. Ouidius libro metamorphoseos. viii. Et modo Ascella
Hieronymus factus auis fuluis haliætus in alis. Ala format per diminutionẽ ascella. Hiero. Axilla
in prouerbiis ca. xviiii. abscondit piger manũ suã sub ascella. facit aũt ala (ut Ales
Priscianus Prisciano placet) axilla. Ala itẽ equitũ ordo dicitur teste Seruio: ut est apud
Virgilius Virgilium libro æneidos quarto.
Dum trepidãt alæ/saltusq; indagine cingunt. Ales quom uelox iterpretat/
ut alite planta/cõis generis est. Quom uero pro aue accipitur/tam masculi/
Lactantius ni q̃ fœminini generis est. Et (ut dicit Lactantius grãmaticus super librũ ter/
tium thæbaidos) quãdo fœminino genere profertur/malũ protẽdit auguri
Horatius um: ut est apud Horatiũ. Mala soluta nauis exit alite. Quom autẽ genere
Virgilius masculino/bonum demonstrat. Virgilius. Nanq; uolans fuluus Iouis ales in
Priscianus æthra. & facit in genitiuo plurali alituum & alitum/teste Priscião. Martialis.
Martialis Inter sapores fertur alitum primus.
Lucretius Ionicarum gustus attagenarum. Lucretius libro quinto.
Virgilius Principio genus alituum uariæq; uolucres. Virgilius libro æneidos. xi.
Alituum pecudumq; genus sopor altus habebat.
Alius alia aliud facit i genitiuo alius li producta syllaba: dtõ alii: qnetiã (ut te Alius
Priscianus stat Priscião) gtõ alii aliæ alii: dtõ alio aliæ alio. Cicero. Si res tota totæ aliæ Alio
Cicero rei necesse ẽ/similiter sit. Et Matthæi octauo capitulo legit. dico huic: uade: Alias
Matthæus & uadit: & alio: ueni: & uenit: & seruo meo: fac hoc: & facit. & in euangelio Aliuta
Lucas Luc. e. deinde alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait: centum corros tri
Festus tici. & Festus ait. Alii rei dixit Plautus pro aliæ rei. Cœlius libro primo. Ne
Cœlius q; ipsi eos alii modi esse atq; hamilchar dixit/ostendere possunt aliter. Qui
Cœlius etiam alii genitiuũ fœminini generis/queãdmodũ & Plautus/ita & Cœlius
ipse protulit/quom præfato libro ait. Anteq̃ barca perierat alii rei causa in
Priscianus aphricã missus. Quod certe (ut Priscianus dicit) mirũ uidetur. Et notandum
Diomedes ꝙ antiqui (ut Diomedes scribit) alis pro alius in recto protulerũt. Alio signi
ficat ad locũ. Alias aduerbiũ tẽporis ẽ: idest alio tpe. Alias itẽ ꝓ alit põitur: &
Festus tũc aduerbiũ ẽ qlitatis. & (ut scripsit Festus) ueteres pro alias aliuta dicebant.
Pompilius hic ẽ illud i legibus Numæ Põpilii. si quisq̃ aliuta faxit/ipsus Iouis sacer est.
Priscianus Alter altera alterum facit in genitiuo alterius uel alteri alteræ alteri: datiuo al Alter
Hieronymus teri uel altero alteræ altero teste Prisciano. Hieronymus in Iohele primo Altero
Terentius capitulo. Filii eorum narrabunt generationi alteræ. Terentius in heauton Alteras
timorumeno. hoc ipsum alteræ dum narrat forte audiui. Alteras ãtiqui pro
Pompeius aliter dicebant teste Pompeio. Altero alteras uerbum/te syllabam corripit. Aliter
Ouidius Ouidius in fastis.
Ille suam faciem transformat & alterat arte. Alter masculini generis facit
in genitiuo alteris te syllaba producta: & est contra regulam Alexandri
Martialis ter per tris forma. Martialis. Quid pereunt stulto fortes altere lacerti? mas
sa erat explumbo: qua ad exercenda corpora in gymnasiis utebantur.

Nec ē latina dictio/ut Vgutio somniat: sed græca/ dicta ab ὅλλομαι quod
Pollux est salio. Vnde Iulius Pollux gymnasiorum instrumenta enumerans ait καὶ
κόμεως σπυρὶς καὶ ἁλτῆρες τροχοὶ καὶ δίσκοι. Hoc est pulueris sportula:
& alteres trochi: & disci.
Priscianus Alteruter facit in genitiuo alterutrius uel alteriusutrius teste Prisciano / Cice/ Alteruter
ronem/ Aselionem/ Pacuuium/ Catonem inducēte.
Georgius Alcyone cum c exili & y græco scribitur: & (ut tradit: Georgius) in initio Alcyone
Tortelli⁹ nequaquam aspirationem recipit: & si cū aspiratione principii a Tortellio
scribi præcipiat'. Fuit Ceycis uxor: quæ uiso cadauere mariti i littus eiecto Alcyon
se deiecit in mare: iussuq; Amphitrites/ambo in aues conuersi sunt.
Homerus Altera eodem nomine fuit Eueni fluminis filia: quæ postea Marpissa teste Ho
Eustachius mero libro iliados nono/uocata est. Et (ut super Homerum scribit Eustachi/ Alcynis
us) pro aue/hæc alcyon/pro muliere uero/hæc alcyone declinari debet. At Alcedo
Lactantius uero Lactantius grammaticus super librum nonum thæbaidos: pro muliere
Seruius hæc Alcyone/pro aue/hic & hæc Alcyonis declinari præcipit. Idē tradit Ser
uius super librum primum georgicorum: & pacuuium īducit dicentēm Al
Pacuuius cyonis ritu littus peruulgans furor. Sed infirmum est pro Seruio quod affert
exemplum. Nam hic genitiuus alcyonis/ita ab alcyon recto (ut uult Eustachi
us) sicut ab alcyonis/formari pōt. Ego autē etiam pro aue hæc alcyone posi
Statius tum inuenio. Statius libro thæbaidos nono. Alcyone deserta gemit quom pi
Ouidius gnora sæuus. Ouidius libro metamorphoseos .xi. Incubat alcyone penden
Plinius tibus æquore nidis. Auis est genus: quæ teste Plinio libro quinto naturalis
historiæ Paulo maior est passere: habetq; maiore ex parte pēnas purpureas
candidis admixtas: collo gracili ac procæro: quam uideri contingit raro: qa
nunq̄ nisi circa solstitia/& in bruma/in qua oua deponit/apparet. Nam tunc
quoq; medio fere hyemis/in mari ipso nidificat: quo tempore/si pontus un
dosus fuerit/ipsis ouis mansuescit: caduntq; procellæ oēs: donec posita oua
Virgilius foueat. de hac Virgilius. Littoraq; alcyonem resonant: at acāthida dumi hæc
Varro & alcedo uocatur/ut Varro testatur/& festus: & latinū est Prisciano teste uo
Festus cabulum: de qua Plautus in pœnulo. Quam mare dulce est/quom ibi alce
Priscianus do pullos educit suos.
Plautus Alea cum unico l scribitur: & primam producit syllabā. Horatius in epistolis Alea
Horatius Quem damnosa uenus/quem præceps alea nudat. Ludus est. Hinc deducit' Aleator
Festus aleator/& hic aleo ut scribit Festus. Aleo/uel aleator/is dicitur/qui assidue Aleo
Næuius alea ludit. Næuius. Pessimorum pessime/audax ganeo/lustro/aleo. Alia cum Alia
Seruius unico l scribitur teste Seruio. Nam & primam corripit syllabam: ut est apud Allia
Lucanus Lucanum. Alliū
Virgilius Quas Aliæ clades. At uero Virgilius p̄mā ꝑduxit quom libro æneidos .vii. ait
Seruius Quosq; secans infaustum interluit Allia nomen: Vbi Seruius/aliud l dixit
Liuius esse interpositum metri gratia. Fluuius est teste Liuio libro quinto ab urbe
condita in Tyberim defluens: qui a Gasparino cum aspiratione initii anno
tari præcipitur Allium cum duplicato l/primam producit positione syllabā
Virgilius Virgilius egloga secunda.
Serenus Allia/serpillumq;/hærbas contundit olentes: Serenus.
Allia præcipit Ticini sententia necti: hoc est sententia physicorum papiensi
Horatius um. Horatius in epodo, edat cicutis allium nocentius.
Festus Aluus fœminini generis est teste Festo: quin etiā masculini teste Prisciāo libro Aluus
Priscianus sexto. Vnde Cato ad filium, ex aluo lauando dixit. Accius annalium primo. Aluulus
Cato Maia nemus retinēs ḡuido cōcepit i aluo. Pulex i epitaphio hermaphroditi. Alueus
Accius Cum mea me genitrix grauido gestaret in aluo/ Alueolus
Pulex Quid pareret fertur consuluisse deos. Alueum
Mas est/phœbus ait: Mars fœmina: Iunoq; neutrum: Alueolum
Cunq; forem natus/hermaphroditus eram. Aluear
Quærenti lœtum si Iuno ait: occidet armis: Alueare
Mars cruce: phœbus aquis: sors rata quæq; fuit. Aluearium

Arbor obumbrat aquas ascendo: decidit ensis
Quem tulerat casu: labor & ipse super.
Pes hæsit ramo: caput incidit amne: tuliq;
Fœmina/uir/neutrum/flumina: tela: crucem. Proprie fœminæ uenter aluūs ē.
Pompeius — Nec ab abluendo deducitur/ut Vgutio somniat: sed ab alendo/auctore pom
peo. Abusiue tamen aluus dici potest receptaculum omnium sordium. Et for
Seruius — mat per diminutioēm aluulus. Alueus fossa est fluminis: & teste Seruio cuius
libet rei innanimatæ uenter appellari potest: formatq; diminutiue alueolus.
Festus — declinatur nōnunq̄ & hoc alueum. Festus. Naustabulum alueum est/ad nauis
similitudinem factum: cuius diminutiuum est alueolum penultima correpta
Festus — syllaba. Festus. Alueolum tabula est aleatoria. Iuuenalis satyra quinta. Later/
Iuuenalis — na/illud enim nostris datur alueolis/quod hæc tabula alueolum/aliis nomi/
nibus pyrgus/fimum/fritillus uocatur. Est etiam alueum/uel alueus/uasis ge
Hierōymus — nus: cuius diminutiuo usus est Hieronymus/cum ait in libro Danielis. Abba/
cum intriuerat panes in alueolo/ut ferret messoribus. Alueare/& per apoco/
pen aluear/& aluearium/locus uocatur/in quo apes delitescunt: & nonnunq̄
pro alueo ponuntur.

Herodotus — Amasis huius amasis uel amasidis/fuit teste Herodoto libro historiarū secun — Amasis
Lucanus — do/Aegypti rex: cuius tumulus fuit una pyramidū/dicēte Lucano libro .viiii. — Amasius
Non mihi pyramidum tumulis euulsus Amasi. Amasius & qui amat/& qui a — Amasio
Prudentius — matur/dici potest. hic & amasio/pro eo qui amat uocatur. Prudētius in hym/ — Amasia
nis. Amasiōum comprimūtur fraudibus. Simili quoq; modo/& quæ amat/& — Amasenus
quæ amatur/amasia dicitur. Amascenus fluuius est Volscorum Priuernarū.
Ouidius — Alium eodem nomine esse in Sicilia fluuiū ostēdit Ouidius quom ait libro
metamorphoseos. xv.
Nec non Sicanias uoluens Amasenus arenas
Nunc fluit: interdum suppressis fontibus aret.

Pompeius — Amnis tā fœminini q̄ masculini generis apud antiquos fuit/testibus Pōpeio in — Amnis
Seruius — dictione corius pro corium/Seruio super librum nonum æneidos/Capro/
Caper — Probo/Prisciano. Neq; ab eo quod est amœnus deducitur/ut Vgutio somni
Probus — at: sed ab ambio quod est descēdo/actore Varrone: uel ab ἀμφὶ quod ē cir/
Priscianus — cum/& nare fluere/ut scribit Pompeius.
Vgutio — Amœnitas & amœnitudo in uno significato accipi possunt: & scribitur cum — Amœnitas
Varro — œ diphthongo in secunda syllaba. Componitur enim (ut tradit Seruius) ex — Amœnitu/
ā & mœnio/quod est munio. Varro autem/& festus/ab amando amœnum — do
Pompeius — dictum uoluerunt. Quod si uerum est/cum æ diqhthongo potius q̄ cum œ/
Seruius — amænus scribi deberet.
Varro — Amphitrite cum i latino utrobiq; & te exili in utraq; syllaba scribitur: compō
Festus — niturq; ex ἀμφὶ quod est circum/& τρεῖν terrere. Mare enim circum se na — Amphitrite
uigantes pereundi terrore insequitur. Neq a tritus trita tritum deriuatur/ut
Vgutio somniauit/& catholicon. Vxor Neptuni fuit: & ponitur pro mari
Ouidius — qđ uniuersū cōplectitur orbē. Ouidius libro metamor. i. nec brachia longo
Claudianus — Margine terrarum porrexerat amphitrite. Claudianus de raptu proserpiæ.
etiam Nereia Glauco
Neptunum gremio complectitur Amphitrite.
Antiphates cum i latino & t exili scribitur: & facit in genitiuo Antiphatis uel — Antiphates
Syllius — Antiphatæ. Et penultimam syllabam corripit. Syllius libro .xiiii. — Antiphate
Virgilius — Post durum Antiphatæ septrum/& cyclopea saxa. Virgi. li. æneidos .viii.
Priscianus — Et primum Antiphaten: is enim se primus agebat. proprium fuit uiri nomē — Amaritudo
qui Antiphateus teste Prisciano uocatus est. — Amaror
Virgilius — Amaritudo & amaror in uno significato accipi possunt. Virgi. georgicoꝝ. ii.
Lucretius — Tristia tentatum sensu torquebit amaror. Lucretius libro quarto.
Quom tuimur miseri absinthia/tangit amaror
Aeuum cum æ diphthongo scribitur: nec/ab esse infinito deducitur/ut Vgu/ — Aeuum
Apuleius — tio somniauit: sed ab αἰὼν auctore Apuleio/u littera interiecta hiatus cau — Aeuita
Priscianus — sa. Inde aeuitas & aeuiternus teste Prisciano; quod & per syncopam — Aete[illegible]

Varro aetas dicitur:& æternus. Varro in pseudenea. Per æuiternam hominum do/ Aeuiternus
mum tellurem propero gradum. Placet hoc loco quorundam errorem re/ Aeternus
fellere: qui hunc eundem Apuleum putant magiam scripsisse. Falsi .n. sunt.
Nam qui magiam scripsit/hac litteratura Apulegius uocatur. Et hic fuit scri
Priscianus ptor Prisciano anterior. Vnde idem Priscianus tractatu de præteritis & supi
nis/huius apulegii i hermagora exemplum affert in præterito posiui ꝑ po/
sui. Alter autem hac scriptura Apuleius/scriptor fuit Prisciano posterior. q
de aspiratione & diphthongo differuit. hic Apuleius i dictione plebs/an cũ
æ diphthongo scribi debeat/Priscianum inducit: cuius regulam i ipsa dictõ
ne nos etiam recitabimus.
Virgilius Aer medium est spacium inter cælum & terram. Virgilius libro æneidos. v. Aer
Aera dimouit tenebrosum:& dispulit umbras. Nonnunq̃ aer pro altitudie
Virgilius ponitur. Virgilius georgicorum secundo. ubi aera uincere summum.
Varro Arboris haud ullo iactu potuere sagittæ. Aer item sonus uocatur. Varro in
andabatis. Anima ut conclusa in uesica quando est arte ligata/si perculeris
aera reddet. Aer græcum est uocabulum. Nam apud illos ἀηρ scribitur. Nec
ab ἔριϲ quæ est lis descẽdit: quasi sit sine lite per cõtrariũ/ut Vgutio sõniauit
Lactantius Aether cum æ diphthongo & th aspirato scribitur. hic teste Lactãtio Firmia Aether
no libro primo/fuit creditus a cleanthe & Marimone laudatis physicis/sũ/ Aethra
Virgilius mus deus. Quod etiam Virgilius tetigit quom dixit georgicorum secundo.
Tum pater omnipotens fæcundis imbribus Aether/
Pronapides Coniugis in gremium lætæ descendit. Pronapides uero pœta græcus dixit
illum fuisse Dæmogorgonis filium: quẽ Chaos eius uxor tũc genuit/quom
Anaxagoras ignita exhalauit suspiria. Quare Anaxagoras/& pœte nostri illum secuti/pro
Ouidius elemento ignis aethera ipsum posuerunt: ut. Ouidius libro metamorpho/
seos primo.
Hæc super imposuit liquidum & grauitate carentem
Aristoteles Aethera: nec quicq̃ terrenæ fæcis habentẽ. At uero Aristoteles in libris quos
de cælo composuit/dixit aethera pro cælo ponendum esse: ita ut dicat uoca
bulum ipsum ex ἀεὶ quod est semper/& θέω quod est curro componi: quasi
Ouidius perpetuam uolubilitatem indicet. Iuxta quod etiam Ouidius ait ad Cæsarẽ
Sic habites terras/& te desyderet aether: hoc est cælum. Aethra cum æ diph
thongo & th aspirato scribitur: nã ab aethere deriuat̃:& apud nos fulgorẽ
Virgilius aetheris/hoc est cæli indicat. Virgilius libro æneidos tertio.
Nam neq; erant astrorum ignes: nec lucidus aethra
Tortellius Syderea polus. fuit Thesei mater. Aliam eodem nomine scribit Tortellius
filiam fuisse Pitthei/Comitem & consilium Helenæ: Et inducit Ouidium in
epistola ad Parim dicentem.
Cætera per socias Clymenen Aethramq; loquamur:
Quæ mihi sunt comites cõsiliumq; duæ. Verum/Tortellius fallitur: nec ho
merum in tertio iliados/quem etiam in huius rei testimonium iducit/ recte
intelligit. Nam Aethra Pitthei filia/eadem est/quæ & mater Thesei.
Ouidius Vnde Ariadne apud Ouidium Theseo obiecit dicens.
Nec pater Aegeus est: nec tu es pittheidos Aethre Filius.
Ango angis facit in supino anctum: ac etiam (ut quidam uolunt) anxum. Ango
Priscianus Nam teste Prisciano anxus participium pro anctus nonnulli protulerunt.
Marcellus Anxietas & anxitudo in uno significato accipi possunt/ut scribit Marcellus. Anxietas
Tullius Tullius de republica libro secundo. Quartaq; anxitudo prona ad luctum/ Anxitudo
& mærens/semper ipsa se sollicitans. Angiportus
Plinius Angiportus quarti ordinis/& hoc angiportum/declinari potest/testibus Pli Angiportũ
Seruius nio libro primo artis grãmaticæ/& seruio Terentius in adelphis. Id quidem
Terentius angiportum non est peruium. Idem in phormione. Sed hinc cõcedam uos
Terentius transire in angiportum hunc proximum. Iter est compendiarium in oppido
Festus ut scribit Festus.
Priscianus Anguis masculini generis est teste Prisciano/dicente Virgilio.

Virgilius Frigidus(o pueri fugite hinc)latet anguis i hærba. Quin etiam fœminini ge-
Valerius neris comperitur. Valerius Maximus libro primo. L. Sylla consul sociali bello cum in agro Nolano ante pretorium imolaret-subito ab una parte aræ prolapsam anguem prospexit: quia uisa-posthumii haruspicis hortatu-continuo exercitum i expeditioné eduxit: ac fortissima castra Sánitū cepit. Anguis
Priscianus format per diminutioné anguiculus. Nam (ut dicit Prisciãus) Anguilla dimi-
Tullius nutiuum nō ē: etsi formā diminutiuā habere uideat. Tullius de finibus libro quinto. Serpere anguiculos-natare anaticulos-uolare merulas-cornibus uti uidemus boues: nepas aculeis: suā deniq̧ cuiq̧ naturā esse aduiuēdum ducem
Seruius Aquarum proprie angues sunt-ut scribit Seruius.

Solinus Anapius cum i post p tetrasyllaba dictio a Solino ponitur. fluuius est Siciliæ Anapius
Ouidius qui ab Ouidio Anapus scribitur. Ait enim libro secūdo de ponto. Quaq̧ su- Anapus
is Cyanen miscet Anapus aquis. Idem libro fastorum quarto. Præterit & Cy Anapis
Ouidius ané & fontes lenis anapi. hic etiam anapis quandoq̧ uocatur. Vnde Cyane
Ouidius ꝓserpinæ comes apud eundē Ouidiū loquēdo Plutōi libro. v.
Metamorphoseos ait & me dilexit Anapis-
Exorata tamen nec ut hæc exterrita nupsi. Et facit in genitiuo Anapidis.

Seruius Amygdala cum y græco scribitur. & a nostris nux longa dicitur-teste Seruio su Amygdaluf Amygdala
Vgutio per primum georgicorum. fructus arboris-ab Vgutione Amygdalus mascu Amygdalū
lini-amygdala fœminini-amygdalum neutri generis dicitur. Arbor autē-hæc
Hieronymus amygdalus declinatur. Vnde Hieronymus in ecclesiaste capitulo. xii-ait.
Hieronymus Amygdalus florebit: impinguabitur locusta discipabitur capparis. ꝓ fructu-
idem Hieronymus in libro numerorū capitulo. xvii. Qui foliis dilatatis in a mygdalas deformati sunt.

Amyclæ pluribus tantum numeri cum y græco-& c exili scribitur. Vrbs fuit La Amyclæ
Statius coniæ: de qua libro primo achilleidos meminit Statius dicens. Amyclas
Soluerat Oebalio classem de littore pastor Amyclon
Dardanus-incautas blande populatus Amyclas. Alia hoc nomine uocata fu
Seruius it in Italia, urbs inter Caietam & Tharachynam constituta: quæ teste Seruio super librum decimum æneidos-a Laconibus-qui comites Castoris fuerāt &
Lucilius polucis-constructa fuit. Que deinde tacēdo periit-ut dixit Lucilius: & Virgili
Virgilius us tetigit libro præfato quom dixit. tacitis regnauit Amyclis. Quod sane p hunc modum fuisse fertur. Ciues eius urbis cum pythagoream sectam a cæde animalium obseruarent-& ex uicinis paludibus natos serpentes occidere ne-
Plinius fas putarent ab iisdem interempti sunt. Quam sentētiā Plinius libro. quinto naturalis historiæ-his uerbis confirmare uidetur-quom ait. Iuxta Tarachynā fuere Amyclæ a serpentibus deletæ. Sed tacitas dixit Amyclas Virgilius: hoc est pythagoreas: quia taciturnitatem pythagoras primum discipulis p quin-quenniū indicebat. Alii aliter exponunt. Cum. n. (aiunt) frequēter nūtiarētur hostes-& inani terrore ciuitas quassaretur-lata lege cautum est-ne qs unq̄ hostis nunciaret aduentū. Postea uerꝰ cum hostis nullo nuntiāte ueniret-ex im-prouiso ciuitas capta est. Vnde tacitæ dictæ sunt: quia silentio perierūt. hinc
Lucilius est quod ait Lucilius. Mihi necesse est loqui. Nam scio Amyclas tacēdo perisse. Amyclas eadem scriptura-nauta fuit pauperrimus in epiro: cuius meminit
Lucanus Lucanus libro quinto. Et facit i genitiuo Amyclatis uel Amyclæ. Amyclon etiam cum y græco-ciuitas fuit pæoniæ-seu Macedoniæ.

Seruius Apex proprie teste Seruio dicitur in summo flaminis pileo uirga: i cuius extre Apex
Virgilius mitate modica lana est: & interdum summitas pilei intelligitur. Virgilius li- Apiculum
bro æneidos secundo. Apiculus
Ecce leuis summo de uertice uisus Iuli
Poponius Fundere lumen apex. Ab apice fit diminutiue apiculum-dicente Pompeo.
Vgutio Apiculum filum quo flamines uelatum apicē gerūt. Vgutio dicit ꝙ apex for
Priscianus mat diminutiue apiculus. Apices itē pro litteris ponūtur. Apes & Apis in re- Apes
Ouidius cto-teste Prisciano declinari potest. Ouidius libro metamorphoseos. xiiii. Apis
Non apis inde tulit collectos sedula flores. Nam si apes dixisset-uersus stare Apicula

Iuuenalis non possET.& facit in genitiuo plurali apum:ac etiam apium.Iuuenalis. Exa Apecula
Ouidius menq; apium longa consederit uua. Ouidius libro metamorphoseos.xv. Apis
Meliferarum apium sine membris corpora nasci. Apes uel apis in recto/per Apium
Vgutio diminutionem format apicula. Vgutio autem uult q; ab ea quæ est apes in Apia
recto/formetur apecula(quod nusq̃ legitur)ab apis apicula Nec tamen intel
ligit Vgutio/q; etiam a terminatis in es/fiat in aliquibus dictionibus diminu/
tiuum in icula:in aliquibus secundum regulam in ecula:ut apes apicula:sedes
sedicula:cædes cædicula:ædes ædicula:fides fidicula(de q̃bus duobus postre/
mis alibi differemus)nubes nubecula:uulpes uulpecula. Terminata in is fœ/
minina/formant diminutiuum in icula:ut cratis craticula:cutis cuticula:secu
ris securicula. Apis masculini generis dicitur lingua Aegyptia bos. Et produ/
Lucanus cit primã syllabam. Lucanus. Et sacer in cineres Magni mactabitur apis. Et fa
cit in genitiuo apis uel apidis. Apium cum unico p scribitur:nam primã cor/
Columella ripit syllabam. Columella libro.xi.
Nunc apio uiridi crispetur florida tellus. Genus est hærbæ. Apia cum unico
Herodotus p/dicitur a Scytis terra/teste Herodoto libro quarto.
Artemisius cũ t exili & i latino utrobiq;/& unico s scribitur. Mons est Arcadiæ Artemisius
Demosthe/nes teste Plinio libro quarto naturalis historiæ. Artemisium(ut ostendit Demo Artemisiũ
stenes in oratione pro Ctesiphonte) promontorium est Euboiæ. Artemisiũ Artemisia
item Hyperides simulacrum appellant:quin & apud Macedonæs mensis ma Ambrosia
Herodotus ius artemisius dicitur. Artemisia uxor fuit Mausoli teste Herodoto libro Hi
Plinius storiarum septimo. Artemesia item herba quædam est:quã Plinius esse Am
Discorides brosiam credit. Idem uidetur sentire Dioscorides quom ait. Ambrosia quã
Ouidius multi artemisiam dicunt/plurimas in fructice detinet urigas palmis tribus.
De hac Ouidius libro primo de ponto.
Nectar & ambrosiam latices epulasq; deorum
Det mihi formosa grata iuuenta manu.
Alexader & Alexandrus in recto declinari potest:sicut Euãder Euãdrus:Ther Alexander
sander Tersandrus:Menãder Menãdrus:fuit Philippi Macedonis filius. Alex Alexãdrus
Priscianus andria cum i in penultima syllaba/& Alexandrea cum e teste Priscião & scri/ Alexandria
Horatius bi/& efferri potest. Horatius libro quarto carminum. Alexãdrea
Nam tibi quo die portus Alexandrea Alexandri
Propertius Supplex/& uacuam patefecit aulam. Propertius. nus
Noxia Alexandria dolis aptissima tellus. Fuit trium urbium nomẽ ab Alexã Alexãdreus
Curtius dro constructarum/testibus Curtio/& Iustino:quarum una fuit in Aegypto Alexandre
Iustinus non longe a nili hostio/ut dixit solinus:alia ĩ Asia:alia ĩ Scythia sup Tanaim nus
Solinus Alias plures urbes eiusdem nominis apud Ptolemæum ĩueni. Quarum una
Ptolemæus est in Syria iuxta Issum fluuium:alia in Carmania:duplex in Sogdiana pro
uincia:alia in Aria:alia in Aegæo pelago phrygiæ minoris:alia ĩ Arachosia.
Quædam etiam insula persidi adiacẽs/Alexandria est uocata/ut idem Ptole/
mæus scribit:quæ(ut ait)etiam Aracia cognominata est. Alia eodem nomine
urbs est in Luguria/sub dictione Mediolanensis principis. Et ab alexãdria fit
Alexandrinus:ab Alexadrea uero Alexandreus formatur:uel forte Alexan/
drenus:sicut a Nicea Nicenus:ab Antiochea Antiochenus.
Aliptes cum unico l & i latino scribitur:& dici potest unctor. Is enim erat/cu/ Aliptes
ius curæ tradebantur qui in sacris certaminibus purgarent: dictus ἀπό τοῦ
Vgutio ἀλείφειμ:idest ab ungendo:nõ autẽ ab alo alis/ut somniauit Vgutio Iuuena
Iuuenalis lis satyra quarta.
Grammaticus rhætor gæometra pictor aliptes. Nec hoc in loco dici potest
Georgius geometres/ut legendum putat Georgius. Non enim tertius pes dactylus est)
ut scandit ipse Georgius(neq; quartus spondeus:sed torgæ spondeus ẽ:ome
tra dactylus. Nam apud græcos cum ε in prima & ω magno in secunda sylla/
Homerus ba scribitur:siue cum ᾶι diphthongo in prima:ut est apud Homerum in.xi.
Theocritus odysseæ. ἔιδομ καί τι τυομ γαίησ ἐρικῦδέοσ ῦἱομ. Theocritus edyllio pri/
mo ἔισ τό κᾶταρτεσ τοῦτο γέωλοφομᾶτε μυρῖκαι. Vnde apud Iuuenalẽ

gæometra legendum est cum æ diphtongo in prima.
Allophylus cum duplicato l & y græco/sequente unico l scribitur:& dici põt alienigena. Nam componitur ex ἄλλο quod est aliud/& φῦλον genus:Neq; a philos qui est amicus descendit/ut Vgutio somniauit.φιλοσ enim cũ i latino/quom amicum significat/apud græcos scribitur:que tamen littera ab illis iota dicitur:& habet primam syllabam correptam:ut Pamphilus.φῦλον autem genus/cum y græco scribitur:& primam syllabam producit:ut pamphylia.Memini tamẽ certo apud quendam auctorem metricum nõ magnæ auctoritatis legere/Allophyllus phy syllaba correpta:&(ut puto)ipse est petrus Riga in aurora sic dicens. Allophyluſ
Crine q; allophylis hostibus ille datur.
Pompeus Agea cum unico g scribitur.uia est in naui/dicta auctore Pompeo/q; in ea maximæ quæq; res agi soleãt.Ennius. Agea
Ennius Agyia
Multa foro ponens/ageaq; longa repletur.Agyia cum unico g & y græco i secũda syllaba/sequente i latino scribitur:& apud nos uia transfert.& ab agyia Agyieus Apollo cognominatus est:quia in uiis publicis Apollini sacrificare consueuerant/ut Acron & Porphyrio scribitur super quartum librum carminum Horatii.Horatius libro præfato. Agyieus Aegæa Aegæ Aege
Acron
Porphyrio
Horatius Dauniæ defende decus camenæ.
Leuis Agyieu. Aegæa cum æ diphtongo in prima & media syllaba/nomen ẽ duarum urbium/ut scribit Ptolemæus:quarum una ẽ in Emathia:alia in Mauritania Cæsariensi. Aegæ pluralis tãtum numeri cum æ diphthongo ĩ utraq; syllaba/uel Aege huius æges/urbs fuit Macedoniæ/teste Herodoto.Ptolemæus dicit Aegas urbem esse Ciliciæ extremam:& eiusdem nominis insulã in mari Aegæo. de urbe Ciliciæ (ut puto) intellexit Lucanus libro tertio quom dixit. Aegeus Aegæus Aegæon Aegon Aegos
Ptolemeus
Herodotus
Ptolemæus
Lucanus
Mallos/& extremæ resonant naualibus Aegæ:etsi de insula illum ĩtellexisse dixerit commentator. Aege etiam uocata fuit Amazonum quædam regina Aegeus cum æ diphthongo in prima/& eius diphthongo ĩ secunda syllaba/disyllaba dictio/Thesei pater fuit de quo Catullus. Egeo Egoge Egon Egone
Catullus Linquẽtem gnatum uentis cum crederet Aegeus:ab hoc Aegeo Aegeum mare quidam cognominatum dicunt.Quod si uerum est/ Aegeus aegea aegeũ cum æ diphthongo in prima duntaxat syllaba scribi debet.Plinius uero a scopulo quodam inter Tenedon & chion insulas consurgente/atq; capræ effigiem detinẽte/ quam Græci αἶγα uocant/nomen assumpsisse asserit. Alii (ut Festus scribit) ab Aege regina Amazonum/quæ in illo periit/cognominari uolunt.Et sic siue αἶγα capra/siue ab Aege regina dicatur/cum æ diphthõgo in prima & secunda syllaba Aegæus scribi potest Lucanus libro primo. Aeas
Plinius
Festus
Lucanus
Ionium Aegæo frangat mare.Horatius in epistolis.
Idcirco nauem trans Aegæum mare uændas:Aegæõ cum æ diphthongo in prima & secunda syllaba/nomen fuit proprium gigantis:qui apoetis centum
Virgilius habuisse brachia describitur/ dicente uirgilio libro æneidos decimo.
Aegæon qualis dicunt cum brachia centum. Aegon cum æ diphthongo ĩ pri
Theocritus ma syllaba nomen fuit proprium pastoris teste Theocrito:quo uidelicet no
Virgilius mine Virgilius usus est dicens.
Lactãtius Non uerum Aegonis nuper mihi tradidit Aegon.est etiam Aegon eadem
Papinius scriptura Lemni insulæ promontorium/ut dicit Lactantius grammaticus:& a Papinio p mari Aegæo ponitur/quom ait libro thæbaidos quinto. quas spumifer assilit Aegon. Aegos cum æ diphthongo.fluuius est Thraciæ.Ego absq; diphthongo pronomẽ est græcũ linguæ communis:quo etiam uerbo nos utimur. Quod quidẽ ab Atticis egoge/a doricis autẽ egõ dicitur/& egone.Aeas cum æ diphthongo etiã scribitur teste Apuleio.fluuius est Epiri fluens ad occasum in pelagus Adriaticum Apolloniam uersus teste Strabone libro sexto/& septimo:quem tamẽ in Ionium fluere scripsit Lucanus quom dixit libro sexto.
Apuleius
Strabo
Lucanus

Purus in occaſus parui ſed gũrgitis Aeas:
Ionio fluit inde mari. Et facit in genitiuo Aeantis.
Aegina cum æ diphthõgo & i latino ſcribitur. Filia fuit Aſopi regis Bœotiæ — Aegina
Ouidius — a Ioue in ſpecie ignis grauidata/teſte Ouidio libro metamorphoſeos ſexto. — Agina
Statius — de qua Statius libro thæbaidos ſeptimo meminit dicens.
Si modo placauit fœlix Aegina tonantem. Etetiam Aegina inſula Pellopon — Angia
Ptolemæus — neſo adiacẽs teſte Ptolemæo:& eiuſdem nominis urbs in ea/ab Aegina Aſo
pi filia cognominata:quæ antea Enopia uocabatur/dicẽte Ouidio libro me/
Ouidius — tamorphoſeos ſeptimo.
Enopiam ueteres appellauere:ſed ipſe.
Aeacus Aeginam genetricis nomine dixit. Agina ea eſt qua inſeritur ſcapus
Pompeius — trutinæ:ideſt in quo foramine trutina ſe uertit/ut ſcribit Pompeius. Angina
Feſtus — faucium dolor ſiue inflatio dicitur/teſte eodem Feſto. Macer de uiribus hær/
Macer — barũ. Subuenit anginæ melli uinoq; iugatæ. hæc a Græcis συνάγχη dicitur
latine ſynanche tranſſertur.
Plinius — Aetiops cũ æ diphthongo & th aſpirato & i latino ſcribitur. Fuit teſte Plinio — Aethiops
libro. vi naturalis hiſtoriæ/Vulcani filius/a ſe Aethiopiam omnem cui præ/ — Aethiopus
Seruius — fuit denominãs. Et ab Aethiopia fit Aethiops/& Aethiopus/teſte Seruio ſup — Aethiopiſ
librum ſeptimum æneidos. Comperitur & in fœminino genere Aethiopiſſa — ſa
Vgutio — Nec a Chus filio Cham/qđ hæbraice aethiops iterpretat᷑ Aetiops deducit᷑ ut
Vgutio ſõniauit:ſed αἴθω qđ ẽ cremo/& ὤψ aſpectus đſcẽdit. Duæ aũt ſũt Ae
thiopiæ teſte Seruio:una circa ortũ ſolis:alia circa ſolis occaſũ in Mauritania.
Ouidius — Antiſtes cõis generis eſt:etſi fœmininum habeat antiſtita. Ouidius libro meta/ — Antiſtes
morphoſeos. xiii. — Antiſtita
Combiberat tractaq; comis antiſtita phœbi. i. ſacerdos uel ſacrificula.
Gellius — Antidotum neutro genere/& antidotus fœminino/declinari poteſt. Gellius li — Antidotũ
bro. xiiii. noctium acticarũ de anatibus loquẽs ait. huius regis antidotus cele — Antidotus
bratiſſima eſt:quæ mithridates uocatur. Optimum eſt contra uenena remedi
um. Et dici poteſt ex contrario datũ. Nam contraria cõtrariis curantur.
Marcellus — Animus eſt (ut tradit Marcellus) quo ſapimus:anima uero qua uiuimus. Vnde — Animus
Accius — Accius in Epigone ait ſapimus animo:fruimur anima. Nonnunq̃ & pro cor — Anima
Virgilius — pore anima ponitur:ut eſt apud Virgilium libro æneidos nono.
Ite (ait) egregias animas:quæ ſanguine nobis.
Hanc patriá pepere ſuo. in quo eſt etiá nouũ:ꝙ patriam poſuit pro regione
uel terra cum proprie patria urbs aparentũ ſit. Quádoq; etiá pro habitu uel
Virgilius — odore aĩa accipitur. Virgilius georgicorum ſecundo. animas & olentia Medi
Plautus — Ora fouent illo:& ſenibus medicantur anhelis. Plautus in aſinaria. An fœtet
Plautus — anima tue uxoris? Anima item/aqua intelligitur. Plautus in Amphitryone. Ni
ego illi puteo ſi occœpſo animam omnem intertraxero. Rurſus anima & ꝑ
Lucretius — uento capitur. Lucretius libro quinto.
Plautus — Aurarumq; leues animæ calidiq; uapores. Plautus in aulularia. Nec quid ani
Virgilius — mæ emittat dormiens. anima & pro aere uſurpatur. Virgilius in bucolicis.
Namq; canebat uti magnum per inane coacta
Probas — Semina tetrarũq; aiæq; mariſq; fuiſſent. Aia teſte Valerio Probo facit in dati
Hierõymus — uo plurali & ablatiuo aiabus. Vnde Hieronymus ĩ libro Ioſue capitulo. viiii.
Laurentius — ait. Timuimus ergo ualde:& ꝓuidimus aiabus noſtris/ueſtro terrore cõpulſi
Cicereo — Laurẽtius autẽ libro elegãtiarũ ꝑmo dicit qđ facit animis. Ná & Cicero ad ux
Priſcianus — orẽ & filiá ſcribẽs/duabus animis ſuis dixit. & (ut tradit ĩ epitome Priſcianus)
cũ aĩmus cõpoſita/ſecũda & tertia declinatiõe declinari poſſũt:ut magnáim⁹/
puſillãimis/exanimus/ſemiãimis/inãimus/unãimus/æquãimus/lõganimis.
Feſtus — Apiſcor & adipiſcor in uno ſignificato uſurpant auctores/ut Feſtus teſtatur/& — Apiſcor
Nonius — Nonius Manilius libro tertio Rebus apiſcẽdis labor eſt qui continet omnes — Adipiſcor
Manilius — Votorum effectus. Lucretius libro primo.
Lucretius — Nec ratiõe aĩmi quá quiſq̃ poſſet apiſci. Lucillius libro. xxvi. ut ego effugiam
Lucillius — quod te imprimis cupere apiſci ĩtelligo. Apiſcor facit in ſupino aptum: Adi/

Festus piscor adeptum. Festus. Aptus cum in propria significatione intelligatur/po
ni tamē solet ꝓ adeptus: ut apisci pro adipisci. hæc ille. aptum item significat
Tulius necessarium. Tulius de finibus libro tertio. Itaq; natura sumus apti ad totius
Virgilius consilia ciuitatis. Rursum aptum connexum dicitur/& colligatum. Virgilius
georgicorum tertio. ipsos e torquibus aptos
Virgilius Iunge pares. Aptum compositum & paratum. Virgilius libro æneidos tertio.
Interea classem uelis aptare iubebat
Anchises. Idem libro æneidos decimo. proiecto dum pede læuo
Priscianus Aptat se pugnæ. Priscianus tamen dicit Adipiscor uerbum commune esse.
Crispus Arguo facit in supino argutum. participiū tamē futuri tēporis Crispus in itu/
rus protulit/cum libro historiarum secundo dixit. Quos aduersum multi Arguo
Priscianus ex Bithynia uolentes occurrere/falsum filium arguituri. Quod etiam Prisci/ Argutus
anus ipse annotauit. Nam quædam comperiuntur uerba in utum supinū for Argutor
mantia/quorum participia futuri temporis in iturus desinunt: uerbaliaq; in Arguto
itio terminātur: ut argutum arguiturus arguitio: tutum tuiturus tuitio: sputū Argumen
Virgilius sputurus sputio: plutum pluiturus pluitio. Argutum significat maliciosum: Argumētū
Virgilius unde argutiæ dictæ sunt. Argutum item canorum stridulum uel sonorū. Vir/ Argumētor
Virgilius gilius in bucolicis. Forte sub arguta cōsederat ilice daphnis. Idem libro ænei
Probus dos septimo. Arguto tenuis percurrens pectine tælas. Rursus argutum bre/
ue Virgilius georgicorum. iii.
Argutumq; caput/breuis/aluus/obesaq; terga. Probus super quartam eglo/
gam Virgilii dicit quod argutus ab argo naue/quæ a celeritate dicta est/d du
citur: ut arguta hirundo: & arguti homines/qui multum & celeriter loquun/
Nonius tur. Ab argutum supino fit argutor deponens uerbum/teste Nonio/Nouiū
Nouius inducente dicentem. Quando ad ludos uenit/alii cum tacerent/totum diem
argutatur quasi cicada: idest loquaciter ꝓloquitur. Et fortassis in hoc significa
to ab eo quod est argutum ab argo naue/argutor formatur. Est etiam argu/
Nonius tari subsilere/ut interpretatur idem Nonius illud Titinii. Terra hæc est no/
Titinius ua: qua tu solitus argutari pedibus cretam dum compescis/uestimentaq; le/
Vgutio uas. Vgutio declinat etiam arguto argutas. argumen & argumentum in uno
significato accipi possunt. Inde argumentor formatur deponēs uerbum: qđ
Priscianus tamen Priscianus dicit esse commune.
Artocreas huius artocreæ masculini generis cum t & c exilibus scribitur. genus Artocreas
Persius ē edulii Insubribus notissimum. Persius satyra ultyma. artocreasq; popello. Artocrea
Largior. Sunt tamen qui & hæc artocrea fœminino genere declinari uolūt. Arrhabo
Varro Arrhabo cum duplicato r secundo aspirato scribitur. Varro de lingua latina.
Arrhabo sic dicta ut relicuum reddatur. hoc uerbū a græco ἀρραβῶρ. hæc il Arrha
Terrentius le Terrentius comœdia tertia. Ea relicta arrhaboni est. hæc & arrha a nōnul/ Ara
lis dicitur: quæ (ut puto) ab arrhabone dicta est: & ideo cum aspiratione post Hara
secundum r ipse scripserim. Ara pro altari cum unico r scribitur. Neq; ab aro Haruspex
aras: uel ardeo/deriuatur/ut somniabundus tradit Vgutio: sed ab ansa: muta/ Hariolus
Varro tis litteris/testibus Varrone rerum diuinarū libro. v/& Macrobio dicta est. At
Macrobius uero Seruius græcum uult esse uocabulū: precēq; significare. Vnde κατάρα
Seruius īprecatio dicitur. Est etiā Ara ciuitas fœlicis Arabiæ regia/teste Ptolemæo: &
Ptolemæus eiusdem nominis insula eidē Arabiæ adiacens/ut idem Ptolemæus ostendit.
Ptolemæus hara autem pro porcorum stabulo cum aspiratione initii teste Apuleio scri/
Apuleius bitur: ut scilicet ab ara pro altari discernatur. hara item eadē scriptura/genus
Seruius est auis: a qua aruspex teste Seruio/& hariolus descendit: ut in dictionibus ī
initio aspiratis differemus. Idq; notandū est/ꝙ ara altare primā producit syl/
labam: hara uero auis/siue porcorum stabulum/primam corripit.
Plinius Arabus cum unico r scribitur. Fuit Apolinis filius teste Plinio libro secūdo na Arabus
Ptolemæus turalis historiæ. Arabia cum unico r/triplex est/ut Ptolemæus ostendit: una Arabia
Seruius fœlix: alia petræa: alia deserta. Et ab Arabia fit Arabs/& Arabus/teste Seruio Arabs
Virgilius super librum septimo æneidos: ac etiā Arabicus/& Arabius. Virigilius libro Arabus
præfato. Arabicus

Priſcianus · Hyrcaniſue/arabiſue parant. Priſcianus in perihegeſi. Arabius
Non Arabis ſimiles opulentis ſcilicet æqua. Nõnunq̃ Arrabia cum duplica Arrabia
Priſcianus to r ſcribitur: ut p̃ma ſyllaba poſitione produci poſſit. Priſcianus ĩ pihegeſi. Arrabicus
Arrabiæ populi celebres: hi nomine claro. Idem in eadem. Arrabius
Propertius Arrabii cernes extremi littora ponti. Propertius.
Propertius Nec ſi qua Arrabio lucet bombyce puella. Idem.
Et donus intactæ te tremit Arrabiæ. Arabis cum unico r/fluuius eſt prouĩtiæ
Ptolemæus drangianæ: qui & per Gedroſiam fluit/ut oſtendit Ptolemeus
Virgilius Arbor & arbos in recto declinari poteſt. Virgilius in georgicis. Arbor
Herculæq; arbos umbroſa coronæ. Idem in bucolicis Arbos
Et nunc omnis ager/nunc omnis parturit arbos. Arbor & Arbos hoc diſtãt: Arbuſcula
Agrætius ꝙ (ut tradit Agrætius in caprum) arbor omne lignum eſt: arbos non niſi fru Arbucula
Vgutio ctifera. Arbos format per diminutionẽ arbuſcula. Vgutio dicit ꝙ facit arbu/ Arbuſtum
cula abſq; ſ. Arboretũ
Gellius Arbuſtum arbor eſt nouella: quod & arboretũ dicitur/teſte Gelio libro. xiii. Arbutus
noctium atticarum. Arbutum
Virgilius Arbutus fœminini generis/arboris eſt genus: de qua Virgilius in bucolicis. hu/
mor dulce ſatis depulſis arbutus hædis. huius fructus arbutũ dicitur. Sunt aũt
Seruius arbuta rubra poma ſilueſtria/ut ſcribit Seruius. Virgilius libro georgicorum
Virgilius p̃mo. cum iam glãdes atq; arbuta ſacræ Deficerent ſiluæ. phocas ꝓ arbore d̃
Phocas clinat ſingulari numero hæc arbutus: plurari uero hæc arbuta neutro gener̃.
Horatius Quod tñ Horatius fœminino genere protulit/cum dixit in p̃mo carminum.
Impune tutum per nemus arbutos
Quærunt latentes.
Marcellus Aridus/& per ſyncopam ardus/teſte Marcello enunciari poteſt. Vnde & Lucil Auidus
Lucillius lium refert dixiſſe libro. xxvi. Ardum miſerimum atq; in fœlix ſignum|ſam/ Ardus
Feſtus bucum uocant. Aridum proprie (ut ſcribit Feſtus) eſt quod naturalẽ humo/
Virgilius rem amiſit Virgilius libro æneidos primo. atq; arida circum Nutrimenta de/ Ariditas
Plautus dit. Aridum item/purum & lucidum dicitur: ut eſt apud Plautum in rudente: Aretudo
Marcellus argento arido/Marcello interpretante. Rurſus aridũ horificum ſiue acutum
Virgilius ſignificat. Virgilius georgicorum primo. & aridus altis montibus audiri fra/
Nonius gor. Inde deriuatur ariditas/idem ſignificans quod & aretudo teſte Nonio.
Varro Varro de lingua latina. Quod p hos natura frigori miſcet calorem/atq; hu/
morum aretudinem.
Armus humerus cum brachio appellatur. Arma pluralis tantum numeri ab Armus
Pompeius armo dicta ſunt auctore Pompeo: uel ab arcendo/quod ſcilicet armis hoſtẽ Arma
Varro arceamus/ut tradit Varro de lingua latina. Cum arma compoſita/ſecunda &
tertia declinatione declinari poſſunt: ut inermis/exermus.
Armilla fœminini generis cũ duplicato l ſcribit̃. Ornamentũ quoddã eſt ex Armilla
auro: quod uiri militares ab imperatoribus donati gerebant. dicta eſt autem Armillum
Feſtus armilla (ut exiſtimat Feſtus) ab armo: ꝙ ſcilicet antiqui Humeros cum brachi
is armos uocabant. hoc armillum etiam cum duplicato l/genus eſt uaſis uina
rii ab armo d̃ductum.
Feſtus Armentum pecus eſt (ut ſcribit Feſtus) idoneum ad opus armorum & hæc ar Armentum
Ennius menta fœminino genere Ennius eodem nomine referente Feſto protulit. Armenta
Hierõym⁹ Ardeo ardes ſecunda coniugatione/& ardo ardis tertia/declinari poteſt Hiero Ardeo
nymus in Ioanne capitulo. xv. Si quis in me non mãſerit/mittetur foras ſicut Ardo
palmes: & arſcet. Et colligent eum: & in ignem mittent: & ardet pro arde/
Virgilius bit: eſt autem ardere igneſcere concremari. Virgilius libro æneidos quinto.
Virgilius Namq; uolas liquidis ĩ nubibus arſit arũdo. Ardere feſtinare. Virgilius libro
æneidos primo.
Inſtant ardentes Tirii: pars ducere muros: ideſt feſtinantes/ut dicit Marcellus
quod & prudentes nonnulli exponunt. Ardere fulgorem ſeu ſplendorẽ emit
Virgilius tere. Virgilius libro æneidos quarto.
Tyrioq; ardebat murice læna.

Ardere dolere/irasci. Virgilius libro æneidos decimo.
Proxima queq; metit gladio: latumq; per agmen
Virgilius Ardens limitem agit ferro/te Turne superbum
Virgilius Cæde noua quærens. ardere ardenter amare. Virgilius in bucolicis.
Coridon ardebat Alexim: ubi placet/q; in uno significato ardeo ablatiuo iũ
Seruius gitur: in alio/accusatiuo. Quod & Seruius tradit sup librũ pmum æneidos.
Argiripa cum i latino utrobiq;/& unico p scribitur/cum penultimam corripi Argiripa
Virgilius at syllabam. Virgilius libro æneidos tertio.
Ille urbem Argiripam patriæ cognomie gentis. Opidum est Apuliæ: Quod Argoripũ
Seruius (ut scribit Seruius) antea Argoripum uocabatur: quin & Argos Hippium te Argos
ste eodem Seruio sup librum. xi. æneidos: quod corrupto uocabulo Arpos Hippium
Virgilius rursum dictum est: necnon & Arpi plurari tantũ numero. Virgilius libro æne Arpos
Virgilius idos. x. que causa attraxerit Arpos. Idem libro præfato. Arpi
Virgilius Atq; iterum in Teucros Aetolis surget ab Arpis. Idem in. xi.
Non erit auxilio nobis Aetolus: & Arpi.
Salustius Arbiter secundi ordinis est: ut ẽ apud Salustium: procul arbitris omnibus amo Arbiter
Priscianus tis. Sed & tertia declinatione declinari potest/teste Prisciano. Et habet fœmi/ Arbitra
Horatius ninum arbitra. Horatius in epodo. o rebus meis
Non infideles arbitræ.
Priscianus Arbitror deponens uerbum est: quod tamẽ Priscianus tradit esse cõmune/Cœ Arbitror
Cœlius lium nihilominus inducens dicentem. Ex scriptis eorum qui ueri arbitrantur Arbitro
Nonius Veteres etiam teste Nonio/arbitro protulere. unde Plautus in sticho ait. Pro
Plautus biores non arbitrabunt/si probis narraueris.
Phocas Astu indeclinabile neutri generis/& hic astus huius astus/declinari potest/teste Astu
Pedianus Phoca. huius origo auctoribus Pædião/Festo/Donato/ab ἄστυ græce urbe Astus
Festus deducitur: i qua qui assidue uersati sunt/cauti atq; astuti esse uidẽtur. Terenti Austita
Donatus us. an i Astu uenit/i. in urbẽ. ἄστυ. n. græce/urbs latine. Papinius i achileide. Asta
Papinius Tandem detecti timidæ nereidos astus. A pœtis põitur pro astutia. Asta urbs Astæa
Ptolemæus est Tuditanorum in hispania teste Ptolemæo. Aliam eodem nomine scribit
Ptolemæus Ptolemæus esse urbem drangianæ prouinciæ: Aliam liguriæ in Italia. Astæa
Ptolemæus insula est Gedrosiæ adiacens/ut idem Ptolemæus ostendit.
Lucanus Asylum cum unico s/& unico l/& y græco scribitur. Locus erat confugii. Luca/ Asylum
nus libro primo. Asilus
Virgilius Tunc erat exiguum dominos commisit Asylum. Virgilius libro octauo. Asilas
Hinc lucum ingentem/quem Romulus acer asylum. Asylus cum unico s/& Axilus
Tortellius unico l & i latino/a Tortelio scribi præcipitur. Sũt tamẽ qui cum duplicato l
scribi uolũt. Volatile paruum est: quod alus nominibus œstrus/tabanus/muf
Virgilius co uocatur. Virgilius georgicorum. iii.
Plurimus Alburnum uolitans cui nomen asilo. Asilas eadem scriptura a Tor
Tortellius telio scribitur. proprium fuit mulieris nomen: cuius meminit Virgilius libro
Virgilius æneidos nono dicens Corynæum sternit Asilas. Idem libro decimo. Princeps
Virgilius turmas inducit Asilas. Axylus cum y græco/& unico l scribitur. Fuit uir Phry
gius/a Diomede in bello Troiano occisus.
Gellius Acerbitudo & acerbitas i uno significato accipi possũt/teste Gellio libro. xiii. Acerbitudo
noctium atticarum. Acerbitas
Marcellus Assestrix uerbale femininum ẽa b assessor/auctore Marcello. Aphraius. Fratris Assestrix
Aphranius dimittit assestricem: me sibi adesse uocat. Hieronymus libro sapientiæ capitu Possestrix
Hierõymus lo nono. da mihi sedium tuarum assestricem sapientiam. In cuius deriuatione Expultrix
Gasparinus ignorans extitit Gasparinus/Brito/Vgutio/Mammotrectus/Catholicon/er/ Tonstrix
Vgutio rauerunt. Nam Gasparinus unde assestrix descendat/prorsus ignorauit. Alii. Tõstricula
autem ab assistendo/seu asserendo/deduci uoluerunt: cum tamen ab asserẽdo
assertrix formetur: non assestrix. Ab altero autem/cum careat supino quãdo
s. neutrale est/uerbale formari non potest qñ uero transitiuum est/potius asti
tutrix secũdum analogiam/q̃ assestrix formari necesse ẽ. Verum (ut dicit Pri
Priscianus scianus) quædam deficiunt inconsonãtia: ut si uelimus ab eo quod est cursor/

fœmininum facere secundum analogiam mutatione or in rix/absonum sit/i
Cicero congruumq; naturæ litterarum. Vnde Cicero uolēs ab eo quod est expulsor
proferre fœmininum/s in r mutato/expultrix formauit/quom dixit Verrina
rū quinto.o uirtutis indagatrix/expultrixq; uitiorum.
Quandoq; etiam remanente s interponitur t:ut ab assessor assestrix:a posses/
Martialis sor possestrix:a tonsor tonstrix. Martialis.
Cicero Tonstrix Suburæ faucibus sed & p̄mis. Cicero libro præfato. Regiæ uirgines
ut tonstriculæ tondebant barbam/& capillum patris.
Priscianus Anio & Anien in recto declinari potest teste Prisciano. Horatius in primo car Anio
Horatius minum. Et præceps Anio atq; Taburni lucus & unda. Cato. Non minus quin Anien
Cato decim ab urbe milibus Anien abest fluuius. Anius proprium fuit regis nomē Anius
Virgilius in Delo:cuius meminit Virgilius libro æneidos tertio. Rex Anius rex idem
hominum Phœbiq; sacerdos.
Nonius Adiuto & adiutor deponēs(ut scribit Nōius)ueteres ꝓtulere. Pacuuius ī Chry Adiuto
Pacuuius side. Adiutamini/& defendite. Aphranius in milite. hoc obsecro igitur/agite Adiutor
Aphranius me adiutemini.
Terentius Terentius in Andria. Pamphilum ne adiutem/aut auscultem seni?
Abortior deponēs uerbum est:quin & abortio comperitur. Hieronymus ī Iob Abortior
capitulo primo. Bos eorum concepit:& non abortiuit. ponitur nonnunq̄ te Abortio
Marcellus ste Marcello aborior pro abortior. Vnde hic abortus huius abortus/& hoc a Aborior
Festus bortum/in uno significato. Festus. Abortum mulieris dicitur/quod non si tē/ Abortus
Nonius pestiue ortum. Abortus idem significat/quod & aborsus:nisi ꝙ(ut tradit No Abortum
nius)aborsus est in p̄mis mēsibus:abortus autē prope tempus pariendi. Arbosus
Priscianus Amplexor deponēs est uerbū:quod tamen Priscianus tradit esse cōe/ Lucilliū Amplexor
Lucillius īducens dicentē. Quin amplexet'q uelit/ego non sinam me amplectier. Cice Amplexo
Cicero ro tñ amplexo protulit/quom pro Cluentio ait. Auctoritatē cēsoꝝ amplexa.
Abundo ex ab & undo componi manifestum est. Et iungitur ablatiuo:& non Abundo
Nicolaus nunq̄ genitiuo. Nicolaus in homero libro iliados.iii.
Lucillius Ingenio ualet acri/& fraudis abundat. Lucillius satyrarum.vi.
Quarum & abundemus rerum/ & quarum indigeamus.
Marcellus Aspectus huius aspectus uel aspecti teste Marcello declinari potest. Vnde & Aspectus
Accius Accium inducit in Astyanacte dicentem. Miseritudine commouit animum ex/
celsa aspecti dignitas.
Alabaster masculino genere/& alabastrū neutro/declinari potest. Cicero Aca Alabaster
Cicero dæmicoꝝ secūdo. Quibus ēt alabaster plenus ūguēti putescere uidet. Martia. Alabastrū
Martialis Quod Cosmi redolent alabastra/fociq; deorū. genus ē uasis unguētarii/ex a/
Plinius labastro marmore:qd' teste Plinio libro.xxxi.&xxxvi. naturalis historiæ/per
lucidum ē/& colorum uarietate distinctum. Neq; ab aloe deducitur/ut Vgu/
tio somniauit. Alabastrum Item/urbs est Aegypti teste Ptolemæo.
Ptolemæus Adubanus & Adubanum decliari potest. Fluuius est:qui & Ister & danubius/ Adubanus
Festus siue danubium uocatur. Festus. Adubanum danubium. Adubanū
Anser apud antiquos tā fœminini quā masculini generis fuit. Ocha dicitur. Anser
Aucha cū ch aspirato scribitur:quæ & Ocha nōnunq̄ effertur:ut in dictiōibus Aucha
ab o incipientibus plenius diseremus. Ocha
Annus cum duplicato n scribitur. nec ab ἀυ præpositiōe formatur/ut Vgutio Annus
Pompeius uoluit:sed auctore Pompeo ex græco trahit:qd' illi ἔννον dicunt. Vel(ut tra/ Anulus
Seruius dit Seruius)ānus dictus ē ꝙ in se redeat/quasi anulus/dicēte etiā Virgilio. Anellus
Virgilius Atq; in se sua per uestigia uertitur annus. Anulus in alio significato cum uni/ Anhelus
Horatius co n ab omnibus scribitur:cuius diminutiuum est anellus. Horatius sermone Anus
xvii. sæpe notatus. Cum tribus anellis modo læua Priscus inani. At uero an/ Anicula
helus adiectiuum cum aspiratione in media syllaba/& unico l scribitur. Nam Anicilla
Apuleius ab halo halas descendit:quod(ut Apuleo placet)cum aspiratione annotatur. Anus
Virgilius Virgilius georgicorum secundo.& olentia Medi
Ora fouent illo:& senibus medicantur anhelis. hæc Anus huius Anus cum Anaticulus
unico n scribitur/cum primam corripiat syllabam. Antiqui tamen testi/ Anatinus

Nonius bus Nonio & Prisciano/hæc anus huius ānuis/huic anu/ declinabant. Vnde
Priscianus Cato de liberis educandis ait. Eam nutricem oporret esse adulescentē. Anuis
Cato enim ut sãguis deterior/sic & lac. dicta est aũt anus auctore Festo/uel ab an
Festus norũ multitudine:uel ex ἀ/& νοῦσ sensus/uel intellectus:quasi siue sensu sit
anus. Et format per diminutionē anicula & anicilla/ teste Varrone li. secũdo
Varro de analogia. Anus huius ani masculini generis/etsi primam producat sylla/
bam/cum unico tamen n scribitur:& pro nate ponitur uel secessu. est etiam
Ptolemæus Anus fluuius Calaicorum Bræcariorum/ut ostendit Ptolemæus. Anas huius
Martialis anatis cum unico n/auis est nota. Martialis.
Est anatis habeas uropygium macræ. Et format diminutiue anaticulus. Cice
Cicero ro de finibus libro secũdo. Serpere anguiculos/natare anaticulos/uolare me
Vgutio rulas/cornibus uti uidemus boues. Vgutio autem/anatis pullũ anatinum uo
Ptolemæus cat. Est etiã Anas hispaniæ fluuius teste Ptolemæo. Anatem etiam (ut scrip
Pompeius sit Pompeius) morbum anuum dicebant:sicut seniũ morbum senum.
Priscianus Aminiculor deponens uerbum est:quod tamen Priscianus tradit esse cõmune/ Adminicu
Varro Varronem inducens dicentem. Tribunicio auxilio adminiculati. Cato tamē lor
Cato de liberis educandis/adminiculo protulit quom dixit. Quoad potui/ admi/ Adminicu
niculaui tuã uolũtatē i scribēdo. Est aũt adminiculari auxiliari uľ admistrare lo
Apuleius Aestus cum æ diphthongo scribitur/ut Apuleio placet. Et tã secunda q̃ quarta
Marcellus declinatione ueteres protulerunt/teste Marcello/pacuuium referente dicen Aestus
Pacuuius tem in Chryside. Aesti forte ex arido. Aestus tam maris q̃ solis ac æstiui tem Aestuo
Lucretius poris flagrantia dicitur. Nam marinum impetum/uel commotionem/ æstũ Aestiuo
Lucretius appellauit/dicens libro quarto. Aestiua
Frigus ut a pluuiis/calor ab sole/æstus ab undis. Inde æstuo æstuas uerbum. Aestas
Est aũt æstuare feruere flagrare ardere. Aestiuare autem dicimus/sicut hyema
Seruius re:autumnare. Aestiua namq; (ut dicit Seruius) loca sunt umbrosa:in quibus
Statius per æstatem calor uitatur solis. Statius:& umbrosi patuere æstiua Lycæi.
Virgilius Nonnunq̃ pro ipsis gregibus in æstiuis morantibus/æstiua ponuntur/ dicen
te Virgilio georgicorum .iii. Nec singula morbi.
Corpora corripiunt:sed tota æstiua repente. Aestiuum item Adiectiuum est
Calphurnius Calphurnius egloga quinta. Frigidus æstuas impellit noctifer horas.
Ptolemæus Aestiua item urbs est Germaniæ teste Ptolemæo. Aestas cum æ diphthongo
Apuleius etiam scribitur/ut idem tradit Apuleius.
Virgilius Alexis proprium uiri nomen/facit in genitiuo Alexis uel Alexidis. Virgilius Alexis
Cicero ĩ Bucolicis. Corydõ ardebat alexĩ. Cicero ad Atticũ. Alexidis manũ amabã.
Abstineo regit accusatiuum/uel ablatiuum a uel ab mediante:& nonnunq̃ ge
Horatius nitiuum:ut est apud Horatium in quarto carminum. Mox ubi luxit satis/ab/
stine te (dixit) irarum.
Pompeius Atriplex fœminino genere/& hoc atriplexum/declinari potest teste Pompe Atriplex
Macer io. genus est hærbæ contra podagram calidam ualentis/dicente Macro de Atriplexũ
hærbarum uiribus.
Atriplicem tritam cum nitro mellē & aceto/
Dicunt appositam calidam sedare podagram.
Alluuies huius alluuiei/& alluuium huius alluuii/& alluuio huius alluuionis/ ĩ Alluuies
uno significato accipi possunt. Consũptio terræ dicitur ex aquarũ iundatiõe. Alluuium
Catullus Atys huius atyis cum unico t exili & y græco scribitur. Fuit uir Phrygius:de Alluuio
quo Catullus. Super alta uectus Atys celeri rate maria. Alius eodem noĩe Atys
Herodotus fuit Crœsi Lydorum regis filius:qui teste Herodoto libro primo/ab Adrasto Athrys
uenando fortuitu interfectus est. Athrys huius Athryis cum th aspirato & y Athax
Herodotus græco scribitur. fluuius est Thratiæ in Istrum defluens/teste Herodoto libro Atrax
historiarum tertio. Athax huius athacis cum th aspirato/fluuius est ex pyre/ Athos
Ptolemæus næo monte scaturiens & prope Narbonam fluens/teste Ptolemæo: de quo Athon
Lucanus Lucanus meminit libro quinto dicens.
Mitis Athax Latias gaudes non ferre carinas. Atrax huius atracis cum t exili/
fluuius est Aetoliæ: a quo Atraces populi cognominati sunt/ teste.

Plinius Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ. Atrax item urbs eſt pelaſgiotorum in Mace/
Ptolemæus donia ut/Ptolemæus oſtēdit. Athon huius athonis tertia ſcilicet declinatiōe
Seruius teſte Seruio declinat. Ad qđ ꝓbandū īducit Virgiliū li.xii.æneidos dicentē.
Virgilius Quantus Athon/aut quantus Eryx. Nam(ut ait)ſi Athos dixiſſet Virgilius/
uerſus ſtare non poſſet. Sed fallitur Seruius: neq; Virgilii textum defēdit: ſed
potius corrumpit. Omnes enim Virgilii codices hoc modo ſcriptū habent.
Quantus Athos/aut q̄tus Eryx: & optime ſtat uerſus. Neq; enim thos ſyllaba
breuis eſt(ut putat Seruius)ſed longa: cum apud græcos cum ω magno/quæ
littera productam, efficit ſyllabam/ἄθωσ ſcribatur. Vnde apud omnes Athos
Seneca ſcriptum legi/præterq̄ apud unū Ciceronē/ut īfra dicemus. Seneca ī Medea.
Valerius Hæmonias ille contulit peſtes Athos. Valerius Flaccus libro ſecundo.
Iuuenalis Congeminat qua primus Athos/& pontus/& ingens. Iuuenalis.
Velificatus Athos. & facit in genitiuo Atho tertia quidem declinatiōe æqua
Virgilius lium/quæ attica eſt. Vnde accuſatiuum Atho protulit ipſe Virgilius quom di
xit georgicorum primo.
Aut Atho/aut Rhodopen. Nec hic Athon legi poteſt hoc modo.
Aut Athon/aut Rhodopen: qa(ut diximus)ἄθωσ cū ω magno ſcribit/ipſam
producente ſyllabam. Sed Atho accuſatiuum atticum protulit/ut etiā libro
Virgilius æneidos undecimo ait.
In foribus lætum Androgeo: qui accuſatiuus atticus eſt. Quod autē dicendo
Atho/ tho ſyllaba ubi ω mega ē corripitur/hoc ꝓcedit ꝓpter ſeq̄ntē uocalē.
Virgilius ut eſt alibi apud eundem Virgilium: ſub Ilio alto: ubi ultima ablatiui ſyllaba
Apollonius propter ſequentem uocalem breuiatur: quæ alias longa eſt.
Genitiuum Atho poſuit Apollonius/quom argonauticorum primo dixit.
ηριδ⁓ε ρίσσο μέμοισιμ ἄθω ἀμέφαιμε κολωμη. ideſt mane autem proficiſcēti
bus/Atho uidebatur uertex. Similem genitiuo accuſatiuum. Atho protulit ī
Theocritus thalyſiis Theocritus. Regulari aūt accuſatiuo Athon uſus eſt Ouidius/quom
Ouidius ait libro metamorphoſeos undecimo.
Ptolemæus Nec leuis q̄ ſi quis Athon pindūq; reuulſos. Mons eſt Macedoniæ teſte Pto/
Tullius lemæo: & cum th aſpirato ſcribitur. Comperitur tamen Athonis genitiuus
Priſcianus qui: ab eo qui eſt Athon in recto/non Athos(ut inepte putat Priſcianus libro
.vi)formatur. Vnde Tullius libro tertio de republica ait. Quid ergo illa ſibi
uult abſurda exceptio/niſi quis Athonē pro monumēto uult fūditus efficere?
Apollo huius apollinis/& Apollos huius Apollo tertia declinatione Attica de Apollo
clinari poteſt. Vnde in epiſtola ad corinthios prima capitulo primo legitur. Apollos
Ego quidē ſum Pauli: ego aūt Apollo. Vbi Apollo genitiui caſus eſt. Et in ea/
dem epiſtola capitulo ultimo. de Apollo aūt fratre notum uobis facio. Abla
tiui quidem caſus Attici Apollo eſt. Et in epiſtola ad Titum capitulo ultimo.
Zenam legiſperitum/& Apollo/ſollicite præmitte: ut nihil illis deſit. Accuſa
tiuus atticus tertiæ declinationis Apollo eſt: quod tamē Mammotrectus græ
cæ decliatiōis ignarus dicit eſſe īdecliabile. Et cū p unico & l duplicato ſcribit
Actius cum ct exilibus ſcribitur. Mons eſt: a quo fit Actius adiectiuum/& Actia Actius
cus. Virgilius libro æneidos tertio. Actiacus
Virgilius Actiaq; Iliacis celebramus litora palmis. Idem libro æneidos octauo. Actium
Virgilius Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo Sappho ad phaonem.. Actæus
Sappho Cur non Actiacas miſeram me mittis ad oras? Actium eadem ſcriptura/op/ Actæon
Ptolemæus pidum eſt teſte Ptolemæo in ſinu Ambraicæ: & eiuſdem nominis promon/
Ptolemæus torium Cyrni inſulæ/ut idem Ptolemæus oſtendit. Actæus cum ct exilibus/
& æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur: & dici pōt litoralis. Nam ἀκτῆ
Ouidius græce/latine litus dicitur Ouidius libro metamorphoſeos primo.
Separat Aonios Actæis Phocis ab aruis: hoc eſt Atheniēſibus. Actæon eadē
ſcriptura/Ariſtæi filius fuit/a Diana in ceruum cōuerſus: & a ſuis canibus dila
Ouidius ceratus teſte Ouidio libro metamorphoſeos tertio. Et producit in recto me
Ouidius diam ſyllabam: & penultimam in obliquis corripit. Ouidius libro præfato.
Ouidius Actæon ego ſum: dominum cognoſcite ueſtrum. Idem in eodem.

Ignari instigant: oculisq; Actæona quærunt.
Alacer masculini/alacris fœminini/alacre neutri generis/& hic & hæc alacris & Alacer
Priscianus hoc alacre declinari pōt/teste Prisciāo/dicēte Virgilio libro æneidos qnto.
Virgilius Ergo alacris scilicet Dares/cunctosq; putās excedere pugna. Quin etiam hic
Seruius & hæc alacer/teste Seruio super librum sextum æneidos/declinauere. Inde
alacritas & alacrimonia in uno significato accipi possunt.
Aganippe huius Agannippes/& Aganippis huius Agannippidis uel Aganip Aganippe
Iuuenalis pidos declinari potest. Iuuenalis satyra septima. cum desertis Aganippes. Val Aganippis
Ouidius libus. Ouidius libro sexto fastorum.
Dicite quæ fontes Aganippidos Hippocrenes. Fons ē in Aonia musis sacer:
& cum i latino & duplicato p scribitur.
Priscianus Amplustre cum m ante p scribitur teste Prisciano/dicente Iuuenale: uictæq; tri Amplustre
Iuuenalis remis Amplustre. dicta sunt amplustria auctore Pompeo/quasi amplius sint
Pompeius q̄ necessaria usui euenirent. Scribitur nonunq̄ aplustre absq; m/ cum primā Aplustre
corripiat syllabam: quod Græcum quidam uolunt esse uocabulum: compo/
niq; ex ἀ & πλέω nauigo: ac si nauigationi necessaria non sint. Nam nauium
ornamenta sunt/quæ ultra indigentiam nauigationis naui adhibentur. Nec
ab appello appellis deducitur/ut Vgutio somniauit. Et facit in nominatiuo
plurali/accusatiuo/uocatiuo/aplustra/& aplustria. Germāicus Cæsar i Arato.
Vgutio Fulgent Aragoæ stellis aplustria puppis. Marcus Manilius libro primo.
Germanicus Incipit Argiuamq; ratem per Aplustria summa. Cicero in Arato.
Manilius Puppibus absumptis fluitantia quærere aplustra. Syllius libro. x.
Cicero Et transtra/& mali/laceroq; aplustria uelo.
Syllius Achiles cum ch aspirato/& i latino/& duplicato l scribitur: & facit in geniti/ Achilles
Virgilius uo Achillis uel achilli tertiæ & secūdæ decliationis. Virgi. li. æneidos primo. Achilleus
Priscianus Troas relliquias Danaum/atq; immitis Achilli. In uocatiuo antē facit Achil Achilus
Lucanus les uel Achille teste Prisciano. hic & Achilleus quandoq; dictus est.
Vnde Lucanus libro decimo.
Terribilem uisu transegit Achillea ferro. Accusatiuus græcus est. Achilus cū
ch aspirato & i latino/& unico l scribitur: compōiturq; ex ἀ/& χεῖλος labrũ.
Et is dicitur qui: sine labris degit.
Antipater huius Antipatris uel Antipatri tertia & secunda declinatione decli/ Antipater
Hieronymus nari potest. Hieronymus in prologo super Abdiam prophetam. hanc Hero
Petrus des rex Antipatris filius in honore Augusti Cæsaris græco nomine uocauit
Augustam. Petrus Riga in libro Maccabæorum.
Antipatro Cæsar arma mouere iubet. Et cum t exili & i latino scribitur.
Seruius Anchises & anchisa in recto declinari potest teste Seruio super librum tertium Anchises
æneidos. Fuit pater Aeneæ: & cum ch aspirato & i latino scribitur. Anchisa
Archonides huius Archonidis uel Archonidi tertia & secunda declinatōne de Archōides
Terentius clinari potest. Vnde Terentius/Archonidi filiam/pro Archonidis dixit. pro
prium fuit uiri nomen: & cum ch aspirato & i latino scribitur.
Priscianus Araris in recto declinatur teste Prisciano: quin etiam & hic Arar huius araris. Araris
Lucanus Syllius libro. iii. Mixtus Arar quem gurgitibus complexus anhelis Arar
Syllius Cuntantem immergit pelago. Lucanus libro. vi. Rhodanumq; morantem Ararus
Herodotus Præcipitauit Arar. fluuius est Galliæ Narbonensis. Ararus fluuius ē Scythiæ
teste Herodoto libro historiarum quarto.
Areta huius aretæ/& Arete huius aretes/declinari potest: & cum unico r & t ex Areta
ili scribitur. Filia fuit superioris Dionysii ex Aristomache. Alia eodem nomi Arete
ne fuit uxor Alcinoi Phaecum regis: & producit primam & secundam sylla/ Aretes
bam. Vnde Apollonius argonauticorum primo ait.
Apollonius ἀρήτη μετὰ δ' αὖτε δυωδεκα δ' ὤκεν ἔσεσθαι. Hōerus odyssex. vii. ἀρήτη
Homerus θυγάτηρ ῥηξήνορος ἀρτιθέοιο. Nec corripit Arete re syllabam/ut Tortel
lius tradit/allegando Iuuenalis exemplum in hæc uerba. attonito cum
Tortellius Tale super cœnam facinus narraret Vlysses
Alcinoo bilem/aut risum fortasse quibusdam

Mouerat, ut mendax Aretæ logos: ideſt (ut idem exponit) uelud mẽdax eſſet
Tortellius logos, ideſt ſermo qui Aretæ uxori Alcinoi dirigebatur. Vbi haud dubium
Domitius Tortellius ineptias loquitur. Aretalogus enim una dictio eſt: non duæ: com
Suetonius poniturq; ex ἀρετοσ qui eſt placitus, & logos ſermo: non autẽ es ἀρετη quæ
Homerus ẽ uirtus, ut ierudite tradit Dõitius. Hõerus libro odyſſeæ. viii. ὀυκ ἀρετᾷ κα
Homerus κα ἔργα. & dici põt aretalogus, placita Loq̃ns. Suetonius in Auguſto.
Suetonius Triuiales ex circo ludos iterponebat: ac freq̃uẽtius aretalogos. Nec ab ἀρετη
quæ eſt uirtus, Arete deducitur, ut idem Tortellius tradit: quia tunc mediam
corripet ſyllabã. Aretes ꝓpriũ fuit nom̃ regis: cuius meminit Paulus ĩ epl'a ad
Corinthios capitulo. x. dicens damaſci præpoſitus gentis Aretæ regis.
Aſſyrii cum duplicato ſ ſequente y græco ſcribitur. Populi ſunt: qui & Syrii di Aſſyrii
cuntur, teſtibus Iuſtino libro primo, & porphyrione ſuper ſecundũ carminũ Syrii
Iuſtinus Horatii. Apud alios tamen (ut uidebimus in dictione Syria) quadripartita fa Leucoſyrii
Porphyrio cta eſt diuiſio: in Syrios uidelicet. Aſſyrios: Leucoſyrios: Cœleſyrios. Cœleſyrii
Aſtyages cum y græco ſcribitur. proprium fuit nomen Aſſyriorum & Medo- Aſtyages
Ptolemæus rum regis. Aſtygis cum y græco, urbs eſt in hiſpania, teſte Ptolemæo. Aſtages flu- Aſtygis
Plinius uius eſt in pontum defluens, teſte Plinio libro. ii. naturalis hiſtoriæ. Aſtages
Attages huius attagis, & attagen huius attagenis maſculini generis, & hæc atta Attages
Hieronymus gena huius attagenæ, declinari põt. Hieronymus in epiſtola ad Aſcellã de fi- Attagen
ctis amiciciis. Tu attagen ructas: & de comeſto anſere egregie gloriaris. Ho- Attagena
Horatius ratius in epodo.
Martialis Non attagen Ionicus iucundior. Martialis.
Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus attagenarum. genus eſt auis: & cum duplicato t ſcribitur.
Ouidius Aſtypalæa cũ y græco ſcribitur. Inſula ẽ ĩ mari Aegæo: de qua Ouidius libro Aſtypalæa
ſecundo de arte. Cinctaq; piſcoſis Aſtypalæa uadis. Aſtypale huius Aſtypa- Aſtypale
les cum y græco, urbs eſt in ea.
Propertius Adonis facit in genitiuo Adonis uel Adonidis. Propertius.
Hieronymus Teſtis qui niueum quondam percuſſit Adonẽ. Hieronymus in hiezechiele Adonis
capitulo octauo. Et ecce ibi mulieres ſedebant plangentes Adonidem. ꝓpriũ
Virgilius fuit paſtoris nomen: de quo Virgilius in bucolicis.
Et formoſus oues ad flumina pauit Adonis, eſt eodem nomine fluuius phœ-
Plinius nicum, teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ.
Admetes huius admetis uel admetæ cũ t exili ſcribitur. Fuit occeani & Tethy
os filia, teſte Heſiodo ĩ theogonia. Admetus eadem ſcriptura proprium fuit Admetes
Heſiodus nomẽ Theſſaliæ regis: cuius meminit Ouidius de arte dicens. Cynthius Ad Admetus
Ouidius meti uaccas pauiſſe pheræas Fertur: & in parua detuliſſe caſa.
Aegoceros huius ægocerotis cum æ diphthongo & c exili ſcribitur: Animal ẽ- Aegoceros
alias capricornus uocatus: q a nõnullis Aegocerõ huius ægocerõtis decliatur. Aegocerõ
Martialis Anxur huius anxuris tam maſculini q̃ neutri generis eſt. Martialis. Anxur
Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis. Ennius. & Volſcus perdidit Anxur. Anxyrus
Horatius Horatius ſermone. v. Milia quom pranſi tria repimus, atq; ſubimus
Impoſitum ſaxis late cadentibus Anxur. Vrbs eſt: quæ (ut dicit Liuius) nunc
Liuius Tarachynæ ſunt: cuius meminit Lucanus libro tertio quom ait.
Lucanus Iamq; & præcipites ſuperauerat Anxuris arces. Anxyrus cum y græco ſcribi
tur: componiturq; ex ἄρευ quod eſt ſine, & ξυρῶ rado: quaſi abſq; raſura ſit,
Virgilius & imberbis. A Campanis Iuppiter uocatur. Et corripit mediam ſyllabã. Vir-
gilius libro æneidos. vii. quis Iuppiter Anxyrus aruis Præſidet.
Tortellius Aegeria cum æ diphthongo ſcribitur a Tortellio. At uero Pompeius ab egerẽ Aegeria
Pompeius do deriuari uelle uidetur: Ait enim. Egeriæ nymphæ ſacrificabant prægnan Egeria
tes: ꝙ eam putabant facile cõceptum aluo egerere. Quod ſi ab egero egeria Aegira
dicta eſt, abſq; æ diphthongo ſcribi debet. Vxor fuit. Numæ Pompilii, cõ
Ouidius uerſa poſtea ĩ fontem ſui nominis, teſte Ouidio libro metamorphoſeos. xv.
& faſtorum, tertio. ubi ait.
Egeria eſt quæ præbet, aquas dea grata camenis:

Illa numæ coniunx/consiliumq; fuit. Aegira cum æ diphthongo/urbs fuit

Herodotus Argiuorum/teste Herodoto libro historiarum primo: quam Plinius dixit es

Plinius se littoralem urbem in Achaia: cuius meminit Priscianus i perihegesi dicens.

Priscianus Aegiraq;/inde Cythera/Calaria dura colonis.

Aegiale huius Aegiales/& Aegialea huius Aegialeæ declinari pōt: & cū æ di/ Aegiale

Statius phthongo/& i latino scribitur. Statius libro siluarum tertio. Aegialea

Questa est Aegiale/questa est Meliboea relinqui. Priscianus in perihegesi. Aegialeus

Homerus Cōiugis icestæ p fraudes Aegialeæ. Vxor fuit Diomedis teste Homero libro Aegialus

iliados quīto. Aegialeus eadē scriptura frater fuit Medeæ/alias Absyrtus uo Agilla

Cicero catus ab Absyrto fluuio: īquē(ut dicūt poetæ) cōuersus fuit/dicēte Ciceroē li

bro tertio de natura deoꝝ. Quid de Absyrto fratre Medeæ/q apud Pacuuiū

Aegialeus scribitur? Aegialus eadē scriptura/dici pōt litus: quo noīe teste Pli

Plinius nio libro tertio naturalis historiæ/dicta ē Achaia/proter urbes(ut dixit) i lit

Strabo tore per ordinē dispositas. Agilla cum gemino l/urbs est Tusciæ teste Stra/ Asopus

Syllius bone/alias Cærete uocatum: de qua Syllius meminit libro quinto/dicens. Asopis

Litore correptum stagnis demisit Agillæ. Aesopus

Asopus cum unico s scribitur. fluuius est Achaiæ/ab Asopo Aeginæ patre co Aesopum

Ouidius gnominatus: de quo Ouidius de fine titulo meminit dicens. Asepus

Nicolaus Quid referram Asopon/quem cepit Martia thæbe? hic & Asopis huius Aso

pidis dicitur. Nicolaus in homero libro. iiii. iliados.

At postq̄ hærbosi uenere Asopidos ūdas. Aesopus cum æ diphthongo fuit

Gellius teste Gellio libro. ii. noctium atticarum/quidam e phrygia fabulator: cuius i

parte a Romulo quodam in latinum traductio/a pueris legitur. Alius eodē

Cicero noīe Histrio fuit famosus: de quo meminit Cicero cum ait epistola prima li

Horatius bri. vii. deliciæ uero tuæ/noster Aesopus eiusmodi fuit. de hoc etiam Hora/

tius. Quæ grauis Aesopus/quæ doctus Roscius egit. Nec de fabulatore phry

Acron gio intellexit Horatius/ut super hunc Horatii locū inepte. Acron exponit.

Ouidius hoc æsopū genus ē monilis: & corripit mediam syllabam. Ouidius de arte.

Priscianus Et fluere in tepidos Aesopa lapsa sinus. Aesopus fluuius est Troianus: de quo

meminit i perihegesi Priscianus quom ait.

Atq; malos lemures quod pellit munus Asepi. Alpes

Pompeius Alpes per e auctore Pompeio scribitur. At uero Priscianus ἄλπεισ (inquit) cū Alpis

Priscianus ει diphthongo apud græcos scribitur: quam quidam ex nr̄is i i cōuertunt: &

Vgutio dicunt alpis. Neq; ab eo quod est altū/alpes dictæ sunt/quasi alta petētes/ut

Festus somniauit Vgutio: sed (ut tradit Festus) alpes uocatæ sunt/quia Perpetuis fe

re niuibus albescūt. Nā ἄλφοσ græce/latie macula alba/siue ipetigo trāssert.

Agis huius agis uel agidis declinari potest. Lacedæmoniorū rex fuit/teste Hero/ Agis

Herodotus doto libro historiarum primo: qui & Agides a nonnullis ex nostris uocatur. Agides

Alius eodem nomine fuit uir lycius/dicente Virgilio libro æneidos decimo. Aegis

Virgilius & lycius processerat Agis. Aegides

Aegis huius ægidis uel ægidos cum æ diphthongo/proprie est/teste Seruio

Seruius super octauum librum æneidos/munimentum pectoris æreum/habēs i me

dio Gorgonis caput. Quod munimentū si a pectore numinis fuerit/ægis uo/

catur: si uero in pectore hominis/sicut in antiquis imperatoꝝ statuis conspi/

Virgilius ci pōt/lorica dicitur. Quod sane sensisse uidetur Virgilius quom ait.

Aegidaq; horrificam turbatæ pallados arma

Certatim squamis serpentem auroq; polibant.

Connexos angues: ipsamq; in pectore diuæ.

Martialis Gorgona desecto uertentem lumina collo. Quod quidem apertius declarat

Martialis in initio libri. vii. epigrammaton dicent.

Accipe belligeræ crudum thoraca mineruæ:

Ipsa Medusææ quo timet ira deæ.

Dum uacat hæc Cæsar poterit lorica uocari.

Pectore cum sacro sederit/ægis erit. Aegides cum æ diphthongo/nomen est

patronymicum ab Aegeo Thesei patre/media tamen producta syllaba.

Ouidius Ouidius Heroidum/Perfidus Aegides ducentia fila secutus.
Agrippa cum duplicato p scribitur consuetudine magis q̃ ratione. Testibus
Solinus enim Solino/Plinio/Nonio/ab ægro partu agrippa dicitur. Quin etiam (ut Agrippa
Plinius scribit Marcellus) omnes qui antedu ctis pedibus oriuntur/agrippæ uocãtur.
Nonius Horatius sermone.xiii.
Marcellus Scilicet ut plausus quos fert agrippa feras tu. fuit etiam Agrippa cognomen
Horatius regis: qui Iudæam tenuit palæstinam/ut Iosephus & Hieronymus attestatur.
Iosephus Amphimacrus & amphimacer declinari in recto potest. & cum i latino & c ex Amphima
Hieronymus ili scribitur. Pes est tribus syllabis constans/ prima & ultima longis/ media crus
Iuuenalis breui. ut est apud Iuuenalem.
Magnaq; debetur uiolato pœna caduceo. Amphimachus cum i latino & ch Amphima/
aspirato/filius fuit Amphiarai uaris. Amphibrachus cum i latiõ & ch aspira/ cer
to/pes est tribus constans syllabis/prima & ultima breuibus/media lõga. Amphima
Plinius Apamea cum unico p & e in penultima scribitur. Insula est teste Plinio a Ti chus
gri fluuio circunfusa: cui Antiochus id nomen a suæ matris noĩe/ quæ Apa/ Amphibra
mea uocabatur/imposuit. Apamia cum unico p & i latino/nomen est duarũ chus
Ptolemæus urbium teste Ptolemæo: quarum una est in Bithynia Asiæ minoris prouin Apamea
cia. quæ & Celænæ appellatæ sunt. Altera autem Apamia in Parthia est. Apamia
Anyger & Anygrus in recto declinari potest: & cum y græco scribitur. fluuius Anyger
Ouidius est Thessaliæ: cuius meminit Ouidius libro metamorphoseos.xv. nũc quas Anygrus
contingere nolis.
Fundit Anygrus aquas. Anger genus est serpentis: & cruciator siue spathari Anger
us dicitur. est & eodem nomine fluuius Illyricus.
Abscondo abscondis facit in præterito abscondi & abscondidi: ĩ supino abscõ Abscondo
Priscianus sum & absconditum teste Prisciano.
Antiptosis cum i latino utrobiq; & t exili scribitur. Figura est/quem scilicet ca Antiptosis
Virgilius sus pro casu ponitur: ut est apud Virgilium. Antithesis
Vrbem quam statuo uestra est. Antithesis cum i latino utrobiq; & th haspira
to/figura est/quando littera pro littera ponitur: ut olli pro illi.
Priscianus Apelles cum unico p & duplicato l scribitur proprium fuit nomen pictoris Apelles
Ouidius eximii. Et facit ĩ gtõ Apellis uel Apelletis: teste Prisciãõ: de quo Oui. de arte. Apella
Si Venerem Cous nunq̃ pinxisset Apelles Apella similiter cum unico p &
duplicato l/dici potest sine pelle: quo nomine Iudæi circũcisi appellati sunt/
Horatius dicente Horatio sermone quinto. credat Iudæus apella.
Atarnes cum t non aspirato scribitur. frater fuit Darii regis Persarum: a quo Atarnes
locus quidam Mysiæ contra Lesbum eodem nomine uocatus est/ teste He/ Artanes
Herodotus rodoto libro historiarum.vii. Artanes cum r ante t exile/ fluuius est Scythiæ
Herodotus Thratiæ in Istrũ defluẽs/ut idẽ scribit Herodotus libro historiarum.iiii. Accerso
Accerso accersis tertiæ cõiugationis/& accersio accersis quartæ/declinari põt. Accersio
Lucanus Lucanus libro septimo.
Syllius Nil opus est uotis: iam fatum accersite ferro: Syllius libro.iiii.
Et fidos certant obices accersere silua. & in apostolicis actibus legitur capitu
lo decimo. Mitte in Iopen: & accersi Simonem. Et tam accerso quam accersio
Horatius facit in præterito accersiui: in supino accersitum. Horatius sermone.xiii.
Quo rediturus erat ñ accersitus? & heres. ẽ aũt accersere aduocare adducere.
Assentio & assentior deponens declinari potest: & tam accusatiuo q̃ datiuo Assentio
Priscianus iungitur teste Prisciano. Assentor assentaris etiã pro assentior ponitur Pro/ Assentior
prie tamen assentari in malam partem accipitur. Assentor
Seruius Auertor deponens & auerto teste Seruio super librum primum æneidos/in Auertor
Boetius uno significato declinari põt Boetius circa principium: operis de consola/ Auerto
tione. heu heu quam surda miseros auertitur aure? idest, spernit detestatur de Aduertor
Virgilius dignatur. est etiam auertere amouere expellere. Virgilius.
Non posse Italia Teucrorum auertere regem? Auerto proprie/ ut auerto
oculos aut mentẽ: idest alicunde oculos aut mẽtẽ conuerto. Aduerto aũt ut Auersus
aduerto oculos mentẽue/idest aliquo oculos mentemq; conuerto. Auersus Aduersus

& aduerſus hoc diſtant: quod auerſus terga oſtendens dicitur: aduerſus autẽ
oppoſitus: ueluti oppoſitio pectore/atq; obiecto.
Tullius Vnde illud Tullianum. Et aduerſus/& auerſus/impudicus es. Aduerſus/uel
Pompeius more antiquo aduorſus/ſignificat auctore Pompeio contra: aut idem quod Aduorſus
Terentius erga: quod & auduerſum/ſiue aduorſum/dici poteſt: Terentius in adelphis. Aduorſum
Terentius Nec ſeruulorum quiſq̃ qui aduorſum ierant: ideſt contra. Idem in andria. Et Aduerſus
id gratum fuiſſe aduorſum te habeo gratiã: ideſt apud/ut interpretatur Mar Aduerſum
Marcellus cellus: Cicero libro tertio de finibus. hæc uero pietas aduorſum deos/ne qua
Cicero iſta gratia debeatur/ſine expiatione naturæ intelligi poteſt.
Aduerſor/& auerſor/hoc diſtant: quod aduerſor idẽ ſignificat quod oppono Aduerſor
& datiuo iũgit: ut iſte aduerſat illi parti. Auerſor aũt regit accuſatiuum Ouidi Auerſor
Ouidius us i Faſtis. officioq; leuẽ non auerſatus honorẽ: hoc ẽ deteſtatus dedignatus.
Amens/ex a/& mens/componitur: & dici poteſt ſine mente. Antiqui tamen te Amens
Priſcianus ſte Priſciano/amentis in recto protulerunt. Nec mirum eſt: cum eius quoq; Amentis
ſimplex hæc mentis apud illos declinaretur. Vnde Ennius ait in epimacho.
Ennius Terra corpus eſt: at mentis ignis eſt.
Virgilius Aperio cum unico p ſcribitur/cum primam corripiat ſyllabã. Virgilius geor Aperio
gicorum primo. Candidus auratis aperit quom cornibus annum Taurus.
Nonius Aperio facit in futuro indicatiui modi aperiam/& aperibo/teſte Nonio/Põ
Pomponius ponium inducente dicentem. Aperibo non poſſum pati.
Caper Aſpergo apud ueteres tã maſculini q̃ fœminini generis fuit/ut Caper teſtatur Aſpergo
Probus & Probus. eſt autem proprie aſpergo (ut dicit Lactantius grãmaticus) gutta
Lactantius terræ cruore permixta/dicente Statio libro thæbaidos ſeptimo. diraq; aſper
Statius gine latos Mutat agros. Lucretius libro ſexto.
Lucretius Aduerſa fulſit nimborum aſpergine contra.
Aequæuus cum æ diphthongo in prima & ſecunda ſyllaba/& æqualis/teſte Aequæuus
Marcellus Marcello/in uno ſignificato accipi poſſunt. Virgilius libro æneidos ſexto. Aequalis
Virgilius Aſt illum fidi æquales: hoc eſt æquæui. Terentius i Eunucho. patris cognatũ
Terentius atq; æqualem Archimenidem noſtin? ideſt æquæuum: Aequalis item ſimilis
Apuleius & ex æquo dicitur.
Seruius Aedes cum æ diphthongo/& cũ e in ſecunda ſyllaba/teſtibus Apuleio/& Ser/ Aedes
Nonius uio/in recto declinatur: ac etiam ædis cum i/ut Nonius/Diomedes/& Feſtus Aedis
Diomedes atteſtantur. dicta eſt autem aedes/uel aedis teſte Varrone de lingua latina/ab
Feſtus aditu: quod ſcilicet plano pede adibant. Vnde etiam primam diphthongi uo Aedituus
Varro calem accepit. Seruius uero ab edo deriuatum tradidit: eo quod in illa ſacrifi Aeditimus
Seruius cantes edere conſueuerint. Nam (ut ait ſuper ſecundum librum georgicorũ) Aeditumus
Laurentius quædam ſunt nomina/quæ in initio diphthongantur: etſi a uerbo non diph Aedituens
Seruius thongato deſcendunt: ut ædes: & æſculus: quæ cum æ diphthongo ſcribunt: Aedilis
Romulus & ab edo uerbo/cuius prima ſyllaba breuis eſt/& abſq; diphthongo ſcribit/ Edulis
deriuantur. hæc ille. At Feſtus ait. Aedis domicilium in edito poſitũ/ſimplex
atq; unius aditus: ſiue (ut pergit) ideo ædis dicitur/quod i ea æuum degatur.
Vnde ædificare cum ſit proprie (ut ſubdit) ædem facere/ponitur. tamẽ abuſi
ue in omni genere conſtructionis. Id quoq; notandum eſt/quod ædes in ſin/
gulari numero/de ſacra/hoc eſt de templo tantum dicitur: in plurali uero/
aliæ non ſacræ ædes intelliguntur/ut ſcripſit. Laurentius libro elegantiarum.
Quin etiam in plurali pro templo ædes accipimus/ut teſtatur Seruius ſuper
librũ ſecũdũ æneidos. Quare minus erudite illud i ſingl'ri a Romulo dictũ eſt.
Ruſticus urbanum mus murem ſuſcipit æde: Inde uenit æditimus teſte Gel/
Gellius lio libro. xii. noctium atticarum/quaſi ædis intimus/ut dicit Feſtus: qui & ædi
Feſtus tumus cum u in penultima ſyllaba/teſte eodem Feſto/efferri & ſcribi poteſt.
Feſtus hic & æditus/& æditueñs uocatur: quaſi ædem tuens. Horatius.
Horatius Sed tamen eſt operæprecium cognoſcere quales.
Lucretius Aedituos habeat hoc eſt cuſtodes ædem tuentes. Lucretius libro ſexto. Hoſpi
tibus loca quæ complerant ædituẽtes. hic etiam ædilis dicitur. qui & pro ma
Perſius giſtratu ponitur. & producit di ſyllabam. Perſius.

Fregerit heminas Arreti ædilis iniquas. At uero edulis edule adiectiuum ab
edo/absque diphthongo scribitur: & primam corripit syllabam. Horatius
Horatius sermone.xiiii.
Vinea summittit capreas non semper edules:
Seruius Aesculus cum æ diphthongo scribitur/ut placet Seruio super librum secun Aesculus
Strabo dum georgicorum. Nomen est arboris notæ. Asculum oppidum est piceni/ Asculum
Ptolemæus teste Strabone: quod Ptolemæus scribit esse mediterraneum. Aeschylus cũ Aeschylus
Horatius æ diphthongo & ch aspirato & y græco/& unico l/proprium fuit nomẽ pœ
tæ tragici: de quo Horatius in arte poetica.
Post hunc personæ pallæq; repertor honestæ
Aeschylus/& modicis instrauit pulpita tignis.
Aestimo æstimas uerbum/cum æ diphthongo/sequente s scribitur: non autem Aestimo
Vgutio cum.x.ut scribi præcipit Vgutio. Sed nec ab ex præpositione deducitur/ut Existimo
idem Vgutio somniauit: sed componitur ex aes/& τιμάω apprecio & tam
Valerius genitiuo quam ablatiuo iungitur. Valerius Maximus.
Catullus Magno ubiq; precio uirtus æstimatur. Catullus.
Viuamus mea lesbia: atq; amemus:
Rumoresq; senum seueriorum
Omnes unius æstimemus assis. Ab ex & æstimo componitur existimo.
Hippocrates Aurum quidam græcum putant esse uocabulũ. Hippocrates medicus ab eius Aurum
inuẽtore/qui (ut refert Festus) ἄυριων uocatus est/cognominatum existimat. Aura
Festus Alii (ut idem scribit Festus) a Sabinis deductum uolunt: quod illi ausum di/ Auris
Festus cebant/s in r postea littera commutata. Nonnulli uero aurum dictũ uolunt/ Auritus
eo quod mentes hominum auertat. Alii a similitudine auroræ nomẽ traxis/ Auras
Seruius se asserunt. Quidam (ut scibit Seruius super librum sextum æneidos) ab au/ Aureæ
Virgilius ra hoc est splendore deriuatum tradunt/dicente Virgilio. discolor unde au/
Horatius ri per ramos aura refulsit: idest splendor: ut etiam apud Horatium. tua ne tar
Virgilius det aura maritos: hoc est splendor. Aura item uentus leuis uocatur. Virgilius
libro georgicorum quarto.
Dulcis compositis spirabat crinibus aura. Rursus aura fauor dicitur. Vnde
Lucanus Lucanus ait. popularibus auris
Impelli: plausuq; sui idest fauoribus. Auris notum est quid significat. Inde au
Virgilius ritus adiectiuum maiores habens aures: Virgilius georgicorum primo.
Pompeius Auritosq; sequi lepores. Auritus item is dicitur/qui sensum audiendi habet
Seruius testibus Pompeo/& Seruio: ut est apud Horatium. doctus & auritas fidibus
Horatius canoris ducere quercus. Auras fluuius est ab hæmo descendens/& in Istrum
Herodotus defluens/teste Herodoto libro historiarum quarto. Aureæ fræni uocantur/
Festus qui circa aures equorum religantur/ut scribit Festus. Aurigo
Aurigo morbus est: qui alias regius/arquatus/dæmoniacus/comitabilis/aqua Aurugo
rius/ictericus dicitur/ut uidimus in dictione arcus. Aurugo pro quadam cor Auriga
Hieronymus rupta aura/seu segetes corrumpente ponitur. Vnde Hieronymus in Amos Aureax
capitulo.iiii. ait. percussi uos in uent~ urente: & in aurigine. Auriga commu Aurigor
Priscianus nis generis est/testibus Prisciano/& Phoca. Is dicitur qui currum agit: & pro Aurigo
Phocas ducit ri syllabam. Syllius libro octauo.
Syllius Auriga indocilis totas efundit habenas. Nonnunq̃ etiam pro curru auriga po
nitur fœminini tantum generis. Et ab auriga fit aurigor deponens uerbum.
Varro Varro in modio. Quo natura aurigatur/nõ necessitudo. At uero Domitius
Domitius in Iuuenalem/aurigabat pro aurigabatur protulit. Est autem aurigari mode
Marcellus rari & regere/ut probe interpretatur Marcellus. Aureax etiam pro auriga/
Pompeius hoc est currum agente usurpatur/auctore Pompeio.
Hesiodus Astræus cum æ diphthongo scribitur/ut in theogonia habetur Hesiodi. Apud Astræus
Ouidius Ouidium tamen cum eius diphthongo legitur. Ait enim libro metamor. v. Astreus
Seruius Occidit enceladus: Medesius: occidit Astreus. Vnus fuit teste Seruio sup librũ Astræa
primum æneidos/de Titanibus/qui contra deos arma sumpsere. Astræa cum Astrum
æ diphthongo. fuit Astræi ex Aurora filia/teste Arato: quam ob hominum Aster

Aratus scelera ad cœlum euolasse dixit. Quod etiam confirmat Iuuenalis satyra sex Asteriscus
Iuuenalis ta dicens. Paulatim exinde ad superos Astræa recessit. Astereis
Hesiodus Et ponitur pro iustitia. hāc autem scripsit ī theogonia Hesiodus Iouis & The Asteria
midos fuisse filiam. Nonnulli Icarii filiam dixerunt: quæ Erigone uocabatur. Asterie
Vnde Manilius libro .iiii. ait. Asterion
Erigone surgens quæ rexit sæcula prisca
Iustitia/rursusq; eadem labentia fugit/
Macrobius Alta per imperium tribuit fastigia sūmū. Astrum teste Macrobio super som/
num Scipionis/sydus apud nos dicitur: quod proprie ex pluribus stellis con/
stare uoluit: ita ut stella unica sit. Quæ sane differentia ab auctoribus qnq;
Laurentius cōfunditur: quinimo (ait Laurentius) hæc Macrobii differentia nusq̄ repitur
Statius obseruata fuisse. Vnde Cicero de natura deorum libro secundo ait. Nam cū
Manilius duo sunt genera syderum/alterum spatiis imutabilibus ab ortu ad occasum
Cicero commeans/nullum unq̄ cursus sui uestigium flectit: alterum autem cōtinuans
Quintiliāus conuersiones duas iisdem spatiis cursibusq; cōficiat. Quintilianus in Mathe/
ma. Quid hæc fulgentium syderum ueneranda facies/q; quædam uelut īfixa
ac cohærentia perpetua semelq; capta sede collucēt: alia tota sparsa cælo/ua/
gos cursus certis emetiuntur erroribus? Stella autem nunq̄ pro tauro/ariete/
perseo/Andromeda/uel similibus/poni solet: sed sydus.
Aster huius asteris iubar uel stellam significat: a quo fit per diminutionē aste
Papinius riscus. Et ab aster masculino formatur fœmininum asteris. Vnde Papinius li/
bro siluarum quarto ait.
Cicero Asteris ante pedes nocte asteris/asteris ortu. Asteria huius asteriæ/& Astrie
Quintiliāus huius asteries/declinari potest. Fuit Latōæ soror. Asterion fluuius est Achaiæ
Lactantius in Nemea silua placide fluens/ut Lactātius testis est grammaticus: cuius memi
Statius nit Statius libro thæbaidos .iiii. quom dixit. & æquus Fluctibus Asteriō. Fuit
Homerus etiam Asterion nomen urbis/ut ostendit Homerus libro iliados secundo.
Auernus in singulari numero masculini generis est: in plurali uero neutri/ab Auernus
Lucretius auibus sic cognominatus/dicente Lucretio libro sexto.
Principio q; Auerna uocantur nomine: id ab re
Impositū est: qa sunt auibus cōtraria cūtis. Mōs est & lacus Campaniæ.
Priscianus Asinus habet fæmininū asina: quæ ī datiuo plurali & ablatiuo/asinabus facit/te Asinus
Phocas stibus Prisciano/& Phoca. At uero Beda super donati artē/& Laurētius libro Asina
Beda elegantiarum p̄mo/dicūt quod facit asinis. Quod etiam auctoritate Hierony Asine
Laurentius mi cōprobari potest/in libro p̄mo regum capitulo viiii. sic dicentis. Et de asi/
Hieronymus nis quas nudiustertius p̄didisti ne sollicitus sis: quia inuentæ sunt Asine huius
Plinius Asines opidum est in Achaia teste Plinio libro quarto naturalis historæ: qđ
Homerus Homerus dixit in reducto admodū sinu positū esse: cuius meminit Lucanus
Lucanus libro .viii. dicēs. Quas Asine cautes/& quas Chios asperat undas.
Ouidius Aetolia cum æ diphthongo & t exili scribitur. Regio est cōtigua Acarnaniæ/ Aetolia
Phocidiq;/& Locris: de qua Ouidius libro tertio de fine titulo: Aethalia
Nec tanti Calydon/nec tota Aetolia tanti. Aethalia cum æ diphthongo & th Aristopho
Ptolemæus aspirato sequēte a/insula est in mari Ligustico ut ostendit Ptolemæus. rum
Aristophorum cum i latino scribitur. nec ab areo ares deducitur/ut Vgutio sō Argos
Vgutio niauit: sed componitur ex ἄριστον quod prandium indicat/& φορῶ porto. Argi
Et dici potest discus. Argiuus
Argos in singulari numero neutri generis est: quin & in plurali & masculini cō Argeus
Horatius peritur. Horatius. Argis
Virgilius Aptum dicit equis argos: ditesq; Mycenas. Virgilius libro æneidos decimo. Argus
Herculis Anthorem comitem qui missus ab Argis. Nomē est trium urbium Argæus
quarum una est in Attica non longe ab Athenis: alia in Thessalia a Phoro/ Argia
Plinius neo condita teste Plinio libro septimo naturalis historiæ. Huius meminit Lu Argiæ
Lucanus canus libro octauo quom dixit. ubi nobile quondam Nūc super Argos arāt. Argei
Plinius Alia ē teste Plinio libro quarto in Achaia/Hippium cognominatum. Fuit ēt Arga
Argos fœminini generis argonautarū nauis. ab Argos Achaiæ urbe/Argiuus

formatur: quod apud Græcos cum ει diphthongo ἀργεῖος scribitur: quam
i nostrum cõmutamus/addentes insuper u litteram cõsonantem/loco Aeo
lici digãmæ: quod antiqui Aeoles interponebant inter diphthõgum & sequẽ
Horatius tem uocalem. At uero Horatius diphthongum ipsam in e conuertit: nec u cõ/
sonantem litteram addidit quom dixit libro quarto carminum.
Seruius Tybur Argeo positum colono. Argis aduerbiũ est in loco/teste Seruio super
Plinius librum secũdum æneidos. Plinus circa finem libri. xvi. naturalis historiæ. Ar/
Pompeius gis etiam olea durare dicitur. Argus proprium fuit uiri: nomen oculis pleni/
Ptolemæus ut scribit Pompeius.
Argæus cum æ diphthongo/mons est ab una parte Cappadociam cingens te
Statius ste Ptolemæo. Argia uxor fuit Polynicis: quæ apud Statium ꝓductã habet
penultimã syllabam. Ait enim libro Thæbaidos. xii.
Ptolemæus Quærit iops Argia uias. Est etiam Argia Achaiæ regio/ut Ptolemæus osten
dit: a qua (ut nõnulli uolunt) Argiui/siue Argei/hocẽ græci cognominati sũt.
Augustinus At uero Augustinus ab Argo Argos/ab Argis Argiuos dictos tradit. Ait eni
libro. xviii. de ciuitate dei capitulo. vi. Apis autẽ rex/non Aegiptiorũ/sed Ar
giuorum/mortuus est in Aegypto. huic filius Argus successit in regnum: ex
cuius nomine Argi/& ex hoc Argiui appellati sunt. Argiæ pluralis tãtum nu/
Ptolemæus meri opidum est Laconiæ teste Ptolemæo. Argei scyrpeæ erant effigies: quæ
Festus per uirgines Vestales singulis ãnis iacebantur in Tiberim/ut Festus scribit/&
Varro Varro de lingua Latina. Arga uilla est fœlicis Arabiæ. ut Ptolemæus ostẽdit
Ptolemæus Amor & amatio in uno significato accipi possũt teste Marcello. Vnde & Pla Amor
Marcellus utus in rudente ait: Nimis pœne inepta atq; odiosa eius amatio est. Amatio
Plautus Architectus & architector i rcto d̃clinari põt: nec atego tegis d̃ducit/ut Vgutio Architect⁹
Vgutio somniauit: sed græcum est uocabulũ: compositumq; est ex ἀρχὸσ qui ẽ pn/ Architector
ceps: & τέκτωρ Faber. Et dici potest principalis faber. Et scribitur cum ch aspi
rato in secunda/syllaba/& i latino/& r exili in penultima/& ct non aspiratis
in ultima.
Apocryphus cum unico p & c exili & y græco scribitur: nec a Crisis descendit/ Apocry/
Vgutio ut Vgutio somniauit: sed componitur ex ἀπὸ prepositione quæ rem exagge phus
rat/& κρύπτω abscõdo. Vñ apocriphus absconditus dici potest/uel abditus.
Antiochia cum t exili/sequente i latino & ch aspirato/sequẽte etiam i latino/ Antiohia
Priscianus & Antiochea cum e in penultima/teste Prisciano/& scribi/& efferri potest: si/ Antiochea
cut Alexãdria Alexãdrea (de q̃ uidius) & Nicia & Nicea: d̃ q̃ i ipsa dictiõe dis Antiochen
seremus. Nomen fuit duarum urbium: quarum una est iuxta Persicum sinum sis
Plinius alia i Syria/teste Plinio libro sexto naturalis historiæ. Aliam ponit Ptolemæ Antioche/
Ptolemæus us urbem in Cilicia. ab Antiochia fit Antiochensis/& Antiochenus. nus
Hierõymus Aphæresis cum ph sequente æ diphthõgo scribitur: nec aphares quod hebra Aphæresis
ice teste Hieronymo interpretatur diuidens/seu diuisus/deducitur/ut ridicu/
Vgutio lus somniauit Vgutio: sed græca dictio est: & ab ἀφαιρῶ quod est aufero/deri
uatur: & dici potest ablatiuo. Nam figura est/quæ aprincipio dictionis sylla/
bam seu litteram aufert.
Ancon huius ancõis cum c exili scribitur: Vrbus est piceni super Adriatico ma Ancon
Plinius ri posita: de qua Plinius libro quarto naturalis historiæ: a Siculis (iquit) Acõ Achona
colonia promontorio Cimmerico apposita est in ipso flectentis se oræ cubi
Solinus to. Ancõ enim apud nos cubitum indicat. Slinus Ancon quis ignorat a Sicu
Iuuenalis lis conditam? Et cum apud Siciliam plures fuerint doriensium coloniæ aqui
bus ædificari potuit dixisse uidetur Iuuẽalis satyra. iiii.
Ante domum. ueneris quam dorica sustinet Ancõ. Nam uenus huius urbis
Catullus olim patrona fuit: ad quam Catullus ait.
O quæ cæruleo creata ponto/
Quæ sanctum idalium/Thuriosq; apertos/
Queq; Ancona/Cnidumq; arenosam colis. Et ab ἀγκῶνα accusatiuo græco
nostri postea hæc Anconia huius anconæ declinauerunt.
Iuba Ancyle cũ y greco scribitur. Huius enim nominis etymologiam/Iuba in monu Ancyle

Plutarchus mentis(ut i pompilii uita scribit Plutarchus)a græco deducit. Alii cum i lati no ancile scriptitant:latinumq; uolunt esse uocabulum/dictum quasi ancisu: eo q ex utroq; latere recisum scutum erat:ut etiam hoc disticho Ouidius te/ statur. Ait enim. — Ancile, Ancilium, Ancilla; Ouidius

Atq; ancile uocant quod ab omni parte recisum:

Quaq; oculis spectes angulus omnis abest. Virgilius libro æneidos septimo. Succinctus trabea læuaq; ancille gerebat. Et ponitur quandoq; adiectiue:ut est apud Iuuenalem satyra secunda/clypeis ancilibus. declinatur nonnunq & hoc ancilium secundum analogiam/dicente Horatio intertio carminum. An ciliorum nominis & togæ:de quo tamen latius dicemus libro septimo. Ancil la cum i latino & duplicato l scribitur. Ancillæ(inquit Festus)dictæ ab Anco Martio:q is bello magnum fœminarum numerum ceperit:siue(ut idem per git)ideo sic appellatur q antiqui anculare dicebant p ministrare. Ex quo/dii quoq; ac deæ feruntur coli:quibus nomina sunt anculi/& anculæ. — Virgilius, Iuuenalis, Horatius, Festus

Aruina/pingue est inter cutem & uiscus ut scribit Suetonius:& pducit mediá syllabam. Virgilius libro æneidos septimo. — Suetonius, Virgilius; Aruina, Arbilla

Pars leues clypeos/& spicula lucida tergent

Aruina pingui. hæc & arbilla cum duplicato l auctore Pompeo uocatur. — Pompeius

Adorior deponens est uerbum:quod tamen Priscianus tradit esse cõe/induces Aurelium ita dicentem. Ab iis Gallos esse adortos. Veteres etiam actiua uo/ ce adorio protulerũt/ut dicit Nonius. Vnde & Næuiũ refert dixisse. Hectore proficiscente tunc ipsos adoriant:idest aggrediantur. — Priscianus, Aurelius, Nonius, Næuius; Adorior, Adorio

Amicus & amecus i uno significato antiqui protulerunt ut testatur Pompeius. Inde uenit amico uerbum actiuum:& amicor deponens/diuerso/tamen signi ficato:ut si dixeris. Amico illum tibi:idest facio illum amicum tibi:& iste ami catur illi:idest amicus illi efficitur. Amycus cum y græco proprium fuit uiri nomen Neptuni filii:& mediam corripit syllabam/dicẽte Virgilio libro æne dos nono. — Pompeius, Virgilius; Amicus, Amecus, Amico, Amicor, Amycus

Vastatorẽ Amycũ quo nõ fœlicior alter Vngere tæla manu. Est & eodem no/ mine insula iuxta Aethiopiam post insulas/quæ Aromata appellantur teste Ptolemæo. — Ptolemæus

Adria fœmini generis fuit teste Iustino libro. xx. græca urbs Illyrico proxima pelago:quæ(ut ait)Adriatico mari nomen indidit. At uero Liuius libro qui/ to ab urbe condita Tuscorum illam fuisse coloniam dixit: quorum utrum q pro temporum uarietate fieri potui. Ptolemæus autem Adriam ẽt Piceno rum urbem mediteraneam posuit. Ab Adria fit Adriacus Adriaticus Adria/ nus Adriensis. Nonnunq Adria pro ipso mari Adriatico ponitur:ut est apud Ouidium de tristibus. — Iustinus, Liuius, Ptolemæus, Ouidius; Adria, Adriacus, Adriaticus, Adrianus, Adriensis, Adra, Adros

Scribentem mediis Adria uidit aquis. Frãciscus Petarcha in epistola ad zeno bium Florentinum. — Petrarcha

Atq; Adriæ imperitans alterq; Venetia mundus. Qui quom pro pelago acci pitur masculini generis est/dicente Lucano libro quinto. — Lucanus

sonat Ionio uagus Adria ponto.

Acron autem super illud Horatii in secundo carminũ:Adria diuisus obiecto remittas dicit posse declinari hoc Adria neutro genere:unde ait. Adria gens septentrionalis. Mare enim prospiciens figurate Adria neutro genere protu lit. hæc ille. Verum super illud i tertio carminum/dux iquieti turbidus Adriæ idem Acron masculini dixit esse generis. Adra nomen duarum est urbium te ste Ptolemæo in cosmographia:quarũ una est in Syria:alia in Petræa Arabia Adros uilla ẽ & petrææ Arabiæ teste eodem Ptolemæo:& eiusdẽ nominis in sula deserta iuxta occidẽtalẽ Iberniæ pelagã/ut idem Ptolemæus ostẽdit. — Acron, Acron, Ptolemæus, Ptolemæus, Ptolemæus

Acragas cum c exili scribitur. Mõs est teste Seruio super librum tertium ænei/ dos in Sicilia muro cinctus:cuius meminit Virgilius libro prefato dicens — Seruius, Virgilius; Acragas, Agrigẽtum

Arduus inde Acragas ostẽtat maxima longe. hoc opidium teste Plinio libro tertio naturalis historiæ/nostri deinde Agrigentum uocauere:sitũ quidẽ(ut — Plinius

Pomponius ſcribit Pomponius Mela)inter pachinum & Milybeum.
Nonius Autumnus & autumnitas(quod Nonio refferente Varro protulit)ĩ uno ſigni/ Autumnus
Varro ficato accipi poſſunt. Autũnitas
Agricola cõis generis cũ i latino ſcribitur. Quidam tñ quia græcum putãt eſſe Agricola
uocabulũ:& ab ἄγροικοσ trãſlatum:qui ruſticus ĩterpretatᷣ:hoc ἐν τῷ ἀγρῷ Ager
ideſt in agro(ut dicunt)οἰκῶν habitãs uel degens. Vnde cum apud illos diph Agerculus
thongum habeat oi/nos abiecta o littera ſolum i retinemus:q̃q̃ in rectiſſima Agellus
ſcriptura agrœcola cum œ diphthongo etiam apud noſtros illi iidem ſcribẽ Ager
dum uelint. Verum apud me minus efficax horum ratio uidetur. Nam cum
agricola ſecundam(ut patebit)ſyllabam corripiat/nullo pacto cum œ diph/
Virgilius thongo agrœcola ſcripſi poterit. Virgilius georgicorum primo.
Horatius Agricola incuruo terram molitus aratro. Horatius ſermone primo.
Agricolam laudat iuris legũq; peritus. Quare ex eo q ẽ & ager colo:cõpoſi/
tum uocabulũ dicimus:quaſi proprie agricultor dicatᷣ/ſiue ruricula. Ager hu
Varro ius agri cum unico g ſcribitur:&(ut dicit Varro de lingua latina)ab agẽdo di
Quintiliãus ctus ẽ:quod.ſ.in eo aliqd agatur.id Quintilianus libro primo deriſit:græcũ/
q; eſſe uocabulum dixit.
Nam græce ἀγρὸσ appellatur. Nec tñ hac ĩ pte deridere Varronem Quin/
tilianus debuit:cum ẽt ago græcũ ſit uerbum:nec inepta Varronis etymolo/
Vlpianus gia uideatur:ager teſte Vlpiano locus eſt ſine uilla:quem latine nonnulli fun
dum interpretati ſunt. Vnde idẽ Vlpianus ait. Plærunq; fundum ſine uilla ac/
Florentinus cipimus:quaſi id eſſe quod ager intelligere uoluerit. At uero florẽtinus iuris
conſultus/Vlpiano cõtradicere uidetur. Ait enim de uerborũ ſignificatione.
Fundi appellatiõe omne edificiũ & oĩs ager cõtinetur. Sed ĩ uſu urbana aedi
cia/aedes/ruſtica/uillæ dicuntur. Locus uero ſine edificio/urbe/area/rure aũt/
ager appellatur:idemq; ager cum aedificio/fũdũ dicitur. Hæc ille. Et ſic prorſus diuerſæ iure cõſultorũ uidetur eſſe de agro/ſiue fundo/ſententiæ. Quod
enim Vlpianus ait/plærunq; fundũ ſine uilla/hoc eſt ſine aedificio accipi/Flo
rentinus inquit:ager ſine aedificio/fundus uocatur. Verũ(ut puto)hic latius
Varro fundi uocabulũ Varro/ille ſtrictus accepit. hinc de lĩgua latina ſecũdũ Vlpia
ni ſentẽtiam/locutus uidetur/quom ait. Fundus dictis/ꝙ uidebatur pecudis/
aut pecuniæ fundamẽtum:ita ut proprium hoc fundi ſignificatum exiſtimẽ
Seruius Secundum uero latiorẽ Florentini acceptionem/locutus eſt Seruius ſuper ſe
cundum georgicorum/dicens. Fundus ab eo dicitur/quod ſi omnium rerum
Modeſtinus fundamẽtum. Et Modeſtinus de uerborum ſignificatiõe ait. Fundus ẽ omne
quicquid ſolo cõtinetur:ager uero/eſt ſpecies fũdi/quæ ad uſum hominis pa
ratur. hæc ille. Nonnulli tamẽ Vlpiani ſententiã ĩprobant/dicentes/non ſim/
pliciter agrum eſſe fundum ſine uilla:cum ſæpe legatur. Erant in agris ſenato
Columella res:& uixerunt multi nobiliſſimi philoſophi in agris. Vnde Columella libro
primo de agricultura/inquit. Illis tẽporibus proceres ciuitatis morabantur ĩ
agris:nec exiſtimandum eſt/ſine uilla/aut habitatione. Rurſum alii cõtra Mo
deſtinum dicunt. Fundus eſt ſpecies agri ſiue ruris. At Pompeius ait. Fundus
Pompeius dicitur ager:ꝙ planus ſit ad ſimilitudinem fundi uaſorum. Ego autem puto
ἀγρὸν græce/latine rus dici:& continere fundum:uel contineri ab illo. Vn/
de proprie ager eſt circuniectum urbi territorium:ut ager Campanus:ager
Leontinus:ager Phaliſcus. Ager format p diminutionem agerulus & agellus
ſicut puerulus dicimus a Puellus. agellus autem/ab eo fit/qui eſſet in recto a/
grus:quod græci dicunt. Agger huius aggeris cum duplicato g/dici poteſt cu
Seruiũs iuſlibet rei coaceruatio:ſed ꝓprie(ut ſcribit Seruius)mediæ uiæ eſt eminent
Virgilius ia/coaggeratis lapidibus ſtrata/dicente Virgilio libro æneidos.v.
Qualis ſæpe uiæ dreprenſus in aggere ſerpens.
Achates cum th aſpirato/& t exili ſcribitur. Fuit proprium uiri nomẽ Aeneæ Achates
Virgilius comitis. Vnde Virgilius. ſecum cui fidus Achates
Solinus It comes. eſt etiã Achates eadem ſcriptura fluuius Siciliæ/teſte Solino:necnõ
Plinius & lapidis precioſi nomen teſte/Plinio libro.xxxvii.naturalis hiſtſtoriæ:quẽ

Sicilia in ripis Achatis fluminis dedit primum:ĩ aliis deinde locis etiã cõper
tum. Quin & pyrrum/qui cum Romanis bella gessit/ut lapidem in annulo
habuisse scribit/detinentem nõ artificiosas/sed naturales nouem musarum
effigies: & Apollinẽ ipsum cum lyra/ita discurẽtibus maculis/ut musis quo
q; singulis sua redderentur insigna. Achates/tertiæ/&primæ est declinatio/
Virgilius nis/dicente Virgilio libro æneidos primo.
Iam ualidam Ilionei nauem/iam fortis Achatæ.

Acolythus cum c exili/& y græco/& th aspirato scribitur:nõ autẽ cum ch aspi Acolythus
Gasparinus rato/& t exili/hac uidelicet scriptura acholytus/ut scribendũ præcipit Gas/
parinus. Et ab ἀκολουθῶ quod est sequor/deducitur:quasi obsequẽs/uel mi
nistrans/acolythus dicatur.

Acis cum c exili scribitur/& i latino:& facit in genitiuo Acis/uel Acidis. Filius Acis
Ouidius fuit Fauni:cuius meminit Ouidius libro metamorphoseos.xiii. Acin amas: Acidia
Ouidius præfersq; meis amplexibus Acim. hic teste Ouidio libro præfato/in fontem
sui nominis conuersus est:quem hærbosum idem Ouidius ostendit/quom
ait libro.iiii. Fastorum. & ripas hærbifer Aci tuas:est autem hic fluuius in Sici
lia. Acidia eadem scriptura/græcum uocabulum est:& apud nos tædium/mo
lestias/curas indicat.

Acidalia cũ c exili/& i latino scribitur:& Venus uocatur. Acidalius eadẽ scrip Acidalia
tura/fons est in Orchomeno Boœtiæ ciuitate/Veneri ipsi/& gratiis sacer. Acidalius

Ouidius Agonia/a nostris ludi dicunt quos(ut ait Ouidius libro fastorum ꝑmo)Et pri Agonia
us antiquus dicebat agonia sermo. hæc & agonalia horum agonalium/uel a/ Agonius
gonaliorũ/appellantur. hæc agonia fœminini generis/timorẽ significat. Vn/ Agon
de in euangelio Lucæ capitulo.xxii. legitur. Et factus ĩ agõia/ꝓlyxius orabat Agonisma
Pompeius Agonia item/apud antiquos hostia uocabatur/ut scribit Pompeius. Agoni/ Agonista
Festus us teste Festo/dicebatur dies/quo rex hostiam ĩmolabat. Agonius item/deus Agonothe
Festus esse putabatur:qui præsideret rebus agendis/ut idem Festus attestatur. Agon ta
Pompeius huius agonis/locus est certaminis/ut idem testis est Pompeius:quin & pro ip
so certamine nonnunq̃ ponitur:ut in compluribus matyrum legendis inue/
nies:quod & agonisma dicitur. Vnde in legenda santi Anastasii habetur. Suũ
agonisma gratanter suscepit. Agonista communis generis est: & is dicitur/q
in agone contendit.

Agonotheta cum th aspirato in penultima/& exili in ultima syllaba scribitur:
Vgutio nec ab ago agis deducitur/ut Vgutio somniauit Sed composita dictio est/ex
ἀγῶνος/idest certaminis/& θέτης dispositor:& dici põt munerarius. Et cor
ripit penultimam syllabam.

Hierõymus Agonizo neutrale uerbum est:quin & deponens agonizor protulit Hierony/ Agonizo
mus/quom dixit in ecclesiastico capitulo quarto. Pro iustitia agonizare/pro Agonizor
anima tua:idest dimica/decerta a contende.

Plautus Albor/& hoc album/albicies/albedo/albitudo(quod Plautus protulit ĩ trinũ) Albor
in uno significato accipi possunt. Albus tabula erat gypsata:ĩ qua iudices no Album
tari solebant:& prætorum iura ascribi. Et format diminutiue albiolus penul/ Albicies
Iuuenalis tima correpta syllaba. Iuuenalis satyra.vii. Albedo
Cuius & albiolos & lænam pignerat Atreus. Alba urbs est in Latio:a qua fit Albitudo
Virgilius Albanus:ut est apud Virgilium. Albus
Albaniq; patres. Alia eodem nomine est ad lacum Fucinum:a qua Albenses Albiolus
Varro appellati sunt teste Varrone libro primo de analogia. Est & alia eiusdem no Alba
Ptolemæus minis in Hispania Vardulorum mediterranea teste Ptolemæo. Alba item ca/ Albani
Ptolemæus misia sacerdotalis uocatur. Albis fluuius est Germaniæ/ut scribit Ptolemeus: Albenses
Lucanus cuius meminit Lucanus libro secundo dicens Albis
Fundat ab extremo flauos aquilone Sueuos Albula
Albis:& idomitum Rheni caput omnibus hostes. Albula fluuius ẽ:qui alias Albulæ
Ouidius Tyberis uel Thybris uocatur/dicente Ouidio libro fastorum secundo. Albion
Albula quem Tyberim mersus Tyberinus in undis Aluion
Virgilius Reddidit Hybernis forte tumebat aquis. Virgilius. Albanus

amisit uerum uetus Albula nomē. Dictus ē autē Albula ab albo aquæ auctor Albana
Pompeius Pompeo. Albulæ pluralis tm̄ numeri aquæ quædam sunt ī agro Tyburtino
Strabo quibus maxime uulneribus medētur testibus Strabone & Plinio: quæ & hæc
Plinius Albula singulari numero cōperitur. Vnde Martialis. Quod siccæ redolet Pa
Martialis lus lacunæ. Crudarum nebulæ quod Albularum. Idem Canaq; sulphureis Al
Martialis bula fumat aquis. Albion huius Albionis insula est Britāiæ. quæ a Ptolemæo
Ptolemæus Aluion scribitur. Albanus urbs est mediteranea Macedoniæ teste Ptolemæo
Ptolemæus Alia eodē nomine ē in Armenia maiori: in qua sanctus Bartholomeus a Bar
Ptolemæus baris uiuus decoriatus est. Albanus item fluuius est Albaniæ teste Ptolemæo.
Albana urbs ē fœlicis Arabiæ ut idem Ptolemæus ostendit.

Asparagus duplicis est hærbæ genus: unius ī totum spinæ: alterius illius similis Asparagus
Martialis Martialis. Mollis in aequorea quæ creuit spina Rauenna
Plinius Nō erit incultis gratior asparagis. Plinius. Est & aliud genus incultius aspara
go, mitius corrudo, passim & montibus nascens, refertis superioris Germa-
niæ campis, non infaceto Tyberii Cæsaris dicto, hærbam ibi quandam nasci
dicunt simillimā asparago, torto fœno. Asparagus teste Varrone de lingua la
Varro tina, latinum est uocabulū: dictum (ut ait) q ex asperis uirgultis legatur. Ididē
Festus testatur Festus dicens. Asparagus hærba dicta q in aspero uirgulto nascatur.
Polux At uero Iulius Polux græcum esse ostendit quom ait. καὶ τὸ ἀκαρθωρ ἀπὸ
φυόμεροp βλαστημα ἀσφάραγοσ

Amella cū duplicato l scribitur. Fluuius ē Galliæ teste Seruio sup quartum ge Amellā
Seruius orgicorum. Amellus etiam cum duplicato l flos quidam est prope eundem Amellus
Virgilius fluuium nascens: de quo Virgilius libro præfato inqnit. Est etiam flos in pra
tis cui nomen amello.

Probus Aemulor teste Probo cōe uerbum est. dicimus enim. Aemulor te: & Aemulor Aemulor
Horatius abs te: Vnde Aemulus tam passiue q̄ actiue ponitur. Horatius in epistolis. Aemulus
Virgilius Rupit hiarbitā Timagēis aemula ligua ꝓ aemulata. Virgilius æneidos li. v.
aemula necdum Tēporibus geminis canebat sparsa senectus: idest inuidia.
Tullius Nōnunq̄ aemulus ī bonā ptem accipitur. Tullius pro Marcello: Illo aemulo
atq; imitatore studiorum meorum hac laborum: hoc ē sectator. Aemulor teste Apu
Apuleius leio ab amo descēdit: a quo uerbo (ut ait) pmā diphthongi uocalē accepit.

Seruius Antica media producta syllaba, pars est poris spacii in augurio suspiciendo te- Antica
Festus ste Seruio. posterior autem pars, postica uocatur. Teste enim Festo ī dictione Anticum
posticum, dextera antica, sinistra uero, postica dicitur: Sic etiam (ut subdit) ea
cæli pars quæ sole illustratur ad merediem, antica utiq; nominatur. Quæ aūt
ad septentrionem est, postica appellatur. Et (ut idem pergit) quæ diuiduntur
in duas partes, orientem, atq; occidentem, antica, & postica uocantur. Anticū
Festus hostium dicitur in anteriori parte aedium. deniq; (inquit idem Festus) quæ an
Festus te nos antica, & quæ post nos sunt, postica dicuntur.

Alludio alludias primæ cōiugatiōis, ex ad & ludius componitur: qui ioculator Alludio
Plautus uocatur. Quin etiam & alludior deponens Plautus usurpauit. Alludo alludis Alludior
tertiæ coniugationis est. Alludo

Apuleius Aeger & ægrotus cū æ diphthōgo scribitur, ut tradit Apuleius. Nam (ut ait) ab Aeger
ago agis cata antiphrasim deducitur: eo q ægrorum sit actiōe uacare: uel po Aegrotus
Pompeius tius q æger acrius agit ex infirmitate. At uero Pompeius ægrum (inquit) ex Aegroto
greco ἄεργοσ qui est segnis deriuatur. A quibusdam autē (ut subdit) putatur
a uoce doloris appellatum: quod est αι. Nec ab egeo descendit, quia scilicet
Vgutio æger uiribus egeat, & lætitia, ut Vgutio somniauit. Et (ut tradit Seruius) & cor
Seruius pore & animo aeger dici potest. Virgilius georgicorum quarto.
Virgilius Ipse caua solans aegrū testudine amorē: hoc ē mæstū. Idē libro æneidos. iiii.
Virgilius Esto aegrā nulli quōdā flexere mariti. Simili quoq; modo aegrotus & aio &
Marcellus corpore dicitur. Vn̄ Accius referente Marcello in dictiōe conto ꝓ contor, ait
Accius in Alphesibœa. Aegroto cuntant animo sufferre laborem. Horatius sermo-
Horatius ne. xiii. quo me
Horatius Aegrotare putes animi uitio. Idem in epistolis.

Horatius Nec qua longinquis armentum aegrotat in agris.
Nonius Adulter huius adulteri/& adultero huius adulterõis(quo uidelicet uocabulo/ Adulter
Laberius Nonio refferente Laberius usus est(in uno significato accipi possunt. Vnde a Adultero
Hierõymus dulteror &adultero. Hieronimus in Matthæo capitulo quinto. Adulteror
Et qui dimissam duxerit/adulterat.
Probus Aucupes(inquit Probus)ĩ recto/non auceps dici debet. Nã(ut ait)qui auceps Aucupes
dicunt/errant. Non errant qui uti aucupes ita auceps enuntiant. Sed tu Vale Aucpes
Cato ri falsus es:nec meministi illius uersus:quem(ut puto)non semel legisti.
Fistula dulce canit uolucrẽ dum decipit auceps. Et cõis generis est.
Plautus Aucupor deponens est uerbum. Plautus tamẽ actiua uoce protulit/quom ait Aucupor
Papyrianus in truculento. Lepide ecastor aucupaui. Aucupo
Priscianus Augur huius auguris communis generis/& auger huius augeris/testibus Papy Augur
Marcellus riano/& Prisciano/declinari potest. hoc augur huius auguris/uel hoc augu/ Auger
rum(ut scribit Marcellus)& hoc augurium in uno significato accipi possunt. Augurum
Priscianus Auguror deponẽs est uerbum:quod tamen Priscianus tradit esse commune:q Augurium
Lucius etiam Lucium inducit ita dicẽtem. Certe quæ res augurantur. Ouidius libro Auguror
Ouidius metamorphoseos tertio. Auguro
Iamq; dies aderat quam non procul auguror esse comperitur etiam auguro Augurior
Virgilius auguras. Vnde Virgilius libro æneidos sexto. ait.
Et reor & si qd ueri mens augurat opto. Auguro & auguror hoc distãt/aucto
Plinius ribus Plinio/& Seruio: ꝙ auguro dicimus/cum præsagio mẽtis futura col/
Seruius ligimus:auguror uero/quom futura ueris captamus auguriis. Ab eo quod ẽ
Hierõymus augurium/Hieronimus etiam augurior formauit/quom ait in genesi capitu
lo. xliiii. Scyphus quem furati estis/ipse est/in quo bibit dominus meus/& in
quo auguriari solet.
Ausculto accusatiuo iungitur. Sed quom ponitur pro obedio obsequor uel Ausculto
Terentius obtempero/datiuum postulat:ut est apud Terentium in Andria. Pamphilũ
ne adiutem/aut auscultem seni?ponitur nonnunq̃ ausculto prospecto uel ui
Aphranius deo:ut apud Aphranium interpretatur Marcellus in priuigno dicentem. Vi/
Marcellus det ludos huic auscultanti procul.
Aqualis masculini generis est:nam & a amasculino fit per diminutionem aqua Aqualis
Varro liculus. Varro ď lĩgua latina. Ab aqua aqualis dictus est. Persius pinguis aqua Aqualicu/
Persius liculus propẽso sexqpede extat. Vgutio dicit posse declinari fœminino gene lus
Vgutio re:genus est uasis:de quo Plautus date. isti sellã ut sedeat:& aqualim cũ aq̃.
Plautus Arisba huius arisbæ & arisbe huius arisbes declinari potest. Ciuitas ẽ Troiæ te Arisba
Strabo ste Strabõe. Alia eiusdem nominis urbs fuit in Lesbo. Arisbus fluuius ẽ Thra Arisbe
ciæ. & cum i latino utrunq; scribitur. Arisbus
Accius Amico facit in præterito amiciui & amixi:quod accius protulit. Nam & a præ/ Amico
terito amixi formatur supinum amictum:cũ ab alio præterito amiciui secun/
Persius dum analogiam dici deberet amicitũ. Amicio mi syllabam corripit. Persius.
Horatius Iam reliqua examicis patruelis. Horatius in epistolis
Et piper/& quicquid chartis amicitur ineptis.
Aequor cum æ diphthongo & cum o in secunda syllaba scribitur: quin etiam Aequor
Probus æquur cum u teste Probo:sicut ebur. Et pro mari/ꝑ terra/uel campi planicie/ Aquur
Virgilius pro aere ponitur. Virgilius libro æneidos quinto.
Virgilius Precipiteq; Daren ardẽs agit æquore toto:hoc est tota stadii planicie. Idem.
Catullus Aspice bissenos uolitantes æquore cygnos:idest aere. Catullus
Cærula uerrentes abigenis æquora palmis:idest Maria.
Affectus & affectio in uno significato accipi possunt/tã in malã q̃ in bonã ptẽ. Affectus
Varro Affecto affectas actiuum est uerbũ:quin ẽt & affector deponens Varro ꝑtulit/ Affectio
Diomedes quom referente Diomede ait. Affectatus est regnum bello. Affecto
Abnuo abnuis tertia coniugatione/& abnueo abnues secunda declinari potest Affector
Diomedes teste Diomede/Enniũ inducente dicentem octauo annalium. Certare abnueo Abnuo
Ennius metuo legionibus labem. Abnueo
Diomedes Attingo & attigo absq; n efferri/& scribi potest/testibus Diomede/& Nonio: Attingo

Nonius	sicut & simplex tango enuntiari potest/& tago teste Pompeio. Vnde Platus	Attigo
Pompeius	in mustælaria ait. Abscedite tælis ne attigant.	
Plautus	Ambo ambæ ambo/ accusatiuo ambos uel ambo ambas ambo declinare pos	Ambo
Phocas	sumus teste phoca: sicut dicimus duos uel duo duas duo: ut in ipsa dictione uidebimus.	
	Aliquando tria tenet tempora: præteritum: præsens: futurū: sicut olim: & quō/	Aliquando
Agrætius	dam/ut in caprum tradit Agrætius.	
	Abominor ex ab & ominor absq aspiratione asi o scribit: deponēs qdē (ut nō	Abominor
Priscianus	nulli uolunt) uerbum: quod tñ Priscianus/& Probus/cōe esse tradiderunt.	
Probus	Ausonia ea pars Italiæ est/in qua Beneuentum est opidum: a qua fit Ausonis.	Ausonia
Ouidius	Vnde Ouidius libro fastorum secundo ait.	Ausonis
	Captaq erat Lyricis Ausonis ora sonis. hæc & quandoq pro tota Italia/quæ	Auson
Virgilius	Apœnino finitur/ab auctoribus ponit dicente Virgilio libro æneidos octauo.	
	Tum manus Ausoniæ/& gētes uenere Sicanæ. Auson fuit Vlyssis filius & Ca	
Pompeius	lypsus: a quo (ut Pompeius scribit) Ausonia ipsa cognominata est.	
	Alienigena communis generis est: quin & alienigenus alienigena alienigēum	Aliēigena
Valerius	declinari potest. Valerius Maximus libro primo. Adiici nostris duo eiusdem	Alienigen⁹
	generis alienigena exempla non absurde possunt. hoc est alieni generis. Sūt	Aduena
	tamen qui declinant hic & hæc & hoc alienigena: & hic & hæc & hoc aduena	
Probus	quod & ipse Probus tradit.	
Lucretius	Auaricia & auaricies in uno significato declinari potest. Lucrecius libro tertio.	Auaricia
	Deniq auaricies & honorum cæca cupido.	Auaricies
	Abrotonium & hæc abrotonia declinari potest. proprium fuit mulieris nomē	Abrotoniū
	& cum t exili scribitur. Abrotōus etiam cum t exili fœminino genere/& abro	Abrotōia
Lucretius	tonum neutro declinatur. Lucretius libro quarto.	Abrotonus
Serenus	Abrotoniq graues & tristis centaurea. Serenus.	Abrotonū
	Pulleium abrotonum nitida cum mastice coctum. generis est hærbe.	
	Appetitus & appetentia in uno significato accipi possunt. Macrobius in satur/	Appetitus
Macrobius	nalibus. Hinc Socrates suadere solitus erat illos cybos potusue uitandos/qui	Appetētia
	ultra sitim famemue sedandam producunt appetentiam.	
	Aerumna cum æ diphthongo scribitur: nam ab αἴρειν quod significat tolerare	Aerumna
	deriuatur. Neq ex e/& rumen componitur/ut cum Catholico ridiculus som	
Vgutio	niauit Vgutio.	
Ptolemæus	Aratha cum th aspirato opidū ē Margiāæ puinciæ/teste Ptolemæo. Arathos	Aratha
Ptolemæus	isula est in sinu Persico/fœlici Arabiæ adiacens/ut idem Ptolemeus ostendit.	Arathos
	Andros insula est uicina Samo quæ Asiæ adiacet ex opposito ad ephesum: de	Andros
Iuuenalis	qua meminit Iuuenalis satyra tertia/quom ait.	Andron
Ouidius	Hic Andro/ille Samo. Ouidius libro metamorphoseos. xii.	
Ptolemæus	Et totidem natis Andros fraterna potita est. Andron opidum est iferioris re/ gionis Nili/ut Ptolemæus ostendit.	
	BAcchus cum c exili sequente ch aspirato scribitur. fuit Iouis filius	Bacchus
	& Vini deus appellatus ē: necnō & p ipso uino ponitur. Et a Bac	Baccheus
	cho fit baccheus/baccheius/bacchicus. Sstatius in achileide.	Baccheius
Statius	Tum libare dapes/bacheaq munera chiron. Serenus.	Bacchicus
Serenus	Vel pelagi latices/simul & baccheia dona. Bœtius.	Bacchius
Bœtius	Nec bacchica munera norat. Bacchius eadē scriptura/pes est tribus constans	Bacchium
	syllabis: una quidem longa/reliquis duabus breuibus. Bacchium eadem scri	Bacchanal
	ptura. genus erat urcei: quo utebantur in festo Bacchi ad uinum tenendum.	Bacchana/
	Bacchanale/uel per apocopen Bacchanal eadem scriptura/locus erat: i quo	lia
Plautus	Bacchi festa celebrābātur. Plautus i aularia. Neq ego unq̄ nisi hodie ad bac/	Bacchus
	chas accessi in bacchanal cōquinatum. Quin etiam ipsa Bacchi festas & bac/	Baccha
Iuuenalis	chanalia dicta sunt. Iuuenalis.	Bacchar
	Qui Curios simulant/ & Bacchanalia uiuunt. Bacchus huius Bacchidis	Bacchariū
	eadem scriptura/Bacchi sacrificula uocatur: quæ & Baccha dicitur. Plautus	Bacchar

Plautus iñ Amphitryone. Bacchæ bacchanti si aduersari uelis/ex insana insaniorem Bacca
Ouidius facies. Ouidius libro metamorphoseos nono. Baccatus
Ismariæ celebrant repetita triennia bacchæ. est etiam Bacchis uilla quædam
Ptolemæus circa Mœridem/teste Ptolemæo. hoc bacchar huius bacchatis eadem scrip/
tura/producta in obliquis cha syllaba/sicut calcar huius calcaris/genus est ua
Festus sis uinarii teste Festo: quod & baccharium dici potest. Baccar huius baccharis
cum duplicato c exili/secunda syllaba in obliquis correpta fœminini gene/
Vgutio ris est: etsi Vgutio neutro genere declinarit. genus est hærbæ: quæ (ut dicunt)
Virgilius fascinum pellit. de qua Virgilius in bucolicis. baccare frontem Cingite: ne
Virgilius uati noceat mala lingua futuro. Idem egloga quarta.
Errantes hederas passim cum baccare tellus. Bacca cum duplicato c exili ge/
nerale nomen est fructuum omnium agrestium arborum: ac etiam nomē gē/
Horatius mæ: de qua Horatius in epodo. honusta baccis ambulet. Inde baccatus bacca
Sylius ta baccatum Syllius libro octauo.
Hæc phrygiam uestem & baccatum induta monile.
Festus Baculus cum Vnico c & hoc baculum/declinari potest. Festus in dictione ago Baculus
Sylius lum/Agolum (inquit) pastorale baculum est: quo pecudes aguntur. Sylius li/ Bacillus
Ouidius bro tertio. Pastorale deo baculum pelisq́ sinistrum. Ouidius li. meta. xv.
Esse solet/baculumq́ tenens agreste sinistra. Bacalum format per diminutō Baculum
Tullius nem bacillum. Tullius libro secundo de finibus. Bacillum aliud inflexum & Bacillum
Isidorus incuruatum: aliud ita natum. Isidorus autem/& Vgutio/a masculino formāt
Vgutio diminutiue bacillus: quod ēt Alexāder cōfrater meus usurpauit quom dixit.
Alexander Cæra iugum limus animus colus arma Bacillus. Composita cum baculus (ut
etiam hic Alexander tradit) secunda & tertia declinatione declinari possunt:
ut imbecillus imbecillis: ut in ipsa dictione auctoritate probabimus.
Bassaris huius bassaris uel bassaridis cum duplicato s scribitur: Bacchiq́ sacrifi/ Bassaris
cula dicitur. Est etiam bassaris genus uestis: baccharum usq́ ad pedes demis/
Acron sæ: dicta (ut scribit Acron super primum carminum horatii) a Bassara Libyæ Bassara
loco: ubi fiebat. A quo uestis genere/Bacchus ipse Bassareus cognominatus ē Bassareus
Horatius dicente Horatio libro præfato. Non ego te candide Bassareu. Bassaris item
Persius uacca appellatur mulsaria. Vnde Persius ait.
Et raptum uitulo caput ablatura superbo
Bassaris. Nam uacca mulsaria uel lactans nonnunq̄ uitulum mordet/& ferit/
dum auiditate sugendi hubera/nimium/importunus est. Finxisse enim uide
tur Persius Agauen ablaturam caput pentheo/tanq̄ uitulo superbo/& fastidi
enti sacra Bacchi. Sunt tamen qui in hoc persii loco bassarim bacchi sacrifi/
culā interpretati sunt. Sed nostra nobis magis placet expositio. Nam & adie
ctiuo/hoc est superbo/aptius conuenire uidetur.
Bathyllus cū th aspirato & y græco & duplicato l scribitur: quod & hoc Bathyl Bathyllus
lum declinari potest. Ignis quoddam est receptaculum. Vnde in legenda san Bathyllum
cti Laurentii habetur. Et allati sunt bathylli cum prunis. Hieronymus in libro Bathylli
Hieronymus numerorum capitulo quarto. Idest ignium receptacula/fuscinulas/ac triden
Horatius tes/uncinos/& bathylla. Horatius.
Prætextam laticlauum prunæq́ bathyllum. Sunt tamen qui uirgam ferreā
bathyllum interpretantur. Fuit etiam Bathyllus eadem scriptura/proprium
Horatius adulescentis nomen ab Anacreōte plurimū amati/dicente Horatio ī epodo.
Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
Anacreonta Teium. Bathylli eadem scriptura populi quidam sunt septen/
Ptolemæus trionales/ut scribit Ptolemæus.
Bos cōis generis est: & facit in datiuo plurali & ablatiuo secundum analogiam Bos
Marcellus Bouibus. Vnde & Pacuuius referente Marcello/barbaricam (inquit) pestem Bouinus
Pacuuius Bouibus nostris obtulit. Verum de usu bobus per syncopam dicimus/& Bouinus
Vgutio nonnunq̄ more antiquorum bubus: quanq̄ Vgutio dicat bubus nus/ Bucerus
quam esse compertum. A Boue fiunt adiectiua bouinus/bucerus/ Bouillus

Priſcianus bucerius: & diminutiue teſte Priſciano bouillus. Ouidius libro meta. ſexto. Bouillus
Ouidius Lanigeroſq; greges armentaq; bucera pauit. Lucretius libro ſecundo.
Lucretius Buceriæq; greges ſub eodem tegmine cæli. Boas & boa (utroq; eni modo Boas
declinatur) genus eſt ſerpentis aquatilis: a quo icti obturgeſcunt. Quin etiam Boa
Pompeius crurum tumor uiæ labore collectus, ob ſimilitudinem boa appellatur, aucto
re Pompeio. Boæ pluralis tantum numeri, oppidum eſt Laconiæ, teſte Ptole Boæ
Ptolemæus mæo. Boum uilla quædam eſt ab occidentali parte Nili, ut idem Ptolemæus Boum
Ptolemæus oſtendit. Boa uel boica (utrunq; enim comperitur) genus eſt uinculi, dicente Boia
Plautus Plauto in aularia. Neruos, cathænas, numellas, pedicas, boicas. Boii populi Boica
quidam ſunt Gallorum: quorum ager in Gallia Ciſalpina fuit: qui & boicus Boii
Feſtus appellatus eſt, ut ſcribit Feſtus. Boicus
Priſcianus Bootes facit in genitiuo bootis booti bootæ, tertiæ ſecundæ primæq; declina Bootes
Tullius tionis, teſte Priſciano. Tullius in Arato. ſub pedibus profert finita booti. Iu-
Iuuenalis uenalis ſatyra quinta. Frigida circuagunt pigri ſarraca bootæ. hunc arcada
Aratus Calliſtonis filium fuiſſe dicunt. Sed Aratus ideo bootem illum dixit: quia ar
cton quæ paluſtrum uocata eſt, agitare uidetur: quæ etiam arctophilax ap-
Lucanus pellatur: Vnde Lucanus libro octauo ait.
Arctophylax, propiorq; mari Cynoſura feretur.
Feſtus Baiulus auctore Feſto operarius dicit. hoc baiulū pro fræno ab Vgutiōe ponit. Baiulus
Vgutio Balbo balbas, & balbutio balbutis, i uno ſignificato accipi poſſunt, teſte Mar- Baiulum
Marcellus cello. & producit bu ſyllabam. Horatius ſermone tertio. Balbo
Horatius Balbutit: Scaurum prauis fultum male talis. eſt autem bulbutire quadam lin Bulbutio
guæ hæſitatione & confuſione trepidare.
Plinius Balſamum neutri generis eſt arbor, uiti q̄ myrto ſimilior, ut dixit Plinius libro Balſamum
Virgilius .xii. naturalis hiſtoriæ. Virgilius georgicorum ſecundo. Balſamus
Quid tibi odorato referam ſudantia ligno
Seruius Balſamaq;, & baccas ſemper frōdentis Acāthi? Vbi dicit Seruius. Balſamum Opobalſa-
eſt arbor: opobalſamum ſuccus: carpobalſamum fructus: xylobalſamum ar- mum
Hieronymus boris lignum. Hieronymus tamen arboris ſuccū etiam balſamū appellauit, Carpobalſa
quom dixit in eccleſiaſtico capitulo. xxiiii. & quaſi balſamū non mixtū odor mum
Vgutio meus. At uero Vgutio hæc balſamus pro arbore declinari præcipit. Xylobalſa
Diomedes Balneum in ſingulari numero neutri generis eſt: i plurali uero neutri, & fœmi- mum
Donatus nini, teſtibus Diomede, Donato, Sergio. Et format diminutiue balneolum Balneum
Sergius penultima correpta ſyllaba. Iuuenalis ſatyra ſeptima. Balneolum
Iuuenalis Balneolum Gabiis Romæ conducere furnos Ab eo quod eſt balneum, ueit
Seruius balneator cōmunis generis, teſte Seruio ſuper librum. xii. æneidos.
Petronius Petronius tamen etiam fœminino genere balneatricem protulit. & Probus
Probus ait balneatrix fœminini generis eſt: etſi a uerbo non ueniat.
Iuuenalis Balteus cum t exili, & balteum, declinari pōt. Iuuenalis ſatyra ultima. Balteus
Iuuenalis Aſt illi quos arma tegunt, & balteus ambit. Idem ſatyra nona quotiens rumo Balteum
Feſtus ribus ulciſcuntur Baltea: nec deerit qui te per compita quærat Feſtus i dictio
ne ſuccingulum, Succingulum (inquit) eſt balteū. Et teſte Seruio ſuper librū
Seruius quintum æneidos, non tantum id quo cingimur balteus indicat: ſed etiam a
quo arma dependent.
Baptiſma baptiſmus baptiſmum declinari poteſt. Vnde marci capi. xi. legitur. Baptiſma
baptiſmum Ioannis de cælo erat, an ex hominibus? Et Ambroſius in ſermōe Baptiſmus
Ambroſius octauæ epiphaniæ ait. Quod mirari non debemus, cur hoc baptiſmum ipſi Baptiſmum
us, dominus fecerit & magiſter.
Caper Barba (inquit Caper, Seruius, Vgutio, Catholicon, & nōnulli alii) hominis eſt: Barba
Seruius Barbæ uero quadrupedū. Sed cōſtat etiā barbā eſſe quadrupedū. Horatius. Barbæ
Vgutio Vtq; lupi Barbam uariæ cum dente colubræ
Horatius Abdiderint furtim terræ. Plinius li. xxviiii. Rabiē hircoꝝ ſi mulceat barba
Plinius mitiorem: ea uero præciſa non abire eos in alienum gregem.
Plinius Sunt & aliorum barbæ q̄ quadrupedum. Plinius libro. xxx. Quom gemi
nos ſol tranſit criſtis & auribus & unguibus gallinaciorum, ſi luna ra-

Marcellus fis barbis eorũ. Cũ barba cõposita/secũda & tertia declinatione declinari pos
Acron sũt/testibus Marcello/& Acrone sup artẽ poeticã Horatii:ut iberbus iberbis.
Batrachus cum t exili & ch aspirato scribitur:& apud nos rana transfertur:qđ Batrachus
Vgutio corrupto uocabulo/Vgutio/& Catholicon/declinant hæc botracha. Est etiã Bathrachæ
Ptolemæus Batrachus Cyrenaicæ siue Marmaricæ prouinciæ portus teste Ptolemæo. Ba
trachæ pluralis tantum numeri:urbs est iuxta Tesarim Sarmatarum amnẽ/
ut idem Ptolemæus ostendit.
Barbaria regio est Barbarorũ:barbaries uero ad imitationẽ ptinet. At uero Lu Barbaries
Lucanus canus pro barbaria barbariem posuisse uidetur/quom ait libro.vii.aut mixtæ Barbaria
dissona turbæ Barbaries:nisi forte uelimus dicere Lucanum Barbariei uoca
Horatius bulo barbaram multitudinem intelligere uoluisse. Barbaria more latino pe/
nultimã corripit. Horatius in epistolis.
Ouidius Græcia Barbariæ lento collisa duello. Ouidius libro tertio tristium.
Inter inhumanæ nomina Barbariæ. Est etiam Barbaria insula Gãgetis Indiæ
fluuii/ut scribit Ptolemæus. Barbari (inquit Vgutio/& Catholicon) olim gẽ
Ptolemæus tes dictæ sunt/exceptis dũtaxat Græcis/& Latinis: At uero Isidorus/& Nicola
Vgutio us de Lyra super illud apostoli Græcis & Barbaris debitor sum/præter Græ
Isidorus cos (inquiunt) Hebræos) & latinos/omnes alii Barbari appellantur:cum ta/
Nicolaus men auctore Pompeio maximæ auctoritatis scriptore/etiam Latini quondã
Pompeius Barbari uocitati sint. Vnde Plautus Næuium latinum uirum doctissimum/
Plautus Barbarum dixit:hoc est Latinum. Quare forte (ut idem auctor pergit) apo/
Paulus stolus noster Græcis & barbaris se debitorem esse fatetur:idest Græcis/& la/
tinis:uel Græcis/& Barbaris/ideo se esse debitorẽ dicit:hoc est Græcis/& ali
is omnibus gentibus:quæ præter Græcam/barbaro nomine olim appellatæ
sunt. Strabo autem arbitratur ab initio confecto nomine eos Barbaros uoca
Strabo tos/qui difficulter aspere atq; duriter loquẽt:quos blæsos/balbosq; dicimus.
Ptolemæus Bura cũ unico r scribitur. Vrbs est mediterranea Achaiæ teste Ptolemæo:quæ Bura
Virgilius ab Ouidio Buris declinatur. Ait enim libro metamorphoseos.xv. Si quæras Buris
Helicen/& Burin/Achaidas urbes. Burum oppidum est Calaicorum/ut idẽ Burum
Ptolemæus Ptolemæus ostendit. Buris curuamentum est aratri. Virgilius georgicorũ.i. Byrrhum
Virgilius Continuo in siluis magna ui flexa domatur Burrhum
In burim Byrrhum cum y græco & duplicato r secundo aspirato/rufũ apud
nos transfertur:quod a Græcis πύῤῥον scribitur. Alii uertentes y græcum i
u/burrhum enuntiant. Vnde teste Festo burrhus is dicitur/qui ex potione ci/ Burrhanica
Festus to fit rubẽs:qn ẽt (ut idẽ subdit) burrha uocabat bucula quæ rostrũ rufũ hẽbat Burrhanicũ
Festus Burrhanica cum duplicato r secundo aspirato scribitur. genus est potionis/ut Burcar
Festus scribit Festus/a rufo colore deductum quem Burrhum uocant. Burrhanicũ
Vgutio eadẽ scriptura/genus ẽ uestis/teste eodẽ Festo:qđ ab Vgutõe burcar appellat.
Bibliopola cum i latino utrobiq; & unico l scribitur:nec a polio polis deducit/ Bibliopola
ut Vgutio somniauit:maxime cum polio primam corripiat syllabam:biblio Pharmaco
Virgilius pola autem/po syllabam producat. Vnde Virgilius libro æneidos.viii.ait. pola
Martialis Certatim squamis serpentem/auroq; polibant:pro poliebant. Martialis.
Martialis Nõ habeo:sed habet bibliopola Triphon. Idẽ i apophoretis de Lucão/inqt
Sunt quidam qui me dicunt non esse poetam:
Sed qui me uændit bibliopola putat:idest librarius:qui scilicet libros uændi
tat. Et componitur ex βιβλιον/qui est liber:& πωλῶ/uændo. Sic etiã Phar
macopola/po syllabam producit/dicente Horatio sermone secundo. Ambu
Horatius baiarum collegia pharmacopolæ dici põt unguentarius:uel (ut Vulgus ap/
pellat) Herborarius:qui pharmaca/hoc est uenena/uel medicinas uænditat.
Nam componitur ex φάρμακον/quod est uenenum/& πωλῶ/uændo.
Vgutio Brucbus cum ch aspirato scribitur:nec a βραχὺ/quod breue indicat/descẽdit/ Bruchus
ut Vgutio somniauit/sed a βρώσκω/quod est rodo genus est uermis.
Brixia cum i latino utrobiq; scribitur: Vrbs est Cenomanorum in Ve Brixia
Ptolemæus netia/teste Ptolemæo: quæ a Germanis transeuntibus ad Italiam du/ Brysea
Liuius ce Ciconio extructa est/teste Liuio libro quinto ab urbe condita

Catullus quorum lingua apud nos ſpeculam deſignat. Vnde Catullus ait.
Porphyrius Brixia/Chinea ſuppoſitum ſpecula. Bryſea cum y græco/& unio ſ/urbs fuit
Laconiæ/ut ſcribit Porphyrius ſuper librum ſecũdum iliadoſ:a qua/Bacchus.
Bryſeus cognominatus eſt. Bombyx
Vgutio Bombyx cum y græco ſcribitur:nec a bombus deriuatur/ut Vgutio ſomniauit. Bombylius
genus eſt uermis:qui primum Bombylius/deinde necidalus/demum/bom/ Necidalus
byx/appellatus eſt. Et ẽ apud Aethiopas:Indos:& Seres:quo & ſericum naſci Bombyce
Propertius tur:qui etiam bombyx uocatur.& producit by ſyllabã i obliquis. Proptius.
Nec,ſi qua Arrabio lucet bombyce puella. Bombyce huius bombyces etiam
Theocritus cum y græco/apud Theocritum proprium eſt mulieris nomen:quod a Tor
Tortellius tellio Bombyx ſcribitur.
Biſtonium cum i latino utrobiq;/& t exili ſcribitur. Stagnum eſt in Thracia/ Biſtonium
Ptolemæus Abderæ urbi propinquum:quæ a Ptolemæo palus Biſtonis appellatur. Et a Biſtonia
Biſtonio/Thracia ipſa(ut quidam uolunt)Biſtonia cognominata eſt. At ue/ Biſtonis
Lactantius ro Lactãtius grammaticus ſuper librum ſecundum thæbaidos/& ſtagnum/ Biſtõius
& prouinciã/a Biſtone rege nomen aſſumpſiſſe aſſerit. Inde fit Biſtonis/di Biſtõicus
Ouidius cente Ouidio heroidum. Biſton
Et tuta a bello Biſtonis ora fuit. Item a Biſtonia/fit Biſtonius/& Biſtonicus ad Biſtones
Ouidius iectiuum:ſicut ab Ionia/Ionius/& Ionicus. Ouidius libro præfato.
Solinus Feſſaq; Biſtonia membra lauabis aqua. Hinc & Thraces Biſtones dicuntur/
Syllius teſte Solino. Vnde Syllius libro ſecundo/ait.
Et Rheſi domus/& lunatis Biſtones armis.
Bactra neutri generis/pluralis tantum numeri/cum ct exilibus ſcribitur. Prouĩ Bactra
Vgutio cia eſt Scythiæ:quæ ab Vgutione/hæc Bactrus declinari præcipitur contra Bactrus
Virgilius Virgilii auctoritatem libro georgicorum ſecundo dicentis. Bactrum
Neq; Bactra/neq; Indi. Bactrius
Laudibus Italiæ certent. Bactrum uel Bactrus eadem ſcriptura/oppidum eſt Bractea
Bactrorum quod antea Zariaſtes uocabatur/ut ſcribit Plinius. Bactrius eadẽ Bracteola
Plinius ſcriptura/fluuius eſt Sytharum. Bracthea cum ch aſpirato/& t exili a Tortel
Tortellius lio ſcribi præcipitur:quod a βραχύ/quod nõ minus tenue/q̃ breue deſignat/
deriuatum tradit. Alii bractea cum ct exilibus dicunt eſſe ſcribendum. Aiunt
enim/græca ratione fieri non poſſe/ut ch aſpiratum cum t iungatur. eſt autẽ
bractea tenuis lamina:& ſua ſponte plicabilis. Lamina autem/quid craſſius ẽ:
ex qua/armatura conficitur:qua etiam incenſa/olim homines torquebantur.
Virgilius Nec cõpreſſa/aut agitata crepitat/ut bractea/dicente Virgilio li.æneidos.vi.
Ilice ſic leni crepitabat bractea uento. Nam laminam tam ferream/aereã/ plũ
beam/ſtamneam/q̃ auream/argenteam/helectream/orichalceam dicimus.
Bractea uero ex his poſterioribus eſt. Et format diminutiue bracteola/penul
Iuuenalis tima correpta ſyllaba. Iuuenalis ſatyra.xiii.
Vgutio Neptuni/qui bracteolam de caſtore ducat. Bractea(ut tradit Vgutio) in ſin/
gulari numero fœminini generis eſt:in plurali uero/neutri. Ego etiam in plu
Hierõymus rali numero/fœminino genere/non ſemel legi. Vnde Hieronymus ĩ exodo
capitulo.xxxviiii.ait. Inciditq; bracteas aureas:& extenuauit in fila.
Balæna cum unico l/& æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur:nec a βάλλω Balæna
Vgutio deſcendit/ut Vgutio ſomniauit:ſed græcum eſt auctore Pompeio uocabulũ:
Pompeius quam illi φαλαιναν uocant/φ in b littera commutata. Bellua eſt marina: de
Iuuenalis qua Iuuenalis ſatyra quarta.
Parmeni Quantum delphinis balæna Britannica maior.
des Bithynia cũ i latĩo ĩ p̃ma/& th aſpirato/& y ĩ ſecũda ſyllaba ſcribit/etſi Parme Bithynia
Gaſparius nides/& Gaſparinus illum ſecutus/cum y græco/tã ĩ prima ſyllaba/q̃ in ſcd'a/ Bithynus
Solinus hac uidelicet ſcriptura Bythynia/ſcribẽdũ præcipiat. Prouĩcia ẽ mioris Aſiæ: Bithynicus
Lactantius quæ teſtibus Solĩo/& Lactãtio grãmatico ſup librũ tertiũ thæbaidos/& Ser Bebrycia
Seruius uio ſuper lib.v.æneidos/primum Bebrycia/quod cum y græco in ſecunda Bebryx
Dionyſius ſyllaba ſcribitur/poſtea Mygdonia cum y græco in prima ſyllaba/deinde Bebrycius
Euſtachius Bithynia dicta fuit. At uero Dionyſius/& Euſtachius/Bebryces alios a

Salustius Bithynis populos esse uoluerunt. Salustius autem, Bebryciam, maiorem esse
phrygiam dixit. A Bithynia, fit Bithynus: & Bithynicus: a Bebrycia uero,
Iuuenalis Bebryx formatur: & Bebrycius. Iuuenalis satyra septima.
Martialis Quãq̃ & Cappadoces faciant: equitesq; Bithyni. Martialis.
Valerius Iam te rẽ factã Bitynice credis habere. Valerius Flaccus li.ii. ꝓcul effera uirtus
Lucanus Bebrycis: & Scythici procul inclæmentia saxi: Lucanus libro sexto.
Pinguis Bebrycio discessit uomere fulcus.
Burgundia, prouincia est Galliæ: cuius populi, Burgundi, & Burgundiões, uo Burgundia
Hieronymus cati sunt. Hieronymus in epistola ad Aggeruntiam de monogamia. Innume Burgundi
rabiles, & ferocissimæ nationes, uniuersas Gallias occuparunt: quas subden Burgundio
do explicat dicens. Safones, Burgundiones, Alemanni &c. Hi & Bituri dicũ nes
Lucan tur. Vnde Lucanus libro primo, ait. Bituri
Et Bituri, longisq; leues Safones in armis. Bimus
Bimus, & biennis, duorũ annorũ dicitur: sicut trimus, & triennis, triũ annoꝶ. Biennis
Biiuga, uel per syncopam biga, currus est, duobus equis uectus. Simili modo, Biiuga
triiuga, uel triga, tribus actus: quadriiuga, uel quadriga, quatuor tractus. Ra Biga
ro tamen singulare inuenies. Bipennis
Bipennis cum i latino utrobiq;, & unico p, & duplicato n scribitur. genus est se
Priscianus curis, fœminini generis. Et nonnunq̃ adiectiue hic & hæc bipẽnis, & hoc bipẽ
Virgilius ne teste Priscião decliat dicẽte Virgilio li. æneidos. vi. ferro sonat alta bipẽni
Fraxinus: hoc est ferro utrinq; acuto.
Virgilius Bello bellas, & bellor deponens usurpatur. Virgilius libro æneidos. xii. Pul Bello
sant, & pictis bellantur Amazones armis. Bellor
Festus Bubino bubinas, & bulbito bulbitas, hoc distant: q(ut tradit Festus) bubinare ẽ Bubino
menstruo mulierum sanguine inquinari: bulbitare aũt, puerili stercore. Vn Bulbito
Lycinius de Lycinius referente Nonio inquit. hæc imbubinat: ac contra te imbulbitat. Belon
Belon huius belonis, cum unico l scribitur. Vrbs est, & fluuius hispãiæ, teste Pto Belus
Ptolemæus lemæo. Belus cum unico l, proprium fuit uiri nomen. Bellus cum duplicato Bellus
Priscianus l, diminutiuum ẽ, teste Prisciano, a bonus. Bellum cum duplicato l scribitur: Bellum
de quo, ĩ dictiõe duellũ differemus. Bellona cũ duplicato l, belloꝶ dea uocat̃ Bellona
Bustum, & hic bustus huius bustus, declinari potest: & pro sepulcro ponitur. Bustus
Busti indecliabile, rus ẽ, ul̃ uilla, in agro Mediolanẽsi, ĩ Insubria Italiæ, ꝓuicia. Bustum
Priscianus Bubo, masculini, & fœminini generis est, teste Prisciano. Ouidius li. meta. v. Bubo
Ouidius Ignauus bubo, dirum mortalibus omen. Virgilius li. æneidos. iiii.
Virgilius Sola ferali carmine bubo.
Priscianus Blandior, deponens est uerbum: quod tamen Priscianus tradit esse commune, Blandior
Verrius Verrium inducens dicentem. Blãditurq;, labor molli curabitur arte.
Quintilianus Et tã accusatiuum regit, q̃ datiuum. Quintilianus. Blandiar paulisper iudices
calamitatibus meis.
Blandicia, & blandicies, in uno significato accipi possunt. Blandicia
Tortellius Blactero blacteras cum ct exilibus scribitur a Tortellio: & a βλαξ quod apud Blandicies
nos iactans, seu iactatur dici potest, Pompeio auctore descẽdit. Ego aũt absq; Blatero
Pompeius c blatero scribendum dixerim: cum primam corripiat syllabam. Vnde Hora Blatio
Horatius tius fermone. xvii. ait
Ouidius Audit quom magno blateras clamore, furisq;. Apud Ouidium tamen qui de
philomela inscribitur, prima huius uerbi syllaba producitur. Ait enim.
Festus Blaterat hinc aries: & pia balat ouis. Est autem blaterare, teste Festo, stulte, &
Nonius percupide loqui: uel (ut scribit Nonius) blaterare, est, icondite, & inaniter lo
qui: uel per mendacia confingere. Nam homines in uerba proiectos, nostri
Gellius ueteres, teste Gellio, locutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt. proprie
tamen blaterare, camelorum est, quom uoces edunt. Mures etiam (ut testis ẽ
Festus Festus) blaterare dicuntur: necnon & arietes, ut præfato Ouidii exemplo ma
nifestum est. reperitur etiam blatio blatis, id significans, quod & blatero, teste
Marcellus Marcello, Plautum inducente dicentem in Amphitryone. Qui malum intel
Plautus ligere quisq̃ potis est, ita nugis blatis.

Tortellius Bythrotus cũ y græco/sequẽte th aspirato scribit:etsi a Tortellio cũ t exili utro Bythrotus
Ouidius biq; scribi præcipiat.urbs fuit Chaõiæ.ꝺ q̃ Ouidi. li.meta.xiii.regnataq; uati Buthrotus
Bythrotos phrygio/simulataq; Troia teneret.Quandoq; y græcum in u no
Virgilius strũ uertẽtes/nõnulli/Buthrotos enũtiant/ut est apud Virgiliũ li.æneidos.iii.
Celsam Buthroti ascendimus urbem.
Ptolemæus Bergomũ/oppidum est Cenomanorũ/teste Ptolemæo/a Gallis Senonibus Bergomũ
Polycrates Brenni militibus teste Polycrate/cõditũ.dictio est nec græca:nec latina : sed Pergamum
barbara:hoc est Gallorũ Senonum:quoꝶ lingua/per id uocabulũ/ montana
urbs designatur.At uero Pergamũ/oppidum fuit nobilissimũ i minori Asia.
Solinus Bessi cum duplicato s scribitur.Populi sunt Thracum/teste Solino: de qbus Bessi
Ouidius Ouidius meminit libro quarto tristium/quom ait. Bussi
inter Bessosq;/Gerasq;.legi tamen apud græcos βήσσα ꝙ eoꝶ urbe cũ unico Bossa
s Bussi etiam cum duplicato s/populi sunt Medorum.Bossa cum duplicato s/
Ptolemæus urbs ẽ Sardiniæ mediterranea/ut in cosmographia Ptolemæus ostendit.
Martialis Bubalus/cõis generis ẽ:sicut & camelus. Vnde fœta bubalus dicit.Martialis. Bubalus
Illi cessit atrox bubalus:atq; bison.animal est/boui simile.
Bethsura huius bethsuræ/& bethsuræ plurali tantũ numero declinari potest. Bethsura
Hieronymus Hieronymus in libro secundo Maccabæorum capitulo.xiii.Et Bethsuræ/qꝺ Bethsuræ
erat Iudæorum munitum præsidium/castra admouebat.Et in eodem capitu
lo.Iterum rex sermonem habuit cum iis/qui erãt in Bethsuris.Mediam huius
Petrus dictionis syllabam produxit Petrus Riga/cum dixit in libro præfato .
Bethsuramq; capit Hierusalemq; petit.
Biothanatos cum i latino/& th aspirato in antepenultima/& t exili in ultima
Isidorus syllaba scribitur:componiturq; ex βία/quæ est uiolentia/& θάνατος mors: Biothana
Brito hoc est/uiolenter mortuus:ut olim morti martyres dabantur.Nec a bis dedu tus
Papias citur/ut Isidorus/Brito/Vgutio/Mammotrectus/Papias/Catholicon/uolue/
Vgutio runt:quasi bis mortuus biothanatus dicatur .
Buccina cum duplicato c/& i latino scribitur.Instrumentum est/quo datur i ho Buccina
stes signum ad pugnam:sic a soni similitudine uocitatum.Et corripit mediam Buccinum
Virgilius syllabam.Virgilius libro æneidos septimo.qua buccina signum Dira dedit. Buccinus
Syllius Syllius libro quinto.
Buccina lymphatas agit certamina mentes.Hoc buccinum/sonus est bucciæ/
Seruius teste Seruio:qui & hic buccinus declinari põt/ut Caper tradit.
Caper Beryllus cum y græco/& duplicato l scribitur:etsi a Tortellio cum i latino scri Beryllus
Tortellius bi præcipiatur &(ut tradit Beda super Donati artem)fœminini tantũ gene/
Beda ris est.Ego aũt masculino etiã genere prolatũ inuenio. Vnde Syllius li.ii.ait.
Syllius Et solitum digito beryllon adederat ignis.Priscianus in perihegesi.
Priscianus Berylli gemmas glauci/nitidumq; adamanta.Lapis est preciosus.
Bucca cum duplicato c scribitur:nec a boo boas deducitur/ut Vgutio somnia/ Bucca
Vgutio uit:sed a bucco buccas uerbo/quod est inflo.dicitur autẽ proprie bucca/ os: Buccula
Iuuenalis hoc ẽ ipsa concauitas/unde uox procedit.Iuuenalis satyra tertia.notæq; per Bucula
oppida buccæ.Et format per diminutionem buccula .Est etiam bucula cum
unico c/diminutiuum a boue .
Busiris cum unico s/& i latino utrobiq; scribitur.Fuit Neptuni filius:& lini de Busiris
Ouidius us appellatur est.Et producit si syllabam.Ouidius heroidum.
Statius Si te uidisset cultu Busiris in isto. Apud tamen Statium media syllaba corri/
pitur/libro thæbaidos.xii.ita dicentem.
Non trucibus monstris Busirim/infandumq; dedisti
Virgilius Cercyona?Et facit in genitiuo Busiris/uel Busiridis.Virgilius.
Aut illaudati nescit Busiridis aras.Fuit Busiris etiam in Aegypto urbs:inqua
Herodotus teste Herodoto libro historiarum primo / templum fuit Isidis magnum.
Quam urbem/a Busiride conditam fuisse/scribit Diodorus libro historiarũ
Diodorus secũdo:ab Aegyptiisq;/solis urbẽ/a græcis uero/Thæbas uocatas esse.
Probus Beta cum t exili scribitur.Hærba est:quæ & hic betatius dicitur/testibus Pro Beta
Priscianus bo/& Prisciano/quin & hoc betatium/ut nonnulli alii uollunt . Sunt tamen Betatius

qui betacius:etiam adiectiuum dicunt.Beta format diminutiue betaculus/te Betacium
Sergius ste Sergio in Donatum.Bætis cum æ diphthongo/& t exili/& i latino/a Græ Betaculus
cis scribitur.fluuius est Hispaniæ.a quo/Hispaniæ regio/etiam Bætis cogno Bætus
Seneca minata est/ dicente Seneca in Medea.

Nomenq; terris qui dedit Bætis suis
Hesperia pulsans maria/languenti
Lucanus Vado.Lucanus libro secundo.
Tortellius Qui ferit hesperius post omnia flumia Bætis.hic a Tortellio/absq; diphthõ
go/& cum th aspirato/& y græco/hac uidelicet scriptura.Bethys scribi præci
pitur.quod nomen(ut ait)a βηθυμ/quod apud nos profundum indicat deri/
uatur.Quo fit/ut si uera est deriuatio/etiam uera sit de ipsa dictione quã tor
tellius tradit scriptura.Sed q̃ uerã etymologiam tradiderit/ ipse uiderit.

Barbitus cum i latino/& t exili scribitur:& tam masculini/q̃ fœminini generis Barbitus
Acron est:quin & hoc Barbitum/declinari põt:ut etiam testatur Acron super illud Barbitum
Horatii in primo carminum:Lesboum refugit tendere Barbiton: quod ni/
Horatius hilominus & nos auctoritatibus cõprobamus.Et quidem masculino genere
protulit Horatius/quom ait.

Age dic latinum barbite carmen
Sappho Lesbio primum modulate ciui.fœminino aũt genere/ Sappho ad phaonẽ.
Tortellius Nec facit ad lachrymas barbitos ulla meas. Vbi Tortellius corupto Ouidii
Ausonius textu deceptus/ineptias loquitur.Neutro uero genere/ Ausonius.
Hesychius Hoc genere/& chordas/& plectra/& barbita conde.Est autem barbiton (ut
Hesychius græcorum uerborum interpres docet)genus citharæ lyricæ. uel
Pollux ipsa lyra.At uero Iulius Pollux inter instrumenta/quæ manu pulsantur/ bar
Strabo biton locat/quod tamen Strabo barbarum dicit esse uocabulum. Nam qui
helicona musis consecrarunt/Traces fuere.Et antiqui uates/Ephorus/Orphe
us/Musæus/Thamiras/qui Bacho itẽ Asiam consecrauere in Idiam usq;/ bar
bari fuere. Vnde nonnulla musica instrumenta barbaris nominibus designan Buxus
tur:ut:nablia:Sambuca:magades:barbitus. Buxum

Seruius Buxus fœminino genere/& buxum neutro/teste Seruio super librum secundũ Bussolum
Claudianus georgicorũ/pro arbore/declinari põt.Claudianus de raptu ꝓserpiæ li.ii. Pyxis
Ennius Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus.Ennius li.vii.longæq; cupressi.
Stãt rectis foliis:& amaro corpore buxũ.Scribitur aũt apud Græcos πυξοσ.
Nostri uero latini p in b/& y græcum in u nostrum uertentes/ dicunt buxus.
Quin etiam plærunq; nostri ξ in duplicatum s mutare consueuerunt. Qua/
re a nonnullis bussus cum duplicato s scribitur:enuntiaturq;.Quod & patere
põt/ideo ꝙ bussolum genus uasis ex busso/cum duplicato s scribere consueui
mus.Et quãdoq; uocabulo ipso græco utimur.Iuuenalis satyra secunda.
Iuuenalis in condita pyxide Lyde.Ouidius de remedio.
Ouidius Pyxidas inuenies:& rerum mille colores.Arboris lignum/hæc buxus/& hoc
Seruius buxum/declinari põt/teste Seruio super li.viii.æneidos:dicente Virgilio.
Vrigilius Tympana uos/buxusq; uocat. Martialis.
Martialis Multifido buxus quæ tibi dente datur.Virgilius georgicorum secundo.
Nec tiliæ leues/nec torno rasile buxum.Quin etiam & buxus pro ligno/ma
Hieronymus sculino genere declinari potest/auctoritate diui Hieronymi in libro tertio
Esdræ capitulo.xiiii.sic dicentis.Tu aũt præpara tibi buxos multos:idest cala
mos ex buxo ad scribendum.Bibliæ/quæ esdram cum Neemia.in quatuor di
stingunt libros/prædictum capitulum/pro.xiiii.libri quarti notatum habẽt.

Nestoris Dionysii Nouariensis liber secundus fœliciter incipit.

Lucretius C Achinnor/ deponẽs ẽ uerbũ:& cachĩo neutrale.Lucreti⁹ li.iiii. Cachinnor
Quam famulæ lõge fugitãt:furtimq; cachinnãt.Et scribitur cũ Cachinno
c exili in initio/& ch in secunda syllaba. Nec componitur ex Cachinnus
con/& cycnus: eo ꝙ risu cachinnantes albere uideantur ut

Vgutio fomniabundus dixit Vgutio:sed teste Porphyrione super artē poeticā Hora-
Porphyriō tii,a sono risus fictum uocabulum est:uel melius a καγχάζομαι uerbo græco
deducitur:quod latine significat solute ridere.
Persius Quare cachinnus,solutus risus dicitur.Persius.
Iuuenalis Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos. Iuuenalis.
Horatius Sed facilis cuius rigidi censura cachinni.Horatius in arte poetica.
Marcellus Romani tollent equites,peditesq; cachinnum.Et teste Marcello, nonnunq̄
Accius de sono uehementiore cachinnari uetustas dici uoluit, Accium nihilominus
inducente ita in fundis dicentem.Strepitu clangentes cachinnant.
Tibullus Cadus masculini generis,cum unico d scribitur,cum primam corripiat sylla Cadus
Martialis bam.Tibullus libro.ii.Consulis:& chio soluite uincla cado.Martialis. Cadulus
Virgilius In uaticanis condita musta cadis.Virgilius. Cadellus
Ossaq; lecta cado,texit corynæus aheno. Et format per diminutionē cadu, Cadiolus
lus,cadellus,cadiolus.genus est uasis.Cadula,uocantur guttæ,quæ e pingui Cadula
cadunt carne,quando assatur.
Plinius Cadurci cum c exili utrobiq; scribitur.Populi sunt Galliæ,teste Plinio libro Cadurci
Vgutio .xx.naturalis historiæ.hoc cadurcum eadem scriptura,tentorium,siue culci Cadurcum
Plinius tra appellatur.Nec a cado cadis deducitur,ut Vgutio somniauit,addens de, Cadurcus
clinari posse hic cadurcus masculino genere.Sed teste Plinio,a Cadurcis Gal Caducum
liæ populis,dicitur:apud quos(ut ait)lini præstantia palmam obtinet in cul Caduceus
Iuuenalis citris:de quo Iuuenalis satyra septima. Caduceum
Institor hybernæ tegetis,niueiq; cadurci.hoc caducum,legatum dicitur lege Caduceator
papia,sub conditione relictum.Quidam caducum ideo dictum existimant,
q̄ a primis hæredibus ad secundos non cadat:hoc est possessorē nō habeat:
Cicero sed uelud uacuum,& cadens excipiatur.Vnde Cicero de oratore,ait.In quā
Iuuenalis homines quasi caducam,atq; uacuam,abundantes ocio,nobis occupatis inuo
lauerunt.Iuuenalis satyra nona.
Legatum omne capis:necnon & dulce caducum. Caducus adiectiuum, non
tantum q̄ facile cadat,significare habet:sed etiam q̄ cadere faciat.Vnde mor
bum caducum dicimus:quem alias comitialem uocant.Quin etiam caducus
Seruius mortuus dicitur,ut interpretatur Seruius illud Virgilii libro æneidos sexto:
belloq; caduci.
Virgilius Dardanidæ:idest mortui.Caduceus masculini generis est,ut scribit Marcel,
Marcellus lus.uirga erat Mercurii: qua pax signabatur,dicente Varrone libro de uita
Varro patrum secundo.Verbenatus ferebat uerbenam.Id erat caduceus pacis signū
Acron aūt,hoc caduceum declinari posse ostendit,quom ait super primum
Acron carminum Horatii.Virgam dicit caduceum:quod primo Apollo habuit:&
Iuuenalis donauit Mercurio,lyra sibi tradita.Iuuenalis satyra sexta.
Magnaq; debetur uiolato pæna caduceo.pes est amphimacrus,tribus cōstās
syllabis,prima scilicet,& ultia longis,media uero breui:ut est apud Virgiliū.
Pompeius dependent lychni laquearibus aureis.Et a caduceo formatur caduceator:qui
Cato legatus dicitur,pacem petens,auctore Pompeio.Vnde cato,caduceatori (in
quit)nemo homo nocet.
Seruius Caudex,& codex(utroq; enim modo effertur,teste Seruio super primū geor, Caudex
Virgilius gicorum)liber,& truncus uocatur:ut est apud Virgilium. Codex
Lactantius Caudicibus sectis.Lactantius Firmianus.
Caudice desecto lachrymat sua gaudia palmes.Nonnunq̄ & pro duro sedili
Iuuenalis ponitur.Vnde Iuuenalis satyra secunda,ait.
Plautus Horrida quale facit residens in codice pellex. Cōsuetudo
Festus Consuetudo,& cōsuetio(quod Plautus protulit)in uno significato accipi pos
sunt,teste Festo. Cōsuetio
Virgilius Caleo cales cum unico l scribitur.Nam primam corripit syllabam, dicente Caleo
Virgilio libro æneidos.xii.recalent nostro Tyberina fluenta.A cales,format Calesco
Nonius calesco:quod apud antiquos habuit præteritum calesci teste Nonio. Vnde Calidus
Cato Cato de bello Carthaginiensi,inquit.Aures nobis calescerunt ad iniurias. Calleo

Quitilianus	Et a caleo deriuatur calidus:& per syncopam caldus:quod(ut scribit Quinti	Calleor
Cæsar	lianus)pmum Augustus Cæsar usurpauit.Martialis.	Callidus
Martialis	Frigida non deerit/non derit calda petenti.At in alio significato calleo uerbũ	
Persius	cum duplicato l scribitur:& pmam,pducit positiõe syllabam.Persius.dicẽda/	
	tacẽdaq; calles.i.callidus es in dicendis tacẽdisq;.A quo uerbo/calidus etiã cũ	
	duplicato l descendit.Veteres etiam(ut testis est Caper)calleor deponens p/	
Caper	tulerunt.Calleo item cum geminato l uerbum aliud comperitur:unde q cal	
Plautus	losus est/callere dicit.Plautus in persa.plus calleo/q̃ pmum callum callet.	
Quitiliãus	Clamor/& clamos/in recto/teste Quintiliano/dixerunt.Inde fit clamosus:nõ	Clamor
Papinius	clamorosus/ut indocti enuntiant.Papinius libro siluarum tertio.	Clamos
Martialis	Aut inerant sensus/clamosi tubera theatri.Martialis.	Clamosus
	Cum tu forsitã inquietus erras.	
Iuuenalis	Clamosa Iuuenalis in Subura.Iuuenalis.	
Iuuenalis	Securum iubeant clamoso insistere circo.Idem satyra.xiiii.	
Sylius	Clamosus iuuenem pater excitat.Sylius libro quarto.	
Lucanus	Sidonios drepani/atq; undæ clamosus helorus.Lucanus.	
	Venator tenet ora leuis clamosa molossi.	
Festus	Clauis: notum est quid significat.Claua/genus erat tæli qua Hercules utebat/	Clauis
Ouidius	ut scribit Festus.Ouidius heroidum.	Claua
	Ossa mei fratris claua perfracta trinodi.Clauus notam habet significatiõe	Clauus
Virgilius	sed & pro nauis gubernaculo/hoc est temone ponitur/dicente Virgilio libro	
Vgutio	æneidos quĩto.clauumq; ad littora torquent.Nec a chalybe clauus deducit/	
	ut Vgutio sõniauit.Et clauus/q̃ clauis/& claua/cum c exili scribitur.	
	Conclauis fœminio genere/& conclaue neutro/declinari potest:& producit	Conclauis
Horatius	cla syllabam.Horatius sermone.xvi.	Conclaue
Pompeius	Currere per totum pauidi conclaue/magisq;.Conclauia auctore pompeo di	
	cuntur loca/quæ una claue clauduntur.Nonnunq̃ & pro cœnatione cõclaue	
Cicero	ponitur/teste Cicerone:ut etiam apud Marcialem.	
Martialis	Et conclauibus oĩbus solebas/me.s.Marcialẽ quærere:hoc est cœnationibus.	
Caper	Calix cum x in fine/tam fœminini/q̃ masculini generis est/testibus Capro/&	Calx
Probus	Probo.Vnde Nonius/calces(inquit)a calcando dictæ sunt.Virgilius.	Calcaneus
Nonius	Cornipedemq; citum ferrata calce faticat.Idem est/quod & calcaneus/uel cal	Calcaneũ
Virgilius	caneum.Neutro.n.gere/sicut & masculino declnari potest.Virgilius in More	Calcs
Virgilius	reto.Continuis rimis calcanea scissa rigebãt.At uero in alio significato calcs/	Chalcis
Diomedes	cum cs scribitur/teste Diomede:& fœminini tantũ generis est/teste Prisciano.	Chalcidiũ
Priscianus	Chalcis cũ ch aspirato in pma syllaba/urbs est metropolitana ĩ Eubœa/teste	Calchas
Liuius	Liuio libro octauo de secundo bello punico.Alia est eodem nomine in chal	Calcæ
Ptolemæus	cidica regione Syriæ/teste Ptolemæo:alia ĩ Aetolia/teste Strabone libro.x.	Cales
Strabo	Et a Chalcide/chalcidium ædificii genus/dictum est/ut testatur Festus.Nec a	Calceus
Festus	calco calcas descendit/ut Vgutio somniauit.Calchas cum c exili ĩ initio/& ch	Calcearium
Vgutio	aspirato in secunda syllaba/filius fuit Troiani Testoris.Et facit in genitiuo	Chalcos
Priscianus	calchantis/uel calchæ/teste Priscião/dicente etiã in menæchmis Platuo.Nosti	
Plautus	illum/noui enim:Calcha simul.Calcæ pluralis tantũ numeri/oppidum est Cã	
Ptolemæus	paniæ/teste Ptolemæo:quod alias Cales uocatur.Calceus/& calcearium/in	
	uno significato accipi possunt.Chalchos græce latine dicitur aes:& cum ch a	
	spirato in prima/& c exili in secunda syllaba scribitur.	
Priscianus	Calceo calceas cum e in secũda syllaba/& calcio cum i/teste Prisciano/& scribi	Calceo
Varro	& efferri põt:quin & calcior deponens.Varo protulit/quom Nonio referẽ	Calcio
Nonius	te/ait.Nemo se excalcietur/pro excalciet.	Calcior
Cato	Conscius conscia conscium dicimus/iuxta illud.	Conscius
Caper	Conscius ipse sibi de se putat omnia dici.Veteres etiam/ut Caper testatur/&	Conscia
Probus	Probus/hic hæc conscia cõi genere protulerunt:sicut aduena:alienigena.	Cymba
Iuuenalis	Cymba cum y græco scribitur.genus est nauis/dicente Iuuenale.	Cumba
	Atq; una transire uadum tot milia cymba.Alii uertentes y græcum in u nr̃m	Comba
	dicunt cumba.Comba urbs est mediterranea Lyciæ circa montem Cogrãte/	Cuba

teste Ptolemæo. Cuba lingua Sabinorum/lectica uocatur:a qua/fit per dimi
nutionem cubiculum/auctore Pompeo:quod Laurentius libro elegantiarũ
improbat:cum i cubiculo cuba locata sit. Verum (ut puto) melius Varro sen/
sit/quom in libris de lingua latina/ait. A cubatione cubiculum est:a sessione
sediculum non est:qui & a nonnullis masculino genere cubiculus dicitur. est
etiam Cuba urbs Indiæ/teste Ptolemæo. Cybus cum y græco/tam quartæ/q̃
secundæ declinatiōis est/teste Prisciano. Nec a capio capis deducitur/ut Vgu
tio/&. Catholicon/somniarunt:sed a κύβισισ quæ est pera/eo ꝙ pera Cybũ
feramus/ut scribit Festus. Cybarium etiam pro cybo nonnunq̃ ponitur. Cy/
borium/genus est pomorum Alexandrinorum. Horatius.
Obliuioso leuia Massico cyboria. Vbi Acron ait. Cyboria/Alexandrina po
ma:quæ habent similia colocasiis folia/in quorum similitudinem facta po/
cula eodem nomine appellantur:aut certe pro cybis posuit/tanq̃ cybum po
culis compensaret. hæc ille. Cybus item eadem scriptura/tessella quadrata/
hoc est taxillus uocatur:quem nōnulli y græcum in u nostrum mutãtes/cubũ
dicunt. Cybium cum y græco/ideo dictum ē/teste Festo/quia eius mediũ aeq̃
patet in oēs ptes:quod genus (ut ait) a geometris κύβοσ appellatur. Cybius
eadem scriptura/genus ē piscis/teste Pompeo:ex quo cybium edulii genus di
ctum est:quod (ut scribit Plinius) ex pelamyde concisa/ouis/& ruta cōficitur.
Quare pellamydem cybium uocatã puto/dicente etiam Martiale.
Diuisis cymbium latebit ouis. Cymbium cum y græco/genus est poculi/in si/
militudinem cymbæ nauiculæ:de quo Virgilius libro æneidos tertio.
Inferimus tepido spumantia cymbia lacte. Vnde & a cymba d̃ductũ est/teste ĩ
saturnalibus Macrobio. Alii autem (ut refert Eratosthenes) a cissimbio dictũ
putant p syncopam. Est autem cissimbium ligneum poculum ex hedera cis/
so. Sed tunc cum i latino scribi cimbium oportet.
Chimæra cum ch aspirato/& i latino/& æ diphthongo scribitur. Mons est in
Lycia/teste Seruio super librũ sextum æneidos qui flamam ad modum Aet/
næ in Sicilia eructare uidetur. Quod utiq; causam dedit fabulæ/quæ illũ di/
xit monstrum esse chimæræ. hanc designans Hesiodus in theogonia/tria ha
bere capita descripsit:unum leōis:aliud ipsius chimæræ:alud dracōis. Quod
ēt cōfirmauit Lucretius/quom libro quinto dixit. prima leo/postrema dra/
co:media ipsa chimæra. Et Ouidius metamorphoseos. vi. inqnit.
Quoq; chimera iugo/mediis in partibus hircum
Pectus/& ora leæ:caudam serpentis habebat. Addit Hesiodus illam p singu
la capita ignem efflare:quod & tetigit Virgilius li. æneidos. vi. dicens.
Flamisq; armata chimæra. chimerinos cũ ch aspirato/& i latino utrobiq;/abs
q; æ diphthongo in secunda sylaba/unus est cæli circulus: qui capricornum
contingit:in quo cum sol est/dies habemus breuissimos:& hyemalis ĩterpre
tatur. Martialis.
Si daret autumnus mihi nomen/oporinos essem:
Horrida si brumæ sydera/chimerinos. Cimmerium cum c exili & i latino/&
duplicato m/urbs est mediteranea Tauricæ chersonesi/teste Ptolemeo:& eo
dem nomine promontorium Sarmatiæ/ut idem Ptolemæus ostendit. Cim/
merii eadem scriptura/protuli scribũtur ab Herodoto libro historiarũ quar/
to/in Asia/Amazonibus proximi:quos olim inundans oceanus fugauit. Qui
cum Romanorum fines inuaderent/& magna clade Romanos primum affe
cissent/tandem incredibili cæde/a Mario/in Italia campo in Raudio deleti
sunt/testibus Plinio de uiris illustribus/& Floro libro historiarũ tertio. Hi po
puli etiam Cimbri uocati sunt/ut scribit Diodorus. Alii eodem noīe Cimbri/
populi quidam sunt Germanorum:qui alias Flamingi appellantur. Cimbri
item/lingua Gallica/latrones Pompeio teste uocãtur. Cimbra/urbs est Lycie
mediteranea circa montem Cograntem/ut Ptolemæus ostendit. Rursũ Cim
merii dicuntur homines qui frigoribus occupatas terras colunt:quales fuerũt
ĩter Baias/&Cumas/in ea regiōe/in qua cōuallis satis emĩnẽti iugo circũdata

Ptolemæus
Pompeius
Laurentius
Varro
Ptolemæus
Priscianus
Vgutio
Festus
Horatius
Acron
Festus
Pompeius
Plinius
Martialis
Virgilius
Macrobius
Eratosthenes
Seruius
Hesiodus
Lucretius
Ouidus
Hesiodus
Virgilius
Martialis
Ptolemæus
Ptolemæus
Herodotus
Plinius
Florus
Diodorus
Pompeius
Ptolemæus

Cubiculũ
Cubiculus
Cybus
Cybarium
Cyborium
Cubus
Cybum
Cybius
Cymbium
Cimbium
Cissimbiũ
Chimæra
Chimerios
Cimmeriũ
Cimmerii
Cimbri
Cimbra

Festus est:quæ neq; matutino/neq; uespertino tpe/sole cõtegitur/ut scribit Festus.

Caluo caluas primæ cõiugatiõis/unde decaluo decaluas/excaluo excaluas/no tam habet significationẽ.Calueo calues secunda/& caluo caluis tertia cõiuga Priscianus tione/teste Prisciano/declinari põt:quin & caluor deponens Plautus ptulit/ Plautus quom ait in Cassina.Nã ubi domi sola sum soror/manus caluitur:i. decipit. Caluo Calueo Caluor

Priscianus Cauillo cauillas/& cauillor depones/teste Prisciano/declinari potest: quod Festus uerbũ(ut ait)a caluo caluis formatur/l littera abiecta.Inde uenit cauillatio/ Plautus cauilla cauillum/Festus.Cauillatio/iocosa calumniacio.Idem Cauillum/cauillatio:idest irrisio.Plautus.Pone hoc sit/aufer cauillam:idest cauillationem Nonius ut probe interpretatus est Nonius.Cauillatio proprie est subdola ratio:quã nos conscii nobis mendatii/uincendi tamẽ causa proferimus:& nonnunq̃ p Cicero quodam facetiarum genere ponitur.Cicero de horatore.Etenim cũ duo sint genera facetiarum/alterum aequaliter in omni sermone fusum/alterum per acutum/& breue/superior cauilatio/altera dicacitas nominata est. Cauillo Cauillor Cauillatio Cauillum Cauilla

Campester masculini/campestris fœminini/campestre neutri generis/& hic Priscianus & hæc campestris & hoc capestre/teste Prisciano/declinari potest.Cato i'ori Cato ginibus.Agrum quem Volsci habuerũt/campestris fuit. Campester

Priscianus Celer cum unico l/masculini generis/celeris fœminini/celere neutri/ teste Priscião/declinari potest:& hic & hæc celeris/& hoc celere: quin etiã hic & hæc Cato celer.Cato de re militari.Satis celeris sis in tempore.Liuius in odyssea. Liuius Vt celer hasta uolãs prærupit pectora ferro.Celer format superlatium celer Priscianus rimus & celerissimus/teste Prisciano.Virgilius libro æneidos.x. Virgilius & qua facta celerrima crudum. CN.M. CN.M.in iliade.celerissimus aduolat hector.Ennius in annalibus Ennius Exin per terras postq; celerissimus rumor. Celer

Festus Coton huius cotonis/portus est(ut Festus)in mari iterior/arte/& manu factus: Seruius quod etiam Seruius sup librũ nonum æneidos cõfirmauit/addens insup hoc Vgutio cotonũ posse neutro genere declinari.Cocton huius coctonis cũ ct exilibus post o/urbs ẽ Syriæ:a qua hæc coctona pluralis tantum numeri/dicta sunt:et si Vgutio a coquo coquis deriuatum uocabulum somniet.Sunt autem cocto Martialis na ficus quædam paruæ dicente Martiale. Martialis Paruaq; cum canis uenerunt coctona prunis.Idem. Plinius Si maiora forent coctona/ ficus erat.Plinius libro.xiii:naturalis historiæ. Syria in ficorum genere habet carycas/& minores eius generis/quæ coctona Iuuenalis uocant.Iuuenalis. Aduectus Romam quo pruna/& coctona uento. Coton Cotonum Coctona Cocton

Priscianus Corbis masculini generis est/teste Prisciano:quin etiã fœminini/teste Seruio su Seruius per pmum georgicorum.Vnde Tullius/messoria se(inquit)corbe cõtexit.Et Tullius format per diminutionem corbula/teste Varrone de lingua latina.Et a corbe Varro hæc corbita descendit.Est autẽ corbita/nauis oneraria/dicta ut scribit Festus) Festus q᷑ in malo eius summo corbis supendi soleret.Corbulo pprium fuit uiri no Sylius men:de quo meminit Sylius libro.xiiii.quom ait. Iuuenalis Irrũpit Cumana ratis/qnam corbulo ductor. Corbis Corbula Corbita Corbulo

Horatius Culina/popina/quoquina/in uno significato ab auctoribus usurpãtur.Iuuena lis satyra tertia.sequitur sua quenq; culina.Horatius in epistolis. Quæ tu pulchra putas/fornix tibi/& uncta Popina. Culina Popina Coquina

Concha cun c exili in pma/& ch aspirato in secũda syllaba scribitur.genus est Plinius piscis ex cancrorum genere/carentis oculis/ut dixit Plinius libro nono natu ralis historiæ.Concha item/uasis est genus:& nonnunq̃ pro tuba ponitur.Vir Virgilius gilius libro æneidos.vi. Sed tũ forte caua dum psonat æquora cõcha:idest tuba.Quod sane Seruius' Seruius minus erudite exposuit/putãs caua neutri ẽẽ generis/numeri pluralis/accusatiui casus:cũ ablatiui casus sit/numeri singularis/fœminini generis.Cõchis ea Apicius dem scriptura/ab Apicio fabacia uiridis interpretatur:qui apud Græcos masculino genere κόγχοσ pfertur.Et ẽ edulii genus:qđ liquamine scilicet/cori/ Concha Conchis Conchus Conchyle Cõchilium Cochlea Cochlaca Cochliaruſ Cochliare

Martialis andro/cymino/porro cõciſo/oleo cõditur:ubi ſi oleum abũdãs ñ fuerit/iſipi/ Cochliar
di erit ſaporis.de hoc edulio intellexit Martialis/cum ait. Cochliariũ
Iuuenalis Et bene ſi cænas/conchis inuncta tibi eſt.Iuuenalis.
Cuius cõche tumes? de qua dictiõe Tortellius ĩ uerbo cocche/ieptias loqtur.
Conchus huius cõchi eadem ſcriptura/lapis qdam eſt:qui in cõcha piſce cõ/
Solinus peritur teſte Solino:quem alias unionẽ/margaritam/uel (ut uulgus appellat)
perulam uocãt.Cõchyle/& cõchyllium/declinari põt:& cum c exili ĩ initio/
Gaſparinus & ch aſpirato in ſcd'a ſyllaba/ſequẽte y græco ſcribitur:etſi Gaſparinus cum i
latino utrobiq; ſcribendũ eſſe præcipiat.Genus eſt piſcis:quem alias muricẽ/
& ſarram appellãt:ex cuius inſcia cõcha lacrymæ emanãt:quibus ĩficitur pur
pura/Cochlea cũ c exili in p̃ma/& ch aſpirato in ſecunda ſyllaba/teſta eſt li/
Martialis macis/& nonnunq̃ pro ipſa limace ponitur.Martialis.
Quom pinguis mihi turtur erit/lactuca ualebit:
Plinius Et cochleas tibi habe:perdere nolo famem.Plinius libro.xviii.naturalis hiſto
riæ.Naſcuntur in uicia/& aliqñ e terra cochleæ munitæ erodẽtes eã.Cochlea
item/turis eſt rotũda:uel ſcala/qua turrim aſcẽdũt.Nec a cyclo cochlea dedu
Vgutio citur/ut Vgutio ſõniauit.Cochlacæ a cochleis dictæ/ lapides quidam ex flu
Feſtus mine rotundi ſunt/ad cochlearum ſimilitudinẽ/ut ſcribit Feſtus:q ab Vgutio
Vgutio ne maſculino genere cochliarii uocãtur.Et ſcribtur cũ c exili ĩ p̃ma/& ultima
ſyllaba/& cũ ch aſpirato in media.Cochliare/cochliar per apocopen/cochlia
Martialis rium/declinari poteſt.Genus eſt menſuræ:de qua Martialis.
Martialis Mittere cum poſſis uel cochliare mihi.Idem
Nonus aculeolos in cochliare tulit.
Calon cum c/exili/& unico l ſcribitur:& lignum interpretatur.Inde cala deſcen Calon
Lucillius dit.eſt autẽ cala fuſtis ſiue claua lignea. Vnde Lucillius ait.Scide calã:ut caleas: Cala
hoc eſt/ſcinde lignũ/& focũ accẽde:ut te calefaceas.Calo eadẽ ſcriptura ſcribi Calo
Pompeius tur.Calones(ut Pompeius ſcribit/& Seruius)militum ſerui erant:qui calas/ Caulon
Seruius hoc eſt clauas ligneas/uel fuſtes gerebant.Horatius. Caula
Horatius Hunc p̃mixerumt calones/atq; caballi. Calões item/teſte Feſto/calcei quidã Callis
Feſtus ex ligno facti dicuntur.Cala etiam/urbs eſt Indiæ/teſte Ptolemæo.Calon/p̃ Callus
Ptolemæus priũ fuit uiri nomẽ:q(ut ſcribit Quintilianus)ſtatuarius fuit.Caulon/mõs eſt Callum
Quintiliáus teſte Seruio in Calabrya:cuius meminit Virgilius libro æneidos.iii.dicens. Cales
Seruins Cauloniſq; arces/& naufragium Scylaceum.In hoc mõte/teſte Igino de urbi Calcæ
Virgilius bus Italicis/olim opidum fuit:quod ab Horatio/& Martiale/aulõ dictus eſt/ Calæ
Iginus ut in dictione aula diſſeruimus.Caula/ ouile dicitur.Callis cum duplicato l/ Calix
Horatius pecorũ ſemita ẽ callo prædurata/teſte Seruio/maſculini quidem generis/au/ Calyx
Martialis ctore Priſciáo:ſed & fœminini/ut Caper teſtatur/& Probus. Callus/& callũ/
Seruius cum duplicato l/declinari poteſt.Ná maſculino genere callus/Marſus protu
Priſcianus lit:neutro Plautus/cum ait in Perſa.plus calleo/q̃ primum callum callet.Ca/
Caper les/opidum eſt in Gallia/teſte Seruio ſup librum ſeptimum æneidos.Aliud
Probus eſt eodẽ noĩe opidum in Campania:a quo/Cales populi uocitati ſunt/ut idẽ
Marſus Seruius ſcribit:de quibus Virgilius libro præfato.
Plautus Aequora quiq; cales linquunt.Quod opidũ(ut docet Ptolemæus)ẽt Calcæ
Seruius dictæ ſunt.Calæ pluralis tantum numeri/urbs eſt Indiæ/alia a Cala/de q̃ di/
Seruius ctum ẽ/ut idẽ Ptolemeus oſtẽdit.Calix cũ i latino/græcũ eſt uocabulum/teſte
Virgilius Macrobio:q apud græcos κύλιξ ſcribitur/cum y græco in p̃ma ſyllaba: quã
Ptolæmæus litterã latini mutãtes i a/dicũt calix.At uero feſtus latinã dictionẽ eſſe uoluit.
Ptolemeus Ait enim Calix dicit/q in eo calidum bibatur.Quod ẽt lõge ante feſtũ Var
Macrobius ro de lingua latina tradidit/dicẽs.Calix a caldo/q ĩ eo calda plus apponeba
Feſtus tur:& caldum eo bibebãt.Genus eſt poculi.Calyx cum y græco/foliculus eſt/
Varro quo arboris fructus coopitur:& a καλύπτω quod eſt coopio deducitur. Et
cum c exili/ & unico l/oẽs præfatæ dictiones ſcribendæ ſunt/præterq̃ callis:
& callus:quæ cum duplicato l ſcribũtur.
Plautus Calor/maſculini generis eſt/neutri/dicente Plauto.Neq; frigus/neq; calor me Calor
tuo:neq; uentum:neq; grandinẽ.Calor itẽ/fluuius qdam eſt prope Canuſiũ.

Varro	Collis promontorium/siue mōticulus/a colo colis deriuatur/teste Varrone in	Collis
	hæc uerba dicente. Quod primum ex agro fructus capiebant/campus dictus	Caulis
	est. posteaq̄ supiora loca colore cœperūt a colendo colles appellarunt. hæc	Colus
	ille Verum quia colo primam corripit syllabam/ collis uero illā producit/	Coli
Vgutio	metri gratia a pœtis aliud l interpositum est. Nec uenit a collū/ut Vgutio som	Colum
Seruius	niat. Hic caulis/& collis/ī uno significato oībus noto/teste Seruio/efferri po/	Collum
Horatius	test/dicente etiam Horatio sermone. xiiii.	Collus
	Colle suburbano/qui siccis creuit in agris. Nonnunq̄ & pro uitis robore/te/	Colla
Nonius	ste Nonio/caulis ponitur/ut est apud Virgilium libro æneidos. xii. Puberi	
Virgilius	bus caulem foliis. Colus cum unico l/quartæ/& secundæ declinationis est/	
Priscianus	teste Prisciano:& tā masculi/q̄ fœminini generis est/ut Caper testatur/& Pro	
Caper	bus. pensum dicitur. Ouidius libro metamorphoseos quarto.	
Probus	Et colus/ & fusus/digitis cecidere remissis. Coli/ est urbs in India/teste Ptole	
Ouidius	mæo. Colum cum unico l/genus est puncti:quod fit/quando clausula per/	
Ptolemæus	fecta est/sic. Colum item cum unico l/uas est Vinarium:de quo Virgilius.	
Virgilius	Colaq; prælorum fumosis deripe tectis. Et a colo colas descendit. Collum autē	
Festus	in alio significato/cum duplicato l scribitur. Est etiam collum cum duplica/	
	to l/tormēti genus:quod teste Festo etiam masculino genere hic collus uete/	
	res protulerunt. Colla cum l geminato/græcum est uocabulum:& gluten di	
Ptolemæus	citur. Colla item/urbs est Syriæ/teste Ptolemæo.	
Seruius	Color/& colos/in recto/teste Seruio super georgica/dici potest.	Color
	Colo colis/tertiæ coniugationis/primam corripit syllabam. primæ autem con	Colos
Lucanus	iugationis colo colas/co syllabam producit. Lucanus libro tertio.	Colo
Manilius	Penei qui rura colunt. Marcus Manilius libro quinto.	
	Et colare uagos inductis ratibus amnis.	
Priscianus	Clunis masculini/& fœminini generis est/teste Prisciano. Plautus. Quasi lupus	Clunis
Plautus	ab armis ualeo:clunes inflatos gero. Iuuenalis.	
Iuuenalis	tremulo descendent clune puellæ. Horatius sermone secundo.	
Horatius	Quod pulchræ clunes/breue q; caput/ardua ceruix.	
	Cano facit in præterito cecini:in supino cantum. Participium tamē futuri tēpo	Cano
Hierōymus	ris/in iturus terminatur. Vnde Hieronymus in apocalypsi capitulo octauo.	Cantus
	ait. Qui erāt tuba canituri. Cum cano composita/formant præteritum in ui:	Cantio
Probus	ut præcino præcinui:concino cōcinui. Occino autem (ut Probus tradit) occi/	Canor
Priscianus	ni facit:quin etiam occinui/necnon & occanui/teste Prisciano/Salustium in/	Cantes
Salustius	ducente dicentem libro historiarum primo. Iussu Metelli/cornicines occanu	Canthus
Psalmogra/phus	ere tubis. A cantu supino/formatur hic cantus huius cantus:& hæc cātio. Vn/	
	de Psalmographus ait. Qua illic interrogauerunt nos/qui captiuos duxerunt	
Lucretius	nos/uerba cantionum. Canor etiam pro cātu ponitur. Lucretius libro. iiii.	
Ouidius	Paruus ut ē cygni/melior canor ille/gruum q̄. Ouidius libro metamorph. v.	
	Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures. Cantes/fistulæ dicūtur orga	
Persius	norum. Cantus cum c exili/& th aspirato/græcum est uocabulum. Persius.	
Hierōymus	Vertentem sese frustra sectabere canthum. Et est secūdæ declinationis. Hiero/	
	nymus in libro tercio regum capitulo. vii. Et axes earum/radii/& cāthi/& mo	
	dioli/oīa fusilia. Et est circumferentia/qua rota uertitur.	
Vgutio	Canna cum duplicato n scribitur:nec a cano canis deriuatur/ut Vgutio somni	Canna
Hierōymus	auit:sed hebræum est Hierōymo auctore uocabulum/dicente in alphabeto.	Cannæ
	Notandum itaq; est/q; nostrum latinum canna/a lingua hebræa sumptū ē.	
	Cannæ pluralis tantum numeri/etiam cum duplicato n/uicus est in Apulia/	
Iuuenalis	Romana clade nobilis:de quo meminit Iuuenalis satyra secunda/dicens.	
Lucanus	Quid Cremeræ legio/ cannis consumpta iuuentus? Lucanus libro secundo:	
	Tempora Cannarum fuimus: Trebiæq; iuuentus. Cāna/urbs est Lycaoniæ/	
Ptolemæus	teste Ptolemæo.	
Virgilius	Canalis cum unico n scribitur/cum primam corripiat syllabam. Virgilius in	Canalis
	georgicis.	Canale
Seruius	Currentem iligneis potare canalibus undā. Et teste Seruio super secūdum ge	

orgicorum/fœminino melius/q̃ masculino genere profertur:sed & masculini
Festus generis comperitur. Vnde Festus ait. Illices canales/ in quos aqua cõfluit in ui
Chalphurni is lapide stratis. Et Calphurnius egloga quarta inquit.
us Hos potius calamos/magis hos sectare canales. Sed & hoc cale declinari põt?
Statius Statius libro siluarum primo.
Flumina diuerso trahit intemerata canali. Nam a neutro genere/ablatiui hic
casus est.
Horatius Canistrũ cum ũioco n scribit/cũ p̃ma syllaba corripiat. Horatius sermone. xvi. Canistrum
Iuuenalis Quæ procul extructis inerant hesterna canistris. Iuuenalis satyra quinta au/
dax conuiua canistris.
Vgutio Cistaest/uel calathus. Nec canna deducitur/ut Vgutio somniauit:secundũ au
Varro ctoribus Varrõe de lingua latia/& Pomeo græca dictio ẽ apud quos κάμασ
Pompeius τρου scribitur:quod latini a in i uertentes/canistrum dicunt.
Lucanus Ciuis cõis generis/format adiectiuum ciuile/& ciuicũ. Lucanus uersu primo. Ciuis
Horatius Bella per Eumathios plusq̃ ciuilia campos. Horatius ĩ initio libro secundi car Cuilis
minum. Motum ex Metello consule ciuicum. Ciuicus
Clango clangis facit in præterito clanxi/teste Prisciano:quin etiam clãgui/di Clango
Priscianus ui auctoritate Hieronymi in libro numerorum capi. x. sic dicentis. Si semel
Hierõymus clãgueris/uenient ad te p̃nceps. Clangere proprie est tuba canere.
Serenus Costus fœminino genere/& costum neutro/declinari potest. Serenus. Costus
Iungeturq; simul costum:polyionq;:piperq;. Radix est eximii odoris/quæ i Costum
Virgilius Petale Gangetis fluminis insula foditur. Costa/notum est quid significat. Vir Costa
gilius in georgicis. Et pede pro subigit terram:fricat arbore costas.
Columbus masculini/& columba fœminini generis ẽ. In plurali tamẽ numero/ Columbus
Martialis fœmino potius/q̃ masculino genere/ pro epicœno profertur. Martialis. Columba
Romulus Nec uioles teneras præduro dente columbas. Romulus.
Accipitrem milui pulsurum bella columbæ
Virgilius Accipiunt regem. Virgilius.
Præcipites atra ceu tempestate columbæ. Nec a colore columba descendit/
Rhabanus ut Rhabanus/Cathatolicon/& Vgutio/uoluerunt:sed teste Varrone/a colu/
Vgutio mine dictæ sunt/quia scilicet in altum columbæ nidulantur.
Varro Cygnus/uel more græco cycnus/cum y græco/sequente g/uel c scribitur. Græ Cygnus
Vgutio cum uocabulum est:nec a præterito cecini deriuatur/ut Vgutio sõniauit. Auis Cycnus
Virgilius est/alias holor uocatus. Virgilius libro ænidos. xi.
Ouidius Strimoniamq; gruem/aut album deiecit holorem. Ouidius. Cydnus
Ad uada Meandri concinit albus holor. Cydnus cum y græco sequente d Cydna
scribitur Fluuius est Ciliciæ/testibus Solino/& Ptolemæo:qui(ut scribit Iusti
Solinus nus libro. xi) Tarsum Ciliciæ/apostoli Pauli urbem diuidit. huius fluminis a
Ptolemeus quam contra podagras ualere dixit Plinius libro. xxxi. naturalis historiæ. Pla
Iustinus cet hoc loco Vgutionis somnium referre. Ait enim. Item a cygnus/dictus est
Plinius eodẽ noĩe Cyngus amnis quidã Ciliciæ:tum quia mira habeat aquarum sua/
Vgutio uitatem:tum quia in autumno/& aestate/quando niues soluuntur/tumescit.
Quadam enim (ut pergit) lingua/quicquid candidum est/cygnus dicitur. O
ridiculum/somniabundumq; hominem. Quid enim? Nam & idem Catholi/
Ptolemæus con confirmauit. Cydna urbs est Lyciæ/teste Polemeo.
Comes/cõis generis est. Apud uulgus tamen hæc comitissa fœminino gene/ Comes
re usurpatur. At uero pro itineris socio masculini tantum generis comes ab Comitissa
Vgutio Vgutio traditur. uerum Vgutio fallitur:& more solito ineptias loquitur:cum
Boœtius in utroq; significato comes cõi genere ꝓferri possit. Vnde Boœtius ait.
Has saltem nullus potuit peruincere terror/
Ouidius Ne nostrum comites persequerentur iter. Ouidius in epistola ad parim.
Cætera per socias/Clymenen/Aetramq; loquamur:
Que mihi sunt comites/consiliumq; duæ.
Seruius Comitor deponens est uerbum. & tam datiuo/q̃ accusatiuo iungitur/teste Ser Comitor

uio super librum septimum æneidos. Comperitur etiam comito comitas. Comito
Ouidius Ouidius libro secundo de ponto.
Ouidius Quem pia nobiscum proles comitauit eũtem. Idem libro metamorphoseos decimoquarto.
Nostraq; adulantes comitant uestigia/ donec.

Cathedra cum c exili/& th aspirato scribitur:in qua dictione/Brito/Mamotre Cathedra
ctus/Catholicõ/errauerunt/dicentes:cathedra a cathecis doctrina descendit/ Methodus
Nam componitur ex catha præpositione græca/& hedra/quæ est sella. Et li/ Ephebus
cet catha cum t exili scribatur/tamen quia componitur cum dictione aspira/ Ephemera
tum initium habente/habiicitur. & t exile/in th aspiratum conuertitur. Simili Ephorus
modo methodus cum th aspirato scribitur. Nam licet meta præpositio cum Ephippia
t exili scribatur:tamen quia cum hodos coniungitur/quod quidem cum aspi Hyphen
ratione principii annotatur/t exile/a littera detracta/ĩ th aspiratum commu/ Anthypat⁹
tatur. Est autem methodus uia:quom scilicet ꝑ ratiõe uia accipitur. Sic enim
Celsus Cornelius celsus libro primo de arte medicinæ/apud nos ĩterpretatus est.
Virgilius Vnde Virgilius georgicorum primo ait.
Virgilius Ignarosq; uiæ mecum miseratus agrestes:idest rationis. idem li. æneidos. xi.
Si qua uiam dederat fortuna Latino. hoc est rationẽ. Eodem modo composi
ta ex epi præpositione/& dictione annotatum aspiratione initium habente/
i littera collisa p in ph couertitur:ut ephebus:qui pubes interpretatur: & ex epi
& hebe/quæ est pubertas componitur:Ephorus superinspector/ex epi/& ho
ro aspicio/ephemera diurnalis/& epi/ex hemera dies:Ephippia equorũ orna
menta/ex epi/& hippos equus. Simili quoq; modo/hypo præpositio si cum
uerbo aspiratione in initio annotato coniungitur/o littera pressa/p in ph
commutatur:ut hyphen subunio:ex hypo sub/& hen unum. Quod tunc esse
dicitur/cum plures dictiones sub uno accentu proferũtur:ut enimuero:quan
doquidem:simulac. Similiter si anti præpositio cum dictione ĩ principio aspi
rata cõmititur/i littera ĩtercepta/t exile in th aspiratum cõuertitur:ut Anthy/
patus ꝓcousul.

Cliuus quando componitur/secundæ/& tertiæ declinationis est:ut accliuis: Cliuus
decliuus:procliuus. Simili quoq; modo/secunda/& tertia declinatione/de/
clinari potest/acclinis/reclinus/proclinis. Hoc autem distat inter accliuum/
& acclinum:ꝙ accliue in ascensu inclinatum dicitur:accline uero/in descensu.
Ambrosius Ambrosius super Aegisippum. Ciuitas prærupta undiq; ꝓpe erat interclina
rupibus. Quare in sequentia/quæ in missa ꝓ defunctis legitur/ita dici debet.
Oro suplex/& acclinis:non autem accliuis:ut indocti legunt.
Cor contritum quasi cinis:
Gere curam mei finis.

Conuentus masculini generis/format per diminutionem neutri generis con/ Conuentus
Pompeius uenticulum/in malam ut plurimum partẽ sonans. Conuentus auctore Pom/ Conuẽticu
peio quatuor modis ĩtelligitur. Vno modo/quom quemlibet hominem ab lum
aliquo conuentum esse dicimus. Altero/cum significatur multitudo ex cõplu
ribus generibus hominum/contracta ĩ unum locum. Tertio/cum a magistra
tibus/iudicii causa/populus congregatur. Quarto/cum aliquem ĩ locum/fre/
Quintiliãus quentia hominum/supplicationis/aut gratulationis causa colligitur. Quintili
anus affirmat conuentũ latine esse/quæ græce panegyris appellatur. Vnde pa
negyricus ille sermo dicitur/qui in conuentibus agitur.

Raudensis Camelus cum c exili/& e absq; diphthongo/& unico l scribitur:& si Rauden/ Camelus
Gasparinus sis confrater meus/& Gasparinus/cum geminato l scribi præcipiant:& com/ Camælæa
Hierõymus munis generis est. Vnde Hierõymus ĩ genesi capitulo. xxxii. ait. Separauit ca Chamæleõ
melos fœtas cum pullis suis triginta. At uero pro fune nautico camelus mas Camilla
culini tantum generis est. Chamælæa cum ch aspirato/& æ diphthongo in se Camillus
Tortellius cũda/& penultima syllaba/& unico l scribitur:etsi a Tortellio cum c exili/&
æ diphthõgo ĩ scd̃a dumtaxat syllaba scribendũ tradat. gẽus est hærbæ. Cha
Tortellius mæleon cũ ch aspirato (non cũ c exili/ut uult Tortellius) & æ diphthõgo so/

lum in secunda syllaba/& unico l/animal est quadrupes. Camilla cum c exili/
& i latino/& geminato l/filia fuit Metabi regis Priuerni Volscorum urbis/di
Virgilius cente Virgilio libro æneidos septimo.
Statius Volsca de gente camilla. Sane teste Statio Tulliano libro primo de uocabulis
rerum/camilli uocabulo/Tusci præministrum deorū significat. Vnde & Mer
Macrobius curium camillum dicunt factum esse/ut scribit Macrobius. Quin etiam Ro/
Macrobius mani/teste eodem Macrobio/pueros/puellasq; nobiles/& inuestes camillos/
Festus & camillas appellabant. Quare camillus proprie auctore Festo/puer igenu
Festus us dicitur. Quoddam etiam uasis genus/quod opertum in nuptiis ferebant
in quo erant nubentis utensilia/camillum uocabant: quod alio (ut ait) nomie
cumera dicebatur.

Camera cum c exili scribitur: & iterpretatur fornix/siue testudo. Camurus adi Camera
Virgilius ectiuum/obtortus dicitur/uel curuatus. Virgilius in georgicis. Camurus A[illegible]
Pes etiam/& camuris hirtæ sub cornibus aures.
Herodotus Camiros cum c exili/& i latino/urbs fuit in regione Dorica/ut ostendit. Hero Camiros
Pomponius dotus libro historiarum primo. Alia eodem nomine fuit in Rhodo/testibus Cāmarus
Homerus Pomponio Mela/& Homero libro iliados secundo.
Martialis Cammarus cum c exili/& duplicato m/genus est piscis: de quo Martialis. Cammara
Iuuenalis Concolor in nostra cammare lance rubes. Iuuenalis.
Dimidio ponatur cammarus ouo. Cammara/urbs est Cretæ a latere orien/
Ptolemæus tali/teste Ptolemæo.
Festus Cumera cum c exili scribitur. Vasis erat genus/teste Festo/quod opertum i nup Cumera
Acron tiis ferebāt: in quo erant nubentis utensilia: quod alias camillū appellabāt. At Cumerum
uero Acron in Horatium/cumera (inquit) uas est ingens uimineū: in quo fru/
mēta cōduntur: uel (ut pgit) cumeræ dicūtur uasa fictilia/doliis similia: ubi fru Comarus
mētum suū reponebāt agricolæ. Modo aūt (ut idē auctor subdit) cumeræ di/
cunt uasa minora. quæ capiunt qnq;/siue sex modios: quæ lingua Sabinorum
Horatius trimodiæ uocant. Horatius.
Forte p angustam tenuis uulpecula rimam
Horatius Repserat in cumeram. Idem sermone primo.
Cur tua plus cumeris laudas granaria nostris? Hoc cumerum/uas erat nuptia
Festus le/sic dictum (ut scribit festns) a similitudine cumerarum. Comarus cum c exi
Plinius li/sequente o/& unico m/arbutus est: & genus mori/teste Plinio libro. xv. na
Ptolemæus turalis historiæ. Comara/urbs est Bactrianæ puintiæ/teste Ptolemæo.

Cæstus cum æ diphthōgo scribitur: cum a cædo cædis deriuatur. Cæstus arma Cæstus
Virgilius sunt pugilum/quartæ quidem declinationis/dicente Virgilio. Cestus
Seu crudo fidit pugnam committere cæstu. Quin & secunda declinatione de
Marcellus clinari potest/teste Marcello/Varronem referente dicentem. Si aduersarius in
Varro cæstis supercilia discobinarit.
Cestus huius cesti/secundæ tātū declinatiōis/absq; diphthōgo/fœminini ge
Martialis neris est/teste Lactantio grāmatico super librū quintum thebaidos: quod Pri
Lactantius scianus/& Alexander omisit. Sed & masculini cōpitur. Vnde Martialis ait/
Priscianus Sume cytheriaco medicatum nectare ceston. Apud Græcos etiā adiectiue de/
Alexander clinatur: ut est apud Homerum libro iliados. xiii.
Seruius ἦ καὶ ἀπὸ στηθεσφιν ἐλύσσατο κεστον ἱμαντά. Glosa Porphirii. κεστον
non est nomen cinguli: sed uarium significat: quod proprie apud nos dici po
test acu pictum: ut est apud Virgilium.
Pictus acu clamydem/& ferugine clarus Ibera. Cingulum Veneris dicebatur:
Lactantius quod teste Seruio / singularis tantum numeri est. Ceston (inquit Lactantius
grammaticus) uocant/qua copulæ ex matrimonio ius est: ideoq; (ut ait) adul
Festus terio perpetrātur incesta. Cestus (inquit Festus) uocantur & ii/quibus pugiles
dimicāt: & genus quoddam ornatus mulieri: quod (ut diximus) absq; æ diph
Priscianus thongo scribitur.

Caper Cassis huius cassidis/fœminini generis est teste prisciano: quin & masculino ge Cassis
Probus nere ueteres protulerunt/ut Caper testatur/& Probus. Comperit etiā primæ Cassida

Virgilius declinatiōis hæc cassida. Virgilius libro æneidos.xi.aurea uati. Cassiculum
Propertius Cassida & Propertius ait. Cassicula
Aurea cui postq̄ nudauit cassida frontem: idest galea. Et scribitur cū duplica/
to s. Nec a careo cares/nec a capite/ideo quia caput tegat/cassis deducitur/ut
Vgutio somniabundus tradit Vgutio. Nam & sibiipsi contradicit Vgutio quom ait.
Cassis huius cassidis facit in accusatiuo cassidem/uel cassida. Quo fit/aut lati
num omnino non esse uocabulū: aut accusatiuū græcū cassida non habere. ē
Ptolemæus etiam Cassida urbs Indiæ/teste Ptolemæo. Cassis huius cassis etiā cū gemina
Ouidius to s/masculini generis est/dicente Ouidio. Decidit in casses præda petita me
Pompeius os: hoc est rætia. Et format diminutiue neutri generis cassiculum. Vnde Pom
Vgutio peius ait. Cassiculum ræticulum/a cassibus per diminutionem dictum. Vgu
tio dicit/ꝙ format diminutiuum fœminini generis cassicula.
Capys huius capyis/cum y græco scribitur. proprium fuit uiri nomen: qui Ca/ Capys
puam Campaniæ urbem condidit/dicente Virgilio libro æneidos.x. Capis
Virgilius Et Capys: hinc nomen Capuanæ dicitur urbi. Liuius autem/a camporū pla/ Capidula
Liuius nicie/Capuam cognominatam tradit Plinius a quadragesimo campo dictā Capidulum
Plinius putat. Strabo/ꝙ sit duodecim urbium caput/dictam asserunt. Capis cum i la/ Capus
Strabo tino/masculini generis/Tuscum est uocabulum/teste Seruio: & apud nos fal Capo
Seruius co dicitur. Capis huius capidis cum i latino/fœminini generis est/teste Priscia
Priscianus no: græcumq; (ut ait) uocabulum/illud apud Lucillium afferens exemplum:
Lucillius capidasq; repertas. Nam si capis latina dictio esset/accusatiuum græcum ca/
Festus pidas non protulisset Lucillius: sed latinum/capides. Festus tamen latinam
uult esse dictionem. Ait enim. Capis/poculi genus/dictum a capiēdo. Et for
Priscianus mat p diminutionē capidula/teste Prisciano hoc capidulum (ut scribit Pom
Pompeius peius) gēus ē uestimēti: quo caput tegebat. Capus/& capo/in recto/declinari
Seruius pōt/teste Seruio. Et hoc differt a gallo: ꝙ capo testes ablati sūt: gallo minime.
Capitale/& per apocopen capital tam pro pecunia/q̄ pro facinore/quod ca/ Capitale
Plautus pitis pœna luitur/declinari pōt. Plautus in menæchinis. Nūq̄ hercle effugiet/ Capital
Festus tametsi capital fecerit. Est etiam capital (ut scribit Festus) linteum quoddam:
Vgutio quo in sacrificiis utebantur.
Capsus/carruca dicitur undiq; tecta. Capsa non uenit a capio/ut somniat Vgu Capsus
Pompeius tio: sed teste Pompeio/a καμπτω/quod est curuo. Et format p diminutio/ Capsa
Ptolemæus nem capsula & capsella Est ēt Capsa urbs Aphricæ/teste Ptolemæo. Capsula
Martialis Carruca cum duplicato r scribitur. Martialis. Capsella
Hierōymus Aurea ꝙ fundi precio carruca paratur: idest currus. Carrum cū duplicato r/ Carruca
neutri generis est: etsi Vgutio masculino genere hic carrus declinari præcipi Carrum
at. Hieronymus in Esdra. & dederunt carra Sidoniis: & Tyriis. & format di/ Cariculum
minutiue carriculum. Carres cum duplicato r populi quidam fuerūt insulāi/ Carres
Thucydides teste Thucydide libro tertio de bello peloponnesiaco: quorū meminit Vir/ Carræ
Virgilius gilius octauo libro æneidos: quom ait. Caras
Hinc Lelegas/Carrasq;. Carræ cum duplicato r/pluralis tantū numeri/urbs Cares
est Mesopotamiæ/teste Ptolemæo. Caras cum unico r/rex fuit Cariæ regio/ Caria
Ptolemæus nis: qui ex auibus primus auguria comperit/ut dixit Plinius libro septio na/ Caries
Plinius turalis historiæ. Cares/Cariæ populi sūt: de quibus Martialis meminit dicēs.
Martialis Aere nec in uacuo pendentia mausolea
Laudibus imodicis Cares i astra ferāt. Et scribit cū unico r. ē ēt Caria urbs lito
Ptolemæus ralis. Lyciæ/teste Polemæo. Caries/dicit uetustas/siue putrilago. Ausoniꝰ. Iā ti
Ausonius neas/cariēq; pati te charta/necesse ē. hæ aūt oēs dictōes cū c exili scribēdæ sūt.
Curis cum unico r scribitur: & lingua Sabinorum/hasta uocatur: a qua/Iuno Curis
Pompeius Curitis cognominata est: quia eandem hastam ferre putabant/auctoribus Curitis
Seruius Pompeio/& Seruio. Nec a curro deriuatur/ut Vgutio somniauit. Cures cū Cures
Vgutio unico r/populi fuerunt Sabinorum opulentissimi: de quibus meminit Virgi Curetes
Virgilius lius libro æneidos nono/quom ait. Currus
Tatioq; seni/Curibusue Seueris. Curetes cum unico r/populi fuerunt Cretæ: Curriculus
Ouidius quoꝝ meminit Ouidius li. metamor.iiii. dicēs. largoq; satos Puretas ab im/ Curriculū

Homerus bri.Sunt & alii eodem nomine populi Aetolis cõuicini:qui teste Homero li Curriculo
Lucanus bro iliados nono/cum ipsis Aetolis bellum gessere: Alios scripsit Lucanus Cursim
feroces esse populos in dalmatia/sic inqens.Illic bellaci confisus gẽte Curetũ/ Curule
Quos alit Adriaco tellus circunflua ponto.Currus cum duplicato r/ carrum Curules
Festus dicitur.Et format per diminutionem curriculus/testibus Festo/& Prisciano: Curula
Priscianus quin etiam neutri generis curriculum:ut est apud Curtium libro octauo dicẽ Curruca
Curtius tem . Aliorum turbati equi/non in uoragines modo/lacunasq; / sed etiam in
amnem præcipitauere curricula.Curriculum itẽ neutri generis/ꝑ paruo cur
Seruius su ponitur:siue pro loco/ubi currendi certamẽ exercetur : seu pro ip̄o tem/
Virgilius pore/ut scribit Seruius.Virgilius libro æneidos octauo.
Inde ubi prima quies medio iam noctis abactæ
Curriculo expulerat somnum:idest medio tempore . declinatur etiã hic cur/
Marcellus riculus pro paruo cursu/teste Marcello.Curriculo significat id quod cursim
Pompeius auctore Pompeio. Vnde Plautus ait.Licet uos abire curriculo :idest cursim
Plautus Curule cum unico r scribitur neutri generis/& curulis fœminini/cum primã
Horatius corripiat syllabam.Horatius in epistolis.
Gellius Cuilibet hic fasces dabit:eripietq; curule : hoc est currum .curulis (ut tradit
Gellius) sedes erat ex ebore:qua maiores magistratus utebantur in curru.Cu
Festus rules etiam cum unico r/equi dicuntur quadrigales:uel magistratus/qui curu
Seruius libus uehebantur/testibus Festo/& Seruio.Lucanus etiam primam syllabam
Lucanus corripuit/quom dixit libro tertio.
Ptolemæus prætor adest/uacuæq; loco cessere curules. Curula urbs est Indiæ/teste Ptole
mæo.Curruca cum duplicato r/auis est/quæ alienos pullos proprios putans
Iuuenalis nutrit/& educat:de qua Iuuenalis satyra sexta.
Tu tibi tunc curruca places.Et cum c exili omnes hæ dictiones scribuntur.
Cupiditas / & cupido / in uno significato accipi possunt : nisi ꝙ cupiditas(ut Cupiditas
Marcellus Marcellus tradit)leuior est/q̃ cupido. Verum pro deo amoris/masculini Cu Cupido
pido generis est.
Pompeius Cæspes huius cæspitis cum æ diphthongo scribitur:cum a cædo cædis aucto Cæspes
re Pompeio deriuetur.Nec a cerebro deducitur/ut somniauit Vgutio . pars
Vgutio terræ est/ cum uiridi hærba auulsa/masculini generis.
Conus cum unico n scribitur:& pro summitate galeæ ponitur:sed & nucleus Conus
interpretatur.Cunnus cũ geminato n/notum est uocabulum / dicẽte in Pria Cunnus
Virgilius pea Virgilio . Cuniculus
Mens erat in cunno Penelopea tuo / scilicet Vlyssis. Cuniculus cum unico Cuniculum
n/ animal est/lepori simile:cui subter fossa terra latere solitum est. Vnde Mar Cunæ
Martialis tialis in apophoretis/ait. Cunabula
Gaudet in effossis habitare cuniculus antris.Est etiam cuniculus foramen sub Cuna
Festus terraneum:quod & neutro genere cuniculum declinari potest.Festus cunicu Cuni
lum(inquit)foramen est sub terra oculrum.Et cum c exili omnia hæc uocabu
la scribenda sunt.Cunæ/& cunabula/in uno significato accipi possunt : & cũ
unico n scribuntur.Cuna etiam cum unico n/paganorum dea uocatur.Cuni
urbs est Gedrosiæ prouinciæ/teste Ptolemæo.& cum c exili præfatæ omnes
Ptolemæus dictiones scribi debent.
Cyparissus cum c exili/& y græco/& unico p/& duplicato s scribitur.proprium Cyparissus
Ouidius fuit pueri:nomen/postea in sui nominis arborem cõuersi/teste Ouidio libro Cypressus
Caper metamorphoseon decimo.Et pro arbore/testibus Capro/& Probo/tam ma Cupressus
Probus sculini / q̃ fœminini generis/apud antiquos fuit Hanc arborem postea Latini Cyparissa
Hieronymus cypressum uocauere.Vnde in ecclesiastico capi.xxiiii.Hieronymus ait.Qua Cyparissiũ
si cedrus exaltata sum in Libano:& quasi cypressus in monte Sion. Plæriq; Cyparissia
Virgilius tamen y græcum in u nostrum mutantes/cupressum dicunt:quod & Virgili/
us obseruauit/quom primo georgicorum/inquit.
Et teneram a radice ferens Siluane cupressum.Sed & cyparissus pro arbore
Virgilius usurpatur.Vnde Virgilius libro æneidos tertio/ait.
Martialis Aereæ quercus/& coniferæ cyparissi.Martialis.

Daphnæas platanos/& aereas cypariſſos.Fuit etiam Cypariſſus eadem ſcri
Plinius ptura urbs Achaiæ/teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ:quam Ptole
Ptolemæus mæus dicit eſſe Meſſeniæ in Achaia.eſt & eodem nomine/& litteratura/inſu
la quædam Boeotiæ/alias Anticyra cognominata/ut ſcribit Pauſanias. Alia
Pauſanias autem Anticyra eſt ad ſinum Maliacum/& Oetam montem . Cypariſſiũ
Ptolemæus eadem ſcriptura / promontorium eſt Meſſeniæ /ut Ptolemæus oſtendit.
Cypariſſiæ eadem orthographia / igneæ quædam faces dicuntur: quæ no
Feſtus ctu apparere ſolẽt/ad ſimilitudinẽ cupreſſi/ut teſtatᷣ Feſtus.
Chariſius Cudo cudis facit in præterito cuſi/teſtibus Chariſio/& Diomede.At uero Pri Cudo
Diomedes ſcianus ſecundum quorundam opinionem/ dicit ꝙ facit cudi.Quod & ſuſti
Priſcianus neri põt auctoritate Virgilii libro æneidos primo ita dicentis. Ac primum ſi
Virgilius licis ſcintillam excudit Achates. Vbi excudit præteriti temporis eſt: non præ/
ſentis:quia aliud præteritum ſubiunxit/ſcilicet ſuſcepit.Hanc opinionem ſe
Alexander cutus eſt Alexander in regula:In ſi do uertit. Cuſi ergo/& cudi/in præterito
dicere poſſumus.Eſt autem cudere/tundere/fabricare/ſculpere/polire. Et a
Pompeius cædo deſcendit/auctore Pompeio.
Vgutio Culigna cum c exili/& unico l ſcribitur:nec a culeo deducitur/ut Vgutio ſom Culigna
Feſtus niauit.ſed ab eo quod græci κύλικα dicunt/ut ſcribit Feſtus. genus eſt uaſis.
Cato Cato.Culignam in fœno græco ponit:ut bene oleat.
Caper Crux/tam maſculini/ꝗ fœminini generis eſt/teſtibus Capro/Probo/Pompe Crux
Probus io. Vnde ẽ illud Gracchi.dignus fuit qui malo cruce periret.Et apoſtolus ad
Pompeius Galatas ait.Mihi aũt abſit gloriari/niſi in cruce domini noſtri Ieſu Chriſti: ꝑ
Gracchus quem ſcilicet crucem/mihi mundus crucifixus eſt:quod imperiti eccleſiaſtici
putant eſſe relatiuum huius genitiui Ieſu Chriſti.
Cruciatus/cruciatio/cruciamen/cruciamentum/crucium/in uno ſignificato acci Cruciatus
Feſtus pi poſſunt.Feſtus.Crucium eſt quod cruciat.Quin etiam inſuaue uinũ Lucil Cruciatio
Lucillius lius crucium Feſto referente appellauit. Cruciamen
Caper Crinis/tam fœminino/ ꝗ maſculino genere/ueteres protulere/ut Caper teſtatᷣ/ Cruciamẽtũ
Probus & Probus. Crucium
Creſton cum c & t exilibus ſcribitur.urbs fuit Tyſenorum.Creſtona eadem ſcri Crinis
Herodotus ptura/regio eſt Macedoniæ/contermina Mydoniæ/teſte Herodoto libro hi/ Creſton
ſtoriarum ſeptimo. Creſtona
Virgilius Crater cũ c & t exilibus ſcribitur:& maſculini generis eſt. Virgilius li.æneĩ. iii. Crater
Tum pater Anchiſes magnum cratera corona Cratera
Priſcianus Induit.Et ab accuſatiuo græco κρατῆρα/noſtri etiam cratera fœminino gene Craterus
Seruius re ꝓtulerũt/teſtibus Priſcião/& Seruio ſuper librũ primũ æneĩ. Vnde Perſiꝰ. Cretera
Perſius Crateram argenti dabit.Horatius Sermone.xiiii. Cateia
Horatius Siue grauis ueteri crateræ limus adhæſit.genus eſt poculi. Craterus propri/ Crates
Perſius um fuit medici nomen:de quo meminit Perſius/quom ait. Cratis
Et quid opus Cratero magnos promittere montes?Cretera cum c & t exili Crathis
Nonius bus/genus eſt uaſis:quam alias ſitulam appellamus/ut Nonius ſcribit:& ab
Pompeius eo qui eſt crater/auctoritate Pompeio deſcendit.Cateia cũ c & t exilibus/ge
Seruius nus eſt tæli Gallici/teſte Seruio:quo ſcilicet uocabulo Virgilius uſus eſt/dicẽs
Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Teutonico ritu ſoliti intorquere Cateias. Crates cum c & t non aſpiratis/
proprium uiri nomen fuit.Et facit i genitiuo Cratis/uel Cratetis:ſicut hermes:
chremes.
Cratis cum c & t exilibus/fœminini generis/notũ uocabulũ ẽ.Crathis cũ c exi
li/& th aſpirato/fluuius eſt Achiuorum/teſte Herodoto libro hiſtoriarum pri
Herodotus mo .Alius eiuſdem nominis eſt in Calabrya:cuius meminit Ouidius libro
Ouidius metamorphoſeos.xv .dicens.
Crathis/& hinc Sybaris noſtris conterminus oris.Et facit in genitiuo Cratis/
Ouidius uel Crathidis.Ouidius libro faſtorum tertio.
Eſt prope piſcoſos lapidoſi Crathidis amnes.

Iuuenalis Cumæ pluralis tantum numeri/urbs est Campaniæ:de qua Iuuenalis mēmi nit/quom ait. Cumæ Cumani

Laudo tamen/uacuis ꝙ sedem figere Cumis Cumæi

Virgilius Detinet. A qua/fit Cumanus/& Cumæus cū æ diphthōgo. Virgi.i bucolicis. Cuma

Vltima Cumæi uēit iam carminis aetas. Cuma huius cumæ/urbs est Aeoliæ/

Ptolemæus teste Ptolemæo.a qua/etiam Cumani uocitati sunt.

Ptolemæus Comum/urbs est Insubriæ/teste Ptolemæo:a quo/Comenses & Comani ap Comum

Ptolemæus pellati sunt. Coma/urbs est Lycie circa montem Massicitem/ut Ptolemæus Comenses

ostendit. Coma item/iuba/uel capilatura dicitur:&ꝑmā corripit syllabam. Comani

Rursum coma:uicum/uel uillam significare habet/teste Festo. & tūc co sylla Coma

Festus ba producitur. Comma huius/commatis cum duplicato m/punctum est cū Comma

uirgula superius ducta/sic:Comus cum unico m/genus est hærbæ Ambrosi/ Comus

Ambrosius us libro tertio hexahemerō capitulo nono. Nec illud præterit/ꝙ como plæ Comi

rūq; furores libidinū marcuerūt κωμοσ græce latine festiuitas & procacitas.

Ptolemæus iocus modestus. Comi/populi qdā sunt Bactrianæ ꝓuinciæ/teste Ptolemæo. Compages

Compages/& compago/in uno significato/declinari pōt. coniunctio dicitur/ Compago

Ouidius seu conglutinatio:uel compactio. Ouidius libro metamorphoseos primo.

Lucanus Atq; ita disparibus calamis compagine cæræ. Lucanus libro primo.

Nauitaq;/& nondum sparsa compage carinæ.

Cosmeta cū ct/& exilibus scribitur. Nec a como comis deducitur/s littera īter/ Cosmeta

Vgutio posita/ut Vgutio/& catholicon/somniarunt:sed a κοσμῶ uerbo græco/qd̄ Cosmus

est orno. Vnde serui qui nobiles mulieres ornare consueuerant/cosmetæ uo Cosmas

Iuuenalis cati sunt/dicente Iuuenale satyra .vi.

Ponunt cosmetæ tunicas. Et a κοσμῶ cosmus dictus est: qui ornatus īterpre tatur. Inde etiam mundus/quia ornatus est/cosmus appellatur. Fuit etiam

Martialis Cosmus uiri proprium nomen:de quo meminit Martialis/quom ait.

Ptolemæus Pallia donauit glaucina Cosme tibi. Cosmus fœminini generis/a Ptolemæo/ urbs Iudææ ponitur ab orīetali parte iordanis. Cosmas ꝓpriū fuit nom̄ uiri.

Priscianus Cautes/& cotes/i recto/teste Prisciano/dici pōt:& fœminini generis est. Virgi Cautes

Virgilius lius libro æneidos sexto. Cotes

Quam sit dura silex/aut stet Marpesia cautes:idest lapis/uel petra uel scopu/ Cottis

Ptolemæus lus. Cotes item est promontoriū Mauritaniæ Tingintanæ/teste Ptolemæo. Cos

Ptolemæus Cottis cum duplicato t/apud Ptolemæū scriptū legi:& ab eodem urbs Indiæ Cotys

Horatius ponitur. Cos huius cotis/genus est lapidis:quo ferrū acuitur/dicēte Horatio. Cutis

Ptolemæus Ardentes accuens sagittas cote cruenta. Cos item/urbs est dorica. Ptolemæus dicit Con esse insulam in Myrtoo Pelago. Et facit in genitiuo co/declinatiōe

Homerus attica. Nam accusatiuum græcum κῶρ protulit Homerus libro iliados.ii.

Cotys cum c/& t exili/& y græco/propriū fuit uiri nomen:de quo sæpe Plu/

Plutarchus tarchus meminit. Cutis/notum est uocabulum. Vnde & Boœtius ait.

Boœtius Et tremit effœcto corpore lassa cutis. Et cū c & t non aspiratis scribitur.

Pompeius Nam a σκύΤοσ græce/auctore Pompeio descendit.

Chirographus/& chirographum/declinari pōt:& cum ch aspirato/& i latino Chirogra/

Pædianus scribitur hoc aūt inter syngraphas/& cætera chirographa/interesse tradit phus

Pædianus:ꝙ in chirographis tantum quæ gesta sunt/scribi solent:in syngra Chirogra

phis uero etiam contra fidem ueritatis pactio uenit:& non numerata quoq; phum

pecunia/aut non integre numerata/pro temporaria hominum uoluntate/

Iuuenalis scribi consueuit:Iuuenalis satyra sexta.

Vana superuacui dicens chirographa ligni.

Censeo censes secūdæ coniugationis facit in præterito censui:i supino censum. Censeo

At uero censio censis quartæ/format præteritum censiui:supinum censitum. Censio

Prudentius Prudentius in psychomachia.

Ouidius Stirpe recensita sacra de uirgine nata. Ouidius.

Festus Præsto re ensitis euoluere sæcula fastis. est autem censere(ut scribit Festus) putare/suadere/dicernere.

Cincinnus cum c exili utrobiq;/& i latino in prima/& secunda syllaba/& Cincinnus

Festus duplicato n scribitur. Cincinni (ut testis est Festus) i torti/q̄ ad locū capiendū Circinus
Iuuenalis tendunt/dicti sunt. Iuuenalis satyra sexta. Circino
Altior hic quare cincinnus. Circinus cum c exili utrobiq3/& i latino in prima
& media syllaba/& unico n scribitur: cū penultimā corripiat syllabam. Gual/
Gualfredus fredus in arte poetica.
Præformet capiti naturæ circinus orbem: hoc est circulus/siue rotunditas.
Ouidius Simili modo circino circinas uerbum/ci syllabam corripit. Ouidius libro me
tamorphoseos secundo.
Inclinat cursus: & easdem circinat auras.
Iuuenalis Columna cum unico l scribitur: nam primam corripit syllabam. Iuuenalis. Columna
Verre pauimentum: & nitidas ostende columnas. Et format per diminutio/ Colūnella
Priscianus nem columnella teste Prisciano. Vgutio dicit q3 facit etiā diminutiue colum/ Columella
Vgutio nula/& columella absq3 n. Columellæ item/dicti sunt apud ueteres/serui ma Colūnula
Donatus iores domus/teste Donato super illud Terentii in phormione/columē uero Columen
Terentius familiæ: ubi ait. Columen/culmen dixit an columen colūnam? Vnde colu/ Culmen
Lucillius mellæ apud ueteres/dicti serui maioris domus. Lucillius. Seruus neq3 infidus
domino/neq3 inutilis/q̄q̄ Lucillii columellæ hic situs. Tu uero hūc in animū/
quorum columine ciuitas continebatur.
Horatius Horatius contra/pro columine columnam dixit.
Ennius Ne pede (inquit) proruas stantem columnam. Ennius.
Regni uersatum/summam uero columnam. Columen uero/fama est: sustē/
Pompeius tatio: uel decus: unde columnæ dictæ. hæc Donatus. Et Pompeius ait. Colū/
næ dictæ/q3 culmina sustineāt. Cingo
Festus Cingo cingis/& clingo clingis/quod (ut tradit Festus) e græco tractū est/in uno Clingo
significato dici potest. Capio
Capio capis facit in præterito cepi. At uero cœpio cœpis/ quod apud antiquos Cœpio
totam declinationem habuit/cum œ diphthongo scribitur. Vnde Cato ait.
Cato Cœpiam seditiosa uerba loqui. Palutus i menæchmis. Neq3 pugnas uelitis
Plautus cœpio Terentius in adelphis. Sex totis mensibus olfecissem/q̄ ille quicq̄ cœ
Terentius peret. Nunc autem præterito huius uerbi cœpio/quod est cœpi/pro præsen
ti utimur tempore: & nonnunq̄ per dihæresim diphthongus ipsa diuiditur:
Lucretius ut est apud Lucretium libro quarto.
Si quis forte manu premere/ac siccare cœpit. Est autem cœpere (quod Pom
Pompeius peius protulit) incipere/inchoare. Capio uero plura apud Marcellum habet
Marcellus significata/hoc nihilominus in loco annotanda. Capere (inquit Marcellus) ē
Virgilius implicare impedire. Virgilius georgicorum primo.
Lucretius Aut oculos capti fodere cubilia talpæ. Capi propiciari. Lucretius libro. ii.
Terentius Nec bene pro meritis capitur: nec tangitur ira. Capere facere. Terentius i an
dria. Non si capiundos mihi scio esse inimicos omnis homines. Capere per/
Terentius peti. Terentius in heauton. dum abs te absum/omnes mihi labores/quos
Virgilius cepi/leues. Capere/tollere tenere. Virgilius georgicorum quarto.
Virgilius cape sacra manu/cape robora pastor. Cape/eligere. Terentius in ecyra. Cū
Virgilius illum generum cepimus. Virgilius georgicorum secundo.
Ante locum capies oculis. Capere/delectare. Virgilius libro æneidos octauo.
Tullius Aeneas capiturq3 locis. Tullius in prima philippicarum. Non possum adduci
Virgilius & suscipere pecuniæ captum: idest delectationem. Capere/sustinere/ habere.
Virgilius libro æneidos octauo.
Terentius Hæc illum regia cepit. Terentius in heauton. dii boni quid turbæ est? Aedes
Virgilius nostræ uix capient. Capere circūuenire. Virgilius libro æneidos secundo.
Tullius captiq3 dolis/lacbrymisq3 coacti. Tullius in hortensio. Captum me fortasse
tu putas: & id quod nollem/confiteri coactum. Capere/occupare/detinere.
Virgilius Virgilius libro æneidos secundo.
Tullius certantq3 illudere capto. Tullius in uerrem. Nauem piratarum præda refer/
Virgilius tam nō ceperunt: sed adduxerunt. Capere/satiare. Virgilius li. æneidos. iiii.
Virgilius Tanta meæ si te ceperunt tædia laudis. Capere accipere. Virgilius li. ænei. ii.

Varro Tu genitor cape ſacra manu:patrioſq; penates. Capere/cõplecti. Varro i.
Marcipore. pro pontis unda q̃ liquenti cærula natantem profundit/cape. Ca
Tullius pere/inuenire. Tullius in Verrem. Reiecti a chelidone capiunt conſilium ne
ceſſarium. hæc omnia Marcellus. Verum Laurentius nonnulla huius uerbi ex
Laurentius poſita a Marcello ſignificata improbat ait enim. Quis credit auctores uni di
ctioni tot ſignificata & quidẽ pro ſe quenq; noua dare uoluiſſe/ tanq̃ linguã
ipſam confundere cuperent? Cur igitur ita loquuti ſunt? Nempe q nihil iter
eſt inter has ſignificationes/capio hoſtem:capio generum:capio ſaxum. Pre/
terea duæ proprietates ĩ hoc uerbo notandæ ſunt:una quod habet recipro
Cicero cum quendam uſum: ut idem ſit:cepi uoluptatem: & cepit me uoluptas.
Quĩtilianus Cicero. Magnam cepi ex litteris tuis uoluptatem. Quintilianus. Nec me tan/
ta capiebat uoluptas/q fluentia cæris mella conderem. Altera/q capere ſigni
ficat ſponte/uel non ſponte accipere:ſumere/tantum ſponte. Atq; hinc eſt il/
lud:cepi labores:cepi moleſtiam:cepi dolorem:cepi/uel ſuſcepi inimicicias:
ſuſcepi curas:ſuſcepi ſumptus:accepi calamitatem:accepi cladem:accepi dam
num:accepi iniuriam:accepi contumeliam:accepi repulſam:accepi uulnus.
Valerius Maximus ita plane horum uerborum proprietatem diſtinxit/ut hãc
Valerius differentiam pene præcipere uideatur. Ait enim de Cenſorio loquens. Vt nõ
coactus enſem accipere/ſed ſua ſponte ſumere uideretur.
Priſcianus Carbaſus fœminini generis eſt/teſte Priſciano. At uero Phocas/maſculini eſſe Carbaſus
Phocas generis tradidit. Probus autem/& Caper/maſculini/& fœminini generis ſin/
Probus gulari numero eſſe dixerunt. Plurali uero numero/neutri generis eſt. Serui/
Caper us ſcribit carbaſum eſſe genus lini:& abuſiue pro uelo poni. Valerius Maxi/
Seruius mus libro primo. Qua adorante cum carbaſum quem optimum habebat/
Valerius foculo impoſuiſſet/ſubito ignis emicuit.
Priſcianus Carex cũ e in recto effertur/teſte Priſciano. Iſidorus aũt/cũ i carix enũtiari/præ Carex
Iſidorus cipit. hærba ẽ ſpinoſa fœminini generis/dicẽte Virgilio. & carice paſtus acuta. Carix
Virgilius Caryca cum c exili utrobiq;/& y græco/genus eſt ficuum/a loco ſic dictarũ/ Catyca
Pollux teſte Iulio Polluce:non autem a. copia/uel a χαρισ quæ eſt gratia/ut cũ Ca/
Vgutio tholico ſomniauit Vgtuio. Ouidius libro metamorphoſeos octauo.
Ouidius Hic nux/hic mixta rugoſis caryca palmis.
Diomedes Capeſſo facit in præterito capeſſi/teſtibus/Diomede & chariſio: in ſupino ca/ Capeſſo
Chariſius peſſitum. Alii dicunt q facit in præterito capeſſiui:in ſupino capeſſum.
Alexander Quod etiam Alexander tradidit/quo ad ſuppinum/quom dixit
So ſiui/ſitumq; facit:ſed deme capeſſo:
Quod ſi ſumq; facit. Ego autem duplex inuenio habere præteritum:& cõſe/
quenter duplex ſupinum:capeſſi ſcilicet:a quo fit capeſſũ:& capeſſiui:a quo
Auguſtinus formatur capeſſitum. Vnde Auguſtinus libro ſecundo de ciuitate dei cap. xi.
Cicero (ſunt autẽ Ciceronis uerba libro de republica) ait. Aeſchines ciuis Atheniẽſis/
uir eloquentiſſimus/cũ adoleſcens tragœdias actitaſſet/rẽpublicã capeſſiuit.
Saluſtius Saluſtius libro hiſtoriarũ ſecundo Diuerſa uti ſolet rebus perditis capeſſiuit.
Capulus/& capulum/declinari põt:& cum unico p ſcribitur: nam & primam Capulus
Virgilius corripit ſyllabam/dicente Virgilio libro/æneidos. xii. Capulum
Feſtus Vt capulum ignotum/dextramq; aſpexit inermem. Capulum (inquit Feſtus) Capula
Lucanus & manubrium gladii uocatur:& id quo mortui efferuntur. Lucanus.
Excuſſit criſtas galeis: capuloſq; ſolutis
Marcellus Perfugit gladiis. Marcellus. Capulum dicitur quicquid aliquam rem intra ſe
capit. Capula fœminini generis/genus eſt ueſtis.
Põpeius Credo credis/& creduo/auctore Pompeio/ueteres protulere. Vnde etiã Plau/ Credo
Plautus tus ait. Ipſus nec amat:nec tu creduas/pro credas. Creduo
Pompeius Corium neutro genere/& maſculino corius/teſte Pompeio/antiqui uſurparũt Corium
Plautus hinc Plautus/iam tibi (inquit) tuis meritis craſſus corius redditus eſt. Eſt etiã Coria
Ptolemæus corius fluuius: cuius hoſtium/eſt in ſinu Carmaniæ/ teſte Ptolemæo. Coria/ Corius
Ptolemæus nomen eſt duarum urbium/ut Ptolemæus oſtendit:quarum una/eſt in Iber/
Pompeius nia:alia Otadenorum etiam in Ibernia.

Marcellus Cautio/uel more antiquo cautio(ut Pompeius ſcribit)cautela uocatur/teſte Cautio
Cicero Marcello.Cicero libro primo de oratore.Neq; mihi illa cautio/& timiditas Cauitio
in cauſis propter præſtantem prudentiam Craſſi/negligenda eſt. Cautela

Corinthus cum c exili/& i latio/& th aſpirato ſcribitur.Vrbs eſt Achaiæ alia cer Corinthus
cyra nominata:a qua/fit Corinthius/Corinthiacus/Corinthienſis.Ouidius li Corinthius
Ouidius bro primo triſtium. Corithiacuſ
Feſtus Illa Corinthiacis primum mihi cognita terris.Feſtus.Corinthienſes ex eo di Corinthien
ci cœperunt/ex quo/coloni Corinthum ſunt deducti:qui antea Corinthii ſũt ſis
dicti.Quã cõſuetudinẽ(ut ſubdit)ſeruamus ẽt/quom Romanẽſes/& Hiſpa/ Corytus
niẽſes/& Siciliẽſes negociatores dicimus:q in alienis ciuitatibus negocianur. Corythus
Hæc ille.Fuit etiam Corinthus eadem ſcriptura/Oreſtis filius.Corytus/cum
c/& t exilibus/& y græco/græcum eſt uocabulum:quod apud illos γωρυτοσ
Vgutio ſcribitur:ubi a noſtris g in c mutatum eſt.Nec a corio deſcendit/ut Vgutio &
Virgilius Catholicon ſomniarunt Forulus dicitur ſagittarum.Et producit mediam ſyl
labam.Virgilius libro æneidos decimo.
Nonius Corytiq; leues humeris:& lœtifer arcus.Quod Nonius/leue miſſile interpre
Tortellius tatus eſt in ſagittarum modum.Corythus cum c exili/& y græco/& th aſpira
to ſcribitur:etſi cum i latino/& t exili/a Tortellio ſcribi præcipiatur.Oppidũ
Seruius eſt Hetruriæ/teſte Seruio/ſuper paruo colle eiuſdem nominis poſitum:& a
Virgilius Corytho rege conditum.Et corripit mediam ſyllabam.Virgilius li.ænei.vii.
Virgilius Hinc illum Corythi Tyrrhena a ſede profectum.Idem libro æneidos nono.
Nec ſatis extremas Corythi penetrauit ad urbes.

Cliens huius clientis cum c exili/& i latino ſcribitur:& communis generis eſt. Cliens
Pluatus Comperitur tamen fœminini generis clienta:quod Plautus ipſe uſurpauit. Clienta

Donatus Clam præpoſitio/tam accuſatiuo/q̃ ablatiuo deſeruit/auctoribus Donato & i Clam
Seruius Donatum Sergio & Seruio At uero Priſcianus/&Donatus cognomento mi
Seruius nor/ablatiuo tantum ſeruire tradiderũt.Clam a clauibus dictum eſt:qꝫ iis quæ
Priſcianus celare uolumus/claudimus/ut teſtatur Feſtus.

Donatus Concio huius concionis/fœminini generis eſt quin & maſculino genere uete/
Feſtus res protulerunt/ut ſcribit Pompeius.dicta eſt concio/teſte eodem Pompeio
Pompeius quaſi conuocatio/uelut coagitatio:ideſt longa eiuſdem rei agitatio in eadem Concio
Gellius mora conſilii explicandi.Teſte autem Gellio/auctoritate Verrii Flacci/cõcio
tria ſignificat/locum ſcilicet/geſtumq;/unde uerba fiunt:cœtum populi aſſi/
ſtentis:orationem ipſam/quæ ad populum dicitur.

Feſtus Contagio/contages/contagium/in uno ſignificato accipi poſſunt:etſi Feſtus/ Contagio
Iuuenalis contagionem tantum dici debere tradiderit:nõ contagiũ.Iuuenalis ſatyra.ii. Contages
Lucretius Cretice polluces:dedit hanc contagio labem.Lucretius libro quarto. Contagium
Gellius Quæ contage ſua palloribus omnia pingunt. Gellius li.xii.noctiũ atticarũ.
Periculum etiam/& uenenũ/& contagium/non uti nunc dicuntur pro malis
Marcellus tm̃ dicta eſſe.Marcellus.Vaſtitas dicitur horror/deſertio/contagiũ.Martialis
Martialis Cum ſic fœminei generis contagia uitet.Horatius in epiſtolis.
Horatius Cum tu inter ſcabiem tantam/& contagia lucri/
Virgilius Nil paruum ſapias.Virgilius georgicorum tertio.
Lucanus Dira per incautum ſerpant contagia uulgus.Lucanus.
Ouidius Traxit iners cælum fluidæ contagia peſtis.Ouidius libro metamorphoſeos
vii.dilapſa liqueſcunt:Afflatuq; nocent:& agunt contagia late.

Priſcianus Carcer maſculini generis eſt:quin & neutro genere/teſte Priſciano/ueteres ꝓ Carcer
tulerunt.Sed infirmum eſt quod Priſcianus affert exemplum.

Comedo huius comedonis/&comedus/me ſyllaba correpta/in uno ſignifica Comedo
Feſtus to accipi poſſunt/teſte Feſto.Et is dicitur/qui bona ſua edendo conſumit. Comedus
At uero comœdus cum œ diphthongo in media ſyllaba/repræſentator/ Comœdus
Iuuenalis actorq; comœdiæ uocatur.Iuuenalis ſatyra tertia Comicus
Vxorem comœdus agit.Comicus uero/is appellatur/qui comœdiam com
Vulcatius poſuit.fuere aũt comici plures:inter quos/qui palmã obtineat/his Vulcatii
Gellius Sedigiti uerſibus/a Gellio in noctibus atticis recitatis clarere poterit.Ait eni.

Multos incertos certare hanc rem uidemus
Palmam poetæ comico cui deferant.
Hunc meo iudicio errorem dissoluam tibi:
Vt contra si quis sentiat, nihil sentiat.
Cæcilio palmam statuo de comico.
Plautus secundus facile exuperat cæteros.
Deinde Næuius, qui feruet precio, in tertio.
Si erit quod quarto detur, dabitur Lycinio.
Post insequi Lycinium facito Attilium.
In sexto sequitur hos Terentius.
Turpilius septimum. Trabea octauum obtinet.
In nono loco esse facile facio Lucretium.
Decimum addo antiquitatis causa, Ennium.

Priscianus Crispus Cæcilius — Claudo claudis, & cludo cludis, teste Prisciano, dici potest. Quod uerbũ cũ sit actiuum, apud Cirspum tamen naturale compertum est, quom Prisciano referẽte, libro quarto historiarum dixit: coniuratiõe claudit: hoc est claudet, a claudeo. Quod & Cæcilius protulit in Epichæro: dicens. At ubi uos sitis, ibi consilium claudeat: idest claudicet. — Claũdo Cludo Claudeo Claudico

Priscianus Seruius Caper Probus — Cinis & ciner, in recto, declinari põt, testibus Prisciano, & Seruio: & tam fœmini nini q̃ masculini generis est, ut Caper testatur, & Probus. — Cinis Ciner

Cœno cum œ diphthongo scribitur: & facit in præterito cœnaui, & cœnatus sũ teste Prisciano. — Cœno Cœna Cœnum

Priscianus Vgutio Priscianus — Cœna cum œ diphthongo scribitur: & non uespertina dicitur: quod tũ apud antiquos prandiũ uocabatur. Et a κοιροσ quod est cõis deducitur: quia mul ti in cõe cœnare consueuerãt. Cœnum cum œ diphthongo scribitur: nec ta men a cœno cœnas deriuatur, ut somniauit Vgutio: sed a κοιρῶ quod est in quino, auctore Prisciano:

Vgutio Pollux Ptolemæus Ptolemæus Iuuenalis Celsus Hieronymus — Chorda cum ch aspirato scribitur: nec a corde descẽdit, ut Vgutio somniauit: sed græcum a Iulio Polluce uocabulum ponitur. Est & eodem nomine urbs Elgouarum, ut Ptolemæus ostẽdit: cum g autem Gorda, urbs est fœlicis Ara biæ teste eodem Ptolemæo Cor, & corde, in recto, ueteres protulere: quod patet per genitiuum cordis. Nam secundum analogiam ab eo quod est cor, formatur genitiuus coris: quod tamen nusq̃ lectum est. Et a corde fit adiecti uum cordiacus, idẽ significans, quod & cardiacus: quo scilicet uocabulo usus est Iuuenalis satyra quinta, quom ait.
Cardiaco cyathũ non porrecturus amico. Cardiacus morbus (ut scribit Cor nelius Celsus) ex nimia imbecillitate corporis, & languente stomacho, sudo re nimio nascitur. Verum (ut pergit) imbecillitati uino succurritur, quod nõ sit austerum: sed meracum. Nam (ut ait) uino in stomacho contento, calor cõ tinetur. Scribitur autem cor cum c nõ aspirato: & format diminutiue corcu lum, auctore Hieronymo. — Chorda Gorda Cor Corde Cordiacus Cardiacus Corculũ

Priscianus Cœllius — Concors, & hic & hæc concordis, & hoc concorde, teste Prisciano, declinaue runt. Vnde Cœlius in Cratino, ait. Modo fit obsequens, hilaris, comis, cõ munis, concordis: dum id quod petit, potitur. — Concors Concordis

Vgutio Iuuenalis — Calœnum cum c exili, & unico l, & œ diphthongo scribitur, componiturq; ex καλοσ quod est bonum, & ὄιροσ uinum. Alii dicunt calœnum uinum a Ca le oppido Campaniæ, ubi nascitur, dictum esse. Nec scribitur carenum a ca reo cares, ut ridiculus somniauit Vgutio. Iuuenalis satyra prima.
Occurrit matrona potens: quæ molle calœnum
Porrectura uiro miscet sitiente rubetam. — Calœnum

Virgilius Liuius Lucanus — Celæno cum c exili, & unico l, & æ diphthongo in media syllaba, atrum significat, seu tenebrosum. Vna fuit ex harpyiis. Virgilius. hos mihi prædixit luctus, non dira Celæno. Celænæ plu ralis tantum numeri, cum c exili, & unico l, & æ diphthongo i penultima, & ultima syllaba, urbs fuit Phrygiæ, teste Liuio libro septimo de bello Macedo nico: de qua meminit Lucanus libro. iii. quom dixit. — Celæno Celænæ Celæna Cyllene

Lugent damnatæ phœbo uictore Celænæ. declinatur nonnunq̃ & singulari
Virgilius numero, Celæna huius Celænæ. Virgilius libro æneidos septimo.
Quiq; Rhipas, Betulumq; tenent, atq; arua Celæne. Cyllenæ huius cyllenes
Ouidius cum c exili, & y græco, & duplicato l, mons est i Arcadia: cuius meminit Ouidius libro fastorum quinto, dicens.
Virgilius Hæc enixa iugo cupressiferæ cyllenes. Et Virgilius li. æneidos octauo.
Cyllene gelido conceptum uertice fudit.
Horatius Cauus, & cauerna in uno significato accipi possunt. Horatius in fine sermonis xvi. me silua, cauusq; Cauus Cauerna
Festus Tutus ab insidiis, tenui solabitur eruo. Festus, a chauos chauum tractum tradit. Quod si uerum dicit, cum ch aspirato scribendum est: cui tamen orthographiæ, usus arte potẽtior aduersatur: ut scilicet cum c exili cauus scribatur: o maxime, q̃ (ut alii uolunt) a cauo cauas deriuatur: quod uerbum, cũ c nõ aspirato ab omnibus scribitur.
Propertius Caueo caues scd'a, & cauo cauis tertia cõiugatiõe, declinari põt. Propertius. Caueo Cauo
Horatius Tu caue, ne tristi, cupias pugnare puellæ. Horatius sermone. xiiii.
Horatius Tu caue, ne minuas, tu ne maius facias id. Idem.
Vade: uale: caue ne titubes: mandataq; frangas. Vbi ue syllaba exictente breui, imperatiui modi, caue, tertiæ coniugationis, esse necesse est. Nam a caueo secundæ coniugationis, caue ue syllabam producit. Cauo cauas in alio si
Ouidius gnificato, p̃mæ cõiugationis est. Ouidius libro metamorphoseos. ii.
Est locus in geminos ubi brachia concauat arcus.
Priscianus Careo cares, facit in præterito carui, & cassus sum cum geminato s: in supino ca Careo
Caper ritum, & cassum, teste Prisciano. Antiqui tamen (ut testis est Caper) careo de Careor
Gellius ponens protulerunt. Et tam genitiuo, q̃ ablatiuo iungitur, teste Gellio in no
Næuius ctibus atticis, Næuium referente dicentem. Carendum tui ẽ. Quin etiã cũ ac
Marcellus cusatiuo ueteres construebant, ut testis est Marcellus, Turpilium & ipse indu
Turpilius cens ita scribentem. Meos parentes careo.
Cado cadis facit in præterito cecidi, ci syllaba correpta: in supino casum cum Cado Cædo
Boœtius unico s. Boœtius.
Qui cecidit, stabili nõ erat ille gradu. Cædo cædis format præteritũ cæcidi, Cedo
Iuuenalis ci syllaba producta: supinũ cæsum cũ unico s. Iuuenalis satyra tertia.
Lucanus Ebrius, ac petulans, qui nullum forte cæcidit. Lucanus libro quinto.
Apuleius Terga fuga, donec uetuerunt, castra cæcidit. Cædo, teste Apuleio, cũ æ diphthongo scribitur: ut scilicet differat ab alio uerbo cedo: quod in præterito facit cessi cum geminato s: in supino cessum. Est autem cædere cum æ diphthon
Terẽtius go, uerberibus dedere. Terentius in andria. Verberibus cæsum te in pistrinũ
Virgilius dane dedam. Cædere, excidere. Virgilius georgi. primo.
Virgilius Cæditur & tilia ante iugo. Cædere, occidere, mactare, uel imolare. Virgilius
Virgilius libro. iiii. æneidos. cædit quinas de more bidentes. Iden in georgicis.
Non aliam ob causam Bacco caper omnibus aris
Virgilius Cæditur. Cædere, frangere. Virgilius georgicorum. iiii.
Cæduntq; securibus humida uina.
Lucillius Cædere, commiscere. Lucillius libro. xxx.
Lanæ opus omne perit: fallor, timor, oĩa cædunt. Cedo absq; diphthõgo facit in præterito cessi (ut diximus) in supino cessum cum duplicato s. Est autem
Virgilius cedere, locum dare: ut est apud Virgilium libro æneidos quinto.
Cede deo. Cedere succedere. Virgilius libro ænidos quinto.
Cesserit Ausonio si fors uictoria Turno.
Virgilius Cedere dare. Virgilius libro æneidos. xi.
Hæc omnis regio, & celsi plaga pinea montis,
Virgilius Cedat amiciciæ Teucrorum. Cedere, obsequi. Virgilius libro æneidos. ii.
Virgilius Cedo equidem: nec ante tibi comes ire recuso. Cedere, euitare. Virgilius libro æneidos quinto.
Plautus Celeri quoq; lapsus corpore cessit. Cedere, incedere. Plautus in aularia.

In hosce absolutus cedas. Cedo pro dic/etiã absq; æ diphthõgo scribitur:&
Iuuenalis primam corripit syllabam. Iuuenalis post
Mitior est(credas)aliam:cedo/si breue parui
Sortita est lateris spacium:breuiorq; uidetur.
Caper Ceruix fœminini generis est:qn & masculio genere ueteres ꝓtuler/testibus Ca/ Ceruix
Probus pro/& Probo. Pars dicit colli posterior. Et a ceruice uenit ceruicale/& p apo Ceruicale
Iuuenalis copen ceruical/ui sxllba producta. Iuuenalis satyra sexta.
Martialis Conducit comites:sellam:ceruical:amicas. Marcialis.
Cinge caput nardi folio:ceruical olebit.
Apuleius Cætus cum c & t exilibus/& æ diphthõgo(ut Apuleo placet)scribitur. Ait.n. Cætus
Tortellius Cæte a græcis accipimus/æ diphthongo pro η littera producta posita. At ue Cæte
Gasparinus ro Tortellius/& Gasparinus/absq; æ diphthongo scribendum tradunt. Teste Cœtus
Seruius tamen Seruio super librum quintum æneidos/cætus in recto nusq̃ lectum ẽ
etsi per alios casus declietur. Vnde Mathæi capitulo. xii. legitur. Sicut fuit Io/
Pompeius nas in uentre cæti/tribus diebus/& tribus noctibus. Et Pompeius in dictiõe
balæna/ait. ipsam dicunt esse pistricem:ipsam esse & cætum. Sed & cætus le/
gitur. Vnde Rufus Festus in Arato.
Distante Andromedã prolyxi tramite mundi Perterret cætus. declinatur etiã
Hierõymus hæc cæte neutro genere/per omnes casus pluralis numeri. Hieronymus ĩ ge
Rufus nesi. Creauit deus cæte grandia. Verũ in alio significato/cœtus cum œ diph/
thongo scribit:& quartæ declinationis est:& cõuentus dicit/siue cõgregatio.
Caper Comperio/& comperior deponẽs(ut Caper tradit/& Diomedes)usurpatum Comperio
Diomedes est/dicente etiam in Iugurtha Crispo. Sed ego comperior Bocchum magis Compior
Crispus punica fide. hoc autem inter comperior distat/& comperio:ꝙ(ut scribit Dio
Diomedes medes)comperri/est/ex mea opinione colligere:& pro explorato comper/
tum habere:comperire uero/ab alio cognoscere.
Apuleius Cælo cælas quando pro sculpo ponitur/cum æ diphthongo/teste apuleio scri Cælo
bitur:ut scilicet differat ab alio uerbo celo/pro abscondo/quod absq; diph Celo
Gasparinus thongo scriptitant. Vtrũq; tamen uerbum/absq; diphthõgo Gasparinus scri Celleo
bendum præcepit. Sed Apulei auctoritas/& usus præualet arte potentior:ut Cello
cũ æ diphthongo cælo pro sculpo annotetur. Celo pro abdo/uel abscondo/
duos accusatiuos post se regit diuersos:& nonnunq̃ post accusatiuũ/datiuũ:
aliquãdo ablatiuum cum præpositiõe a/uel ab/uel de:ut celo illũ/uel illi/hãc
rem:& celo te de hac re:& celo hoc a te/uel ab illo. Celleo celles secũda/& cel
lo cellis tertia coniugatione/declinari potest:& cum duplicato l scribitur. Et
Priscianus facit in præterito cellui/& ceculi teste Prisciano.
Probus Cælum in singulari numero neutri generis est:in plurali uero/masculini/teste Cælum
Probo:dictumq; est cælum/eo.ꝙ sit cælatum:hoc est syderibus sculptum/au/ Cœlum
Apuleius ctore Apuleio:quod ideo cum æ diphthongo annotari præcipit. Varro aũt Cælebs
Varro de ligua latina/cælum scribit dictum a cauo. Quam deriuationẽ si agræco qđ Cæles
est κοιλον itelligere uoluit/cũ œ diphthongo cœlũ scribiẽdũ erit:quæ ortho Cælicola
Helius graphia a nonnullis obseruatur. Helius tamen(ut idem refert Varro)aliam ab
his etymologiam tribuit. A cælo uenit hic & hæc cælebs castus/uel cõtinens:
& hic & hæc cæles huius cælitis/cælicola.
Phocas Celox huius celocis/fœminini teste Phoca generis/& hæc celonis/in uno signi Celox
ficato accipi possunt. Et absq; æ diphthongo/& cum unico l scribitur/cum ꝑ/ Celonis
Ennius mam corripiat syllabam. Ennius.
Varro Labitur uncta carina per æquoraq; alta celonis. Varro in marcipore. Nautæ
remiuagam mouent celocem genus est nauis.
Apuleius Cæpe indeclinabile/neutri generis/cum æ diphthongo/teste Apuleio annota Cæpe
tur. Nam(ut ait)a capitis magnitudine dicitur:unde & primã diphthongi uo Cæpa
Ouidius calem assumpsit. declinatur nonnunq̃ fœminino genere hæc cæpa. Ouidius Cæpicius
Martialis Cædenda est hortis eruta cæpa meis. Martialis. Cæpicium
Caper Capparin/& putri cæpas halece natãtes. potest etiam declinari pro cæpa hic Cepus
Priscianus cæpicius/& hoc cæpicium/testibus Capro/& Priscião. Cepus absq; diphthõ/

go/animal est/faciem habens satyro similem:cætera inter canem/atq; ursum
Strabo Et nascitur in Aethiopia:quem & Babylonii/qui sunt iuxta Memphin colũt/
ut scrit Strabo.
Cæra cum æ diphtongo scribitur.Nam licet a græco quod est κηρος/qđ absq; Cæra
Apuleius diphthongo scribitur/deriuetur/teste apuleio/& secundum regulam/illud η/ Cærulus
in nostrum e productum absq; diphthongo transferri consueuerit/placuit ta Cæruleus
men nostris(ut idem tradit Apuleius)in aliquibus dictiõibus per æ diphthõ/ Ceres
gum hoc ipsum descriuisse.sunt tamẽ/qui latinum uolunt esse uocabulum/ Ceritus
a careo cares deductum/eo q; cæra mellis perfusione careat.Vnde etiam pri Cærete
mam diphthõgi uocalem assumpsisse dicũt.A cæra/fit adiectiuum cærulus/ Cære
Syllius & cæruleus.Syllius libro.xvi. Cæres
Catutullus Cærulus haud aliter quom dimicat incola Thyles.Catullus. Cæretis
Propertius Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis.Propertius. Cæritis
Martialis Cæruleus cucumis/tumidoq; cucurbita uentre.Martialis. Cerrus
Cæruleus nos liris amat:quem silua Maricæ
Protegit.Composita cum cæra/secunda/& tertia declinatiõe/declinari pos/
sunt:ut syncærus/syncæris.Ceres huius cereris absq; diphthongo/a creando
Festus frumenti dea dicta est/teste Festo.Et a Cerere/fit ceritus cũ duplicato r/qua/
si cereritus/hoc est Cereris ira uexatus.Vnde & primam syllabam positione
Horatius producit.Horatius sermone.xiii.
Cerritus fuit/aut commotæ crimine mentis:idest insanus/furiosus. Cærete
cum c & t exilibus/& æ diphthongo scribitur.& neutri generis est.Ciuitas fu
Seruius it Tusciæ/alias Agilla uocata/teste strabone.Nam auctore Seruio super li/
Seruius brum octauum æneidos/cum Romani euntes per Tusciam/Agillinos quæ
uocaretur ciuitas interrogarent/illi ut pote Græci/ quid audirent ignoran/
tes/& optimum ducentes/si prius eos salutarent/dixerunt: χαιρετε:quod cũ
Persius ch aspirato/& αι diphthongo apud illos ãnotatur:& significat saluete:ut est
etiam apud Persium/Quis expediuit psitaco suum chaere:hanc igitur saluta/
tionem Romani nomen urbis esse putantes/detracta postea aspiratiõe/illud
Iginus Cærete nominauerunt:ut etiam testatur Iginus de urbibus Italicis.declinatur
Priscianus nonnunq̃ Cæres huius Cæritis/ri syllaba correpta/teste Prisciano/dicente ẽt
Virgilius Virgilio libro æneidos.viii.
Liuius Est ingens gelidum lucus prope Cæritis amnem.At uero Liuius libro primo
Pompeius ab urbe condita/hoc Cære declinauit.Simili quoq; mõ & Pompeius/quom
dixit.Cærimoniarum causam/alii ab opido Cære dictam existimant. Nomẽ
Virgilius ab hoc patrium/est/hic & hæc Cæres huius Cæretis/re syllaba producta.Vir
gilius libro ænidos decimo.
Qui Cærete domo qui sunt Minionis in aruis.potest etiam declinari pro no
mine patrio/hic & hæc Cæretis/media syllaba producta/& hic & hæc cæri/
Caper tis ri syllaba correpta ut Caper/& Priscianus/tradiderunt.Cerrus cum dupli
Priscianus cato r/genus est arboris.
Iuuenalis Cæroma huius cæromatis/& hoc cæromatum/declinari potest.Iuuẽalis.fœ/ Cæroma
Martialis mineum cæroma Quis nescit?Martialis. Cæromatũ
Plura de hac parte non sum dicturus/
Non Hercul æs magis q̃ de terre usu/
In cæromatis/ pro cæromatibus.unguẽti est genus:& eo modo/quo cæra/
cum æ diphthongo scribitur.
Cerastes cum c exili/& e absq; diphthongo/& unico r scribitur:& facit in geni Cerastes
Lucanus tiuo cerastis/uel cerastæ/dicẽte Lucano:spinaq; uagi torquẽte cerastæ.Genus
plinius est serpẽtis.q teste Plinio libro octauo naturalis historiæ/quadrigemina præ
Statius fert cornicula:dictus a κερας quod est cornu.de quo Statius li. thebaidos.xi.
Crinalem attollit longo stridore cerasten.
Chelæ cum ch aspirato/& unico l scribitur.Scorpiorum proprie sunt/& cãcro/ Chelæ
Virgilius rum brachia.Et che syllabam producit.Virgilius in georgicis. Chelys
Qua locus Erigonen inter chelasq; sequentes.Chelys cum ch aspirato/& uni

Papinius co l/& y græco/instrumentum est musicum:& corripit primã syllabam. Papinius in achilleide.
Elicit extremo chelyn:& solantia curas.
Marcellus Certo certas/& certor depones/a ueteribus usurpatũ est/ut scribit Marcellus. Certõ Certor
Persius Cyminum cum c exili/sequẽte y græco/& unico m scribitur. apud Græcos tũ masculino genere κύμινος profertur. Et pducit mediã syllabam. Persius. Cyminum
& pallentes grana cymini. Alii uertentes y græcum in u nostrũ/dicunt cuminum. Cuminum
Apianus Cyminus eadẽ scriptura/Hetruriæ lacus est mõti suppositus/teste Apiano. Cyminus
Virgilius Et corripit mediam syllabã. Virgilius libro æneidos septimo.
Et Cymini cum monte lacum.
Horatius Coluber huius colubri/masculini generis/habet fœmininũ colubra. Horatius. Coluber
Vtq; lupi barbam uariæ cum dente colubræ. Serpentis genus est tortuosi. Colubra
Cingulum neutro genere dicimus/quom pro hominum cinctorio accipimus: Cingulum
Seruius Quom uero pro iumentorum uinculo ponitur/cingula fœminino genere/ Cingula
Calphurni⁹ auctore Seruio declinatur. Vnde Calphurnius egloga septima ait. Cingulus
Ouidius Alternat uitreas lateralis cingula bullas. Ouidius de remedio.
Pompeius Et noua uelocem cingula lędat equum. Cingulus (ut scribit Pompeius) is dicitur qui ubi cingi solet/satis tenuis est.
Priscianus Cio cis quarta/& cieo cies secunda coniugatione declinari potest/teste Prisciano Cio
Statius Statius libro thebaidos tertio. suus excit in arma Cieo
Virgilius Antiquam Tiryntha deus. Virgilius cælũ/terrãq; ciebo. Vtrunq; autem uerbum format in preterito ciui:in supino citum. Aduertendum tamen/q citũ supinum a quartæ coniugationis uerbo/ci syllabam producit:quam a uerbo
Virgilius secundæ corripit. Virgilius libro æneidos tertio.
At genus ex siluis cyclopum/& montibus altis
Statius Excitum ruit ad portus:& littora complet. Statius in achilleide.
Arator Nec tantum exciti bimari quos Ismara uallo. Arator.
Tibullus Comperit accitus quæ sit sua uisio Petrus. Tibullus.
Syllius Quom memor accitus semper dolor admonet annos. Syllius libro. xv.
Ouidius Accitum donat uictor miseratus in æuum. Ouidius libro primo tristium.
Valerius Accitus tocies in genus omne ioci. Valerius Flaccus libro quinto.
Statius Ipse autem tantis concita furoribus arma. Statius libro thebaidos. x.
Ouidius Ecce ad dircæas iunxit dux concitus alas. Ouidius libro metamor. secundo.
Nec fruitur somno uigilantibus excita curis.
Herodotus Cius cum c exili/& i latino scribitur. fluius est Thraciæ:qui teste Herodoto libro quarto. historiarum/in Istrum fluit. Chios cum ch aspirato/& i latino/in Cius Chios
Lucanus sula est in mari Aegæo:in qua sola/mastix nascitur: de qua Lucanus libro octauo meminit dicens. Chius
Quas Asine cautes/& quas chios asperat undas. Et a chio/fit chius chia chiũ/
Horatius chi syllaba producta. Horatius in sermonibus.
Tibullus Cæcuba uina ferens Alcon chium maris expers. Tibullus libro tertio.
Nec mihi fumosos ueteris proferte phalernos
Martialis Consulis:& chio soluite uincla cado. Martialis.
Acrior hoc chius non erat Aufidius.
Chironomus huius chironomi/& chironomon huius chironomontis/cõmuni utrũq; genere/declinari potest. Nec declinatur in recto chironomas huius Chironomus
Vgutio Chironomantis/ut Vgutio/Catholicon/Tortellius/tradiderũt. Et scribitur Chironomon
Tortellius cum ch aspirato/& i latino:& dici potest gesticulator/uel gesticulatrix. Nam
Quintiliãus ĩterpretante Quintiliano chironomia/lex est gestus:compositũq; uocabulũ
Iuuenalis est/ex χείρ/quæ est manus/& νομάω/moueo. Iuuenalis.
Iuuenalis Chironomon Ledam molli saltante Batyllo. Idem.
Saltantem spectas/& chironomonta uolanti Cultello.
Cis/citer/citra/præpositiones/idem significãt:nisi q locis/& fluminibus/cis ut Cis
plurimum iungitur:ut cis alpis:cis padum. Citra uero/quãdoq; locale/quan Citer
Nonius doq; temporale est. Ponitur nonnunq̃ cis pro ultra/ut scribit Nonius. Vnde Citra

Saluſtius / Varro — Saluſtius ait. Cis Rhenũ/atq; inter mare noſtrum/& oceanum Varro li.rhæthoricorũ.xx.Eo die cis Tyberi redeũdũ e:ideſt ultra Thiberi:ultra Rhenũ.

Cleopater / Cleopatra — Cleopater cum c/& t exilibus ſcribitur.& facit in genitiuo cleopatris/uel cleopatri:ſicut Antipater huius Antipatris/uel Antipatri.proprium fuit uiri nomen.Cleopatra eadem ſcriptura/proprium fuit mulieris nomẽ/ab Antonio amatæ.Et corripit naturaliter pa ſyllabam.Petrus Riga in li.Maccabæorũ. (Petrus)

Quem iam Cleopatræ læſerat intus amor.

Priſcianus — Congrus / Conger / Congius / Commune — Congrus/& conger/in recto declinari poteſt/teſte priſcināo. Genus eſt piſcis Congius cum i latino poſt g/genus eſt menſuræ.

Commune cum geminato m ſcribitur.Et dici poteſt ſic.hoc eſt commune omnium/uel omnibus:& hoc eſt commune mihi tecum/uel cum cæteris.

Citaris / Cithara / Citharœdus / Cithariſtria — Citaris cum c & t exilibus/& i latino ſcribitur.Pileus dicitur/uel mitra pontificalis:Cithara cum c exili/& i latino/& th aſpirato/inſtrumentum eſt muſicũ/alias lyra uocata.Et ex cithara/& ὠιδὴ/compõitur citharœdus cum œ diphthongo in penultima ſyllaba.Hieronymus in apocalypſi. (Hierõymus)

Et uocem quam audiui/ſicut citharœdorum citharizantium in citharis ſuis. Iuuenalis ſatyra ſexta. (Iuuenalis)

Accipis uxorem:de qua citharœdus Echion. A cithara etiam uenit fœminini generis cithariſtria:ſicut a cymbalo/cymbaliſtria:a tympano/tympaniſtria

Cythera / Cytherus / Cytherea / Cytheris / Cythæron / Cytorus / Chydorus / Cydarum — Cythera cum c exili/& y græco/& th aſpirato/pluralis tantum numeri/& neutri generis/ciuitas cypri fuit/teſte Heſiodo in theogonia.Dionyſius autem lybicus/& Strabo/inſulam dixerunt eſſe contra Cretam.Et producit mediã ſyllabam.Virgilius libro æneidos.x. (Heſiodus, Dionyſius, Strabo, Virgilius, Virgilius)

Eſt Paphos/Idaliumq; mihi:ſunt alta Cythera.Idem libro æneidos primo.

Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera. Vgutio dicit/q; mons in quo Ciuitas ſita eſt/Cytherus uocatur. A ciuitatis autẽ noĩe/Venus Cytherea cognominata eſt/teſtibus Feſto/& Seruio. Virgilius libro æneidos primo. (Vgutio, Feſtus, Seruius, Virgilius)

Parce metu cytherea:manent immota tuorum.

Facta tibi:ubi the ſyllabam corripuit:quam tamen in dictione Cithera produxit.Cytherea item eadẽ litteratura/inſula eſt Cycladum ultima:quam Laertius Laconiæ inſulam eſſe dixit:quæ prius Porphyris appellata eſt. Cytheris cum c exili/ſequẽte y greco/& th aſpirato/& i latino in ultima ſyllaba/proprium fuit libertæ nomen:quã poeta Gallus amauit:quæ a Virgilio Licoris nominata eſt/quom ait egloga penultima. (Laertius, Virgilius)

Pauca meo Gallo:ſed quæ legat ipſa Lycoris.Cithærõ cum c exili/& i latino & th aſpirato/& æ diphthongo/iugum eſt parnaſi montis Boœtiæ/non longe a Thæbis/Boœtiæ ciuitate/ dicente Propertio. (Propertius)

Saxa cithæronis Thæbas agitata per artẽ.dictus autem Cithæron a cithara/eo q; cantu citharæ ſuper ipſo frequenter Orpheus perſonaret:ut libro primo Lactantius exiſtimat Firmianus.Quod cõfirmaſſe uidet' Ouidius/qoum dixit libro metamorphoſeon.iii. (Lactantius, Ouidius)

Vadit ubi feſtus facienda ad ſacra Citheron

Cantibus/& clara baccantum uoce ſonabat. Quidam autẽ cõmẽtator ſuper heſiodum/Lyſimachum nihilominus & ipſe inducens Cyrenæum in primo de poetis/dicit elicona/& Cythærona montes denominatos fuiſſe ab helicõe/& Cithærone fratribus:qui illic ſingulari certamine pugnauerũt.Cytorus cũ c & t exilibus/& y greco/mons eſt minoris Aſiæ in Paphlagõia/teſte Solino. Probus autem/& Ptolemæus oppidum dixerunt eſſe ponticum:de quo Virgilius georgicorum ſecundo. (Lyſimachus, Solinus, Probus, Ptolemæus)

Et iuuat undantẽ buxo ſpectarẽ Cytorũ.Chidorus cũ ch aſpirato/& i latino/ſequẽte d/fluuius ẽ:q in Axiũ Mygdoniæ fluuiũ itrat/teſte Herodoto li.hiſtoriarũ.vii.Cydarũ cũ c exili/& y græco/ſequẽte d/genus eſt nauiculæ. (Virgilius, Herodotus)

Caſſander / Caſſandrus / Caſſandra — Caſſander in recto/& caſſandrus/declinari poteſt:& cum c exili/& duplicato ſ ſcribitur:etſi a Gaſparino cum unico ſ ſcribi præcipiatur.proprium fuit uiri nomen:de quo Ouidius libro ſecũdo de ponto meminit/quom ait. (Gaſparinus, Ouidius)

Non tibi Cassandrusue pater/durusue Caphareus. Cassandra eadem scriptura/fuit Priami regis filia. Cassandria etiam cum duplicato s/urbs est paraxiorum/in Macedonia/ut in cosmographia Ptolemæus ostendit. Cassandria

Ptolemæus

Cocytus cum c exili utrobiq;/& y græco/& non aspirato scribitur: etsi Gasparinus cũ geminato c/hac uidelicet scriptura coccytus scribendũ tradat. fluuius est ĩfernalis: & producit mediã syllabã. Virgilius libro æneidos sexto. Cocytus Cocytos Cotyto

Gasparinus Virgilius

Cocytusq; sinu labens circouẽit atro. Cocytus etiam eadem litteratura/olim Lucrinus Campaniæ lacus uocabatur. Syllius in. xii.

Syllius

Ast hic Lucrino mansisse uocabula quondam Cocyti memorant.

Cocyto cum c exili utrobiq;/& y græco/Ceres olim cognominata fuit/cuius prima syllaba/a Iuuenale correpta ponitur: quom ait satyra secunda.

Iuuenalis

Cecropiã iussi baptæ lassare Cocyto. Cocyto igitur/a Cocyto inferorum fluuio/dicta est/ut quidam uolunt. Alii a loco/ubi præcipue dea coleret. Quod innuere uidetur Virgilius in priapea/dinumerans loca/in quibus uaria numina colerentur. Ait enim.

Virgilius

Raptam Cocytos ostreosa diuam. Vbi ꝓ loco/in quo dea colitur/fœminini generis Cocytos ẽ. Hæc scripsere Domitius/Georgius Merula/& Sabinus. Verũ ut ego a Greorgio Valla/uiro nostræ ætatis eruditissimo accepi/& in uetustissimo Iuuenalis codice/penes eundem Georgium existente/propriis oculis conspexi/Cotyto scriptum est: non Cocyto: cui & astipulatur Probus Iuuenalis interpres: hæc inquiẽs. Eupolis Priscus apud Græcos comicus/comœdiam scripsit: cuius index fuit bapte: in qua/impudici describebantur. Ibi Cotyto meretrix ĩprobatur/& multitudo iuuenum passim ad eam confluẽtium/uenustate mulieris seducta. Et quoniam multis facibus noctu illã petebant/& ab Atheniensibus Cereris sacra noctu fiebant/ideo Iuuenalis ꝙ illa impudicissime apud Romanos celebrarentur dixit. Talia secreta coluerunt origa tæda/Cecropiã iussi baptæ lassare Cotyto. Et hæc haud dubiũ uera est Iuuenalis interpretatio.

Coccus cum duplicato c/& coccinum/in uno significato accipi possunt. Horatius sermone. xvi. Coccus Coccinum

Horatius

In locuplete domo uestigia rubro ubi cocco. Hieronymus in libro secundo regum capitulo primo. Filiæ Israel super Saul flete: qui uestiebat uos coccino in diletiis: idest purpura. Nam κοκκοσ græce/latine granũ dicitur. Vnde coccinus/& coccineus/grano (ut dicunt) infectus. Iuuenalis satyra tertia. Coccinus Coccineus Coccus

Hierõymus Iuuenalis

Atq; mero feruens cauet hunc/quem coccina læna. Martialis. Coquus

Martialis

Coccina famosæ donas: & ianthina mœchæ. Hieronymus in canticis capitulo quarto. Sicut uitta coccinea/labia tua. Cocus cum unico c scribitur: cum ꝑmam corripiat syllabam. Martialis. Coculum Coquulare Coquular

Hierõymus Martialis

Qui propter cænam. Rustice cædo cocum. Sunt tamen/qui cũ q coquus scriptitant. Nam & a coquo coquis deriuatur. Coculum etiam cum unico c/uas aeneum est/coctionibus aptum. Plautus. Aeneis coculis excocta est mihi oĩs materia. hoc & coquulare/uel per apocopen coquular uocatur. Aliũ (ut scribit Põpeius) cocula dicũt ẽẽ lingua minuta: qbus facile decoquãtur opsonia.

Plautus Pompeius

Culter huius cultri masculino genere/& cultrũ neutro/declinari põt. Virgilius. Supponunt alii cultros. Festus. Clunaculum/cultrum est sanguinarium. Culter format diminutiue cultellus: cultrum uero/cultellum. Culter Cultrum Cultellus

Virgilius Festus

Corymbus cum c exili/& y græco scribitur: nec a corona deducitur/ut Vgutio somniauit. Fructus hederæ est: & pro ipsa hedera ponitur. Choriãbus cum ch aspirato/& i latino/pes est quattuor cõstãs syllabis/prima/& ultima lõgis: duabus uero intermediis breuibus: ut urceoli: filioli: pileoli. Corœbus cum c exili/& œ diphthõgo/scribitur: etsi a Tortellio/cũ ch aspirato/& absq; diphthõgo/scribi præcipiatur. Propriũ fuit uiri nomẽ: de quo Virgilius lib. æneidos ii. meminit/dicens. Cultellum Corymbus Coriãbus Corœbus

Vgutio Tortellius Virgilius

Et lateri glomerant nostro: iuuenisq; Corœbus.

Como comas primæ coniugationis/græcum est uerbum: & primam corripit Como

Virgilius | ſyllabam. Virgilius libro georgicorum quinto.
Creſceret in uentrem cucumis: nec ſera comantem. Como comis tertiæ/facit
Ouidius | in præterito compſi: & primam ſyllam producit. Ouidius libro .ii. d' amore.
Comere ſed ſolas digna Cypaſſi deas.
Comata cum unico m ſcribitur. Cognomen eſt regionis Gallorum: ubi gran/ | Comata
Lucanus | dem illi deferunt comam: de qua Lucanus libro primo. | Cometes
Crinibus effuſis toti prælate Comatæ. Cometes etiam cum unico m/ſignum | Cometa
Vgutio | quoddam eſt ſyderis: quod ab Vgutione fœminino genere hæc cometa/de/
Lucanus | clinari traditur. de quo Lucanus libro primo.
& terris mutantem regna cometen.
Coniueo coniues ſecunda coniugatiõe/& coniuo coniuis tertia/declinari põt. | Coniueo
Perſius | Perſius. uel niſi coniues. hic ſecundæ coniugatõis eſt. Tertia aũt/protulit Cal | Couiuo
Caluus | uus/quom dixit. Cum grauis ingenti coniuere pupula ſomno. Et facit in præ
Priſcianus | terito coniui/& conixi: in ſupino autem conitum teſte Priſciano: etſi Vgutio
Vgutio | dicat carere ſupino. uerbũ eſt: quo oculus illa pellicula claudi/& apiri dicit.
Corax cum c exili ſcribitur: & græcum eſt uocabulum: & a noſtris coruus tranſ/ | Corax
Cicero | fertur. Quo tamen uerbo/uidelicet græco/uſus eſt Cicero de oratore/dicẽs | Coruus
Ptolemæus | Quare coracem ueſtrum/iſtum patiamur. eſt etiam Corax (ut ex Ptolemæo
colligere potui) Tauricæ cherſoneſi promontoriũ: ac eiuſdẽ nominis mons
Boœtiæ: necnon mons/& fluuius Sarmatiæ. Eſt & eodem nomine opidum
Sextius | inter Volſcos famoſum/teſte Sextio. Quo nomine/etiã filius Cathylli/Am
Sextius | phiarai filii/fraterq; Tyburti/& alterius Cathylli/teſte eodem Sextio/uo/
Virgilius | catus eſt. de hoc meminit Virgilius libro æneidos .vii. dicens.
Cathyllusq;/acerq; corax.
Cymodoce huius Cymodoces/& Cymodocea/in recto declinari põt: & cum | Cymodoce
Virgilius | y græco ſcribitur. Virgilius libro æneidos quinto. | Cymodocea
Thaliaq;/Cymodoceq;. Idem libro æneidos decimo.
Heſiodus | Quarum quæ fandi doctiſſima Cymodocea. fuit teſte Heſiodo in Theogo/
nia/Occeani & Tethyos filia.
Calliope huius Calliopes/& Calliopea/ĩ recto/declinari poteſt: & cum c exili/ | Calliope
Virgilius | & i latino/& duplicato l/ſcribitur. Virgilius libro æneidos nono. | Calliopea
Ouidius | Vos o Calliope precor aſpirate canenti. Ouidius in faſtis
Prima ſui cœpit Calliopea chori. Vna fuit muſarum.
Caſſiepe huius Caſſiepes/& Caſſiepea/in recto declinari poteſt: & cum c exi/ | Caſſiepe
Ouidius | li/& duplicato ſ/& i latino ſcribitur. Ouidius libro metamor .iiii. | Caſſiepea
Manilius | Caſſiepe/Cepheſuſq; pater. Marcus Manilius libro primo. | Caſſiepæ
Ex ſimili dictum Cepheſuſq;/& Caſſiepea. uxor fuit Cephei Aethiopum re/
Ptolemæus | gis. Eſt etiam Caſſiepe promontorium/& urbs in Corcyra inſula/teſte Ptole
mæo: & eodem nomine portus epiri. Caſſiepæ eadem ſcriptura/cum æ diph/
thõgo in ultima ſyllaba/pluralis tantum numeri/urbs eſt Caſſiepæorũ/ut
Ptolemæus | idẽ Ptolemæus oſtendit.
Plinius | Cerinthe huius cerinthes/& cerinthea (quod protulit Plinius libro .xxi. natura | Cerinthe
lis hiſtoriæ) in recto/declinari poteſt: & cum c exili/& ũico r/& i latino/& th | Cerinthea
Virgilius | aſpirato ſcribitur. hærba ẽ: de qua Virgilius georgicorũ .iiii. & cerinthe igno | Cerinthus
Ptolemæus | bile gramen. Cerinthus eadem ſcriptura/opidum eſt in Euboœa/teſtibus
Homerus | Ptolemæo/& Homero libro iliados ſecundo.
Chlæna cum ch aſpirato/& æ diphthongo ſcribitur. Gẽus eſt ueſtis. Vnde Par | Chlæna
Parthenius | thenius de Lucillio/ait. Chlænam deſuper fœdauit. hanc Virgilius lænã/non | Læna
Virgilius | chlænam appellauit/quom dixit. ardebat murice læna.
Perſius | Et Perſius inquit. Hic aliquis cui circa humeros & hianthina læna eſt.
Iuuenalis | Compes huius compedis fœminini generis eſt. Iuuenalis. | Compes
Tibullus | Squalidus in magna faſtidit compede feſſor. Tibullus.
Hierõymus | Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum. At uero Hieronymus maſculi/
no genere protulit/quom in Hieremia threnorũ capitulo .iii. dixit. Aggraua
Hierõymus | uit compedem meum. Quod alibi enarrans idem Hieronymus/etiam maſ/

culino usus est genere/dicens. Cum aduersum se/obsidione/uallo/& aggeri
bus/circum ædificatum conspicit/compedem suum aggrauatum asserit. Ge
Marcellus nus est uinculi/a cõpedio cõpedis/teste Marcello deductũ Cõpes itẽ/cõpedi/
Pacuuius tus uocat. Vñ Pacuuius i Hermiona/ait. Lamẽtas/& fletus facere/cõpedi licet.
Cumbo cumbis/tertiæ coniugationis/facit in præterito cubui: in supino cubitũ Cumbo
Cubo cubas primæ format præteritum cubaui: & quidem secundum analo/ Cubo
Hierõymus giam. supinum uero/cubatũ. Hieronymus in Hiezeciele capitulo. xviiii. Qua
re mater tua leæna/inter leones cubauit?
Hierõym⁹ Cubitum pro cubiti mensura/neutri generis est. Hieronymus tamen/contra Cubitum
aliorum consuetudinem/masculino genere protulit/quom in libro regũ ter Cubitus
tio. capitulo sexto/ait. Domus autem/quam edificauit rex Salomõ domino/
habebat sexaginta cubitos in longitudine: & uiginti cubitos in latitudine: &
triginta cubitos in altitudine. Cubitus autem/pro accubitu/quartæ declina/
tionis est/masculini generis.
Caicus cum c exili utrobiq;/& i latino scribitur/fuit proprium uiri Troiani no/ Caicus
Liuius mẽ/Aeneæ socii. Est eodẽ nomine fluuius Phrygiæ/teste Liuio libro sexto dẽ Caici
Lucanus bello Macedonico. de quo Lucanus meminit li. iii. dicens. Cayster
Et gelido tellus perfusa Caico. Iuxta hunc fluuium populi habitantes/Caici Caystrus
Lucanus uocati sunt/dicente eodem lucano libro primo.
Et nos crinigeros bellis arcere Caicos. Cayster huius caystri/cũ c/& t exilibus
Plinius & y græco/fluuius est Asiæ/teste Plinio libro quinto naturalis historiæ. hæc
Ptolemæus Caystrus eadem scriptura/urbs est Ciliciæ mediterranea/teste Ptolemæo.
Catascopus/& catascopiũ/declinari potest: & cum c/& t exilibus scribitur. Ge Catascopus
nus est nauiculæ. Catascopiũ
Charta cũ ch aspirato/& t exili scribit: & p eo apud Græcos ponit/quẽ nos Charta
Ouidius librũ uocamus. Quod ẽt obseruauit Ouidius libro. iii. tristium/dicens.
Nullus in hac charta uersus amare docet. Alii chartã p oi folio/sup quo scri/ Carta
bitur/accipere cõsueuerũt: aut p papyro/siue mẽbrana/seu pgameno. Non/ Cartha
nulli uero/p sola papyro chartã accipiũt: & a membrana distingũt: quale est. Carthago
Eos libros nõ in mẽbranis/sed i chartis trãscriptos/regi tradidit. Nec a careo Carthæa
Vgutio cares/aut carpo carpis/charta descendit/ut somniabũdus tradit Vgutio: sed
Varro a χαρτης/quod teste Varrone de lingua latina/masculino genere apud græ
Caper cos profertur/deriuat. Quo ẽt genere/uidelicet masculino/antiqui latini/ te
Probus stibus Capro/& Probo/Charta ptulere. Carta masculini generis cum c/& t
Herodotus exilibus/propriũ fuit uiri nomẽ/ex darii ducibus/ut scribit Herodotus li. hi/
Herodotus storiarũ. iiii. Cartha cũ c exili/& th aspirato/urbs fuit inter Tyron/& Berytõ/
Seruius teste Herodoto libro historiarũ. vii. a qua/auctore Seruio/Carthago ciuitas
Liuius nomen assumpsit: tum quia apud Grecos καρχηδων scribitur: ita ut illud ch
aspiratũ in media syllaba/i th apud nos cõuersum fuerit. Vñ teste Liuio/Car
thago uocabulũ punicũ est: quod apud nos nouã ciuitatẽ designat. Aliter ta/
Cicero men sensit Cicero. Ait enim libro. ii. dẽ natura deorũ. Quartus Hercules Iouis
filius fuit/& Asteries sororis Latonæ: qui Carthaginẽ filiã genuit: a qua/Byr/
Vgutio sa/quã Dido cõdidit/Carthago dicta est. Nec ab ago agis Carthago deduci/
Ptolemæus tur/ut Vgutio somniauit. Carthæa urbs est in Cæa insula/teste Ptolemæo.
Caryste huius Carystes/& carystos huius carysti/declinari potest: sicut Samos/ Caryste
& Same: Myconos/Mycone: Strongylos/Strongyle: Cyrnos/Cyrne: & cũ c/ Carystos
& t exilibus/& y græco scribitur. Insula est una ex cycladibus/i Euboeico ma Charistæus
ri sita: imo (ut quidam ferunt) cum Euboeico mari coniuncta: uarii quidẽ mar Caristia
Seneca moris ferax/dicente Seneca in Troade.
Lucanus An ferax uarii lapidis Carystos. Et Lucanus libro quinto.
Statius Qua maris angustat fauces saxosa Carystos. Et Statius libro thæbaidos. vii.
non te saxosa Caryste. Et a caryste/fit carystæus adiectiuũ cum æ diphthõgo
Vgutio i penultima syllaba. Vnde & caristæũ marmor dictũ est: nom autem a χαρισ
Ouidius gratia/ut Vgutio somniauit. Ouidius libro tertio fastorum.
Tibullus Quaq; Carystæis frangit unda uadis. a Carystos aũt fit Carystius. Tibullus.
Ardens aut unda carystia campis.

Chariſtia neutri generis/pluralis tantũ numeri/cũ ch aſpirato/& i latinò utro
bıq̧ ſcribitur:quæ/antiqui diem feſtum uocabant:quo cognatı conueniebát
Ouidius & munera mutuo mittebant. Ouidius in faſtis.
Proxia cognati dixere chariſtia chari. Et a χαρισ quæ eſt gratia/deriuatur.
Seruius Canobus cum c exilı/& unico n/& b ſcribi conſueuerat/teſte Seruio. Verum Canobus
Quitilianus (ut ait ſuper librum. xi. æneidos)b in p poſtea mutatum fuit. Quod Quinti/ Canopus
lianus prius notauerat a Tullio dictum/canopicarum exercitũ cum p non cũ Cannabis
b ſcriptum. Fuit nauis Menelai gubernator.
Seruius Eſt etiam Canopus/Nilı inſula/& ciuitas in eadem:quam teſte Seruio ſuper
quartum georgicorũ/Alexander inſtar ciuitatis ſuæ Macedonicæ/quæ Pel/
Virgilius la uocabatur/condidit. Quare libro præfato dixit Virgilius.
Vgutio Nam qua Pellææ gens fortunata Canopi. Hanc Vgutio etiam Canopiam
Perſius appellat. Cannabis cũ c exili/& duplicato n/ea ẽ/q̃ nauiũ chordæ fiũt. Perſi⁹.
Tum mare tranſilias/tibi torta cannabe fulto.
Gaſparius Chalybs cum ch aſpirato/& unico l/& y græco ſcribitur:non autẽ cum i latino/ Chalybs
Iuſtinus hac uidelicet ſcriptura chalibs/ut ſcribendum præcipit Gaſparinus. Fluuis eſt
Hiſpaniæ:iuxta quẽ populi inhabitant/chalybes uocati/ut dixit Iuſtinus libro
Virgilius .xliiii.q & ferrũ nudi effodiũt/dicẽte Virgilio georgicorum primo.
India mittit ebur:molles ſua tura Sabæi:
At chalybes nudi ferrum. Nec a caleo cales/chalybes dicti ſunt/quia ſcilicet
Vgutio metallum hoc fodientes caleant/ut ridiculus ſomniauit Vgutio. Alii eodem
nomine cognominati ſunt populi/iuxta Paphlagoniam/in ponto/& Ama
Orpheus zonibus contermini/ut Orpheus in argonautico oſtendit.
Strabo Hos iuxta Tbermodoontem fluuium habitare dixerunt Strabo/Euſtachius/
Euſtachius Dionyſius/Plinius. ponitur nõnunq̃ chalybs ꝓ ipſa ferri maſſa.
Dionyſius Vnde Ouidius libro faſtorum quarto/ait.
Plinius Aes erat in precio:chalybs iam maſſa placebat. Quandoq̧ capitur chalybs
Ouidius pro inſtrumento ex ipſo confecto:ut eſt apud Virgilium.
Virgilius Vulnificuſq̧ chalybs. Et Lucanus libro ſexto/inquit.
Lucanus Exiluit:primus chalyben/frenoſq̧ momordit.
Calaber maſculini generis/calabra fœminini/calabrum neutri/necnon & hic Calaber
calaber/hæc calabris/hoc calabre/a Calabrya Italiæ regione/declinari põt:&
Ouidius cũ c exili & unico l ſcribitur. Ouidius libro tertio de arte.
Perſius Ennius emeruit Calabris in montibus hortos. Perſius ſatyra tertia.
Macrobius Hæc Calabram coxit uitiato murice uellus. Macrobius libro primo ſaturna
lium. Et ipſi curiæ/ad quam uocabantur/Calabre nomen datum eſt:& claſſis:
ꝙ omnis in eam populus uocaretur.
Vgutio Cacula cum c exili utrobiq̧ ſcribitur:nec a calco calcas deducitur/ut Vgutio ſõ Cacula
Pompeius niauit:ſed a κακοσ/auctore Pompeio. Plautus. Video caculam militarem.
Plautus Caculæ militũ ſerui erát/fuſtibus/clauiſq̧ ligneis armati/ad tutelã dominoꝝ.
Seruius Crepido/abrupta dicitur ſaxi altitudo/teſte Seruio:& nonnunq̃ pro cauerna Crepido
Iuuenalis ponitur. Et producit pi ſyllabam/dicente Iuuenale.
Seruius Nulla crepido uacat. Crepida fuit teſte Seruio Tuſcum calciamentum:quod Crepida
Horatius corrigiis ligabatur. Et corripit mediam ſyllabam. Horatius in ſermonibus. Crepidula
Chryſippus dicat ſapiens:crepidas ſibi nunq̃/
Perſius Aut ſoleas fecit. At uero Perſius/calciamentum innuit fuiſſe Græcorum. Ait
enim ſatyra. ii. Non hic qui in crepidis Graiorum ludere geſtit. Nec a crepo
Vgutio crepida deducitur ut Vgutio ſomniauit:ſed græcum eſt uocabulũ/teſte Gel
Gellius lio libro. xiii. noctium atticarum. Et format diminutiue crepidula. Vnde idẽ
Gellius libro præfato ait. Omnia enim id ferme gẽus/quibus plantarum cal
ces tantum in fine reguntur/cætera prope nuda/& teretibus habenis uincta
ſunt/ſoleas dixerunt:& nonnunq̃ græca uoce crepidulas. Et cum c exili/& i la
tino/tam crepida/q̃ crepido ſcribitur.
Vgutio Crypta cũ c/& t exilibus/& y græco ſcribit:nec a crepo deſcẽdit/ut Vgutio ſõ Crypta
niauit:ſꝫ a κρυπτω uerbo/qđ ẽ occulto. Nã ſubterranea cauerna crypta dicit.
Crapula cũ c exili/& unico p ſcribit:nec ab eo quod eſt crudũ deriuatur quaſi Crapula

Vgutio	cruda epula dicatur/ut ſomniauit Vgutio:ſed a κραιπάλη/qđ Cræci dicũt.	
	Creſſa cum c exili/& duplicato ſ ſcribitur:& a κρῆσ/quod eſt Cretenſis/forma	Creſſa
Iuuenalis	tur:ubi apud Græcos/eſt η aſq; diphthongo. Iuuenalis ſatyra decima.	Creſſæa
Ouidius	Nec Sthenobœa minus q̃ Creſſa excãduit:ideſt Cretẽſis Phædra. Oui. heroidũ.	
	Mittit Amazonio Creſſa puella uiro.	
	Creſſæa cum c exili/& duplicato ſ/& æ diphthongo in media ſyllaba/regio	
Herodotus	eſt Macedoniæ litoralis/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo	
Gaſparius	Contus maſculino genere declinatur:non contum neutro/ut Gaſparinus de/	Contus
Vgutio	clinari uoluit. Nec ab eo qui eſt conus deriuat/ut Vgutio/& Catholicon/ ſõ/	Conta
Iuuenalis	niarunt. Sed græcum eſt uocabulum:quod apud nos perticam/ uel ſudem de	
	ſignat. Virgi. & acuta cuſpide contos Iuuenalis.	
	Nocte iter aggreſſus/gladium/contumq; timebis. Et ſcribitur contus cum c	
Ptolemæus	& t exilibus. Conta/urbs eſt Indiæ/teſte Ptolemæo.	
Ptolemæus	Cory cum c exili/& y græco ſcribitur. Promõtoriũ eſt Indiæ/teſte Ptolemæo:	Cory
Ptolemæus	& eiuſdem nominis inſula in Argarico ſinu/ut idem docet Ptolemæus.	Corus
Iuuenalis	Corus cũ r exili/uentus quidã eſt. Et producit primã ſyllabam. Iuuenalis:	Caurus
Lucanus	Atq; habitas/coro ſemper tollendus:& auſtro. Lucanus libro ſecundo.	Chorus
	Portus erat/ſi non uiolentos inſula coros	Chorea
Seruius	Exciperet ſaxis. Nonnunq̃ teſte Seruio/mutamus o litteram in au diphthon	
Virgilius	gum:& dicimus caurus:ut eſt apud Virgilium.	
	Semper hyems/ſemper ſpirantes frigore cauri. Chorus cum ch aſpirato/cho	
Virgilius	ſyllabam corripit. Virgilius libro æneidos ſexto.	
Ouidius	Veſcentes/lætumq; choro pæana canẽtes. Ouidius in faſtis.	
	Prima ſui cœpit Calliopea chori. Chorus in diuerſis temporibus diuerſus	
	fuit:& in diuerſis actibus uarius. Et (ut tradit Feſtus) a corona chorus deduci/	
Feſtus	tur:quod nunc ab omnibus cum c nõ aſpirato ſcribitur. Sed (ut ait) in deriua	
Quitilianus	tiuo aſpirationem aſſumit. Sane auctore Quintiliano/a nonnullis uetuſtiori	
	bus/auctoritate potius q̃ ratione orthographiæ/chorona cũ ch aſpirato an	
	notabatur:quod ex quibuſdam inſcriptiõibus eius temporis/apparere dixit.	
	Quod ſi ueram Feſtus deriuationem a corona tradidit/latinum eſſet chorus	
	uocabulum:non græcum:cuius tamen oppoſitũ apud Græcos habetur. Ideo	
Plato	Platoni magis credendũ eſſe dixerim:qui græcam dictionẽ affirmat:& a Græ	
	ca deriuatione deductam. Ait enim libro ſecundo de legibus. chorus a χαρᾶ/	
	quæ eſt læticia nũcupatur. Corus item cũ c exili/ẽ mẽſuræ genus:ut in Euange	
	lio Lucæ legitur/Tu uero/quantum debes? Qui ait:centum coros tritici. Et a	
	choro/chorea abſq; diphthongo deſcendit/licet apud Græcos ſit ει diphthõ	
	gus in media ſyllaba:quæ apud nos in e modo productum/modo correptũ/	
	conuerſa eſt:ut etiam a Virgilio/& Propertio/utroq; modo poſitũ fuit. Vir/	
Virgilius	gilius libro æneidos nono.	
Virgilius	Deſidiæ cordi/iuuat indulgere choreis. Idem libro æneidos ſexto.	
Propertius	Pars pedibus plaudunt choreas:& carmina ducunt. Propertius.	
Propertius	Nec minus aſſiduis edonis feſſa choreis. Idem.	
Ouidius	Protinus & nuda choreas imitabere ſura. Ouidius li. metamorphoſeos. xiiii.	
Tibullus	Ad numerum motis pedibus duxere choreas. Tibullus.	
	Hic choreæ/cantuſq; uigent:paſſimq; uagantes.	
Propertius	Corona cum c exili/ab omnibus ſcribitur:cuius diminutiuum/eſt coronula/	Corona
	& corola. Propertius.	Coronula
	Me iuuet externis poſitum languere corollis. Corone huius/corones/cum c	Corolla
	non aſpirato/urbs eſt Achaiæ/teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ:	Corone
Plinius	quam Ptolemæus dicit eſſe in ſinu Meſſeniæ/Achaiæ prouĩciæ. Coronis cũ	Coronis
Ptolemæus	c exili/filia fuit Phegyæ/& ſoror Ixionis/teſte Seruio. Coronis item eadẽ ſcri	Coronia
Seruius	ptura appellatur/quicquid in fine additur. Vnde Homerus/roſtratas naues/	Coroneus
Homerus	cotonidas uocat/quia roſtra nauibus addita dicuntur:quæ alias appendices	Coryneus
	uocari poſſunt. Nam & ſera coronide/hoc eſt/ſera appendice/ab Euſtachio	
Euſtachius	uſurpatur ſuper librum primum iliados: quo etiam uocabulo uſus eſt.	

Martialis Martialis in initio libri decimi epigrammatum/ dicens.
Si nimius uideor/feraq; coronide longus Coronia cum c exili/& i latino/no
Ptolemæus men est duarum urbium/teste Ptolemæo:quarum una est Phthiotidis in Ma
cedonia:alia in Bœtia. Coroneus cũ c nõ aspirato/& eus diphthõgo/ꝓpriũ
Ouidius fuit uiri nom̃:cuius meminit Ouidius li.metamorpho.secundo/quom ait.
Nam me Phocaica clarus tellure Coroneus. Corynæus cum c exili/& y græ
Tortellius co/& æ diphthongo in penultima scribitur:etsi a Tortellio/cũ ch aspirato/
& i latino/absq; æ diphthongo/hac uidelicet scriptura chorineus scribi præ
Virgilius cipiatur.proprium fuit uiri nomen:de quo meminit Virgi. li.æneI.v.dicens.
Virgilius Ossaq; lecta cado texit Corynæus aheno. Et libro æneidos nono.
Emathiona Liger/Corynæum sternit Asilas.
Vgutio Corybantes cum c/& t exilibus/& y græco scribitur:nec a choro descendit/ut Corybãtes
Martialis Vgutio somniauit. Populi quidam fuerunt in Creta. Martialis.
Virgilius Et Cybeles picto stat Corybante tholus. Virgilius libro æneidos tertio.
Ouidius Et mater cultrix Cybeles/Corybantiaq; aera. Ouidius.
Hoc Curetes agunt/hoc Corybantes opus.
Cortina cum c/& t exilibus/& i latino scribitur:quod nõnulli græcum uolũt Cortina
esse uocabulum. Alii uero/latinum dicũt/a coriis tractum:ex quibus primo Cortyna
Seruius conficiebatur. Locus est/teste Seruio/unde oraculi præceptũ datur/ dicente Cortyn
Virgilius etiam Virgilio libro æneidos tertio. Gortyna
Plinius Mons circum emugire adytis cortina reclusis.. At uero Plinius li.xxxiiii.na
turalis historiæ/cortinam Apollinis tripodem appellauit. Ait enim. Ex aere
factitauere & cortinas tripodũ/nomine delphicas:quoniã ludis maxime del
Virgilius phici Apollinis dicabãtur. Iuxta quod dixisse uidetur Virgilius li.æneid.vi.
neq; te Phœbi cortina fefellit. Dicta est aũt cortina/teste Seruio super librum
Seruius tertium æneidos/uel ꝙ Apollinis tripus/corio Phytonis tectus est:uel quia
certa illic responsa traduntur:quasi certina:uel (quod est uerius)quia cor illic
uatis tenditur. Nam cauerna quædam fuit in templo Apollinis. hæc ille. Cor
Eustachius tyna cum c/& t exilibus/& y græco/& cortyn huius cortynis/teste Eustachio/
in recto/declinari põt. Vrbs est Cretæ:quæ a nonnullis/Græcorũ more/Gor
tyna scribitur. Nã apud Græcos cum g in initio γορτυνη scribi consueuit.
Cophinus cũ c exili/& i latino scribitur:nec ab hoc uerbo cauo cauas deriuat/ Cophinus
Rhabanus ut Vgutio/Rhabanus/Catholicon/somniarũt. Sed græcũ magis ẽ/uocabulũ:
Vgutio quod latine corbis transfertur. Et corripit mediã syllabã. Iuuenalis satyra.iii.
Iuuenalis Iudæis/quorum cophinus/phœnum/atq; supellex.
Cholera cũ ch aspirato/& unico l scribitur:nec a colu penso descendit/ut Vgu Cholera
Vgutio tio somniauit:sed a χολή/quod Græci dicunt:& a nostris bilis uocatur.
Conopeum cum c exili/& unico n scribitur. Genus est tentorii/ex filo cõtexti: Conopeum
quod ad euitandos culices/supra lectũ explicari consueuit. Neq; ab eo qui est
Vgutio conus/uel canopus/deducitur/ut Vgutio somniauit. Sed ex Græco/quod est
Seruius κωνῶψ trahitur/testibus Seruio/& Acrone super illud Horatii in epodo:sol
Acron aspicit conopeum:in hæc uerba dicente. Conopes græce/latine culices dicunt.
Et quia in Aegypto multi sunt culices/etiã habitacula/quæ sibi Aegyptii fa/
ciunt ad arcendã culicum molestiam/conopea appellantur. Hæc ille. Et pro/
Iuuenalis ducit penultimam syllabam. Iuuenalis satyra sexta.
Vt testudineo tibi Lentule conopeo:ubi spondeus quintũ locum detinet.
Colossus cum c exili/& unico l/& duplicato s scribitur:nec ex colo colis/& os Colossus
ossis componitur:quasi colens ossa colossus dicatur/ut ridiculus somniauit
Vgutio Vgutio. Verum(ut tradit Tortellius)a colon quod est membrũ/ deriuatur:
Tortellius quia(ut ait)pro membrosa/& alta statua/colossus ponitur. Neq; hæc mihi
etymologia placet. Ideo Festo magis crediderĩ:qui a Colosso artifice/a quo
Festus primũ colossus formatus est/colossum cognominatum dixit. Fuit enim co/
lossus apud Rhodum insulam statua solis/alta pedes centum/& quinq;.
Simonides At uero Simonides/a Lachete/ Lindium hoc est Rhodium colossum/
fabricatũ asserit/quom ait. τὸν ἐν ῥόδῳ κολοσσὸν ὀκτάκις δέκα λάχης

ἐποίει πηχέων ὀ' λιρδιοσ. Si autẽ græca magis placet interpretatio, ἀπὸ τοῦ κολούειν τὰ ὄσσε, idest ab hebetando aſpcectu, coloſſus dictus eſt: qa ſcilicet ſtatuam tam altam ĩtuentes, uiſu hebetantur: ut etiam apud illos Sui
Suidas das interpretatus eſt. Et a primo Rhodi coloſſo, aliæ in diuerſis orbis parti
Martialis bus. ſtatuæ, coloſſi dicti ſũt. Vnde de ĩperatoris ſtatua Rõani, Martialis ait.
Iuuenalis Hic ubi ſydereus propius uidet aſtra coloſſus. Et Iuuenalis.
Et de marmoreo citharam ſuſpende coloſſo.

Cœnobium cum c exili, & œ diphthongo, & i latino ſcribitur: nec ab habito Cœnobiũ
Vgutio deducitur, ut Vgutio ſomniauit. Sed græcum magis eſt uocabulum: compo ſitumq́; ex κοινοσ, quod eſt cõis, & βιοσ uita. Quare cœnobium, locus eſt, in quo communis uita ducitur.

Colobium cum c exili & unico l, & i latino ſcribitur: nec ab eo quod eſt collũ Colobium
Vgutio deſcendit ut Vgutio ſomniauit. Sed a κολοβῶ uerbo, quod eſt breuio for
Seruius matur, auctore Seruio. Genus eſt ueſtis.

Cœmiteriũ cũ c, & t exilib', & œ diphthõgo, & i latĩo utrobiq; ſcribitur: & a κοιμάομαι uerbo deducitur, qđ eſt dormio. Et dici põt mortuoꝝ dormitoriũ. Cœmiteriũ
Neq; enim, multiplex de hoc uocabulo Vgutionis ſomnium, ſilentio inuol uendum putaui. Ait enim Vgutio. Cimiteriũ, ex cimis græce, quod dulcis in
Vgutio terpretatur, & ſterion, ſtatio, componitur: quaſi cimiſteriũ dicatur: idest dul cis ſtatio animarum: uel dicitur cimiterium, quaſi ciniſterium: quia ibi cinis te ritur mortuoꝝ: uel dicitur cimiteriũ, a cis præpoſitione: quia cis, idest ante eccleſiam fieri ſolet: uel dicitur ſic: quaſi circum tritum pro foſſis mortuorũ ibi factis. O ſomniabũdũ hoĩem. Quid eni? Nã & idẽ Catholicõ cõfirmauit.

Clypeus maſculino genere, & clypeũ neutro, declinari põt, teſtibus Capro, & Clypeus
Caper Seruio ſuper librũ nonum æneidos, Dicente Virgilio libro nono. Clypeum
Seruius & clypeum ſuper intonat ingens. Clypea
Virgilius Et cum c exili, & y græco ſcribitur: neq; a clepo clepis deſcendit, ut Vgutio
Vgutio ſomniauit: ſed nec a cluo cluis, ut nonnulli gramatici uoluerunt. Sed teſte Pli
Plinius nio li. xxxv. naturalis hiſtoriæ, a γλύφω uerbo, quod eſt ſculpo deriuatur: ita ut dicatur clypeus, quaſi γλυπτοσ: hoc ẽ ſculptus, g in c, mutato. Verba Pli nii hæc ſunt. Scutis enim, qualibus apud Troiã pugnatum eſt, continebantur imagines: unde & nomen habuerunt clypeorum: non ut peruerſa grãmatico
Ptolemæus rum ſubtilitas uoluit a cluendo deduci. Hæc ille. Clypea, urbs eſt Aphricæ, te
Lucanus ſte Ptolemæo. Lucanus libro quarto.
Et clypeam tenuit, ſtationis litora notæ.

Ouidius Claros cum c exili ſcribitur. Inſula eſt una ex cycladibus: de qua Ouidius libro Claros
metamorphoſeos primo. Claria
Et claros, & Tenedos, Pataræaq; regia ſeruit. Claria cum c exili, urbs ẽ in Cla Clarius
Ouidius ro inſula. Clarius cum c non aſpirato, cognomen eſt Apollinis. Ouidius li Clarium
bro faſtorum primo.
& Clario miſſa legenda deo. Clarium cum c exili, oppidum eſt in cõfinio Co
Seruius lophoniorum, teſte Seruio ſuper librum tertium æneidos.

Claſſis cum c exili, & duplicato ſ ſcribitur: & dicitur nauium collecta multitudo Claſſis
Virgilius & nonnunq̃ pro una tantum naui ponitur: ut eſt apud Virg. li. æneidos. vi. Claſſici
Seruius Lyciæ ductorem claſſis Orontem. Vbi dicit Seruius. Apertum exemplũ claſ Claſſicum
ſem etiã dici unam nauem: & hoc, quia unius ſolius nauis Orõtes ductor fuit. Aliquando claſſes, inſtructi exercitus, uel equeſtres turmæ appellantur, teſti
Marcellus bus Marcello, & Seruio. Vnde Virgilius libro æneidos tertio ait.
Seruius ſcio me Danais e claſſibus unum. Idem libro æneidos ſecundo.
Virgilius Claſſibus hic locus ẽ. Claſſis facit ĩ ablatiuo ſingulari, claſſe, uel claſſi. Virgi.
Virgilius Aduectum Aeneam claſſi: niſi forte uelimus dicere, datiuũ pro ablatiuo po
Virgilius ſitum eſſe. A claſſe claſſici dicebantur, teſte Gellio li. ſeptĩo, noctiũ atticarum.
Gellius Hi erãt tm̃ priæ claſſis hoĩes, q cẽtũ, & uigitiqnq; aeris ampliuſue, cẽſierant.
Pompeius Claſſici item (ut ſcribit Pompeius) appellabantur teſtes, qui ſignãdis teſtamẽ tis adhibebãtur. Claſſicũ, teſte Petronio, cornu uocatur, uel tuba: quæ conuo

Petronius candi causa/facta erant.Et nõ tuba solũ/sed etiá sonũm tubæ/classicum signi
ficare hẽt/teste Seruio super li.vii.æneí.Virgi.li.præfato.Classica nãq; sonát.
Seruius Colocynta cum c/& t exilibus/& unico l/& y græco scribitur.Agrestis est cu/ Colocynta
Virgilius curbita/teste Dioscoride:quæ & colocyntis huius colocyntidis/uel colocynti Colocyntis
Dioscorides dos(ut Isidorus tradit/& Papias)declinatur.Qua etiá declinatione/usus est Colocynti
Isidorus Hieronymus in quarto libro regũ quinto capitulo/quom dixit.Et collegit da
Papias ex ea colocyntidas agri:qui græcus accusatiuus pluralis est.Vgutio autẽ/di/ Coloquíta
Hierõymus cit posse declinari/hæc colocyntida huius colocyntidæ.Quod si uerum est/
Vgutio ab accusatiuo græco κολοκύντιδα/formari in recto colocyntida oportet.
Sunt tamen/qui uertentes c in q/& y græcum in u nostrum/insuper & i litte
ram interponentes/coloquinta enuntiant.
Propertius Cornix cum c exili/& i latino scribitur:& producit in obliquis ni syllabá.Pro Cornix
Iuuenalis pertius.Aut si quis motas cornicis senserit alas.Iuuenalis satyra decima. Cornicula
Exemplum uitæ fuit a cornice secundæ.Auis est nota.Et format per diminu Cornicor
tionem cornicula.A cornice formatur uerbum deponens cornicor/ni sylla/ Cornus
Persius ba producta.Persius.Nescio quid tecum graue cornicaris inepte:idest more Cornum
cornicum garris.Cornus fœminini generis/arbor est nota.Et tam quarta/q̃ Cornu
Priscianus secunda declinatione/Prisciano teste declinari potest:cuius fructus/& lignũ/ Corna
Virgilius cornũ uocatur:quin & hæc cornus ꝓ ligno cõperit/dicẽte Virg.li.æneí.viiii.
Coniecto sternit iaculo/uolat Itala cornus:hoc est tælũ/ uel iaculũ ex corno.
Lucanus hoc cornu/& hic cornus huius cornus/declinari põt:ut ẽ apud Lucanũ li.vi.
Ouidius cornus tibi cura sinistri.Cõperitur ẽt hoc cornũ huius corni:quod Ouidius.
Priscianus ipse protulit/quom dixit:flexile cornum.Quod etiá Priscianus ipse annota/
Ptolemæus uit.est etiá Cornus/urbs Sardiniæ insulæ mediterranea/teste Ptolemæo:Cor
Ptolemæus na/nomen est duarum urbiũ/ut idem Ptolemæus ostendit:quarũ una est in
Armenia miori/penes Euphratẽ fluuiũ.Est aũt præfectura.Alia ẽ i Lycaonia.
Liuius Caritas/& caritudo/in uno significato accipi possunt.Liuius li.ii.ab urbe cõdita. Caritas
Caritas primũ erat annonæ.Et cum c/& t exilibus/& i latino scribitur.Nam Caritudo
a careo cares descẽdit.Vnde ẽt carus in ea significatiõe scribi debet cũ c exili. Carus
Charitas cũ ch aspirato/& i latio/& t exili/amoris est spẽs.Vnde amor ad oia/ Charitas
charitas ad hoies.hẽtur Inde charus gratus/uł amore ꝺuictus/cũ ch aspirato/ Charus
secundũ orthographiæ rationẽ/ãnotat..Charites eadẽ scriptura/dici possũt Charites
Antimachus gratiæ/quas Antimachus/Solis/& Aeglæ filias fuisse dixit.Orpheus autem/ Charithos
Orpheus tres Iouis filias fuisse tradit:quas & uno uersu comprehendit/quom ait.
ἀγλαΐη θαλίη τε καὶ εὐφροσύνη πολύολβος.Ausonius.
Ausonius Tris charites:tria fata:triplex uox:trina elementa.Carithos cũ c exili/& i lati
no/& th aspirato/insula est una ex cycladibus.
Catacrisis cũ c exili utrobiq;/& t non aspirato/& i latino in utraq; syllaba scribi Catacrisis
tur:& dici põt condemnatio/seu diiudicatio.Catachresis cũ c exili in initio/ Catachresis
& t non aspirato in secunda/& ch aspirato in tertia syllaba/& e ante s/dici po
test abusio/seu usurpatio.
Varro Canis/& canes/in recto/ueteres protulere/teste Varrõe de lingua latina/ Canis
Ennius Enniũ inducente dicentem. Canes
Diomedes Tantum idem quasi fræta canes sine dentibus latrat.Canis/cõis generis ẽ:& Canicula
Priscianus format diminutiue canicula/testibus Diomede/& Prisciáo.Persius. Caniculus
Persius Hem qd agis?siccas in sana canicula messes.Vgutio dicit/ꝗ a canis formatur Catulus
Vgutio diminutiuũ etiam caniculus:quom tamẽ pro masculino catulus potius dica Catellus
tur/& catellus.Vnde in euangelio Matthæi legitur.Nam & catelli edũt de mi Catullus
Virgilius cis/quæ cadunt de mensa dominorum suorum.Virgilius.
Pompeius Sic canibus catulos similes:sic matribus hædos.Catulus eadem litteratura
Lucanus genus est uinculi/teste Põpeio:necnon proprium uiri nomen:de quo Luca
nus libro secundo.
Iuuenalis Vt Catulo iacuit Lepidus.Quædam etiam Romæ familia Catulorum fuit:
de quibus intellexit Iuuenalis/quom dixit.
Et Catulis/Paulisq; minoribus/& Fabiis/&

Omnibus ad podiũ ſpectãtibus. Catullus cum duplicato l/quidam fuit poeta
Ouidius Veronẽſis: qui ab oĩbus doctus habitus ẽ: de quo Ouidius meminit/dicens.
Mantua Virgilio gaudet: Verona Catullo:
Tibullus Pelignæ gentis gloria dicar ego. Et Tibullus ait.
Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus.
Martialis Verona docti ſyllabas amat uatis
Cancer huius cancri maſculini generis/cum c exili utrobiq; ſcribitur: nec a con Cancer
Vgutio cha deſcendit/ut Vgutio ſomniauit. Signum eſt cæleſte: qui alias carcinus cũ Carcinus
Lucanus c exili utrobiq;/& i latino uocat. Et corripit mediá ſyllabam. Lucanus li. viiii. Gangræna
Par geminis chiron/& idem quod carcinus ardens. Cancer item/genus eſt
Feſtus Piſcis: quæ alio nomine/teſtibus Feſto/& Nonio/gangræna cũ æ diphthõgo
Nonius in media ſyllaba appellatur/dicente etiam Lucillio ſatyrarum primo libro.
Lucillius Serpere uti gangræna malo/atq; hæc peſtica poſſet. Cancer eadem ſcriptu
Priſcianus ra/neutri ẽ generis/pro morbo/teſte Priſciáo: & facit i genitiuo canceris.
Chaos cum ch aſpirato ſcribitur: & neutri generis eſt/indeclinabile tamẽ. Fuit Chaos
Heſiodus teſte Heſiodo in theogonia/confuſa quædam ab initio unitas/quam princi Chaus
Ouidius piũ eſſe dixit ꝓductionis omniũ rerũ. Quod ẽt cõfirmauit Ouidi. quom ait.
Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:
Quem dixere chaos. Comperitur nonnũq̃ chaus ſecunda declinatione decli
Priſcianus nabile/teſte Priſciano. Ouidius libro metamorphoſeos. xiiii.
Ouidius Et noctem noctiſq; deos/ereboq;/chaoq;/
Pronapides Conuocat. Fuit ẽt chaos/demogorgonis uxor/teſte Pronapide poeta græco.
Caupo/& copo/in recto dici põt. Simili modo/caupona/& copona. Et rectius Caupo
Feſtus quidẽ copona/q̃ caupona (ut ſcribit Feſtus) effertur. Et (ut tradit Priſcianus) Copo
Priſcianus caupo cõis generis eſt: q̃q̃ habeat fœmininum caupona/tam pro taberna Caupona
Marcellus ria q̃ pro taberna. Capronæ/iubæ/uel comæ dicuntur deuexe/hoc eſt/ante Copona
Pompeius frontem/auctoribus Marcello/& Pompeio: quo capillorum ornatu/oculis Capronæ
quidem uenuſto/ſed libidinis indice/mulierculæ In ſubres ſe decorare con/
Lucillius ſueuerunt. Lucillius ſatyrarum. xvii.
Aptari caput/atq; comas fluitare capronas: hoc eſt/a capite pronas.
Probus Criminor/cõmune uerbũ eſt/teſte Probo. dicimus enim. Criminor te: & crimi Criminor
Priſcianus nor abs te. Veteres tamẽ/etiá crimino criminas protulerunt/teſtibus Priſcia Crimino
Marcellus no/& Marcello/Enniũ inducẽte dicentẽ. Is nõ bñ tibi uult/q falſo te crimiat.
Ennius Chremes cum ch aſpirato ſcribitur. Propriũ uiri nomen fuit. Et facit in geniti/ Chremes
Priſcianus uo chremis/uel chremetis/teſte Priſciano.
Clyſter huius clyſteris/maſculino genere/& clyſterium neutro/decliari poteſt: Clyſter
& cum c/& t exilibus/& y græco ſcribitur: & a κλύζω/quod eſt lauo deriuatur. Clyſteriũ
Nam clyſtere aluum ægrotantium lauare/ſiue repurgare/medici conſueue/
runt. Et producit clyſter ſte ſyllabam in obliquis: ſicut crater: quia apud græ/
Macer cos cũ η in ſcd'a ſyllaba κλιστηρ ſcribit: & κρατηρ: quæ apud illos ꝓducta/
ẽ. Macer tñ de uiribus hærbarũ/ſte ſyllabá præter natura corripuit/quom ait.
Macer Appoſitus digitis/aut intus clyſtere fuſus Et iterum.
Hoc unguen uel clyſterio ſi funditur intus.
Caro/& carnis/in recto/declinari põt: quod etiam patet per genitiuum carnis. Caro
Nam ab eo/quod eſt caro/fit genitiuus ſecundum analogiam/caronis: quod Carnis
Liuius tamen nuſq̃ lectum eſt. Vnde Liuius libro. xxvi. ab urbe cõdita/inquit. Laurẽ Carnicula
Priſcianus tibus carnis quæ dari debet/data non fuerat. Carnis/teſte Priſciano/formai Caruncula
Varro diminutiue carnicula: caro uero/caruncula. Varro in andabatis. Sed quid po
tius o homo/q̃ caruncula noſtra?
Gellius Cõfiteor/commune uerbũ eſt/teſtibus Gellio libro. xv. noctium atticarum/& Confiteor
Priſcianus Priſciano. Vnde in. xii. tabulis/ſcriptũ eſt. Aeris confeſſi/rebuſq; iudicatis tri
ginta dies iuſti. Et in legenda ſancti Gorgonii legitur. Vt quid in illo crimen
inducitur/quod a nobis omnibus confitetur?
Concinno concinnas cum duplicato n ſcribitur: & ſignificat apre componere. Concinno
Quare minores male illud Pſalmi enuntiant. Iniuſtitias manus ueſtræ conci Concino

nant/ci syllabam corripiendo:quasi sit imperatiuum a concino concinis:qd
ex con/& cano componitur:cum ibi concinnant temporis præsentis sit indi
catiui modi. Vnde in alio psalmo legitur. Et lingua tua concinnabat dolos.
Nam concino tertiæ coniugationis est:concinno autem primæ.

Coniunx cõmunis generis/facit in genitiuo coniugis n littera abiecta. Quidã — Coniunx
Priscianus — tamen (ut Priscianus scribit/& Phocas) coniux in recto absq; n/dici debere — Coniux.
Phocas — putauerunt. Nam & utrunq; formari potest:coniunx a coniungo cõiungis/ — Consecro
quod in genitiuo secundum analogiam coniungis facit Et coniux absq; n/ — Consecror
a coniugo coniugas:cuius genitiuus erit (quo utimur) coniugis.

Marcellus — Consecro consecras/& cõsecror deponens/dici potest/teste Marcello. Vnde &
Plautus — Plautus ait in Persa. Si quis hic conatus ambulat/magnifice consecrabor/
Acron — pro consecrabo.

Crusta fœminino genere/& crustum neutro/declinari potest. Verũ (ut Acron — Crusta
Seruius — tradidit ĩ Horatium/& in Virgilium Seruius) inter crustam & crustũ/hoc di — Crustũ
Virgilius — stat:q; neutro genere crustũ/de re dicitur comestibili:ut est apud Virgilium — Crustulum
libro æneidos septimo. — Crustula

Et uiolare manu/malisq; audacibus/orbem.

Fatalis crusti. Quom uero crusta fœminino genere profertur/de re (ut iidem
aiunt) intelligitur non comestibili:ut est crusta metalli/ligni/glaciei/dicente
Virgilius — etiam in georgicis Virgilio.

Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ. Sed hæc traditio non semper
obseruata est. Vnde Varro de lingua latina/ait. Crustulum a crusta pultis/eo
Varro — q; ut corium exuritur/crusta dicta. Quare nihil differre dixerim/crustum ꝓ
Hierõymus — tuleris/aut crustam:& ab his diminutiue crustulum/aut Crustulam. Hierony
mus in exodo capitulo. xxviiii. Tolle panes azymos:& crustulam absq; fer
Horatius — mento. Horatius sermone. xiii.

Horatius — Sunt quorum igneum noua tantũ crustula promit. Idem sermone primo.
Iuuenalis — Pueris olim dant crustula blandi Doctores. Iuuenalis.
Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo.

Creta huius cretæ/& Crete huius cretes/declinari põt. Insula est/alias masculio — Creta
genere/Candax cognominatus. Et a creta fit Cretæus cum æ diphthongo in — Crete
Virgilius — media syllaba/& Cretensis. Virgilius libro æneidos. xii. — Cretæus
Apostolus — Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida. Et Apostolus ait. Cretenses sem/ — Cretensis
per mendaces.

Cherrhonesus cum ch aspirato/& duplicato r/secundo aspirato/& unico s scri — Cherrho
bitur:componiturq;/ex χερροσ/quod apud antiquos terram dicit/& ῥῆσοσ — nesus
insula. Vnde cherrhonesus terra est/fere undiq; mari cincta. Chersonesus cũ — Cherʃone
ch aspirato/& unico s in penultima syllaba/idem significat/quod & cherrho — sus
nesus. Nam componitur ex χερσοσ/quod similiter terram apud nos idicat/
& ῥῆσοσ/quæ est insula.

Cytisus cum c exili in initio/sequente y græco/& t non aspirato/sequẽte i latio/ — Cytisus
& unico s scribitur. Insula est:a qua/& cytisus hærba nomen traxit/testibus — Cichesus
Plinius — Plinio libro. xiii. naturalis historiæ/& Seruio super secundum georgicorum. — Cirtiscus
Seruius — Et corripit primam/& secundam syllabam. Virgilius in Corydone. — Cyzicus
Virgilius — Florentem cytisum sequitur lasciua capella. Cichesus cũ c exili in initio/& i la
tino/& ch aspirato in secunda syllaba sequente e & unico s/fluuius ponitur ab
Homerus — Homero in hymno Apollinis.

Cirtiscus cum c exili utrobiq;/& t non aspirato/& i latino in prima/& secun/
Herodotus — da syllaba/fluuius est Scythiæ/teste Herodoto. Cyzicus cum c exili utrobiq;/
Florus — & y græco in prima/& i latino in media syllaba/urbs fuit Asiæ/teste Floro li
Syllius — bro tertio:cuius meminit Syllius libro. xii. dicens.
Ouidius — Infestum bello quateret cum Cyzicus Argos. Et Ouidius libro. i. tristium.
Hincq; Propontiacis hærentem Cyzicon oris.

Ptolemæus — Cnosus cum c exili scribitur. urbs fuit Cretæ/teste Ptolemæo:quæ a nonnullis/ — Cnosus
propter consonantiam ipsam litterarum/cum g Gnosus scribitur. — Gnosus

Psalmogra Crystallus fœminino genere/& crystallum neutro/declinari potest. Psalmo/ Crystallus
phus graphus. Mittit crystallum suam/sicut buccellas. Martialis. Crystallum
Martialis Cum tibi Niliacus portet crystalla cataplus. At uero Isidorus/& Papias/cry
Isidorus stallus masculini tradunt esse generis. Et cum c & t exilibus/& y græco/& du
Papias plicato l scribitur: componiturq́ꝫ/ex κρύοσ/quod est gelu/& σΤελλω contra
ho: ita ut gelu concretum/crystallum dicatur.

Consulo consulis uerbum/quom pro eo quod est peto/uel interrogo/ponitur/ Consilio
duos post se regit accusatiuos diuersos: ut consulo te unum consilium. Non/ Consultum
Macrobius nunq̃ post accusatiuum/regit genitiuum: ut est apud Macrobium. Consulo Consultus
te boni. Quando uero pro eo quod ē consiliū do/consulo accipitur/datiuo/ Consultor
& accusatiuo iungitur/ut consulo tibi uirtutem. Nonnunq̃ cum datiuo solū Consul
Ouidius construitur. Ouidius heroidum. Proconsul
At bene consuluit casto deus aequus amori: idest fauit/uel prouidit. Consulo Consilium
facit in supino consultum. Vnde hic consultus huius consultus/& hoc consul Consilior
tum/in uno significato. Valerius Antias annalium sexto. hoc senatuis consul
Antias tum/prior factum est: ubi teste Prisciano/prior neutri generis est/antiquorū
Priscianus more: q neutro genere in or cōparatiua ꝓnūtiabant. Horatius in epistolis.
Horatius Qui consulta patrum/qui leges/iuraq́ꝫ seruat. Consultus quandoq́ꝫ partici
pium est: ut consulti medici dixerunt eundem esse langorem: quandoq́ꝫ no
men. Et tunc is dicitur/qui prudens/& sciens est: dignusq́ꝫ/ut ab eo consiliū
Liuius petatur. Liuius libro decimo ab urbe condita. Callidos sollertesq́ꝫ/iuris/atq́ꝫ
eloquētiæ consultos: unde & iuris & iure consultus/utroq́ꝫ modo dicitur: si/
Horatius cut iuris & iure peritus. Horatius in epistolis.
Seruius Quædam (si credis consultis) mancipat usus. Consultus (inquit Seruius sup
librum xi. æneidos) is appellatur qui consulitur: consultor uero/qui cōsulit.
Acron At contra Acron super sermonem primum Horatii/consultus (inquit) est/q
docet: consultor uero/qui discit. Hi auctores longe inter se contraria sentire
uidentur. Nos autem & cum Seruio dicimus consultum esse/qui consulitur:
& tūc esse participium/ut prætactum est: & consultorem eum uocari/qui alii
Salustius consulit: ut apud Salustium in Iugurtha. Simul ab eo petunt/ut fauor/consul
torq́ꝫ adsit. Rursum & cum Acrone tenemus/consultum scilicet eum appel/
lari/qui docet: & tunc esse nomen/ut supra ostendimus: & consultorem eum
Horatius dici/qui discit/testante hoc Horatio sermone primo/quom ait.
Agricolam laudat iuris/legumq́ꝫ peritus/
Sub galli cantum consultor ubi hostia pulsat. A consulo consul deducitur/te
Pomponius ste Pomponio de origine iuris. proconsul autem/non is est/qui pro alio con
Vgutio sule præest prouinciæ/ut indoctus tradit Vgutio: sed qui cum potestate con/
sulari/extra ordinem ad aliquam prouinciam administrandam mittitur: præ
terq̃/ꝙ non duodecim fasces eum præcedunt/qui præcedunt consulem: sed
tantum sex: ut etiam prætorem: & præsidem. Simili modo proprætor uoca
tur/non qui pro alio præturam/sed qui extraodinariam gerit. Sic proquæ/
Fenestella stor/& similes. Lege Fenestellam. A consulo quidam putant consilium dici.
Quod si uerum esset/consulium potius/q̃ consiliū/efferri deberet. Alii a cō
ciliando dictum existimant: ut dicatur consilium/quasi concilium: eo ꝙ in
Festus unam sententiam plurium mentes concilient/& conueniant. Nos autem cum
Festo/a consilendo consilium tractum putamus: quia uno consulente/ceteri
Plasmogra consileant. Ab eo quod est consilium/formatur consilior deponens uerbum
phus ut est apud Plasmographum. In eo dum conuenirent simul aduersum me/ac
cipere animam meam consiliati sunt.

Cucumer/& cucumis/in recto/declinari potest: & cum c exili utrobiq́ꝫ scribitur Cucumer
mediamq́ꝫ syllabam/tam cucumer/q̃ cucumis corripit: etsi Alexāder produ Cucumis
Vgutio xerit/dicens. sed deme cucumer. Nec ab eo quod est amarus/cucumis deduci Cucuma
Varro tur/ut ridiculus somniauit Vgutio: sed auctore Varrōe de lingua latina/a cur
Virgilius uore dictus est: ita ut dicant cucūeres/quasi curuicumeres. Virgi. i georgicis.
Propertius Cresceret in uentrem cucumis: nec sera comantem. Propertius.

Cæruleus cucumis/tumidoq; cucurbita uentre. Cucuma eadem scriptura/genus est uasis æneci.

Chytropus Chytropoda Chytropus/huius chytropodis/sicut Oedipus/Melampus/tripus/format genitiuum. Et cum ch aspirato/& y græco/& t exili scribitur:componiturq; ex χυτρον/quæ est olla/& πους pes. Hesiodus Hesiodus μηδ᾽ ἀπὸ χυτροπόδων.i. neq; ex chytropodibus. Olla est pedes habens:quod corrupto uocabulo ab Vgutio Vgutione/hac scitropes scriptura appellatur. Et ab accusatiuo græco χυτροποδα/nõnulli hæc chytropoda/declinari posse uoluerunt:sicut hic tripus dicitur:& ab accusatiuo græco τριποδα/hæc tripoda huius tripodæ.

Cetra Cetra cũ c/& t exilibus scribitur:non autem cum s in initio/hac uidelicet scriptu Vgutio ra scetra/ut scribendum tradit Vgutio. Virgilius.

Virgilius Læuam cetra tegit:idest scutum.

Claustrum Clostrum Diomedes Claustrum/& clostrum/teste Diomede/efferri potest. Et i singulari numero neutri tantum generis est:in plurali uero/tam masculini/q̃ neutri.

Casale Casalis Casale neutro genere/& casalis masculino/declinari potest:quo uidelicet gene Philelphus re/hoc est masculino/usus est Philelphus in cõsolatoria/dicens. Apud Casalem/cognomento maiorem.

Condulus Condaliũ Festus Cõdulus/anulus ẽ. Condaliũ/anuli ẽt est genus:ut de utroq; scribit Festus.

Cuntor Cunto Contor Conto Contor pro eo/quod ẽ moror/uel dubito/cum u/ pro eo uero/quod est quæ/ Priscianus ro/cum o contor scribi cõsueuit. Veteres ẽt cunto/& conto protulerunt te/ Marcellus stibus Prisciano/& Marcello/Accium inducente dicentem.

Accius Aegroto cuntant animo sufferre laborem. Et Næuius belli punici libro secũ Næuius do/ait. Blande/& docte percontat.

Cõsternor Consterno Consternor consternaris deponens est uerbum:quin etiam & consterno con/ Salustius sternas cõperitur. Vnde passiuũ protulit Salustius libro historiarũ primo/di/ Ouidius cens. Et qui sine rectoribus exterriti/aut saucii/consternãtur. Ouidius i fastis.

Catullus Quom consternatis diripereris Equis. Catullus.

Ah misera/assiduis quã luctibus externauit:ubi spondeus qntũ locũ detinet.

Consterno consternis tertiæ coniugatiõis/facit in præterito constraui/& cõsternui:ut in uerbo sterno dicemus.

Commentarius Commentarium Cõmẽtum Cõmentarius cum duplicato m/masculino genere/& cõmentarium neutro/de Liuius clinari potest. Liuius libro. xlviii. Quæri iussit ab eo/quem de iis rebus com/ Gellius mentarium/a patre accepisset. Gellius in noctibus atticis. Est adeo Probi grã/ Gellius matici commentarius/satis curiose factus. Idem. Nõnulli grammatici/qui cõ Cicero mentaria in Virgilium composuerunt. Cicero in Bruto. Non est oratio:sed capita rerum/& orationis commentarium Paulo plenius. Cõmentarius/uel Priscianus cõmentarium/secundum Priscianum/est plurium/studio/uel doctrina/mẽte habitorum/in unum collectio. in alio autem significato/auctorum enarratio/uel expositio/seu interpretatio dicitur. Commentarios numero tantum Cicero plurali/libros dicimus. Cicero. Sunt hi fundi Brute/quos tibi pater publicis commentariis consignatos reliquit. Quin & singulari numero/si plures sunt/ primus/& secundus cõmentarius/dici potest. Si uero singuli sunt/utroq; genere commentarius/uel commentarium dixeris. Commentarius item/is uocatur/qui commentarium/hoc est commentum composuit. Nã pro cõ Nigidius mentario/commẽtum a Nigidio ponitur:& Donato. Seruius super primum Donatus georgicorum. Superfluam mouet quæstionẽ cõmẽtarii. Idem super librũ. vii. Seruius æneidos. dicit ẽt quidam commentarius:conuecta/non conuexa legendum.

Curro Seruius Curro facit in præterito cucuri:quod ueteres cecuri dicebant. Composita cum Priscianus curro/quandoq; præteritum geminant:quandoq; non/teste Prisciano:quod Virgilius etiam auctoritatibus comprobauit. Virgilius libro æneidos quarto.

Liuius Decurrere iugis:alii de parte patentes

Transmittunt cursu campos. Liuius libro xxii. ab urbe condita. Qua cuiq; p Cato ximum fuit/decucurrerunt. Cato contra Caium Pisonem. Video hac tempe/ Terentius state concurrisse omnes aduersarios. Terentius in ecyra. Vna illarum interea Plautus propere præcucurrit. Plautus in sticho. Præcucurri/ut nunciarẽ nuntiũ expo

Cæsar	tabilem. Cæsar ad Virgilium. Excucurristi a Neapoli.	
Pompeius	Claritudo/& claritas/in uno significato accipi possunt/auctoribus Pompeio/	Claritudo
Nonius	& Nonio: quin & claredo pro claritudine ponitur.	Claritas
Caper	Cops/& copiosus in uno significato/dici potest/ut Caper testatur/& Marcellus.	Claredo
Marcellus	Vnde & Plautus ait in psedulo. Atq; ego nunc me ut gloriosum faciam/&	Cops
Plautus	copi pectore.	Copiosus
Nonius	Castitas/& castitudo in uno significato/accipi possũt/ut scribit Nonius/Acci/	Castitas
Accius	um inducẽs ita dicentem. Ibi fas/ibi contam antiquam castitudinem.	Castitudo
Marcellus	Cauda/& coda/efferri potest/teste Marcello: qui & Varronem refert scripsisse.	Cauda
Varro	Sed ut canis sine coda.	Coda
Nonius	Concordia/& concorditas/in una significatione dici potest/teste Nonio/Pacu	Concordia
Pacuuius	uium referente dicentem. Concorditatem hospitio adiũctam/perpetem ꝑ/	Concordi/tas
Marcellus	bitatem conseruetis.	
Sisenna	Crebritudo/& crebritas/in una significatiõe accipi possunt/teste Marcello. Vn	Crebritudo
	de & Sisepnam refert dixisse libro.iiii.historiarum. Nam clãdestina celeriter	Celebritas
	transigi crebritudine/apud notos cogitata dici debet: non explanari.	
Lucillius	Coxa/& coxendix/in uno significato dici põt. Lucillius. Truncus sustinetur a	Coxa
Varro	coxendicibus. Varro de re rustica libro primo. Lata fronte/simulato pectore/	Coxendtx
Marcellus	lassis coxendicibus: idest coxis: ut exponit Marcellus. Serenus.	
Serenus	Dilue præterea glomeramina/quæ gerit intus	
	Clausa acies/itergeminæ coxẽdicis umbras. Alii dicũt coxẽdicẽ/coxarũ uerte	
	brũ significare: quod græce ισχιον dicitur: unde ischiatici appellati sunt.	
	Cichorea fœminino genere/& cichoreum neutro/d̃clinari potest: & cum c exi	Cichorea
Horatius	li in initio/& i lationo/& ch aspirato in secunda syllaba scribitur. Horatius in	Cichoreũ
	primo carminum.	
Plinius	Me cichoreæ/leuesq; maluæ. Plinius libro.xxi. naturalibus historiæ. proxima	
	auctoritas cichoreo est: quod intubum diximus erraticum. Item libro.xx. Ci	
	choreum refrigerat in cybo sumptum.	
Plinius	Contẽplor/deponens est uerbum. Veteres tamen/etiam contemplo ꝓtulerũt/	Contẽplor
Nonius	testibus Nonio/& Prisciano. Vnde & Plautus ait in asinaria. Mecum caput	Cõtemplo
Priscianus	contemples. Simili modo protulit Ennius cum/referente Varrone de lingua	
Plautus	latina/dixit in Medea. Contẽpla: & templũ: Cereris ad læuam aspice.	
Ennius	Cõplector/deponẽs est uerbum: quod tamẽ Priscianus tradit esse cõe. Et indu	Cõplector
Varro	cit Ciceronem pro Roscio dicentẽ. Quo uno maleficio/scelera oia comple/	Complecto
Priscianus	xa uideãtur. Antiqui tamẽ(ut scribit Nonius) etiã cõplecto ꝓtulerũt. Vñ(ut	
Cicero	idem refert) Pomponius ait in flulonibus. Ergo quãdo cõuenit/cõplectite.	
Nonius	Congredior deponẽs ẽ uerbũ: quin ẽt congredio/ueteres dixerunt/teste Mar/	Cõgredior
Pomponius	cello. Vnde Plautus ait in epidico. Aut sic iam congredias/si hoc est.	Congredio
Marcellus	Conuiuor/deponens est uerbum. Sed & conuiuo conuiuas antiqui protulere/	Conuiuor
Plautus	testibus Prisciano/& Nonio/Ennium inducente dicentem. Malo hercle suo	Conuiuo
Priscianus	magno conuiuat sine modo.	
Nonius	Conuerto/& conuertor/dici potest. Plautus in Amphitrione. Sed tamen fugã	Conuerto
Ennius	in se nemo conuertitur.	Conuertor
Plautus	Copulo copulas/actiuũ est uerbum: sed & copulor deponens usurpatum est/	Copulo
Caper	testibns Capro/Marcello/Prisciano/dicente etiam in aularia Plauto. Adeũt.	Copulor
Marcellus	constituunt: copulãtur dextras.	Copula
Priscianus	Copula/cum fœminini sit generis/ab Vgutione tamen/tam neutro q̃ fœmini	Celsitudo
Plautus	no/in plurali numero/declinari posse traditur.	Celsitas
Vgutio	Celsitudo/& celsitas/ĩ una significatiõe accipi pñt/teste Nonio. Vnde Cicero	
Nonius	li. officiorũ.iii. ait. Etenim magis est secundum naturam excelsitas animi.	
Cicero	Cupio cupis/tã quarta/q̃ tertia coniugatiõe/declinari posse/ostendit Lucretius	Cupio
	libro primo/sic inquiens.	
	Naturæ p̃mus terrarũ claustra cupiret. Nam & sm̃ quartã cõiugationem/for	
Ouidius	mat præteritũ cupiui: supinũ cupitũ/pi syllaba producta. Ouidius in fastis.	
	Mars uidet hanc: uisamq; cupit: potiturq; cupita.	

Conſpicio conſpicis/& conſpicor conſpicaris/declinari poteſt Similí modo deſpicio/deſpicor:perſpicio/perſpicor:ſuſpicio/ſuſpicor.Nonnunq̃ & pro ueneror/ſupicio ponitur:ut eſt apud Horatium in epiſtolis. Conſpicio Conſpicor Conſpico

Horatius

Quos ego ſuſpicio.Et omnia hæc uerba/ſpi ſyllabam corripiũt.Conſpico cõſpicas primæ coniugationis/& conſpicor deponens/dici poteſt/ſpi tamẽ ꝓducta ſyllaba.Similiter deſpico/deſpicor:inſpico/inſpicor. Virgilius georgicorum ſecundo. Conſpico

Virgilius

Peruigilat:ferroq; faces inſpicat acuto.

Comedo comedis comedit/& comedo comes comeſt/utroq; modo declinari poteſt/teſte marcello/Varronem/Titinium/Aphranium/Næuium/Pomponium/Lucillium/Tullium/Plautum inducente. Ex quibus/Plauti tãtum exemplum afferre ſufficiat. Ait enim in trinum.Quod ebibit/quod comeſt/quod facit ſumpti.Comedo facit in ſupino comeſtũ/& comeſum/teſte Priſciano.Nec a comeſum ſupino/formatˀ comeſſatio/ut Vgutio/Brito/Mãmotrectus/Catholicon/uoluerunt.Sed nec ab infinito comeſſe/pro Comediſſe/comeſſatio deducitur/ut Seruius ipſe tradidit:præſertim cũ comedo per oĩa tp̃a co ſyllabã corripiat:comeſſatio aũt illã ꝓducat/dicẽte Martiale: Comedo Comeſſor Comeſſatõ

Marcellus Plautus Priſcianus Vgutio Seruius

Martialis

Non Albanã mihi ſit comeſſatio tanti.Idem.

Martialis

Qui nec leno potes/nec comeſſator haberi.Quin nec a commenſor cõmenſaris ut quidam formauerunt/ex con/& menſa/comeſſatio deſcendit: quia comenſor(ſi comperitur)cum duplicato m/& n ante ſ ſcribitur:comeſſatio uero/cum unico m/& duplicato ſ ab omnibus ſcribi conſueuit. Quare(ut diximus)nec a comeſum ſupino/quod primã corripit ſyllabam/& cum unico ſ ſcribitur/formari comeſſatio poteſt/ut præfati ſomniarunt. Verum(ut ego puto)a comeſſor comeſſaris deponenti uerbo/quod in ſupino comeſſatum facit/comeſſatio recta deriuatione formatur.Quod uerbum/cum primam producat ſyllabam/a uerbo græco decucitur:quod eſt κωμάζω:quod compotationibus/& ebrietatibus operam dare/ſignificat.Vnde Teocritus inquit.κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα.Horatius in quarto carminum.

Teocritus Horatius

Pauli purpureis ales holoribus.

Acron Feſtus

Comeſſabere Maximi.Quod Acrõ enarrãs/cõeſſabere(ĩqt)cõuiuãdo delectabere.Feſtus autẽ/a uiciis quos Græci κωμάσ uocant/comeſſationem dictã affirmat.In iis enim(ut ait)hitabãt prius q̃ caſtra conderentur:quibus ĩ locis/alii alios conuictus cauſa inuitabant.Hæc ille.Quam etymologiam nequaq̃ improbamus.Seruius dicit/conuiuium cum luxu factum/comeſſatione appellari.Et inducit Ciceronem pro Muræna dicentem.Non amor/non comeſſatio/non lipido/non ſumptus oſtenditur.At uero Suetonius/id proprie comeſſationem uocat/quotiens poſt cœnam aliquid comeditur.Sic enim ſcribit de Vitellii luxuria.Epulas trifariam ſẽper/interdum quadrifariam diſpertiebat:in ientacula:& prandia:cœnas:& comeſſationes.

Seruius Cicero Suetonius

Diomedes Donatus Priſcianus Virgilius

Cortex/maſculini/& fœminini generis eſt/teſtibus Diomede/Donato/Priſciano. Virgilius in bucolicis.muſco circondat amaræ Corticis.Ouidius libro metamorphoſeon primo. Corax

Sentit adhuc trepidare nouo ſub cortice pectus.

Ouidius Terentius Terentius

Confligo confligis/facit in ſupino conflictum:a quo/fit conflicto conflictas:& conflictor deponens:ut eſt apud Terentium in Andria. Qui conflictatur.Idẽ in eunucho.Te redimas/q̃ti queas:& ne te afflectes. Confligo Conflicto Conflictor

Strabo Syllius Iuuenalis

Catinus/& catinum/declinari poteſt:& cum c/& t exilibus ſcribitur.Genus eſt uaſis.Catina eadem ſcriptura/urbs eſt Siciliæ/teſte Strabõe:quæ & catine huius catines declinari poteſt:& corripit mediam ſyllabam:quam catinum producit.Syllius libro.xiiii. Catinus Cantinum Catillus Catillum

Tum Catine nimium ardenti uicina Typhœõ.Iuueñalis ſatyra.xi. Catina

Ponebãt igitur Tuſco farrata catino.Et catino fit a diminutiue/maſculino quidem genere catillus:neutro uero/catillum/Macrobius in ſaturnalibus.Proprie autem catillones dicebantur/qui catillos liguriebant. Catine

Macrobius

Clanius/& clanis/in recto/declinari potest:& cum c exili/& i latino scribitur. Clanius
Virgilius Fluuius est Capniæ/alias Acerras cognominatus/dicēte Virgilio georgi.iii. Clanis
Syllius Nola iugo/& uacuis Clanius non æquus Acerras. Syllius libro octauo.
Et clanis/& Rubico/& Senonum de nomine Saenæ.
Cherub/& cherubim cum m in fine/dici potest:& tam neutri/q̄ masculini ge/ Cherub
Hieronymus neris est. Vnde Hierōymus ad Pammachium d' morte Paulinæ/ait. Additur Cherubim
comes Pāmachius/uerum Hiezechielis cherubim: cognatus:gener:maritus: Cherubin
imo frater amantissimus:quia sancta consortia spiritus/uocabula nō tenent
nuptiarū. Cherubin cum n i fine/pro illiorꝫ angelorum choro/neutri gene
ris est/numeri tantum pluralis. Græci tamē plurale cum m in fine χερυβιμ &
σεραφιμ scriptitant.
Camenæ cum c exili/ab antiquis carmenæ/uel casmenæ/teste Varrone de lin/ Camenæ
Varro gua latina/dictæ sūt. Nūc aūt abiecta r/uel s littera/camenæ uocant. Boœtius. Carmenæ
Boœtius Ecce mihi laceræ dictant scribenda camenæ. Casmenæ
Ciconia cum c exili utrobiqꝫ/& i latino in prima/& penultima syllaba scribit. Ciconia
Iuuenalis Auis est/alia quidem ab ibide/ut in ipsa dictione uidebimus. Iuuenalis. Ciconium
serpente ciconia pullos. Nutrit:& in uenta per deuia rura lacerta. Ciconius
Ciconia item eadem scriptura/apud Hispanos lignum uocatur rostratum: Cicones
quo e puteis/seu fontibus/hauriri aqua solet:quod nonnulli hoc ciconium
appellant. Ciconius/proprium fuit ducis nomen/quo auctore a Germanis/
Liuius Brixia uenetiæ urbus extructa est/ut testatur Liuius libro.v.ab urbe condita.
Cicones eadē scriptura/populi sunt Tracū/iuxta ebrū fluuiū inhabitantes/te
Pomponius stibus Pomponio Mella/& Solino. & corripit co syllabam. Tibullus
Solinus Nam ciconumqꝫ manus aduersis repulit undis. Syllius libro.xi.
Tibullus O diræ ciconium matres:Geticiqꝫ furores.
Syllius Cuias/& cuiuatis/in recto/dici potest/teste Prisciano:quod & ueteres(ut ait) Cuias
Priscianus protulerunt. Vnde et Plautus ait in pœnulo. Quid si cuiatis/unde sit ne par/ Cuiatis
Plautus seris. Cuius cuia cuium accētum super cu syllabam detinet/teste Sergio in do Cuius
Sergius natum. Virgilius. Corydall⁹
Virgilius Dic mihi damœta cuium pecus/an Meliboei? Corydalla
Tortellius Corydallus cū c exili/& y græco/& duplicato l scribitur:etsi a Tortellio cū uni
co l scribi præcipiatur. Nam apꝫ Græcos hac scriptura κορυδ-αλλοσ scribi/
tur. Ex quo patet Græcum esse uocabulum:non latinum/cōpositū ex cor &
Vgutio edo/ut cum Catholico ridiculus somniauit Vgutio. Genus ē auis. Cuius The
ocritus meminit edyllio decimo. Cordalla eadem scriptura/urbs est Lyciæ
Ptolemæus circa montem Massicitem teste Ptolemæo.
Chrisma/& christus/cum ch aspirato/& i latino scribitur:neqꝫ a χρυσοσ/quod Chrisma
Vgutio est aurum/deducitur/ut Vgutio somniauit. Sed a χριω quod est ungo descen Christus
dit: Vnde chrisma/unctio/Christus uero/unctus interpretatur.
Chrysoprasus cum ch aspirato/& y græco/& unico s in utraqꝫ syllaba/& r post Chrysopra
p scribitur:non aūt cū duplicato s/absqꝫ r post p/hac uidelicet scriptura chry sus
Tortellius sopassus/ut scribi præcipit Tortellius. Neqꝫ.n.a πασσω/quod est spargo/de
riuatur/quasi lapis auro dicatur aspersus/ut idem Tortellius tradidit:qa tunc
penultima syllaba positione produceretur:quæ tamē(ut probabimus)corre
pta est. Sed nec a passum supino deducitur/ut ridiculus cum Catholico som
Vgutio niauit Vgutio. Sed chrysoprasus ex χρυσοσ/quod est aurū/& πρασον por
rum/componitur:eo qꝫ lapis auro sit admixtus/& porri uiriditatem imitans
Martialis Vnde & a Martiale prasinus pro uiridi ponitur/quom ait.
De nr̄a Prasina synthesis empta toga. Et quia(ut diximus)πρασον p̄mā cor
Homerus ripit syllabā:sic & chrisoprasus pēultimā. Hōerus i batrachomyōachia inqt.
Prudentius ὀυδ-ὲ πρασοισ χλωροῖσ ἐπιβοσκό παι:ideft/neqꝫ porris uiribus alor. Pru
dentius in psychomachia.
Petrus chrysoprase/& sydus saxis fulgentibus addit. Petrus Riga in Hester.
Solem chrysoprasus/lunam complexa smaragdus.
Tortellius Cissus cum c exili/& i latino/& duplicato s scribitur:etsi cū y græco/a Tortel/ Cissus

Plinius lio ſcribi præcipiatur. Genus ē hederæ: quæ teſte Plinio li.xvi. naturalis hiſtō Ciſſa
riæ/ſola omnium generum/ſine adminiculo ſtat. Eſt etiam eodē nōie fluuius: Ciſſeus
Ptolemæus cuius hoſtiū eſt circa pontū Cappadocē/teſte Ptolemæo. Ciſſa eadē ſcriptu/ Ciſſum
Ptolemæus tura/urbs eſt Mauritaniæ Cæſarienſis/ut idem Ptolemæus oſtendit. Ciſſeus
Virgilius eadem ſcriptura/& cum eus diphthongo/rex fuit Thraciæ/dicente Virgilio
li. æneidos.v. quē Thracius olī Anchiſæ gēitori ī magno murmure Ciſſeus.
Ferre ſui dederat monumentum/& pignus amoris. Ciſſum eadem ſcriptu/
Marcellus ra/genus eſt Vehiculi Epirotici/ut auctor eſt Marcellus.
Chirurgia cum ch aſpirato/& i latino utrobiq; ſcribitur: nec ab ago agis dedu/ Chirurgia
Vgutio citur/ut Vgutio ſomniauit: ſed componitur ex χειρ/quæ eſt māus/& ἔργον Chirurgi
Martialis opus: hoc ē manuū opus: eo ꝙ māibus hæc ars exerceatur. Et a chirurgia/fit cus
chirurgicus/& chirurgus. Martialis. Chirurgus
Chirurgus fuerat: nunc eſt ueſpillo Diaulus.
Cyrus cum c exili/& y græco/& unico r ſcribitur proprium fuit nomen regis Cyrus
Ptolemæus Perſaꝝ. Eſt eodem nomine fluuius In Albania/teſte Ptolemæo. Rurſum ali/ Cyrius
Ptolemæus um Eiuſdem nominis ponit idem Ptolemæus fluuium in Media. Cyrius ab Cirrha
Ptolemæus eodē Ptolemæo urbs ponitur Emathiæ. Cirrha cū c exili/& i latino/& dupli Cirrus
Martialis cato r/ſecundo aſpirato/iugum eſt parnaſi montis Boœtiæ: de quo Martialis.
Quid tibi cum Cirrha/quid cum permeſſidos ūdas Cirrus eadem ſcriptura/
Iuuenalis abſq; ulla aſpiratione ſcribitur. Iuuenalis.
Cæſariem/& madido torquentem cornua cirro. Cirri dicuntur capilli depē
dentes/ac perinde criſpati.
Strabo Cyrnos cū c exili/& y græco ſcribitur. hac enim ſcriptura/apud Strabonem/ Cyrnos
Dionyſius Dionyſium/Euſtachium/Ptolemæum legitur: quæ a Tortellio/Cyrne hu/ Cyrne
Euſtachius ius Cyrnes/declinari præcipitur. a qua fit Cirnæus cum æ dipthongo ī me/ Cyrnæus
Ptolemæus dia ſyllaba. Virgilius. Cyrnus
Tortellius Sic tua Cyrnæas fugiāt examina taxos. Inſula eſt in mari Liguſtico/nūc Cor/ Cyrna
Virgilius ſica cognominata. Cyrnus eadem ſcriptura/rex fuit Cyrenææ inſulæ. Cyr/ Cyrene
Ptolemæus na eadem ſcriptura/mons eſt in Aphrica/teſte Ptolemæo. Cyrene huius Cy Cyrenæ
Lucanus renes/& Cyrenæ plurali tm̄ numero declinari pōt dicēte Lucano libro. viiii. Cyrenæa
Aphrica Cyrenis etiam tunc bruma rigebat. Oppidum eſt Libyes: a quo/Li/ Cyreneus
bye ipſa Cyrenæa uocata eſt. Et a Cyrene fit Cyrenæus cum æ diphthongo ī Cyrenenſis
penultima ſyllaba/& Cyrenenſis. Vnde Marci capitulo. xv. legitur. Et angari
auerunt prætereuntem Simonem quempiam Cyrenæum. Et actuū ſexto ca/
pitulo habetur. Surrexerunt autem quidam de ſynagoga/quæ appellabatur
Libertinorum/& Cyrenenſium/& Alexādrinorum. & ſcribitur Cyrene cum
c exili/& y græco/& unico r. Fuit etiam eadem ſcriptura Cyrene/filia Penei
regis Archadiæ/ſiue Penei fluuii/ut poetæ dicunt.
Vgutio Caſtāea cū c/& t exilib9 ſcribit̄: nec a caſtro caſtras deſcēdit/ut Vgutio ſōniauit. Caſtanea
ſed græcū magis ē uocabulū: qd̄ apud illos neutro genere καστάνον ꝓfert. Cyprus
Cyprus cum c exili/& y græco ſcribitur. Inſula eſt in mari Carpathio: a qua/fi/ Cyprius
unt adiectiua/Cyprius/& Cyprianus. Cyprianus
Cynthus cum c exili/& y græco/& th aſpirato ſcribitur. Mons eſt in delo inſu/ Cynthus
Seruius la/tantæ quidem celſitudinis/teſte Seruio/ut umbra ſua potius inſulæ ambi Cynthius
tum tegat: a quo/& Apollo/Cynthius/& diana/Cynthia/cognominati ſūt. Cynthia
Ouidius Ouidius libro primo de arte.
Cynthius Admeti uaccas pauiſſe pheræas
Horatius Fertur: & in parua delituiſſe caſa. Horatius in tertio carminum.
Tu curua recines lyra Latonam/& celeris ſpicula Cynthiæ. ad cuius ſimilitu
Propertius dinem/& Propertius amaſiam ſuam Cynthiā uocauit: quæ proprio nomine
hoſtilia dicebatur: Ait enim in primo ſui operis carmine.
Cynthia prima ſuis miſerum me cœpit ocellis.
Contactum nullis ante cupidinibus. Simili mō/& Cynthius figurate a Vir/
Virgilius gilio pro Octauiano ponitur/quom ait in Sileno.
Cum canerem reges/& prælia, Cynthius aurem Velit: hoc eſt Octauianus.

Cynocephalea cum c exili/& y græco scribitur.Hærba est/canis caput repræ/ Cynoce/
Apion sentans.quam Apion grammaticus(ut refert Plinius libro.xxx.naturalis hi/ phalea
plinius storiæ)dixit ab Aegiptiis osiritem uocari:diuinamq; esse contra omnia uene Cynopha/
ficia. Sed(ut ait)si tota erueretur/statim is qui illá eruisset/moreretur.Cyno li
cephali eadem scriptura/bestiæ quædá sunt ex simiarũ genere/in oĩbus/præ/
Solinus terq̃ in capite quod caninum habent/humanam speciem deferentes:suntq;/
teste Solino/in partibus Aethiopiæ.

Cinamomũ cum c exili/& i latino/& unico n/Frutectum est ĩ Aethiopia:quod Ciamomũ
Solinus teste Solino/situ breui nascit᷑ ramo humili/hac ď presso.Nec a cána(quod he Cinnamũ
Hierõymus bræum est Hironymo auctore uocabulum)deducitur/ut Vgutio somniauit.
Vgutio Cinnamum cũ i latino/& geio n/similis est arbuscula cũ cinamomo:uel ea/
Ouidius dem ẽ/quæ & cinamomũ/ut nonnulli uolunt.Ouidius fastorum libro.iii.

Cinnama tũ ꝑmum/captiuaq; tura dedisti. Vide in regula/Longa fit i sup n.

Cinnyps cum c exili/sequente i latino/& duplicato n/& y græco in secunda syl/ Cinnyps
Tortellius laba scribitur:etsi a Tortellio cum unico n scribi præcipiatur.Fluuius est Ga/ Cinypheus
Herodotus ramantum/teste Herodoto libro historiarum quarto:a quo/cinnyphei hirci
Virgilius appellati sunt dicente Virgilio georgicorum tertio.

Nec minus interrea barbas/incanaq; menta/
Cinnyphei tondent hirci.

Cinædus cum c exili/& i latino/& unico n/& æ diphthongo in media syllaba Cinædus
Vgutio scribitur:nec a κύωρ/qui est canis/deducitur/ut Vgutio somniauit:quia tunc
cum y græco scribi oporteret:quod apud Græcos/latinosq;/minime obser/
uatur. Verum cinædus ex κιρῶ quod est moueo/& αιδοῖα uerenda compo/
Horos nitur/ut Horos tradit Milesius.Et is puer dicitur/qui ætate/& forma/ad pa
Martialis tiendum aptus est.Martialis.

Vændisti Labiane tres agellos
Emisti Labiane tres cinædos:
Inuenalis Pædicas Labiane tres agellos.Iuuenalis satyra secunda.
Inter socraticos notissima fama cinædos.

Chersydros cum ch aspirato/& i græco scribitur:cõponiturq; ex χερσοσ/qď Chersy
apud nos terrá dicit᷑/& ὕδωρ/quæ est aqua.Nam serpentis est genus/terram dros
& aquam incolentis.Chelydros cum ch aspirato/& y græco/idem est serpés/ Chelydros
Syllius qui & Chersydros:& corripit mediam syllabam.Syllius libro octauo. Cylydros

Et bellare manu/& chelydris cantare soporẽ.Cylydros cum c exili/& y græ/ Cylindrus
co in utraq; syllaba/aliud genus est serpentis.Et componitur ex κυλιω/quod
est uoluo/& ὕδροσ serpens:quasi uolubilis sit serpens:& ambulando sæpis
Virgilius sime se conuoluat.Quod tetigit Virgilius georgicorum tertio/quom ait.
Squamea conuoluens sublato pectore terga.Et hoc/quia parum supradixe/
rat ad pastorem.
Seruius Galbaneosq; agitare graues nidore cylydros.Vbi Seruius dicit legendum ẽẽ
chelydros:& exponit/quasi chersydros.Verum differentes ego species dixe/
Lucanus rim:qď ẽt hac Lucani auctoritate cõprobari potest.Ait enim Lucanus.

Natus & ambiguæ coleret qui Syrtidos arua
Chersydros:tractuq; uia fumante cylydri.Cylindrus cum c exili/sequente y
græco/& i latino in secunda syllaba/sequente n/lapis est preciosus/teresq;/
Iuuenalis & oblongus/coloris uarii.Iuuenalis satyra secunda.
Domitius Donát arcana cylindros:Vbi Domitius/per cylindros/elenchos uult intelli
Plinius gi:qui sunt ex genere unionũ/fastigiata/& oblonga figura.Plinius Cylindros
quidam facere malunt/q̃ gemmas:quoniam est summa commendatio/in lõ
gitudine.Nam & cylindri lapilli omnes dici possunt fastigiata longitudine ĩ
Solinus speciẽ cylindri/idest columnellæ formati.Solinus.Indici reges hoc genus gẽ
Virgilius marum/in longissimos cylindros amant fingere.Vnde & modo consimili/
Georgius Ex columna lapidea/quæ ad coæquandam aream/ab agricolis assumitur/cy
lindrus uocatur/dicente Virgilio georgicoꝝ primo.
Area tum primum est ingenti æquanda cylindro.Georgius autem Merula ĩ

quibusdam commentariis suis/Iulium(ut ait) Polucem secutus/qui & brachialia ornamenta ὄφεισ appellari scribit/hoc ornatus genus chelydros nō cylindros/dici praecepit:quasi simile esset spiris serpentium:quos chelydros uocant:cū potius Cylydrus/q̄ chelydrus/genus illud serpentium/a frequentissima reuolutione dicatur:ut ēt auctoritate Lucani sopra monstrauimus.

Herodotus Cydon cum y graeco scribitur.urbs fuit in creta/teste Herodoto libro historiarum tertio:i cuius agro arundinea spicula icrescebāt. Vnde Virgilius egloga ultima/inquit. Cydon Cydonia Cothonia Cydones Virgilius

libet Partho torquere cydonia cornu

Plinius Spicula.hinc Cydonia mala dixerunt Graeci/teste Plinio libro.xv.naturalis historiae:quae nos(ut ait)cothonia uocamus.Hinc etiam Cydones populi appellati sunt.Lucanus libro.vii. Lucanus

Illuc & libye Numidas/& Creta Cydonas.Fuit etiam Cydon eadem litteratura/proprium uiri nomen:cuius meminit Statius/quom ait. Statius

Haec regi promissa Cydon.

Cyclas cum c exili utrobiq;/& y graeco scribitur.Insula est in Aegaeo pelago.d' qua Iuuenalis meminit/quom dixit satyra sexta. Cyclas Cyclus Cyclius Iuuenalis

Sed qui poene perit/cui uix ī Cyclada mitti

Solinus Contigit.Cyclades insulae(ut scribit Solinus)ideo dictae sunt/quia in more cycli/hoc est rotundi disponūtur.Huic contradicere uidetur Seruius super librum tertium aeneidos/dicens.Cyclades non ideo dicuntur/quia in rotonditate sunt: sed ꝙ longo ordine circuiri eas/necesse est:uel(ut subdit) propter promontoria:uel(ut pergit)quia naturale est/ut concitatiora sint maria/uicinitatae terrarum.Quod si uerū esset /non cum y graeco/sed cum i latino/ciclas scribi deberet.Sed cum nec a Graecis/nec latinis/id obseruetur/ut scilicet cum i latino scribatur/Solini sententiam iudicio meo ueriorem dixerim. Seruius

Est etiam eadem scriptura cyclas/uestis genus/sic a rotumditate dicta.Iuuenalis satyra praefata. Iuuenalis

Hae sunt/quae tenui sudant in cyclade.Cyclus eadem scriptura/significat rotundum.Cyclius cum c exili utrobiq;/& y graeco in prima/& i latino in secūda syllaba/proprium fuit nomen pictoris eximii:a quo / tabulam in qua erant argonautae picti/talentis. cxliiii.Hortensius orator mercatus est/ut scribit Plinius libro.xxxv.naturalis historiae. Plinius

Cyane huius cyanes/cum c exili/& y graeco scribitur.Nympha fuit Sicula proserpinae socia:quae teste Ouidio libro metamorphoseos quinto .in fontē sui nominis cōuersa est . Qui fons/Anapo fluuio postea commiscetur/dicente Ouidio libro secundo.de ponto. Cyane Ouidius Ouidius

Quaq; suis Cyanen miscet Anapus aquis. Altera eiusdem nominis fuit Maeādri fluuii filia.Et nonnunq̄ media syllaba/uti breuis:ita & producta/a poetis ponitur.Vnde idem Ouidius libro metamorphoseos nono/ait. Ouidius

Cognita Cyane praestanti corpore,nympha.Cyaneae, eadem scriptura/& cū ae diphthongo in,ultima,syllaba/insulae sunt in ponto:seu magis scopuli sub Thracio Bosphoro/ut scribit Ptolemaeus/mille quidem/& quingentis passibus/ab Europa distantes/teste Pomponio Mella.Quos duos scopulos ēt olim concurrisse/Pindarus/& Theocritus/finxere.Quod & Iuuenalis consirmauit/declinans singulari numero/pro his cautibus haec.Cyane huius cyanes/secunda quidem syllaba producta:que apud alios correpta ponitur.Ait enim satyra.xv. Cyaneae Chione Ptolemaeus Pomponius Pindarus Theocritus Iuuenalis

Nam citius scyllam/uel concurrentia saxa

Cyanes/plenos & tempestatibus,utres.Lucanus libro secundo. Lucanus

Vt pagasaea ratis peteret quom phasidos undas/

Cyaneas tellus emisit in aequora cautes.Has instabiles fuisse ostēdit Ouidius/quom libro primo tristium/dixit. Ouidius

Transeat instabiles strenua Cyaneas.dicuntur autem Cyaneae nigrae .Nam

κύαρόν græce/latine nigrum interpretatur. Chione huius chiones cum ch aspirato/& i latino/proprium fuit mulieris nomen: cuius meminit Iuuenalis satyra tertia/dicens.

Iuuenalis

Et dubitas alta chionem deducere sella.

Calphurni⁹ Cerasus cum c exili/& unico r scribitur. Nam primam corripit syllabam. Calphurnius in bucolicis. — Cerasus, Cerasum

Ouidius — Dic age iam/cerasi tua cortice uerba notabo. Ouidius qui de nuce iscribitur.

Virgilius — Audiat hæc cerasus/stypes inanis eram. Virgilius georgicorum secundo.

Seruius — Vt cerasis/ulmisq;. Arbor est nota: cuius fructus/teste Seruio/cerasium dicit.

Ptolemæus, Plinius, Probus, Seruius, Aeschylus — Fuit etiam cerasus eadem litteratura/urbs ponti/testibus/Ptolemæus & Plinio: quam cum delesset Lucullus/genus pomi ide aduxerit: quod (ut Probus scribit/& Seruius) a ciuitate cerasium appellauit. Verum cum Seruio Probus fallitur. Nam cerasium uocabulum græcum est magis quam ex institutione Luculli/ut testis est Aeschylus tragicus/qui lõge ante Lucullum fuit/quom ait Ταχαδ·άρΤισ και κέράσια φάΤη Fortassis tamen & a Cerasunte opido (hoc enim modo declinatur/sicut Ammathus huius Amathuntis) Aeschylus ipse κερᾶσιον appellauit.

Chelido cum ch aspirato/& unico l/& i latino scribitur: a græcis autem χελιδῶν & apud nos hirundo transfertur: a qua chelidonia hærba cognominata est: quã teste Plinio libro. xxv. naturalis historiæ/nisui saluberimã hirũdines monstrauere/dum uexatis pullorum oculis/illa medentur. Macer de uiribus hærbarum. — Chelido, Chelidõia

Plinius, Macer

Indeq; nomen habet chelidonia: namq; chelidon

Dicitur hæc uolucris græcorum more uocati. Nec ab eo quod est cælum/chelido deriuatur/ut ridiculus somniauit Vgutio. Est etiam chelidonia eadem litteratura insula quædam Lyciæ adiacens/teste Ptolemæo.

Vgutio, Ptolemæus

Castor huius castoris cum c/& t exilibus scribitur: & corripit i obliquis sto syllabam: sicut hectoris/Thestoris/Nestoris/Actoris/Alcanoris/Antenoris/Protenoris/Agenoris/Nicanoris/Bianoris/& cetera græca prope plurima Horatius in epistolis. — Castor

Horatius

Romulus/& liber pater/& cum Castore Polus. Fuit gemellus Pollucis frater Est etiam castor animal brutum/græcum procul dubio uocabulum: etsi Seruius/Vgutio/Catholicon/a castro castras dictum tradant: ideoq; latinum ẽẽ. Iuuenalis satyra. xii. imitatus castora/qui se

Seruius, Vgutio, Iuuenalis

Eunucum ipse facit/cupiens euadere damno

Testiculorum/adeo medicatum intelligit inguen. Nam cum nulla sit dictio latina in obliquis omnibus una syllaba crescens/quæ formet accusatiuum singularem in a/sequitur græcam oĩo dictionem esse castora: nõ latinam. Vnde quod Græci κασΤοραс/latini fibros ponticos appellant.

Cista cum c exili/& i latino scribitur. Vasis est genus. & format per diminutionem cistula/& cistella/teste Varrone libro primo de analogia. Neq; a costa dscendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Sed græcum ẽ uocabulũ: quod apud illos κισΤη scribitur. — Cista, Cistula, Cistella

Varro, Vgutio

Casius cum c exili/& unico s scribitur. Mons est in finibus Aegipti/iuxta Serbonidem paludem/teste Herodoto libro historiarum secundo: quẽ Plinius ob propinquitatem dixit esse in Arabia/non longe a pelusio Nili hostio: a quo/fit etiam Casius adiectiuum/dicente Lucano libro. x. — Casius, Casia, Casium

Herodotus, Plinius, Lucanus, Ptolemæus

Lucifer a Casia prospexit rupe. Ptolemæus autem/duos scribit huius nominis montes: unum in Syria: alium in mesopotamia. Casia eadem scriptura/frutex est: qui teste Plinio libro. xii. naturalis historiæ/iuxsta cinnami campos nascitur. Et primam/uti Casius/syllabam coripit. Persius satyra tertia.

Plinius, Persius

Hæc sibi corrupto casiam disoluit oliuo. Casium/locus est in Casiotide/teste Ptolemæo.

Ptolemæus

Virgilius — Calamus/& culmus/in uno significato accipi possunt/dicente Virgilio egloga secunda. — Calamus, Culmus

Aut fœtu pecorũ/aut cerealis mergite culmi. Calamus item/arundo eſt ma/
Virgilius gis minuta/habens internodia lõga/& recta:ex qua/ſagittæ apud diuerſas gẽ
tes fiebant. Quod Virgilius tetigit/quom in Damœta ait.
Daphnidis arcum
Plinius Fregiſti:& calamos. Nam (ut ſcribit libro .xvi. naturalis hiſtoriæ Plinius)
populi oriẽtis calamis bella cõficiũt:& ſpicula illis addũt irreuocabili hamo.
Eſt etiam calamus Virga/cui hamus filo longo ligatur/ad capiendos piſces:
Martialis quin etiam ad capiendas aues/calamus uiſco linitur. Vnde Martialis ait.
Galbula decipitur calamis/& rætibus ales/
Turget adhuc uiridi quom leuis uua mero. Calamus item/pẽna ſcriptoris di
Vgutio citur. Nec a caleo cales calamus deducitur/ut Vgutio ſomniauit.
Vgutio Cento cum c & t exilibus ſcribitur:nec a centum deſcendit/ut Vgutio ſomnia/ Cento
uit:ſed græcum magis eſt uocabulum:& a κεντῶ/quod eſt pungo deriuatur/ Cẽtũculus
Euſtachius auctore Euſtachio. Fit autem cento ex diuerſorum colorum pãnis/ uel lanis
Iuuenalis in unum condenſatis atq; conſuetis. Iuuenalis ſatyra tertia. Centos
Intrauit calidum ueteri centone lupanar. Hinc Homerocentones/& Virgilio
Auſonius centones/dicti ſunt:quales fecit Proba Falconia. Et Auſonius non infeſtiuus
pœta de Virgilii uerſibus nuptialem centona concinnauit:& quid ſit huiuſ/
modi cento/ſic diffinit/dicens ad Paulum. Etſi pateris ut doceam docendus
ipſe/cento quid ſit/ abſoluam. Variis de locis/ſenſibuſq; diuerſis/quædã ſtru/
ctura ſolidatur in unum uerſum/ut cœant:aut cæſi duo:aut unus/ & ſequens
cum medio. Nam duos iuncti locare/ineptum eſt. Centonas/& cilicia/in uſũ
Marcellus caſtrorum accipit Marcellus/ex uerbis Siſennæ/ libro hiſtoriarum quarto
Siſenna hæc ſcribentis. Propius aceto madefactis centonibus integuntur:quos ſupra/
Cato perpetua claſſi ſuſpenſa cilicia obtenduntur. Cato autem in re ruſtica/ dum
nouos fieri centones præcipit/& alibi/emendos centones/& ſculponeas di/
Macrobius cit/ſignificare ruſticum ueſtimentum uidetur. Similiter & Macrobius/dũ ſcro
Ptolemæus fam ſub centonibus iacere ſcribit. ruſticam eſſe ueſtem centona demonſtrat.
Et a centõe fit per diminutionem centũculus. Centos/uila ẽ fœlicis Arabiæ/
teſte Ptolemæo.
Colaphus maſculino genere/& colaphum (ut quidam uolunt) neutro/declina Colaphus
Gaſparinus ri poteſt. Nec cum duplicato l ſcribitur/ut ſcribi præcipit Gaſparinus:ſed po Colaphũ
Vgutio tius cum unico:cum primam corripiat ſyllabam. Nec ab eo quod eſt collum
Gaſparinus deſcendit/ut cum catholico Vgutio ſomniauit. Quin nec ab eo qui eſt cola/
phus/colaphizo uerbum formatur/ut Gaſparinus ipſe tradidit:ſed potius a
Terentius κολαφίζω/quod eſt/alapam incutio/colaphus deriuatur. Terentius. Plus qu
Sedulius gentos colaphos infregit mihi Sedulius.
Iuuenalis Et colaphis pulſare caput:uel cædere palmis. Iuuenalis.
Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſeruo. Colaphum item/ lotium
dicitur. Calydon
Strabo Calydon cum unico l/& y græco ſcribitur. Ciuitas eſt Aetolorum/teſte Strabo Calydonia
Lucanus ne libro decimo/quam fluuius ſecat/Euenus nomine/dicente Lucano libro Caledon
ſexto.
Euenus Calydona ſecat. hæc & Calidonia dicitur. Caledon cum unico l/ſe/
Plinius quente e/inſula eſt Britãniæ/ut refert Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ.
Lucanus Lucanus libro præfato. Circiter
Caper Vnda Caledonios fallit turbata Britannos. Circum
Circiter/circum/circa (ut caper tradit) hoc diſtant:q; circiter ad numerum/cir/ Circa
Caſius cum ad locum/circa ad tempus refertur. Sed & ad tempus nonnunq̃ circiter Cõcordor
refertur:ut circiter calendas:quin etiam ad locum. Caſius Hemina. Lapidem Cõcordo
fuiſſe quadratum circiter in medio arcæ iunctum/candelis quoq; uerſum. Caper
Probus Concordor commune eſt uerbum/teſte Probo. Comperitur tamen etiam cõ Caprus
cordo concordas. Vnde in legenda ſancti Vincentii legitur. Tu ſolus ad mea Capra
uota concordas. Caprea
Probus Caper/& caprus/i recto decliari põt/teſtibus Probo/& Beda ſup Donati artẽ: Capreolus

Beda & habet fœmininum capra: quæ (ut idem Probus tradit) in datiuo plurali, & Capreæ
Probus ablatiuo, facit caprabus. Sunt tamen, qui capris, q̄ caprabus, malunt esse dicē-
dum. Caprus item, fluuius est Assyriæ in Tigrim fluens, teste Ptolemæo. Ca-
Ptolemæus prea, siluestris est capra. Virgilius libro æneidos decimo.
Virgilius Conspexit capream: & surgentem in cornua taurum. Et a caprea, fit diminu-
Virgilius tiue capreolus, penultima syllaba correpta. Virgilius egloga secunda.
Caprioli sparsis etiam nunc pellibus albo. Capreæ plurali tantum numero
Iuuenalis declinatur, dicente Iuuenale. & grādis epistola uenit
Ptolemæus A Capreis. Insula est in Tyrrheno mari, teste Ptolemæo.

Carpentum, græcum non est (ut quidam putant) uocabulum: sed latinum: nec Carpentū
Vgutio tamen a carpo carpis deducitur, ut Vgutio somniauit: sed a carmenta Euan-
drí matre, dictum est: ita ut carpentū dicatur, quasi Carmentum, m in p muta-
Ouidius to. Quod etiam confirmat Ouidius libro fastorum primo, sic dicens.
Nam prius Ausonias matres carpenta uehebant:
Nec quoq; ab Euandri dicta parente reor. Genus est uehiculi.

Vgutio Carmenta, latina dictio est: non græca: nec tamen a carpo carpis descendit, ut Carmenta
Plutarchus Vgutio somniauit. hanc teste Plutarcho in uita Romuli, nonnulli Arcadis Carmentis
Euandri fuisse matrem arbitrantur, rerum (ut ait) futuram admonitricē: quæ
Phœbo dedicata, carnibus oracula significabat: unde dicta est Carmenta. Nā
græce Nicostratæ ei nomen fuit. Quod autem Arcadis mater fuerit, confir-
Ouidius mat Ouidius dicens libro fastorum primo.
Seruius Hæc quoq; ab Euandri dicta parente reor. Alii (ut scribit Seruius) Carmentā
dictam putant, quasi careat mente. Alii, teste eodem Seruio, non a carmini-
bus Carmentam, sed a Carmenta, carmina dicta esse uoluerunt. Hæc & Car-
mentis uocatur.

Cossus cum duplicato s scribitur. Genus est uermis, ligno editi: ad cuius simili- Cossus
Pompeius tudinem, rugosi corporis homines, auctore Pompeio, cossi dicebantur. Co- Cosæ
Virgilius sæ pluralis tantum numeri, cum unico s scribitur: cū primam corripiat sylla- Cosa
bam. Virgilius libro æneidos decimo. Cosus
Ptolemæus Quiq; urbem liquere Cosas. urbs est Tusciæ, testibus Ptolemæo, & Seruio: Cosas
Seruius quæ (ut idem ait Seruius) apud Salustium singulari numero Cosa legitur. Est
Salustius etiam eodem nomine Cosa, urbs Indiæ, teste Ptolemæo. Cosus, insula est in
Ptolemæus Rhodiaco, siue Carpathico pelago, & eiusdem nominis ciuitas in ea, ut idē
Ptolemæus Ptolemæus ostendit. Cosas fluuius est prope Frusinonem Italiæ urbem flu-
Strabo ens, teste Strabone.

Strabo Cattæ cum c non aspirato, & duplicato t exili scribitur. Populi sūt Germaniæ, Cattæ
Ptolemæus testibus Strabone, & Ptolemæo. Catta eadem scriptura, genus est piscis: de Catta
Martialis quo Martialis. Cattus
Tortellius Pannonicas nobis nunq̄ dedit Vmbria cattas. Cattus etiam cum geminato t Catus
Gasparinus scribitur a Tortellio & Gasparino: & a καυστος græce, quod latine incensū
Virgilius significat, dictus est. Nam ardentes, prudentes dicimus: sicut econtra, segnes
Nonius ignauos, quasi sine igni, imprudentes appellamus. Vnde Virgi. li. ænei. i. ait.
Instant ardentes Tyrii: idest prudentes: quod Nonius exponit festinantes.
Ausonius Catus cata catum, cū unico t scribitur: nam primā corripit syllabā Ausonius.
Iuuenalis Doctus hylas cæstu: phegyas catus arte palæstræ: idest prudens, uel sapiens.

Crocus, & crocum, declinari pōt: & cum c exili utrobiq; scribitnr. Iuuenalis. Crocus
Plinius Spirantesq; crocos. Plinius libro. xxi. naturalis historiæ. Est quoq; uis expres- Crocum
si unguenti crocino: quod crocomagon appellant. Habet suas utilitates con- Crocinum
tra suffusiones oculorum. Vrinas magis excalefacit, q̄ crocum ipsum optimū Crocoma-
Virgilius Virgilius georgicorum quarto. gon
Propertius Et glaucas salices, casiamq; crocumq; rubētem. Crocinum mediam corripit
syllabam. Propertius.
Et crocino nares murrheus ungat onyx. Sunt tamen qui solum pro flore cro-
cum masculino genere uolunt declinari debere.

Cariota huius cariotæ/& cariotis huius cariotidis/declinari poteſt:& cũ c/& t Cariota
Plinius exilibus/& i latino ſcribitur:& a καρα:quod eſt caput/deducitur Species eſt Cariotis
Strabo palmarum/teſtibus Plinio/& Strabone li.ultimo.Martialis.
Martialis Aurea porrigitur Iani cariota calendis.Idem.
Martialis Hoc linitur ſputo/Iani cariota calendis. Idem.
Martialis Hinc & multiplices ſtruit tabellas:
Papinius Et notas cariotides theatris.Papinius in ſiluis.& latente palma.
Prægrandes cariotides cadebant.

Homerus Circæi plurali numero declinatur:ſicut Volſcini.Opidum fuit Campaniæ ſu Circæi
per monte/qui teſte in odyſſea Homero/Circæus uocatur/ſitum: quod etiã Circæus
Liuius hoc Circæum(pro oppido intelligas)ut oſtendit Liuius/declinari poteſt: Circæum
Horatius cuius oppidani/etiam Circæi dicti ſunt. Horatius. Circe
Iuuenalis Oſtrea Circæis/Miſſeno oriuntur echini.Iuuenalis.qui Circæis nata forent/ Circeis
Priſcianus an Lucrinum ad ſaxum.Priſcianus in perihegeſi.
Poſt hoc Circæi:iuxta quos Euxinus altis.Et cum c exili utrobiq;/& i latino/
& æ diphthongo ſcribitur.Circe cum c exili utrobiq;/& i latio/Solis/& Per
ſæ nymphæ/filia fuit:a qua/Circæum oppidum demoniatum eſt.Cerceis cũ
Heſiodus c exili utrobiq;/& e in prima/& media ſyllaba/ abſq; æ diphthongo/fuit
Oceani/& Tethyos filia/teſte Heſiodo in theogonia.

Culus cum unico l ſcribitur:& a κωλοσ/quod Græci dicunt/deriuatur:nõ aũt Culus
Papias ab eo qui eſt currus:quia ſcilicet per culum interiora diſcurrant/ut Papias/& Coleus
Homerus Catholicon/ſomniarunt. Culeolus
Coleus cũ unico l ſcribitur:cũ primã corripiat ſyllabã. Homerus li.iliados.i. Culullus
ἕλκετο δ᾽ ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος ἧλθε δ᾽ ἀθήνη.Nonnunq̃ tamen Græci mu Culeolus
tant o in u:& dicunt κουλεοσ:& tuuc prima apud illos ſyllaba producitur/ Culeolum
ea ſcilicet rõne/quam ſuper regulam/L curtam facit o/libro ultimo clarius Culeola
Homerus edocebimus.Quod ẽt obſeruauit Hõerus libro iliados præfato/quom dixit.
Iuuenalis ἂψ δ᾽ ἐσ κουλεον ὦσε μέγα ξίφοσ οὐδ᾽ ἀπίθησε.Hũc imitatus eſt Iuuenalis.
dicens.
Cuius ſupplicio non debuit una parari
Virgilius Simia:nec ſerpens unus:nec culeus unus. Simili modo protulit Virgilius/
quom in priapea ait.
Gaſparinus Et quod nos culum/culeon ille uocat.Scribitur coleus/uel culeus/cum unico
Tortellius l:etſi Gaſparinus/& Tortellius/cum duplicato l ſcribi præcipiãt:nec a clau
Vgutio do claudis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.Et apud nos uagi
Martialis na tranſfertur. Sed & pro teſticulis coleos/& culeos dicimus.Martialis.Cum
depilatos chreſte culeos portas.Sed apud Iuuenalem pro quodam utre/in
quo ſceleſtiſſimi claudebantur cum ſimia/ſerpente/& gallo/accipitur:quæ
nihilominus & uagina dici poterat.Et format culeus per diminutionem cu
leolus:qui etiam & culullus/teſte Acrone ſuper artem pœticam Horatii.Po
Acron nitur autem culullus pro quodam poculo fictili.Horatius in arte pœtica.
Horatius Reges dicuntur multis urgere culullis.hoc culeolum etiam a culeo diminu/
Feſtus tiuum eſſe uidetur.Vnde Feſtus ait.Culeola/cortices nucum uiridium ſunt/
dicta a ſimilitudine culeorum:quibus uinum/ſiue oleum continetur.Hæc fœ
Vgutio minino genere Vgutio culeolas appellat.Nam & a Culeo/hæc culeola fœ/
minino genere/Vgutio ipſe per diminutionem formari tradit.

Caper Cardo/maſculini/& fœminini generis eſt/teſtibus Capro/Probo/Priſciano. Cardo
Probus Gracchus in talento.O grata cardo regium ingreſſum indicans. Virgilius. Confugiũ
Priſcianus aut tanto ceſſabit cardine rerum. Confugela
Gracchus Confugium/& confugella/in uno ſignificato dici põt/auctore Pompeio. Cãtharis
Virgilius Cantharis huius cantharidis cum c exili/& th aſpirato/& hæc cantharida ab Cantharida
Pompeius accuſatiuo græco formata/declinari/in recto poteſt.Genus eſt uermis terrei. Cantharus
Ouidius Ouidius in ibim.
Cantharidum ſuccos dante parente bibas.Cantharus eadẽ ſcriptura/genus
Virgilius eſt uaſis:de quo Virgilius in Sileno.

Et granis attrita pendebat cantharus/ansa.canthari etiam uocantur/p quos
Vlpianus aquæ saliunt/teste Vlpiano de legatis primo.
Condictio cum ct/a condico condicis descendit:& est/in diem certum rei quæ Condictio
Festus agitur denuntiatio/ut scribit Festus. Sed & pro pactione/seu electione poni Conditio
Terentius tur:ut est apud Terentium. Amatores chrysidis tulerunt mulieri cōdictionē/ Condicio
si uellet eis morem gerere/se daturos illi pecuniam/liberalemq; mercedem.
Ipsa uero accepit condictionem:hoc est/pactioni.promissioniq; assensit. Cō
ditio absq; c/di syllaba correpta/dicitur proprie fortuna/uel sors. Cicero. O
Cicero miseram conditionem administrandi consulatus. Nam homo bonæ condi/
tiōis/nō is apud antiquos dictus ē/qui mãsuetus/& bonæ naturæ fuerit:cū il
lum potius uocarent mansueti/ac boni ingenii. Conditio absq; c/di syllaba ꝓ
ducta/a condio condis deriuatur:& dici potest condimentum. Posset etiam
formari condicio cū c absq; t/ex con/& dicio dicionis:& tunc di syllaba cor/
Virgilius ripitur. Virgilius libro æneidos primo.
Qui mare/qui terras/omni diciōe teneret.

Nestoris Dionysii Nouariensis liber tertius fœliciter incipit.

Damno damnas uerbum accusatiuum regit a parte post:& post Damno
accusatiuum genitiuum/uel ablatiuum. Simili quoq; modo/
omnia uerba ad damnationem/accusationem/reprehensio
nem/monitionem pertinentia/cum accusatiuo/& post cū geni
tiuo/siue ablatiuo iunguntur:ut moneo te tui officii/ uel tuo.
Moneo tamen/etiam duos accusatiuos regit diuersos. Est aūt
Marcellus damnare(ut interpretatur Marcellus)damno afficere:exhæredare necessita/
Tullius te constringi:morti dare. Tullius in Verrem. homo uita/atq; factis/omnium
Virgilius iam opinione damnatus. Virgilius libro æneidos quarto.
Nondum illi flauum Proserpina uertice crinem
Virgilius Abstulerat:stygioq; caput damnauerat orco. damnare item pro liberare po
Cicero nitur. Virgilius in bucolicis.
Damnabis tu quoq; uotis:idest liberabis.
Cicero tusculanarum primo. Rerum naturā q̄ errorem damnare maluimus
nostrum:idest liberare.
Seruius Danubius cum unico n/& danubium/declinari pōt. Seruius. Ister fluuius Scy/ Danubius
Festus thiæ est:qui & Danubius nominatur. Festus. Adubanum/danubium. Salusti Danubium
Salustius us. Nomenq; danubium habet/ut ad Germanorum terras attingit. Adubanum
Plautus Decimus cum i/& decumus cum u/enuntiari pōt. Plautus in Amphitryone. Decimus
Macrobius Alter decumo post mense nascetur puer. Macrobius in saturnalibus. Inueni Decumus
iocos ueterum uirorum/edecumatos ex multis libris.
Priscianus Delphis & delphin/in recto/declinari potest/testibus Prisciano/& Seruio. Delphis
Seruius Delphi/tam pro oppido/q̄ pro oppidanis/plurali tantum numero declina Delphin
tur:sicut Rubi. Volscini:Gabii:Leontini:Fundi:Thurii:Circœi:Sturni:Arpi: Delphi
Argi:Pyrgi:Puteoli:Calsioli:Scupi:Phylippi. Stobi:Gomphi:Vcibi/Simi/ Delphin
sthi:Apari:Cobii:Nicii:Onii:Ombi:Mori:Adari:Aeni:Hirpini:Adani:Po Delphinus
lybii:Malichi:Zenobii:Cuni:Argari:Coli:Procuri:quæ ferme omnia apud Delphini
Lucanus Ptolemæū inuenies. Delphi/ēt delphinus/i recto/ꝓ pisce/dici pōt Lucanus.
Virgilius Nec placet incertum qui prouocat æquora delphin. Virgilius.
Iuuenalis Orpheus in siluis/inter delphinas Arion. Accusatiuus græcus pluralis est.
Iuuenalis satyra quarta.
Quanto delphinis balæna Britannica maior. Idem satyra sexta.
Iuuenalis Consulit āte falas/delphinorūq; colūnas. Delphini/populi qdā sūt Liguriæ.
Varro Denso densas prima/& denso densis tertia coniugatione/declinari potest. Denso
Lucanus Varro in mysteriis. Sed tibi fortasse aliquis molit/& densit. Lucanus.lib.iiii. Denseo
Densaturq; globus/quantum pede prima relato. Denseo denses secundæ
Virgilius coniugationis/& neutrale/& transitiuum est uerbum. Virgi. georgi. primo.

Virgilius & Iuppiter humidus austris Denset erant quæ rara modo. Idem li. æneí .x.
Priscianus Postremi addēsent acies. Quæ oia nihilominus & ipe Priscianus ānotauit.
Priscianus Duro duras prima/& duro duris tertia coniugatione/declinari pōt/teste Pri/ Duro
Virgilius sciano. Virgilius. Dureo
Virgilius Durate:& uosmet rebus seruate secundis. Idem georgicorum tertio.
Lucanus & uulnera durat. Lucanus libro .v. nam cetera damna
Solinus Durata iam mente malis/firmaqꝫ tulerunt. Solinus de mirabilibus. Lapis iste
Priscianus in aqua mollis est:humo durat exemptus. Est aūt durare/perseuerare:sustine
Lucanus re:durescere.
Virgilius Dureo dures secundæ coniugationis/& neutrale uerbum est:& transitiuum/
Virgilius teste eodem Prisciano. Lucanus libro quarto. totosqꝫ induruit artus. Virgili.
Stiriaqꝫ impexis induruit horrida barbis.
Diana cum i latino scribitur:& primam syllabam indifferentem habet. Virgi Diana
Virgilius lius libro æneidos primo. Dictynna
Exercet diana choros. Idem libro æneidos septimo. Dictyinnus
Ipse deum antiquam genitor Calydona dianæ. Fuit Iouis filia:quæ a creteñsi Dianœa
bus lingua Græca/ dicta est Dictynna cū i latino in prima/& ct exilibus/& y Dione
Tibullus græco in media syllaba/& duplicato n. Vnde Tibullus i elegia ad priapū/ait. Dion
Diodorus Perqꝫ suas ipune finit dictynna sagittas. Quare & mons/ubi sua fuit dictyn/
næ aedes/dictynnus modo consimili uocatus est. Dictynna/urbs est ī Aegy
pto:a qua/nonnulli dianam dictam esse dictynnam uolunt. Vnde Diodorus
ait. Afferunt quoqꝫ superioris Herculis operum/ipensiqꝫ honoris/i Aegypto
uestigia esse:& ab eo conditam ciuitatem Britomartē:quam dictynnā dicunt.
Et paulopost. Consuetudine dianæ utebatur:quod causam præbuit/ut quidā
dictynnā/dianamqꝫ/eandē esse existimarent. Alii dixerunt dictynnam lunā.
Vnde Virgilius ad Messalam. alii quo notior esses/Dictynnam dixere tuo de
Virgilius nomine lunam. Dianœa cum i latino/& œ diphthōgo/dicitur a nostris mēs/
siue intellectus. Vnde etiam ab oratoribus pro quadam figura ponitur:quæ
Quītilianus sensū magis q̄ uerba designat/dicente Quintiliano libro primo. Figuras quæ
qꝫ lexos/quæqꝫ dianœas uocant. Dione huius diones cū i latino/fuit Occeāi/
Hesiodus & Tethios filia/teste Hesiodo in theogonia:ac Veneris mater:ut Lactantius
Lactantius grammaticus testatur/& Seruius:a qua/Venus ipsa/etiam dione cognomina
Seruius ta est. Claudianus de raptu Proserpinæ. sic Venerem quærat deserta Dione.
Claudianus Pro Veneris matre hic ponitur. Pro ipsa aūt Venere Diones filia/Ouidius li
Ouidius bro fastorum quinto.
Syllius Hippolyte infœlix uelles coluisse Dionem:hoc est Venerē. Syllius libro. xiiii.
Numen erat cellæ puppis uicina Dione. Dion cū i latino/ꝓpriū fuit uiri nom̄.
Probus Dies(ut tradit Probus)fœminini tantum generis est. Nam (ut ait) nullū inueni Dies
tur nomen masculini generis:quod habeat ablatiuū singularem in e produ/ Meridies
ctum. Tam parua in re/q̄ uehementer Probus errauit. Teste enim Prisciano/ Diecula
Priscianus cæterisqꝫ grāmaticis/tam masculini/q̄ fœminini generis/dies est. Lucanus li/ Diarium
Lucanus bro secundo. pro fata/quis ille/
Virgilius Quis fuit ille dies? Virgilius libro æneidos quarto.
Priscianus Ille dies primus lœti/primusqꝫ malorum
Terentius Causa fuit. Meridies tamen/masculini tantū generis est/teste Prisciano. Terē
Donatus tius in adelphis. Præterea meridie ipso faciam ut stypulā colligat. Vbi Dona
Nonius tus ait. Meridiem dixerunt ueteres/quasi medidiem:idest medium diem. Sed
Varro (ut scribit Nonius/Varronis auctoritate frætus)non medium diem/tantum/
Gellius uerum etiam mediam noctem/meridies designare habet. Dies facit in geniti
Cæsar uo diei:ac etiam dii/teste Gellio libro octauo noctium atticarum:necnon &
Casellius die/teste Cæsare libro de analogia:quin etiam & dies:ut testis est Casellius:
Virgilius quæ omnia nihilominus exemplis comprobabimus. Virgilius.
Salustius Munera læticiaqꝫ dii/pro diei:ubi iperitiores legunt dei. Salustius ī Iugurtha.
Virgilius Vix decima parte die/pro diei. Virgilius georgicorū secundo. Libra die/som
Cicero niqꝫ pares ubi fecerit horas. Cicero ꝓ Sextio. Eqtes ñ daturos illi⁹ dies pœnas

Ennius hoc ē illius dici pœnas non passuros. Ennius. xvi. ānalium. Postremæ longin/
Marcellus qua dies cōfecerat ætas/ꝓ postremæ diei. Dies facit in ablatiuo singulari/die
Plautus uel diu/teste Marcello. Vnde Plautus in aularia/ait. Nec nocti/nec diu/ quie
Salustius tus unq̄ eā. Salustius/diu/noctuq;/labora. Quod tamē Seruius super primū
Seruius georgicoꝝ/dicit esse aduerbiū. dies format p diminutionē diecula/teste Pri
Priscianus sciano. Quod tantū pro paruo tpe Asconius Pædianus/& in Terentiū Do/
Pædianus natus/intelligi uolunt. Sane teste Gellio/quidā (inter quos Iginus) uoluerūt/
Donatus quom diē fœminino genere dicimus/tēpus significare: masculino aūt/ diem
Gellius ipm. Quibus nos Marcello adhærentes cōtradicimus. Nam & fœminino ge
Iginus nere dici posse ꝓ ipso die Marcellus affirmat. Vnde & Pacuuiū īducit in do
Marcellus lereste dicentem. Gnatam despondit: nuptiis hanc dat diem. Et Virgilius li
Pacuuius bro æneidos secundo/ait.
Virgilius Ergo dies infanda aderat mihi sacra parari. Item Ouidius libro fastorū. v.
Ouidius Nona dies aderat/quom tu iustissime Chiron
Horatius Bis septem stellis corpore cinctus eras. Diarium/uictus dicitur quottidianus.
Martialis Horatius: Cum seruis urbana diaria rodere mauis. Martialis.
Sed lupus usuram/puerią; diaria poscunt. Diarium item/librum uocabant/
Gellius in quo res quottidianæ continebantur/teste Gellio.
Diespiter cū i latino utrobiq; scribitur: & Iuppiter dictus est/quasi diei pater. Diespiter
Priscianus Et facit in genitiuo diespistris/uel diespiteris/teste Prisciano. Macrobius in
Macrobius saturnalibus. Ipsi quoq; Romani diespitrem Iouem appellabant. Dico
Marcellus Dico dicis tertia/& diceo dices secunda coniugatione/teste Marcello/ueteres Diceo
Næuius protulere. Vnde & Næuiū inducit dicentē. Primā qđ dicebo/recte: secundū Dictū
Ouidius qđ dicebo/eo melius. Et ꝓducit primā syllabā. Ouidius libro tertio de pōto. Dictus
Hoc duce prædico/uaticinorq; deo. Et a dictum supino/fit hoc dictū quod
dr̄ (Vgutionis uerbis utar) & hic dictus huius dictus/actio ipsa/uel passio di
Virgilius cendi. Dico dicas primæ coniugationis/primam corripit syllabam. Virgili/
Gellius us Coniugio iungam stabili: rpopriamq; dicabo.
Priscianus Dignor/cōmune est uerbū/testibus Gellio libro. xv. noctiū atticarum/& Priscia Dignor
Virgilius no. Dicimus enim. Dignor te: & dignor abs te. Virgilius libro æneidos tertio. Digno
Virgilius Coniugio Anchise Veneris dignate superbo: idest dignus habite. Idem libro
Tullius æneidos primo. Haud equidem tali me dignor honore. Tullius in œconomi
co. Homo ex eo numero hominum/qui apud nos hoc noīe dignantur: idest
Diomedes digni habentur. Verum (ut Diomedes scribit/ & Nonius) etiam digno di
Nonius gnas ueteres protulerunt. Vnde & Pacuuium referunt dixisse in Hermiona.
Pacuuius Cum neq; aspicere æquales dignarēt eius. Dignus ablatiuo iungitur/& geni
Plautus tiuo. Plautus in trinu. Non ego sum dignus salutis. Virgi. li. æneidos. xi.
Virgilius Discedam magnorum haud unq̄ indignus auorum. Valerius Flaccus li. viii.
Valerius Solaq; tantarum uirgo haud indigna uiarum. Duricia
Duricia/& duricies/in uno significato accipi possunt. Simili modo/duritas/& Duricies
Gellius duritudo/in eadem significatione usurpantur/teste Gellio libro decimono/ Duritas
Cato no. noctium atticarum. Cato. Qui illius imprudentiam/qui norat duritudinē Duritudo
Didyme huius didymes cum i latino in prima/& y græco in secūda syllaba scri Didyme
Ptolemæus bitur. Insula est in mari. Siculo/una ex Aeoliis/teste Ptolemæo. de qua memi Didymæ
Ouidius nit Ouidius libro metamorphoseos. vii. dicens. Didymus
At non Olearos/didymeq;. Didymæ pluralis numeri/eadē scriptura/& cum Didymi
Ptolemæus æ diphthongo in ultima syllaba/insulæ sunt Aphricæ/& Aegypto adiacent/ Dindymus
ut idem Ptolemæus ostēdit. Didymus eadē scriptura/proprium fuit uiri no
men. Didymi eadem scriptura/montes sunt fœlices Arabiæ/ut testis est Pto
Ptolemæus lemæus. Dindymus cū i latino in prima syllaba/sequente n/& y græco in se/
cunda/in singulari numero/masculini generis est: in plurali uero/neutri/etsi
Tortellius Tortellius plurali tm̄ numero declinari præcipiat. Ouidius li. fastoꝝ quarto.
Propertius Dindymon/& Cybelen & amœnam fontibus Idam. Propertius.
Catullus Dindymus/& sacra fabricata inuenta Cybelle. Catullus.
Virgilius Dea magna/dea cybele/dea domina dindymi. Virgilius libro æneidos

nono.ite per alta Dindyma. Mons est Phrigiæ/teste Seruio.

Priscianus Diues(ut Priscianus/Vgutio/Brito/Mammotrectus/Alexander/Catholicon/ tradidere)substantiuum est:& communis generis. Sed cũ habeat accusatiuũ singularem/diuitem/& diues/constat adiectiuum esse trium generum. Hieronymus in epistola ad Nepotianum de uita clericorum. Diues Dis
Vgutio
Alexander
Hierõymus
Ouidius Nemo mihi obiiciat diues illud in Iudæa templum. Ouidius li.i.de arte.
Addidit externo marmore diues opus. Huius comparatiuus gradus/est/diuitior/& diuitius. Ouidius libro tertio de ponto.
Ouidius
Martialis Textaq; fortuna diuitiora sua. Martialis.
Priscianus Romanum propius/diuitiusq; forum est. Diues genitiuo/& ablatiuo iungit/teste Prisciano. hic & hæc dis/& hoc dite/idẽ significat/quod & diues. Quod
Priscianus (ut dicit Priscianus)hic & hæc ditis/& hoc dite/declinari deberet.
Marcellus Dito ditas/& diuito diuitas/dici potest/teste Marcello/Accium inducente dicẽ Dito
Accius tem in Astyanacte. Nil credo auguribus/qui aures uerbis diuitant alienas: Diuito
suas ut locupletent domos. Diteo dites/neutrale uerbum est:unde fit ditesco. Diteo
Dextera/& dextra/in recto dici põt. Et facit in datiuo plurali/& ablatiuo/dex Dextera
Nonius tris:uel antiquorum more dextrabus/ut scribit Nonius. Vnde & Laberiũ re/ Dextra
Laberius fert dixisse in odyssea. deq; manibus dextrabus.
Dogma huius dogmatis/& hoc dogmatum/& hæc dogma huius dogmæ/de Dogma
Priscianus clinari põt/teste Prisciano/Laberium inducente dicentem. Nec phirago reã Dogmatũ
Laberius dogmam doctus. Neq; a doceo dogma descendit/ut Vgutio/& Catholicõ/
Vgutio somniarunt:sed a δοκῶ/quod est sentio. Nulla enim latina comperitur dictio/terminata in a/quæ neutri possit esse generis/tertiæ declinationis:ut au
Priscianus ctor est Priscianus. Quare non latinum/sed græcum est dogma uocabulum.
Sane nonnulli dogma/disciplinam/seu doctrinam/interpretati sunt. Nos ãt
Cicero dogmata/scita/decreta/placita/atq; consulta/significare dicimus. Vnde Cice
Seneca ro in Academicis/philosophorum decreta conquirens/atq; expendẽs/dicit/dogmata/latine appellari decreta. Seneca in.xvii.epistolarũ moraliũ/quom
Plutarchus differre docet decreta philosophorum/a præceptis/dogmata iterpretatur latine decreta/scita consulta/atq; placita. Vnde Plutarchus græce quæ alii dogmata dicunt/ille τὰ ἀρεσκομενα/hoc est latine placita/dixit. Idẽ de dogmate
Apulegius Platonis sentit/& interpretatur Apulegius. Sũt igitur dogmata uniuscuiusq;
Cicero decreta:quæ secundum Ciceronis sententiam/prodere/scelus est non minus/
Laertius q̃ patriam:& quibus non stantibus/philosophornm sectæ/nec uim/nec locũ
Martialis seruant. Vnde Laertius dicit/sectã eam non appellari/quæ dogmata non habet Martialis ad Papilum.

Tu qui sectarum uires/& pondera nosti/
Martialis Dic mihi præcidi papile dogma quid est. Idem.
Quod magni Thraseæ/consummatiq; Catonis
Dogmata sic quæris/uiuus ut esse uelis.

Vgutio Daps fœminini generis ẽ:nec a do das deducitur/ut Vgutio/& Catholicõ/som Daps
Festus niarunt. Sed auctore Festo/a græco tractum est:quod apud illos δαισ scribi Dapes
Festus tur. Et(ut idem scribit Festus)apud antiquos daps dicebatur res diuina/quæ
Nonius fiebat aut hyberna sementi/aut uerna. Verum(ut tradit Nonius) non tantũ opiparos apparatus/aut relligiosos/dapes signare habent:sed etiã uitabiles
Virgilius quãdoq;/& infames cybos/dicente Virgilio.
Vgutio Dapibus/uinoq; sepultis. Idem in bucolicis.
Quas illi philomela dapes/quæ dona pararit. Vgutio declinat hæc daps/uel dapes/in recto. Diacon Diaconus
Dacon cum i latino/& c exili/& diaconus/ĩ recto decliari põt. Simili modo/ subdiacon/subdiaconus:hypodiacon/hypodiaconus:archidiacõ/archidiaconus. Diaconiũ/ꝑ ordine/uel dignitate diaconi põitur:q & diaconatꝰ dr̃. Diaconium Diaconatus Discors
Priscianus Discors/& hic & hæc discordis/& hoc discorde/teste Prisciano/antiq declinauere. Vnde & Põponiũ refert ꝓtulisse. Blãda/fallax supba/ipotẽs discordis. Discordis
Pompeius Discordia
Nonius Discordia/& discorditas/i uno significato accipi possũt/teste Nõio:q & pacuuiũ Discorditas

Pacuuius	refert dixiſſe in Hermiona. Quantāq; ex diſcorditate cladē iportē familiæ.	Dano
Pompeius	Dano danis/pro do das/ueteres dixerunt/teſtibus Pompeio/& Marcello. Vn/	Do
Marcellus	de & Plautus ait in pſeudulo. Cui ſeruitutem dii danunt lenoniam.	Differentia
Plautus	Differentia/& differitas/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/ dicen	Differitas
Nonius	te Lucretio libro.iiii. Tantaq; in his rebus diſtantia/ differitaſq; eſt.	Doleo
Lucretius	Doleo doles hoc modo conſtruitur. dolet mihi caput: doleo uentrē: doleo tuā	Dolo
Terentius	miſeriam. Terentius. dolet dictum aduleſcenti. Hieronymus in libro quarto	
Hierōymus	regum capitulo quarto. Ait puer patri ſuo. Caput meum doleo. Saluſtius in	
Saluſtius	Catilina. Quaſi dolens eius caſum. Dolo dolas primæ coniugationis/ facit ī	
	præterito dolaui/in ſupino dolatum. Antiqui etiam dolo dolis tertia coniu	
	gatione declinauere: cuius præteritum eſt dolui/idem quod a doleo: ſupinū	
Varro	dolitum. Vnde Varro referente Nonio/dixit in Agathone. Scyphus dolitus	
Nonius	artē oſtēdat mētoris. Et tā doleo/q̄ dolo/primā corripit ſyllabā. Propertius.	
Propertius	Stypes acernus eram properanti falce dolatus. Horatius.	
Horatius	lumboſq; ſaligno Fuſte dolat. Idem ſermone primo.	
Horatius	Quis humana ſibi doluit natura negatis. A doleo præteritum eſt.	Dolor
Gellius	Dolor/& dolentia/ in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Gellio ī noctibus	Dolentia
Ouidius	atticis. Dolon/propriū fuit uiri nom: cuius meminit Ouid. li. meta. xiii. dicēs.	Dolon
Virgilius	Conferat his Ithacus Rheſum/imbellemq; dolona. Dolo/genus eſt tæli. Vir	Dolo
Pompeius	gilius libro æneidos ſeptimo.	Dolus
Gellius	Pila manu/ſæuoſq; gerunt in bella dolones. Dolus/uti malus/ita & bonus di	Dux
Plautus	ctus ē/teſtibus Pompeio/& Gellio libro duodecimo noctium atticarum.	Duciſſa
Nigidius	Vnde Plautus ait in rudente. In dolo malo inſtypulatus ſis.	Domus
Gellius	Dux cōmunis generis ē. Apud uulgus tū/pro fœmina duce/duciſſa uſurpatur.	Domūcula
	Domus ſecunda/& quarta declinatione/declinari pōt. Antiqui tamen/domus	Domicula
	huius domuis/huic domu/declinare ſolebant/teſtibus Nigidio/ & Gellio li.	
Varro	quarto noctiū atticarum. Vnde Varro in Tampheminippo/ait. perrexit in	Doma
Vgutio	interiores partes domuis. Et format per diminutionē domūcula. Vgutio di/	Dumus
Varro	cit/q; facit diminutiue etiā domicula. Hoc doma huius domatis græcum uo	Dumetum
Vgutio	cabulū ē: ſic & domus/teſte Varrone de lingua latina: & pro tecto/ſeu domo	Dumicetū
Statius	ipſa ponitur. hic dumus / ſpina uocatur. Inde fit dumetum: quod Vgutio ēt	
	dumicetum appellat. Statius libro thæbaidos primo.	
	Phœbe parens ſeu te Lyciæ Pataræa niuoſis.	
	Exercēt dumeta iugis.	
	Drachma cū ch aſpirato ſcribitur: nō autē cum c exili/hac uidelicet ſcriptura	Drachma
Vgutio	drachma/ut Vgutio ſcribi præcepit. Genus eſt ponderis. Drachmō eadē ſcri	Drachmon
	ptura/fuit teſte Iulio Polluce. Athenienſium numiſma. hoc dragma huius	Dragma
Pollux	dragmatis cū g/id apud græcos dicitur/qui apud nos manipulus. Hoc dra/	Drama
	ma huius dramatis cum m immediate poſt a ſcribitur: non autē dragma cū	
Vgutio	g/ut ſcibi tradit Vgutio. Hieronymus in cantica. Drama enim dicitur/ ut in	
Hierōymus	ſcænis agi fabula ſolet: ubi diuerſæ perſonæ introducuntur: & aliis accedenti	
	bus/aliis etiam diſcedentibus/a diuerſis/& ad diuerſos/textus narrationis ex	
	pletur. Donatus in prologo ſuper Terentium. Protaſis/primus actus eſt: ini	
Donatus	tiumq; dramatis. Vnde & canit eccleſia. Ante torum huius uirginis frequēta	
Diomedes	te nobis dulcia cantica dramatis. Inde dramaticus ſtylus/teſtibus Diomede/	
Seruius	& Seruio/is dicitur/qui mixtus non eſt: ubi poeta nuſq̄ loquitur: ut ſunt co/	
Probus	mœdiæ/& tragœdiæ. Probus ſuper bucolica. Dramaticus ſtylus eſt/in quo	
	perſonæ tantūmodo loquuntur: dihegmaticus/in quo ſolus poeta: mixtus/	
	ubi promiſcue & poeta/& perſona.	
	Dæmon cum æ diphthongo/& hoc dæmoniū/declinari pōt. Damon cū uni/	Dæmon
Virgilius	co m/proprium fuit philoſophi nomen: & a Virgilio pro quodā paſtore po	Dæmoniū
	nitur/dicente in bucolicis.	Damon
	Non ego te uidi Damonis peſſime caprum	
	Eripere inſidiis multum latrante lyciſca?	
	Dama cū unico m ſcribitur: nec ex de/& manus cōponitur/quaſi de manibus	Dama

Vgutio effugiat/ut ridiculus sōniauit Vgutio. Sed græcum δάμη est uocabulum/tā Damula
Seruius masculini/q̄ fœminini apud nos generis/teste Seruio. Virgilius in bucolicis.
Virgilius Cum canibus timidi uenient ad pocula damæ. Horatius in p̄mo carminum.
Horatius Et supiecto pauidæ natarūt æquore damæ. Et format p̄ dimiutionē damula/

Deiphylus cum i latino in secunda/& y græco in penultima syllaba/& unico l Deiphylus
Homerus scribirur. propriū fuit uiri nomē Stheneli amici/teste Homero li. iliados v. Diphylus
Iuuenalis Daphylus cū i latio utrobiq;/& unico l/dici p̄t dei amicus. Iuuēalis satyra. iii. Dysphilus
Protogenes aliquis/aut delphilus/aut erimantus. Dysphilus cum y græco i prima/& i latino in media syllaba/& unico l/dici potest malus amicus.

Dyscolus cum y græco/& c non aspirato scribitur: componiturq; ex δυσ/qđ Dyscolus
in cōpositione malū/uel difficile significat/& κέλομαι/iubeo ita ut discolus Dyscholus
is dicatnr/cui difficulter iubetur. Neq; a scola quod scribitur cum ch aspira/
Vgutio to/deducitur/ut Vgutio/Brito/Mamotrectus/Catholicon/Gasparinus/uo/
Gasparinus luerunt. At uero Tortellius/ex δυσ/& χολη/cholera/uel ex δυσ/& χολοσ
Tortellius iracundia/compositum uocabulum tradit: quasi mala colera/uel mala iracū
dia iterpretetur. Quod si uerū dicit/cū ch aspirato scribi dyscolus oporteret.

Dispondeus cum i latino scribitur. Pes est quattuor syllabis productis constās. Dispōdeus
Dispondius cum i latino utrobiq;/& unico p/& hoc disponidum/declinari Dispondius
Varro potest/teste Varrone libro secundo de analogia. Genus est ponderis: quod a Dispondiū
nonnullis etiam dupondius/& duopōdiū/ex duo scilicet/& pōdo appellat. Dupondius

Decuriones/decures/decudes/qui scilcet decem præsunt/in uno significato acci Dupondiū
Pompeius pi possunt/auctore Pompeo. Varro dicit decuriones esse singularum decuri Decuriōes
Varro arum primos: ita ut a decuria decurio deriuetur: quod tamen libro elegantia Decures
Laurentius rum Laurentius improbat. Ait uero Fronto/decurionem turmæ præesse uo Decudes
Fronto luit. Sed domi quoq; decurio dicitur/nomen quoddam præposituræ signifi
Suetonius cans/dicente Suetonio in domitiano. Saturius decurio cubiculariorū. Et hoc quidem apud Romanos. In municipiis autem idem est decurio/qui Romæ senator. Nam qui in senatu/& consiliis reipublicæ interesse poterant/decuri
Cicero ones erant. Vnde Cicero pro Sextio ait. Recita quæso Sexti/quid decreuerit Capuæ decuriones. Quid autem differentiæ sit inter decurionem Romanū/
Plinius & municipalem/ex epistola quadam Plinii iuniores e primo libro declara/tur/ita dicentis. Esse autem tibi centum milium nummum censum/satis indicat/quod apud nos decuriōes. Igitur ut te ñ decurione solum/uerum etiā eq/te Romano perfruamur/offero tibi ad implendas equitis Romani faculta tes/trecentamilia numum. Illud etiam dixerim/Romanum decurionem/qui scilicet decem præest equitibus/longe præstare cæteris decurionibus/quibus ipse etiam eques Romanus præstat.

Duellum/duellium/duellio huius duellionis/in uno significato accipi possūt. Duellum
dicitur autem duellum/duorum bellum: quod scilicet duabus partibus de Duellium
Festus uictoria contendentibus dimicatur/teste Festo: & nonnunq̄ pro bello ponit: Duellio
Iuuenalis ut est apud Iuuenalem satyra prima. Duellus
galeatum sero duelli pœnitet. Nam & a duello bellum fit/dum abiecta d lit Duellator
tera/digamma in b conuertitur: quod nonnulli diminutiue ab eo quod est
Quitilianus bonum per antiphrasim fieri uolunt. Quintilianus libro primo. duellos qui
Varro dē dicere bellos ausi sunt. Varro libro. iii. de lingua latina. Perduelles dicunt hostes. placet ergo/ut a duello bellum fiat Quod tamen Festus a belluis di/ctum tradit. duellio/& duellus/in uno significato accipi possunt. Vnde per/
Plautus duellio/& perduellis. duellator is dicitur/qui duellum peregit. Plautus in ca/ptiuis. domi/belliq;/duellatores optimi.

Dorcium/& dorcia/proprium mulieris nomē/declinari potest: nec a σορκασ Dorcium
Vgutio deducirur/ut Vgutio somniauit: sed a δῶρον: quasi dulce/& amabile donū Dorcia
dicatur. Dorus

Seruius Dorus/Neptuni filius fuit/teste Seruio. Doris cum i latino/fuit Occeani/& Te Doris
Hesiodus thios filia/teste Hesiodo in theogonia: & a nonnullis interpretatur amaritu/ Dora
do: quæ Nereum/hoc est mare/semper consequitur. Quamobrem nonunq̄ Dory

Virgilius a poetis doris ipsa pro mari ponitur: ut est apud Virgilium in Gallo dicētem. Dorius
Ptolemæus Doris amara suam non intermisceat undam. dora/ urbs est Phœnices/ teste
Ptolemæo. Dory cum y græco/ nomen est urbis ponticæ neutri quidem ge/
Priscianus neris/ de quo Prisciano. Dorius/ fluuius est Indiæ teste Ptolemæo.
Ptolemæus Dei/ & dii cum duplicato i/ teste Prisciano dicitur. Lucanus libro. vi. Dei
Priscianus O utinam cæliq; deis/ herebiq; liceret.
Lucanus Dares proprium uiri nomen/ facit in genitio daris/ uel daretis. Virgilius libro Dii
Virgilius æneidos quinto. Dares
Virgilius Precipitemq; daren ardens agit æquore toto. Idem in eodem.
Creber utraq; manu pulsat/ uersatq; dareta.
Dego degis uerbum/ ablatiuo iungitur cum præpositione in/ uel sub: & nonnū Dego
q̄ pro ago ponitur: & accusatiuum postulat: ut ultimam hic degit ætatē. Quā
Nonius doq; etiam pro minuo usurpatur/ teste Nonio: & cum accusatiuo costruitur/
Plautus dicente Plauto in aularia.
Nunc ego istum soror laborem degam tibi: idest minuam. Aliquando dego si
Plautus gnificat id quod detraho. Vnde idem Plautus ait in Epidico degitur corium
Marcellus de tergo tuo. idest detrahitur: ut Marcellus interpretatus est.
Priscianus Dominor dominaris/ inter cōia uerba a Prisciano cōnumeratur. Vnde & Ni/ Dominor
Nigidius gidium refert dixisse. Omne pecus in domitum/ habet quiddam in se ferum:
sed tamen ea natura est/ ut curari/ & dominari possit. Construitur autem do/
minor cū datiuo/ genitiuo/ & mediante in præpositione/ cum accusatiuo/ &
Virgilius ablatiuo. Virgilius. & uictis dominabitur Argis. Hieronymus in ecclesiastico
Hierōymus capitulo: xvii. Posuit timorem illius super omnem carnem: & dominatus ē be
Ouidius stiarum: & uolatilium. Ouidins libro metamorpho. primo.
Virgilius Et q dominari in cætera posset Natus homo. Virgilius. li. æneidos secūdo.
incensa Danai dominātur in urbe:
Virgilius Decus neutri generis est: & corripit in obliquis co syllabam Virgilius libro æni Decus
dos quiuto. Decorus
Oblitus decorisq; sui: sociumq; salutis. Similiter decorus decora decorū me/ Decoro
Statius diam corripit syllabam: & decoro decoras uerbum. Statius in thæbaide. Decor
Horatius Terrarum decora alta uiri/ decoriq; iugales. Horatius.
At bene nummatum decorat suadela: uenusq;. Ab eo quod est decus fit hic &
Priscianus hæc decor/ teste Prisciano: quod quidam trium dicunt esse generum. Salusti
Salustius us. equis/ & armis decoribus. & simili modo co syllabam corripit. Næuius in
Næuius carmine belli punici.
Magnamq; domum/ decoremq; ditem uexarant. Vbi corem pes iambus est/
duabus constans syllabis/ una breui/ altera longa. decor masculini generis/
Virgilius co syllabam ī obliquis producit. Virgilius li. æneidos. v.
Et dorycli coiunx diuini signa decoris. pari modo decorus adiectiuum/ &
Horatius decoro uerbum/ mediam producūt syllabam. Horatius in sermonibus. ne si
te facies ut sæpe decora Moli fulta pede.
Delcto delectas accusatiuo iungitur. delector deponens cum ablatiuo construi Delecto
tur mediante præpositione in/ uel de. delectat impersonale regit a parte an/ Dector
te accusatiuum: & post cum infinito iungitur. Delectar
Ouidius Deceo deces cum accusatiuo construitur. Ouidius. libro metamor. vi. Deceo
Ouidius Admouiq; preces/ quarum me dedecet usus. Idem de remedio. Decet
Lude: decent animos mollia regna tuos. decet impersonale/ a parte ante ac/
Terentius cusatiuum expostulat: & nōnunq; datiuum: ut est apud Terentium. facite ita
ut uobis decet.
Definire cum unico f post e/ est/ quasi finem dare. diffinire autem cum duplica/ Definio
to f post i/ est/ hoc abillo finiendo/ ac partiendo distinguere. Diffinio
Defero defers regit post se accusatiuum. In alio autem significato/ datiuo iungi Defero
Hierōymus tur. Hieronymus in deuteronomio capi. xxviii. Adducet sup te dn̄s gentem
ꝑcacissimā: quæ nō deferat seni: nec misereatur paruuli: idest honoret senē.
Deficio deficis/ quādo neutrale est/ datiuum postulat: ut pecunia mihi defecit: & Deficio

nonnunq̃ abſolute ponitur:ut hic præſenectute deficit. Quando autem ē trã
Virgilius ſitiuum/accuſatiuo iungitur. Virgilius libro georgicorum primo. noctem læ/
tus non deficit humor. ideſt deſerit/ſeu derelinquit.

Diſcrimen/diſcriminale/diſcerniculum/in uno ſignificato accipi poſſunt. Acus ea eſt/qua capilli diſcriminantur. Nam a diſcrimine fit deſcrimino deſcriminas. — Diſcrimen, Diſcriminale, Diſcerniculum

Hierōymus — Hieronymus ĩ Iudith capitulo decimo. Et diſcriminauit crinē capitis ſui.

Virgilius — Virgilius libro æneidos xi.

Ordine flamarum/& late diſcriminat agros. Diſcrimen item/differentia dici

Virgilius — tur. Virgilius libro æneidos ſeptimo.

At nunc dura dedit nobis diſcrimina pallas. Rurſus diſcrimen/periculum.

Virgilius — Virgilius æneidos libro primo. per tot diſcrimina rerum.

Tendimus in latium. diſcrimen/certamen. Virgilius li. æneidos quinto.

Virgilius — poſt hos aequo diſcrimine piſtris/

Centauruſq;/locum tendunt ſuperare priorem

Deſipio deſipis/ablatiuo iungitur:& nonnunq̃ genitiuo:ut eſt apud Plautum ĩ Epidico. deſipiebam mentis/quom illa ſcripta mitterem/pro mente. — Deſipio (Platus)

Demum/ſignificat poſt:quin etiam demus apud Liuium/referente Feſto/lectũ eſt. Alii (ut ſubdit) demum pro dumtaxat poſuerunt. — Demum, Demus (Liuius, Feſtus)

Diadema huius diadematis cum i latino/& hæc diadema huius diademæ/teſte Priſciano/declinari poteſt. Ornamentum eſt capitis. — Diadema (Priſiianus)

Degener/teſte Priſciano libro quinto/communis generis eſt:quod tamen libro ſeptimo trium tradit eſſe generũ. Nam in ablatiuo ſingulari/degenere facit/& degeneri. Lucanus. — Degener (Priſcianus, Lucanus)

Si me degeneri ſtrauiſſent fata ſub hoſtes. Is dicitur qui maiorum ſuorũ moribus non reſpondet.

Deſcendo facit in præterito deſcendi/teſte Priſciano:ac etiã deſcendidi/teſte Gellio libro ſeptimo. noctium atticarum. — Deſcendo (Priſcianus, Gellius)

December/& decembris/in recto/ueteres protulerunt/teſte Priſciano. — December, Decembris (Priſcianus)

Donec/& donecum/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Priſciano. Vñ & Plautus ait in captiuis. Aſcultatus ſciēs ego mea mitti/donecum ille huc redeierit — Donec, Donecum (Priſcianus, Plautus)

Debilis/notum eſt quid ſigificat. Ennius tamen libro. viii. etiam debilo homo/pro debilis protulit/ut refert Marcellus. — Debilis, Debilo (Ennius, Marcellus)

Dextrorſum/& dextrouorſum/pro dextrouerſum dici poteſt/teſte Priſciano/Plautus in rudente. Sed dextrouorſum auerſa eſt in malam crucem. — Dextrorſũ, Dextrouorſum, Dextrouerſum (Priſcianus, Plautus)

Diuiſus/& diuidus/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Nonio/Accium inducente dicentem. Noſq; ut ſeorſum diuidos lecto offers. Diuiduũ/& quod diuidit/& quod diuiditur/ſignificare habet. — Diuiſus, Diuidus, Diuiduus (Nonius, Accius)

Dorſum neutro genere/& hic dorſus huius dorſus/declinari poteſt/teſtibus Capro/& Probo. Et non tantum animatium/ſed etiam aquarũ/teſte Marcello/dorſum dicitur. Vnde Virgilius libro æneidos primo/inquit. — Dorſum, Dorſus (Caper, Probus, Marcellus)

Dorſum immane mari ſummo. Dictum eſt autem dorſum/q; ea pars corporis/deuexa ſit deorſum auctore Pōpeio. Neq; a duro duras deſcēdit/ut Vgutio ſomniauit. Ab eo quod eſt dorſum/fit dorſo dorſas uerbum:a dorſus aũt fit dorſuo dorſuas. Plautus ĩ aularia. Tu macerio cōgrum murœna exdorſuaq̃tum potes:ideſt confringe/uel dorſo exime. — Dorſo, Dorſuo (Virgilius, Pōpeius, Vgutio, Plautus, Nonius)

Dulcitas/& dulcitudo/pro eo quod eſt dulcedo/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio:Cæcillius in Syracuſis. Tanta hinc inuaſit ĩ corda ĩdulcitas. Cicero libro quarto de natura deorũ. Quicq; dulcitudine præter cæteros ſenſus cōmouetur. — Dulcitas, Dulcitudo, Dulcedo (Cæcillius, Cicero)

Delicium in ſingulari numero/neutri generis eſt:in plurali uero/fœminini:Plautus etiã fœminino genere/ſingulari numero protulit/quom dixit. Mea uoluptas/mea delicia. Delicia item fœminini generis/tignum dicitur/quod ad tegulas angulares infirmas/uerſus faſtigiatum collocatur/ut ſcribit Feſtus. — Delicium, Delicia (Plautus, Feſtus)

Dirimo facit in præterito diremi/& dirempſi/teſte Beda ſuper Donati artem. — Dirimo (Beda)

Domina/facit ĩ datiuo plurali/& ablatiuo/dominabus/ut tradit Probus. Hic — Domina (Probus)

Hierõymus ronymus in epistola prima ad demitriadem circa finem. Incedentibus domi
Curcius nabus/ancilla uirgo procedat ornatior. Curcius tamen dominis pro domina
Laurentius bus dixit. Et sic dicendum esse tradit Laurentius.
Isidorus Discus cum i latino/& c exili/græcum est uocabulum: etsi Isidorus / Vgutio/ Discus
Vgutio Catholicon/aliam nescio quam etymologiam fingant. Genus est uasis/por/
Polux tandis ad mensam carnibus q̃ aptissimum/ut docet Iulius Polux. Fuit etiã dis
cus ludi genus: quo saxum/uel massa plumbea iactabatur alutæ iuncta: i qua
Martialis referenda & piculũ erat: & ars appebat: ut Pindari iterpres ostẽdit. Martialis.
Splendida cum uolitent Spartani pondera disci.
Este procul pueri.
Macrobius Digeries/digestus/digestio/in uno significato accipi possunt. Macrobius in sa Digeries
Statius turnalibus. Nec mirũ si digeries morsu reprensionis euasit. Statius libro thæ Digestus
baidos tertio iam creditur uni. Digestio
Sanctarum digestus opum: idest hac in parte/dispositio/uel distributio.
Marcellus Duco ducis tertiæ coniugationis/primã ꝓducit syllabam: & apud Marcellum Duco
Plures detinet significationes/hoc nihilominus in loco annotandas. Ducere/
Virgilius re/pati significat. Virgilius libro æneidos quarto.
Tullius Nate dea potes hoc sub casu ducere somnos. Duci/delctari/auocari. Tullius
libro quinto de finibus. Dantq; se ad ludendum. fabellarumq; auditione du/
Virgilius cuntur. Ducere/nudare exerere. Virgilius libro æneidos. xii.
Ille tamen clypeo obiecto conuersus in hostem
Tullius Ibat. & auxilio ducto mucrone petebat. Ducere/excitare. Tullius in Verrem:
Quid si quem statuæ magnopere delectant/si quis earum honore/aut gloria
Tullius ducitur? Ducere/illicere. Tullius libro officiorum secundo. Postremo precio/
Virgilius aut mercede ducuntur. Ducere/struere erigere. Virgilius libro æneidos pri/
mo. pars ducere muros:
Virgilius Moliriq; arcem: & manibus subuoluere saxa. Ducere/iudicare. Virgilius tan
ton me crimine dignum
Virgilius Duxiti? Ducere/uoluere pertractare. Virgilius libro æneidos sexto.
Tullius Sic equidem ducebam animo/rebarq; futurũ. Ducere/trahere differre. Tul/
Tullius lius libro officiorum tertio. Apud prætorem criminatus est/balbũ illud du/
cere. Idem ad Cæsarem iuniorem. Ne res duceretur/fecimus ut Hercules An
tianus in alium locum transferretur. Ducere/proprium pro temporibus ser/
Virgilius uare. Virgilius in bucolicis. & quo
Plautus Duceret apricis in collibus uua collorem. Ducere/dimittere descendere. Pla
utus in aularia. Vbi ille abit/ego me duco seriundus arbore. Ducere/gerere.
Virgilius Virgilius libro æneidos octauo.
Hi bellum assidue ducunt cum gente Latina. Ducere/quam proprie signifi/
Virgilius cantiã habeat/patet hoc Virgilii exemplo/libro æneidos. xii. dicentis.
Ducitur infœlix æuo confectus Alethes. Duco ducas primæ coniugationis
Virgilius primam corripit syllabam. Virgilus libro æneidos decimo.
Quatuor hic iuuenes/totidem quos educat upheus.
Ducatus huius ducatus/regio ducis/uel dignitas/apud uulgus dicitur. ducatus Ducatus
huius ducati/aureus nummus ducalis uocatur.
Dimico dimicas/& dimicor deponens comperitur. Vnde in legẽda sanctorum Dimico
Chrisanti/& dariæ legitur. Quis enim istam pugnam a diabolo excitatã uin Dimicor
cere præualet/nisi tua pro eo fuerit dextra dimicata?
Draco cum c Exili cõis generis est: etsi fœmininum draca habeat/& dracæna cũ Draco
æ diphthongo in media syllaba. Dictus est autem draco a δρακειν/quod est Draca
uidere. Nam clarissimam oculorum aciem habere perhibetur. Draconem itẽ Dracæna
Plinius appellat Plinius libro decimoseptimo naturalis historiæ/ex tortuositatum si
militudine/palmitem (ut ait) emeritum/pluribusq; induratum annis.
Festus Dubo dubas/ueteres teste Festo protulerunt: a quo fit/quo nunc utimur uer/ Dubo
bum dubito dubitas. Dubito
Diabolus cum i latino scribitur: nec ex dia/& bolus componitur: quasi duos Diabolus

bolos capiens corpus scilicet peccatoris/& animam/ut cum Catholico ridiculus somniauit Vgutio. Sed a διαβάλλω/quod est criminor descendit. Vnde & criminator dicitur.

Dissentio cum duplicato s/& dissentior deponēs ī usu ē. Gellius li.x. noctiū atticarū. Cumq; dissentirētur/& pars tertio/alii tertiū scribendū contenderent.

Diluuium cum unico l/& diluuies/in uno significato accipi possunt. Horatius libro tertio carminum.

Quom fera diluies inquietos irritat amnes. Inde uenit Diluuio uerbum. Lucretius libro quinto.

Tantum suppeditant amnes/ultraq; minantur
Omnia diluuiare/exalto gurgite ponti.

Defraudo/& de frudo/dici potest/auctore Prisciano libro secundo.

Duo duæ duo facit in accusatiuo/masculino quidem genere/duos/& duō/fœminino duas/neutro duo/testibus Prisciano/& Phoca. Virgilius libro æneidos nono. Si duo præterea tales Idæa tulisset

Terra uiros. Horatius sermone septimo. duo si discordia uexat inertes.

Deleo deles uerbum/facit in præterito deleui/& deliui: in supino deletum/& delitum/teste Diomede/Varronem inducente dicentem. Pecorina delitæ litteræ. Qui & Caluū refert in p̄ma ep̄la ad uxorē scripsisse: ī uia delita/ꝓ deleta.

Diota cum i latino/& t exili scribitur. Genus est uasis uinarii/duas teste Acrone ansas habentis. Horatius in primo carminum.

O Thaliarche merum [Diota/Diota cum i latino/& æ diphthongo in media syllaba/& t exili/lex uictus dicitur. Diæta itē/locus quidam domi uocatur: ubi tantum uersamur/nullo negotio/aut usu. Et διαιτάω/quod uersari significat/deriuatur

EBur cum u/teste Probo/efferri debet/dicente Virgilio. India mittit ebur. At uero Phocas/ebor per o/enunciari præcipit. Et utrunq; dici potest. Nam & æquur cū u/teste eodē Probo scibitur: & cum o æquor effertur: ut in ipsa dictiōe uidimus. Ab ebore fit adiectiuū eboreus: eburneus: eburnus. Vlpianus de legatis tertio. Eboreā bibliotecā emit. Quintiliāus li.vi. Cū ī triūpho Cæsaris/eborea opida essent trāslata. Hieronymus in canticis capitulo.xii. Collum tuū sicut turris eburnea. Ouidius libro metamorpho.iii.

Impubesq; genas: & eburnea colla: decusq;. Virgilius georgicorum tertio.

Hipodameq;/humeroq; Pelops insignis eburno. Lucanus libro secundo.

Legitimæq; faces/gradibusq; accliuis eburnis. Horatius sermone.xvi.

Tincta super lectos cāderet uestis eburnos: Iuuenalis satyra.x.

Da nunc & uolucrem/sceptro quæ surgit eburno. Propertius.

Siue lyræ carmen digitis percussit eburnis. Tibullus.

Hanc primū ueniens plectro modulatus eburno. Ebora/nomen est duarum urbiū in Hispania/teste Ptolemæo: quarū una Turdubiorū est: alia Edetanorum. Ebura/urbs est Lusitanorū mediterranea/teste eodem Ptolemæo. Eburum urbs est Germaniæ/ut idem Ptolemæus in cosmographia ostendit.

Echeneis huius echeneidis/uel echeneidos/cū ch aspirato/sequente e/scribitur. Genus est pisciculi. Nec ab hæreo hæres descendit/ut Isidorus tradidit: & cū Catholico Vgutio sōniauit. Sed ex ἔχω teneo/& nāua Nauim/cōponitur. Nā teste Plinio/ruant uenti licet/sæuiant procellæ/iperat furori: tātasq; uires cōpescit: & cogit stare nauigia. Quā etiā ob causam/amatoriis quoq; ueneficiis infamis est: & iudiciorum/ac litium nōnunq̄ mora. Vnde quod græce echeneis/latine a nonnullis remora appellatur. Hæc Plinius. Et producit echeneis penultimam in recto syllabam. Nam apud Græcos cum η in penultima syllaba scribitur: quæ semper apud illos producta est. Vnde Opiāus li. p̄mo ait. θαῦμα δ᾽ ὀλιστηρῆσ ἐχενηΐδοσ ἐφράσσαρτο. Quod etiam obseruauit Lucanus/quom dixit. In mediis echeneis aquis. Vbi nonnulli legunt echinus. Ve

Margin (left): Vgutio, Gellius, Horatius, Lucretius, Priscianus, Priscianus, Phocas, Virgilius, Horatius, Diomedes, Varro, Caluus, Acron, Horatius, Probus, Virgilius, Phocas, Vlpianus, Quintiliāus, Hierōymus, Ouidius, Virgilius, Lucanus, Horatius, Iuuenalis, Propertius, Tibullus, Ptolemæus, Ptolemæus, Ptolemæus, Plinius, Opianus, Lucanus

Margin (right): Dissentio, Dissentior, Diluuium, Diluuies, Diluuio, Defraudo, Defrudo, Duo, Deleo, Diota, Diæta, Ebur, Ebor, Eboreus, Eburneus, Eburnus, Ebora, Ebura, Eburum, Echeneis, Echinus, Echinas, Echinada, Echina, Echidna

rum cum echinus cum ch aspirato/& i latino/primam(ut statim patebit)cor
ripiat syllabam/Lucani metro conuenire nequaq̃ potest. Quem/tamen pro
echeneide/Isidorus/Papias/Vgutio/Catholicon/ac etiam Augustinus de ciui
tate dei/posuere.Sed falsi sunt.Nam echinus/alius quidam est pisciculus ex
Martialis cãcrorũ genere/spinas habẽs:qbus pro pedibus utitur:de quo Martialis.
Iuuenalis Cortice deposito mollis echinus erit.Iuuenalis satyra quarta.
Horatius Et semel aspecti litus dicebat echini.Horatius sermone.xiiii.
OstreaCircæis/Misseno oriuntur Echini.Est etiam Echinus eadem litteratu/
ra/uilla Cyrenaicæ prouinciæ in Aphrica:& eodem nomine urbs Macedo/
Ptolemæus niæ/teste Ptolemæo:necnon & genus uasis ænei:in quo calices lauantur/te/
Acron ste Acrone:quam alii(ut ait)ampulam dicunt esse uitream:de quo Horatius
Horatius sermone sexto.
Pocula cum cyato duo sustinet:astat echinus.Echinas huius echinadis uel e.
hinados/eadem scriptura scribitur.Sunt autem echinades/insulæ i Maliaco
Herodotus mari/teste Herodoto libro historiarum secundo:de quibus Lucanus memi/
Lucanus nit/dicens.crassis oblimat echinadas undis.
Vgutio dicit posse declinari hæc echinada.Quod si cpperitur/ab accusatiuo
græco ἐχινάδα formetur necesse ẽ.Sed & hæc echina huius echinæ/declina
Seneca ri potest/dicente Seneca in Troade.Quolibet uento faciles Echinæ.Echidna
cum ch aspirato/& i latino/sequente dn/uipera dicitur.Vnde de ea/quam
Ouidius Hercules interfecit/inquit Ouidius libro.v.fastorum.
Sanguine centauri Lernææ sanguis Echidnæ
Mixtus/ad auxilium tempora nulla dabat.
Ectasis cum ct exilibus scribitur:& dici potest ꝓductio.Est enim figura/qua Ectasis
syllaba naturaliter correpta producitur:quæ a nonnullis extasis dicitur.Exta Extasis
sis item/mentis excessus uocatur.
Egeo eges uerbum tam genitiuo/quam ablatiuo/iungi potest. Egeo
Priscianus Edo es est/græcũ est uerbũ: quod ap̃ antiquos/teste Prisciano/edo edis edit Edo
declinari solebat:ut etiam ab hoc compositum/comedo comedis comedit.
Næuius Vnde etiam Næuius in carbonaria/ait:ille ipsi astat/quando edit.Et format
Priscianus edo duplex supinum/esum scilicet/& estum/teste Prisciano.
Elegia cum unico l/& i latino scribitur:& dici potest miseria.Et producit apud Elegia
Statius poetas penultimam syllabam.Statius libro siluarum primo. Elegeia
Martialis Quas inter/multum petulans elegia propinquat.Martialis.
Antonius Detineat cultis aut elegia comis.Antonius Panormita in epistola ad Lamo/
lam.Induit aduires uultus elegia dearum.Nonnunq̃ pentasyllaba dictio ele
Ouidius geia effertur:& tunc penultima syllaba corripitur.Ouidius de remedio.
Ouidius Blanda pharetratos elegeia nutrit amores.Idem li.tertio de fine titulo.
Ouidius Venit odoratos elegeia nexa capillos.Idem in epitaphio Tibulli.
Flebilis idignos elegeia solue Capollos.Quod domitius super epistolã Sap/
phus/nom percipit.Nã cũ apud poetas(ut domitius)penultimam syllabã ele
gia/dictio scilicet tetrasyllaba/productã habeat/ i eadẽ Saphus epistola/emẽ
dare(ut etiam alibi solet)elegia censor debuit:non aprobare/ut elegia legere
tur.Quod si apud Ouidium tetrasyllaba dictio(ut idem legendum affirmat)
elegia enuntietur/primam/& secundam syllabam produci/necnon& penul
timam corripi/necesse est/contra omnium aliorum poetarum auctoritatem:
Ouidius imo etiam contra seipsum.Vnde & alibi idem Ouidius inquit.
Tantum se nobis elegi debere fatentur.Et Tibullus ait.
Boœtius Nec prosunt elegi:nec carminis auctor Apollo.Boœtius.
Iuuenalis Et ueris elegi fletibus ora rigant.Iuuenalis.
Impune ego mihi recitauerit ille togatas:
Hic elegos.Hoc pari errore ductus etiam est tortellius in dictione elegia.Sũt
Persius qui ab elegia diminutiue elegidion formari uolunt.Persius.Nõ si qua elegi/
dia crudi Dictarunt proceres.
Equus cum primã corripiat syllabã/asque æ diphthõgo scribitur:& habet fœ Equus

mininum equa:quorum diminutiua sunt equuleus/& equula/testibus Probo/Marcello/Prisciano. Vnde Tullius ait in Hortẽsio. Sed cybum etiam sæpe subtrahunt:ut debilitetur equuleorum nimis effrænata uis: Varro in lege Menia. Nemo est tam negligens/quin summa diligentia eligat asinum/qui suam saliat equulã. Equuleus item/tormenti est genus. Eques communis generis est:quin & apud uulgus pro fœmina equite/equitissa usurpatur. Eques item/pro equo ponitur/testibus Marcello/& Seruio/dicente Virgilio georgicoꝝ.iii.atq; equitem docuere sub armis Insultare solo. Inde fit equito equitas uerbum/tam ad equum/q̃ ad insidentem pertinens/teste in saturnalibus Macrobio. Vnde & Lucillius de equo ait. Nempe hũc currere equum nos atq; equitare uidemus. Equiso equitem/uel equorum magistrum/designare habet. Varro in eumenidibus. Neq; furentem equuleum damacrinum insanus equiso eximendis morbi fluctibus educet unq̃. Et(ut scribit Nonius)non tantum equorum magistrum/sed etiam omnium rerum/quarum ei regimen cõceditur/equiso designet. Quod & Varronis auctoritate cõprobatur/in Marcipore sic dicentis. Hic in ambiuio nauem cõscendimus plaustrem: quam nautici equisones per uiam conducent loco.

(Margin: Probus, Marcellus, Priscianus, Tullius, Varro, Marcellus, Seruius, Virgilius, Macrobius, Lucillius, Varro, Nonius, Varro — Equa, Equuleus, Equula, Eques, Equito, Equitissa, Equiso)

Equester masculini/equestris fœminini/eq̃stre neutri generis:& hic & hæc equestris & equestre/declinari potest. Vgutio declinat et hic & hæc equester. (Vgutio — Equester)

Euentus huius euentus/& hoc euentum/declinari potest. Virgilius libro sexto æneidos. cæco sq; uolutat
Euentus animo secum. Cicero ad Atticum. Semper enim causæ euentorum magis mouent/q̃ ipsa euenta. (Virgilius, Cicero — Euentus, Euentum)

Exercitus huius exercitus/uel antiquorum more/huius exercituis/uel exerciti/teste Nonio/format genitiuum. Varro libro de uita patrum secundo. Quot quot imperator propter exercituis salutem/fœdis manibus deuouit. Accius. Consydera & quo reuoces summam exerciti. (Nonius, Varro, Accius — Exercitus)

Erratus huius erratus/& hoc erratum/in recto/declinari potest. (Erratus, Erratum)

Euphrates cum t exili scribitur:& facit in genitiuo Euphratis/& Euphratæ. Vgutio dicit posse declinari/Euphrate huius Euphrates. Et producit mediam syllabam. Boœtius.
Tigris/& Euphrates/uno se fonte resoluunt. Lucanus libro secundo.
Euphratem/Nilumq; moue. fluuius est:qui posteaq̃ longam egit uiã/& Babylonem in duas partes diuisit:in mare Rubrum tandem descendit. (Vgutio, Lucanus — Euphrates, Euphrate)

Externus externa externum/& exter extera exterum/in uno significato accipi possunt. Statius libro thæbaidos.xi.
Sed quid apud tales qui nec sua pignora curæ
Exter honos? Extra præpositio format superlatiuum extremus/& extimus/teste Prisciano. Plautus in rudente. Factus sum quasi extimus a uobis. Extrarius/q; extra focum/sacramentum/iusq; sit/teste Festo dicitur: uel(ut scribit Marcellus)extrarius alienum significat. Aphranius in suspecta. Vt me esse in hac re ducat abs ste extrarium. Extraneus/is appellatur/qui ex altera terra ẽ: quin etiam exterraneus dicitur/ut auctor est Pompeius. (Statius, Priscianus, Plautus, Festus, Marcellus, Aphranius, Pompeius — Externus, Exter, Extremus, Extimus, Extrarius, Extraneus, Exterraneus)

Ecthlipsis cnm c exili/& th aspirato/& i latino utrobiq; scribitur:& dici potest expressio. Est.n. cæsura/qua m cum Vocali eliditur:ut est apud Virgilium.
Monstrum horrendum ingens. Hæc a nonnullis ellipsis cum duplicato l/ab aliis ellepsis dicitur. (Virgilius — Ecthlipsis, Ellipsis, Ellepsis)

Emporiũ/locus est mercatus/& nundinationis & latine dici potest Emptoriũ. Est & eodẽ noĩe urbs in Italia/alias Firmũ nominatum/teste Strabone. Emporiæ pluralis tantum numeri/Duo sunt opida/diciẽte Liuio. Emporiæ duo opida erãt muro diuisa. Vnum Græci habebant a Phocea:alterum Hispani/de Phocaicis meminit Syllius libro tertio quom ait. Phochaicæ dãt Emporiæ:dat Tarraco pubem. Empyrum cum y græco:dici potest ignitum/sicut dipyrum/bis ignitum. Martialis.
Quid tibi uis Dipyrum qui phaetonta facis? (Strabo, Liuius, Syllius, Martialis — Emporium, Emptoriũ, Emporiæ, Empyrũ, Elephas)

Elephas cum unico l/cōis generis est. Et a genitiuo græco ἐλέφαντος/nostri et hic elephantus/in recto dixerunt. Iuuenalis. — *Iuuenalis* — *Elephantus*

Hieronymus Quatinus hic non sunt & uænales elephanti. Hieronymus i libro primo Maccabæorum capitulo primo. Et intrauit in Aegyptum/in multitudine graui i curribus/& elephantis/& equitibus/& copiosa nauium multitudine. Et nōnunq̄ ꝑ ebore/hoc ē ꝑ ipsius elephanti dente ponit. Virgilius in georgicis. — *Virgilius*

In foribus pugnā ex auro/solidoq; elephanto. Elephas item/mons est circa Nilum fluuium/ut in cosmograpia Ptolemæus ostendit. — *Ptolemæus*

Seruius *Statius* Eleusis cum unico l/& eleusin/in recto/declinari potest/teste Seruio super primum georgicorum. Statius libro thæbaidos. xii. — *Eleusis* *Elusin*

Hos Salamis populos/illos cerealis Eleusin. urbs est in Thera Atticæ insula teste Ptolemæo: a qua/insula ipsa tota/Eleusina cognominata est. — *Ptolemæus* — *Eleusinæ*

Enthymema huius enthymematis/& hoc enthymematum/in recto/declinari potest: & cum th aspirato/& y græco scribitur. Iuuenalis satyra. vi. — *Iuuenalis* — *Enthymēa* *Enthyme/matum*

Torqueat enthymema: nec historias sciat oēs. Genus est argumenti/ex uno assūpto cōcludēs. Quintiliāus dicit enthymema ēē oē quod mēte cōcipimus. — *Quintiliāus*

Epectasis cum ct exilibus scribitur: & dici pōt porrectio. Est. n. figura/qua i medio dictionis/littera/uel syllaba interponitur: ut est apud Lucretiū libro. i. — *Lucretius* — *Epectasis* *Epenthesis*

Iuuenalis Inter se nexus minus/aut magis indupedita/pro impedita. Iuuenalis.

Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus

Induperatorem/pro imperatorem. Epenthesis cum th aspirato/dici potest interpositio. Et est figura/epectasi ipsi similis: ut est apud Virgilium. — *Virgilius*

nondum Porsenna iubebat. Vbi teste Seruio/n unum metri gratia interpositum est. Nam apud alios poetas Porsena mediam corripit syllabam. Vnde Syllius libro octauo/ait. — *Syllius*

Martialis Cernitur effugiens ardentem Porsena dextram. Martialis.

Hanc spectare manum Porsena non potuit.

Lucanus Epirus cum i latino scribitur: & mediam producit syllabam. Lucanus libro. ii. — *Epirus*

Primus in epirū boreas agat. Regio est in Europa. Ephyris cum y græco in media syllaba & cum i latino in ultima/urbs fuit Laconiæ/teste Herodoto. — *Herodotus* — *Ephyris* *Ephyre*

Ephyra huius Ephyræ cum y græco/& Ephyre huius Ephyres/declinari potest. urbs est in Achaia: quæ nunc Corintus uocatur/testibus Lactantio grāmatico/& Plinio libro quarto naturalis historiæ. Et tam Ephyris/q̄ Ephyre/phy syllabam corripit. Papinius libro thæbaidos quarto. — *Lactantius* *Plinius* *Papinius*

Lucanus It comes Inoas Ephyre solata querelas. Lucanus libro. vi.

Ouidius Aut Pelopis latis Ephyren abrumpere regis. Ouidius heroidum.

Hic Ephyrem bimarem/Scythiam tenet ille niuosam. Fuit etiam Ephyre eadem litteratura/oceani/& Thetios filia: cuius meminit Virgilius georgicorum quarto/quom ait.

Atq; phyre/atq; Opis/ac Asia Deiopeia.

Ephebus absq; œ diphthongo scribitur. Neq; enim ex e/& phœbus componit/ut cū Catholico sōniauit Vgutio: sed potius ex epi/& hebe pubertas: ubi p/abiecta i littera/in ph conuertitur: ut libro secundo in dictione cathedra plene docuimus. & dici potest ephebus pubes. Et producit mediam syllabam. — *Ephebus* *Ephebia*

Iuuenalis Iuuenalis satyra secunda.

Horatius Armenius Zelotes cuntis narratur ephebis. Horatius in epistolis.

Quo pacto partes tutetur amantis ephebi. inde uenit hæc ephebia: quæ (ut dicit Donatus super Andriam Terentii) prima ætas est adolescentiæ. Alexander aūt Neq̄/uult ephebiam locum esse/ubi ephebi prostituūtur. Ait enim. — *Donatus* *Alexander*

Quo prostant pueri/locus est ephebia dictus. Claudicat tamen hic uersus in prima huius dictionis syllaba. Cuius nihilominus interpretationi consentire uidetur Hieronymus in secundo libro Maccabæorum capitulo quarto/sic inquiens. Super hoc promittebat & alia talenta centum quinquaginta/si potestati eius concederetur gymnasium/& ephebiam sibi constituere. Et subdit Et enim ausus est sub ipsa arce gymnasiū constituere: & optimos quosq; ephe — *Hieronymus*

borum/in lupanaribus ponere.
Erate huius erates cum t exili scribitur.Nympha fuitOceani/& Tethyos filia/ Erate
Hesiodus teste Hesiodo in theogonia.Eratæ cũ æ diphthongo in ultima syllaba(plura Eratæ
Ptolemæus li enim tantum numero declinatur)urbs est Corytanorum/teste Ptolemæo. Erato
Erato etiam cum t exili/una fuit musarum:quam tamen Arcades uatem fuis
Virgilius se dicunt:non musam.Huius meminit Virgilius libro æneidos septimo.
Nunc age qui reges Erato/quæ tempora rerum/
Quis Latio antiquo fuerit status.
Epitome huius epitomes cũ i latino/& t exili scribitur:& dici põt breuiariũ. Epitome
Et corripit penultimam syllabã. Epithema huius epithematis cum i latino/ Epithema
& th'aspirato/sequente e/dici põt superimpositũ:& penultimã in recto pro
Vgutio ducit.Neq; a thymo flore descendit/ut cum Catholico Vgutio somniuait.
Virgilius Euander/& euandrus/in recto/declinari potest. Virgilius li.æneidos.viii. Euander
Iustinus Tũ rex euãdrus Rõanæ cõditor arcis.Rex fuit Arcadiæ/teste Iustino li.xliii. Euandrus
Eumenes/proprium fuit uiri nomen/Philippi/& Alexandri amici:qui & Eu Eumenes
Papinius meneus dicitur. Eumenis/furia/est infernalis.Papinius libro thæbaidos.vii. Eumeneus
Eumenis in furias/animumq; redire priorem. Eumenis
Europa huius Europæ/& Europe huius Europes/declinari potest. Filia fuit Europa
Agenoris:quam Iuppiter rapuit:& ab ea/tertiam partem mundi/Europam Europe
Virgilius nominauit. Et producit mediam syllabã. Virgilius libro æneidos septimo. Euripus
Europæ/atq; Asiæ fatis/concurreret orbis. Alia fuit eodem nomine Oceani/
Hesiodus & Tethyos filia/teste Hesiodo in theogonia. Euripus cum i latino/& unico
Põponius p/pars quædam est maris/inter phocidem/& Euboeã insulã sita/teste Põpo/
Lucanus nio Mela libro historiaꝶ.iiii.& producit mediã syllabã.Lucanus libro.v.
Euripusq; trahit cursum mutantibus undis.
Eustochium/proprium mulieris nomen/& Eustochia/declinari põt: & cum t Eustochiũ
exili/& ch aspirato/& i latino scribitur. Eustochia
Messala Euthias/& Euthia(ut etiam apud Messalam teste Quintiliano compertum ẽ) Euthias
Quitilianus declinari in recto potest:& cum th aspirato/& i latino scribitur. proprium Euthia
Virgilius fuit uiri nomen. Exta
Exta pluralis tantũ numeri/& extales/in uno significato accipi possunt. Virgi. Extales
Hierõymus Pinguiaq; in uerubus torrebimus exta colurnis.Hieronymus in primo libro
regum capitulo quinto.Et computrescebant prominẽtes extales eorum.
Epigramma huius epigrammatis/& hoc epigrammatum/declinari põt:& cũ Epigrãma
Varro i latino/& duplicato m scribitur. Varro de lingua latina.Idem ostendit Pa/ Epigrãma/
pinii epigrammatum:quod in adolescentem fecerat.dici põt.superscriptio. tum
Marcellus Expergiscor/deponens est uerbum. Veteres tamẽ/etiam expergisco actiua uo Expgiscor
Pomponius ce protulere/teste Marcello/Pomponium inducente dicentem in Agamẽ/ Expergisco
Diomedes none. Vt si quis dormitaret/expergisceret. Et facit in supino experrectum. At Expergo
Pompeius uero expergo expergis/format supinum expergitũ/auctoribus Diomede/ Expgefacio
Priscianus Pompeio/Prisciano.Lucretius libro.iii. Experior
Lucretius Consequitur loeto:nec quisq̃ expergitus extat.Ponitur autem expergo pro
Marcellus expergefacio/teste Marcello.Experrectus(ut tradit Festus)is dicitur/ qui p
Festus se euigilare coepit:expergitur uero/ab alio excitatus:qui(ut ait)& expergefa/
Diomedes ctus dicitur.Et Diomedes inquit.Expergitus/excitatus somno sponte uigilat
Priscianus experrectus/a qete impeditus:expergefactus/per alium somno excitatus.Ex
perior commune uerbum/Prisciano teste/facit in supino expertum.
Emo tertiæ coniugationis/facit in præterito emi:in supino emptũ.Emio quar Emo
tæ/format præteritum emiui:supinum emitũ/mi syllaba producta:quorum Emio
nota est significatio.
Effero efferas primæ coniugationis/& efferor deponens usurpatur. Ambrosius Effero
Ambrosius super Aegesippum. Efferauerat Herodes uniuersos: hoc est efferos ef/ Efferor
Statius fecerat. Statius in achilleide. & raptum superis Mars efferat aurum.
Hierõymus Hieronymus in Daniele capitulo octauo. Cumq; appropinquasset pro
pe arietem/efferatus est in eum: idest desæuit. Effero effers/facit

in præterito extuli:quod a uerbo tollo mutuatur:in ſupino elatum. Eſt aũt
Tullius efferre extollere. Tullius libro officiorũ ſecũdo. Ita eos uiros ſuſcipiunt:ma
Virgilius ximiſq; efferunt laudibus. efferre/edere prouehere. Virgilius georgicorum.ii.
Virgilius Extulit hic Decios:Marios. Efferre/erigere leuare. Virgi. libro æneidos.v.
Oſtendit dextram inſurgens Entellus:& alte
Virgilius Extulit. Efferre/oſtendere. Virgilius libro æneidos octauo.
Et belli ſignum Laurenti Turnus ab arce
Virgilius Extulit. Efferre/proferre. Virgilius libro æneidos quinto.
Virgilius Tum ſatus Anchiſa cæſtus pater extulit æquos. Idem libro æneidos ſecũdo.
Lucillius Mente efferre pedem genitor? Efferre ſubdere. Lucillius libro.xxvii.
Depugnabunt pro te ipſi:& morientur:ac ſe ultro efferent. Efferre/enuntia/
re. Quale eſt/ſi dixeris. Cybele cũ unico l/& cũ gemiato l Cybelle/efferri põt.
Nonius Exeo exis/& extro extras/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/Aphra Exeo
Aphranius nium inducente dicentem in actione. ſimul limen intrabo:illi extrabunt ilico. Extro
Nam ſicut itrare/ingredi/ita extrare/egredi ſignificat.
Seruius Egredior/accuſatiuo/& ablatiuo iungitur/teſte Seruio ſuper librum ſecundum Egredior
Saluſtius æneidos. Saluſtius. Raro egreſſa fines ſuos. Horatius.
Horatius Egreſſum magna me cepit Aricia Roma.
Nonius Expedio expedis/facit in futuro indicatiui modi expediam/& expedibo/te/ Expedio
Plautus ſte Nonio/dicente etiam Plauto in truculento. Ego expedibo rem.
Epulum in ſingulari numero neutri generis eſt:i plurali uero fœminini. Vete Epulum
Feſtus res tamen/ẽt hæc epula ſingulari numero protulerũt/teſte Feſto. Intereſt tñ Epula
Laurentius inter epulũ/& epulas. Nã epulæ (ut tradit Laurẽtius) cybi ſunt/miniſterio ho Epulo
Iuuenalis minum/in noſtrum comparati uſum:epulum aũt/ſolenniores quædam epu Epulonus
læ:& proprie publicum conuiuium. Iuuenalis ſatyra tertia.
Vnde epulum poſſis centum dare Pythagoreis. Epulo & epulonus/in recto/
Feſtus teſte Feſto/antiqui declinauere.
Marcellus Eſurio eſuris/facit in futuro indicatiui modi eſuriam/& eſuribo/teſte Marcello. Eſurio
Pomponius Vnde Pomponius ait in augure. Imo mane non eſuribis diutius. Sunt tam/ Exurio
qui cum x hac ſcriptura exurio ſcriptitant:& ab ex & haurio compoſitum Eſuries
uerbũ dicunt. Eſuries/& eſurgo/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Mar Eſurigo
Marcellus cello/Varronem inducente dicentem. Eſurigo fundebat coſtas.
Varro Effigies/& effigia/i recto/decliari põt/teſte Nonio. Iuuenalis ſatyra.xv. Effigi/ Effigies
Nonius es ſacri nitet aurea cercopytheci. Aphranius. Cuius te ſuſcitat imago/cuius Effigia
Iuuenalis effigia?
Expleo
Aphranius Expleo exples ſecunda/& expleno explenis tertia coniugatione/in una ſigni Expleno
Pompeius ficatione ueteres uſurparunt/ut ſcribit Pompeius.
Nonius Execro execras/& execror deponens/dici põt/teſte Nonio. Aphranius. Execro
Aphranius Execrabant ſe:& ſuos. Virgilius libro æneidos ſecundo. Execror
Virgilius Et terram altricem ſæui execramur Vlyſſi. Priſcianus aũt/execror inter com
Priſcianus munia uerba connumerat. Vnde & Catonem inducit libro originum quarto
Cato ita dicentẽ. Duos exules lege publica execrari. Vbi execrari paſſiue poſitũ eſt.
Enſis maſculini generis eſt:& format per diminutionem enſiculus/enſicula/ Enſis
Probus teſtibus Probo/& Priſciano. Genus eſt gladii.
Enſiculus
Priſcianus Expers/extra partem/expes/extra ſpem/uel ſine ſpe dicitur. Enſicula
Erebus abſq; aſpiratione initii ſcribitur:etſi Gaſparinus cum aſpirato princi/ Expres
pio annotari præcipiat. Neq; ab hæreo hæres deſcendit/ut idẽ Gaſparinus/ Expes
Virgilius Vgutio/Catholicõ/tradiderũ. Et mediã corripit ſyllabã/dicẽte Virg. illi9 ergo. Erebus
Virgilius Venim9:& magnos erebi tranauimus amnes. Aſt alibi idem Virgilius ſcribit
erebum/quandam apud inferos obſcuritatem eſſe/quom ait. Exors
Varro imas erebi deſcendit ad umbras. Noctẽ etiã ab erebo natã eſſe/dixit Varro. Exos
Exors/extra ſortẽ/exos/extra oſſa/uel ſine oſſibus dicitur. Lucretius libro.iii. Epilogus
Lucretius Exos/& exanguis tumidos perfluctuat artus.
Epilogum
Epilogus cũ i latio/& epilogũ/i uno ſignificato accipi poſſũt. Dici põt poratio. Exlex
Exlex huius exlegis/is dicitur/q ſine lege/ul' extra legẽ degit:q etiã illex huius Illex

Plautus illegis cũ duplicato l/dici poteſt.Plautus in Perſa.Impure/inhoneſte/iniure/
Germanicus illex.Elix huius elicis cum unico l/ſulcus uocatur aquarius:per quem ſcilicet Elix
Iginus aqua e liris educitur.Helix cum aſpirato initio/& unico l/genus eſt Hederæ. Helix
Ouidius Helice huius helices/urſa maior dicitur.Germanicus in Arato.Hic Iouis al/ Helice
Tortellius trices Helice/cynoſuraq; fulgent.Fuit etiam eiuſdem nominis urbs Achiuorũ
teſte Igino/dicente Ouidio libro metamorphoſeos.xv.
Si quæras Helicen/& Burin/Achaidas urbes.Tortellius autem abſq; aſpira/
to initio ſcribi debere elicem præcipit.
Plautus Ebrius/& ebriacus/in uno ſignificato accipi poſſunt.Vnde Plautus ait in au Ebrius
laria.Homo hebriacus ſomno ſanari ſolet. Ebriacus
Liuius Epiſtola cum i latino ſcribitur.Titus aũt Liuius quom apoſtolos ſuos fregit in Epiſtola
ſenatu/pro epiſtolis/apoſtolos dici poſſe oſtendit. Apoſtolus
Pſalmogra phus Erodius abſq; aſpirato initio/& erodio/in recto/ declinari põt. Pſalmogra/ Erodius
phus.Erodii domus dux eſt eorũ.Hieronymus in leuitico capitulo.xi. Hæc Erodio
Hierõymus ſunt/quæ de auibus comedere non debetis/& uitanda ſunt uobis:aquilã:gry
phem:haliætum:miluum:uulturem/iuxta genus ſuum:& omne coruini ge/
neris in ſimilitudinem ſuam:ſtruthionem:noctuam:larum:& accipitrem/iu
xta genus ſuum:bubonem:mergum:ibim:cygnũ:onocrotalũ:porphyrionẽ:
erodionem:charadrion/iuxta genus ſuũ:epopem quoq;:& ueſpertilionem.
Genus eſt auis:in quam cõuerſam eſſe Pallada/quom Vlyſſi faueret explora
Homerus tori/tradit Homerus libro iliados decimo.
Exemplare/& per apocopen exemplar/& exemplarium/& exemplũ/in uno Exemplare
Pompeius (ut probabimus)ſigficato accipi poſſũt. At uero Põpeius/exemplũ (inquit) Exemplar
eſt/quod ſequamur/aut uitemus:exemplar aũt/ex quo ſimile faciamus.Iſtud Exẽplarium
(ut ait)animo æſtimatur:illud oculis conſpicitur.Verum traditio hæc apud Exemplum
Qũitilianus auctores non ſemper obſeruata eſt.Vnde Quintilianus libro decimo ait.Sic
litterarum ductus/ut ſcribendi fiat uſus/pueri ſequuntur:ſic muſici uocẽ do/
centium:pictores opera pictorum:ruſtici probatam experimento culturam/
in exemplum intuentur.Hoc enim loco/exemplũ eſt/ex quo ſimile facimus.
Saluſtius Idem Saluſtius/litteras quas ſibi nomine Catilinæ redditas dicebat/exemplũ
(inquit)earũ/infraſcriptũ eſt:hoc eſt/earũ forma infraſcripta eſt.Vnde Oui/
Ouidius dius de opere ſuo metamorphoſeon loquens libro triſtium primo/ait.
Pluribus exemplis facta fuiſſe reor:ideſt exemplaribus/uel formis.Nam ex/
Paulus emplum forma eſt.Paulus iuris conſultus/ſi legatum(inquit)petatur non iu
bet prætor uerba teſtamenti edere:ideo fortaſſe/quia hæredes ſolent habere
exemplum teſtamenti:ideſt formam.Hinc Cicero ad Apium/ait.Ex iis litte/
Cicero ris/quarum ad me exemplũ miſiſti:ideſt exemplar.Exemplare etiam/& ex
Lucretius emplar/animo æſtimatur.Lucrecius libro ſecundo.parua poteſt res
Horatius Exemplare dare:& ueſtigia noticiai.Horatius.
Horatius Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.Idem in arte poetica.
Reſpicere exemplar uitæ/morumq;/iubebo
Horatius Doctum imitatorem.Idem epiſtolarum libro primo.
Rurſus quid uirtus/& quid ſapientia poſſit/
Lucanus Vtile propoſuit nobis exemplar.Lucanus libro nono.
Cicero Quære quid eſt uirtus:& quære exemplar honeſti.Cicero lib.ii.de oratore.
Quitilianus Illa oratio fuit mihi exẽplar bene dicendi.Quintilianus libro decimo Cor/
nellius autem Seuerus/etſi uerſificator/q̃ poeta/melior/ſi tamen(ut eſt dictũ)
ad exemplar primi libri/bellum Siculum perſcripſiſſet/uendicaret ſibi ſecũ
dum locum.Cicero pro Muræna.Domeſticũ te habere dixiſti exemplum ad
Cicero imitandum.Eſt illud quidem exemplum tibi propoſitum domi.Sed tamen
naturæ ſimilitudine/illud ad te magis/qui ab illo ortus es/q̃ ad unumquẽq;
noſtrum pertinere potuit.Ad imitandum uero/tam mihi propoſitum exẽ/
plar illud/q̃ tibi.hæc ille.Comperitur etiam(ut diximus)& hoc exemplariũ.
Plinius Plinius libro ſexto.Iuba hæc omiſit in hoc tractatu/niſi exemplarium
uitioſum eſt.Exemplũ itẽ/id dicitur/quod adhibetur/rei aut probandæ/aut

ornandæ cauſa: unde pars probationis uocatur ab exēplis: & in elocutione/
exemplū inter ornamēta numeratur: pro quo/exemplar nequaq̄ dixeris.

Epiſynalœpha cum i latino in ſecunda/& y græco in tertia/& œ diphthongo — Epiſynalœpha
in penultima ſyllaba ſcribitur. Neq; a lympha/quod cum y græco ſcribitur/
deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Sed ex epi/& σнμαλοιφн/
quæ eſt coniunctio/componitur. Eſt enim figura/qua duarum ſyllabarū fit
in unam conglutinatio: quod in diphthongo/& ſynhæreſi/ſæpiſſime fieri cō
(Ouidius) tingit: ut eſt apud Ouidium libro metamorphoſeos duodecimo.
Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis. Nam Laertiades patronymicum eſt ab
(Ouidius) eo qui eſt Laertes/trium uidelicet ſyllabarum: ut eſt apud eundē li. heroidū.
(Georgius) Laertaq; ſatus/per quos comitata redirem.

(Apuleius) Elleborus abſq; aſpiratione initii/ut uult Georgius Merula/& cum duplicato — Elleborus
(Torellius) l/& elleborum/ declinari pōt: quod tamē Apuleius/& Tortellius cū aſpira/ — Elleborū
tiōe hac uidelicet ſcriptura helleborū ānotari præcipiūt. Hærba ē purgatoria.

Enormis/& enormus/tertia/& ſecunda declinatione declinari poteſt. — Enormis, Enormus

Elumbis/& elumbus/tertia/& ſecunda declinatione declinari poteſt. — Elumbis, Elumbus
(Pompeius) Vnde Pompeius ait. Elumbum/auulſo lumbo.

(Hierōymus) Exprobro exprobras datiuo iungitur/& accuſatiuo. Hieronymus in parabo/ — Exprobro
(Herōymus) lis. xvii. ca. Qui deſpicit pauperē/exꝑbrat factori eius. Idē i li. prio regū cap.
.xvii. Quis ē .n. phyliſtæus hic incircūciſus qui exprobrauit acies dei uiuētis?

Echo cum ch aſpirato ſcribitur: nec ab εικωμ quod apud Græcos cum ει diph — Echo
thongo & κ ſcribitur/& a noſtris effigies tranſfertur/deriuatur/ut cū Catho
(Perſius) lico Vgutio ſomniauit. Soni dicitur/uel uocis repercuſſio. Perſius. Repara/
(Ouidius) bilis aſſonat echo. Ouidius libro metamorphoſeos tertio.
Planxerunt dryades: plangentibus aſſonat echo.

(Pollux) Exodiū abſq; œ diphthōgo ſcribit. Genus ē cātus/teſte Iulio Polluce: quē (ut q — Exodium
dā uolūt) cedētes de theatro cātare cōſueuerāt. Et tūc hēt ſecundā ſyllabā pro
ductā. Nā ab ὠδн/q eſt cātus/deſcēdit. Exodiū itē/erogationē apud nos deſi/
gnare hēt/quom ab ἐξοδραζω/qd erogo ſignificat/uel expēdo/deducit: de
(Iuuenalis) quo itellexit Iuuenalis ſatyra tertia dicēs. tādēq; redit ad pulpita notū Exodi
um. Nā quædā erat cōſueta/ac manifeſta cōtributio/ſeu erogatio: quæ quidē
(Suetonius) ex ludis dabatur/dicēte Suetonio in Tyberio. Vnde uox Atellanico exodio/
ꝓximis ludis/aſſenſu maxio excepta ꝑcrebruit/hircū capreis naturā ligurire.
Neq; hac in pte errauit apte Tortellius/Iuuenalis exodiū/erogationē inter/
pretatus: ſed illius carptor falſus eſt Georgius. Nō itelligis hōe uir ꝙ ſi apud
Iuuenalē/exodiū cantū (ut aſſeris) ſignificaret/ſecundā ſyllabā produci opor
(Feſtus) teret nō corripi? Rurſus exodium apud nos finē/uel exitū ſignificat: ut erudi
(Marcellus) te Feſtus/& Marcellus/interpretati ſunt/quos etſi carpat/errat tñ ipſe Geor/
gius: dū nil aliud/præterq̄ cantū/exodiū ſignificare exiſtimat. Nā cū ab ἐξ καὶ
ὀδοσ/quæ ē uia/exodiū (ut præfati uolūt auctores) cōponit/recte finē/uel
(Varro) exitū/deſignare hēt/quom ſcilicet ſecūda ſyllaba corripit. Vnde Varro/eodē
(Marcellus) referente Marcello/ait. Vt cognoſcere poſſem/quæ ſeruitutis/& libertatis/
ab origine ad exodiū ductæ. Et alibi. Quod cœperas/mō i uia narra: ut ad ex
odium ducas. Vis ne tu qui alias doctus haberis/exodium/hoc in loco cantū
interpretari? minime: ſed finem.

(Nonius) Ergaſtulum (ut ſcribit Nonius) locus eſt carceris in oculto. Iuuenalis. — Ergaſtulum
(Iuuenalis) Nempe in Lucanos: ut Tuſca ergaſtula mittas. Ponitur nōnunq̄ ergaſtulum — Ergaſtulus
(Iuuenalis) pro officina/uel taberna: ut eſt apud eundem Iuuenalem. poſcitq; maritum:
Paſtores: pueros omnes: ergaſtula tota. Ergaſtulus/is dicitur/qui in eo loco
(Plinius) ſcilicet ergaſtulo operatur/dicente Plinio. Sed nos miramur ergaſtulorum
(Marcellus) non eadem emolumenta eſſe. Ergaſtulus itē/pœnalis loci cuſtos uocatur/te
ſte Marcello/Lucilliū īducēte dicentē li. quītodecio. Non ergaſtulus unus/&
(Lucillius) alius/indicem appoſuit: ut nemo ſentētiam libere q̄ ergaſtulus dicere poſſit.

Ecloga abſq; æ diphthōgo/& cū c ſcribitur: & ab ἔκλεγω/ quod eſt eligo/qd — Ecloga
componitur ab ἐξ & λέγω/deſcendit. Græci enim ſolent/quando ἐξ compo/

nitur cum dictione incipiente a conſonante/mutare ξ in κ/ut eclipſis/ecloga.
Verum quia inter c & g reciproca eſt mutatio/facile c in g conuerſo/in erro/
Guarinus rē inducti ſunt Guarinus/& Tortellius:qui cum æ diphthongo/ſequente g/
Tortellius hac ſcilicet ſcriptura ægloga ſcribi uoluerunt/maxime quia Græci omnes di/
ctiones ubi e eſt ante g/per αι diphthongū annotare conſueuerunt:ut aegō/
Aegæon/Aegyptus/præter ἐγω pronomē/& ἔγειρω/ideſt erigo .Interpreta
Plinius tur autem ecloga exceptū/ut li.quarto epiſtolarū Plinius nepos/& libro quar
Euſebius to eccleſiaſticæ hiſtoriæ Euſebius/atteſtātur.Neq; ſermonem d' capris ſignifi/
Vgutio cat/ut cū Catholico ſōniauit Vgutio.Tūc.n.potius aegologa diceret/q̃ ægloga.

FAbaris/Fabar/in recto/declinari pōt:ſicut Araris/& Arar.Fluuius Fabaris
Virgilius eſt/q p Sidoniā trāſit:cuius meminit Virg.li.æneidos.vii.dicens. Fabar
Qui Tyberim/Fabarimq; bibunt.hic alio noie Farfarus uocatur. Farfarus
Seruius teſte Seruio ſuper librum Virgilii præfatum:quo cum nomine.
Ouidius Ouidius libro metamorphoſeos quartodecimo.nominauit/ quom dixit.
Narue tulit præceps:& opacæ Farfarus undæ.
Marcellus Facio/paſſiuū facior apud antiquos habuit/teſtibus Marcello/& Priſciano. Facio
Priſcianus Vnde Cicero ad Panſam ait.Nos quotidianis rumoribus calefacimur.Varro Facior
Cicero in Cynico.Si deorum cura/non facitur ſatis reipublicæ pro ſatiſfacitur.Ni/ Factus
Varro gidius cōmentario.xxx.Id quod huiuſmodi eſt/facitur.Ouidius libro meta Factum
Nigidius morphoſeos tertio.
Ouidius Vadit ubi feſtus facienda ad ſacra Cithæron.A factum ſupino/fit hic factus
huius factus:qui(ut Vgutionis uerbis utar)actus faciendi/uel paſſio fiendi di
citur:& hoc factum/quod ſcilicet fit.Compoſita cum facio/quæ a litteram re
tinent/ut ſatiſfacio/liquefactio/calefacio/tepefacio/madefacio/& cætera hu/
iuſmodi/tam in ſecunda/& tertia perſona/q̃ in prima/accentū ſuper fa ſylla
Priſcianus bā detinent/teſte Priſciano:etſi alias ſyllabæ q̃titas correpta ſit. Auſonius.
Auſonius Diuerſa infœlix & lambit/& olfacit Ennius.Macer de uiribus hærbarum.
Macer Aſſatum/& feruens/ſi ſæpius olfacit aeger.Lucretius libro ſexto.
Lucretius curamq; repente
Conferuefacit/& paruis quia facta minute
Ouidius Corporibus uis eſt.Ouidius in faſtis.
Martialis Quantum ſi culmos titan incalfacit hudos.Martialis.
Calfaciunt uilli pallia ueſtra mei.
Varro Ficus cum i latino ſcribitur:nam a fæcunditate dicta eſt/auctoribus Varrone/ Ficus
Quitilianus & Quitiliano:ne ſcilicet Græcis omnia concedere uideamur:apud quos/ cū Ficulnea
ſ in initio/& y græco σῦκον ſcribitur:quod etiam antiqui noſtri protulere/ Ficulnus
Parthenius teſte Parthenio/Næuium referente dicentem.Hodie ſycos mihi recensfuit. Ficitas
Næuius Inde uenit ſycomorus/arbor ſcilicet morus/ſimilem moro fico fructum fe/ Ficitor
Strabo rens/teſte Strabone.Georgius in ſermone apoſtolorū. Implet paſtorem ar/
Gregorius mentarium/ſycomoros uellicantem:& prophetam facit.Sycomorus item/
ficus fatua interpretari poteſt:Nam σύκον(ut diximus)ficus/μωρος fatuus
Priſcianus interpretatur.Ficus quartæ declinationis/quom fœminini generis eſt/ fructū
Martialis deſignat/teſte Priſciano:quom uero/maſculini/morbi genus.Et affert aucto
ritatem Martialis/in hæc uerba dicentis.
Quom dixi ficus/rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficos Cæciliane iubes.
Dicemus ficus/quas ſcimus in arbore naſci:
Dicemus ficus Cæciliane tuos:ita ut in quolibet horum uerſiculorum quar
tæ ſit declinationis/preterq̃ in ſecundo.Et per hoc/oſtendit Martialis/ſecun
Tortellius dum Priſciani ſententiam/morbum/& fructum/quartæ eſſe declinationis/ge
Laurentius nere autem differre.At uero Tortellius/& Laurentius/ficum morbum/ſe
cundæ eſſe declinationis tradunt.Sed & pro fructu/ficus tā ſecūdæ declina/
tionis eſt/maſculini quidem generis/q̃ quartæ/fœminini tunc generis:quin
etiam pro arbore/tam quartæ/q̃ ſecundæ declinationis/ficus comperitur/

fœminini in utraq; generis:ut auctoritatibus cõprobabimus. Pro fructu/ma/
Plinius sculino genere/secunda declinatione/protulit Plinus libro. xvi. naturalis hi
storiæ/cum ait. Fici mirabiles sunt/& abortiui:qui nunq̃ maturescunt. Macro
Macrobius bius. Grossi appellantur fici/qui non maturescunt Plinius iunior in epistola
Plinius ad Octauum Rufum. Quæ nunc cum ficis/& boletis/certamen nondũ ha/
Horatius bent. Horatius in fine sermonum.
Cicero Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi. Cicero de senectute. Ex tantulo
grano fici. Fœminino aũt genere/Iuuenalis. si uis aliã decerpere ficũ. Quod
Iuuenalis (ut superius diximus) quartæ declinationis est. Pro arbore uero/quarta decli
Tullius natione protulit Tullius/quom dixit/uxorem suam suspendisse se de ficu. Se
Plinius cunda autem/Plinius libro præfato. Quidam breuitate radicum/senescere
celerius arbores putant:quod coarguũt fici:quarũ radices longissimæ sunt:
Festus & senectus ocyssima. Ficulnea/teste Festo/palus dicitur ficulnus. Vnde Plini[9]
Plinius eodem libro. xvi. Quibus & ficulnea/& ligna ex hedera tradentur. At uero
Hierõymus Hieronymus/pro fico arbore/ficulneam posuit/quom dixit in Luca capit.
Horatius .xx. Videre ficulneã/& oẽs arbores. A fico fit ꝑ materiato ficulnus. Horatius.
Olim truncus eram ficulnus inutile lignum. Ficitas/ficorum abundantia uo
Marcellus catur/uel fertilitas:ficitor/ficuũ amator/uel collector/teste Marcello/Næ/
Næuius uium inducente dicentem. Ficitores omnes cupiunt ficitatem.
Horatius Fascinus/& fascinum/dici põt:& mediam corripit syllabam. Horatius in epo Fascinus
do. Minusue/languet fascinum:idest incantatio. Inde fascino fascinas. Virgili Fascinũ
Virgilius us egloga tertia. Fascino
Nescio quis teneros oculus mihi fascinat hædos.
Ouidius Fabrico/& fabricor deponẽs usurpatur. Ouidius libro metamorphoseos. xiii.
Tullius Craterem Aeneæ/quem iam fabricauerat Alcon. Tullius li. iii. de oratore. Fabrico
Capitolii fastigiũ illud/& cæterarum ædium/nõ uenustas/sed necessitas ipa Fabricos
fabricata est.
Furio furis facit in præterito secundum analogiam furui:sicut sero serui: tero Furio
Sedulius terui:ut etiam in ipsa dictione uidebimus. Vnde & Sedulius ait.
Nec minus & Darii furuerunt iussa tyranni. De usu tamen/facit in præterito
insaniui:quod quidem ab insanio insanis accepit. Furens ablatiuo iungitur/
& genitiuo:ut est apud Virgilium libro æneidos. v. furens animi. Furio furias
Virgilius primæ coniugationis est. Papinius libro thæbaidos. xi.
Papinius & armatas furiarẽt orgia matres:idest cum furore concitarent.
Diomedes Facesso facessis/facit in præterito facessi/testibus Diomede/& charisio:in supi Facesso
Priscianus no facessitum/teste Prisciano. Vgutio dicit ꝙ facit in supino facessum:quod Facessor
Charisius etiam Alexander tradidit/dicens.
Vgutio So siui/situmq; facit:sed deme capesso:
Alexander Quod si/sumq; facit:sic uiso:sicq; facesso. Quod uerbum (ut quidam uolũt)
Seruius desyderatiuum est. Seruius uero dicit esse uerbum frequentatiuũ. Festus aũt/
Festus & Nonius/pro facio poni uolunt. Virgilius libro æneidos quinto.
Nonius Imperio læti parent:ac iussa facessunt. Facessere item abire significat/uel di/
Virgilius scedere/testibus Festo/Nonio/Seruio:ut est etiam apud Terentium in phor
Festus mione. Hæc hinc facessat:tu molestus ne fias. Cicero passiuum facessor pro/
Nonius tulit/quom pro Cluentio ait. Sed hoc polliceor oĩbus/si cui facessit negociũ.
Seruius Fasti/& fastus/secunda/& tertia declinatione declinari põt. Ouidi. fastorũ. i. Fasti
Terentius Quod tamen ex illis licuit mihi dicere fastis. Lucanus libro decimo. Fastus
Cicero Non meus Eudoxi uincetur fastibus annus. Quem etsi Seruius impudenter
Ouidius carpat/poetæ tamen præualet auctoritas:quam etiam Priscianus confirma/
Lucanus uit Erant autem fasti/annales. Fastus huius fastus/superbiã designare habet.
Priscianus Filũ cũ i latino/& unico l/in singulari numero/neutri generis est:in plurali ue/ Filum
Phocas ro/tam masculini/q̃ neutri/teste Phoca. Phyllum cum ph/& y græco/& du/ Phyllum
plicato l/apud nos folium transfertur.
Priscianus Farcio facit in præterito farsi:in supino fartum/teste Prisciano. Vgutio dicit ꝙ Farcio
Vgutio facit in præterito etiam farciui:in supino farcitum.

Nonius Fallacia/& falla cum duplicato l/in uno significato accipi possũt/teste Nonio: Fallacia
Næuius qui & Næuium refert dixisse in decumis. Me non uocabit ob eam rẽ: hanc fe Falla
Pompeius ci fallam: ideſt fallaciam. Fala cum unico L/altum dicitur ædificium/teste Põ Fala
Nonius peio: uel (ut scribit Nonius) falæ/turres appellantur ligneæ/a falando dictæ: Phala
Nonius quod apud Hetruscos cælum significat/ Auctores sunt Nonius: Festus: Ser/ Phalum
Festus uius. Iuuenalis satyra sexta.
Seruius Consulit ante falas: delphinorumq; columnas. Ennius libro. xv.
Iuuenalis Malos diffindunt: fiunt tabulata: Falæq;/Phala itẽ/simulacrum uocatur.
Ennius Eusebius de Aegyptiaca astrologia. Hinc Græcos accepisse/ut Dionysii or/
Eusebius gia/& dies festi/cũ honore huius mẽbri/hoc ẽ Penis/fierent. cuius simulacrũ in mysteriis ferentes/Phalam/uel Phalon appellant. Hæc ille.

Pompeius Furcylles cum y græco/& duplicato l/fœminino genere/& furcylla neutro/te ste Pompeio/declinari põt. Machinæ sunt/in quibus fures cyllentur/ uel su/ spenduntur: quæ patibula/uel cruces/aut furcas uocamus. Furcylles Furcylla Furcæ

Februi/manes dicti sunt. Februa aũt appellantur quæcunq; purgamenti causa Februi
Pompeius adhibentur/ut scribit Pompeius. Ouidius. Februa
Februa Romani dixere Piamina patres. Ferox

Marcellus Ferox/& ferus/hoc distant: ꝙ (ut tradit Marcellus) ferox animus dicitur: ferus Ferus
Marcellus ãt leo. Ab eo qđ ẽ ferox/fit uerbũ ferocio ferocis/testibus Marcello/& Festo. Ferocio
Festus Ferocia/& ferocitas/in uno significato accipi possunt. Pompeius. Toruitas a fe Ferocia
Pompeius rocia taurorum est uocata/quasi tauri acerbitas. Cicero libro sexto de repu Ferocitas
Cicero blica. Qui comperit eius uim: & effrænatam illã ferociã. hoc aũt iter feritatẽ/ Feritas
Nonius & ferociam/seu ferocitatem intereſt/Nonio auctore/ꝙ feritas diri semper est Ferax animi: ferocitas uero/sæpe laudi habetur: ut est ferocitas militum. Fertilis

Ferax/& fertilis/in uno significato accipi possunt. Simili quoq; modo feraci/ Feracitas tas/& fertilitas. Fertilitas

Fero fers fert facit in præterito tuli: quod quidem a tollo accepit. Est autem fer Fero
Virgilius re consuetudine/portare. Virgilius libro æneidos quinto. Ferio
Virgilius Vix illam famuli phegeus/Sagarisq; ferebant. Ferre/ostentare. Virgilius li/ Ferior bro æneidos nono. captiuo siue ut se ferret/& auro
Virgilius Venatrix. Ferre/habere. Virgilius libro ænei. v. in magno murmure Cisseus
Virgilius Ferre sui dederat monumentũ/& pignus amoris. Ferre/pati. Virgilius. lib. ii.
Virgilius æneidos. miserere animi non digna ferentis. Ferre/conferre. Virgilius libro æneidos quinto quibus acer Eryx in prælia suetus
Virgilius Ferre manũ. Ferre/disturbare. Virgilius libro æneidos primo.
Virgilius Quippe ferant rapidi secum/uerrantq; per auras. Idem libro. æneidos. ii. alii rapiunt intensa/feruntq;
Virgilius Pergama. Ferre/dicere/nominare. Virgilius libro æneidos septimo.
Virgilius Threiciamq; Samum/quæ nunc Samothracia fertur. Ferre/ dare exhibere. Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius Sacra Dionææ matri/diuisq; ferebam. Ferre/efferre. Virgilius libro æneid. undecimo.
Tullius Legati responsa ferunt. Tullius de suppliciis. Prohibetur suis liberis cybum/
Virgilius uestitumq; ferre. Ferre/dirigere ducere. Virgilius libro æneidos sexto. Hinc uia tartarei quæ fert Acherontis ad undam. Ferio Feris quartæ cõiuga
Ouidius tionis/facit in præterito percussi: quod a percutio percutis accipit. Ouidius. Ipsaq; cæruleis Dia fertur aquis. Ferio ferias primæ coniugationis/ & ferior
Hierõymus deponens/dici põt. Hieronymus in libro secundo Macchabæorum capitulo quinto. Qui cum uenisset Hierosolymam/pacẽ simulans/quieuit usq; ad diẽ sanctũ sabbati: & tunc feriatis Iudæis/arma capere suis præcepit.

Fatigo fatigas cum f/a modernioribus scribitur: sicut & fero fers. Est autem fa Fatigo
Virgilius tigare/ad lassitudinem deducere. Virgilius libro æneidos quinto. Fatisco
Virgilius Veloces iaculo ceruos/cursuq; fatigat. Idem libro æneidos undecimo. Fatiscor
Virgilius quos nulla fatigãt Prælia. Fatigare/cõmouere pturbare. Virgi. li. æneidos. i. Fateor
Tullius Quæ mare nũc/terrasq; metu/cælũq; fatigat. Fatigare/cõprimere cohibere Fator

Tullius libro officiorum tertio. Qui non uerhis sunt/& disputatione philo/
Virgilius sophorum/sed uinculis /& carcere fatigandi. Fatigare/ instigare cogere.
Virgilius Virgilius libro æneidos nono. collecta fatigat
Ex longo rabies/&. siccæ sanguine fauces. Fatigare/excitare hortari increpa
re. Virgilius libro æneidos quarto. sociosq; fatigat:
Virgilius Præcipites uigilate uiri. Fatigare/percutere. Virgilius.
Virgilius Cornipedemq; citum ferrata calce fatigat. Idem libro æneidos nono.
Nonius uersaq; iuuencum Terga fatigamus hasta. A fatigo/fit fatisco/& fatiscor de
Priscianus ponens/testibus Nonio/& Prisciano. Virgilius libro æneidos primo.
Virgilius Accipiunt inimicum imbrem: rimisq; fatiscunt. Varro rerum humanarum.
Varro Altera ira/altera uulneribus/fatiscuntur. Gellius aũt libro. xviiii. noctium at
Gellius ticarum/a fateor fateris/fatiscor deponens uerbum formatum tradit.
Accius Accius. Haud fatiscar/quin tuã iplorem fidẽ. Fator fataris a fatũ descendit su
Pompeius pio huius uerbi faris uel fare, fat. Et significat fatari mlta loq/auctore Põpeio.
Fligo fligis tertiæ coniugationis/facit in præterito flixi: in supino flictum. Fli Fligo
go fligas primæ/format præteritum fligaui: supinum fligatum.
Fluo fluis facit in præterito fluxi: in supino fluxum. & fluctum. Est aũt fluere/ Fluo
Virgilius decurere. Virgilius georgicorum primo.
Hæc eadem argenti riuos/ærisq; metalla
Virgilius Ostendit uenis: atq; auro pluria fluxit. fluere/minui deficere. Virg. li. ænei. ii.
Ex illo fluere/ac retro sublapsa referri
Spes danaum. Fluere/latius/& liberius excrescere. Virgilius georgicorum se
cundo. tum deniq; dura
Virgilius Exerce imperia: & ramos compesce fluentes.
Fluctus/secunda/& quarta declinatione/declinari põt. Vnde Accius Marcel/
Marcellus lo referente/ait in Clytemnæstra. Flucti immisericordes iacuere. Fluctus
Accius Fiscina/genus est uasis ex iunco. Et corripit mediã syllabam/dicẽte. Virgilio. Fiscina
Virgilius Et facilis Rubia contexitur fiscina uirga. Et format per diminutionem fisci/ Fiscinula
nula/& fiscella. Fiscellus/mollis casei appetitor dicitur/ut scribit Festus. Fusci Fiscella
Festus na cum u/post s/tridens/uel rætiarii tælum uocatur. Et corripit mediam syl Fiscellus
Iuuenalis labam. Iuuenalis satyra secunda. Fuscina
Vicit & hoc monstrũ tũicati fuscina Gracchi. Et format diminutiue fuscinula. Fuscinula
Pompeius Fides per e/pro chorda/efferri debet/auctoribus Pompeio/& Seruio. At ue Fides
Seruius ro Priscianus/& Agrætius in Caprum/fidis per i enuntiari præcipiunt. Fidis
Priscianus Ait enim Agrætius. Fides de fidelitate dicitur: fidis aũt/de chorda. Et format Fidicula
Agrætius per diminutionem fidicula. Suetonius in Tyberio. Veretris deligatis/fidicu Fidiculæ
Suetonius larum simul/urinæq; tormento distenderet: idest neruorum. Sunt etiam fidi
Martialis culæ instrumenta quædam tortoria. Martialis.
Exprimere Rufe fidiculæ licet cogant.
Seruius Fuga/& effugiũ/ĩ uno significato accipi possũt/teste Seruio sup li. ii. æneidos. Fuga
Fio fis uerbum/significationem habet passiuam: & format recta declinatione Effugium
in infinito fire. Quod patet per compositum suffire: confire: quæ duo/etsi Fio
Papyrianus a uerbo passiuam habente significantiam ueniant/actionem tamen/teste Pa Fior
Virgilius pyriano/designare habent: ut est apud Virgilium georgicorum quarto.
At suffire thymo/cærasq; recidere inanes
Seruius Quis dubitet? Suffire dixit/teste Seruio/pro sumministrare/uel suffumiga/
re. Confio tamen/non in actiua modo/uerum etiam in passiua significatiõe
Macrobius usurpatur. Vnde Macrobius ĩ saturnalibus/ait. Oportet diem qui ex quadrá
Priscianus tibus confit/intercalare. Confit dixit/pro conficitur/hoc est efficitur/teste
Virgilius Prisciano. Defit a Virgilio neutrale ponitur/quom ait.
Lac mihi non æstate nouum/non frigore defit: idest deest/uel deficit. Id quo
Priscianus q; notandum est/q; antiqui/teste Prisciano/fior passiua tam uoce/q̃ significa
Cẽsorius tione protulerunt. Vnde & Cato Censorius de Lucio inquit. Græco ritu fie/
Priscianus bantur saturnalia. Quod uerbum facit recta declinatione in infinito firi: pro
quo (ut tradit Priscianus) interposita e littera/dicimus de usu fieri.

Follis masculini generis/format per diminutionem folliculus:& folliculum. Follis
Festus Festus/Talia/folliculum est cæpæ. Ponitur nonnunq̄ folliculum pro corpo Folliculus
Marcellus re. Vnde Marcellus ait. Folliculum/est corpus. Lucillius libro.xxvi. Et quo fol Folliculum
Lucillius liculo nunc sum indutus/non queo:indest corpore.

Fiber huius fibri masculini generis/cum i latino scribitur. Paruum est uolatile/ Fiber
uespæ simile. Est etiam fiber animal:quem Græci Castora uocant. Hæc fibra Fibra
cum i latino/uena dicitur. Neq; ab eo qui est phœbus deducitur/ut ridiculus Fimbriam
Pompeius somniauit Vgutio:sed a fibro/auctore Pompeio. Fimbria cum i latino/a fi/
Pompeius bro descendit:non autem a findo findis/ut Vgutio somniauit. Vnde Pom/
peius ait. Fiber/genus est uespæ:& quadrupes: Vnde & fibras iecinerũ/& fim/
brias uestimentorum dicimus. Hæc ille.

Fallo fallis facit in præterito fefelli:in supino falsum. Vnde falsus qui fallit/& Fallo
Salustius qui fallitur. Salustius. Ambitio multos mortales falsos fieri cœgit. Virgilius Falsus
Virgilius primo georgicorum. solem quis dicere falsum
Terentius Audiat? hoc qdẽ actiue: Passiue aũt/Carie falsus es(ait Terẽtius).i.deceptus.

Virgilius Fascis masculini generis/onus uocatur. Virgilius in bucolicis. Fascis
Virgilius ego hoc te fasse leuabo. Fassis itẽ/a Virgilio pro consule ponitur/hac scilicet Fasciculus
ex causa/q; fasces insignia/uel honores appellantur:quibus consules decora Fascia
Virgilius ti erant. Ait enim georgicorum secundo. Fasciola
Iniusto sub fasce/uiam dum carpit:idest sub consule. Idem in eodem. Fasciale
Illum non fasces populi/non purpura regum
Flexit:hoc est insignia/uel honores. Fascis format diminutiue fasciculus. Hie/
Hierōymus ronymus in canticis capitulo primo. Fasciculus myrrhæ/dilectus meus mihi.
Fascia/genus est ligaturæ:& nonnunq̄ pro nube ponitur/in modum uideli/
Iuuenalis cet fasciæ/cælum percurrente:ut est apud Iuuenalem satyra.xiiii.
nil fascia nigra minatur. Huius diminutiuum est fasciola/penultima correp/
Horatius ta syllaba. Horatius sermone.xiii.
Fasciolas/cubitale/focalia/potus ut ille. Comperit etiam hoc fasciale/id si/
gnãs quod fascia.

Horatius Fors/forte/forsan/forsitan/fortassis/fortasse/forsit/dubitatiue proferuntur. Fors
Horatius primo sermonũ. Dissimile hoc illo est:quia non ut forsit honorem Forte
Virgilius Iure mihi inuideat quiuis. Virgilius. Forsan
Virgilius Fors & uota facit:cumulatq; altaria donis. Idem in bucolicis. Forsitan
Priscianus Forte sub arguta cõsederat ilice Daphnis. Priscianus/fors(inqt)& forte/euẽ Fortassis
tus sunt:ut fortuitu/uel fortuito/ablatiuus ꝑ aduerbio Fortassis uero/& for Fortasse
Seruius tasse/temeritatis. Forsit/forsan/forsitã/dubitandi sunt aduerbia. Hæc ille. ad Forsit
uero. Seruius sup li. primũ ænei. forsan(ait)forsitan/fortassis/fortasse/fors/
Marcellus unum significãt:sed uarie pro metri necessitate ponuntur. Marcellus autem/
Donatus fors(inquit)casus est temporalis:fortuna uero/ipsa dea. Verum(ut scripsit
Donatus super eunuchum Terentii)fors huius fortis/fortuna dicitur.

Virgilius Ferueo ferues secunda/& feruo feruis tertia coniugatiõe/declinari potest. Vir Ferueo
Virgilius gilius in primo æneidos. Feruo
Propertius Feruet opus:redolentq; thymo fragrantia mella. Idem georgico.v. Ferbeo
Stridere apes utero/& ruptis efferuere costis. Propertius. Ferbesco
Incipit & sicco feruere terra cane. Et facit in præterito færuui cum duplicato Feruesco
u/uno quidem consonante/altero uocali:quod & per syncopam dicimus fer Feruisco
Priscianus ui. Comperitur etiã ferbeo ferbes per b:quod teste Prisciano/format præte Feruor
ritum ferbui:a quo fit ferbesco: a ferueo autem/feruesco:a feruo/feruis/
Nonius co. Antiqui etiam feruor deponẽs protulerunt/teste Nonio/Aphranium in
Aphranius ducente dicentem. Quoniam uociferatione feruitur/heu miseræ mihi.

Festus Fenestra/& festra/in uno significato accipi possunt/teste Festo. Vnde Macrobi/ Fenestra
Macrobius us in saturnalibus. ait Festra quidem est minusculum hostium in sacrario. Festra

Diomedes Finis tam fœminini/q̄ masculini generis est/testibus Diomede/& Prisciano. Lu Finis
Priscianus cretius libro primo.
Lucretius Porro si nulla est frangendis reddita finis Corporibus.

Nonius Focillo/& focillor deponens usurpatur/teste Nonio. Varro de uita patrum li Focillo
Varro bro secundo. Sed suum quisq; diuerso commodum focillatur. Focillor
Caper Fornax tá masculino/q̃ fœminino genere/ueteres ꝓtulerũt/ut Caper testat/& Fornax
Probus Probus. Fornacis urbs ē Tuditanoꝝ ĩ Hispania/ teste Ptolemæo. Et(ut mea Fornacis
Ptolemæus fert opinio) mediam corripit syllabam. Nam propria in acis terminata no/ Fornix
Ouidius mina/ut Salmacis/Atracis/Candacis/penultimam syllabam correptam ha/
Ouidius bent. Vnde Ouidius libro metamor. xv. ait.

Cui non audita est obscænæ Salmacis unda. Idem libro ꝑmo de amore.

Iuuenalis Atracis ãbiguos traxit ĩ arma uiros: hoc ē Hippodamia ab Atratia. Iuuenalis.

Cãdacis Aethiopũ dicãt arcana. Fornix masculini generis/arcus dicit triũpha

Iuuenalis lis: & nõnunq̃ ꝓ lupanari ponitur. Et corripit in obliqs ni syllabã. Iuuenalis.

Lenonum pueri quocunq; in fornice nati.

Phocas Femur per u in recto enuntiatur: necnõ & femor per o/teste Phoca. fœmē cum Femur
œ diphthongo scribitur. Inter femur autē/& fœmē/hoc distat: ꝙ femur/par Femor
Liuius tem illã exteriorē/fœmē uero/iteriorē signař habet. Liuius libro. xxii. Quos Fœmen
dã & iacētes uiuos/succisis fœminibꝰ/poplitibusq;/iuenerũt. Inde femoralia/ Femoralia
& fœminalia/in uno significato accipi possunt. Fœmina cum œ diphthõgo Fœminalia
scribitur: nec a phos descendit: ut Vgutio sõniauit: sed a fœto fœtas/qd' est pa Fœmina
rio/uel genero. Et format per diminutionē fœminula/fœminella/fœmella. Fœminula

Festus Fodio fodis tertia/& fodo fodas prima coniugatione/teste Festo/declinari po Fœminella
Virgilius test: & primam corripit syllabam. Virgilius georgicorum tertio. Fœmella

Aut lapidem bibulum/aut squalentes in fode conchas. Inde fit fodico fodicas Fodio
Horatius uerbum. Vnde Horatius/ ait. Emamus Fodo

Seruum/qui fodicet latus. Fodico

Fouea/& fossa/in uno significato accipi possunt: nisi ꝙ fouea(ut nonnulli uo/ Fouea
lunt) naturalis est: fouea uero: artificio facta. Quam tamen differentiam/pro Fossa
suo arbitrio auctores confundunt.

Prisciãus Fulcio fulcis facit in præterito fulsi/& fluxi/teste Prisciano: in supino fultũ. Vgu Fulcio
Vgutio tio dicit ꝙ format etiam præteritum fulciui: supinum fulcitum.

Fulgeo fulges secunda/& fulgo fulgis tertia coniugatione/declinari potest. Hie Fulgeo
Hierõymus ronymus in libro sapientiali capitulo tertio. Fulgebunt iusti: & tanq̃ scintillæ Fulgo
Virgilius in arundineto discurrent. Virgilius libro æneidos sexto.

Seruius Illæ etiam paribus quas fulgere cernis in armis. Idem confirmant Seruius/&
Priscianus Priscianus. Et facit in præterito fulsi: supino fulsum.

Fulgur huius fulguris neutri generis/& fulgus huius fulgoris/sicut tergus ter/ Fulgur
goris/uel(ut nonnulli uolunt) fulgus huius fulgeris/sicut munus/funus/sce/ Fulgus
Festus lus/pondus/declinari potest: & a fulgeo descendit. Vnde Festus ait. Fulgere Fulgor
prisci pro ferre dicebant. Inde(ut subdit) fulgus dictum est. Quod in obliqs/ Fulguro
quouis modo declinaueris/penultimam corripit syllabam. Fulgor huius ful Fulgoro
goris masculini generis/go syllabam in obliquis producit. Ab eo quod ē ful Fulgero
gur/fit fulguro fulguras. Ab eo autem quod est fulgus/fit fulgoro: uel fulge/ Fulgurio
ro fulgeras/gu/go/ge/correpta syllaba. Cõperitur ēt fulgurio fulguris quar Fulmen
Marcellus tæ coniugationis/teste Marcello/Næuium inducente dicentē. Sane a suo so/ Fulmino
Næuius nitu claro fulguriuit Iuppiter: idest fulgure afflauit. Hoc autem iter fulgur di
stat/& fulmen: ꝙ fulgur proprie est ipsa coruscatio. fulmen uero/iaculũ/uel
Festus ictus fulguris: quod a fulgore flamæ dicitur/auctore Festo: a quo/fit uerbum
fulmino fulminas.

Fundus masculini generis est: cuius significationem diximus in dictione agrico Fundus
Pompeius la. Fundus item/dicitur populus rei/quam alienat: hoc est auctor/ut scri/ Fundum
bit Pompeius. Hoc fundum/maris est: stagni: nauis: dolii: & similium: ꝓ quo/ Funda
etiam hic fundus nonnulli dici uolunt. Hæc funda/ræticulum est cum chor/ Fundibulus
Cicero da bacculo alligata: qua rotati lapides iaciuntur/dicente Cicerone in quodã Fundula
ioculari libello. Fundicula

Fundum uero uocat: quo possit mittere funda: Funditor
Virgilius Ni lapis exciderit quo caua funda patet. Virgilius georgicorum primo. Fundi

Nonius Stupea torquentē balearis uerbere fundæ.inde funditor/qui funda dimicat/
Salustius teste Nonio.Salustius in Iugurtha.Bello ipse cū expeditis cohortibus/dehic
Beda funditorum/& sagittariorum delecta manu/apud primos erat.Huius dimi/
Vgutio nutiuum est fundibulus/teste Beda super Donati artem.Vgutio dicit ꝙ fun/
da facit p diminutionē fundula & fundicula.Fūda item/genus est rætis.pisca
Virgilius torii.Virgilius georgicorum primo.
Atq; alius late funda iam uerberat amnem.Fundi numeri tm̄ pluralis/urbs ē
Ptolemæus Latinorum mediterranea/teste Ptolemæo.
Fundo fundas primæ coniugationis ē:& significat fundamentū iacere.Fūdo fū Fundo
dis tertiæ coniugationis/facit in præterito fundi:i supino fusū.Est aūt funde/
Virgilius re/psternere. Virgilius libro æneidos p̄mo.q̄ septem ingentia uictor
Cicero Corpora fundat Humo.Cicero in philippicis.Sceleratissimorum hostium
Virgilius exercitū fusum/cæsumq; cognoui.Fundere/dare.Virgilius in bucolicis.
Cicero Ipsa tibi blandos fundēt cunabula flores.Cicero tusculanarū.v.Vt aut flores/
Virgilius aut fundas tu baccas.Fūdere/dicere.Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius Talia fundebat lachrymās.Fundere/fugare.Virgilius libro æneidos.ii.
Illi etiam si quos obscura nocte per umbram
Virgilius Fundimus insidiis/totaq; agitauimus urbe.Fundere/dimittere.Virgilius geor
Virgilius gicorum libro tertio.
ruūtq; effusi carcere currus.Idem libro æneidos decimo.
cristisq; e uertice flama Funditur.
Fluuius/&.flumen/in una significatione/pro suo arbitrio usurpant auctores/ Fluuius
licet proprie flumen/fluuii aqua sit decurens. Ab eo qui est fluuius/fit fluuior Flumen
Iosephus deponens uerbum.Iosephus libro.xviii.Nihil inter eos/an diues fluuiatur/
an pauper defraudatur:idest abundat.
Psalmogra Frustror deponēs est uerbum:ut est apud Psalmographum.Iurauit dominus Frustror
phus Dauid ueritatem:& non frustrabitur eum. At uero Priscianus/uerbum tradit Frustro
Priscianus esse commune.Vnde & passiue fenestella protulit/quom ait.Frustratus igit' a
Fenestella spe/deuictus in castra se recepit.Comperitur etiam frustro frustras actiuum/
Diomedes teste Diomede/Cæsarem inducēte ad milites ita dicentē.Non frustrabo uos
Cæsar milites.Et Hieronymus in ecclesiastico capitulo.xxiii.ait.Vir multum iurās/
Hierōymus replebitur iniquitate:& non discedet de domo illius plaga.Etsi frustrauerit
fratrem/delictum/illius super ipsum erit:idest deceperit.
Apuleius Faex(ut Apuleio placet)cum æ diphthongo scribitur:& tam masculini/q̄ fœmi Faex
Caper nini generis/apud ātiquos fuit/ut Caper testatur/& Probus:formatq; dimi/ Fæcula
Probus nutiue fæcula . Fax/& faces/in recto/teste Festo/ueteres protulere.Et format Fax
Festus per diminutionem facula.Falx habet diminutiuum falcicula.Faux fœminini Faces
Priscianus generis est:& ex sub/& faux/fit suffoco:sic ex præ/& faux/præfoco præfocas/ Facula
Ouidius teste Prisciāo:ubi diphthōgus i o longū cōuersa est. Vñ Ouidius de ibide/ait. Falx
Arator Præfocent animæ Gnosia mella uiam.Arator. Falcicula
Calfurnius Execranda forent/ne suffocata cruore.Calphurnius egloga.iiii. Faux
nec præfocata malignum Messis habet lolium. Suffoco
Seruius Fullo cum duplicato l/scribitur:communisq; est generis/teste Seruio super li/ Præfoco
brum.xii.æneidos. Fullo
Priscianus Fur/cōis est generis/teste Prisciano:formatq; diminutiue furunculus/& furcu/ Fur
Priscianus lus/ut idem Priscianus attestatur.Fures nō tantū qui furātur/sed etiam quan Furūculus
Marcellus doq; serui appellati sūt:ut iterpretatus ē Marcellus illud Virgilii i bucolicis. Furculus
Virgilius Quid domini facient/audent cum talia fures/hoc est serui.
Forfex huius forficis/& forpex huius forpicis/fœminini tantum sunt generis. Forfex
Priscianus Forceps huius forcipis tam masculini/q̄ fœminini generis est/teste Prisciano. Forpex
Neq; ab eo quod est ferrum/forceps deducitur/ut cum Catholico sōniauit Forceps
Vgutio.Sed ex eo quod est formum/quod est calidum/& capio capis cōpo
Seruius nitur/teste Seruio super georgica:ita ut dicatur forceps/quasi formiceps.Vn
Pompeius de & Pompeius ait.Forcipes dicuntur/ꝙ his/forma/idest calida capiuntur.
Caper Funis tam fœminini/q̄ masculini generis est/testibus Capro/& Probo.Lucreti/ Funis

Probus	us libro secundo.	Funiculus
Lucretius	Aurea de cælo demisit funis in arua. Et format diminutiue funiculus. Hiero	
Hierōymus	nymus in libro quinto Mosi capitulo. xxxii. Pars autē domini/populus eius:	
	Iacob funiculus hæreditatis eius.	
Nonius	Firmitas/& firmitudo/in uno significato accipi possunt/teste Nonio. Plautus	Firmitas
Plautus	in asinaria. Si istam firmitudinem animi obtines/salui sumus.	Firmitudo
	Fulica cum unico l/& i latino/& c exili scribitur: & medam corripit syllabā. Vir	Fulica
Virgilius	gilius georgicorum secundo.	Fulex
	In sicco ludunt fulicæ: Genus est auis: quæ & hæc fulix huius fulicis declina/	
Rufus	tur. Rufus in Arato.	
	Et quom parua fulix trepido petit arua uolatu.	
Priscianus	Fames huius famei recta declinatiōe format genitiuum/teste Prisciano: quod &	Fames
Iuuenalis	per ablatiuum in e producto patet/dicente Iuuenale satyra sexta.	Fama
Lucretius	Progenies stimulante fame. Lucretius libro tertio	Famella
	Sollicite euolitant morbis: algoq́; fameq́;. Nūc aūt/fames huius famis decli	
	nātes/tertia magis declinatiōe utimur. Antiq tñ/hæc fames huius fami decli	
Casellius	nabant/testibus Casellio/& Gellio libro octauo noctiū atticarū. Vnde Cato	
Gellius	in oratione/quam de bello Carthaginensi composuit/ait. Pueri/atq; mulie/	
Cato	res extrudebantur/fami causa. Fama tam mala/q̄ bona/in telligi potest/teste	
Nonius	Nonio/dicente etiam Virgilio libro æneidos quarto. neq; enim/specie fame	
Virgilius	mouetur: idest infamia. Fama/opinio. Virgilius libro æneidos tertio.	
Virgilius	Fama/uolat pulsum regnis cessisse paternis	
Pompeius	Idomenea ducem. Fama format diminutiue famella/auctore Pompeio.	
Probus	Frons huius frontis/tam masculini/q̄ fœminini generis est/auctoribus Probo/	Frons
Caper	Capro/Festo/Prisciano: quin & teste Gellio libro. xv. noctium atticarū/mas	Frondis
Festus	culino rectius/q̄ fœminino genere profertur. Vnde etiam Græci lium indu/	
Priscianus	cit dicentem. Nam hi sunt inimici pessimi/fronte hilaro/corde tristi. Frons	
Gellius	huius frondis/fœminini tantum generis est. Virgilius georgicorū secundo.	
Cæcillius	frons tenera/imprudensq; laborum. Vbi dicit Seruius q̄ etiam hæc frondis	
Virgilius	in recto declinarunt. Quod & Serenus. protulit quom dixit.	
Seruius	Prodest præterea cum bacco persica frondis.	
Serenus	Fons huius fontis/tam fœminino/q̄ masculino genere ueteres protulerunt/te	Fons
Pompeius	stibus Pompeio/& Prisciano. Et format diminutiue fonticulus/& fōticellus/	Foticulus
Priscianus	teste Beda super Donati artem.	Fonticellus
Beda	Filia/facit in datiuo plurali/& ablatiuo/filiabus/teste Probo. Vñ Hieronymus	Filia
Probus	in Iob capitulo primo/ait. Filiis tuis/& filiabus uescentibus/& bibentibus ui/	
Hierōymus	num/in domo fratris sui primogeniti. Facit etiam & filiis/teste Prisciano. En	
Priscianus	nius. Filiis propter te obiecta sum innocens Nerei/pro filiabus. Item Plautus	
Ennius	i sticho/ait. Ego itroibo: & gratulabor uestrum aduentū filiis/pro filiabus.	
Plautus	Febricito/& febricitor deponēs/dici potest. Comperitur etiam febrio febris	Febricito
Macer	quartæ coniugationis. Vnde Macer de uiribus hærbarum/inquit.	Febricitor
	Hæc nondum tremulo potanda dabis febrienti.	Febrio
	Famulus non uenit a famulor/ut Vgutio/& Catholicon/somniarūt. Sed aucto	Famulus
Pompeius	re Pompeio. famuli origo ab Oscis dependit: apud quos/seruus famul nomi	Famul
Ennius	nabatur: quo etiam uocabulo usus est Ennius/quom dixit libro. viiii.	Famulor
	Seruum mortalem summum fortuna repente	Famula
	Reddit: ut summo regno famul optimus esset. Inde fit famulor deponens	Famella
	uerbum. Famula facit in datiuo plurali/& ablatiuo/famulis: sicut & famulus:	
Laurentius	ut tradit Laurentius libro primo: quim etiam & famulabus/si ecclesiasticis	
	creditur: apud quos/hic datiuus famulabus/frequens est. Famula format di/	
	minutiue famella: sicut & fama/correpta tamen fa syllaba: quæ alias i fama/	
	& famella/longa est.	
Marcellus	Fabitor/& fautor/in uno significato antiqui protulerunt/teste Marcello. Vn/	Fabitor
Lucillius	de Lucillius libro. xxi. ait.	Fautor
	Fabitorem tibi me/amicum/amatorem putes.	

Festus Facul/& faculter/pro eo quod est facile/& faciliter/ueteres dixerunt/testibus Facul
Nonius Festo/& Nonio.Hinc Aphranius in actione/inquit.Haud facul(ut ait Pacu Faculter
Aphranius uius)fœmina inuenietur bona.huius contrarium est difficul.Varro in bimar Facile
Varro co.Quod utrum sit magnum/aut paruum/facile/an difficul.Inde uenit facul Faciliter
Pompeius tas/& facilitas:quæ(ut tradit Pompeius)hoc distant:ꝙ facultas/rerum ē:fa/ Facultas
cilitas autē/morum.Facilis format superlatiuū facilimus.Nam positiua qnq; Facilitas
Priscianus faciunt superlatiuum in limus/teste Prisciano:ut facilis facilimus:agilis agil
Laurentius limus:gracilis gracilimus:humilis humilimus:similis similimus.Docilis etiā
Vgutio (ut putat Laurentius)facit docillimus: sic & fragilis(si Vgutioni creditur) fragilimus.

Fremo fremes secunda/& fremo fremis tertia coniugatione/declinari potest. Fremeo
Hierōymus Hieronymus in ecclesiastico capitulo.xiii.Diues iniuste egit:& fremebit:pau Fremo
Psalmographus per autem læsus tacebit.Psalmographus.Peccator uidebit/& irascetur:den/
tibus suis fremet.& tabescet.

Fremitus/& fremor/i uno significato accipi possūt:nisi ꝙ fremitus proprie(ut Fremitus
Agrætius in Caprum tradit Agrætius)ferarum est:fremor autem hominum. Fremor
Apuleius Frænum(ut placet Apuleio)cum æ diphthongo scribitur:quod(ut ait)a fran/ Frænum
Diomedes go deriuatur.Et testibus Diomede/& Phoca/in singulari numero/neutri ge
Phocas neris est:in plurali :uero/tā masculini/q̄ neutri.Cū eo qđ est frænū cōposita/
Seruius secunda/& tertia declinatione/declinari possunt/teste Seruio super librum
decimum æneidos:ut effrænus:infernis.

Frēdeo frendes secunda/ac etiam frendo frendis tertia coniugatione/declina/ Frendeo
Hierōymus ri potest.Hierōymus in Hesaia capitulo.v.Rugiet/ut catuli leonum:& fren/ Frendo
det:& tenebit prædam/pro frendebit.

Frigeo friges secunda/& frigo,frigis tertia coniugatione/declinari potest:& fa/ Frigeo
Iuuenalis cit in præterito frigui/& frixi:in supino frictum/& frixum.Iuuenalis. Frigo
Celsus Et si perfrixit/ cantat bene.Cornelius Celsus.Tum res eadem magis alit iuru
Hierōymus lenta/q̄ assa:magis assa/q̄ frixa.Hieronymus in Hieremia.Confrixa sunt ossa
mea tanq̄ in frixorio.

Frigus/& frigor/in uno significato accipi possunt. Vnum go sillabam in obli/ Frigus
Virgilius quis corripit:alterum illam producit.Virgilius. Frigor
Macer Semper hyems/semper spirātes frigore cauri.Macer de uiribus hærbarum.
Pellet frigorem:reuocabit & ipsa calorem.

Priscianus Frico fricas prima/& frico fricis tertia coniugatione/ueteres declinauere/teste Frico
Prisciano.Vnde secundum tertiam facit in præterito fricui:in supino frictū.
Nam scđm primam/ut etiam uult analogia/format præteritum fricaui:supi
Macer num fricatum.Macer de uiribus hærbarum.
Vrticæ foliis reuocatur uulua fricata.

Marcellus Fruor/& fruiscor/in una significatione usurpantur/testibus Marcello/& Gel/ Fruor
Gellius lio libro.xviiii.noctium atticarum:& tam accusatiuo/q̄ ablatiuo iungitur/ Fruiscor
Caper teste Capro.Cœlius libro.ii.Domos suas quenq; ire iubet:& sua omnia frui/
Cœlius sci.Fruor duplex habet teste Prisciano supinum:fruitū scilicet/& fructū.
Priscianus Fructus/secunda/& quarta declinatione/declinari potest.Terētius in adelphis. Fructus
Terentius Nunc exaucta ætate/hoc fructi pro labore illis fero. Antiqui etiam hæc fru/ Fructa
Festus cta fœminino genere/teste Festo/protulerūt/cuius loco/hæc fruges/uel hæc Fruges
Priscianus frux dicitur/teste Prisciano. Vnde ausonius ait. Frux
Ausonius Ante equidem campis q̄ spicea suppeteret frux.Frugi indeclinabile significat Frugi
Donatus bonum/uel utile(ut tradit Donatus)& necessarium. Frutico

Frutico/& fruticor dꝑonens usurpatur/uerbū qđ ē ab eo q est frutex formatū. Fruticor
Cicero Cicero ad Atticum.Excisa est.n.arbor/nō euulsa.Itaq; q̄ fruticetur uides.
Marcellus Fœtus cū œ diphthōgo scribit:secūdiq; ordinis/& quarti cōpit/teste Marcello. Fœtus
Accius Vn̄ accius ait i bacchidibus. Vbi sanctus Cithæron frōdet uiridātibus fœtis.
Plautus Fungor deponens uerbum/tam accusatiuo/q̄ ablatiuo iungitur.Platus in me Fungor
Terentius næchinis.Nam parasitus octo hominum munus facile fungitur.Terentius i Fungo
Adelphis.Aeschinus tuus neq; boni/neq; liberalis functus est officium uiri.

Plautus Plautus etiã fungo protulit/qoum ĩ trinũm:ait. Vt munus fungas t. um.
Caper Frutex tam fœminin o/q̃ maſculino genere/ueteres protulerunt/ut Caper te/ Frutex
Probus ſtatur/& Probus. Frutex eſt/qui ad magnitudinem arboris non aſſurgit:& ſta
tura multis ſimilis eſt hærbis.
Fraudulens/& fradulẽtus/in uno ſignificato dici poteſt. Fraudulens
Fidena huius fidenæ cum i latino/& Fidenæ plurali tantum numero/declina/ Fraudulẽtuſ
Seruius ri poteſt/teſte Seruio ſuper librum ſextum æneidos. Virglii.li.prefato. Fidena
Virgilius Hic nomẽq; tuum/& Gabios/urbemq; Fidenã. Iuuenalis ſatyra.vi. Fidenæ
Iuuenalis Viuat Fidenis:& agello cede paterno. Vrbs eſt Latinorum mediterranea/te/
Ptolemæus ſte Ptolemæo.
Virgilius Faſtidio faſtidis regit poſt ſe accuſatiuum. Virgilius.
Horatius Inuenies alium/ſi te hic faſtidit Alexis. Horatius ſermone ſecundo. Faſtidio
num eſuriens faſtidis omnia/præter
Pauonem/rh onbumq;?hoc eſt/oĩa ne tibi faſtidio ſunt exurienti/præter Pa
uonẽ/& rhonbum? Significat enim faſtidire/ex re aliqua moleſtiã capere:ut
Lucanus eſt apupd Virgiliũ loco ĩ bucolicis præfato. Lucanus. pars magna ſenatus.
Cicero Faſtidita iacet:ideſt faſtidio habita. Nõnunq̃ & datituo iungit. Cicero ꝓ Mi/
lone. Sed ẽt recte factis ſæpe faſtidiũt.i.faſtidiũ faciũt. Regit & qñq; genitiũ.
Lucillius Vnde Lucillius ſatyrarũ.vii.ait. difficiles ſumus:faſtidimus bonorum.
Plautus Focus/format per diminutionem foculus/& foculum. Plautus in Perſa. Nam Focus
Marcellus iam intus uentris fumant focula:ideſt nutrimenta:ut interpretatus eſt Marcel Foculus
Gellius lus. Alii dicunt foculum eſſe/in quo ignis continetur. Gellius in noctibus at/ Foculum
Valerius ticis. Tum illa foculũ coram eo cum igni appoſuit. Valerius Maximus libro
Iuuenalis ꝑmo. Qua adoráte/cum carbaſum/quem optimum habebat/foculo impoſu
iſſet/ſubito ignis emicuit. Iuuenalis.
Et bacca foculum excitat.
Findo findis facit in præterito fidi/fi ſyllaba correpta:in ſupino fiſſum cum ge/ Findo
Virgilius mino ſ. Virgilius libro æneidos.viii. Liquefacto tẽpora plumbo Diffidit: ac Fido
Accius multa porrectum extendit arena. Accius in analibus.
Priſcianus Fraxinus fiſſa ferox:infiſſaq; ſcinditur oſſis. Alii (ut ſcribit Priſcianus) putaue
runt debere dici fiſi in præterito. Fido fidis/fi ſyllabam producit:& format
Ouidius in ſupino fiſum cum unico ſ. Ouidius li.metamorpho.xiii.
Lucanus Me probat:& ſocio ſemper confidit Vlyſſe. Lucanus.
Illic bellaci cõfiſus gente Curetum.
Caper Fretum/& hic fretus huius fretus/declinari poteſt/teſtibus Capro/Priſciano/ Fretum
Priſcianus Probo. Vnde Lucretius libro primo/ait. Fretus
Probus Anguſtoq; fretu rapidum mare diuidit undis.
Lucretius Flamen cum unico m/quom neutro genere profertur/flatum ſignificat:quom Flamen
uero maſculino/quenius ſacerdotẽ. Flaminius/propriũ uiri nomẽ fuit:& a ꝓ Flaminius
prio uiri nomine/uia flaminia/arcus Flaminius/forum Flaminium/cogno/ Flaminia
minata ſunt. Flaminius item/præminiſter dicitur ſacrorũ:& Flaminia præmi Flama
niſtra/ſeu ſacerdotula. Flama ſecundum ortographiæ rationem/cum unico Flameum
m ſcribitur. Pleriq; tamen cum duplicato m ſcriptitant. Flameum eadem ſcri Flameolũ
ptura qua flama/hoc eſt cum unico m/tegmen erat capitis rubrum:quo no/
Lucanus ua nupta uelabatur. Lucanus.
Luthea demiſſos uelarunt flamea uultus. Huius diminutiuum eſt flameolum
Iuuenalis penultima ſyllaba correpta. Iuuenalis ſatyra.x.
ſedet illa parato Flameolo.
Horatius Futio futis quartæ coniugationis/ꝑmã ꝓducit ſyllabã. Horatius ĩ arte pœtica. Futio
Effutire leuis ĩdigna tragædia uerſus. Et ſignificat effundere:hoc ẽ/tacẽda nõ Futuo
Martialis poſſe tacere. Futuo futuis tertiæ/primã corripit ſyllabam. Martialis.
Quid faciat/duo ſunt:irrumat:aut futuit. Notum eſt quid ſignificat.
Romulus Fimus cum i latino/lætamen dicitur:& corripit fi ſyllabam. Romulus. Fimus
Dum rigido fodit hore fimum/dum quæritat æſcam. Hoc fimum/etiam cũ Fimum
Porphirio i latino/tabula uocatur aleatoria:hoc eſt/in qua/teſſeræ/uel tali iactantur/te Fritillus

Pompeius ſte Porphyriõe.quod alio nomine/teſte Pompeio/alueolum appellatur:uel Pyrgus
Porphyrio fritellus/ut ſcribit Porphyrio:uel etiam pyrgus. Fritillus
Porphyrio Fritillus cum i latio utrobiq₃/& duplicato l ſcribiur.Tabula eſt aleatoria/teſte Fimum
Porphyrione:quod aliis(ut diximus)nominibus/alueolum/& fimum uoca Alueolum
Iuuenalis tur.Iuuenalis ſatyra.xiiii. Fritillum
Martialis Paruoq₃ eadem mouet arma fritillo.Martialis.
Vgutio hæc eſt mihi charta fritillus.Vgutio neutro fritillum genere declinat.Fritilli
Pompeius (ut ſcribit Pompeius)ſunt in tapetis uilli ſordidi.
Priſcianus Figo figis facit in præterito fixi:in ſupino fixum/teſte Preſciano:quin etiam & Figo
Beda fictum/teſtibus Beda ſuper Donati artem/& Diomede/Scaurum referente Fingo
Diomedes ſic ꝑtuliſſe:ſagitta confictus.Fingo format præteritum finxi:ſupiuum fictũ.
Scaurus Foris/& foras/aduerbia/hoc diſtant:ꝙ foras ad locum ſignificat:foris uero/in Foris
loco:uel de loco.Nonnunq̃ foras præpoſitio eſt accuſatiuo deſeruiens:ut fo Foras
ras muros:foras mœnia:foras ciuitatem:foras portam. Qui loquendi mo/ Fore
dus/apud eccleſiaſticos frequens eſt.Comperitur etiam fore/pro foras: ut Fores
Horatius eſt apud Horatium ſermone ſecundo. Forculæ
Acron Excelſus fore/cum Longarenus foret intus.Quod tamen Acron per ablati/ Forum
uum expoſuit.Cuius expoſitionẽ nequaq̃ improbamus.Nam triptotæ for/ Fori
Cicero mæ/foris/forem/fore legitur.Cicero pro Cornelio.Aperuit forem ſcalarũ. Forulum
Ouidius Ouidus libro primo de amore. Foruli
Pompeius Difficilem moto cardine pande forem.Huius diminutiuum eſt forcula/au/ Foramen
Pompeius ctore Põpeio in dictione forũ.Foꝝ(inqt Pompeius)ſex modis intelligitur: Foro
primo/negotiatõnis locus:ut forum Flaminium:forum Iulium:ab eorũ ſcili Foria
cet nominibus/qui ea fora cuſtodienda curarunt:quod etiam locis priuatis/ Forica
& in uiis/& in agris/fieri ſolet.Alio/in quo iudicia fieri/cum populo agi/con
ciões haberi ſolet.Tertio/quom is qui prouinciæ præeſt/forum agere dici/
tur/quom ciuitates uocat:& decontrouerſiis eorũ cognoſcit.Quarto/quom
id forum antiqui appellabant.qđ nũc ueſtibulũ ſepulchri dicari ſolet.Quin
to/locus in naui.Sed tunc maſculini generis eſt:& pluralis numeri. Sexto/fo
ri ſignificant & Circenſia ſpectacula:ex quibus ẽt minores forulos dicimus.
Inde forare/foras dare.& fores/& forculæ/ideſt hoſtiola dicuntur.hæc ille.
Vult igitur Pompeius forum in omni ſignificato/neutri eſſe generis:præter
q̃ pro circenſibus ſpectaculis:& pro loco in naui.Ego autem/etiã pro loco in
naui ſingulari numero prolatum inuenio apud Ennium/cuius exemplum/et
ſi in dictione Agea/Pompeius ipſe recitauerit/hoc tamen in loco/ubi magis
Ennius neceſſarium erat/minime memoriæ commendauit.Ait enim Ennius.
Probus Multa foro ponens:ageaq₃ longa repletur.Probus/forũ(inquit)in ſingulari
Marcellus numero/neutri generis ẽ:i plurali uero/neutri/& maſculini.Et marcellus ait.
Fora/& fori/ut genere/ita & ſenſibus differunt.Nam neutro genere/iudicio
rum/& litium loca ſunt:maſculino/ſpacia in nauibus apertiora:ut apud Vir
Virgilius gilium libro æneidos.vi.
Deturbat/laxatq₃ foros.Vnde & gladiatores foros facere dicuntur/quom lõ
go circuitu ſectantur.Forum format per diminutionem forulũ:fori uero/fo
Iuuenalis ruli.foruli item/conditoria appellari poſſunt.Iuuenalis ſatyra tertia.
Suetonius Hic libros ferat:hic forulos.Suetonius.duobus forulis cõdidit auratis.Fora/
Marcellus mẽ q̃ſi diminutiue a foribus dictũ ẽ auctoꝝ Marcello.Horatius ĩ arte pœtica.
Horatius ſed tenuis/ſimplexq₃/foramine pauco. Pro quo/& hic foro huius foronis/
Vgutio rude quidem uocabulum/ab Vgutõne ponitur.Foria/ſtercora appellantur
Marcellus liquidiora/ut ſcribit Marcellus.
Forica cũ i latino/& c exili/fœminini generis/locus ẽ:in quẽ/alui purgamẽta
Iuuenalis deiiciũtur:quæ alias cloaca/uel latrinæ appellãtur.Iuuenalis ſatyra.iii.
Conducunt foricas:& cur non omnia?
Fœnero cum œ diphthongo/& feneror tam pro dante/q̃ pro accipiẽte ad uſu Fœnero
Feſtus ram/auctore Feſto/dici poteſt.Neq₃ ulla eſt horum uerborum differentia: Fœneror
etſi Tortellius/& Laurentius/hoc diſtare tradiderunt:ꝙ ſcilicet fœnerare/ſit Fœnerator

Hierõymus ad uſuram dare:fœnerari uero/an uſuram accipere. Vnde Hieronymus in ec
cleſiaſtico capitulo.xxviiii.in principio/ait.
Qui facit miſericordiã/fœneratur proximo ſuo:& qui præualet manu/mã/
data ſeruat.Et ſubdit.Fœnerare proximo tuo/in tempore neceſſitatis illius.
Fœnerator/& qui dat/& qui ad uſuram accipit/dicitur.
Fœnus huius fœnoris/a quo/fœnero deriuatur/& fœneror/cum œ diphthon Fœnus
Gellius go ſcribitur.Nam a fœtu(ut libro.xvi.noctium atticarum Gellius refert)di/ Fœnum
Varro ctum Varro putauit.Quod etiam Nonius tradidit:& Feſtus/dicens. Fœnus Fœſtuca
Nonius appellatur naturalis terræ fœtus:ob quam cauſam/& nummorum fœtus/fœ
Feſtus nus eſt uocatũ:& de ea re leges fœnebres.Hic ille.differt aũt fœnus a mutuo/
Nonius hoc pacto:ꝙ (ut tradit Nonius)mutuũ ſine uſuris/fœnus cũ uſuris ſuit.Luca.
Lucanus Hin uſura uorax:auidumqꝫ in tempore fœnus.Plautus in aſinaria.Nã ſi mu/
Plautus tuo non potero/certum eſt/accipiam ſummã fœnore.Fœnum cum œ diph/
Pompeius thongo ſcribitur:nam & a fœtu deducitur/dicente Pompeio.Fœnum quoqꝫ
pratorum/hac cauſa/a fœtu eſt appellatum:quando idipſum manens/quo
tánis nouũ parit.Vñ ẽt(ut ait)fœſtuca uocata ẽ.Neqꝫ a phos fœnũ deſcendit/
qa ſcilicet fœnũ facile icendať/ut cũ Catholico ridiculus Vgutio ſomniauit.
Far huius farris cũ duplicato r/in obliquis ſcribitur Genus eſt ãnonæ:ex quo/ Far
Iuuenalis farratum/farrei libi genus conficitur.Iuuenalis ſatyra.xi. Farratum
Ponebãt igitur Tuſco farrata catino.Rurſum a farre/hæc farrago dicta eſt: Farrago
Feſtus quod(ut ſcribit Feſtus)id appellatur/quod ex pluribus ſatis/pabuli cã/datur Farina
Iuuenalis iumẽtis.Vnde & diuerſarum rerũ cõmixtio/dici põt.Iuuenalis ſatyra ꝑma.
Quicquid agunt homines/uotum/timor/ira/uoluptas/
Perſius Gaudia/diſcurſus/noſtri eſt farrago libelli.Perſius.tenui ĩ farragine mẽdax.
A farre item/farrina deriuať.Cuius prima ſyllaba cum apud pœtas correpta
Ouidius ſit/cum unico r ſcribatur neceſſe eſt.Ouidius de medicamine faciei.
Virgilius Namqꝫ ubi puluereæ fuerint cofuſa farinæ.Virgilius in moreto.
Martialis Tranſfert inde manus/infuſas cribra farinas.Martialis.
Paſcitur & dulci facilis gallina farrina.

GAllia cum duplicato l ſcribitur:& ẽ triplex:tonſa:comata:bracha Gallia
ta.Inde uenit Gallus:Gallicus:necnon & Gallius/teſte Nonio/Sa Gallus
Nonius luſtium inducente dicentem libro hiſtoriarum quarto.Duæ Gal/ Gallicus
Saluſtius liæ mulieres conuentum uitantes/ad menſtrua ſoluenda mõtem Gallicanus
aſcendunt.Gallus/& Gallina/nota ſunt uocabula.Gallus item ꝓ/ Gallius
Virgilius prium fuit uiri nomen:qui & Cornellius dictus eſt:cuius meminit Virgilius Galla
in bucolicis/quom ait. Gallea
Ouidius Pauca meo Gallo:ſed quæ legat ipſa Lycoris.Et Ouidius inquit. Galear
Quis potuit lecto tutus diſcedere Gallo?Eſt et eodem nomine fluuius Phry
giæ/dicente Ouidio libro faſtorum quarto.
Inter(ait)uiridem Cybelen/altaſqꝫ Celenas/
Amnis id in ſana nomine Gallus aqua.Galla/proprium fuit mulieris nomẽ:
Iuuenalis de qua meminit Iuuenalis/quom dixit.Profer Galla caput.Eſt & eiuſdem no
Ptolemæus minis Mediæ urbs/teſte Ptolemæo.Galla item quercuum fructus dicitur.
Cerdonum etiam quoddã iſtrumentũ/galla appellatur.Galea cum unico l/
Vgutio caſſis uocatur:quod Vgutio etiam hoc galear dici poſſe affirmat.
Valerius Gerrhus cum duplicato r/ſecũdo aſpirato ſcribitur.apud tamẽ Valeriũ Flaccũ/ Gerrhus
cum unico r Gerus ſcriptũ ẽ:ubi primã corripit ſyllabã.Fluuius eſt Scythiæ/ Gerus
Herodotus teſte Herodoto libro hiſtoriarũ quarto:quẽ Ptolemæus Sarmatarum eſſe te Gerrhæ
Ptolemæus ſtatur.Gerrhæ eadem ſcriptura/& cum æ diphthongo in ſecunda ſyllaba/cra Gerrho
tes appellantur uimineæ:unde gerrhæ nugæ/& gerrho nugator dicitur/au Gerrhes
Varro ctoribus Varrone de lingua latina/& Pompeio/in hæc uerba dicente. Cum Gerrha
Pompeius Athenienſes Syracuſas obſiderent/& Crebro cerrhas poſſerent/irridentes
Siculi/gerrhas clamitabant.Inde factum eſt/ut gerrhæ pro nugis ex contem
ptu dicatur.Et alibi idẽ Põpeius.Cerrhones(inqt)leues/& inepti/a cratibus

dicti: q scilicet Siculi aduersus Athenienses cratibus/ prostratis sũt nisi: quas Graeci cerrhas uocant. Neq; a gero geris/ gerrho descendit/ ut Vgutio som/niauit: quin nec a garrio garris/ ut Seruius tradidit scriptor Varrõe/ & Pompeio posterior. Plautus in Persa. Iam pol ille hic aderit (credo) congerrho meus. Gerrhæ item/ ab incolis Naxi insulæ dicunt: quæ alii fascina appellãt. Gerrhes eadem scriptura/ genus est locustarum/ ut scribit Plinius. Martialis. Teq; iuuant gerrhes. Gerrha eadem scriptura/ nomen est trium urbium/ ut ex Ptolemæo colligere potui: quarum una est penes Euphratem fluuium in Syria: alia prope Traconitas Arabas: alia in fœlici Arabia.

Seruius
Plautus
Plinius
Martialis
Ptolemæus

Gigas huius gigantis cum i latino scribitur: cõmunisq; (si Vgutioni creditur) generis est. Sunt aũt dicti a poetis gigantes terræ filii sine patre. Gyges cum y græco/ proprium fuit uiri nomen: qui teste Hesiodo in theogonia/ cæli/ & terræ filius fuit. hic centũ manus habuisse describitur/ dicẽte Ouid. li. tristiũ. Centimanumq; Gygem. Alius eodẽ noĩe pastor fuit regis Lydiæ: q postea rege occiso/ rex Lydiæ effectus est/ teste Platõe. Alius quidã eiusdem noĩs puer fuit Cnidius: cuius meminit Horatius in secundo carminum dicens. ut pura nocturno renidet Luna mari/ Cnidiusue Gyges. Est & eodẽ nomine fluuius Lydiæ/ qui ab Homero li. iliados. xx. Gygæus cũ æ diphthõgo ponit. Vnde & Propertius ait. Lydia Gygæo tincta puella lacu.

Gigas
Gyges
Gygæus
Vgutio
Hesiodus
Ouidius
Plato
Horatius
Homerus
Propertius

Gesta neutro genere/ acta dicuntur: gestus autem masculino/ quibus indicat/ quæue gerantur/ auctore Pompeio/ appellari possunt.

Gesta
Gestus
Pompeius

Galbanus fœminino/ & galbanum neutro genere/ declinari potest. Seruius super georgica. Quom iam hic processerit morbus/ galbanus incendenda est. Hieronymus in ecclesiastico capitulo. xxiiii. Et quasi styrax/ & galbanus/ & ungula/ & gutta. Lucanus libro nono. Hic ebulum stridet: peregrinaq; galbana sudant. Lachryma est/ teste Dioscoride hærbæ cuiuspiam/ similis ferulæ: quæ ab ipso frutice in æstate prorumpit: qui & apud Plinium frutex est. Galbanum item/ genus est uestimenti/ dicente Iuuenale satyra secunda. Cærulea indutus scutulata/ & galbana rasa.

Galbanus
Galbanum
Seruius
Hieronymus
Lucanus
Dioscorides
Plinius
Iuuenalis

Gluten neutri generis/ & hoc glutinũ/ teste Nonio/ declinari in recto potest.

Gluten
Glutinum
Nonius

Galerus cum unico l scribitur: nam primam corripit syllabam. Virgilius æneidos libro septimo. fuluosq; lupi de pelle galeros. Pileus est: & clypei genus/ teste Seruio: quod & hoc galerũ declinari põt/ auctore Frõtone. Vgutio decliat ẽt hoc galeriũ.

Galerus
Galerum
Galerium
Virgilius
Seruius
Fronto

Geryon huius geryonis in recto/ dici debere quidam uoluerũt/ ut refert Varro de analogia libri secundo. quod tamen (ut ait) nonnulli reprehendũt. Seruius autem/ Geryones huius Geryonæ declinari præcipit. Vnde Virgilius libro æneidos octauo ait. Tergemini nece Geryonæ. Sed & Geryones huius Geryonis declinari põt: etsi Seruius neget. Macrobius in saturnalibus. Quia Herculi (cum boues Geryonis per Italiæ agros duceret) sitienti respodit mulier/ aquam se non posse præstare. Hic & Geryoneus/ teste Prisciano/ dici potest. Et cũ y græco scribitur. proprium fuit uiri Hispani. nomen.

Geryon
Geryones
Geryoneus
Varro
Seruius
Virgilius
Priscianus

Gibbus cum i latino/ & duplicato b/ & gibber/ hoc distant: q gibbus/ tumor ẽ in dorso: gibber uero is dicitur/ qui gibbum habet.

Gibbus
Gibber

Gyrus cum y græco scribitur: & dici potest circulus/ uel ambitus: quod Vgutio etiam hoc gyrum/ declinari posse tradidit. Gyarus cum y græco/ insula parua est/ una ex cycladibus: de qua Virgilius libro æneidos tertio. Mycone/ Gyaroq; reuinxit. Et Ouidius libro metamorphoseos septimo Et Gyarus/ nitidæq; ferax Peparethus oliuæ. Iuuenalis plurali numero declinauit/ quom dixit satyra prima. Aude aliquid breuibus Gyaris/ & carcere dignum.

Gyrus
Gyrum
Gyarus
Vgutio
Virgilius
Ouidius
Iuuenalis

Guttus cum duplicato t/ & hoc guttum/ declinari potest. Vas erat ligneũ/ uinũ

Guttus

Varro guttatim ſundens/teſtẽ Varrõe:quod & ſacris adhiberi cõſueuerat. Guttus Guttum
item/uas erat ex cornu/oleum guttatim fundẽs lauantibus ſe in balneis:de Guta
Iuuenalis quo Iuuenalis intellexit/quom ait ſatyra tertia. Guttur
& pleno componit lintea gutto. Hic prima æſtimatione/ex cornu fiebat rhi
Martialis nocerotis:quare etiam rhinoceros a Martiale uocatus eſt. Ait enim. Geſtauit
fronte modo me iuuencus:
Martialis Verum rhinocerota me putabis pleno gutto. Gutta ſtilla cadens appellatur:
Caper etſi Iſidorus libro tertiodecimo. guttam ſtare dixerit:ſtillam cadere. Gutta
Probus item a nonnullis podagra dicitur. Martialis.
Litigat/& podagra Diodorus. Flacce laborat. Guttur etiam cum duplicato t/
Priſcianus neutri/& maſculini generis ẽ/teſtibus Capro/Probo/Priſciano. Virgilius li
Virgilius bro æneidos ſexto.
Plautus Obiicit ille fame rabida/tria guttura pandẽs. Plautus in aularia. Etiam ne ob
thurat inferiorem gutturem ?
Plinius Glans/& glandis/in recto/decliari poteſt. Plinius libro. xvi. naturalis hiſtoriæ. Glans
Virgilius dulciſſima eſt omnium glans phagi. Virgilius. Glandis
Et de concuſſa tantum pluit ilice glandis. Ponitur & nõnunq̃ pro plumbo/ Glandium
Ouidius in modum glandis informato. Ouidius libro metamorphoſe. xiiii. ut lata Glandula
Plumbea funda
Saluſtius Miſſa ſolet medio glans incandeſcere cælo. Saluſtius in Iugurtha. Pars emi/
Marcellus nus glande/aut lapidibus pugnare. Marcellus. Glandis/eſt plumbum i mo/
dum glandis informatum. Hoc glandium/pars quædam eſt inteſtinorum/
Priſcianus interprete Priſciano. Alii uolũt partẽ eſſe apri iuxta ceruicem:iuxta illud qđ
legitur in legibus ſumptuariis:ubi ſic habetur. Quæ glandia ſyncipitia uerri
Priſcianus na menſis intercidunt. Glandium (ut idem tradit Priſcianus) format per di/
Marcellus minutionem glandula:ut eſt etiam apud Martialem. Partitur apri glãdulas
palæſtritis.
Varro Gladius/& gladium/in recto/declinari poteſt/teſte Varrone libro ſecundo Gladius
de analogia. Gladium
Glaucoma huius glaucomatis/& hoc glaucomatum/& hæc glaucoma huius Glaucoma
Priſcianus glaucomæ/teſte Priſciano/declinari poteſt. Plautus in milite. Glaucomam Glaucoma/
Plautus oculis obiiciemus. Id eſt/quod obducit oculos:uel uelamen illud eſt/quod tum
oculi pupillam obtenebrat.
Virgilins Globus maſculini generis eſt/dicente Virgilio.
Caper Lucentemq́ globum lunæ:quod & hoc globus huins globi/ſicut uulgus/pe/ Globus
Probus lagus/teſtibus Capro/& Probo/declinari põt. Glomus maſculini generis: Glomus
Horatius ẽ ut eſt apud Horatium in epiſtolis.
Priſcianus Vt uinoſa glomos furtiuæ Pyrrhia lanæ:quod & hoc glomus huius glome
ris/auctore Priſciano/declinari poteſt.
Marcellus Gliſco/& gliſcor deponens/antiqui protulerũt/teſte Marcello/Sempronium Gliſco
Sẽpronius inducente dicentem. Vt maior inuidia lepide gliſceretur:ideſt creſceret. Si/ Gliſcor
gnificat etiam gliſcere/deſyderare.
Glis huius gliſſis cum duplicato ſ/fœminini generis eſt:& terra argilloſa uoca Glis
tur. Glis huius glitis/fœminini etiam generis/carduus dicitur. Maſculini aũt
generis/animal eſt/muri ſimile:& tunc i ris format genitiuum. Vnde uerſus.
Terra tenax/glis formabit glis genitiuo:
Ris quadrupes:glitiſq́ dabit tibi carduus inde. Gramma
Gramma huius grammatis cum duplicato m/& hoc grammatum/in recto/ Grãmatum
declinari poteſt:ſicut epigrãma/& epigrãmatum:ut i ipſa dictione uidimus Grãmatica
Grammatica huius grammaticæ cum gemino m/& grammatice huius grãma Grãmatice
tices/declinari poteſt. Grauitas
Catullus Grauitas/grauitudo/in uno ſignificato accipi poſſunt Grauedo itẽ genus eſt Grauitudo
morbi de quo Catullus ad fundũ. hic me grauedo/frigida/& frequens tuſſis. Grauedo
Granditas/maior ætas dicitur: ſicut & grandæuitas cum æ diphthongo in Granditas
Nonius ſecnnda ſyllaba. Vnde & in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/ Grãdæuitas

Sisenna — Sisennam inducente dicentem libro historiarum quarto. Neq; ætatis gran/ditatē/neq; ea merita/neq; ordinis honestatē/aut dignitatē sibi ēē excusatiōi.

Ouidius — Grator/& gratulor/in uno significato accipi possunt: significantq; / cum alio pariter gaudere: & quandoq; sibi ipsi: ut est apud Ouidium libro meta. viiii. — Grator

Tullius — O superi/totoq; libens mihi pectore grator. Tullius in epistolis. Epistolam uero osculatus/& ipse mihi gratulatus sum. Gratulor item/significat gratias agere/ut Nonius testatur/& Seruius. Inde grates/& gratiæ dictæ sunt: quæ scilicet pro meritis aguntur. — Gratulor, Grates, Gratiæ (Nonius, Seruius)

Græcus cum æ diphthongo/& c exili scribitur. Rex fuit Atticæ regionis: a quo Græcia ipsa cognominata est: quæ & Græciæ plurali tantū numero dici pos sunt. Vnde in legenda sancti Ioannis papæ legitur. Non meruisse partes Græciarum uicarium beati Petri suscipere. Probus in prologo super bucolica. Nam cum Xerxes Græcias affectaret/& terribilis esset/relictis ciuitatibus/omnes Græciæ in deserta loca refugerunt. Horatius in epistolis. — Græcus, Græcia, Græciæ (Probus, Horatius)

Gsæcia Barbariæ lento collisa duello.

Glycerium cum y græco/& glyceria/proprium mulieris nomen/declinari potest: quin etiam & Glycera. Horatius in primo carminum. — Glycerium, Glyceria (Horatius)

Vrit me Glyceræ nitor. Martialis. — Glycera (Martialis)

Præferri Glyceræ fœmina nulla potest. — Gortyna

Homerus — Gortyna cum t exili/& y græco scribitur. Vrbs fuit Cretæ/teste Homero libro iliados secundo: quæ a nonnullis Cortyna cum c exili scribitur. — Cortyna

Plinius — Getæ cum t exili/populi sunt Thraciæ/teste Plinio libro quarto naturalis hi/storiæ: de quibus Ouidius libro secundo de ponto meminit dicens. — Getæ, Daci, Gothi (Ouidius)

Apianus — Nulla Getis toto gens est truculentior orbe. Apianus autē/eos dicit esse po/pulos/quos alias Dacos uocant. Alii eos esse affirmant: qui alio nomine Gothi cum th aspirato appellātur: de quibus Ausonius. — Mysii, Gætuli (Ausonius)

Huc possem uictos inde referre Gothos. Apud græcos tamen Gotthia cum primo t exili/secundo th aspirato scribitur: ut libro ultimo/super regulā/p subeunte breuis o fit/uidebimus. At uero Salustius/& Seruius super librum septimum æneidos/illos Mysios esse dixerunt/a Lucullo superatos. Vgutio uult Getas/Gætulos esse: qui quidem Aphricæ populi sunt. Quam Plinius libro quinto naturalis historiæ dixit hactenus fuisse Aetolorum partem. Sed Pulsi postea incolæ/propriam (ut ait) fecere gentem uersus Aethiopas. — (Salustius, Seruius, Vgutio, Plinius)

Gubernaculum/& gubernum/in uno significato accipi possunt/teste Marcello. Neq; ex cohibeo/& hybernus componitur/ut ridiculus cum Catholico sō/niauit Vgutio. Sed a uerbo græco descendit: quod illi κυβερμαω scriptitant/teste Prisciano in primo de orthographia. Lucillius satyrarum. xx. Proras dispoliate: & detōdete guberna. Quod nos gubernator/græc: κυβερμητηρ dicūt. — Gubernaculum, Gubernum (Marcellus, Priscianus, Lucillius)

Seruius — Genæ plurali tantum numero/proprie oculorum palpebræ dicuntur/teste Seruio. Vnde Virgilius libro æneidos sexto/ait. — Genæ, Gena (Virgilius)

Effusæq; genis lachrymæ. Terentius tamē/singulari numero protulit/quom dixit. hodie non compressi genam genæ. Nonnunq̄ genæ ponuntur pro eo loco/ubi nascuntur pili: ut est apud Horatiū in ultimo carminū. Vel cur his animis incolumes nō redeūt genæ? Virgilius. Tum mihi prima genas uestibat flore iuuentus. Malæ aūt/infra oculos sunt: & ibi maxime ostenditur pudor/ut dixit Plinius libro. xi. naturalis historiæ: pro quibus/quando & ge/næ ponuntur. Vnde Ouidius de Lucretia oppressa/ait in fastis. — Genua, Genum, Genu, Genus, Gener (Terentius, Horatius, Virgilius, Plinius, Ouidius)

Et matronales erubuere genæ. Romulus de musca loquens. — (Romulus)

Reginæ teneris oscula figo genis. Genua/urbs est Liguriæ: quam nr̄a ætas Ianuam appellat. Hoc genū/& hoc genus huius geni/sicut uulgus/pelagus/& hoc genu/& hic genus huius genus/teste Prisciano/in recto declinari pōt. Neq; a gena deriuatur/quia scilicet fit in utero matris/genis oppositum/ut Vgutio/& Catholicon/somniaruut: sed a γονυ/quod Græci dicunt. Cicero in Arato. Tertia sub cauda genus ipsum ad lumina pandit. Idem in eodem. — (Priscianus, Cicero, Cicero)

Atq; interflexum genus/& caput alitis hæsit. Genus huius generis/

generatio/prædicabile/maneries/accidens partium orationis/qualitas sub/
Accius stantialis intelligitur. Gener huius generi/secundæ declinationis est: sed & ter
Nonius tiæ comperitur. Vnde Accius recitãte Nonio/inquit in Alcmena. Cum te ui
derit socerum generibus tantam esse impietatem. Dictus est autem gener/au
Seruius ctore Seruio/ꝙ aud agendum genus adhibeatur.
Priscianus Gaudeo facit in præterito gauisi/& gauisus sum/Teste Prisciano/Liuium refe Gaudeo
Liuius rente dicentem in odyssea. Quoniam audiui pacem/gauisi. Et Lucius Hemi
Lucius na annalium secundo/ait. Idq; admiratum gauisi.
Ganeum neutro/& ganea fœminino genere/declinari potest: & cum unico n Ganeum
scribitur. Neq; a gannio gannis deducitur/ut cum Catholico Vgutio somnia Ganea
uit: sed ἀπό τῆσ γῆσ/quod scilicet ipsum sit in terra: non ut cœnacula supe Ganeo
Donatus rius/teste Donato super tertiam comœdiam Terentii. Nam teste Pompeio/
Pompeius locus abditus ẽ: & uelut subterraneus: qui (ut scribit Marcellus) uinolẽtiæ/ac
Donatus libidini/aptus est. Vnde idem Donatus meretricum tabernam appellatam
Terentius dixit. Terentius in adelphis. Vbi ego illum queram? credo abductum in ga/
Columella neum. Columella in prologo rei rusticæ. Mox deinde ut apti ueniamus ad
ganeas/quottidianam Laconicis cruditatem excoquimus: & exusto sudore
Plinius sitim quærimus. Plinius/ubi de porco loquitur/neq; ex alio (inquit)
Pompeius animali/numerosior materia ganeæ. Et a ganea/uenit hic ganeo/teste Pom
Cicero peio. Et is dicitur/qui lustra frequentat. Cicero in Catilinam. Quis ganeo/
Iuuenalis qs adulter/quæ mulier infamis/quis corruptor iuuẽtutis? Iuuenalis satyra. xi.
Sed laudem siliquas: occultus ganeo pultes.
Priscianus Grus huius gruis/tam masculini/q̃ fœminini generis est/testibus Prisciano/&
Phocas Phoca: quin etiam/hic & hæc gruis in recto declinari potest/teste Seruio su Grus
Seruius per .xi. librũ æniedos. Auis est nota. Inde fit gruo gruis uerbũ: quod quidem Gruis
Pompeius gruũ est/quom uoces edunt. Vnde auctore Pompeio/congruere dictũ est/ Gruo
hoc est conuenire: quia (ut ait) id genus uolucrũ minime soliuagum est.
Ptolemæus Gnosus urbs fuit Cretæ/teste Ptolemæo: quæ a nonnullis Cnosus cum c exili Gnosus
scribitur ut in ipsa dictione uidimus. Cnosus
Gynæcium cum y græco/& æ diphthongo/& c exili/sequente i latino scribit. Gynæcium
locus est in ædibus/solis mulieribus datus ad habitandum. Nã a mulieribus Gynæconi/
Terentius dictum est: quas Græci γυναῖκασ uocant. Terentius in phormione. Vbi in tis
gynæcium ire occœpio/puer ad me occurrit. Hæc & gynæconitis appellatur.
Aemilius Vnde Aemilius Probus in procemio de excellentibus ducibus/ait. Nec sedet
nisi in interiori parte ædium: quæ gynæconitis dicitur.
Gnatus/pro eo qui est natus/& gnosco pro nosco/dici potest. Gnatus
Gemeo gemes secunda/& gemo gemis tertia coniugatione/declinari potest/ Natus
Beda teste Beda super Donati artem. Gnosco
Ptolemæ[9] Ganges/fluuius est Indiæ/teste Ptolemæo: & facit in genitiuo Gangis/uel Gan Nosco
Ouidius getis. Ouidius libro metamorphoseos quarto. Gemeo
Ptolemæus Decolor extremo qua cingitur India Gange. Gange huius Ganges/urbs est Gemo
Diomedes Indiæ regia/ut idem Ptolemæus ostendit. Ganges
Iuuenalis Grunio grunis/& grundio grundis/in una significatione poni possũt/aucto Gange
Cæcilius re Diomede. Iuuenalis satyra. xv. Grunio
Claudius Et cum remigibus grunisse Elpenora porcis. Cæcilius. Cruento ita ore grun Grundio
Ouidius dibat miser/pro grundiebat. Claudius Quadrigarius annalium. xv. Grundi
Marcellus bat grauiter pecus suillum. Porcorum proprium est/quom uoces edunt/au
Pompeius ctoribus Ouidio libro de philomela/Marcello. Pompeio.
Nonius Gracilus secunda/& gracilis tertia declinatione/declinatur/teste Nonio/Lucil Gracilus
Lucillius lium inducente dicentem satyrarum. vi. Gracilis
Nonius ꝙ gracila est pernix/ꝙ pectore puro/Quod puero similis. Gracilens
Festus Gracilens/& gracilentus/in una significatione/dici potest teste/Nonio. quod Gracilẽtus
Ennius etiã cracens cum c exili dicitur/ut scribit Festus/dicente Ennio. Cracens
Nonius Succincti gladiis media regione cracentes. Gracilitas
Gracilitas/gracilitudo/gracilum/in uno significato accipi possũt/teste Nonio.

Hierõymus	Gomorra fœminino/& Gomorum neutro genere/declinari poteſt.Hierony	Gracilitudo
	mus in Geneſi capitulo.xiiii.Itaq; rex Sodomorum/& rex Gomorræ/terga	Gracilum
Solinus	uerterunt:cecideruntq; ibi.Solinus de ſitu Iudææ.Ibi duo oppida:unum So	Gomorra
	domum/alterum Gomorrum appellatum.	Gomorrũ
	Gonorrhœa cum unico n/& duplicato r/ſecundo aſpirato/& œ diphthongo ĩ	
	penultima ſyllaba ſcribitur:& dici põt/ſemen fluens/uel ſeminis fluxus: qđ	Gonor
	ab Vgutione/& Catholico/corruptis tam uocabulo/q̃ etymologia/gomor/	rhœa
	ræa a Gomorra dicitur.Nam γοροσ græce/latine ſemen/& ροн fluxus iter	
	pretatur.γόροσ item græce is dicitur/qui apud nos filius.Quod per cõpo/	
	ſitum patet/Antigonus/chryſogõus.	
	Gryps huius gryphis cum y græco ſcribitur.Animal eſt quadrupes/& penatũ:	Gryps
Vgutio	quem nonnulli gryphonẽ appellant.Hic ab Vgutione gryphes in recto de/	Grypho
Virgilius	clinari præcipit.Verũ Græci γρυψ in recto declinãt.Virgilius in bucolicis.	Gryphes
	Iungentur iam gryphes equis.Gryphus cum y græco/naſus gibbus/ſeu aqui	Grypus
	linus uocatur/a gryphis ſimilitudine.	
Priſcianus	Gigno gignis/& geno genis(quod teſte Priſciano/ueteres protulerunt) cõpe	Gigno
Lucretius	ritur.Vnde Lucretius libro tertio ait.tanto magis inficiandum	
	Totum poſſe extra corpus durare/geniq;/pro gigni.	Geno
Phocas	Gargarus in ſingulari numero maſculini generis eſt:in plurali uero/neutri/te	Gargarus
Ouidius	ſte Phoca/dicente Ouidio libro de arte amandi.	Gargares
	Gargara quot ſegetes/quot habet Methymna racemos.Cacumina ſunt mõ/	
	tis Idæ/dicta ἀπο Τοῦ γαργαριζειν Τάσ πнγασ:ideſt ab emittẽdis fõ tibus.	
Ouidius	Vnde eſt illud Ouidii in metamorphoſi.	
	creberrima fontibus Ida:ubi nonnulli legunt celeberrima.	
	Verum legendo creberrima/magis etymologiæ conuenit.Nam & Homerus	
Homerus	πολυπιδακα:ideſt multorũ fontiũ uocat.Seruius aũt ſuper librum octauũ	
Seruius	æneidos/uult ut dicta ſint/quaſi κάρα κάροσ/hoc eſt caput capitis:ideſt alti	
	tudinis altitudo:& ideo cum c in initio cargara/q̃ cum g/ſcribi debere.Sed no	
Macrobius	ſtra magis placet deriuatio.eſt & eiuſdem nominis oppidum ſub ipſo mon	
	te:a quo/Gargares oppidani ſunt dicti:teſte Macrobio in ſaturnalibus.	
	Garganus ĩ ſingulari numero/maſculini generis ẽ:in plurali uero/neutri.Mons	Garganus
Seruius	eſt in Iapygia/teſte Seruio:& producit mediam ſyllabã.Lucanus libro.v.	
Lucanus	Apulus Adriacas exit Garganus in undas.	
Caper	Grex tam fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/& Probo. Lucre	Grex
Probus	tius libro ſecundo.	Gregalis
Lucretius	Bucceriæq; greges ſub eodem tegmine cæli.Poteſt etiã declinari hic & hæc	
Auguſtinus	grex/quom ſcilicet gregalis interpretatur.Vnde Auguſtinus li.xii.de ciuita	
	te dei capitulo.xxi.ait.Nam cum animantes alias ſolitarias/& quodam mo	
	do ſoliuagas/ideſt quæ ſolitudinem magis appetant/ſecuti ſunt aquilæ/ mil	
	ui/lepores/lupi/& quæcũq; alia ita ſunt/alias uero greges inſtituerit/ quæ cõ	
	gregare/atq; in gregibus malint uiuere/ut ſunt colũbæ/ſturni/cerui/damulæ/	
	& cætera huiuſmodi/utrũq; tamen genus non ex frugibus propagauit: ſed	
	plura ſimul iuſſit exiſtere.	
Priſcianus	Gauſapes maſculino/gauſapa fœminino/gauſape neutro/& gauſapum/ teſte	Gauſapes
Caſius	Priſciano declinari poteſt.Caſius ad Mecœnatem.Gauſapo purpureo ſaluta	Gauſapa
Horatius	tus.Horatius libro ſecundo ſermonum.	Gauſape
	Gauſape purpureo menſam perterſit.Nam hic ablatiuus gauſape/non ue/	Gauſapum
	nit ab eo quod eſt gauſape neutri generis:ſed ab eo qui eſt gauſapes maſculi	Gauſapina
Varro	ni:quo ſcilicet genere/apud Græcos γαῦσάπнσ profertur/teſte Varrõe de	
Perſius	lingua latina.Gauſape enim/facit in ablatiuo gauſapi:etſi Priſcianus/ & Ale	
	xander/aliter ſentiant.Perſius.	
Perſius	Tum cum maxillis balanatum gauſape pectis.Idem:	
Ouidius	Iam chlamydes regum/iam linea gauſapa captis.Ouidius de arte amandi.	
Martialis	Gauſapa ſi ſũpſit/gauſapa ſũpta ꝓba.Inde hæc gauſapia pẽultĩa correpta martialis.	
	Menſe uel auguſto ſumere gauſapinas.Genus eſt ueſtis.	

Martialis Gobius cum i latino/& gobio/in recto declinari potest. Martialis. Gobius
Iuuenalis Principium cœnæ/gobius esse solet. Iuuenalis. cum sit tibi gobio tantum In loculis. Genus est piscis. Gobio
Marcellus Gemitus quarta/& secunda declinatione/declinari põt/teste Marcello. Vnde Gemitus
Plautus Plautus ait in aularia. Tantũ gemiti/& mæsticiæ/mihi hic dies obtulit.
Festus Gaulus/genus est nauigii/teste Festo. Gaurus cum r/fœminini generis/insula ẽ: Gaulus
Statius de qua Statius. Gaurus naualibus apta. Masculini autem generis. Gaurus/ Gaurus
Ptolemæus mons est Aethiopiæ/teste Ptolemæo. Alius eodem nomine mons est Cam
Virbius paniæ/teste Virbio: de quo Iuuenalis.
Iuuenalis Suspectumq; iugum Cumis/& Gaurus inanis.
Plutarchus Gelon cum unico l/tyrannus fuit Siculus: cui Hiero successit/teste Plutarcho. Gelon
Herodotus Gelonus cum unico l/filius fuit Herculis: a quo/Gelones/uel Geloni/popu Gelonus
Horatius li Scythici (utroq; enim modo dici potest) cognominati sunt / teste erodo/ Gelones
Virgilius to libro historiarum quarto. Neq; a gelu dicti sunt/ut cum Catholico Vgu/ Celoni
Lucanus tio somniauit. Horatius in tertio carminum. Gela
Ptolemæus Visam pharetratos Gelones. Virgilius georgicorum secundo. Gelu
Virgilius Eoasq; domos Arabum/pictosq; Gelonos. Lucanus libro quarto. Gelum
Syllius Massagetes quo fugit equo/fortesq; Geloni. Gela cum unico l/urbs ẽ Siciliæ/ Gelus
Ouidius teste Ptolemæo/a Gela fluuio cognominata/dicente Virgi. li. æneidos. iii.
Marcellus Immanisq; Gela fluuii cognomine dicta. Syllius libro. xiiii.
Venit ab amne trahens nomen Gela: uenit & Hesa. De hoc fluuio Siciliæ meminit. Ouidius fastorum. iiii. dicens.
Et te uorticibus non adeunde Gela. Gelu cum unico l/& hoc gelũ/teste Mar/
Priscianus cello/declinari potest: quin etiam/hic gelus huius gelus quarta declinatione/
Accius teste Prisciãõ Accius i pmetheo. Profusus hyberno flamie gelus. Lucreti⁹ li. yi.
Lucretius Demittit quasi sæpe gelum/quod continet in se. Idem libro quinto.
Lucretius Assiduosq; geli casus mortalibus aufert.

Apuleius H Aeres cum æ diphthongo/teste Apuleio scribitur: & cõmunis Hæres
Priscianus generis est/teste Prisciano. Et facit in genitiuo hæris/uel hære/ Hæredium
Marcellus dis/auctoribus Marcello/& Pompeio. Et (ut idem scripsit Põ/
Pompeius peius) hæres apud antiquos dominus putabatur. Inde (ut ait)
Pompeius Hæredium paruulum prædium dictum est.
Hæresis cum æ diphthongo scribitur: nec ab hæreo hæres deducitur/ut cũ Catholico Vgutio somniauit. Sed ab αἱρέομαι/quod opto significat/uel eligo/ deriuatur. Vnde & optio dici potest/seu electio. Inde composita dihæresis cũ i latino/& æ diphthongo: synhæresis cũ y græco & æ diphthongo. Hæresis
Nonius Halec huius halecis cum aspiratione in initio/& unico l/scribitur. Nã & a No/ Halec
Diomedes nio inter dictiones aspiratum principium habentes collocatur. Et tam fœmi
Caper nini/q̃ neutri generis est/auctoribus Capro/Diomede/Prisciano. Martialis.
Priscianus Cui portat gaudens ancilla paropside rubra
Martialis Halecem: sed quam protinus illa uorat. Horatius sermone quartodecimo.
Horatius Ego fæcẽ primus / & Halec / Primus & inueni piper album cum sale nigro.
Plinius Piscis est genus: & liquaminis. Plinius. Halec imperfecta/nec colata.
Apuleius Hysopus fœminino/& hysopum neutro genere/declinari põt: & cum aspira/ Hysopus
tione in initio/& y græco/teste Apuleio scribitur: ut etiã li. ultimo sup regulã/ Hysopum
p subeunte breuis o fit/ostendemus. Et qa apud Latinos primã (ut libro præfato probabimus) syllabã corripit/cũ unico s scribi oportet. Græci tamen cũ s geminato ὕσσωπον scriptitãt. Hærba ẽ/pulmoni plurimum conferens.
Hellen cum duplicato l scribitur. Fuit filius Deucalionis. Helle huius Helles cũ Hellen
gemino l/fuit Athamantis Argiuorũ regis filia. Hellas huius Helladis cũ du Helle
plicato l/regio est: quæ alias Græcia uocatur. Elis huius elidis absq; aspiratio Hellas
Ptolemæus ne principii/& cum unico l/& i latio/urbs est Arcadiæ/teste Ptolemæo. Sta Elis
Statius tius libro thæbaidos secũdo. Helix
Sed mihi nec Sparta genitos/nec ab Elide missos. Helix huius helicis cũ aspi

rato initio/& unico l/& i latino scribitur:etsi a Tortellio cum geminato l scri
Theocritus bi præcipiatur. Nam apud Theocritum edyllio primo/primam syllabam
corripit. Genus est hederæ.
Iuuenalis Hylas cũ y græco/& unico l scribit. Fuit Thiodamãtis filius: de quo Iuuenalis. Hylas
Et multũ quæsitus Hylas. Hyllus cum y græco/& geminato l/Herculis filius Hyllus
Ouidius fuit: cuius meminit Ouidius libro metamorphoseos nono/quom ait. Hilum
Imperiis/thalamoq;/animoq;/receperat Hyllus. Hilum cũ i latino/& unico Hila
Lucillius l/minimum quiddam est. Lucillius libro. xxx. Hilla
Cicero Quodq; tuas laudes culpas/non proficis hilum. Cicero in tusculanis. Hyle
Ennius Tum illud quod Sisyphus uersat saxum nitendo/neq; proficit hilum. Hylæa
Festus Ennius. neq; dispendi facit hilum. Quidam hilum putant esse quod grano fa Ilys
Varro bæ adhæret: ex quo(ut scribit Festus(nihil fit:& nihilum. Hila cum i latino/
& unico l scribitur. Varro de lingua latia. Hila dicta est ab hilo: idest minimo.
Horatius Horatius sermone. xiiii. perna magis/ac magis hilis.
Festus At uero Festus cum duplicato l/innuit esse scribendum/quom dixit. hira/
quæ diminutiue dicitur hilla/intestinũ est: quod ieiunum uocant. Alii aliter
Acron sentiunt/ut scripsit Acron super præfatũ locum Horatii.
Quod quia non placet/omisi. Sunt autem hilæ/uel hillæ/salsa intestina: uel
farta salsicia: per quas/& pernas/ita reficitur conuiuæ stomachus/ut non om
nia malit/quæ uænduntur in popinis mundis. Hyle huius hyles cum y græ/
co/& unico l/dicitur materia. Hylæa cũ y græco/& unico l/& æ diphthõgo
Herodotus urbs est Scythiæ/teste Herodoto. Ilys cũ i latino in prima/absq; aspiratione
initii/& cũ unico l/& y græco in secunda syllaba/limus uocatur. Hira
Homerus Hira cum i latino scribitur. urbs fuit in Argo/propinqua Pylo/teste Homero Hir
Festus libro iliados nono: quo nomine intestinum quoddam uocatur/teste Festo: Hirus
quod ieiunum appellant. Hir cum i latino/uola manus dicitur Hirus cũ i la/ Hyrie
tino scribitur: etsi a Tortellio cũ y græco scribi præcipiatur. Proprium fuit Hyrieus
Tortellius uiri nomen: de quo Ouidius. Hyrium
Ouidius Cur nemo est/Hecaten/nemo est/qui ceperit Hirum? Hyrie huius hyries cũ
y græco in prima/& i latino in media syllaba/urbs est Boœtiæ: de qua me/
Homerus minit Homerus li. iliados secũdo. Et Ouidius libro metamor. vii. dicens.
Ouidius Inde lacus Hyries uidet. Hyrieus triũ syllabarũ est: & cũ y græco in prima/& i
latino in media/& eus diphthongo scribitur: etsi duarũ syllabarũ Tortellius
Tortellius tradiderit Hireus esse: & cũ i latino in prĩa syllaba scribi præceperit. Propriũ
Ouidius fuit uiri nom̃: de quo meminit Ouidius libro fastorũ quinto/dicens.
Nunc Hyrieus qua sit genitus uocat Vriona. Hyriũ/oppidũ est Apuliæ iuxta
Ptolemæus Adriaticum sinũ/ut in cosmographia Ptolemæus ostendit.
Petrus Hebdomas huius hebdomadis/& hæc hebdomada/declinari potest. Petrus Ri Hebdomas
gain Daniele. Septẽ sic annos hebdomas una facit. Hebdoma
Hermes huius hermis/uel hermetis/& Herma huius hermæ/declinari potest. da
Iuuenalis Et latine Mercurius dicitur: & nõnunq̃ p statua põitur. Iuuenalis satyra. viii. Hermes
Aemilius Nil nisi Cecropides/truncoq; simillimus Hermæ. Aemilius Probus in Alci/ Herma
biadis uita: Id cum appararetur/priusq̃ classis exiret/accidit/ut una nocte/ Hermus
omnes Hermæ/qui in oppido erant Athenis deiicerentur/præter unũ: qui
Festus ante ianuam erat. Herma(ut scribit Festus)a Græcis pro firmamento ponit.
Interdum etiam(ut ait)saburam significat. Hermus/fluuius est Lydiæ/teste
Seruius Seruio: cuius meminit Virgilius georgicorum secundo/quom dixit. atq; au
Virgilius ro turbidus Hermus.
Hyalus cum y græco scribitur: quod tamen Vgutio neutro genere Hyalum de Hyalus
Vgutio clinat. Virgilius georgicorum quarto. Milesia uellera nymphæ Hyalum
Virgilius Carpebant/Hyali saturo phucata colore: idest uitri.
Hesperus/Atlantis fuit frater. Et ea stella dicitur/quæ aliis nominibus/uespe/ Hesperus
Virgilius rus/uesper/uesperugo uocatur. Virgilius in fine bucolicorũ. Hesperia
Ite domũ saturæ(uenit hesperus)ite capellæ. Ab Hespero/Hesperia cogno Hesperis
minata est: hoc est Italia/siue Hispania. Syllius circa initium opis. Hyspania

Syllius Da musa decus memorare laborũ Antiquæ Hesperiæ. Nonnunq̃ pro hespe Hispaniæ
ria/Hesperis dicitur. Hesperides/filiæ fuerũt Atlãtis/teste Seruio super librũ
Seruius quartum æneidos. At uero Lactantius grãmaticus super librum secundum
Lactantius thæbaidos/non Atlantis/sed Hesperi illius fratris filias fuisse dixit. Nõnunq̃
Seruius & hispaniæ plurali tantum numero declinari potest. Seruius super secundũ
georgicorum. Vri/boues sunt agrestes: qui in pyrenæo monte nascuntur/in
ter Gallias/& Hispanias posito.

Hyæna cum y græco/& æ diphthongo scribitur. Animal est quadrupes: quod Hyæna
alternis annis masculum esse/& fœminam/tradit Plinius libro. viii. naturalis Hyælla
Plinius historiæ. Quod etiã tetigit Ouidi. li. meta. xv. dicẽs. & quæ mõ fœmina tergo
Ouidius Passa marem/nunc esse marem miremur hyænam. Lucanus libro sexto.
Lucanus Viscera non lyncis/non duræ nodus hyænæ. Hyella cum y græco/& duplica
Herodotus to l/urbs fuit Oenotriæ/teste Herodoto libro historiarum primo. Alia est
Ptolemæus eodem nomine in fœlici Arabia/teste Ptolemæo.

Homo communis generis/ab humo dictus est/ ut omnes tradunt/ præterq̃ Homo
Quĩtilianus Quintilianus id deridens. Et facit in genitiuo hominis: quod antiqui secun Homuncio
Festus dum analogiam dicebãt Homonis. Festus. homonẽ hominẽ dicebãt. Ennius. Homulus
Ennius Vulturis in siluis miserum mandebat homonem. Et triplex format diminuti Homũculus
Priscianus uum/teste Prisciano/homuncio/homulus/homunculus.

Lucanus Harpe huius harpes/ensis erat falcatus: quo usus est Perseus: de quo Lucanus. Harpe
Harpen alterius mõstri iam cæde rubentẽ. Harpyia cũ y græco in secunda syl Harpyia
Virgilius laba/sequente i latino/auis est rapax. Virgilius libro æneidos tertio. Harpis
Ptolemæus Harpyiæ & magnis quatiunt clamoribus alas. Harpis oppidum est Mysiæ in Hermago/
ferioris/teste Ptolemæo. ras

Cicero Hermagoras/& hermagora (quod protulit in rhætoricis Cicero/& in Bruto) Hermagora
declinari in recto potest. Proprium fuit uiri nomen.

Hypomnema huius hypomnematis cũ y græco/& unico p/& hoc hypomne/ Hypomne ma
Cicero matũ/declinari in recto potest. Cicero ad Tironẽ. Multũ enim mihi eripitur Hypomne
operæ in excribendis hypomnematis: idest cõmẽtariis/uł ĩterpretatiõibus. m atum

Herodiãus Hebenus cũ aspirato initio/teste Herodiano scribitur. Arbor est: cuius lignũ/ Hebenus
Seruius tã hebenus fœminino genere/q̃ hebenũ neutro/declinari potest/teste Seruio Hebenũ
Lucanus super secundum georgicorum. Lucanus libro decimo.
hebenus Mareotica uastos
Virgilius Non operit postes. Virgilius libro præfato. sola India nigrum
Fert hebenum.

Heterogẽus/& heterogeneus/hoc ẽ alterius generis/ĩ uno significato dici põt. Heterogen⁹

Hulcus/& helcus/in recto ueteres protulerunt. Et hoc distat a uulnere: ꝙ (ut tra Heteroge/
Marcellus dit Marcellus) hulcus/clausa est/& tecta malignitas: uulnus autẽ/patens. neus

Hydrops communis generis/& hydropicus/in una significatione dici potest: Hulcus
Horatius & cum y græco scribitur. Horatius in epistolis. Helcus
Si noles sanus/cures hydropicus/& ni/Masculini aũt generis hydrops/Mor Hydrops
Donatus bum designat. Donatus super Terentii eunuchum. Veternosus/morbo ue/ Hydropic⁹
Horatius tere confectus/idest ueterno: quales sunt/qui hydropem patiuntur. Horatius
in secundo carminum.
Crescit indulgens sibi dirus hydrops.

Horatius Hydrus cum y græco scribitur: & habet fœmininũ hydra. Horatius in epistolis. Hydrus
Ptolemæus Speratum meritis duram qui contudit hydram. Serpens est aquatilis. Hydra
Ptolemæus Est etiam Hydrus eadem scriptura/urbs in Calabrya/teste Ptolemæo: quam
Strabo. alias Strabo urbiculam appellat. Et facit in genitiuo Hydruntis. Hydra eadẽ Hydras
Cicero scriptura/teste eodem Ptolemæo/urbs ẽ Aeoliæ extrema: & urbs Cyrenay/ Hydria
cæ prouinciæ. Hydras cum y græco/insula quædam est Aphricæ adiacens/ut
Ptolemæus idem Ptolemæus ostendit. Hydria cũ y græco in prima syllaba/urna dicitur. Hierosoly

Hierosolyma huius hierosolymæ/& hierosolymæ plurali tantum numero de/ ma
clinatur: & cum aspirato initio/sequente i latino/& y græco in penultima syl Hierosoly
Hierõymus laba scribitur. urbs est Iudææ: quæ alias Hierusalem uocatur. Hieronymus i mæ

Ioāne cap.x.Facta fūt encænia Hierosolymis.Et a Hierosolyma/fit Hierosolymita/Hierosolymitanus/Hierosolymus.Hieronymus in libro.ii.Maccabæorum capitulo octauo.Et qui promiserat Romanis se tributum restituere ꝺ captiuitate hierosolymorum/predicabat nunc protectorē deum habere Iudæos. Hi populi/Hierosolymi(ut diximus)necnō & Solymi uocati fūt.Cornelius Tacitus.Alii clara Iudæorum initia/Solymos carminibus celebratam Homeri gentem/conditam urbem Hierosolymā noīe suo fecisse.Martialis. Sed quæ de Solymis uenit perustis.Iuuenalis satyra sexta.

Interpres legum Solymarum/& magna sacerdos.

Hippodame huius hippodames/& hippodamia/proprium mulieris nomen/ i recto declinari potest:& cum i latino/& duplicato p scribitur. Virgilius georgicorum tertio.

Hippodameq͛/humeroq͛ Pelops insignis eburno.Propertius.

Quam sibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ Ouidius heroidum.

Venit ut in Phrygios Hippodamia sinus.

Hircus cum i latino/& c exili scribitur:& caper uocatur.Hirquus cum i latino/ & cum q/dicit͛ coculi angulus:& pro eo qui obliquum respicit nonnunq̄ ponitur/ ut strabus/limus. Pætus uero is appellatur/qui oculis in altum respicit Luscus/qui unum habens oculum/altero carens/huc respicit/& illuc.Lippus/ qui oculos lachrymantes habet/& litos.

Hostilis/communis generis est:& perduellio dicitur.Inde hostilis/& hosticus. Virgilius.

Indutosq͛ iubet truncos hostilibus armis.Horatius sermone nono.

Hunc neq͛ dira uenena/nec hosticus aufert ensis.Nōnunq̄ hostis/peregrinus uocatur/ut Macrobius testatur/& Festus.

Humidus/& per syncopam hudus/dici potest.Iuuenalis.

Huda terit inguina barba.Alii absq͛ aspirato principio/udus scribi uolunt: quasi uuidus dicatur:hoc est uliginosus.

Hortus secundi ordinis/differentiæ causa abortus quarti/cū aspirato initio scribi consueuit.Martialis.

Aut Corcyreti sunt hæc de frondibus horti.Et format per diminutionē/hortulus/& horrticellus.Vnde in legenda sancti Nicomedis legitur.Corpus eius collectum/& perductum ad horticellum suum/sepultum est iuxta muros uia Nomentana.Catullus.Talis in uario solet Diuitis domini hortulo Stare flos hiacynthinus.Romulus.Hortulus iste parit fructum cum flore.

Heri/& here/in uno significato dici potest/auctoribus Quintiliano/Festo/Prisciano.Vnde Iuuenalis satyra tertia/ait.

Res hodie minor est/here q̄ fuit:atq͛ eadem cras.Nam si heri dixisset/uersus stare non posset.Sic & Martialis epigramatum primo.

Et positum est nobis nil here/præter aprum.

Hilarus/& hilaris/secūda/& tertia declinatiōe declinari potest/teste Capro.Vnde Cæcilius recitante libro.xv.noctium atticarum Gellio/inquit.Nam hi fūt inimici pessumi/fronte hilaro/corde tristi.Laberius i chære.Ebriulati mentē hilaram arripiunt:hoc est ebriuli effecti.Terentius hilarum/ac lubentem dixit in adelphis.Vbi donatus ait.Hilarum uetuste/non hilarē.Et cum aspirato initio/teste apuleio/& i latino/& unico l scribitur.Sunt tamen/qui absq͛ aspiratione ilarus scribi uolunt.

Hilaritas/& ilaritudo/in una significatiōe accipi pn̄t/teste Nonio.Platus in milite.Siue animo obsequere mecum:atq͛ honora te hilaritudine.

Honor/& honos/in recto/dici potest.Et(ut tradit Apuleius)ideo cum aspiratione in p̄ncipio ānotatur/ut scilicet ab eo qui est onos asinus/differat.honor plura apud Marcellum detinet significata/hoc nihilominus in loco explicāda.Honor/dignitas dicitur.Tullius libro primo epistolarum ad Cæsarē.Tu/cum ea/quæ es ab senatu/summo cum honore consecutus.Honor/gratia/pulchritudo.Virgilius georgicorum.ii.

Hieroymus
Tacitus
Martialis
Iuuenalis
Virgilius
Propertius
Ouidius
Virgilius
Horatius
Macrobius
Festus
Iuuenalis
Martialis
Catullus
Romulus
Quitiliāus
Festus
Priscianus
Iuuenalis
Martialis
Caper
Cæcilius
Gellius
Laberius
Terentius
Donatus
Apuleius
Nonius
Plautus
Apuleius
Marcellus
Tullius
Virgilius

Hierusalē
Hierosoly/mitæ
Hierosoly/mitani
Hierosolymi
Solimi
Hippodāe
Hippodāia
Hircus
Hirquus
Strabus
Limus
Pætus
Luscus
Lippus
Hostis
Hostilis
Hosticus
Humidus
Hudus
Vdus
Vuidus
Hortus
Hortulus
Horticellus
Heri
Here
Hilarus
Hilaris
Hilaritas
Hilaritudo
Honor
Honos

Virgilius	Frigidus & siluis aquilo decussit honorem. Idem libro æneidos primo:	
	lumenq; iuuentæ	
Virgilius	Purpureum/& lætos oculis afflarat honores. Honor sacrificium. Virgilius	
	æneidos octauo.	
	Forte die solennem illo rex Arcas honorem	
Virgilius	Amphitryoniadæ magno/diuisq; ferebat. Honor/integritas/pudicicia. Vir/	
	gilius libro æneidos primo.	
Virgilius	& rapti Ganymedis honores. Honor/dilectus amor. Virgilius. xii. libro æneí.	
	per si quis Amatæ.	
Virgilius	Tangit honos animũ. Honor/hostia. Virgilius libro ænidos tertio.	
Virgilius	meritos aris mactabat honores. Honor/præmiũ. Virgilius lib. æneidos. v.	
Virgilius	Ipsis præcipue doctoribus addit honores. Honor/sepultura. Virgilius.	
	Cernit ibi mæstos:& mortis honore carentes. Honor / cultura obseruantia.	
Virgilius	Virgilius æneidos octauo.	
	Semper honore meo/semper celebrabere donis.	
Marcellus	Honestas/& honestitudo/in uno significato accipi põt/teste Marcello. Vñ &	Honestas
Accius	Acciũ refert dixisse in Myrmidonibus. Tua honestitudo danaos decipit diu.	Hõestitudo
Probus	Hortor/commune uerbum est/testibus Probo/& Prisciano. Antiqui tamen (ut	Hortor
Priscianus	scribit Nonius) etiam horto hortas protulere.	Horto
Nonius	Homilia cum i latino in utraq; syllaba/& unico l scribitur:& dici potest sermoci	Homilia
Pompeius	natio. Homeleum cum e in utraq; syllaba/pilei genus est/teste Pompeio.	Homeleum
Horatius	Helleborus/& helleborum/dici in recto potest. Herba est purgatoria/dicente	Helleborus
	Horatio in epistolis.	Helleborũ
Virgilius	Expulit helleboro morbum/bilemq; meraco. Virgilius georgicorum. iii.	
Apuleius	Scillamq;/helleborosq; graues/nigrumq; bitumen. Et cum aspiratione in ini	
Tortellius	tio (ut Apuleius tradit/& Tortellius) & cum duplicato l scribitur. At uero Ge	
Georgius	orgius absq; aspiratiõe elleborũ scribi præcipit/ut in ipsa dictione diximus.	
Apuleius	Huber aspiratione principii ãnotat/teste Apuleio:& (ut ait) ab ὕω/qđ pluere	Huber
Priscianus	significat/deriuat. Et cõis generis est/teste Prisciano libro. v. uel triũ generũ/	
Priscianus	ut idẽ auctor tradit libro. vii. Pro mãma autem/neutri tantum generis est.	
	Holocaustoma cũ l/& c/& t exilibus/& holocaustomatũ/in recto/declinari po	Holocau/
	test:interpretaturq; latinũ sacrificiũ: quod ẽt holocaustum appellatur.	stoma
Priscianus	Hospitor/commune uerbum est. Hospes/cõis generis est/teste Prisciano: quod	Holocausto
	tamen trium generum nonnulli esse uoluerunt: ideo quia hospita neutrũ plu	matum
	rale habet: quod tamẽ secundum analogiam facere deberet hospitia: sicut di	Holocaustũ
	ues diuitia. Ouidius libro metamorphoseos. xv.	Hospitor
Ouidius	nec in hospita tecta Crotonis. Idẽ li. heroidum. sed me mea fata trahebant	Hospes
Ouidius	Hospita fœminea pellere castra manu. Statius libro thebaidos tertio.	Hospita
Statius	Accipies:fessisq; libens iterum hospita pandas	
Lucanus	Flumina. Lucanus libro primo.	
	Duc age per Scythiæ populos: per in hospita syrtis	
Vgutio	Litora. Vgutio declinat hospitus hospita hospitum. Comperitur etiam fœmi	
Virgilius	nini generis hæc hospita. Virgilius libro æneidos sexto.	
Agrætius	bellum o terra hospita portas. Hospes/& eum qui hospitio respicit/& qui re	
Caper	cipitur/designare habet/ut in Caprum tradit Agrætius.	
	Humus fœminini generis est: quin & masculino genere ueteres protulere/testi/	Humus
Probus	stibus Capro/& Probo. Vnde. Liuius ait in Adone. Humum humidum pedi	Humum
Liuius	bus fodit. Gracchus in Thyeste. Mersit humidum plantis humum. Ex quibus	
Gracchus	exemplis/Priscianus Humũ neutri potius uult esse generis/q̃ masculini.	
Priscianus	Holus huius holeris neutri generis/& Helus huius heleris (quod ueteres dice/	Holus
Nonius	bant) inter dictiones aspiratum inicium habentes/a Nonio/& Festo ponitur.	Helus
Festus	At uero Apuleius/absq; aspiratione scribi olus præcipit. Comperitur etiam	Holerum
Apuleius	secundæ declinationis hoc holerum huius holeri/teste Nonio/dicente Lucil/	Holor
Nonius	lio satyrarum. xv.	Olor
Lucillius	Tintinabulum abest: hinc scyrpiculiq; holerorũ. Inde hic holitor: Idest hortu	

Virgilius lanus. Holor cygnus dicitur. Virgilius libro æneidos. xi.
Herodotus Strimoniamq; gruem/aut album deiecit holorem. Olor absq; aspiratione/rex quidam fuit Thraciæ/teste Herodoto libro historiarum sexto.

Priscianus Virgilius Hic hæc hoc/facit in datiuo singulari huic: quæ quidem teste Prisciano/monosyllaba dictio est/dicente Virgilio georgicorum primo. Hic
Huic a stirpe pedes temo protentus in octo. quandoq; per dihæresim/duarũ
Statius fit syllabarum: ut est apud Statium libro thæbaidos primo.
Lætus huic domino uideas dare iura nepotes. In datiuo plurali/& ablatiuo/
Nonius Priscianus facit his cum unico i: quod et hibus antiqui protulerunt/testibus Nonio/& Prisciano. Vnde Plautus ait in gurculione. Parissimi estis hibus.

Plautus Hesiodus Hippo cum i latino/& duplicato p scribitur. Fuit teste Hesiodo in theogonia/ Occeani/& Tethyos filia. Hippos eadem scriptura/equus interpretatur. Hypo cum y græco/& unico p/præpositio græca est: & significat sub. Hippo Hippos Hypo

Priscianus Varro Hyems huius hyemis fœminini generis cum y græco scribitur. Nã ab ὕω pluo (ut nonnulli uolunt) deriuatur. At uero Priscianus/ab imbre/qui apud Græcos ὄμβρος dicitur/deductum tradit. marcus autem Varro/ut omnia latinæ linguæ tribueret/ab hiatu descendere dixit. Vgutio ab hemis/quod est semis/quia scilicet in hyeme/breuiore/& diminuto usq; ad medietatem/uel ultra/sol uertit circulo/dictũ ẽẽ uoluit. Quod si ab ibre (ut: Prisciãus) uel ab hiatu (ut Varro tradit) deducitur/cum i latino hiems scribi oporteret: qđ tamẽ a doctis uiris nõ obseruatur. Vgutiõis etymologiæ nihil responsionis dabit. Nam per somnia mihi multa finxisse uidetur. Hyems Hiems

Festus Liuius Valerius Tacitus Histrio cum aspiratione in principio/& i latino scribitur: etsi ab Istiria (quod q dem aspiratione caret) deriuctur. Neq; enim cum aspiratõne Istria scribitur: q̃uis Gasparinus ĩ initio aspirari præcipiat. Teste enim Festo/huiusmodi scænici/histriones a nostris uocati sunt/quia primus/qui hanc artem Romæ exercuit/ab Istria profectus est. Liuius autẽ/& Valerius. Maximus/non ab Istria/sed ab Hetruria/illum uenisse dicunt: quare non græcum/sed hetruscum uolunt esse uocabulum. Similiter Cornelius Tacitus/ab Hetruscis histriones acitos dixit. Et tu quid Vgutio somniasti? Hysteron (aio) gesticulator dicitur: Vnde histrio uenit. Histrio Hystrix

Plinius Vgutio Calphurnius Hystrix huius hystricis cum aspiratione in initio/sequente y græco/animal est/hericio simile/teste Plinio libro nono naturalis historiæ. Neq; ab Istria/neq; ab Istro fluuio/quæ absq; aspiratione scribũtur/hystrix deriuatur/ut cum Catholico somniauit Vgutio. Et corripit in obliquis stri syllabam. Calphurnius egloga sexta.
Venit & hirsuta spinosior hystrice barba.

Gasparius Historia cum i latino scribitur: etsi cum y græco a Gasparino scribi præcipiatur. Neq; ab histeron deducitur/ut cum Catholico sõniauit Vgutio. Sed ab ἱστορεῖν/quod spectare significat/uel cognoscere/descendit. Historia

Apuleius Heruca/& herugo/cum æ diphthongo scribũtur/teste Apuleio. Nam (ut ait) ab hæreo hæres ueniunt. non autem a rodo rodis/ut Vgutio somniauit. Genus est uermis. Hærugo item/uitium est/segetes/& ferrum exedens. Hæruca Hæruca Hærugo
Iuuenalis Ouidius Vgutio etiam/hærba quædam est: de qua Iuuenalis.
tu tantum hærucis imprime dentem. Ouidius de remedio
Nec minus hærucas iubeo uitare salaces. Vgutio ab uro uris dictam tradidit/quasi uruca dicatur. Quod si uerum est/absq; aspiratione/& æ diphthongo scribi eruca oporteret/quando hærbam designare habet.

Hieros cum i latino scribitur: & dici potest facer. Inde oĩa deriuata/eadem scriptura exarantur: ut hierarchia: hirapicra: Hiera inter Siciliam/& Liparen/insula: Hiero proprium uiri nomen: Hieronymus cum y græco i penultima syllaba: Hierosolyma: etsi cum g gera/gerapicra/gerarchia/Vgutio scribi præcipiat: quippe qui nullam habuit græcarum litterarum peritiam. Hieros Hierarchia Hierapicra Hiera Hiero Herõymus

Hamadryas cum aspirato initio/& y græco scribitur: componiturq; ex ἅμα ad uerbio apud Græcos ordinis/quod significat simul/& δρύασ/quæ est quercus: hoc ẽ nympha/quæ una cum arboribus nascitur/& perit. Neq; ab eo qđ Hamadryas

Catullus ē amās ꝑcipiū descēdit:ut cū Catholico ridiculus sōniauit Vgutio. Catullus.

Floridis uenit enitens
Myrtus Asia ramulis/
Quo hamadryades deæ
Ludicrum sibi roscido
Nutriunt in humore.

Hippomanes cum i latino/& duplicato p scribitur: componiturq; ex ὕππος equus/& μανία furia/siue insania. Neq; a mano manas deducit/ut cū Catholico somniabundus dixit Vgutio. Et (ut tradit Prisciãus) neutri generis Hippomanes est. quod Theocritus in cantatione bucolica/fruticem esse dixit: quod si comedunt equi insaniunt. Sic etiam Hesiodus hærbam esse dicit: quā si comederent equi/furorem paterentur. Verū (ut Theophrastus scribit/& Plinius) Hippomanes caruncula ē in fronte pulli equini/carycæ magnitudine/colore nigro: quā statim edito partu mater uorat: alioqn ad hubera partū non admittit. Seruius uero dixit esse uirus/exequarū inguinibus defluēs: quo tpe feruntur in amoris furorē. Quod etiam confirmauit Tibullus/quom ait. (Vgutio, Priscianus, Theocritus, Hesiodus, Theophrastus, Plinius, Seruius, Tullius) Hippomanes / Hippomenes

Virgilius Hippomanes cupidæ stillat ab inguine equæ. Et Virgilius geor. tertio.

Hinc demum Hippomanes uero quod nomine dicunt
Pastores/lentum distillat ab inguine uirus. Propertius: et in me

Propertius Hippomanes fœtæ semina legit equæ. Iuuenalis.

Iuuenalis Hippomanes/carmenq; loquar: coctumq; uenenum. Hippomenes cum i latino/& gemino p/& e i penultima syllaba/propriū fuit uiri nomē: de quo Ouidius libro metamorpho. x. (Ouidius)

Præterit Hippomenes: resonāt spectacula plausu.

Acron Hornus/& hornotinus/in uno significato dici pōt: hoc ē/unius anni/teste Acrone super illud Horatii sermone. xvi. (Hornus / Hornotius)

Cum pater ipse domus palea porrectus in horna. Idem tradit Sergius in donatum. Nonius autem/non unius āni hornum/sed anni illius iterpretatus ē. Vnde & Lucillium inducit libro. xxviii. ita dicentem. (Sergius, Nonius, Lucillius)

Porphyrio Vtrum anno/an horno/te abstuleris. At uero Porphyrio/hornum/huius anni exposuit. Vnde super illud Horatii i epodo/

Et horna dulci uina promēs dolio/ait. Horna uina dicuntur huius āni. Et hæc mihi magis placet interpretatio.

Apuleius Hariolus cum aspiratione in initio annotatur/teste Apuleio: dictusq; ē (ut tradit Donatus super Terentii phormionem) quasi fariolus a fando: ita ut f digamma in aspirationem conuersum fuerit: siue ab halando. Nam (ut ait) halitu solebant excludere uelut immortalem animam/ut diuinam reciperent. Vnde & uocem eiuscemodi dabant/quæ est oe: quod ipsum oe/sonum exalandi uim præstat. Et paulo post/harupex (inquit) ab haruga nominatur. Haruga enim hostia dicitur/ab hara deducta/in qua concluditur/& seruatur. Hara autem est/in qua pecora recluduntur. Hæc Donatus. At uero Seruius super Donati artem/ex hara/& specio/haruspex compositum dixit. Nam hara genus est auis/cui uaticinantes haruspices intendebant: cuius traditio magis placet. Et ab hara aue/hariolus etiam (ut existimo) dictus est. Neq; ab hara altari/aspiratione carente/primamq; producente syllabā/Hariolus/nec haruspex deriuatur/ut Vgutio somniauit: quorum prima syllaba corripitur/dicente Virgilio. libro æneidos. viii. (Donatus, Seruius, Virgilius) Hariolus / Harupex

retinet longæuus haruspex. Hariolus quattuor correptas habet syllabas: quare heroico metro nisi per proceleu maricum pedem capi non potest.

Apuleius Haurio h auris cum aspiratione principii annotatur/teste Apuleio: ut scilicet in scda huius uerbi persona hauris: ab eo qd̓ est auris/differat. Et facit i præterito hausi/& hauriui: in supino haustum/& hauritum/teste Prisciano. Varro libro. xxiiii. ad Ciceronem. Cum diem haurierint. Sed & hausum format supinum/auctoritate Virgilii libro æneidos quarto sic dicentis. (Priscianus, Varro, Virgilius) Haurio

Spero equidem mediis (si quid pia numina possunt)

Supplicia hausrum scopulis:idest te luiturum/siue daturũ/hoc est laturũ/uel
Seruius passurum ut interpretatus est Seruius. Haurire item/tenere significat. Virgi/
Virgilius lius georgi.quarto.& medium sol igneus orbem
Lucilius Hauserat. Haurire/exhaurire. Lucilius libro.xxx.
Virgilius Quantum haurire animis musarum & fortia gessit. Haurire/audire. Virgilius
libro æneidos quarto.
Seruius uocemq; his auribus hausi. Haurire/accipere(ut uult Seruius)seu auare sume
Virgilius re/ut iterpretatur Marcellus. Virilius æneidos libro primo.
ille impiger hausit
Marcellus Spumantem pateram:& pleno se proluit auro. Haurire/defatigare(ut expo/
Virgilius nit Marcellus)seu ferire/ut dicit Seruius. Virgilius georgico.tertio.
exultantiaq; haurit
Seruius Corda pauor pulsans. Haurire/uulnerare(ut uoluit Seruius)seu confodere/
Virgilius ut dixit Marcellus. Virgilius libro æneidos decimo.
Per tunicam squalentem auro latus haurit apertum.

Hamus instrumẽtum est ferreũ ad capiẽdos pisces. Hames huius hamitis/cum a — Hamus, Hames
Gasparinus spiratione initii/a Gasparino annotari præcipit.a Festo tñ/ inter dictiones a — Ames
Festus spiratione carentes/in a littera reponitur. Ait.n. Amites/perticæ sunt aucupa
les. Et licet Vgutio fœminini tradiderit ẽẽ generis/masculini tñ generis est/
Acron dicẽte Acrone super illud Horatii in epodo/aut amite/leui Parua tẽdit rætia.
Leui amite/idest limpido/gracili:non dixit limpida.

Priscianus Heiulor/deponens est uerbum. Vnde Priscianus in tractatu uerborum actiuæ — Heiulor, Heiulo
uocis/pro passiuæ uerbis positorum/ait. Heiulo/pro Heiulor antiqui protu
Hierõymus lerũt. Quod etiã Hieronymus usurpauit/quom in Iob capi.xxxv.dixit. Pro
pter multitudinẽ calumniatoꝝ/clamabunt:& heiulabũt propter uim brachii
tyranorum. Neq; ex e/& Iullus(quod proprium uiri nomen fuit)heiulor cõ
ponitur/ut cum Catholico ridiculus somniauit Vgutio. Sed ab hei interiecti
one descendit:a qua/aspirationem recepit.

Apuleius Hirudo cũ aspirato initio/& i latino scribitur:dictaq; est/teste Apuleio/ab hæ/ — Hirudo, Hirundo
rẽo hæres/eo q̃ carni inhæreat. Vermis est:quam alias sanguisugam uocát.
Horatius Horatius in fine artis pœticæ.
Nõ missura cutẽ/nisi plena cruoris hirudo. Hirũdo cũ i latino/auis ẽ nota.

Nestoris Dionisii Nouariensis liber quartus fœliciter incipit.

I i

Icon fœmini generis/absq; aspirato initio/& cum i latino/& c — Icon, Icona, Iconisma, Iconium
exili scribitur:etsi ab Apuleio/cum aspiratione hicon ãnotari
præcipiatur. Nã apud Græcos cũ ει diphthongo absq; aspirati
Plinius one εἰκωꝩ scribitur. Dici põt latine effigies. Plinius lib.xxxiiii.
naturalis historiæ. Eorum uero/q ter ibi uicissent/ex membris
ipsorum similitudine expressa/quas iconas uocant/scilicet sta — Icus, Incus
tuas/dicari mos erat. Et ab accusatiuo græco εἰκόρα/nonnulli ex nostris etiã
hæc icona declinari uoluerunt. Quod ẽt hoc iconisma huius iconismatis dici
Vgutio põt:quod ab Vgutione/hæc iconisma hius iconismæ declinari præcipit. Icõ
Cicero item/teste ad herẽniũ Cicerone/figura est/quom scilicet formæ ad formam
cũ quadã similitudine fit collatio/aut laudis/aut uitu pat onis causa:ut si dice
retur. Ibat in præliũ corpore tauri ualidissimi:impetu leonis acerrimi. Iconiũ
Ptolemæus cum i latino utrobiq;/& c exili/urbs est Lycaoniæ/teste Ptolemæo. Aliud est
Strabo eodẽ noĩe oppidũ in pontica regione Asiæ/teste Strabone. Icus eadem scrip
Cicero tura/a Cicerone i rhethoricis/breuis appellat cõplexio. Incus huius incudis
Horatius fœminini generis est:& producit cu syllabam. Horatius in arte pœtica.
Iuuenalis Et male tornatos incudi reddere uersus. Iuuenalis satyra tertia.
Qua fornace graues/qua non include catænæ?

Iaculum neutri generis/missile dicitur:iaculus autem masculini/genus est ser/ — Iaculum
Lucanus pentis. Lucanus libro nono. — Iaculus

Et natrix uiolator aquæ:iaculiq; uolucres.
Is ea id/facit in datiuo plurali/& ablatiuo/iis cum duplicato i:quod antiq̄te/ Is
Marcellus ste Marcello/masculino quidē/& neutro generē/ibus fœminino uero/ eabus
Plautus dicebāt. Plautus in milite. Ibus stypendia diminuerē. Ennius tertio annalium.
Ennius Qui cum eabus stuprum fecerat.
Ouidius Ida cū i latio scribit. Mōs ē Phrigiæ/& silua:cuius meminit Ouidius fastoꝝ.iiii. Ida
Ptolemæus Dindymon/& Cybelen/& amœnā fontibus Idam. Alius ē eodem nomine/ Idas
Virgilius teste Ptolemæo/in Creta/dicente Virgilio libro ænidos.xii. Idus
Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida. Ida etiam uocata est filia Darda/ Idulis
ni Scytharum regis:quo nomine mater Memnonis appellata est. Idas eadē
Virgilius scriptura/propriū fuit uiri nomē:de quo Virgilius libro æneidos.x.
Et tres/quos Idas pr̄/& patria Ismara mittit. Hæ Idus pluralis tantum nūeri/
Festus dici ꝑtDiuisio. Idulis ouis dicebat/quæ oīb9 mactabat idibus Ioui/teste Festo.
Infernus in singulari numero/masculini generis est:in plurali uero/ neutri. Hie Infernus
Hierōymus ronymus in parabolis Salomonis capi.ꝑmo. Deglutiamus eū sicut infernus Inferus
Hierōymus uiuentē. Idē in li. Iob capi.xxi. Dicūt in bonis dies suos:& i ꝑpncto ad iferna Infer
Psalmogra/ descēdunt. Inferus ēt/ꝓ inferno ponit:ut ē apud Psalmographū. Quis ē ho/ Inferie
phus mo/& ñ uidebit mortē/eruet aīam suā de manu inferi. Infer/uel iferus ifera i Iferium
Priscianus ferū adiectiue declinari pōt/teste Priscīano. Inferiæ pluralis tm̄ numeri/sacri
ficia erāt:quæ diis manibus iferebāt. Inferiū uinū id dicebatur/quod i sacrifi Improlus
Pompeius cando/infra pateræ laborū ponebāt/ut auctor est Pompeius. Improlis
Improlus/& improlis/secunda/& tertia declinatione/declinari potest:& teste Illum
Pompeius Pompeio/is dicitur/qui nondum in ciuitae ascriptus est. Ille
Marullus Ilium cum i latino/& unico l/& hoc ile huius ilis/declinari pōt. Vnde Marullus Ilion
Seruius mimographus recitante Seruio/ait. Tu hectorem imitaris:ab ilio nunq̄ re/ Ilios
Iuuenalis cedis. Iuuenalis. uis frater ab ipsis. Ilys
Lucanus Ilibus/Lucanus libro quarto. Ilus
Alligat:& medium compressis ilibus artat. Hoc Ilion eadem scriptura/turris Ilas
Horatius fuit eminentissima Troianæ urbis. Horatius. Hylas
Quom Pallas usto uertit iram ab ilio. Declinatur nonnunq̄ & hæc Ilios:ut ē Hyle
Ouidius apud Ouidium. Hylus
Dic mihi/quid prodest nostris disiecta lacertis Hilum
Ouidius Ilios/Idem libro metamorphoseos.xiiii. postq̄ alta cremata est Hila
Horatius Ilios/& Danaas pauerunt pergama flamas. Horatius in quarto carminum. Hilla
Direxit arcu:& non semel Ilios Hylæa
Vexata ē. Neq; hæc Ilion fœminino genere usq̄ compertum est:etsi hæc Iliō
declinari posse Vgutio tradiderit. Ilus eadem scriptura/fuit Trois regis Dar
Ptolemæus daniæ filius. Ilas teste Ptolemæo/fluius ē post Taruedū. Ilys cum i latino in
ꝑma/& unico l/& y græco in scd'a/limus uocat. Hylas cū aspirato initio/&
y græco/& unico l/fuit Thiodamantis filius. Hyle huius hyles eadē scriptu/
ra/dicitur materia. Hyllus cū aspiratione ꝑncipii/& y græco/& duplicato l/
Herculis filius fuit. Hilū cū aspiratōe i initio/& i latino/& unico l/minimū qd'
dā ē/& breue. Hila eadē scriptura/uel cū duplicato l hilla/Lucanica a nōnullis
appellat. Hylæa cū aspirato ꝑncipio/& y græco/& unico l/& æ diphthōgo/
urbs ē Scythiæ. Vide i dictōibus aspiratis:ubi d' his latius/& plēius disseruius.
Sergius Iocus in singulari numero/masculini generis est:in plurali uero masculini/& Iocus
Ouidius neutri/teste Sergio in Donatum. Ouidius.
Cicero Hos ignara iocos tribuit natura puellis. Cicero ad Atticum. Itaq; ioca tua ple
na facetiarum.
Ptolemæus Ielysos cum i latino in prima/& unico l/& y græco in secunda syllaba/sequen Ielysos
Pomponins te ūico s/scribit. urbs ē in isula Rhodo/testibus Ptolemæo/& Pōponio Me Ialysos
Homerus la:quæ ab homero libro Iliados scd'o/ꝓ ipsa urbe Rhodo ponit. Alia ē eius/
Herodotus dem noīs i Dorica regiōe/teste Herodoto. Ialysos cū i latino i ꝑma/sequēte
a/& unico l/& y græco i secūda syllaba/sequēte unico s/urbs fuit Cypri.
Eustachius Iacchus cum i latino absq; aspiratiōe/& c exili/& ch aspirato scribitur. teste Eu Iacchus

stachio: etsi a Tortellio/absq; c/solum cum ch aspirato/Iachus scribi præcipiatur. Nam (ut idem tradit Eustachius) unum c metri gratia interpositum ē: ut scilicet syllaba media produci possit: quæ alias in uerbo iacho correpta ē.

Virgilius — Nomen Bacchi fuit: de quo Virgilius.

gratissima uitis Iaccho. Neq; ab hio hias Iacchus deducitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio.

Index/cōis generis est. Verum pro digito sequente policem/& pro lapide/quo auri/& argenti gradus discernuntur/masculini tantum generis est.

Horatius — Iurgor/deponens est uerbum/dicente Horatio sermone. xii. — Iurgor

Diomedes — Iurgatur uerbis. Quin & iurgo iurgas dici potest teste Diomede/unde obiurgo obiurgas. — Iurgo

Iusticia cum c scribitur. Iustitium cū t/dicitur iuris statio: hoc est/iuris dicēdi intermissio: quod publico luctu fieri solebat. Lucanus li. vii. ferale per urbem — Iusticia, Iustitium

Lucanus

Liuius — Iustitium latuit. Liuius. Accepta Caudina clade/iustitium sua spōte factum ē.

Iugum/græci ζυγον montis cacumen uocatur. Iugum item/ligneum est instrumentū/quo boues iunguntur/dictū a iungo iungis/teste Varrone de lingua latina. Et format per diminutionem iugulum. Hic iugulus/pars est colli anterior. hæc iugula/stella est/ alias orion appellata. Plautus. Neq; iugula/neq; uesperugo/neq; uergiliæ occidunt. Cum eo quod ē iugū cōposita/secunda/& tertia declinatione/declinari possunt: ut biiugus/triiugus/quadriiugis. — Iugum, Iugulum, Iugulus, Iugula

Varro

Plautus

Lactantius — Impetus quarta/& impes tertia declinatione/declinari potest/teste Lactantio grāmatico. Ouidius libro metamorpho. quarto. — Impetus, Impes

Ouidius

Lucretius — Impete nunc uasto. Lucretius libro primo.

Quanlibet in partem tradunt res ante/runtq;

Statius — Impetibus crebris. Statius libro thæbaidos: vii.

Sylius — Trāsiliunt campos/aurigamq;/impete uasto. Sylius libro. vi.

Nec frustra rapidi stimulante Dolope fuisset

Impetis/alato ni Regulus arte regendi Instanter clusisset equo.

Ironia cū i latino utrobiq; scribit: quod & eronia cū e in initio/a nōnullis effertur. dici pōt simulatio/seu ilusio. Nā apud græcos cū ει diphthongo ānotat. — Ironia, Eronia

Phocas — Iugerum in singulari numero/secūdæ declinationis est: plurali uero/tertiæ/testibus Phoca/& Probo. Cicero in frumentaria. In iugerum leontini agri/medimnū fere tritici ferit. Plinius libro octauo naturalis historiæ. Iugerum uocabatur/qđ uno iugo boum i die exarari posset. Iuuenalis satyra. iiii. — Iugerum, Iuger

Probus

Cicero

Plinius

Iuuenalis — Iugeribus paucis lūbos donare cliētis. At uero Donatus/Sergius/Prisciãus/

Donatus — Alexander/hoc iuger declinari præcipiunt: quod tñ/nusq̄ lectum est.

Sergius — Illix genitiuo illicis cum duplicato l scribitur: nam ab illicio illicis deriuatur/Festo/& Nonio/auctoribus: & significat fraudulentum: triumq; est generum: sicut fœlex. Verum illix in obliquis li syllabam corripit/fœlix autem/producit. Illex huius illegis cum duplito l/communis generis est/producitq; in obliquis le syllabam. Plautus in Persa. Impure/inhoneste/iniure/illex. hoc ē sine lege/uel extra legem degens. Ilex huius ilicis cū unico l/fœminini generis ē: corripit in obliqs li syllabā/dicente Virgilio libro æneidos sexto. — Illix, Illex, Ilex, Iligneus, Iliceus

Priscianus

Alexander

Festus

Nonius

Plautus

Virgilius

Talis erat species auri frondentis opaca

Ilice/sic leui crepitabat bractea uento. Arbor est nota: cuius adiectiuum pro

Terentius — materiato/est iligneus/& iliceus. Terentius in adelphis. Lectulos iligneis pedibus faciundos. Virgilius georgicorum quarto.

Virgilius

Statius — Curentem iligneis potare canalibus undam. Statius libro thæbaidos. vi.

Orniq;/iliceæq; trabes/metuendaq; succo Taxus.

Iapix huius iapigis cum y græco in secunda syllaba scribitur. Filius fuit Dædali: a quo/ea pars Italiæ/quæ Calabrya dicitur/Iapygia cognominata est/ut Herodotus scripsit/& Solinus. Virgilius libro æneidos. xi. — Iapyx, Iapix, Iapis, Iapigyum

Herodotus

Solinus

Virgilius — Victor garganii condebat Iapygis agris: hoc est/Gargani Iapygii/ut expōit

Seruius — Seruius. Nā Garganus mons/eodē Seruio teste/in Iapyga est: q per Calabriā

Seruius — usq; in Adriaticum tendit pelagus: ubi est etiā Apulia: ex quo nonnunq̄ Apu

Lucanus ſtæ mons Garganus eſſe deſcribitur/dicente Lucano libro quinto.
Lucanus Apulus Adriacas exit Garganus in undas. Iapix huius Iapigis cũ i latino utro
biq̃/uentus quidam eſt: de quo Lucanus libro ſexto.
Excipit aduerſos zephyros/& iapiga Pindus. Iapis huius Iapidis cum i lati/
no utrobiq̃/& ſ in fine/nomen fuit Aetoli: qui ad Venetiæ partes deueniẽs/
de ſuo nomine oppidum condidit: a quo poſtea/ea Venetiæ pars/ubi Tima
Virgilius uus fluuius ẽ/ſimili noĩe cognominata fuit. Virgilius georgicorum tertio.
Caſtella in tumulis/& Iapidis arma Timaui. Iapygium cum y græco in ſecũ/
Ptolemæus da ſylla/promontorium eſt Salentinorum/teſte Ptolemæo.
Ibis huius ibis/uel ibidis cũ i latino utrobiq̃ ſcribit̃. Auis eſt Aegypti tantũ. Eſt Ibis
Herodotus autem duplex/ut ſcribit Herodotus. Altera nigra tota eſt: alia ciconiæ non Ibyx
Iſidorus ab ſimilis: diuerſa tamẽ a Ciconia colitur. Quare errauit Diodori interpres/ Hybex
Papias Iſidorus/Papias/Vgutio/Catholicon: qui Ibim/ciconiam interpretati ſunt.
Plinius Ibix huius ibicis cum y græco in ſecunda ſyllaba/genus eſt Capreæ ſilueſtris/
Hierõymus teſte Plinio libro octauo. Hieronymus in Iob capitulo. xxxviiii. Nunqd no/
ſti tempus partus ibycum in petra? Et producit in obliquis by ſyllabam: fœ
mininiq̃ generis eſt. Hibex huius hibicis cum aſpirato initio/& i latino/maſ/
culini generis eſt: & in obliquis bi ſyllabã corrpit. Proprie Capreolus appel/
latur: quod tamen/nonnulli pro hirco/uulgari quidem ſermõe/præcipue In
ſubres uſurpãt/quom dicunt. egli e uno hibeco.
Lucanus Idũe huius Idũes/urbs ẽ cõtermina phœniciæ: & ꝑducit du ſyllabã. Lucãus li. iii. Idume
Gazaq̃/& arbuſto plamarum diues Idume. Idumæa cum æ diphthongo/re Idumæa
Plinius gio eſt in Syria/teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ.
Homerus Iphe huius Iphes/filia fuit Aeoli/teſte Homero li. odyſſeæ decimo. Iphis hu/ Iphe
Homerus ius Iphis/uel Iphidis cum i latino utrobiq̃/Patrocli amica fuit/teſte Home/ Iphis
ro libro iliados nono.
Intybus cum t exili/& y græco ſcribitur: fœmininiq̃ generis/ſingulari numero
Diomedes eſt: plurali uero neutri/teſtibus Diomede/& phoca. Virgilius georgicorum
Phocas primo. & amaris intyba fibris.
Virgilius Plinius uero maſculino genere/numero quidem plurali protuliſſe uidetur.
Plinius Ait enim libro. xx. naturalis hiſtoriæ. Intybi quoq̃ non extera remedia ſunt.
Succus eorum cum roſaceo/& aceto/capitis dolores lenit. Nonnulli tamen/y
Acron græcum in u noſtrum uertẽtes/intubus enuntiant. Hærba eſt: quam Acron ſu
per primum carminum Horatii/cichoream uocat.
Plautus Ia/Atlantis filia fuit. Io/Inachi filia fuit. Et apud Plautum facit in genitiuo Io/ Ia
nis. Ait enim in aulularia. Quod ſi Argus ſeruet/qui totus oculeus fuit/quẽ Io
quondam Ioni Iuno cuſtodem addidit. Ion/proprium fuit nomen uiri: cuius Ion
Statius meminit Statius libro thæbaidos octauo/quom ait. Ionus
Statius Cultor Ion Piſæ/cultorem Daphnea Cirrhæ. Idem libro thæbaidos nono. Ionas
Sternit Iona Chromis: Chromin Antiphus: Antiphon Hypſeus. Ion item/
Ptolemæus uiola dicitur. Rurſus Ion mons quidam eſt Aethiopiæ/teſte Ptolemæo. Io/
Lucanus nus/proprium uiri nomen fuit: de quo Lucanus libro ſexto.
Primus Theſſalicæ rector telluris Ionus. Ionas/propriũ fuit ꝓphetæ nomẽ.
Iris cum i latino utrobiq̃ ſcribitur: & facit in genitiuo iris/uel iridis. Et pro cæ/ Iris
Virgilius leſti arcu ponitur. Virgilius. Hir
Plinius Irim de cælo miſit Saturnia Iuno. Iris item/hærba quædam eſt odoris ſuauiſ Hira
Apuleius ſimi/teſte Plinio libro. xxi. naturalis hiſtoriæ. Hir cum aſpirato initio/& Ir
Chariſius i latino/teſte Apuleio ſcribitur: facitq̃ in genitiuo hiris: datiuo hiri/teſte Cha Ira
Probus riſio: quod tñ Probus dicit eſſe indeclinabile. Vola manus uocatur. Hira cum
Feſtus i latino/inter dictiones aſpiratum habentes initium/a Feſto ponitur. Inteſti/
Ptolemæus num quoddã eſt: quod & ieiunũ appellant. Ir nomẽ eſt fluuii: qui apud Græ/
Ptolemæus cos cum ει diphthongo annotatur: Et facit in genitiuo iris. huius hoſtium eſt
a parte ſeptentrionali Cappadociæ/teſte Ptolemæo. Iria urbs eſt Taurinoꝝ
in Italia/ut idem Ptolemæus oſtendit.
Lucanus Iſis cum i latino utrobiq̃/& unico ſ ſcribitur: & facit in genitiuo Iſis/uel Iſidis Iſis

Iuuenalis Fuit Inachi regis filia/alias Io uocata. Lucanus libro sexto.
Ptolemæus Nos in templa tuam Romana recepimus Isim. Iuuenalis. Is
Herodotus Nuper enim repeto phanum Isidis. est & eodem nomine insula in sinu Ara Issa
bico/ut Ptolemæus ostendit. Is/urbs fuit/ a Babylone distans itinere dierum Issus
Ptolemæus octo: & eodem nomine fluuius prope eandem/teste Herodoto libro histo/ Isus
Ptolemæus riarum primo. Issa/insula est Dalmatiæ adiacens: & eiusdem nominis urbs Isæus
Pomponius in ea/teste Ptolemæo. Issus/urbs est Ciliciæ ut idem Ptolemæus ostendit. Isæum
Ptolemæus Alius locus eiusdem nominis/Syriæ est Antiochiæ/teste Pomponio Mela:
& eodẽ noĩe Syriæ fluuius/teste Ptolemæo. Isus cũ unico s/fuit Priãi regis
Quĩtilianus filius nothus. Isæus cum unico s/& æ diphthongo/proprium fuit uiri nomẽ:
Iuuenalis cuius meminit Quintiliãus libro. xi. & Iuuenalis/quom ait. sermo Prõptus/
& Isæo torrentior. Isæum eadem scriptura/uilla quædam est Brixiæ in Ve
Martialis netia. Isæus eadem scriptura/siue Isæum/fluuius est: de quo Martialis. Isæum
Seraphin/Nilus ueneratur Osirim.
Phocas Ismarus in singulari numero/masculini generis est: in plurali uero/neutri/teste Ismarus
Seruius Phoca. Mons est Thraciæ/teste Seruio. Virgilius in bucolicis. Ismara
Virgilius Nec tñ Rhodope mirat/& Ismarus Orphea. Idẽ geo. ii. iuuat Ismara baccho
Virgilius Conserere. Ismara huius Ismaræ/urbs est Ciconum in Thracia/super monte
Virgilius Ismaro sita: de qua Virgilius libro æneidos. x. meminit dicens.
Et tres quos Idas pater/& patria Ismara mittit.
Itys huius Ityis cum t exili/& y græco in secũda syllaba scribit. Fuit filius Terei Itys
Thracum regis/conuersus postea in auem sui nominis: quem alias phasianũ Itylus
Ouidius uocant. Ouidius libro secundo de fine titulo.
Catullus Atq; sua cæsum matre queruntur itym. hic a Catullo Itylus dicitur. Ait enim.
Daulias absumpti fata gemens Ityli. est & eodem nomine filius post Nouã/
Ptolemæus tum promontorium/ut Ptolemæus ostendit.
Probus Instar/facit in genitiuo instaris/datiuo instari/teste Probo: quod tamen Serui Instar
Seruius us dicit esse indeclinabile: Quod (ut ait super illud Virgilii / Instar montis
Agrætius equum) ad respuit prepositionem. Idem tradit Agrætius in Caprum.
Quod tamen non semper obseruatur. Vnde eodem referente Seruio/Sere/
Seruius nus lyricus ad istar protulit. Similiter & diuus Hieronymus/quom dixit in
Serenus Iob capitulo uigesimo. Et gaudium hypocritæ ad instar puncti.
Hierõymus Idem in Iosue capitulo tertio. Steteruntq; aquæ descendentes in uno loco: &
Hierõymus ad instar montis intumescentes/apparebant procul ab urbe.
Priscianus Iuro iuras facit in præterito iuraui/& iuratus sum/teste Prisciano. Cicero in Iuro
Cicero rhætoricis. Ex eo/q ait/se non potuisse adesse/ita ut iuratus fuerat. Inde deie
Lucanus ro: periero. Lucanus libro septimo.
Priscianus stygias qui perierat undas. Adiuro autem/& coniuro/u litteram retinent.
Probus Inquies huius inquietis/trium generum est/testibus Prisciano/& Probo. Inquies
Priscianus Iter huius iteris/& itiner huius itineris/declinari potest/testibus Prisciano/& Iter
Nonius Nonio. Horatius in epistolis. non mihi Cumas. Itiner
Horatius Est iter: aut Baias. Lucretius libro quinto.
Lucretius Concussos itere/& labefactos aere multo. Accius in occeano. Nam te lõgo
Accius itere cerno. Næuius in Lycurgo. Ignoti iteris sumus. Marcus Manilius li. i.
Næuius Fecit & ignotis itiner commertia terris. Plautus i mercatore. Ergo itiner ex
Manilius equi meum me sines.
Plautus Iecus huius iecoris/& iecinus huius iecineris/sicut munus/funus/teste Priscião/ Iecur
Priscianus declinari potest: quod Vgutio etiam hocieciner/sicut itiner/dici posse tra/ Iecinus
Vgutio didit. Horatius in fine sermonum. Ieciner
Horatius Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi. Persius satyra prima.
Persius Innata est/rupto iecore exierit caprificus. Festus in dictione fiber. Vnde & fi
Festus bras iecinerum/& fibrias uestimentorum dicimus.
Seruius Indages/& indago/in uno significato dici potest/teste Seruio. Indages
Quĩtilian9 Iubeo iubes/tam accusatiuo / q̃ datiuo iũgitur: ut est apud Quintilianum. Indago
Pater me iussit. Iubeo

Marcellus Iuſſus huius iuſſus/& hoc iuſſum/declinari poteſt. Vnde Siſenna referēte Mar Iuſſus
Siſenna cello/ait libro hiſtoriarum tertio. Tamen Tudertibus/ſenatuis conſul Iuſſum
to/& populi iuſſo/dat ciuitatem. Verum in plurali numero neutro tantum
Virgilius genere/& ſecunda declinatiōe uſur patur. Virgilius li. æneidos. v.
Imperio læti parent: ac iuſſa faceſſunt.
Hierōym⁹ Initio initias/& initior deponens uſurpatur. Hieronymus in exodo capitulo Initio
Pſalmographus .xxviiii. poſtq̄ initiaueris manus eorum. Pſalmographus. Et initiati ſunt Be/ Initior
helphegor. Eſt autem initiari incipere/conſecrare/ſeu ſacrificare.
Inficio inficis/& inficior inficiaris/hoc diſtant: ꝙ inficere deturpare/maculare/ Inficio
Ouidius ſeu tingere ſignificat: inficiari uero/negare/ſeu diffiteri. Ouidius li. meta. xi. Inficior
Stabat opus: præciū rex inficiat: & addit. Inde inficiæ/& inficiatōes dictæ ſūt/
debitæ ſcilicet rei negationes/quom p creditorē a debitore depoſcitur.
Diomedes Inuideo inuides/teſte Diomede/pōt a parte poſt regere datiuum: & ultra dati Inuideo
Virgilius uū/genitiuū/accuſatiuū/ablatiuū: ut inuideo tibi gloriæ/gloriā/glīa. Virgi. Inuideor
Virgilius Liber pampineas inuidit collibus umbras. Regit & qn̄q; accuſatiuū. Virgi.
Tene (inquit) miſerande puer/quom læta ueniret/
Horatius Inuidit fortuna? Vnde & inuideor paſſiuum comperitur. Horatius.
Ego cur acquirere pauca
Si poſſum/inuideor?
Virgilius Impleo imples regit poſt ſe accuſatiuum: & ultra accuſatiuum/genitiuum/uel Impleo
ablatiuum. Virgilius.
Virgilius Implentur ueteris bacchi: pinguiſq; ferinæ. Idem li. æneidos quarto.
Sic effata ſinum lachrymis impleuit abortis.
Virgilius Impono imponis/iungitur accuſatiuo: ut eſt apud Virgiliū libro æneidos. v. Impono
Hierōymus Sed finem ipoſuit pugnæ. Quom autem pro decipio ponitur/datiuū expo
Quītilianus ſtulat. Hieronymus in geneſi. Quare impoſuiſti mihi. hoc eſt decepiſti me.
Quintilianus. Spes tibi perpetuæ laudis impoſuit. Iuuenalis.
Iuuenalis facile eſt barbato imponere regi.
Inceſſo inceſſis/accuſatiuo iungitur: ut inceſſit me ille: ideſt offenſurus me pe/ Inceſſo
Sylius tit/uel accuſat. Sylius libro. v. Tum præceps ruit in mediū: tæluq; fatigat/
Virgilius Flaminium inceſſens. Regit & quandoq; datiuum. Virgilius georgico. li. iiii.
Valerius nam ſæpe duobus regibus inceſſit magno diſcordia motu. Valerius Maxi/
mus li. i. Nec mihi cuncta cōplectendi cupido iceſſit: hoc ē ſubiit/uł inuaſit.
Nonius Inuado inuadis/tam datiuo/q̄ accuſatiuo iungitur. Vnde Varro/referente No/ Inuado
Varro nio/ait libro de uita patrum quarto. Tāta porro inuaſit cupiditas honorū
Virgilius plæriſq;. Virgilius æneidos libro ſexto.
Nuncq; inuade uiam: uaginaq; eripe ferrum.
Virgilius Induo induis: duos poſt ſe accuſatiuos regit diuerſos: & nonnunq̄ poſt accuſa/ Induo
tiuum/ablatiuum. Virgilius.
Quītilianus Indutoſq; iubet truncos hoſtilibus armis. Regit & quandoq; poſt accuſatiuū/
datiuum. Quintilianus libro primo. Nihil eſt enim peius iis/ qui Paulū qd
ultra primas litteras progreſſi/falſam ſibi ſcientiæ perſuaſionem induerunt.
Virgilius Virgilius libro æneidos undecimo.
Harum unam iuueni ſupremum mæſtus honorem Induit:
Marcellus Inſolitum/& inſolum/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Aphrani/ Inſolitum
Aphranius us in uirgine. Ne ueniret quod non agitur inſolum. Inſolum
Nonius Iuxta/& iuxtim/idem ſignificant: & accuſatiuo deſeruiunt. Siſenna (ut refert Iuxta
Siſenna Nonius) ait. Iuxtim Numicium flumen obtruncantur. Iuxtim
Nonius Iraſcor/deponens eſt uerbum. Sed & iraſco ueteres protulerunt/teſte Nonio: Iraſcor
Pomponius qui & Pomponium refert dixiſſe. Noli quæſo iraſcere. Iraſco
Probus Imitor (ut tradit Probus) commune uerbum eſt: & cum unico m ſcribitur. Nā Imitor
Martialis primam/& ſecundam ſyllabam corripit. Martialis. Imito
Vis imiter ueteres Creſtille/tuoſq; poetas? Antiqui etiam imito protulerunt/
Nonius teſte Nonio Varronem inducente dicentem. Tuum opus nemo imitare pōt.
Varro: Et Liuius in Achille/ait. Si malos imitabo/tu precium pro noxa dabis.

Liuius Ineptitudo & ineptia/in una ſignificatione dici poteſt/teſte Nõnio. Ineptitudo
Nonius Igneſco/neutrum eſt uerbum. Sed & igneſcor deponẽs apud antiquos fuit. Vn Ineptia
Nonius de Laberius recitante Nonio/inquit. Figura humana inimici ardore igneſcit. Igneſco
Laberius Imbrex huius imbricis/maſculini eſt/& fœminini generis/ut Caper teſtatur/& Igneſcor
Caper Probus: corripitq; in obliquis bri ſyllabam/dicente Virgilio georgicorum Imbrex
Probus quarto. anguſtiq; imbrice tecti. Imbricium
Virgilius Neq; ab inebrio deſcendit/ut ſomniabũdus dixit Vgutio: ſed ab imbre: qđ
Plautus Græci ὄμβρος dicunt. Nam canalis eſt/quo aqua elicitur. Plautus. Fregiſti
imbrices meas/dum auri dictam ſectaris ſummam. Hoc & imbricium dicit.
Donatus Illudo illudis/datiuo/& accuſatiuo iungitur/teſte Donato ſuper Terẽtii Phor Illudo
Hierõymus mionem. Hieronymus in geneſi capitulo uigeſimoſeptimo. Timeo ne pu/
Terentius tet me ſibi uoluiſſe illudere. Terentius. Satin ſuperbe illuditis me? Virgili/
Virgilius us libro æneidos decimo.
Aut quæ ſopitos ludunt inſomnia ſenſus.
Seruius Inſomnium neutro genere/& inſomnia fœminino/teſte Seruio ſuper librum Inſomnium
quintum æneidos/hoc diſtant: q̧ fœminino genere inſomnia/uigilia dicit. Inſomnia
Virgilius Inſomnium autem/id eſt/quod per ſomnum uidetur. Virgilius libro ænei
dos decimo.
Aut quæ ſopitos ludunt inſomnia ſenſus.
Seruius Irriguum/& quod irrigat/& quod irrigatur/deſignare habet/teſte Seruio. Irriguum
Virgilius Virgilius georgicorum quarto. irriguumq; bibãt uiolaria fontem. Actiue
Hierõymus hic. Paſſiue autem/Hieronymus in libro Iudicum capitulo primo. Dedit er
go Caleph irriguum ſuperius: & irriguum inferius. Prius enim dixerat. Ter
ram arentem dediſti mihi. Da & irriguam aquis.
Indulgeo indulges facit in præterito indulſi: in ſupino indulſum/& indultum. Indulgeo
Virgilius Eſt autem indulgere/ueniam dare. Virgilius libro æneidos decimo.
Tolle fuga Turnum: atq; inſtantibus eripe fatis.
Virgilius Hactenus indulſiſſe uacat. Indulgere/dare detinere. Virgilius libro ænei. i.
Indulge hoſpitio: cauſaſq; innecte morandi. Indulgere/ſpacium maius dare.
Virgilius Virgilius georgicorum ſecundo.
Sin tumulis accliue ſolum/colleſq;. ſupini/
Indulge ordinibus. Indulgere temperare/clæmẽtẽ eſſe. Tullius officiorũ li. iii.
Tullius Magnus uir imprimis/& qui perindulgens in patrem/idem ſeuerus in filiũ.
Lucillius Iudulgere item/augere ſignificat: & tunc regit accuſatiuum. Lucillius li. xxx.
Nonius Tu q irã ĩdulges minis/mãus/abſtiere a muliere melius ẽ. i. auges/ĩterp̃te Noniõ.
Marcellus Indulgitas/& ĩdulgentia/in uno ſignificato dici põt/teſtibus Marcello/& Ser Indulgitas
Seruius uio ſuper ſecundum georgicorum. Cœlius libro ſeptimo. Cõſuetudine/uxo Indulgentia
Cœlius ris indulgitate. Siſenna libro hiſtoriarum tertio. Baſſus aſſidua indulgitate
Siſenna uictus. Virgilius libro præfato.
Virgilius Si non tanta quies iret/friguſq; calorem
Statius Inter & exciperet cœli indulgentia terras: ideſt tẽperãtia/uel tẽperies. Statius.
Martialis Vultus/& egregiæ tãta ĩdulgentia formæ: hoc ẽ/cui alius ĩdulgeat. Martia.
Præſtatur cano tanta indulgentia cunno.
Priſcianus Ipſe/uel more antiquo/ipſus ipſa ipſum/genitiuo ipſius/uel ipſi ipſæ ipſi/dati Ipſe
Plautus uo ipſi/uel ipſo ipſæ ipſo/teſte Priſciano/declinari põt. Plautus. Ipſus nec
Terentius amat: nec tu creduas. Terentius in andria. Ipſus mihi Dauus/qui intimus eſt
Aphranius eorum conſiliis/dixit. Aphranius in homine. Ipſi me uelle ueſtimenta dicito.
Plautus Ipſi dixit/pro ipſius. Huius ſuperlatiuũ Plautus protulit/quom in trinu ait.
Ergo ipſius eſt ipſiſſimus ad hinc/ab oculis.
Priſcianus Iſte iſta iſtud/genitiuo iſtius/uel iſti iſtæ iſti/Datiuo iſti/uel iſto iſtæ iſto/declia
ri poteſt/teſte Priſciano. Cato de moribus Claudii Neronis. Pecunia mea Iſte
Cato reipublice profuit/q̃ iſti modi tuum aes: hoc eſt/iſtius modi.
Priſcianus Ille illa illud/genitiuo illius/uel illi illæ illi/datiuo illi/uel illo illæ illo/teſte Ille
Cato Priſcião/declinari põt. Cato in Cæciliũ. Quis illi mõi eſſe uult? p illius mõi.
Caſellius Iuppiter cũ duplicato p ſcribit: & facit ĩ genitiuo Iuppitris/& Iuppiteris teſtibus Iuppiter

Priſcianus	Caſſelio/& Priſciano:non autem Iouis/ut indocti putant.Nam hic geniti/	Iouis
	uus. Iouis non uenit ab eo qui eſt Iuppiter: ſed ab eo qui eſt in recto Iouis.	
Cæcilius	Vnde in epiſtola Cæcilius ait.Nam nouus quidam deus repertus eſt Iouis.	
Accius	Accius in epinauſimache.Lucifera lãpade exurat Iouis arietem. Plautus in	
Plautus	caſina.Repente ut emoriantur humani Ioues.	
Tortellius	Iberus cum i latino a Tortellio ſcribitur/& abſq; aſpiratione principii/etſi a	Iberus
Gaſparinus	Gaſparino/& Apuleio/cum aſpirato initio/& y græco/hac uidelicet ſcriptu	Iberum
Apuleius	ra hyberus annotari præcipiatur.Fluuius eſt Hiſpaniæ/teſtibus Solino/&	Iber
Solinus	Plinio:de quo Lucanus libro quarto.	Iberia
Plinius	Qui præſtat terris aufert tibi nomen Iberus:quod & Iberum declinari põt/	
Lucanus	teſtibus Capro & Probo/præſertim qñ flumen ſequitur. Inde Iberus Ibera	
Caper	Iberũ/& Iber Iberis Ibere/teſtib9 Priſcião/& Seruio ſup li.vii.ænei.Horatius.	
Probus	Diſcet Iberus/Rhodaniq; Potor.Lucanus.occurrat Iberis alter.Idem.	
Priſcianus	Si tibi durus Iber/aut ſi tibi terga dediſſet.Inde Iberia cognominata eſt aliis	
Seruius	nominibus Heſperia/ſiue Hiſpania appellata/teſte Plinio libro.iiii.natura/	
Horatius	lis hiſtoriæ/cuius populi/Iberi(ut diximus)& Iberes/uocati ſunt.Alia ẽ eo/	
Lucanus	dem nomine Iberia/prouincia iuxta pontum/inter Colchida/& Armeniam:	
Lucanus	de qua Horatius.Hærbaſq; quas/Colchis/atq; Iberia mittit uenenorum fe	
Plinius	rax.Huius populi/etiam Iberi/& Iberes/dicti ſunt/teſte Priſciano.Virgili	
Horatius	us libro æneidos nono.	
Priſcianus	Pictus acu chlamydem/& ferrugine clarus Ibera.Valerius Flaccus libro.v.	
Virgilius	horruit omnis Armeniæ prætentus Iber.	
Valerius	Intercus huius intercutis/quom ſubſtantiuum eſt/fœminini eſt generis/ut qui	Intercus
	dam uoluerunt.Quando uero adiectiuum eſt/trium dicitur eſſe generum.	
Plautus	Plautus in fibolaria.Is mihi erat bilis/aqua intercus/tuſſis febris.Cato.Inter	
Cato	cutibus ſtupris obſtinatus:hoc eſt inteſtinis.Lucilius libro.xxviii.Aquam in	
Lucilius	animo habere intercutem.	
Cicero	Imber huius imbris/maſculini generis/facit in ablatiuo ſingulari/imbre/uel	Imber
Ouidius	ĩbri Cicero de ſignis.Cum eſſem uinctus nudus in aere/in imbri/in frigore.	
	Ouidius libro metamorphoſeos quarto.	
Virgilius	largoq; ſatos Curetas ab imbri.Virgilius.& uento pulſatus/& imbri.	
Cato	Sic claſſis/& febris/q̃uis ſolum in em accuſatiuum forment ſingularem/fa/	
	ciunt tamen ablatiuum in i/& in e.Cato in epiſtola ad filium.ex dolore/ex	
Virgilius	febri/ex ſiti.Virgilius.	
	Adductum Aeneam claſſi:Niſi forte uelimus dicere hic datiuum pro ablati	
	uo poſitum:ut in pluribus fieri conſueuit.Reliqua omnia/quæ in im/& in	
	em/accuſatiuum terminant/in e/& in i/format ablatiuum/teſte Priſciano:ut	
	turris:puppis:reſtis:nauis:peluis:clauis:ſecuris.Quidam addunt etiam cap/	
Martialis	paris:cuius accuſatiuũ in in per n/Martialis protulit/quom dixit.	
Priſcianus	Capparin/& putri cæpas halece natantes.	
Cœlius	Ico icis facit in præterito ici/teſte Priſciano:quin etiam & ieci.Cœlius libro.i.	Ico
Cæcilius	Qui cum his ita fœdus iciſtis.Cæcilius.Si unq̃ quiſq̃ uiderit/quem catapulta/	Iacio
	aut baliſta iecerit:ideſt percuſſerit.Ico(ut tradit Caper)primam corripit ſyl	Iaceo
Caper	labã:ſed & nõnunq̃ illã ꝑducit.Vnde Lucretius li.iii.ait.quæ quom animi uis	
Lucretius	Percuſſa eſt/exin corpus propellit:& icit.Iacio iacis facit in præterito ieci:in	
	ſupino iactum.Iaceo iaces ſecundæ coniugationis/format præteritũ iacui/	
	idem quod a iacio.	
	Iuuamen/& iuuamentum/uel potius adiumentum/in uno ſignificato dici põt.	Iuuamen
Marcellus	Iumentum non uenit a iuuo iuuas/ut Vgutio/& Catholicon/ſomniarũt:	Iuuamentũ
Varro	ſed auctoribus Marcello/& Varrone de lingua latina/iumentum dictum ẽ	Iumentum
	quaſi iugmentum/a iugando/hoc eſt/iungendo/g littera attrita.	Iſter
Caper	Iſter huius iſtri cum i latino abſq; aſpiratione ſcribitur.Fluuius eſt:quod & hoc	Iſtrum
Probus	Iſtrum dicitur/præſertim quando flumẽ ſequitur/ut Caper teſtatur/& Pro	Adubanum
Feſtus	bus.hoc & Adubanum/& danubium appellatur/ut ſcribit Feſtus.	Danubium
Priſcianus	Iubar neutri generis eſt/teſte Priſciano:quin & maſculini/teſtibus Capro &	Iubar

Caper Probo. Vnde & masculino genere protulit Ennius in annalibus/quom ait. Iuba
Probus Interea fugit albus iubar Hyperionis cursum. Iuba/coma uocatur.
Ennius Irrito irritas/quando prouocare significat/ri syllabã ꝓducit. Virg. li. æneí. x. Irrito
Virgilius Irritatq; uirum tælis: ac uoce lacessit. Horatius in arte poetica.
Horatius Segnius irritant animos dimissa per aurem. Columella libro undecimo.
Columella Et pelusiaci proritet pocula zythi. Propertius.
Propertius Ingenium positis irritat musa Poetis. Statius libro thæbaidos. xi.
Statius Et tunc ecce tuas irritat callidus iras. Inde irritus pro irritatus/ri syllaba con
Virgilius tra naturam correpta. Virgilius libro æneidos quinto.
Arte locum/& uariis assultibus irritus urget. In alio autem significato irritus/
Ouidius etiam ri syllabam corripit. Ouidius libro metamorphoseos primo.
Vota iacent/longiq; perit labor irritus anni: idest cassus.
Inclytus cum c/& t exilibus/& y græco scribit. Neq; a cluo cluis deducitur/ut Inclytus
cum catholico Vgutio somniauit. Sed ex ἐν quod est in/& κλυτός/ quod
almum/seu clarum indicat/componitur. Ex quo/græcum constat esse uoca
bulum: non latinum.
Incestus huius incestus/& hoc incestum/declinari potest. Neq; ex in/& castus Incestus
Lactantius componitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio. Sed teste Lactantio grã/ Incestum
matico super librum secundum thæbaidos/a cesto dictum est. Ait enim. Ce
stus/cingulum dicitur Veneris: quo utitur ad honestas nuptias. Et quãdo uir
go Cadmo nupserat/ideo hoc uinxit. Nam ad turpes nuptias Venus dicitur
Lactantius non uenisse. Ideo incestum dicitur/quod a sacrato illo Veneris cingulo/non
fertur uinctum. Hæc ille. Idem super quintum thæbaidos/ceston (inquit) uo/
cãt/qua copulæ ex matrionio ius ẽ: ideoq; (ut ait) adulterio ꝑpetrant icesta.
Iniuria fœminini generis/notam habet significantiam. Iniurium neutri/periu Iniuria
Pompeius rium uocatur/ut scribit Pompeius. Iniurium
Ius huius iuris pro succo/format adiectiue iurulentum/& iussulentum. Corne Iuruleutus
Celsus lius Celsus. Tum res eadem/magis alit iurulenta/q̃ assa: magis assa/q̃ frixa. Iussulentus
Apulegius Apulegius in magiæ apologia/de Ennio scribens/ait. Ostendit qualirer q̃sq;
piscium assus/aut iussulentus/optime sapiat.
Martialis Leander/& Leandrus/in recto declinari potest. Martialis.
Martialis Cum peteret dulces audax Leandrus amores. Idem. Leander
Quod nocturna tibi Leandre pepercerit unda. Proprium fuit uiri nomen. Leandrus
Incolumus/& incolumis/secunda/& tertia declinatione/declinari potest. Incolumus
Ilarus/& ilaris/secunda/& tertia declinatione/declinari potest. Et (ut non nulli Incolumis
uolũnt) absq; aspiratione principii/& cum i latino/& unico l scribitur: etsi ab Ilarus
Apuleius Apuleio cũ aspirato initio ãnotari præcipiatur/ut in dictiõe hilaris uidimus. Ilaris
Imberbus/& imberbis/secunda/& tertia declinatiõe/declinari potest/testibus Imberbus
Marcellus Marcello/& Acrone super artem poeticam Horatii. Quod tamen Seruius Imberbis
Acron improbat: nec recte quidem. Infirmus
Seruius Infirmus/& infirmis/secũda/& tertia declinatiõe/decliari põt/ut Caper tradit. Infirmis
Caper Ientaculum cum i latino absq; aspiratione initii/& cum t/& c exilibus scribitur: Ientaculum
non autem gentaculum cum g/ut scribi tradit Vgutio. Neq; a gero geris/ne
q; ab eo quod est gens/deriuatur/ut idem Vgutio somniauit. Ea uocatur co/
mestio/seu refectio/quæ mane ante prandium sumitur. Suetõius de Vitellii
Suetonius luxuria. Epulas trifariam/interdum quadrifariam dispertiebat: in ientacula:
& prandia: cœnas: & comessationes.
Intelligo facit in præterito intellexi: & secundum analogiam intellegi. Sic & ne Intelligo
Diomedes gligo neglexi facit: & neglegi/testibus Diomede/& Beda super Donati ar/
Beda tem. Quo etiam præterito/usus est Lucretius/quom dixit libro sexto.
Lucretius Intellegit ibi uitium fas efficere ipsum.
Porphyrio Iuuencus/& iuuenca/non tantum bos dicitur: sed etiam homo iuuenis/teste Iuuencus
Horatius Porphyrione. Inde per diminutionẽ fit iuuenculus/& iuuencula. Horatius. Iuuenca
Te suis matres metuunt iuuencis: Iuuenculus
Te senes parci: miseræq; nuper Iuuencula

Ouidius Virgines nuptæ. Ouidius heroidum. Graia iuuenca uenit.
Acron Iuuenis, communis generis est. Iuuentus, iuuentas, iuuenta, hoc distant, teste Acrone super primũ carminũ Horatii: q̃ iuuenta, aetas putabatur: iuuẽtas, ipsum numen: iuuentus, adulescentia. Virg. li. æneí. ii. lumenq; iuuentæ. Purpureum: hoc est, ætatis ipsius iuuentæ. Horatius in primo Carminum. Et parum comis sine te iuuentas: idest ipsum numen. Virgilius. — Iuuenis, Iuuenta, Iuuentas, Iuuentus, Iuuenilitas

Virgilius
Horatius
Virgilius
Seruius Tum mihi prima genas uestibat flore iuuentus: idest adulescentia. Et seruius super librum primum æneidos, ait. Iuuentus, multitudo iuuenum dicitur:
Iuuenalis iuuentas, ipsa dea: hoc est, Hebe Iunonis filia, Herculis uxor: iuuenta, ætas. Iuuenalis satyra secunda.
Quid Chremeræ legio, & Cannis consumpta iuuentus? hoc est multitudo
Virgilius iuuenum. Virgilius libro æneidos. xi.
Seruius Vescitur Aeneas: simul & Troiana iuuentus. Verum (ut idem dicit Seruius) poetæ nonnunq̃ iuuentam pro iuuentute, & pro iuuenta iuuentutem ponẽtes, hanc differentiã pro suo arbitrio confundunt. Cõperitur etiã iuuenilitas
Varro ꝓ iuuẽtute. Vnde Varro recitãte Nõio, ait. Quã deliqt mlticupida iuuẽilitas.
Nonius Indecor, cõis generis est, teste Prisciano: & corripit ĩ obliqs co syllabã. Virgi. — Indecor
Priscianus Nec tamen indecorem tua te regina reliquit. Statius li. thæbaidos tertio. — Indecoris
Virgilius Legimus indecores. at enim fortissimus illic. Potest etiã declinari hic & hæc
Statius indecoris in recto, testibus Prisciano, & Nonio, Accium inducentẽ dicentẽ.
Priscianus Cuius sit uita indecoris, mortẽ fugere haud cõuenit. Virg. li. æneidos. xii.
Nonius Nec genus indecoris. ex quo exemplo, manifestum est, indecoris substãtiuũ
Accius esse. Nam si adiectiue declinaretur, indecore dixisset Virgi. non indecoris.
Virgilius Quod autem neutrum genus communi iunxit, hoc & in multis aliis fieri cõsueuit: ut tricuspide tælo: paupe regno. Seruius tñ legit idecores. s. innuptæ puellæ per synedochen genus indecores: ac si diceret gẽus laræ qđ ẽt placet.
Iucundo iucundas actiuum uerbum est: & iucundor deponens absolutum: & cum u, tam in prima, q̃ in secunda syllaba scribitur: ut libro ultimo, super regulam, o c corripimus, edocebimus. — Iucundo, Iucundor
Augustinus Augustinus libro. xvii. de ciuitate dei capitulo decimo. Exaltasti dexteram inimicorum eius: iucundasti omnes ini-
Hierõymus micos eius. Hieronymus in sermone de assumptione uirginis Mariæ. Nulli dubium, omnem illam cælestis Hierusalem militiam tunc exultasse ineffabili lætitia: tũc iucũdatã ẽẽ ieffabili charitate: tũc que cũ õi gratulatiõe iubilasse.
Interpretor interpretaris, commune uerbum est. — Interpretor
Pompeius Impetigo, & impetix huius impetigis, in uno significato dici potest, auctore Pompeio. Scabies est sicca, aspera, & prominens: & dici põt cutis fœdatio. — Impetigo, Impetix

K Littera consonans, cum eandem prorsus habeat in metro potestatem, & in uoce sonum, cum c nostra consonante, præcipue sequentibus a, o, u, uocalibus, penitus superuacua esse uidetur, ut dixerunt Donatus, & Priscianus: & ante illos prius scripsit Quintilianus. Comperimus etiam, quantum ex Papyriano haberi potest, Nigidium Figulum, quo, & Varrone, nemo apud Romanos doctior habitus est, nunq̃ in commentariis suis K littera usum fuisse. Ideoq; nos, omnes dictiones græcas, de quibus libro secundo. in c littera disseruimus, per c ipsum, q̃ per K, ex maiorum nostrorum auctoritate, scribere maluimus: & maxime cum ibidem Pompeium, & pro sui magna parte libri Marcellum, approbatissimos auctores, obseruasse nouerimus.
(Donatus, Priscianus, Quintilianus, Papyrianus, Nigidius, Pompeius, Marcellus)

Virgilius L Abo labas primæ coniugationis, primam corripit syllabam. Virgilius libro æneidos secundo. — Labo, Labasco
Ouidius l Custodes sufferre ualent: labat ariete crebro. Ouidius libro metamorphoseos undecimo. — Labascor, Labor
Ianq; labãt cũei: spoliataq; tegmĩa cæræ. Inde labasco labascis — Labesco
Terentius neutrale: & labascor deponẽs. Terẽtius ĩ eunucho. Labascit uict⁹ uno uerbo.

Varro — Varro rerũ diuinarũ li.vii. Poſtq̃ uidit labaſci mentẽ infirmã populi. Labor
Horatius — laberis tertiæ cõiugatiõis/primam ſyllabam producit. Horatius in epiſtolis.
Virgilius — Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor. Virgilius libro æneidos decimo.
Impediunt: retrahitq; pedes ſimul unda relabens. Inde labeſco labeſcis. — Labor
Marcellus — Labor/& labos/in recto/declinari poteſt. Hæc labes/teſte Marcello/format — Labos
Lucillius — adiectiue laboſum: non labinoſum: ut eſt apud Lucillium ſatyrarum. iiii. — Labes
Tantalus laboſas pœnas luit. Sed & labinoſum a labina formari poteſt. — Laboſus
Pſalmographus — Labina autem lubricũ dicitur. Pſalmographus. Fiant uiæ illorum tenebræ/ — Labina
& lubricum. Hieronymus in epiſtola ad Amycum ægrotum. Sicuti aliquem — Labinoſus
Hierõymus — ſecuris inceſſibus gradientem/repentino caſu/aut marmoris leuitas/aut labina pauimenti/ſubuerſa pedum tutela contorſit. Labina item/uicus eſt iter Cremonam/& Veronam/duabus Romanis cladibus notus/infauſtuſq;: qđ
Tacitus — antea Beryacum cum y græco uocabatur/ut ſcribit Cornelius Tacitus.
Labyrinthus cum y græco in ſecunda ſyllaba/& i latino in tertia/& th aſpirato ſcribitur. Neq; ab eo/q eſt labor huius laboris/neq; a labor laberis deriuatur/ut Vgutio ſomniauit. Locus eſt/uiarum ambagibus inflexus. Et(ut ſcri — Labyrithus
Plinius — pſit Plinius) quatuor fuere labyrinthi: unus in Heliopoli Aegypti: ſecũdus i Creta: tertius i Lemno: quartus i Italia: quẽ ſibi rex Hetruriæ Porſẽa extruxit.
Lacedæmon cum æ diphthongo ſcribitur in penultima ſyllaba. Fuit filius Io/ — Lacedæmõ
uis: a quo/hæc Lacedæmon/uel Lacedæmonia(utroq; enim nomine uoca/ — Lacedæmonia
tur) Laconiæ ciuitas dicta fuit: cuius ciues Lacedæmones/& Lacedæmonii appellantur. Et tam pro proprio uiri nomine/q̃ pro ciuitate/penultimam
Virgilius — producit in recto ſyllabam: & in obliquis corripit Virgilius li. æneidos. vii. — Lacedæmones
Ouidius — Annon ſic Phrygius penetret Lacedæmonia paſtor. Ouidius heroidum.
O utinam tunc quom Lacedæmonia claſſe patebat. — Lacedæmonii
Ptolemæus — Laconia cum c exili ſcribitur. Prouincia eſt in Achaia/teſte Ptolemæo: cuius
Seruius — populi teſte Seruio ſuper librum ſextum æneidos/Lacænæ cum æ diphthõ — Laconia
Virgilius — go in media/& ultima ſyllaba/dicti ſunt. Virgilius libro æneidos. ii. — Lacænæ
Statius — Non tibi Tyndaridis facies inuiſa Lacænæ. Statius in achilleide. — Lacones
Pectine Amazonio modo quo citat orbe Lacænas. Hi & Lacones/& Laco — Laconici
Statius — nici uocati ſunt. Statius libro thæbaidos ſexto.
Columella — Tandem inſperatus nuda de plebe Laconum. Columella in prologo rei ruſticæ. Mox deinde ut apti ueniamus ad ganeas/quottidianam cruditatem Laconicis excoquimus.
Lacerna cum c exili ſcribitur. Pallium erat fimbriatũ: quo/olim milites ute/ — Lacerna
Pompeius — bantur. Pompeius. Lacerna/ꝙ minus capitio ſit. Perſius. — Lacernum
Perſius — Scis comitem horridulum trita donare lacerna. In legenda ſanctorum Cornellii/& Cypriãi/neutro genere legit: ubi ſic hẽtur. Et exuit ſe lacerno byrrho.
Philelphus — Lachrymo lachrymas neutrale/& lachrymor deponens uſurpant auctores. Et — Lachrymo
Lactantius — cũ ch aſpirato/& y græco ſcribitur/ſi Philelpho creditur. Lactãtius Firmiãus. — Lachrymor
Hierõymus — Caudice defecto lachrymat ſua gaudia palmes. Hieronymus in Ioanne ca. xi. Et lachrymatus eſt Ieſus.
Probus — Laceſſo laceſſis facit in præterito laceſſiui/teſte Probo: in ſupino laceſſitum. — Laceſſo
Cicero — Cicero in epiſtolis. Hos ego ſermones/qui & multi ſunt/& tuam exiſtima/
Horatius — tionem(ut ſentio) non offendunt/non laceſſiui unq̃. Horatius in epiſtolis.
Caper — Dente laceſſiti: fuit intactis quoq; cura. Caper autem ſcriptor Probo anteri
Tullius — or/dicit ꝙ format præteritum laceſſi: ſupinum laceſſum. Quod uerbum/tã
Virgilius — in bonam/q̃ in malam partem/accipi poteſt. Tullius tuſculanarum quinto.
Tuis me amantiſſimis libris laceſſiſti. Virgilius libro æneidos decimo.
Irritatq; uirum tælis: ac uoce: laceſſit.
Seruius — Lituus cum i latino/& t exili ſcribitur: græcumq; eſt Seruio auctore uocabulũ. — Lituus
Feſtus — Feſtus autem/a lite dictum tradit/eo ꝙ litis ſit teſtis. Vetum cum lis huius li
Seruius — tis/li ſyllabam producat/quam lituus corripit/Seruio hac in parte magis cre
Virgilius — diderim. Genus eſt tubæ/in parte qua robuſtior eſt/incuruæ/teſte eodẽ Seruio. Virgilius libro æneidos ſexto.

Et lituo pugnas insignis obibat: & hasta. Lituus item/baculum erat: quo sedē
Gellius tes augures auibus templa designabant: quod etiam quirinales gestare cōsue
uerant. Gellius. Lituus est uirga breuis/in parte qua robustior est incurua. Vir
Virgilius gilius libro æneidos septimo.
Ipse quirinali lituo/paruaq; sedebat
Vgutio Succinctus trabea. Et in hoc significato/ab Vgutione fœminini traditur ēē
Plutarchus generis. Ego aūt apud Plutarchum/in hac etiam significatione/masculini
generis inuenio. Sic enim ait in Romuli uita. Romuli lituus conseruatus ē
in Palatino colle/usq; ad Cæltarum tempora: a quibus capta urbs/incensa
fuit. Sed postea expulsis a Camillo hostibus/inter altissimas fauillas illæsus/
quom omnia ignis consumpsit/inuentus est.

Lotos huius loti/cum t exili/& lotis huius lotidis/declinari potest. Genus est Lotos
arboris: & herbæ: & proprium puellæ nomen: ut libro ultimo super regulā/ Lotis
o super t breuis est/monstrabimus.

Limaca huius limacæ cum i latino/& c exili/& limax huius limacis/ delinari Limaca
Pompeius potest masculino genere & fœminino Pompeius. Limaces cochleæ/a limo Limax
Columella appellatæ sunt. Columella libro. xi.
Implicitus conchæ limax/hirsutaq; campe.

Hierōymus Lamento lamentas actiuum/& lamentor depōtiens usurpatur. Hieronymus Lamento
Hierōymus in Luca capitulo. xxiii. Sequebatur autem illum multa turba populi/& mu Lamentor
lierum: quæ plangebant: & lamtabantur eum. Idem in Esdra. Et qui præside/
bant cum uxoribus lamentabant eum.

Marcellus Lamentum neutro genere/& lamēta fœminino/teste Marcello/ueteres protu Lamentum
Pacuuius lerunt: q & pacuuiū inducit dicentē in Hermiona. Lamētas/& fletus facere/ Lamenta
compedi licet.

Priscianus Lambo lambis facit in præterito lambi/teste Prisciano/dicēte Lucillio li. xxiii. Lambo
Lucillius Iucundasq; puer quas lamberat ore placentas. & Calphurnius ecloga. x. ait.
Calphurnius nullo lamberunt amne liquores. Format & præteritum lambui/auctoritate
Hierōymus diui Hieronymi in libro Iudicum capitulo septimo ita dicentis. Qui manu/
& lingua/lambuerit aquas/sicut solent canes lambere/separabis eos seorsū.
Et paulo post. Fuit itaq; numerus eorum/qui manu ad os proiiciente aquas
lambuerant/trecenti uiri. Et paulo post. In trecentis uiris/qui lambuerunt
aquas/liberabo uos.

Donatus Labrum/& labium/hoc distant/teste Donato super Terentii eunuchum: ꝙ la Labrum
Agrætius brum/superius est: labium uero/inferius. At contra Agrætius in Caprum/la Labium
brum (inquit) inferius est: labium uero/superius. Ego autem/nihil differre di Labellum
xerim/labrum/aut labium/siue superius/siue inferius protuleris. Nā & plu Labiolum
Hierōymus rali numero/labia/& labra/pro utroq; dicimus. Hieronymus in canticis capi
Persius tulo quarto. Sicut uitta coccinea/labia tua. Persius. Nec fonte labra prolui
caballino. Labrum item/genus est uasis. Statius li. i. siluarum. labrisq; nitenti
bus instat. Labrum format per diminutionem labellū: labium uero/labiolū.

Lampas huius lampadis/uel lampados/& hæc lampada huius lampadæ/a Lampas
λαμπαδα græco accusatiuo formata/declinari potest. Neq; a lambo lābis Lampada
Vgutio deducitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio: sed græcum magis est uoca
Virgilius bulum. Vnde & accusatiuum græcum protulit Virgi. quom dixit.
Hierōymus Princeps ardentem coniecit lampada Turnus. Hieronymus ī Hiezechiele
primo capitulo. Et similitudo animalium/& aspectus eorum/quasi carbonū
ignis ardentium: & quasi aspectus lāpadarum. Libet

Libet per i/& per u lubet/efferri potest. Lubet

Seruius Laboro/& laboror deponens/dici potest/teste Seruio super librum. i. æneid. Laboro

Lanius/Lanio/lanista/in uno significato/dici potest. Sunt autem proprie lani Loboror
Seruius stæ/teste Seruio/qui paria gladiatorum uændunt ad pugnam/in qua/si quis Lanius
eorum perierit/mercedem accipiunt. Lanio

Marcellus Largior/cōmune uerbum est: sed & largio actiuum/ueteres protulerunt/teste Lanista
Lucillius Marcello/Lucillium inducente dicentem libro decimoquarto. Largior

Qui uiscus dederas/tu equidem hõc/& uiscera largi/pro largire. Largio

Agrætius Largitudo/& largitas/in uno significato accipi possunt. Distat autem (ut in Caprum tradit agrætius) largitas a largitione: q largitas/humãitatis ẽ: largitio Largitudo Largitas
Marcellus uero/ambitionis. Sed & p largitione largitas/nõnunq̃ ponit/teste Marcel/ Largitio
Terentius lo. Vñ Terẽtius ait in adelphis. Quæ istæc subita ẽ largitas? hoc ẽ largitio.

Lacinium cum c exili/& i latino utrobiq scribitur. Promontorium est Italiæ/inter Adriaticũ/& Ionium mare. Lacinius eadem scriptura/propriũ fuit latronis nomen: a quo/Lacinium promontorium cognominatum est. Lacinia eadem scriptura/cognomen fuit Iunonis/a Lacinio promontorio sic appellata. Lacinia item eadem litteratura/pars uestimenti est/ut scribit Festus. Lacinium Lacinius Lacinia
Festus

Virgilius Lateo lates/accusatiuo/& datiuo iungitur. Virgilius li. æneidos. p̃mo. Lateo
Lucanus Nec latuere doli fratrem Iunonis/& iræ. Lucanus.
Agrætius Tu mihi causa lates. Et (ut in Caprum tradit Agrætius) latere significat aliq̃d
Virgilius absconsum esse: ac etiam late patere: ut est apud Virgilium.
& scuta latentia condunt: idest late patentia.

Lucanus Latebra/& latibulum/in uno significato accipi p̃nt. Raro tñ singulari numero Latebra
Ouidius latebra cõpitur: quo tñ numero. Lucanus protulit/quom dixit libro. v. Latibulum
Cedendum est bellis: quorũ tibi tuta latebra. Et Ouidius metamor. iii.
& multis latebra opportuna fuistis.

Marcellus Latibulo neutrale/& latibulor deponens/referẽte Marcello/protulit Næuius/ Latibulo
Næuius quom dixit. nocte ut opertus amictu latibulet/Publii Luctatoribus progre/ Latibulor
dere: & nequis latibuletur/prospice.

Laurus arbor/secundi/& quarti ordinis est/testibus Probo/& Prisciano: & tã Laurus
Probus masculino/q̃ fœminino genere/ueteres protulerunt/testibus Capro/& Pro Laurea
Priscianus bo. Hæc & laurea dicitur. Horatius in secundo carminum. Laurentum
Caper Tum spissa ramis laurea feruidis. Laurea iten/corona uocatur ex lauro: qua/ Laurens
Probus & hædera/coronari poetæ consueuerant. Laurens/& hic & hæc Laurentis/ Larentis
Horatius a Laurento ciuitate/declinari põt/teste Prisciano. Ennius in annalibus.
Priscianus Quos homines quondã Laurentis terra recepit.

Ennius Lauo lauas prima/& lauo lauis tertia coniugatione/declinari potest/testibus Lauo
Marcellus Marcello/&/Prisciano. Virgi. georgi. tertio.
Priscianus lauit improba tæter
Virgilius Ora cruor. Horatius sermone. v.
Horatius Ora/manusq/tua lauimus Feronia lympha. Nam lauimus/& lauit/præsentis
Lucillius sunt tpis: cũ in præterito la syllaba producta sit. Lucillius libro. v.
Lubrica/proluuie larga/lauere humida saxa. Infinitum est tertiæ cõiugatio/nis. Primæ cõiugatiõis lauo/facit in præterito lauaui: in supino lauatũ/tertiæ
Terentius aũt/format præteritum laui: supinum lotum/uel lautum. Terentius in eunu
Horatius cho. Abeunt lauatum: prostrepunt. Horatius sermone. vi.
Ast ubi me fessum sol acrior ire lauatum
Ouidius Admonuit. Ouidius libro fastorum tertio.
Sacra lauaturas mane petebat aquas. Inde lotor/& lotio: lauator/& lauatio?
Hierõymus Hierõymus in ecclesiastico capitulo. xxxiiii. Qui baptizatur a mortuo/&
Cicero iterum tangit mortuum/quid prodest lauatio illius? Cicero ad Varronem. Si minus persequar in Cumanum/& ante te cerciorem faciam: ut lauatio parata sit hoc est balneum.

Lego legis tertiæ coniugatiõis græcum quidem uocabulum/primam corripit Lego
Statius syllabam. Statius libro thæbaidos p̃mo.
Sicanios longe relegens Alpheos amores. lego plura detinet significata. Vnde uersus
Fur aurum/uirgo flores/mare nauita/libros.
Clericus/equiuoce singula quisq legit. Lego legas primæ coniugationis/pri
Statius mam syllabam producit. Statius in achileide.
Tibullus Allegantq suos utroq ex sanguine diuos. Tibullus.
Illa equidem ornati causas tibi diua relegat.

Priſcianus Lens fœminini generis/& lentis/i recto/teſte Priſciano/ueteres protulerũt. Ge Lens
nus eſt legumenti. Lens huius lendis/in alia ſignificatione/quæ nota eſt/fœ/ Lentis
Vgutio minini etiã generis eſt:etſi Vgutio maſculini tradat eſſe generis. Serenus.
Serenus Vnda maris/capiti lendes diducit iniquas.
Proptius Lenio lenis facit in futuro indicatiui modi/leniam/& lenibo. Proptius. Lenio
Lenibunt tacito uulnera noſtra ſono.
Marcellus Lenitas/& leuitudo/in una ſignificatione dici poteſt/teſte Marcello. Lenitas
Marcellus Leuitas/& lenitudo/in uno ſignificato uſurpatur/teſte Marcello. Cicero tuſcu/ Lenitudo
Cicero lanarum quarto. Eamq̃/quã leuitatem nos dicimus/uicioſæ leuitudinis no/ Leuitas
mine appellant. Leuitudo
Leuo leuas/quando exonerare ſignificat/uel ſuſtolere primam corripit ſyllabã Leuo
Virgilius Virgilius in bucolicis. Leuis
Ouidius Ego hoc te faſce leuabo. Ouidius libro metamor. vii.
Ille cruore ſuo ſubito tamen alleuat artus. Inde hic & hæc leuis & hoc leue/
Virgilius prima ſyllaba correpta. Virgilius libro æneidos. xii.
Horatius Corytiq̃ leues humeris:& leuſer arcus. Horatius.
Effutire leuis ĩdigna tragœdia uerſus. Leuo leuas/quom polure/ſeu compla/
nare:ſignificat/primam producit ſyllabam:neq̃ cum æ diphthongo ãnota/
tur/ut quidam uoluerunt. Nam apud Græcos cum ει diphthongo ſcribitur:
Statius quæ a latinis in e longum cõuerti cõſueuit. Statius libro thæbaidos ꝑmo.
Horatius Pars teretes leuare manu/ac diſponere menſas. Horatius.
nimis aſpera ſano.
Virgilius Leuabis cultu. Inde hic & hæc leuis & hoc leue/le ſyllaba ꝓducta. Virgilius
in Sileno.
Perſius Et ſæpe in leui quæſiſſet cornua fronte. Perſius.
Iuuenalis Troſulus exultat tibi per ſubſellia leuis. Iuuenalis. ſed podice leui.
Scinduntur tumidæ medico ridente mariſcæ. Male igitur legunt minores il/
lud geneſis capitulo. xxvii. Noſti ꝙ Eſau hõ piloſus ſit:& ego lenis:ubi haud
dubium leuis legendum eſt.
Limus ſecunda/& limis tertia declinatione/declinari põt:& tranſuerſum ſigni Limus
Feſtus ficat/uel obtortum. Inde hoc limẽ dictũ eſt/teſte Feſto. Lima/inſtrumentũ ẽ Limis
Seruius fabrile. Limus huius limi/genus ẽ ueſtis/teſte Seruio:quæ ab Vgutione/hæc Lima
Vgutio limas huius limatis declinari præcipitur:de q̃ Virgilius libro æneidos. xii. Limas
Virgilius Velati limo/& uerbena tempora iuncti. Vbi nonnulli/Velati lino/legendũ
Iginus putant. Verum Virgilius limo/non lino/ſcriptum reliquit/ut Iginus/& Ca/
Caper per/atteſtãtur. Limus item/lætamen uocatur.
Priſcianus Leno/etſi habeat fœminium lena/cõis tñ generis ẽ/teſte Priſciano. Martialis. Leno
Martialis Qui nec leno potes/nec comeſſator haberi. Iuuenalis ſatira. vi. Lena
Iuuenalis Aut apud Iſiacæ potius ſacraria lenæ. Leno format per diminutionem lenun Lenunculuſ
Priſcianus culus/& lenulus teſte Priſcião. Plautus i pœnulo. Ita ut hæc cœpi dicere lẽule Lenulus
Plautus d' illa pugna. Læna cũ æ diphthongo/genus eſt ueſtimẽti/dicta a lana/ut tra Læna
Varro dit Varro de lingua latina:a quo/ẽt ꝑmam diphthongi uocalẽ aſſumpſit:quã Chlæna
Perſius nonnulli chlænam appellant/ut in ipſa dictione uidimus. Perſius.
Hic aliqua cui circa eſt humeros hiacynthina læna.
Marcellus Libido/& libidinitas/i uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello:qui & Laberi Libido
Laberius um refert/ita ſcripſiſſe. Libidinitate labitur. Labidinitas
Lachanum/græcum uocabulum/cum ch aſpirato ſcribitur:numeriq̃ ſingu/ Lachanum
laris comperitur:etſi Tortellius plurali tantum numero declinari præcipiat. Laganum
Horatius Et primam corripit ſyllabam. Horatius ſermone. vi.
Ad porri/& ciceris refero/lachaniq̃ catinum. Holus eſt Laganũ cũ g/græcũ Lagena
Petrus & ipſum uocabulum/ꝑmam ſyllabam producit. Petrus Riga in exodo.
Petrus Accipe quid panes/oleum/uel lagana ſignant. Idem.
Hierõymus Lagana lata notant/& fratris/& hoſtis amorem. Hieronymus in exodo capi
tulo. xxviiii. Tolles laganum de caniſtro azimorum:quod poſitum eſt in cõ
Vgutio ſpectu domini. Genus eſt panis/oleo aſperſi. Placet hoc in loco Vgutionis/&

Catholici somnium de hac dictione referre. Laganum (inquiunt) a lagos/ qui
est lepus deducitur: eo ꝙ suaue est ad comedendũ/ ut caro leporina. Miror ni
mis/ quomodo tot somniis hi boni uiri deludantur. Lagena/ genus est uasis:
quod apud Græcos λαγηρος scribitur.

Priscianus Letum mors/ absq; œ diphthongo (si Prisciano creditur) scribi debet. Nam (ut Letum
Apuleius ait) a letum supino huius uerbi leo les/ deriuatur. At uero Apuleius/ a luo Lœtum
Varro luis dictum tradit: ideoq; cum œ diphthongo scribi præcipit. Varro autẽ/ & Lethum
Festus Festus/ a ληθη/ quod est obliuio/ deductum uolunt. Quod si uerum est/ absq; Lœto
diphthongo/ & cum th aspirato/ lethum scribendum est. Neq; a leo les/ neq; Lethes
Vgutio a lino linis/ ληθη obliuio descendit/ ut Vgutio somniauit. Sed græcum magis Linea
ẽ uocabulũ: & græca uocabula etymologiam latinã nõ sapiunt/ ut testis ẽ Ser
Seruius uius. Palus est ĩfernalis: & interpretatur obliuio/ ut scribit Festus. Ab eo quod
Festus est lœtum/ fit lœto lœtas uerbum. Ouidius de ibide.
Ouidius Vtq; Lycurgidem lœtauit ab arbore natum. Lethes cum th aspirato/ fluuius
Solinus est Aphricæ/ teste Solino: uel hispaniæ/ ut Ptolemæus ostendit/ & Strabo:
Ptolemæus de quo Lucanus libro. viii.
Strabo Quam iuxta lethes tacitus plabitur amnis. Hic & alio noĩe Linea uocatur.
Lucanus Lætor cum æ diphthongo scribitur: & tam genitiuo/ q̃ ablatiuo iungitur/ dicẽ Lætor
Virgilius te Virgilio libro æneidos. xi. Lætisco
Nonius nec ueterum memini/ lætorue malorũ. Lætisco/ pro lætor ponitur/ teste No Læto
Sisenna nio/ Sisennã inducente/ dicentẽ libro historiarũ. iiii. Vtrũ ne uiri/ cultu erga se Lætifico
Nonius mortaliũ/ lætificẽt. Antiq ẽt/ læto lætas ꝓ lætifico protulerũt/ ut scribit No/
Liuius nius: qui & Liuiũ refert dixisse ĩ Aegisto. Iane oculos specie lætauisti opatabi
Accius li? Et accius ait. Et te ut triplici lætarem bono: ideſt lætificarem.
Nonius Læticia cum æ diphthongo/ & lætitudo/ in una significatone dici põt/ teste No Læticia
Accius nio. Vñ Accius inqt. Quãta in uenãdo affectus est lætitudine/ pro læticia. Lætitudo
Lepor/ & lepos/ in recto/ declinari potest. dicitur ĩ uerbis uenustas. Et producit Lepor
Virgilius in obliquis po syllabam. At uero lepus/ po syllabam corripit Virgilius geor Lepos
gicorum secundo. Lepus
Auritosq; sequi lepores: tum figere Damas. Animal est pniciſſimum: quod
Caper fœminino etiam genere (ut Caper testis est) ueteres protulere.
Libra/ genus est ponderis. Liber huius libri/ li syllaba correpta/ codex uocatur: Libra
& cortex. Liber huius liberi/ li syllaba producta/ cognomẽ est Bacchi. liberi/ Liber
li producta syllaba/ filii appellãtur. Liber libera liberum/ primam etiam syl/ Liberi
labam producit.
Festus Librillum cum duplicato l scribitur. Librilla (inquit Festus) uocantur instrumẽ/ Librillum
ta bellica/ saxa. scilicet/ ab brachii groſſitudinem/ in modum flagellorum/ lo Librilla
Vgutio ris reuincta: quod ab Vgutione librilla fœminino genere declinari præcipi/ Librille
tur. Hoc librile cum unico l/ scapus libræ dicitur.
Liburnum (nam & græci λιβυρρον) cum i latino/ neutro genere/ & liburna/ seu Liburnum
liburnica fœminino/ declinari potest. Genus est nauiculæ/ uimine contextæ/ Liburna
Acron ut dixit Acron. liburnũ item/ genus est uehiculi: quo olim Romanorum no Liburnica
biles utebantur. Liburnus/ festinans præco dicitur. Liburnia/ regio est inter Il Liburnus
lyrim/ & Dalmatiam: cuius populi/ Liburni uocitati sunt. Neq; a libro libras Liburna
Vgutio Liburnia deriuãt/ ut Vgutio somniauit. Et in quocunq; significato/ li syllaba Liburni
Horatius corripitur. Horatius in initio epodi.
Lucanus Ibis liburnis super alta nauium: ideſt nauiculis. Lucanus.
Ordine contextæ gemino creuisse liburnæ/ hoc ẽ nauiculæ: quæ (ut diximus)
Suetonius etiam liburnicæ appellantur. Suetonius in Augusto. Rursus circa mõtes Ce
Propertius raunios utrobiq; parte liburnicarum demersa. Propertius.
Priscianus Baridos & contis rostra liburna sequi. Priscianus in perihegesi.
Lucanus Atq; Liburnorum terras. Lucanus.
Iuuenalis Pugnacesq; mari Graia cũ classe Liburnos Liburniæ populos. Iuuenalis. cla/
mante liburno/
Iuuenalis Currite: ideſt præcõe. Idẽ. & ĩgenti curret sup ora liburno: hoc ẽ uehiculo.

Ligones cum i latino scribitur. Populi sunt Galliæ: qui & Ligoni/ & Lingonici Lingones
Lucanus uocitati sunt. Lucanus libro primo. Ligoni
Martialis Pugnaces pictis cohibebant Lingones armis. Martialis. Lingonici
Lingonus a recta Flaminiaq; recens. Ligo cum i latino/ primam corripit syl/ Ligo
Lucanus labam: & secundam in obliquis producit. Lucanus libro primo.
Vomere/ & antiquos Curionum passa ligones. Instrumēta sunt agricolarū.
Liger huius ligeri/ cum i latino scribitur. Proprium fuit uiri nomen: cuius me/ Liger
Virgilius minit Virgilius libro æneidos. x. quom ait. Lguria
Dicta uolant Ligeri: necnon & Troius Heros. Liger huius Ligeris cum i lati/ Ligystus
Ptolemæus no/ fluuius est Galliæ: qui & Ligeris in recto declinari pōt. Vnde Ptolemæus Ligur
ait. Occidentale aūt latus/ Lugdunensi coniungitur iuxta Ligerim fluuiū/ usq; Ligus
ad eius originem. Nam liger/ non ligerim facit in accusatiuo: sed ligerem: ut Ligusticus
Priscianus & de consimili Araris/ & Arar/ Priscianus ipse differuit. Liguria cū i latino/ Ligustrum
prouintia est Galliæ cisalpinæ/ a Ligysto cum y græco in secūda syllaba/ filio
Fabius Phaetontis/ cognominata/ teste Fabio Pictore: etsi a lego legis dictā/ cum Ca
Vgutio tholico Vgutio somniarit. Et a Liguria/ fit cōis generis Ligur/ teste Prisciano:
Priscianus & trium generum Ligus/ teste Probo. Lucanus libro primo.
Probus Et nunc tonse ligur/ quondam per colla decora. Virgilius li. æneidos. xi.
Lucanus Vane ligus/ frustraq; animis elate superbis. Rursum a Liguria/ fit Ligusticus
Virgilius Ligustica Ligusticum. Iuuenalis.
Iuuenalis Nam si procubuit/ qui saxa Ligustica portat. Ligustrum cum i latino/ arbus/
Virgilius cula quædam est: cuius flos/ etiam ligustrum uocatur/ dicente Virgilio.
Alba Ligustra cadunt: uaccinia nigra leguntur.
Libya huius libyæ/ & libye huius libyes/ declinari potest: & cum i latino in pri/ Libya
Statius ma/ & y græco ī media syllaba scribitur. Prouincia est Aphricæ. Statius libro Libye
tertio siluarum. nam nec mihi Barbara Trace/ Libyas
Nec Libye/ natale solum. Libyas huius libyadis eadem scriptura/ urbs ē Iu/ Liba
Ptolemæus dææ/ ab orientali parte Iordāis/ teste Ptolemæo: quam Herodes extruxit/ ut Libum
Hierōymus super Mathæum Hieronymus scripsit. Liba cum i latino/ insula est in Indico Libs
Ptolemæus mari/ Carmaniæ adiacens/ ut Ptolemæus ostendit. Libum/ genus est panis. Libus
Virgilius Virgilius in bucolicis. Libyssa
Sinum lactis/ & hæc tibi liba Priape quotannis. & a libo uerbo græco descen
dit: quod uerbum apud illos λείβω scribitur. Neq; a libero Bacchi cognomi
Vgutio ne/ libo libas deducitur/ ut cum Catholico Vgutio somniauit. Libs huius li/
Vgutio bis (græci λιψ) cum i latino/ uētus quidam est/ alias aphricus uocatus: qui ab
Vgutione/ hic libus declinari præcipitur. Libyssa cum i latino in prima/ & y
græco in secunda syllaba/ & duplicato s/ oppidum est Bithyniæ mediterra/
Ptolemæus neum/ teste Ptolemæo.
Seruius Lyncus cum y græco/ & c exili scribitur. Fuit rex Scythiæ: quem teste Seruio su Lyncus
per librum p̄mū æneidos/ Ceres in lyncē ferā cōuertit. Lynx huius Lyncis/ Lynx
Horatius fera/ cū y græco/ masculini/ & fœminini generis ē. Horatius ī scdo carminū. Lynceus
Virgilius Nec curat Orion leues leones/ aut timidos agitarē Lynces. Virgilius geor. iiii. Lycæus
Virgilius Quam lynces Bacchi uariæ. Et alibi. & maculosæ tegmine lyncis. Vgutio di/ Lycus
Vgutio cit posse declinari hæc lynca. Quod si cōperitur/ a λύγκα accusatiuo græco Lycum
Horatius descendit. Lynceus ēt cum y græco scribitur. Horatius in epistolis.
Propertius Non possis oculo quātum contendere Lynceus. Propertius.
Lynceus ipse meus seros insanit amores. Lycæus cum y græco/ & æ diphthō
Virgilius go/ Mons est in Arcadia: & proprium uiri nomen. Virgilius in georgicis.
Virgilius Pastor ab Amphryso/ uos siluæ/ amnesq; Licæi. Idem.
Ouidius Pascuntur siluas/ & summa Lycæi. Ouidius libro fastorum secundo.
Faunus in Arcadia templa Lycæus habet. lycus cum y græco/ & c exili/ lu/
Ptolemæus pus uocatur. Lycus item eadem scriptura/ fluuius est Assiriorum/ qui Tigri
Curtius immiscetur/ teste Ptolemæo. Curtius circa initium operis. At quom extra mu
Ouidius nimenta se euoluit maiore ui/ ac molle agentem undas/ lycum apellant. Oui
dius libro quarto de ponto.

Seruius Huc Lycus/Huc sagaris/Peneusq; hypanisq;/Cratisq;. Seruius autem super georgica/neutro genere Lycum uocat. Lycum item/urbs est Lycopolitarum
Ptolemæus in Aegypto/teste Ptolemæo.

Caper Lupus masculini generis ē: sed & fœminini apud antiquos fuit/testibus Capro/ Lupus
Probus & Probo: quo etiam genere/hoc est fœminino/Varro & Ennius/protule/ Lupa
Varro runt. Nunc autem pro fœmina/lupa dicitur: quæ (ut tradit Probus) in dati/ Lupatum
Ennius uo plurali/& ablatiuo/facit lupabus. at uero Beda super Donatum/non lu/
Probus pabus/sed lupis/tradit esse dicendum: quod & placet. Lupus item/genus est
Beda piscis. Martialis.
Martialis Hamus & in mulum mittitur: atq; lupum. Rursus lupus/frænum appellat:
Ouidius quod & lupatum dicitur. Ouidius libro tristium.
Martialis Et placido duros accipit ore lupos. Martialis.
Mordēt aurea quod lupata cerui.

Liceo lices facit in præterito licui: in supino licitum. Et regit a parte ante nomi/ Liceo
natiuum personæ pacientis: & post ablatiuum a uel ab mediante/personæ a/ Liceor
geatis ut tuus equus: licet a me decē aureis: idest apreciatur. Liceor/deponēs
Persius uerbum est transitiuum: & post se accusatiuum postulat. Persius.
Et centum græcos uno centusse licetur: idest appreciat.

Priscianus Lacio lacis facit, in præterito lacui/& lexi/teste Prisciano: in supino lacitum/& Lacio
Pompeius lectum. Est autem lacere/in fraudem inducere/teste Pompeio. Nam & lax/fra us dicitur. Composita cum latio/ut allicio/pellicio/illicio/delicio/oblicio/ elicio/duplex præteritum/& duplex habent supinum/quemadmodū & la/ cio: etsi nonnulli/ab elicio/solum elicui, præteritum uelint formatū esse. Nā electo electas uerbum a supino/electum/quod quidē ab elexi formatur præ/ terito/descendit: cum alias a præterito elicui/fiat supinum elicitum: a quo/eli
Plautus cito elicitas fit uerbum. Plautus in asinaria. Ibo aduersum: atq; electabo quic
Terentius quid illud sit. Terentius in Phormione. Is senem per epistolas pellexit mo/
Liuius do/non montes auri pollicens. Liuius in Laudania. Te illo Asiatico ornatu
Piso fluens/aut Sardiano/ac Lydio fulgens decore/pellicuit. Piso in historiis. Cu/
Publius ius unius præmio/multorum allicuit animos. Publius Varro belli Sequanici libro secundo.
Deinde ubi pellicuit dulcis leuis unda saporis.

Priscianus Lacus secunda/& quarta declinatione/declinari potest/teste Prisciano. Notum Lacus
est quid significat. Lacus item/genus est uasis: in quod tostis uuis mustum de/ Lacunar
Ouidius cidit. Ouidius in fastis. Lacunariū
Præmia de lacubus proxima musta tuis. & græcum uocabulum est: qui apud Lacuna
illos cum duplicato κ λάκκοσ scribitur. Sed a nostris cum unico c scribitur: Laqueare
quia p̄mam syllabam corripuere. Rursum lacus/tabulatum dicitur/testudo Laquear
Lucillius scilicet: qua camerarum superiora ornantur/uel tectorum. Lucillius. resultāt Laqueariū
Seruius ædes: lacusq;. Hoc & lacunar/& lacunariū/dici pōt/teste Seruio: etsi Caper/ Laqueus
Caper non lacunaria/sed laquearia/tradat esse dicendum. Nam Horatii præualet au
Horatius ctoritas: qui ait.
Nec mea renidet in domo lacunar. Ponitur nōnunq̄ lacunar/pro lacuna: hoc est/aquæ collectione: quin etiam pro lacu/lacuna accipitur: in quē scilicet ui
Virgilius num cadit/dicente Virgilio libro georgi. primo.
Vnde cauæ tepido sudant humore lacunæ. Laqueare/laquear per apocopē/ laquearium/in una significatione dici potest: pro quo (ut prætactū est) lacus/ & lacunar/poni consueuit. Laqueus/uinculum est.

Marcellus Longus/& longurio/in uno significato dici potest/teste Marcello/Varronem Longus
Varro inducente dicentem. Ante me est nescio quis longurio. Longurior

Virgilius Linquo linquis facit in præterito liqui/li syllaba indifferenter posita. Virgilius. Linquo
Virgilius Nec tamen indecorem tua te regina reliquit. Idem. Liquo
Nanq; sua patriam liquerat tellure sepultam. Liquo liquas primæ coniugati Liqueo
onis/facit in præterito liquaui: in supino liquatum. Liqueo liques secundæ/ Liquor
Persius facit in præterito licui. Et utrunq; uerbum/primam corripit syllabā. Persius. Liquasco

& plorabile si quid — Liquesco

Lucanus — Eliquat/& tenero supplantat uerba palato. Lucanus libro .vii.
Ouidius — ereptaq; tæla liquauit. Ouidius libro metamor.vii.
Delicuit:stagnumq; suo de nomine fecit. Liquor liqueris deponens tertiæ cō
Lucanus — iugationis/primam producit syllabam. Lucanus libro nono.
Ouidius — Liquitur:& nigra distillant inguina tabæ. Ouidius libro metamor. secundo.
Liquitur ut glaties icerto saucia sole. A liquo liquas/fit liquasco/li syllaba cor
Persius — repta. A liqueo liques/fit liquesco/pma similiter correpta syllaba. Persius.
Ouidius — Tot tibi cum inflamas iuuicum omenta liquescant. Ouidius libro meta.vii.
dilapsa quiescunt.
Afflatuq; nocent:& agunt contagia late. A liquor/fit etiam liquesco/li sylla/
Ouidius — ba producta. Ouidius libro primo de ponto.
Sic mea perpetuis liquescunt pectora curis.

Lithostrotos cum i latino/sequente th aspirato/masculino genere declinari po — Lithostrotos
test:& lithostrotum neutro:componiturq; ex λιθοσ/q ē lapis/& στρωτοσ
stratus. Vnde & pauimentum lapidibus stratum dicitur. Et cum apud græcos — Lithostrotum
λιθοστρωτοσ cum ω mega in penultima scribatur syllaba/ideo illam pro/
Vgutio — ducit. Quare in etymologia huius dictionis/errauerunt Vgutio/Brito/Mam
mætractus/Catholicon/aliam nescio quam cōpositionem fictam somniātes:
Tortellius — quin etiam Tortellius/ex græco λιθοσ/& stratum latino/compositum uoca
Hierōymus — bulum putans. Hieronymus in Ioanne capitulo .xviiii. Et sedit pro tribunali/
in loco qui dicitur lithostrotos:ubi nōnulli huius etymologiā uocabuli pror
sus ignorantes/pro lithostrotos/Lycostratos scribunt. Quod quidem apud
Græcos id interpretari potest/quod apud nos/lupi exercitium:quod a pro/
prio huius dictionis significato/omnino alienum est. Quare græcum totum
uocabulum dicimus:cuius etiam ultimam syllabam/non in tus more latino/
Varro — sed in tos græcorū more/Hieronymus protulit. Varro. Citrum/aurum/mi/
nyum/emblema/aut lithostroton aspiciebatur.

Priscianus — Lectus secunda/& quarta declinatione/declinari potest/teste Prisciano. Vnde — Lectus
Plautus — Plautus ait i Amphitrione. Prius abis/q̄ lectus ubi cubuisti cōclauit locus.

Litus cum i latino/& unico t scribitur:nam & a lædo lædis deriuatur/dicente i — Litus
Cicero — topicis Cicerone. Litus est/quod fluctu eliditur. At uero Donatus/a litando/ — Oblitero
Donatus — litus dictum tradidit:quod tamen Seruius improbat/maxime quia lito litas — Littus
Seruius — li syllabā corripit:litus uero/illam producit. Est autem litus/nō maris modo/
Seruius — sed etiam campi extremitas/ut dixit idem Seruius. ut est etiam apud Virgili.
Virgilius — cui litus arandum/
Cuiq; loci leges dedimus. At eo quod est litus. fit oblitero obliteras auctore
Pompeius — Pompeio. Nam sicut a fœnus huius fœnoris/o in e mutato/fit fœnero fœne/
ras/& a tempus huius temporis/fit tempero temperas/sic ex ob/& litus hu/
Marcellus — ius litoris/fit oblitero obliteras. Marcellus autem/ab oblitum supino huius
uerbi obliuiscor/oblitero uerbum tractū tradidit. Neq; ab oblitum supino
huius uerbi oblino oblinis/deducitur/ut nonnulli uoluerunt: maxime quia
Tibullus — oblitum ab oblino/li syllabam corripit:oblitero uero/illā pducit. Tibullus.
Ausonius — Oblitus & musto/feriet pede rusticus uuas. Ausonius.
quos fama obliterat:& quos
Catullus — Barbara Romanæ non tradunt nomina linguæ. Catullus.
Hæc uigeant mādata:nec ulla obliteret ætas. Litus autem/pro eo loco apud
altare ubi hostiæ litari consueuerant/a lito litas deriuatur. Et quoniā(ut dixi
mus)lito primā corripit syllabā/litus uero illam producit/Placuit actoribus/
metri gratia/aliud t interponere:ut prima syllaba positione geminati t/pro
Virgilius — duci posset:ut est apud Virgilium libro æneidos secundo.
iacet ingens littore truncus. De Priamo enim interfecto loquebatur:quē Pyr
rhus altaria ad ipsa trementem
Traxit:& in multo lapsantem sanguine nati/iuxta ipsa altaria interfecit.

Iuuenalis — Lutum cum t exili/cœnum uocatur:& primam corripit syllabam. Iuuenalis. — Lutum

Aufonius Compofitiq; luto nullos habuere parentes. Aufonius. Luthum
Atq; abacchum Samio fæpe oneraffe luto. Luthum cũ th afpirato/neutri ge Luthus
Vgutio neris eft:etfi ab ugutiõe/mafculino luthus/declinari præcipiat. Et a λυϑρον/ Lutheus
Gellius qui eft cruor deducitur. At uero Gellius/a luce dictum tradit. Ait enim libro Lutheolus
noctium atticarum fecundo. Lutheus contra rufus color/eft dilucidior:unde
nomen quoq; factum effe uidetur. Quod fi fic ẽ/abfq; afpiratione/hoc eft cũ
t exili/fcribi lutum oportet:quod tamen a uiris doctis non obferuatur. Et ꝓ
Virgilius ducit luthum lu fyllabam/dicẽte Virgilio. crocco mutauit uellera lutho. Iuue
Iuuenalis nalis tamen/primam fylabam corripuit/quom ait. gladiofq; parante
Incude/& lutheo Vulcano/ad rhætora mifit. ubi nonnulli/per fynhærefim
theo fyllabam effe uolunt:ita ut fecundus pes/& tertius/fpõdeus fit:& lu fyl
laba producta. A lutheo/fit lutheus/ut Iuuenalis exemplo patet:& diminuti
Lucanus ue lutheolus/penultima correpta fyllaba. Lucanus.
Virgilius Luthea demiffos uelarunt flamea uultus. Virgilius in bucolicis.
Molia lucteola cingit uaccinia calta.
Leucothea huius leuchotheæ cum c exili/& th afpirato/fequente e fcribitur. Leuchotea
Ouidius Hæc Cadmi filia fuit:de qua meminit Ouidius/quom dixit. Leucothoe
Leucotheaq; deũ cũ matre Palæmõa dixit. Hæc leucothoe huius leucothoes
cũ c/exili/& th afpirato/fequente o/filia fuit occeani:cuius meminit Ouidi
Ouidius us libro metamor. quarto dicens.
Tempore/Leucothoe multarum obliuia fecit
Gentis odoriferæ.
Nonius Litteratus a littera/cũ duplica t/& litterofus/in una fignificatione dici põt/tefte Litteratus
Cafius Nouio/Cafium inducente dicentẽ annalium tertio. Homomere litterofus. Litterofus
Virgilius Loliũ/hærbæ genus/cũ unico l fcribitur/cum ꝑmam corripiat fyllabã. Virgili. Lolium
Horatius Infœlix lolium. Horatius fermone. xvi. Lolligo
Effet ador/loliumq;/dapis meliora relinquens. Lolligo cum duplicato l fcri/
Vgutio bitur:neq; a lolium defcendit/ut cum Catholico Vgutio fomniauit. Sed tefte
Varro Varrone de lingua latina/lolligo/ꝙ fubuolat dicta eft/quafi uoligo/littera
commutata. Et quia uolo uolas primam corripit fyllabam/lolligo uero/illã
producit/ideo metri gratia/cum duplicato l auctoribus fcribere placuit:ut ẽ
Horatius apud Horatium fermone quarto. hic nigræ fuccus lolliginis. Genus eft pifcis
Perfius qui a nonnullis fepia uocatur/dicente Perfio.
Nigra ꝙ infufa uanefcat fepia lympha.
Donatus Lux huius lucis/fœminini generis eft:quin & mafculino ueteres protulerunt/te Lux
fte Donato fuper tertiã comœdiã Terentii. Sed & hic lucus huius lucus/pro Lucus
Terentius luce pofuerunt/dicente Terẽtio comœdia præfata. Quom primo lucu: hoc Luculus
Donatus eft prima luce:ideft(ut idem exponit Donatus)quom primum fol cœperit Lucellus
illucefcere. Lucus fecũdi ordinis/nemus appellatur arboribus denfum. Et for Lucellum
Prifcianus mat per diminutionẽ lucullus/& lucellus. Hoc lucellum/a lucro diminutiuũ Lucullus
Horatius eft/tefte Prifciano. Horatius fermone. xv. Lucar
De fene guftarit tecum partita lucellum. Lucullus cum duplicato l/proprium Lucas
Horatius fuit uiri nomen:cuius meminit Horatius in epiftolis/dicens. Luca
Ne fueris fic tu:chlamydes Lucullus ut aiũt. Inde luculleum marmor dictum Lucanus
eft. Lucar huius lucaris neutri generis/id appellatur preciũ/quod ex luco cap Lucanicus
Pompeius tatur/ut fcribit Pompeius. Et producit in obliquis ca fyllabam:ficut etiã cal/ Lucanica
Prifcianus car huius calcaris/tefte Prifciano libro. vii. Fœminini autẽ generis lucar/pro
auce ca fyllabam in obliquis corripit:ficut etiam baccar huius baccaris. Lucas
Ptolemæus proprium fuit euangeliftæ nomẽ. Luca/urbs ẽ Tufciæ/tefte Ptolemæo. Lu/
Varro ca item(ut refert Varro de lingua latina)elephas a nõnullis dicitur:quem alii
(ut pergit)bouem appellant/dicente Ennio. Atq; prius pariet locufta lucam
Horatius bouem. Lucania/ꝓuincia eft Italiæ:a qua/fit lucanus/& lucanicus. Horatius.
Martialis Lucanus/an Apulus anceps? Lucanica/hilla uocat. Martialis in apophoretis.
Filia picenæ uenio lucanica porcæ.
Prifcianus Lodix fœminini generis eft:& cum i in fecũda fyllaba fcribitur/teftibus Prifcia/ Lodix

Phocas no & Phoca. At uero Isidorus per e lodex scribit:masculiniq; (ut ait) est gene/ Lodex
Isidorus ris. Et producit in obliquis di syllabam/dicente Iuuenale. modo sub lodice re Lodicula
Iuuenalis lictis. Genus est lectisternii. Et format diminutiue lodicula. Suetonius in Au/
Suetonius gusto. Ita ut in extremis spaciis subsultum decurreret/sestertio/uel lodicula inuolutus. Sestertium hic genus est ueli.

Probus Locus in singulari numero/masculini generis est:in plurali uero/masculini/& ne/ Locus
utri/teste Probo. neq; interest/locos dicas/aut loca:licet quidam differre uo Loculus
Virgilius luerint. Virgilius. Locellus

Deuenere locos. Et format per diminutionem masculino quidem genere lo Loculum
Priscianus culus:& neutro locellum/teste Prisciano:quin etiam & locellus comperitur.
Martialis Loculus itẽ/uel locellus/eboreũ quoddã erat pecuniæ repositoriũ. Martialis.

Non nisi de flaua loculos implere moneta

Martialis Conuenit. Hic etiam ex ligno fieri solebat. Vnde est illud Martialis distichõ.

Si quid adhuc superest in nostri fæce loceli/
Est munus:nihil est:ipse locellus erit.

Rursũ loculus dicitur/quo mortui effe runtur:quod alias pheretrum capulum/libitinam uocant:ut in euangelio Lucæ scriptum est. Et accessit Iesus:& tetigit loculum (ii autem qui portabãt/ste terunt) & ait. Adulescens tibi dico:surge.

Festus Lusus huius lusus/lusio/ludus (qui etiam teste Festo in dictione corius pro coriũ Lusus
fœminino genere apud antiquos fuit) ĩ uno significato accipi possunt/aucto Lusio
Marcellus re Marcello. Alii distinguẽtes/numero multitudinis/ludos publicos dicũt:& Ludus
spectacula:ludũ uero/numero unius/p̃ exercitatione gymnastica accipiũt: Ludio
ut est ludus Palæstræ:ludus Pilæ. deniq; ludũ appellari uolunt/quom scilicet Ludius
multorũ cõuẽtus/ab uno erudit præceptore:ut est ludus gladiatorius:Ludus Ludia
musicus:ludus litterarius. Lusus uero/ad uoluptatẽ cõparatos afferunt sine ul la arte:& puerorũ proprie dicũtur. At contra/ubi ars est/& præmium/ludus uocatur:ut ludus aleæ:ludus tallarius:in quo ẽt ludo/tum spes/tum piculum
Quintiliãus propositum est. Quintilianus. Quia diuitẽ illis promiseram/patrẽ in ludum uændiderunt/tanq̃ decepti:hoc est gladiatoriũ. Quos ẽt plurali numero lu/ dos uocamus/quoties unum/pluraue pugnatorũ paria/ad spectaculũ pugna
Cicero tura producuntur. Cicero de oratore. Tum hoc in ludo nõ præcipitur. Faci/ les enim causæ ad pueros deferunt. Et statim post. Hæc est in ludo causarum fere formula:ubi de grãmatices ludo locutus est. De ludo musicæ intellexit
Terentius Terentius/de fidicina/quæ quottidie in ludo discebat. Nonnunq̃ ludus p̃ io
Horatius co ponitur:ut est apud Horatium.

Sed tñ amoto quæramus seria ludo. Lusus aũt (ut diximus) & lusio/meram
Quintiliãus uoluptatẽ propositã habẽt. Quintilianus. Nihil me offenderit lusus ĩ pueris.
Cicero Et paulo post. sunt ẽt nonnulli accuẽdis ingeniis nõ inutiles lusus. Cicero. Ex multis lusionibus/nobis senibus talos relinquãt:& tesseras:ubi de uoluptate
Suetonius senili locutus est. Ponitur tamen & lusus/pro ludo. Suetonius libro quarto. At ne ex lusu quidẽ aleæ compendium spernens. ab eo qui est ludus/fit ludio
Martialis ioculator/& ludius:& ludia ioculatrix. Martialis.
Iuuenalis Hermes cura/laborq; ludiarum. Iuuenalis satyra. vi.

quæ ludia sumpserit unq̃ Hos Habitus.

Ausonius Ludifico ludificas actiuũ/& ludificor deponens transitiuũ usurpat. Ausonius. Ludifico
Terentius Periurum lapitham Iunonia ludificat nubs. Terentius. Ludificor

Postq̃ ludificatus est uirginem. Legumen

Legumen/& legumentum/in una significatione dici potest:& producit gu syl Legumẽtũ
Iuuenalis labam. Iuuenalis satyra. xv.

& uentri indulscit non omne legumen.

Macrobius Laridũ/& p̃ syncopã lardũ/efferri põt/dictũ auctor Macrobio q̃si large aridũ. Laridum
Priscianus Ludicris ludicre (ut Priscianus/Alexander/Vgutio/Catholicon/tradidere) ter Lardum
Alexander tia declinatione declinatur. Ego secunda potius ludicrus ludicra ludicrum d' Ludicris
Vgutio clinandum dixerim/iuxta illud/quod habetur in illa lege frequenter repeti/ Ludicrus
Virgilius ta. Qui artem ludicrã exercuerit/in duodecim ordinibus primis ne sedat. Et Ludicrum

Virgilius ait.aut ludicra petuntur
Præmia Quod quidem exemplum licet Priscianus afferat pro se/nostræ ta/
men sententiæ magis confert/q̃ suæ.Nam si a tertia(ut idem uoluit)declina/
tione ueniret/ludicria dixisset Virgilius:non ludicra.Hinc est illud Horatii
Horatius in epistolis.ualeat res ludicra/si me
Palma negata macrum/donata reducit opimum:idest abeat.Ludicrum dici
Catullus potest quodcunq; lusorium opus/ac ioculare.Catullus.
Floridis uelut enitens
Myrtus Asia ramulis/
Quo hamadryades deæ
Ludicrum sibi roscido
Nutriunt in humore.

Lyra cum y græco scribitur.Instrumentum est musicum:& primam syllabam Lyra
Lucretius corripit.Inde delyrus delyra delyrum ly syllaba correpta.Lucretius libro .i. Delyrus
Quod facit hic idem perdelyrus esse uidetur: Lira
Nam contra sensus ab sensibus ipse repugnat.Lira cum i latino/sulcus uocat: Deliro
& primam producit syllabam.Inde Deliro deliras li syllaba producta. Ho/ Liris
Horatius ratius in epistolis.
Quicquid delirant reges plectuntur Achiui.Liris cum i latino utrobiq;/ flu/
Martialis uius ē Cāpaniæ/ortus ī Apœnio/& Minturnas præterlabēs:d' quo Martialis.
Cæruleus nos Liris amat:quem silua Maricæ Protegit.

Diomedes Luxurio neutrale/& luxurior deponens/hoc distant/auctore Diomede:ꝙ lu/ Luxurio
xuriare/in laude est:luxuriari uero/in crimine.Significat enim luxurio(ut Luxurior
Virgilius ait)non lasciuiā mentis:sed habitudinem corporis:ut est apud Virgiliū geor Luxor
gicorum tertio.
Luxuriatq; toris animosum pectus.transfertur tamen luxurio etiam ad alia.
Cornellius Tibullus.Luxuriant animi rebus plærūq; secundis.Cornellius Seuerus.
Tibullus Luxuriantur opes:odia atq; hinc longa grauantur.Hieronymus in ecclesia/
Hierōymus stico capitulo.xiiii.Qui aceruat ex animo suo iniuste/aliis congregat/& in
Festus bonis illius alius luxuriabitur.Comperitur etiam luxor/pro luxurior.Festus.
Luxantur a luxu dictum/idest luxuriantur.

Luxus/luxuria/luxuries/in uno significato accipi possunt/tam pro habundan Luxus
Virgilius tia/q̃ pro lasciuia.Virgilius libro æneidos primo. Luxuria
Virgilius Luxuriem segetum tenera depascit in hærba.Idem georgicorum primo. Luxuries
Aut si luxuria foliorum exhuberat umbra.

Terentius Luctor deponens est uerbum:sed & lucto luctas comperitur.Vnde Terentius Luctor
Ennius ait in ecyra.Dicitq; illi anulum sese dum luctat detraxisse.Ennius libro.viii. Lucto
Viri ualidis uiribus luctant.

Marcellus Luctus a lugeo/quarti/& secundi ordinis est.Vnde Accius referente Marcello Luctus
Accius inquit.Cesso hinc ire:& rapere lucti ueste.Lucta a luctor/pugna dicitur. Lucta

Lernus/proprium fuit nomen regis.Lerna/regiuncula quædam est in Arcadia/
Virgilius a Lerno rege cognominata:a qua/fit Lernæus cum æ diphthongo.Virgili. Lernus
libro æneidos octauo. Lerna
Lernæus turbam capitum circūstetit anguis.Lenæus absq; r/& cum æ diph/ Lernæus
thongo in media syllaba/cognomen est Bacchi/a ληνοσ/quod est torcular Lenæus
Virgilius dictum.Et producit mediam syllabam.Virgilius georgicorum secundo.
Huc pater o Lenæe ueni.

Lympha aqua/cum y græco scribitur:quæ & nympha l in n mutato dicitur.ut Lympha
in ipsa dictione uidebimus. Nympha

Lapathum cum unico p/& th aspirato scribitur.Hærba est:quæ & lapathos di Lapathum
Plinius citur:ex qua/lapathium cybus/& lapathes dictus est.Plinius libro uigesimo Lapathos
Varro naturalis historiæ.Nec lapathium dissimiles effectus habet.Varro ī modio. Lapathium
Serenus Hanc eandem uoluptatem tacitus consequi lapathio/& prisana possim.Se/ Lapathes
Columella renus.Sæpe chelidoniā cū succo lapathis addis.Columella li.xi.Lubrica iam
Vgutio lapathos/iam Rhamni spōte uirescūt.Vgutio aūt/lapathē/carycā esse dixit. Lapithæ

Lapithæ cũ unico p/& i latino/& th aſpirato/populi quidã fuerunt alpeſtres in Theſſalia:qui cum centauris bella geſſere.Lapithos eadem ſcriptura/urbs Lapithos
Ptolemæus fuit in Cypro:& eiuſdem nominis fluuius prope eandem/teſte Ptolemæo.
Seruius Lucrinus cum c exili/& i latino ſcribitur.Lacus eſt Campaniæ/a lucro cogno/ Lucrinus
Virgilius minatus teſte Seruio:de quo Virgilius georgicorum ſecundo. Locrinus
An memorem potius Lucrino quæ abdita ſaxa.Locrinus cum o poſt l/& c exili/& i latino/mons eſt in Brutiis.& eodem nomine lacus in Eubœa.
Ptolemæ⁹ Libanus cum i latino ſcribitur.Mons eſt Syriæ/teſte Ptolemæo.Fœminini aũt Libanus
Hierõymus generis/arbor eſt libanus:quæ a Hieronymo/maſculino genere ponitur. Libanum
Ait enim in eccleſiaſtico capitulo.xxiiii.Et quaſi libanus non inciſus uapora ui habitationem meam.Libanum uero genere neutrali/tus appellant.Sunt tamen qui pro ture maſculino etiam genere declinant.
Larus græcum uocabulum/genus eſt auis:quæ latine fulica uocatur.Larius/ Larus
Plinius lacus eſt Italiæ/teſte Plinio:qui iuxta Catonem in originibus/per ſexaginta Larius
Cato tenditur milia.Seruius autem ſuper ſecundũ georgicorũ/Larius(inquit)lo/ Lar
Seruius cus eſt in Gallia ciſalpina/non amplius centũ ſeptuaginta ſtadiorũ circuitu Lares
Raudenſis patens.Raudenſis hunc Comenſem eſſe lacũ affirmat:quod quidem Laurẽ Laris
Laurentius tius Valla improbat/illũ(ut ſolet)auidius carpens.Verũ non Raudenſis con Larix
Catullus frater meus/ſed Laurentius ipſe fallitur.Nam Catullus/illũ Comenſem eſſe lacũ innuit/quom ait/ſcribens ad Cæciliũ.Veronã ueniat noui relinquens
Strabo Comi mœnia:Lariũq; litus.Idem confirmat Strabo libro.v.quom ait.
Larium lacum ab Adua fluuio/qui in illũ cadit/augeri:qui fluuius poſt ea in
Virgilius Eridanũ non longe a Cremona influit.Et Virgilius/lacus Galliæ ciſalpinæ memorans/ait in georgicis.te lari maxie/teq;
Probus Fluctibus/ac fremitu aſſurgens Bænace marino.Vbi Probus ait.Larius lacus eſt qui Inſubres tangit:& peruenit uſq; Comum oppidum.Lar/maſculini generis eſt.Lares/urbs eſt inter Ampſagam fluuium/& Thabracam Aphricæ
Ptolemæus ciuitatem/teſte Ptolemæo.Lar/uel Laris/fluuius eſt fœlicis Arabiæ/ut idem
Ptolemæus Ptolemæus oſtendit.Larix arbor/per i ſcribitur:etſi per e larex/Vgutio ſcri
Vgutio bendum tradat.Et corripit in obliquis ri ſyllabam.Lucanus libro nono.
Lucanus Et larices/fumoq; grauem ſerpentibus urunt.
Lyus cum y græco ſcribitur.Fluuius eſt minoris Aſiæ/in Pontum defluens. Lyus
Virgilius Lyæus cũ y græco/& æ diphthõgo/cognomen ẽ Bacchi.Virgi.li. æneí.i. Lyæus
Regalis inter menſas/laticemq; lyæum.Neq; a lien/uel ligo ligas deſcendit/
Vgutio ut cum Catholico Vgutio ſomniauit:ſed a λύω/quod eſt ſoluo deriuatur.
Ptolemæ⁹ Liſa/urbs eſt Petrææ Arabiæ/teſte Ptolemæo.Liſus cum i latino/fluuius eſt Liſa
Ptolemæus Thraciæ.Eſt & duarũ urbium nomen:quarum una eſt in Creta:alia in Dal/ Liſus
Ptolemæus matia/teſte Ptolemæo.Lyſius cum y græco in prima duntaxat ſyllaba/fluui Lyſius
us eſt Archadiæ.Lyſias eadem ſcriptura/proprium fuit uiri nomen:& urbs Lyſias
in magna Phrygia/teſte Ptolemæo. Lateranum
Lateranum/& Lateranæ plurali tantum numero declinari poteſt.Vnde in le Lateranæ
genda ſancti Siluerii legitur.Veni ad portam/quæ appellatur Aſinaria/iux/ Lana
ta Lateranas.Locus eſt in Roma. Lanicium
Seruius Lana/& lanicium/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Seruio:ut eſt apud Virgi Locuples
Virgilius lium georgicorum tertio.
Sit tibi lanicium curæ.
Priſcianus Locuples/trium generum eſt/teſte Priſciano libro quinto/in hæc uerba dicẽte.
Appellatiua in es terminata/producta es ſyllaba/ſi ſint ad homines pertinẽ
Priſcianus tia/comunia ſunt:ut hæres:locuples:quod & neutrũ eſt.Hæc ille.& in ſingu
Cicero lari numero tam in i/q̃ in e ablatiuum terminat:ut idem tradit Priſcianus.
Horatius Cicero in frumẽtaria.In prouincia locupleti/& referta.Horatius ſermõe.xvi.
Ouidius In locuplete domo ueſtigia rubro ubi cocco.
Virgilius Lebes maſculini/& fœminini generis eſt.Ouidius heroidum.
Hierõymus Viginti fuluos operoſo ex aere lebetes.Virgilius libro æneidos quinto. Lebes
Tertia dona facit:gemioſq; ex aere lebetes.Hierõymus i Hezechiele cap.xi. Lebeta

hæc est lebes: uos autẽ carnes. Et paulo post. Hi sunt carnes: & hæc est lebes. Nonnunq̃ a λεβητα accusatiuo græco/nostri etiam hæc lebeta formauerũt.

Hierõymus Hieronymus in libro paralipomenon secundo capitulo. xxxv. Pacificas ue/ Porphyrius ro hostias coxerunt in lebetis/& cacabis/& ollis. Genus est uasis aenei/teste Caper Porphyrio super librum nonum iliados.

Marcellus Priscianus Virgilius Cæcilius Ennius Plautus Probus Persius — Lac Lacte Lactis — Lac/& lacte/in recto/dici potest/testibus Capro/Marcello/Prisciano. Virgilius. Lac mihi non æstate nouum/non frigore defit. Cæcilius. Quæ non peperit/ lacte non habet. Ennius annalium quarto. Ex Tyberi lacte hauriri. Plautus in muginaria. Neq; aqua aquæ/neq; lacte lacti (crede mihi) unq̃ similis. Lactes/& pluralis tantum numeri/& masculini generis ẽ/teste Probo. Persius. Emeris auriculas pulmone/& lactibus unctis. At uero Priscianus singulari numero/& fœminino genere/declinari præcipit. Quod etiam probat p Titinium in ferentinati dicentum. Graticula lactis agnina. Intestinum est.

Priscianus Titinius Seruius — Lacto Lacteo — Lacto lactas primæ coniugationis/nutricum est uerbum: Lacteo uero secundæ ubera sugentium/ut scribit Seruius.

Ennius Marcellus Pacuuius — Lapis Lapio — Lapis facit in genitiuo lapis/uel lapidis. Ennius annalium quinto. Occumbunt multi lœtum ferroq;/lapiq;/pro lapide. Inde fit lapio lapis uerbum/teste Marcello/Pacuuium inducente dicentem. Lapit cor cura: ærumna corpus conficit.

Priscianus — Lingo Linguo — Lingo lingis/& linguo linguis/a quo lingua descẽdit/Priscião teste efferri põt.

Vgutio Priscianus Virgilius Priscianus Caper — Lynter Lyntris — Lynter cum y græco/& t exili scribitur. Neq; a lino linis deriuatur/ut cum Catholico Vgutio somniauit: sed a λουτηρ teste Prisciano/prima diphthongi abiecta uocali/& n littera interposita. Virgilius. cauat arbore lyntres. Genus est nauiculæ: quæ ab Vgutione in dictione dromos/etiam hæc lyntris in recto declinatur. Et fœminini generis est/teste Prisciano: apud Græcos autem/masculini. Quo etiam genere/Hoc est masculino/nostri ueteres Græcorum instar protulere: ut Caper testat/& Probus.

Probus Caper — Liquor — Liquor tam neutro/q̃ masculino genere/antiqui protulerunt/testibus Capro/& Probo.

Probus Caper Probus Pompeius Seruius — Latex — Latex/tam fœminini/q̃ masculini generis/apud antiquos fuit: ut Caper/& Probus/attestantur. Et tam uinum/q̃ aquam/significare habet/auctoribus Pompeio/& Seruio. Virgilius libro æneidos primo. Regalis inter mensas/laticemq; lyæum. Idem. Sparserat & latices simulatos fontis Auerni.

Virgilius Virgilius Caper Probus Virgilius — Lembus Limbus Limbulus Limbellus — Lembus tam fœminino/q̃ masculino genere/ueteres protulerunt/testibus Capro/& Probo. Genus est nauiculæ. Limbus cum i latino/fascia est quæ uestium extremitatem ambit. Virgilius libro æneidos quarto. Sidoniam picto chlamydem circundata limbo. Et format diminutiue limbulus/& limbellus.

Donatus Vgutio Marcellus — Lorum Laurum Lora — Lorum/& cum au diphthongo laurum/enuntiari potest/teste Donato super tertiam comœdiam Terentii/dictum quidem (ut ait) a laurea triumphorũ: sub qua/mos erat captiuos uinciri: duciq; per pompam. Neq; ab eo quod elicium deriuatur/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Lora ea dicebatur/quom in uindemia expressisset acinis mustũ: & folliculos in doliũ/ut scribit. Marcellus. Varro d uita patrũ. Antiquæ mulieres maiores natu/bibebãt lorã.

Varro — Leuites Leuita — Leuites/& leuita/in recto dici potest: & diaconus uocatur.

Horatius Ouidius — Lemures Lemuria — Lemures pluralis tantum numeri/masculino genere/& lemuria neutro/declinari potest. Nocturnæ quædam erant quiritum uisiones. Horatius i epistolis. Nocturnos lemures/portentaq; Thessala rides. Ouidius in fastis. Ritus erat ueteris nocturna lemuria sacri. Vbi metri gratia/mu syllabam produxit.

Nonius Næuius — Loquutio Loquentia — Loquutio/& lequentia/in uno significato accipi possunt/teste Nonio/Næuium inducente dicentem in gallinaria. O pestifera pontica fera/trux tholuti loquentia: hoc ẽ uolubilis loquutio.

Homerus — Lindus — Lindus cum i latino scribitur. Ita enim in Homeri uetustissimo codice scriptum

Tortellius legi in secundo iliados.
λίνδον ἰηλυσόν τε καὶ ἀργινόεντα κάμειρον. Et in Simonidis antiquissi/
mo codice/etiam sic scriptum inueni.
τὸν ἐν ῥόδῳ κολοσσὸν ὀκτάκις δέκα
λάχης ἐποίει πήχεων ὁ λίνδιος. Tortellius autem cũ y græco scribi præ/
cipit.urbs fuit in insula Rhodo/teste Homero libro iliados præfato. Alia eo Lindum
Herodotus dem nomine est in dorica regione/teste Herodoto li.historiarum primo. Lydia
Ptolemæus Lindum/nomen est duarum urbium/teste Ptolemæo:quarum una Coryta Lydus
norum est:alia dauniorum in Britannia. Lydia cum y græco in prima sylla/ Lyde
Plinius ba/prouincia est in minori Asia/teste Plinio libro quinto naturalis historiæ.
Lydus cum y græco/proprium fuit uiri nomen:a quo/Lydia ipsa cognomi
Herodotus nata est/teste Herodoto libro historiarum primo. Lyde huius Lydes eadem
Iuuenalis scriptura/proprium fuit mulieris nomen:cuius meminit Iuuenalis satyra se
Seruius cunda/dicens.in condita pyxide Lyde.
Seruius Leo/communis generis est/teste Seruio super librum.xii.æneidos:etsi pro fœ Leo
Nonius mina/etiam leæna cum æ diphthongo dicatur:& lea/testibus eodem Seruio/ Leæna
Virgilius & Nonio. Virgilius georgicorum tertio.catulorum oblita leæna. Statius li/ Lea
Statius bro thæbaidos decimo. Leæ
Ouidius Vt lea/quam fœtam sæuo pressere cubili. Ouidius libro metamor.x.
Ptolemæus Pectus/& ora leæ/caudamq; draconis habebat. Lea item/insula quædam est
Ptolemæus iuxta Cyrenaicam Aphricæ regionem/teste Ptolemæo. Leæ pluralis tantũ
numeri/urbs est in Aphrica/ut idem Ptolemæus ostendit.
Priscianus Latro/communis generis est/testibus Prisciano/& Seruio super librum.xii. Latro
Seruius æneidos. Et(ut tradit Varro)latrones a latere dicti sunt/quasi laterones:qa
Varro circa latera esse leguntur:quos etiam satellites uocant. At uero Seruius/a λα
Seruius τρεύω/quod seruire significat/deriuatum uult esse uocabulum. Nã(ut ait)
latrones mercede obsequi/& seruire dicuntur. Quod etiam confirmare ui
Pompeius detur Pompeius/dicens. Latrones dicuntur conducti milites. Mos autẽ erat/
ut hos imperator circa se haberet:& primos mitteret ad omne discrimen.
Ouidius Laertes trium syllabarum/& Laerta/in recto/declinari potest. Ouidi. heroidũ. Laertes
Laertaq; satus/& per quos comitata redirem. Nonnunq̃ tamen & per synhæ Laerta
resim duarum corripitur syllabarum:quod in patronymico patet:ut ẽ apud Laertus
Ouidius Ouidium libro metamorpho.duodecimo.
Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis.pater fuit Vlyssis:qui & Laertius uoca
Liuius tus est. Liuius in odyssea. Neq; enim te oblitus sum Laertie noster.
Priscianus Laertie dixit pro Laerti/teste Prisciano/antiquorum more/qui proprium i
ius terminatorũ nominũ uocatiuũ/in e proferre solebãt:ut li.vii.edocebim9.
Pompeius Lingua(ut scribit Pompeius)non solum pars corporis dicitur:sed etiam diffe/ Lingua
rentia sermonum:promontorii quoq; genus non excellentis:sed molliter in Lingula
planum deuexi. Et format diminutiue lingula:& per concisionem n litteræ Ligula
Priscianus ligula/testibus Prisciano/& Pompeio/in hæc uerba dicente. Ligula per di/ Lingulaca
Pompeius minutionem linguæ dicta:alias a similitudine exertæ linguæ:ut in calceis:
Martialis alias insertæ:idest ĩfrã dẽtes coercitæ:ut ĩ tibiis. Pro ea/quæ calceorũ ẽ. Martia.
Non extrema sedet lunata lingula planta. Nonnunq̃ etiam(ut diximus)n ab
Iuuenalis iicitur:& li corripitur syllaba. Iuuenalis satyra quinta.
Et ligulas dimittere sollicitus/ne Tota salutatrix iam turba peregerit orbem.
Seruius Et est hoc significato/a ligando ligulam dictam Seruius tradidit. Quod ta/
Gellius men(ut prætactum est)Priscianus/& Festus/per diminutionem a lingua fie
ri uoluerunt. Nam & Gellius/ad similitudinẽ linguæ fieri uoluit/licet in alio
significato/ligulam dictam affirmauit/quom dixit:Ligula/genus est gladii
ad similitudinem linguæ. Et(ut puto)gladius ille est/quo aromatarii ad extra
henda e uasis unguenta/uti solent:quod alii etiam cochliare/quo aromata
Georgius uertuntur/interpretati sunt:ut Georgius. Quam nonnulli etiam lingulam/
Martialis licet ĩerudite/appellauere. Quod qdẽ Martialis hoc disticho ĩpbat/quo ait.
Quanuis me ligulam dicant equitesq;/patresq;/

Nonius Plautus Pompeius

Dicor ab indoctis lingula grammaticis. A lingula/uenit Lingulaca. Lingulacæ autem (ut scribit Nonius) uerbosi dicuntur. Plautus in Casina.
Lingulaca est: nam nunq̄ tacet. Lingulaca item/genus est piscis/dicente Pōpeio. Lingulaca genus piscis est: uel mulier auguratrix.

Lesbos Lesbius Lesbous — Horatius Horatius

Lesbos/insula est: a qua/fit Lesbius: & Lesbous/bo syllaba producta. Horatius oda prima.
Age dic latinum barbite carmen/
Lesbio primum modulate ciui. Idem in primo carminum.
Lesboum refugit tendere barbiton. hæc insula/alio nomine Mitylene uocatur: & est in mari Aegæo.

Linea Linus Linum — Ptolemæus Solinus Strabo Ptolemæus Virgilius Vgutio Virgilius

Linea cum i latino/ fluuius est Hispaniæ/teste Ptolemæo/alias Lethes uocatus/testibus Solino/& strabone/ut in dictione letum uidimus. In alio autem significato linea/notum est uocabulum. Linus cum i latino/isula quædam ē deserta iuxta occidentalem plagam Iberniæ/ut Ptolemæus ostendit. Fuit ēt Linus proprium uiri nomen: cuius meminit Virgilius in bucolicis/ dicens.
Vt Linus hæc illi diuino carmine pastor. Linum/notum est quid significat.
Neq; ab eo quod est lenis lene descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit: sed a λιμεω antiquo uerbo græco/quod detinere significat. Virgilius georgicorum primo.
Vrit enim lini campum seges: urit auenæ.

Lineo Lino Linio — Donatus Diomedes Phocas Priscianus Varro Terentius Tibullus Vgutio Virgilius Horatius Sedulius Lucretius Petrus

Lineo lines secundæ coniugationis/antiquum uerbum est græcum: quod detinere significat. Lino linis tertiæ/facit in præterito leui/teste Donato super Terentii eunuchum: ac etiam liui/testibus Diomede/& Phoca: nec non & lini/teste Prisciano/Varronem inducente dicentem in re rustica. Cum obline rit uasa. Terentius in eunucho. Releui omnia dolia mea. In supino autem/facit litum/li syllaba correpta. Tibullus.
Oblitus & musto feriet pede rusticus uuas Linio linis quartæ/format præteritum sc̄dm analogiam liniui: supinum linitum. Et tam linio/q̄ lino/ primam syllabam corripit: Etsi Vgutio dicat habere productam. Virgilius.
seruataq; mella
Thæsauris relines. Horatius in epistolis.
Nec socerum quærit: quem uersibus oblinat atris. Sedulius.
Membra operis natale lutum/per claustra genarum
Illiniens hominem/ueteri de semine supplet. Lucretius libro quarto:
melius uigilare sit ante
Qua docui ratione: cauereq;/ne illiniaris. Quare errauit Petrus Riga/quom dixit in Thobia.

Liniit — Petrus

Liniit hinc oculos: fit medicina patri. Placet etiam hoc loco nonnullos alios eiusdem Petri errores prodere: ne uersificatores/ illius auctoritati / plus q̄ oportet/innixos errare contingat. Petrus in libris regum.

Iosepus — Petrus

Inde refert Iosepus/quod mira gerens Eleazar. Nam teste Prisciano/nomia barbara/acutum in fine accentum detinentia/more latino declinata/accentum ipsum acutum retinent: & penultimam producunt syllabam: ut ab Adā/Adamus: a Iosep /Iosepus: a Iair/Iairus: ut est alibi apud eundem Petrum.
Mensa Leui splendet: curata nara Iairi. Idem in Luca.

Iacobus — Claudianus Alexander Petrus

Alphæi Iacobus Thaddæus/Bartholomæus. Na a Iacob/declinatione latia fit Iacobus/penultima (ut supra dictū ē) syllaba ꝓducta. Vnde Claudiaus ait.
Quid laceras uersus dux Iacobe meos? Simili etiam errore peccauit Alexander/quom dixit. Filius Alphæi Iacobiq; Maria/quiescunt/Petrus in genesi.

Polymita

Quæ Polymita fuit/oscula dando patri. Polymitus cum unico l/sequente y græco/& i latino in penultima syllaba/sequente t exili scribitur. Nomen est adiectiuum/id significans/quod uariis filis hoc est diuersorum colorum est contextum. Nam πολὺ multum/μιτος autem filum interpretatur. Et cum Polymita quatuor syllabas breues contineat/nec heroico/nec elego/nisi per proceleumaticum pedem/locari metro potest. Petrus in genesi.

Petrus Vt tua perspicue scripta Matthæe ferunt. Matthæus cū t exili i prima syllaba/
& th aspirato in secunda/& æ diphthongo scribitur: primamq; producit po
Alexander sitione syllabā. Quod etiā Alexāder cōfrater meus obseruauit/quom dixit. Matthæus
Matthæum legitur: psalmos erat ante legendum. Quod tamē/q̃ congruum
Petrus sit/ipse uiderit. Petrus in exodo.
Romulus Cum fimo/uituli carnes/corriumq; crematur. Fimus primam corripit sylla Fimus
Petrus bam. Romulus.
Dum rigido fodit ore fimum/dum quæritat escam. Petrus.
Septima lux celebris/hebdomada septima festis. Hebdomada cum aspirato
initio/& hebdomas/in recto/declinari potest: ut in ipsa dictione uidimus. Hebdoma/
Petrus Et do syllabam corripit: ut est apud eundem Petrum in Daniele. da
Petrus Septem sic annos hebdomas una facit. Petrus in leuitico.
Aurea facta foris simulans hypocrita fingit. Hypocrita cum y græco i prima Hypocrita
syllaba/& i latino in penultima/& c & t exilibus scribitur: componiturq; ex
ὑπό qđ est sub (quod & corripit primā syllabam) & κρίσισ iudicium. Et di/
Petrus ci potest a nostris simulator. Petrus in Luca.
Praua relinque: tuum non miniscaris opus. Miniscor uerbum/quod in usu nō
Petrus est/nisi in compositione/ut comminiscor/reminiscor/ni syllabam positio/ Miniscor
ne producit. Petrus in Luca.
Hydropicum curat Iesus: & ne primo recumbas. Hydrops huius hydropis Hydropicus
cum aspirato principio/& y græco scribitur: & dro syllabam producit: qa
Horatius apud græcos ω mega est. Horatius in epistolis.
Macer Si noles sanus/cures hydropicus: & ni. Simili quoq; errore peccauit Macer/
Petrus quom ait.
Hydropicis sic humores desiccat aquosos. Petrus in Luca.
Bartimæus Timæi filius/unus erat. Bartimæus quatuor syllabarū/& Timæ Bartimæus
us trium/cum t exili/& i latino/& æ diphthongo in penultima syllaba scri Timæus
Sedulius bitur: quam etiam naturaliter producit. Vnde Sedulius ait.
Petrus Dum residens cæcus Timæi filius/illud. Petrus in Luca.
Cæsareum numisma uidens quod monstrat Hebræus. Numisma primam Numisma
Martialis corripit syllabam. Martialis.
Horatius Cur data sint equiti bis quinq; numismata/quare. Horatius.
Petrus Rettulit acceptos regale numisma philippos. Petrus in Luca.
Partitio quasdam scissuras schismate gignit. Partitio a partitu supino huius Partitio
Petrus uerbi partior/formatur: & ti syllabam producit. Petrus in leuitico. Epopa
Vpupa/quæ melius ita dicitur epopa/nidum. Epops/melius q̃ epopa/hæc Epops
Ouidius uolucris declinatur: & primam corripit syllabam. Ouidius li. metamor. vi. Vpupa
Alexander Nomen epops uolucri: facies armata uidetur. Quin etiam upupa u sylla/
bam corripit. Alexander neq̃.
Petrus Cum fulicis/upupisq;/petunt excelsa uolando. Petrus in libro numerorum.
Caper Humana Pilus est in carne superius/illud. Superius a supra/uel supera (ut Superius
Tullius tradit Caper) cōparatiuū est. Supera autē/pe syllabā corripit. Tullius i Arato.
Huic supera duplices humeros affixa uidetur
Tullius Stella micans. Idem in eodem.
Toruus draco serpit subter/superaq; retorquens
Priscianus Sese. Quod etiam Priscianus tractatu de præpositione annotauit. Petrus
Petrus super libros regum.
Petrus Initium fidei designant hostia portæ. Initium cum quatuor syllabas breues Initium
Petrus contineat/metro heroico capi non potest. Petrus in Thobia.
Leue gerunt: & eos gratia summa replet. Leuis leue/non onerosum/le syllabā Leue
Virgilius corripit. Virgilius libro æneidos duodecimo.
Petrus Corytiq; leues humeris/& lœtifer arcus. Petrus in Daniele.
Hariolus regis soluere uisa nequit. Hariolus cum aspirato initio/proceleu/ Hariolus
Petrus maticus pes est: qui quatuor syllabis breuibus constat. Petrus in Daniele. Tibia
Sunt tibiæ ferrum/quædā pars ferrea dura. Tibia cū t exili/& i latio utrobiq;

Horatius primam producit syllabam. Horatius in arte poetica.
Petrus Tibia non ut nunc orichalco iuncta/tubæq;. Petrus in Iudith.
Ræticulum sericum scriptura uocat conopeum. Sericus/se syllabam produ Sericus
Virgilius cit. Sic etiam conopeum/primam producit syllabam: Virgi. li. æneidos. i. Conopeū
Iuuenalis Velleraq;/ut foliis depectunt tenuia Seres. Iuuenalis.
Vt testudineo tibi Lentule conopeo. Vbi spondeus quintum locum detinet.
Petrus Petrus in libro Maccabæorum. Maccabæus
Iudas cognomen cui Maccabæus erat. Maccabæus cum gemino c exili/& æ
diphthongo scribitur: & primam producit positione syllabam. Petrus in li/
Petrus bro Maccabæorum.
Ergo Gorgias/Ptolemæus/Nicanor/ab illo. Ptolemæus tetrasyllaba dictio
cū p in initio/& t exili/& unico l sequente e/& æ diphthongo in penultima Ptolemæus
Petrus syllaba scribitur: quam & naturaliter producit: ut est apud eundem Petru
Lucanus Facta Pompeii nece Mithridati Ptolemæo. Lucanus.
Petrus Ius/& fas/multos faciunt Ptolemææ nocentes. Petrus in libro Maccabæorū.
Facta Pompeii nece Mithridati Ptolemæo. Mithridates cum i latino utrobi Mithridates
q;/& th aspirato in secunda/& t exili in ultima syllaba scribitur: & penultimā
Manilius producit. Marcus Manilius libro. iiii.
Iuuenalis Post uictas Mithridatis opes/pelagusq; receptum. Iuuenalis satyra. xiiii.
Petrus Ocyus Archigenem quære: atq; eme quod Mithridates. Petrus in Luca.
Hic ager acheldemac sermone uocatur Hebræo. Acheldemac secundam syl Acheldemac
labam positione producit. Vnde in Eua columba legitur.
Petrus Campus acheldemac. Petrus in Luca.
Hierōymus Sed solui Barabbam non Christum/Poscit Hebræus. Barabbas auctore Barabbas
Hieronymo Syrum est uocabulum: ex bar/qui apud illos filius dicitur/&
abba qui est pater/compositum. Ideoq; cum geminato b scribitur: mediāq;
Sedulius syllabam positione producit. Sedulius.
Petrus Tunc coluere Bahal: tunc elegere Barabbam. Petrus in Luca.
Scripsit Origenes/q; non tenebrosa fuerunt. Omnia enim nomina in genes Origenes
Petrus termiata/ge syllabā corripiūt: ut in initio libri ultimi differem⁹. Petrus ī Luca.
Post Parasceuen lux quæ sequitur/Pharisæos. Para præpositio græca primā Parasceue
Alexander syllabam corripit. Vnde Alexander ait.
Præcedente para/breuiatur læsio longa: hoc est Paralysis. Errat tamen Ale
xander in deriuatione huius uocabuli: dum ex græco/& latino/esse composi
tum putat. Nam paralysis cum y græco in penultima syllaba/a παραλυω/
Petrus quod significat dissoluere/deriuatur. Petrus in Luca.
Ante diem sabbati dum licet illud agi. Sabbatum cum gemino b scribitur: Sabbatum
Persius primamq; syllabam positione producit. Persius. recutitaq; sabbata palles.
Iuuenalis Iuuenalis satyra sexta.
Petrus Obseruant & ubi nudo pede sabbata reges. Petrus.
Candacis regina uirum iam duxerat istum. Candacis/Aegypti regina fuit: & Candacis
Iuuenalis da syllabam corripit: sicut Salmacis: Atracis. Iuuenalis.
Ouidius Candacis Aethiopum dicant arcana. Ouidius libro metamorph. xv.
Ouidius Cui non audita est obscænæ Salmacis unda. Idem libro primo de amore.
Petrus Atracis ambiguos traxit in arma uiros. Petrus in Luca.
Dum uenis in regnum Christe memento mei. Venis/nis syllabam producit. Venis
Arator Simili quoq; errore peccauit Arator/quom in initio heroici uersus/aduenis
Sedulius dixit. Idem & Sedulius errauit/quom ait.
Peruenis ad Christum. Peccauit etiam Sedulius in hoc uerbo excutite/cu syl
labam contra naturam producendo: in abluta/lu syllabam breuiando: in iu
Petrus gis iuge/iu syllabam corripiendo. Petrus in libro numerorum.
In terram sanctam deus imperat idola toli. εἴδωλον cum ει diphthongo/& Idolum
ω mega in media syllaba apud Græcos scribitur: quæ littera ubiq; producta
Homerus est. Vnde Homerus libro iliados uigesimotertio ait.
Arator τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ εἴδωλα καμόντων. Consimili errore peccauit

Prudentius Arator/quom dixit. Claudicat/Aegyptum cũpiens/atq; idola quærens!
Sic & Prudentius in pſychomachia/ dicens.
Alexander Quoſq; uiros/nõ ira fremẽs/non idola bello. Errauit & Alexãder/quom ait.
Petrus Idola dic longum:tamen inuenies idolatra. Petrus in geneſi.
Tu prior egreſſum fac:& coniunx tua: nati
Poſtea. Fac pro face per apocopen dicitur. Et ſicut facio fa ſyllabam corripit/ Fac
Ouidius ſic & fac c correptũ habet. Ouidius heroidum. Poſtea
Phylli fac expectes demophoonta tuum. Poſtea/unica dictio/a ſyllabam ꝓ/ Allophyluſ
ducit. Petrus.
Crine/q; allophylis hoſtibus ille datur. Allophylus(ut in ipſa dictione uidi/
mus)cum gemino l/& y græco/ſequente unico l ſcribitur:& dici poteſt alieni
gena. Quod autem ibi in a littera dubius Petrum induxi/nuperrima lectio/
ne certior effectus/excluſo procul dubio/hic certius annotaui. Nam(ut ibi/
Statius dem diſſeruimus)allophylus phy ſyllabam producit. Statius li.i. ſiluarum.
Hunc quoq; perq; nouem tenuit Pamphyla meſſes. Nam ex παμ/& φύλοσ
Petrus componitur. Petrus in libro numerorum.
Ollarum carnes/peponum fercula porros. Peponum neutro genere apud Pepo
Homerus Græcos declinatur:& primam corripit ſyllabam. Homerus li. iliados. ii. Peponum
ὦ πέπορεσ. κάκ᾽ ἔλεγχε ἀχαιίδ-εσ οὐκέτ᾽ ἀχαιοι. πέπορεσ ideſt molles/& im
belles/ꝑ metaphoram a Peponis:quæ tactu mollia ſunt. Errauit etiam Ara/
Arator tor & alibi/quom ait. cui tangere non ſum
Calciamenta pedum dignus:neq; ſoluere ſummam
Quæ ligat excelſas humilis corrigia plantas. Nam calciamentũ metro capi Calciamẽtũ
non poteſt heroico:neq; calciamen:aquo calciamentum formatum eſt. Corrigia
Corrigia cum duplicato r/a corrigo corrigis/ex con/& rego deriuatur: & ri Profeſſio
Arator ſyllaba correpta eſt. Idem. Profeſſio uera
Ouidius Mendaci de teſte ſonat. Profiteor pro ſyllabam corripit. Ouidius in faſtis.
Columella Non eſt de tetricis/non eſt dea magna profeſſis. Columella libro .xi.
Arator Vimq; ſuam idcirco profitetur noĩe Graio. Arato.
Arator nullaſq; uolens contingere menſas/Eſuris ad facinus. Idem. Eſuris
Aduenis incluſo ſoluere uincla gregi. Nam eſurio eſuris/aduenis/is ſyllabã Aduenis
producunt. Arator.
Arator Forma ſacrificii perfecti priſca/caniſtro
Tres panes offerre iubet. Sacrificium cri ſyllabã corripit:nec metro capi po Sacrificium
Ennius teſt heroico. Ennius.
Arator Sic nos ille ſuos diis ſacrificare puellos. Melius dixiſſet Arator hoc modo
Sacrifici forma/ pro ſacrificii. Arator.
Auſtralem celebrare uiam/quam ſpado iugatis
Iuuenalis Aethiopum pergebat equis. Spado/eunuchus dicitur:& ſpa ſyllabam cor Spado
ripit. Iuuenalis ſatyra prima.
Cum tener uxorem ducat ſpado/Meuia Tuſcum
Martialis Figat aprum:& nuda teneat uenabula mamma Martialis.
Nec ſpado iam/nec mœchus erit te præſide quiſq̃:
At prius(o mores)& ſpado mœchus erat.
Lepra/græcum eſt uocabulum. Neq; ex prurigo/& leo les componitur/ut cũ Lepra
Vgutio Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio.

MAchæra cum ch aſpirato/& æ diphthongo ſcribitur. Neq; a Machæra
Vgutio macto/uel macero/deducitur/ut cum Catholico ſomniauit
Vgutio:ſed græcum magis eſt uocabulum:quæ apud nos gla
Iuuenalis dius tranſfertur. Et producit mediã ſyllabã. Iuuenalis ſatyra. vii.
Oſtẽdatur/ames nomen/ uictũq; machæræ: ideſt gladii: hoc
Domitius eſt per metonymiam gladiatoris. Vbi Domitius/proprium dixit fuiſſe no/
Tortellius men præconis. Tortellius macellum interpretatus eſt.
Seruius Macellum cum unico c/ & duplicato l ſcribitur. Quod quidẽ uocabulũ Seruius Macellum

Donatus a græco deductum tradidit:Donatus super Terentii eunuchū/a mactandis Macellus
Pompeius pecoribus dictum uoluit:Pompeius a quodam cui nomen Macello/appel/ Macucatus
latum dixit. Qui Macellus in urbe(ut ait)latrocinium exercebat. Quo ut per Macella
git damnato/censores Aemilius/& Flauius/postea statuerunt/ut ĩ domo eius
Nonius opsonia uænderentur. Macellus item idem/est qui & macilentus/teste No/
Lucillius nio. Vnde Lucillius libro sexto ait.
Si nosti/non magnus homo est/nasutus/macellus. Macella urbs est mediter
Ptolemæus ranea Siciliæ/ut in cosmographia Ptolemæus ostendit.
Nonius Maceries/& maceria/in una significatione accipi possunt/teste Nonio. Paries Maceries
Sisenna is uocatur/quo uineæ/uel horti/claudi solent. Sisenna libro historiarum.iii. Maceria
Post uillarū maceries/& parietinas/quinq; cohortes in insidiis reliqt. Mace/ Maceratio
Nonius ries item pro maceratione ponitur/teste Nonio/Aphranium inducente di/
Aphranius centē in excepto. facere illi satis uis/q̄ta illius mors/sit maceries tibi. Rursum
maceria/mēbrana secūdinarū uocatur:quā alio noīe steram appellant.
Nonius Macies/macritudo/macor/in uno signignificato dici potest/auctore Nonio. Macies
Magister cum g scribitur:non autem cū duplicato ii/hac uidelicet scriptura maii Macritudo
Vgutio ster/ut scribi præcepit Vgutio. Nam si cum duplicato ii scriberetur/primam Macor
Persius syllabā ꝑduceret:cū tamē constet correptā esse/dicente Persio satyra.v. Magister
Rem populi tractas:barbatum hoc crede magistrum Magester
Vgutio Dicere.neq; ab eo qui est maior/magister deducitur/ut Vgutio somniauit.
Pompeius Sed a magis descendit/ut scripsit pompeius/in hæc uerba dicens. Magistri/
non solum doctores artium/sed etiam pagorum societatum/uicorum/col/
Seruius legiorū/equitum/dicuntur:quia omnes hi magis cæteris possunt. Et Seruius
ait. Magistri appellantur ii/quibus præcipua rerum cura incumbit:& qui ma
gis/q̄ cæteri/diligentiam & sollicitudinem/rebus quibus præsunt/habere de
bent. Antiqui ēt/sicut magis/& mage/ita magister/& magester dixerunt.
Mantæle huius mantælis cum t exili/& æ diphthōgo/& unico l/& mantælum/ Mantæle
Seruius Seruio teste/declinari potest:cōponiturq; ex ea/quæ est manus/& tæla. Oui Mantælum
Ouidius dius libro fastorum tertio. Mantile
Lucillius Dixerat ad dextram uillis mantælle solutis. Lucillius.
Plautus mappas/mantælla/merumq;. Plautus.
Nechis sycophantiis/nec phucis/ullum mantælū obuiā est. Nōnunq̄ muta/
mus æ diphtongū in i:& dicimus mantile:ut in multis fieri cōsueuit:ut a quæ
Martialis ro inqro:a cædo incido:a lædo illido:ab æquus iniquus. Martialis.
Virgilius Mantile e mensa surripit Hermogenes. Virgilius libro æneidos primo.
tonsisq; ferunt mantilia uillis.
Virgilius Maturo maturis primæ coniugationis est/dicente Virgilio. Maturo
Ouidius Maturate fugam. Matureo matures/secundæ. Ouidius libro metamor.xiiii. Matureo
Hæc tibi nubilibus primum maturuit annis. Ponitur nonnunq̄ maturo/pro Maturio
Hierōymus matureo. Hieronymus in Iohele capitulo ultimo. Mittite falces:quia matura/
uit messis. comperitur etiam maturio maturis quartæ coniugatōis:ut ē apud
Quintiliāus Quintilianum de causis. Cōtra libidinē maturire non potest.
Prisciāus Matur/& maturus matura matur/declinarūt pōt/teste Prisciano:& a matur(ut Matur
ait)fit superlatiuus:a gradus maturimus maturus uero/maturissimus. Maturus
Cicero Mausolus trium sillabarum/propriū fuit uiri nomen:a quo/mausolum sepul/ Mausolus
Plinius chrum dictum est. Nam trisyllabum Cicero protulit/& Plinius:& ĩ noctibus Mausolum
Gellius atticis Gellus. Sed & mausoleum tetrasyllabum comperitur. Martilis. Mausoleū
Martialis Aere nec in uacuo pendentia mausolea:ubi etiam spondeus locum qntum Mæsolus
Lucanus detinet:ut est etiam apud Lucanum libro.viii.
Propertius Pyramides claudunt:indignaq; mausolea. Propertius.
Martialis Vel Mausolei diues fortuna sepulchri. Martia. itē trisyllabū ꝑtulit/quom ait.
Tortellius Mausoli saxis/pyramidūq; leges:ubi Tortellius legit Mauseoli cum e ante o.
Ptolemæus Mæsolus cum æ diphthongo/fluuius est indiæ/teste Ptolemæo.
Mus græcum uocabulum est:qui apud illos μυσ cum y græco scribitur. Et facit Mus
Laurentius in genitiuo plurali murium/ut in Raudensem tradit Laurentius. Quod ēt Musculus

Hierōymus auctoritate Hierōymi cōprobatur in libro primo regum capitulo sexto/ita Muscus
dicentis. Facientisq; similitudines anorū uestrorum:& similitudines muriū/q Musca
Romulus demoliti sunt terrā. At uero Romulus/metri gratia/murū ꝓtulit/quom ait. Muscula
Carolus Cursitat hinc murum ludere promta cohors. Simili quoq; modo ꝓtulit Ca/ Muschus
rolus Arretinus/quom dixit ī initio batrachomyomachiæ.
Ranarū/murumq; simul. Mus format diminutiue musculus. Musculus itē/
cochlea aquarum est:& nauigii genus. Muscus/lanugo quædam est uiridis/ī
Virgilius locis humidis crescens. Virgilius. musco circundat amaræ Corticis. Musca/pa
Boœtius ruum uolatile/format per diminutiōem muscula. Boœtius. Quid ībecillius
homine/quos morsus muscularū necat? Muscus cum ch aspirato/animal est
quadrupes/ad muris similitudinem:iuxta cuius umbilicum/sanguinem na/
scitur apostema inter carnem/& corium:quod cum pelle ablatum/preciosū
muschum cōficit.
Musio/& murilegus/animal ē quadrupes:q alio noīe Cattus appellatur. Musio
Pōpeius Meditullium cū duplicato l/ab ea quæ ē/tellus/dictum est quasi meditellium/ut Murilegus
Vgutio auctor est Pompeius:Neq; a tollo tollis descendit/ut Vgutio somniauit. Meditulliū
Pōpeius Mamers huius mamertis/lingua Osca/teste Pompeio dicitur:qui alias Mars hu Mamers
ius Martis/& Mauros huius Maurotis declinatur. Mars
Messena huius messenæ cum duplicato s/& messene huius messenes/in recto/d Mauors
Statius clinari potest. urbs est Græciæ propinqua Pylo:de q̄ Statius li:thebaidos.iiii. Messena
Plinius Planaq; Messene/montanaq; nutrit Ithome. Mesana cum unico s/sequente Messene
a/urbs est Siciliæ propinqua pelloro/teste Plinio libro tertio naturalis histo Mesana
riæ:quæ a Græcis μεσηνη dicitur.
Prisciāus Maspiter/martis pater/facit in genitiuo Maspitris/& Maspiteris/teste Prisciāo. Maspiter
Martir cum t exili/& y græco scribit:& nō nunq̄ more græco/cū s in fine termi/ Martyr
Augustinus nat martys.& ap̄ nos testis transfertur/auctore Augustino/ī sermōe martyrū. Martys
Ennius Maritus/nō tantū uir/sed etiam masculum animal dicitur:ut est apud Ennium. Maritus
Pecudi dare uiuam marito. Marita/marito copulata uocatur/dicēte de Vio/ Marita
Papinius lāthilla Papinio li. siluarū p̄mo. atq; noua gestit minor ire marita:ubi chalco Maritha
Ouidius graphi nouo marito impresserūt. Ouidius libro metamor. duodecimo.
Victus est a timido Graiæ raptore maritæ. Maritha neutri generis cum i lati/
Ptolemæus no/& th aspirato/montes sūt fœlicis Arabiæ/teste Ptolemæo.
Matrix huius matricis format diminutiue matricula/mater uero/matercula. Ho Matrix
Horatius ratius in epistolis. Matricula
Dum pueris oīs pater/& matercula pallet. Matertera/soror matris dicit:quæ Mater
& matruelis uocatur. Matrueles itē/filii/& filiæ materteræ appellantur. Matri Matercula
Vgutio mes/non is dr/cui mater defuncta ē/ut inscius tradit Vgutio:sed cui mater ad Matertera
Pompeius huc uiuit/auctore Pompeio/in hæc uerba dicente in dictiōe flaminia. Flami Matruellis
nia(inqd)dicebat sacerdotula/quæ flaminicæ diali præministrabat:eaq; pa Matrimes
trimes/& matrimes erat:idest patrē/matrēq;/adhuc uiuos habebat. Hæc ille.
Massilia cū duplicato s/& i latino utrobiq;/& unico l scribitur. urbs est in Nar/ Massilia
Solinus bonensi prouincia/testibus Solino/& Iustino libro. xliii. cuius meminit Luca Massiliēses
Iustinus nus libro tertio/dicens. Massylia
Lucanus Quanuis Hesperium mundi properemus ad axem/ Massyli
Martialis Massiliam delere uacat. Martialis. Massylei
Fumea Massiliæ ponere uina potes:ubi si syllaba/correpta est. ab hac Massi/
Ptolemæus lia/Massilienses dicti sunt. Ptolemæus ponit duas Massilias in Gallia Narbo/
nensi :quarum unam dicit esse Comanorum:aliam Sallyum. Massyllia cum
duplicato s/& y græco in secunda syllaba/& unico l/& i latino in penulti/
Seruius ma/urbs est mediterranea Libyæ/teste Seruio super librum æneidos quar/
Lucanus tum: de qua meminit Lucanus libro quarto/quom ait.
Et gens quæ nudo residens Massylia dorso:ubi sy sylaba producta est. Et ab
Syllius hac massyllia/massyli/& massylei/uocitati sunt. Syllius libro secundo.
Martialis Hic medius iuuenum Massylæ gentis in agmen. Martialis.
Martialis Auditur q̄tum Massyla per auia murmur. Idem.

Et Maſſyleum uirga gubernat equum.
Terentius Medeor/datiuo/actõ/genitiuo a parte poſt/iũgi poteſt. Terẽtius in Phormione. Medeor
Hierõymus Quas cum res aduerſæ ſint/minus mederi poſſis. Hieronymus in Hieremia
threnorũ capitulo .ii. Magna eſt uelut mare contritio tua. Quis medebit tui?
Medicor/deponens eſt uerbũ:& tam accuſatiuũ/ q̃ datiuũ/regere poteſt/teſte Medicor
Seruius Seruio ſuper librum ſeptimũ æneidos. Virgilius. Medico
Virgilius Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum Mendico
Virgilius Eualuit. Idem georgicorũ ſecundo. & olentia Medi
Ora fouent illo:& ſenibus medicantur anhelis. Comperitur etiã medico me
Virgilius dicas actiuũ:ut eſt apud Virgiliũ georgicorũ primo.
Iuuenalis Semina uidi equidẽ multos medicare ſerẽtes. Mendico aũt/di ſyllabã produ
Iuuenalis cit. Iuuenalis ſatyra tertia. & eiectis mẽdicat ſilua camenis. Idem ſatyra .vi.
Arcanam Iudæa tremens mendicat in aurem.
Horatius Medea/proprium fuit mulieris nomen:& producit mediam ſyllabam. Horati/ Medea
us in arte poetica. Media
Ne pueros corã populo Meda trucidet. Media/prouintia eſt aſiæ:a qua/Me/ Medi
di/& Medici/appellati ſunt. Inde medica/quædã hærba cognominata eſt. Et Medici
ubiq; me ſyllaba producitur. Medicus aũt/& medica/& medicus medica me/ Medica
Horatius dicũ/a medeor/me ſyllabã corripiunt. Horatius/quod medicorũ eſt/ Medicus
Ouidius Promittunt medici:tractant fabrilia fabri. Ouidius de remedio.
Carminis/& medicæ Phœbi reptor opis.
Megaris/regio eſt in Achaia. Megara huius megaræ/opidum eſt Megaridis/te Megaris
Ptolemæus ſtibus Ptolemæo/& Põponio. quo ẽt noĩe/filia Creõtis uocata ẽ:de q̃ Marti. Megara
Pomponius Tu megaram credis non habuiſſe nates. Eſt & eiuſdem nominis Megara/op Meura
Martialis pidum in Sicilia. quod tamen neutro genere/plurali tantum numero decli/ Megæra
Seruius natur/teſte Seruio ſuper librũ .x. æneidos:quod etiã Meura a nõnullis dicitur
Ptolemæus ut Ptolemæus ſcribit. Sed & ſingularis numeri comperitur fœminini generis
Syllius libro .xiiii.
Nec maior Megara. Megæra cum æ diphthongo in media ſyllaba/una eſt ex
Claudianus tribus infernalibus furiis:& producit mediam ſyllabam. Claudianus de laudi
bus Stiliconis.
Virgilius Improba mox ſurgit triſti de ſede Mægera. Virgilius libro æneidos .xii.
Lucanus Quas/& tartaream nox intẽpeſta Megæram. Lucanus libro primo.
Horruit Alcides uiſo iam dite Megæram. Alia furia uocatur Alecto:alia Tiſi
Orpheus phone:quas tres uno uerſu Orpheus comprendit/dicens in argonautico.
Τισφόνη τε καὶ ἀληκτω καὶ δῖα μέγαιρα.
Menſa/notum eſt quid ſignificat/Menſis/notũ etiã uocabulum eſt:a quo/fit mẽ Menſa
Priſcianus ſtruus/& menſurnus/teſte Priſciano. Inde fluxus ſanguinis menſtruus:qui ſci Menſis
Cicero licet mulieribus/ſingulo quoq; menſe euenire ſolet:dũ conceptui aptæ ſunt. Menſtruus
Cicero primo rhæthoricorũ. Pars quædã æternitatis/cũ alicuius animi men Menſurnus
ſurni/diurni/nocturni/ueſpertini certa ſignificatione.
Mel huius mellis cum duplicato l ĩ obliquis ſcribitur. Melos cum unico l neutri Mel
generis/indeclinabile eſt. Sunt tamen qui melus huius meli ſecunda declina/ Melos
tione declinãt:ſicut & chaos indeclinabile/& chaus huius chai/ſecundi ordi/ Melus
Priſcianus nis/teſte Priſciano. dici poteſt dulcis modulatio:quem præcipue cantum uo Melas
lunt eſſe paſtoralẽ/ut dixit Acron ſuper librum tertium carminum Horatii. Melan
Ptolemæus Melos item eadẽ litterratura/fœminini generis/inſula quædam eſt cretæ ad Meles
Ptolemæus iacẽs:& eiuſdẽ nominis urbs ĩ ea/teſte Ptolemæo. Melas cum unico l ſequẽte Melo
Ouidius a/mons eſt Homeritorũ in fœlici Arabia/teſte Ptolemæo. Melas itẽ eadẽ lit/ Melus
Ouidius teratura:fluuius ẽ Mygdoniæ/dicente Ouidio libro metamor. ſecundo.
Mygdoniuſq; Melas. Alius eodem nomine fluuius eſt in Scilia:de quo Ouidi
Ouidius us faſtorum quarto.
Sacratumq; Melam/paſcua læta boum. R urſum alius eſt eiuſdem nominis ĩ
Plinius Cilicia/teſte Plinio libro quinto. Alius Melas eſt fluuius in Thracia/teſte eo
Plinius dem Plinio li. præfato. Alius in Bœotia/teſte Herodoto libro hiſtoriarũ .vii.

Herodotus Melan cum unico l/nigrum ſignificat. Meles cum unico l/ſequente e/fluuius
Solinus eſt prope Smyrnam/teſte in collectaneis Solino: cuius meminit Statius li/
Statius bro ſiluarum tertio/dicens.
Smyrna tibi gentile ſolum: potuſq; uerendo
Statius Fonte Meles. Et facit i genitiuo Melis & Meletis. Statius libro præfato i gene/
thliaco Lucani. Gratior nobilior Melete Bætis. Meles item animal eſt: quod
alias maturellum uulgus appellat. Melo cum unico l/fluuius eſt/qui alio no/
Feſtus mine Nilus uocatur/teſte Feſto. Melus huius meli maſculini generis/animal
eſt: quem alias taxum appellant.
Mænalus cum æ diphthongo ſcribitur. Neq; a mene/quæ eſt luna/uel defectus/ Mænalus
Vgutio deducitur/ut cũ Catholico ſomniauit Vgutio. Mons eſt Arcadiæ/teſte Pli/
Plinius nio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ/maſculini quidẽ generis in ſingulari: in plura
Diomedes li uero numero/neutri/teſtibus Diomede/& Phoca. Virgilius egloga ultia.
Phocas Pinifer illum etiam ſola ſub rupe iacentẽ.
Virgilius Mænalus. Lucanus libro tertio.
Lucanus Sicanias Alpheus aquas/tunc Mænela liquit.
Mæander cum æ diphthongo/& Mæandrus/in recto/declinari põt. Neq; a meo Mæander
Vgutio meas deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Fluuius eſt Phrygiæ/di Mæandrus
Ouidius cente Ouidio libro metamor.nono. Mæandrũ
Non ſecus ac liquidis Phrygius Mæander in undis. Mæander/item genus eſt
Marcellus Picturæ/ut ſcribit Marcellus: quod Feſtus neutro genere Mæandrum uocat/
Feſtus quom ait. Mæandrum/genus Picturæ: dictum a ſimilitudine flexus amnis: q
Virgilius Mæandrus appellatur. Virgilius libro æneidos primo.
quam plurima circum
Prolemæus Purpura mæandro duplici Melibœa cucurrit. Mæandrus item/a Ptolemæo.
mons quidam Indiæ ponitur.
Menãder abſq; æ diphthongo/& Menãdrus/in recto/declinari poteſt. Propri Menãder
Ouidius um fuit Græci poetæ nomen/de quo Ouidius libro pmo de ſine titulo. Meandrus
Vixerit & meretrix blanda/Menãdrus erit.
Myrtus cum y græco/& t exili ſcribitur. Neq; a mari deriuatur/ut cũ Catholico Myrtus
Vgutio ridiculus ſomniauit Vgutio. Arbuſcula ẽ nobis notiſſima: & (ut dicũt poetæ) Myrtetum
Seruius Veneri ſacra: ut etiã teſtis eſt Seruius ſuper ſecundũ georgi. A qua/fit myrte Myrteta
Priſcianus tum/neutri: & myrteta fœminini generis/teſte Priſciano: myrteus adiectiuũ. Myrteus
Platus Plautus in aularia. Neſcio qui ſeruus e myrteta proſiluit. Tibullus.
Tibullus Et gerit in ſigni myrtea ſerta coma. Myrtouum cum y græco/& t exili/Pela/ Myrtous
Iginus gus eſt/ artis maris Aegæi nomen/a Myrtilo/qui teſte Igino de aſtronomia Myrtilus.
Ouidius poetica/Mercurii filius fuit/ex Clytia/cognominatum. & producit to ſylla/
bam. Ouidius heroidum.
Horatius Et qui myrtoas crimine ſignet aquas. Horatius in primo carminum.
Myrtoum pauidus nauta ſecet mare. Myrtilus aũt cum y græco in prima/&
Statius t exili/& i latino in ſecunda ſyllaba/& unico l/mediam corripit. Statius libro
thebaidos ſexto.
Myrtilus/& uolucri iam iamq; relinquitur axe.
Statius Margo huius marginis maſculini/& fœminini generis eſt. Statius libro thæbai/ Margo
dos quarto. Margus
Iuuenalis Soluerat Heſperii deuexo margine libri. Iuuenalis.
Ptolemæus Plena iam margine libri. Margus/fluuius eſt inſignis Margianæ Prouinciæ/
teſte Ptolemæo.
Horatius Mergus/auis eſt genus/quem nonnulli mergonem appellant. Horatius ſermo Mergus
ne.xii. Si quis nũc mergos ſuaues edixerit aſſos. Mergulus/id inſtrumentum Mergo
eſt/quo lãpadis lychnus continetur/alias emunctorium uocatum. Merga/fur Mergulus
cula eſt/qua cereales mergites feruntur. Merges huius mergitis/manipulus ẽ Merga
Virgilius cerealis. Virgilius libro georgicorum ſecundo. Merges
Aut fœtu pecorum/aut cerealis mergite culmi. Mergus huius mergoris neu/
tri generis/genus eſt uaſis: quam nonnulli ſitulam appellant.

Merda/fœminini generis est. quod Vgutio neutro genere merdũ declinari posse tradidit. Notum est quid significat/dicente Horatio.

Merdis coruorum caput inquinabis.

Mænas huius mænadis cum æ diphthongo scribitur. Neq; a mene/qui est defectus descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Sed a μαίνομαι quod furere significat. Persius. & lyncem mænas flexura corymbis. Sacrificula Bacchi dicitur. Fuit etiam propriũ uiri nomẽ: q pro Christi fide martyriũ passus ẽ. Mænæ pluralis tm̃ numeri/urbs est Siciliæ mediterranea/teste Ptolemæo.

Murus/& mœrus cũ œ diphthongo/in uno significato dici põt/teste Seruio super li. x. æneidos. Vnde Virgilius li. præfato/ait. atq; ipsis prælia miscent

Aggeribus merorum/pro murorum. Merus absq; diphthongo/pro eo qui ẽ solus poni consueuerat/auctoribus Festo/& Nonio: ut est apud Terentium ĩ Phormione. Nihil habet/nisi spem meram. Nunc tamen & purus/uel syncerus interpretatur. Merum absq; diphthongo/pro uno ponitur. Mæra cum æ diphthongo/fuit quarta Prœti filia/ex Antia uxore. Meroe huius Meroes cũ e absq; diphthongo/trium uidelicet syllabarum/Insula quædã ẽ Nili fluminis: & eiusdem nominis urbs in ea: de qua Lucanus libro. x.

Ambitur Meroe nigris fæcũda colonis. Mœris cũ œ diphthongo/ꝓ quodã pastore a Virgilio ponitur: quo ẽt nomine/rex quidã Aegypti uocatus est.

Mæreo mæres cũ æ diphthongo scribitur: & a marceo marces deriuatũ uerbũ ẽ/ eo ꝙ mærendo corpus marcescat/ut tradit Varro. A quo ẽt primã diphthõgi uocalẽ assumpsit/teste Apuleio. Vnde & prmã ꝓducit. Virgi. in georgicis.

Qualis populea mærẽs Philomela sub umbra. Idem libro æneidos quarto.

Sola domo mæret uacua. Amæreo/uenit mæstus: quod Vgutio/& magister Bene/nomen esse uoluerunt: Alexander/& Tortellius/præteritum a mæreo esse tradiderunt: Inde fit mæsto mæstas uerbum/pro mæstifico/teste Marcello/Laberium inducente dicentẽ in Tusco. Concitatã mobilitate mentẽ mæstas. A mæreo item/fit mæret ipsonale/cum significato scilicet sui uerbi teste Seruio. Mereo meres absq; diphthongo/& mereor deponens usurpatur: & ꝑmam corripit syllabã. Plautus in trinu. Nam retinere nequeo/quin dicam ea quæ promeres. Ouidius libro metamorpho. xiiii

Quam meruit pœnam solus digessit in omnes. Mereor facit in præterito meritus sum: & nonnunquam passiue ponitur: ut est apud Quintilianum. Emeritis huic bello stypendiis. Quãdoq; ẽt merere/uel mereri/significat tractare: & tũc regit ablatiuũ cũ præpositiõe de: ut si dixeris: Princeps bñ meritus ẽ de militibus suis: idest milites suos bñ tractauit. Virgilius libro æneidos. iiii.

Si bene quid de te merui: hoc est/si te in aliquo bene tractaui. Merere item/significat militare: & tunc aut ablatiuũ regit/aut datiuũ: aut absolutum est: ut omnia exemplis probamus/Et corripit me syllabam. Lucanus.

Nulla fides/pietasq; uiris/qui castra sequuntur:
Vænalesq; manus: ubi fas/ubi maxima merces/
Aere merent paruo. Statius libro thebaidos. iiii. non hi tibi solum
Amphiarae merẽt. Lucanus. castrorum in plebe merebat. Ab hoc uerbo mereo/fit etiam impersonale meret/teste Seruio super librum quartũ æneidos.

Rursum merere est sordidum quæstum capere/teste Nonio Varronem iducẽte dicentẽ ĩ eumenidibus. Primũ iste/qui meret sestertios uicenos. A quo qdem uerbo (ut idem dixit Nonius) meretrix dicta est. Inter quã ẽt/& prostibulã/hoc distare tradidit: quod meretrix/honestioris loci est/& quæstus. Ait enim. Meretrices a merẽdo dictæ sunt: ꝙ copiã sui tãtũmodo nocte facerent. Prostibulæ autẽ/ꝙ pro stabulo/hoc est/ante stabulum starẽt. Vnde & Plautus ait in cistellaria. Intro ad bonã meretricẽ. In uia/sola prostibula sane est. A meritum supino utriusq; uerbi primam corripiẽtis syllabã/fit merito meritas. Vnde Cato referente Festo meritauere dixit pro meruere. Et Sylius libro. x. ait. Siculas longe meritare per oras impositum: idest militare.

Mæsticia/mæsticies/mæstitudo/in uno significato dici potest/teste Nonio. Plau

Vgutio
Horatius
Vgutio
Persius
Ptolemæus
Seruius
Virgilius
Festus
Nonius
Terentius
Lucanus
Virgilius
Varro
Apuleius
Virgilius
Virgilius
Vgutio
Bene
Alexander
Tortellius
Marcellus
Laberius
Seruius
Plautus
Ouidins
Quintiliãus
Virgilius
Lucanus
Statius
Lucanus
Seruius
Nonius
Varro
Nonius
Plautus
Festus
Cato
Sylius

Merda
Merdum
Mænas
Mænæ
Murus
Mœrus
Merus
Merum
Mæra
Meroe
Mœris
Mæreo
Mæret
Mæsto
Mæstifico
Mereo
Mereor
Mereo
Meret
Meretrix
Merito
Mæsticia

Nonius	tus in aularia. Tanta mala/mæstitudoq; obtigit: hoc est mæror.	Mæsticies
Plautus	Mergo facit in præterito mersi: in supino mersum/teste Prisciano: ac ēt mertū/	Mæstitudo
Priscianus	auctoribus Quintiliano/& Nonio: qui & Acciū refert dixisse in deiphobo.	Mæror
Quintiliaus	Vel hic q in ea parte/effrænata impudentia/p̄nté p̄ns dictis mertare instituit.	Mergo
Nonius	Miror miraris/deponens est uerbum: quod tamen Priscianus tradit esse com/	Miror
Accius	mune. Et accusatiuum a parte post regit: uel datiuum: ut miror illam rem: &	Miro
Priscianus	illi rei. Quandoq; etiam genitiuo iungitur: & quandoq; absolutum est. Virgi	Mirus
Virgilius	lius libro æneidos.xi.	Mirior
Ouidius	Iusticiæ ne prius mirer/belli ue laborum. Ouidius libro metamorpho.xiii.	
	Dumq; moror/mirorq; simul/fugit omnis in undas. Antiqui ēt miro miras	
Nonius	ꝓtulerūt/teste Nonio. Vnde Varro ī eumenidibus/ait. Hospes qd miras? In	
Varro	de m[illegible]rus mira mirū: & miror cōparatiuus gradus/testibus Festo/& Nonio.	
Festus	Matula/genus est uasis urinarii/teste Pompeio: ac etiam aquarii/ut tradit No/	Matula
Nonius	nius/dicente Plauto in Amphitryone. Nec tu postulas matellam unam tibi	Matella
Pompeius	aquæ infundi in caput. Nam & a matula fit diminutiue matella/teste eodem	Matellio
Nonius	Nonio. Vnde Martialis.	
Plautus	Dispeream/si tu Pyladi præstare matellam	
Martialis	Dignus es. At uero Pompeius/a matella/etiam matellionem diminutiuum	
Pompeius	esse uoluit. Quod & Varro protulit libro de uita patrum/quom dixit. Postu	
Varro	laret trulleum/matellionem/peluim.	
Seruius	Materia/& materies/in uno significato accipi possunt/teste Seruio super librū	Materia
Virgilius	xi. æneidos/dicente Virgilio libro præfato. iacet omnis ad undam	Materies
Horatius	Materies: idest omne lignum. Horatius in arte poetica.	
	Publica materies priuati iuris erit/si.	
	Mallos cum duplicato l scribitur. Vrbs ē mediterranea Cilicū/teste Ptolemæo:	Mallos
Ptolemæus	de qua meminit Lucanus libro tertio/dicens.	Malus
Lucanus	Mallos/& extremæ resonant naualibus Aegæ. Malus fœminini generis est:	Malum
	cuius fructus malum uocatur. Et cū unico l scribitur/primamq; producit syl	Mala
	labam. Malus eadē litterratura/masculini generis/arbor nauis dicit: & primā	Malea
	similiter productam habet. Malus adiectiuū/& malum substantiuum/primā	Maleus
	syllabam corripit. Mala maxilla/ma syllabam producit: & cum unico l scribi	Malleus
	tur. Mala item eadem scriptura/ouis interpretatur: & primam syllabam pro	Maliea
Ptolemæus	ducit. Malea cum unico l/promōtorium est Laconiæ/testibus Ptolemæo/&	Maleos
Homerus	Homero libro odysseæ nono. Et primam corripit syllabā: mediā indifferen/	
Virgilius	tem habet. Virgilius libro æneidos.v.	
Statius	Ionioq; mari/Maleæq; sequacibus undis. Statius libro thæbaidos primo.	
Lucanus	Arripit extemplo Maleæ de ualle resurgens. Lucanus libro sexto.	
Propertius	Et ratibus longæ flexit donare Maleæ. Propertius.	
	Præbeat hospitio sæua Malea suo. Est & eodem nomine mons in insula Ta/	
Ptolemæus	probanes/teste Ptolemæo. Maleus cum unico l/proprium uiri nomen fuit:	
	a quo/Malea Laconiæ promōtorium/cognominata est. Malleus cum dupli	
	cato l/instrumentum est fabrile. Maliea cum unico l/& i latino/urbs fuit iux/	
	ta Thessaliam: a qua/Malites uocati sunt. Maleos/Insula est una Ebudarum/	
Ptolemæus	Iberniæ superiacens/teste Ptolemæo.	
	Myrmix huius myrmicis cū y græco i p̄ma syllaba/& myrmica a μυρμικα græ/	Myrmix
	co accusatiuo formata/declinari in recto pōt. A nostris formica trāsfertur.	Myrmica
	Melita huius melitæ/& melite huius melites/declinari potest: & cum unico l/&	Melita
Ouidius	i latino/& t exili scribitur: mediāq; corripit syllabā/dicente in fastis Ouidio.	Melite
	Fertilis ē Melite. Insula est Aphricæ: & eiusdē nominis urbs in ea/teste Ptole/	Melitœa
Ptolemæus	mæo: quam Plinius/& Pomponius in mari siculo esse dixerunt. Melitæa cū	Melota
Plinius	unico l/& i latino/& t exili/& æ diphthongo in penultima syllaba/urbs est	Melote
Pomponius	Phthiotidis in Macedonia/ut Ptolemæus ostendit. Melota huius melotæ/&	Mylitta
Ptolemæus	melote huius melotes declinari pōt: & cū unico l/& t exili scribit/græcū qdē	
	uocabulū. Et dici pōt pellis ouina. Nā a μῆλον/quæ ē ouis descendit: nō au	
Vgutio	tem a melo animali/ quē alias taxū uocāt/ut cū Catholico somniauit Vgutio.	

Vnde apoſtolus ad hebræos ait. Circuierunt in melotis/hoc eſt/ouinis pelli/
bus/& pellibus caprinis. Mylitta cum y græco in prima ſyllaba/& unico l/&
i latino in ſecunda /& duplicato t exili/Venus dicitur Aſſyriorum lingua/te
Herodotus ſte Herodoto libro hiſtoriarum primo.
Virgilius Mapalia cum unico p ſcribitur/cũ prima ſyllaba correpta ſit/dicente Virgilio. Mapalia
Pompeius et raris habitata mapalia tectis. Caſæ uocantur pœnicæ/ut ſcribit Pompeius. Magalia
Hierõymus Vnde & Hieronymus ſuper Amos prophetam/ait. Agræſtes caſas/& furno
rũ ſimiles/Aphri appellant mapalia. Hæc & magalia dicuntur: q̃q̃ recta ſcri/
Seruius ptura/teſte Seruio/magaria cum r/q̃ cum l magalia/enuntiari deberet. Nam
Virgilius (ut ait) magar pœnoꝝ lingua/uillã ſignificat. Et producit ma ſyllabã. Virgi.
Vt primum alatis tetigit magalia Plantis.
Metior metiris/deponens eſt uerbum. Boœtius. Rerum exitus prudentia meti Metior
Boœtius tur. Ego autẽ cõmune uerbũ dixerim. Vnde paſſiuũ protulit Hieronymus/ Menſio
Hierõymus quom dixit in Amos ꝓpheta capitulo .vii. Et humus tua funiculo metietur. Menſura
Item in Hieremia capitulo .xxxiii. Sicut enumerari non poſſunt ſtellæ cæli/&
Hierõymus metiri arena maris/ſic multiplicabo ſemen Dauid ſerui mei. Et facit in futu/
Pſalmogra ro indicatiui modi/metiar/& metibor: ut eſt apud Pſalmographũ. Et cõual
phus lem tabernaculorũ metibor. Et duplex habet ſupinũ/menſum ſcilicet: & me
Beda titũ/ut tradit Beda in Donatum. A menſu ſupino/fit menſio: ideſt menſura/
Nonius teſte Nonio. Cicero de oratore. Aures enim/uel animus/auriũ nuntio/natu
Cicero ralem quandam in ſe continet uocẽ/ oĩum menſionem.
Priſcianus Mentior mentiris deponens eſt uerbum: quod tamen nonnulli cõmune eſſe uo Mentior
Cicero lunt: quod etiã Priſcianus tradidit. Vnde & paſſiuum Cicero protulit in An/ Mentio
Statius tonium/quom ait. Quem ipſe ementitis auſpiciis uitioſum fecerat. Statius
libro thebaidos primo.
Priſcianus Mentitis ignoſco toris. Verum (ut idem dicit Priſcianus) antiqui etiã mentio
mentis uſurpauerunt.
Meto metis tertiæ coniugationis facit in præterito meſſui cum duplicato ſ: ac Metõ
Priſcianus etiam (ut quidam uolunt) meſſiui. Quod & Priſcianus ipſe annotauit. Et pri/
Catullus mam corripit ſyllabam. Catullus.
Sole ſub ardenti fluentia demetit arua.
Priſcianus Metor metaris/deponens eſt uerbum: quod tamen Priſcianus tradit eſſe cõmu/ Metor
Horatius mune. Vnde & paſſiuũ protulit. Hortiaus in ſecũdo carminum/quom dixit. Meto
Nulla decempedis metata priuatis
Lucanus Opacam porticus excipiebat arcton: ubi & p̃mam ꝓducit ſyllabã. Lucanus.
Audax experios ueniam metator in agros. Eſt autem metari/metis dirigere:
Pompeius ut metari caſtra/auctore Pompeio. Sed & meto Virgilius protulit/quom di/
Virgilius xit in culice. Metabat ſeſe circum loca.
Phocas Mando mandis tertiæ coniugationis/facit in præterito mandi/teſte Phoca. Vn Mando
Liuius de Liuius ait in odyſſea. Cum ſocios noſtros mandiſſet ipius cyclops. Quidã Mandor
Priſcianus tamẽ (ut refert Priſcianus) dixerunt ꝙ format præteritum mandidi: alii man/
Serenus dui. In ſupino autem facit manſum. Serenus.
Priſcianus Proderit & manſum quod traxeris arbore uiſcũ. Veteres ẽt/teſte Priſciano/
mandor deponens ꝓtulere. Et ſignificat comedere/ſeu maſticare. Mando mã
Marcellus das primæ coniugatiõis/ſignificat præcipere: ac ẽt cõmẽdare teſte Marcello:
Virgilius ut eſt apud Virgilium libro æneidos tertio. furtim mãdarat alendum.
Threicio regi/cõmẽdauerat. Nã ſi regi præcepiſſet/maximæ arrogantiæ ar/
Ouidius gui potuiſſet. Et Ouidius heroidum.
Quid facis Oenone/quid mandas ſemina arenæ? ideſt cur cõmẽdas.
Minio cum i latino utrobiq; ſcribitur. Fluuius eſt Tuſciæ: de quo meminit Vir/ Minio
Virgilius gilius libro æneidos decimo. Minye
Qui Cærete domo/qui ſunt Minyonis in aruis. Minye cum i latino in prima Minyeus
& y græco i ſecũda/& æ diphthõgo in ultima ſyllaba/populi ſunt Theſſaliæ: Minya
Lucanus quorum meminit Lucanus libro ſexto/quom ait. Minyum
Et Magnetes equis/Minyæ/gẽs cognita remis. Minyeus eadẽ ſcriptura/fluius

ē Theſſaliæ.Minya/iſula ē in Myrtoo Pelago.Minyū/color quidā eſt ruber.
Claudius Mille cum i latino/& duplicato l ſcribitur.Et dici pōt:mille homies:& mille ho/ Mille
Cicero minū.Claudius Quadrigarius annaliū tertio.Ibi occiditur mille hominū.Ci Milia
Varro cero in Antoniū.Qui inq̄ in illo iuentus eſt/qui.L.Antonio mille nūmū fer/
Macrobius ret expēſum?Nummū dixit pro nummorū.Varro rerū humanarū libro.vii.
Lucillius Plus mille & centū annorū eſt.Nam mille hic ſubſtantiuū eſt:quod teſte in ſa
Lucillius turnalibus Macrobio etiā declinabile cōperitur.Vnde Lucillius.li.nono/ait/
Virgilius Tu milli nummum potes uno querere centum.Vno milli pro mille ſubſtan
tiue/nummū ꝑ nummorum dixit:acſi diceret:potes mille nummis acquire
re centum milia:uel centū nummos.Idem libro quintodecimo.Hūc milli paſ
ſum qui uicerit/atq; duobus/pro mille & duobus paſſibus.Paſſum enim ꝑ
paſſuum dixit.Virgilius.
Illa uiā cellerans per mille coloribus arcum.ubi mille adiectiuū eſt.Idq; notā
dum eſt/ꝙ per arcum mille colloribus dixit/pro mille collorū.Plautus in
milite.Qui mille annorum perpetuo uiuunt.Quod ſane Nonius non perce
pit/dum hic mille putat genitiui caſus eſſe.Millia autē pluralis tm̄ numeri/
cū unico l ſcribitur.Millæ pluralis tm̄ numeri/cū unico l/urbs eſt Siciliæ/a la/
Ptolemæus tere occidentali/teſte Ptolemæo.de qua Sylius libro.xiiii.
Sylius Subſidium infidū fugientibus æquora Milæ.Milye huius Milyes cum i latino Milæ
Herodotus in prima/& unico l/& y græco in ſecunda ſyllaba/locus eſt in Aſia:qui antea Milyæ
Ptolemæus Solyma uocabatur/teſte Herodo.Milyas huis Milyadis/urbs ē mediterranea Milyas
Carbaliæ Phrigiæ Piſidiæ/teſte Ptolemæo.Milo cū i latino/& unico l/pro/ Milo
Lucanus priū fuit uiri nomen de quo Lucanus libro primo. Milium
Pompeiana rerum clauſerunt ſigna Milonem.Milium cum i latino/& unico Millus
Varro l/genus eſt annonæ/nomen quidē a græco deductum/teſte Varrone de lin/ Miles
Martialis gua latina.Martialis in xeniis. Milito
Frumētum/miliū/ptiſanamq;/fabamq; ſolebas.Millus cum i latino/& gemi Militiſſa
no l/collare eſt canum uenaticorū/factum ex corio:cōfixūq; clauis fereis emi
Feſtus nentibus/aduerſus luporū īpetū/ut ſcribit Feſtus.Scipio Aemiliāus ad popu
Scipio lum.Vobis reiq; publicæ/præſidio eritis:quaſi millus cani.Miles cū i latino/
Priſcianus & unico l/cōis eſt generis/teſte Priſciano:qui & maſculino genere hic milito
dicit:quin & fœminini generis apud uulgus militiſſa uſurpatur.
Probus Militor militaris deponens ē uerbū/teſte Probo:ſedi & milito militas uſurpat. Militor
Vnde in legenda ſancti Martini legitur.Ipſe armatam militiā in adoleſcentia Milito
Arator ſecutus/inter ſcallares alas/ſub rege Conſtātino/deinde ſub Iuliano Cæſare
militauit.Arator O delecta manus/quæ xp̄i militat armis.
Priſcianus Mulceo mulces facit in præterito mulſi:in ſupino mulſum/teſte Priſciano.Mul Mulceo
geo mulges facit in præterito mulſi:uel(ut alii uolunt)mulxi/ut ab alio præ Mulgeo
Priſcianus terito mulſi a mulceo differat:in ſupino mulſum/& mulctū/teſte Priſciano.
Mulſa fœminini generis a mulceo/& mulſum neutri/dici poteſt:intereſt tamen. Mulſa
Nam fœminio genere mulſa/genus eſt potionis/ex aqua/& melle confectæ: Mulſum
Varro neutro aūt mulſum/uinum eſt/attico melle temperatū/teſtibus Varrone/&
Celſus Celſo.Macer de uiribus hærbarum.
Macer In mulſa coctum cōmixtum cui ſit acetum.Martialis in apophoretis.
Martialis Nos alicam/mulſum poterit tibi mittere diues.
Mulctra fœminini generis a mulgeo/& mulctrū neutri/& mulctare/pro uaſe/in Mulctra
Virgilius quo mulgetur lac/dici poteſt:quin etiam & mulgare.Virgilius. Mulctrum
Bis uenit ad mulctrā:binos alit hubere fœtus.Quod tamen nōnulli mulgē/ Mulctrare
Horatius di horā interpretati ſunt.Horatius in epodo. Mulgare
Virgilius Illic in iuſſæ ueniunt ad mulctra capellæ.Virgilius in georgicis. Mulcta
Seruius More patrum niuea implebunt mulctraria uaccæ.Vbi Seruius/& mulctraria
Valgius (inquit)dici poſſunt/& mulgaria.Vnde Valgius.
Sed nos ante caſam tepidi mulgaria lactis/
Feſtus Et ſinum uini ceſſamus pōdere bacchi/Mulcta/pœna apud Oſcos dicit/teſte
Seruius Feſto:uel etiā peccati cuiuſpiā ſpecialis animaduerſio:quæ hodie teſte Seruio.

pecuniaria est. Neq; a mulcto mulctas mulcta descendit/ut cum Catholico
Vgutio Vgutio somniauit: quin potius a mulcta mulcto uerbum formatū est/teste
Gellius Gellio libro. xi. noctium atticarum. Neq; latinum est mulcta uocabulum: sed
Varro Sabinum/auctore Varrone.

Mulcto mulctas regit a pte post accusatiuū: & ultra accusatiuū ablatiuū/siue ge/ nitiuum: sed & nonnunq̄ duos post se habet accusatiuos diuersos. Vñ Hieröy Hieröymus mus i Esdra ait. Et mulctauit gētē argenti talenta centū: & auri talentū unum. Mulcto

Phocas Mugil huius mugilis declinatur/teste Phoca: sicut Pugil huius pugilis: sed & mugilis in recto comperitur. Genus est piscis capitosi: a cuius similitudine/ēt capitosa mentula mugilis dicitur. Iuuenalis satyra decima. Mugil Mugilis
Iuuenalis
secat ille cruentis
Catullus Verberibus quosdam mœchos: & mugilis intrat. Catullus.
Ah tum te miserum/maliq; fati:
Quem attractis pedibus/patente porta/
Percurrent mugiles: rhaphaniq;.

Priscianus Mulus cum unico l/habet fœmininum mula: quæ ĩ datiuo plurali/& ablatiuo/ Mulus
Horatius teste Prisciano/facit mulabus. Inde mulius/& mulio. Horatius sermōe. xvii. Mula
Iuuenalis Audit/quom magno blateras clamore: furisq; Mulius
Mulius. Iuuenalis. Mulio
Nam mihi commota iādudum mulio uirga: idest mulorum ductor. Mullus cum gemino l/genus est piscis: quem alias barbonem uocant: qui apud græcos μυλλοσ cum y græco scribitur: ideoq; græcum quidam uolunt esse uocabulum. Mullus Mulleus
Fenestella At uero Fenestella/Plinio referente/a mulleorum colore cognominatum tradidit. Neq; ab eo quod est mollis molle deriuatur/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Iuuenalis satyra quarta.
Plinius
Vgutio
Iuuenalis Mullum sex milibus emit. Mulleus cum duplicato l scribitur. Mullei (inquit
Festus Festus) calcei regum erant Albanorum: & post patriciorum: a millando (ut
Vgutio ait) hoc est suendo dicti: non autem a mille/ut cum Catholico somniauit Vgutio.

Myrrha cum y græco/& duplicato r/secundo aspirato scribitur/& nōnunq̄ mutamus y græcum in u nostrum/& dicimus murrha/teste Prisciano. Filia fuit Cynaræ regis Cypriorum/secundum pœtas conuersa in arborem sui nominis: cuius gutta uiridis est: & amara: quæ & eodem nomine myrrha appellat. Myrrha Murrha Myrrheus Myrrhinus
Priscianus
Vgutio Neq; ab amarus myrrha deducitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio.
Myrrha item/siue murrha/genus est lapidis: ex quo uasa myrrhina fiunt. Te Myrrhinum
Plinius ste enim Plinio libro. xxxvii. naturalis historiæ/myrrha humor quidam est Myrrhina
subterraneus/& sub terra calore densatus. De hoc lapide intellexit Lucanus/ Murrhiola
Lucanus hoc est/de uase ex hoc lapide/quom dixit. Myra
Martialis Non auro/myrrhaue bibit. Martialis. Myrina
Si calidum potas ardenti murrha Phalerno Myrinus
Propertins Cōuenit. Iude fit myrrheus/& myrrhinus: unde & myrrhina uasa. Proptius. Myrtum
Iuuenalis Myrrheaq; in parthis pocula cocta focis. Iuuenalis satyra sexta.
Grandia tolluntur crystallina: maxima rursus
Myrrhina: deinde adamas notissimus. Myrrhina fœminini generis/seu murrhina (utroq; enim modo effertur) genus est potionis confectæ: quod græcæ nectar dicitur: quæ a nonnullis myrrhatum uinum appellatur: quam potionem/etiam murrhiolā mulieres uocabant/ut Festus scribit/& Nonius. Plautus in pseudulo. Etquid habeant roga: myrrhinā: passū: defrutū: mella. Hæc ab Vgutione corrupto uocabulo marina dicitur. Myra cum y græco/& unico r/urbs est Lyciæ circa montem Massicitem/teste Ptolemæo: cui sanctus Nicolaus episcopus præfuit. Myrina cum y græco in prima/& unico r/& i latino in media syllaba/urbs fuit in Aeolia/teste Homero libro iliados secundo. Ptolemæus autem/duas ponit eiusdem nominis urbes: quarum una (ut ait) est in minori Phrygia/siue in Aeolia: alia in Lemno. Myrinus eadē scriptura/propriū fuit uiri nomen: de quo Martialis in xeniis.
Festus
Nonius
Plautus
Vgutio
Ptolemæus
Homerus
Ptolemæus
Martialis

Nuper quom Myrino peteret missio læso. Myrũ cũ y græco/unguẽtũ dicitur.

Põpeius Mundus/auctore Põpeio/appellatur cælum:terra:mare:aer:ornatus muliebris:
Vgutio etsi pro muliebri ornatu/neutro genere mundũ declinari præcipiat Vgutio. Munda
Varro Qui etiam ad id probandũ/mendosum affert exemplum. Varro de lingua
latina. Mundus muliebris dictus est a mundicia ornatus. Munda/ oppidum
Lucanus est Hispaniæ:de quo Lucanus.

Vltima phunesta concurrant prælia Munda. Mundicia

Mundicia/& mundicies/in uno significato dici potest. Mundicies

Ptolemæ⁹ Magnesia(ut scribit Ptolemæus)promontorium est Pelasgiorum in Macedo/ Magnesia
nia:& eodem nomine urbs penes Mæandrum fluuiũ:alia itẽ urbs penes Si/ Magnesii
pylum. Quo etiã nomine/regio quædã Thessaliæ cognominata est: cuius Magnetes
Plinius populi/teste Plinio libro quarto naturalis historiæ Magnesii uocitati sunt: Magnes
Lucanus qui etiam Magnetes uocantur/dicente Lucano libro sexto. Magnetis

Et Magnetes equis/Minye/gens cognita remis. Magnes masculini generis/
metalli genus est/ad se ferrũ attrahentis:quia a nõnullis magnetis huius ma
gnetidis/uel magnetidos/declinatur. Neq₃ a magnus deriuat/ut cũ Catholi
Vgutio co somniauit Vgutio:sed græcũ magis est uocabulũ. Vnde græcũ accusatiuũ
magneta protulit Sylius/quom dixit libro tertio.

Sylius Qui magneta secant/solis honor ille metalli.

Magnas huius magnatis/& magnatus huius magnati/declinari potest:Is dicit/ Magnas
Ptolemæus qui in populo magnus habetur. Magnata/urbs est Iberniæ/teste Ptolemæo: Magnatus
a qua/populi quidam Iberniæ Britannicæ/Magnatæ/cognominati sunt. Magnata

Monychus cũ y græco/& ch aspirato scribitur. Vnus fuit centauro℞:de quo Iu Magnatæ
Iuuenalis uenalis satyra prima. quantas iaculetur Monychus ornos. Monychus
Monycha eadem scriptura/mater fuit sancti Augustini. Monachus/& mona Monycha
cha/cũ ch aspirato/dici potest solitarius/& solitaria. Monacha item/una est Monachus
Ptolemæus ex insulis mille trecentis & septuaginta octo ante Taprobanem Indiæ maxi Monacha
mam existentibus/teste Ptolemæo. Monœcus cũ œ diphthongo in media syl Monœcus
laba/& c exili/Herculis cognomen fuit. Quo etiã nomine/portus quidã in Munychiũ
Virgilius Liguria uocatus est. Et producit penultimã syllabã. Virgilius li. æneidos. vi. Munychii

Aggeribus socer alpinis/atq₃ arce Monœci. Munychium cũ y græco in secun
Pollux da syllaba/& ch aspirato/festũ erat pallados/ut refert Pollux:unde Munychii
Ouidius Athenarũ portus dicti sunt:de quibus Ouidius meminit/quom ait.

Hinc se sustulerat:paribusq₃ caducifer alis/
Munychiosq₃ uolans agros/gratamq₃ Mineruæ
Despiciebat humum.

Statius Molo malas primæ coniugationis/unde immolo immolas/mo syllabã corri
pit. Statius libro thæbaidos septimo. Molo
Priscianus Aut iubar aduersi graue syderis immolat umbris. Molo molis tertiæ/ẽt pri/ Molior
Festus mam corripit syllabam:& facit in præterito molui:in supino multum/teste Molio
Prisciano:quin etiã & molitũ. Vnde Festus ait. Mola uocatur far tostũ & sale Mollio
sparsum:q₃ eo molito hostiæ asperguntur. Est aũt molere/acuere uti ferrũ:& Molleo
Hierõymus terere seu torrere/uti far/& triticũ:ac etiã subagitare:ut est apud Hieronymũ Mollesco
in libro Iudicũ:Sãpsonem clausum in carcere molere fecerunt:idest(ut tra/
dunt hebrei)cum robustis mulieribus eum coire fecerunt. ut ex illo robustã
Horatius prolem susciperent. Horatius in sermonibus.
Acron Permolere uxores nolim laudarier inqnit. Quod Acron exponens/ait. Per
molere/uiolare/polluere/affectare/subagitare. Molior cum unico l/depo
Diomedes' nens uerbum/& molio/Diomede teste usurpatur:& mo syllabam producit.
Virgilius Virgilius libro æneidos primo. Pars ducere muros/
Varro Moliriq₃ arcem/& manibus subuoluere saxa. Varro in libro pœtico. Et tam̃
Statius non demolio astra. Statius libro siluarum quarto.

Ianq₃ alio moliris iter/nec deside passu. Mollio mollis etiam quartæ coniu
gationis/sicut & molio/q̃si placare significat/uel molle reddere/cũ duplica
Virgilius to l scribit. Virgilius georgicorum secũdo. fructusq₃ feros mollite colendo.

Horatius Horatius in primo carminũ. Molliuit auersos penates: ideſt placauit. Molleo molles ſcdæ cõiugatiõis cũ gemiato l/ũde molleſco/facit ĩ præterito mollui.

Marcellus Mollis molle cũ duplicato l ſcribitur: pluresq; apud Marcellum ſignificationes Mollis

Virgilius detinet/hoc nihilominus in loco annotandas. Molle (inquit) dicitur non du Molleſtra

Virgilius rum. Virgilius georgicorum ſecundo. Mola

Quid memora Aethiopũ molli canentia lana? Molle/recens nouũ. Virgili/ Moly

us in bucolicis. ſunt nobis mitia poma: Molus

Virgilius Caſtaneæ molles. Molle/opportunum. Virgilius. & quæ molliſſima fandi Moles

Virgilius Tempora. Molle/leue contẽnendum. Virgilius georgi. iii.

Virgilius tua Mecœnas haud mollia iuſſa.

Virgilius Molle/non arduum/nec erectum. Virgi. i bucolicis. qua ſe ſubducere colles

Tullius Incipiunt: molliq; iugum dimittere cliuo. Molle/dulce iucundum. Virgili/us georgicorum. ii.

molleſq; ſub arbore ſomni. Molle/placatum. Tibullus de ſenectute.

Horatius Et Hannibalẽ iuueniliter exultãtẽ/patiẽtia ſua molliebat. Horatio ĩ prĩo carminũ. Molliuit auerſos penates. Ab eo quod ẽ molle/molleſtra dicta eſt pellis ouilla. Mola/mo ſyllaba correpta/uocatur far toſtũ/& ſale ſparſũ/ q eo molito

Feſtus hoſtiæ ſperguntur/ut ſcribit Feſtus. Virgilius in bucolicis.

Virgilius Frange molã: & fragilis incende bitumine lauros. Mola item eſt/qua ferrum acuitur: & frumenta/& oleæ teruntur: ut in euangelio Matthæi. Expedit ei/ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius. Rurſus mola/mandibula dicitur:

Pſalmographus ut eſt apud Pſalmographũ. Molas leonũ confringet dominus. Et in his omnibus ſignificatis/primã corripit ſyllabã. Et a mola/uenit molaris dens: q apud

Ouidius Vulgus/maxillaris dicitur: & molaris/Molæ fragmen. Ouidius li. meta. iii. Aut comes (inquit) ero dixit: dextraq; molarem

Ouidius Suſtulit. Moly cum unico l/& y græco/flos quidã eſt: de quo Ouidius libro metamorphoſeos. xiiii.

Tortellius Moly uocant ſuperi: nigra radice tenetur. Vbi Tortellius legit tmoli cum t

Homerus ante m: & cum i latino ſcribi præcipit: ſed falſus eſt. Molus cũ unico l/uir quidam fuit Cretenſis/teſte Homero libro iliados decimo. Moles cum unico l/dicitur difficultas: & pro magnitudine fere poni ſolet/uel pro pondere/ ſeu

Virgilius onere. Et mo ſyllabam producit. Virgilius.

toroſq; infuſa per artus

Virgilius Mens agitat molem: hoc eſt pondus/ſeu magnitudinem. Virgilius. Tantæ molis erat/Romanam condere gentem: ideſt difficultatis.

Marcellus Mollicia/mollicies/mollitudo/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Mollicia

Cicero Cicero libro qnto de finibus. In prĩo .n. ortu/ineſt teneritas/& mollicia quæ/ Mollicies

Cicero dã. Idẽ li. tertio de oratore. In ipſo factu modũ & Mollitudinis/& leuitatis. Mollitudo

Vgutio Mulcrũ ab Vgutione lac nouũ dicitur. Molucrũ/& quo molæ ferũtur/& lignũ Mulcrum quadratũ ubi immolatur/necnon & tumor uentris/qui & uirginibus incide Molucrum

Pompeius re ſolet/appellari põt/teſte Pompeio. Aphranius. Virgini tam creſcit ute/rus/q̃ grauidæ mulieri molucrum.

Aphranius Malagma huius malagmatis cum unico l/græcũ eſt uocabulũ/a μαλάκια/quæ Malagma eſt mollicies/deriuatũ. Neq; a malus mala malũ deducitur/ut cũ Catholico ri

Vgutio diculus ſomniauit Vgutio. Id dicitur/quom res dura per alterius rei admix/tionem/in mollem eſt redacta.

Mneſtheus cũ th aſpirato/& eus diphthongo ſcribitur. Propriũ fuit uiri Troia/ Mneſtheus

Virgilius ni nomen: de quo Virgilius libro æneidos. Meneſtheus

Velocem Mneſtheus agit acri remige piſtrim. Hic nonnunq̃ & Meneſtheus

Virgilius trium uidelicet ſyllabarum uocatus eſt/dicente Virgilio libro æneidos. x. Nec Lycio genitore minor: nec fratre Meneſtheo. Vbi nõnulli legunt Mne/ſtheo: ita ut ſpondeus in quinto ſit loco: & ſecũda ſpondei ſyllaba/propter Meneſthius geminam ſequentis dictionis conſonantem Mn/producta ſit. Alius eodem Meneſtho nomine fuit Theſei filius: alius Diomedis auriga. Meneſthius cum th aſpira

Homerus to/& i latino/fuit Arithoi filius/teſte Homero libro illiados ſexto.

Menestho cum th aspirato / filia fuit Oceani, & Tethyos / teste Hesio/
Hesiodus do in theogonia.
Meleager cũ unico l/& Meleagrus/in recto/declinari potest. Propriũ uiri nomẽ Meleager
Ouidius fuit. de quo Ouidius li. metamorphoseos. viii. meminit dicens. Meleagrus
Esse putant tutos/donec Meleager/& una. Idem in eodem.
Ouidius Inscius/atq; absens flama Meleagrus ab illa.
Metonymia cũ t non aspirato/& y græco in antepenultima/& i latino in penul Metõymia
Cicero tima syllaba scribitur: & a Cicerone denominatio dicitur: quæ ab in doctis Metalepsis
cũ o in tertia syllaba & scribitur/& effertur. Sic & metalensis/syllensis/epa/ Syllepsis
nalensis/prolensis/prothesis/synalympha/episynalympha/synodoche/scis Epanalepsis
ma/scema enuntiant/pro ea/quæ est metalepsis cum t exili: syllepsis cum y Prolepsis
græco / & duplicato l: epanalepsis: prolepsis: posthesis cum s/sequente th Prosthesis
aspirato: synalœpha cũ y græco/& œ diphthongo in penultima syllaba: epi/ Synalœpha
synalœpha cũ i latino in secunda syllaba/& y græco in tertia/& œ diphtõgo Episynalœ
in penultima: synecdoche cũ y græco/& e in secunda syllaba/sequente cd/& pha
ch aspirato in ultima: schisma cũ ch aspirato/& i latio: schema cũ ch aspirato. Synedoche
Mythus cũ y græco/& th aspirato scribitur. Neq; ab eo quod est mitis mite de Schisma
Vgutio scendit/ut cũ Catholico Vgutio somniauit: sed græcũ magis est uocabulum: Schema
quæ a nostris fabula transfertur. Mitos cũ i latino/& t exili/græcũ & ipsum Mythus
uocabulũ/filũ a nr̃is traducit. Vnde uestis polimita: ut i uerbo lineo uidim⁹. Mitos
Mysia cũ y græco in prima/& unico s/& i latino in media syllaba scribitur. Pro Mysia
Plinius uincia est Phrygiæ/conterminã habens Aeoliam/teste Plinio libro quinto Mœsia
Ptolemæus naturalis historiæ. Est aũt duplex/superior/& inferior/ut scribit Ptolemæus.
Ptolemæus Est & eodẽ nomine urbs in Albania/teste Ptolemæo: qui & aliã eiusdẽ nomi
Seruius nis urbẽ ponit in Parthia. Mœsia cũ œ diphthongo/& unico s/urbs ẽ in My
Virgilius sia prope Troiam/teste Seruio super librũ primũ georgicoꝝ: de qua Virgi/
lius libro præfato.
Lætus ager/nullo se tantum Mœsia cultu.
Lactat. Mœsia itẽ eadẽ litteratura/prouincia est iuxta Macedoniã/Pannoniæ
contermina: quã superiorẽ Mœsiã uocant. Est & alia Mœsia: quæ inter Danu
biũ/orientẽ uersus/usq; ad Tyran fluuiũ ꝓtendit: quæ iferior Mœsia uocat̃.
Homerus Mimus cũ i latino scribitur: & effictor interpretatur. Mimas cũ i latino/mons est Mimus
Ouidius in minori Asia/teste Homero in hymnis: de quo Ouidius li. metamor. ii. Mimas
Et tandem niuibus Rhodope caritura: Mimasq;.
Monoceros huius monocerotis/animal est/cornu unicũ gerens: qui a nonnul/ Monoceros
lis in recto monoceron genitiuo monocerontis declinatur. Monoceron
Morus/arbor est nota: cuius fructus/morũ dicitur. Est etiã morũ uilla quædam Morus
Ptolemæus ab occidentali parte Nili/teste Ptolemæo. Mora urbs est Corsicæ mediterra Morum
Ptolemæus nea/ut Ptolemæus ostendit. Mora
Priscianus Moneo facit in præterito monui/teste Prisciano: quin etiã & moni/teste Mar/ Moneo
Marcellus cello/Pacuuiũ inducente dicentẽ in armorũ iudicio. Dic quid faciã: & quod
Pacuuius me moneris/effectum da. Moneo duos regit accusatiuos diuersos: ut præfa
Terentius to Pacuuii exemplo patet. Nõnunq̃ post accusatiuũ regit ablatiuũ: ut ẽ apud
Terentium in Andria. Habeo pro illa re/illum quo moneam probe. Aliqñ
Diomedes post accusatiuũ iungitur genitiuo/teste Diomede: ut moneo te officii tui.
Monumen/& monumentum/& monitum/& monitus huius monitus/in una Monumen
Virgilius significatione accipi possunt. Virgilius. Monumẽtũ
Persius Carmentis nymphæ monita/& deus auctor Apollo. Persius. Monitum
Hos pueris monitus patres infundere lippos. Monitus
Morior moreris tertia/& morior moriris quarta coniugatione/declinari põt/ Morior
Priscianus teste Prisciano. Lucanus libro quarto.
Lucanus Nam gratis moritur iugulo qui prouocat hostem. Ouidius libro meta. xiiii.
Ouidius Ad strepitum/mortemq; timens/cupidusq; moriri. Ennius annalium. xiiii.
Ennius Nobis ostendas/si uiuimus/siue morimur. Terentius in eunucho.
Terentius Risu emoriri omnes deniq;.

Moror/cõmune uerbũ est/ut quidam uolunt. Sed & moro moras ueteres teste — Moror
Diomedes — Diomede protulerũt. Vnde Pacuuius ait in Hermiona. Paucis absoluit/ne — Moro
Pacuuius — moraret diutius. Næuius in proiecto. Quid moras/quid imperas?
Næuius — Margarita/& margarites/in recto/declinari põt/teste Lactantio grãmatico su — Margarita
Lactantius — per librũ sextũ thæbaidos: quin etiam neutro genere margaritũ: qui apud — Margarites
Priscianus — Græcos teste Prisciano masculino genere profertur. Prudentius in psycho. — Margaritũ
Prudentius — Margaritũ ingens/opibusq;/& uiribus/arte. Hieronymus in parabolis capi/ — Margaris
Hierõymus — tulo. xxv. Inauris aurea/& margaritũ fulgens/qui arguit sapientẽ. Seruius — Margarida
Seruius — aũt super librũ primũ æneidos/declinat in recto/margaris/genitiuo marga — Margara
ridis/uel margaridos: a cuius accusatiuo græco μαργαριδα/formatur ẽt la
tine hæc margarida huius margaridæ/ri syllaba correpta. Vnio/seu (ut uul/
Ptolmæeus — gus appellat) perula uocatur. Margara/urbs ẽ Indiæ/teste Ptolemæo.
Manna huius mannatis cũ duplicato n/neutro genere/& manna huius mãnæ — Manna
fœminino/declinari potest.
Põpeius — Mutio mutis quartæ coniugationis/significat loqui/auctore Pompeio. Persius. — Mutio
Persius — Men mutire nefas? Ennius. Palam mutire plebeio piaculũ est. Muteo mutes — Muteo
Ennius — secũdæ/unde mutesco/significat mutorũ more tacere: uel loqui non posse.
Ouidius — Ouidius metamorphoseos. xiii.
Troades exclamant: ommutuit illa dolore.
Vgutio — Mutuo (inquiunt Vgutio/& Catholicon) significat mutuo dare: mutuor autẽ/ — Mutuo
Marcellus — mutuo accipere: cũ mutuare/etiã mutuo accipere/significare habeat/aucto/ — Mutuor
Cæcilius — re Marcello/Cæciliũ ĩducẽte dicẽtẽ. Ad amicos currat mutuatũ: mutuet cã mea.
Psalmographus — Malignor deponẽs/& maligno usurpatur. Psalmographus. Qui malignantur/ — Malignor
exterminabuntur. Et iterũ. Super populũ tuũ malignauerũt consilium. — Maligno
Psalmographus — Meditor/deponens/est uerbũ: quod tamen Priscianus tradit esse cõmune. — Meditor
Vnde etiã passiuũ protulit Terentius/quom dixit in Phormione. Meditata — Medito
Priscianus — sunt mihi omnia mea incõmoda. Psalmographus. Anni tui sicut aranea me
Terentius — ditabuntur. Comperitur tñ & medito meditas. Et (ut putat Plinius/ referẽte
Psalmographus — Diomede) meditare/est/secũ cogitare: meditari uero/uoce dicere. Proprie
tñ meditari significat exercere. Vnde uersu secũdo bucolicorũ Virgilius ait.
Plinius — Siluestrẽ tenui musam meditaris auena: idest exerces.
Diomedes — Modulor deponens est uerbũ: & tam datiuo/q̃ accusatiuo iũgitur/teste Seruio — Modulor
Virgilius — super librũ septimũ æneidos. Sed & modulo modulas ueteres protulerunt/ — Modulo
Seruius — teste Prisciano.
Priscianus — Moderor deponens est uerbũ: & datiuũ post se casum regit: uel accusatiuũ/te/ — Moderor
Diomedes — stibus Diomede/& Seruio super librũ septimũ æneidos. Cato si tamen co/ — Modero
Seruius — dex non mentitur auctorem.
Cato — Ipse tibi moderare: tuis ut parcere possis. Terentius. Qui ex sua libidine mo
Terentius — deratur nos. Antiqui etiã modero moderas protulere/teste Marcello/ Pa
Marcellus — cuuiũ inducente dicentẽ. Neq; tuũ te ingeniũ moderat. Quod etiam Nicola
Pacuuius — us obseruauit in Hesiodo dicens.
Nicolaus — Vt linguã moderes/pensataq; uerba loquaris.
Donatus — Misereor secũdæ coniugationis/deponens est uerbũ: & genitiuo iungitur/teste — Misereor
Hierõymus — Donato: ac etiã datiuo. Hieronymus in parabolis capitulo. xiiii. Qui aũt mi — Misereo
Hierõymus — seretur pauperi/btũs erit. Idẽ ĩ Hieremia ca. xxx. Ecce ego cõuertã cõuersio — Miseret
Nonius — nẽ tabernaculorũ Iacob: & tectis eius miserebor. Veteres ẽt misereo miseres — Miseretur
Ennius — protulerũt/teste Nonio. Vnde Ennius annaliũ quinto/inquit. Cogebant ho — Miseresco
Ennius — stis lachrymantes/ut misererẽt. Idẽ in hecuba. Miserete manus: date ferrum/ — Miserescit
Nonius — quo me anima priuem. Comperitur etiã miseret impersonale: & miseretur/ — Miseror
Priscianus — testibus Nonio/& Prisciano. Quæ uerba/a parte ante accusatiuũ regũt per — Misero
Virgilius — sonæ patientis: & a parte post genitiuũ personæ agentis. Virgilius. — Miseritudo
Lucius — Si te lapsorũ miseret/quæ munera Niso — Miseria
Cicero — Digna dabis? Lucius. Neq; minus uestri/q̃ mei miseretur. Cicero ꝓ ligario. — Misericor
Turpilius — Cauete/fratrũ ꝓ fratris salute ꝑcantiũ uos misereat. Turpilius referente No — dia
Nonius — nio/tũc (inqt) pr̃is me miseret magis. A misereo/fit miseresco: a miseresco ãt/

Statius fit miserescit impsonale/cũ significato sui uerbi. Statius libro thæbaidos.i.
Virgilius Et generis miseresce tui. Virgilius libro æneidos.x.
Terentius uos o potius miserescite uenti. Terentius. Atq; inopis te miserescat mei.
Virgilius Miseror miseraris primæ coniugationis/etiã deponens est uerbũ/a pte post
Nonius accusatiuũ casum regens. Virgilius libro æneidos.xi.
Accius & Turni sortẽ miserantur iniquã. Sed & misero miseras antiqui usurpauere
Nonius teste Nonio/Accium inducente dicentẽ in Athamãte. Atq; ita de illis merui/
ut iure hæc nunq̃ miserarent mala. Miseror aũt/& misereor/hoc distant: q
(ut tradit Nonius) miserari significat flere/& lamentari: misereri uero/misera
Pompeius tionẽ alienis casibus exhibere. Et actiue quidẽ ad primũ: passiue aũt/ad secũ
dum. Et Pompeius ait. Miseratur is/qui aliena queritur incõmoda: miseretur
Nonius is/q miserũ subleuat. Inde miseritudo dicta ẽ/ tã miseriam teste Nonio signi
ficans/q̃ misericordiam.
Terentius Memini/accusatiuo iungitur/& genitiuo. Terentius. Faciã/ut meiq;/& huius Memini
Cicero diei/ac loci memineris. Cicero. Omnia quæ curant senes meminerunt uadi
monia: qui sibi/cui ipsi debeant. Quom aũt pro eo quod est mentionẽ facio/
ponitur/accusatiuũ recusat: postulat aũt genitiuũ: uel ablatiuũ cũ præpositio
Quintiliãus ne de. Quintilianus. Neq; enim huius rei meminit poeta ipse. Et iterũ de qui
Quintiliãus bus multi memierũt. Et tã præsentis/q̃ præteriti tẽporis significationẽ detiet.
Martialis Mactus macta mactũ/& macte aduerbiũ/tã gtõ/q̃ ablatiuo iũgit. Martialis. Mactus
Syllius Macte animi/quẽ rarus habet/morũq; tuoꝝ. Syllius libro.xv. Macte
Lucillius Lælius affatur: macte o uenerãde pudici Ductor macte animi. Lucillius li.v.
Horatius Macte inq̃ uirtute/simulq; his uersibus esto. Horatius sermone secundo. ma
Virgilius cte Virtute esto (inquit) sententia dia Catonis. Virgilius.
Festus Macte noua uirtute puer: idest magis aucte: mactus/magis auctus/teste Festo.
Ptolemæ9 Musta/urbs est Aphricæ inter Thabracã ciuitatẽ/& Bragadã fluuiũ/teste Ptole Musta
Ouidius mæo. Mustũ/uinũ uocatur nouũ. Ouidius in fastis. Mustum
Martialis Præmia de lacubus proxima musta tuis. Martialis. Mustus
Probus Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas: Mustacius
Vt satur in uacuis dulcia musta bibas. Probus aũt/masculino genere mustus Mustacium
Plautus delcinari præcipit. Mustus musta mustũ/pro nouus noua nouũ ponit. Vnde
Censorius Plautus/mustã iuuencã dixit. Similiter etiã Censorinus/de agna (inquit) mu
sta pascenda. Næuius in gymnastico. Vtrũ melius est/uirginẽ/an uiduã uxorẽ
Næuius ducere? Virginem/si musta est. Ab eo qui est mustus nouus/fit (ut tradit Ca/
Caper per) mstuacius mustacia mustaciũ. Ait enim. Mustacius/siue mustaciũ/non ad
genus referendũ est/qa hoc sit/aut illud: cũ per se nihil sit. Sed sic plane ẽ mu
stacius panis: & mustaciũ librũ recte dicimus: hoc est nouũ. Fallitur tñ Caper:
cũ & mustacius masculini/& mustacium neutri generis/apud approbatissi/
mos legatur auctores. Quod quidẽ (ut mea opinio fert) non ab eo quod est
Iuuenalis mustũ nouũ/sed a mustace lauro descendit. Iuuenalis satyra sexta.
Statius Causa nec est/quare cœnã/& mustacia perdas. Statius libro siluarũ primo.
Et mustacius/& latente palma.
Cato Prægrandes cariotides cadebant. Quo aũt fiat modo/Cato insinuat/cum
ait in re rustica. Mustacios sic facito. Farinæ siligineæ modiũ unũ musto con
spergito: anysum: cyminũ: adipis pondo duo: casei librã: & de uirga lauri de
radito/eodẽ adiecto. Et ubi defrixeris/lauri folia subtus addito/dũ cõcoques.
Mandones/manducones/mansucii/in uno significato accipi possunt. Sic come Mandones
dones: comedi: edones: edaces: epulones: lurcones: curgilones: ganeones: glu Mãducones
tones: scurræ: parasiti: gulones: phagones: ambrones: ardeliones: eluones: li Mansucii
guriones: labeones: nepotes: catillones cum duplicato l/a catilo dicti: nõ aũt
Vgutio catulões cũ unico l/a catulo/ut somniauit Vgutio. Festus. Fiscellus/casei mol
Festus lis appetitor dicitur: ut catillones catilloꝝ luguriones. Hæc ille. Macrobius.
Macrobius Proprie aũt catillones dicebantur/qui catillos liguriebant.
Nonius Magnitudo/& magnitas/in uno significato accipi possunt/teste Nonio/Ac Magnitudo
Accius cium inducente dicentem. Neq; sat fingi/neq; dici potest/præ magnitate. Magnitas

Priſcianus	Mordeo.mordes facit in præterito momordi/teſte Priſciano/dicente Lucano.	Mordeo
Lucanus	Exiluit/primus chalybē/frænoſq; momordit. Quin etiā & morſi/ auctore	
Gellius	Gellio libro. vii. noctiū atticarum. Vnde & Plautus ait in trigem̄. Ni fugiſſē/	
Plautus	mediū credo præmorſiſſet. Antiqui tamen (ut ſcripſit Marcellus) memordi/	
Marcellus	pro momordi/peposci pro poposci/pepugi pro pupugi/ſpepondi pro ſpo	
Gellius	pondi dixerūt. Sic ēt tetuli pro tuli: cecurri ꝑ cucurri/teſte Gellio li. præfato.	
Diomedes	Munero muneras/& muneror deponens uſurpatur/auctoribus Diomede/No	Munero
Nonius	nio/Priſciano. Horatius. Muneretur te Priape affecto.	Muneror
Priſcianus	Manduco mãducas/& manducor deponēs/dici pōt/teſtibus Priſciano/ & No	Manduco
Horatius	nio: q & Pōponiū refert dixiſſe. Opertis oculis ſimul mãducat/ꝑ mãducat.	Manducor
Priſcianus	Mungo mungis/& mungor deponens uſurpatur/teſte Marcello/Catonē indu	Mungo
Nonius	cente dicentem de liberis educandis. Neq; emungentur libertatē.	Mungor
Pōponius	Metus/maſculini generis eſt: ſed & fœminino genere ueteres protulerūt/teſte	Metus
Marcellus	Feſto/Vnde Ennius ait. Viuam/an moriar/nulla in me eſt metus. Metus itē	
Cato	pro religione ponitur/teſte Seruio: ut eſt apud Virgilium.	
Feſtus	multoſq; metu ſeruata per annos.	
Ennius	Malua a μαλάχη dicta eſt/auctore Varrone de lingua latina. Hærba eſt: quæ	Malua
Seruius	& maluacius dicitur/teſtibus Probo/& Priſciano: quod & hoc maluaciū de	Maluacius
Virgilius	clinatur. poteſt tamen & maluacius adiectiue declinari. Malua item maſculi/	Maluacium
Varro	ni generis/ fluuius a Ptolemæo ponitur: cuius hoſtiū ē ad Ibericū oceanum.	
Probus	Moſes duarum ſyllabarum eſt/dicente Iuuenale ſatyra quinta.	Moſes
Priſcianus	Tradidit arcano qđ cūq; uolumine Moſes. Et Arator. nō hæc ieiunia Moſes	Moiſes
Ptolemæus	Condidit. Et iterum.	
Iuuenalis	Nam pſalmus licet iſta canat/tamen inclyte Moſes Altius hæc memoras.	
Arator	At uero Sedulius triſyllabam dictionem expreſſit/cum ait.	
Arator	Quid ꝙ & Elian/& clarum uidere Moiſen? Et facit in genitiuo Moſis / uel	
Sedulius	Moſi: ſicut Achilles huius Achillis/uel Achilli: Vlyſſes huius Vlyſſis/uľ Vlyſſi.	
Caper	Metaurus cum t exili/& Metaurū/declinari poteſt/teſtibus Capro/& Probo.	Metaurus
Probus	Fluui⁹ ē: q de Piceni ꝑuīcia oriēs/i Flāminiā d'currit. Horatius li. iiii. carminū.	Metaurum
Horatius	Teſtis Metaurum flumen. Syllius libro. vii.	
Syllius	Multaq; Haſdrubalis fulgebat ſtrage Metaurus.	
Pōpeius	Manſues genitiuo manſuetis/& manſuetus manſueta manſuetum/declinari po	Manſues
Nonius	teſt/teſtibus Pompeio/& Nonio. Plautus in aſinaria. Reddā ego te & fera	Manſuetus
Plautus	fame manſuetem. Accius in Meleagro. Nunc ſine maciem: miſericordia mā	
Accius	ſues ſit. Dictū eſt aūt manſuetū/ad manū ueniēs ſuetū: hoc ē/neq; miſericor	
Pompeius	dia mæſtū: neq; crudelitate ſæuū: ſed modeſtia tēpatū/ut idē ſcribit Pōpeius.	
Pompeius	Malluuiæ cū duplicato l/dicuntur aquæ/quibus lotæ ſunt manus/teſte Pom	
	peio. Malluuiū autem/uas eſt/quo manus lauantur.	Malluuiæ
Quītiliãus	Manceps/& mancipium/in uno ſignificato accipi poſſunt. Quintilianus in gla	Malluuium
Pompeius	diatore. Et inter dedita noxæ mancipia/contēptiſſimus tiro gladiator.	Manceps
	Manceps aūt (ut tradit Pōpeius) appellatur quicqd emitur a populo condu	Mancipium
	ctiue: quia manu ſublata ſignificat ſe auctorē ēptionis eſſe: qui quidē præs uo	Mancipi
	catur: quia tam debet præſtare populo/quod promiſit/ꝙ is/q pro eo præs	Neumãcipi
Seruius	factus eſt. Mancipi indeclinabile ē per oēs caſus/& genera/teſte Seruio. Et ap	
	pellant res/quæ manu capi/& alienari poſſunt: ueluti ſeruus: & equus: cum	
	cætera/neumancipi dicantur: ut iura/rerumq; dominia.	
	Mulcifer/quaſi mulcens/hoc eſt molliens ferrū/Vulcanus dictus ē: qui & mul	Mulcifer
Caſellius	ciber. Et facit mulciber in genitiuo Mulcibris/ uel Mulcibris/teſte Caſellio.	Mulciber
Alexander	Alexander aūt/ſecūda declinatione declinari præcepit/quom dixit.	
	Preſbyteri cū mulcibero memor eſſe memento.	
Pōpeius	Monſtrū dictū eſt: quaſi moneſtrū: ꝙ ſcilicet aliquid moneat futurū/auctore Pō	Monſtrū
Nonius	peio/uel (ut ſcribit Nonius) monſtrū dictū eſt ꝙ iminentia monſtret. Mon/	Monſtratio
Nonius	ſtra aūt appellantur/quæ naturæ modū egrediūtur: ut auis quatuor alis: hō	Monſtruus
Virgilius	duobus capitibus. Nonnunq̄ tñ pro monſtratione monſtrū ponitur / teſte	Mōſtroſus
	Nonio: ut eſt apud Virgilium. Monſtra deum refero: ideſt monſtrationes.	Mōſtruoſus

Lucanus Ab eo qđ eſt monſtrũ/fit adiectiue mõſtruus/& mõſtruoſus. Lucanus li.i.
Caper Monſtruoſiq; hominum partus.
Probus Murmur tam maſculini/q̄ neutri generis eſt/teſtibus Capro/Probo/Priſciāo. Murmur
Priſcianus Hieronymus in Ioanne cap.vii. Et murmur multus erat de illo ĩ turba. Virgi. Murmuril/
Hierõymus & nemoꝝ ĩcrebreſcere murmur. Et format dimiuutiue murmurillũ teſte No lum
Virgilius nio. Vnde Plautus ait ĩ rudẽte. Nolo ego murmurillũ/neq; ſuſurrum fieri. Murmuro
Nonius Murmuro murmuras/& murmuror deponẽs uſurpat:& ab eo quod eſt mur/ Murmuror
Plautus murillũ murmurillo murmurillas. Hieronymus in libro numerorũ capitu Murmurillo
Hierõymus lo.xiiii. Igitur uociferans omnis turba fleuit nocte illa:& murmurati ſunt cõ Muginor
tra Moſem/& Aaron/cuncti filii Iſrael. Et in euangelio Lucæ legitur. Et cum Muſſo
uiderẽt omnes murmurabant/dicentes/ꝙ ad hominẽ peccatorẽ diuertiſſet.
Plautus Plautus. Quid murmurillas tecũ/& te diſcrucias? Muginor deponens/idem
Nonius ſignificat/quod & murmuror:ut etiam interpretatur Nonius illud Lucillii
Lucillius libro ſeptimo muginamur/molimur/ſubdicimus. At uero Feſtus/muginari
Feſtus (inquit) eſt nugari:& quaſi tarde conari:quod magis placet:& interpretatio
Feſtus ni dicti Lucilliani aptius conuenit. Muſſo cum duplicato ſ/etiam pro mur/
Nonius muro ponitur/auctoribus Feſto/& Nonio. Ennius. Aſpectabat uirtutem le
Ennius gionis ſuæ/expectans ſi muſſitarent. Muſſare item/tacere ſignificat. Ennius.
Ennius Non decet muſſare bonos:ideſt tacere/interprete Feſto. Rurſus muſſare/ſi
Feſtus gnificat dubitare. Virgilius. muſſat rex ipſe Latinus
Virgilius Quos generos uocat:ideſt dubitat/ut exponit Seruius. Muſſare/uereri. Vir
Seruius gilius libro æneidos. xi. cuncti ſe ſcire fatentur/
Virgilius Quod fortũa ferat ppłi:ſed dicere muſſãt. Muſſare/queri. Virgili. li. præfato.
Flent mæſti/muſſantq; patres. Inter muſſare autem/& murmurare/hoc di/
Nonius ſtare tradit Nonius: ꝙ muſſare/hominum eſt/occulte quid/& preſſa uoce lo
quentiũ/quod celatũ uelint. Murmurare uero (ut ait) maioris ſoni eſt:& ad tu
Virgilius multũ proximi/dicente Virgilio gerogicorũ primo.
& reſonantia longe
Littora miſceri:& nemorũ increbreſcere murmur.
Phocas Memor/triũ eſt generũ/teſtibus Phoca/& Priſciano. Sed & hic & hæc memo/ Memor
Priſcianus ris & hoc memore/ueteres declinarunt. Vnde Cæcilius ait. Memoris
Cæcilius Itane eſt immemoris/itane madida memoria?
Memor memoras/& memoror deponens uſurpatur:& tam accuſatiuo/q̄ geni
Syllius tiuo/iungi põt. Syllius circa initium operis.
da muſa decus memorare laborum Memoro
Virgilius Antiquæ Heſperiæ. Virgilius circa initium libri æneidos. Memoror
Hierõymus Muſa mihi cauſas memora. Hieronymus in eccleſiaſtico capitulo ſeptimo.
Hierõymus In omnibus operibus tuis memorare nouiſſima tua:& in æternũ non pecca
bis. Idem in eodẽ capitulo tertio. Sed in die tribulationis cõmemorabit' tui.
Herodot' Maris/fluuius eſt Agathyrſorum/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto. Maris
Hierõym' Mas maſculus/facit in genitiuo maris. Mare/aquarum uocatur congregatio/ Mas
dicente Hieronymo in geneſi. Congregationeſq; aquaꝝ/appellauit maria. Mare
Et facit in ablatiuo ſingulari/mari/uel mare:in genitiuo plurali/mariũ/uel Maræa
Priſcianus marũ:in datiuo plı̃/& ablatiuo/maribus/teſte Priſciāo li.vii. Lucanus. li. vi. Marra
Lucanus Purus in occaſu/parui ſed gurgitis Aeas/ Marracium
Athacinus Ionio fluit inde mari. Athacinus. Mara
Plautus Cingitur Oceano/Libyco mare/flumine Nilo. Plautus in rudẽte. Suã quiſq; Maria
Næuius partem piſcium poſcant ſibi:dicant in mare cõmuni captos. Næuius in car/
mine belli punici. Senex fretus pietate deum/allocutus eſt ſummi deũ regis
Cæſar fratrem Neptunũ/regnatorẽ marũ/pro marium. Cæſar in quinto belli Gal
Columella lici. Paulo latiores/q̄ quibus in reliquis utimur maribus. Maræa cum æ diph
Ptolemæus thongo/urbs fuit Aethiopiæ.
Ptolemæus Marra cum duplicato r/ferreum inſtrumentũ eſt:quod uulgus marra cum
Seruius appellat. Columella libro undecimo.
Contundat marræ uel fracti dente ligonis. Mara cum unico r/urbs eſt me/

tropolis fœlicis Arabiæ/teste Ptolemæo. Maria/palus est Aphricæ/ut idẽ Ptolemæus ostendit.

Massicus cum duplicato ſ/& i latino/& c exili/masculini generis in singulari nu mero/i plurali neutri generis est/teste Seruio super librum septimũ æneidos. Sylius libro septimo. Massicus uuiferis addebat nomina glebis. Virgili. libro præfato. uertunt fœlicia Baccho. Massica. Mons est: a quo/massicum uinum cognominatum est. — Massicus — Sylius — Virgilius

Mespilius cum i latino/& unico l/græcum est nomen/arboris nobis notæ/cuius fructus mespilum dicitur. Neq; ab eo quod est malũ fructus deriuatur/ut cũ Catholico ridiculus somniauit Vgutio. Palladius. Mespilus admisso germine tuta subit. Idem. Mespilaq; exarmat pugnacibus horida membris. — Mespilus — Mespilum — Vgutio — Palladius — Palladius

Mens & mentis/in recto ueteres protulerunt/teste Prisciano. Vnde Ennius ĩ Epi maco ait. Terra/corpus est: at mentis/ignis est. — Mens — Mentis — Priscianus — Ennius

Mino minas/mi syllaba producta/accusatiuũ post se casum regit. Vnde in hym no patris meĩ francisci habetur. Mina gregẽ dux ad regẽ. Minor minaris/mi correpta syllaba/datiuo iungitur. Sed & mino minas antiqui usurparunt/te ste Prisciano. Vnde & minitor deponens/& minito neutrale/dici potest/teste Marcello. Plautus in Amphitrione. Quid minitabas te facturũ/si istam pepu lissem foras? Horatius. Ceruius iratus leges minitatur: & urnam. — Mino — Minor — Minitor — Minito — Priscianus — Marcellus — Plautus — Horatius

Mingo mingis/& meio meis/idem significatũ habent. Horatius. Hunc permin xerunt calones: atq; caballi. Persius. Pinge duos annues: pueri sacer est locus. extra Meiite. Iuuenalis satyra prima. Cuius ad effigiem nõ tantum meiere fas est. Martialis. Incipit in medios meiere uerba pedes. — Mingo — Meio — Horatius — Persius — Iuuenalis — Martilis

Muria cum unico r/& i latino/Sirum est uocabulũ/teste Acrone super sermonẽ xiiii. Horatii. Neq; ab eo qui est murus descendit: quia scilicet oleo stet ꝓ mu ro/ut cum Catholico ridiculus somniauit Vgutio. Erat apud antiquos genus liquaminis/quod ex thynno pisce conficiebatur. Persius. Tingit olus siccum muria uafer in calice empta. Muries huius muriei eadem scriptura/sal dicitur in pila tunsum/& in ollam fictilẽ coniectũ: & in furno percoctũ/ut scribit Fe stus. Quo dehinc(ut ait) ĩ aquã misso Vestales uirgines in sacrificio utebãtur. — Muria — Muries — Acron — Vgutio — Persius — Festus

Mons format per diminutionẽ monticulus/& monticellus/teste Probo. — Mons — Monticulus — Mõticellus — Probus

Miluus cum i latino/masculini/& fœminini generis est/teste Sergio in Donatũ: apud quem pro fœminino genere/in exemplum est/quod se legisse dixit/ra pidissima miluus. Quod si Sergius ipse non meminit ubi legerit/sciat ẽẽ Oui dii libro metamorphoseos secundo/ita dicentis. Vt uolucris uisis rapidissima miluus extis. Sed nõ aduertit Sergius/ꝙ rapidis sima/non cum substantiuo miluus/sed cum uolucris/adiectiue iungatur: & sic ordinetur cõstructio: ut miluus/appositiue uolucris rapidissima/uisis extis. Ita enim quidã exposuit. Sed rectius Sergius. Nã uolucris adiectiue positũ ẽ. Et in gyrũ uolitans iterpretatur. Quod apte innuit Ouidius. Sed in orbẽ cur uat eundẽ. Vt uolucris uisis rapidissima miluus extis. Et quæ sequũtur. Vbi & masculino & fœminino genere protulerunt. Hic & miluius dicitur. Ouidius fastorum tertio. Miluius & meritis uenit in astra suis. Oratius suspectos laque os & opertum miluius hamum. — Miluus — Sergius — Ouidius — Ouidius — Ouidius — Oratius

Mercatus huius mercatus/uel mercati/declinari potest/teste Marcello/Salustiũ inducẽte dicentem libro historiarũ quinto. Cæteri negocia sequebãtur fami liaria legatorum/aut tribunorũ: & pars sua cõmeatibus mercatis/ꝓ mercati bus. Locus est nondinationis: ubi scilicet mercatura agitur. Mercatura autem/ & mercatio/ipsa mercandi actio uocatur. — Mercatus — Mercatura — Mercatio — Marcell⁹ — Salustius

Mamma cum duplicato m scribitur: primamq; syllabam positiõe producit/dicẽ te Iuuenale satyra prima. Meuia Tuscum Figat aprum: & nuda teneat uena bula mamma. Et format per diminutionẽ cum gemino m mammula/& ma milla cum unico m: cum prima syllaba correpta sit. Pompeius in dictione ar ca. Arca(inqt) diminutiuũ facit arcula/& arcella: ut a porco porculus/& por cellus: a mamma mammula/& mamilla. Iuuenalis satyra sexta. — Mamma — Mammula — Mamilla — Mãmosus — Mãmeatus — Iuuenalis — Pompeius — Iuuenalis

Plautus Ipſa loqui recta facie/ſtrictiſq; mamillis. A mãma/fit adiectiue mãmoſus/&
Martialis mãmeatus. Vnde Plautus in pœnulo/amicam mammeatam dixit. Martialis/
Mammoſas metuo: teneræ me trade puellæ.
Herodiãus Muſa a μῶσις/quæ eſt inquiſitio/dicta eſt/auctore Herodião: non aũt a mos Muſa
Vgutio aqua/ut ſõniauit Vugutio. Muſæ nouem fuerunt: Clio: Euterpe: Thalia: Mel
pomene: Terpſichore: Polymnia/ſiue Polyhymnia: Vrania: Calliope: Erato:
quam tamen Arcades non muſam/ſed uatem fuiſſe dicunt. Quas omnes etiã
Heſiodus tribus uerſibus Heſiodus in theogonia comprehendit/quom ait.
κλῖω τὲ ευτέρπη τὲ θαλέια τε μελπομέρη τε
τερψιχορη τε ἐρατω τε πολυμνια τὲ ουραμη τὲ
καλλιοπη θηδε προφερεσ τατη εστιν ἁπασαων.
Clæmens Miſterium cum i latino ſcribitur: & a μῖσος/quod eſt odiũ deriuatur/teſte Clæ Miſterium
Tortellius mente papa i ſtromatibus. Neq; cum y græco μῖσος ſcribitur/ut ſcribi præ Myſterium
Apollodo cipit Tortellius. At uero Apollodorus/a quodã/cui Myon nomen fuit/quẽ Miniſteriũ
rus & uenando periſſe aſſerit/myſterium dictum/& nomen funebris honoris ac
Virgilius cepiſſe dicit. Et ſic cũ y græco myſterium ſcribendũ erit. Alii a μυω/quod cla
Paulus udere ſignificat/deductũ perhibent. Vnde myſteriũ/arcanũ dicitur. Et tũc cũ
Vlpianus y græco ſcribi debet. Miniſteriũ autẽ a miniſtrando/latinum eſt uocabulum.
Et proprie miniſtri opera eſt: ſed pro omni quoq; operatione accipitur: ut d
rege latino Virgilius. mæſtuſq; refugit Fœda miniſteria. Miniſteria itẽ pro mi
niſtris ponitur. Paulus iuris conſultus. Vrbica miniſteria dicimus etiã quæ ex
tra urbem miniſtrare nobis conſueuerunt. Vlpianus. deniq; concubinæ filios
naturales alumnos conſtituit generali appellatione non contineri: etſi qua
alia ſunt huiuſmodi miniſteria.
Lucretius Momen/& momentũ/in uno ſignificato dici poteſt. Lucrecius. Momen
Momine ſi a paruo poſſunt impulſa moueri. Momẽtum
Mechanicus cum e abſq; diphthongo/& ch aſpirato in ſecunda/& c exili in ul/ Menechinꝰ
tima ſyllaba ſcribitur. Neq; a mœchor mœcharis deſcendit/ut cum Catholi
Vgutio co Vgutio ſomniauit: ſed a μηχάνη/quod apud nos inuentionem indicat.
Dici poteſt uilis artifex.
Menda fœminino/& mendum neutro genere declinari poteſt. Inde fit mẽdus/ Menda
Ouidius & mẽdoſus. Ouidius de remedio. Tunc animo ſigna quodcunq; in corpore Mendum
Perſius mẽdum eſt. Perſius. Ne qua ſub ærato mendoſum tinniat aurum. Mendus
Myoparo maſculini generis/cum y græco ſcribitur. Neq; ex eo qui ẽ minimus Mendoſus
componitur: quaſi minimus paro/myoparo dicatur/ut cum Catholico ri/ Myoparo
Vgutio diculus ſõniauit Vgutio. genus eſt nauis: quo piratæ uti cõſueuerãt: aquo ẽt
ipſi myoparones cognominati ſunt.
Mycene huius Mycenes cum y græco/& c non aſpirato/& Mycena huius Myce Mycene
Virgilius næ/& Mycenæ plurali tantũ numero/declinari poteſt. Virgili. li. æneidos. v. Myicena
Lucanus Argolicoue mari deprenſus/& urbe Mycenæ. Lucanus libro primo. Mycenæ
Sole Thyeſtææ noctẽ duxere Mycenæ. urbs fuit in Argolica Achaiæ regiun Mycone
Plinius cula/teſte Plinio li. quarto naturalis hiſtoriæ. Mycena eadẽ litteratura/nym/ Myconos
Porphyrius pha fuit Laconica: a qua/Mycena urbs cognominata eſt/teſte Porphyrio ſup
librum ſecundum iliados. Mycone huius Mycones/& Myconos huius Myco
Virgilius ni/cum y græco/& c exili/ declinari poteſt. Virgilius li. æneidos tertio.
Statius Mycone/Gyaroq; reuinxit. Statius in achilleide. Cycladas: hinc ſpretæ Myco
noſq;/ humiliſq; Seriphos. Inſula eſt una ex cycladibus: & eiuſdẽ nominis
Ptolemæus urbs in ea/teſte Ptolemæo.
Myrica cum y græco in prima/& i latino in ſecunda ſyllaba/ſequente c exili ſcribi Myrica
tur. Neq; ab eo q eſt amarus deducitur/ut cum Catholico ridiculus ſõniauit Marica
Vgutio Vgutio: ſed græcum magis eſt uocabulum. Et producit ri ſyllbam. Virgilius Nariſca
Virgilius in bucolicis. Non omnes arbuſta iuuant: humileſq; myricæ. Genus eſt humi/
lis uirgulti. Marica cum i latino/& c nõ aſpirato/dea eſt Litori Minturnenſi/
Virgilius um: fuitq; Fauni uxor/dicente Virgilio libro æneidos ſeptimo.
Hunc fauno/& nympha genitum Laurente Marica Accipimus. eſt etiam eo/
Ptolemæus dem nomine urbs Parthiæ/teſte Ptolemæo. Mariſca cum i latino/& c exili/

Festus genus est fici/teste Festo/dicentibus et Catone/&Plinio.Ficos marsicas in lo/
Cato co cretoso/& aperto/serito.Martialis.Infanti melimela dato:fatuasq; maris/
Plinius cas.Marsica item/morbus is appellatur/qui muliebria patentibus innasci so
Martialis let/ a similitudine mariscæ fici/sic dictus.Neq; ab eo qui est mas masculus de
Vgutio scendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit.Iuuenalis satyra secunda.sedpo
Iuuenalis dice leui Scinduntur tumidæ medico ridente mariscæ.

Marsus/Circes filius fuit.Marsia cum i latino/regiuncula est Italiæ/a Marso Cir Marsus
Plinius ces filio cognominata:cuius populi Marsi uocitati sunt/teste Plinio libro vii. Marsia
Herodotus naturalis historiæ.Sunt & alii eodem nomine populi Scythiæ/teste Herodo Marsi
to libro historiarũ.iiii.Marsya(Græci μαρσυασ) cũ y græco scribitur.Pro Marsya
Iuuenalis prium fuit uiri nomen/de quo Iuuenalis.Occurris fronte obducta ceu Mar/
Ouidius sya uictus.Hic a phœbo excoriatus/teste Ouidio libro fastorum sexto in fon/
tem sui nomis conuersus perhibetur:qui etiam in Mæandrum fluuium cadit
Lucanus dicente Lucano libro.iii.Qua celer/& rectis descendens Marsya ripis/
Errantem Mæandron addit mixtusq; refertur.

Mastigias cum i latino utrobiq;/græcum est uocabulum.Neq; ex mano manas/ Mastigias
& styx/componitur/quasi styge manãs mastigias dicatur/ut cum Catholico
Vgutio somniauit Vgutio/etiam hic & hæc mastigia declinari præcipiens.Dici põt
Plautus flagifer:q ab aliis seruus dicitur sæpius cæsus/uel cædi dignus.Plautus.Cru/
cior lapidem non habere:ut illi mastigiæ cerebrum excutiam.

Nestoris Dionisii Nouariensis liber quintus fœliciter incipit.

NAntio nancis/& nanciscor deponens/i uno significato dici po Nancio
Gracchus test.Vnde Graccus pro se/ait.Si nanciã populi desyderiũ/& ꝓ/ Nanciscor
babo rei publicæ cõmoda.Nãcio facit in præterito nanxi:i su/
Priscianus pino nactum/teste Prisciano.Nãciscor uero format præteritũ
nactus sum:& significat inuenire/acquirere/adipisci.

Nactus/& gnatus/nata/& gnata scribi/& efferri põt.Et facit na Nata
Priscianus ta in datiuo plurali/& ablatiuo/natabus:quin et & natis/teste Pprisciano/di Gnata
Plautus cente etiam Plauto.Qui talis est de natis suis/pro natabus.

Nauus/& gnauus/scribi/& enuntiari potest.Celer interpretatur/& strenuus/a Nauus
Pompeius nauium uelocitate sic dictus/auctore Pompeio.Neq; a nosco noscis descen/ Gnauus
Vgutio dit/ut Vgutio somniauit.Inde nauia/uel gnauia/dicta est/hoc est celeritas/seu Nauia
Pompeius strenuitas:cuius contrarium est ignauia.Nauia item(ut scribit Pompeius)li/ Nauis
gnum est in modum nauis cauatum:quo i uindemiis uti solet.Nauis format Nauicula
Probus per diminutionem nauicula/& nauicella/teste Probo. Nauicelle

Vgutio Nauicularius/& nauclerus/in uno significato accipi possunt:qui ab Vgutione Nauicularius
etiam nauclerius:dicitur:hoc est nauis gubernator. Nauclerus

Pompeius Nauita/& nauta/i una significatiõe dici põt.Nautea auctore Pompeio/hærba Nauclerius
Nonius granis ẽ nigris:q̃ coriarii utunt.Nautea itẽ(ut scribit Nonius)aqua ẽ/ex nauis Nauita
Plautus sentina ueniens.Plautus in asinaria.Nauteã bibere malim/q̃ illam oscularier. Nauta

Vgutio Naulum/merces appellatur nautica:quod Vgutio etiam nabulum uocat. Iuue/ Nautea
Iuuenalis nalis satyra octaua. Naulum
furor est/post omnia perdere naulum.Nablium/instrumentum est musicũ. Nabulum

Nauagium/& nauigium/hoc distant:ꝙ nauagium/nauis ductio dicitur.Naui/ Nablium
gium autem/locus uocatur nauigalibilis:siue nauium collecta multitudo.Na Nauagium
Ouidius uale/portus ẽ/uel locus ubi naues seruantur.Ouidius libro metamor.tertio. Nauigium
Haud aliter/quã si siccum nauale teneret. Nauale

Nauigo nauigas/& nauiculor/dici potest.Sed hoc interest:ꝙ nauigare/ẽ nauim Nauigo
Virgilius agere:nauiculari uero/ociosa nauicula uehi.Virgilius li.æneidos ꝑmo. Nauiculor
Martialis Gens inimica tibi Tyrrhenum nauicat æquor.Martialis.
Piger Lucrino nauiculatur in stagno.

Natalis masculino/& natale neutro genere/& hoc natalicium/declinari põt.plu Natalis
rali autem numero natales/conditionem sanguinis/& familiæ indicãt:ut ge Natale
nerosi natales:obscuri natales.

Probus Nepos(inquit Probus)prodigus eſt: nepos conpſumptor:nepos luxurioſus: Natalicium
Seruius nepos fratris filius/uel ſororis.Et communis generis eſt/ teſte Seruio ſuper Nepos
Phocas librum. xii.æneidos:etſi habeat fœmininum neptis: qui tam a Phoca maſcu Neptis
lini tantum generis eſſe traditur.Inde uenit pronepos/& proneptis: abne/ Nepus
Feſtus pos/abneptis:atnepos/atneptis:trineptos/trineptis.Nepus(ut ſcribit Feſtus) Nepa
dicitur non purus.Nepa/ſydus uocatur/Aphrorum lingua:qui a nonnullis
cancer/ab aliis/ſcorpius appellatur.

Probus Nexo nexis tertia coniugatione declinari poteſt/teſte Probo:& nexo nexas pri Nexo
Priſcianus ma/teſte Priſciāo. Accius ĭdeiphobo.Nos cōtinuo ferrū eripimus:oībus ma
Accius nicas neximus.Liuius in odyſſea.Nexabāt multa ĭter ſe/nexu nodorū dubio.
Liuius Necto nectis facit in præterito nexui/& nexi:in ſupino nexum/teſte Priſciāo. Necto
Priſcianus Virgilius libro æneidos.v.Et paribus palmas amborum inexuit armis.Pro/
Virgilius pertius. At tibi qui noſtro nexiſti rætia lecto.Nectar græcum eſt uocabulum/ Nectar
Propertius dicente Feſto.Nectar græcæ ſignificat deorum potionē.Neqꝫ a necto nectis
Feſtus deducitur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.

Vgutio Neruus/ſi componitur/ſecundi/& tertii ordinis eſt:ut eneruus/eneruis.Neruus Neruus
Plautus item/genus ē uinculi:quo pedes impediūtur:uel etiam ceruices.Plautus ĭ au Neruum
Hierōymus laria.Neruos/cathænas/numellas/pedicas/boicas.At uero Hierōymus ne/
utro genere declinauit/quom dixit in Hieremia capitulo.xx.Et miſit eum in
neruum/quod erat in porta Beniamin ſuperiori/in domo domini.

Nyctimene cū y græco in ꝑma ſyllaba/& ct/& i latino ĭ ſecūda ſcribitur.Filia fu/ Nyctimine
it Nyctei:& genus eſt auis:quæ alias noctua uocatur.Et ꝑenultimam corripit Noctua
Ouidius ſyllabā.Ouidius libro metamorpho.ſecundo.
Crimine Nyctimene noſtro ſucceſſit Honori.

Nycticorax cum y græco in prima ſyllaba/& ct exilibus/& i latino in ſecunda/ Nycticorax
ſequēte c nō aſpirato ſcribitur. Auis eſt nocturna:quæ & nocticorax dicitur. Nocticorax
Et latine tranſferri poteſt nocturnus coruus.

Feſtus Nictio nictis/uerbum eſt(ut ſcribit Feſtus)ad canes pertinens:qui ſcilicet in odo Nictio
randis ueſtigiis leuiter gāniūt.Nicto nictas primæ cōiugatōis/oculoꝝ/& ali Nicto
Feſtus orum mēbroꝝ niſu/ſæpe aliqd conari ſignificat:ut idem auctor eſt Feſtus.

Priſcianus Nitor niteris format in ſupino niſum cum unico ſ/& nixum/teſte Priſciano.Et Nitor
Horatius producit ni ſyllam.Horatius in arte poetica. Niteo
Nec ſic enitar tragico deferre colori.Eſt autem niti/incumbere:ſub onere:co Nideo
nari.Niteo nites ſecundæ coniugationis/& nideo nides cum d/in uno ſignifi Nidor
cato ſcribi/& efferri poteſt. Verum niteo ni ſyllabam corripit: ſed nideo illā
Virgilius producit.Virgilius libro æneidos quarto.tantum egregio decus enitet ore.
Statius Statius libro thæbaidos.x.Emicat effigies:& ſparſa orichalca renident: ideſt
Iuuenalis ſplēdent.Nidere item/redolere ſignificat.Vnde nidor/odor dictus eſt.Iuue/
nalis ſatyra.v.Captū te nidore ſuæ putat ille culinæ:ideſt odore.

Noe/proprium uiri nomē fuit/magni dilunii tpe/ut ſacræ ſcripturæ atteſtan/ Noe
Herodotus tur.Noes/fluuius eſt Thraciæ/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto. Noes
Virgilius Niſus cum i latino ſcribitur.Proprium fuit nomen regis Megarienſium/in auē Niſus
ſui nominis conuerſi:cuius meminit Virgilius georgi.primo dicēs. Apparet Niſa
liquido ſublimis in aere niſus.Hic alio noie haliætus uocatus eſt:ut eſt apud Nyſa
Ouidius Ouidium libro metamor.viii.Et modo factus auis fuluis haliætus in alis:Ali/ Nyſeus
us eadē litteratura Niſus fuit/qui cum Salio/& Euryalo/currendi certamen Nyſæa
Virgilius iniit:de quo Virgilius.Si te lapſorum miſeret/quæ munera Niſo Digna da/ Nyſæus
Virgilius bis?Niſa eadē ſcriptura/ꝓpriū fuit mulieris nomē:de qua Virgi.in Damōe. Niſeus
Homerus Mopſo Niſa datur.Niſa eadem litteratura/urbs eſt Hellados/teſte Homero Niſæe
libro.ii.iliados.Alia eodē noie urbs eſt Lydiæ Mæoniæ:alia Lyciæ circa mō/ Neſæe
Ptolemæus tem Maſſicitē/ut Ptolemæus oſtēdit.Nyſa cum y græco/urbs eſt fœlicis Ara/
Diodorus biæ/teſte Diodoro libro hiſtoriarum ꝑmo:a qua/Bacchus Nyſeus cogno/
Ptolemæus minatus eſt. Alia rurſus eiuſdē nois urbs ē in Armenia/teſte Ptolemæo. Alia
Ptolemæus in Caria minoris Aſiæ:& eodē nomine præfectura Murianæ prouinciæ/ut
idem Ptolemæus oſtendit.Nyſa cum y græco/unus ē ex duobus Parnaſi col
Vgutio libus.Neqꝫ ab eo qui eſt naſus deducitur/ut cum Catholico ſōniauit Vgutio.

Curtius Nysæa cum y græco/& æ diphthongo/urbs fuit in India/testibus Curtio/&
Herodotus Herodoto:a qua/fit Nysæus adiectiuum. Lucanus libro sexto. Qua rapidus
Lucanus Ganges/& qua Nysæus Hydaspes. Alia eodem noie est in Megaride Achaiæ:
Ptolemæus quæ & Megara uocatur/ut scripsit Ptolemæus. Nisæus cũ i latino/& æ diph/
Herodotus thongo/locus est inter Medos/teste Herodoto libro historiarum.vii. Nysæe
Virgilius huius Nisæes cum i latino/& æ diphthongo in media syllaba/nympha quæ
dam fuit:de qua Virgilius libro æneidos.v.meminit quom ait. Nisæe/Spio/
q₃/Thaliaq₃/Cymodoceq₃: Hæc a nonnullis Nesæe cum e in prima syllaba
scribitur/& effertur. Et cum unico s/oẽs hæ dictiones scribende sunt.

Nesæe huius nesæes cum æ diphthongo in media syllaba scribitur. Proprium Nesæe
fuit nymphæ nomen:quam alii(diximus)cum i in prima syllaba Nisæen uo Nisæe
Strabo cant. Nesa/regio est iuxta Aetnam montana/ut scribibit Strabo. Nesus/flu/ Nesa
Ptolemæus uius est Thraciæ/teste Ptolemæo:& eodem nomine urbs inter Busiriticum Nesus
Ptolemæus amnem/& Bubasticũ/ut idem Ptolemæus ostendit. Nesum/teste eodem Pto Nesum
Ptolemæus lemæo/urbs est Dardaniæ/in Mysia superiori. Nesis/insula ẽ Campaniæ/ab Nesis
Lucanus omnibus prætermissa cosmographis:a Lucano aũt posita/quom ait. tali spi/
Statius ramine Nesis Emittit stigiũ nebulosis aera saxis. & Statius in siluis. Aera respi
rat pelago circunflua Nesis. Hæ aũt dictiones oẽs cum unico s scribũtur.

Nodus/ligatura dicitur. Nodus item/densa uocatur in exercitu peditũ,multitu Nodus
do/sic quidem pro difficultate appellatus/quasi uix possit reuolui/ut scribit Nodulus
Seruius Seruius super librũ.x.æneidos. Et format diminutiue nodulus/& nodellus. Nodellus
Festus Nux/format p diminutionẽ nucula. Vnde prænestini Nuculæ appellati sũt/teste Nux
Vgutio Festo. Vgutio aũt dicit/q̃ a nuce fit diminutiuũ nucilla/& nucicula. Nucula
Phocas Natrix/masculini generis est/teste Phoca:quin ẽt & fœminini/teste Prisciano. Nucilla
Priscianus genus est serpentis:de quo Lucanus libro nono. Et natrix uiolator aquæ:iacu Nucicula
Lucanus liq₃ uolucres. Et corripit in obliquis tri syllabam. Lucillius libro satyrarũ.ii. Natrix
Lucillius Si natibus natricem impressit crassam/& capitatam.
Pompeius Nego negas/& negumo/i uno significato ueteres usurparũt/ut scribit Põpei⁹. Nego
Nicia cum i latino utrobiq₃/& c exili/& Nicea cum e in media sylaba/teste Prisci Negumo
Prisciaũs no/enuntiari põt. Nomẽ est duarum urbium/teste Ptolemæo:quarum una ẽ Nicia
Ptolemæus Galliæ:quæ Massiliensium Nicia dicitur: alia in Asia. Nicea
Festus Nota(inquit Festus)nunc significat signũ/ut in pecoribus:nunc ignominiã:nũc Nota
Marcellus ẽt litteras singulas/aut binas. Et Marcellus ait. Nota/signum: nota/probrum: Notula
Virgilius nota/distinctio. Virgilius libro æneidos.v. Cæruleæ cui terga notæ. Lucillius Notella
Lucillius libro.xxx. Quẽ scis scire tuas oẽs maculasq₃:notasq₃. Ouidius li.tertio de pon Notus
to. Ad fratremq₃ suas exarat ille notas. Nota format diminutiue notula/& no Nothus
tella. Notus cum t non aspirato/sicut & nota/uentus quidã est/græcum qui/
Gellius dem uocabulum/teste in noctibus atticis Gellio. Neq₃ a noto notas descen/
Vgutio dit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Nam(ut idẽ Gellius ait)νοτίσ græ
Festus ce/latine humor uocatur. Nothus cum th aspirato/græca dictio est/auctori/
Seruius busFesto/& Seruio super librum.vii.æneidos. Neq₃ a noto notas deducitur/
Vgutio ut Vgutio/& Catholicon/somniarũt. Et is apud Græcos dicitur/teste Festo/
Festus qui ex uxore non legitima natus est:qui apud nos spurio patre natus appella
Virgilius tur. Et ĩ utroq₃ significato no syllaba corripitur. Virgilius li.æneidos p̃mo.
Virgilius Vna eurusq₃/notusq₃ ruũt. Idem libro æneidos octauo.
Supposita de matre nothos furata creauit.

Plautus Nubo nubis/habet passiuum nubor. Plautus in persa. Hic cum mala fama faci/ Nubo
Hierõymus le nubitur. Hieronymus in Matthæo capitulo.xxii. Neq₃ nubent:neq₃ nuben Nubor
Hierõymus tur. Quod enarans idem Hieronymus ait. Nubunt uiri:nubuntur fortasse ux
ores:q̃uis & mulieres nubere dicantur:& quidẽ frequẽtius/q̃ nubi. Marcellus.
Marcellus Nubere non solum mulieres/sed & uiros/ueteres dicebant. Pomponius ĩ pã
Pomponius nuceatis. Sed meus frater/meus maior/postq̃ uidit me domo eiectum/nupsit
posterius dotatæ uetulæ/uaricosæ/Aphræ. Nubo facit in præterito nupsi/&
Priscianus nuptus sum/teste Prisciano:& si a nubor nuberis nuptus sum præteritum for
mari possit. Inde hic nuptus/& hæc nupta:maritus & marita:& nuptus nup/
Plautus ta nuptum. Plautus: Virgo sum:nõdũ didici uerba nupta dicere. Nupta enim

Feſtus	uerba(ut ſcribit Feſtus)ea apud antiquos appellabantur/quæ uirginem dice/	
Statius	re nõ licebat.Nubere item/tegere ſignificat/uel uelare.Statius libro thæbai/	
	dos primo.Obnubitq; comas:& temperat aſtra galero.	
Priſciãus	Ningo ningis/& ninguo ninguis/teſte Priſciano/& ſcribi/& efferri poteſt.At ue	Ningo
Seruius	ro Seruius/ningit(inquit) prima/& ſecunda perſona caret: quia non eſt in	Ninguo
Virgilius	noſtro arbitrio:ſed ad deum pertinet.Virgilius georgicorũ tertio.toto æquo	Ningis
Priſcianus	re ninguit.Ningo(ut uult Priſcianus)facit in præterito ninxi.Vnde Accius	Ninguis
Accius	ait.Cum nixerint cæleſtium molæ mihi.Inde fit in recto hæc ningis/teſte Ser	Nix
Seruius	uio ſuper librum quartũ æneidos:dicente lucretio.	
Lucretius	albas effundere ninges:& hæc ninguis/teſte Priſciano:ut eſt apud Apulegiũ	
Priſcianus	in primo Hermagoræ.Aſpera hyems erat:omnia ningue canebant.Nunc ue	
Apulegius	ro/hæc nix huius niuis declinatur.Neq; a nube deriuatur/ut cum Catholi/	
Vgutio	co ſomniauit Vgutio.a græco tractum eſt/auctore Pompeio:quod illi μεομ	
Pompeius	dicunt ſed hoc eſt nouum.	
Vgutio	Nympha cum y græco ſcribitur.Neq; a nube deducitur/ut Vgutio ſomniauit.	Nympha
Pompeius	Nõnunq̃ n mutatur in l:& dicitur lympha aqua/teſte Pompeio.	Lympha
	Nugas cum ſ in fine indeclinabile eſt.Nugax genitiuo nugacis/idem ſignificare	Nugas
Priſcianus	habet:& utrunq; trium eſt generum/teſte Priſciano.Hieronymus in Sopho/	Nugax
Hierõymus	nia capitulo ultimo.Nugas qui a lege receſſerant cõgregabo.Idem i libro ſa	
Hierõymus	pientiali capitulo ſecundo.Tanq̃ nugaces æſtimati ſumus ab illo.	
Perſius	Nummus cũ primam producat ſyllabã/cum duplicato m ſcribi conſueuit.Perſi	Nummus
Iuuenalis	us.Credere tum nummos Marco ſub iudice palles.Iuuenalis.	Numiſma
Vgutio	Creſcit amor nummi/q̃tum ipſa pecunia creſcit.Neq; a numero numeras de	Numiſma/
	ſcendit/ut Vgutio ſomniauit:ſed a numiſmate deriuatur/auctore Pompeio.	tum
Pompeins	Numiſma huius numiſmatis/& hoc numiſmatum/declinari poteſt:& cũ uni	Numa
Martialis	co m ſcribitur:nã & primã corripit ſyllabam.Martialis epigramatũ primo.	
Horatius	Cum data ſint equiti bis quinq; numiſmata/quare.Horatius.	
	Rettulit acceptos regale numiſma philippos.Neq; ab eo qui ẽ nummus nu/	
Vgutio	miſma deducitur/ut Vgutio ſomniauit:ſed a μομοσ quæ eſt lex/dictum eſt.	
Horatius	Numa cum unico m/propriũ uiri nomẽ fuit:de quo Horatius in epiſtolis.	
	Iam ſaliare Numæ carmem qui laudat/& illud.Ouidius libro faſtorũ tertio.	
Ouidius	Illa Numæ coniunx/conſiliũq; fuit.	
	Nil/nihil/& nihilum/dici poteſt.Nihili indiclinabile/trium generum eſt.Agræ	Nil
Agrætius	tius in Caprum/nihil(inquit)aduerbiũ ẽ/nihil uero/nomẽ.Feſtus.Nihili di/	Nihil
Feſtus	citur/q nec hili quidẽ ẽ:hoc ẽ nullius precii/nullius ualoris/nullius utilitatis.	Nihilum
Chariſius	Neco necas facit in præterito necaui/& necui:in ſupino necatum/& nectum/te	Nihili
Probus	ſtibus Chariſio/Probo/Diomede/Priſciano.Vnde(ut quidam uolunt)hæc	Neco
Diomedes	nex dicta eſt:quod tamen a græco tractum uocabulum Feſtus tradidit.Siſen	Nex
Priſcianus	na libro hiſtoriarum tertio.Quoniam neq; mea nex/nec interceſſio/poſſe ui	
Feſtus	detur/aliorum dementem reprimere audatiam.Tullius in rhætoricis.Tybe	
Siſenna	rium Gracchum rempublicam adminiſtrantẽ prohibuit indigna nex diuti/	
Tullius	us in ea commorari.	
Feſtus	Nuntius/& res ipſa/& qui nũtiat/dicitur/teſte Feſto.Plautus in ſticho.præcucur	Nuntius
Plautus	ri/ut nuntiarem nuntiũ exoptabilem.At uero Seruius/pro re ipſa hoc nunti	Nuntium
Seruius	um declinari poſſe aſſerit/quom ſuper librum ſextum æneidos ait.Nuntius	
	maſculini generis/eſt qui nuntiat.Quod autem nuntiatur/licet neutro dicat/	
	tamen etiam maſculini generis inuenitur.	
	Noceo noces tã accuſatiuo/q̃ datiuo iungitur:ut noceo te:uel tuis rebus.	Noceo
	Neuter neutra netrũ facit in genitiuo neutrius/uel neutri neutræ neutri: datiuo	Neuter
Priſcianus	neutri/uel neutro neutræ neutro/teſte Priſciano.Sed Probus contra.Ait.n.	
Probus	Neuter facit in genitiuo neutri:nõ neutrius etſi iter facit utrius.Fallit tñ Pro	
Probus	bus:nec meminit qđ Plautus ꝓtulit in uitularia: neutri reddibo/ꝓ neutro:	
Plautus	cuius utiq; genitiuus ẽ neutrius:reddibo/pro reddam/ex re/& dabo/d liter	
	rã iterpoſita:ut alibi melius differemus.	
Priſciãus	Nullus nulla nullũ facit i genitiuo nullius/uel nulli nullæ nulli:datiuo nulli/	Nullus
Cœlius	uel nullo nulle nullo/teſte priſciano.Cœlius.Nullæ nationi tot/tãtas/tã con	

Terentius tinuas uictorias datas arbitror. Terentius in Andria.
Tum iners/tum nulli cõsilii/pro nullius.
Naufragor/deponens est uerbũ. Cõperit tamen & naufrago naufragas. Vnde — Naufragor
in epistola prima ad Timotheum capitulo primo legitur. Quam quidam re — Naufrago
Propertius pellentes/circa fidem naufragauerunt. & corripit fra syllabã. Propertius.
Tætra uenena bibens/& naufragus ebibat undas.
Nõdinũ in singulari numero neutri generis est: in plurali uero/fœminini. Quin — Nondinũ
Quintiliãus tilianus libro. ii. Siue nõ trino forte nõdino promulgata: siue nõ idoneo die. — Nondina
Liuius Liuius li. tertio. postq̃ uero/comitia decem uiris creandis in trinondinũ indi/
Festus cta sunt: idest in tertiũ forũ. Festus. Nõdinas feriarũ diẽ esse uoluerũt antiqui:
Macrobius quo mercãdi gratia/rustici urbẽ cõuenirẽt. Macrobius aũt in saturnalibus ne/
gat nõdinas fuisse ferias: sed Romanos ĩstituisse nõdinas/ut octo qdẽ diebus
in agris rustici opus facerent: nono aũt/ĩtermissio rure ad mercatũ/legesq; au
diẽdas/Romã uenirẽt: ut scita/atq; cõsulta/frequẽtiore pupulo referentur:
quæ trinõdino die præposita/a singulis/atq; uniuersis facile noscebantur. Vñ
ẽt mos tractus/ut leges trinõdino die promulgarẽtur. Ea re cãdidatus ẽt usus
fuit in comitiũ nõdinis uenire: & in colle cõsistere: unde corã possent ab uni/
uersis uideri. Sed hæc oĩa negligẽtius & haberi cœpta/& post abolita: postq̃
trinõdino ẽt ob multitudinẽ plebis frequentes esse cœperũt. hæc Macrobius.
Ex quo aliud q̃ nõdias trinũdinũ significar̃ ostẽdit: licet apte ñ d̃claret qd sit.
Quidam dicũt esse triũ dierũ spacium ad habẽda comitia creãdoꝝ magistra
tuũ. Varias demũ recitat Macrobius ipse de nõdinis opiniones auctorũ/Liuii
uidelicet/Modesti/Trebatii/Cæsaris/Labeõis/Granii Casii/Gemini/Varro
nis: quas si quis scire uoluerit/Macrobium legat. Nondina huius nõdinæ/Ro
manorũ/dea dicta erat/a nono die nascentiũ: qui & lustricus dicitur dies autẽ
lustricus is uocatus ẽ/quo infantes lustrantur/& nomen accipiunt. Sed nonus
Macrobius in maribus dies/octauus ĩ fœminis erat: ut auctor ẽ Macrobius ipse.
Festus Nequeo nequis/& neqno neqnis dixerũt ueteres in uno significato/teste Festo. — Nequeo
Nonius Nolo/& nelo neuis neuult/Protulerũt antiq in una significatiõe/ut scribit No — Nequino
Plautus nius. Vñ Plautus in trinu/ait. Filiã meã tibi disponsatã audio/nisi tu neuis. — Nolo
Nouissimus pro eo qui est ultimus/tã ablatiuo/q̃ genitiuo/iungi potest. Vt ego — Nelo
sum nouissimus omnium. uel omnibus. — Nouissim⁹
Nardos fœminino/& nardũ neutro genere/tã ꝓ unguẽto/q̃ ꝓ hærba/ex qua cõ — Nardos
Probus ficitur/declinari põt. Quæ cũ græca sic dictio/rectius in os(ut tradit Probus) — Nardum
Hierõymus q̃ ĩ us/noiatiuũ terminamus. Hieronymus in cãticis. Nardos mea dedit odo
Tibullus rem suum. Tibullus. Illius puro distilent tempora nardo.
Pompeius Nemo cõis generis/nec homo dicitur/auctore Pompeio: & nonnunq̃ pro nul — Nemo
Seruius lus ponit/testibus Seruio/& Marcello. Cicero in Catone maiore. Quo nemo
Marcellus uir melior: idest nullus. Cato. Caduceatori nemo hõ nocet. Lucillius li. xxx.
Cicero Neminis ĩgeniũ tñ cõfidere oportet. Plautus in captiuis. Nẽinis misereri cer
Cato tum ẽ: nam mei miseret neminẽ. Virgilius li. æneidos nono. quod optanti di
Lucillius uum promittere nemo Auderet: hoc est nullus deorũ.
Plautus Nares plurali tñ numero declinatur/ut tradit Probus. Sed nõ recordat̃ Probus — Naris
Virgilius legisse apud Horatiũ: emũctæ naris/genitiui casus. Et Lucanus li. secũdo/ait. — Nar
Probus Hic aures/alius spiramina naris aduncæ Amputat. Persius. Rancidulũ qui/ — Narus
Horatius dam balba de nare locuta Perstrepit. Ouidius libro metamor. quarto. — Gnarus
Lucanus Pandaq; naris etat. Sylius libro. xiiii. Vnca nare iacent. Gualfredus. sonora
Persius Nare uigil stertit. Nar/fluuius est: de quo Virgilius libro æneidos septimo.
Ouidius Sulphurea Nar albus aqua/Et Ausonius.
Sylius Fluminibusq; italis præpollẽs sulphureus Nar. Et facit in genitiuo Naris/uel
Gualfredus Nartis/teste Seruio super librũ Virgilii præfatũ. Vbi ait. Varro tamen dicit la
Virgilius cum hũc in Narem/uel Nartẽ fluuium deriuatũ Narus/& gnarus/& scribi/&
Ausonius enũtiari põt: & interpretatur sciens: cuius contrarium est ignarus.
Seruius Nouember/& nouembris/in recto declinari potest/teste Prisciano. Vnde Cato — Nouember
Varro in sacrificio commisso/ait. Mense octobri fecimus: nouembris reliquus erat. — Nouẽbris
Priscianus Nutrio nutris/& nutrior deponẽs dici potest/testibus Marcello/& Prisciano.

Cato Virgilus libro georgicorum ſecundo. Nutrio
Marcellus Hoc pinguem/& placidam paci nutritor oliuam/pro nutrito. Nutrior
Priſcianus Nutrico nutricas/& nutricor deponẽs uſurpat̃/teſte Nonio Marcello/Aphra/ Nutrico
Virgilius nium inducente dicentem. Nam nutricatur oliuam. Cicero libro ſecundo de Nutricor
Nonius natura deorum. Omnia ſicut ſua membra/& partes nutricat̃:& continet. Sed
Aphranius & paſſiue protulit Varro/quom referente Priſciano/ait. Pauptas enim hæc/
Cicero quom non eſt nutricata conpſicatur.
Varro Nutricius/& qui nutrit/& qui nutritur/uocari poteſt. Nutricius
Neceſſus neceſſa neceſſum/& hic & hæc neceſſis & hoc neceſſe/declinari põt/ Neceſſus
Donatus pro eo quod eſt neceſſarius neceſſaria neceſſarium/teſte Donato ſuper Terẽ Neceſſis
Feſtus tii eunuchum. Dicitur autem neceſſum/auctore Feſto/in quo nõ ẽ ceſſandũ. Neceſſarius
Quare a ceſſo ceſſas deriuatur:ñ aũt a necto nectis/ut Vgutio ſomniauit. Ne Neceſſarii
Vgutio ceſſarii(ut ſcribit Feſtus)cognati/uel affines appellantur:in quos/neceſſaria
Feſtus officia conferuntur.
Marcellus Neceſſitudo(ĩquit Marcellus)dicitur affinitas:neceſſitas aũt/uis quæpiam quæ Neceſſitudo
alterũ cogere inuitũ poteſt. Ego autem/neceſſitatẽ protulers/aut neceſſitu Neceſſitas
Gellius dinẽ/nihil differre dixerim/auctore Gellii frætus/li.xiii.noctiũ atticarum in
hæc uerba dicentis. Aſſeuerant qdam neceſſitudinẽ/& neceſſitatẽ/ſignificatõ
ne differre:ideo ꝙ neceſſitas/ſit uis quæpiã præmẽs/& cogẽs:neceſſitudo au
tem dicatur ius quoddã &/ uinculum relligioſæ coniuntionis:idq͂ unum ſoli
tarium ſignificet. Sicut aũt(ut pergit)nihil quicq̃ intereſt/ſuauitudo dicas/an
ſuauitas/ſanctitudo/an ſanctitas/acerbitudo/an acerbitas/acritudo/an(qđ
Accius in Neoptolemo protulit)acritas/ita nihil ratõis dici poteſt/quo neceſ
ſitudo/& neceſſitas/ſeparentur. Itaq͂(ut ſubdit)in libris ueterum uulgo repe
ries neceſſitudinem dici/pro eo quod neceſſum eſt. Sed neceſſitas ſane/pro
iure/officioq͂ obſeruantiæ/affinitatiſue/infrequẽs eſt:q̃q̃ q ob hoc ipſũ ius
affinitatis/familiaritatiſue/coniuncti ſunt/neceſſarii dicuntur. Reperi tamẽ
Cæſar in oratione Caii Cæſaris/qua Planciam rogationem ſuaſit/neceſſitatem di/
ctam pro neceſſitudine:ideſt iure affinitatis. Verba hæc ſunt. Equidẽ mihi ui/
deor/pro noſtra neceſſitate/non labore/nõ opera/nõ induſtria/defuiſſe. Hoc
ego ſcripſi de utriuſq͂ uocabuli in differentia. Hæc Gellius.
Noſco noſcis/& gnoſco ſcribi/& efferri põt:& facit ĩ præterito noui/uel gnoui/ Noſco
ĩ ſupino notũ/uel gnotũ. Agnoſco tñ/tã agnitũ/q̃ agnotũ/format ſupinũ:ſic Gnoſco
Priſcianus & cognoſco cognitũ/uel cognotũ/teſte Priſciano. Quin & primũ(quod dixi
Pacuuius mus)ſupinũ frequens ẽ:ſecundũ infrequẽs. Quod tñ protulit Pacuuius/quom
Priſcianus ait. Oreſti cognita/agnota ẽ ſoror. Horũ futuri tpis participia/& aliorũ a no
Cato ſco cõpoſitorũ(ut idẽ tradit Priſcianus)ĩ oturus/in ſciturus terminãt̃. Cato.v.
Saluſtius originũ. Eorũ nemo quicq̃ mihi ignoturus eſt. Saluſtius libro hiſtioriarũ ſecũ
Piſo do. Neq͂ inermes ex prælio uiros/q̃q̃ agnoturus. Piſo annaliũ.ii. Quodcunq͂
deliquiſſet/ignoſciturum affirmabat. Noui uel gnoui/defectiuũ uerbum ẽ/
tam præſentis/q̃ præteriti tpis ſignificatum.
Priſcianus Noſtras/& hic & hæc noſtratis/& hoc noſtrate/declinari põt/teſte Priſciano/ Noſtras
Caſius Caſium heminã inducente dicentẽ annalium quarto. Si qs noſtratis ſapiens. Noſtratis
Marcellus Nefãdus nefãda nefãdũ/& nefans genitiuo nefantis/declinari põt/auctore Mar Nefandus
Lucillius cello. dicẽtc ẽt Lucillio ſatyrarũ.vi. Tãtalus q pœnas obſfata nefantia luit. Ne Nefans
Marcellus farrius cũ duplicato r ſcribit̃:nã a farre deducit̃. Vñ Marcellus ait. Nefarrii di/ Nefarrius
Pædianus cunt̃/qa ĩdigni uiuere/ñ ſũt digni farre:quo uita hoĩum ꝑus ſuſtẽtabat̃. Pædia
nus/nefarrium(inquit)qđ ſacra polluit farre pio ſolita celebrari. Nefarri igi/
tur/ſacrilegi dicuntur.
Põpeius Noxa(inqt Põpeius)accipit̃ ꝓ peccato/aut peccati pœna:cũ lex iubet noxæ de Noxa
dere ꝓ pctõ. Noxia uero(ut ſubdit)apud antiquos dãnũ ſignificat:ſed(ut ait) Noxia
Marcellus a pœtis ponit̃ ꝓ culpa. Et Marcellus ait. Noxa/& noxia/diuerſa ſunt. Noxia Noxitudo
Macrobius nocẽtia dicit̃:noxa uero/pctm̃ leue. Sic ẽt Macrobius/ĩ ſaturnalibus/noxã le/
uis culpæ nomẽ ẽẽ dixit. At uero Lactãtiꝰ grãmaticus ſup librũ.x.thæbaidos/
Lactãtius & Seruius ſup librũ ꝑmũ æneidos/noxam(inqũt)iter & ẽ/& noxiã. Noxa eni/
Seruius pœna/noxia uero/culpa/ideſt peccatum dicitur. Quicqd autem hi auctores.

tradāt/imperfecte loquūtur. Ego aūt/noxā protuleris/an noxiā/nihil differ
Virgilius re dixerim. Nam & damnum/& peccatum/noxa significare habet/sicut &
noxa. Virgilius in diris. Immatura meæ quoq; noxæ soluere facta: Istius atq;
utinam facti mea culpa magistra
Virgilius Pria foret. Noxæ dixit/pro culpæ: ut ex sequenti uersu patet. Idē li. æneí. i.
Marcellus Vnius ob noxā/& furias Aiacis Oilei: idest peccatū: ut iterpretati sunt Mar
Macrobius cellus/& Macrobius. Statius libro thæbaidos. x. Et periura luam regalis cri/
Statius mia noxæ: idest culpæ. Et Liuius in Achille/ait. Si malos imitabo/tu preciū
Liuius pro noxa dabis. Titus. Indicaturā se causam publicæ pestis professa est/si ab
Titus eo sibi fides data esset: aut futurū noxæ indicium: idest culpæ/uel peccati. No
Suetonius xa item (ut diximus) damnū significat. Suetonius in Cæsare. Vt falsum argu
Ouidius ens/q; sine ulla sua noxa/idus Martiæ adessent: idest sine damno. Ouidius
libro metamorphoseos. xv. Nocte nocent potæ: sine noxa luce bibūtur: hoc
Serenus est sine dāno. Serenus. Purior hic gustus sine noxa mouerit aluū. Hieronym9
Hierōymus in libro primo. Esdræ capitulo quarto. Nunc igitur notum sit regi/quia si
ciuitas illa ædificata fuerit/& muri instaurati/tributū/& uectigal/& annuos
Quintiliāus reditus/non dabunt/& usq; ad reges hæc noxa perueniet. Rursū noxa/pœ
na. Quintilianus in gladiatore. Et inter dedita noxæ mancipia/cōtēptissimus
tiro gladiator: idest pœnæ. Quod quidē de noxa confirmauit sup Terentii
Donatus Phormionem Donatus/quom ait. Noxa pœna dicitur: alias culpa. Quod
Ouidius etiam de brutis dici potest. Ouidius fastorum libro primo. Verba fides seq/
Manilius tur: noxæ tibi deditus hostis Spargitur. de Capro enim loquitur/noxæ de/
Manilius dito. Tullius in hortensio. Et certis quidē rebus/in quibus peccata nō maxi
Tullius me afferunt/noxias tam ni sciant attingūt: idest nocentias/ut exponit Mar/
Marcellus cellus. Marcus Manilius li. ii. Sæuit nequicies: & pœnas noxia uincit. Idem li.
Marcellus quarto. Quin etiā infœlix uirtus/& noxia fœlix/& male consultis precium
Accius est: idest culpa. Comperitur etiā noxitudo pro noxia/teste eodē Marcello/
Accium inducente dicentem in armorum iudicio. Occulte noxitudo ob
literetur pelopidarum.

Lucretius Noticia/& noticies/in recto declinari potest. Lucretius libro. v. Exemplū por Noticia
ro gignundis rebus/& ipsa Noticies hominū. Noticies

Probus Nubes/& nubs/in recto declinari potest/teste Probo. Vnde & Ausonius ait. Nubes
Ausonius Periurum lapitham Iunonia ludificat nubs. Nubs

Virgilius Nouale neutro/& noualis fœminino genere/declinari potest. Virgi. in Tityro. Noualis
Virgilius Impius hæc tam culta noualia miles habebit. Idem georgicorum primo. tō Nouale
Seruius fas cessare nouales. Seruius. Nouale/idest noua terra/quæ per singulos ānos Nousa
Seruius renouatur per semina. Idem alibi. Noualis est aruū primū proscissum. Hiero
Hieronymus nymus. Nouale est ager primū proscissus. Paulus. Noualis est terra proscissa:
Paulus quæ anno cessat. At uero Plinius/nouale (inquit) est/quod alternis annis seri
Plinius tur. Varro. Ager qui intermittitur/anouando noualis dicitur. Festus. Noua/
Varro lis ager est nouæ relictus sementi. Nouale item/oppidū est Mysiæ inferioris:
Festus quod alio nomie Nousa uocatur/ut scribit Ptolemæus.

Ptolemæ9 Neophytus cū y græco/& t exili scribitur: & dici potest nouellus. Nam cōponi Neophytus
tur ex νέον quod est nouū/& φυτον germen/uel planta. De quo uocabulo/
Vgutio more solito Vgutio ineptias loquitur/quom ait. Phytos/fides/phyto/quæ
ro significat. Inde uenit neophytus. Quod etiā Catholicon confirmauit.

Horatius Nequicia/& nequicies/in recto declinari potest. Horatius sermone. xii. Illum Nequicia
aut nequicies/aut uafri inscita iuris. Nequicies

Priscianus Negligo facit in præterito neglexi/teste Prisciano: quin etiā & neglegi: quod Negligo
Diomedes quidem analogiæ propius est/testibus Diomede/& Beda sup Donati artē.

Beda Nudus nuda nudum cum ablatiuo iungitur: & genitiuo. Sylius li. xiiii. Nudus Nudus
Sylius opum/sed cui cælum/terræq; paterent. Iungitur nōnunq̄ & per synecdochen
cū accusatiuo: ut albet nuda pedē mulier redimita capillos.

Claudius Nox facit in ablatiuo singulari/nocte/uel noctu. Claudius Quadrigarius anna Nox
Donatus lium tertio. Senatus autem de noctu conuenire. Quod quidam dicunt esse
Ennius aduerbiū: ita ut unica sit dictio: queadmodū teste i Terētiū Dōato/derepēte/

Ennius & desubito dicimus. Sed nomen esse ostẽdit Ennius/quom dixit annaliũ.iii.
Macrobius Hac noctu filo pendebit hetruria tota. Inusitatissime autem (ait in saturnali/
bus Macrobius) nox pro noctu aduerbialiter positum est in.xii. tabulis: ubi
ita legitur. Si nox furtum factum sit/pro noctu.
Homerus Nemus græcum est uocabulum: nam illi νεμοσ dicunt. Vnde Homerus in ilia — Nemus
de. ἐν νέμει σκιερῷ. Neq; ab eo quod est numen descendit/ut cum Catholico
Vgutio Vgutio somniauit.

Caper — O Bex tam masculini/q̃ fœminini generis est/testibus Capro/ — Obex
Seruius & Seruio: etsi fœminini tantum generis Alexander esse tradi/
Boœtius derit. Boœtius. Obice firmo clauserat pelias. Sylius libro.iiii.
Sylius Et fidos certant obices accerscere silua. Ouidius libro meta/
Ouidius morphoseos.xiiii. Inuadũt/portasq; petunt/quas obice firmo
Virgilius Clauserat. Virgilius libro æneidos decimo.
Ecce maris magna claudit nos obice pontus. Vbi etiam patet/q; prima sylla
ba indifferens est. Pessulũ est: & generaliter quodcũq; obstaculũ dici potest.
Festus Obaudio/& obœdio/in uno significato dici potest/teste Festo: ubi diphthon/ — Obaudio
Apuleius gus au in œ diphthongũ/teste Apuleio/mutata est. Et facit in futuro indicati — Obœdio
Marcellus ui modi obœdiam/& obœdibo/teste Marcello/Aphranium referente dicẽ
Aphranius tem. Meo ut obsequar amori/obœdibo tibi.
Cœlius Oporteo oportes personale comperitur: ut est apud Cœlium libro quinto. — Oporteo
Vt ea quæ oportuerint/facta non sint. Oportet impersonale regit a parte añ — Oportet
accusatiuũ: & post cum infinito iungitur. Et scribitur cũ unico p: quia primã
Gualfredus corripit syllabã. Vnde Gualfredus in arte poetica. si uis christi esse sequutor/
oportet Tormentis tormenta sequi. non itur ad astra Deliciis.
Opportunus cum duplicato p scribitur. Neq; ab ope/neq; ab oportet/descen — Opportu/
Vgutio dit/ut inerudite Gasparinus/Magister Bene/Vgutio/Mammætractus/Brito/ — nus
Catholicon/tradidere. Verũ ex ob/& portus/compositũ uocabulum est: pri
mamq; syllabã positione producit: quã quidẽ corripere deberet/si ab ope/uel
Ouidius ab oportet/deriuatũ esset. Ouidius libro metamorphoseos tertio. & multis
Pompeius latebra opportuna fuistis. Pompeius. Opportune dicitur ab eo/q; nauiganti
bus maxime utiles/optatiq; sint portus: sicut econtra importune. Vnde Ser/
Seruius uius super librũ undecimũ æneidos/ait. Importunum est/quod caret portu:
idest quiete: ubi nullus portus est: sicut econtra/opportunũ/cui cõmoditas/
& occasio obuenit/ut portus. Hæc ille.
Orcus cũ c exili scribitur. Fluuius est infernalis/ab urgendo dictus/auctore Põ — Orcus
Pompeius peio. Antiqui enim (ut ait) c litteram pro g ponebant. Alii ab ορκοσ/quod
est iuramentũ/deductũ perhibent: eo q; per illũ/hoc est/stygem paludem/a — Orca
qua/teste Homero profluit/iurabant dii: nec peierare licebat. Orca eadem
Horatius scriptura/genus est belluæ marinæ: de qua Horatius in sermonibus. Nõ alia/
q̃ qua Bizantia putuit orca. Orca item/genus est uasis ficarii a similitudine
Pompeius marinæ belluæ sic uocatum/ut scribit Pompeius. — Oestrus
Tortellius Oestrus cum œ diphthongo/masculino genere declinatur: sed Tortellius neu — Oestrum
tro œstrum declinauit. Volatile paruum est: quem nonnulli asilum/alii taba — Ostrum
Virgilius num uocant. Et græcum est uocabulũ/dicente in georgicis. Virgilio. cui no — Austrum
Seruius men asilo/Romanum est: œstrum Graii uetere uocãtes. Vbi Seruius/œstrus — Ostra
Probus (inquit) græcũ est: & latine asilus dicitur. Et Probus ait. Asilus/genus est taba — Ostrea
ni: & uocatur græcæ œstros. Oestros item/fluuius est Pamphyliæ/teste Pom — Ostreum
Pomponius ponio Mela. Ostrũ/& austrũ/teste Prisciano/dici potest: & purpura transfer
Priscianus tur. Virgilius libro æneidos.vii. Instratos ostro alipedes/pictisq; tapetis. Ostra/
Virgilius urbs est mediterranea Senonum in Italia/teste Ptolemæo. Ostrea fœminino/
Ptolemæus & ostreum neutro genere/declinari potest/teste Seruio sup primũ georgico
Seruius rũ. Genus est conchæ. Ouidius in fastis. Ostreaq; in conchis tuta fuere suis.
Ouidius Sunt tñ/qui/inter ostream/& ostreum/hoc differentiæ tradunt: q; neutro
genere/concha sit: fœminino autem/ostrei carnes. Sed hæc differentia ab au
ctoribus confunditur.

Seruius Ocyus cum unico c exili/& y græco/cōparatiuū est:etsi Seruius super librū Ocyus
octauum æneidos/dixerit esse positiuū. Nam apud Græcos ωκυσ positiuū ē Oxys
quo quidem positiuo latini carent/dicente Pompeio. Ocyus/& ocyssime/ Oxy
Pompeius positiuum latinum non habent. Ex quo sequitur ocyus esse comparatiuum: Oxus
Plinius ocyssime superlatiuum. Plinius libro secundo naturalis historiæ. Mercurii
sydus/inferiori circulo fertur nouem diebus ocyore ambitu/modo ante so
lis exortum/modo post occasum splendens:idest uelociore. Idem libro .xvi.
Plinius Quidam/breuitate radicum/senescere celerius arbores putant:quod coar/
guunt fieri quarum radices longissimæ:& senectus ocyssima est. Oxys cum
y græco/masculino genere declinatur. Oxy cum y græco indeclinabile/neu
tri generis/idem significat:hoc est/acutum/citū/uelox. Vnde oxyme super
latiuum.i.ocyssime:hoc est citissime/seu uelocissime/ut auctor est Pompeius.
Pompeius Oxus/fluuius ē hyrcaniæ:q per Bactrianā ꝓuinciā fluit/ut Ptolemæus oñdit.
Ptolemæ⁹ Oeconomus cum œ diphthongo/& c exili scribitur:componiturq; ex οἶκοσ/ Oecono/
quæ est domus/& νομοσ lex. Decet enim dispensatorem/legē domus esse. mus
Neq; ab echo/quæ soni repercussio dicitur/neq; ab icon/quæ est effigies/de
Vgutio riuatur/ut somniauit Vgutio. Hieronymus in homelia octauæ dominicæ
Hieronymus post pentecosten. Oeconomus/tam pecuniæ/q̄ frugum/& omnium quæ
dominus possidet/dispensator est. Vnde & œconomicus Xenophontis pul
cherrimus liber est:qui non gubernationem uillæ:sed dispensationem uni/
uersæ domus Tullio iterp̄tāte significat. Hæc ille. Vbi ierudití legūt iconomus.
Prisciāus Oedipus cum œ diphthongo/& i latino p scribitur:& facit in genitiuo Oedipo Oedipus
Plautus di:/sicut Melampus huius Melampodis:ac etiā œdipi/teste Prisciano. Vnde Oedipodes
Plautus ait in pœnulo. Oedipi opus est coniectura. Proprium fuit uiri nom̄:
Probus qui teste Probo/etiam Oedipodes huius œdipodis/uel œdipodæ/declinari
Statius potest. Statius libro thæbaidos primo. Oedipodæ confusa domus.
Ortyx huius ortygis cum t exili:& y græco/ortygia/ortygometra/in uno si/ Ortyx
gnificato accipi possunt. Auis est: quæ alias coturnix/uulgo autem qualea Ortygia
dicitur. Proprie autem ortygometra rex est coturnicum. & producit penul Ortygome
timam:quia apud Græcos cum η ορτυγομητρα scribitur. Ortygia item ea tra
Seruius dem scriptura/insula est in mari Aegæo:quæ & delos uocatur/testibus Ser/ Coturnix
Pompeius uio/& Pompeio. Alia est eodem nomine insula circa Siciliam:de qua Virgi Qualea
Virgilius lius libro æneidos.iii. Sicano prætenta sinu iacet insula contra Plemmyrium
undosum:nomen dixere priores Ortygiam.
Onyx cum y græco scribitur. Genus est lapidis/in similitudinē unguis:de quo Onyx
Statius Statius siluarum primo. Mæret onyx longe:queriturq; exclusus Ophites. Onycha
Martialis Et masculini generis est. Martialis. Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx. Luca
Lucanus nus. totaq; effusus in aula Calcabatur onyx. Acron super librum quartum
Acron carminum Horatii/dicit esse metallum gemmæ simile:ex quo/ad unguenta
Porphyrio odorata/parua:uasa fiebant:quæ a Porphyrione āpullæ dicuntur esse mar
Porphyrio moreæ. Et pro uase fœminini generis est/ut idem Porphyrio tradidit. Vnde
Martialis & Martialis ait. Vnguentum fuerat/quod onyx modo parua gerebat. Ego
Propertius autem etiam masculini generis inuenio/non fœminini modo. Propertius.
Quom dabitur Syrio numere plenus onyx. Et facit in genitiuo onychis cum
ch aspirato/sicut sardonyx huius sardonychis/ut regula docet græca. Quod
etiam patet per compositum Monychus:quod cum ch aspirato scribitur.
Onyx item/ungula quædā est aromatica:a cuius accusatiuo græco ονυχα/
Alexander nostri etiam hæc onycha declinauere. Alexander neq̄. Vngula dat nobis/ qđ
Propertius & onycha signat/& onyx. Claudicat tamen hic uersus in prima huius dictō
nis syllaba:quæ(ut ostendimus)correpta est/dicente etiam Propertio.
Marbodeus Et crocino nares murrheus ungat onyx. Errauit & Marbodeus in lapidario/
quom ait. Sardonychem faciunt duo nomina/sardus/& onyx.
Festus Ops huius opis/soror/& uxor Saturni fuit. Ops item/trium generū/opulen Ops
Caper tum significat/teste Festo. Rursum ops/opem ferens dicitur/teste Capro/ Opulentus
Accius Accium inducente de Hercule dicentē. Quorum genitor fertur esse ops gē Opes
Ouidius tibus.i.opē ferēs Pro auxilio/singl'ri nūero ꝓferimus. Ouidius de remedio. Opis

Virgilius Carminis/& medicæ Phœbe repertor opis. Virgilius libro æneidos.ii. Non opis ẽ nostræ Dido: idest possibilitatis. Sed & nonunq̃ plurali nũero utimur. Unde Cicero in epistola ad Quintũ Fabiũ/ait. Nunc ita occidit/ut neq; prætores suis opibus/neq; nostro studio/quicq̃ proficere possemus: idest auxilis/ut Probe interpretatur est Seruius. Pro diuitiis aũt/plurali tantũ numero usurpatur. Virgilius libro æneidos primo. Auxilio tutos dimittã: opibusq; iuuabo. Opis cũ i latino/nomen fuit nymphæ: de qua Virgilius libro ænei. .xi. superis in cædibus Opim Compellabat. Idem libro georgicorum.v. Atq; Ephyre/atq; Opis/ac Asia Deiopea. Opis item/nomen est urbs: iuxta quam Tigris fluuius profluit/teste Herodoto libro historiarũ primo. Opus urbs est helladis/teste Ptolemæo: & facit in genitiuo opuntis/sicut Amathus Amathuntis. Ouidius de ponto. Facta cæde puer Patroclus opunta reliquit. Hæc a Græcis opois cũ i latino/dicitur/sicut Simois Simoentis: qđ ẽt obseruauit Nicolaus in Homero li. iliados. xviii. dicens. Huic ego te infœlix Opoëta reducere/ad urbẽ Pollicitus. Ophis cum ph/& i latino/serpens interpretatur: a quo/ophites/marmoris genus/serpentinas maculas detinentis/dictus est/teste Plinio libro. xxxvi. naturalis historiæ. Et producit phi syllabam. Statius libro siluarum primo. Mæret onyx longe: queriturq; exclusus ophites. Lucanus libro nono. Quam paruis tinctus maculis thæbanus ophites. Opites cũ p/& i latino/propriũ fuit uiri nomen/ab hectore occisi.

(Margin: Virgilius, Cicero, Seruius, Virgilius, Virgilius, Virgilius, Herodotus, Prolemæus, Ouidius, Nicolaus, Plinius, Statius, Lucanus — Opus, Opois, Ophis, Ophites, Opites)

Opsoniũ/græcũ est uocabulũ. Neq; ex ob/& sopnus cõponitur/ut sopniabundus dixit Vgutio. Id appellatur/quod pani comedendo additur. Inde fit opsono opsonas/& opsonor deponens/media syllaba producta. Nam cum ω magno apud Græcos ὀψώνιον scribitur: cuius syllabæ q̃titatẽ/nostri etiam poetæ obseruauere. Iuuenalis satyra quarta. Exclusi expectant admissi opsonia patres. Horatius sermone secundo. Omnia conductis cœmens opsonia nũmis. Est autem opsonari/conuiuari.

(Margin: Vgutio, Iuuenalis, Horatius — Opsonium, Opsono, Opsonor)

Orichalcũ cũ i latino/& ch aspirato ĩ tertia syllaba/& c exili in ultima/neutro genere/& orichalcos masculino (quo scilicet genere græci proferunt) declinari põt. Hesiodus ĩ aspide. ὄρει χάλκοι ο φαειρου: idest orichalci lucidi/numeri quidẽ pluralis. Festus. Orichalcũ dicitur/quod in montuosis locis inuenitur. ὄροσ enim græcæ/mons latine. Alii teste Seruio aurichalcũ dixere: cõpositũ quidẽ uocabulum/ex eo quod est aurũ/& χαλκὸσ æs: quasi sit æs aureum. Quod etiã protulit Hieronymus in apocalypsi capitulo primo/quom ait. Et pedes eius/similes aurichalco. Et quia orichalcũ primã apud pœtas syllabam corripit/uoluere nonnulli/au diphthongũ/in o correptũ mutatã esse. Alii econtra. Negant enim au diphothongũ in o breue posse conuerti. Quorum tamẽ opinio (etsi græcum ego uocabulũ orichalcon dixerim) nihil efficacis rationis habere uidetur. Nam & in o breue au diphthongus nonnunq̃ conuertitur. Vnde Horatius sermone. xiii. ait. Fasciolas/cubitale/focalia/potus/ut ille. A faucibus enim/focale dictũ est/quasi faucale: cuius tñ prima syllaba/apud hunc auctorẽ correpta est. Pari igitur modo/si ab auro orichalcũ deducitur/primã syllabã corripere posset: quã etiã/undecunq; ueniat/cõstat habere correptã. Plautus ĩ milite. Ego istos meres orichalco cõparem. Virgilius libro æneidos. xii. Ipse dehinc auro squalentẽ/alboq; orichalco. Horatius in arte pœtica. Tibia non ut nunc orichalco iuncta/tubæq; Statius libro thæbaidos. x. Emicat effigies: & sparsa orichalca renident. Valerius flaccus li. tertio. Nuda latus/passuq; mouens orichalca sonoro.

(Margin: Hesiodus, Festus, Seruius, Hierõymus, Horatius, Plautus, Virgilius, Horatius, Statius, Valerius — Orichalcũ, Orichalcos)

Ogygia cũ y græco in secunda syllaba scribitur. Insula est Phœnicii/& Syrii maris. Quidã dicunt esse insulã in Ionio mari/Lacinio promõtorio propinquã. Nonnulli dicũt esse insulã Aphricæ/regione syrtium. Ogygia eadẽ scriptura neutri generis/pluralis tantũ numeri/mœnia Thæbana uocat/teste Festo.

(Margin: Festus — Ogygia)

Os huius ossis cum duplicato s/& hoc ossu indeclinabile/& hoc ossũ huius ossi/declinari potest/teste Prisciano: qui & Paccuium refert dixisse in chryside: Ossum inhumatum. Quod tamen Probus negat/scilicet hoc ossum declinari posse. Sed Probus fallitur. Vnde Cœlius libro trigesimo ait.

(Margin: Priscianus, Pacuuius, Probus, Cœlius — Os, Ossu, Ossum, Osseus)

Accius Caluariæq; ipſum eius oſſum expurgarunt: inaurauerúntq;. Simili quoq; Oſſa
modo protulit Accius/quom dixit in annalibus. Oſſæus
Fraxinus fiſſa ferox/infiſſaq; ſcindit oſſis/ꝓ oſſibus. Inde fit oſſeus oſſea oſſe
Iuuenalis um. Iuuenalis ſatyra .v. Gætulus dabit: aut nigri manus oſſea Mauri. Hæc Oſ
Solinus ſa cũ duplicato ſ/mõs ẽ in finibus Theſſaliæ/teſte Solino: d̃ quo Lucáus li. i.
Lucanus Quãtus piniferæ boreas quom Thracius Oſſæ. Inde fit oſſæus oſſæa oſſæũ
Lucanus cũ æ diphthongo. Lucanus libro. vi. Attolit titan/rupes oſſæa coercet: Oſſa
Ptolemæus item urbs eſt Biſaltiæ in Macedonia/teſte Ptolemæo.
Priſciáus Os huius oris/& oſculũ in forma diminutiua/in uno ſignificato accipi poſſunt: Os
Horatius etſi Priſcianus dicat oſculũ primitiui ſignificatũ nõ detinere. Contra quem Oſculũ
eſt Horatii auctoritas/ad Lydiã ſic ſcribẽtis. Oſcula quæ Venus quinta par/
Virgilius te ſui nectaris imbuit. Oſcula. n. ꝓ ora dixit. Et Virgilius li. æneidos primo.
Seruius Oſcula libauit natæ: hoc ẽ/ora/libauit/ideſt leuit̃ tetigit/ut Probe iterꝑtatꝰ ẽ.
Ouidius Seruius. Itẽ Ouidius li. metamor. i. Syderibus ſimiles oculos/ uidet oſcula:
quæ nõ Eſt uidiſſe ſatis: ideſt ora. Os habet oẽs plurales caſus/præterq̃ geni
Virgilius tiuũ orium: quod nuſq̃ lectũ eſt. Virgilius libro æneí. viii. Cõponens mani/
buſq; manus/atq; oribus ora. Oſculũ item/baſiũ dicitur. Hoc tñ intereſt/teſte
Donatus Donato ſup Terẽtii eunuchũ: ꝙ oſcula/proprie officioꝝ ſunt: baſia/pudi/
corum affectuum: ſuauia/libidinum/uel amorum.
Probus Oſculor oſcularis/cõmune uerbũ eſt/teſte Probo. Et (ut ſcribit Feſtus) ueteres Oſculor
Feſtus o litterã in au diphthõgũ mutãs/dicebãt auſculor. Quin ẽt/& oſculo oſculas Auſculor
Marcellus ꝓtulerũt/teſte Marcello/Titiniũ referẽte dicẽtẽ. Laudo qd̃ oſculaui caput. Oſculo
Titinius Optimus cum i/& cum u in media ſyllaba optimus enuntiari poteſt. Optimus
Priſciáus Ordior ordiris/depones eſt uerbũ. Exordior tñ/a Priſciano uerbũ traditur eſſe Optumus
Viſellius cõmune. Et inducit Viſelliũ ita dicentẽ. Bonæ res per illos a raro initio exor Ordior
Nonius ſæ/ad ſũmum puenerũt. Antiqui ẽt ordio ordis protulere/teſte Nonio. Ordi Ordio
Priſcianus or facit in præterito orſus/& orditus ſum teſte Priſciano. Verũ orſus tam ad
Diomedes incipientẽ loqui/q̃ ad deſinentẽ pertinet/auctoribus Diomede/& Seruio/or
Seruius ditus uero/ad tælæ/uel alterius huiuſmodi cõpoſitionẽ. Hierõymus in Heſa
Hieronymus ia capi. xxv. Et præcipitabit in mõte iſto faciẽ uinculi colligati ſuper oẽs po/
Virgilius pulos: & tælã/quã orditus eſt. Virgilius tñ in culice uerſu ĩi. dixit. Atq; ut ara
Caper neoli tenuẽ formauimus orſum. Et facit in futuro indicatiui mõi ordiar/&
Accius ordibor/teſte Capro. Vnde Accius ĩ Amphitryõe/ait. Nõ paruã rẽ ordibor.
Orior oreris/uel oriris/tertia/& quarta cõiugatiõe/declinari põt/teſte Priſcia Orior
Priſcianus no. Ouidius li. metamor. x. Tu quoties oreris/uiridiq; in cæſpite flores. Lu/ Ortus
Ouidius cretius libro. iii. Conturbare animũ quicũq; adoritur/& infit. Lucillius li. v. Hortus
Lucretius Conturbare animã potis eſt/quodcũq; adoritur/ideſt aggredit̃. Quod uer
Lucillius bum Priſcianus dicit eſſe cõmune: qui & Aureliũ refert ita ſcripſiſſe. Ab iis
Priſcianus Gallos eſſe adortos. Ortus pro natiuitate/quarti ẽ ordinis. In alio aũt ſignifi
Aurelius. cato hortus/licet ab orior ueniat/differẽtiæ tamẽ cauſa aſpirationem in ini/
tio recipit: & ſecundi ordinis eſt.
Odio odis facit in futuro indicatiui mõi odiã/& odibo. Hieronymus in para/ Odio
Hierõymus bolis cap. i. Vſquequo paruuli diligitis infantiã/& ſtulti ea quæ ſibi ſũt noxia Odi
Priſcianus cupiẽt/& imprudẽtes odibũt ſcientiã? Odi defectiuũ uerbum/uel oſus ſum
Plautus (utrũq;. n. uſurpat̃/teſte Priſcião) tã pñtis q̃ præteriti tpis ſignificatũ detinet
& qdẽ frequẽtius/q̃ odio odis/apud oratores legitur. Plautus in Amphitryo
ne. Inimicos ſemp oſa ſum obtueri: ideſt odi ſemp inimicos obtueri. Inde ue
Seruius nit exoſus/& poſus/teſte Seruio ſup li. v. æneidos. Quare Alexandrũ cõfra
Alexander trem meũ cõſtat nõ recte crediſſe/quom ait. Credo ꝙ exoſus uerbo caret:
Plautus atq; peroſus. Et ab oſum ſupino/fit nom̃ uerbale oſor. Plautus in aſinaria. In Oſor
continentẽ/atq; oſorẽ uxoris ſuæ. Olim
Marcellus Olim tria detinet tpa/præteritũ/præſẽs/futurũ/auctoribus Marcello. & Seruio. Oſtentus
Seruius Oſtentus quarti ordinis/irriſio dicitur. Oſtentum aũt/portentum uocatur. Oſtentum
Proptius Operio operis cũ unico p ſcribitur/cum primam corripiat ſyllabã Propertius. Operio
Atq; inuli pellis totos operibat amãtes/pro operiebat. Statius libro thæbai Opperior
Statius dos duodecimo. Iam uictos operire placet. Et facit in futuro iudicatiui modi

Nonius operiam/& operibo/teste Nonio:qui & Pomponium refert dixisse:Operi
Pŏponius bo caput.Opperior deponens/cum duplicato p scribitur:nam & primam
Horatius syllabam producit positiōe.Horatius in epistolis.Nec tardū opperior:nec
Terentius præcedētibus ī sto:idest expecto.Et facit in futuro indicatiui modi oppiar/
& oppibor.Terētius i heauton timorūeno.Hic ego iterea uirū oppibor.
Odoro odoras/& odoror deponens usurpatur.Hieronymus in genesi capitu Odoro
Hierōymus lo octauo.Odoratusq; est dominus odorem suauitatis. Odoror
Odor/& odos/in recto dici potest. Odor
Pŏpeius Obeo obis/& obino obinis/in uno significato/ueteres protulerunt/teste Pŏ/ Odos
peo.Et dicere possumus.Obeo legationem:obeo mortem:idest mortē/uel Obeo
Ennius legationis officium exequor/uel perago.Simili modo/oppeto/uel occum Obino
bo mortem dicimus.Ennius annalium quinto.Occumbunt multi lœtum fer
roq;/lapiq;/pro lapide.
Nonius Olla cum duplicato l scribitur:& format diminutiue ollula.Veteres etiam/te/ Olla
ste Nonio/ꝓ olla/aula protulerūt/ut in ipsa dictione uidimus.Genus ē uasis. Aula
Seruius Opera fœminini generis/& opus neutri/hoc distant/teste Seruio super librū Opera
xi.æneidos:ꝙ opus tunc dicimus/quando negocium ipsum quod geritur/si Opus
gnificamus:Si aūt(ut pergit)fœminino genere operas dixerimus/personas
Nonius ipsas/quæ aliquid faciunt/intelligimus.Est itaq; opus finis/fructusq; operæ
Virgilius Opera aūt/teste Nonio/dicitur occasio/facultas/seu opportunitas.Virgilius
Diomedes tamē/pro operis opera posuisse uidetur/quom ait.Mollibus e stratis opera
ad fabrilia surgit.Et(ut tradit Diōedes)opus ē/cū omnibus casibus/præter q̄
cū uocatiuo/ātiq iūgebāt:ut opus ē hæc res:huius rei.huic rei:hāc rē:hac re.
Seruius Olea/& oliua/teste Seruio/pro arbore usurpatur.Sic & pro liquore oleū/uel Olea
Horatius oliuum dicimus.Horatius sermone.xiiii.Quali perfundat pisces securus oli Oliua
Persius uo.Persius.Hæc sibi corrupto casiam dissoluit oliuo.Inde oliuitas/olei fru/ Oleum
Nonius ctus/dicta est/teste Nonio/Varronem inducente dicentē.Tū deniq; omnis Oliuum
Varro cum lucerna combusta est in lucubrando/oliuitas quoq; consumpta est.Hæc Oliuitas
Pompeius olieueta/teste Pompeo/ab oleis dicebatur/sicut a uino uindemia.Oliuetum Olieueta
neutri generis/locus est oliuarum. Oliuetum
Obliuiscor deponens est uerbum/tam genitiuū/q̄ accusatiuū postulans:quod Obliuiscor
Priscianus tñ Prisciāus tradit esse cōmune/Et passiuū uidet posuisse Virgi.quom dixit. Obliuio
Virgilius Musa oblita mihi tot carmina/pro a me.Ab obliuiscor uenit obliuio/& ob Obliuiū
Ouidius liuium.Ouidius.leucothœ multarū obliuia fecit.Horatius sermone.xvi.
Horatius Ducere sollicitæ iucundæ obliuia uitæ.
Prisciāus Ominor ominaris/deponens est uerbū.Abominor tñ a Prisciano cōmune uer Ominor
Verrius bum traditur/Verrium referente dicentē.Sæuiciæq; eorū abominarent.Anti Omino
qui etiam/teste Marcello/omino ominas dixerunt.Vnde Pomponius ait.
Marcellus Ita sit & tibi bene/qui recte ominas.
Sylius Opinor opinaris deponens est uerbū:& producit pi syllabā.Sylius libro.viii. Opinor
Horatius Sed quænam ira deum/consul datus alter opinor.Horatius sermōe septio. Opino
Hybrida quo pacto sit Persius ultor opinor.Plautus tamen/opino protulit/
Plautus quom ait in bacchidibus.Prænestinum opino esse/ita erat gloriosus.
Probus Opitulor opitularis deponens uerbum est:quod tamen Probus tradit esse cō
Marcellus mune.Et(ut scribit Marcellus)etiam opitulo antiqui usurparunt.Et inducit Opitulor
Liuius Liuium dicentem in equo Troiāo.Da mihi hasce opes/quas peto:quas pre Opitulo
cor:corrige:opitula.
Nonius Opulentia/& opulentitas/in uno significato dici potest/teste Nonio.Plautus Opulentia
Plautus in milite.Quasi quæ eius opulentitate reuerearis. Opulētitas
Pŏpeius Oreæ/fræna sūt/qbus equoꝝ ora cœrcētur:aureæ uero/quæ ad equoꝝ aures re Oreæ
Strabo ligāt/auctorē Pŏpeio.Oreus/Liber pr̄ dr̄.Oreꝰ itē/urbs ē Eubœæ/teste Strabōe. Aureæ
Terētius Ornatus secunda/& quarta declinatione/declinari potest/dicente in Andria Oreus
Terentio.Nihil ornati/nihil tumulti. Ornatus
Pŏpeius Obsequium/& obsequela/in uno significato accipi possunt/teste Pompeio. Obsequiū
Festus Opiter/is appellatur(ut scribit Festus)cuius pater auo uiuo mortuus est/ducto Obsequela
(ut ait)uocabulo/aut ꝙ obitu patris genitus sit/aut ꝙ auū ob patrem/idest Opiter

Priscianus pro patre habeat. Et facit in genitiuo opitris/uel opiteris/teste Prisciano.
Prisciaus October/& octobris/in recto antiqui protulerunt/teste Prisciano. October
Caper Ouis apud antiquos tam masculini/q̃ fœminini generis fuit/testibus Capro/& Octobris
Priscianus Prisciano. Vnde Varro referente Gellio libro.xi.noctium atticarũ/ait. Ego Ouis
Gellius ei unum ouem mulctam dabo. Et facit in ablatiuo singulari/oue/& oui/teste Ouinus
Varro Varrone libro primo de analogia. Inde ouinus ouina ouinum:& diminuti Ouillus
Varro ue ouillus ouilla ouillum/teste Prisciano. Ouum/notum est quid significat. Ouum
Priscianus Orata/genus est piscis/ab auri colore sic cognominati/teste Festo: ob quod a Orata
Festus nonnullis etiam aurata uocatur: ut in ipsa dictione uidimus. Aurata
Marcellus Oleo oles secunda/& olo olis tertia coniugatione declinari põt/testibus Mar/ Oleo
Diomedes cello/Diomede/Prisciano. Plautus. Olunt ædes Arabicas. Et facit in præte Olo
Priscianus rito olui/& oleui/in supino olitum/& oletum/teste Prisciano.
Plautus Oceanus cum unico c scribitur. Proprium fuit uiri nomen Tethyos coniugis/ Oceanus
Priscianus teste Hesiodo in theogonia. Et id appellatur mare/quod uniuersam circui Oceanum
Hesiodus terram/dictus ab ὠκύσ/quod est uelox/testibus Solino/& Seruio. Quod &
Solinus neutro genere oceanum dicitur/præsertim si mare sequitur/ut Caper testat
Seruius & Probus. Et penultimam corripit syllabam. Lucanus libro primo.
Caper Oceani tumidas remo compescuit undas. Offensio
Probus Offensio huius offensionis/& offensa huius offensæ/& offendo huius offendi Offensa
Lucanus nis/in uno significato dici põt/teste Marcello: qui etiam & hic offensus huius Offendo
Marcellus offensus. Lucretius libro.vi. Nõ igitur multis offensibus intemerãdo. Offen Offensus
Lucretius dix huius offendicis/uocat̃ ligaturæ nodus: qui & restringitur/& remittitur. Offendix
Obthuro obthuras uerbum/cum th aspirato scribitur. Neq; ex ob/& tundo tũ Obthuro
Vgutio dis componitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio. Sed e græco trahitur/
Pompeius auctore Pompeio: ob quod illi θυρὰσ dicunt/quæ nos hostia. Et producit
Horatius thu syllabam. Horatius in epistolis. Obthurem patulas impune legentibus
aures: idest occludam.
Ocha cum ch aspirato scribitur. Nec est latinum uocabulum: sed græcum/com Ocha
positum ex illorum masculino articulo/qui est ὁ/& χὴν/qui est anser. Sic.n. Aucha
nostri o cum χὴν componentes/& in recto n litteram ultimam abiicientes/ Ochus
ocha dixerunt. Nonnulli autem/o in au diphthongum cõmutantes/aucha Ocnus
Strabo enuntiant: ut in ipsa dictione uidimus. Ocha itẽ/mons est/& insula/sub Eu/
bœa/teste Strabone libro decimo. Ochus/fluuius est Bactrianæ ꝓuinciæ/i
Ptolemæus Oxum fluuium fluens/teste Ptolemæo. Ocnus cum c exili/fuit Mantus filius/
dicente Virgilio li. æneidos decio. Ille etiã patriis agmẽ ciet Ocnus ab oris.
Fatidicæ Mantus/& Tusci filius amnis.
Varro Offa cum duplicato f scribitur:& format per diminutionem offula/teste Varro Offa
Apulegius ne de lingua latina. Vnde & Apulegius i deo Socratis/ait. Coruus/& uulpes/ Offula
unam offulam simul uiderant: eamq; raptum festinabant. Ab offa item/fit Ofella
Martialis diminutiue ofella cũ unico f: quia primam syllabam corripit. Martialis.
Iuuenalis Parua tibi incurua craticula sudet ofella. Iuuenalis satyra.xii.& exiguæ fru/
Iuuenalis stis imbutus ofellæ. Offa autem primã positione producit/dicente Iuuenale
satyra sexta. coctæq; siliginis offas.
Orontes huius orontis/uel Oronti/tertia/& secũda declinatione/decliari põt.
Virgilius Virgilius libro æneidos primo. nunc acris Oronti/Nunc Amyci casum ge/ Orontes
mit. Proprium fuit uiri nomen. Est & eodem nomine Syriæ fluuius/teste
Ptolemæus Ptolemæo: qui (ut scribit Plinius) iuxta Heliopolin exoritur: de quo memi/
Plinius nit Iuuenalis/quom ait. Iam pridẽ Syrus in Tyberim defluxit Orontes. Orõ
Iuuenalis tes item/mons est Mediæ/ut Ptolemæus ostendit.
Ptolemæus Ozimum cum i latino scribitur. Neq; ab Oza uiri hebraici proprio nomine Ozimũ
Vgutio descendit/ut ridiculus cum Catholico somniauit Vgutio. Sed ab ὄζω quod Ocymum
redolere significat/deriuatur. Nam edulii redolentis genus est/ex instetinis
Persius (ut quidam uolunt) confecti. Persius. Quom bene discincto cantauerit ozi/
Pompeius ma uernæ. Ocymũ cũ c exili/& y græco/hærba ẽ: quã alii basilicũ uocãt/a ce
Columella leritate nascẽdi sic dictũ/auctore Põpeio. Columella libro undecimo.
Ocyma comprimite:& grauibus densate cylindris.

Pompeius — P — Acio pacis/& paciscor deponens/dici potest/teste Pompeio. — Pacio
Marcellus — Sed & pacisco ueteres protulere/teste Marcello/Næuium re/ — Paciscor
Næuius — ferente dicentē. Sicilienses paciscit obsides ut reddant. Quod — Pacisco
Sergius — uerbum/teste in Donatum Sergio/tam accusatiuo/q̄ ablatiuo/ — Pactio
iungi potest: ut pactus sum hanc rem: uel hac re. Nam pactus — Pactum
Ouidius — sum/paciscor format præteritū. Ouidius libro fastorum. iii. — Pacio
Et pactura fuit/pactus nisi Iuppiter esset. A pactum supino/fit hæc pactio/
& hoc pactum. A pacio pacis uerbo/fit etiā hæc pacio huius pacionis absq; t/
Pompeius — idem significans/quod pactum/siue pactio/ut auctor est Pompeius.
Pæan cum æ diphthongo scribitur: & a παίω/quod est ferio deriuatur/aucto — Pæan
Festus — re Festo: uel (ut Eustachio placet) a παιω/qđ ē medeor: q; scilicet morbis re — Poeas
Eustachius — medians finem faceret talis grauitatis. Apollo dictus est: uel Apollinis laus: — Pæon
Seruius — & abusiue omnium deorum/teste Seruio. Virgilius libro æneidos sexto. — Pæonia
Virgilius — Vescentes/lætumq; choro Pæana canentes. Poeas cū œ diphthongo scribit. — Pæones
Tortellius — Neq; a παίω/quod est ferio descendit: q̄uis artis sagittādi fuerit peritissim⁹: — Pan
sed a ποιασ. Neq; scribitur in recto poean/ut inepte declinat Tortellius. Nā — Panis
in genitiuo poeantis facit: qui ab eo qui est in recto poean/formari non pōt. — Pannus
Pater fuit Philoctetæ. Pæon huius pæonis cum æ diphthondo/a nostris bi/ — Pannis
syllaba dictio effertur: a Græcis autem/e littera interposita/trisyllaba pæon — Pannicula
enuntiatur. Proprium fuit uiri nomen/artis medicinæ peritissimi: a quo/pæo — Pannula
nia hærba comperta fertur/& sic cognominata. A qua etiam hærba/regio — Panniculus
quæ Emathia uocatur/Pæonia primum appellata est: cuius populi/Pæones
Statius — uocitati sunt. Statius in Achilleide.
Herodotus — Præterit: & dedici quo pæones arma rotatu. Sunt autem Pæones iuxta Pan
gæum promontorium/teste Herodoto libro historiarum septimo. Sed iā
Iustinus — partem esse Macedoniæ Pæoniam dixit Iustinus libro septimo. Pæon item
Diomedes — eadē litteratura/genus est pedis: qui a Diomede quadruplex esse traditū:
Tortellius — etsi a Tortellio duplex tantum dicatur: quorum unus/ex longa/& tribus bre
Marcellus — uibus cōstat. Alius ex breui/& longa/& duabus briuibus. Tertius ex duabus
Pomponius — breuibus/& longa & breui. Vltimus ex tribus breuibus/& lōga. Pan huius pa
Marcellus — nis dictus ē qdā deus pastoꝝ. Panis/cybus hoīum ē. Pānus secunda/& pannis
Pompeius — tertia declinatione/declinari potest/teste Marcello/Pomponium inducen
Seruius — te dicentem. Bono animo es uideo: eripuisti primitus de pannibus/pro pan
Priscianus — nis. Pannus (inquiunt Marcellus/Pompeius/Seruis) format per diminutio
Festus — nem pannicula: quin etiam & pannula/teste Prisciano. Stamen dicitur inuo
Priscianus — lutum ut scribit Festus: uel (ut interpretatur Priscianus) lignum est/quod
Festus — inter stamina currit: uel ipsum stamen. Tu/mor quoq; inguinum/ex formæ
Iuuenalis — similitudine pannus appellatur/teste Festo. Pannus item format diminutiue
Seruius — panniculus/dicente Iuuenale satyra sexta. & panniculus bombycinus urit.
Virgilius — Præuerto præuertis/& præuertor deponens/dici pōt/teste Seruio. Vnde Vir — Præuerto
Catullus — gilius libro æneidos primo/ait. — Præuertor
Virgilius — uolucri q̄ fuga præuertitur Hebrum: idest transit/uel præterit. — Pumex
Seruius — Pumex/fœminino genere a Catullo ponitur: masculino autem a Virgilio li/
Marcellus — bro æneidos. xii. quom ait.
Priscianus — ut cum latebroso pumice pastor: hoc est cauerna/uel cauernoso lapide.
Psalmographus — Partio partis/& partior deponens/dici potest/testibus Seruio/Marcello/Pri/ — Partio
sciano. Et facit in futuro indicatiui modi partiam/& partibo: partior/& par/ — Partior
Plautus — tibor: ut est apud Psalmographum. Lætabor/& partibor sicimam. Plautus i
Priscianus — asinaria. Hanc quidem quā nactus sum prædam/cum illis partiam. In cōpo
Seruius — sitione quandoq; a litteram retinet: quandoq; mutat in e/teste Prisciano.
Virgilius — Pasco pascis/& pascor deponēs usurpatur/teste Seruio. Virgilius li. geor. iiii. — Pasco
Laurentius — Pascuntur siluas/& sūma Lycæi. Quod tñ a pasco differre Laurētius tradidit. — Pascor
Palla cum duplicato l scribitur/uestimentum est muliebre/deductū usq; ad ue — Palla
Iuuenalis — stigia: de quo Iuuenalis satyra decima. — Pala
Cassandra inciperet/scissaq; Polyxena palla. Est & eodem noīe urbs a latere — Palea
Ptolemæus — meridionali insulæ Corsicæ/teste Ptolemæo. Pala cū unico l/uentilabrū dr. — Palus

necnon ignis quoddã receptaculum: ac instrumentũ quoddam ligneum: quo — Pallas
in clibanum panis immittitur/& extrahitur. Palæ item/Dorsa uocãtur/de/ — Pales.
xtra/læuaq;/eminentia membra. Palea cum unico l scribitur: nam & primã — Pallium.
Horatius — corripit syllabam. Horatius sermone.xvi. Cum pater ipse domus palea por/ — Palliolum
Virgilius — rectus i horna. Virgilius geor.pmo. Surgentẽ ad zephyrum paleæ iactantur
inanes. Palus secundi ordinis/masculini generis/cum unico l scribitur: & pri/
Tibullus — mam producit syllabã. Tibullus. Hic docuit tenerã palis adiungere uitẽ. Ho/
Horatius — ratius li.pmo sermonũ. Obscœnoq; ruber porrectus ab inguine palus. Palus
huius paludis fœminini generis/cum unico l scribitur: & primã corripit syl/
Virgilius — labam: secunda indifferentẽ habet. Virgilius georgicorum.v. Cocyti tardaq;
Horatius — palus inamabilis unda. Horatius i arte poetica. Regis opus/sterilisq; diu palus/
Tortellius — aptaq; remis. Pallas huius pallantis cum duplicato l scribitur: etsi a Tortellio
cum unico l scribi præcipiatur. Filius fuit Euandri/a Turno occisi. Pallas hu/
ius palladis dea Minerua/cum duplicato l scribitur: & ab eo qui est pallas hu
Seruius — ius pallantis/dicta est/testibus Seruio/& Ioanne Isaacio super hesiodum. Grã
Isaacius — matici autem Græci/a παλλω quod est uibro/dictam pallada perhibent/eo
Ptolemæus — q astam uibrare cõsueuerit/docueritq;. Est & eodẽ noĩe palus quædã Aphri/
cæ/teste Ptolemæo. Pales cum unico l/dea palestræ/uel dea pabuli uocatur:
Seruius — quam alii Vestã/alii deum matrem apellant. Et a Varrone/teste seruio/mascu
Varro — lino genere profertur: a Virgilio autem fœminio/quom ait in initio libri ter
Virgilius — tii georgicorum. Te quoq; magna pales. Nec mirum si a Varrone masculino
Macrobius — genere pales deus uocetur. Nam & Venerem deum appellatum esse/ostendit
Macrobius in tertio saturnalium libro. Pallium cũ duplicato l scribitur. Mar
Martialis — tialis. Pallia donauit glaucina Cosme tibi. Et format per diminutionẽ pallio/
Iuuenalis — lum/penultima correpta syllaba. Iuuenalis satyra tertia.
Cultam palliolo. mulier nempe ipsa uidetur. Genus est uestis.

Charisius — Pango pangis facit in præterito panxi/pepigi/pegi/testibus Charisio/& Prisci — Pango
Priscianus — ano. Seruius autẽ super librum octauũ æneidos/dicit q pango/unde uolunt — Pago
Seruius — fieri præteritum pepigi/nusq̃ lectum est: sed a pago pagis formatur. Vñ Tul
Tullius — lius ad herennium/ait. Hoc modo rem ubi pagunt/orationi pagunt: a quo ẽt
Quintiliãus — uerbo/pegi præteritũ formatũ est/teste Quintiliano. Ego autẽ/& pango cũ
n/& absq; n pago/dicendũ puto/cum scilicet in præterito pepigi facit/& pe/
gi: quod ẽt per cõpositũ patet: ut impingo impegi / cõpingo cõpegi. Quom
uero/panxi præteritũ formatur/tũc a pago cũ n/factũ dicimus. Et triplex de
tinet significatũ. Vnde uersus. Pegi/iungo: cano/panxi: pepigiq; paciscor.

Caper — Palumbes cum unico l/masculini/& fœminini generis est/testibus Capro/& Pro — Palumbes
Probus — bo: quin & hic palumbus declinari potest/dicente Persio satyra.iiii. at cur nõ — Palumbus
Persius — potius teneroq; palumbo? Martialis.
Martialis — Inguina torquati tardant/hebetantq; palumbi. Colũbæ sunt siluestres.

Vgutio — Patrimes/non is dicitur/cui pater defunctus est/ut Vgutio somniat: sed cui pa/ — Patrimes.
Festus — ter uiuit/appellatus est. Festus in dictione Flaminia. Flaminia dicebatur sacer
dotula/quæ flaminicæ diali præministrabat: eaq; patrimes/& matrimes erat:
idest patrem/matremq;/adhuc uiuos habebat. Hæc ille.

Ouidius — Patera cum t exili/poculi genus/mediã corripit syllabã. Ouidius li.fastorũ.iiii. — Patera
Virgilius — Cũq; meri patera/turis acerra fuit. Virgilius li.ænei.primo.ille ipiger hausit — Patarus
Ptolemæus — Spumantem pateram: & pleno se proluit auro. Patarus cum t exili/sequente — Patara
a/filius fuit Apollinis. Patara eadẽ scriptura/urbs ẽ Lyciæ/teste Ptolemæo/a — Pataræus
Ouidius — pataro filio Apollinis cognominata: de qua Ouidius libro metamor. sexto.
Messeneq; ferox/patareq;/humilesq; Cleonæ. Vbi & more græco patare hu/
Statius — ius patares declinatur: a qua/fit pataræus cum æ diphthongo. Statius libro
thæbaidos primo. Phœbe parẽs/seu te Lyciæ pataræa niuosis Exercẽt dume
Horatius — ta iugis. Horatius in tertio carminũ. Delius/& pataræus Apollo: ubi ta sylla/
Iuuenalis — ba apud Statiũ correpta est: apud Horatiũ uero/producta.

Patina cũ t exili/& i latio scribit: & mediã syllabã corripit. Iuuenalis satyra.iiii. — Patina
Horatius — Debetur magnus patinæ subitusq; prometheus. Horatius sermone.xviii. Vt — Patena
modo si patinã pede lapsus frangat agaso. Genus ẽ uasis. Patena cum t exili/

sequēte e/mediam producit syllabam. Operculum est calicis.
Statius Planctus/& plangor/in uno significato dici potest. Statius libro thæbaidos.xii. Planctus
Et furtum claro plangore fatentur. Plangor
Patagus/morbi genus est. Patagium/id dicitur/quod ad summā tunicam assui Patagus
Festus solet/teste Festo: uel (ut scripsit Nonius) Patagium/aurea chlamys est/quæ Patagium
Nonius preciosis uestibus immitti solet.
Paueo paues secūdæ coniugationis facit ī præterito paui/sicut & pasco. Pauio Paueo
Iuuenalis pauis quartæ/significat tundere/ferire. Vnde pauimē/& pauimētum. Iuuena Pauio
Virgilius lis. Verre pauimentū: & nittidas ostede columnas. Pauimen
Proptius Permessus cum duplicato s scribitur. Virgilius in Sileno. Tunc canit errantem Pauimentū
permessi ad flumina Gallū. Propertius. Et modo pmessi flumine lauit amor. Permessus
Martialis Fluuius est Boœtiæ/q a Martiale hic permissis huius pmessidis/uel permessi Permessis
dos declinatur/quom ait. Quid tibi cū Cirrha/qd cū pmessidos unda?
Virgilius Pausa/quies dicitur. Pausia/genus est oleæ: de qua Virgilius georgicorum.ii. Pausa
Plinius Orchites/radiiq3/& amara pausia bacca. Hāc Plinius posiā appellauit/quom Pausia
dixit li.xv. naturalis historiæ. Tria sūt oleæ genera: orchites: radii: & posiæ. Posia
Priscianus Pello pellis tertiæ cōiugatōis facit in præterito pepuli: in supino pulsum/teste Pello
Quintiliāus Prisciano: uel ēt scd'm antiquos pultū/teste Quintiliano. Vñ pulso/& pulto
Terētius pultas. Terētius. Cesso iā pultare hoc hostiū uicini. Pello pellas/unde compel
Virgilius lo/appello appellas/primæ coniugationis est. Virgilius libro æneidos.v.
Rectorem nauis compellat uoce Menetem.
Priscianus Plecto plectis facit in præterito plexi/teste Prisciano/in supino plectum/teste Plecto
eodē tractatu de participio. Alii dicūt ꝙ facit ī præterito plæxui: ī supino ple
Hierōymus xū. Vñ Hierōymus in libro Iudicū capitulo.xvi. ait. Si septē crines capitis mei
licio plexureris/& clauū hunc circunligatum terræ fixeris/infirmus ero.
Phocas Pecto pectis facit ī præterito pexui/teste Phoca: uel (ut Aspro placet) pectui: uel Pecto
Asper (ut tradit Charisius) pexi. Vñ Mœcenas ī Octauiā pexisti (iqt) capillū naturæ
Charisius mūerib9 gratūt. Et fac ī supīo/pexū/& pectū/teste Prisciāo tractatu d' pticipio.
Mecœnas Pessulū/& diminutiue pessellum dici potest. Festus autem masculino genere ꝓ Pessulum
Priscianus tulit/quom dixit. Obices/sunt pessuli seræ. Pessellum
Festus Pila cū i latino/& unico l/plura detinet significata/ut inferius ostēdemus. Pilus cū Pessulus
Festus i latino/& unico l scribitur: & primam corripit syllabam. Inde pilo pilas pi/ Pila
Martialis lat/pilos habeř īcipit/teste Festo. Pilo itē/significat pilos detraheř/dicēte Mar Pilus
tiale. Cui præstas cullū/quē Labiane pilas? idest pilos detrahis. Cōpitur tñ & Pilo
Pompeius pilo pilas pi syllaba ꝓducta: qđ a græco trahiť/auctore Pōpeio. Vñ cōpilo/ Pilum
Ouidius oppilo/expilo. Ouidius li. metamor.xiii. Expilatq3 gemis oculos. Lucretius Pilus
Lucretius libro.vi. Fluctibus aduersis oppilare hostia contra. Horatius in sermonibus. Pylos
Horatius Nec te cōpilēt fugiētes. Quod Acron enarrās/ait Cōpilēt/expoliēt. Cōpila/ Pylius
Acron re enim (ut pgit) dicūtur milites/q occisis qbusdam/insignia in bello tollunt. Pileius
Asconius Vt uero exponit Asconius/cōpilare dicūtur/q ubiq3 surripiunt: expilare aūt/ Pileum
Festus qui aliqd passim surripiūt ui. Cōpilare itē/significat cogere/& ī unū cōdere/ Pileolus
teste Festo. Pilū cū i latino/& unico l/neutro genere/& pilus masculino/decli Pileolum
Gasparinus nari pōt: & terebra uocatur. Pilum item eadē litteratura/nouacula/siue iacu/ Pylon
lum uocatur: quod tñ a Gasparino cū geminato l scribi præcipiť. Sed nescio
quo pacto/nisi forte a πάλλω/quod est uibro descenderet. Lucanus. & pila
Ptolemæus minantia pilis. Hæc pylos cū y græco/& unico l/opidum Messeniæ est teste
Ouidius Ptolemæo: a qua fit pylius adiectiuum. Ouidius de ponto. Crede mihi Pylio
Gasparinus Nestore maior ero. Pileū cū i latino/& unico l scribitur: etsi cū duplicato l/a
Vgutio Gasparino scribi præcipiať. Neq3 ab eo q est pilus/uel pellis/descēdit/ut Vgu
Gasparinus tio/Catholicon/Gasparinus/tradidere: sed græcum uocabulū est: quod illi
Festus πιλιον dicūt. Festus. Albogalerus est pileū capitis: quo diales flaminis utebā/
Laurentius tur. Pōt & hic pileus declinari: etsi Laurētius in Raudēsem dicat non īcōpiri.
Seruius Seruius sup librū.ii. æneidos. Tiara/pileus phrygius ē. Et format p diminutio
Horatius nem pileolus/pileolū/penultima correpta syllaba. Horatius in epistolis.
Vt cū pileolo soleas cōuiua tribulis. Harū aūt oīum dictionū pmæ syllabæ
q̄titas/his dignosci uersibus poterit. Pila ferūt ad bella uiri: barbāq3 recidūt

Pila:terit pilus:pila torrēda terunt:Pila taberna:pila fit parietis:ē pila ludus:
Carne pilus:pylos urbs:fit pileus ipſe galerus.Pylon cũ y græco/& unico l/
proprium fuit uiri Troiani nomen.
Virgilius Pelagus cũ unico l ſcribitur:nã & primã corripit ſyllabã.Virgili. li.æneí.tertio. Pelagus
O tandē magnis pelagi defuncte periclis.Et tã maſculini/q̃ neutri generis ē:
Pōponius ſicut uulgus:quo genere/ſcilicet maſculino/protulit Pomponius Mela:& Va
Valerius lerius Flaccus li.p̄mo/quom ait.O quantum terræ/q̃tum cognoſcere cæli/
Permiſſum eſt:pelagum quantos aperimus in uſus.
Priſcianus Penus/tã maſculini/q̃ fœminini generis ē/teſtibus Priſciāo/& Seruio ſup librũ Penus
Seruius primũ æneidos.Plautus ĩ pſeudulo.Niſi mihi ãnuus penus hic ab amatoribuſ Penum
Plautus cōgerat/cras populo ꝓſtituã uos o puellæ.Lucillius.Magna penus puo ſpa/ Penu
Lucillius cio cōſũpta pibit.Penus/tã ſcđa/q̃ q̃rta declinatōe/declinari pt/teſte Priſciāo: Penarius
Priſcianus & hoc pēus huius penoris/auctoribus Capro/Donato/Seruio:& hoc penũ Penarium
Caper huiuſ peni:& hoc penu ideclinabile/teſte Priſciāo/Perſius.In locuplete penu Pennarium
Donatus deſēſis pinguibus umbris.Cæſar Strabo in oratōe/qua Sulpicio reſpōdet.De Penis
Seruius inde propinquos noſtros Meſſallas/domo deflagrata/penore uolebamus Peniculus
Priſcianus priuare.Aphranins ĩ talione.Vos qbus cordi ē/intra tunicã manus læua/dex Penicillum
Perſius tra in penũ herile.Notandũ ꝙ penora ꝓprie dicuntur res neceſſariæ ad uictũ Penculum
Cæſar quottidianũ/auctore Pōpeio.Vnde Cicero de natura deorũ/ait.Penus ē om Penicilla
Aphranius ne/quo ueſcuntur hoies.Locus autē/ubi penus reponit/penariũ uocat.Varro Pena
Pompeius de lingua latina.Penariũ locus ē/ubi penus reponiur: hoc ē/edulia/ad uictũ Pina
Cicero ptinētia.q & penarius dictus ē/teſte Feſto in hæc uerba dicēte.Penora dicunt Pennula
Varro res neceſſariæ ad uictũ quottidianũ:& locus earũ penarius.Pēnariũ cum du/ Pinnula
Feſtus plicato n/pēnarum ē repoſitoriũ.Penis fœminini generis eſt.Vnde Feſtus ait. Penula
Feſtus Penis/cauda appellatur/apendēdo dicta.ꝓ mētula aũt/maſculino rectius/q̃ Penituſ
Iuuenalis fœminino genere profertur.Iuuenalis ſatyra.vi.Nouerunt Mauri/atq; Indi/ Pœna
Martialis quē Pſaltria penē.Martialis.Occurrit aliquis inter iſta Draucus:Cui refibula/ Penes
Vgutio uit turgidũ faber penē.Penis format p diminutionē peniculus/& hoc penicil Pœne
Feſtus lũ:quod Vgutio hoc peniculũ/& hæc penicilla huius pēicillæ/declinari præ Penícus
Quintiliãus cipit.Feſtus.Peniculi/ſpongiæ longæ propter ſimilitudinē caudarũ/appella Pœnuſ
Quintiliãus tæ ſunt.Penna/& Pinna cũ geminato n/acutũ ſignificat/teſte Quintiliano li. Punicuſ
primo.Vnde ſecuris utrinq; habens aciē/bipēnis uocatur.Et illos Quintilia/ Penicum
nus errare dixit/q quia a pinnis duabus/hoc eſſe bipēnis nomē exiſtimãt/Pen Penas
nas auium eſſe uolũt:hoc ē/nō ēt pinnas.Pennas ergo/generale ad pinnas no Pēnatis
mē/& ad plumas/dixerim.Inde fit diminutiue pēnula/ſiue pinulla: quæ ſum Penuria
Brito ma pars auris/ab acuitate dicta ē. Quare errauerunt Brito/& Mãmætractus Pœnuria
Mammætra ſup illud Leuitici capi.xi.cuncta quæ nō habēt pennulas/& ſquamas in aquis/
ctus polluta erunt:dicētes/ibi pinnulas legēdum eſſe:nō pēnulas:utiq; ignorãtes/
Pēnulas idem ſignificare/quod pinnulæ.Hæc Penula cum unico n/genus ē
Iuuenalis ueſtimēti:de qua Iuuenalis ſatyra.v.& multo ſtilaret penula limbo.Penes præ
poſitio ē accuſatiuo deſeruiēſ.Pœne aduerbiũ eſt remiſſiuum:& format com
Priſcianus paratiuũ pœnior:ſuplatiuũ pœniſſimus/teſte Priſciano li.tertio:ubi ēt dicit ꝙ
Priſcianus ſtrenuus/arduus/egregius/induſtrius/innoxius/perpetuus/formãt ſua cōpa
Vgutio ratiua/ſtrenuior/arduior/egregior/induſtrior/innoxior/perpetuior.Penitus/
ideſt ſecretus/format cōpatiuũ penitior: ſuplatiuũ penitiſſimus/teſte Priſcia
no li.præfato.Pœna cum œ diphthongo/græci ποινη/notũ eſt quid ſignifi/
cat.Neq; a pēdo deſcendit/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit.Pœna item ea
Seruius dē/ſcriptura/ꝓ Aphrica/ponit:a q̃/fit pœnus/pœnicus/pũicuſ/teſte Seruio.
Virgilius Virgilius.Pœnica regna uides.Punicum/libi genus eſt/teſte Feſto.Pœna itē/
Feſtus ĩſula q̄dã ē ab occaſu Mauritaniæ Tigintãæ ē exteriori mari/teſte Ptolemæo.
Ptolemæus Penates(inqt Feſtus)alii uolũt ut habeat nominatiuũ ſingularem/hic penas/
Feſtus alii hic penatiſ:At uero Priſcianuſ/ubi de accuſatiuiſ pluralibuſ in is/& ĩ eſ ter.
Priſcianus minatiſ/differit/penatiſ(inquit)antiq in recto protulerunt. Sed alibi/ubi de
Priſcianuſ genitiuiſ pluralibuſ conciſiſ tractat/ait.Penaſ/genitiuo penatũ format/pro pe
Feſtuſ natium.Feſtuſ.Penetralia/ſunt penatũ deorũ ſacraria.Penuria cum unico n/
Seruiuſ a græco trahitur/auctore Seruio.Feſtuſ autem/latinum uult eſſe uocabulũ.

Festus ; Ait enim. Pœnuria, idest quod pœne minus sit, q̃ necesse est. Quare a penore
Vgutio nō descendit, ut cū Cahtolico Vgutio uoluit: maxime cum penus primam
Horatius corripiat syllabā: pœnuria uero, illam producat. Horatius sermone primo.
Supremum tempus, ne se pœnuria uictus Oppprimeret, metuebat.
Nonius Pes format diminutiue pediolus. Vnde Aphranius, referente Nonio, ait in ex- Pes
Aphranius cepto. Atq; ideo nolo: nudo pediolo es tu. Vgutio dicit, q facit p diminutio Pediolus
Vgutio nem pedulus, & pedellus. pes ponitur nonnunq̃ pro remo: ut Plautus protu Pedulus
Plautus lit, quom manuū pedes dixit. Vnde tū animantiū, tum fluuiorū pedes uocā- Pedellus
Virgilius tur, dicēte Virgilio li. æneidos nono. reuocatq; pedē Tyberius ab alto. Pedū- Pedum
Virgilius baculum uocatur pastorale. Virgilius in bucolicis. At tu sume pedum: quod
me cū sæpe rogaret, Nō tulit Antigenes. Peda, & pedatura, humanū appel-
latur uestigiū. Peda itē græce pedica latine. i. uinculū pedū. Pedo, propriū fu-
Ouidius it uiri nomē: cuius meminit Ouidius li. iiii. de ponto dicēs. Si roget hoc aliqs,
Lucanus cur sint narrata Pedoni. Pedor, squalor, uel putor dr̃. Lucāus. lōgusq; i carce
Statius re pedor. Statius li. thæba. iiii. Obsitus exhaustos pedore, & sanguine uultus.
Martialis Pædico cū æ diphthongo scribit: primāq;, & mediā syllabā ꝓducit. Martialis. Pædico
Sed nec pædico es, nec tu Sextile fututor. Is dicitur, q pueros ad libidinē affec Pedica
tatur. Pedica absq; diphthongo, primā syllabā, & mediā coreptā habet. Vir
Virgilius gilius georgi. i. Tum grauibus pedicas, & rætia ponere ceruis. Ouidius li. me-
Ouidius tamor. xv. Rætia cū pedicis, laqueos, artesq; dolosas Tollite. genus ē uinculi.
Priscianus Pedester masculini, pedestris fœminini, pedestre neutri, & hic & hæc pedestris, Pedester
Vgutio & hoc pedestre declinari potest, teste Prisciano. Vgutio declinat etiam hic &
hæc pedester.
Propago, & propages, in uno significato dici potest: idest progenies. Propago
Prosapia, & prosapies, in recto declinari potest: & dici pōt generis longitudo. Propages
Lucanus Pelorus cū unico l scribitur. Mons est Siciliæ, dicente lucano li. ii. Extremi colles Progenies
Siculo cesseræ Peloro. Peloris huius peloridis cū unico l, genus est conchæ, Prosapia
ut qdam uolunt. Alii dicunt, q peloris est ipsa species: concha uero, genus. Prosapies
Martialis Martialis. me pascit aquosa peloris. Horatius sermone. xiiii. Pelorus
Horatius Murice Baiano melior Lucrina peloris. Peloris
Pendeo pendes secunda, & pendo pendis tertia cōiugatione, declinari potest. Pēdeo
Vnum tertiæ accusatiuū postulat: alterū uero secūdæ, ablatiuū, uel genitiuū: Pendo
Tullius ut est apud Tulliū in hortensio. Et qui expectat, pēdet animi.
Peribolus cum i latino, masculino genere, & peribolū neutro, declinari pōt: Peribolus
& circuitus trāsfertur. Nā a περιβαλλω, quod circuire significat, deriuatur. Peribolum
Pompeius Penetrale, interior ē locus domus, uel templi. Pōpeius. Penetralia, sunt penati Penetrale
Lucanus um deorū sacraria. Lucanus li. v. Impulit illa pauens adyti penetrale remoti. Penetrabile
Seruius Penetralis penetrale, & penetrabile, hoc distāt, teste Seruio: q penetrale, est
quod penetrat: penetrabile aūt, quod penetratur. Cōperitur tamē & penetra
Virgilius bile, pro penetrale: ut est apud Virgiliū: penetrabile tælum. & Martialis ait.
Martialis Ne madidos intret penetrabile frigus in artus.
Prudētius Pera, saculus dicitur. Et producit primam syllabā. Prudētius in Psychomachia. Pera
Martialis Ingressurus iter, peram ne tollito. Martialis. Dormiat & tetrico cū cane pera Pero
rogat. Pera græcū qdem uocabulū est: neq; a περι præpositiōe descendit, ut
Vgutio somniauit. Pero huius peronis, genus est calciamēti: & primā sylla-
Iuuenalis bam ꝓductā habet. Iuuenalis. Per glatiem perone tegi. Virgilius li. æneidos
Virgilius vii. crudus tegit altera pero. Fuit ēt pero nomē ꝓpriū mulieris matris Alphe-
sibœæ. Et facit in genitiuo perus: sicut Sappho, & Māto.
Perio peris cū i, apud antiquos fuit. Inde uenit peritus: ut iuris, uel iure peritus. Perio
Vtroq; enim modo, siue per genitiuū, siue per ablatiuum, loqui possumus. Pereo
Pereo per e, interire significat: & ex per, & eo is it, componi manifestum est.
Strabo Petra, lapis uocatur. Petra itē, locus est iuxta Dyrrhachiū, teste Strabone libro Petra
septimo. Rursum petra, urbs est mediterranea Siciliæ: & eodem nomine uil Petrus
Ptolemæus la Petrææ Arabiæ, ut Ptolemæus ostendit. Petrus, proprium uiri nomen. Pe Petræa
Hesiodus træa cum æ diphthongo in media syllaba, Oceani, & Tethyos filia fuit, teste Petreia
Hesiodo in theogonia. Petreia, ea uocabatur, quæ pōpam præcedens in co- Peteon

Pompeius Ioniis/aut municipiis/imitabatur anum ebriã/ut scribit Pompeius.Peteon/ Petrones
Homerus urbs fuit boœtiæ/teste Homero li.iliados.ii.Perrones rustici appellãtur/ape/
Pompeius trarũ aspitate/uel duricia/sic cognominati/auctore Põpeio. Vgutio petrones
Vgutio ea dicit esse putamina/quæ a petris abscinditur.
Perses huius persis/uel persi/tertia declinatione/& secunda/& Perseius ĩ recto Perses
cum eius diphthongo/declinari põt:sicut Achilles huius Achillis/uel Achil Perseus
Salustius li/& Achilleius:Vlysses huius Vlyssis/uel Vlyssi/& Vlysseus.Salustius.A p̃n/ Persia
Ouidius cipio urbis/ad bellũ Persi Macedonicum.Ouidius heroidum.At mihi quod Persis
Perseus/& cum Ioue Liber amarũt.Propriũ uiri nomẽ fuit:a quo/Persia/Per Persida
Propertius sis/Persida(tribus enim his modis declinari põt)cognominata regio ẽ:cuius Persæ
Lucanus ppli/persæ/psi/psici uocati sunt.Proptius. Persarũ statuit Babylona Semi/ Persi
Priscianus ramis urbẽ.Lucanus libro.x.Et Phariis/persisq; fuit/Macetumq; tyrannis.Pri Persici
Iuuenalis scianus in periegesi.Hyrcanũ pariter/Persum simul/atq; Sabæũ.Iuuenalis. Persius
Nec Crœsi fortuna unq̃/nec Persica regna/Sufficiẽt aio . Persius/ꝓpriũ fuit Perseis
Martialis nomẽ poetæ satyrici:de quo Martialis.Sæpius in li.memoratur Persius uno. Persicus
Quã leuis in tota Marsis Amazonide.Perseis/filia fuit Oceani/& Tetyos/te Persicum
Hesiodus ste Hesiodo in theogonia.Hæc persicus/arbor est nota/cuius fructus/persicũ
Serenus uocatur.Inde persicus persica persicũ.Serenus.Prodest præterea cũ baccho
persica frondis.
Pomœriũ cũ œ diphthongo in scd'a syllaba scribit/dictũ quasi post mœrũ:hoc Pomœriũ
Seruius est murũ.Nã mœrus/murus uocatur/teste Seruio:ut ẽ apud Virgiliũ li.ænei Pomarium
Virgilius dos.x.atq; ipsis prælia miscẽt Aggeribus mœrorũ/pro murorũ.Cuius uoca/
Varro buli etymologiã/Varro de lingua latina ẽt tradidit:& Liuius li.p̃mo/pomœ
Liuius rium affirmãs locum esse ad muros ĩtra/uel extra:ubi ædificare nõ licet.Alii
diciũt pomœriũ/id solum appellari/quod inhabitatur extra mœnia/siue in
Lucanus tus/siue post mœnia:quod tetigisse uidetur Lucanus/quom ait libro primo.
Iuuenalis Longa ꝑ extremos pomœria cingere fines.Iuuenalis.Et salibus uehemẽs intra
Statius pomœria natis.Pomariũ/locus ẽ pomis consitus.Statius.Quid bifera Alci/
Martialis noni laudẽ pomaria regis?Martialis.Non mea Massylus seruat pomaria ser
Propertius pens.Propertius.Nec mea Phæaces æquant pomaria siluas.Ouidius li.me/
Ouidius tamor.iiii.Id metuens solidis pomaria clauserat Atlas
Mœnibus.Pomariũ item/dici põt pomorum repositorium.
Petasus cum t exili/masculino genere/& petasum neutro/declinari posse Vgu Petasus
Vgutio tio tradit.Fuit teste Lactantio grãmatico super librũ p̃mum thæbaidos/alatũ Petasum
Lactantius Mercurii calciamẽtũ.Alii galericulum/siue umbellam significare dicunt:un Petaso
Martialis de & apud Marcialem/& Valerium Maximum/& Suetonium in Augusto/ Petasuncu/
Valerius petasatus legitur:hoc ẽ umbella tectus.Petaso eadem scriptura/coxa uocatur lus
Suetonius porcina salita.Martialis.Nam mihi cũ uetulo sit petasone nihil.Et format di
Martialis minutiue petasũculus.Iuuenalis satyra.vii.siccus petasũculus/& uas Pelaydũ.
Iuuenalis Pondus huius ponderis/& pondo indeclinabile/in uno significato accipi p̃nt. Pondus
Phocas Quod etsi Phocas pluralis tm̃ numeri esse tradiderit/singulari tam̃ numero Pondo
Columella cõperitur.Vñ Collumella ait.Pondo/librã/& quadrãtẽ abiici oportere.Põ
do enim/pro eo quod ẽ pondus/posuit.Inde duapondo cum a ante p/& tre
Quintiliãus pondo cum e/teste Quintiliano li.primo/in hæc uerba dicẽte.Quid ꝗ quæ
Messalla dam singula procul dubio uitiosa sunt/iuncta/sine reprehensione dicuntur?
Nam duopondo/& triapondo/barbarismi sunt.At duapondo/& trepõdo/
ad nostram usq; ætatem/ab omnibus dictum est:& recte dici Messalla confir
Marcellus mat.Nonnunq̃ ẽt pro numero pondus ponitur/teste Marcello/Varronem
Varro inducẽte dicentem libro de uita patrum quarto:E Græcia alias ĩ uillas cõpor
tasse magnũ pondus artificum.Simili modo dicimus tercentum : & adiecti/
Virgilius ue trecenti nõ tercenti.Virgilius.Tercentum niuei tondent dumeta iuuenci.
Martialis Martialis.Dicebatq; suis hæc tantũ desse trecentis.
Laurẽtius Peplus(inquit Laurentius in Raudensem/illum uidelicet carpẽs/ꝗ neutro pe/ Peplus
plum genere protulit)masculini generis est.Quia confratrem meum ineru/ Peplum
Seruius dite carpsisti/patiaris obsecro uelle doceri.Seruius super librum primum æne
Plautus idos/peplum(inquit)Proprie est palla picta fœminea Mineruæ consecrata.

Virgilius	Plautus.Nunq̃ ad ciuitatem uenio/nisi quom infertur peplum.Virgilius ad	
	Messalam.Magna giganteis ornantur pepla tropheis.Ergo & peplus mascu	
	lino/quo Græci genere proferunt/& neutro/quo Latini peplum dicũt/decli	
	nari recte poterit.Qui & Græci uti masculio/ita & neutro ꝓferre cõsueuerũt.	
Persius	Piper huius piperis cum i latino/neutri generis est.Persius.Rugosumq; piper.	Piper
Horatius	Horatius sermone.xiiii.Primus & inueni piper album cum sale nigro.Com	Piperi
Herodianus	peritur ẽt & hoc piperi indeclinabile.Herodianus.Gũmi/& piperi/barbara	
Vgutio	sunt.Quare a pyr/ qui est ignis/non descendit/ut cum Catholico somniauit	
Plinius	Vgutio:qui ẽt addit masculino genere piper declinari posse.Arbuscula ẽ In/	
	dica/teste Plinio libro.xii.naturalis historiæ.	
Plinius	Pisa huius pisæ cum i latino/& unico s scribitur.Oppidum est Archadiæ/teste	Pisa
Ptolemæus	Plinio li.vi.naturalis historiæ. Pisæ pluralis tantũ numeri/ciuitas est Tusciæ/	Pisæ
Lucanus	teste Ptolemæo:de qua Lucanus li.seundo.Hinc Tyrrhena uado frangentes	Pisum
Vgutio	æquora Pisæ.Pisa fœminini/& pisum neutri/genus ẽ legumẽti:quod neutri	
	generis Vgutio dicit non esse compertum.	
Cæsar	Pollen huius pollinis cum duplicato l/neutri generis est/testibus Cæsar/& Pro	Pollem
Probus	bo.Vñ Macer de uiribus hærbarũ/ait.Hoc ẽt succo iuncto cũ polline/qđ dát	Pollis
Macer	Hordea/curatur(ut dicunt)pustula quæuis.pôt etiá declinari hæc pollis/testi	Poly
Charisius	bus Charisio/& Prisciáo.Phocas aũt masculini generis esse tradidit. Poly cũ	Polis
Priscianus	unico l/& y græco/significat multum.Polis cum unico l/& i latino/dicitur ci	Polus
Phocas	uitas.Polus cum unico l/pro cælo ponitur.Pholus cum ph/& unico l/nomẽ	Pholus
	centauri fuit.Pola cum unico l urbs est Istriæ/post flexũ Adriaci sinus/teste	Pola
Ptolemæus	Ptolemæo:& eiusdem nois insula in mari Indico/Carmaniæ adiacens/ut idẽ	
Ptolemæus	Ptolemæus ostendit.	
Caper	Puls/& polenta/siue pulenta(ut caper uult)in uno significato accipi possunt:&	Puls
Ouidius	tam neutri/q̃ fœminini generis est.Ouidius li.metamor.v.Dulce dedit testa	Polenta
Hierõymus	quod coxerat ante polenta.Hieronymus in libro primo Iosue.v.capitulo.Et	Pulẽta
	cõederũt de frugibus terræ die altero:& azymos panes:& polẽtá eiusdẽ ãni.	
Hierony/mus	Pulmentum/& pulmẽtarium/in una significione dici potest.Hieronymus in Io	Pulmentũ
	anne capitulo ultimo.Pueri nunquid pulmẽtarium habetis?Pulmentarium	Pulmẽtariũ
	item/appellari potest pulmenti cõditoriũ/siue repositorium.	
	Pignus huius pignoris/& pignus huius pigneris/hoc distát:ꝙ(ut uulgatus est	Pignus
	uersus)Pignora natorum dicuntur:pignera rerum.	
Iuuenalis	Pignero pigneras/& pigneror đponens usurpatur.Iuuenalis satyra.vii.& lænã	Pignero
Cicero	pignerat Atreus.Cicero li.i.de republica.Patria ipsa sibi ad utilitatem suam	Pigneor
	pigneraretur/pro pigneraret.	Populus
Seruius	Populus singulari numero/unius multitudinẽ ciuitatis significat:plurali autem	Popellus
Virgilius	numero populi/urbes designát/teste seruio. Virgilius li.ænidos primo.	Pupulnus
Virgilius	Hinc populum late regẽ.Idẽ in eodẽ.Littoraq;/& latos populos.Et format p	Populeus
Perslus	diminutionẽ popellus.Persius.Ante diẽ blãdo caudá iactare popello.Idẽ.ar/	
Persius	tocreasq; popello Largior.Populus pro arbore fœminini generis est:sed &	
Caper	masculino ueteres protulere/ut Caper testatur/& Probus.Et primá produ/	
Probus	cit syllabá.Virgilius in bucolicis.Hic candida populus antro.Iminet.Sunt át	
Virgilius	populorũ tria genera/ut scribit Plinius:alba:nigra:& quæ Lybica uocant.In	
Plinius	de fit pro materiato populnus/& populeus.Plautus in casina.Num istæc aut	
Plautus	populna sors/aut abiegna est tua?Virgilius i georgicis.Qualis pupulea mæ/	
Virgilius	rens philomela sub umbra.Statius libro thæbaidos.viiii.Cæspite populeo	
Statius	commendat spicula trunco.	
Ptolemæꝰ	Populoniũ/promõtoriũ ẽ Tusciæ/teste Ptolemæo.Populonia/urbs ẽ Tusciæ/	
Ptolemæus	ut idẽ Ptolemæus ostẽdit:de qua Virgilius li.æneidos.x.Sexcentos illi dede/	Populoniũ
Virgilius	rat Populonia mater.	Populonia
Probus	Populo populas/& populor deponens/in usu habetur:quod tamẽ Probus tra	Populo
Virgilius	dit esse cõe. Virgilius geor.primo.populantq; ingentẽ farris aceruũ.Idẽ libro	Populor
Virgilius	æneidos quarto.Quom populant hyemis memores/tectoq; reponunt. Idẽ	
Virgilius	li.æneidos.xii.Quisq; suum populatus iter.Nonnũq; & in bonam partẽ po/	
Pacuuius	pulo sumitur.Vnde Pacuius ait.Atq; ita ut promeruit/pater mihi patriá po/	

Marcellus pulauit meã:ideſt amorẽ populi conciliauit/ut probe Marcellus iterpͣtatus ẽ.

Apuleius Plæbs(ut tradit Apuleius)cum æ diphthongo ſcribitur. Nam a πλάσιον/qđ apud Græcos in uſu non ẽ/niſi in cõpoſitione/ut diplaſion/polyplaſion/plu ralitatemq; ſignificat/deriuatur:a quo(ut ait)primã diphthongi uocalem aſ ſumpſit. Priſcianus autẽ/abſq; diphthongo ſcribendum innuit. Ait enim/an te duas conſonantes finales/ diphthongum reperiri nõ poſſe:ante duplicem poſſe:ut fæx:faux. Finales intelligas:q; ſilicet in eadem finiãt ſyllaba cum ipſa uocali. Alioquin nõ ſtaret regula. Nã mæſtus/uendo/palæſtra/cũ æ diphthõ go ſcribitur:etſi diphthongum ipſam gemina conſonãs/uel terna ſequať. De/ clinatur ẽt hæc plebes huius plebei/teſte Priſciano. Lucãus libro tertio. neſcit plebes ieiuna timere. Lucillius li.v. Deficit alma ceres:nec plebes pane potiť. Statius li.thæbaidos.iiii. At parte ex alia Cadmi Maurotia plebes. Saluſtius libro hiſtoriarũ primo. Plebei tribuniciam poteſtatem. — Plæbs, Plebes — Priſcianus, Priſcianus, Lucanus, Lucilllius, Statius

Saluſtius Papula/carbunculus in carne uocatur. Virgilius georgi.iii. Ardentes papulæ/ atq; imundus olẽtia ſudor. Papilla cum duplicato l/ea eſt/qua e mãma lac ſu gitur:& nõnunq̃ pro ipſa mãma poniť. Virgilius libro æneidos.xi. Haſta ſub exertam donec perlata papillam. — Papula, Papilla — Virgilius, Virgilius

Varro Pupus/& pupa/formãt p diminutionẽ pupulus/& pupula. Varro in originibus. Mãmam lactis ſugiẽtis paſcere pupum. Perſius. Dicite pontifices/in tẽplo qd facit aurũ? Nempe hoc ut Veneri donatæ a uirgine pupæ. Martialis. Pupam ſe dicit Gellia cum ſit anus. Ouidius li.primo amorũ. Suſpicor/& fama eſt/ oculis quoq; pupula duplex. Pupulũ/urbs ẽ a latere meridionali Sardinæ/te ſte Ptolemæo. Pupillus/& pupilla/nota ſunt uocabula. Pupilla itẽ/oculi dici tur. Pupes cũ duplicato p/ſequẽte e/ſcribi teſte Probo/& efferri debet. Sed & puppis cum i poſt p/nõ ſemel legimus. Martialis. Scis quota de. Lybico litto/ re puppis eat. Lucanus li.viii. Vt ſit ab Emathiis ſemp tua longius oris Puppis/& Heſperiã pelago/cæloq; relinquas. Ouidius de ponto. Dum mea puppis erat ualida fũdata carina. Nã ſi puppes dixiſſent/uerſus ſtarẽ ñ poſſet. — Pupus, Pupa, Pupulus, Pupula, Pupulum, Pupilus, Pupilla, Puppes, Puppis — Perſius, Martialis, Ouidius, Ptolemæus, Probus, Martialis, Lucanus, Ouidius, Diomedes

Donatus Porrũ cũ duplicato r/in ſingulari numero neutri generis ẽ/in plurali uero/maſ culini/teſtibus Diomede/Donato/Probo/Phoca. Martialis. Mittit præcipu os nemoralis Aricia porros. Vgutio dicit q; etiã plurali numero facit hæc por ra:quod tamen nuſq̃ lectum eſt. — Porrum — Probus, Phocas, Martialis

Vgutio Porcus/& porca/formãt diminutiue porculus/& porcellus/porcula:& porcel la/teſte Pompeio in dictione arca. Porca itẽ in agris/eo q; frumẽtum porri/ gat/dicta ẽ/autore Varrone libro rerũ ruſticarũ primo. At uero Pompeius/ porcæ(inquit)in agris dictæ ſunt/q; porceant:ideſt,ꝓhibeant aquã frumentis nocere. Idẽ ſenſit Accius/quom referẽte Nonio/dixit. Porcæ ſunt ſigna ſulco rum:quæ uel ultra ſe iaci ſemina prohibeãt. Porcere enim(ut pergit)prohibe re ſæpius legimus. — Porcus, Porca, Porculus, Porcellus, Porcula, Porcella — Pompeius, Varro, Pompeius, Accius, Nonius

Horatius Poſticũ/hoſtiũ dicit' i poſteriori pte ædium:& producit ſti ſyllabã. Horatius in epiſtolis. Atria ſeruantẽ poſtico falle clientẽ. Vgutio dicit poſſe declinari hoc poſticũ:ſed mẽdoſum eſt quod affert exẽplum. Cõperitur ẽt poſticus poſtica poſticũ/ſti ſyllaba pari mõ ꝓducta:etſi Vgutio correptã ẽẽ tradiderit. Perſius. Occipiti cæco poſticæ occurite ſãnæ. Auſonius. Peruerſæ ueneris poſtico uul nere foſſor. Poſtica(ut ſcribit Feſtus)quæ poſt nos ſunt/quæ uero ante/anti/ ca dicũtur:& ſiniſtrã poſticã/dextrã/anticã uocamus. Sic ea cæli pars/quæ ad ſeptẽtrionẽ ẽ/poſtica quæ uero ad meridiẽ ſole illuſtrať/antica nõïnať. Itẽ li/ nea i agris diuidẽdis/ab oriẽte ad occaſum ſpectãs/poſtica appellať. Hæc ille. — Poſticum, Poſticus, Poſtica — Vgutio, Vgutio, Perſius, Auſonius, Feſtus

Ennius Pario paris tertia/& quarta cõiugatione/declinari poteſt. Ennius. Oua parire ſo let pennis genus cõdecoratũ. Et facit in præterito peperi:in ſupino partũ/& paritũ/ri ſyllaba/a quarta coniugatõe/ꝓducta:a tertia aũt/correpta:ut ẽ apud Statium li.thæbaidos.xi. Hoſti ueniat paritura marito. Et facit in futuro indi catiui modi pariã/& paribo/teſte Nonio/Pomponiũ inducente dicẽtem in auctorato. Si prægnans non es/paribis nunq̃. Pareo pares ſecundæ coniuga tionis/facit in præterito parui:in ſupino paritum/ri ſyllaba correpta:& pro/ ducit pa ſyllabam. Virgilius li.æneidos.iii. Apparent Camerina procul. Paro — Pario, Pareo, Paro — Statius, Nonius, Pompõius, Virgilius

Statius paras primæ coniugationis/pa syllabā corripit. Statius libro thæbaidos.iiii.
Apparat/& longo recalet furor.
Paragraphus masculino/& paragraphū neutro genere/declinari potest. Paragra/
Marcellus Partus huius partus/uel partuis more antiquo/uel pti/teste Marcello/ueteres phus
Pacuuius declinabāt. Vnde Pacuuius ait ī Atalanta. Vbi ego grauidam sentio aggraua Paragraphū
Varro scere ,ppinquitate parti. Varro in andabatis. Candidum lacte papilla conflu/ Partus
it: signum putāt/ne quid hic partuis sequatur mulierē. Et facit in datiuo plu/ Partio
Priscianus rali/& ablatiuo/partibus: ut scilicet differat a pars cuius datiuus pluralis/ē par
tibus. Nonnunq̄ & pro partu partio ponitur/teste Prisciano.
Ouidius Penelope huius penelopes/& penelopea/in recto declinari potest. Ouidius in Penelope
initio libri heroidum. Penelopea
Virgilius Hanc tua penelope lento tibi mittit Vlysse. Virgilius in priapea.
Mens erat in cunno Penelopea tuo. Vxor fuit Vlyssis.
Potior poteris tertia/& potior potiris quarta cōiugatione/declinari potest/te Potior
Priscianus ste Prisciāo. Virgilius li.æne.iii. Vi potitur. Quid nō mortalia pectora cogis
Virgilius Auri sacra fames? Ouidius in fastis.
Ouidius Mars uidet hanc: uisamq; cupit: potiturq; cupita. Lucillius libro.v.
Lucillius Deficit alma ceres: nec plebes pane potitur. Et licet Priscianus dicat/q̄ solum
Priscianus a quarta cōiugatione/infinitum legitur/hoc ē potiri/compitur tñ a tertia in/
Marcellus finitū poti/teste Marcello. q & Pacuuium refert dixisse. Adhuc sceptrū patiū
Pacuuius tur poti. Quod uerbum/tam accusatiuo/q̄ genitiuo/& ablatiuo/iungi pōt:
Alexander etsi Alexander cū ablatiuo tm̄ cōstrui tradat/dicēs.
Dignor/cum potior/fungor/uescor/fruor/utor/
Et careo/iungo casu tantummō sexto. Quin ēt dignor/fungor/fruor (de qui
bus differuimus) Vtor/& uescor (de qbus suis locis uidebimus) tā accusatiuū/
Cicero q̄ ablatiuū expostulāt. Cicero ad Lentulum. Quod ii q potiunt rerū præsta/
Terentius turi uidētur. Terētius in adelphis. Patria potitur cōmoda. Et cōe uerbū esse
Ouidius uidetur. Ouidius meta.x. nec sum potiēda nisi (iqt) Dicta prius cursu.
Tortellius Pægma huius pægmatis/cū æ diphthongo scribi a Tortellio præcipitur: q & Pægma
a παιζω/qđ ē ludo/đriuatū uocabulū tradit: ludūq; ēē dicit. Alii a πηγνυμι/ Pegma
qđ ē pāgo/uel extruo/deductū phibent. Et cū in p̄ma syllaba sit η apud Græ
cos/ideo absq; diphthōgo scribi uolūt. Nā lignea quædā erāt substructio/si/
Seneca ue machina: cuius formam/& positionē/his uerbis describens Seneca ait. His
ānumeres licet machinatores/q pegmata p se surgētia excogitāt/& tabulata
tacite in sublime crescētia/& alias ex iopinato uarietates/aut đhiscētibus quæ
cohærebāt/aut quæ distabāt/sua sponte cohærētibus/aut iis quæ eminebant/
Iosephus paulatim ī se rescidētidus. Iosephus belli iudaici li.vii. de triūpho Vespasiani/
& Titi/ī hūc modū pegma describit. Maxime āt stupor erat machinarū/quæ
portabantur/siue pegmatum fabricatio/pro quorum magnitudine/uiribus
portātiū occurētes timebāt. Multa.n. in tertiū nidū/quartūq;/surgebāt: & ma
gnificētia fabricæ: cū admiratōe đlectabat. Plinius li.xxiii. naturalis historiæ.
Plinius Princeps in circo pegma duxit: in quo/cētū & uiginti quatuor argēti pondo
Seruius fuere. Seruius sup tertiū georgi. Scæna de lignis ad tp̄s fiebat: unde ēt hodie
pmansit cōsuetudo/ut cōponātur pegmata ludorū theatralium editoribus.
Iuuenalis Iuuenalis satyra quarta. Et pegma/& pueros inde ad uelaria raptos. Martia.
Martialis Et crescūt media pegmata celsa uia. Neque enim/apungo pungis pegma de/
Vgutio scendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit.
Pugna/lucta uocatur/uel prælium. Pugnus/notū uocabulū/format diminuti/ Pugna
Hierōymus ue pugillus. Pugillaris masculini generis ē. Hierōymus ī Luca. Et postulās pu Pugnus
gillare: scripsit dicēs/Ioānes ē nomē eius. Hi pugillares pluralis tm̄ numeri/ta Pugillus
bellæ sunt ligneæ/uel alterius materie: ī qbus stylo scribi cōsueuit/quæ & hæc Pugillaris
Tortellius pugillaria dici possūt: etsi Tortellius ī cōmētariis orthographiæ dicat nō cō Pugillares
Catullus piri. Vñ Catullus ad Egnatiū/ait. En negat mihi uřa redditurā pugillaria/si pa Pugillaria
ti potestis? Qui & hoc pugillū Martialis capularis ,ptulit/quom dixit. Et qc/ Pugillum
Martialis quid ille exprompty sentētia Parthorū/pugillo asseuerāte dictauit.

Priscianus Pungo facit in præterito pũxi/& pupugi/teste Prisciano:sed & pepugi ueteres Pungo
Marcellus dixere/ut scribit Marcellus.In supino aũt facit pũctũ:Inde fit hoc pũctũ pro Punctum
Terentius breuissimo tpe:& pro linea.Terẽtius in phormiõe.Tũ tpis inde punctũ ad Punctus
Cicero hãc rem ẽ.Pro linea aũt/Cicero ꝓ plãcio.Nã ꝙ questus es plures testes te ha
bere de Volitia/q̃ quod in ea tribu pũcta tuleris.Sũt tñ/q pro linea/ẽt ma/
Laurentius sculino genere pũctus declinãt:quo quidẽ genere & philosophi ꝓferũt:etsi
Laurentius improbet.

Passer cũ duplicato s/eo ꝙ caducũ patiat̃ morbũ/dictus ẽ.Neq; a pario deducit/ Passer
eo ꝙ libidinẽ pariat:neq; ab eo q est paruus/quasi paruus sit passer/ut utrũ/ Passerculus
Vgutio ꝙ somniauit Vgutio.Et format diminutiue passerculus.Auicula ẽ nota/Passer
Horatius itẽ/genus ẽ piscis:de quo Horatius sermõe.xviii.passeris/atq; Ingustata mi/
hi porrexerit ilia rhombi.Rursũ Passer/nomẽ ẽ loci in Italia:de quo Martialis.
Non mollis Sinuessa/feruidiq; Fluctus Passeris/aut superbus Anxur.

Nonius Piscosus/& pisculẽtus/in uno significato dici põt/teste Nonio.Cato qnto ori Piscosus
Cato ginũ/de fluuio Ibero loquẽs/magnus(inquit)atq; pulcher/ac pisculentus. Pisculentus
Ouidius Ouidius fastoꝶ tertio.Est prope piscosos lapidosi Crathidis amnes.

Virgilius Parma/breue scutũ est.Virgilius libro æneі.xi.Ense leuis nudo/parmaq; inglo Parma
rius alba.Parma itẽ/fluuius est Galliæ cisalpinæ:& eodẽ noie urbs/a fluuio co Parmẽses
Martialis gnomiata:de q̃ Martialis.Tũdet & innumeros Gallica parma greges.Ab hac Parmani
Varro parma/parmenses uocitati sũt.Est & alia Parma:a qua/parmani dicti sunt/te
Pompeius ste Varrone libro primo de analogia.

Põpeius Purus/format cõparatiuũ purior:superlatiuum purissimus/& purimus.Vnde Purus
Pompeius ait.Purime tetinero/idest purissime tenuero.Putus etiã pro pu/ Putus
rus ponitur/teste Pompeio.

Puteo putes/& putreo putres/hoc distãt:ꝙ putere/fœtere significat:& primã Puteo
Horatius ꝓducit syllabã:putrere aũt/marcere:& pu syllabã corripit.Horatius sermo Putreo
Horatius ne.xii.Putet aper:rhombusq; recẽs.Idem in sermonibus.Nõ alia/q̃ qua Bi
Statius zãtia putuit orca.Statius li.thæbai.xii.nuda ossa/putreq; Verrere permittat
Virgilius saniẽ.Virgi.li.æneidos.xi.Quadrupedũq; putrẽ cursu quatit ungula cãpum.

Seruius Placeo places facit i præterito placui/& placitus sũ/testibus Seruio sup li.viii. Placeo
Priscianus æneidos/& Prisciano:& primã corripit syllabã.Placo placas pla syllabã pro Placo
Ouidius ducit.Ouidius fastoꝶ primo.Mox ego/cur q̃uis alioꝶ numina placẽ.Idem
Ouidius li.meta.viii.Cœpta placẽt:& stat sententia tradere mecum.

Proco procas primæ cõiugatiõis/& procio procis quartæ/pro syllaba utrobiq; Proco
Liuius correpta/in uno significato dici põt:significatq; id quod posco/seu peto.Li Procio
Festus uius.Matrẽ procitũ plurimi uenerunt:idest petitũ/ut interpretat̃ Festus.Pro
cio aũt/cũ primã ꝓducit syllabã/ꝓuocar̃ significat:& ex ꝓ/& cio cis cõponitur.

Probus Prædor prædaris cũ æ diphthõgo/deponẽs ẽ uerbũ:qđ tñ Probus tradit esse Prædor
Hierõymus cõmune.Et actiuũ/passiuũq;/protulit Hierõymus/quom i Hesaia i initio ca. Prædo
Gregorius xxxiii.ait.Væ qui prædaris:nõne & ipe prædaberis?& Gregorius in homilia
Priscianus de uirginibus/deprædari(inqt)desiderãt/ꝙ thæsaurũ publice in uia portant.
Veteres tñ/teste Prisciano/ẽt prædo prædas protulere:quod & Hierõymus
Hierõymus usurpauit/quom i Iudith capi.ii.dixit.Prædauitq; oẽs filios Tarsis.Et pau/
Iosephus lo post.Et prædauit oẽm locupletationẽ eoꝶ.Iosephus li.antiq tantũ.xiii.
cap.xviiii.Gazæis iratus/quõ Ptolemæũ auxiliatorẽ cõuocassent/ciuitatẽ ob
sedit/ꝓuinciãq; ipoꝶ deprædauit.

Apuleius Prælum cum æ diphthongo/teste Apuleio scribitur:quod(ut ait)a præluen Prælum
Virgilius do deriuatur.Virgilius.Colaq; prælorum fumosis deripe tectis.Torcular/ Prælium
siue pressorium dicitur.Prælium etiam a præluendo dictum/teste eodem
Apuleius Apuleio cum æ diphthongo/sicut & prælum/annotatur.

Prælior præliaris cum æ diphthongo/deponens est uerbum.Sed & prælio præ Prælior
Marcellus lias ueteres prõtulerunt/teste Marcello:qui & Ennium refert dixisse in Achil Prælio
Ennius le.Ita mortales inter sese pugnant/præliant.

Priscianus Prehendo/& prẽdo/dici põt:& facit in præterito prehendi/siue prendi/teste Prehendo
Lucanus Prisciano/dicẽte etiã Lucano illa tñ nixu quo prẽderat hæsit.Sed & prendi/ Prendo

Hierõymus di format præteritũ/auctoritate diui Hierõymi/hoĩs(ut opinor)q̃ fuit Lu/
canus cũ Priſciano doctioris:q in Ioanne capitulo ultimo ſic ait. Et aſcẽderũt
in nauim:& illa nocte nihil prẽdiderũt. Et paulo poſt. Afferte de piſcibus/
quos prẽdidiſtis nũc. & forte Lucanus p ſyncopã prẽderat ꝓ prẽdiderat ꝓ/
Martialis tulit:ſicut ꝓ uændidiſti/Martialis uændiſti dixit. Ait.n. Vændiſti Labiãe tres
Statius agellos:Emiſti Labiane tres cinædos. Tamen & prendiſti protulit Statius ſil
uarum primo/dicens. cœptiq̧ laboris Prendiſti portus.
Marcellus Priores/& primores/hãc habent Marcello tradẽte diuerſitatẽ:ꝙ priores cõpa Priores
ratiui ſunt gradus. Primores aũt non tm̃ priores/uel digniores/ſed etiã ſum Primores
Turpilius mæ quæq̧ res dici poſſunt. Vñ & Turpiliũ inducit dicentẽ in Demetrio. San
Horatius dalio innixa digitis primoribus. Horatius in ſermonibus. Primores populi
arripiunt:populumq̧ tributim:ideſt priores/uel digniores.
Priſcianus Problema huius problematis/& hoc problematũ/declinari põt/teſte Priſcião. Problema
Propoſitio dicitur/annexam interrogationem detinens. Problematũ
Diomedes Plaudo plaudis tertia/& plodo plodis/teſtibus Diomede/& Acrone ſup artẽ Plaudo
Acron pœticã Horatii/dici põt:quin etiã & ſecunda cõiugatione plaudeo plaudes. Plodo
Martialis Martialis. Plaudere nec cano/plaudere nec glaphyro. Hieronymus in eccle/ Plaudeo
Hierõymus ſiaſto capitulo.xii. Caput ſuũ mouebit:& plaudebit manu. Palinurus
Acron Palinurus cũ unico l/& i latino ſcribitur. Mons eſt Siciliæ/teſte Acrone/dicẽte Paliurus
Horatius etiã Horatio in tertio carminum. Nec Sicula Palinurus unda. Fuit etiã pro/
Virgilius prium uiri nomen:de quo Virgilius. Ecce gubernator ſeſe Palinurus agebat.
Martialis Aliter accipitur apud Martialẽ/ubi ait. Minxiſti Pauline ſemel currente cari
na. Meiere uis iterũ:iam Palinurus eris:hoc eſt bis meiens. Nã παλιμ ſignifi/
Virgilius cat meiere:& οὖρον urina dicit. Paliurus cũ unico l/& i latino/hærba eſt ſpi
noſa:de qua Virgilius in bucolicis. Carduus/& ſpinis ſurgat paliurus acutis.
Ptolemæus Eſt etiã nomen arboris ĩ Aphrica. Paliurus itẽ/palus quædã eſt Marmaricæ
Marcellus prouinciæ/teſte Ptolemæo.
Cato Puerilitas/& puericia/in una ſignificatiõe dici põt/teſte Marcello. Cato de libe Puerilitas
Acron ris educandis. Velim me Herculis audire puerilitatis formulã. Dicit nõnunq̃ Puericia
Horatius per ſyncopã & puericia/quatuor uidelicet ſyllabarũ/teſte Acrone:ut ẽ apud Puercia
Marcellus Horatiũ in primo carminũ. Actæ non alio rege puericiæ. Puericia item/ꝓ pu Puritas
Varro ritate nõnunq̃ ponitur/teſte Marcello. Vnde Varro rerũ diuinarũ libro prio/
ait. Quæ puericia eſt/infrequens polluta.
Priſcianus Puer/cõis generis eſt/teſte Priſciano. Liuius in odyſſea. Sancta puer Saturni fi/ Puer
Liuius lia. Næuius belli punici li.vi. Prima incedit Cereris Proſerpina puer. Declia Puerus
Næuius tur & hic puerus/& hæc puera:ſicut puellus/& puella. Plautus in mercatore. Puera
Plautus Tu puere abi hinc intro ocyus. Aphranius in incẽdio. O puer puere/ſine me Puellus
Aphranius ꝓſpicere mihi. Cæcilius in Vmbris. Age age puer duc me ad patrios fines de Puella
Cæcilius coratũ opipare:hoc eſt laute/uel opulẽter. Liuius in odyſſea. Mea puera qd
Liuius uerbi ex ore tuo ſuperfugit? Ennius. Sic nos ille ſuos diis ſacrificare puellos.
Ennius Liuius libro.x. Inde uenit Romã tener ipſe etiã atq̧ puellus. Iuuenalis ſatyra
Liuius prima. Et maribus nudas oñdit Pyrrha puellas. Et facit in datiuo plurali/&
Iuuenalis ablatiuo puella/puellis:ſicut & puellus. Hieronymus in Daniele capitu.xiii.
Hieronymus Cum deãbularemus in pomœrio/ſoli ingreſſa ẽ hæc cũ duabus ſolis puellis.
Probus Pubes/& puber huius puberis/cõis generis eſt/teſtibus Probo/& Priſciano:& Puber
Priſcianus ſi Phocas maſculini tm̃ generis eſſe tradiderit. At uero Cæſar pubis cũ i/enũ Pubes
Phocas tiari præcipit. Cuius ẽt cõpoſitũ adiectiue declinatur hic & hæc ĩpubis & hoc Pubis
Cæſar ĩpube:ut ẽ apud Horatiũ ĩ epodo. Inſignibus raptis puer ĩpube corpus. Et facit Pubertas
Horatius ĩ gtõ ĩpubis:nõ ĩpuberis. Ouidius li.meta.iii. Impubeſq̧ genas/& eburnea col Pubens
Ouidius la/decuſq̧. Virgi.li.æneI.v. Cuſtodẽ ad ſeſe comitẽq̧ ĩpubis Iuli. Nã genitiuꝰ
Virgilius ĩpuberis/ñ uenit ab eo qd ẽ ĩ recto pubis cũ i:quo(ut diximus)mõ/declinari
debet Cæſar tradidit:ſed ab eo q ẽ ĩ recto puber/uel pubes puberis/teſte Pri/
Priſcianus ſcião:quẽadmodũ ceres cereris. Idẽ ſenſit Seruius ſup librũ Virgilii præfatũ:
Seruius ubi ait. Impubis Iuli/ab eo qd ẽ pubis. Nã qd ait Saluſtius/puberes oẽs iter
Saluſtius fici iubet/uenit ab eo qd ẽ puber. Et ſunt iſta cõis generis/ſi referantur ad ſin
gulos. Multitudo autem ſi dicatur/fœminini tantum generis eſt/hæc pubes.

Hæc ille. Pubes itē pro ipſa ætate ponitur:hoc ē pubertate:quæ in maſculo.
Seruius xiiii.i fœmia uero/xii.ãnoꝝ ē. Puber ēt/& pubēs/ſicut ad hoies/ita ad hær/
Virgilius bas tráſfertur/teſte eodē Seruio:ut eſt apud Virgilium libro æneidos .xii.
Virgilius Puberibus caulem foliis. Idem li.æneidos quarto. Pubentes hærbæ.
Priſciãus Prorſus/& ꝓrſũ/dici põt/teſte Priſcião:ſicut rurſus/& rurſũ:uerſus/& uerſũ. Prorſus
Priſciãus Præpes cũ æ diphthõdo/triũ generũ eſt/teſte Priſciano/& uelox interpreta/ Prorſum
Feſtus tur. Perpes etiam trium generum/perpetuus dicitur/teſte Feſto. Præpes
Priſcianus Proſper/& proſperus proſpera proſperũ/declinari põt/teſte Priſciano. Vñ Perpes
Cicero Cicero li.vi.de republica/ait. Deĩde ē hominũ generi ꝓſperus/& ſalutaris. Proſper
Priſcianus Panther cũ th aſpirato/maſculino genere/& pãthera fœminino/declinari põt Proſperus
Horatius teſte Priſciano. Horatius in epiſtolis. Diuerſũ confuſa genus panthera came Panther
lo. Animal eſt ferũ. Vnde ex πᾶν qđ ſignificat totaliter/& θὴρ fera/cõponiť. Panthera
Vgutio Aliã ſomniauit Vgutio deriuatiõnē:quã & Catholicon cõfirmauit. Aiũt.n.
Panther dicit' a panthon quod eſt omnium:quaſi omnium ſit amicus.
Paradiſus cũ i latio/& unico ſ(græci παράδεισος)tã maſculini/ꝗ̃ fœminini Paradiſus
Ptolemæus generis eſt. Qui dũ pro loco pomis conſito accipitur/pomariũ appellari po
teſt. Paradiſus item urbs eſt in Syria/teſte Ptolemæo.
Paro huius paronis/maſculini generis/nauigii ē genus. Neq; a pirata deſcẽdit/ Paro
Vgutio ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit. Paros/fœminini generis/inſula ē una ex Paros
Virgilius cycladibus:de qua Virgilius li.ænei.iii.meminit/dicẽs. Olearon/niueãq; Pa Pharos
ron. Hæc pharos huius phari cũ ph/inſula fuit egypti:nũc aũt Alexãdriæ/te
Seruius ſte Seruio ſup li.xi.ænei.dicẽte ēt Lucano. Nũc clauſtrũ pelagi cœpti Phar/
Lucanus ron/inſula quondam. In medio ſtetit illa mari/ſub tpe uatis Proteos:at nũc
Statius eſt pelłæis proxima muris. Pharos item/turris ē hoſtiẽſis:de qua Statius li.
ſiluarũ tertio. Lumina noctiuagæ tollit pharos æmula lunæ.
Lucanus Proteus cũ t exili/& eus diphthõgo/facit in genitiuo protei/& proteos. Luca/ Proteus
nus. In medio ſtetit illa mari/ſub tpe uatis Proteos. Fuit Occãi/& Tethyos Prothous
filius. Prothous cũ th aſpirato/propriũ fuit uiri Græci nomen/teſte Home/
Homerus ro libro iliados ſecundo.
Proxeneta/nõ perſoneta/dici debet. Nam a προξενέω/quod ē hoſpitio coa/ Proxeneta
pto deriuat'. Nũc aũt/& q cõpoſitor/uel mediator emibiliũ rerũ/ſiue uændi/
bilium eſt/proxeneta uocatur. Pythagoraſ
Pythagoras/& pythagora/in recto/teſte Quintiliano protulerũt. Propriũ fu/ Pythagora
Quintiliãus it philoſophi nomẽ. Et ſcribitur cum y græco/& th aſpirato. Philorciũ
Philorciũ cũ i latio/& unico l/& philorcia/decliari põt. Propũ fuit mſieris nom̃. Philorcia
Pelias cũ unico l/& i latino/& Pelia uiri ꝓpriũ nomẽ/teſte Quintilião/declia Pelias
Quintiliãus ri in recto põt. Et primã corripit ſyllabã. Virgilius li.ænei.ii. Et grauior Peli Pelia
Virgilius as/& uulnere tardus Vlyſſi. Valerius Flaccus li.i. Hæmoniã primis Pelias fræ Pella
Valerius nabat in ãnis. Pella cũ duplicato l/urbs ē Syriæ curuæ/teſte Ptolemæo. Alia Pellæus
Ptolemæus eſt eodē noĩe in Macedonia. de qua Lucanus. Exiguæ ſecura fuit prouincia Peleus
Lucanus Pellæ. Inde fit pellæus cũ æ diphthõgo. Iuuena. Vnus pellæo iuueni nõ ſuffi Pelium
Iuuenalis cit orbis:ideſt Alexãdro Macedoni/ex ciuitate Pella. Lucanus. at nũc ē pellæ Pellis
Lucanus is proxia muris. Peleus cũ unico l/& eus diphthongo/pater fuit Achillis:de Pellex
Statius quo Statius in Achilleide. Peleus te nato ſocerũ/& Thetis hoſpita iungunt. Pallaca
Herodotus Peliũ cũ unico l/& i latio/mons ē Theſſaliæ/teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vii. Pallacis
Lucanus de quo Lucanus li.vi. Pelion opponit radiis naſcẽtibus ũbras. Pellis cũ dupli Pallax
Vgutio cato l/notũ ē qd ſignificat. Pellex cũ duplicato l ſcribit':etſi Vgutio cũ unico Pallacia
l ſcribi præcipiat. Neq; græcũ uocabulũ ē/ut nõnulli aſſeruerũt:ſed latinũ. Pellacia
Maſurius Nã apud latinos Maſurius iure cõſultus/teſtibus Seruio/& Paulo libro me/ Pellax
Acron morabiliũ/ſcribit pellicẽ eã habitã/quæ cũ uxor nõ eſſet/cũ aliquo tñ uiue/
Flaccus bat:quã nũc teſte Acrone cõcubinã appellãt. C. Flaccus libro de iure Papy/
riano/pellicẽ ſcribit nũc uulgo uocari/quæ cũ eo/cui uxor ſit/corpus miſcet:
Ouidius ita ut nõ uiri pellex:ſed uxoris dicatur. Quod etiã cõfirmat Ouidius. Nã de
Ouidius Iunone loquẽs/ſic ait libro metamor.primo. Protinus exarſit:nec tpa diſtu/
lit iræ:Horificãq; oculis/aĩoq;/obiecit Erinym Pellicis Argolicæ:ſtimuloſq;
Ouidius ĩ pectoř cæcos Cõdidit:& ꝓfugã p totũ terruit orbē. Idē li.meta.x. Tunc eris &

matris pellex/& adultera patris?Idem libro metamor.x. pellex ego facta
Valerius sororis: Tu geminus cõiũx. Valerius Flaccus li.v. Deficit ĩ thalamis/turbata
q; pellice cũiunx/Pallã/& gemiferæ domum exitiale coronæ Apparat. At
Pompeius uero Põpeius/pellices(inqt) nũc quidẽ appellãtur aliẽis succũbẽtes/nõ solũ
Martialis fœminæ: sed ẽt mares. Martialis. Quid quasi pellicibus torqris inepta mini/
stris/In qbus & breuis ẽ/& fugitiua uenus? Viri aũt cõcubina/apud Græcos
Suetonius παλλάκη dr: cuius ẽt gtm̃ pluralẽ pallacarũ/Suetonius ĩ Vespasião ꝓtulit.
Sed & παλλάκισ apud Græcos declinat: ut ẽ ẽt apud Liuiũ libro .xxxv. ab
Liuius urbe cõdita: ubi de Alexãdro tũc cælibe loquẽs/q dilecta Apellẽ cõcubina
Laurẽtius donauit/sic inqt. Nãq; cũ delectã sibi ex pallacibus suis præcipue noĩe Cam
Tortellius pſacẽ/nudã pingi ob admirationẽ formæ/ab Apelle iussisset: ubi nõnulli le
gunt pallacibus: quasi & pallax in recto faciat: quod & Laurentius tradit/&
Tortellius. Et a pallaca/fit(ut puto)hæc pallacia/fallacia: quæ tñ/& pellacia
Marcellus dici põt/testibus Marcello/& Seruio/Lucretiũ inducẽte dicentẽ li. secundo.
Seruius Subdola quom ridet placidi pellacia ponti. Nã pellax fallax interꝑtatur/di
Lucretius cẽte Virgilio li.ænei.iii. ĩuidia postq̃ pellacis Vlyssi/Pellex itẽ/nõ tm̃ ea quæ
Virgilius cũ alio corpus miscet/sed & quæ olim miscuit/hoc est pellex fuit/appellari
Iuuenalis põt: ut ẽ apud Iuuenalẽ satyra secũda. Horrida quale facit residẽs in codice
pellex. Nã horrida effecta/expelli domo cõsueuit: quæ misero postea codi/
ce/hoc ẽ sedili/residens ob egestatẽ/lanã trahere cogitur.

Donatus Paragoge/figura ẽ cõtraria apocopæ: quã alii paralepsim/alii prolepsim uo Paragoge
cãt: idest præsũptionẽ/teste Donato. Paragogon/dici põt deriuatiuum. Paragogon

Hesiodus Pluto/Saturni filius fuit. Fœminini aũt gñis Pluto/filia fuit Oceãi/& Tethyos/ Pluto
teste Hesiodo in theogonia. Pluto

Pentarchus cũ t exili/& ch aspirato scribit: & is dr/ q qnq; præest. Pentacõtar Pẽtarchus
chus cũ t exili utrobiq;/& c nõ aspirato in tertia syllaba/& ch aspirato in ul/ Pentacon/
tima/dici potest quinquagenarius: hoc est/qui præest quinquaginta. tarchus

Ouidius Phalaris huius phalaris/uel phalaridis/cũ unico l/propriũ fuit uiri nomen: de Phalaris
quo Ouidius li.iiii. tristiũ. Dixerat & phaleris pœnæ mirande repertor. Virgi Phaleræ
Virgilius lius li.ænei.viiii. Principio phalarim. Phaleræ cũ unico l/sequẽte e/ornamẽta
Vgutio sunt equorũ. Neq; a phagin descendit/ut cũ Catholico Vgutio sõniauit: sed a
Virgilius φαμερῶ/qđ ẽ illustro: uel(ut quidã uolũt) ἀπὸ τῆσ φαλεσῆ φαλου. Virgi
lius li.æneidos.ii. Primus equum phaleris in signẽ uictor habeto. A Græcis
cum α in media φαλάρα scribitur.

Phalernus cũ unico l scribitur. Mõs ẽ Cãpaniæ: a quo/phalernũ uinũ/siue Pha/ Phalernu
Tibullus lernus cognoiat. Tibullus li.ii. Nũc mihi fũosos ueteris ꝓferre phalernos. Cõ Phalernũs
Martialis sulis: & Chio soluite uicla cado. Martialis. Rhæsinata bibis uĩa: phalerna fugis.

Phasis/urbs ẽ Colchidos/& fluuius/teste Ptolemæo. Alius ẽ fluuius eiusdẽ noĩs Phasis
Ptolemæus ĩ Taprobane Indiæ ĩsula/ut idẽ Ptolemæus oñdit. Et facit in gtõ phasis uel
Ptolemæus phasidis/uel phasidos. Vnde de Colchidis fluuio/Papinius ait in siluis.
Papinius Credas ad Tanaim/ferũq; phasim. Ouidius li. metamorpho. septimo. Con
Ouidius tigerant rapidas limosi phasidos undas.

Pistrix huius pistricis cũ i latino utrobiq; scribit. Piscis ẽ: quẽ alias cætũ uocãt: Pistrix
Virgilius de quo Virgi. ĩmani corpore pistrix. Rufus Festus in Arato. Cedit apex sum Pistris
Rufus ma qua lux pistrice coruscat. Pistrix itẽ/uerbale nomẽ fœmininũ ẽ. Pistris hu
Virgilius ius pistris cum i latino utrobiq;/genus est nauis: de qua Virgilius. Velocem
Mnestheus agit acri remige pistrim.

Tortellius Pithecusa cũ i latio/& th aspirato/sequẽte e/& c exili scribit: etsi a Tortellio cũ Pithecusa
Ptolemæus y græco/& a in scđa syllaba/scribi præcipiat. Insula ẽ in mari Tyrrheno/te/ Pithecusæ
ste Ptolemæo: ĩ qua/pithecusæ pluralis tm̃ numeri oppidũ ẽ: de quo Ouidi
Ouidius us libro metamor.xiiii. steriliq; locatas Colle Pithecusas.

Horatius Platea/locus uocatur latus/& spaciosus. Et producit mediã syllabã: quã etiã Platea
qñq; corripit. Horatius in epistolis. Puræ sunt plateæ. Platea item/oppidũ ẽ Platææ
Martialis Cæltiberiæ/dicente Martiale. Hic pigri colimus labore dulci Boterdum: Pla
Ptolemæus teamq;. Cæltiberis Hæc sunt noĩa crassiora terris. Platææ pluralis tm̃ nume
Lactantius ri/cum æ diphthongo in media/& ultima syllaba/urbs est Boœtiæ/testibus

Papinius Ptolemæo/& Lactantio grãmatico: de qua meminit Papinius li. thæbaidos vii. dicens. Nuntiat excubiis uigiles arsisse platæas. Platææ itẽ eadẽ litteratura
Herodotus ĩsula ẽ ĩ mari Libyco/ex opposito ad Cyrenen/teste Herodoto li. historiarum. iiii.
Seruius Præneste neutro genere/& prænestis fœminino/declinari põt/testibus Ser/ Præneste
Priscianus uio super li. vii. æneidos/& Prisciano. Virgilius. Quiq; altũ Præneste uiri. Iu/ Prænestis
Virgilius uenalis satyra tertia. Quis timet/aut timuit gelida Præneste ruinã? Dictum
Iuuenalis est aũt Præneste (si Festo credimus) eo q locus/in quo sitũ est/mõtibus. præ
Festus stet. Quare cũ æ diphthongo scribendũ est. Seruius uero/ἀπὸ τοῦ πριμου/
Seruius hoc est ab ilice/quæ ibi abundat/cognominatũ tradit. Oppidũ est Tusciæ/
Festus a Cæculo Vulcani filio conditũ/teste Festo/dicente et Virgilio. Nec præne/
Virgilius stinæ fundator defuit urbis/scilicet Cæculus. Solinus aũt/a Præneste Latini
Solinus regis filio/sic appellatũ scribit.

Prochyta huius prochytæ/& prochyte huius prochytes/declinari põt: & cum Prochyta
Virgilius ch aspirato/& y græco/& t exili scribitur. Virgilius li. ænei. nono. Tum soni Prochyte
Ouidius tu Prochyta alta tremit. Ouidius libro meta. xiiii. Inarimen / Prochytenq;
Ptolemæus legit. Insula est in mari Tyrrheno/teste Ptolemæo.

Sylius Pernix genitiuo pernicis/ni syllaba producta/uelox dicitur/siue citus. Sylius Pernix
libro secũdo. Pernici uelox cursu/rapit incita membra: idest cito. Pernix ge/ nitiuo pernicis/ni syllaba correpta/perniciosus interpretatur. Fœminini ãt generis pernix/pro morte ponitur.

Propheta/masculini generis/& hic prophetes in recto/fœminini aũt prophe Propheta
Vgutio tis/& prophetissa declinatur. Neq; ex procul/& phonos/cõponitur/ut cum Prophetes
Catholico somniauit Vgutio: sed a προφημι/quod est prædico/descendit. Prophetis
Hierõymus Hieronymus in libro Iudicũ capitulo quarto. Erat autẽ delbora prophetis Prophetissa
Hierõymus uxor Laphidet/quæ iudicabat populũ. & facit in genitiuo prophetidis / uel
Festus prophetidos. Idem in Luca. Et erat Anna prophetissa filia Phanuel. Prophe Prophetia
tas (ut scribit Festus) antiqui uocabant antistites phanorũ/oraculorũq; inter pretes. Theologi aũt prophetas eos appellãt/qui futura prænuntiãt/ab eis primũ intellecta: Alias uera nõ posset uocari prophetia. Et producit prophe tia penultimã. Nam apud Græcos cũ ει diphthõgo προφητεια scribitur.

Seruius Portitor/& qui portat/& qui portatur/teste super librum sextũ ænei. Seruio / Portitor
Statius dici põt. Statius libro thæbaidos primo. Languet hyperboreæ glatialis por
Virgilius titor ursæ. Virgilius libro præfato. Portitor ille charon.

Polluceo cũ duplicato l/& ex poly/quod est multũ/& luceo/cõponitur: non Polluceo
Vgutio aũt: ex post/uel procul/uel porro/ut somniabundus tradit Vgutio. Plautus
Plautus in sticho. Vt decimã partẽ Herculi polluceã: idest splẽdide dedicẽ/uel deuoueã.

Põpeius Pellicio pellicis cũ duplicato l scribitur: cõponiturq; ex per/& lacio lacis. Nã Pellicio
Vgutio lacere/decipere significat/auctore Pompeio. Neq; a liceo lices descendit/ut Perlicio
Priscianus Vgutio somniauit. Et facit in præterito pellexi/& pellicui: in supino pellectũ/ Pelluceo
Terentius & pellicitũ/teste Prisciano. Terentius in phormione. Is senem per epistolas Perluceo
Publius pellexit modo/nõ montes auri pollicens: Publius Varro belli Sequanici li. Pellego
Iuuenalis secũdo. Deinde ubi pellicuit dulcis leuis unda saporis. Potest etiã scribi per/ Perlego
Plautus licio: sicut & pelluceo dicimus/& perluceo: pellego/& perlego. Iuuenalis sa tyra secunda. Cretice peluces. Plautus in asinaria. Inter me/& amicã/& lenã/ leges pellege/pro perlege.

Prisciãus Patior pateris deponens uerbũ est/teste Prisciano quod tñ Donatus dicit esse Patior
Donatus cõmune. Veteres etiã patio patis protulerũt/teste Diomede: qui & Næuiũ Patio
Diomedes refert scripsisse in proiecto. Populus patit: tu patias modo. In compositione Pateo
Næuius qñq; retinet a litterã: quãdoq; mutat in e: ut cõpatior/perpetior. Et facit in Pando
Priscianus supino passum: sicut pateo: & pado. Pateo facit in præterito patui/& passus
Priscianus sum: in supino passũ/teste Priscião. Pãdo format ẽt supinũ passũ/ teste Pri/
Beda scião: qn ẽt & pansũ/ut tradit Beda sup Donatũ. In cõpositione aũt/aliqñ a lit
Seruius terã seruat: nõnunq̃ in e uertit/testibus Seruio sup li. primũ ænei. & Gelio li.
Gellius xv. noctiũ atticarũ. Cæcilius. cũ se ex regulis hæc nũtiasset/flãmeũ expassum
Cæcilius domi protulerũt. Plautus in milite. Credo ego istoc exẽplo tibi esse eundũ
Plautus extra portam dispessis manibus/patibulum quom habebis.

Pindo pindis facit in præterito pindi: in supino pinsum. Pinso pinsis tertiæ cō Pindo
Persius iugationis est: & facit in præterito pinsui: in supino pistū. Persius satyra .ii. Pinso
O Iane a tergo quem nulla ciconia pinsit. A pistu supino/fit nomen uerbale Pistor
Seruius pistor. A pinsu aūt supino a pindo/formatur uerbale pinsor/idem signifi/ Pinsor
cans/quod & pistor/teste Seruio super librū primū æneí. A quo item supino/
Varro uenit pinso pinsas primæ coniugationis uerbū. Varro rerū rusticarū libro .i.
Promendū die/ut i pistrino pinsetur/ac torreat: id est tūdatur/uel frangatur.
Ptolemais huius ptolemaidis/uel ptolemaidos/& hæc ptolemaida/ab accusa/ Ptolemais
Ptolemæus tiuo græco formata/declinari in recto potest: & cū t exili scribitur/& unico l. Ptolemaida
Est aūt quītuplex/ut ex Ptolemæo colligere potui. Vna Aegypti: alia Aethio
piæ: alia Phœnices. alia Nili fluminis: alia in Cyreinaica prouincia Aphricæ.
Statius Phaselus cum unico l/fœminini generis est nauis genus. Statius li. siluarū .iii. Phaselus
Quæq; secuturā religent post terga phaselon. Comperitur tamen & mascu Phaselis
Catullus lini generis apud Catullū: ubi ait. Phaselus ille/quē uidetis hospites. Mascu/
lini aūt generis/legumentū est. Phaselis/urbs est mediterranea Lyciæ circa
Ptolemæus montē Cograntē/teste Ptolemæo. Alia est eiusdem nōis urbs in Iudæa ab oc
Ptolemæus casu Iordanis/ut idem Ptolemæus ostendit.
Diomedes Pinus cū i latino/arbor nota/tam masculini/q̄ fœminini generis est/testibus Pinus
Donatus Diomede/& Donato: Et tam quarta declinatione/q̄ secunda/declinari pōt/ Pinum
Priscianus teste Prisciano. Pinum/urbs est Daciæ/teste Ptolemæo.
Ptolemæ9 Pluo pluis perrarū est. Et licet Laurentius dicat/ꝙ pluit/nec suppositū/nec ap Pluo
Laurentius positū recipit (Pace eius dixerim) nonnūq̄ suppositum admittit. Vnde Tibul
Tibullus lus ait. Multus & in terras deplueritq; lapis. Et iungitur q̄nq; ablatiuo: ut est
Liuius apud Liuiū/& Florū. Nuntiatū est in Albano lapidibus pluisse.
Florus Princeps/tā pro primo/uel prima/q̄ ꝓ principante/cōis generis est. Virgilius. Princeps
Virgilius Princeps ardentē coniecit lāpada Turnus: hoc est primus. Idem li. æneí .xi. Principissa
Virgilius Princeps turmas inducit Asilas: id est prima. Nonnunq̄ etiā apud uulgus pro
principante fœmina/principissa usurpatur.
Protendo/& portendo/hoc distant: ꝙ protendere/producere/seu prolongare Protendo
significat: portendere aūt/præostendere. Portendo
Plico plicas facit in præterito plicaui/& plicui: in supino plicatū/& plicitū/te/ Plico
Priscianus ste Prisciano: a quo cōposita quatuor/applico scilicet/implico/cōplico/ex/ Plicio
plico/idem habent duplex præteritū: & duplex supinum. Reliqua aūt a pli
co composita/solum in aui præteritū formant: supinū in atū: ut duplico/tri
Priscianus plico/multiplico/replico/supplico. Antiqui tamen/teste Prisciano/etiā pli/
cio plicis tertia coniugatione protulerūt. Vnde explicit dicimus: & expliciūt.
Pōpeius Prandiū a græco trahitur/auctore Pompeio. Prandium
Priscianus Prandeo prandes facit in præterito prandi/& pransus sum/teste Prisciano. Prandeo
Paluster masculini/palustris fœminini/palustre neutri generis/& paluster pa/ Paluster
Priscianus lustra palustrum/teste Prisciano/declinari potest.
Ennius Præcox genitiuo præcocis/triū generū/cum æ diphthōgo/& præcoquus præ Præcox
Lucillius coqua præcoquū/in una significatione dici pōt. Ennius ānaliū sexto. Præcox Præcoquus
Næuius pugna est. Lucillius li. tertio. Aspera/atq; præcox est fuga. Næuius. Huic puel
Martialis læ præcox libido est. Martialis. Vilia maternis fueramus præcoqua ramis. i.
immatura: uel ante tempus matura.
Præses/præsul/præstes/cōmunis sunt generis: & in uno significato accipi pos Præses
Festus sunt. Præstitē (ait Festus) dicebant antistitem. Apud ecclesiasticos tū/præses q Præsul
Phocas præsidet temporalibus/præsul aūt/q ecclesiasticis præest/siue spiritualibus/ Præstes
Priscianus appellatur. A Phoca tū/masculini tm̄ generis esse præsul traditur: sed a Pri/
sciano communis. Et cum æ diphthongo annotantur.
Probus Præsepium cum æ diphthondo/& hoc præsepe/& hæc præsepes/in recto de Præsepium
clinari potest/teste Probo/dicente etiam Plauto. Præsepes mea est. Præsepe
Plautus Pauus huius paui/& pauo huius pauonis/declinari potest. Auis est nota. Præsepes
Ouidius Paris/facit in genitiuo paris/uel paridis. Ouidius libro meta. tertio. Accusoq; Pa Pauus
rim: prædamq;/Helenāq; reposco. Fuit Priami regis filius. Puluinar neutro/ Pauo
Iuuenalis & puluinus masculino genere/declinari pōt. Iuuenalis. Fœda lupanaris tu/. Paris

Ouidius lit ad puluinar odorem. Ouidius de arte. Puluinar facili compoſuiſſe manu. Puluinar
Ouidius Idem libro heroidum. Collaq; puluino noſtra ferenda dedi. Dicitur uulgo Puluinus
plumaciũ. Et format diminutiue pululllus. Puluillus

Seruius Pingue/ pinguedo/ pinguitudo/ in uno ſignificato accipi poſſunt: etſi Seruius Pingue
Virgilius dicat: pinguedo/ & pinguitudo/ latina non ſunt. Virgilius georgicorum.iii. Pinguedo
Feſtus Impendunt curas denſo diſtendere pingui. Feſtus in dictione arbilla/ arbilla Pinguitudo
Hieronymus (inquit) aruina eſt: quæ pinguedo eſt corporis. Hieronymus in geneſi. Det ti
bi deus de rore cæli/ & de pinguedine terræ/ abundantiã uini: & olei. Nam
ſicut albedo dicitur/ & albitudo/ grauedo/ & grauitudo/ dulcedo/ & dulcitu
do (ut in ipſis dictionibus uidimus) ita nihil differentiæ eſt/ pinguitudo dica
Virgilius tur/ an pinguedo. Declinatur etiam adiectiue pinguis pingue. Virgilius.
Pinguiaq; in uerubus torrebimus exta colurnis.

Diomedes Pergamus in ſingulari numero/ fœminini generis eſt: in plurali uero/ neutri/ Pergamus
Phocas teſtibus Diomede/ & Phoca. Statius libro ſiluarum primo. quidcunq; tibi Pergamum
Statius Troiana recondit Pergamus. Ouidius heroidum. Diruta ſunt aliis/ uni mihi Bergomũ
pergama reſtant. Pergama/ Troiana erant ædificia. Pergamum/ urbs eſt in
minori Aſia: quæ & hæc pergamus declinari poteſt. Martialis. Pergamus has
Martialis miſit curuo diſtringere ferro. Ptolemæus dicit pergamum eſſe urbem Myſiæ
Ptolemæus maioris/ aliam eſſe mediterraneam Thratiæ. Bergomũ aũt (ut idem ſcribit)
Ptolemæus oppidum eſt Cenomanorum in uenetia.

Ennius Pecus huius pecudis/ maſculini/ & neutri generis eſt: non fœminini modo. En/ Pecus
Tullius nius. Pecudi dare uiuam marito. Tullius libro quarto de republica. Cũ adhi Pecu
Cæſar beant in pecuda paſtores. Cæſar in auguralibus. Si ſyncæra pecus erat. Virgi Pecuare
Virgilius lius. Nigram hyemi pecudem/ zephyris fœlicibus albam. Declinatur nonnũq; Pecuar
Pompeius & hoc pecu/ teſtibus Pompeio/ & Nonio. Næuius in gymnaſtico. Homines/
Nonius pecua/ belluaſq;. Accius in Aſtyanacte. In celſis montibus/ pecua/ atq; inter
Næuius colles/ paſcunt Danai in Phrygia/ & terminis. Solinus de ſitu Britanniæ. Ita
Accius pabuloſa/ ut pecua niſi interdum a paſtu arceantur/ ad periculũ agat ſatietas.
Solinus Hoſtilius in primo annaliũ. Sæpe greges pecuũ ex hybernis paſtibus pulſi.
Hoſtilius Hoc pecus huius pecoris/ etiam pro pecude ponitur. Plinius li.viii. naturalis
Plinius hiſtoriæ. Eſt in Hiſpania/ ſed maxime Corſica/ non diſſimile pecori/ genus
muſmonum/ caprino uillo/ q̃ pecoris uelleri propius. Quintilianus. Cur in
Quintilianus uſum ueſtiũ/ ſæpe pecori lanæ detrahuntur? Pecus & pro multitudine pecu/
dum/ ſiue pecorũ/ tam gregalium/ q̃ armentaliũ/ accipi põt. Virgilius georgi
Virgilius corum tertio. Paſcitur atq; pecus longa in deſerta/ ſine ullis Hoſpitiis: tantũ
campis iacet. omnia ſecum Armentarius Apher: agit. Et hoc pro multitudi/
ne armentalium. Pro multitudine aũt gregaliũ/ Ouidius li. meta. xiii. Hoc pe
Ouidius cus omne meum eſt. multæ ſtabulãtur in antris: Multas ſilua tegit: multæ quo
q; uallibus errãt. Nec ſi forte roges/ poſſum tibi dicere/ quot ſunt. Pauperis
eſt/ numerare pecus. De laudibus harum Nil mihi credideris. Præſens potes
ipſa uidere: Vt uix circueant diſtentũ cruribus huber. Sunt (fœtura minor) te
pidis in ouillibus agni: Sũt quoq; (par aliis ætas) in ouilibus agnæ. Cur enim/
multæ dixiſſet/ & harũ/ cũ nullũ genus ante noiaſſet/ niſi q; intellexit oues/ &
Virgilius capras/ quas poſtea noiauit? Virgilius. Dic mihi Damœta/ cuiũ pecus/ an Me
Virgilius libœi? Infœlix o ſemp ouis pecus. Idẽ. Caprigenũq; pecus nullo cuſtode per
Calphurnius hærbã: qđ & hoc pecuare/ uel p apocopen pecuar/ dr̃. Calphurnius egloga
Statius viii. Omnia Lucanæ donec pecuaria ſiluæ. Statius li. ſiluarũ. iii. Et Lacedæmo
Perſius nii pecuria culta Galeſi. Perſius. Findor/ ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.
Id quoq; notandũ ẽ/ q; noĩe pecudis/ ſiue pecoris/ oẽ aial/ præter hoiem/ in
Caper telligitur/ ut auctor eſt Caper de latinitate. Seruius uero ſup li. primũ æneí.
Seruius aliã tradit differentiã. Ait. n. Nomine pecudis omne aial intelligi põt/ qđ hu
mana lingua caret/ & effigie. Ex quo/ Simius/ & cercopythecus/ ſcd̃m Seruii
Virgilius ſſiiam/ pecus appellari nõ poſſet. Virgi. geor. iiii. de apibus loquẽs/ ait. & pe
Virgilius cudum cuſtodia ſollers: hoc eſt apium. Idem de phucis intelligens. Igna/
Plautus uum phucos pecus a præſepibus arcent. Plautus in rudente. Non uides
Horatius proferre me uuidũ ratem/ ſine ſquamoſo pecu? Horatius.

Claudius Omne quom proteus pecus agit:ideſt piſcem. Claudius quadrigarius annà
lium.xv. Grūdibat grauiter pecus ſuillū/pro grūdiebat. Præter aūt pecudes/
cæteræ quadrupedes/feræ ſunt: licet proprie uideantur feræ dici/quæ ferita — Feræ
tem habent: ut urſi/leones/pardi/lupi/tigres/pantheræ/uulpes. Harū quæ/
Varro cūqꝫ manſuetæ factæ ſunt/cicures uocantur: & quicquid/Varrone teſte/cicu — Cicures
rari pōt/hec eſt manſuefieri/cicuris dicitur. Catuli aūt/ferarū ſunt/ſiue imma — Catuli
niū/ſiue mitiū. Nam & muriū catuli appellantur: & immaniū piſciū/qui oua
Virgilius non edūt: necnon & ſerpentiū. Virgilius de colubro loquens ait.
Virgilius catulos tectis/atqꝫ oua relinquens. Proprie tamen catuli ſunt filioli canum/
dicente Virgilio. Sic canibus catulos ſimiles/ſic matribus hædos. Pulli uero — Pulli
Horatius auiū/& pecudū ſunt/ſiue pecorū. Sed & ranarū pulli uocantur/dicente Ho/
ratio ſermone.xiii. Abſentis ranæ pullis uituli pede preſſis. Fœtus aūt auium — Fœtus
ſunt: & piſciū: q̄q̄ ex hoc generalius nomen eſt: unde & fœtificare pro parere/
& fœtura pro partu/ad omnia animalia mitia pertinet. Ceruorum uero/ca — Inuli
prearum/damarum/leporum/inuli dicuntur. Placet hoc in loco nonnullo
rum differentias uocabulorum inſerere his uerſibus.
Si capra uerueci iungatur/muſmo uocatur: Si capro cœat tityron edit ouis.
Burdonē ꝓducit equus cōiūctus aſellæ: Procreat & mulū iūctus aſellus equæ. — Burdo
Aſt inus exiguus mulo naſcetur/equaqꝫ. Naſcitur hybrida apro cui porca do — Mulus
meſtica nubit: Patre lupo gaudet matre Lyciſca cane. Mulio mulorum dux: — Lyciſca
ægonomuſqꝫ caprarū. Aepolus hic etiā græco ſermone uocatur. Hinc ouiū — Mulio
opilio/cū o/cum uqꝫ/ ſit upilio dux. Aſt aſinoꝶ/& equū/ſit agaſo: ſuūqꝫ ſub/ — Aegonōus
Marcellus ulcus. Eſt puerorū/& equoꝶ mango: boumqꝫ bubulcus. Marcellus aūt/muſ — Aepolus
Lucillius mones/equos breues/mulos/& aſinos appellat. Et inducit Lucilliū li.vi. dicē — Subulcus
Plinius tem. Preciū emit/qui uændit equū muſmonem. At uero Plinius ex caprarū/ — Bubulcus
uel ouiū genere/muſmonē eſſe oſtendit/quom ait. Eſt in Hiſpania/ſed maxi — Muſmo
me Corſica/non diſſimile pecori/genus muſmonū/caprino uillo/q̄ pecoris — Tityrus
Probus uelleri propius. Probus dicit/tityron Libyca lingua hircū ſignificare. Tity/ — Inus
Strabo ros etiā Bacchi ſacerdotes dictos Strabo affirmat. Ex mulo aūt/& equa/naſci — Ginus
Varro tur inus/teſtibus Varrone de analogia/& Plinio: quem nonnulli ginum uo — Hybrida
Plinius cant. Hybrida cum y græco in prima ſyllaba/is dicitur/qui impare parente — Opilio
Porphyrius natus eſt/ut apud Græcos interpretatus eſt Porphyrius. Horatius ſermone — Vpilio
Horatius ſeptimo. Hybrida quo pacto ſit Perſius ultor opinor. Opilio cū o in prima — Agaſo
Seruius ſyllaba/& cum u upilio/teſte Seruio/efferri pōt. Vnde & Virgiliū refert ita
Virgilius preſcriptum reliquiſſe egloga ultima. Venit & upilio: tardi uenere ſubulci.
Pompeius Agaſo/non aſinorum tātū/ſed etiā equorum/dux eſt/dicente Pōpeio. Aga
Horatius ſones/equos agentes: ideſt minantes. Et producit ga ſyllabam. Horatius ſer
Cato mone.xviii. Vt modo ſi patinam pede lapſus frangat agaſo. Mango/ex ma — Mango
nu/& ago componitur: & non tantū equorū eſt/ſed etiā puerorū. Vnde Ca/
to de liberis educandis/ait. Circuntonſi ſunt/& terti/atqꝫ unctuli/ut mango
Martialis nis uideantur eſſe ſerui. Martialis. Milia pro puero centū me mango popo/
Iuuenalis ſcit. Iuuenalis ſatyra ſexta. Non Phryx/aut Lycius/non a mangone petitus.
Priſcianus Philocalus cum i latino/& unico l/& c exili/cōmunis generis eſt/teſte Priſcia/ — Philocalus
Vgutio no: etſi Vgutio maſculini tm̄ generis eſſe tradiderit. Dici pōt amor boni.
Priſcianus Philoſophus cum i latino/& unico l/cōmunis eſt generis/teſte Priſciano: etſi — Philoſo/
Vgutio maſculino ſolum genere declinari Vgutio præcipiat. Dici pōt amās ſapiētiæ. — phus
Caper Papauer neutro/& maſculino genere/ueteres protulere/ut Caper teſtatur/& — Papauer
Probus Probus. Et mediam producit ſyllabā. Virgilius georgicorum primo.
Virgilius Necnon & lini ſegetem/& cereale papauer.
Caper Perdix maſculini/& fœminini generis/apud antiquos fuit teſtibus Capro & — Perdix
Probus Probo. Vnde & Statius ait in ſiluis. Quiqꝫ refert iungens iterata uocabula
Statius dix/Et producit in obliquis di ſyllabam. Romulus. Perdices cœnæ domini
Romulus pincerna miniſtrat. Auis eſt nota. — Peſſimus
Peſſimus cum i in media ſyllaba/& cū u peſſumus/& ſcribi/& enuntiari pōt. — Peſſumus
Donatus Potis pote adiectiuum eſt/teſtibus Donato in Terentiū/& Priſciano tractatu — Potis
Priſcianus de aduerbio/& libro ſexto. Vnde Perſius ait. Qui pote uis dicam nugaris cū

Persius tibi Calue:idest/quomodo possibile. At uero Lucillius substãtiuum protulit/
Lucillius quom dixit libro.v. Conturbare animã potis est quodcunq; adoritur. Nam si adiectiuũ faceret/pote dixisset:nõ potis. Quod aũt neutro coniunxit/hoc & in multis aliis fieri consueuit.

Caper Probus Virgilius Virgilius Plinius — Platanus cum t exili/masculini/& fœminini generis/apud antiquos fuit/ut Caper testatur/& Probus/& tam quartæ/q̃ secundæ declinationis est/dicente in culice Virgilio. Nam primum prona surgebant ualle patẽtes Aereæ Platanus: inter quas impia lotos. Idem in georgicis. Et sterilis platani malos gessere ualentes. Arbor olim in Italia fuit/ex alieno tamẽ petita orbe/ut scripsit Plinius. — Platanus

Diomedes Donatus Sergius Caper Probus Virgilius — Pampinus cum i latino/fœminino/& masculino genere/proferri põt/testibus Diomede/Donato/Sergio/Capro/& Probo/& pi syllabam corripit. Virgilius in georgicis. Heu male tum mittes defendit Pampinus uuas. folium uitis dicitur. — Pampinus

Priscianus Apulegius — Pono ponis facit in præterito posui/& posiui/teste Prisciano. Vnde Apulegius in primo Hermagoræ. Quem iucundũ esse nobis aĩaduertant/cum apposiuerũt. Plautus in uitularia. Nunc ut apud sequestrũ uitulum posiuimus. — Pono

Plautus Probus — Pauper/trium generũ est/testibus Probo/& Prisciano libro.vii. Sed libro.v.idẽ Prisciãus cõis tradit esse generis. Comperitur ẽt fœminini generis paupera/ dicente in aularia Plauto. Paupera hæc res est. — Pauper, Paupera

Priscianus Plautus Caper Nonius Horatius Varro — Pauperies/& pautertas/hoc distant(ut tradit Caper)quod pauperies/dãnum ẽ: pauptas uero/ipsa cõditio. Sed & pro paupertate pauperies nõnunq̃ ponit/ ut auctoritate Ennii scribit Nonius/dicentis in Hecuba. Quod ĩ paupie senex grauiter gemã. Horatius ĩ eplĩs. Impiger extremos curris mercator ad Indos Per mare pauperiem fugiẽs/per saxa/per ignes. Paupertas a Varrone pluraliẽt numero declinatur: Ait enim libro de uita patrum primo. Quid ĩter hos Ioues intersit/& eos/qui ex marmore/ebore/auro/fiũt/potes animaduertere:& horum temporum diuitias:& paupertates. — Pauperies, Paupertas

Priscianus — Plaustrum/& plostrũ/dici potest/teste prisciano. — Plaustrum, Plostrum

Pricianus Athacinus Ouidius Lucanus Virgilius Lucanus — Par cum compositionis/ut dispar/impar/cõpar/separ/trium est generum: quin et hic & hæc paris & hoc pare declinabãt/teste Priscião li.vii. Vñ Athacinus ĩ socrum/ait. Ad hanc fortunã accessit ei fortuna paris. Et licet par producta apud pœtas syllaba ponatur/in obliquis tñ pa syllabã corripit:& tam datiuo/ q̃ genitiuo/iungi potest. Ouidius libro meta.xiii. Sunt quoq;(par aliis ætas) in ouilibus agnæ. Lucanus libro.x. Quem metuis par huius erit. Et facit ĩ ablatiuo singulari pare/uel pari. Virgilius in bucolicis. numero deus impare gaudet. Lucanus libro.viiii. Ergo pari uoto gessisti bella iuuentus. — Par, Paris

Manillius Martialis Martialis Iuuenalis Polux Varro Nonius — Petaurũ cum t exili/machina erat(ut quidam dicunt)lignea: quo quidẽ ludi genere/homines per aera rotarum pulsu iactabãtur. Marcus Manillius libro.v. Ad numeros ẽt illa licet cognata per artem Corpora/quæ ualido saliunt excussa petauro/ Alternosq; ciẽt motus: delatus & ille Nunc iacet: atq; huius casu suspẽditur ille. Martialis. Quã rota transmisso toties ĩpacta petauro. Idẽ. Quod si per gratiles uias petauri/ Inuirũ iubeas subire Ladã. Iuuenalis satyra xiiii. iactata petauro Corpora. Græci exponunt petaurum esse laqueum/& asseres/quibus domos tegunt. Pollux autem/dicit esse asserculum: in quo uernaculæ gallinæ recubare solent. Qui uero petauro ludit/petaurus uocatur: & petaurista. Varro libro de uita patrum secundo. nec minus aliquo in genere sunt ludi uelitis Galli Germani petauristæ. At uero Nõius eos a ueteribus petauristas scribit ẽẽ appellatos/q uel saltibus/uel scænis leuioribus mouerẽt. — Petaurum, Petaurus, Petaurista

Marcellus — Prolyxitas cum y græco in secunda syllaba/& prolyxitudo/in una significatione dici potest/teste Marcello. — Prolyxitas, Prolyxitudo

Virgilius — Promissio/&,promissum/in uno significato dici põt. Virgilius li. ænidos.vii. Promissi dea facta potens. — Promissio, Promissũ

Festus Strabo Ouidius — Pierus cum i latino in singulari numero/masculini generis est: in plurali uero/ neutri. Mons est Thraciæ. a quo/pierides musæ cognominatæ sunt/ut auctores sunt Festus/& Strabo. Pierus item eadem scriptura/pater fuit nouem picarũ: quas nouẽ musæ canendo uicerunt: de quo Ouidius li. metamorpho.v. — Pierus, Piara, Pyrus

Pierus has genuit pellæis diues in aruis. Et a proprio uiri noie/pierides mu/ Pyrũm
Ouidius fas appellatas esse/dixit Ouidius ipse libro præfato. Piara huius piaræ cum i Pyrrhus
Ptolemæus latino/mons est in Syria/teste Ptolemæo. Pyrus si a pyr descendit (ut nonnul Pyrra
Ptolemæus li uolunt) cum y græco scribitur. Arbor est nota: cuius fructus/pyrum uocať. Pyria
Ouidius Est & eodem nomine urbs Daciæ/teste Ptolemæo. Pyrrhus cũ y græco/& du Pirus
plicato r/secundo aspirato/Achillis filius fuit/dicente. Ouidio li. heroidum. Pirous
Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris. Pyrrha eadem scriptura/uxor Pyrois
Iuuenalis fuit Deucalionis: de qua Iuuenalis satyra prima. Pyræeus
Et maribus nudas ostendit Pyrrha puellas. Pyrrha item/urbs est Cariæ iuxta Piræus
Ptolemæus Myrtoum Pelagus teste Ptolemæo. Pyria cum y græco/& unico r/urbs est/ Pyrrho
Ptolemæus teste eodẽ Ptolemæo/Lesbi insulæ. Pirus cũ i latino/& unico r/Imbrasii filius Pyro
Homerus fuit/& Thracũ princeps/teste Homero li. iliados quarto. Pirous cũ i latino/ Pyra
& unico r/proprium fuit nomen Herois/teste Homero li. ii. iliados. Pyrois Pirene
Ouidius cum y græco/& unico r/nomẽ fuit unius ex equis solis: de quo Ouidius libro Pyrene
metamorphoseos. ii. Interea uolucres pyrois/Erous/& Aethon. Vbi is sylla Pyrenæum
Columella ba producit more græcorum. Vnde & Columella libro. xi. Nec sirius ardor.
Valerius Sic micat/aut rutilus Pyrois/aut ore corusco Hesperus. Et facit ĩ genitiuo py
roentis/sicut Simois simœntis. Valerius flaccus libro quinto. Et formidãtem
patrios pyrœnta dolores. Est etiam eodem scriptura pyrois genus gemmæ.
Pyræus cũ y græco/& unico r/& æ diphthongo in secunda syllaba/promon
Ptolemæus torium est Atticæ prouintiæ/teste Ptolemæo: a quo/Atheniensium portus ẽt
Plinius Pyræeus cognominatus est/ut ostendere uidetur Plinius li. quarto naturalis
historiæ. Piræus cum i latino/& unico r/& æ diphthongo in media syllaba/
Homerus proprium fuit uiri nomen. de quo meminit Homerus in. xv. odisseæ. Pyrrho
Diocles cum y græco/& duplicato r/secundo aspirato/nomen fuit proprium philo
Apollodor⁹ sophi/Plistarchi filii/teste Diocle: quem Apolodorus prius pictorẽ fuisse di/
Hesiodus xit. Pyro cum y græco/& unico r/fuit Oceani/& Thetios filia/teste Hesiodo
Virgilius in theogonia. Pyra cum y græco/& unico r/congeries lignorũ uocatur. Vir/
gilius libro ænidos. xi. Innumeras struxere pyras. Pirene cum i latino/& uni/
Statius co r/mons est/& fons/apud Corinthum: de qua Statius li. siluarũ primo. nec
conscia detur Pirene: largos potius mihi gurges ĩ haustus. Pyrene cum y græ
Seruius co/& unico r/mons est inter Hispanias/& Gallias/teste Seruio super secun/
dum georgicorum/a crebris (ut quidam dicunt) fulminibus/sic cognomina/
Diodorus tus. Fuit ẽt pyrene/filia Bebrycis/in pyrenæo monte ab Hercule compressa/
Sylius teste Diodoro: a qua/Sylius pyrenem montem appellatum asserruit/quom
Didorus dixit li. tertio. Nomẽ Bebrycia duxere a uirgine colles. Sed Diodorus ab igne
Lucanus dictum tradidit. De hoc monte intellexit Lucanus libro primo/quom ait.
Nubiferos colles/atq; aeream pyrenẽ. Hæc & pyrenæum cum æ diphthõgo
uocatur/ut alibi dicemus.

Pyramus cum y græco/& unico r scribiť/proprium fuit adulescentis nomẽ pul Pyramus
Ouidius cherrimi: de quo Ouidius libro metamor. iiii. Pyramus/& Tisbe/iuuenũ pul Pyramis
Ptolemæus cherimus alter. Est & eodem noie fluuius Ciliciæ/teste Ptolemæo. Pyramis
huius pyramidis cum y græco/& unico r scribitur. Fuerunt aũt pyramides in
Aegypto structuræ ex quadratis lapidibus admirandæ/fastigiatæ ultra om/
Solinus nem excelsitatem/quæ manu fieri posset/ut dixit Solinus ĩ collectaneis. Et re
Plinius gum pecuniæ (ut scripsit Plinius li. xxxvi. naturalis historiæ) ociosa erat/stul/
Lucanus taq; ostentatio. Et sub eis sepulti reges fuere. Lucanus libro octauo.
Non mihi pyramidum tumulis auulsus Amasis.

Perfuga cõis generis est: & is dicitur/q ad hostes pfugit: hoc est cito fuit. Perfuga

Pirata cum i latino/& unico r scribitur. Neq; ab eo q est Pyrrhus/qui piraticam Pirata
Gasparinus exercuit/deriuať/ut Gasparinus tradidit: neq; ex pyr/q est ignis/& ratis com
Vgutio ponitur/quasi ignem portet in rate/ut cum Catholico Vgutio sõniauit. Sed
a πẽρω/quod est transeo/pirata descendit: quia scilicet ex transuerso simul/
ac nauem piratæ uiderent/in eam transeundo mare/impetum facientes/illam
Tortellius deprædabanť. Vnde pirata græcæ/latine prædo dicitur. At uero Tortellius/
proprium dixit fuisse latronis nomen/qui primus mare infestare latrociniis

	cœpit:a quo poſtea omnes ſimiles/piratæ cognominati ſunt.	
Donatus	Piſtrinum neutro/& piſtrina fœmin.no genere/teſte ſuper Adelphos Terētii	Piſtrinum
Diomedes	Donato/ueteres protulerunt.Et format per diminutionem piſtrilla/teſtibus	Piſtrina
Priſcianus	Diomede/& Priſciāo.At uero Dōatus/nō a piſtrino/ſed a piſtrina piſtrillā	Piſtrilla
Donatus	fieri uult.Ait enim.Veteres abſolute piſtrinam dicebant fœminino genere.	
	Nam(ut pergit)piſtrino piſtrilla non conuenit.	
Priſcianus	Parco parcis facit in præterito peperci/& parſi/teſte Priſciano:quin ēt parci/	Parco
Marcellus	ui/teſte Marcello/Næuiū inducēte dicētem.Suo labori nemo parciuit.	
Næuius	Paſceolus/ſaculus eſt ex aluta factus/auctoribus Marcello/& Seruio.Plautus in	Paſceolus
Marcellus	rudēte.Præterea centum donaria philippea in paſceolo ſeorſum . Paſcillus/	Paſcillus
Seruius	forma parui eſt panis/utiq; diminutiuū a pane/ut ſcribit Pōpeius.Paxillus/ab	Paxillus
Plautus	eo qui eſt palus/diminutiuū eſt/teſtibus Marcello/& Priſciano.Paſtillus/dimi	Paſtillus
Pompeius	nutiuum uidetur a paſta/etſi genus mutet. Alii uolunt/ut a paſtu ueniat:ubi &	Paſtillum
Marcellus	genus ſeruat.Horatius ſermone.ii.Paſtillos Rupillus olet:Gorgonius hircū.	
Priſcianus	Pompeius autem/neutro genere protulit/quom dixit.Paſtillum/in ſacris li	
Horatius	bi genus rotundi.	
Pompeius	Prodeo prodis/& prodino prodinis/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Feſto:	Prodeo
Feſtus	& producit di ſyllabā. Ennius.	Prodino
Ennius	prodinunt famuli/quom candida lumina lucent.	
	Puluis/& puluer/in recto declinari poteſt.Et format diminutiue puluiſculus/&	Puluis
Hierōymus	puluiſculum.Hieronymus in quadam epiſtola.Neſcio quid uile puluiſculū.	Puluer
Apulegius	Apulegius in quodam carmine/de quo meminit in apologia de magia.Miſi	Puluiſculus
	(ut petiſti)nitellas oris/ex Arabicis frugibus/tenuem/candificum/nobilem	Puluiſculū
	puluiſculum.	
Curtius	Procul/tam accuſatiuo/q̄ ablatiuo caſui deſeruit:ut eſt apud Curtium : procul	Procul
Seruius	urbem.Et tam prope/q̄ longe/ſignificare habet/auctoribus Seruio/Acrone/	
Acron	Agrætio.Horatius ſermone.xvi.	
Agrætius	Quæ procul extructis inerant heſterna caniſtris:ideſt prope/uel iuxta.	
Horatius	Pax habet plurali numero paces.Varro li.de uita patrum tertio.Animaduertē/	Pax
Varro	dum primum quibus de cauſis conſtituerint paces. Horatius.	
Horatius	Hoc paces habuere bonæ:uentiq; ſecūdi.	
	Procærus cum æ diphthongo(ut oſtendemus in dictione ſyncærus)& procæris/	Procærus
	ſecunda declinatione/& tertia/declinari poteſt:& producit cæ ſyllabam.Ho	Procæris
Horatius	ratius ſermone.xii.quo pertinet ergo Procæros odiſſe lupos.Catullus.	Procer
Catullus	Plangebāt alii procæris tympana palmis.Neq; a procedo deſcendit/ut Vgu	
Vgutio	tio ſomniauit.Procer huius proceris/ce ſyllabā corripit. Iuuenalis . Agno/	
Iuuenalis	ſco procerē.Dicūtur ēt proceres/capita trabium/quæ extra parietes eminēt.	
Feſtus	Pelluuiū/uas eſt/quo pedes lauātur/aliis nominibus polubrū/& peluis appel/	Pelluuium
Diomedes	lata.Hæc pelluuiæ/quibus pedes loti ſunt/dicuntur/ut ſcribit Feſtus.	Pelluuiæ
Nonius	Poteſtur pro poteſt/poteratur pro poterat/poſſetur pro poſſet/poteſſe pro	Poteſtur
Pacuuius	poſſe antiqui protulerūt/teſtibus Diomede/& Nonio.Pacuuius.Si qua pote	Poteratur
Ennius	ſtur inueſtigari uia.Ennius.Nec retrahi poteſtur iperiis.Lucretius li.ii. Quod	Poſſetur
Lucretius	tū expleri nulla ratione poteſtur.Cœlius annalium primo.Cur ſine periculo	Poteſſe
Cœlius	bellum geri poteratur?Claudius Quadrigarius li.primo.Cum non poſſetur	
Claudius	decerni/uerius putaretur uictoria eſſe.Lucretius libro præfato.	
Lucretius	Quod ſi forte aliquis credit grauiora poteſſe.	
Priſcianus	Poto potas facit in præterito potaui/& potus ſum/teſte Priſciano . Terentius i	Poto
Terentius	Ecyra.Quod agis cū uirgine una aduleſcens cubuerit plus potus.	Paſca
Apuleius	Paſcha cum ch aſpirato ſcribitur:& a græco originem trahit/teſtibus Apuleio/	
Lactantius	& Lactātio firmiano.Nam a πάσχω/quod eſt patior deſcendit.At uero eccle	
Auguſtinus	ſiaſtici/a phaſe hebraico deductū p̄hibent:& trāſitum interpretati ſunt Augu/	
Ambroſius	ſtinus/Ambroſius/& Hieronimus/quom ait.Eſt.n.phaſe.i.trāſitus dn̄i.Eſt aūt	
Hierōymus	facit in genitiuo pateſte probo/ quom ſcilicet eſt tertii ordinis:hoc eſt/quom	
Probus	paſcha neutri generis/ſchatis: Vn̄ Auſonius ait. Nos eteni primis ſanctū poſt	
Auſonius	paſcha diebus.Pōt ēt declinari p̄ma declinatōe/hæc paſcha huius paſchæ fœ	
Hierōymus	minini generis.Hieronymus i Ioāne capi.xiii.Añ diē feſtū paſchæ/ſciēs Ieſus/	

Donatus quia uenit eius hora/ut trãseat ex hoc mundo ad patrem:Quare errauerunt
Vgutio Donatus cognomento minor/Vgutio/Brito/Mãmætractus/Catholicon/
Alexander Alexander/declinantes declinatione prima/hoc pascha huius paschæ neutri
Augustinus generis:cum nulla corripiatur dictio in a terminata/quæ mutata tertia decli
natione in primam/neutri possit esse generis:sed potius fœminino genere ta
Priscianus les dictiones declinãtur/teste Prisciano:ut syrma/schema/dogma/diadema/
glaucõa/& alia cõpluria. Augustinus tñ sermone feriæ tertiæ post pascha ne
utro genere protulit/dicens. Gratias agere debemus deo nostro/ꝙ dum sctĩ
paschæ sollennitatẽ colimus/futuræ resurrectionis speciem iam uidemus. Ve/
rum (ut ego puto) textus librariorum uitio/deprauatus est.
Plautus Pudeo pudes/a pte post accusatiuũ casũ regit. Plautus ĩ psedulo. Id quod pudet/ Pudeo
Lucanus facilius fertur/q̃ id quod piget. Lucanus. semper metuit quẽ sæua pudebũt. Pudet
Et illud. Quod pudeat socios prudens celare memento. Pudet impersonale/
Diomedes facit in præterito puduit/& puditum est/testibus Diomede/& Prisciano: &
Priscianus a parte ante accusatiuũ regit: & nõnunq̃ datiuũ: ut est apud Sylium li. vii. resi/
Sylius des ad bella uocantur/Quis pudeat certare senes, quis pro quibus dixit. Pla/
Plautus utus in baccidibus. Neq; me/neq; te/tuis intus puditũ est factis/quæ facis. Vbi
ẽt patet/ꝙ non solum cum genitiuo a parte post/sed etiam cum ablatiuo/pu
det impesonale costrui potest.
Plautus Pigeo pieges a parte post cum accusatiuo iungitur. Plautus in pseudulo. Id qđ Pigeo
Terẽtius pudet/facilius fertur/q̃ id quod piget. Terentius. Ne plus/minusue faxit/qđ Piget
nos postea pigeat. Piget impersonale regit a parte ante accusatiuum/uel dati
Ouidius uum: ut est apud Ouidium li. metamor. ii. pigetq; Actorum sine fine mihi/si
ne honore laborũ. A parte post genitiuũ habet. Et facit in præterito piguit/
Sylius & pigitum est. Sylius li. vii. Nec pigitum/paruosq; lares/humilesq; subire. Cõ
Laurentius peritur ẽt pigendus: quod a pigeor deponẽti (sicut & pœniteor dicimus) par
Propertius ticipiũ est: nisi forte Laurentii sententiam sequẽtes/uelimus nomen gerundiũ
esse. Propertius. Poscis ab inuita uerba pigenda lyra: hoc est pigibilia. Nã ter/
Priscianus minata in dus/tam noĩa/q̃ participia esse possunt. Vnde Priscianus de coniu
gatione temporum/ait. Sed tamen sciendũ/ꝙ oĩa huiuscemõi ꝑticipia/idest
in dus desinẽtia/etiam nomina esse posunt.
Presbyter cum y græco scribitur: qui apud Græcos πρέσβυτερος ĩ recto decli Presbyter
natur. Vnde ẽt non inepte a nostris hic presbyterus declinari posset: a quo ẽt Presbyter
hic genitiuus presbyteri/q̃ ab eo qui est ĩ recto presbyter/formari uidetur. Di
ci potest senior.
Diomedes Præstolor præstolaris cum æ diphthongo/tam datiuo/q̃ accusatiuo iungitur/ Præstolor
Tullius teste Diomede. Tullius in Salustiũ. Quod tibi ad forum præstolarentur. Te Præstolo
Terentius rentius. Quem præstolaris Parmeno? idest expectas. Antiqui etiam præsto/
Nonius lo præstolas dicebant/teste Nonio/Turpilium referente dicentem. Ego præ
Turpilius stolabo illi. Et Liuius in Tereo/ait. Nimis pol ĩprudẽter suis præstolaras.
Liuius Pulchritudo/& pulcritas/ĩ una significatione dici potest/teste Nonio: qui & Cæ Pulchritu
Nonius cilium refert scripsisse. Dii boni/quid ẽ illud pulchritatis? do
Cæcilius Plus/testibus Prisciano/& Seruio super secundum georgicorum/compatiuũ Pulchritas
Priscianus est. At uero Capito/& Gellius libro quinto noctium atticarum/absolutum ẽẽ Plus
Seruius uolunt: nõ compatiuum. Hoc tamẽ pro Prisciano fateor/& Seruio/non aliũ/
Capito de/q̃ ex natura compatiui/plus ablatiuum regere. Huius tñ analogicum com
Gellius paratiuũ protulit Ambrosius in legenda sancte Hagnes/quom dixit. Dũ aũt
Ambrosius a scholis Hagne reuertitur/a præfecti urbis filio adamatur: cuius parẽtes dũ
Probus requisset/cœpit offerre plurima: & pluriora promittere. Vbi ẽt comparati/
Donatus uum gradum superapposuit superlatiuo: quod & fieri potest/testibus Pro/
bo/& Donato in editione secũda: ut maior sum maximo/fortior fortissimo.
Ouidius Vnde Ouidius libro metamor. viiii. ait. Sed quæ cum tibi sit iunctissima/iun/
Donatus ctior esse expetit. Plus facit in nominatiuo plurali/& accusatiuo/neutro qui/
dem genere/plura/& pluria/teste Donato super illud Terentii in Phormio/
ne: multa aduenienti noua (ut fit) compluria: in hæc uerba dicente. Complu/
ria secundum regulam locutus est. Nam hoc complure/& hæc compluria/sic

Cato ueteres: quod nři complura/syllaba minus dicunt. Sic dudum Cato originū.
Cicero Phana nec loco cõpluria. Cicero in Protagora. Confirmãdi genera cõpluria
Gellius credo: quia ueteres hoc plure/nõ hoc plus dicebant. Hæc ille. Gellius aūt li.
præfato refert Capitonē doctissimum uirum/i epistola ad pacuuiū labeonē/
per rationes grãmaticas docuisse/pluria cum i ante a/latinum esse: plura ue/
ro absq; i/barbarum. Nunc aūt de usu & pluria dicimus: & plura.

Prisciãus Præsto præstas cum æ diphthongo/facit in supino præstitum/& præstatū/teste Præsto
Seruius Prisciano: & tam accusatiuo/q̃ ablatiuo iungitur/teste Seruio sup librum pri
Quintiliãus mum æneidos. Quintilianus. Præstat tñ ingenio alius aliū: idest excellit/uel
superat. Præstat item/ significat utile est/ut exponit Marcellus illud Virgilii.
Marcellus libro ænidos tertio: Præstat Trinacrii metas lustrare Pachini: quod Seruius
Seruius interpretatur/melius est. Præstãs ablatiuo iungitur: & nonnunq̃ genitiuo: ut
Virgilius est apud Virgilium li. æneidos. xii. O præstans animi iuuenis.

Pleiades stellæ/septē fuerunt pleiones filiæ: a qua/ēt sic cognominatæ sunt: quæ Pleiades
Plautus & uergiliæ dicuntur. Plautus. Nec uespugo/nec uergiliæ occidũt. Ouidius fa/ Pliades
Ouidius storum quarto. Pleiades incipiunt humeros releuare paternos. Qũãdoq; fit
Propertius tetrasyllaba dictio. Propertius. Non hæc pleiades faciunt: nec aquosus Oriõ.
Statius Nonnunq̃ abiicimus e: & dicimus pliades: ut est ēt apud Statium li. siluasũ. i.
Nec par Aegæas hyemes/pliadumq; niuosum
Sydus/& Oleniis dignum petiisse sub astris.

Seruius Punio punis/& pœnio pœnis cũ œ diphthongo/in uno significato dici potest/ Punio
Seruius teste Seruio sup librum. x. æneidos: quin ēt & punior deponens/testibus eodē Pœnio
Marcellus Seruio sup li. primũ æneidos/& Marcello. Vñ Tullius de officiis: ait. Neq; ad Punior
Tullius eius q punitur aliquē uerbis fatigat/sed ad reipublicæ utilitatē referri.

Pompeius Pestis/& pestilētia/in una significatiõe dici põt: quin & pesestas/auctore Pom/ Pestis
Marcellus peio: necnon & pestilitas/teste Marcello. Lucretius li. vi. Pestilentia
Lucretius Hæc igitur subito clades noua/pestilitasq;. Idem in eodē. Atq; ea uis oīs mor Pesestas
Lucretius borum/pestilitasq;. Pæstũ cum æ diphthongo/opidum est Lucaniæ: de quo Pestilitas
Virgilius meminit Virgilius georgicorum quarto/dicēs. biferiq; rosaria pæsti. Inde fit Pæstum
Ouidius pæstanus pæstana pæstanum. Ouidius li. primo de arte. Caltaq; pæstanas uin Pæstanus
cat odore rosas. Phæstus cum ph/& æ diphthongo/masculini generis/mõs Phæstus
est/siue promõtorium in Creta. Fœminini aũt generis Phæstus/urbs in eo fu
Homerus it/ut ostēdit Homerus in odysseia/& li. iliados. ii. Est & eodem nomine ciuitas
Ptolemæus Estiotorũ in Macedonia/teste Ptolemæo.

Cicero Pressus huius pressus/& hæc pressio/dici põt. Cicero de oratore. Lenitate fau/ Pressus
cis/atq; in ipso uocis præssu/& sono/facile uincat. Pressio

Nonius Proficiscor proficisceris/deponēs est uerbum: sed & proficisco ueteres protule/ Proficiscor
Turpillius re/teste Nonio/Turpilliũ referēte. dicētē. Hortat hoiem/ut q̃pmũ pficisseret. Proficisco

Ouidius Positus huius positus/& hæc positio/dici potest. Ouidius in fastis. Positus
Terra tribus scopulis uastum procurrit in æquor Positio
Trinacris/a positu nomen adepta loci.

Virgilius Protinus cum significat deinceps/uel deinde. Virgilius georgico. iiii. Protinus Protinus
Virgilius aerei mellis cælestia dona Exequar. Protinus/statim. Virgilius li. ænei. iii. Protinam
Donatus Protinus ad regem cursum detorquet Hiarbam: quod & protinam dici põt/ Protenus
Terentius teste Donato: ut est ēt apud Terentium. Protinam me coniiciam i pedes. Pro
Nonius tinus itē significat iugiter/& continue/ut interpretatur Nonius illud Virgilii
li. æneidos. xii. traiecto missa lacerto Protinus hasta seruatq; cruenta tenorē.
Virgilius Protenus cum e/significat porro longe. Virgilius li. æneidos. viii. cornuq; re/
curuo Tartaream intendit uocem: qua protenus omne
Intonuit nemus: & siluæ insonuere profundæ.

Priscianus Polliceor polliceris cum duplicato l/deponens est uerbum: quod tamen Priscia Polliceor
Metellus nus tradit esse commune: qui & inducit Metellum Numidicum in oratiõe q̃ Polliceo
ad populum respondet: ita dicente. Nam ut aliis plærumq; obuementi magi
Ouidius stratus ob metum statuæ polliceantur. passiuum item protulit Ouidius libro
heroidum/quom dixit.
Varro Pollicitis diues quilibet esse potest. Antiqui etiam polliceo pollices dicebãt.

Nonius Vnde Varro referente Nonio/ait. Ne polliceres quod datum eſt.
Palpo palpas/quom regit accuſatiuum/actiuũ eſt uerbum:quom uero datiuũ/ Palpo
Horatius neutrale:quod & deponens acquiſitiuũ cõpitur/dicẽte Horatio ſermone.xi. Palpor
Et cui ſi palpere/recalcitrat undiq; tutus:ideſt aduleris/uel blãdiaris.
Proptius Præſago præſagis cum æ diphthongo/& præſagor deponens/uſurpatur. Pro/ Præſago
Plautus pertius. Venturam melius præſagit nauita noctem. Plautus in bacchidibus. Præſagor
Plus præſagitur mali:ideſt præſipit/uel prædiuinat. Pœnitentia
Pœnitentia cum œ diphthongo/& pœnitudo/in una ſignificatione dici poteſt. Pœnitudo
Nonius Peruicax genitiuo peruicacis/& peruicus peruica peruicum/declinari põt/teſte Peruicax
Accius Nonio/Accium referẽte dicentẽ in armorum iudicio. Sed peruico Aiax aio. Peruicus
Et Plautus in aularia/ait. Quæ quondam periucus totidem addit.
Nonius Pauor/& pauos/in recto declinari poteſt/teſte Nonio. Næuius ĩ Licurgo. Iam Pauor
Næuius ibi nos duplicat aduenientis timos/pauos. Pauos
Nonius Piſcatus huius piſcatus/uel piſcati/quarta/& ſecunda declinatione declinari po/ Piſcatus
Turpillius teſt/teſte Nonio:qui & Turpillium refert ſcripſiſſe ĩ Demetrio. Antheac ſuf
Pomponius flabat aquilo/aut auſter/inopia tum erat piſcati. Et Pomponius ait in piſcato
ribus. Quid habes in ſyrpiculis Caluer omne piſcati genus.
Seruius Porta/auctore Seruio/oĩs uocatur exitus/quo aliquid importari/uel exportari Porta
poteſt. Et format diminutiue portulla/& portella. Portus huius porotus/uel Portula
Turpillius porti/quarta/& ſcd'a declinatiõe ueteres ꝓtulere. Vñ Turpillius referẽte Mar Portella
Marcellus cello/ait in Demetrio. Cũ eſſent circũuẽti uẽtis/ĩcerto itinere/porti ĩdigẽtes. Portus
Porthmeus cum th aſpirato/& eius diphthongo ſcribitur. Neq; ex eo qui ẽ por Porthme9
Vgutio tus/& meo meas/cõponitur/ut cũ Catholico ridiculus ſõniauit Vgutio. Sed
græcũ magis eſt uocabulũ/a πορθμοσ/quod eſt fretũ/deriuatũ. Vñ accuſati
Iuuenalis uum græcũ ꝓtulit Iuuenalis/quom dixit ſatyra.iii. tætrumq; nouicius horret
Porthmea:ideſt portus freti portitorem.
Sergius Pœma huius pœmatis/& hoc pœmatum/declinari poteſt/teſte Sergio in Do Pœma
Aphranius natum:ut eſt apud Aphraniũ/Nonio referẽte/pœmatorum non bonorum. Pœmatum
Nonius Plautus in aſinaria. Nã nec fictum unq̃ eſt/nec pictũ in pœmatis. Horatius in
Plautus epiſtolis. Pœne recens adeo ſanctum eſt uetus omne pœma.
Horatius Pronus/& pronis/ſecunda/& tertia declinatiõe declinari põt/teſte Marcello. Pronus
Marcellus Ouidius. Pronaq; conſpectent aĩalia cætera terram. Terentius in Parmeno/ Pronis
Ouidius ne. Alia trabs pronis in humum/accedens proxime frangit ramos cadentes.
Terentius Eſt aũt pronum in anteriorẽ partẽ flexum/uel inclinatum.
Paſcua in ſingulari numero fœminini generis eſt:ĩ plurali uero/neutri. Inde fit Paſcua
Cato paſcualis paſcuale. Cato tamen (ut Pompeius ræfet) paſcales oues/pro paſ/ Paſcualis
Pompeius cuales dixit. Et Lucillius ait. Paſcalis
Lucillius Paſcali pecore/ac montano hirco/atq; ſoloce.
Pons huius pontis/notam habet ſignificationem. Pontus cum t exili/fœminini Pons
Virgilius generis/inſula eſt:de qua Virgilius. uiroſaq; pontus Pontus
Caſtorea. Maſculini autem generis pontus/id mare appellatur/quod a palu/
de Mæotidis/uſq; in Tenedum protenditur. Neq; ab eo quod eſt ponctum
Vgutio deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Nam pontus prouintia a põ
to rege cognominata eſt. Pontus uero mare a πορτιζω quod ẽ mergo deſcẽ/
dit:uel a πορος qui eſt labor:quia ſit laboribus plenus.
Virgilius Phucus cum c exili ſcribur. Volatile paruum eſt/maius tñ ape. Virgilius. Ignauũ Phucus
phucos pecus a præſepibus arcent. Phucus item/color quidã eſt purpureus.
Vgutio Neq; a Phuco uolatili deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio:ſed a
φυκοσ/quod Græci dicunt.
Prologus/& prologium/in uno ſignificato dici poteſt:ideſt principium/ſeu ꝓ Prologus
Pompeius loquium/ut ſcribit Pompeius. Quidam tamen (ut refert Donatus in Teren/ Prologiũ
Donatus tium) inter prologum/& prologium/hoc diſtare uoluerunt: ꝙ prologus ſit/ Proloquiũ
Pacuius ubi aũt pœta excuſatur/aut fabula cõmendatur. prologiũ autem/ubi tantũ de
argumento deducitur. Pacuuius. Nam me exanimaſti prologo tuo.
Pelicanus cum unico l/& i latino ſcribitur. Neq; ex pelle/& canopus/uel canus Pelicanus
Vgutio cana canum componitur/ut Vgutio/Brito/Mammætractus/Catholicõ/ſom

niarũt. Sed græcum magis est uocabulum: quod illi πέλεκάνος dicunt. Auis est Aegyptia.

Parasceue — Parasceue huius parasceues cũ c exili post s scribitur. Neq; ex paro paras/& cœna/componitur/ut Vgutio/Mãmætractus/Brito/Catholicõ/somniarũt: sed a παρασκευάζω/quod est præparo/descẽdit. Vnde & præparatio iterpretat. (Vgutio)

Panegyris — Panegyris cum y græco in tertia syllaba scribitur. Neq; a pango pangis deriuatur/ut cum Catholico sõniauit Vgutio: sed græca magis est dictio/teste Quintiliano: & apud nos conuentus significat. Alii dicunt esse sollẽnitates/in quibus/& dii/& principes laudari consueuerunt. (Vgutio, Quintiliãus)

Prætor — Prætor cum æ diphthongo scribitur. Neq; a torqueo torques descendit/quasi prætorquens prætor dicatur/ut Vgutio somniauit. Sed a præundo deducitur/ut dicatur prætor/quasi præitor/auctoribus Apuleio/Marcello in dictione cõsulũ/Varrone de lingua latina & li. de uita patrũ. ii. i hæc uerba dicẽte. Prætores dicebant/q; præirẽt populo: cõsules aũt/q; senatui cõsulerent. (Vgutio, Apuleius, Marcellus, Varro)

Phrygia, Phryx, Phrygius — Phrygia cum y græco in prima syllaba scribitur. Prouintia est minoris Asyæ/teste Solino: a qua/hic phryx huius phrygis/masculini tm̃ generis formatur: et si Vgutio/& Catholicon/hic & hæc phryx/declinari præcipiant. Vnde Virgilius de mulieribus phrygiis loquens/ait li. æneidos nono. O uere phrygiæ (neq; enim phryges) ite per alta Dindyma. Nam si phryx (ut isti uolunt) cõmunis esse/generis/non dixisset Virgilius: neq; enim phryges. Ex quo/masculini tm̃ generis esse ostendit. Iuuenalis satyra sexta.
Non phryx/aut Lycius/non a mangone petitus. Phrygia item eadem litteratura/Cecropis filia fuit. Phrygius eadem scriptura/fluuius est/a Caria phryigiam diuidens. (Solinus, Vgutio, Virgilius, Iuuenalis)

Pangæus — Pangæus cum æ diphthongo/in singulari numero masculini generis est: in plurali uero neutri. Statius libro siluarũ p̃mo. illi pangæa resultant:
Ismaraq;: & quondam genialis littora Naxi. Mons est Thraciæ. (Statius)

Phorcys, Phorcyn, Phorcus — Phorcys huius phorcyis cum c exili/& y græco/& phorcyn huius phorcynis/Prisciano teste/declinari potest: quod & per patronimycũ fœmininũ patet/hæc phorcynis huius phorcynidis uel phorcynidos. Lucanus li. nono.
Squalebãt late phorcynidos arua Medusæ. A nr̃is aũt/nõnunq̃ y græcũ in u conuertit: & dr̃ phorcus huius phorci: ut est apud Virgilium li. æneidos. v.
Tritonesq; citi/phorciq; exercitus oĩs. Fuit Neptuni filius/teste Seruio. (Priscianus, Lucanus, Virgilius, Seruius)

Philoctetes — Philoctetes cũ i latino/& unico l/& ct exilibus scribitur: & facit in genitiuo philoctetis uel philoctetæ. Propertius.
Tarda philoctetæ sanauit crura Machaõ. Viri nomẽ fuit/pœantis filii. (Propertius)

Philtrum — Philtrum cum i latino/& t exili scribitur. Neq; ab eo quod est filum deriuatur/ut cum Catholico sõniauit Vgutio. Sed græcum magis est uocabulũ: quod apud nos dici põt amatorium. Nam ueneni genus est/amorem/& ut plurimũ insaniam ingerentis. Vnde Ouidius li. secũdo de arte/ait.
Piltra nocent aĩs: uimq; furoris habẽt. Iuuenalis. hic Thessala uændit Philtra: quibus ualeat mentem uexare mariti. (Vgutio, Ouidius, Iuuenalis)

Phiala, Piala — Phiala cũ i latino scribitur. Nã græci φιαλη scribũt. Neq; ab phyalos/quod cũ y græco scribitur/& uitrũ significat/deducitur/ut Vgutio/Brito/Mammætractus/Catholicon/Gasparinus/uoluerunt: neq; etiam uitreum uas designat: sed teste Polluce/uasa quæq; uini/aut aquæ/Phialæ appellari possunt. Vnde Iuuenalis/phialas uasa aurea uocat satyra. v. Viro tenet phialas/tibi nõ cõmititur aurum: hoc ẽ uasa aurea/quæ Vironi cõmendata sunt. Piala cum p/& i latino/urbs est Serum/teste Ptolemæo. (Vgutio, Pollux, Iuuenalis, Ptolemæus)

Phalãx, Phalanga, Palanga — Phalanx huius phalangis cum unico l/& hæc phalanga/declinari potest. Legio dicitur lingua Macedonum. Sunt tamen/qui phalangem agmen interpretati sunt. Phalanga itẽ/fustis est. Plinius libro. vii. naturalis histõriæ. Prælũ Aphri cõtra Aegyptios fecere fustibus/quos phalangas uocant. At uero Marcellus/Palanga cum p scribi posse ostẽdit/quom ait. Palangæ dicuntur fustes teretes/qui nauibus subiiciuntur ad pellagus/uel quom ad littora subducũtur. Vnde (ut ait) nunc palangarios dicimus/qui aliqd oneris fustibus transuehũt. Varro (Plinius, Marcellus, Varro)

libro de uita patrũ.iiii.Cũ Pœnus in fretum obuiã uenisset nostris/& quosdã cepisset/crudelissime ꝑ palãgis/carinis subiecerat:quo metu debilitaret nrõs.

Phronesium/proprium mulieris nomen/& hæc phronesia/declinari põt. — Phronesiũ

Probus / Priscianus / Donatus — Præscius præscia præscium/cum æ diphthongo/tam accusatiuo q̃ genitiuo iungitur/auctoribus Probo Prisciano/Donato in editione secunda:ut præscius futurorum/uel futura/deius est. — Pronesia / Præscius

Macrobius / Lactantius / Seruius / Ouidius — Palisci cum unico l/& i latino/duo fuerunt fratres:quos Macrobius in saturnalibus/Iouis/& Thaliæ filios fuisse asseuerat.Lactantius uero grãmaticus sup librum.xii.thæbaidos/& Seruius super librũ nonũ æneidos/hos Aetnæ nymphæ filios dixere.Phalisci cum ph/& unico l/& i latino/populi fuerũt Hetrusci:de quibus Ouidius libro fastorum.vi. — Palisci / Phalisci

Adde senem Tatium:Iunonicolasq; phaliscos.

Quintiliãus / Varro / Gellius / Pompeius / Horatius — Petorritũ cum t exili utrobiq;/& duplicato r/& i latino/Gallicum est uocabulũ/testibus Quintiliano/& Varrone:qui ẽt lancem significar̃ dixit.Alii(ut refert Gellius in noctibus atticis)græcã uolunt esse dictionẽ:& uoluere ro tas/significare dicunt:ita ut genus uehiculi sit.Vnde & Pompeius ait.Petoritum/uocabulum Gallicũ est.Alii(ut subdit)Osce putant dictum:quod quasi petorrotũ appellant.Quattuor enim(ut pergit)rotas habet.De quo uehiculi genere/Horatius meminit li.primo sermonum/dicens.atq; caballi Pascẽdi:ducenda petorrita.nunc mihi curto Ire licet mulo.hoc tñ sciendum/q̃ si græcũ(ut rettulit Gellius)uocabulũ est/cum secundo r aspirato petorrhitũ:scribere oportet:qua tamen litteratura scriptum nusq̃ legi. — Petorritũ / Pethorritũ

Cicero — Pigredo/pigritia/pigrities/pigritudo/pigritas/in uno significato dici põt.Cicero li.tertio de re publica.Nuncqd uiri fortitudinis/ipigritatis/patientiæ? — Pigredo / Pigricia

Vgutio / Paulus — Peripsema huius peripsematis cum i latino/& e in penultima syllaba græcũ uocabulum est:quod illi περιψημα scribunt.Neq; a simus sima simum descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit:sed a περιψάω/quod ẽ circũrado/uel circũlimo.Vnde limatura/siue rasura/dici põt.Paulus ad Corithios.Tã q̃ purgamenta huius mũdi facti sumus oĩum peripsema usq; adhuc:ubi & penultima syllaba produci debet. — Pigricies / Pigritudo / Pigritas / Peripsema

Virgilius / Lucanus / Ouidius / Tibullus / Propertius / Ouidius — Proserpina cũ i latino scribitur:& penultimã corripit syllabam.Virgilius libro æneidos.iiii.Nondum illi flauum proserpina uertice crinem Abstulerat.Hæc a græcis περσεφονη dicitur/& περσεφονεια:quo ẽt nomine/a nostris nonnunq̃ appellata est.Lucanus.cælum/matremq; perosa Persephone.Ouidius li.fastorũ quarto.At neq; Persephone digna ẽ prædõe marito.Tibullus.At mihi Persephone nigram denuntiat horam.Propertius. Hæc tua Persephone maneat clæmẽtia:nec tu.Fuit Iouis filia ex sorore Cerere.Nã cũ pluto/teste Ouidio li.metamor.quinto/ex inferis emersisset/ut Trinachriæ fundamẽta cõspiceret/quæ cum Thipheus ingẽtibus uiribus supim positã sibi insulã abiicere conaretur/apiri uisa sunt/& lucem ad inferos usq; demittere/& lustrans illã/proserpinã cõspexisset Aetnæis in cãpis/cũ Cyane nympha/& sirenibus/flores lẽgentẽ/ipsam rapuit:& ad iferos secũ ꝑduxit:ac mr̃imonio sibi copulauit.Hãc postea mater Ceres accẽsis facibus/maximo cũ ululatu perquirẽs/ab Arethusa certior facta est/illã apud inferos degere.Vñ aratra fregit:& cætera ruralia instrumẽta.Et apud Iouem cõquesta/obtinuit eam posse retrahere/si nil apud iferos comedisset.Quæ ascalapho accusante/cõperta est septẽ grana mali punici comedisse.Quapropter ad leniẽdum Cereris dolorem/statuit Iupiter/ut sex anni mẽsibus/cum marito apud inferos/sex cum matre apud superos degeret. — Proserpina / Persephõe / Persephonea

Augustinus / Solinus / Eusebius — Quare Augustinius de ciuitate dei interpretatur/ut Proserpina fæcunditatẽ seminum indicet:& a proserpendo proserpina ipsa dicatur:& filia Cereris:idest terræ.Solinus uero scribit in Sicilia cãpum Aetnæũ esse floridum/& semper uernãtẽ:ubi & demersum foramen aspicitur:per quod/ditem ad raptum proserpinæ exeuntẽ/fama ẽ/hausisse lucẽ.Eusebius aũt libro tẽporum/dixit proserpinã speciosissimã fuisse uirginem/Cereris filiam:& sicani regis uxorem:quam ob famam pulchritudinis singularis/orcus Molosorum rex rapuit:& matrimonio sibi coniunxit.Sed

Varro Varro de lingua latina libro quinto/dixit Proserpinam lunam esse:quæ ut
serpens/modo in dextram/modo in sinistrā/late mouetur:& ipsa luna apud
superos/& inferos/æquis temporum spaciis cōmoratur.
Pelta cum t exili/græcum est uocabulum.Neq; a pello pellis descendit/ ut cū Pelta
Vgutio Catholico Vgutio somniauit.Scutum est breuissimū in modum mediæ iam
Virgilius lunæ/dicente Virgilio libro æneidos primo. Ducit Amazonidum lunatis
agmina peltis Pentesilea furens.
Vgutio Placenta/non uenit a placeo places/ut cum Catholico somniauit Vgutio : sed Placenta
Varro ab accusatiuo græco πλακοῦντα formatur/teste Varrone de lingua latina.
Martialis Martialis.Cum mittis turdum ue mihi/quadrum ue placentæ. Horatius. in
Horatius epistolis.Pane egeo iam mellitis potiore placentis.
Petalum cum t exili/folium uocatur.Petale huius petales cum t exili/insula ē Petalum
Gangetis Indici fluminis.Et utrobiq; ta syllaba corripitur. Petale
Virgilius Phagus huius phagus/uel phagi/quarta/& secunda declinatione declinari po Phagus
Virgilius test.Virgilius in culice.Vmbrosæq; manent phagus:hederæq; ligantis Phaginus
Brachia.Idem in initio bucolicorum.Tityre tu patulæ recubās sub tegmine Phagineus
phagi.Arbor est nota:quæ a Græcis φηγοσ scribitur:a qua/fit pro materiato
phagineus/& phaginus phagina phaginum/ gi syllaba correpta. Virgilius
Virgilius georgicorum tertio.Post ualido nitens sub pondere phaginus axis.Ouidi.
Ouidius li.metamor.viii.erat alueus illic Phagineus dura clauo suspensus ab ansa.Nā
& græci φηγιροσ/& φηγιρεοσ dicunt.
Pyrgus cum y græco scribitur:& alueolū dicitur:hoc est tabula aleatoria : quæ Pyrgus
& aliis nominibus/fritillus/& fimum appellatur.Pyrgi eadē scriptura plu/ Pyrgi
Ptolemæus ralis tantū numeri/oppidum est Tuscorum/teste Ptolemæo:cuius meminit
Virgilius Virgilius/dicens.Et pyrgi ueteres/intempestæq; Grauiscæ. Pyrgi a nostris
turres interpretantur.
Polymnia cū unico l/sequente y græco/tetrasyllaba dictio est.Scribitur & non Polymnia
nunq̄ polyhymnia cum y græco in secunda/& tertia syllaba/aspiratione ta Polyhymnia
Horatius men interposita:& pentasyllaba fit dictio.Horatius oda prima.Euterpe cohi
bet/nec polyhymnia:Vbi/nec polyhy/pes tertius choriambus est/ quatuor
cōstans syllabis/prima/& ultima longis/duabus īter mediis breuibus.Quod
Acron etiam Acron annotauit.Et Ouidius libro fastorū quinto/ait.Dissensere deæ:
Ouidius quarum polyhymnia cœpit.Item & Martialis.Quod nec Melpomene / qđ
Martialis nec polyhymnia cœpit.Nā si apud Horatium/Ouidiū/Martialē/polymnia
tetrasyllaba dictio legeretur/minime staret uersus:cum po syllaba tā apud
Virgilius Græcos/q̄ latinos/correpta sit/ut uidimus in dictione musa. Virgilius de mu
sis.Signat cuncta manu/loquiturq; polymnia gestu.
Probus Percontor percontaris/quando quærere significat/cōe uerbū est/teste Probo. Percontor
Marcellus Sed & perconto percontas ueteres protulerunt/teste Marcello/Næuium in Perconto
Næuius ducente dicentē libro punici belli.ii.Blande/& docte percōtat.
Padua/urbs est Venetiæ:quæ antea pataujum cum t exili/cognominatum est/ Padua
Virgilius dicente Virgilio libro æneidos primo.Hic tū ille urbē pataui/sedemq; loca Patauium
Ptolemæus uit/ꝑ patauii.Est & eodē noīe patauiū/urbs Bithyniæ/ut Ptolemæus ostēdit.
Paropsis cum o in secunda syllaba scribitur:non cū a parapsis/ut ineruditi enū Paropsis
tiāt.Et ex παρα και ὄψον/idest ad cibum/compositum uocabulum ē.Pro
Pollux prie iuris est genus/auctoribus Polluce/& Eustachio:q̄q̄ nonnunq̄ & pro op
Eustachius soniorum repositorio/apud idoneos tā Græcos/q̄ latinos legatur auctores.
Martialis Martialis.Cui portat gaudēs ancilla Paropside rubra Halecē.Neq; a σῖτοσ/
Vgutio paropsis descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit.
Varro Pusus/& pusa/pro puello/& puella/a Varrone ponitur:qui & pusio uocatur. Pusus
Iuuenalis Iuuenalis.Nonne putas melius/ꝙ tecum pusio dormit?Neq; ab eo qui est Pusa
Vgutio pupus deducitur/ut Vgutio somniauit. Pusio
Phocas Pedisequa/uel(ut alii uolunt)pedisecca/a Phoca communis esse generis tradit. Pedisequa
Si cum q pedisequa effertur/a sequor deriuatur:si uero cum c pedisecca/a se/ Pedisecca
co secas.Quod quidem uerbum/etiam pro sequor ponitur/ut in ipsa dictio Pedisequus
ne uidebimus.Sed & masculino genere pedisequus dicitur. Protasis

Donatus — Protaſis cum t exili/ſequente a/dici poteſt propoſitio:ut homo currit. Dona — Protheſis
tus in prologo ſuper Terentium. Protaſis primus actus eſt/initiumq; drama — Proſtheſis
tis. Protheſis cum th aſpirato/ſequente e/dicitur propoſitũ/ſiue præpoſitio: — Proſtaſis
ut eſt a/ab/abs. Proſtheſis cum ſ poſt o ſequente th aſpirato/& e/dici poteſt
additio/ſiue additamentum/uel appoſitio. Proſtaſis cum t exili poſt ſ ſequen
te a/præfatura tranſferri poteſt/ſiue præſidentia.

Accius — Pœniteo pœnites cum œ diphthongo/& pœniteor deponens uſurpatur. Acci — Pœniteo
Hierōymus — us in armorum iudicio. Nunc pœnitebant libenter liberi. Hieronymus in ec/ — Pœniteor
cleſiaſtico cap. xxxii. Fili ſine conſilio nihil facias:& poſt factum non pœnite — Pœnitet
bis. Et Marci cap. primo legitur. Pœnitemini/& credite euangelio. Et in acti
bus apoſtolorum. Pœnitemini igitur/& conuertimini/ut deleantur peccata
Nonius — ueſtra. Habet autem & participium pœnitens/& pœniturus/teſte Nonio/
Accium inducente dicentem. Neq; te/neq; quenq̃/arbitror pœniturum tuæ
Accius — laudis. Pœniteo/regere poteſt poſt ſe accuſatiuum:ut Carthaginenſes pœni/
tuit bellum/quod geſſerunt. Pœnitet in perſonale/regit a parte ante accuſati
Seruius — uum:& a parte poſt/genitiuum. Pœnitet item/pro parum uidetur/ponitur/
Virgilius — teſte Seruio. Virgilius in bucolicis. Nec te pœniteat calamo triuiſſe labellum.
Terentius — Terentius. At enim dices:me quantum hic operis fiat/pœnitet:ideſt parum
mihi uidetur.

Phunus huius phuneris/quom mortem ſignificat/a græco trahitur. Nã φοροσ — Phunus
Vgutio — græcæ/latine cædes/uel mors interpretatur. Quom uero exequias deſignat/ — Funus
latinum eſt funus/a funalibus dictum. Neq; a fune phunus cædes deſcendit/
ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.

Lucanus — Panace huius panaces cum unico n/& hæc panacea/declinari in recto poteſt. — Panace
Columella — Lucanus libro nono. Et panacea potens/& Theſſala centaurea. Columella li. — Panacea
undecimo. Nunc medica panacen lachryma/ſuccoq; ſalubri. Genus eſt hær/
Ariſtopha nes — bæ:quæ a Græcis cum ει diphthongo πάρακεια ſcribitur:quo nomine etiã
Aeſculapii filia uocata fuit/teſte Ariſtophane in pluto.

Vgutio — Prora/græcum eſt uocabulũ:neq; a prior deſcendit/ut cum Catholico Vgutio — Prora
ſomniauit. Pars eſt nauis anterior.

Apuleius — QVæro quæris cũ æ diphthongo ſcribitur/teſte Apuleio:& ex — Quæro
Varro — quæ/& res componitur/auctore Varrone. Nam proprie (ut — Quæſtus
Virgilius — ait) quærere/eſt quæ ſit res aliqua iueſtigare. Et producit quæ — Quæſtio
ſyllabam. Virgilius libro æneidos nono. Luſtrat equo muros: — Quæſo
aditumq; per auia quærit. Et facit in præterito quæſiui:in ſupi — Queror
no quæſitum:& per ſyncopam quæſtum. Inde hæc quæſtio/& hic quæſtus — Queſtus
Plautus — huius quæſtus/uel quæſti/uel more antiquo quæſtuis. Plautus in aularia. Nã — Queſtio
Terentius — hic apud nos nihil eſt quæſti. Terentius in Andria. Nunq̃ animũ quæſti gra/ — Querela
Cato — tia ad malas inducam partes. Cato quæſtuis cauſa/deridebant res ſuas pue/ — Qurrionia
ris. In datiuo plurali/& ablatiuo/quarti ordinis/facit quæſtibus per i. Cum
quæro compoſita/mutant æ diphthongum in i:ut inquiro/perquiro/cõq
Priſcianus — ro/acquiro/requiro/exquiro:quod & exquæro dici poteſt/teſte Priſciano:
Plautus — qui & Plautum refert ita perſcriptum reliquiſſe in aularia. Intra/exquære/ſit
Apuleius — ne ita/ut prædico. A quæro/uenit quæſo quæſis cum æ diphthongo/teſte
Lucretius — Apuleio. Lucretius libro primo. Ni diuum pacem uotis adit/ac prece quæ/
Chariſius — ſit. Et facit in præterito quæſi/in ſupino quæſum/teſte Chariſio:uel ſecundũ
Probus — Probum/quæſiui:in ſupino quæſitum:& ſignificat id quod rogo. Ennius ta
Ennius — men (ut Feſtus refert) quæſere pro quærere poſuit. Queror quereris depo/
Feſtus — nens/abſq; æ diphthongo ſcribitur:& primam corripit ſyllabam. Ouidius
Ouidius — heroidum. Vela queror reditu/uerba carere fide. Et facit in ſupino queſtũ/
a quo/fit hic queſtus huius queſtus. Sed & hæc queſtio pro querela/uel que/
rionia/formari põt. Queſtus facit in datiuo plĩ/& ablatiuo/queſtibus p u.

Virgilius — Qualus cum unico l/genus eſt uaſis uiminei:qui & calathus dicitur. Virgilius. — Qualus
Priſcianus — tunc ſpiſſo uimine qualos/Colaq; prælorum fumoſis deripe tectis. Qualus — Quaſillus
Feſtus — format p̃ diminutionẽ q̃ſillũ/teſte Priſciáo:qn̄ & hic q̃ſillus. Feſtus. Calathos — Quaſillum

Tullius graeci/nos dicimus quasillos. Tullius in Philippicis. Annon inter quasilla pẽ
Tibullus det aurũ? Et corripit qua syllabam/licet qualus illam producat. Tibullus.
Porphyrio Sic tibi cura togæ potior/pressumq; quasillo. Qualus item pro lanificio po
Acron nitur/ut interpretati sunt Porphyrio/& Acron/illud Horatii in tertio carmi
num: tibi qualum Cythereæ puer. Quod quidem uasculum/diminutiue qua
sillum mulieres uocant. Id autem est/in quo/pensa/uel tramá reuoluere solẽt.

Qualis quale relatiuum qualitatis/sequenti substantiuo respondet: sed & non/ Qualis
Horatius nunq̃ antecedenti. Horatius in epodo. Sed incitat me pectus/mammæ pu/
tres/equina quales hubera.

Priscianus Quercus/tam secunda/q̃ quarta declinatione declinari potest/teste Prisciano. Quercus
Cicero Cicero in chorographia. Quercorum rami ad terram iacent. Et format pro Quernus
Virgilius materiato/quernus/& querceus. Virgilius georgicorum primo. Querceus
Porphyrio Sed tamen & quernas glandes. Porphyrio super illud Horatii in secundo Querq̃ra
Seruius carminum/Querceta Gargani laborant/Querceta (inquit) dicuntur a quer
ceis scilicet arboribus. Et Seruius super illud æneidos. vi. At qui umbrata ge
Vgutio runt ciuili tempora quercu/ait. Querceam coroná accipiebát/qui in bello
ciuem seruassent. Neq; a quæro, quæris quercus descendit/ut cũ Catholico
Pompeius Vgutio somniauit: sed a querquera/auctore Pompeio/in hæc uerba dicẽte.
Quercus dicitur/ꝙ id genus arboris/graue sit/& durum: tum etiam in ingen
tem euadat amplitudinem. Querqueram enim (ut subdit) grauẽ/& magná/
Lucillius quidam dici putant. Querquera item/frigida interpretatur/ut est cũ tremo
Vgutio re febris. Lucillius. Iactás me/ut febris querquera. Neq; a queror querquera
Pompeius deducitur: ut cum Catholico somniauit Vgutio: sed a καρκαρα/quod Græci
dicunt/ut idem auctor est Pompeius.

Agrætius Quondam/tria tenet tempora/præteritum/præsens/futurum/testibus Agræ/ Quondam
Seruius tio in Caprum/& Seruio. Virgilius in bucolicis. quondam tua dicere facta/
Virgilius Tempus erit. Instantis autẽ temporis/idẽ etiá Virgilius protulit/quom dixit.
Virgilius Quondam etiam uictis redit in præcordia uirtus. Præteriti uero tpis posuit
Boœtius Boœtius in initio operis de consolatione/quom ait.
Carmina qui quondam studio florente peregi.

Quis uel qui/quæ uel qua/quod uel quid/genitiuo cuius/datiuo cui/uel quoi/ Quis
Quintiliáus teste Quintiliano: quod & protulit Catullus/quom dixit. Furi quoi neq; ser/ Quisq̃
Catullus uus est/neq; arca. Veteres etiam genitiuo cui dicebant/teste Prisciano. Vnde
Priscianus Cicero pro Roscia/ait. Vereor enim cuicuimodi est Rosci/ne ita hunc uide
Cicero ar seruare/ut tibi omnino non pepercerim: hoc est cuiuscunq; modi. Et non
Virgilius nunq̃ monosyllaba dictio est: & quãdoq; disyllaba. Virgi. li. æneidos quinto.
Martialis Cui uix attollens Palinurus lumina fatur. Martialis. Cui portat gaudens an/
Manilius cilla paropside rubra Halecem. Bisyllabá aũt dictionem expressit Manilius/
quom ait li. quarto. Sic erit & sedes fugienda/petendaq; cuiq;: Sic speranda
fides: sic & metuenda pericla. Albinus rerum Romanarum libro primo. Ille
Albinus cui ternis capitolia celsa triumphis Sponte deum patuere/cui freta nulla re
Priscianus postos Abscondere sinus/non tutæ mœnibus urbes. Et notandum ꝙ tá fœ/
Diomedes minino/q̃ masculino genere/quis proferri potest/testibus Prisciano/& Dio
Ennius mede/Ennium referente dicentem. Quis tu es mulier/quæ me insueto núcu/
Plautus pasti nomine? Et Plautus in uitularia/ait. Dic mihi si audes/quis ea est/quá
uis ducere uxorem. Sic etiam quisq̃ fœminino genere protulit Terentius in
Terentius eunucho/dicens. Hunc oculis nostrarũ quisq̃ non uidit/pro quæq̃. Vbi Do/
Donatus natus/quisq̃ (inquit) multis exemplis probatur etiá fœminino genere uete/
Terentius res protulisse. In ablatiuo aũt singulari/facit quo qui/qua qui/quo qui. Te
Virgilius rentius in eunucho. qui cũ parmenone: idest cũ quo. Virgilius libro æneí. xi.
Accá ex æqualibus uná/Qui cũ partiri curas: idest cũ qua. Nominatiuo plu/
Priscianus rali/qui/quæ/qua/quæ: quod antiqui declinabát qui/uel ques/quæ/uł ques/
Pacuuius teste Prisciano/Pacuuiũ inducente dicentem in Medea. Ques sunt isti? Et Ca/
Cato to in originibus/ait. Si ques sũt populi. Genitiuo plurali/quorum quarum
Seruius quorum/uel quium a ques/teste Seruio super librum primum æneidos/da
tiuo/& ablatiuo/quibus/uel quis/producta tamen syllaba/ut scilicet

differat a nominatiuo ſingulari:ubi correpta eſt:ut eſt apud Lucanum libro
Lucanus ſecundo. Pro fata/quis ille/Quis fuit ille dies?Horatius ſermone primo.
Horatius Quis humana ſibi doluit natura negatis/pro quibus.
Caper Quoties cum ſ poſt e/& ſcribi/& efferri debet/teſte Capro de latinitate: Simili Quoties
quoq; modo toties:ſicut decies/centies/millies.
Quies ſubſtantiuũ/fœminini generis/adiectiuũ uero/triũ ẽ generũ/teſte Priſcia Quies
Priſcianus no/in hæc uerba dicente. Inquies/cuius extremã ſyllabã corripi dixit Probus/
genitiuo inquietis declinatur:quod trium factũ eſt generũ:cuius etiã ſimplex/
in uſu trium generũ inuenitur. Hæc ille. Vnde Saluſtius libro hiſtoriarum ſe
Saluſtius cundo/ait. Et in quiete nomine hiſtriones uix ſane Burbuleium appellabat.
Næuius Næuius in carmine belli punici. Ianq; eius mentẽ fortuna fecerat quietẽ. Lyci
Lycinius nius Macer annaliũ primo. Non minimo opere milites quietes uolebãt eſſe.
Priſcianus Quies ſubſtantiuũ/facit in genitiuo quietis/& quiei/teſte Priſciano. Aphra
Aphranius nius in emancipato. Sollicito corde corpus non Potitur nunc quie. Næuius
Næuius in Proteſilao. Complexa ſõno corpora operiuntur:ac ſuaui quie dicantur.
Virgilius Virgilius. nec placidam membris dat cura quietem.
Seruius Quando pro aliquando ponitur:& nonnunq̃ pro ſiquidem/teſte Seruio:ut eſt Quando
Virgilius apud Virgiliũ libro æneí. xi. quando tot ſtragis aceruos Teucro℞ tua dextra Quande
Nonius dedit. Quandoq; pro qm̃ accipitur:ut interpretatur Nonius illud Virgilii:
Feſtus hic tibi fabor enim:qñ hæc tua cura remordet. Feſtus. Quando non ſolũ id
quod quia ſignificat:ſed etiã id quod poſtq̃. Et quõm graui uoce pronuntia
tur/ſignificat quia:& eſt cõiunctio. Quando uero accentu acuto/tunc aduer
bium eſt temporis. Quande etiã pro qñ dicebant antiqui. Hæc ille.
Quiane/& quianã/hoc diſtant:ꝙ quiane reuera ſignificat/teſte Seruio:ut ẽ apd Quiane
Seruius Virgiliũ libro ænei. quarto:quiane auxilio iuuat ante leuatos. Quianã uero/ Quianam
Virgilius cur/uel quare ſignificat/auctoribus Seruio/& Feſto. Et eſt una particula:ſicut
Seruius & quiane. Virgilius libro ænei. v. Heu qanã tãti cinxerũt æthera nimbi.
Feſtus Quatenus cũ e/ſignificat qua fine:ſicut hactenus hac fine/auctore Feſto:qđ anti Quatenus
Virgilius qui(ut pergit)quatenos dicebant. Quatenus item/ſignificat quouſq;:ut iter/ Quatenos
Feſtus pretatus eſt Seruius illud Ciceronis in Lælio:eſt enim quatenus amiciciæ da Quatinus
Seruius ri uenia poſſit. Quatinus per i/ſignificat quia:ut eſt apud Iuuenalẽ. Quatinus
Iuuenalis hic non ſunt & uænales elephanti:ideſt quia. Acron ſup illud Horatii in ter/
Acron tio carminũ/clarus poſt genitis quatenus/quatenus(iquit)q̃diu ſignificat. Nã
quatenus aduerbiũ eſt interdum tpis:interdũ loci. Quatinus uero/cõiunctio
tantum eſt. Hæc ille.
Iuuenalis Quadrans/genus eſt ponderis:quadra uero/menſa quadrata. Iuuenalis. Vt bo Quadrans
Virgilius na ſũma putes aliena uiuere quadra. Virgilius li. æneidos. vii. Patulis nec par Quadra
Martialis cere quadris. Martialis. Cũ mittis turdũue mihi/quadramue placentæ.
Quiris huius quiritis cũ i latino/ſingulari numero declinatur:etſi pluralis tantũ Quiris
Donatus numeri Donatus eſſe tradiderit. Iuuenalis. tñ una plebe quiritẽ Facundũ inue Quirites
Iuuenalis nies. Perſius ſatyra ſexta. Heu ſteriles ueri/quibus una quiritem Vertigo fa/ Quiritis
Perſius cit. Lucanus libro ſeptimo. Hirtã membra ſuper Romani more quiritis
Lucanus Induxiſſe togam. Horatius in epiſtolis. Ludicra/& plauſus/& amici dona q/
Horatius ritis. Ouidius. An ſi pulſaſſem minimũ de plebe quiritem. Poteſt etiam decli
Ouidius nari in recto hic quirites/auctoribus Petronio/& Sergio in Donatum:quin
Petronius etiam hic & hæc quiritis/teſte Seruio ſuper librũ quartũ æneidos. Et facit in
Sergius genitiuo plurali/quiritiũ:& per ſyncopam quiritũ/teſte Priſciano. Horatius
Seruius oda prima. Hunc ſi nobilium turba quiritium. Varus. Vændidit hic Latium
Priſcianus populis:agroſq; quiritum Eripuit.
Horatius Queo quis quit/& queor/ueteres protulerunt/teſte Diomede/Accium inducẽ Queo
Varus te dicentem. Vnde omnia perdiſci/ac percipi queũtur. Et Lucretius libro pri Queor
Diomedes mo/ait. Dum ueniant aliæ/ac ſuppleri ſumma queatur.
Accius Quinquatria dicebantur feſta/quibus fiebant qnq; diebus ſacra Palladi(ut Oui/ Quĩquatria
Lucretius dius docet)ita appellata:quoniam quinq; diebus poſt idus celebrabantur.
Ouidius Dies enim poſt idus ater erat. Inde quinquatria/quaſi qnq; ab atro die. Oui
dius ĩ faſtis. li. iii. Vna dies media eſt:& fiũt ſacra Mineruæ. Noia quæ a iũctis

	quinq; diebus habent. Sanguine prima uacat: nec fas concurrere ferro:	
	Causa q͂ est illa nata Minerua die. Altera/tresq;/sup strata celebrãtur arena:	
	Ensibus exertis bellica læta dea est. Et tam secũda/q̃ tertia declinatione/plu	
Macrobius	rali tantũ numero substantiue declinatur/sicut & cætera noĩa festorũ/aucto	
Iuuenalis	re Macrobio. Iuuenalis satyra. x. Incipit optare: & totis quinquatribns optat.	
Cicero	Cicero in epl'is. Ita tumultuosæ cõciones/ita molestæ qnquatriis afferebãt.	
Sylius	Quadrupes/& quadripedás/dici põt. Sylius li. iiii. collisaq; quadrupedantũ	Quadrupes
Virgilius	pectoribus/toto uoluuntur corpora campo. Et Virgilius li. æneidos. xi. per	Quadrupe/
	fractaq; quadrupedantum Pectora pectoribus rumpunt.	dans
Diomedes	R Adix/tam masculini/q̃ fœminini generis est/testibus Diome/	Radix
Donatus	de/& Donato in editione secunda: & in obliquis di syllabã ꝓ/	
Ouidius	ducit. Ouidi. li. meta. xiiii. Moly uocãt supi/nigra radice tenet.	
Caper	Ræte neutro/& rætis masculino/& fœminino genere/declĩa	Ræte
Probus	ri põt/testibus Capro/& Probo: sed & hæc rætia/teste Priscia	Rætis
Priscianus	no. Plautus in rudente. Non uides proferre me uuidũ rætem sine squamoso	Rætia
Plautus	pecu? Idem iterũ in rudente. Nam tũc & operã ludos facit/& rætiã/ut tempe	Rætiolum
Plautus	stas est. A neutro/fit rætiolũ/& ræticulũ: a fœminino/ræticula: a rætia/rætia	Ræticulũ
Psalmogra	culũ: ut est apud Psalmographũ. Cadent in rætiaculũ eoꝝ peccatores. Et (ut	Ræticula
phus	Apuleio placet) cũ æ diphthõgo annotatur.	Rætiaculũ
Apuleius	Rallum cũ duplicato l/nouacula dicitur. Ralla eadẽ scriptura/genus est uestis/	Rallum
Marcellus	a raritate dicta/auctore Marcello.	Ralla
Diomedes	Rana format ꝑ diminutionẽ ranũculus/testibus Diomede/Donato: Prisciano:	Rana
Donatus	uel secũdũ Vgutionẽ/ranula: uel (ut Gasparinus tradit) ranella.	Ranũculus
Priscianus	Ricinus cũ i latino utrobiq;/& hoc riciniũ/declinari põt/Seruius. Ricinus/ge/	Ranula
Vgutio	nus est uestis muliebris. Varro de lingua latina. A reiiciendo riciniũ dictũ est.	Ranella
Gasparinus	Festus. Riciniũ/omne est uestimẽtũ quadratũ. Est etiã ricinus genus cucume	Ricinus
Seruius	ris: & genus uermis/qui exitũ non habet. Ricina/insula quædam est, Iberniæ	Ricinium
Varro	supiacens/teste Ptolemæo. Rica cũ i latino/& c exili/uestimentũ est quadra	Ricina
Festus	tum/fimbriatũ/purpureũ: quo flamines pro palliolo utebãtur/teste Festo: &	Rica
Ptolemæus	a ritu dicta est/auctore Varrone de lingua latina. Alii dicũt/q͂ ex lana fiat suc	Ricula
Festus	cida alba: & cæruleo colore inficiatur. Et format diminutiue ricula.	
Varro	Regilla cũ duplicato l/fœminino genere declinatur/teste Marcello: quã & re/	Regilla
Marcellus	gillũ neutro declinari posse tradit Vgutio. Genus est uestis.	Regillũ
Vgutio	Rhegyum cũ aspiratiõe post r/& y græco/a Tortellio scribi præcipitur. Ciui/	Rhegyũ
Tortellius	tas est Calabriæ/seu Brutiorũ/teste Liuio libro. iiii. de secũdo bello punico.	Regyni
Liuius	Est aũt in eo loco/quo Italia a Sicilia dirupta est. Vnde & a ῥηγνύω/quod est	Regiũ
Festus	dirumpo/nomen assumpsit. Quare Festus/dixit esse municipiũ in freto Sicu	Regienses
Vgutio	lo. Neq; a rege cognominatũ est/ut cũ Catholico Vgutio sõniauit. Et ab hoc	Regiã
Ptolemæus	Rhegyo/Rhegyni dicti sunt. Regiũ absq; aspiratione post r/& cũ i latino/	
Ptolemæus	urbs est Galliæ cisalpinæ/a rege denominatũ: a quo/Regienses uocitati sũt.	
Serenus	Regia/urbs est Syriæ/teste Ptolemæo. Sunt & eodẽ noĩe uocatæ duæ urbes	
	mediterraneæ Iberniæ Britãnicæ/ut idẽ Ptolemæus ostendit.	
	Rhaphanus cũ aspiratiõe post r/fœminino genere/& rhaphanũ neutro/declĩa	Rhaphanꝰ
Plinius	ri põt. Serenus rhaphanus uel cocta iuuabit. Plinius li. xx. naturalis historiæ.	Rhaphanũ
	Rhaphanũ & siluestre diximus esse laudatissimũ in Arcadia. Genus est radi/	
Serapion	cis: qd' etiam masculino genere Serapion protulit.	
Lucanus	Rigeo riges secũdæ/& rigo rigas primæ cõiugationis/utrũq; uerbũ notã hẽt	Rigeo
Ouidius	significationẽ: & utrobiq; ri syllaba corripitur. Lucanus libro nono.	Rigo
Boœtius	Aphrica Cyrenis etiã tũc bruma rigebat. Ouidius libro metamor. quinto.	
Lucanus	Dextera diriguit: nec citra mota/nec ultra est. Boœtius. Et ueris elegi fletibus	
Seruius	ora rigant. Lucanus li. vi. Irrigat Amphrysos famulantis pascua phœbi.	
Persius	Ramus/& hoc ramale/dici põt/teste Seruio sup quartũ georgicoꝝ. Persius.	Ramus
Ouidius	Vt ramale uetus. Ouidi. li. meta. viii. Multifidasq; faces/ramaliaq; arida tecto.	Ramale
Phocas	Rastrum neutro genere/& raster masculino/teste Phoca/declinari põt. Vnde	Rastrum
Seruius	plurali numero rastros dicimus/& rastra. Seruius. Rastra/q͂ terram radant	Raster

	appellantur. Rastrũ format diminutiue/rastellũ: raster ãt rastellus. Varro de	Rastellum
Varro	lingua latina. Quo abrasu rastelli dicti sunt.	Rastellus
	Rudio rudis quarta/& rudo rudis tertia cõiugatione/declinari põt. Sed rudio	Rudio
Ouidius	ru syllabã corripit: rudo uero/indifferentẽ habet. Ouidius li. metamor. viii.	Rudo
Virgilius	Hortaturq; sequi: dãnosaq; erudit artes. Virgilius li. æneí. vii. Vincla recusãtũ	
Persius	& sera sub nocte rudẽtũ. Persius. Findor/ut Archadiæ pecuaria rudeř credas.	
	Ruder/& rudus/in recto/genitiuo ruderis declinatur: sicut pondus huius pon/	Ruder
Lucillius	deris. Lucillius satyrarũ secũdo. Et iacendũ huc aggerem/& id genus rudus.	Rudus
Festus	Rudus/uel (ut scribit Festus) raudus/res rudis/& imperfecta dicitur. Homo	Raudus
	quoq; imperitus/rudis appellatur. Hoc Raude/uilla quædã est agri Medio/	Rudis
Ptolemæus	lanensis in Insubria. Rauda/urbs est in Hispania/teste Ptolemæo. Rudus fœ	Raude
Seruius	minini generis/ea uirga uocabatur/qua donati gladiatores a gladiatura cessa	Rauda
Iuuenalis	bant/teste Seruio. Iuuenalis satyra quinta. Accepta rude cœpisset Vegẽto ui/	Rudis
Caper	deri. Rudens/tam fœminini/q̃ masculini generis est/testibus Capro/& Pro/	Rudens
Probus	bo. Restis est nautica. Catullus. Candidaq; intorti sustollant uela rudẽtes. Ru	Ruda
Catullus	da/urbs est Drãgianæ prouinciæ/teste Ptolemæo. Rudiæ pluralis tantũ nu	Rudiæ
Ptolemæus	meri/urbs est Sallentinorũ/teste Ptolemæo: de qua Sylius libro. xii. Miserũt	
Ptolemæus	Calabri: Rudiæ genuere uetustæ.	
Sylius	Rapa fœminino/& rapũ neutro genere/declinari põt. Plinius li. xx. naturalis	Rapa
Plinius	historiæ. Siluestre rapũ in aruis maxie nascitur fruticosũ. Serenus. Crudaq;	Rapum
Serenus	dulcacido miscebis rapa liquore. Martialis. Hæc tibi brumali gaudentia fri/	Rapulum
Martialis	gore rapa/Quæ damus. Et format per diminutionẽ rapulũ. Horatius sermo	Rapula
Horatius	ne. xvii. Captus (ut aiebat) cœnæ pater acria circum Rapula. Idẽ sermone. xii.	
Horatius	quom rapula plenus Atq; acidas mauult inulas. Vgutio format ẽt a fœmini	
Vgutio	no rapa diminutiue hæc rapula.	
	Rhodopis huius rhodopidis uel Rhodopoidos/cũ aspiratione post r scribit.	Rhodopis
Herodotus	Propriũ fuit meretricis nom̃/teste Herodoto li. historiarũ. ii. quæ a Plinio/&	Rhodope
Plinius	Strabone li. ultimo/Rhodope uocatur. Alia eiusdem nois Rhodope/fuit	
Strabo	Thracũ regina. Rhodope item/mons est Thraciæ/teste Floro libro historia	
Florus	rum tertio/a Rhodope regina ibi sepulta/sic cognominata. Quẽ montẽ So	
Solinus	linus dixit esse Mygdoniæ. Et utrunq; esse põt: qa conterminæ regiones sunt.	
Virgilius	Et corripit do syllabã. Virgilius. Quaq; redit mediũ Rhodope porrecta sub	
	axem/Illic clausa tenent stabulis armenta.	
Põponius	Rhodos huius Rhodi cũ aspiratione post r scribitur. Insula est Lyciæ/teste Põ	Rhodos
Lucanus	ponio Mela li. ii. & eiusdẽ nominis urbs in ea: de qua Lucanus li. viii. claráq;	Rhoda
Ptolemæus	relinquit. Sole Rhodon. Rhoda/urbs est Indigetũ/teste Ptolemæo. Rhodi	Rhodius
Homerus	us fluuius fuit Troianus/teste Homero libro iliados. xii. Rhodia urbs est Ly	Rhodia
Ptolemæus	ciæ circa montẽ Massicitẽ/teste Ptolemæo. Rhodia itẽ/Oceani/& Tethyos fi	
Hesiodus	lia fuit/teste Hesiodo in theogonia.	
	Rhien cum aspiratione post r/& i latino/apud Græcos scribitur: qui a nostris	Rhien
Varro	absq; aspiratione/ren uocatur. Nam teste Varrone/latinũ est uocabulũ/a riuo	Ren
Festus	dictũ. Antiqui rhienes appellabant nephrundines/ut auctor est Festus. Plau/	
Plautus	tus. Glaber erat tanq̃ rhien.	
Nonius	Raptor a raptu supino/& rapinator a rapina/in uno significato/dici põt/teste	Raptor
Lucillius	Nonio. Lucillius li. ii. Homo impudicus/& ĩpune est rapinator. Varro ĩ Mar	Rapinator
Varro	co. In inuidiam ueniant in hoc ipso rapinatores.	
Virgilius	Rhenus cũ aspiratione post r/& hoc Rhenũ/declinari põt. Virgilius li. æneí.	Rhenus
Horatius	viii. Extremiq; hominũ Morini/Rhenusq; bicornis. Horatius in arte poetica.	Rhenum
	Aut flumen Rhenũ/aut pluuius describitur arcus. Fluuius est Galliæ. Est &	Rheno
	eodem noie fluuius in Italia/non longe a Bononiensi urbe fluens/dicẽte Sy	Rhena
Sylius	lio libro. viii. paruiq; Bononia Rheni. Hic Rheno/genus est uestis ex pelli/	
Salustius	bus/auctoribus Salustio in historiis/& Seruio super tertiũ georgicorũ/græ	
Seruius	cum (ut puto) uocabulũ. Nam ῥιπος pellis interpretatur. Rhena/insula quæ	
Ptolemæus	dam est iuxta Atticã/non longe a Cycladibus/teste Ptolemæo.	
	Ritus huius ritus/& rites huius ritis/declinari potest: sicut impetus/& impes:	Ritus
Statius	ut in ipsa dictione uidimus. Statius libro thæbaidos. xi.	Rites

Hei mihi primiciis ararum/& rite nefasto

Pompeius Libatus. Dicitur aūt ritus/auctore Pompeo/mos/uel cōsuetudo. Rite uero aduerbium/bene/uel recte significat.

Priscianus Rus/habet plurali numero rura/& ruribus. Priscianus in perihegesi. Europes/Asiæ disiungens ruribus arua. Inde fit ruro ruras uerbū/pro eo quod ē rusticor/teste Nonio. Plautus in captiuis. Dum rurant hoies. Sed & ruror deponens Varro protulit/quom dixit. Dum in agro studiosius ruror/aspicio Triptolemū sculponeatū/bigas sequi cornutas. Nonius Plautus Varro Rus Ruro Ruror Rusticor

Pompeius Varro Nonius Seruius Virgilius Rumo rumas dixerūt antiqui/teste Pompeio: quod nunc rumino dicitur/& ruminor deponens. Varro in tanaquile. Non modo absens de te sæpius cogitabit: sed etiā ruminabitur humanitatem: idest in memoriā reuocabit/interprete Nonio. Proprie tū ruminare/teste Seruio/est remouere/& denuo consumere. Virgilius in bucolicis. Ilice sub nigra pallentes ruminat hærbas. Rumo Rumino Ruminor

Pōpeius Rumen huius ruminis/ea colli pars est/qua æsca deuoratur/teste Pompeio. Rumen

Nonius Hæc ruma/apud ueteres mamma uocabatur/teste Nonio. Ruma

Probus Serenus Iuuenalis Horatius Virgilius Rubus/masculini generis arbuscula est: quæ tū a Probo/fœminini generis traditur: cuius fructus/fœminini etiam generis est/dicente Sereno. Manditur apta rubus gingiuis/& bona labris. Rubetū/locus ruborū est. Hæc rubeta/genus est ranæ uenenosum. Iuuenalis satyra prima. Porrectura uiro miscet sitiente rubetā. Rubi/pluralis tantū numeri/oppidū est Italiæ: de quo Horatius sermone quinto. Inde rubos fessi peruenimus/utpote longum Carpentes iter. Inde fit Rubius rubia rubiū. Virgilius. Nunc facilis Rubia cōtexitur fiscina uirga. Ruber rubra rubrū/& rubeus/declinari pōt. Rubus Ruberum Rubeta Rubi Rubius Ruber Rubeus

Refuga/cōis generis est: & is dicitur/qui aliorū dominium refugit. Refuga

Rogo rogas uerbū/uaria compositione/diuersa detinet significata. Vnde uersus. Si rogat addideris con/congregat: e dat: i infert: De minuit: sub substituit: pro protrahit: inter Quærit: præ superat: ab destruit: atq; superbit. Rogo

Sylius Rauenna/urbs est Italiæ padulosa/dicente Sylio libro octauo. Lenta paludosæ proscindunt stagna Rauennæ. Inde hic & hæc Rauennas/uel Rauēnatis. Vnde in legenda sancti Leonis papæ legitur. Restituta est ecclesia Rauennatis sub ordinatione sedis apostolicæ. Rauenna Rauennas Rauēnatis

Marcellus Virgilius Varro Rursus/& rursum/dici pōt: & significat iterū: & nōnunq̄ pro retro ponitur/teste Marcello. Virgilius georgicorū tertio. Rursum cura patrū cadere: idest retro. Varro in ādabatis. Mortales multi/rursus/ac prsus meant: hoc ē retro. Rursus Rursum

Priscianus Reminiscor reminisceris/deponēs est uerbū: sed & reminisco ueteres protulerunt/teste Prisciano. Et tam gtō/q̄ ablatiuo/iungi pōt. Reminiscor Reminisco

Probus Hierōymus Priscianus Marcellus Claudius Recordor recordaris/deponens est uerbum: quod tū Probus tradit esse cōe. Vnde & passiuū ptulit Hierōymus ī Hezechiele cap. xviii. dicēs. Oēs iusticiæ eius quas fecerat/non recordabūtur. Antiqui etiā recordo dixerūt/testibus Prisciano/& Marcello: qui & Claudiū Quadrigariū refert scripsisse: eū recordauit. Et tam cū gtō/q̄ cum ablatiuo/construi potest. Recordor Recordo

Apuleius Rhætorica huius rhætoricæ/cū aspiratione post r/& æ diphthongo (ut Apuleio placet/ea scilicet ratione/quā in dictione syncerus docebimus) & t/& c exilibus/& more græco rhætorice huius rhætorices/declinari pōt. Rhætorica Rhætorice

Manilius Respondeo respondes secūda/& respondo respondis tertia coniugatione declinari potest. Manilius libro quinto. Sic ēt magno quædā respōdere mūdo. Respōdeo Respondo

Solinus Pausanias Isidorus Martialis Rhinoceros huius rhinocerotis cū aspiratione post r/& i latino/& c exili scribitur. Animal est/unicū in nare cornu habēs/& repandū/teste Solino. At uero Pausanias/duo habere cornua affirmat: alterū quidē insigni magnitudine/ex naribus extans: alterū qd' supius erūpit exiguū/sed ualidissimū. Isidorus autem libro etymologiarum. xii. declinat in recto hic rhinoceron genitiuo rhinocerontis. Ponitur nonnunq̄ rhinoceros pro quodam uase/oleum guttam fundente lauantibus se in balneis/ut est apud Martialem. Gestauit fronte modo me iuuencus: Verū rhinocerota me putabis pleno gutto. Rhiōceros Rhinoceron

Re si componitur cum uerbo in initio uocalem habente/uel aspiratum principium/d littera ut plurimū interponitur: ut redeo/redandruo/quod idē Re

significat:redābulo/reduno/redamo/redintegro/redimo/redoleo/redūdo/
Ouidius redigo/redarguo/redardeo. Ouidius de remedio. Flamma redardescit/quæ modo nulla fuit. Redhibeo/redhostio/gratias refero/etiā d recipiūt. Interponitur etiā d in his uerbis/indigeo/indulgeo/prodeo/prodest/pdigo/reddo/redduco:etsi cum unico d reduco scribi possit:ut sup regulā/Reiicio/refert/libro ultimo clarius edocebimus.

Refragor refragaris/deponēs est uerbū:quod antiqui etiā refrago protulerūt/ Refragor
Marcellus teste Marcello. Vnde Sisenna libro historiarū.xxii.ait. Multi populi pluri/ Refrago
Sisenna mæ cōcionis/dictaturam oībus animis/& studiis refragauere:idest dictaturæ suffragati sunt. Refragari itē/resistere significat.

Plautus Reddo reddis cū duplicato d/facit in futuro indicatiui modi reddā/& reddibo. Reddo
Plautus in menæchinis. Saluū tibi ita ut mihi dedisti/reddibo.

Repages/& repagulū/in uno significato dici/pōt. Neq; a repando repādis deri Repages
Vgutio uatur/ut sōniauit Vgutio:sed repago/auctore Pompeio/in hæc uerba dicē Repagulū
Pompeius te. Repagula sunt/quæ patefaciendi gratia/ita figūtur/ut econtrario oppa
Ouidius gantur. Hæc & repages dicūtur. Hæc ille. Obices ergo appellari possunt. Ouidius li. metar. v. Raptaq; de dextro robusta repagula posti Ossibus illisit.

Tullius Reuertor reuerteris deponēs est uerbū. Sed & reuerto neutrale usurpatur. Tul Reuertor
lius libro officiorū secūdo. Factus est alter eius sistendi uas:ut si ille nō reuer Reuerto
tisset/moriendum esset ipsi.

Horatius Regno regnas datiuo iungitur:& nōnunq̄ genitiuo:ut est apud Horatiū in ter/ Regno
tio carminū. Et qua paup aquæ Daunus agrestiū regnauit populorum/pro agrestibus populis.

Probus Rates per e scribi/teste Probo/& efferri debet. Cōperitur tñ & ratis per i:& q Rates
Statius dem frequentius/q̄ rates. Vnde Statius libro thæbaidos.xii.ait. decepit falso Ratis
Lucanus ratis Aegea uelo. Lucanus libro quinto. Erigit:atq; omni surgit ratis ardua
Valerius uento. Valerius Flaccus li. primo. Iam placidis ratis extat aquis:quā gurgite ab imo. Nam si rates dixissent/uersus stare non posset.

Reditus pro regressu/cū unico d scribitur:& pro prouentu:cū in utroq; signi/ Reditus
Ouidius ficato primam syl'abā corripiat. Ouidius heroidum. Vela queror reditu/uer
Ouidius ba carere fide. Idē libro secūdo de ponto. At reditus iam quisq; suos amat:&
Ouidius sibi quid sit Vtile/sollicitis supputat articulis. Idem libro de amore. Turpe tori reditu census augere paternos. Dicitur aūt pro prouentu reditus/eo φ
Gasparinus singulis annis redeat. Neq; a reddo reddis descendit/ut Gasparinus tradit.

Diōedes Rideo rides secunda/& rido ridis tertia coniugatiōe declinari pōt/teste Dio Rideo
Brutus mede/Brutū inducēte dicentē de patientia. Irridunt horū lachrymas. Rido

Marcellus Rixor rixaris deponēs est uerbū:quod & rixo ueteres protulere/teste Marcel/ Rixor
Varro lo:qui & Varronem refert dixisse. Vigilant/clamāt/calent/rixant. Rixo

Ruo ruis facit in supino ruitū/& rutū:cū quo composita omnia/præterq̄ diru Ruo
Priscianus tus/ru syllabā corripiūt/teste Prisciano tractatu de participio circa finē/nulla tamen ratione/nullius hàc in parte poetæ auctoritate munito. Cui nos cō tradicētes/ru syllabā/sicut in cæteris/sic & in hoc cōposito dirutus/correptā
Propertius esse/auctoritatibus cōprobamus. Propertius. Castraq; pelusi Romano sur/
Propertius ruta ferro. Idem. Et phœbi/& Priami diruta membra senis. Iuuenalis. Atq;
Iuuenalis uetus Thæbe centū iacet obruta portis. Idem. Vtq; lacus superant/ubi q̄q̄ di
Iuuenalis ruta seruant Ignem Troianū. Virgilius libro æneidos.x. Intulerat torrens/
Virgilius arbustaq; diruta ripis. Idem libro æneidos.xi. Nec mihi cū Teucris ullū post
Virgilius diruta bellū Mœnia. Sylius libro primo. Surgebat cumulo certantū proru/
Sylius tus agger. Lucanus libro tertio. In mediū mors omnis abit:perit obruta uir
Lucanus tus. Ouidius heroidū. Diruta sunt aliis:uni mihi pergama restant. Ruo apud
Ouidius Noniū plura retinet signaficata/hoc nihilominus in loco explicanda. Ruerē
Nonius (inquit Nonius)cadere significat. Virgilius li. æneidos.ii. ruit alto a culmine
Virgilius Troia. Ruere/diuidere. Virgilius libro æneidos primo. spumas salis ære rue
Virgilius bant. Ruere/decipi. Tullius libro officiorū quarto. Si hoc non est turpe pa
Tullius ti ruere/& per fallaciā/uenditorē in maximā fraudem incurrere. Ruere/effū
Virgilius di. Virgilius li. æneidos.vi. Vnde ruunt totidē uoces responsa Sibyllæ. Idem

Virgilius georgicorum tertio.ruit arduus æther.Ruere/sine cautella irruere.Virgilius
Virgilius li.æneidos.x.Quo moriture ruis/maioraq; uiribus audes?Ruere/eruere/le
Virgilius uare.Virgilius libro æneidos.xi.cofusa ruebant Ossa focis.Idem libro ænei/
Virgilius dos secundo.totumq; ascedibus imis.Vna eurusq;/notusq; ruunt.Ruere/diru
Virgilius ere/complanare.Virgilius georgicorū primo.
Quid dicam iacto qui semine cōminus arua Insequitur/cumulosq; ruit male
Terētius pinguis arenæ?Terentius in adelphis. Cito ruerem/agerem/raperē.Ruere/
Virgilius erigere/extollere.Virgilius libro ænidos secundo.& ruit atram
Virgilius Ad cælum picea crassus caligine nubem.Idem in eodem.
Vertitur interea cælum:& ruit oceano nox.

Pompeius Redeo redis/& redino redinis/i uno significato dici pōt auctore Pompeio. Redeo
Priscianus Requies facit in genitiuo reqei/& reqetis/teste Prisciano.Virgilius li.ænei.iiii. Redinó
Virgilius Tempus inane peto:requiem/spaciumq; furori.Cicero indialogo de sene/ Requies
Cicero ctute.Vt meæ senectutis requietem/oblectamentaq; noscatis.

Pompeius Ructo ructas dicendum tradit Pompeius:non ructor deponens.Sed & ructor Ructo
Horatius usurpatur.Vnde Horatius in ate pœtica/ait. Ructor
Donatus Hic dum sublimes uersus ructatur/& errat.

Nonius Reperio reperis facit in futuro indicatiui modi/reperiam/& reperibo/testibus Reperio
Seruius Donato/Nonio/Seruio/Probo.Cæcilius.Mæe morti remedium reperibit
Probus nemo/Plautus in epidico.Igitur aliqua res reperibitur.

Cæcilius Ringo ringis/& ringor deponens/dici potest.Terentius in Phormione. Cum Ringó
Plautus ille & cura/& sumptu absumitur/dum tibi sit quod placet/ille ringitur:tu ri/ Ringor
Terētius des.Est autem ringere/teste Seruio/os extendere/indignari/irasci/murmura Rictus
Seruius re.Ab huius uerbi supino rictu/fit hic rictus huius rictus/& hoc rictum/teste Rictum
Acron Acrone super illud Horatii sermone.x.Ergo non satis est risu diducere rictū.
Lucretius Vnde & Lucretius li.v.inquit.molosum Mollia ricta premunt duros nudan/
Ouidius tia dentes.Ouidius li.metamor.vi.Ipsaq; dilatant patulos conuitia rictus.

Nestotis Dionysii Nouariensis [illegible] feliciter incipit

Asconios SAccus cum gemino c(nam græci σάκκωσ)format per diminu Saccus
Vgutio tionem sacculus/& sacellus/teste Asconio.neq; ab eo quod ē Sacculus
sagum descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Sacel/ Saccellus
lum prima correpta syllaba/locus sacer dicit' per diminutionē. Sacellum
Priscianus Sagax tertiæ declinationis triū generū teste Prisciano: & saga Sagax
Statius primæ hoc distant q; sagax p̄mā syllabā corripit.Saga produ/ Sagum
Horatius cit.Statius syluarum li.iii.uigilis te animi/atq; sagacis Exitus euoluit.Horati/ Sagulum
Pompeius us in epistolis.Somnia/terrores magicos/miracula/sagas/scilicet rides.Saga/ Saga
Marcellus mulier dicitur perita sacrorum/ut scribit pompeius.Saga item uocatur fœmi
Martialis na/ad libidinē uirorum indagatrix/teste Marcello.Et producit sa syllabam.
Iuuenalis Martialis.Exorat noctes dum mihi saga tuas.Sagum/uestimentū erat milita
Virgilius re:cuius diminutiuū est sagulū/p̄ma correpta syllaba.Iuuenalis.An saga uæn
denti nubat caupone relicto.Virgi.li.ænei.viii.Virgatis lucēt sagulis.

Iuuenalis Sagina/aruina/uel pingue/fœminini generis/mediam ꝑducit syllabā.Iuuena/ Sagina
Arator lis satyra.iiii.Ista dies properā stomachū laxare saginis. Arator. Saginum
Vgutio Nam quid corporeæ prosunt alimenta saginæ?Quod Vgutio etiā saginū de Saginatus
clinari neutro genere præcipit.Inde saginatus saginata saginatum:cuius qui/ Sagena
Calphurni9 dem secundā syllabā Calphurnius corripuit/quom ait egloga.iiii.Vt quoq; Sagana
Thobias turba bono plaudat saginata magistro.Melius hac in parte protulit Thobias/ Saganus
quom ait.Ventre saginato ueneris suspirat ad usum.Sagena/magna quædā ē
Manilius rætis piscatoria.Marcus Manilius li.quinto.Excipitur uasta circū uallata sage
Horatius na.Sagana/propriū fuit meretricis nomen:cuius meminit Horatius sermone
Ptolemæus viii.dicēs.altrum Saganæ caliēdrū.Sagāus/fluius ē Carmāiæ/teste Ptolemæo.

Priscianus Sal tam masculini/q̄ neutri generis est/teste Prisciano:& si Donatus super Eunu Sal
Donatus chum Terentii dicat/sal neutrale/condimentū esse:salē uero masculini gene Sale
Salustius ris/sapientiā.Salustius.Neq; salem/neq; alia gulæ iritamenta.Horatius. Sales

Horatius Præbuit/& parochi quæ debent lingua/salemqꝫ. Martialis. Ipsa merum secũ Salum
Martialis portat:& ipsa salem. Potest ẽt declinari hoc sale/teste Prisciano/dicẽte Ennio Sala
Priscianus annalium.xiiii. Cæruleum spumat sale conferta rate pulsum Per mare. Scien Salæ
Ennius dum tamẽ/ꝙ quom pro sapientia sal ponitur/masculino tantum genere pro Salo
Cicero ferri cõsueuit. Plurali autem numero sales/sunt ipsa ridicula:quæ necessario Salonæ
Quintiliãus salsa esse oportet/Cicerone/& Quintiliano/auctoribus. Lucanus. Salius
Lucanus Et soliti lusere sales. Salum/mare appellatur/dictum ασαλευεσθαι/quod ẽ
Seruius moueri/siue agitari/auctore Seruio. Neqꝫ ab eo/quod est sal deducitur/ut cũ
Vgutio Catholico somniauit Vgutio. Sal itẽ/pro salo ponitur/hoc est mari. Virgili.
Virgilius Quom raucha assidue longe sale saxa sonabant. Idem æneidos primo.
Virgilius spumas salis ære ruebãt. Sala nomen est sex urbium/ut ex Ptolemæo collige
Ptolemæus re potui:quarum una est Turdubiorum in Hispania/allia Tuditanorũ ẽt in
Hispania:alia in Paunonia:alia ĩ magna Phrygia:alia ĩ maiori Armenia:alia
in Mauritania Tingitana:& eodem nomine fluuius in eadem. Salæ/populi q̃
Ptolemæus dam sunt insulæ Taprobanes/ut idem Ptolemæus ostendit. Salo fluuius est
Martialis Cæltiberiæ/dicente Martiale.
Ptolemæus Ducit ad auriferas ꝙ me Salo Cæltiber oras. Salonæ pluralis tantum nume/
Lucanus ri/urbs ẽ/siue colonia ĩ Dalmatia/teste Ptolemæo:de qua Lucanus li.iiii.
Qua maris Adriaci lõgas ferit unda Salonas. Salius/propriũ fuit uiri nomẽ:
Virgilius qui cũ Niso/& Euryalo/currendi certamẽ iniit:de quo Virgilius quæ muuera
Niso Digna dabis/primã merui qui laude coronã Ni me/quæ Saliũ fortuna
Lucanus inimica tulisset. Salius item/Martis sacerdos uocatur. Lucanus.
Et salius lento portans ancilia collo.
Saluber masculini/ salubris fœminini/salubre neutri generis/& hic & hæc salu/ Saluber
Priscianus bris & hoc salubre/declinari potest/teste Prisciano. Vgutio declinat ẽt hic &
Vgutio hæc saluber.
Sallo sallis cũ gemino l/tertiæ cõiugationis/facit in præterito salli/ĩ supino sal Sallo
Lucillius sum. Lucillius libro.iiii. Sallere murænas/& frigidiaria ferre. Salio salis quar Salio
Diomedes tæ cõiugationis/facit in præterito salui:ĩ supino salitum/testibus Diomede/
Priscianus & Prisciano. Neqꝫ cum gemino l scribitur/ut inerudite scribi præcipit Gaspa/
Gasparinus rinus. Nam p̃mam corripit syllabã:ut est apud Cornelliũ Seuerũ. Distractos/
Seruerus atqꝫ salitos. Horatius in tertio carminũ. Molliuit auersos penates Farre pio/
Horatius & saliente mica. Tibullus. Farre pio placet/& saliente sale. Salio salis in alio si
Tibullus gnificato/etiam cum unico l scribitur:& facit in præterito salui:& saliui/teste
Priscianus Prisciano:in supino saltũ:& secũdũ analogiam salitum.
Salsamentum:& per syncopam salmetum/in uno significato accipi possunt/ Salsamẽtũ
Caper ut Caper testatur/& Donatus. Salmẽtum
Donatus Sopio sopis quarta/& sopo sopis tertia coniugatiõe/declinari potest/teste Di Sopio
Diomedes omede/Cæcilium inducente dicentẽ. Mulierculam ego illam hic despõdebo. Sopo
Cæcilius Ex nato saltẽ obsopam.
Vgutio Solox huius solocis cum unico l/sequẽte o scribitur:nõ aũt solax huius solacis/ Solox
Festus ut somniat Vgutio. Lana crassa dicitur/uel pecus lana contextũ/ut scribit Fe/
Lucillius stus. Lucillius. Pascali pecore/ac montano hirco/atqꝫ soloce.
Sarcio sarcis facit in præterito sarsi/& sarciui/in supino sartũ/& sarcitum. Sarcio
Augustius Sarcophagus cũ c exili/& hoc sarcophagũ/declinari potest. Augustinus libro Sarcopha/
xviii. de ciuitate dei capitulo quinto (sunt aũt Varronis uerba) quia enim (in/ gus
q̃t) arca in qua mortuus ponitur (quod oẽs iam sarcophagum uocãt) σωρος Sarcopha/
græce dicitur. A nostris ꝓ sepulchro usurpatur. gum
Pompeius Sicilia cũ c exili/& i latino ubiqꝫ scribitur:a qua/fit Siculus/& Siciliensis/Põpe/ Sicilia
ius in dictione Corinthienses/Romanenses (inquit) Hispanienses/Siciliẽses Siculus
negociatores dicimus/q ĩ alienis ciuitatibus negociantur. Hæc a græcis Sice/ Siciliensis
Sappho lia cũ e in secũda syllaba scribitur:a qua/fit Sicelis. Sappho ad Phaonem. Sicelia
Virgilius Quid mihi cũ Lesbo? Sicelis esse uolo. Virgilius. Siscelides musæ paulo ma Sicelis
iora canamus. Hæc insula aliis nominibus Triquetra/Trinacria/Sicania ap/ Sicania
Ouidius pellatur:a qua/fit sicanis. Ouidius de ibide. Sicanis
Plurima qua flamas Sicanis Aetna uomit.

Synalœpha cum y græco/& œ diphthongo/dici pōt cōpreſſio.Cæſura eſt/qua Synalœ/
ſcilicet uocalis abiicitur.Cōponitur enim ex σὺν/quod eſt con/& ἀλοιφὴ pſ pha
Vgutio ſio.Neq; a limpha deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Lucanus Securus ſecura ſecurū dr̄ quaſi ſine cura:& ꝓducit primā ſyllabā.Lucanus. Securus
Seruius plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi.Securis/quaſi ſemicuris dicta eſt/au/ Securis
Vgutio ctore Seruio:quod a ſeco ſecas deductū uocabulū tradit Vgutio.Et corripit
Virgilius primā ſyllabā.Virgilius li.æneidos.xi.et æratam quatiens Tarpeia ſecurim.
Vgutio Senex licet ab Vgutione maſculini tantū eſſe tradatur/cōis tamē generis eſt/te Senex
Caper ſtibus Capro/Probo/Priſciano.Varro de lingua latina.Et tua amica ſenex. Senica
Probus Senex facit i genitiuo ſenis/& ſecundum analogiā ſenicis/teſte Priſciano.Vn Senior
Priſcianus de Plautus i ciſtilaria ait.Datones belliſſimi uos negocioli ſenicis ſoletis eſſe.
Varro Comperitur ēt hic & hæc ſenica/teſte Marcello/Pomponiū inducente dicen
Priſcianus tem in præcone.Sed me exercet ſenica neq;neq; illi quid faciam ſcio.Idem in
Plautus pictoribus.Papus hic medio habitat ſenica.Senex format comparatiuum ſe/
Marcellus nior.Senior(inqd Seruius)& iunior/ſecūdum Varronē per diminutionē cō
Pomponius paratiua ſunt.Eſt enim ſenior non ſatis ſenex:iunior/nō ſatis iuuenis.Hoc aūt
Pomponius dicit Varro in libris ſuis ad Ciceronē.Quam rem a Varrone tractatā(ut idē
Seruius dicit Seruius ſuper librum.vi.æneidos)confirmat ēt Plinius.Idem tradit Do
Varro natus ſup ecyram Terentii/quom ait.Hæc cōparatio minus apoſitiuo ſonat:
Plinius & uim diminutiuā exprimit.Horum opinionē Laurētius in elegantiis/& i or
Donatus thographiæ cōmentariis Tortellius/pulchris rationibus īprobant.Vn̄ Quin
Laurentius tilianus de Socrate loquēs/ait. Eo nanq̄ ſeniore(octauum enim/& nonageſi
Tortellius mum cōpleuit annum)præcipere Ariſtoteles pomeridianis ſcolis cœpit:ubi
Quintiliāus ſeniore pro ualde ſene dictum eſt:non pro nō ſatis ſene.Ouidius li.triſtium.
Ouidius Soſpite ſic te/ſit natus quoq; ſoſpes/& olim Imperium regat hoc cum ſeniore
Martialis ſenex:pro ualde ſene/ſeniore hic poſitū eſt.Martialis.Cui pater æternas poſt
Ouidius ſæcula tradet habenas:Quiq; regas orbem cū ſeniore ſenex.Ouidius li.meta
morpho.xii.Tum ſenior:quis obſtet mihi longa uetuſtas.Et ſubdit.uixi An/
Quintiliāus nos bis centū.Verū(ut dicit Quintilianus)comparatiuis nonnonq̄ pro poſi/
Donatus tiuis abſolute utimur.At uero Donatus i ultima grammatices editione ſic ait.
Sæpe compatiuꝰ gradus pro poſitiuo poſitus/minus apoſitiuo ſignificat/q̄/
Priſcianus uis recipiat cōparationem/& nulli comparetur:cuius opinionem ēt Priſciāus
Virgilius ſecutus eſt.Verū(ut mea fert opinio)& ſatis ſenē(ut auctoritate Ouidii/Quin
tiliani/Martialis/probatum eſt)& non ſatis ſenē/ſenior ſignificare habet:ut ē
apud Virgiliū.Iam ſenior/ſed cruda deo/uiridiſq; ſenectus.Quod nihilomi/
Probus nus(ut diximus)Probi tradidere auctores/Varro/Plinius/Donatus/Seruius/
Priſcianus Priſcianus.Eſt aūt ſenior maſculini tm̄ generis/teſtibus Probo/& Priſciano.
Ambroſius Alii cōis eſſe uolunt:quod placet.Vnde diuus Ambroſius i homilia ſextæ fe/
riæ quattuor temporum de aduētu/ait.Et ideo cum angelus abſcondita nun
ciaret/ut fides aſtrueretur exemplo/ſenioris fœminæ/ſterilíſq; conceptum/ Senitudo
Virgini Mariæ nuntiauit. Senilitas
Senitudo/ſenilitas/ſenectus/ſenecta/ſenium/in uno ſignificato accipi poſſunt. Senectus
Pſalmogra Senium tamen/pluſq̄ ſenecta eſt:ut eſt apud pſalmographum.Et uſq; in ſene Senecta
phus ctam/& ſenium/deus ne derelinquas me. Senium
Priſciāus Seneo ſenes/& ſeneſco(utrunq; enim cōperitur)facit in præterito ſenui/& ſene Seneo
Accius ctus ſum/teſte Priſciano.Accius in Thelepho.Iam iā ſtupido Theſſala ſōno. Seneſco
Ouidius Pecora languentq;/ſenentq;.Ouidius libro metamor.viii.
Saluſtius Conſenuere caſa/paupertatéq; ferendo.Saluſtius li.hiſtoriarū quarto.Oēs
Catullus quibus ſenecto corpore animus militaris inerat:Catullus.Sed hæc fuere nūc
recondita ſenectis.
Sentis/& ſentrix(hoc eſt ſpina)utrunq; uſurpatur. Sentes maſculini generis ꝓ Sentis
ferimus teſte Priſciano:dicente ēt Virgilio li.viiii. Sentrix
Horida quam denſi cōplerant undiq; ſentes.
Senſus maſculino/& ſenſa neutro genere dixerunt antiqui/quæ ſcilicet animo Senſus
Quintiliāus concipimus/auctore Quintiliano.Marcellus aūt/inter ſenſus/& ſenſa/hoc ēē Senſa
Marcellus differentiæ dixit:q; ſilicet ſenſus ſint/qui ſentiunt:ſenſa uero quæ ſentiuntur.

Cicero Cicero de oratore. Et quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus.
Senſibile/& ſenſile/idem ſignificatum detinẽt: niſi ꝙ ſenſibile/nõ tm̃ quod ſen Senſibile
Lucretius tit/ſed ẽt quod ſentitur/ſignificare habet. Lucretius libro ſecundo. Senſile
Ex inſenſibili non credas ſenſile gigni.
Marcellus Senſibilitas/& ſententia/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Vnde Lu Senſibilitas
Lucillius cillius libro. v. ait. Si tam corpus loco ualidum/ac regione maneret Sententia
Scriptores/q̃ uera manet ſententia cordi: hoc eſt ſenſibilitas.
Seruius Spinus pro fructeti arbuſcula/maſculini generis eſt/teſte Seruio ſuper librum Spinus
Vgutio quartũ georgicorũ: etſi Vgutio fœminini dicat eſſe generis. Virgilius li. præ/ Spina
Virgilius ſato & ſpinos iam pruna ferentis. Hæc ſpina/ſentis dicitur.
Virgilius Serpillus cum i latino/& duplicato l/& hoc ſerpillum/declinari põt. Virgilius Serpillus
quarto georgi. Serpilla/& grauiter ſpirãtis copia tymbræ. Genus eſt hærbæ. Serpillum
Serenitas/& ſerenitudo/in uno ſignificato dici poteſt. Serenitas
Seruius Sementis/teſte Seruio/ſatio dicitur. Feſtus. Noualis/ager eſt/nouæ relictus ſemẽ Serenitudo
Feſtus ti. At uero Hieronymus pro ſemine ſementẽ uſurpauit/quom dixit in geneſi. Sementis
Hierõymus Et habẽs unũquodꝗ ſementem iuxta genus ſuum. Semen
Priſcianus Semen/& ſeminiũ/in una ſignficatione accipi poſſunt/teſte Priſciano li. v. quod Satio
Lucretius qdem & pro ſeminis lucro ponit. Lucretius li. tertio. Si non certa ſuo quia ſe/ Semen
Plautus mine/ſeminioꝗ. Plautus in rudente. Veni/datur merces nõ hoc ſuo ſeminio. Seminium
Virgilius Satus huius ſatus/& hoc ſatũ/& hæc ſatio/idẽ ſignificatũ habẽt. Virgilius geor Satus
gicorũ p̄mo. Arboribuſꝗ ſatiſꝗ notus pecoriꝗ ſiniſter. Satus itẽ/pro ſemi Satum
Marcellus ne ponitur/teſte Marcello/Accium inducente dicentẽ inpelopodis. Nam me Satio
Accius ut credam ex tuo eſſe cõceptũ ſatu/& argumẽta redigũt animũ/& cõmouẽt.
Marcellus Sæuicia cum æ diphthongo/ſæuicies/ſæuitudo/in uno ſignificato dici poteſt/ Sæuicia
Plautus teſte Marcello. Plautus in baccidibus. Sæuitudo mala/fit peior. Sæuicies
Vgutio Soror/nõ ab eo quod eſt ſemen/uel ſolus ſola ſolum/deducitur/ut Vgutio uo/ Sæuitudo
Labeo luit: ſed (ut ait Antiſtius Labeo) ſoror dicta eſt/ꝙ quaſi ſeorſum naſcit/ſepara Soror
Marcellus turꝗ a domo/in qua nata eſt: quod ẽt Marcellus annotauit. Sororius/frater/
filius/maritus ſororis appellatur.
Martialis Simila/& ſimilago/in una ſignificatione accipi poſſunt. Martialis. Nec poteris Simila
Hierõymus ſimilæ dotes numerare: nec uſus. Hieronymus ĩ eccleſiaſtico. xxxviii. capitulo. Semilago
Da ſuauitatem/& ſimilaginis memoriã: impingua oblationem.
Priſcianus Sancio ſancis facit in præterito ſanxi/& ſanciui: in ſupino ſanctum/& ſancitum/ Sancio
teſte Priſciano.
Serra cum duplicato r ſcribitur/qua ligna ſecantur. In alio autem ſignificato Serra
Ptolemæus ſera pro clauſura/cum unico r ſcibitur. Sera item cum unico r/urbs eſt Aſiæ Sera
Solinus Scythicæ Serum metropolis/teſte Ptolemæo. Seres enim/populi ſunt ĩ Aſia Seres
Plinius Scythica/teſtibus Solino/& Plinio li. vi. naturalis hiſtoræ: de qbus Virgilius Serus
Virgilius georgicorum primo. Serum
Seruius Velleraꝗ ut foliis depectunt tenuuia Seres. Serus ſera ſerum/tardum ſiue (ut Sero
Virgilius Seruio placet) graue/ac magnum ſignificat. Virgilius li. æneidos. v. Seraꝗ ter Serius
Liuius rifici cecinerunt oĩa uates: ideſt grauia. Serũ/ ſubſtantiuũ ẽ. Vnde Liuius/erat Serium
Accius (inqt) iam diei ſerum. Inde ſero aduerbium/ſiue ablatiuus caſus ꝓ aduerbio. Series
Quintiliãus Hinc fit cõparatiue ſerior/& ſerius. Vnde Accius/Feſto referẽte/ait. Ne ſi for Seria
te paulo q̃ tu ueniam ſerius. Quintilianus. Tu tamen ſi interpellatus tempe/ Seriola
ſtatibus ſerius ueniſſes/excuſares mare/& ambiguos caſus. Serum aũt in alio Serius
Virgilius ſignificato/p̄mam ſyllabã corripit. Virgilius georgicoꝝ. iiii. acremꝗ moloſ/
Plautus ſum Paſce ſero pingui. Serium graue dicitur/uel neceſſariũ. Plautus in Am/
Horatius phitryone. Nũc qdem præter nos nemo eſt. Dic mihi uerum ſerio. Horatius
Martialis ſermone primo. Sed tamẽ amoto quæramus ſeria ludo. Martialis.
Parce precor ſocero: ſeria forſan amat: ideſt grauia. Series/quædã rerum eſt
Statius cõtinuata progreſſio. Statius. Longa retro ſeries. Virgilius. ductæꝗ ab origi
Virgilius ne gentis Fortia facta patrum/ſeries longiſſima rerũ. Serus/fluuius eſt Indiæ/
Ptolemæus teſte Ptolemæo. Seria/olla uocatur. Terentius in eunucho. Releui oĩa dolia
Terentius mea: & oẽs ſerias. Et format diminutiue ſeriola/penultima correpta ſyllaba.
Perſius Perſius. Seriolæ ueterem metuens deradere limum. Seria item/urbs eſt Tu/

Ptolemæus ditanorum in Hispania/teste Ptolemæo. Serius fluuius est Galliæ cisalpinæ/
in Aduam fluens. Hæ aũt dictiões oẽs cum unico r scribũtur/præter p̃mam.
Serio seris tertiæ coniugationis facit in præterito serui/& seui: in supino ser/ Sero
Priscianus tum/& satum/teste Prisciano: & primam corripit syllabam. Virgilius. Semi/ Serro
Virgilius na uidi equidem multos medicare serentes. Sero seras primæ cõiugationis/
Propertius unde resero/obsero/primam etiá syllabá corripit. Propertius. Obserat hær/
bosos liuida porta rogos. Serro aũt pro seco/cum duplicato r scribit: & pri/
Sylius mam positione producit. Sylius libro. vi.
Auro serrauit ramos Iunonius anguis.
Seruius Solum/nõ tm̃ terra/sed quod unicuiq; rei subiacet/appellari potest/teste Ser/ Solum
uio. Ná aqua/solum nauiũ/uel pisciũ/aer/solum: auiũ/cælũ/solũ stellarũ est. Sola
Ouidius Et corripit primá syllabam. Ouidius libro metamorpho. primo. Astra tenẽt Solea
Virgilius cæleste solum. Virgilius. Et uiridi sedere solo. Solum item/pedum ẽ. Ambro/ Sol
Ambrosius sius in sermone martyrum. Nota facta/solo attrita est plurimorum. Solum/& Soles
Festus sedile uocatur/teste Festo. Sola/Cypri urbs fuit/teste Ptolemæo. Solea/aucto Solus
Ptolemæus re Festo/genus est piscis/uel materia rubustea/super quam craticius paries ex Soli
Festus truitur/uel ea quæ solo pedis subiicitur. Et primam corripit syllabam. Iuuena
Iuuenalis lis satyra sexta. Et solea pulsare nates. Sol huius solis/notum est quid signifi/
Diodorus cat. Dictus est aũt sol/ab Hyperionis filio sic uocato/teste Diodoro: non au
Seruius tem a solus sola solum/ut Catholicon somniauit. Plurali autẽ numero soles/
Virgilius dies accipimus/teste Seruio. Virgilius li. tertio æneidos.
Persius Tris adeo incertos cæca caligine soles
Erramus pelago. Persius satyra sexta. Tecum etenim longos memini consu/
mere soles: hoc est longos dies. Soles item/splendores solis/uel radii dicunt:
Martialis ut est apud Martialem. Hibernis obiecta locis specularia puros.
Admittunt soles: & sine fæce dies. Rursum soles/æstus solis/uel ardores uo/
Horatius cantur. Horatius in epistolis. Corporis exigui/præcanum/solibus aptum. So
lus sola solum/genitiuo solius/uel soli solæ soli/datiuo soli/uel solo solæ
Priscianus solo/declinari potest/teste Prisciano. Terentius in eunucho. Mihi solæ ri/
Terẽtius diculo fuit. Vbi Donatus/solæ (inquit) regulariter dicitur: soli non recte. Soli
Donatus pluralis tantum numeri/urbs est Ciliciæ.
Marcelus Soleo soles facit in præterito solui/& solitus sum/testibus Marcello/& Priscia/ Soleo
Priscianus no. Varro tamen libro secundo de analogia/solui dicendum tradit: non soli/
Varro tus sum. Vtrunq; tamẽ compitur. Virgilius li. æneidos. vii. Teutonico ritu so
Virgilius liti intorquere cateias. Salustius libro historiarum. ii.
Salustius Neq; subsidiis uti soluerat compositis.
Plinius Susa neutri generis/plurali tantũ numero profertur: ut apud Plinium est. Sed Susia
Hieroymus & Susa huius suæ lectum ẽ apud Hieronymũ in libro Hester capitulo secũdo: Susa
ubi ait. Et cum regis percrebruisset iperium/& iuxta mandatum illius/multæ Susus
uirgines pulchræ adducerentur Susam/& Agæo traderẽtur eunucho/Hester
inter cæteras quoq; puellas tradita est: ut seruaretur in numero fœminarum.
Strabo Opidum est Persidis nobilissimũ/scilicet in Susia: quæ teste Strabone li. xv. fe
Ptolemæus re Persiæ pars est inter eam/& Babiloniam posita: quod Ptolemæus dicit ẽẽ
Solinus mediteraneum in Assyria: in quo (ut scribit Solinus) templum fuit Susæ Dia/
Ptolemæus næ. Susus/fluuius est/teste Ptolemæo: a quo Susa denominata ferũtur: & a Ti
thono condita.
Syngraphus cum y græco masculini generis/& syngrapha fœminini/& syngra Syngraphus
Plautus phum neutri/declinari potest. Plautus in asinaria. Agedum istum ostẽde quẽ Syngrapga
Plautus cõscripsi syngraphum. Idem in eadẽ. Postremo ut uoles syngrapha facito. Su Syngraphũ
Suetonius etõius libro p̃mo. Nõ dubitauit a quibusdá iusiurandũ/atq; ẽt syngrapha exi
Cicero gere. Cicero pro Muræna. Pergitisne uos tanq̃ ex syngrapha agere cum po/
Seruius pulo? Seruius. Syngrapha/est cautio p cõtrahentium scripturam facta.
Gasparinus Supparus cum gemino p scribitur: etsi a Gasparino/cum unico p scribi præci/ Supparus
Priscianus piatur. Et masculini generis est/teste Prisciano: quod & hoc supparum decli/ Supparum
Marcellus nari potest. Dictum est supparũ/q; subtus appeat/auctore Marcello/in hæc Supparium
uerba dicente. Supparũ/est lineũ femorale/usq; ad talos pendens/dictum/q;

subtus appẽat:non aũt ꝙ supra/ut Vgũtio uoluit.Festus. Supparũ/uestimen
Vgutio tum puellare lineum est:quod ẽt subuccula/idest camisia dicitur. Aphranius.
Festus Puella non sum/subpparo si induta sum. Lucanus.Supp ara nudatos stringũt
Aphranius angusta lacertos. Ab eo ꝙ est supparũ/deriuatur suppariũ:quod tenuissimũ
Lucanus erat uelum ad scænas uelandas.Cicero de prouinciis consularibus.Itaq; ut il/
Cicero le alter/ut ipse est hõ doctus/& a suis græcis subtilius eruditus/qbus cũ iam ex
Seneca orchestra eleuatur antea/post suppariũ soluebat.Seneca de traquillitate ani/
mi ad Serenum. Tragicis/minutisq; uehementior ingeniis/quoties inimici/
cias/ineptias/& uerba ad summã caueã spectãtia reliqt/inter multa alia co/
Apulegius thurno/suppario q; fortiora. Apulegius in metamorphosi. Oro te inq̃/aulæũ
tragicũ dimoueto:& suppariũ sænicum complicato.
Priscianus Scæna cũ c post s/ & æ diphthõgo/teste Priscião scribitur/magis ex antiquorũ Scæna
magna consuetudine/q̃ ex uera orthographia/hoc obseruari phibẽte.Nã cũ Obscænus
dictio sit græca/quæ apud illos absq; diphthongo σκηνὴ scribitur/apud nos Obscœnus
Varro ẽt absq; æ diphthongo trãsferri debuit. Varro aũt/de huius dictionis scriptu Oscenus
ra/uariã dixit fuisse ueterũ opinionẽ:aliis scilicet per e exile(ut apud græcos) Sena
scribẽdam asseuerantibus/allis/i signũ ꝓductionis syllabæ p æ diphthõgum Senæ
Apuleius esse notãdum:quam ẽt opinionem/hoc est secundã/cõfirmauit Apuleius/ut
in dictione syncærus.infra monstrabimus. Scæna igitur/a nostris traducitur
Seruius inumbratõ/teste Seruio.Nam(ut Seruius ipse scribit/& Casiodorus)a rusticis
Casiodorus ꝓmum inũbratiõis causa/compta fuit:ubi ꝓus carmina incõdita decãtabãt.
Virgilius Quare a nonnullis tabernaculũ traductũ fuit. Virgilius. Vel scæna ut uersi sdi
Solinus scedat frontibus.Inde scænitæ/populi quidã Arabiæ nobiles/teste Solino/co
gnominati sunt.Et ex ob/& scæna/cõpõitur obscænus obscæna obscænũ/au
Varro ctore Varrone. At uero Prisianus/& Apuleius/ex ob/& κοινον(quod nos cæ
Priscianus num dicimus)obscœnũ cũ œ diphthongo/s littera interposita/cõpositũ uocã
Apuleius bulũ perhibẽt:& turpe quid/& imundũ significare. Vel ex obs/& cano(ut idẽ
Priscianus dicit Priscianus)obscænus cõponitur:tibi primã diphthongi uocalem assum
Virgilius psit:& tunc significat abominabile agurium/ut est apud Virgilium georgi/
Festus corũ ꝓmo. Obscæniq; canes/iportũ æq; uolucres. Festus/ab Oscis deductũ uo
cabulũ tradit/in hæc uerba dicẽs. Oscis freqũtissimus fuit usus libidinũ spur
carũ:unde & uerba ipudẽtia appellãtur Oscena. Quod si uerum dicit Festus/
sine b/& absq; diphthongo/oscenũ scribi oporteret. Sena absq; c/nomẽ ẽ tri
Prolæmeus um urbium/teste Ptolemæo:quarũ una uocatur Gallica:& est Senonum:alia
Tuscorũ mediterranea:alia i Margina Prouincia. Declinatur nõnunq̃ Senæ
Sylius plurali tm̃ nũero. Sylius li.viii. Et clanis/& Rubico/& Senonũ de noĩe Senæ/
Syncærus syncæra syncærũ/& hic & hæc syncæris & hoc syncære declinari põt: Syncærus
& cũ y græco/& æ diphthongo scribitur:cõponiturq; ex συν/quod est con/ Syncæris
κηρος cæra. Quæ dictio apud græcos cũ nõ diphthongetur/sic & apud nos
absq; diphthongo scribi debuit. Verũ quia apud græcos hoc η semp est pro/
ductũ/& apud nos nõ est ipsius e producti a correpto in figura discretio/ideo
Apuleius teste Apuleio/maioribus nostris placuit/i aliquibus dictiõibus/quas ex græ
cis transcribimus/per æ diphthongũ hoc ipsum discernere. Alii latinũ putãt
esse uocabulũ:cõponiq; uolũt ex sine & careo cares/eo ꝙ mellis careat persu
Donatus sione. Donatus uero/ex sine/& cæra/quasi sit sine cæra/cõpositum uocabulũ
dixit. Verũ cũ hæc sine præpositione/nullatenus cõponatur/cum aliis & ipse
Donatus fallitur. Sed neq; ex συν/& χαιρε/quod est salue/cõponitur/ut ine
Bene pte Magister Bene/& Catholicõ/tradidere:quia tunc cum ch synchærus scri
bi deberet:quod a nullis obseruatur.
Susurus huius susurri/cũ gemino r/& hoc susurrium/declinari põt:& susurus Susurrus
Horatius susurra susurrũ. Horatius i ꝓmo carminũ. Leuesq; sub noctẽ susurri. Virgilius. Susurrium
Virgilius Sæpe lei sũpno suadebit inire susurro. Hieronymus in Iob capi.quarto. Susurro
Hierõymus Et quasi furtiue suscepit auris mea uenas susurri eius. Ouidius li meta.vii.
Ouidius Procrin adit:linguaq; refert audita susurra. Cõpitur ẽt hic susurro huius susur
Apostolus ronis. Vnde Apostolus. Susurrones/detractores/deo odibiles:
Scalprus/& scalprũ/declinari põt:& diminutiue scalpellus/& scalpellũ. Instru Scalprus

mentum est fereum: alias cælris appellatum. Scalprum
Virgilius Serpens tā fœminini/q̄ masculini generis est. Virgilius. Corpora natorū serpēs Scalpellus
Iuuenalis amplexus uterq̨. Iuuenalis. Et mouisse caput uisa est argētea serpēs. Serpētes Scapellum
Seruius (ut dicit Seruius) terrarū sunt: angues autem/aquarum. Serpens
Vgutio Sulcus nō uenit a sole/ut cū Catholico sōniauit Vgutio. Sed a græco trahitur/ Sulcus
Pompeius auctore Pompeio: quod illi ἄυλαξ dicunt. Sulcus
Scelus cū c post s scribitur. Inde fit scelestus/sceleratus/scelerosus. Verū (ut sup Scelestus
Donatus Terentii eunuchū tradit Donatus) scelerosus est multorū scelerū: sceleratus uel Sceleratus
unius: scelerosus/auctor sceleris: sceleratus/in quo scelus cōstitutū/uel cōmis Scelerosus
Marcellus sum est. Hæc ille Nōnunq̄ tamē pro scelerato scelerosus ponit/teste Marcel/
Aphranius lo/Aphraniū inducente dicentē in diuortio. O diem scelerosum/& indignum.
Sinus huius sinus quarti ordinis/gremiū dicit: & nōnunq̄ pro oculorū orbe po Sinus
Seruius nitur/hoc ē palpebra/teste Seruio/dicēte Virgilio li. æneidos quarto. Sic ef Sinum
Virgilius fata/sinū lachrymis ipleuit abortis. Sinus (iqt Seruius) cū p̄mā p̄ducit syllabā/ Sinæ
Seruius uasis ē genus. Quom aut primā corripit/gremium significat. Virgilius in bu Sina
Virgilius colicis. Sinum lactis/& hæc tibi liba priape quotannis. Valgius. Et sinum uini
Valgius cessamus pondere bacchi. Est & in hoc significato secūdæ declinatiōis mascu
Priscianus lini generis: ac ēt neutri/hoc sinū/teste Prisciano. Plautus in curguliōe. Hic cū
Plautus uino scinus fertur. Varro libro primo de uita populi Romani. Vbi erat ui/
Varro num in mēsa positū/aut galeola/aut sinū. Sinus itē/fluuius est in regnione Si
Ptolemæus narū/teste Ptolemæo. Sinæ aūt/regio est: cuius partē Icthyophagi Aethiopes
Ptolemæus inhabitāt/ut idē Ptolemæus ostēdit. Sina/urbs est Mesopotamiæ: & eodē no
Ptolemæus mine mōs petrææ Arabiæ/teste Ptolemæo/dicente ad Galatas apostolo. Si
Apostolus na enim/mōs ē in Arabia: qui cōiunctus est ei/qui nūc est Hierusalem.
Diomedes Sinapi cū i latino/neutri generis est/testibus Diomede/& Probo. Serenus. Aut Sinapi
Probus hederæ succos/aut lachrymosi trita sinapi. Sed & hæc sinapis declinatur/teste Sinapis
Serenus Prisciano. Plautus in pseudulo. Teritur scelerata sinapis cū illis. Columella li
Priscianus bro. xi. Seq̨ lacessenti fletū factura sinapis. Nā græci σιραπισ/& σιρυπι di/
Columella cūt. Hæc apud Pythagorā laudatissima fuit/dicēte Macro li. de uiribus hærba
Macer rū. Inter eas quas Pythagoras laudauerat hærbas/Asseritur primā laudē tri
Vgutio buisse sinapi. Neq̨ ab eo q ē napus descēdit/ut cū Catholico Vgutio sōniauit.
Priscianus Scindo scindis facit in præterito scindi/teste Prisciano. Papinius li. thæbai. viii. Scindo
Papinius Oraq̨/pectoraq̨/& uiridē scidit horida uestem. Gellius aūt li. vii. noctiū atti
Gellius carū dicit q̨ format ēt scicidi præteritū. Et iducit Acciū ita dicētē. Non ergo a/
Accius quila/ita ut prædicāt/sciciderat pectus. Et Næuius i testicularia/ait. Imo quos
sciciidimus cōscindā. Ennius in Melāhippo. Cum saxū sciciderat.
Næuius Shisma huius schismatis cū ch aspirato/& i latino scribitur. Neq̨ a scindo dedu Schisma
Ennius citur/ut cū Catholico sōniauit Vgutio. Sed a σχιζω/quod est scindo descen/
Vgutio dit. Nulla enim cōpitur dictio in a terminata tertiæ declinationis/quæ latina
Priscianus sit/ut Priscianus tradit. Dici pōt latine scissura. Potest ēt declinari fœminino
genere hæc schisma. Nam & Græci σχισμα/& σχισμη dicunt.
Sperma huius spermatis/græcū ēst uocabulū: quod latine semē transfertur. Ne Sperma
Vgutio q̨ a spargo spargis deriuatur/ut cū Catholico Vgutio somniauit.
Stigma huius stigmatis cū t exili/& i latino/græca dictio est: a στιζω/quod ē pū Stigma
Vgutio go deducta: nō aūt a stingo stinguis/ut cū Catholico Vgutio somniauit.
Studeo studes datiuo iungitur/uel ablatiuo cū præpositiōe in. Sed si aliqd stu/ Studeo
Titinius diosius legimus/perpulchre cū accusatiuo cōstruimus. Titinius in psaltria. Fe
Vgutio rentinatis populus græca studet. Neq̨ primā producit syllabā/ut Vgutio tra
Romulus dit. Romulus. Displicet in prudens unde placere studest.
Priscianus Sus cōis generis est/teste Prisciano: & format diminutiue sucula. Plautus in ru/ Sus
Plautus dente. Directa cum sucula/& proculis. A sue/fit adiectiue suinus: & diminuti Sucula
Priscianus ue suillus/teste Prisciano. Neq̨ a suo suis/sus descendit/ut cū Catholico Vgu
Vgutio tio sōniauit. Sed græcū est uocabulum: quod apuod illos συσ scribitur. Simi
li modo quod illi μυσ/nos mus dicimus.
Stilus cū t exili/& y græco/& unico l scribitur: nā primā corripit syllabā. Sed & Stylus
Horatius stylū declinari pōt. A nostris colūna transfertur. Horatius sermone decimo. Stylum

Manilius	Sæpe stylũ uertas: iterũ quæ digna legi sunt. Marcus Manilius libro. v. Cuius	
Gualfredus	erit q̃q̃ in chartis stylus ipse cruentus. Gualfredus ĩ arte poetica. Vnde præar/	Stiria
Lucretius	ripiat cursum styllus/aut ubi gades Figat. Lucretius libro. v.	Stiricidium
	Et pueris cõmẽdarũt muliebrẽ stylumq;. Stilla cũ t exili/& ĩ latino/& gemino	Stillicidium
Pompeius	l/diminutiuũ ẽ a Stiria/auctoribus Pompeio/& Seruio. Est aũt stiria (ut Rhe	
Seruius	mius interpretatur Palæmon) gutta pendẽs/quæ nõdum cecidit. Vñ errauit	
Palæmon	Isidorus libro. xiii. quom dixit. Gutta est quæ stat: stilla quæ cadit. Virgilius.	
Isidorus	Stiriaq; ĩpexis ĩduruit horrida barbis. Inde fit stiricidiũ: & a stilla stillicidiũ.	
Virgilius	Scio scis facit in futuro indicatiui modi sciam/& scibo. Terentius in adelphis.	Scio
Terẽtius	Hinc scibo iam ubi fiet. Et facit in supino scitũ: a quo/fit scitor deponẽs/quod	Scitor
Virgilius	inuestigare/uel iterrogare significat. Virgilius li. ænei. ii. Tum uero ardemus	Scisco
Priscianus	scitari/& quærer cās. A scio scis/fit scisco sciscis/ & sciscor depõnẽs/teste Prisci	Sciscor
Festus	ano: a quo/fit sciscito sciscitas/& sciscitor deponẽs/idẽ significãs/ꝙ & scitor.	Siscito
	Aliud tamẽ significat apud Festum/quom ait. Sciscito/sententiã dico.	Sciscitor
Priscianus	Scutũ cũ c & t exilibus neutro genere/& scuta fœminino/teste Prisciāo/declinari	Scutũ
Diomedes	põt. Et format per diminutionẽ scutella/teste Diomede: necnon & scutula/te	Scuta
Priscianus	ste Prisciano. Lucillius libro. vi. Scutulam ligneolam in cerebro infixit. Scutu	Scutella
Lucillius	la/uas est/octo unciarum capax. Martialis. Bessalem ad scutulã sexto perueni	Scutula
Martialis	mus anno. Vgutio dicit/ꝙ ab eo quod est scutũ/fit diminutiue scutulũ. Scu/	Scutulum
Vgutio	tra gebus est uasis. Et a scutra fit diminutiue scutella: sicut a mitra mitella.	Scutra
	Scorta/meretrices appellantur. Scortes uero/pelles testiũ arietinorũ uocantur/	Scorta
Pompeius	ut scripsit Pompeius.	Scortes
	Sparta huius spartæ cum t exili/& Sparte huius spartes/declinari potest. Vrbs ẽ	Sparta
Virgilius	Lacædemoniæ: de qua Virgilius georgi. quarto. Veloces Spartæ catulos/acrẽ	Sparte
	q; molossum Pasce sero pingui. σπαρτη græce/latine filum/linea carpenta/	Spartum
	rii / siue rubrica/transferri potest. Hoc spartũ/genus est hærbæ/apud hispa/	Spartus
Vgutio	nos frequẽtis: quæ ab Vgutione masculino genere spartus declinari præcipi	
	tur. Græci σπαρτοσ dicũt.	
	Spatha cũ th aspirato scribitur: neq; ab eo quod est spacium deducitur/ut cum	Spata
Vgutio	Catholico somniauit Vgutio. Sed a σπαθαω/quod ẽ scindo/uel dilacero/de	
Tortellius	riuatur. Tortellius aũt/a σπαομαι/quod est euello/traho/siue euagino/de/	
Marcellus	ductum uocabulum tradit.	
Lucillius	Spes huius spei/& speres huius speris/antiqui protulerunt/teste Marcello. Lucil	Spes
	lius Spero si Speres quicq̃ prodesse potes sunt. Inde/fit pospere/quasi pro/	Speres
Marcellus	spere: aspere sine spere/auctore Marcello: etsi Vgutio simplices dictiões esse	Prospere
Vgutio	tradiderit. Notadũ tamen/ꝙ in simplici/spe syllaba producitur: quæ in com	Aspere
	posito breuiatur: ut & in aliis nonnullis fieri consueuit. Spes nominatiuum/	Specula
Boœtius	accusatiuũ/ uocatiuum/plurales habet. Boœtius ultima prosa libri ultimi.	Speculum
Horatius	Ad rectas spes animũ subleuate. Horatius ĩ epistolis.	Speculare
Probus	Spes iubet esse ratas. Datiuo plurali/& ablatiuo caret/teste Probo: quo tamẽ/	Specular
Hieroÿmus	scilicet ablatiuo/Hieronymus usus est/quom dixit in libro secũdo. Maccahæ	
	orum capitulo. vii. Noli frustra extolli uanis spebus. Et format per diminuti/	
Cicero	onem specula: sicut res recula. Cicero in epistolis. Et eo magis/ꝙ in omnibus	
Virgilius	miseriis ac tantum oblectabar specula. Specula itẽ locus editus est/& eminẽs:	
	quo aliquid uidere/& speculari possumus. Virgilius libro æneidos tertio.	
	specula miscenus ab al ta	
	Dat signum. Speculum est/quo faciem speculamur. Speculare/& per apoco	
Vgutio	pen specular/cu syllabã corripit: sicut & speculum: etsi Vgutio produci debe	
Marcialis	re tradiderit. Martialis.	
	Hybernis obiecta locis specularia puros.	
Iuuenalis	Admittũt soles: & sine fæce dies. Iuuenalis satyra quarta.	
	Quæ uehitur clauso latis specularibus antro.	
	Specus huius specus/uel speci/declinari potest/tam masculino/q̃ fœminino ge/	Specus
Prisciāus	nere/teste Prisciano: quin & hoc specũ: & hæc speca: & hoc specus huius spe/	Specũ
Prisciāus	coris: & hoc specu: ut idem Priscianus tradit. Cato. Speca pro siti/quo aqua	Speca
Cato	deuia abiret. Gellius libro sexto noctium aticarum, sole medio/& arido/ac	Specu

Gellius flagranti/specum quandam nactus remotam/latebrosamq; penetro. Horati
Horatius us in tertio carminum.
Ouidius Quæ nemora/aut quos agor i specus? Ouidius libro metamor. septimo spe
cus est latebroso cæcus hiatu.

Priscianus Strideo strides scd'a/& strido stridis tertia cõiugatione/declinari põt/teste Pri/ Strideo
Statius sciano. Statius libro thæbaidos nono. Stridebit uestros Tydeus inhumatus Strido
Lucanus ad ignes. Lucanus libro sexto. Auribus incertum feralis strideat umbra. Vir/
Virgilius gilius in georgicis. Stridere apes utero/& ruptis efferuere costis. Horatius ser
Horatius mone. xviii. Stridere secreta diuersos aure susurros. Ouidius in fastis. Causa/
Ouidius q; horrenda stridere nocte solent. Strideo (ut nonnulli uolũt) Prisciano refe
Priscianus rente/facit in præterito stridui: strido autem stridi/dicente Ennio annalium
Ennius undecimũ dum trãsit striderat hasta.

Styx huius stygis fœminini generis/cum t exili/& y græco scribitur. Neq; a sto Styx
Vgutio stas descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Sed a στυγρος quod Strix
est tristis deriuatur. Palus est infernalis: & eodem nomine aqua quædam i fœ
lici Arabia post Climacem montem/teste Ptolemæo. Strix huius strigis cũ t
Ptolemæus exili/& i latino/genus est auis nocturnæ/dicente Lucano libro sexto.
Lucanus Quod trepidus bubo/q; strix nocturna querũtur.

Diomedes Stirps huius stirpis masculini/& fœminini generis est/Diomede/& Donato/ Stirps
Donatus auctoribus. Quom truncum significare habet/masculino/q̃ fœminino gene Styps
Seruius re profertur/testibus Seruio super librum tertium æneidos/& Prisciano. Stypula
Priscianus Virgilius libro æneidos. xii. Cum semel in siluis imo de stirpe recisum. Idem. Stypes
Virgilius alibi. Sed stirpem Teucri nullo discrimine sacrum. Comperitur tamen & fœ Stypa
Virgilius minini generis: ut est apud Horatium. Stirpesq; raptas/& pecus/& domos. Stupa
Horatius In alio significato. Virgilius. Heu stirpem inuisam. Styps huius stypis cũ t exi/ Stupeus
Virgilius li/& y græco/quicquid facile incenditur/appellari potest: cuius diminutiuum Stypator
est stypula. Stypes huius stypitis si a stype (ut nonnulli uolunt) deriuatur/cũ
y græco scribitur. Stypa cum t exili/& y græco scribitur. Nõnunq̃ uertimus
y græcum i u nostrum: & dicimus stupa: a qua fit stupeus stupea stupeũ. Virgi
Virgilius lius libro æneidos secundo. Subiiciunt lapsus/& stupea uincula collo. Stypa
Seruius tores (inquit Seruius) dicuntur/qui in nauibus stypam componunt. Stypare
Pompeius enim (ut ait) densare est. Pompeius autem dicit stypatores esse corporis custo
des. Stypati enim ferro/regum corpora circundant: quos antiqui latrones uo
cabant. Hos a stype dictos tradit: quam mercedis nomine accipiebant.

Iuuenalis Stypulor stypularis cum t exili/& y græco/cõe uerbum est. Iuuenalis. Quantũ Stypulor
uis stypulare: & protinus accipe quod do. Actiue hic ponitur. Passiue autem
apud Suetonium legitur. Ait enim. Quæ uetat minorem annis quindecim
Suetonius stypulari: hoc est interrogari.

Pædianus Stragulum/genus est uestis/teste Pædiano. Quidam dicunt esse operimentũ le/ Stragulum
Tibullus ctorum. Varro. Quicquid insternebant/a sternendo stragulum appellabant. Stragula
Martialis Tibullus. Nam neq; tunc plumæ/nec stragula picta soporem. Martialis.
Vgutio Stragula purpureis lucent uillosa tapetis. Vgutio declinat etiam hæc stragu
la huius stragulæ. Inde stragulata uestis dicitur. & stragula teste Pediano ora
tore. Cui stragula uestis blattarũ & tinearũ epulæ putrescat i arca. Hierõym9
Hierõymus i parabolis ca. xxxi. Stragulatã uestẽ fecit sibi. Byssus/& purpura idumtũ ei9.

Marcellus Strepitus huius strepitus/uel strepiti/declinari potest/teste Marcello/Ennium Strepitus
Ennius referente dicentem in Hectore. Quid in castris strepiti est?

Terentius Satago satagis cum ablatiuo construitur: & nonnunq̃ cum genitiuo/ut est apud Satago
Terentium. Hic satagit rerũ suarum: idest anxius/uel curiosus est rerum suarũ.
Spolio spolias/& spolior deponens protulerunt antiqui. Vnde est illud. Et Spolio
Marcellus spoliantur eos/& corpora nuda relinquunt. Sed & spolor spolaris dicebant/ Spolior
Claudius teste Marcello: qui & Claudium Quadrigarium refert dixisse in annalibus. Spolor
Quod his per militem licebat/spoliabatur. Et Aphranius in carmine/ait.
Aphranius Quos impune depopulatur/& dispolaitur decus.

Supplico supplicas/tam accusatiuo/q̃ datiuo iungitur: ut deum/uel deo/q̃ ho Supplico
mini supplicabo.

Seruius Sorex/& ſaurex/teſte Seruio ſuper primum georgicorum/dici pōt. Neq3 ſex Sorex
Vgutio ſera/& rodo componitur/ut cum Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio: Saurex
ſed a corroſionis ſono nomen aſſumpſit. Mus uocatur. Et facit in gtō ſoricis.
Iuuenalis Subligar/& ſubligaculum/in uno ſignificato dici poteſt. Iuuenalis ſatyra.vi. Subligar
Tullius Perſonam/thyrſumq3 tenēt/& ſubligar Acci. Tullius officiorum libro pmo. Subligacu-
Vt i ſcænā ſine ſubligaculo prodeat nemo. Id eſt/quo pudēdæ ptes obtegūt. lum
Sufficio ſufficis/quom pro ſumminiſtro/uel ſubſtituo ponitur/cū accuſatiuo Sufficio
Virgilius conſtruitur. Virgilius libro quarto georgicorum. Atq3 aliam ex alia generan
Virgilius do ſuffice prolem. Idem libro æneidos ſecundo. Ipſe pater Danais animos/
Virgilius uireſq3 ſecundas Sufficit. Sufficit item/ſatis eſt. Virgilius libro æneidos.xii.
Idq3 diu dum terga dabāt palantia Teucri/Suffecit. Idem libro æneidos ſex
Virgilius to. Nec nos obniti cōtra/nec tēdere tantū Sufficimus. Et hoc modo poteſt iū
Statius gi cum datiuo: ut in euangelio Mathæi. Nec forte nō ſufficiat nobis/& uobis/
ite potius ad uændentes: & emite uobis. Statius libro ſiluarū quinto. Vade
puer: tantiſq3 enixus ſuffice donis: ideſt ſatis ſis. Rurſum ſufficit dicitur/ſicut
Tullius & inficit. Tullius in Hortenſio. Vt hi qui cōuiuii purpurā ſufficiunt.
Satiſfacio ſatiſfacis cum datiuo conſtruitur. Quom aūt pro punio punitur/accu Satiſfacio
Cicero ſatiuum poſtulat. Cicero in rhætoricis. Non conuenit uobis cenſores iſtum
ſatiſfacere/ex eo/ꝙ ait/ſe nō potuiſſe adeſſe/ita ut iuratus fuerat: ideſt pūire.
Terentius Satietas/& ſaties/in uno ſignificato accipi poſſunt. Terentius. Nam ubi me for Satietas
te ſaties cepit/commuto locū. Saties
Marcellus Satio/ſaturo/uł cū l ſatulo/teſte Marcello/dici poteſt. Vnde & Varronem refert Satio
Varro ita ſcripſiſſe. Quibus ſatulem corpora/& famem uentris. Hoc autem inter Saturo
Laurentius ſatio intereſt/& ſaturo: quod (ut tradit Laurētius) ſatiare ad omnes ſenſus at Satulo
tinet/etiam ad animum: ſaturare uero ad unum guſtum. Comperitur tamen
Cicero etiam ad animum ſaturo uerbum pertinere. Cicero. Iracundiam meam ſatu
Lucanus ra tuo ſanguine. Lucanus libro primo. & pœni ſaturētur ſanguine manes.
Marcellus Squalus ſquala ſqualum/& ſqualidus ſqualida ſqualidum/in una ſignificatiōe Squalus
Ennius accipitur/teſte Marcello/Ennium inducente dicentem in Telamone. Lauere Squalidus
ueſtem lachrymis ſqualam/& ſordidam.
Marcellus Seueritas/& ſeueritudo/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Marcello. Plau Seueritas
Plautus tus in epidico. Quid illud eſt/ꝙ illi caperat frons ſeueritudine? Seueritudo
Marcellus Sordes/& ſorditudo/i una ſignificatione dici poteſt/teſte Marcello. Plautus i Sordes
Plautus pœnulo. Vt mihi abſterſere omnem ſorditudinem. Sorditudo
Marcellus Scriptū/ſcriptio/& ſcriptura/i una ſignificatiōe accipi poſſunt/teſte Marcello. Scriptum
Varro Varro. Auarus fœnerator lucri rem ſcriptione duplicarat. Cicero tuſculana/ Scriptio
Cicero rum quinto. Impulſi ſumus ad philoſophiæ ſcriptiones. Scriptura
Marcellus Solitudo/& ſolitas/in uno ſignificato uſurpatur/teſte Marcello/Accium idu Solitudo
Accius cente dicentem in Euryſace. Tuam ſolitatem memorans formidas tibi. Solitas
Pompeius Stlata/nauigii genus/a latitudine dicta eſt/auctore Pompeio/ea ſcilicet cōſue Stlata
tudine/qua & ſtlocum locum/& ſtlitem litem dicebant: ita ſtlata pro lata.
Vgutio Neq3 a ſterno ſternis deriuatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.
Gellius Sanctitas/& ſanctitudo/in una ſignificatiōe accipi poſſunt/auctoribus Gellio Sanctitas
Marcellus libro.xiii. noctium atticarum/& Marcello. Sanctitudo
Terentius Segnicia/ſegnicies/ſegnitas/in uno ſignificato dici poteſt. Terentius. Enimue Segnicia
Virgilius ro Daue nihil loci eſt ſegniciæ: neq3 ſecordiæ. Virgilius. Feſtinate uiri. nam Segnicies
quæ tam ſera moratur Segnicies? Tullius in primo de oratore: Et quoniam Segnitas
Tullius de impudentia diximus/caſtigemus etiam ſegnitatem. Singillatim
Marcellus Singillatim/& ſingulatim/dici poſſe teſtatur Marcellus/Cæcilium inducens ita Singulatim
Cæcilius dicentem. Hos ſingulatim ſapere/nos minus arbitror. Similitudo
Marcellus Similitudo/& ſimilitas/in uno ſignificato uſurpatur/teſte Marcello. Vnde Cæ Similitas
Cæcilius cilius in Syracuſis/ait. Vide/mea hominis quid fert morū ſimilitas. Simulatio
Simulatio/& ſimultas/in una ſignificatione dici poteſt. Simultas tamen/odiū Simultas
etiam ſignificat. Simulter
Plautus Simulter/pro ſimiliter/& ſimitu pro ſimul/Plautus protulit. Ait enim in Perſa. Similiter
Plautus Exoſſabo ego illum/ſimulter ididem/ut muræenā coquus. Idē in mercatore. Simitu

Ita tres simitu res agendæ sunt:idest simul. — Simul

Agrætius — Supplicatio/& suppliciū in/uno significato accipi possunt/auctoribus Agrætio — Supplicio
Marcellus — in Caprum/Marcello/& Festo in hæc uerba dicente. Supplicia ueteres quidē — Suppliciū
Festus — sacrificia a supplicando uocabant. Salustius in Catilina. In suppliciis deorū ma
Salustius — gnifici Sed & pro tormento suppliciū pōitur.

Probus — Scrutor scrutaris deponens est uerbū:quod tamen Probus dicit esse cōe. Sed & — Scrutor
Marcellus — scruto scrutas ueteres protulere/testibus Marcello/& Prisciano. Vnde Plau/ — Scruto
Priscianus — tus in aularia/ait. Postremo hunc iam per scrutaui augurio.

Plautus — Sugeo suges secūda/& sugo sugis tertia coniugatione/declinari potest. Plautus — Sugeo
Plautus — in Epidico. Ego me uertam in hirudinē:atq; eorū exugebo sanguinē. Hiero — Sugo
Hierōymus — nymus in Iob capitulo.xx. Caput aspidū suget:& occidet eū lingua uiperæ. — Sortior

Sortior sortiris deponens est uerbū. Sed & sortio sortis ueteres protulerunt/te — Sortio
Marcellus — stibus Marcello/& Prisciano. Varro rerum humanarū libro.xx.
Priscianus — Quom uenerit censores/inter se sortiant.

Varro — Senatus huius senatus uel senati/uel antiquorū more senatuis/declinari pōt. — Senatus
Lucanus — Lucanus. pars magna senatus Fastidita iacet. Salustius in Catilina. Igitur sena — Senator
Salustius — ti decreto. Qu. M. rex Fessulas/& Metellus Creticus in Apuliam/circūq; ea
Sisenna — loca missi. Sisenna libro historiarū tertio. Tamē Tudertibus/senatuis cōsul/
Seruius — to/& ppli iusso/dat ciuitatē. Senator/cōis generis ē/teste Seruio sup li.xii.æneí.

Plautus — Sumptus huius sumptus/uel sumpti/declinari potest. Plautus in trinu. — Sumptus
Quod ebibit/quod comest/quod facit sumpti.

Marcellus — Saltus huius saltus/uel salti/declinari pōt/teste Marcello/Accium referente di/ — Saltus
Accius — centē. Hic Menalippū inter/traiectus/nemorū in salti faucibus. Locus est arbo — Saltatio
Virgilius — ribus densus/& iuius:& nōnunq̄ pro saltatiōe ponitur. Virgilius li.æneí.viiii.
Marcellus — Tum demum saltu præceps sese omnibus altū. In fluuiū dedit. Saltus itē: cā/
Virgilius — pi spacium dicitur/teste Marcello. Virgilius georgico.tertio. Saltibus in ua/
Seruius — cuis pascūtur plena scd'm Flumina:hoc est ꝓpe/uł iuxta flumia/teste Seruio.

Statius — Stabulo stabulas/neutrale/& stabulor deponens/utrunq; in usu habetur. Sta/ — Stabulo
tius libro thæbaidos primo. Geticoq; pecus stabulare sub Hæmo. Virgilus — Stabulor
Virgilius — libro æneidos sexto. Centauri in foribus stabulāt. Ouidius li. metamor. xiiii.
Ouidius — Hoc pecus omne meum est:multæ stabulantur in antris.

Marcellus — Singularis/singularius/singulus/in uno significato dici posse uult Marcel/ — Singularis
Turpilius — sus/Turpilium inducens ita dicentē. Homo unica est natura/ac singularia. Et — Singularius
Plautus — Plautus in cistellaria/ait. Et ad singulum uideo uestigium:hoc est singulare. — Singulus

Sequor sequeris/cōe uerbū est. Dicimus enim:sequor te:& sequor a te. Vnde & — Sequor
Priscianus — composita assequor/& cōsequor/iter cōia uerba Prisciāus ipse cōnumerat.
Lucanus — Lucanus. terras fundēdus i oēs Est cruor:& Cæsar per tot sua fata sequēdus.

Seruius — Seruio seruis facit in futuro indicatiui modi seruiā/& seruibo/teste Seruio sup — Seruio
Terentius — Donati artem. Vnde Terentius in ecyra:ait. Matris seruibo commodis.

Sono sonas prima/& sono sonis tertia coniugatione/declinari potest/testibus — Sono
Marcellus — Marcello/& Prisciano. A primæ coniugationis uerbo/formatur præteritū
Priscianus — sonaui:supinum sonatum. A tertiæ aūt/fit præteritū sonui:supinū sonitum.
Ennius — Ennius libro annalium quarto. Litora lata sonunt. Lucretius libro tertio.
Lucretius — Caligare oculos/sonere aures/succidere artus. Marcus Manilius libro quito.
Manilius — Aura per extremas resonauit flebile rupes. Horatius sermone quarto.
Horatius — Magna sonaturum des nominis huius honorem.

Marcellus — Sonitus huius sonitus/uel soniti/declinari pōt/teste Marcello. Pacuuius in Do — Sonitus
Pacuuius — loreste. Quidnam aūt hoc soniti est/q; fori stridunt? Sic sonus huius sonus/ — Sonus
Marcellus — uel soni/declinari pōt/teste eodem Marcello/Sisennam inducente dicentem — Sonor
Sisenna — libro historiarum tertio. Postq; sonu signorū/prælium magno cum clamore
uirorum commissum est. Comperitur etiam hic sonor pro sono/uel sonitu/
Virgilius — Virgilius. magno ueluti quom flama sonore Virgea suggeritur costis undā
Lucretius — tis aheni. Lucretius libro sexto. Sollicitæ porro/plenæq; sonoribus aures. — Supum

Festus — Supum dixerunt antiqui:quod nunc supinū dicimus/ut scribit Festus. — Supinum

Virgilius — Sparus masculino/& sparum neutro genere/declinari potest. Virgilius libro — Sparus
æneidos undecimo. — Sparum

Lucillius Agreſtiſq; manus armat ſparus. Lucillius. Tum ſpara/tum rumices portan/
Feſtus tur. Feſtus. Spara/paruiſſimi generis ſunt iacula/ a ſpargendo dicta. Marcel/
Marcellus lus. Sparum/agreſte tælum.

Sexus huius ſexus maſculino/& ſexus huius ſexi neutro genere/declinari poteſt: Sexus
Caper ſicut uulgus: pelagus/teſtibus Capro/Probo/Priſciano. Plautus in rudente.
Probus Virile ſexus numq̃ ullum habui. Varro libro primo de analogia. Sexus/utrū
Priſcianus uirile/an muliebre/an neutrum ſit. Dici poteſt habitus/uel natura. Nam ab
Plautus ἕξω futuro indicatiui modo/quod eſt habebo/aſpiratione in ſ mutata/ teſte
Varro Pompeio deſcendit.

Pōpeius Sanna cum duplicato n ſcribitur: & narium/ſiue oris diſtorſio uocatur. Iuuena Sanna
Iuuenalis lis ſatyra ſexta. I nunc/& dubita/qua ſorbeat aera ſanna. Transfertur tamen & Sannius
Perſius per ſimilitudinem ad alia. Perſius. Occipiti cæco poſticæ occurrite ſannæ. Sannio
Inde uenit ſannius/& ſannio: qui ſcilicet in dictis/motibus/& ſcænis/ fatuus Sannis
eſt. Cicero libro ſecundo de oratore. Quid enim potius ridiculum/q̃ Sannitis
Cicero ſannio? Sanies cum unico n (primam enim corripit ſyllabam) mortui ſangui
Seruius nis eſt: tabi uero uiui/auctore Seruio. Virgilius libro æneidos octauo ſanie/
Virgilius taboq; fluentis. Sannis/& Sannitis/in recto dici poteſt/teſte Priſciano/qui &
Priſcianus Næuium refert neutrum Sannite protuliſſe libro belli punici. Sannites/po/
Næuius puli ſunt Italici.

Priſcianus Sequeſter maſculini/ſequeſtris fœminini/ſequeſtre neutri generis/& hic & hæc Sequeſter
Virgilius ſequeſtris & hoc ſequeſtre/& ſequeſter ſequeſtra ſequeſtrum/teſte Priſciano/
declinari poteſt. Virgilius libro æneidos undecimo. Bis ſenos pepigere dies:
& pace ſequeſtra Per ſiluas Teucri/mixtiq; impūe Latini/Errauere iugis: hoc
Aſconius eſt pace temporali/& media/inter bellum præteritum/& futurum. Nam ſe/
Seruius queſter/auctoribus Aſconio/& Seruio/medius eſt inter duos altercātes: apd
Seruius quem ad tampus aliquid ſeponitur.

Virgilius Silua/teſte Seruio/non tantum arborum eſt: ſed etiam hærbarum/dicente Vir Silua
gilio georgicorum primo. grandior ut ſubit aſpera ſilua. Inde ſilueſter ma/ Silueſter
Vgutio ſculini/ſilueſtre fœminini/ſilueſtre neutri generis: & hic & hæc ſilueſtris &
Caper hoc ſilueſtre. Vgutio declinat etiam hic & hæc ſilueſter.

Probus Socrus (etſi habet maſculinū ſocer) cōis generis ē/teſtib9 Capro/Probo/Priſcia Socrus
Priſcianus no. Accius in Actæo. Simul & piſæa præmia erepta/a ſocru poſſedit ſuo. Socer

Accius Sanguen/neutro genere/& ſanguis maſculino/declinari pōt. Ennius ānaliū. ii. Sanguen
Ennius O ſanguen diis oriundum. Lucretius libro primo. Viſceribus uiſcus gigni/ſā Sanguis
Lucretius guenq; creari. Sanguen facit in genitiuo ſanguinis: ſanguis uero/ſecundū ana
Seruius logiam ſanguis in genitiuo format: quod & ueteres/teſte Seruio protulerūt.
Quod & p cōpoſitū patet exanguis. Sed hæc declinatio ab uſu ceſſit.

Priſcianus September/& ſeptembris/in recto antiqui protulerunt/teſte Priſciano. September

Priſcianus Schema huius ſchematis cum ch aſpirato/& hoc ſchematum/teſte Priſciano/ Septēbris
declinari poteſt. Simili quoq; modo/emblema/& emblematum: toreuma/ Schema
toreumatum: peripetaſma/peripetaſmatum: epigramma/epigrammatum: Schematū
Celſus glaucoma/glaucomatum: pœma/pœmatum. Quod & Cornelius Celſus tra
Sergius dit: & in Donatum Sergius: & in dictione pœmatorum confirmat Marcel/
Marcellus lus. Sed & hæc ſchema huius ſchemæ comperitur. Vnde Plautus ait in Perſa.
Plautus Lepida cum decora ſchema. Cultus dicitur/uel ornatus.

Siligo cū i latino utrobiq;/& unico l ſcribitur. Neq; a ſeligēdo deducitur/ut cum Siligo
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio: ſed a σιλιγνιον/qđ Græci dicūt. Priſcianus li.
Priſcianus ſeptimo/maguderim interp̄tatus ē/Plautū inducēs in rudente dicentē. Seu ti
Plautus bi cōfidis fore multā maguderim: ideſt (ut ait) frugis genus: hoc ē caulis/q na/
ſcitur ex ea parte/cuius radix ſcyrpis auellitur: uel potius (ut alii dicūt) ſiliginē.
Plinius Hæc Priſcianus. Plinius. Siligo uero nunq̃ matureſcit pariter: nec ulla ſegetū
minus dilationē patitur/propter teneritatē/iis quæ maturuere granū dimit/
tentibus. Sed minus q̃ cætera frumēta in ſtypula periclitatur: quoniā ſemper
Iuuenalis habet rectā ſpicā: nec rorem continet/q rubiginē faciat. Iuuenalis ſatyra. v.
Sed tener/& niueus/molliq; ſiligine factus/
Seruatur domino. Genus eſt tritici: ut ex uerbis Plinii patere poteſt.

Marcellus	Suauitudo/& ſuauitas/i una ſignificatiōe accipi poſſũt/teſtibus Marcello/& Gel	Suauitudo
Gellius	lio li.xiii.noctiũ atticarũ.Plautus in bacchidibus.Cor meum/ſpes mea/mel	Suauitas
Plautus	meũ/ſuauitudo/cybus/gaudiũ.Suauium aũt/uoluptatis ẽ/teſtibus Seruio/&	Suauium
Seruius	Donato.Terentius.O Thais mea/meum ſuauium.Inde uenit ſuauior ſuauia	Suauior
Donatus	ris deponẽs uerbũ.Catullus ad Veraniũ.Iucundum os/oculoſq́ ſuauiabor.	
Terentius	Sibilus cum i latino utrobiq́/& unico l/tam quarta/q̄ ſecunda declinatione/	Sibilus
Catullus	declinari poteſt/teſte Priſciano/Siſennam inducente dicentem libro hiſtoria	
Priſciãus	rum.xii.Procul ſibilu ſignificare cōſuli cœpit/pro ſibilo.Sibilus(ut tradit Pho	
Siſenna	cas)in ſingulari maſculini generis eſt:in plurali uero/neutri.Sed & maſculi/	
Phocas	ni comperitur.Vnde Hieronymus in libro Iudicum capitulo.v.ait.Quare	
Hierōymus	habitas inter duos terminos/ut audias ſibilos gregum?Seruius aũt ſuper bu	
Seruius	colica/ſibilus(inquit)eſt ipſa res:ſibila uero/ora.Virgilius.Nam neq́ me tã/	
Virgilius	tum uenientis ſibilus auſtri.Lucanus libro nono.Cerberus Orpheo leniuit ſi	
Lucanus	bila cantu:ideſt ora.Sed & pro re ipſa/ſibila uſurpauit Ouidius/quom dixit	
Ouidius	libro metamor.iiii.pars circum pectora lapſæ Sibila dant/ſaniemq́ uomũt/	
Seruius	linguiſq́ coruſcant/ſcilicet colubræ.Sibilus ſibila ſibilum/pro ſibilans ponit/	
Virgilius	teſte Seruio ſuper librum ſecundum æneidos.Vnde & in georgicis Virgilius	
	ait.Tollentẽq́ minas/& ſibila colla tumentem:ideſt ſibilantia.	
Priſcianus	Soſpes(et ſi habet fœmininum ſoſpita)communis generis eſt/teſte Priſciano.	Soſpes
Ouidius	Ouidius faſtorum ſecundo.Soſpita delubris dicitur aucta nouis.Soſpes non	Soſpita
Ennius	tm̃ q ſeruatur/ſed & q ſeruat(quod Ennius Feſto referẽte uſurpauit)dici pōt.	
Gellius	Sermonor/& ſermocinor/dici poteſt.Verum (ut tradit Gellius libro.xviiii.no	Sermonor
	ctium atticarum)ſermonor ruſticius uerbum uidetur/ſed eſt rectius:ſermoci	Sermoci/
	nor uero rectius:ſed corruptius eſt.	nor
Priſcianus	Solor ſolaris/commune uerbum eſt/teſtibus Priſciano/& Gellio libro.xv.no	
Gellius	ctium atticarum.Sed & ſolo ſolas ueteres protulerunt/teſte Priſciano:unde	Solor
Priſcianus	deſolo deſolas.Virgilius libro æneidos.xi.Vidimus ingentes & deſolauimus	Solo
Virgilius	agros.Statius libro thæbaidos ſexto.dilectas cui deſolauimus urbes.,Varro	
Statius	in Oedipo.Oedipus Athenas uenire dicebatur/qui conſolaret.	
Varro	Statuo ſtatuis facit in præterito ſtatui:in ſupino ſtatutum.Simile quoq́ præte	Statuo
	ritum/& ſupinum/format ſiſto tranſitiuum:ſed neutrale/ſteti/abſq́ ſupino.	Siſto
	Sto facit in præterito ſteti.Compoſita a ſto ſtas/præteriti duplicationem ſer	Sto
	uant:ut reſtiti/præſtiti/perſtiti/conſtiti/ſubſtiti/aſtiti/inſtiti/deſtiti/obſtiti.Ab	
Ouidius	ſto autem/non abſtiti modo/ſed & abſti facit/dicente Ouidio li.metamor.	
	undecio.Alcyone lachrymas/& quæ pars amouet/abſtit:niſi forte uelimus	
	dicere/Ouidium ſyncopam feciſſe.Horum autem a ſto compoſitorum ſupi	
Priſcianus	na/antiqui uarie protulerunt/teſte Priſciano.Brutus in epiſtolis.Occiſo Ca	
Brutus	io Cæſare poſtq̄ mare tranſcierat/præſtatum eſt.Arator.quod uota requirũt	
Arator	Præſtaturus adeſt.Aemilius orator.Tempore aſtiturum/atq́ petiturum me	
Aemilius	eſſe.Statius libro thæbaidos ſeptimo.Quæ ſic orſa prior/ſpes ne obſtatura	
Statius	pelaſgis?Lucanus libro.ii.Conſtatura fides ſuperum.Martialis.Conſtatura	
Lucanus	fuit Megalenſes purpura centũ.Nam ſi præſtiturus/obſtitura/uel conſtitura	
Martialis	legeretur/uerſus ſtare non poſſet.Sto interprete Seruio/plura detinet ſignifi	
Seruius	cata.Stat/fixus eſt.Virgilius libro æneidos decimo.Stat ſua cuiq́ dies.Stat/	
Virgilius	adeſt.Virgilius libro æneidos quarto.Stat ſonipes ac frena ferox.Stat/poſitũ	
Virgilius	eſt.Virgilius libro æneidos.iii.ſtant manibus aræ Cæruleis mæſtæ uittis.Stat/	
Virgilius	plenum eſt.Virgilius.iam puluere cælum Stare uident.Stat/eminet.Virgili/	
Virgilius	us libro æneidos quinto.ſtat ferrea turris ad auras.Stat/placet.Virgilius.	
Virgilius	Stat caſus renouare omnes.Idem.Stat conferre manum.Stat/eſt.Virgilius li.	
Virgilius	æneidos primo.Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parentis.Stat/horret.Vir/	
Virgilius	gilius.ſtant lumina flama.	
Virgilius	Satyrus cum t exili/& y græco ſcribitur.Animal eſt:quod teſte Plinio libro.v.	Satyrus
Virgilius	naturalis hiſtoriæ/de homine nil præfert/q̄ figuram.Neq́ a ſatur ſatura ſa/	Satyra
Plinius	turum deſcendit ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.Hic a Hieronymo ita	
Vgutio	deſcribitur.Ait.n.in uita Pauli.Ad quẽ ſcilicet Paulũ cũ pergeret beatus An/	
Hierōymus	tonius/uidit homũculũ adũcis naribus/& fronte cornibus aſpa: cui extrema	

corporis/in caprarũ pedes deſinebant. Et præmiſſo ſigno crucis/cũ quiſnam
eſſet/interrogaſſet Antonius/reſpondiſſe fertur. Mortalis ego ſum/unus ex
accolis eremi: quos uano errore deluſa gentilitas/faunos/ſatyroſq;/& incu/
bos appellat. Satyra eadem ſcriptura/a ſatyris dicta eſt/dicente Donato in
Donatus prologo ſuper Terentiũ. Deinde aliud genus fabulæ/ideſt ſatyra ſumpſit ex
ordium: quæ a ſatyris/quos illotos ſemper/ac petulantes eſſe legimus/uocita
ta eſt: etſi aliunde nomẽ nonnulli traxiſſe praue putant. Hæc ille. Satyros aũt
Macrobius (ut refert Macrobius) a σαθη/quæ eſt mentula/nonnulli appellatos opinan
tur: q; ſcilicet in libidinem proni ſint. Sed ſcriptura etiam apud Græcos non
conſentit: quia apud illos cum t exili/& y græco ſatyrus ſcribitur/ut ſuperius
oſtendimus. Sunt aũt ſatyri/dii ſiluarum. De fabula/perſoniſq;/intellexiſſe
Horatius uidetur Horatius in arte poetica/quom ait. Carmine qui tragico uilem certa
uit ob hircum/Mox etiam agreſtes ſatyros nudauit. Idem. Verum ita luxores/
Horatius ita cõmẽdare dicaces Cõueniet ſatyros: ita uertere ſeria ludo. Varro a quodã
Varro genere farciminis/quod multis rebus reficiebatur/ſatyram dictam tradit.
Vnde in ſecundo libro Plautinarum quæſtionũ habet. Satyra/eſt uua paſſa
& polenta/& nuclei pinei ex muſto conſperſi. Alii a ſatyra lance/quæ referta
uariis/multiſq; primitiis/in ſacrificiis Cereris inferebatur/dictam uolunt. Alii
Pompeius uero (inter quos Pompeius) a lege ſatyra/multis aliis cõferta legibus/dictã
Lucillius exiſtimant. Huius legis ſatyræ meminit Lucillius libro primo/quom ait.
Saluſtius Per ſatyram ædilem factum qui legibus ulnat. Et Saluſtius in Iugurtha. Dein
de quaſi per ſatyram ſententiis exquiſitis in deditionem accipitur. Alii a ſatu
ritate ſatyram quaſi ſaturam uocatã putant. Sed tunc cũ i latino ſcribi ſatira
deberet: quod a nemine obſeruatur. Satyrarum aũt duo ſunt genera. Primũ
Quintiliãus non ſola carminum uarietate mixtũ/ut Quintilianus tradit. In quo quidem
Laertius carminis genere/auctoribus Laertio/& Apulegio/apud Græcos demetrius
Apulegius quidam poeta claruit. Altera uero ſatyra (ut Diomedes ait) maledicũ carmen
Diomedes eſt/& ad carpenda hominum uitia/archææ comoediæ charactere compoſitũ:
quale ſcripſerunt Lucillius/Horatius/Perſius.

Syria cum y græco in prima ſyllaba/regio eſt Aſiæ: cuius populi Syri/& Syrii/uo Syria
Lucanns citati ſunt. Lucanus libro ſeptimo. Iſtis parce precor: uiuant Galatæq;: Syriq;. Syri
Iuſtinus Hi & Aſſyrii appellantur/teſte Iuſtino libro primo. Ab aliis tamen/quadri/ Syrii
partita fit diuiſio: in Syrios uidelicet: Aſſyrios: Leucoſyrios: Cœleſyrios. Sirius Sirius
Seruius cum i latino utrobiq;/ſtella eſt in ore cæleſtis canis poſita/teſte Seruio: uel (ut Scyros
Vgutio alii uolunt) in fronte canis. Neq; a Syria deriuatur/ut cum Catholico ſomnia Scyrius
Lucanus uit Vgutio. Nam Syria cum y græco/primam corripit ſyllabã: ſirius cũ i lati/ Sciron
no/illam producit. Lucanus libro decimo. rapidus qua ſirius ignes Exerit.
Sed neq; a συρω/quod eſt traho/deſcendit/ut nonnulli uoluerunt; quia tunc
cum y græco ſcribi ſyrius oporteret. Cuius etymologia nequaq̃ conueniens
eſt: nec apud Græcos ſcriptura obſeruatur: ut cũ y græco apud illos ſcribatur.
Tortellius Neq; a ξηραινω/quod eſt ſicco/deducitur/ut Tortellius tradit: quia tunc cũ
x in initio/ſequente e xerius a noſtris tranſſeretur: quod nuſq̃ lectum eſt. Si/
rius ergo/a σειριῶ/quod eſt luceo/uel ſplendeo trahitur: ubi & etymologia/
& ſcriptura conueniũt. Scyros cum c exili poſt ſ/& y græco/inſula eſt una ex
Ptolemæus cycladibus/in mari Aegæo/& eodem nomine urbs in ea/teſte Ptolemæo:
Strabo cuius prima ſyllaba (ut dixit Strabo libro nono) producta eſt apud Græcos:
Propertius quod etiam noſtri obſeruauere poetæ. Inde fit ſcyrius ſcyria ſcyrium. Proper
Ouidius tius. Scyria nec uiduo Deidamia uiro. Ouidius heroidũ. Sæpe malis ſtupeo:
rerumq; oblita/lociq;/Ignara tetigi Scyria membra manu. Sciron cum c exi
Statius li/& i latino/uentus eſt: qui ab Athenienſibus caurus uocatur: quia ſpirat a ſa
xis/quæ Sciron latro incoluit: quem Theſeus interficit. De quo latrone me/
minit Statius li. xii. thæbaidos/dicẽs. Cercyõa/& ſæuũ uelles Scirona crematũ.
Aſper Sapio ſapis facit in præterito ſapiui/teſtibus Aſpro/Chariſio/Phoca: in ſupio Sapio
Chariſius ſapitum pi ſyllaba proudcta: uel ſecundũ Varronem ſapii: quod & Diome/
Phocas des comprobat: uel (ut Probus tradit) ſapui: in ſupino ſapitum correpta pi
Varro ſyllaba. Caper uero/utrũq; in uſu eſſe dixit. Idid ẽ ſenſiſſe uidetur Priſcianus:

Diomedes Probus Caper Priscianus Marcellus Næuius Martialis — quod etiã confirmat Marcellus/dicens. Sapiui pro sapii/uel sapui ponitur. Næuius in uirgine. Ego plus sapiui/qui fullonẽ compressi quinquatribus Martialis. Nubere uis Prisco/non miror/Paula sapisti. Quod uerbum/si cũ re componitur/quartæ fit coniugationis. Nam resipire dicimus/q̃ resipere. Construitur autem cum accusatiuo: ut iste cybus bonum sapit odorem. aliqñ ablatiuo iungitur: & nonnunq̃ genitiuo: ut est apud Plautũ in epidico. desipiebam mentis/quom illa scripta mitterem/pro mente.

Plautus Priscianus Cato — Sepelio sepelis cum unico p/& unico l (primam enim syllabam/& secundã corripit) facit in præterito sepeliui: in supino sepultũ: & secundũ analogiam sepelitum/teste Prisciano. Vnde Cato in Thermum/ait. Mortuus ẽ: & sepelitus. Sepelio

Hieronymus Solinus — Sodoma huius Sodomæ/& Sodomum: & sodoma neutro genere plurali tm̃ numero declinari põt: sicut Bactra: Megara: Susa. Hieronymus in genesi ca. xxiii. Quæ uniuersa irrigabatur/anteq̃ subuerteret dominus Sodomã/& Gomorram. Et in eodem capitulo. Lot uero moratus est in oppidis/quæ erant circa Iordanem: & habitauit in Sodomis. Solinus de situ Iudææ. Ibi duo oppida: unum Sodomum/alterum Gomorrum nominatum. Oppidum fuit Iudææ/diuino summersum iudicio/ut sacræ scripturæ attestantur. Sodoma Sodomũ

Statius Iuuenalis Virgilius Quintiliãus Ptolemæus Iustinus Horatius Petrus — Salamis/& Salamin/in recto/& Salamina ab accusatiuo græco formata/declinari potest. Statius libro thæbaidos. xii. Hos Salamis populos/illos cerealis eleusin. Iuuenalis satyra decima. Ille tamen qualis rediit Salamine relicta. Virgilius. Laomedontiadem primum Salamina petentem. Accusatiuus græcus est. Quintilianus libro sexto. Neq; est ignobile exemplũ/Megarios Atheniẽsibus/cũ de Salamina contenderent/uictos Homeri uersu. Insula ẽ Peloponẽso adiacens/teste Ptolemæo/urbem sui nominis retinens: in qua Telamon pater Aiacis/& Teucri/regnauit. Sed cum reuerteretur Teucer a bello Troiano/nec de inimicis Aiacis/teste Iustio/ultus fuisset/a patre expulsus/Cyprum perrexit: ibiq; ciuitatem condidit: quam & Salaminam uocauit: de qua Horatius in primo carminum. Nil desperandũ Teucro duce/& auspice Teucro: Certus enim promisit Apollo/Ambiguam tellure nouam Salamĩa futuram. Petrus Riga in actibus apostolicis. Ad Cyprum tendunt/post itrãtes Salaminam. Salamis Salamin Salamina

Virgilius Virgilius Virgilius Virgilius Virgilius — Supero superas accusatiuo iungitur: & significat uincere. Virgilius in bucolicis. Quod si idem certet Phœbum superare canendo. Superat/occidit. Virgilius libro æneidos. Clam ferro incautum superat. Superat/ascendit. Virgilius georgicon li. iii. superant montes/& flumina tranant. Superat/superest. Virgilius libro tertio æneidos. Quid puer Ascanius/superat ne/& uescitur aura Aetherea? Superat/abundat. Virgilius georgicorum primo. Si superat fœtus/pariter frumenta sequentur. In his duobus significatis/absolutũ est. Supero

Marcellus Virgilius Marcellus Priscianus Vgutio — Seco secas facit in præterito secui: in supino sectum. Reseco tamen/facit in præterito resecaui/& resecui: in supino resecatum/& resectum: & significat serrare/uel excidere: & nonnunq̃ pro sequor ponitur/teste Marcello/dicente Virgilio libro. x. æneidos. Quæcunq; est fortuna hodie quã quisq; secat spem: idest sequitur. Ab huius uerbi supino sectum/fit sector deponens uerbũ/teste eodem Marcello: non autem a supino secutũ a sequor/u detracta littera/ut putat Priscianus. Et a seco pro sequor/secta deriuatur: non aũt a separo/ut Vgutio somniauit. Seco Sector Secta

Priscianus Hierõymus — Sæpio sæpis facit in præterito sæpsi/teste Priscião: ac ẽt sæpiui/auctoritate diui Hieronymi/in Hesaia cap. v. dicẽtis. Sæpiuit eam: & lapides elegit ex ea. Et cũ æ diphthõgo apud ãtiquos ãnotari cõsueuit: sicut Pætus: tæter tætra tætrũ: & nõnulla alia: quos quidẽ inuitari/operæprecium est. Sæpio

Iuuenalis Persius Iuuenalis — Sardonyx cũ y græco/facit in genitiuo sardonychis cũ ch aspirato: sicut onyx huius onychis/a quo cõponitur: ut regula tradit græca. Et tam masculini/q̃ fœminini generis est. Iuuenalis. In manibus densi radiant testudine tota Sardonyches. Persius. Et natalicia tandem cũ sardonyche/albus. Et a genitiuo græco τοῦ σάρδ-ορυχοσ/nostri etiam hic sardonychus dixerũt. Iuuenalis satyra. xiii. Arguit ipsorum/quos littera/gemmaq; princeps Sardonyx Sardonychus Sardonychatus

Sardonychus.Lapis eſt precioſus:a quo fit ſardonychatus ſardonychata ſar/
Martialis donychatum.Martialis.Cuius & hinc lucet ſardonychata manus.Sardonyx
item eadem litteratura/mons eſt Indiæ/teſte Ptolemæo.
Ptolemæ⁹ Sarpedon/facit in genitiuo ſarpedontis/& ſarpedonis/dicente Virgilio libro Sarpedon
Virgilius æneidos nono.Thæbana de matre nothũ Sarpedonis alti.Fuit filius Iouis.
Ptolemæus Eſt & eodem nomine urbs Ciliciæ/teſte Ptolemæo.

Seraphim cum m in fine/tam neutri/q̃ maſculini generis eſt.Hieronymus in Seraphim
Hierõymus epiſtola ad Furiam de uirginitate ſeruanda.Hæc ſunt duo ſeraphim/ter glo Seraphin
rificantia trinitatē:& in thæſauro eccleſiæ condita.Seraphin cũ n in fine plu Seraphis
ralis tantum numeri/neutro genere uſurpatur.Vnde canit eccleſia.Ac beata Serapis
ſeraphin ſocia exultatione concelebrant:pro choro hic intelligas angelorũ.
Seraphis/& Serapis(utroq; enim modo ſcribitur)Deus quidam uocatus eſt:
qui & Oſiris dicitur:ut ſuper regulam/A ſuper p breuis in mediis ſyllabis/
uidebimus libro ultimo.

Synthesis cum y græco in prima ſyllaba/& th aſpirato/dici poteſt compoſitio. Synthesis
Martialis Et eſt genus ueſtis:de qua Martialis.De noſtra praſina ſyñtheſis empta toga. Synchyſis
Statius Syntheſis item/uaſis eſt genus:de quo Statius libro quarto ſiluarum.
Aut unam dare ſyntheſim quid horres Alborum calicum/atq; cacaborum?
Donatus Synchesis cum y græco in prima/& media ſyllaba/& ch aſpirato/figura ē lo
cutionis/hyperbaton ſcilicet undiq; confuſum/teſte Donato.

Sylla cum y græco/& duplicato l/nobilis fuit Romanus:qui antea Sibylla uo Sylla
Macrobius cabatur/teſte in ſaturnalibus Macrobio/dicente Papinio libro ſiluarum.iiii. Sybilla
Papinius conuiua Sybillæ Cœnabat ſemper.Syla cum y græco/& unico l/mons ē Lu Syla
caniæ/& ſilua in illo:de quo Virgilius libro æneidos.xii.meminit/dicens. Scyla
Virgilius Ac uelut ingenti Syla/ſummoue Taburno.Scyla cum c exili/& y græco/& Scylla
Tortellius unico l/teſte Tortellio pluralis tantum numeri/ſpolia dicuntur.Græci tam̃ Scyllus
etiam σκυλαɥ ſingulare pronũtiãt.Singularis aũt numeri Scyla eadē littera Scilla
Herodotus tura/proprium fuit nomen regis Scytharum/teſte Herodoto libro quarto. Cilla
Scylla cum c exili/& y græco/& duplicato l/fuit duarũ mulierũ nomē:unius Sila
Seruius quidem Phorci filiæ/teſte Seruio ſuper librũ tertiũ æneidos:de qua Ouidius Silus
Ouidius libro metamor.xiiii.Soſpite q̃ Scylla noſtri mutentur amores.Altera fuit Ni Silo
Ouidius ſi Megarenſium regis filia:cuius hiſtoriam/libro octauo metamor. Ouidius Silenus
pertractauit.Scylus cũ c exili/& y græco/& unico l/frater fuit Dipeli.Scilla Scilurus
cum c exili/& i latino/& duplicato l ſcribitur:nõ aũt cum y græco immedia Silurus
Tortellius te poſt ſ/& unico l/hac uidelicet ſcriptura ſyla/ut ſcribi præcipit Tortellius. Silerus
Theocritus Nam in Theocrito uetuſtiſſimo ita ſcriptum legi edyllio quinto. σκιλλας/ Siler
σιωɥ γραιασ ἀπό σαμάτοσ ἀυτικα τιλλοισ. Genus ē hærbæ:quæ in Cyllarus
Seruius Aphrica in agrorum limitibus ponitur/teſte Seruio ſuper tertium georgicõ:
Virgilius de qua Virgilius li.præfato.Scyllamq;/elleboroſq; graues.Alii dicũt eſſe ge/
Martialis nus cæpæ.Eſt & eodem noĩe piſciculi genus.Martialis.Cæruleus nos Liris
amat:quem ſilua Maricæ Protegit:hinc ſcillæ maxima turba ſumus. Cilla cũ
c in initio/& i latino/& gemino l/urbs fuit in Aetolia.Sila cum i latino/&uni
co l/galea dicitur.Silus eadem ſcriptura/naſus ſurſum uerſus uocatur.Silo
eadem ſcriptura/is appellatur/qui ſuperciliis prominãtibus eſt:& a Sileno/
Marcellus qui hirſutis ſuperciliis fingebatur/deductũ uocabulũ eſt/teſtibus Marcello/
Varro & Varrone.Silenus aũt/Bacchi nutricius fuit:de quo Ouidi.li.primo de arte.
Ouidius Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello.Scilurus cum c exili/& i latino/& uni
co l/proprium fuit uiri nomen:qui teſte Plutarcho/octoginta filios maſcu
Plutarchus los habuit.Silurus cũ i latino/& unico l/genus eſt piſcis.Iuuenalis ſatyra.iiii.
Iuuenalis Vændere municipes fracta de merce ſiluros.Silerus cum i latino/& unico l/
& Siler/in recto declinari poteſt.Fluuius eſt picentinorum/iuxta Salernũ
Lucanus decurrens/dicente Lucano libro ſecundo.radenſq; Salerni Tecta Siler.Co/
Columella lumella libro.xi.uitreoq; Siler qui defluit amni.Sylius libro octauo.
Sylius Nunc Silerus quo nutrit aquis.Virgilius georgicorum tertio.Eſt lucos Sile
Virgilius ri circa.Neutri autem generis ſiler/arbuſcula eſt:ut apud Virgilium.
Virgilius Molle ſiler:quam & ſalicem uocant.Cyllarus cũ c exili in initio/& y græco/

Virgilius & geminato l/nomē fuit equi Castoris:de quo Virgilius georgicon tertio.
Talis Amychlæi domitus pollucis habenis
Cyllarus:& quorum Grai meminere pœtæ.

Acron Sagma huius sagmatis neutro/& hæc sagma huius sagmæ fœminino genere de/clinari potest:quo scilicet genere protulit Acrō exponens illud Horatii ser/mone quinto:clitellas tpe ponunt:idest(ut ait)sagmas:hoc est sellas:quas uul gus bastos appellat. Sed & ꝓ sarcina ponitur. Sagma

Siren huius sirenis cum i latino/& hæc sirena ab accusatiuo græco formata/in re cto declinari potest:& ab ειρειν/quod connectere significat/uel retinere/ descēdit. Sunt tamē/qui a σύρω/quod est traho/deductū uocabulum putant. Sed tūc cum y græco scribi syren oporteret:sed græci σειρην scribunt: quod a σύρω deriuari nō potest. Alii a σειρα quæ est cathæna/eo ꝙ libidinis uincu lum sirenes fuerint/dici uolunt. Monstrū est marinum:quod dulcedine sui cā tus allectos nautas summergi facit. Fuerunt aūt Sirenes/tres Acheoli flumi/ Virgilius nis filiæ/ex Calliope musa/ut poetæ dicūt. Virgilius libro æneidos.v. Hieronymus Iamq; adeo scopulos sirenū aduecta subibat. Hieronymus in fine prologi i Io sue. Et nos ad patriam festinantes/mortiferos sirenarum cantus/surda debe/mus aure trāsire. Siren Sirena

Syrinx huius syringis cū y græco in prima syllaba/& hæc syringa ab accusatiuo græco formata/declinari in recto potest. Nympha quædā fuit/in cannā con/ Ouidius uersa. Ouidius libro metamorphose. primo. Syrinx Syringa
Naias una fuit:nymphæ syringa uocabant. A nostris fistula transfertur.

Sophronium/& hæc Sophronia/declinari potest. Propriū fuit muleris nomē. Sophroniū Sophronia

Priscianus Syrma huius syrmatis cum y græco/& hæc syrma huius syrmæ/declinari pōt/ teste Prisciano. Genus est uestis tragicorū/ut quidam uolūt. Alii dicūt esse ca Martialis udam/siue tractū uestis fœminarū. Martialis. Syrma
Seneca Aptasti lōgū tu quoq; syrma tibi. Seneca de Baccho. Auro decorū syrma bar Valerius baricū trahit. Valerius in phormione. Quid hic cū tragicis uersis/& syrma fa cis?pro syrmate:uersis pro uersibus/ut in ipsa dictione uidebimus.

Styrax cū t exili/& y græco/genus est aromatis. Neq; a stiria descendit/ut cum Vgutio Catholico Vgutio somniauit. Plinius li.xii. naturalis historiæ. Arabes ex Syr Plinius ria reuehūt styracē acri odore. Hieronymus in ecclesiastico capi.xxiiii. Et qua Hieronymus si styrax/& galbanus/& ungula/& gutta. Sunt tñ/qui ibi storax legūt. Styrax

Struthius cū t exili in prima/& th aspirato in secunda syllaba/sequente i latino/ & pro fœmina ēt hæc struthio/declinari pōt. Auis est grandis/corpore gra/ Hieronymus ui. Hieronymus in Iob capi.xxxviiii. Pēna struthionis/similis est pēnis erodii/ & accipitris. Quando dereliquit oua sua in terra/tu forsitan in puluere cale/ facies ea. Obliuiscitur/ꝙ pes cōculcet ea/aut bestia agri cōterat. Duratꝰ ad fili os suos/quasi non sint sui. Frustra laborauit/nullo timore cogente. Priuauit enim Deus eam sapiētia:nec dedit illi intelligentiam. Struthius Struthio

Caper Scorpius/& scorpio/dici potest. Verū(ut Caper tradit)scorpius/animal est:scor pio uero/res bellica. Compitꝰ tamē & scorpio,pro animali. Vnde in euange/ lio Lucæ legitur capi.x. Ecce dedi uobis ptātem calcādi super serpētes/& scor piones:& super oēm uirtutem inimici. Græcū est uocabulū. Neq; ab arcu/uel Vgutio harpæ/uel scorto deducitur/utꝰsomniabūdus tradit Vgutio. Scorpius Scorpio

Strongylos huius strongyili cū y græco & unico l/& Strongyle huius strongy les/declinari pōt. Insula est In mari Tyrrheno/nūc Naxos/antea uero/Dia Strabo uocata. Quo eam nōie Strabo appellat/& Ouidius/quom ait. Strongylos Strongyle Strongilus
Ouidius Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis. Sylius li.xiiii.
Sylius Mille Agathina dedit/perflataq; Strongylos austris. Plinius. Strongyle/a Li Plinius pari mille passus ad exortum solis uergens. Strongylus eadē scriptura/mōs Ptolemæus est Carmaniæ/ut Ptolemæus ostendit.

Scapha cū c exili/genus ē nauiculæ/a ἀκατιῶ/quod est cauo/sic dicta:nō au/ Vgutio tem ab ea/quæ est scopa/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Scapha

Scaphium cū c exili/& i latino/genus est uasis concaui:in quo cacare/& meie Vgutio re cōsueuerīt. Neq; a scido scindis deducitꝰ: ut cū Catholico sōniauit Vgutio. Scaphium

Martialis Sed a σκάπτω/quod est cauo/descendit. Martialis.
Te potare decet gemma/qui mentora frangis
In scaphium mœchæ Sardanapale tuæ.

Sestertius masculino/& sestertium neutro genere/declinari potest:& diminuti Sestertius
Donatus ue sestertiolus/& sestertiolũ/penultima correpta syllaba. Donatus sup phor Sestertium
mionem Terentii. Merito ergo/non p singulos sestertios/neq; per singulos Sestertiolus
Martialis denarios/neq; per singulos asses. Martialis. Sola tibi fuerãt sestertia Melice cẽ Sestertiolũ
Martialis tum. Idem. Sed sestertiolum donauit mentula Phœbo. Genus est ponderis/
uel nummi. Est ẽt sestertiũ genus ueli triplici licio/ita texti/ut tertiũ filũ duo/
Suetonius bus impar sit. Suetonius in Augusto. ita ut in extremis spaciis subsultim decu
Diomedes reret/sestertio/uel lodicula iuolutus.

Varro Scalæ plurali tñ numero declinat/testibus Diomede/Varrõe de lingua latina/ Scalæ
Donatus Donato/Phoca. Salustius in Iugurta. Deinde ubi unæ/atq; alteræ/scalæ/cõ Scala
Phocas iũctæ sunt. Et licet Quintilianus dicat/singulari numero scala pferre/barba/
Salustius rismum esse/Hieronymus tñ singulari numero usurpauit/quom dixit i gene
Quintiliãus si capi. xxviii. Viditq; in somniis scalã stãtem super terrã:& cacumen eius tan/
Hierõymus gens cælum:& angelos quoq; dei ascendentes/& descendẽtes per eam:& do
minum inixum scalæ/dicentem sibi.

Sedeo sedes secũdæ cõiugatõis est:& primam corripit syllabã: Sido sidis tertiæ Sedeo
Virgilius pmam producit. Virgilius li. æneidos. vii. paruaq; sedebat Succintus trabea. Sido
Virgilius Idem li. æneidos. v. Considunt transtris/intentaq; brachia remis. Catullus. Insidior
Catullus Troicaq; obsidens longinquo mœnia bello. Hæc & si neutralia sint/i tertia ta
Hierõymus men persona/passiue proferuntur. Hieronymus in li. tertio regum capi. vii.
Et domuncula in qua sedebatur ad iudicandum/erat in media porticu/simili
Statius ope. Statius li. thæbaidos. ii. sumisq; isidit astris. A sedeo fit isideor deponẽs.

Ausonius Sæpes a sæpio/& seps/in recto dici potest/fœminino genere. Ausonius. Bucoli Sæpes
co sæpes dixit Maro: cur Cicero seps? masculini aũt generis seps absq; diph/ Seps
thongo/paruus est serpens/a σήπω/quod est putrefacio/sic dictus. Nam oẽ
Lucanus quicqd momorderit/resoluitur in putredinem/dicẽte Lucano.
Ossaq; dissoluens cũ corpore tabificus seps. Neq; a sæpio sæpis descendit/ut
Vgutio cum Catholico Vgutio somniauit.

Persius Sorbeo sorbes secũda coniugatiõe/& sorbo sorbis tertia/declinari potest. Per Sorbeo
Iuuenalis sius. & anticyras melior sorbere meracas. Iuuenalis. Sorbere & ante cybũ qđ Sorbo
debeat aut pater/aut rex. Sorbeo sorbes in præterito facit sorbui: in supino
Priscianus sorbitum. Sorbo autem/format præteritũ sorpsi: supinum sorptum/testibus
Probus Prisciano/& Probo.

Sorbitio/& sorbities/in uno significato accipi possunt. Et format sorbities di/ Sorbitio
Vgutio minutiue sorbiciecula: non aũt sorbiciuncula/ut somniauit Vgutio. Nam sor Sorbicies
bitiuncula/ab ea/quæ est sorbitio per diminutionem fit. Sorbiciecu/

Marcellus Scalpo scalpis/& scalpurio scalpuris dici põt/teste Marcello. Plautus i aularia. la
Plautus Vbi erat hæc defossa/occepit ibi scalpurire ungulis. Sorbitiũcu

Diomedes Silex huius silicis cum i latino/& unco l/masculini/& fœmini generis est/testi/ la
Donatus bus Diomede Donato/Prisciano. Ouidius li. metamor. vii. Scalpo
Prisciãus Aut ubi terrena silices fornace soluti. Virgilius libro æneidos. vii. Scapurio
Ouidius Stabat acuta silex præcisis undiq; saxis. Dictus ẽ silex/q; de eo ignis saliat. Silex

Virgilius Supellex cũ unico p/& duplicato l/& hæc supellectilis/declinari i recto potest/ Supellex
Priscianus teste Prisciano:& primã corripit syllabam. Iuuenalis. Tales ergo cybi/qua/ Supellecti/
Iuuenalis lis domus/atq; supellex. Cato aduersus Tyberiũ Semproniũ. Si posset auctio lis
Cato fieri de actibus suis/quasi supellectilis solet. In ablatiuo singulari facit supelle Supellectile
Terẽtius ctile/uel supellectili. Terẽtius i phormione. Tum pluscula supellectile opus
Varro est. Varro libro secundo de analogia. Sæpe itaq; ex eadem supellectili licet ui
Papias dere. Papias dicit posse declinari etiam hoc supellectile. Nã & plurali nume/
ro supellectilia dicimus.

Virgilius Stratus huius stratus/& hoc stratum/declinari potest/dicente Virgilio. Stratus
Mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit. Stratum

Virgilis Suffragor suffragaris fra syllabam producit. Virgilius i Priapea/ Suffragor

Copia me perdit: tu suffragare rogatus. Inde uenit suffragium / fra syllaba pa — Suffragiũ
Iuuenalis — ri mdo producta. Iuuenalis. Libera si detur populo suffragia / qui tam. Luca/
Lucanus — nus. Et nõ ad missæ dirimat suffragia plebis. Suffragium autem / a frango frã/
Ouidius — gis / fra syllabam corripit. Ouidius qui de nuce inscribitur.
Quid nisi suffragium nimbis ruitantibus essem?

Marcellus — Sacrifico sacrificas / & sacrificor deponens / teste Marcello usurpatur. Ennius. Sic — Sacrifico
Ennius — nos ille suos diis sacrificare puellos. Varro rerũ diuinarũ libro quarto. Viri — Sacrificor
Varro — nuptis sacrificabantur in cubiculo uiduæ. Cato de liberis educandis. Quom
Cato — primoribus initiarent de potione pueros sacrificabantur.

Symbolum cum y græco / neutro genere / & hæc symbola fœminino / declinari — Symbolũ
potest. Neq; ab eo qui est bolus / deducitur / ut Mammætractus tradit / & cum — Symbola
Vgutio — Catholico Vgutio sõniauit. Sed a συμβαλλω / quod est confero / deriuat.
Vnde quidam collationem interpretati sunt: ita ut cœna illa dicatur collatõ/
in quam cõparandã plures aliquid contulerunt. Nam laus symbolæ / colla/
Terẽtius — tio est. Terentius in Andria. Symbolum dedit. Hieronymus in parabolis capi
Hierõymus — tulo. xxiii. Noli esse i cõuiuiis potatorũ: nec in comessationibus eorum / qui
carnes ad uescendum cõferunt: quia uacãtes potibus / & dantes symbola / con
Polux — sumentur. Symbolum item / teste Poluce / paruũ erat numisma. Vnde & a nõ
nullis signum traducitur: a quo / fit eusymbolum: quod bonum omen interp̃
Aristoteles — tatur. At uero Aristoteles / symbolum originem / hoc est etymologiam uoca/
Cicero — bulorum appellat: per quam scilicet / uis uerbi / uel nois / per interpretationẽ
cognoscitur. Cicero autẽ / symbolum notam traduxit. Alii similitudinem trãs
Quintiliãus — ferunt: Quod etiã libro primo. Quintilianus tradit. Symbola item / dici po/
test congressio / prælium / uel consilium.

Plautus — Socius / & socienus / in uno significato dici potest. Plautus in aularia. Atq; illi so/ — Socius
cieno tuo iterstringam gullã. Socia facit in datiuo plurali / & ablatiuo / sociis: — Socienus
Hierõymus — sicut & socius. Hieronymus in epistola ad Susannam. Ad hæc respondet bea/ — Socia
Hierõymus — ta Tecla cum suis innumerabilibus sociis. Idem i libro Iudicum capi. xi. Cũq;
filia abisset cum sociis / ac sodalibus suis / flebat uirginitatẽ suam in montibus.

Sauromatæ / populi quidam sunt iuxta danubium / in Mæotidem uergẽtes pa/ — Sauromatæ
Plinius — ludem: qui & Sarmatæ uocitati sunt. Plinius li. quarto naturalis historiæ. Sa/ — Sarmatæ
uromatas Scytharum gentes Græci uocant: quas Sarmatas Romani dicunt. — Sarmatis
Ptolemæus — Vnde horum regio Sarmatia etiam a Ptolemæo dicitur. Inde sarmatis huius
Ouidius — sarmatidis. Ouidius. Terreat haud manes Sarmatis umbra meos. Sed (ut di
Iuuenalis — xi) ẽt a latinis populi hi Sauromatæ appellantur. Iuuenalis satyra secunda.
Vltra Sauromatas fugere hinc libet.

Spælæum cum æ diphtongo in media syllaba scribitur / necnon & in prima / si — Spælæum
Apuleius — Apuleio creditur / ea scilicet ratione / q̃ diximus i dictõe syncærus. Virgilius ĩ — Splunca
Virgilius — bucolicis. Certum est in siluis / inter spælæa ferarum: idest speluncas.

Supnus cum u / sequente pn / uel (ut alii uolunt) cum o sõnus scribi debet. Nam — Supnus
Martialis — Græci ὕπνος dicũt: quod ẽt ꝓtulit Martialis / quom ait. — Supnium
Hypne quid expectas piger. imortale phalernum — Semisupn⁹
Funde. Latini autẽ / mutantes aspirationẽ in s / & y græcum ĩ u / dicũt supnus: — Semisupnis
sicut Herpillon serpillũ: hemis semis: hepta septẽ: Somnus proprie (ut tradit
Seruius — Seruius) est ipse deus: ut est apud Virgilium li. æneidos. v. Cum leuis æthere/
Virgilius — is delapsus somnus ab astris. Vocatur tamen & sõnus / quom dormimus. Vir/
Virgilius — gilius geor. tertio. nec somnos abrumpit cura quietos. Martialis. Dat tibi se/
Martialis — curos uilis tegeticula somnos. Hoc somnium / illusio dicitur / quam dormien/
Hierõymus — do patimur / dicẽte Hieronymo i epistola ad Eustochium. Nec uere sopor ille
Seruius — fuerat: nec uana somnia / q̃bus sæpe deludimur. Sed & pro somno ponitur /
Virgilius — teste Seruio. Vnde & Virgilius libro æneidos. v. ait. Te palinure petẽs / tibi tri/
Cicero — stia somnia portans: idest somnos. Somnus si componitur cum semis / secun/
di / & tertii ordinis est. Cicero ĩ Verrem. Hic ẽt cum semisõnus stuperet. Cœ/
Cœlius — lius in Antonium. Ipsum nanq; offendunt semisõno corpore profligatũ. Sa/
Salustius — lustius ĩ Iugurtha. Signo dato / castra hostiũ iuadũt / semisomnos partim / alios
Seneca — arma sumẽtes / fugẽt. Seneca de breuitate uitæ. Quam multi hesterna crapula

ſemiſumnes/& graues.
Spicus maſculino/& ſpica fœminino/& ſpicũ neutro genere/declinari põt/te/ Spicus
Srruius ſte Seruio ſuper primũ georgicorum:ubi ait. Maſculini uſum/i utroq; nume/ Spica
Cicero ro habemus:neutri uero/in ſolo ſingulari/& raro. Cicero in Arato. Spicum
Spicum illuſtre ferens illuſtri corpore uirgo.
Pompeius Sterilus ſecũda/& ſterilis tertia declinatiõe/declinari poſſe oſtẽdit Põpeius i di Sterilus
Lucretius ctiõe ſterilã/pro ſterilẽ/dicẽte ẽt Lucretio li. ſecũdo. Et ſonitu ſterila/& ſucco. Sterilis
Priſciãus Scobs huius ſcobis/fœminini generis eſt/teſte Priſciano. At uero Phocas/maſcu Scobs
Phocas lino hic ſcobis declinari præcipit. Id eſt/quod ab aliqua materia minutiſſimũ Scobis
decidit/dum uel per ſerrã ſecatur/uel p terebram pforatur. Sed & ex attritio Scobina
ne laterũ/ſcobs habetur:qua frequẽter ad metalla/& pauimẽta tergenda/ſe/ Scrobs
Horatius duli miniſtri utuntur. Vnde Horatius in ſermonibus/ait. Scrobis
Vilibus in ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus Conſiſtat ſumptus neglectis fla
Virgilius gitiũ ingẽs/Ten lapides uarios lutulẽta radere palma? Virgilius in Priapea.
Nemo uiderit hanc ut expuentem Quam pro ſanguine puluerem/ſcobẽq;.
A ſcobe/ſcobina deriuatur/fabrile inſtrumẽtum:quæ a nonnullis ẽt ſcobs ap
Varro pellatur. Varro de lingua latina/comici cuiuſdã uerba enarrans/ſcobina(in/
quit)ego illum actutũ arraſi:Scrobs huius ſcrobis maſculini generis eſt/teſti/
Probus bus Probo/& Seruio ſuper ſecũdum georgicon. Sed a Phoca/hic ſcrobis in
Seruius recto declinatur. Priſcianus autẽ/tam fœminini/q̃ maſculini generis eſſe tra/
Phocas dit:quod & placet. Vñ & Lucanus li. octauo/ait. Exigua trepidus p oſſũt ſcro
Priſcianus be:id eſt foſſa. Et Ouidius libro metamor. vi. Et procul aggeſta ſcrobibus tel/
Lucanus lure duabus. Maſculino autẽ genere protulit Plautus/quom dixit in Amphi/
Ouidius tryone. Ibi ſcrobes effodi duplos.
Plautus Sino ſinis facit in præterito ſiui/teſte Priſciano:ut eſt apud Terentium in adel Sino
Priſcianus phis. Quia nõ ſciuit egeſtas. Diomedes aũt dicit/ꝙ facit ẽt ſini:q & iducit Pu
Terẽtius bliũ dicentem de uita ſua. Quod ſi me inuitũ abire ſiniſſet. Et Scaurus eodem
Diomedes referente Diomede/ait. Prædiũ non ſini fieri.
Publius Statua format per diminutionem ſtatunculus/teſte Donato in editione ſecun/ Statua
Scaurus da. Diuus autẽ Hieronymus Donati diſcipulus/hoc ſtaticulũ a ſtatua forma/ Statũculus
Donatus uit. Ait enim in trãſlatione homiliæ quintæ. Origenis ſuper pentateuchũ. Sed Staticulũ
Hierõymus uxor eius imemor pææcepti/retrorſum reſpicit:ipoſitam legem rupit:fit ſta/ Statio
ticulũ ſalis. Et paulo poſt. Memẽtote uxoris Lot. Quod aũt fit ſtaticulũ ſalis/ Statiũcula
iſipientiæ eius expoſitũ uidetur indiciũ. Statio aũt format diminutiue ſtatiun
cula:ſicut ratio ratiũcula.
Lucãus Santones/Santoni/Santonici/populi qdã Galliæ/dici poſſũt. Lucãus li. pmo. Santones
Iuuenalis Signa mouet/guadetq; amoto Santonus hoſte. Iuuenalis. Santoni.
Tempora Santonico uelas adoperta cucullo. Santonici
Lucãus Spurcicia/& ſpurcicies/i uno ſignificato dici poteſt. Lucanus li. vi. Spurcicia
At contra/nobis cœnum tæterrima cũ ſit
Spurcicies/eadem porcis hæc mũda uidetur. Spurcicies
Satrapa cũ t exili/uocabulũ eſt Perſicum:& apud nos præfectũ indicat. Neq; ex Satrapa
Vgutio ſatis/& rapio cõponitur/ut cũ Catholico ſomniauit Vgutio.
Sceptrũ cum c & t exilibus/græcũ ẽ:nã græci σκηπτρον dicũt. Neq; a cepi præ Septrũ
Vgutio terito deriuatur/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit. Virga erat/qua reges ute
bantur in Iouis ſimilitudinem.
Sepia/græca dictio eſt. Neq; a ſæpio ſæpis deducitur/ut cũ Catholico ſõniauit Sepia
Vgutio Vgutio. Genus ẽ piſcis/teſte Plinio:ex quo atramẽtũ quoddã cõficit. Perſius.
Plinius Nigra quod Infuſa uaneſcat ſepia Lympha. Eſt etiã ſepia/ſcopulus diuerſis i
Perſius locis iuxta Atheniẽſiũ litora/teſte Herodoto.
Herodotus Scotonia cũ c/& t exilibibus/iſirmitas quædã eſt/tenebroſitatẽ inducẽs:unde Scotonia
& obtenebratio dici poteſt. Nam a σκοτουμαι/quod eſt uertiginor deſcen/
Vgutio dit:nõ aũt a ſcuto/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit.
Siderites cũ i latino utrobiq;/& t exili/genus quoddam eſt lapidis/ferro ſimi/ Siderites
lis. Nam a σιδηρος/quod eſt ferrũ deducitur:non aũt ab eo quod eſt ſydus/
Vgutio ut cum Catholico ſõniauit Vgutio.

Stadiũ/græcũ ẽ uocabulum:& latine curriculum trãſfertur.Eſt aũt mille paſſuũ Stadium
Vgutio pars octaua.Neq; a ſto ſtas deriuatur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Vgutio Sartago cũ t exili/nõ uenit ab ago agis/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit: Sartago
ſed a Græco trahitur:& a noſtris patella traducitur.
Spongia a σπογγοσ quod Græci dicũt/deriuatur:non autem a ſpuma/ut cũ Spongia
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio.
Sipho cum i latino/græca dictio eſt.Neq; a ſibilo ſibilas deſcendit/ut cum Ca/ Sipho
Vgutio tholico ſomniauit Vgutio.ſunt aũt ſiphones tubi/uel fiſtulæ/per quas/urgẽ
Plinius te ſpiritu aqua/uel alius liquor emittitur.Plinius libro ſecũdo naturalis hiſto
riæ.De qua in ſũma iuga erumpente/quo ſpiritu acta/& terræ pondere preſ
Iuuenalis ſa/ſiphonũ modo emicat.Alii dicũt a ſono uocis/ſiphones dictos.Iuuenalis.
Effigiemq; deæ lõgis ſiphonibus implẽt.
Scutica cum c exili utrobiq;/& t non aſpirato/& i latino/nõ uenit a ſcuto/ut cũ Scutica
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio.Nam ſcutum primam producit ſyllabam: ut ẽ
Virgilius apud uirgiliũ:& ſcuta latentia condunt.Scutica autẽ pmam corripit/dicente
Perſius Perſio.Atq; hic quem ad ſtrigiles ſcutica/& metus egit erilis.Dicta eſt autem
ſcutica ασκυΤοσ/quod eſt corium.Eſt enim flagellum ex corio.
Feſtus Sambucus/arbor eſt nota.Feſtus.Ebulus græce/ſambucus latine.Neq; declina Sambucus
Vgutio tur hæc ſambuca/ut Vgutio/& Catholicõ/ uoluerunt.Lucillius li.xxvi.Atq; Sabucus
Serenus infœlix ſignum/ſambucum uocant.Serenus autem primam huius dictionis Sambuca
Serenus ſyllabam corripiens/abſq; m ſabucus/ſcribi poſſe innuit/quom ait.Conue/
Lucillius niet teneræ radix decocta ſabuci.Idem.Vngitur & ſuccis dederit quos parua
ſabucus.Sambuca/genus eſt machinæ:qua urbes expugnari ſolent.Sambu/
Satrabo ca item/genus ẽ iſtrumenti muſici/barbarum Strabone teſte uocabulum.Et i
Perſius utroq; ſignificato/media ſyllaba producitur.Perſius ſatyra ſexta.
Sambucam citius caloni aptaueris alto.
Lucretius Scateo ſcates ſecunda/& ſcato ſcatis tertia cõiugatione/declinari poteſt.Lucreti Scateo
us libro.v.Et partim plano ſcatere atq; erumpere campo. Scato
Scandalum ſingulari numero neutri generis eſt:in plurali uero/tam maſculini/ Scandalum
Probus q̃ neutri/teſte Probo.Quod quidem uocabulũ/primum ab euangelio acep/
Priſcianus tum eſt:quod græci ẽt σκανδαλον neutro genere proferunt.
Propertius Sterno ſternis facit i præterito ſtraui/teſte Priſciano:qn ẽt & ſternui.Proptius. Sterno
Catullus Arduus argutum ſternuit omen amor.Catullus.
Dextra ſternuit appellatione.
Hierõym⁹ Scopo ſcopas prima & ſcopo ſcopis tertia coniugatione/declinari poteſt.Hie Scopo
Pſalmogra/ ronymus in Heſaia capitulo.xiiii.Et ſcopabo eam in ſcopa terens.Pſalmo/ Sporta
phus graphus.Et ſcopebam ſpiritũ meum.Scopo primæ cõiugationis facit i præ/ Sportula
terito ſcopaui/tertiæ autem/ſcopſi. Sportella
Aſconius Sporta format per diminutiõem ſportula/& ſportella/teſte Aſconio. Sturnus
Ptolemæ⁹ Sturnus/auis eſt nota.Sturni pluralis tm̃ numeri/opidum ẽ Calabriæ/teſte Pto Sturni
Ptolemæus lemæo.Sturni item/populi ſunt ſub Vibionibus uſq; ad Alaunos/ut idẽ Pto Soteris
Priſciãus lemæus docet. Soterin
Plautus Soteris cum t exili/& ſoterin/in recto declinari poteſt/teſte Priſciano.Plautus Soter
in uitularia.Illic autẽ Soterinis eſt pater.propriũ fuit mulieris nomen.Soter
ẽt cum t exili/proprium fuit uiri nomen:& dici poteſt ſaluator.
Seruus/& ſeruitium/in uno ſignificato accipi poſſunt:ſicut & pro officialibus/ Seruus
ſiue obſequia exhibentibus/officia dicimus:& pro miniſtris/miniſteria:&.p Seruicium
Saluſtius mãcipibus/mancipia.Saluſtius.Interea ſeruicia repudiabat:quorum in initio Sacerdos
Horatius ad eum copiæ cõuenerãt.Seruicium tamen proprie eſt ſeruitus ipſa/uel ſerui Sacerdotu/
tutis actio.Horatius ſermõe.xv. lus
Cum te ſeruicio lõgo/curaq; leuarit. Sacerdotu/
Sacerdos/cõis generis ẽ:& format diminutiue ſacerdotulus/& ſacerdotula. la
Platus Sors/& ſortis/in recto decliari põt.Plautus in Caſina.Vide ne qua illic iſit alia Sors
Priſcianus ſortis ſub aqua.Quod etiam Priſcianus ãnotauit. Sortis
Priſcianus Strabo/cõis generis eſt/teſte Priſciano.Declinatur tamen & maſculine hic ſtra Strabo
Marcellus bus/teſte Marcello:& feminine hæc ſtraba/ut idem tradit Priſcianus.Neq; a Strabus

Priſciáus sterno ſternis deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio/ſed a στρέφω/ Straba
Vgutio quod eſt uerto/deſcendit/e in a mutato/ut in nonnullis aliis fieri conſueuit.
Strabo is dicitur/qui oculis in obliquum reſpicit.

Statius Sele huius ſeles cũ unico l/& Selæ plurali tm̃ numero declinari poteſt. Statius Sele
ſiluarum.v.Graia refert Sele/Graius qua puppe magiſter Decidit. Opidum Selæ
Ephorus eſt epiri/iuxta oraculũ dodonæum/a Grais conditum/ut Ephorus tradit/& Sella
Heſiodus Heſiodus:quod Pindarus Elos/Homerus Selos/cũ gemino l/ut Iliados.xvi.
Pindarus oſtendit Homerus. ʒεῦ αμα δωδωμαιε πελοσγικε αμφιδε σελλοι. Philo/
Homerus chorus Heliopiam uocat. Plinius. in Epiro Selæ dryopes/Moloſſi Graiæ. At
Philochorus uero ſella a ſedeo/cum gemino l ſcribi conſueuit. Iuuenalis ſatyra tertia.
Iuuenalis Et dubitas alta chionem deducere ſella.

Stadius maſculino /& ſtadium neutro genere Græci proferũt. Sic & utroq; mo Stadius
do apud nos declinari poſſe dixerim. Stadium

Vgutio Splen non uenit a ſupleo/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Nam Græci Splen
σπλην dicunt.

Synodus huius ſynodi cum y græco fœminini generis/dici pōt cõcilium. Eſt ẽt Synodus
eadem ſcriptura ſynodus/genus piſcis. Et facit in genitiuo ſynodontis.

Scopas cum c exili/proprium fuit uiri nomen. Scopa/uilla quædam eſt Liby/ Scopas
Ptolemæus es/teſte Ptolemæo. Scopa etiam pauimenta uerruntur. Horatius. Vilibus in Scopa
Horatius ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus Conſiſtat ſumptus.

Varro TRabs fœminini generis/& trabes/in recto declinari poteſt/te Trabs
Terẽtius ſte Varrõe de lingua latina. Terẽtius in parmenone. Alia trabs Trabes
Ennius pronis in humum. Ennius in Medea. Vtinam ne in nemore Pe Trabica
lio ſecuribus accidiſſet interrã abiegna trabes. Trabis proprie Thabraca
Pompeius duo ſunt ligna cõpacta/teſte Pompeio:quæ abuſiue & pro uno
Pompeius tm̃ ligno ponitur. A trabe hæc trabica deriuatur/dicta quod ſit
Pacuuius trabibus confixa/ut idem Pompeius ſcribit. Pacuuius. Labitur trabica in alue
Pomponius os. Genus eſt nauis. Thabraca/urbs eſt in Aphrica/teſte Pomponio Mela:
Ptolemæus quam Ptolemæus dicit eſſe coloniam Numidiæ:ď qua Sylius. Cum Thabra
Sylius ca Syrium uulgus. Iuuenalis ſatyra.x.
Iuuenalis Quales umbriferos ut pandit Thabraca ſaltus.

Virgilius Tabularia/ea dicuntur/inquibus publici actus continentur. Virgilius georgi/ Tabularia
corũ.ii.nec ferrea iura/In ſanumq; forũ/aut populi tabularia uidit. Tabulata Tabulata
autẽ/rami uocantur effuſiores/per quos/uitis uſq; ad ſummũ aſcendit/& in
Seruius plana tendentes/non in altiora creſcẽtes/teſte Seruio. Virgilius libro præfa/
Virgilius to. ſummaſq; ſequi tabulata per ulmos/Tabulatum item/appellatur paries/
Hierõymus ſiue ædificiũ/lapidibus in tabularũ modũ quadratis conſtructũ. Hieronimus
in ſermone de aſſumptione uirginis Mariæ. Vbi in eius honore fabricata eſt
eccleſia miro lapideo tabulato.

Thrace huius thraces cũ th aſpirato/& c exili/& Thraca huius thracæ/& hæc Thrace
Thracia/declinari poteſt. Neq; ab eo quod eſt trux/dicta eſt/ut cũ Catholico Thraca
Vgutio ſomniauit Vgutio:ſed a θρασυ/quod temerarium ſignificat. Statius libro.iii. Thracia
Statius ſiluarũ. nam nec mihi barbara Thrace/Nec Libye natale ſolum. Virgilius li/ Thrax
Virgilius bro æneidos.xii. gemit ultima pulſu Thracapedũ. Inde fit Thrax/Thracus/ Thracus
Iuuenalis Thracius/Thracẽſis. Iuuenalis. Quid Seres/quid Thraces agãt. Valerius flac Thracius
Valerius cus libro.ii. Cõgeminat qua primus Athos/& pontus/& ingens Thraca/ Thracenſis
Lucanus palus. Lucanus. Quantus piniferæ boreas quom Thracius Oſſæ. Ab eo quod Thraſſa
eſt thrax/fit etiam fœmininum thraſſa cum duplicato ſ:uel etiam thraiſſa di/ Thraiſſa
uiſa diphthongo. Nam apud Græcos θρᾷξ habet iota ſubſcriptum:quæ ap/ Thraicus
pellatur diphthongus impropria:quam ſi diuerſis/θραΐξ/ideſt thraix di ſylla Thraicius
bum dicetur:cuius fœmininũ erit thraiſſa:& adiectiue thraicus/& thraicius. Threſſa
Item a θρῆξ maſculino/quod apud Iones/qui α longum in η mutant/thracen Threiſſa
ſem indicat/fit threſſa/& threiſſa cum ei diphthongo/& Threicius/ſiue thre Threicus
Homerus icus:ut eſt apud Homerum iliados ſecundo. Threicius
Virgilius ἀντόμεναι θάμυριν τὸν θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς. Virgilius li. æneidos.vii.

Threiciamq; Samum/quæ nunc Samotracia fertur:ubi diphthongus ipsa di
Virgilius uiditur:sicut etiam li.primo æneidos:uel qualis equos Threissa fatigat Har/
Gellius palice. Est igitur Thracia/regio Europæ:quæ teste Gellio libro.x.noctium at
ticarum/Sithon appellata fuit.

Trachyna cum t exili/& ch aspirato/& y græco scribitur. Nam a τραχυρῶ/qđ Trachyna
Strabo est aspero/deriuatur/teste Strabone. Opidum est Campaniæ:quæ nunc iter Tarachyna
posita a littera/Tarachyna/uel plurali numero Tarachynæ appellantur:qđ Tarachynæ
Pompeius etiam Anxur antea uocabatur. Pompeius. Anxur uocabatur/quæ nunc Tara Trachys
Liuius chyna dicitur. Liuius. Anxur fuit/quæ nunc Tarachynæ sunt. Trachys eadem
Priscianus scriptura/& Trachyn/in recto declinari potest/teste Prisciano:quin ēt & hæc Trachyn
Trachyna/ab accusatiuo græco formata:sicut Salamis/Salami/Salamia:Ele Trachyna
Strabo usis/Eleusin/Eleusina. Vrbs est Boœtiæ/teste Strabone:de qua Lucanus li.vi.
Lucanus Flebile pieridum Trachyn/preciumq; nefandum.

Tympanū cū t exili/& y græco/instrumētum pulsationi ē aptum/dicente Oui/ Tympanū
Ouidius dio libro fastorū.iiii. Cymbala pro galeis/pro scutis tympana pulsant. Neq;
Vgutio a tinnio tinnis deducitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio.

Taurus cum t exili/græcum uocabulum/fortis est bos. Taurus item/mons est Taurus
Solinus Ciliciæ:qui ab Indico mari primum surgit/testibus Solino in collectaneis/& Tauri
Plinius Plinio libro.v.naturalis historiæ. Alius est eodem nomine mōs/qui a Scythis Taura
Herodotus incolitur/teste Herodoto:a quo & Tauroscythæ uocitati sunt. Est & eiusdem Taurea
Ptolemæus nōis promontorium Siciliæ/teste Ptolemæo. Tauri/ludi dicuntur in honorē Taurica
Pompeius deorum inferorum facti/ut scribit Pompeius. Taura appellabatur ab antiqs
Pompeius uacca sterilis/dicta hac ex causa/q; non magis pariat/q̄ taurus/ut idem Pom
Hierōymus peius attestatur. Taurea/genus ē flagelli. Hieronymus in secundo libro Mac
cabeorum capitulo septimo in initio. Contigit autem & septem fratres una
cum matre apprehensos/compelli a rege edere contra fas carnes porcinas/
flagris/& taureis cruciatos. Taurica chersonesus magna est/figura/& magni
Iuuenalis tudine/par peloponeso/adhærēs hostio Mæotidis:de q̄ Iuuenalis satyra.xv.
Aegyptus/quippe illa nefandi Taurica sacri.

Techna cum t exili/& ch aspirato/græcū est uocabulū:quod apud illos τεχνη Techna
scribitur:& a nostris ars trāffertur. Neq; a tego tegis descendit/ut cum Catho
Vgutio lico Vgutio somniauit. Terentius ī eunucho. Quam scio hanc esse technā Par
Terētius menonis:idest artem.

Teutates cum t exili ubiq; scribitur. Neq; a θεοσ qui est deus deriuatur/ut cum Teutates
Vgutio Catholico somniauit Vgutio. Sed Gallicum uocabulum est/Mercurii apud il
Lucanus los cognomen. Lucanus in primo. Et quibus immitis placetur sanguine diro
Teutates/horrensq; feris altaribus Hesus.

Seruius Tænia cum t exili/& æ diphthongo/græca dictio ē/teste Seruio. Neq; a teneo Tænia
Vgutio tenes descēdit/ut cū Catholico Vgutio sōniauit. Virgilius li.æneidos.vii. Tæna
Virgilius fit longæ tænia uittæ:hoc est extremitas/ut Seruius exponit. Sed ꝓ uittis po Thena
Virgilius suit manifeste Virgilius/quom dixit libro æneidos.v. Puniceis ibant euincti Tenus
tempora tænis. Quare tænia dici potest:& tæna. Alii uolunt/ut apud Virgili
um legatur tæniis:ut amphibracus pes sit/tribus constans syllabis/ꝑma/& ul
Ptolemæus tima longis/media breui. Thena urbs a Ptolemæo ponit̄ in Samaria. Hoc te
Plautus nus huius tenoris/pro laqueo/uel tendicula/apud Plautum legitur in Bacchi
dibus:ubi ait. Pendebit hodie/pulchre ita intendi tenus.

Ouidius Tempus/& tēpestas/in uno significato accipi possūt. Ouidius li.i.metamor. Tempus
Non ego pro mūdi regno/magis anxius illa Tempestas
Seruius Tempestate fui. Et tam de sereno/q̄ de nubilo/teste Seruio/dici tēpestas po/ Tempe
Virgilius test. Virgilius.unde hæc tam clara repente
Virgilius Tempestas? Et alibi.
Præcipites atra ceu tempestate columbæ. Tempus item/pars capitis ē:quod
Virgilius ab indoctis tempus enuntiatur. Virgilius libro æneidos.xii.
Virgilius Velati limo/& uerbena tempora uicti. Et æneidos.v.
Puniceis ibant euincti tempora tænis. Hæc tempe/loca sunt Thessaliæ/teste
Seruius Seruio. Sed abusiue(ut ait)pro cuiuslibet loci amœnitate ponunt̄: ut ē apud

Virgilius Virgiliũ georgicon ſecundo:ac frigida tempe.
Marcellus Temperies/& temperatura/in una ſignificatiõe dici poteſt/teſte Marcello/Var Temperies
Varro rone inducente dicentem. Quero utrum hoc aduxerit/cæli temperatura/an Tẽperatura
terræ bonitas?temperantia/temperatio/temperies/hoc diſtant/teſte Agræ Tẽperantia
Agrætius tio in Caprum:q temperantia/animorum eſt:tẽperatio/rerũ: tẽperies uen Tẽperatio
Statius torũ. Verũ & pro tẽpantia tẽperies ponit. Statius li.ſyluarũ.ii.trãqllaq; morũ
Statius Temperies. Et in eodem.& docta fruendi
Tẽperies:hoc eſt temperatio.
Virgilius Triſto triſtas actiuũ eſt uerbũ. Virgilius.& pluuio contriſtat frigore cælum. Tri Triſto
Hierõymus ſtor triſtaris/deponens eſt abſolutũ. Hieronymus in Mathæo capi.xxvi. Et aſ Triſtor
ſumpto Petro/& duobus filiis Zebedei/cœpit cõtriſtari/& mæſtus ẽẽ.
Trapeta cũ t exili utrobiq;/fœminino genere/& trapetũ neutro/declinari põt. Tapeta
Varro & a Τρέπω quod eſt uoluo/ſeu uerto/deſcẽdit. Varro de lingua latina/trape Trapetum
ta(inquit)a terendo dicitur/niſi græcũ eſt. Quod quidem cũ græcum ſit uoca Trapeza
Terentianus bulum/ceſſat ut a terendo dicatur. Terentianus. Quo ſuper inſidens trapeto Trapezus
Virgilius ſigna gyris temperat. Virgilius in georgicis.
teritur Sicyonia bacca trapetis:ideſt molis oliuariis. Trapeza cũ t exili/græca
dictio eſt:& a noſtris menſa traducitur. Trapezus cum t exili/urbs eſt ponti
Ptolemæus Capadocum ultra Sidonem/teſte Ptolemæo. Et facit in genitiuo trapezũtis:
ſicut Amathus Amathũtis.
Thyrſis cũ th aſpirato/ſequente y græco/propriũ fuit paſtoris nomen. Thyr/ Thyrſis
ſus huius thyrſi eadem ſcriptura/græcum uocabulum ẽ. Neq; ex terra/& ſur Thyrſus
Vgutio ſum componitur/ut ridiculo cũ Catholico ſõniabundus dixit Vgutio. Haſta
quædam erat Pampinis inuoluta:quam baccãtes in choreis deportabant/di
Ouidius cente Ouidio faſtorum tertio.
Fœmineos thyrſo concita ille choros. Eſt & eodem noĩe fluuius:cuius hoſtiũ
Ptolemæus eſt a latere occidentali Sardinæ/ut Ptolemæus oſtendit.
Seruius Tholus cũ ch aſpirato/& unico l/ græca dictio eſt/teſte Seruio. Neq; a tollo tol Tholus
Vgutio lis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Eſt proprie ueluti ſcutum
breue/quod medio intecto ponitur:in quo trabes coeunt:ad quod dona ſu/
Virgilius ſpendi conſueuerãt. Virgilius libro nono æneidos.
ſi qua ipſe meis uenatibus hauſi/Suſpẽdiue tholo.
Talus cum t exili/& unico l/tam pro taxillo/q̃ pro parte pedis ſcribitur. Neq; Talus
ab eo qui eſt tholus(quod cum th aſpirato annotatur)deducitur/ut cum Ca
Vgutio tholico ſomniauit Vgutio. Nam tholus primam corripit ſyllabam:talus au/
Martialis tem primam ꝑducit. Martialis. Non mea magnanimo depugnat teſſera ta/
Horatius lo. Horatius ſermone.ii. At talos ſtola demiſſa/& circundata palla.
Hierõym⁹ Torques/& torquis/in recto declinari põt. Hierõymus ĩ parabolis capi.ꝑmo. Torques
Statius Vt addatur gratia capiti tuo:& torques collo tuo. Statius li.thæbaidos.vi. Torquis
Torqs in hoſtiles ꝑ uulnus tendit arenas. Nam ſi torques dixiſſet/uerſus ſta
Caper re nõ poſſet. Et tã fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/& Pro/
Probus bo:etſi maſculini tm̃ generis Priſcianus eſſe tradiderit. Vñ Propertius ait.
Priſciãus Torquis ab inciſa decidit unca gula. Circulus ẽ aureus/monilis genus.
Proptius Torale(inquit Seruius ſuper librum primũ æneidos)mappa longa eſt/uel cor Torale
Seruius tina:quod & per apocopen toral uſurpatur/dicente Horatio. ne turpe toral/ Toral
Horatius ne ſordida mappa.
Thorax cum th aſpirato/græcum uocabulũ eſt:quod latine pectus tranſfertur. Thorax
Neq; ab eo qui eſt torus/latinum uocabulum/a tortis hærbis dictus/deri/ Thoracha
Vgutio uatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Maſculini generis eſt:a cuius ac/
cuſatiuo græco θώρακα/nonnulli ẽt hæc thoraca declinari uolunt.
Vgutio Tornus græcum eſt uocabulum. Neq; a torqueo deſcẽdit/ut cum Catholico Tornus
ſomniauit Vgutio.
Priſcianus Toreuma huius toreumatis cũ t exili/& hoc toreumatum/declinari põt/teſte Toreuma
Vgtio Priſciano. Neq; a torno tornas deriuatur/ut cũ Catolico ſomniauit Vgutio. Toreumatũ
ſed græcum uocabulum eſt/opus indicans pulcherrime ſculptum:dictum a
Saluſtius Τορεύω/qđ eſt ſculpo. Saluſtius in Catilina. Tabulas/ſigna/toreumata emũt:

Caper Torris cum duplicato r/masculini/& fœminini generis est/testibus Capro/& Torris
Probus Probo/quin ēt & hic torrus huius torri declinauerūt antiqui:ut ēt Pacuuius Torrus
Pacuuius protulit/& Ennius. Priscianus autem/ masculini tantum generis esse dixit. Torridus
Ennius Fustis est in summitate adustus. Torrus item/torridus interpretatur/& aridus. Torrens
Priscianus Torrens masculini generis/fluuius dicitur/qui in æstate siccatur.

Catullus Turbo huius turbinis/& hoc turben (quo scilicet genere Catullus protulit) Turbo
Seruius ueteres declinabant/teste Seruio super librum septimum æneidos. Turbo Turben
Horatius huius turbonis/proprium fuit uiri nomen:cuius meminit Horatius sermone.xiiii.dicēs. Corpore maiorem rides Turbonis in armis.

Hierōymus Traha a traho trahis/& trahea/dici potest. Genus est uehiculi. Hieronymus in Traha
libro primo paralipomenon capitulo uigesimo. Et fecit super eos tribulas/ Trahea
Virgilius & trahas/& ferea carpenta transire. Virgilius georgicorum primo.
Tribulaque/trahæq;/& iniquo pondere rastri. Vbi pes secundus dactylus
est:& prima syllaba positione duarū quæ sequūtur cōsonantiū tr/producta est.

Priscianus Triumphus cum t exili/& i latino/& ph/græcum est uocabulum/teste Prisciano:quod apud illos θρίαμβος scribitur. Vbi (ut ait) translatio aspirationis Triūphus
fuit a pria ad postremā syllabā:& b in p cōuersum est:quia b aspirari nō pōt.
Neq; ex tris/& phone cōponit/ut cū Catholico ridiculus sōniauit Vgutio

Vgutio Tartarus cum t exili utrobiq;/in singulari numero masculini generis est:in plu
Diomedes rali uero/neutri/testibus Diomede/& Phoca. Et a ταράττω/quod est tur/ Tartarus
Phocas bo/descēdit:quia scilicet illic omnia turbata sunt/auctoribus Seruio/& Ari/ Tartarum
Seruius starcho super theogoniā Hesiodi. Pro fæce autem uini/hoc tartarum neutro
Aristarchus genere declinatur.

Trinacria cum t/& c exilibus/& i latino utrobiq;/insula est:quæ alias Sicilia/ Trinacria
Horatius Sicania/Triquetra appellatur. Horatius sermone.xvi. quid militibus promis Trinacris
Ouidius sa Triquetra? Et a Trinacria/fit Trinacris. Ouidius i fastis. Terra tribus scopu Triquetra
lis uastū procurrit in æquor Trinacris/a positu nomen adepta loci.

Apuleius Tænarus cum t exili/& æ diphthongo teste Apuleio scribitur/græcū qdē noca/ Tænarus
bulū(nā græce Ταίναρος)i singlari nūero masculini generis:in plī uero/neu/
Seruius tri. Promōtoriū ē Laconiæ teste Seruio. Neq; a θρῆνος qd̄ est lamentū/deri
Vgutio uatur/ut cū Catholico sōniauit Vgutio. Sed nec θρῆνος(qd̄ cū th apud Græ
Vgutio cos ānotatur)a teneo tenes descēdit/ut idē cū Catholico Vgutio sōniauit. Nā
Seruius græca uocabula latiam etymologiam non sapiunt/ut dixit Seruius.

Varro Turma non uenit a turba/ut cum Catholico Vgutio sōniauit. Sed auctoribus Turma
Vgutio Varrōe de lingua latina/& Pōpeio/turma dicta ē quasi terma/q scilicet terde
Pompeius ni eqtes ex tribus tribubus/Tatiensiū uidelicet/Rhamnyū/Luceriū fiebant.
Propertius Vnde Propertius. Hinc Taties/Rhamnisq; uiri/Luceresq; coloni.

Vgutio Toruus/terribilis dicitur. Neq; a torqueo torques deducitur/ut cum Catho/ Toruus
Seruius lico somniauit Vgutio. Sed a terreo terres descendit/e in o conuerso/teste Toruitas
Seruio:sicut(ut ait)officium ab efficio efficis e in o mutato deriuatur. Inde
Pompeius toruitas dicta est:uel(ut Pompeius tradit)a ferocia taurorum/quasi tauri
acerbitas/toruitas est uocata.

Pompeius Tagax huius tagacis/furunculus appellatur/dictus a tago tagis pro tango/au Tagax
Vgutio ctore Pompeio. Neq; a taceo taces deducitur/ut cum Catholico somniauit Tagus
Lucillius Vgutio. Lucillius proscribere posse tagacem. Tagus etiam cū t exili/fluuius
Iuuenalis est Lusitaniæ:de quo Iuuenalis. Quod tagus/& rutila pactolus uoluit arena.

Festus Tango tangis/& tago tagis absq; n/dici potest. Vnde Festus ait. Tagit simplici Tango
Diomedes ter dicitur:quod attigit/contigit/facit compositum. Quod & ante Festum Tago
Marcellus Diomedes tradidit/& Marcellus/Plautum inducens in mustællaria dicentē.
Plautus Abscedite/tælis ne attigant Tango facit in præterito tanxi:tago autem teti/
git:sicut pango panxi/pago pepigi.

Pompeius Trosulum/oppidum est Tuscorum. Trosuli equites dicti sunt(ut scribit Pom/ Trosulum
peius)q Trosulum oppidum sine peditum opera ceperunt. Trosulus item Trosulus
Marcellus dictus est quasi torosulus/auctore Marcello. Neq; a tros per diminutionem
Vgutio formatur/ut cum Catholico somniauit Vgutio. Persius. Trosulus exultat ti/
Persius bi per subsellia leuis.

Marcellus Trua a terendo dicta e quasi terua/teste Marcello: uel a traiiciedo/q scilicet p Trua
Varro cã aqua traiiciat/auctore Varrone. Genus est uasis: a quo/fit diminutiue trul/ Trulla
Vgutio la. Neq3 a trudo trudis trulla deriuatur/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Trulleum
Horatius Horatius. festis portare diebus Campana solitus trulla. Hæc a nonnullis etiã Truo
Pompeius bacrio appellatur/teste Pompeio in dictione bacrionem. Trulla itẽ/portus
Ptolemæus est fœlicis Arabiæ/teste Ptolemæo: quo etiam nomine quoddam uocatum ẽ istrumentum cœmentariorum. Et quoniam trulla inuersa in aquã cadens/sonum emittit talem/qualem crepitum per secessum ex uentositate intrinseca
Iuuenalis exhalant/ideo dixit Iuuenalis satyra tertia. Si trulla inuerso crepitum dedit
Marcellus aurea fundo. Hoc trulleum etiam cum geminato l/genus est uasis trulla ma/
Varro ioris/teste Marcello. Varro de uita patrum. Postularet trulleum/Matellionẽ/
Pompeius peluim. Truo genus est auis/alias onocrotalus uocatus/ut scribit Pompe/
Cæcilius ius. Cæcilius cuiusdam irridens nasi magnitudinem/ait. Proh dii immorta/les/unde prorepsit truo?

Tapes huius tapetis cum t exili/& hoc tapetum/& hoc tapete (ut est apud Tur/ Tapes
Turpilius pilium/glabrum tapete/Marcello referente) declinari potest. Virgilius libro Tapetum
Virgilius æneidos octauo. Armaq3/craterasq3 simul/pulchrosq3 tapetas. Ex quo textu/ Tapete
Catholicon ignorans tapetas accusatiuum græcum esse pluralem/adiectiuũ q3 masculinum pulchros/in fœmininum mutans/hæc tapeta fœminino ge/
Statius nere declinari posse tradidit. O ridiculi hominis ineptias. Hinc Statius libro
Virgilius thæbaidos primo. altosq3 inferre tapetas. Virgilius libro æneidos septimo.
Seruius Instratos ostro alipedes/pictisq3 tapetis/ab eo quod est tapetum: quod etiam
Hieroymus Seruius tradidit. Hieronymus in libro secundo regũ capitulo decimoseptio.
Lactantius Obtulerunt ei stratoria/& tapetia/ab eo quod est in recto tapete. Tapes græ
Vgutio cum est uocabulum/teste Lactantio grãmatico super præfatum librum Statii. Neq3 ex sterno/& pes componitur/ut cum Catholico somniauit Vgutio.

Ptolemæus Tapsus cum t exili/insula est in sinu Numidico/teste Ptolemæo: de qua memi Tapsus
Virgilius nit Virgilius libro æneidos tertio dicens: Tapsumq3 iacentem. Thasos cũ th Thasus
Herodotus aspirato/& unico s/insula est Thraciæ/teste Herodoto libro historiarum sex Thasius
Ptolemæus to. Ptolemæus scribit Thason insula esse maris Aegæi. Est autẽ una ex cycla/ Thasium
dibus/a Thaso Phœnicis filio/qui eam incoluit/cognominata/ut quidam as Tasium
serunt. Alii autem/a Thaso Neptumni filio dictam uolunt. A thaso fit Thasi Taxus
Virgilius us thasia thasium. Virgilius georgi. ii. Sunt Thasiæ uites: sunt & Marcotides Thasia
Tortellius albæ. Hinc Thasium uinum dictum puto: quod tamen Tortellius cum t exili tasium scribendum præcipiens: a Τασισ quæ est detentio/deriuatum tradit:
Taxus masculini generis/animal est: Fœminini autem generis taxus/arboris
Virgilius est genus/in Corsica frequentis/dicente Virgilio. Sic tua Cyrnæas fugiant ex
Ptolemæus amina taxos. Thasia cum th aspirato/urbs est Aphricæ/teste Ptolemæo.

Tragus cum t exili/hircus uocatur. Tragus item/genus est conchæ mali saporis/ Tragus
Pompeius ut scribit Pompeius. Hoc tragum/genus est rætis piscatoriæ: quod alias uer/ Tragum
Pompeius riculum appellant. Hæc tragula huius tragulæ/genus est tæli/dicta q scuto Tragula
Varro infixa trahatur/auctore Pompeio. Varro de lingua latina. Tragula dicta ab
Lucillius eo q trahat p terram. Lucillius. Tũ spata/tũ rumices portãtur: tragula porro.

Apuleius Thæbe huius Thæbes cum th aspirato/& æ diphthongo/teste Apuleio/ea sci/ Thæbe
licet ratione quam in dictione syncærus docuimus/& Thæba huius Thæbæ/ Thæba
Ouidius & Thæbæ plurali tantum numero/declinari potest. Ouidius de sine titulo. Thæbæ
Statius Quid referam Asopon/quem cepit Martia Thæbe? Statius libro thæbaidos Thæbæi
octauo. Viue superstes (ait) diræq3 ad mœnia Thæbæ Solus abi. Idem libro Thæbani
Statius thæbaidos. xi. Aut Danais edice rogos: aut prælia Thæbis. Nomen fuit non/
Diodorus nullarum urbium: quarum una fuit in Aegypto/teste Diodoro libro historia
Iuuenalis rum secundo: de qua Iuuenalis. Atq3 uetus Thæbe centum iacet obruta por/
Plinius tis. Et ab hac/teste Plinio libro. xxxvi. naturalis historiæ/regio Thæbaica Aethiopiæ contermina denominata est: a qua: & Thæbæi cum æ diphthõgo in prima/& secunda syllaba/uocati sunt. Alia fuit Thæbe in Bœotia: a qua Thæbani appellati sunt. Alia fuit in Cilicia/patria Andromaches Hectoris
Ouidius uxoris: qđ Ouidius tetigit li. i. tristium/quom ait. Nec cruciere mius/q̃ quom

Thæbana cruentum Hectora Thessalico uidit ab axe trahi. Alia fuit i Lucāia/
Plinius teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ. Alia fuit i fœlici Arabia/teste Ptolemæo.
Ptolemæus Thæbais regio/genitiuo huius thæbaidis/uel thæbaidos/& hæc thæbaida ab Thæbais
accusatiuo græco formata/declinari potest:sicut Persis & Persida:Ptolema/ Thæbaida
is & Ptolemaida. Et cum th aspirato/& æ diphthongo annotatur:sicut Thæ/
be:a qua(ut diximus)Thæbais Aegypti regio denominata est.
Priscianus Tibur(si Prisciano creditur/qui libro septimo/ubi de tertia declinatione pertra Tybur
ctat/latinum uult esse uocabulum/cum i latino necessario scribitur. Nos aūt Tyburs
(historia ipsa/qua græca esse dictio ostenditur/aduersante)cum y græco scri Tyburtis
Solinus bendum dicimus. Vrbs est sex milibus passuum a Roma distans:quam teste Tyburtius
Solino ex auctoritate Catonis/Cathyllus Arcas præfectus classibus Euandri
Plinius cōdidit. Plinius uero libro.xvi.naturalis historiæ/a Tyburto cōditā fuisse asse
Sextius rit. Verum sextius græcus historicus libro sexto antiquitatum/ hos celebres
auctores/in hunc modum concordasse uidetur: Ait enim. Cathyllus Amphi
arai filius fuit. Hic post prodigialem patris interitum/apud Thæbas / iussu
Oiclei aui sui/cum omni fœtu/& sacris missus/tres liberos ī Italia procreauit/
Tyburtum scilicet/Coracem/& Cathyllum . Qui depulsis ex oppido haud
longe a Roma posito ueteribus Sicanis/a nomine Tyburti maximi natarū
filii oppidum uocauerunt. Hæc ille. Cui cōsentire uidetur. Virgilius libro.vii.
Virgilius æneidos/quom ait. Fratris Tyburti dictam cognomine gentem. Nam(ut idē
Sextius Sextius prosequitur)non desunt qui dicunt/singulum fratrem singulā urbē
condidisse. Testis est mons/qui adhuc Cathyllus dicitur:& Corax oppidū fa
mosum inter Volscos. Tybur ergo contra Prisciani sententiam cum y græco
Virgilius scribitur/neutri quidem generis. Virgilius libro æneidos.vii. Tæla nouāt Ati
na potens/Tyburq; superbum. Ab eo quod est Tybur/ fit hic & hæc & hoc
Caper Tyburs huius Tyburtis:& hic & hæc Tyburtis & hoc Tyburte/testibus Ca/
Seruius pro/& Seruio super librum tertium ænei. Horatius. Picenis cedūt pomis Ty
Horatius burtia succo. Tyburtius etiam cum y græco/proprium fuit uiri nomen.
Plinius Tempsa cum t exili/urbs est Brutiorū/testibus Plinio/& Ptolemæo:quas Stra Tempsa
Ptolemæus bo Temesas uocat. Temesæ item/urbs in Cypro. Statius in Achilleide. Aere Temesæ
Strabo sonant Temesæ:quatitur naualibus ora. Sed & singulari numero Temese di Temese
Statius ci potest. Statius libro siluarum primo. Et quis se totis Temese dedit hausta Thensa
Statius metallis. Thensa cum th aspirato/genus est uehiculi argentei. quo exuuiæ
deorum ludis circensibus ad puluinar uehebantur/teste Festo. Pædianus etiā
Festus thensam sacrum dicit esse uehiculum .
Pædianus Terebrum neutro genere/& terebra fœminino/declinari potest. Instrumentū Terebrum
ē/quo ligna pforant:& cū t exili scribt/siue a tero teris/siue a græco deriuet. Terebra
Priscianus Testis cōmunis generis est:pro testiculo autem masculini tantum. Hæc testa/& Testis
Phocas hoc testu indeclinabile/in uno significato dici potest/testibus Prisciano /& Testa
Varro Phoca. Varro de lingua latina. Testuaciū dicitur/qđ i testu calido coquebat. Testu
Virgilius Thyas cum th aspirato/& y græco/Bacchi sacrificula uocatur . Virgilius libro Thyas
quarto æneidos. Thyas ubi audito stimulant trieterica baccho. Thyasus cum Thyasus
Tortellius th aspirato /& y græco a Tortellio scribi præcipitur :sed apud græcos cū.i.
thiasus scribitur. Neq; enim ab eo(quo Thyas)uerbo deducitur. Dici potest
chorea/uel saltatio/præcipue in diuinis/licet & ad alia trāsferatur. Nā αγοιαω
quod est rem diuinam facio/deducitur : q̄q̄ a θυω etiam Domitius super.iii.
Domitius siluarū/deriuari tradat. Et licet in prima syllaba sit ει diphthongus apud Græ
Virgilius cos/tñ tum apud illos/tū apud Latinos correpta ē/dicēte Virgilio i buccolicis.
Daphnis thiasos inducere bacchi. Teste.n. Theodoro Gaza in orthographia
Theodorus multa sunt uerba/quæ apud Græcos cum ει diphthongo annotantur:quorū
nomen deriuatum per.i.scribitur:ubi nonnunq̄ syllaba corripitur:ut λειβω
Dionysius libo : λιβαρος tus/montis nomē. Dionysius in per.hegesi. ἠ και θεσπεσιοιο
πεπαιρομενου λιβαροιο. Thyas autem cum y græco/a θυω quod est furo
Hesiodus descendit. Et non tantum apud latinos(ut est apud Virgilium) sed etiā apud
Græcos primam producit syllabam. Hesiodus in georgica.
θ' ἠ ποτε παρ τοιων ἀμελων θυουσιν ἀῆται

Tyber / Tyberis / Thybris
Caper / Probus / Pompeius / Liuius / Ouidius / Seruius / Virgilius / Plinius / Virgilius

Tyber cum t exili/& y græco/& Tyberis/in recto declinauerũt antiqui:&(qđ mirum uidetur)fœminino genere/non maſculino modo/protulerũt/ut Caper teſtatur/& Probus. Fluuius eſt per urbem fluens/a Tyberi Tuſcorum rege/uel a Tyberino rege Albanorum cognominatus/auctoribus Pompeio/Liuio/Ouidio dicente libro faſtorum ſecundo. Albula quem Tyberim merſus Tyberinus in undis Reddidit:hybernis forte tumebat aquis. Seruius uero ſuper librum octauum æneidos/Tyberim(inquit)alii a rege Aboriginum dictum putant:qui dimicans iuxta illum occiditur:alii a quodam Aborigie:quem Glaucus Minois filius interemit:alii ab Albanorum rege:qui in eũ cecidit. Verum & ante regem Tyberinum Thybris cum th aſpirato/ſequente y græco/dictus fuit. Nam cum Euander ad Aeneam longo tempore ante Tyberinum loqueretur (nondum enim extructa fuerat Alba)dixit apud Virgilium libro æneidos octauo. Tum reges/aſperq; immani corpore Thybris/A quo/poſt Itali fluuiũ cognomine Thybrim Diximus:amiſit uerum uetus Albula nomen:niſi forte uelimus dicere/ꝙ poſt primum uerſum/uerba ſũt poetæ:non Euandri. Alii non a morte cuiuſpiam/ſed ab ὕβρισ/quæ eſt iniuria. Aiunt enim/quendam Tuſcorum regem circa huius fluuii ripas latrocinari conſueuiſſe:qui tranſeuntes crebris afficiebat iniuriis:ex quo/Thybrim cognominatum fuiſſe aſſerũt:quaſi eſſet fluuius ὕβριοσ:ideſt iniuriæ. Ex qua ratione/cum ὕβρισ aſpiretur/cum aſpiratione Thybrim annotari uolunt. Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ/Tyberis(inquit)ãtea Thybris/& prius Albula dictus fuit. Et facit in genitiuo Thybris/uel Thybridis. Virgilius. Si quando Thybrim/uicinaq; Thybridis arua.

Ticinus / Ticinum
Ptolemæus / Serenus

Ticinus cum t/& c exilibus/& i latino utrobiq;/fluuius eſt Inſubriæ/in Eridanũ fluens. Ticinum urbs eſt Inſubriæ/teſte Ptolemæo/a fluuio/qui iuxta illam fluit/cognominata:quæ nunc Papia uocatur. Serenus. Allia præcepit Ticini ſententia necti.

Tus / Thuri / Thurii / Thurium / Thuris / Thuria / Thurius / Turris
Varro / Seruius / Acron / Catullus / Ptolemæus / Ptolemæus / Ptolemæus / Probus / Saluſtius / Priſcianus

Tus cum t exili ſcribitur. Nam a tundo tundis/auctoribus Varrone & Seruio/deriuatur hoc Thuri cum th aſpirato/& hi Thurii plurali tantum numero declinari poteſt/teſte Acrone ſuper illud Horatii ſermone.xviii. Summus ego/& ꝓpe me uiſcus Thurinus. Catullus. Quæ ſanctũ Idaliũ/Thurioſq; aptos/Quæq; Ancona/Cnidumq; arænoſam colis. Oppidum eſt in ſinu Tarentio in Italia:quod a Ptolemæo Thurium uocatur. Eſt & eodem nomine urbs Laconiæ mediterranea/ut idem Ptolemæus oſtendit. Thuris urbs eſt fœlicis Arabiæ/teſte eodem Ptolemæo. Thuria neutri generis eſt/teſte Probo/Saluſtium inducente dicentem libro hiſtoriarum.ii. Inter Læuum enim/& dextrũ flumẽ Thuria/quod Valẽtiam paruo interuallo præterfluit. At uero Priſcianus maſculini tradit eſſe generis/illud ipſum Saluſtii inducens exemplum in hæc uerba. Inter Læuum enim/& dextrum flumen Thuriã/q Valentiã paruo interuallo præterfluit. Ego autem(quiuis horum melius Saluſtium legerit) puto cum Probo Thuria neutri eſſe generis:& indeclinabile:& declinabile cũ Priſciano maſculini generis:ſicut & Adria:ut in ipſa dictione docuimus. Thurius fons eſt Thuriis proximus:a quo/& illi cognominati ſunt. Turris cum t exili/& geminato r/notum eſt quid ſignificat.

Tigranes / Tigrana
Lucanus / Ptolemæus

Tigranes cum t exili/& i latino/proprium uiri nomen/facit in genitiuo Tigranis uel Tigranæ. Et producit mediam ſyllabam. Lucanus li.ii. Tigranemq; meum/nec Pharnacis arma relinquas. Tigrana eadem ſcriptura/urbs ẽ Mediæ mediterranea/teſte Ptolemæo.

Thucydides
Priſcianus

Thucydides cum th aſpirato/& c exili/& y græco in ſecunda ſyllaba/proprium uiri nomen/facit in genitiuo Thucydidis uel Thucydidæ/teſte Priſciano.

Tigris
Seneca / Virgilius / Lucanus / Martialis / Iuuenalis

Tigris cum t exili/& i latino utrobiq;/animal eſt truculentum/& uelociſſimũ:& fluuius Armeniæ:qui in mare rubrum deſcendit. Et format in genitiuo tã pro animali/ꝗ̃ pro fluuio/tigris uel tigridis. Seneca in troade. Tepidum rubenti Tigrim immiſcet freto. Virgilius libro ænei.x. Maſſicus ærata priceps ſecat æquora tigri. Lucãus li.v. Ocyor & cæli flamis & tigride fœta. Martialis. Contentus gemina tigride bacchus erat. Iuuenalis.& tigride ſæuior orba.

Est etiam Tigris uilla Cyrenaicæ prouinciæ/teste Ptolemæo.
Ptolemæus Teucer cum t/& c exilibus/& Teucrus/in recto decliari potest. Virgilius libro Teucer
Virgilius æneidos tertio. Teucrus Rhœteas primũ est aduectus ad oras propriũ fuit Teucrus
uiri nomen: qui etiam a græcis Τευκροσ dicitur.
Tortellius Thyle huius thyles cum th aspirato/& y græco scribitur: etsi a Tortellio cum t Thyle
Dionysius exili & i latino scribi præcipiatur. Insula est in ultima septentrionis parte/te/ Thule
Strabo stibus Dionysio/& Strabone/Eustachio: de qua Virgi. georgi. primo. tibi ser Thylos
Eustachius uiat ultima Thyle. Alii uertentes y græcum in u/dicunt Thule. Alia est eodẽ Tilia
Tortellius nomine insula contra sinum Carthaginis. Thylos cum th aspirato/& y græ Tiliũ
co scribitur: etsi a Tortellio cum t exili/& i latino scribi præcipiatur. Insula ẽ
Plinius cum oppido eiusdẽ nominis in mari Indico/teste Plinio libro sexto natura
Ptolemæus lis historiæ. Hanc Ptolemæus ponit insulam in sinu Persico fœlici Arabiæ ad
Priscianus iacentem: de qua Priscianus in perihegesi. Hic Thylos est superans uastæ mi
Virgilius racula terræ. Tilia cum t exili/& i latino utrobiq3/arbor est: de qua Virgilius
georgicorum secũdo. Nec tiliæ leues/nec torno rasile buxum. Tilium/urbs
Ptolemæus est litoralis a latere occidentali Sardiniæ teste Ptolemæo. Et hæ dictiões om
nes cum unico l scribuntur.
Priscianus Timarchides cum t exili/& ch aspirato/& i latĩo utrobiq3 scribitur: & facit ĩ ge Timarchi
nitiuo Timarchidis/& Timarchidæ/teste Prisciano: quin etiam & Timarchi des
Cicero di. Vnde Cicero/in Timarchidi potestate/pro Timarchidis dixit. Proprium
fuit uiri nomen.
Tymba cum t exili/& y græco scribitur. Nam græci Τυμβοσ dicunt. Alii uertẽ Tymba
tes y græcum in u/dicunt tumba: quod pro sepulchro ponitur. Thymbra cũ Tumba
Virgilius th aspirato/& y græco/hærba quædam est aromatica: de qua Virgilius geor Thymbra
gicorum quarto. Serpilla/& grauiter spirantis copia Thymbræ. Thymbra Thymber
Strabo item eadẽ litteratura/campus est in agro troiano: unde Tymbræus/teste Stra Thymbrus
Virgilius bone fluuius quidam dictus est/nõ longe a Troia. Thymber eadẽ scriptura/ Thymbræ
Virgilius & Thymbrus/in recto declinari potest. Virgilius li. æneі. x. thymberq3 simılli us
ma proles. Idem. Nam tibi Thymbre caput Euandrius ab stulit ensis. Propri Tembrius
um fuit uiri nomen. Thymbræus eadem scriptura/& cũ æ diphthõgo/Apol
Virgilius lo uocatus est/a thymbra cognominatus. Virgilius li. ænei. quarto. Da pro/
priam Thymbræe domum: da mœnia fessis. Tembrius cum t exili/sequente
Orpheus e/fluuius fuit iuxta pontum/teste Orpheo in argonautico.
Seruius Thymus cum th aspirato/& y græco/laurus est siluestris bacca cærulea/teste Thymus
Virgilius Seruio: & est hærba aromatica: quod & hoc thymũ declinari potest. Virgili. Thymum
Dumq3 thymo pascentur apes/dum rore cicadæ.
Seneca Typhon huius thyphonis cum t exili/& y græco/fuit Titani/& terræ filius/dicẽ Typhon
te Seneca in Octauia. Non tam ferum. Typhona neglecto Ioue Irata tellus Typhoeus
Lucanus edidit quondam parens. Lucanus libro sexto. Antraq3 lœtiferi rabiẽ thypho Typhos
nis anhelant. Hic & typhoeus cum eus diphthongo dicitur/ut libro ultimo Tiphys
super regulam/uocalis breuis est/edocebimus: qui etiam a nõnullis Typhos Typus
genitiuo typho declinatione actica declinatur: sicut Athos huius Atho: Apol
los huius Apollo: ut in ipsis dictionibus uidebimus. Typhos item eadem lit/
teratura/fumus uocatur. Typhon item/uentus quidam est turbulentus: & ꝓ
Plinius fulgure nonnũq̃ ponitur. Tiphys cum t exili/ sequente i latino/& y græco
in secunda syllaba/fuit teste Plinio libro. vii. naturalis historiæ/uir arte carpẽ
taria gloriosus: qui primus adminicula gubernandæ nauis instituit/dicente
Seneca Seneca in Medea. Tiphys imprimis domitor prfoundi. Typus cum t exili/
& y græco/& unico p/a nostris pro forma/figuraq3/& exemplari ponitur.
Tiryns huius tirynthis masculini generis/cũ t exili/sequẽte i latino/& y græco Tiryns
in secũda syllaba/fluuius est in Agro. Sed in gtõ tirynthis cũ th aspirato scri/ Tirynthia
bitur in ultima syllaba/ut regula docet græca. Tiryns aũt fœminini generis/ Tiro
Statius urbs est in Peloponneso: de qua Statius li. thæbaidos. iii. suus excit in arma Tyrus
Plinius Antiquam Tiryntha Deus. Hæc a Plinio libro quarto naturalis historiæ/ Tyro
Tortellius Tirynthia appellatur. Tiro cũ t exili/& i latino scribitur: etsi a Tortellio Tyrrhus
cum y græco scribi præcipiatur. Dici potest nouus miles. Tyrus cum t Tyras

exili/& y græco/urbs fuit ante omnes Syriæ urbes/& phœnices / uetustate — Thyree

Curtius — originis/magnitudine/& claritate / memorāda/ut scribit Curtius libro .iii. — Thyra

Seruius — quæ teste Seruio etiam Sarra dicta fuit. Tyro cum t exili/& y græco/nym/ — Tyrias

Homerus — pha fuit Salmonei regis filia: ex qua Neptunus Peliā procreauit/& Neleū/ — Tyrannus

teste Homero libro.xi.odyssææ. Tyrrhus cum t exili/& y græco/& duplica/ — Tyrannis

Herodotus — to r/secundo aspirato/proprium fuit uiri nomen. Tyras cum t exili/& y græ

co/fluuius est Scythiæ/ teste Herodoto libro historiarum.iiii. Thyree huius

Herodotus — thyrees cum th aspirato/& y græco/insula est Peloponnesi/teste Herodoto

Statius — libro præfato: de qua Statius libro.iiii.thæbaidos. Et Lacedæmoniū Thyree

Ptolemæus — lectura cruorem. Thyra oppidum est Mysiæ inferioris/teste Ptolemæo. Ty/

Ptolemæus — rias/fluuius est Indiæ/ut idem Ptolemæus ostendit. Tyrannus cum t exili/&

Trogus — y græco scribitur. Teste enim Trogo/quæq; ciuitas/& gens/rerum publicaꝝ

Iustinus — imperium/ab initio penes reges habebat: quos ad huius fastigiū maiestatis (ut scribit Iustinus) nō ambitio popularis/ sed spectata inter bonos modera

Virgilius — tio prouehebat: qui & tyranni uocabantur. Iuxta quem modum, Virgilius ipse libro.vii.æneidos/Aeneam suum quem pium semper esse uoluit/ tyran num dixit/quom ait. Pars mihi pacis erit/dextram tetigisse tyranni. Sed cre/ scente malitia/cum superbe reges regnare cæpissent/tyranni nomen ad illos

Virgilius — solum restrictum est/qui per insolentiam imperii uiribus abutebantur. Cui rei testimōio/idem sit Virgilius libro æneidos.viii.dicens. Gens bello præcla ra iugis insedit hetruscis. Hanc multos florentem annos/rex deinde superbo Imperio/& sæuis tenuit Mezentius armis. Et subdit quod ad superbiam re/ spicit. Quid memorem infandas cædes/quid facta tyranni: ut & de scelesto

Virgilius — Pygmalione prius dixerat libro æneidos primo. Conueniūt quibus aut odi um crudere tyranni/ Aut metus acer erat. Festus autem a Tyrrhenis propter

Festus — eorum perpetuam crudelitatem/tyrannos dictos tradit. Tyrannis huius ty/

Iuuenalis — rannidis eadem scriptura/fœminini generis/dici potest crudelitas. Iuuenalis. Quid Nero tam sæua crudaq; tyrannide fecit?

Titan huius titanis cum t exili utrobiq;/& i latino/& Titanus huius titani/decli — Titan

Plautus — nari potest/dicente in menæchinis Plauto. Barbatum tremulum Titanū. Fuit — Titanus

Saturni frater: & pro sole ponitur. Titanus item/mons est Thessaliæ. Titanis — Titanis

huius titanidis eadem scriptura/luna uocata est.

Priscianus — Talpa cum t exili/masculini/& fœminini generis est/teste Prisciano. Virgilius

Virgilius — georgicon primo. Atq; oculis capti fodere cubilia talpæ. Animal est captum oculis/muri simile.

Tripus huius tripodis cum t exili/& i latino/& hæc tripoda ab accusatiuo græ/ — Tripus

Seruius — co formata/declinari in recto potest. Tripodes teste Seruio super librū quar — Tripoda

Lactantius — tum æneidos/mensæ erant in templo Delphici Apollinis. Tripus item /te/ ste Lactantio grāmatico super librum primum thæbaidos/lauri species est/ tres habens radices/Apollini consecrata/propter triplicem uim diuinatiōis.

Homerus — Thryos fœminini generis cum th aspirato/& y græco/fuit teste Homero/urbs — Thryos

sub dicione Nestoris. Thryus eadem scriptura/fluuius est Helladis/qui in Al — Thryus

Homerus — pheum decurrit/teste Homero li.iliados secundo: & masculini tūc generis ē.

Trochus cum t exili/& ch aspirato/rota dicitur. Neutro aūt genere trochū/ge — Trochus

Festus — nus est fellæ: ut apud Plautū interpretatus est Festus. Trochæus eadē scriptu — Trochum

Platus — ra/& cū æ diphthōgo/pes ē duabus cōstās syllabis/una ꝓducta/altera breui. — Trochæus

Priscianus — Tero teris facit in præterito triui/teste Prisciano: quin etiam & terui. Tibullus. — Tero

Tibullus — Aut operi insuetas atteruisse manus. Terreo terres cum duplicato r/secundæ — Terreo

coniugationis/facit in præterito terrui.

Priscianus — Torqueo torques format præteritum torsi: supinum torsum/& tortum/teste — Torqueo

Virgilius — Prisciano. Est autem torquere inflectere. Virgilius georgicorum secundo. Ityræos taxi torquentur in arcus. Torquere gyro celeri rotare. Virgilius

Virgilius — libro æneidos primo. ast illum ter fluctus ibidem. Torquet agens circum.

Virgilius — Torquere iacere mittere. Virgilius libro æneidos quinto. In medios tælum

Virgilius — torsisti Achiuos. Torquere sustinere/Virgilius libro æneidos quarto. Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.

Marcellus Tortum/& tormētum/in uno significato dici potest/teste Marcello. Pacuuius Tortum
Pacuuius in Doloreste. Nam te ī tenebras sæpe lacerabo famē clausum: & fatigatos ár Tormentū
tus torto distraham.

Priscianus Tendo tendis facit in præterito tetendi: in supino tensum/& tentum/teste Pri Tendo
Seruius sciano. Significat autem tendere/tentoria habere/ut interpretatur Seruius il/
Marcellus lud Virgilii/æneid.ii. Hic dolopum manus/hic sæuus tendebat Achilles: quod
Terentius Marcellus exponit/inhabitabat: seu tabernacula/uel hospitia ponebat. Tende
re insidiari decipere. Terentius in Phormione. Quia non recte accipitri ten/
Virgilius ditur/nec miluo. Tendere proprie est laxitatem distendere/& sine rugis face
Virgilius re. Virgilius libro æneidos octauo. Tendunt uela noti. Tendere dirigere.
Virgilius Virgilius libro ænei. primo. per tot discrimina rerum Tendimus in latium.
Tendere contendere. Virgilius libro æneidos secundo. Ille simul manibus tē
dit diuellere nodos.

Priscianus Tollo tollis facit in præterito tuli/& secundum antiquos tetuli/testibus Priscāo/ Tollo
Marcellus & Marcello/Accium inducente dicentem. Donec tu auxilium Perseu tetuli/
Accius sti mihi. Est autem tollere mittere. Virgilius libro ænei. secundo. Vnius in mi
Virgilius seri exitium conuersa tulere. Tollere eleuare. Virgilius. Et mulcere dedit flu/
Virgilius ctus/& tollere uentos. Tollere inferre. Virgilius libro georgicorum tertio.
Virgilius Tollentemq; minas/& sibila colla tumentem. Tollere ostendere erigere.
Virgilius Virgilius libro æneidos primo. Cui mater media sese tulit obuia silua. Tolle
Varro re occidere. Varro. Nunquis patrem decem annorum natus non modo fert/
seu tollit/nisi ueneno? Tollere differre. Plautus ī pœnulo. Omnis extollo ex
Plautus hoc die in alium diem. Tollere pati sustinere. Virgi. libro æneidos tertio. iuue
Virgilius nemq; superbum Seruicio enixe tulimus. Tollere alere educare. Terentius ī
Terentius ecyra. Hoc mihi unum ex pluribus miseriis reliquum fuerit malum/ si puerū
Salustius ut tollam cogit. Tollere extollere. Salustius in Catilina. Interea plebs coniu/
ratione patefacta/quæ primo cupida nouarum rerum/nimis bello fauebat/
Virgilius mutata mente/Catilinæ consilia execrari cœpit: Ciceronem ad cælum tolle/
re. Tollere remouere. Virgilius. Tollite cuncta inquit. Tollere in proprio si/
Virgilius gnificato. Virgilius ænei. vii. laborum Prima tulit finem.

Priscianus Tueor tueris secundæ coniugationis cōmune uerbum est/teste Prisciano: & fa/ Tueor
Pompeius cit in supino tutum: tuor autem tertiæ/tuitum. Hoc autem inter tueor distat/ Tuor
Lucretius & tuor/teste Pompeio: quod tueor significat defendere/tuor autem uidere.
Lucretius Lucretius libro quarto. Contuimur miras/simulacraq; luce carentum. Idem
Priscianus in eodem. Quom tuimur misceri absinthia/tangit amaror. Et teste Prisciano/
Marcellus tueor/& tuor/unico gaudent infinito: quod est tueri. Verum (ut scribit Mar
Pomponius cellus) tuor apud antiquos habuit infinitum tui. Vnde & Pomponium refert
Turpilius dixisse. Incœpi contui. Et Turpilius eodem referente Marcello ait. Tamen
oculis longa intercapedine appetunt cupide intui.

Plautus Tuto tutas/& tutor deponens usurpatur. Plautus in mercatore. Inuoco uos la Tuto
Horatius res diales/ut me tutetis. Horatius in epistolis. Quo pacto partes tutetur amā Tutor
Horatius tis ephebi. Idem rursum in epistolis. Res Italas armis tuteris: moribus ornes:
Priscianus idest tuearis. Quod tamen uerbum Priscianus tradit esse commune.

Tribula fœminino/& tribulum neutro genere declinari potest: & primam pro Tribula
Virgilius ducit syllabam. Virgilius. Tribulaq;/traheæq;/& iniquo pondere rastri. Ge/ Tribulum
nus est uehiculi/quo frumenta teruntur. Tribulus prima correpta syllaba/ma Tribulus
sculini generis/notū est quid significat. Ouidius libro metamor. quito. loliū/ Tribulis
Ouidius tribuliq; fatigant Triticeas messes. Hic & hæc tribulis & hoc tribule a tribu/ Cōtribulis
primā corripit syllabam: & mediam producit. Tribules proprie appellantur/
Horatius qui extra censum sunt/a sola tribu sic uocati. Contribules aūt dicūtur eiusdē
Martialis tribus. Horatius/in epistolis. Vt cum pileolo soleas conuiua tribulis. Martialis.
Hierōymus Nunc anus & tremulo uix accipienda tribuli. Hieronymus in secundo libro
Maccabæorū capitulo quarto. Quod cum rex annuisset/& obtinuisset prin
cipatum/statim ad gentilem ritum contribules suos transferre cœpit.

Tondeo tondes per o/secundæ coniugationis/facit in præterito totondi: in su/ Tondeo
Seruius pino tonsū: a quo cōposita præteriti duplicationē nequaq̄ seruāt/ut scripsit Tondo

Priscianus Seruius super librum.xi.æneidos. Attamen detondeo præteritum duplicat/
Varro teste Prisciano:qui & Varronem refert dixisse in magno talento. Detoton/
Ennius derat in forcipibus.Format tamen & detondi in præterito. Vnde Ennius ait
in annalibus.Et detondit agros lætos.Tundo tondis cum u/tertiæ coniuga/
Priscianus tionis/facit in præterito tutudi:in supino tunsum/teste Prisciáo. At uero Ser
Seruius uius super librum primum æneidos/tundo(inquit)in supino tũsum facit/&
Seruius tusum/Vnde super primum georgicorum ait. Antiqui enim n addebant:qđ
nos propter euphoniam/i aliqbus detraximus:ut obtusus:i aliquibus n re/
Diomedes mansit:ut tunsus. Verum(ut tradit Diomedes)tundo duplex habet præteri/
tum/tutudi scilicet/& tunsi. Ab uno fit supinum tusum:ab altero tunsũ. Com
Horatius posita a tundo tu syllabam præteriti indifferentem habent.Horatius sermo
Ennius ne dicimoseptimo.Contudit articulos qui pro se tolleret/atq;.Ennius in ána
libus.uiresq; ualentes Contudit crudelis hyems.

Tonsus huius Tonsus/& hæc tonsio/& hæc tonsura/in una significatione acci Tonsus
Marcellus pi possunt/teste Marcello/Accium inducẽte dicentem.Quænam est hæc mu Tonsio
Accius lier funesta ueste/tõsu lugubri/Hæc tonsa pro remo ponitur. Virgilius libro Tonsura
Virgilius septimo æneidos. & i lẽto luctãtur marmore tonsæ.Quod Vgutio dicit pos Tonsa
Vgutio se declinari/hic tonsus.Tonsas etiam Hieronymus oues uocat /quom ait in
Hierõymus canticis cap.iii.Dentes tui sicut greges tonsarũ/quæ ascenderũt de lauacro.

Seruius Turtur tá fœminini/q̃ masculini generis ẽ/teste Seruio sup bucolica. Tibullus. Turtur
Tibullus Et niger a uiridi turtur amatur aue. Virgilius egloga prima.Nec gemere aerea
Virgilius cessabit turtur ab ulmo. Verum infirmum est pro se quod Seruius affert exẽ
plum:ubi putat aerea noiatiuum casum esse:ita ut dicatur turtur aerea. Mihi,
autem uidetur ablatiui casus esse:ita ut exponatur ab ulmo aerea:ut est apud
Virgilius eundem Virgilium libro æneidos tertio. Aereæ quercus/& coniferæ cyparis
Virgilius si.Idem in culice.Nam primum prona surgebant ualle patentes Aereæ pla/
Martialis tanus/inter quas impia lotos.Martialis.Daphnæas platanos/& aereas cypa
rissos.Posset tamen defendi Seruii opinio per pentemimerim:ita ut aerea no
minatiui possit esse casus.Nam & turturi/quemadmodũ & arbori conuenire
Virgilius potest:quale est illud in bucolicis.nanq; notaui Ipse locum/aereæ quo cõges
fere palumbes.Turtur auis est nota.Masculini autem generis turtur/genus ẽ
Ausonius piscis:qui alias pastinaca/& trigon uocat:ut ẽ apud Ausoniũ:Lœtalisq; trigõ.

Tracto tractas quandoq; a litteram in compositione retinet:quandoq; mutat Tracto
Priscianus in e/teste Prisciano:ut obtrecto/pertracto/detrecto/retracto.

Tignus masculino/& tignum neutro genere declinari potest:& diminutiue ti/ Tignus
gillus/& tigillum.Tegillum autem/diminutiuũ est ab eo quod est tectum/ Tignum
Marcellus auctore Marcello.Tegillum item/cuculli uinculum est ex scyrpo factum/te/ Tigillus
Pompeius ste Pompeio.Plautus.Tegillum mihi aret:id si uis dabo. Tigillum
Plautus Trans in cõpositione ns retinet/præterq; cum his uerbis/trano/trado/traiicio. Tegillum
Si autem cũ his tribus uerbis/duco/pono/eo/componatur/ns retinere põt: Trans
Apuleius & perdere/teste Apuleio.Nam utroq; modo efferri potest:ut transduco tra
duco:transpono trapono:transeo traeo.

Gellius Testor testaris cõmune uerbum est/testibus Gellio libro.xv.noctium atticarũ/ Testor
Priscianus & Prisciano/Ciceronem inducente dicentem.Publicis litteris testata.Testifi Testificor
Cicero cor autem/deponens uerbum est.

Persius Trutino trutinas/& trutinor deponens usurpatur.Persius.Atq; ex porrecto Trutino
Vgutio trutinantur uerba labello.Trutina græcum est uocabulum:quod apud illos Trutinor
Accius τρυτανη scribitur.Neq; a trudo descendit/ut cũ Catholico Vgutio sóniauit.

Terminus/& termen/in recto declinabant antiqui.Nam terminem protulit Ac Terminus
Ennius cius/ut Varro refert de lingua latina:ac etiam Ennius/ut testis est Festus.Græ Termen
ci dicunt τερμονορος.

Virgilius Tergus huius tergoris/corium appellatur. Virgilius libro æneidos primo. Tergus
Marcellus Tergora diripiunt costis.Tergum/dorsum uocatur non tantũ animãtiũ/sed Tergũ
Virgilius etiam aquarũ/auctore Marcello/dicente Virgilio georgico.iii. Vndaq; iam
Virgilius tergo ferratos sustinet orbes.Ponitur nonnũq̃ tamen pro tergore. Virgili.li.
æneidos primo.Mercatiq; solũ/facti denomine Byrsam Taurino q̃tũ possét

Virgilius circundare tergo. Tergum item/scutum dicitur/teste Seruio. Virgilius libro
Seruius æneidos octauo. Aduersi intergum Sulmonis: idest scutum. Declinatur non
Virgilius nunq̃ hic tergus huius tergus. Lucretius libro secundo.
Lucretius Ponderibus solidis/neq; quicq̃ a tergibus obstet.
Plautus Tardicies/tarditas/tarditudo/in uno significato dici potest. Plautus in pœnu/ Tardicies
lo. Prodigiosi estis: & uicistis cochleas tarditudine. Tarditas
Plautus Tumultus huius tumultus/uel tumulti/declinari potest. Plautus i Casina. Quid Tarditudo
Terentius intus tumulti fuit? Terentius in Andria. Nihil ornati/nihil tumulti. Tumultus
Cicero Teneritudo/& teneritas/in una significatione accipi possunt. Cicero libro. v. Teneritudo
de finibus. In primo enim ortu inest teneritas/& mollicia quædam. Teneritas
Marcellus Timor/& timos/in recto dici potest/teste Marcello/Neuium inducente dicen Timor
Neuius tem in Lycurgo. Iam ibi nos duplicat aduenientis timos/pauos. Timos
Pompeius Transfuga cōis generis ē: & is teste Pompeio dicitur/q cito ad hostes trāsfugit. Transfuga
Marcellus Temeritas/& temeritudo/in uno significato dici potest/teste Marcello. Temeritas
Marcellus Teneo tenes facit i præterito tenui/uel secundū ātiquos tet ni/testibus Marcel Temeritudo
Pompeius lo/& Pōpeio: quin ēt teniui: sicut uæneo uæniui/teste Diomede. Pompeius. Teneo
Diomedes Purime tetinero: purissime tenuero. Et Accius referente Marcello/ait in Cly
Pompeius tæmnestra. Vt quæ tunc absentem in rebus dubiis cōiugem tetinerit. Est aūt
Accius tenere possidere. Virgilius libro georgicorum tertio.
Virgilius In medio mihi Cæsar erit: templumq; tenebit. Tenere prohibere. Virgilius
georgicorum. ii. Texēde sæpes sunt: aut pecus omne tenendum. Tenere de/
Virgilius fendere. Virgilius libro æneidos. viii. Stabat pro templo: & capitolia celsa te
Virgilius nenebat. Tenere implere. Virgilius libro tertio æneidos. iuuat euasisse tot ur
Virgilius bes Argolicas: mediosq; fuam tenuisse per hostes. Tenere apprendere detine
Virgilius re. Virgilius quarto georgicon.
Verum ubi correptum manibus uinclisq; tenebis. Tenere compescere sup/
Virgilius primere. Virgilius georgicon quarto.
Virgilius tenuitq; inhians tria Cerberus ora. Tenere tegere. Virgilius georgicō. libro
Terētius primo. et obducto late tenet omnia limbo. Tenere intelligere. Terentius in
Virgilius Andria. Id paues ne ducas illam: tu autem ut ducas rem tenes. Tenere dirige
re. Virgilius libro æneidos pmo. Sed q uos tandē/quibus aut uenistis ab oris/
Quoue tenetis iter?
Marcellus Tristicia/& tresticies/i una significatiōe dici potest/auctore Marcello. Tristicia
Seruius Tum pro tunc/tum pro deinde/teste Seruio/aduerbium est ordinis: sicut & tē Tristicies
Virgilius poris. Tum præterea. Virgilius libro æneidos tertio. tum uox tetrum inter Tum
Virgilius odorem. Tum demum nouissime. Virgilius libro æneidos. xii. Tunc
Tum demum mouet arma leo.
Priscianus Totus tota totum genitiuo totius/uel toti totæ toti/datiuo toti/& uel toto to/ Totus
Tullius tæ toto/Prisciano teste declinari potest. Tullius ad Herennium. Si res tota to
tæ aliæ rei necesse est.
Petrus Torculare/& per apocopen torcular/cu syllabam producit. Petrus Riga in Lu Torculare
ca. Errexit turrim: torcular fodit in illa. Quod & hoc torculum dici pōt/me/ Torcular
Marcellus dia(ut puto)correpta syllaba. Marcellus. Torculū/Quod usu torcular dico. Torculum
Tono tonas prima coniugatione/& tono tonis tertia/declinari potest/testibus Tono
Marcellus Marcello/& Prisciano. Vnde Varro in eumenidibus ait. Sonitus matris deū
Priscianus tonimus tibi nunc semiuiri. A primæ coniugationis uerbo formatur præ/
teritum tonaui: supinum tonatum. A uerbo autem tertiæ fit in præterito
Varro tonui: in supino tonitum. Horatius in epodo. Si quos cois intonata flucti/
Horatius bus Hyems ad hoc uertat mare. Notandum est/quod nomina quæ ueniunt
a uerbis pmæ coniugationis/positionem supini habentibus in itum/uel in
ctum/præter cæterorum uerborum legem exeunt in atio/non initio/uel in
ctio: ut uetatio/crepatio/domatio/cubatio/sonatio/tonatio/fricatio etiā po
tius q̃ frictio. Sectio tamen frequentius comperitur q̃ secatio. Lauo/& poto/
nō habent supina neq; inatum/neq; initum/neq; in ctum: sed i otum. Ideoq;
Horatius formant nomia sua/lotio/& potio: lotor/& potor. Horatius.
Potores bibuli media de nocte phalerni. Comperitur tamen lauatum/& po

Horatius tatum:a quibus formatur lauator/& potator:lauatio/& potatio . Horatius
ſermone.vi. Aſt ubi me feſſum ſol acrior ire lauatum
Terẽtius Admonuit. Terentius in Phormione. Nam potaturus hodie apud me ẽ. Hie
Hierõymus ronymus in eccleſiaſtico capi.xxxiiii. Qui baptizatur a mortuo/& iterũ tan/
Hierõymus git mortuum/quid prodeſt lauatio illius? Idem in parabolis capi.xxiii. Noli
eſſe in conuiuiis potatorũ . Iuuo autẽ nec in hunc/nec in illum modũ/ſuum
format deriuatiuũ . Nam iutum in ſupino facit:a quo fit iutor:unde adiutor
in uſu eſt. Cæterum ex altero ſupino formatur iuuatio. A domitũ ſupino fit
Ouidius domitor:ab alio ſupino domatum formatur domator. Ouidius de triſtibus.
Tibullus Quid tibi de Tetrico referam domitore chimæræ? Tibullus.
Priſcianus Te duce non alias cõuerſus terga domator. Nam teſte Priſciano uerba ꝑmæ
cõiugationis/quæ formant præteritũ in ui diuiſa ſyllaba/antiqui tertia decli
natione declinare ſolebant:ex quo patet/ꝙ a primæ cõiugatiõis uerbis præ
teritum terminabatur in aui:ſupinũ in atum:a quo ſupino deriuatiua ĩ ator/
& in atio deſinebant. Quæ autẽ in ui diuiſa ſyllaba præteritũ formant/id nõ
a prima coniugatione/ſed a tertia/ſumptum eſt:etſi ut plurimum uerba ipſa
de uſu prima coniugatione declinẽtur.
Tonitruum/& tonitrũ/& tonitru/& tonitrus huius tonitrus/declinari põteſt. Tonitruũ
Hierõymus Hieronymus in Ioanne capi.xii. Alii dicebant tonitruũ eſſe factum. Et Accius Tonitrum
Accius Priſciano referente ait in troadibus. Perſuaſit aures inter tonitra/& turbines. Tonitru
Lucanus Lucanus li.vi. Seu tonitrus/ac tæla Iouis præſaga notauit. Ouidius libro me Tonitrus
Ouidius tamorphoſeos.ii. Vnde ſolet tonitrus/& flumina mittere terris.
Apuleius Tædeo tædes cum æ diphthongo ſcribitur:teſte Apuleio:& a tælon quod ẽ lõ Tædeo
gum deducitur/l littera in d cõuerſa. Nam(ut idem ait Apuleius)longitudo/
atq; prolyxitas actionis/ſiue paſſionis alicuius/tædiũ generare ſolet. Et facit ĩ
Suetonius præterito tædui:& tæſus ſum:quo utitur Suetõius pertæſus ignauiam ſuam.
Gellius Gellius libro primo noctium atticarum. Has ille inanis quom flaret glorias/
ianq; oẽs finem cuperent/uerbiſq; eius fatigati pertæduiſſent. Tædet imper/
Hierõymus ſonale facit in præterito tæduit/& tæſum eſt. Hieronymus in eccleſiaſtico ca/
Seruius pitulo ſecundo. Id circo tæduit me uitæ meæ/uidentem mala uniuerſa ẽẽ ſub
ſole. Seruius ſuper librum quintum æneidos ait. pertæſus participium eſt/ſi/
ne uerbi origine:cũ tamen originem habeat pertændeo/ut auctoritate Gel/
Virgilius lii probauimus. Et regit a parte ante accuſatiuum/& poſt genitiuũ. Virgilius
Feſtus libro præfato. Si non pertæſum thalami/tædæq; fuiſſet:ubi accuſatiuus ſub/
Diomedes auditur. Sed & pertiſum/& diſtiſum/ueteres dicebant/ut ſcripſit Feſtus. Ve/
Gracchus rum(ut tradit Diomedes)regit nonnunq̃ & datiuũ. Vnde & Gracchum indu
Diomedes cit dicentem in Lucium Metellum. Vſq; adeo pertæſum mihi eſſe.
Chariſius Tergeo terges ſecunda cõiugatione/& tergo tergis tertia/declinari poteſt/teſti Tergeo
Probus bus Diomede/Chariſio/Probo/Celſo/Seruio/ Priſciano. Horatius li.ii.ſer/ Tergo
Celſus monum. poſito pauone uelis quin Hoc potius/q̃ galina tergere palatum. Iu
Seruius uenalis ſatyra quinta. uaſa aſpera tergeat alter. Hieronymus in apocalypſi ca
Priſciãus pitulo.xxi. Et abſterget deus omnem lachrymam ab oculis eorũ:& mors ul/
Horatius tra non erit. Et facit in præterito terſi:in ſupino terſum/& tertum/Nonio te/
Iuuenalis ſte Varronem inducente dicentẽ. Terta nitet galea. Et Cato de liberis educan
Hierõymus dis ait. Circũtonſi ſunt/& terti/atq; unctuli:ut magnonis uideãtur eſſe ſerui.
Nonius Tanager huius tanagri cũ t exili/& Tanagrum/in recto dici poteſt/teſtibus Ca Tanager
Varro pro/& Probo. Fluuius eſt Lucaniæ:cuius meminit Virgilius/quom ait. & ſic/ Tanagrum
Cato ci ripa Tanagri. Tanagra oppidum eſt Perſidis/teſte Ptolemæo. Tanagra
Caper Troia cum t exili ſcribitur. Inde fit Troianus/Troius/Troicus/Tros. Virgilius Troia
Probus ænidos undecimo. Troianus
Virgilius Veſcitur Aeneias:ſimul & Troiana iuuentus. Idem. Troius
Ptolemæus Troius Aenas Libycis ereptus ab undis. Idem libro æneidos primo. Troicus
Virgilius Troas requias Danaum/atq; immitis Achilli. Catullus. Tros
Virgilius Troicaq; obſidens longinquo mœnia bello. Horatius in tertio carminum.
Virgilius Troica quem peperit ſacerdos.
Catullus Tingo tingis/& tinguo tinguis/teſte Priſcião/& ſcribi/& efferri poteſt. Tingo

Horatius Tespia huius tespiæ cũ t exili/opidum eſt Bœtiæ/teſte Ptolemæo:quod libro Tinguo
Priſciaus viiii. Strabo dicit Heliconi eſſe proximum:quæ & teſpiæ plurali tantum nu/ Teſpia
Ptolemæus mero a Tullio declinatur. Ait enim ad Seruium Sulpicium. Titun Manlium Teſpiæ
Strabo qui negociatur teſpiis/uehementer diligo.
Tullius Trimeſtris/& trimenſis/dici i una ſignificatione poteſt:hoc ē trium menſium. Trimeſtris
Sic bimeſtris/bimenſis/duorum menſium. Trimenſis
Priſcianus Tiara cum t exili/& i latino/fœminino genere/& tiaras maſculino/declinari po Tiara
Seruius teſt/teſtibus Priſciano/& Seruio ſuper librum ſeptimũ æneidos. Iuuenalis. Tiaras
Iuuenalis Phrigia ueſtitur bucca tiara. Virgilius li. præfato. ſceptrumq̧/ſacerq̧ tiaras.
Virgilius Pileus erat Phrygius.
Talentum cum t exili utrobiq̧/& unico l/græcum uocabulum eſt:quod apud Talentum
Polux illos Ταλαντον ſcribitur. ponderis eſt genus/teſte Poluce. Eſt autem duplex/
atticũ ſcilicet/& eubœicum:ut apud noſtros auctores legitur. Neq̧ a talis tale
Vgutio deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Apuleius Tæda cum t exili/& æ diphthongo ſcribitur/teſte Apuleio:a δαδα/quod eſt Tæda;
luminare/codē teſte deſcendēs:& ubi primā diphthongi uocalem aſſumpſit.
Vgutio Neq̧ a tædeo tædes deriuatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.
Tophus cum t exili/græca dictio eſt. Neq̧ a tondeo tondes deducitur/ut cũ Ca Tophus
Vgutio tholico ſomniauit Vgutio. Et producit p̃mam ſyllabam. Virgilius georgi. ii.
Virgilius Et tophus ſcaber/& nigris exeſa chelydris. Iuuenalis.
Iuuenalis nec igenuum uiolarent marmora tophum. Genus eſt lapidis.
Therſander cũ th aſpirato/& r ante ſ/& Therſādrus/declinari in recto poteſt. Therſāder
Virgilius Virgilius libro æneidos ſecundo. Therſādrus
Therſandrus/Sthenelusq̧ duces/& durus Vlyſſes. Propriũ fuit uiri nomē.
Priſcianus Trames huius tramitis/maſculini generis eſt/teſte Priſciano:ſed & fœminino Trames
Caper genere ueteres protulerunt/ut Caper teſtatur/& Probus. Trama/latine ſub Trama
Probus tegmen dicitur. Perſius. mihi trama figura. Tramis
Perſius Sit reliqua. Hæc tramis ab Vgutione pro extrema ueſtimenti parte ponitur.
Vgutio Titus cum t exili utrobiq̧/& i latino/proprium fuit Romani imperatoris no Titus
Ptolemæus men. Eſt & eodem nomine fluuius/teſte Ptolemæo:cuius hoſtium eſt a latere Tityus
Gaſparinus ſeptentrionali Galliæ Lugdunenſis. Tityus cum t exili utrobiq̧/& i latino in
prima/& y græco in media ſyllaba ſcribitur:& ſi a Gaſparino cum y græco ĩ
Virgilius prima ſyllaba ſcribi præcipiatur. Fuit Iouis/& terræ filius/dicente Virgilio.
Necnon & Tityon terræ oĩpotentis alumnum. Huius magnitudo corporis/
Tibullus nouem iugerũ fuiſſe deſcribitur. Vnde Tibullus ait.
Porrectusq̧ nouem Tityus per iugera terra/
Aſſiduas atro ſanguine paſcit aues.
Tuba/notum eſt quid ſignificat. Hic tubus/canna eſt plũbea/qua aqua deducit̃. Tuba
Varro Tubi etiam tubicines appellant̃/teſte Varrone de lingua latina. Tubus
Priſcianus Titubo titubas facit in præterito titubaui/& titubatus ſum/teſte Priſciano. Titubo
Teutones cũ t exili utrobiq̧/populi ſunt/q & teutoni/& teutonici uocant̃. Luca Teutones
Lucanus nus li. vi. Cantaber exiguis/& longis Teutonus armis. Virgilius li. æneι. vii. Teutoni
Virgilius Teutonico ritu ſoliti intorquere cateias. Teutonici
Caper Thæſaurus/& thæſaurũ/declinari poteſt/teſte Capro de latinitate. Et(ut Apule/ Thæſaurus
Apuleius io placet)cũ æ diphthongo annotatur poſt th aſpiratũ/ea ſcilicet ratione/quã Thæſaurũ
in dictione ſyncærus docuimus. Neq̧ a θεσισ quæ eſt poſitio deſcendit/ut cũ
Vgutio Catholico Vgutio ſomniauit:maxime cũ θεσισ cum ε apud Græcos ſcribat̃:
cuius ſyllaba prima corripitur:θησαυροσ aũt cum η/ipſam producente ſyl/
Horatius labam:ut eſt etiam apud Horatium ſermone. xvi.
Virgilius Thæſauro inuēto qui mercenarius agrũ Illũ ipſum mercatus arauit. Virgili
us. ſeruataq̧ mella Thæſaurus relines. Deriuatur aũt thæſaurus a θησω fu
turo indicatiui modi/quod eſt ponam:ſicut & ab ἕξω futuro indicatiui modi/
quod ē habebo/ſexus deducit̃/aſpiratiõe ĩ ſ mutata:ut ĩ ipſa dictiõe uidimus.
Paulus Eſt aũt thæſaurus(ut ſcripſit Paulus de acqrēdo rerũ dominio)uetus quædã
pecuniæ depoſitio/cuius nõ extat memoria:ut iam dominũ nõ habeat:qn ēt
Lucas thæſaurus dicit̃/cuius extat memoria/& dominũ habet:ut in euãgelio Lucæ

Matthæus
Mrcellus
Plautus

capitulo.xii.legitur. Vbi est thæsaurus tuus/ibi & cor tuum erit. Ponitur hõ nunq̃ thæsaurus & pro loco/in quo aurum reconditur:ut in euangelio Matthæi habetur. Et apertis thæsauris suis/hoc est capsis/obtulerunt ei munera: aurum:tus:& myrrham. Et(ut tradit Marcellus)in malam quandoq; partem thæsaurus accipitur. Vnde Plautus in Amphitryone ait. Qui domi uxorem meam ipudicicia impediuit/teneo thæsaurum stupri.

Taygetus | Taigeta | Taygete

Lucanus
Virgilius
Tortellius
Sylius
Statius
Statius
Ptolemæus
Rufus
Ouidius

Taygetus cum t exilili utroq;/& y græco/in singulari numero masculini generis est:in plurali uero/neutri. Lucanus libro.iiii.gelidiq; inculta iuuentus. Taygeti. Virgilius georgi.secũdo.uirginibus bacchata Lacænis Taygeta. Quod Tortellius putat esse fœminini generis/numeri singularis. Sed falsus est. Vnde Sylius libro.xiiii. Ardebant gelidosq; dehinc inuisere montes Taygeta Statius libro thæbaidos quarto ait. Taygetiq; phalanx/& oliuiferi Eurotæ. Idem libro siluarum primo. Et Dryadum uiduare choris algentia possit Taygeta Græci tamen neutro genere ταυγετον dicunt. Mons est Peloponesi/teste Ptolemæo. Taygeta huius taigetæ eadem scriptura/& taygete huius taigetes/declinari potest. Filia fuit regis Agenoris:quo etiam nomine una ex Pliadibus uocata est. Rufus Festus in Arato.
Electra/Alcyoneq;/Celæno/Taygeteq;. Ouidius fastorum tertio.
Naian/& Electram/Taygetemq; Ioui.

Vas | Vadum | Vadimoniũ | Vadum | Vadus | Vas | Vasculum | Vasillum

Pompeius
Varro
Laurentius
Tullius
Ouidius
Priscianus
Virgilius
Probus
Marbodeus

VAs huius uadis masculini generis/sponsorem significat datum in re capitali/teste Pompeio. Varro autẽ de lingua latina/uadem esse dicit/quem fideiussorem uocamus. ait enim. Vas appellatus est/qui pro altero uadimonium promittebat. Quod Laurentius improbare magis q̃ affirmare uisus est:maxime cũ Tullius libro officiorum secundo dicat. Factus est eius sistendi uas:ut si ille non reuertisset/moriendum esset ipsi. Ego autem puto etiam in re non capitali/uadem appellari/ut ipse Varro tradidit:quod alii uadium/& uadimoniũ uocant. Vadum neutri generis est/dicente Ouidio. Ad uada Mæandri concinit albus holor. Sed & hic uadus huius uadus/teste Prisciano/ueteres protulerunt. Vada Virgilius appellat breuia. Vas huius uasis neutri generis/in singulari numero tertii ordinis est:in plurali uero secundi/teste Probo. Et format per diminutionem uasculum:ac etiam(ut quidam uolunt) uasillum. Vnde Marbodeus in lapidario ad Neronem ait. Que solis radiis ĩ aqua subiecta uasillo:ubi etiam prima syllaba corripitur:quæ alias in uas uasis longa habetur. Nec mirum est. Nam tigillum a tigno/quasillum a qualo/sigillum a signo/primam corripiũt syllabam:etsi in dictionibus tignum/qualus/signum/producta sit.

Vador | Vado

Priscianus
Acron
Vgutio
Vgutio
Ouidius
Virgilius

Vador uadaris commune uerbum est/testibus Prisciano/& Acrone super illud Horatii sermone nono:& casu tunc respondere uado Debebat:idest in iudicium uocato:uel uadio obligato. Exquo exemplo patet/ꝙ primam corripit syllabam:& si Vgutio dicat habere productam. Vado uadas in alio significato/primam etiam corripit syllabam:etsi Vgutio productam habere tradiderit. Ouidius de remedio. Ianq; uadaturus lectica prodeat inquit. Vado uadis tertiæ coniugationis ua syllabam producit Virgilius li.æneidos sexto.
Nuncq; inuade uiam:uaginaq; eripe ferrum.

Vitulus | Vitellus

Vgutio
Horatius
Martialis

Vitulus notam habet significationem. Vitellus tam plurali quã singulari numero/masculini generis est/etsi Vgutio neutro genere plurali numero declinari præcipiat. Horatius sermone.xiiii.
Quatenus ima petit uoluens aliena uitellus. Martialis.
Candida si croceos circunfluit unda uitellos.

Valeo | Valo

Virgilius
Varro

Valeo uales secunda/& ualo ualis tertia cõiugatõe/declinauit Virgilius/quom dixit. uale uale(inquit)Iolla:nisi forte uelimus dicere le secundum correptũ esse propter sequentem uocalem. Et tam accusatiuo/q̃ ablatiuo iũgitur. Vnde Varro exponens denarios/& quinarios/ait. Denarii ꝙ de nos æris ualebant:quinarii/ꝙ quinos.

Veru/totum plurale habet. Verutus masculino/& uerutum neutro genere/de/ Veru
Marcellus clinari potest:& mediam syllabam producit. Marcellus. Verutũ/tælum bre/ Verutus
Festus ue est/& angustum. Festus. Veruta/pila,dicuntur/ꝙ uelut uerua habeant præ Verutum
Lucanus fixa. Lucanus libro octauo. Cæsaries compressa manu/pharioqꝫ ueruto. Ve/ Veruti
Probus ruti/populi sunt Volsci/sic teste Probo cognominati/quia dolonibus ĩ præ
Virgilius lio soliti sunt uti:de quibus Virgilius georgicon.ii. Assuetumqꝫ malo Ligu/
rem/Volscosqꝫ Verutos.

Vertebra fœminino/& uertebrum neutro genere/declinari potest:quod ẽt uer Vertebra
Vgutio tibulum Vgutio appellat:Græci σφόνδυλον uocant. Vertebrum
Caper Vertex(inqt Caper de latinitate)capitis est:uortex uero/fluminis. Virgilius æne Vertibulũ
Virgilius idos.vi. Vorticibus rapidus/& multa flauus arena. Vertex item pro aquilone Vertex
Marcellus ponitur/teste Marcello/dicente Virgilio georgicon secundo. Vortex
Virgilius Præsertim si tempestas e uertice siluis Incubuit.

Caper Vetus trium generum/& ueter/in recto declinari potest/teste Capro:ꝓquo scili Vetus
Priscianus cet ueter/fit superlatiue ueterimus/teste Prisciano. Accius in hecuba. Veter Veter
Accius fatorũ termius sic iusserat. Et Ennius ait. Quom ueter occubuit Priamus sub Vetustus
Ennius marte pelasgo. Inde fit uetustus/uetulus/uetellus/ueterosus/ueteranus. Hoc Vetulus
Horatius ueternum/morbus est intercutaneus. Horatius in epistolis. Vetellus
Cur me phunesto properent arcere ueterno?Et quoniam qui hunc patiunt Veterosus
morbum/pigri efficiuntur/ideo pro pigricia ueternũ nõnunq̃ ponitur. Vir/ Veteranus
Virgilius gilius georgicon ꝑmo. Nec torpere graui passus sua regna ueterno. Inde ue/ Veternum
Festus ternus fit/& ueternosus/graui(ut inquit Festus)somno pressus. Et sicut ueter Veternosus
num(ut diximus)intercus/hoc est hydrops uocatur/ita ueternosus etiã hy/
Cato dropicus appellat. Cato. Veternosus q̃ plurimũ bibit/tã maxime sitit.

Plasmo graphus Vetero ueteras/& ueteror deponens/dici potest:ut est apud Psalmographum. Vetero
Inueteraui inter omnes inimicos meos. Et iterum. Filii alieni inueterati sunt. Veteror
Psalmogra phus Inde fit ueterasco:inter quod/& uetustisco/hoc distat:ꝙ(ut tradit Nigidius li Veterasco
bro.x.& confirmat Marcellus)ueterascere dicuntur/quæ meliora fiunt:uetu/ Vetustisco
stiscere autem/quæ deteriora efficiuntur. Verum & quæ deteriora fiunt/uete
Nigidius rascere etiam dicitur. Vnde in euangelio Lucæ capitulo.xii. legitur. Facite uo
Lucas bis saculos/qui non ueterascunt.

Vieo uies facit,in præterito uieui:in supino uietum/e syllaba producta:& quan Vieo
Lucretius doqꝫ correpta. Lucretius libro tertio. Nec supra caput eiusdẽ cecidisse uietũ Vimen
Terẽtius Vestem sentimus. Terentius in Eunucho. Hic est uietus/ueternosus/senex. Ho
Horatius ratius in epodo. Quis sudor uietis/& q̃ malus undiqꝫ membris
Crescit odor?Et interpretatur uietus languidus/sine ui/& naturalibus priua/
Festus tus uiribus/ut exponit Festus. Nam uiere/uincere ligare/uel inflectere signifi
Donatus cat. Et a uieo uimina dicta sunt/auctoribus Donato super Terentii eunuchũ/
Festus & Festo:nõ autem a uireo/ut cum Catholico somniauit Vgutio.

Vgutio Vincio uincis facit ĩ supino uinctum. Vinco uincis format supinum uictum/idẽ Vincio
quod & a uiuo uiuis. Vinco

Põponius Vegeo ueges/& uegeto uegetas/in uno significato dici potest. Pomponius ĩ ma Vegeo
Ennius iali. Animos uenus uegetuoluptatibus. Ennius ĩ Ambracia. Aequora salsa ue Vegeto
ges in'gentibus uentis. Hoc tñ inter uegetum distat/& uegens/auctore Marcel
Marcellus lo:ꝙ uegetum sit incolume:uegens autem forte. Nam uegetum corporis/
Horatius uegens autem animi possumus dicere. Horatius in sermonibus. Membra de/
dit/uegetus præscripta ad munia surgit.

Video uides secunda/& uido uidis tertia coniugatione/declinari potest: quod Video
Persius patet per compositum diuido diuidis. Persius. Vido
Sed quid opus teneras mordaci radere uero Auriculas:uide/scis/ne maiorũ
tibi forte Limina præfigãt. Et illud. Hoc uide/ne rursus leuitatis crimie dãnes.

Visus husus uisus in singulari numero masculini generis est:in plurali uero/mas Visus
culini/& neutri. Nec comperitur apud Probum auctorem hoc uisum singu/ Visio
Vgutio lari numero:etsi Vgutio/& Catholicon/hoc uisum declinari posse præcipi/
Seruius ant. Distinguuntur tamen auctore Seruio/uisus/& uisa/hoc modo. Quom de
iis(inquit)loquimur/quibus uidemus/uisus masculino genere dicimus:ut nu

becula obſtat uiſibus noſtris. Si autem neutro utamur/ea quæ uidentur ſigni
Virgilius ficamus: ut eſt apud Virgilium. Dii uiſa ſecundent. Sed & maſculino genere
Virgilius pro iis quæ uidentur utimur Virgilius libro æneidos. vii. Rite ſecundarent ui
Hierōymus ſus. Hieronymus in libro ſecūdo Machabæorum capitulo ultimo. Singulos
autem illorū armauit/nō clypei/& haſtæ munitiōe: ſed ſermonibus optimis/
& exhortationibus/expoſito digna fide ſomnio: per quod uniuerſos lætifica
uit. Erat autem huiuſmodi uiſus. Hæc ille. Viſio pro eo quod uidetur etiā po
Hierōymus nitur. Hieronymus in Matthæo. Nemini dixeritis uiſionem hanc/donec fili/
us hoīs a mortuis reſurgat. Poſſet tñ & pro uiſu quo uidemus uiſio uſurpari.

Priſcianus Vigil huius uigilis cōmunis generis eſt/teſte Priſciano. Hæc uigilia/& hoc uigi — Vigil
lium/in uno ſignificato declinari poteſt. Differunt autem uigiliæ ab excubiis/ — Vigilia
Seruius auctore Seruio/hoc pacto/quod uigiliæ nocturnæ ſunt: excubiæ uero diur/ — Vigilium
Hierōymus næ. Sed & nocturnas excubias dicimus. Vnde Hieronymus in ſermone ad fra
tres de uigiliarū ſanctitate ait. Hæc & huiuſmodi tanta/ac talia/ideo ſancti illi
cecinerūt/& ſcripta reliquerūt: ut nos eorū poſteri paribus excitaremur exem
plis/ad celebrandas etiam noctibus ſalutis noſtræ excubias.

Vgutio Varix huius uaricis non eſt fœminini generis/ut Vgutio ſomniauit: ſed maſcu/ — Varix
Priſcianus lini/teſte Priſciano: ut eſt apud Horatium. Varice ſucciſo. Comperitur tamē — Varica
Horatius fœminino genere hæc uarica. Et licet uarix/uel uarica/primam producat ſyl/ — Varicoſus
Perſius labam/in deriuato tamen uaricoſus ua ſyllaba corripitur. Perſius.
Iuuenalis Dixeris hæc inter uaricoſos cēturiones. Iuuenalis. uaricoſus fiet haruſpex.

Donatus Virus/teſte Donato/indiclinabile eſt. Sed & uirus huius uiri/ſicut uulgus/pella — Virus
Marcellus gus/declinari poteſt/teſtibus Marcello/Priſciāo/Sergio/& Seruio: ſup primū — Viroſus
Priſcianus georgicorū. Vnde Lucretius ait. Liquit enim ſupra tætri ueſtigia uiri: hoc eſt — Virulentus
Sergius ueneni/tam boni teſte Seruio/q̄ mali/dicente Virgilio georgicorū primo. — Vir
Seruius Ille malum uirus ſerpentibus addit atris. Malum dixit ad differētiam uiri bo/ — Viritim
Lucretius ni: ſicut & Lucretius tætri. Inde fit uiroſus/& uirulentus. Virgilius libro præ/ — Vires
Seruius fato. uiroſaqꝫ pontus Caſtorea. Virus itā pro uirtute naturali ponitur/ut iter/ — Vireſco
Virgilius prætatur Marcellus illud Lucretii libro ſecundo. Concoctoſqꝫ ſuo cōtractus — Vis
Virgilius perdere uiro. Rurſum uirus pro uirore accipitur: ut eſt apud Statiū libro pri — Vix
Marcellus mo ſiluarum. atqꝫ omne benigne Virus odoriferis Arabum quod creſcit in
Lucretius aruis: ideſt uirorem: hoc eſt omnes hærbas uirentes. Vir huius uiri/nō homi
Statius nis tantū eſt ſignificatio: ſed & de animalibus auctore Marcello dicitur. Vnde
Marcellus Virgilius in buccolicis ait.
Virgilius Vir gregis ipſe caper. Martialis.
Martialis Et illud oleas quod uiri capellarū. Ab eo q eſt uir/fit uiroſus prima correpta
Lucillius ſyllaba: quæ ab eo quod eſt uirus/producta eſt. Lucillius ſeptimo ſatirarum.
Marcellus uenio ad uetulam/atqꝫ uiroſam Vxorem: cedam potius/q̄ caſtrem egomet
Feſtus me. Marcellus. Viroſæ mulieres dicūtur uirorū appetentes/uel luxurioſæ. Vi
Marcellus ritim ſignificat per ſingulos uiros. Feſtus. Viriti dicit dari quod datur per ſin/
Cicero gulos uiros. Marcellus. Viriti dictū eſt ſeperatim/& per ſingulos uiros. Cice/
Cato ro de republica libro ſecūdo. Ac p̄mus agros quos Romulus bello ceperat/
Curtius diuiſit uiritim ciuibus. Cato. Præda quæ capta ē/uiriti diuiſa. Sed & de uno
Horatius uiritim dici poteſt: & producit ri ſyllabam. Curtius. Si quis uiritim dimicare
Priſcianus uellet/prouocauit. Horatius in epiſtolis.
Seruius Quod legeret/tereretqꝫ uiritim publicus uſus. Vires plurali tātum numero
dicimus/teſte Priſciano. Inde fit etiam uiroſus/teſte Seruio/prima producta
ſyllaba. A uiribus item uenit uireſco uireſcis uerbum/prima ſyllaba pro/
Verrius ducta. Verrius in pœmatis. Hinc creſcunt animi: uireſcit uulnere uirtus: hoc ē
maiorū fit uirium. Comperitur etiam uireſco a uireo uires: cuius prima ſylla
Statius ba corripitur. Statius libro ſiluarū primo. Exuit: atqꝫ alios melior reuireſcit ī
Columella annos. Collumella libro. xi. Lubrica iam lapathos/iam rhamni ſponte uire/
Probus ſcunt. Hæc uis habet in noīatiuo plurali/accuſatiuo/uocatiuo/uis/teſtibus/
Priſcianus Probo/& Priſciano. Lucretius li. ii. uis multas poſſidet ī ſe: Atqꝫ poteſtates.
Lucretius Saluſtius libro hiſtoriarum quarto. Male iam aſſuetum ad oēs uis cōtrouer/
Saluſtius ſiarum. Et (ut tradit Marcellus) uis uiolentiam ſignificat/uel celeritatem/ſiue

Marcellus celerem impetum:qin etiam uirtutẽ/& multitudinem/auctore Seruio/dicẽ/
Seruius te etiam Salustio. Secũda tempestate/ex ponto uis pisciũ erupit:idest multi/
Salustius tudo. Vix/cũ labore. Virgilius libro georgicon.ii. Vix humiles apibus casias/
Virgilius roremq; ministrat. Vix statim. Virgilius libro æneidos secũdo.
Virgilius Vix ea fatus eram/gemitu cũ talia reddit.
Martialis Vinũ habet plurale uina/& uinis. Martialis. Rhæsinata bibis uina:phalerna fu/ Vinum
Ouidius gis. Ouidius libro primo de arte. Et uenus in uinis/ignis i igne fuit. Vinũ for Villum
mat diminutiue uillum/& uinellũ. A uino uinalia dicta sunt/tam secũdi/q̃ ter Vinellum
tii ordinis/teste in saturnalibus Macrobio. Vnde & Masurius ait. Vinaliorũ Vinalia
Macrobius dies Ioui sacer est. Vinalia aũt/diem festum habebãt: quo die uinum nouum
Masurius Ioui libabant/ut scripsit Pompeius.
Pompeius Vicia cum i latino utrobiq;/& c exili/fœminini generis/a græco quod illi neu/ Vicia
Vgutio tro genere βικιον dicunt/deducitur: non autem a uicio/uel uictoria/ut cum Vicium
Gasparinus Catholico somniauit Vgutio: sed nec a uice/ut Gasparinus tradidit. Genus ẽ Vitium
Plinius Legumẽti. Plinius libro.xviii. naturalis historiæ. Nascuntur in uicia/& aliquã
Victorinus do e terra/cochleæ minutæ/erodentes eam. Vicium si a uincio descendit(ut
Victorinus uoluit)cum c scribitur. Si autem(ut aliis placet)a uito uitas/cũ
Phocas t uitium scribere oportet.
Ouidius Vepres teste Phoca plurali tantum numero declinamus. Ego autem etiam sin/ Vepres
Hierõymus gulari numero inuenio. Ouidius li.meta.v. Aut lepori/q uepre latens hostilia
Priscianus cernit Ora canum. Hieronymus in Hesaia capitulo.xxvii. Quis dabit uiæ spi
Caper nam/& ueprem? Fœminini generis est/teste Prisciano: sed & masculini/ ut Ca
Probus per testatur/& Probus.
Diomedes Viscus huius uisci masculini generis est/teste Diomede/dicente Horatio ser/ Viscus
Horatius mone.xviii. Sumus ego/& prope me uiscus Thurinus. Sed & hoc uiscum de Viscum
Phocas clinari potest/testibus Phoca/& Seruio super primũ georgicorum. Vnde Se
Seruius renus ait. Proderit & mansum quod traxeris arbore uiscum. Virgilius libro
Serenus æneidos.vi. Quale solet siluis brumali frigore uiscum Fronde uirere noua.
Virgilius In alio autem significato uiscus/tertii ordinis est. Et teste Seruio/non tantum
Seruius intestina/sed quicquid sub corio est/uiscera appellamur. Lucretius lib. p̃mo.
Lucretius Visceribus uiscus gigni/sanguenq; creari. Serenus.
Serenus Aut nitidum ranæ decoctum uiscus oliuo.
Priscianus Vnguis masculini generis est/teste Priscinao: & facit diminutiue unguella/teste Vnguis
Diomedes Diomede: quin etiam & unguicula/dicente Lucretio libro sexto. Coporis ex Vnguolla
Lucretius tremas quoq; partis/unguiculasq;. Cicero ad Lentulum. Sed præsta te eum/q Vnguicula
Cicero mihi a teneris(ut Græci dicunt)unguiculus es cognitus. Vngula autem/ut di Vngula
Priscĩaus cit Priscianus/diminutiuũ non est: etsi diminutiuam habere formam uideat. Vngulum
Pompeius Vngulum Oscorum lingua anulus uocatur/teste Põpeio: quod Vgutio maſ Vngulus
Vgutio culino genere hic ungulus declinari præcipit.
Priscianus Vibex cum e in secunda syllaba/teste Prisciano scribitur: quod a magistro Bene Vibex
Bene per i uibix efferri præcipitur. Sunt autem uibices plagæ in humano corpore/ Vibix
Pompeius dictæ q; ui fiant/auctore Pompeio: non autem a uireo/uel uimine/ut cum
Vgutio Catholico somniauit Vgutio. Et producit in obliquis bi syllabam. Persius.
Persius Si puteal/multa cautus uibice flagellas.
Vnus una unum/gẽitiuo unius/uel uni unæ uni/datiuo ũni/uel uno unæ uno/ Vnus
Priscĩaus teste Prisciano/declinari potest/Cicero. hoc iudicii si expectatur/ut non unæ
Cicero rei statui/sed omnibus constitui putetur.
Vllus ulla ullũ/genitiuo ullius/uel ulli ullæ ulli/datiuo ulli/uel ullo ullæ ullo/ Vllus
Priscĩaus declinari põt/teste Prisciano. Plautus in truculento. Quasi uero corporis reli
Plautus queris potestatem coloris ulli capiendi.
Vter utra utrũ/gẽitiuo utrius/uel utri utræ utri/datiuo utri/uel utro utræ utro/ Vter
declinari potest: sicut neuter/genitiuo neutrius/uel neutri. Hic uter huius utris/ Vterus
Marcellus genus ẽ uasis. Vterus/& uter huius uteri/declinari potest/teste Marcello/Cæ
Cæcilius ciliũ referente dicentem in umbris. Nunc uter crescit: non põt celari. Proprie
ueterus mulierum est.
Priscianus Vngo ungis/& ungo unguis/teste Prisciano/efferi potest. Et facit in præterito Vngo

Papirianus	unxi/& ungui/testibus Papiriano/Niso/Probo. Inde uenit unguẽ/& unguẽ	Vnguo
Nisus	tum. Virgilius li. æneidos. iii. & pinguis unguine cæras.	Vnguen
Probus	Vultur huius uulturis/& uulturi/& uulturius/in recto declinari põt. Ennius.	Vnguẽtum
Virgilius	Vulturis in siluis miserum mandebat homonem. Pompeius. Alites uolatu	Vultur
Ennius	auspicia facientes/istæ putabantur/buteo/aquila/uulturius. Plautus in trucu	Vulturis
Pompeius	lento. Iam quasi uulturii triduo prius prædiuinãt/quo die esuri sient. Vultur	Vulturius
Plautus	item/teste Acrone/mõs est Apuliæ/dicente Horatio in tertio carminum.	Vulturnus
Acron	Me fabulosæ uulture in Apulo. Vulturnus uentus quidam est: & fluuius Cã/	Vulturnum
Horatius	paniæ: quod & hoc uulturnũ declinari potest testibus Capro/& Probo. Sy/	
Caper	lius libro. viii. fluctuq; sonorum Vulturnum. Vulturnũ item/opidum est Cã/	
Probus	panorum/teste Ptolemæo.	
Sylius	Velum cũ unico l/format diminutiue uexillũ/auctore Pompeio. Vgutio autẽ	Velum
Pompeius	dicit ꝙ facit per diminutionem uelulum.	Vexillum
Vgutio	Volo uolas prima/& uolo uolis tertia cõiugatione declnari potest/teste Pom	Velulum
Pompeius	peio in dictione auolũt. In alio aũt significato/uolo uis uult dicimus.	Volo
Priscianus	Vomer/& uomis/in recto declinari potest/teste Prisciano: & masculini generis	Vomer
Lucanus	est. Lucanus libro. vi. Pinguis Bebrycio discessit uomere sulcus.	Vomis
Seruius	Vrbs/teste Seruio/ab orbe dicta est: quia antiquæ ciuitates i orbes fiebant. Hoc	Vrbs
Vgutio	urbũ/curuatura aratri dicitur: quod ab Vgutione masculio genere hic urbs	Vrbum
Varro	declinari præcipitur: a quo (ut Varroni placet) urbs dicta est: quia urbum in	Vrbo
	condenda urbe adhiberi soleret. Inde fit urbo urbas uerbum: quod significat	
Pompeius	aratro diffinire/auctore pompeio.	
	Vallus cum duplicato l/& uannus cum geminato n/i uno significato dici põt/	Vallus
Seruius	teste Seruio: & fœminini generis est/dicẽte Virgilio. & mystica uãnus Iacchi.	Vannus
Virgilius	Inde fit uãno uerbũ. Varro de re rustica. Vt quod leuissimum est i eo/atq; ap	Vãno
Varro	pellatur acus/& pallea/uannatur foras extra aream: idest uentiletur. Ventu/	Ventilo
Martialis	lo aũt/cum ti syllabam corripiat/cũ unico l scribitur. Martialis.	Vaneo
Sylius	Currit/& in toto uentilat aura boue. Sylius libro. xiiii.	Vallus
Propertius	Hic miser igniferam dum uentilat aere pinum. Propertius.	Vallum
Iuuenalis	Hãc uenus ut uiuat/uentilat ipsa facem. Iuuenalis satyra prima.	Valles
	Ventilat æstiuum digitis sudantibus aurũ. Vaneo uanes secundæ coniugatio	Vallecula
Virgilius	nis/facit in præterito uanui. Virgilius libro æneidos tertio.	Vallis
	Et procul in tenuem ex oculis euanuit auram. Hic uallus/& hoc uallũ cum ge	Vallicula
Seruius	mino l/hoc modo distinguntur/auctore Seruio super librũ nonũ æneidos:	Valla
	ꝙ uallum dicitur ipsa munitio: ualli uero/fustes quibus uallum munitur: ut	Vallæ
Virgilius	est apud Virgilium georgicorum. ii. & acuto robore uallos. Ponitur & non	
Virgilius	nunq̃ tñ uallus pro munitione. Vnde Virgilius georgicon p̃mo inquit.	
Seruius	Exacuũt alii uallos. Quod enarrans Seruius ait. Exacuũt/idest repurgant: ual	
Seruius	los: idest fossas/& muros de terra factos. Hæc ualles cum e efferri debet/teste	
Virgilius	Seruio sup librũ. xi. æneidos/dicente Virgilio libro præfato.	
Seruius	Est curuo an fractu ualles accomoda fraudi. & teste eodem Seruio/format di	
	minutiue uallecula. Sed & uallis cũ i enunciari potest: cuius diminutiuũ erit	
Ouidius	uanicula. Ouidius libro metamorphoseos. viii. Cõcaua uallis erat: quo se de/	
	mittere riui Assuerant pluuialis aquæ. Nam si dixisset ualles/uersus stare nõ	
Statius	posset. Hinc Statius ait. Vallis in amplexu nemorũ sedet. Pompeius. Cõuallis	
Pompeius	est planicies/ex omni pte cõprehẽsa mõtibus/collibusue. Vallis duobus late	
	ribus iclusa planicies. Vallis diminutiuũ uallicula facit. Hæc ille. Valla/nomẽ	
Ptolemæus	est duarũ urbiũ/teste Ptolemæo: quarũ una est in Thracia: alia in Mauritania	
Ptolemæus	Tingintana. Vallæ/urbs ẽ Pieriæ i Macedonia/ut idẽ Ptolemæus ostendit.	
	Vrsus triplex habet diminutiuum/ursulus/ursellus/ursiculus: & habet fœmini	Vrsus
Probus	num ursa: quod in datiuo plurali/& ablatiuo/facit ursabus/ut tradit Probus:	Vrsulus
Beda	quod tamen Beda super Donati artem improbat/tam pro fœmina/q̃ pro	Vrsellus
Seruius	mare/ursis dici præcipiens.	Vrsiculus
Charisius	Verro uerris cum gemino r/facit in præterito uersi/teste Seruio super librum	Vrsa
Lycinius	primum æneidos: quin etiam uerri/teste Charisio. Vnde Lycinius Macer	Verro
Priscianus	pro Tuscis ait. Hisce etiam relliquias auerrerunt. Et format in supino uer/	Vergo

Virgilius	sum teste Prisciano/dicente Virgilio. uersa puluis inscribitur hasta: idest tra	Verto
Seruius	cta/ut exponit Seruius. Nam sicut mundare/ ita & trahere/uerro significat/	Verrunco
Marcellus	teste Marcello. Vnde Virgilius libro æneidos primo ait.	
Virgilius	Quippe ferant rapidi secum/uerrantq; per auras: idest trahant. Vergo uer	
Priscianus	gis facit in præterito uersi: in supino uersum/teste Prisciano. Diomedes aūt	
Diomedes	dicit ꝙ format præteritum uerxi cum x. Verto uertis facit in præterito uerti:	
Priscianus	in supino uersum/teste Prisciano: non aūt uersi/ut somniando tradidit Vgu	
Vgutio	tio. Verrunco uerruncas cum duplicato r/pro uerto ponitur/auctoribus	
Marcellus	Marcello/& Pompeio.	
Pōpeius	Veneror uenerariscommune uerbū/ex uenia/& orando componitur/teste Pom	Veneror
Pompeius	peio: quod per somnia a Venere tractū/cū Catholico tradit Vgutio.	
Vgutio	Villus cum duplicato l/pilus dicitur. Martialis. Calfaciunt uilli pallia uestra mei.	Villus
Martialis	Villa cum gemino l/ab omnibus scribi consueuit. etsi ab eo quod est uilis ui	Villa
	le/quod cum unico l scribitur/deriuetur. Notum est uocabulum: quo nomi	Villum
	ne locus quidam a latere occidentali Cretæ uocatur/teste Ptolemæo. Villū	
Ptolemæus	etiam cum geminato l/diminutiuum est a uino.	Vanitas
Marcellus	Vanitas/& uanitudo/in uno significato dici potest/auctore Marcello.	Vanitudo
Statius	Vesper pro stella masculini generis est. Statius libro thæbaidos decimo. sed ue	Vesper
	sper opacus Lunares iam ducit equos. Sed & fœminino genere ueteres pro/	Vesperugo
Caper	tulerunt/ut Caper testatur/& Probus. Hæc & uesperugo uocatur. Plautus.	Vesperus
Probus	Nec uesperugo/nec uirgiliæ occidunt. Dicitur nonnunq̄ & uesperus/siue he	Hesperus
Plautus	sperus: ut est apud Virgilium in fine buccolicorum. Ite domum saturæ (ue	Vesper
Virgilius	nit hesperus) ite capellæ. Hoc uesper/hoc uesperum/hæc uespera/ab auctori	Vesperum
	bus usurpantur. Hi uesperi/& hæ uesperæ/licet a nonnullis hoc modo disti	Vespera
	guantur/ꝙ uesperi/officium ipsum sit/uesperæ autem/hora/qua officium	Vesperi
	ipsum decantantur/ab auctoribus tamen confunduntur. Vesperna/cœna uo	Vesperæ
Pompeius	catur. Pompeius. Cœna apud ātiquos dicebatur/quod nunc est prandium:	Vesperna
	uesperna autem/quam nunc cœnam appellamus. Vespa/paruum est uola/	Vespa
Pompeius	tile/api simile. Vespa item/& uespillo/auctore Pompeio/is dicitur/qui fu	Vespillo
	nerandis corporibus officium gerit. Ait enim. Vespæ/& uespillones dicun	Vespula
	tur/qui funerandis corporibus officium gerunt/non a minutis illis uolucri/	Hespertilio
	bus: sed quia uespertino tempore eos efferunt/qui funebri pompa duci pro	
	pter inopiam nequeunt. Hi etiam uespulæ uocantur. Hæc ille. Neq; a ueho	
	uehis/uel a ueste/& ui/& spolio/descendit/ut cum Catholico somniabun/	
Vgutio	dus tradit Vgutio. Martialis. Qui fuerat medicus/nunc est uespillo Diaulus	
Martialis	Vespertilio masculini generis est. Varro in Agathone. Vespertilio factus sū:	
Varro	neq; in muribus plane/neq; in uolucribus sum.	
Cato	Vls pro ultra referente Festo Cato posuit: sicut cis dicitur/& citra. Vltro signifi	Vls
Virgilius	cat sponte. Vltro insuper/Virgilius libro æneidos nono.	Vltra
Seruius	Viderit irrumpentem/ultroq; icluserit urbi: idest insuper/ut expōit Seruius.	Vltro
Nonius	Varietas/& uariantia/in uno significato accipi possunt/teste Nonio. Lucretius	Varietas
Lucretius	libro tertio.	Variantia
	Principiis/unde hæc oritur uariantia rerum.	Vehiculum
Nonius	Vehiculum/& uectabulum/in una significatione accipi possunt/teste Nonio	Vectabulū
	in dictione iumentum. Hæc ueha a ueho uehis/etiam genus uehiculi est.	Veha
Festus	Hæc ueia cum i in medio duarum uocalium/apud Oscos etiam plaustrum	Veia
	uocabatur/teste Festo: unde (ut ait) ueiatura uectura appellatur.	Vastitas
Nonius	Vastitas/uastitudo/uesticies/in uno significato/teste Nonio/dicitur horror/de	Vastitudo
Plautus	sertio/contagium. Plautus in pseudulo. Distractio/distidium/uasticies ue/	Vasticies
Accius	nit. Accius in Meleagro. Quæ uastitudo hæc/aut unde inuasit mihi?	Vastatio
Nonius	Vanitas item pro uastatione ponitur/teste eodem Nonio. Vnde Accius in	
Accius	Astyanacte ait. Propterea tot tantasq; habemus uastitates phunerum.	
	Victus huius uictus/uel uicti/uel more antiquo uictuis/declinari potest. Plau/	Victus
Plautus	tus in captiuis. Victi quottidiani utrum ad me afferas. Varro libro de uita pa	
Varro	patrū quarto. Primū de re familiari/secūdo de uictuis consuetudine.	
Vgutio	Vrina non uenit ab uro uris/ut Vgutio/& Catholicon/tradidere: sed græcum	Vrina

uocabulum eſt/ab ὀύρῶ quod eſt meio deductũ. Vnde ὄύροσ græce urina/ Vrino
latine lotium dicitur/a ſupino lotum/lo ſyllaba tamen præter naturam pri/ Vrinor
mitiui correpta. Neq; ſolum pro ea aqua/quæ quottidie eiicitur/urina acci/ Vrna
Plinius pit:ſed & ꝓ gẽitali ſpmate. Plinius li.viii.naturalis hiſtoriæ. Incõtinẽs aſinæ Vrus
Iuuenalis uterus urinã genitalẽ reddit/ni cogatur in curſũ uerberibus a coitu. Iuuenalis.
Auribus/atq; oculis/cõcepta urina mouetur. Inde urino urinas/ & urinor.
Varro Varro de lingua latina. Vrnæ dictæ/ꝙ urinãtur in aqua haurienda: Vrinarĩ
Cicero enĩ(ut pergit)eſt mergi in aquã. Cicero Acadæmicoꝝ li.ii. Si qñ enim uos de
Vgutio merſimus/ut qui urinãtur. Ex quo cõſtat/ꝙ urna nõ uenit ab urgeo/ut cum
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio:ſed ab urino/ut auctor eſt Varro. Vrus nõ ue/
nit ab uro uris/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit:ſed ἀπό τῶν ὀρῶν:ideſt a
Seruius montibus/teſte Seruio ſuper ſecundũ georgicoꝝ. Sunt aũt uiri agreſtes bo/
Virgilius ues/qui in Pyrenæo mõte naſcuntur/inter Gallias/& Hiſpanias poſito:de q/
bus Virgilius libro præfato. Silueſtres uiri aſſidue. Macrobius uero in ſatur/
Macrobius nalibus dicit uros boues Gallicã eſſe uocẽ/qua feri boues ſignificantur.

Vlyſſes cũ unico l/& y græco/& geminato ſ ſcribit: qđ Græci ὁ δυσσευσ dicũt Vlyſſes
Sed noſtri d in l mutauere. Sũt tñ qui cũ x Vlyſſes ſcriptitant:quod & fortaſ Vlyxes
ſis fieri põt. Nam x ex Græcis accepimus:etſi Catholicõ in dictione Chriſtus/
dicat inuentũ fuiſſe Chriſti dei & hoĩs tẽporibus:ut ſcilicet crucis ipſius paſ/
ſionẽ prænotaret. O ridiculũ hominẽ. Quod enim tu χ putas noſtrũ/nõ eſt
x:ſed chi littera/quã Græci uocant:cuius loco/nos ch aſpirato utimur. x ergo
littera duplex eſt:pro qua modo cs/modo gs/modo geminato ſſ(ut ſcripſit
Plinius Plinius)primitus utebantur:ut apecs apex:grecs grex:ſimili modo(ut illi uo
lũt) Vlyſſes Vlyxes. Nã qđ apud Dores δισσα quod eſt bina/cũ gemino σσ
Homerus ſcribit/ſæpe διξα ab Hõero cũ ξ põit. Facit ãt Vlyſſes ĩ Vgtõ lyſſis/uł Vlyſſi:
Virgilius ſicut Achilles huius Achillis uel Achilli. Virgilius libro æneĩ.ſecũdo. Et terrã
altricẽ ſæui execramur Vlyſſi. Et facit in uocatiuo Vlyſſes/& Vlyſſe. Ouidius
Ouidius in primo libri heroidũ carmine. Hanc tua Penelope lento tibi mittit Vlyſſe.
Priſcianus Declinatur nõnunq̃ & Vlyſſeus ĩ recto/teſte Priſcião:ſicut Achilles/& Achil
Horatius leus. Horatius in primo carminũ. Nec curſus duplices per mare Vlyſſei. Neq;
ex holon/& xenos/Vlyſſes cõponitur/ut cũ Catholico ridiculus ſomniauit
Vgutio Vgutio:ſed dicit ab οδύσσομαι/qđ eſt iraſcor. Nã iraſcibilis fuiſſe pibetur.

Vnicornis maſculini generis/& hoc unicorniũ/declinari põt. Aĩal eſt/unicum Vnicornis
in fronte cornu gerens/alias monoceros appellatus. Vnicorniũ

Virgilius Vulgus neutri generis eſt/dicente Virgilio georgicorũ tertio. Dira per incautũ Vulgus
Virgilius ſerpãt cõtagia uulgus. Et æneidos duodecimo. & uulgus inermũ/ Inualidiq; Vulga
Donatus ſenes/turres/ac tecta domorũ Obſedere. Poteſt etiã declinari hic uulgus/te
Probus ſtibus Donato/Probo/Priſcião/Seruio ſuper librũ primũ/& ſecundũ æneĩ.
Priſcianus Cicero. Saturnũ maxime colũt uulgi. Hierõymus in Iob cap.xxiiii. Vim fece
Seruius rũt/deprædantes pupillos:& uulgũ pauperẽ ſpoliauerũt. At uero Sergius in
Cicero Donatũ/neutri/& fœminini generis eſſe uulgus tradidit:non aũt maſculini:
Hierõymus dixitq; Virgiliũ ſic protuliſſe.in.ii.æneĩ. In uulgũ ambiguã. Vnde & Donatũ
Sergius ipſum carpſit/ꝙ ſcilicet hac in parte nõ recte ſenſerit. Quod tñ Seruius ſic le
Virgilius git. ſpargere uoces In uulgũ ambiguas. Exempla ergo/quæ ſupra attulimus
Hierõymi/& Ciceronis/tam Sergii opinioni(ſi tñ uera eſt)q̃ Donati/Probi:
Priſcianus Priſciani/Seruii/conferre põt. Veteres etiã/teſte Priſciano/hic uulgus huius
Nonius uulgus quarta declinatione declinabãt. Hæc uulga/capacitas dicitur/uel ſi/
Lucillius nus cũ laxitate/ut ſcribit Nonius. Lucillius li.ii.in uulgã penetrare piloſam.

Priſcianus Vocifero uociferas/& uociferor deponẽs uſurpat:qđ tñ Priſciãus tradit ẽẽ cõe. Vocifero

Veto uetas facit in præterito uetaui:in ſupino uetatũ. Vnde in apoſtolicis actio Vociferor
nibus legitur cap.xvi. Tranſeuntes aũt Phrygiã/& Galatiæ regionẽ/uetati Veto
ſunt a ſpiritu ſancto loqui uerbũ dei/in Aſia. Antiqui etiã ueto uetis tertia te
Priſcianus ſte Priſciano cõiugatione declinabãt:cuius præterito uetui/ſupino uetitum/
Priſcianus nunc utimur.

Virgo(ut tradit Priſcianus)fœminini tantum generis eſt:ſed & maſculini cõperi Virgo
Hierõymus tur. Vnde Hieronymus in prologo ſuper Ioannẽ ait. Et huic matrem ſuã pẽ Virgũcula

dens in cruce cõmendauit Deus:ut uirginẽ uirgo ferruarẽt. Virgo a uiridiore Virga
Seruius ætate dicta est. Vnde etiã matres/teste Seruio super librũ xi. æneidos/uirgi/ Virgula
Virgilius nes, nõnunq̃ appellãt. Hinc Virgilius de Pasiphæ loquẽs/ait. Ah uirgo infœ Virgella
Terentius lix/quæ te dementia cepit? Terentius in ecyra. Nã uitiũ est oblatum uirgini Virgũcula
olim ab nescio quo improbo. Et format diminutiue uirgũcula. Virga (ut tra
Beda dit Beda sup Donati artẽ) triplex habet diminutiuũ/uirgula/uirgella/uigũcula.
Virgilius Vindemia/uini demptio/producit de syllabã. Virgilius georgico. ii. Nõ eadem Vindemia
Martialis arboribus pẽdet uindemia nostris. Martialis. Iam prior ad fæcẽ/sed & hæc ui Vindemiator
Psalmographus demia uenit. A uindemia fit uindemio uindemias uerbũ: ut ẽ apud Psalmo Vindemitor
grapbũ. Vt qd destruxisti maceriã eius/& uindemiãt eam oẽs qui prætergre Virgindemia
Horatius diũtur uiã? A uindemiatu supino/fit uindemiator/de syllaba præter naturã
correpta metri gratia. Horatius sermone. xvii. Vindemiator/& inuectus cui
Ouidius sæpe uiator. At uero Ouidius antepenultimã syllabã detraxit: ut de syllaba/
quæ (ut diximus) naturaliter producta est/etiã produci posset. Ait enim in fa
stis. At non effugiet uindemitor/hoc quoq; causam. Virgindemia/uirgarũ
Marcellus demptio uocatur/seu uirgarũ apparatus/teste Marcello. Varro in Agatho/
Varro ne. Ideoq; scapulæ metuũt uirgindemiam.
Agrætius Victor/& qui uehit/& qui uehitur/dici potest/testibus Agrætio in Caprum/& Vector
Seruius Seruio. Cicero. Sũmi gubernatores in magnis tẽpestatibus a minoribus ue/
Cicero ctoribus admoneri solent. Quintiliãus. In nauim filii mei male permutatus
Quitilianus uector imponor. Lucanus. Vectoris patiens tumidũ super enatat amnem. Se
Lucanus neca in Hippolyto. Pro sua uictor timidus rapina.
Seneca Vello uellis tertiæ cõiugationis/cũ gemino l scribitur: & facit in præterito uel Vello
Priscianus li/& uulsi: in supino uulsum/teste Prisciano. Inde uellico uellicas uerbũ for/ Vellico
Calphurnius matur. Calphurnius egloga sexta. Quoi deus arridens horrentis pectore se/ Velo
tas Vellicat. Velo uelas primæ cõiugationis/cũ unico l scribitur: a quo fit ue Velifico
Priscianus lifico/& uelificor cõmune uerbũ/teste Prisciano. Vnde & passiuũ protulit Velificor
Iuuenalis Iuuenalis/dicens.
Velificatus Athos/& quicquid Græcia mendax Audet in historias. Fit etiam Velito
a uelo uelas uelito uelitas. In alio aũt significato uelito uelitas/a uelitũ cõgres Velitor
Ouidius sione formatũ uerbũ est. Nam uelites expediti erant ad pugnã milites. Oui/
dius de ibide. Nondũ calfacti uelitis hasta solũ. Sed & uelitor depõnẽs usur/
Priscianus patur/teste Prisciano. Vnde Plautus in menæchinis ait. Nescio quid uelitati
Plautus estis inter uos duos.
Priscianus Vtinam/& ut pro utinam ponitur/teste Prisciano/dicente etiam Horatio libro Vtinam
Horatius sermonũ secũdo. Iuppiter ut pereat positũ rubigine ferrũ/idest utinã pereat. Vt
Laberius Versus huius uersus/uel uersi/declinari potest. Laberius in lacu auerno. Verso Versus
Valerius rum innumerorũ numero studuimus. Valerius in phormione. Quid hic cum
tragicis uersis/& syrma facis? Versus/& uersum/præpositiones sũt: unde ad
uersus/& aduersum.
Gellius Vtor uteris cõe uerbũ ẽ/testibus Gellio libro. xv. noctiũ atticarũ/& Prisciano. Vtor
Priscianus Næuius in liciaria. Supellex quæ utitur/emitur tñ. Plautus in asinaria. Vbi
Næuius illa quæ dedi ante abusa. Varro. Vtile utamur potiusq̃ ab rege abutamur.
Plautus Hortensius. Abusis iam oĩbus locis. Et tã accusatiuo/q̃ ablatiuo/iũgi põt: etsi
Hortensius Alexander cũ ablatiuo solũ construi posse tradiderit/dicẽs. Dignor/cũ po/
Alexander tior/fũgor/uescor/fruor/utor/Et careo/iũgo casu tantũmodo sexto.
Gellius Vereor cõe uerbũ est/teste Gellio li. xv. noctiũ atticarũ. Dicimus enim. Vereor Vereor
Aphranius te: & uereor abs te. Vnde Aphranius in consobrinis ait. Malũt metui/q̃ uereri
se ab suis. Accusatiuũ casũ post se regit: & qñq; datiuũ: ut uereor filio: idest ne
Aphranius aliqd mali filio eueniat. Regit & nõnunq̃ gtĩ. Aphranius in cõpitalibus.
Quitilianus Si non uereor/nemo uereat tui.
Nonius Vapor/& uapos/in recto dici põt/testibus Quintilião/& Nonio. Lucretius li. v. Vapor
Lucretius Peruolitans permanat ad os/frigusq;/uaposq;. Vapos
Nonius Vicissitudo/& uicissitas/in una significatione dici potest/teste Nonio/ Accium Vicissitudo
Accius inducente dicentem in phœnissis. Vicissitatemq; imperitandi tradidit. Vicissitas
Verres cum duplicato r/proprium uiri nomen/facit in genitiuo uerris/uel uer Verres

Probus ri:ſicut Vlyſſes huius Vlyſſis/uel Vlyſſi/teſte Probo. Vnde Cicero/filiumq; Veru
Cicero Verri/pro Verris dixit. Verres item porcus dicitur non caſtratus. Veru cum Ver
Virgilius unico r/primam corripit ſyllabam. Virgilius. Pinguiaq; in uerubus torrebi
Virgilius mus exta colurnis. Ver ueris cum unico r ſcribitur:& primã producit in obli
quis ſyllabã. Virgilius in buccolicis. Quãtũ uere nouo uiridis ſe ſubiicit alnus.
Ouidius Vagio uagis quartæ cõiugationis/primã producit ſyllabã. Ouidius li. metamor Vagio
Pompeius pho. x. Reddit onus/uagitq; puer. Proprie infantulorum uerbum eſt/quom Vagitus
Nonius uoces edunt. Inde uagitus:& hic uagor/in uno ſignificato/auctoribus Pom/ Vagor
Lucretius peio/& Nonio/dicẽte etiam Lucretio libruo ſecundo. Et ſuperantur item/mi Vago
ſcetur phunere uagor. Vagor uagaris deponens uerbũ eſt. Plautus tamen neu
Plautus trale protulit/quom dixit ĩ milite. Te alloquor uitii probriq; plenus/qui cir
Tibullus cum uicinos uagas. Corripit aũt primam ſyllabam Tibullus. Hic choreæ/cã
tuſq; uigent:paſſimq; uagantes.
Villico uillicas cum duplicato l uerbum neutrale eſt/& uillicor deponens/teſte Villico
Priſcianus Priſciano. Hieronymus in Luca cap. xvi. Non enim ultra poteris uillicare. Te Villicor
Hierõymus rentius in ecyra. Hic uillicor ante urbẽ:nunc rus eo. Eſt aũt uillicari ruſticari/ Vilito
Terentius uel uillæ præeſſe. Vilito uilitas cum unico l/ſignificat uile facere/uel redde/
Marcellus re/teſte Marcello/Turpiliũ referẽte dicentẽ. Et quear tua uitia:quæ te uilitãt.
Turpilius Vulgaris/& uulgarius/declinari põt/teſte Marcello:qui & Turpilium refert di Vulgaris
Marcellus xiſſe in tranſilione. Nõ eſt mediocris res:nec uulgaria fallacia hæc. Et Aphra Vulgarius
Turpilius nius in priuigno ait. Dehinc temeritatem repudio uulgariam.
Aphraius Venio uenis quarta coniugatione/& ueno uenis tertia/declinauerunt antiqui/ Venio
Marcellus teſte Marcello/Ennium inducente dicentẽ in hecuba. Senex ſũ:interim mor/ Veno
Ennius tem oppetam/priuſq̃ id euenat/pro eueniat. Vnde a tertiæ coniugationis Væneo
uerbo formatur præteritum ueni:cum alias a uerbo quartæ ſecundũ analo/
giam formetur in præterito ueniui:quod ab uſu ceſſit. Et facit in futuro indi
Marcellus catiui modi ueniam/& uenibo/teſte Marcello/Pomponiũ referente dicen/
Pomponius tem. Hominẽ beatum/cui illæ peruenibunt diuitiæ. Væneo uænis pro eo qđ
Apuleius eſt uænundor/cum æ diphthongo annotatur/teſte Apuleio/ut ſcilicet a ſecũ
Priſcianus da/& tertia perſona alterius uerbi uenis uenit differat. Et facit in præterito
Sedulius de arte uæniui/teſte Priſciano:in ſupino uænitum:quod & protulit Seduli/
us/quom de Ioſeph a fratribus uænundato ait. Reppulit ille famem uænitus
Diomedes crimine fratrũ. Quod tamen Diomedes dixit non eſſe cõpertum:ſed uænũ/
Lucanus datũ/aut uænditũ dicendũ eſſe/quin etiã & uænũ dici poteſt:quod Lucanus
Diomedes poſuit. Veteres tñ etiam uæneor protulere/teſte Diomede/Tyrianũ referẽ
Tyrianus te dicentẽ libro primo de agricultura. Nam id melius emitur/quod uæneat.
Plautus Et Plautus ait. Egone illi uænear? Vændo/& uænundor/ſimiliter cũ æ diph/
Apuleius thongo(ut idem tradit Apuleius)annotanda ſunt.
Apuleius Væ producta ſyllaba cũ æ diphthongo ſcribitur/teſte Apuleio:& tam cũ accuſa Væ
Virgilius tiuo/q̃ cũ datiuo cõiungit/teſte Capro. Virgilius. Mantua uæ miſeræ nimiũ Ve
Virgilius uicina Cremonæ. Ve aũt correpta ſyllaba in alio ſignificato/abſq; diphthon
go ſcribitur. Virgilius. Hyrcaniſue/Arabiſue parant.
Caper Venſica cum n poſt i/& ſcribi/& efferri debet/teſte Capro de latinitate/ſic qui/ Venſica
Vgutio dem dicta(ut ait)quia nõ ſit ſine uẽto. Neq; a uaſe deſcendit/quaſi uas aquæ
Horatius uenſica dicatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Et producit mediam
ſyllabam. Horatius. Et diſploſa ſonat q̃tũ uenſica pepedit. Hæc apud Græcos
κυστὴ cũ y uocatur. Cum. i. aũt κιστη ciſta dicitur/ut ĩ ipſa dictiõe uidimus.
Vmbra notã habet ſignificationẽ. Vmbria/regio quædã eſt Italiæ/ab ὄμβρος Vmbra
Lucanus qui eſt imber/ſic cognominata:de qua Lucanus libro ſecundo. Iuſq; ſui pulſo Vmbria
iam pdidit Vmbria Thermo. Ab hac/ Vmbri populi uocitati ſunt. Vmbro/ Vmbri
Plinius fluuius eſt Inſubriæ:qui alio nomine a Plinio Lãber uocatur. Ombræa/urbs Vmbro
Ptolemæus eſt Meſopotamiæ/teſte Ptolemæo. Ombrici/populi quidã iuxta Illyricos. Ombræa
Virgilius Veſcor ueſceris pro edo es ponitur/dicente Virgilio libro æneidos xi. Veſcitur Ombrici
Aeneas/ſimul & Troiana iuuentus. Et tam cum accuſatiuo/q̃ cum ablatiuo Veſcor
Hierõymus conſtruitur. Hieronymus in leuitico capitulo quartodecimo. Vt offerat pro
Virgilius ſe duos paſſeres uiuos:quos ueſci licitum eſt. Veſci/uti Virgilius.

Quid puer Ascanius/superat & ne/uescitur aura
Marcellus Accius — Aetherea? Vesci item uidere significat/teste Marcello/accium inducente dicē tem in Athamante. Priusq̃ infans esses/facinus oculi uescuntur tui:idest uidēt.

Horatius Boœtius Cicero — Verso uersas actiuum est uerbum. Horatius. uos exemplaria græca Nocturna uersate manu/uersate diurna. Boœtius. Rotam uolubili orbe uersamus. Versor autem pro conuersor/deponens est. Cicero. In quibus propter illas insanas substructiones/facile mille hominum uersabatur. — Verso Versor

Virgilius Vrgilius Virgilius — Vaccinium cum gemino c/& i latino utrobiq;/& uiola/pro eodem flore usurpātur. Virgilius in buccolicis. Alba ligustra cadunt:uaccinia nigra leguntur. Idem ī moreto. Fæcundisq; rumex/maluæ/uiolæq; uirebant. Hunc florem Græci hiacynthū uocāt:quo etiam uocabulo usus ē Virgilius georgicon. iiii/quom dixit. & ferrugineos hiacynthos. — Vaccinium Viola Hiacynthus

Hierōymus Virgilius — Vitis cum i post t scribitur:a qua fit per diminutionem uiticula:& cum e uites effertur:cuius diminutiuum erit uitecula. Hieronymus in Ioanne. Ego sum uitis uos palmites. Virgilius in diris. Dulci nanq; tumet nondum uitecula baccho. Nam si dixisset uiticula/uersus stare non posset. Nec est eadē ratio/quare non possit poni uiticula ti syllaba producta/sicut cuticula/canicula/tegeticula/cuniculus:quia uiticula primam producit syllabam:& ex tribus primis syllabis optime dactylus confici potest:non sic in præfatis dictionibus/quarum prima syllaba correpta est:ut libro ultimo super regulam/I c sequente breuis/ostendimus. — Vitis Viticula Vites Vitecula

Hesiodus Virgilius Virgilius Ptolemæus Homerus Homerus Herodotus — XAnto cum t exili/Occeani/& Tethyos filia fuit/teste Hesiodo in Theogonia. cuius meminit Virgilius georgicorum tertio/quom ait. Drymoq;/Xantoq;. Xanthus cum th aspirato/fluuius fuit Troianus:de quo Virgilius libro æneidos quinto. Hectoreos amnes Xanthum/& Simoenta uidebo. Est & eodē nomine urbs mediterranea Lyciæ/teste Ptolemæo. Xanthus item eadem literatura/proprium fuit uiri Troiani nomen/a Diomede in bello occisi/teste Homero libro iliados quinto. Rursum Xanthus eadem scriptura/nomē fuit cuiusdam equi Hectoris/teste Homero libro iliados octauo. Xanthii ēt cum th aspirato/& i latino/populi quidam sunt in Asia/teste Herodoto libro historiarum primo. — Xanto Xanthus Xanthii

Sylius Laertius — Xanthippus cum th aspirato/& i latino/& gemino p/proprium fuit uiri nomē: de quo Sylius libro secundo. Lædæis ueniens uictor Xanthippus Amyclis. Xanthippe eadem scriptura/uxor fuit Socratis querula/teste Laertio. — Xanthipp9 Xanthippe

Psalmographus Hierōymus Hierōymus Hierōymus — ZElo zelas/& zelor deponens usurpatur. Psalmographus. Noli æmulari in malignantibus:neq; zelaueris facientes iniquitatē. Hieronymus in Zaccharia cap. primo. Zelatus sum Hierusalē/& Sion/Zelo magno. Idem in libro tertio regum cap. xviiii. Zelo zelatus sum pro domino deo exercituum. Idem in Iohele cap. secūdo. Zelatus ē dñs terram suam. Græci ζηλόω dicunt. — Zelo Zelor

Hierōymus — Zizania cum i latino utrobiq; /fœminino genere/& zizanium neutro/declinari potest. Hierōymus. Zizaniū mixtum est tritico. Genus est hærbæ. — Zizania Zizanium

Nestoris Dionysii Nouariensis liber septimus fœliciter incipit.
De propriis noibus in eus diphthongum/& in ius terminatis.

Priscianus Probus — PRopria nomina in eus diphthongum terminata/ut Theseus/Orpheus/Tydeus/Peleus/Aegeus/Perseus/suum in eu formant uocatiuum/teste Prisciano:ut Theseu/Orpheu/Tydeu/Peleu/Aegeu/Persea. Tamen secundum analogiam (ut tradit Probus) formare possunt etiam uocatiuum in e:

ut Thesee/Orphee. Mutamus nonnunq̃ eus diphthongum in es/i nomiati/
uo/ut Perses/Tydes/Peles/Orphes/teste Prisciano. Propria autem nomia
Priscianus terminata in ius/de usu faciunt uocatiuum in i:ut Virgili/Serui. Vetustissimi
Priscianus tamen (ut scribit Priscianus) etiam in e uocatiuum terminabant:ut Virgilie/
Liuius Seruie. Liuius in odyssea. neq̧ enim te oblitus sum Laertie noster/pro Laerti.
Laius Et Laius referente Prisciano ait. Nunc Laertie para ire. Et (ut Prisciano pla/
Priscianus cet) penultima uocatiui in i terminati/eorum scilicet nominum/quæ ante/
penultimam in nominatiuo corripiunt (nam de aliis nulla est dubitatio) om
nino acui debet:etsi alias ipsius syllabæ quantitas/hoc est penultimæ in uo/
Martialis catiuo correpta sit:ut est apud Martialem. Non amo te Sabidi: nec possum
Horatius dicere quare. Horatius in primo carminum. Mercuri facunde nepos Atlan/
Horatius tis. Idem in eodem. Nulli flebilior/q̃ tibi Virgili. Lucanus li. vii. iã Magni de
Lucanus seri arma Successor Domiti: sine te iam bella geruntur. Arator tamen penul
Arator timam produxit/quom ait. Publica libertas sanctissime papa Vigili. Nã Vi/
Statius gilius ab eo qui est uigil huius uigilis formatur:ubi gi syllaba correpta est/di
Tullius cente Statio libro thæbaidos decimo. Ite age:& obsessis uigilem circundate
flamam. Filius appellatiuum nomen/in i/& in e/format uocatiuum. Tullius.
Quanq̃ te Marce fili annum iam audientem Crathippum. Liuius Androni/
Liuius cus referente Prisciano inquit. Pater noster Saturni filie. Et notandum q̧ (ut
Priscianus scribit Priscianus) nominatiuo pro uocatiuo/siue euphoniæ/siue metri gra/
tia/nonnunq̃ utuntur auctores:ut Deus pro dee/filius pro fili/uel filie:cho/
Lucanus rus pro chore:agnus pro agne:populus pro popule:fluuius pro fluuie. Lu/
canus libro primo. Degener o populus/uix sæcula longa deorum. Virgili/
Virgilius us li. æneidos. iiii. Corniger hesperidum fluuius regnator aquarum.

De propriis nominibus desinentibus in on.

Propria nomina græca in on terminata/plerunq̧ latini in o transferũt:ut Tar/
cho pro Tarchon: Rhapho pro Rhaphon: Agamemno pro Agamemnon.
Virgilius Virgilius libro æneidos octauo. hinc Tarcho/& Tyrrheni tuta tenebãt. Idẽ
Virgilius libro æneidos decimo. Partheniumq̧ Rapho/& prædurum uiribus Orsen.
Statius Statius in achilleide. Conclamant Danai: stimulatq̧ Agamemno uolentes.
Priscianus E diuerso Græci/teste Prisciano/Propria nomina latina terminata in o/tra/
ducere solent in on:ut Cicero/Cato/quod nos dicimus/illi κικέρων/κάτων
transferunt.

De nonnullis nominibus propriis primæ/
& tertiæ declinationis:& de quibusdam
crescentibus una syllaba in genitiuo.

Declinari potest/teste Prisciano/Achates huius Achatis uel Achatæ: Tigranes
Priscianus huius Tigranis uel Tigranæ. Simili modo Timarchides/Orestes/Heraclides/
Drances/Thucydides/Mithridates/Alcibiades/Miltiades/Calliphades/Phi
listides/Herculides/Aristides/Anticlides/Philonides/Sotades/Simonides/
Agathargides/Asclepiades/Herocliades/Mnesides/Comiades/Euripides:
& alia prope plurima. Hæc autem quo ad tertiam declinationem faciunt uo
catiuum in es/& in e/teste eodem Prisaiano. Præterea Chremes huius Chre/
Priscianus mis/uel Chremetis: Thales huius Thalis uel Thaletis. Sic Laches/Pheres/Da
res/Apelles/Agelles/Ganges/Hermes/Rhamnes: qđ Tortellius in Ortho/
graphia hic Rhamnetes declinat. Adonis huius Adonis/uel Adonidis: Anu
bis huius Anubis uel Anubidis. Sic & Busiris/Acis/Paris/Agis/Serapis:& mĩ
ta alia. Decapolis huius decapolis uel decapoleos. Sic Neapolis/Pentapolis/
Nicopolis/Constautinopolis. Hæresis huius hæresis uel hæreseos: Iris hær/
ba huius iris uel ireos. Sic genesis/metamorphosis. Pallas huius palladis uel
pallados. Sic dorcas/lampas/dipsas/hebdomas.

De compositis a capite/& a corde.

Composita ab eo quod est caput/ut præceps/anceps/biceps/triceps/secundũ
Priscianus analogiam in cipis singularem formant genitiuum/teste Prisciano. Ennius
Ennius annalium xv.

Occumbunt multi lœtum ferroq̧/lapiq̧

Liuius Aut intra muros/aut extra præcipe/pro præcipiti/ lapi pro lapide. Liuius. Seq; in alta maria præcipem dedit. Quod autem nunc incipitis genitiuum Plautus faciunt/id procedit ex eo q antiqui ancipes/& præcipes/in recto proferebāt. Plautus Vnde Plautus in commorientibus ait. Saliam in puteum præcipes Idem in rudente. Post altrinsecus est securicula ancipes. Cōposita ab eo quod est cor/ ut excors/ uæcors/secors/cōcors/discors/ablata s littera/& addita dis syllaba/ Priscianus suū formāt genitiuū singularē/ut excordis/uæcordis. Veteres tñ teste Prisciāo Cælius solebant genitiuo similem in his proferre nominatiuum. Cælius in Cratino. Pomponius Modo fit obsequens/hilaris/comis/communis/concordis. Pomponius in sa tyra. Blanda/fallax/superba/impotens/discordis.

De iis dictionibus/quæ in e/& in i/ ablatiuum singularem terminant.

Nomina terminata in uis/ut auis/ciuis/clauis/peluis/nauis/in guis/ut anguis/ ūguis/in gnis/ut ignis/in ctis/ut lactis/uectis/ in mnis/ut ānis/& alia fere oīa/ quorum extrema syllaba in is desinit/a duabus incipiens cōsonantibus/quæ Priscianus scilicet non crescunt in genitiuo/ut febris/restis/postis/teste Prisciāo formāt ablatiuum singularem in e/& in i:præterq̄ uestis/& pestis: quæ solum in e/ Alexander ablatiuum faciunt:apud quem exempla sunt plurima. Alexander autem ex cepit etiam testis/dicens.

Testis cum peste per e fit/iuncta sibi ueste. Sunt qui etiam addunt nomina in rs terminata/q scilicet in e/& in i/mittant ablatiuum/ut ars/mors/pars/fors. Lucretius Lucretius libro quinto. Et libella/aliqua si ex parti claudicat hilum/ Omnia Virgilius mendose fieri/& obstypa/necessum est. Virgilius georgi. iiii. Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti:ubi nonnulli datiuum esse uolunt pro ablatiuo positum. Comparatiua etiam/teste eodem Prisciano/faciunt ablatiuum i e/ & in i:quia antiqui neutrum genus in or proferebant. Vnde Valerius Antias Valerius xi. annalium ait. Prior bellum/quod cum iis gestum erat. Idem in eodē libro. Valerius Commemorant Graccho fœdus prior Pompeianū non esse seruatum.

De dictionibus in genitiuo plurali syncopatis.

Poetæ/& oratores/eas dictiones/quarum genitiuus pluralis in ium/uel in orū/ secundum analogiam formatur/concidere solent:ut nummum pro nūmo/ rū:deū p deorū:uirū p uirorū:libellū p libellorū:denariū p denariorū:sociū pro sociorū:talentum pro talentorū. Similiter adiectiua quoq; concidunt:ut senum pro senorū:denū pro denorū:quadragenum pro quadragenorum: Plinius paruū pro paruorū:magnanimum pro magnanimorū. Plinius libro. xxxvi. naturalis historiæ. Atq; adeo duodequadragenū pedum Luculleí marmoris Statius in atrio Scauri collocari. Duodequadragenū dixit/pro duodequadragenorū/ hoc est triginta & octo. Statius libro thæbaidos primo.

Portarum in biuio lateri duo corpora paruū Dependēt/pro paruorū: Virgi Virgilius lius libro æneidos. iii. magnanimū quondā generator equorū/pro magnani morū. Idem fit in pronominibus meū/tuū/suum/nostrū/uestrū. Plautus i tri/ Plautus nu. Vt rem patriam/gloriā maiorū meū/pro meorū. Idem in pœnulo. Et qd Plautus meministi tuū parentū nomina/pro tuorū. Idem in menæchinis. Auertit præ Plautus dam ab hostibus/nostrū salutē sociū/pro nostrorū sociorū. Simili quoq; mo/ do/omnia in ans/uel in ens terminata participia/concidi possunt:ut amantū Virgilius pro amantiū:legentū pro legentiū. Virgilius libro æneidos. vii. Vincla recu/ santū/& sera sub nocte rudentū/pro recusantium/& rudentiū. Parens cōmu Priscianus nis generis/parentiū facit secundū analogiā/teste Prisciano/Tulliū inducen Tullius te dicentē de suppliciis. Nā uiuos præfectos/sine ulla causa/de complexu pa/ rentiū suorū hospitū/ad mortē/cruciatūq; rapuisti. Frequentius tñ per synco/ pā parentū dicimus/q̄ parentiū. Pari modo manū pro manuū/currū pro cur ruū/duū p duorū proferimus. Noīa quoq; terminata in as/secundū analo/ Priscianus giā/teste Prisciano formant genitiuū pluralē in ium:etsi per concisionē fre/ quentissime in um efferantur:ut penas penatū pro penatiū:ciuitatū pro ciui/ tatium:probitatū p probitatiū. Sic & alpestrū enuntiamus pro alpestriū:ter/ Ouidius restrum pro terrestrium:cælestum pro cælestiū. Ouidius in fastis.

Frigida cælestum matres Arethusa uocauit. Sic etiam cælicolum/ruricolū/ agricolum/christicolum/pro cælicolarum/ruricolarum/agricolarum/christicolarum dicimus. Sylius libro secundo. Cælicolum magnas uoluebat cōscia curas. Similiter uatum pro uatium: & nonnunq̄ sedum pro sedium: mē sum pro mensium/teste Prisciano/Tullium referente dicentem pro Sextio. Vestrarum sedum/templorumq; causa/pro sedium. Et Ouidius libro metamorphoseos xi/ait. Et quos substinui bis mensū quinq; labores/ꝓ mensium.

Sylius
Priscianus
Tullius
Ouidius

De nonnullis dictionibus/quæ in ium/& inorum.

Pluralem mittunt genitiuum.

Iuminibus/luminū. Noīa quæ datiuū pluralē in bus mittunt nūq̄ genitiuū eiusdem numeri syllaba creuisse patiuntur. sed aut totidem habet ut monilibus monilium: aut una syllaba minus est ut Carminibus carminum. Sic ergo saturnalibus rectius saturnalium/q̄ saturnaliorum. Sed qui saturnaliorū dicunt/auctoritate magnorum muniuntur uirorum. Nam & salustius in tertio historiarum/bacchanaliorum. dixit. Et Masurius/uinaliorum (inquit) dies Ioui sacer est. Verrius Flaccus in eo bello qui Saturnus inscribitur/saturnaliorum (inquit) dies/apud Græcos quoq; festi habentur. Et Iulius Modestus de feriis ait. Antias Agonaliorum repertorem Numam Pompilium refert. Hæc enim nomina quæ sunt festorum dierum neutralia/carentq; numero singulari/diuersæ conditionis esse uoluerunt ab iis nominibus quæ utroq; numero figurantur. Compitalia eni/& bacchanalia/& agonalia/& uinalia/& reliqua his similia/festorum dierum nomina sunt: nec singulariter nominantur: aut si singulari numero dixeris/non idem significabis/nisi adieceris festum: ut bacchanale festum: agonale festum: & reliqua: ut iam non positiuum sit: sed adiectiuum: quod Græci επιθετον uocant. Animati sunt ergo ad faciendam discretiouem in genitiuo casu: ut ex declinatione exprimeret nomen sollēnis diei: scientes in nonnullis sæpe nominibus datiuo in bus exeunte/nihilominus genitiuum in orum finiri: ut duobus duorum: ambobus amborum. Ita & uiridia quom ἀρτιεπιθετον accipiuntur/genitiuum in ium faciunt: ut uiridia prata uiridium pratorum. Quom uero ipsam loci uiriditatem figuificare uolumus/uiridiorum dicimus: ut quom dicitur/formosa facies uiridiorum. Tunc enim uiridia Positiuum ponitur: non adiectiuum. Tāta autem apud ueteres fuit licentia huius genitiui/ut Asinius pollio uectigaliorum frequenter usurpet: cū uectigal non minus dicatur/q̄ uectigalia. Sed & cum legamus/læuaq; ancile gerebat/tamen & anciliorum relatum est. Videndum ergo ne magis uarietas delectauerit/q̄ ut adamussim uerum sit/festorum dierum nomina sic uocata. Ecce enim & præter sollenniū dierū uocabula/alia quoq; sic declinata reperimus/ut præcedens sermo patefecit/uiridiorum/& uectigaliorū/& anciliorum. Sed & ipsa festorū nomina secundū regulam declinata apud ueteres reperio. Siquidem Varro feraliū diem ait a ferendis in sepulchra epulis dici. Non dixit feraliorum. Et alibi/floralium/non floraliorum ait: cū idem non ludos florales illic/sed ipsum festum floralia significaret. Masurius/dies (inquit) eam noctem deinceps quæ in sequentem diem qui est lucariū. Non dixit lucariorū. Itemq; liberaliū multi dixerūt/non liberaliorū. Vnde pronuntiandū est ueteres indulsisse copiæ per uarietatem: ut dicebant exanimos exanimes: inermes inermos: tum ilaros atq; ilares. Et ideo certū est licito & saturnaliū/& saturnaliorū dici: cū alterū regula cum auctoritate/alterū etsi solla/sed multorū defendit auctoritas. Hæc omnia Macrobius in saturnalibus. Sic & Marcellus ait. Bacchanaliorū pro bacchanaliū dicebant: sicut uectigaliorū: compitaliorū: noualiorū: uulcanaliorum. Salustius historiarū li. iiii. Curio uulcanaliorū die ibidē moratus. Iuuenalis. Incipit optare/& totis quinquatribus optat: cuius genitiuus erit quiquatriū. Et Horatius in epistolis. At potius puer ut festis quinquatribus olim. Cicero in epistolis. Ita tumultuosæ cōciones/ita molestæ qnquatriis afferebantur: cuius genitiuus erit quinquatriorū. Gellius libro quarto noctiū atticarum. Hoc ius sponsaliorū obseruatū dicit Seruius Sulpicius ad id tempus/quo ciuitas

Salustius
Masurius
Verrius
Modestus
Asinius
Varro
Varro
Masurius
Macrobius
Marcellus
Salustius
Iuuenalis
Horatius
Cicero
Gellius

uniuersa/Latio lege Iulia data est.

De iis dictionibus/quæ in is/& in es/Pluralē accusatiuū faciunt.

Omnium nominum quæ genitiuum similem habent nominatiuo singularē/ pluralis accusatiuus in es/& frequētius in is terminari solet. Simili quoq; modo accusatiuum formāt eiusdem formæ semper pluralia: ut Virgilius li. æneidos tertio. Tris adeo in certos cæca caligine soles Erramus pelago. idem libro æneidos quarto. aut manis credis curare sepultos. Hāc regulam tradidit
Seruius Seruius: & post Seruium Priscianus. In er quoq; desinentia/quæ in i singularē
Priscianus terminant ablatiuum/pari modo/& quidem frequentius in is/rarius in es/ac
Virgilius cusatiuū pluralem faciunt. Virgilius li. æneidos. xii. spargitq; salubris Ambro
Priscianus siæ succos: ubi salubris/interprete Prisciano/accusatiui casus est: licet & geni
Virgilius tiui singularis esse posset. Idem Virgilius libro æneidos. xi. metuēsq; moneret
Acris esse uiros. Imber etiam/quia habet in i ablatiuū singularem/non mo
Virgilius do in e (ut est apud Virgilium/& uento pulsatus/& imbri) format cū suis cō
Virgilius positis accusatiuum pluralem in is: sicut in es. Virgilius libro æneidos. xi.
Horatius Quom fremit ad caulas/uentos perpessus/& imbris. Horatius in epistolis.
Me quater unde sciat nunc impleuisse decembris. Eodem modo accusatiuum
Virgilius terminant pluralem in ns/& rs desinentia. Virgilius georgico. ii. Aggredior
Virgilius sanctos ausus recludere fontis. Idem libro æneidos. xii. penitusq; cauernas In
Terētius gentis/uterumq; armato milite complent. Terentius in heauton. Peto paren
Manilius tis meos ut cōmonstres mihi. Marcus Manilius in primo sui operis carmine.
Carmine diuinas artis/& cōscia fati Sydera/diuersos hominū uariātia casus/
Virgilius Cælestis rationis opus/deducere mūdo Aggredior. Virgilius li. æneidos. vii.
Priscanus Hic locus est/partis ubi se uia findit in ambas. Plus etiam/& lis/teste Priscia
Horatius no/tam in is/q̄ in es/accusatiuum formāt pluralem. Horatius in epistolis.
Cicero Quom tibi sol rapidus pluris admouerit auras. Cicero in frumentaria. Sedasti etiam litis illorum.

De genitiuo singulari/& datiuo nominum quartæ/& quintæ declinationis.

Gellius Antiqui/teste Gellio libro quarto noctium atticarum/nomina masculina/& fœminina quarti ordinis/hoc modo declinare solebant: senatus/fluctus/do
Varro mus/anus/genitiuo huius senatuis/fluctuis/domuis/anuis: datiuo huic senatu/
Nigidius fluctu/domu/anu. Quod & Varro/& Nigidius/& Priscianus libro. vii. tradi
Pricianus derunt. Vnde idem Varro rerum rusticarum libro secundo/ait. Eius enim sal
Varro uam esse fructuis ueneno. Idem in Tampheminhippo. Perrexit in interiores
Varro partes domuis. Idem de uita patrū libro primo. Primum de re familiari: se
Varro cūdo de uictuis consuetudine. Cato de liberis educandis libro. ii. Quæstius ca
Cato usa deridebant res suas pueris. Terentius in heauton. Eius anuis causa (ut opi
Terentius nor) quæ erat mortua. Cato de liberis educandis. Eam nutricem oportet esse
Cato adolescentem. Anuis enim ut sanguis deterior/sic & lac. Cæsar in anticato
Cæsar ne. Minus arrogantiæ/superbiæq;/dominatuq;/pro dominatui. Virgilius li
Virgilius bro æneidos primo. Parce metu Cytherea. Idem in georgicis. Quod nec cō
Virgilius cubitu indulgent/pro concubitui. Lucillius. Quod sumptum/ac epulas/uictu
Lucillius præponis honesto. Veteres etiam testibus Marcello in dictionibus progenii/
Marcellus & pernicii/& Gellio libro octauo noctium atticarum/nomina quītæ declina
Gellius tiōis hoc modo declinabant: facies/fames/dies/genitiuo huius facii/famiidii.
Gellius Quin etiam testibus eodem Gellio libro præfato/& Casellio/genitiuo huius
Casellius facies/fames/dies/dicebant. Tullius pro Sextio. Equites nō daturos illius di
Tullius es pœnas/pro diei. Ennius annalium. xvi. Postremæ longinqua dies confece
Ennius rat ætas/pro postremæ diei. Virgilius. Munera/læticiamq; dii/pro diei: quod
Virgilius imperitiores legunt dei. Cato in oratione de bello Carthaginensi. Pueri/atq;
Cato mulieres extrudebātur/fami causa/pro famei. Sisenna libro historiarum. vi.
Sisenna Romanos iferendæ pernicii causa uenisse. Pacuuius. Pater supprime nostræ
Pacuuius progenii patres/pro progeniei. Cnæus libro iliados. xiii. An maneat specii
Cnæus simulacrum in morte silentum. Idem. libro iliados. xxi. Altera pars acii uitas
Cnæus sent fluminis undas. Gracchus de legibus promulgatis. Ea luxurii causa aiunt

Gracchus institui. Alio item modo/declinare solebant uetustissimi: facies huius facie: di
Lucillius es huius die. Lucillius in satyris. primum facite quod honestæ Tantis accedit.
Lucillius Idem in. vii. qui te Diligit/ætatis/facieq; tuæ se fautorem Ostendat. Salustius
Salustius in Iugurtha. Vix decima parte die. Idem li. historiarum primo. At inde nulla
Salustius. munitionis/aut requie mora processit ad opidum/ꝑ requiei. Ouidius libro
Ouidius metamorphoseos tertio. Prima fide/uocisq; ratæ tentamina sumpsit/pro fi/
Ouidius dei. Idem li. metamor. vi. Vtq; fide pignus dextras utriusq; poposcit/ꝑ fidei.
Virgilius Virgilius georgi. ii. Libra die/somniq; pares ubi fecerat horas/pro diei. Hoc autem modo postremo/quintæ declinationis nomina declinanda esse putat
Cæsar Cæsar libro de analogia.

De nominibus terminatis in icus.

Magnificus/honorificus/munificus/nō ex se gignūt cōparatiuos/suplatiuosq;: sed ex aliis/quæ in usu non sunt: ac ne possunt quidem esse/magnificens/honorificens/munificens. Mirificus tamē mirificor format & mirificissimus. Te
Terētius rentius. Mirificissimus est patruus tuus. Beneficus ēt beneficior facit/teste Pri
Prisciāus sciano: & beneficissimus/Cato contra Thermū. De Ptolemæo rege optimo/
Cato atq; beneficissimo. Idem Festo referēte munificior protulit/& munificius. Et
Cato Accius li. secūdo Didascalicon ait. Atq; magnificissimo/excellentissimoq; ho
Accius nore. Omnia ergo sic a facio cōposita/hāc regulā sequūtur/mirificus/benefi cus/maleficus/ueneficus/terrificus/horrificus/uulnificus/tabificus/lucrificus/pacificus/morbificus/sacrificus/ascititiūq; cōparatiuū/suplatiuūq; habēt: ut magnificentior magnificētissimus: munificētior munificētissimus: aliquando aūt & suū cōparatiuū/suplatiūq;: ut supra diximus. Sunt & eiusdē naturæ cō posita a dico/& a loquor: ut benedicus/maledicus/fatidicus/ueridicus/falsi/dicus/iuridicus/magniloquus/altiloquus/uaniloquus/multiloquus/fatiloquus/grandiloquus/doctiloquus/uersutiloquus/dulciloquus/suauiloquus. Nam hæc in entior cōparatiuū/& in entissimus suplatiuū mittunt: ut maledi centior maledicentissimus: magniloquentior magniloquentissimus. Verum horum positiua possunt esse tum participia/tum nomina: ut maledicens ma/ledicus: magniloquens/& magniloquus: quod in cōpositis a facio nō fit: quæ participia esse nō possunt: cum hæc fuerit futura uera uox/magnificiens/beneficiens/honorificiens: quod nusq̄ lectum est.

De relatiuo quādoq; cum antecedente/quādoq; cum sequēte iuncto: & de alio quodam loquendi genere.

Relatiuū respondet antecedenti. Valerius Maximus libro. v. Antea senatus assi/duam stationem/eo loci peragebat: qui hodie sencaulū appellatur. Aliquā do non respondet antecedenti/neq; in genere/neq; in numero/utiq; quom
Salustius reflectitur eius sententia ab antecedente ad sequēs substātiuū. Salustius. Locus
Liuius est in carcere/quod Tulianū dicitur. Liuius. Anxur fuit/quæ nunc Tarachy/
Quintiliāus næ sunt. Quintilianus. Resistā iis/qui omissa rerū (qui nerui sunt) in causis di
Virgilius ligentia/quodā inani circa uoces studio senescunt. Virgilius. Nec partē posue re suis/quæ maxima turba est. Et i epistola ad Gallatas sexto capi. legitur. Nō dixit/& seminibus/quasi in multis: sed quasi in uno/& semini tuo: q est Chri/stus. Diuersum huic genus est/quom respondet antecedenti/cum deberet re/
Terētius spondere sequēti substantiuo. Terentius. Ecyra est huic nomē fabulæ. Et hoc
Salustius per nominatiuū. Per genitiuū. Salustius. Cui nomē obliuionis cōdiderāt. Per
Liuius datiuū. Liuius li. xxii. Scipio cui Aphricano fuit cognomen. Virgilius. At pu
Virgilius er Ascanius/cui nūc cognomē Iulo. Idem in georgicis. Plurimus alburnū uo/
Virgilius litans cui nomen asilo. Idem. Est ēt flos in pratis/cui nomen amello. Aliquan
Virgilius do sine relatiuo. Liuius li. primo. Faustulo fuisse nomē ferunt. Solinus de mi/
Liuius rabilibus. Lapis iste in aqua mollis est: humo duratur exemptus. Nūq̄ duo si
Solinus mul repiuntur: inde unionibus nomen datur. Per accusatiuū. Virgilius. Aene
Virgilus adasq; meo nomen de nomine fingo. Respondet etiam relatiuū quādoq; se/
Quintilāus quenti substantiuo. Quintilianus. Notum est/quid Glyconi acciderit/cui Spi
Tullius ridion fuit cognomen. Alius loquendi modus. Tullius i rhætoricis. Sulpicio/
Tullius cui paulo ante omnia credebant/eum breui spacio non modo uiuere/sed etiā

sepelliri prohibuerunt. Idem in Salustium. Nunquid quos ꝓtulit Scipiones/
Horatius & Metellos/ante fuerunt aut opinionis/aut gloriæ? Horatius. Quis non ma/
Ouidius larum quas amor curas habet/Hæc inter obliuiscitur? Ouidius. cecidere ma/
nu quas legerat hærbas.

De nonnullis constructionibus.

Virgilius Terentius in adelphis. Aperite aliquis actutum hostium. Virgilius. Viuite fœ
lices/quibus est fortuna peracta Iam sua. Hic loquendi modus inauditus est:
nec usq̄ alias lectus. Neq; enim hic sua pro eo quod est propria accipi potest.
Non enim proprie dicimus: est mihi/aut est tibi/suus scribendi mos: cū tamē
dicamus: est mihi/aut est tibi/proprius scribendi mos. Alias cōgrue dici pōt/
Terētius qđ & Terentius protulit in Phormione: quod homines/tot sententiæ: suus
Virgilius cuiq; mos est. Virgilius. trahit sua quenq; uoluptas. Hieronymus in libro. iiii.
Hierōymus regum capitulo quarto. Vade/& uænde oleū: & redde creditori tuo. Tu aūt/
Gasparinus & filii tui uiuite de reliquo. Hanc/uel similem cōstructionem/in regulis suis
Alexander Gasparinus improbat: quale est etiam illud Alexandri. Cumq; tuis sociis ora
Virgilius te sacer Dionysi. Sed Hieronymi haut dubium præualet auctoritas: & Virgi
lii dicentis Egregiam uero laudem/& spolia ampla refertis Tuq;/puerq; tu/
Plautus us. Plautus ī casina. Etiam ne habet Casina gladium? habet/sed duos: quibus/
altero te occisurum ait: altero uillicum. Alius dixisset quorum: non quibus.
Occisurum autem hoc in loco futurū est infinitiui modi/ut cito edocebimus.
Horatius Horatius. Tu quid ego/& populus mecum desyderet/audi. Boœtius: Nihil
Boœtius imbecillius homine/quos morsus muscularum necat. Virgilius. pars arduus
Virgilius altis Puluerulentus equis furit. Idem. pars grandia trudunt Obnixæ frumen/
Virgilius ta humeris/scilicet formicæ. Idem libro æneidos. ii. Pars hominum ualidi tur
Virgilius res & mœnia scandūt. Horatius. Iactamus iampridem omnis te roma beatū.
Horatius Nam hic omnis Roma nomīatiui casus est. Quinquagesimo quoq; āno iubi
læū esse dicunt: q̄ omni quinquagesimo anno. Quotusquisq; homo dicitur/
pro quot homines.

De quodam loquendi genere.

Dicimus undeuiginti/duodeuiginti: undetriginta/duodetriginta: undecentū/
duodecentum: hoc est/uno/aut duobus demptis de uiginti: de triginta: de cē
Pompeius tum. Hic loquendi modus (ut scribit Pompeius) a græcis tractus est. In legen
da sancti Martini legitur. Cum factus esset annorum duodeuiginti: hoc est de
Plinius cem & octo. Quo quidem locutionis genere uti possumus etiā per denomi/
natiua tam genitiui/q̄ ablatiui casus. Plinius li. xxxvi. naturalis historiæ. Atq;
adeo duodequadragenum pedum Luculleí marmoris in atrio Scauri collo/
cari. Duodequadragenum dixit/pro duodequadragenorum: hoc est triginta
Liuius & octo. Liuius li. primo. Duodequadragesimo ferme anno/ex quo regnare
Varro cœperat Tarqnius: id est octauo & trigesimo. Varro rerum humanarū li. xvi.
Cato Mortuus est anno duodeuigesimo primo: hoc est decimo & nono. Cato li.
quarto originum. Deinde duodeuigesimo āno post dimissum bellum/quod
quattuor & uiginti ānos fecit/Carthaginenses sextum de fœdere decernere.
Gellius Gellius li. x noctium atticarū. Idq; in principio libri dixisse Cœliū: & Quadri
garium Claudiū in libro undeuigesimo: hoc est libro. x. & nono.

Casus pro casu positus.

Tullius Genitiuus casus pro nominatiuo nonnunq̄ ponitur. Tullius libro primo de di
Tullius uinatione. Quom illius diei mihi uenit in mentem. Genitiuus pro ablatiuo.
Tullius in rhætoricis. Oratoris officium est/de iis rebus posse dicere, quæ res
ad usum ciuilem moribus ac legibus constitutæ sunt cum asensione auditorū/
Tullius quo ad eius fieri poterit: id est q̄tum ab eo. Datiuus ꝓ ablatiuo. Tullius in phi
Virgilius lipicis. Quis enim audeat luci/& militari uia? pro luce. Virgilius.
Virgilius Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit/pro a me. Accusatiuus pro
Hierōymus nominatiuo. Virgilius. Vrbem q̄ statuo uestra est. Hieronymus in Ioāne. Ser/
Hierōymus monem quem audistis non est meus. Et iterum. Et hunc quem habes non ē tu
Plinius us uir. Nominatiuus pro uocatiuo. Plinius libro. vii. Salue primus omnium/
Virgilius parens patriæ appellate. Virgilius. Natæ meæ uires/mea magna potentia so

Terẽtius lus. Nominatiuus pro accusatiuo. Terentius in Andria. Quæ sese optauit
Ouidius inhoneste parare hic diuitias/q̃ in patria paup honeste uiuere. Ouidius libro
Lucanus metamorpho.xiii. sed enim quia rettulit Aiax Esse Iouis pronepos. Lucanus libro.x. Vtq; fidem uidit sceleris/tutumq; putauit Iam bonus esse socer/lachrymas non sponte cadentes Effudit: gemitusq; expressit pectore læto.

De genitiuo cum aliis casibus.

Cicero Cicero ĩ Gabinium/& Pisonem. Dico mea unius opera rempublicã esse liberatam.
Cicero Idem ad Atticum. Solius enim meum peccatum corrigi non potest. Idẽ
Cicero pro Muræna. Ex tuo ipsius animo coniecturam aperis. Et in euãgelio Lucæ.
Hierõymus Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Hieronymus in libro.iii.regum
Boœtius capi.tertio. Tulit filiũ meũ de latere meo ancillæ tuæ dormientis. Boœtius.
Quintiliãus Solantur mæsti nunc mea facta senis. Quintilianus. Deinde cum satis eorum
Cicero uires expoliauerint/suæ ipsorum fiduciæ permittũt. Cicero de oratore libro
Brutus tertio. Sed uoluntati uestræ omnium parui. Brutus ad Ciceronẽ. Qui uestris
Ouidius paucorum respõdeat laudibus. Ouidius de tristibus. Et mea defũctæ da molliter ossa cubare/Idem alibi.
Ouidius Et flesti: & nostros uidisti flentis ocellos. Nam flẽtis hic genitiui casus est singularis. Neq; exponi potest flentis pro flentes/cũ
Cicero tis syllaba correpta sit. Nõnunq̃ etiã per utrunq; genitiuũ loquimur. Cicero
Plautus ad Curionem. Eam autẽ unius tui studio/me assequi posse confido. Plautus. Duorum labori hominum parsissem libens/mei te rogandi: & tui mihi respondẽdi. Dicimus etiã: mea solius interest: tua unius refert: sua illius filia: suum
Virgilius istius iumẽtum: suo benedico ingenio Ciceronis. Virgilius in buccolicis. Et me Phœbus amat: Phœbi sua semper apud me Munera sunt lauri.

De affinitate genitiui/& ablatiui casus: & accusatiui/& ablatiui: & datiui & accusatiui.

Plinius Plinius libro septimo naturalis historiæ. Gentem uocant siluestrẽ stridoris horrendi/hirtis corporibus/occulis glaucis/dentibus caninis. Nonnunq̃ etiam
Cicero absq; adiectiuo. Cicero in Salustium. Nunqd quos protulit Scipiones/& Me
Cicero tellos/ante fuerunt aut opinionis/aut gloriæ. Cicero in rhætoricis. Dolus cõ
Hierõymus sumitur in pecuniam/pollicitationem/dissimulationem/maturationem/mẽtionem/& cæteris rebus: de quibus magis idoneo tempore loquemur. Hieronymus in libro primo Machabæorum capitulo.xv. Hæc eadem scripta sunt Sicyoni/& Cariæ/& Samum/& Pamphyliã.

De adiectiuo cum dictionibus singulari carẽtibus numero/uel diuersi generis/uel diuersæ significationis iuncto.

Terentius Dicimus: harum nuptiarũ unæ bonæ: alteræ lachrymabiles. Terentius. Ex unis nuptiis fecisti mihi geminas. Nõnũq̃ etiam cum iis/quæ habent singularem
Cicero numerum. Cicero duplices similitudines esse debent: unæ rerum: alteræ uer
Virgilius borum. Congrue tamen (fateor) dixisset una: & altera. Virgilius libro ænei.ii.
Lucanus satis una superq; Vidimus excidia. Lucanus. totumq; in partibus unis Bellorum fecere nefas: quod quidam exponunt: unis/hoc est unius animi uel/unius uoluntatis.

De regimine nominũ crimĩnalium/pœnaliumq;.

Si quis furetur rem sacram de prophano/tenetur ne sacrilegii/an furti/an utroq;. non autem utriusq;. Qui sustulerit rem suam de sacro/furti ne tenetur/an sacrilegii/an neutro. non autem neutrius. Accusare hunc potes uel furti/uel sacrilegii/uel de utroq;/uel de ambobus: non autem utriusq;/uel amborum. Condemnare non licet de utroq;/sed de altero uel furti/uel sacrilegii. Cur ita sit/ut demus uarios casus eidem uerbo/præsertim sub coniũctionibus/quæ eosdã cõiungere casus debent. Nempe q; nomina peccatorum cũ huiusmõi uerbis/idem ualent in genitiuo/quod in ablatiuo præpositionem habente/uel non habente: non idem in cæteris. Neq; hoc in iis modo nominibus/quæ certum peccatum significant/& speciale/sed in his etiam quæ generale/& in
Cicero certum. Cicero. Annon intelligis primũ quos homines/& quales uiros mor
Cicero tuos/summi criminis arguas. Et iterum. Sceleris/atq; nefarrii parricidii con
Liuius demnabimus. Per hæc uerba tãti/& quãti/licebit per genitiuũ. Liuius li.xlvii.

Laurentius Sed nequaq̃ tantum relictum est/quantæ summæ dãnatus fuerat. Hæc Laurẽ
Cõstantinus tius. Reus genitiuo/& ablatiuo iungitur. Constantinus imperator. Sic semp
nostra contra hostes certamina in præliis stetisse nũcupãtur/ut reus esset legi/
bus/& capitali sententia puniretur/quicunq; aliquem occidisset infantem. Et
paulo post. Ne simus legibus rei/qui pugnando fideliter/de omnibus genti/
Virgilius bus meruimus esse uictores. Virgilius. Constituam ante aras uoti reus.

De singulari numero cum plurali iuncto.

Donatus Antiqui/testibus Donato in terentiũ/& Marcello/singularem numerũ cum plu
Marcellus rali iunxerunt: ut præsente pro præsentibus: absente pro absentibus: qui for/
Marcellus tassis (ut idem dixit Marcellus) monoptotæ formæ ablatiui sunt. Terẽtius in
Terẽtius Eunucho. Neq; quid profecto absente nobis turbatum ẽ domi. Pomponius.
Pomponius Quid enim apud forum præsente testibus mihi uændidit. Idẽ. Sine ergo istac
Pomponius præsente amicis det cœnam. Næuius. Medicato uolumus dona donare præ/
Næuius sente omnibus. Accius in Melanhippo. Est res aliqua/quæ præsente his prius
Accius matura institit. Plautus in Amphitryõe. Nec nobis præsente aliqs quisq̃/nisi
Plautus seruus. Aphranius in actione. Adest/sic hanc absente nobis iuuerit puer.
Aphranius

De quibusdam nominibus/quæ genitiuo iunguntur.

Omnia nomina quæ obtineri/uel desyderari aliquid ostẽdũt/ut copiosus/opu
Priscianus lentus/capax/tenax/auidus/auarus/studiosus/teste Prisciano in minori uo/
lumine/genitiuũ requirunt. Simili modo/timidus/dubius/expers/nescius/
ignarus/cupidus/rapidus/doctus/peritus/prodigus/fidus/genitiuum expo
Horatius stulant. Horatius in primo carminum. Regulum/& Scauros/animæq; ma/
Virgilius gnæ prodigum. Virgilius li. æneidos. xii. Præterea regina tui fidissima dextra
Occidit ipsa sua. Dicimus tamen/& iure/sicut iuris peritus. Fidus item/tã da
tiuo/q̃ genitiuo iungi potest: sic cõmunis/socius/comes/cognatus/consangui
neus/affinis/par/similis/propinquus/uicinus/æquus/amicus/commilito/cõ
tubernalis/cliens/ancilla/patrõus/seruus/famulus/dominus/herus/rex/dux/
imperator/satelles/armiger/miles/tyrannus/fluuius/pater/auus/frater/so/
ror/nepos/patruus/auunculus/nouerca/amita/& alia prope plurima: quæ
tam datiuum/q̃ genitiuum regere possunt.

De pauper/egenus/inops/diues/plenus/refertus/oneratus/
uacuus/anceps/præceps.

Pauper/egenus/inops/diues/plenus/tam genitiuo/q̃ ablatiuo iungi possunt:
ut exemplorum plena sũt omnia. Refertus etiam/& oneratus/genitiuum re
Cicero gunt/nõ ablatiuũ modo. Cicero pro lege Manlia. Referto prædonum mari.
Varro Varro de uita patrum libro quarto. Ipsa Italiæ opida sunt uastata: quæ prius
Pacuuius fuerũt hominum referta. Et Pacuuius referente Marcello ait. Postq̃ est onera
Laurentius tus frugum. Vacuus etiam/tam genitiuũ/q̃ ablatiuum regere potest: etsi Lau/
Horatius rentius libro elegantiarum/ablatiuo solum iungi debere tradiderit. Horatius
Salustius libro. ii. sermonũ. Sic uacuũ cerebri populũ phæacą putauit. Salustius i Iugur
tha. Ager aũt aridus/& frugum uacuus. Simili modo cum ablatiuo construũ
Virgilius tur anceps/& præceps: & cum genitiuo. Virgilius libro æneidos nono:
Et præceps animi Mars: & Mauortius heros/pro præceps animo.

De id genus.

Id genus/pro eius generis (quod fere simile nomen exprimit) pulchre & usitate
dicitur: ut multa sunt id genus monstra: & de multis id genus rebus loquunt.
Laurentius Quod etiam tetegit Laurentius libro elegãtiarum.

De mutatione litterarum.

Priscianus Antiqui/teste Prisciano/proferebant amplocti pro amplecti: animaduorti pro
animaduerti: aduorsus pro aduersus: uortex pro uertex: carnufex pro carni/
fex: lubens pro libens: pessumus pro pessimus: plostrum pro plastrum: cotes
pro cautes: austrum pro ostrum: ausculum pro osculum: faciundũ/legundũ/
dicundum/repetundũ: & cætera a tertia coniugatione gerundia: quæ & a mo
dernioribus eadem nonnunq̃ prolatione efferuntur.

De dictionibus concisis.

Quod nunc dicitur primas/opimas/Rauennas/Capenas/Aquinas/ab antiquis

Priſcianus teſte Priſciano declinabatur hic & hæc Rauennatis & hoc Rauennate: Cape
Titinius natis Capenate. Vnde Titinius referente Marcello ait in pſaltria. Ferentina/
tis populus græca ſtudet. Et in legenda ſancti Leonis papæ habetur: Reſti/
tuta ē ecclesia Rauennatis ſub ordinatione ſedis apoſtolicæ.

De accuſatiuo pro genitiuo.

Priſcianus Dicimus teſte Priſciano/Latonas pro latonæ: familias/æſcas/monetas/terras/
fortunas/uias/pro familiæ/uel familiarum: æſcæ/uel æſcarum: monetæ/uel
monetarum: terræ/uel terrarum: fortunæ/uel fortunarum: uiæ/uel uiarum.
Saluſtius Saluſtius in Catelina: Si filii familiarum/quorū nobilitate maxima pars erat/
Brutus parentes interficerent. Brutus de officiis. Itaq; patres familiæ domini ſumus.
Cicero Cicero in frumentaria. Qui digni ſunt patribus familias uiris bonis/atq; ho/
Laberius neſtis. Laberius in odyſſea. Atq; æſcas habemus mentionē/pro æſcæ/uel æſ/
Laberius carū. Idē. Nam diuinamonetas filiā docuit/pro monetæ/uel monetarum. Idē.
Laberius Cumq; eos filios Latonas/pro Latonæ. Næuius in carmine belli punici/filii
Næuius terras dixit/pro terræ. Idem. Venit in mentem hominum fortunas/pro for/
Næuius tunæ. Quale eſt illud Ciceronis libro primo de diuinatione. Quom illius di
Cicero ei mihi uenit in mentem: hoc eſt genitiuus pro nominatiuo/illius diei/pro il
Ennius le dies. Ennius annalium. xvii. Dux ipſe uias/pro uiæ/uel uiarum. His adiun/
Saluſtius gere poſſumus cuſtodias pro cuſtodiæ/uel cuſtodiarum: ut eſt apud Saluſtiū.
Aſper Caſtella cuſtodias thæſaurorum/pro cuſtodiæ/uel cuſtodiarū/ut Aſper ex/
Seruius ponit/& Seruius ſuper librum. xi. æneidos.

De quibuſdam nominibus geminatis: & de quiſq;/& uterq;.

Quantuſquantus pro quantuſcunq; dicitur: ſic qualiſqualis pro qualiſcūq;: quot
quot pro quotcunq;: quotuſquiſq; homo pro quot homines: quiſq; pro qui
Virgilius cunq;. Virgilius libro æneidos. xii. Dant ſonitum ſpumoſi amnes: & in æquo
ra currūt/Quiſq; ſuum populatus iter. Populatus ſingulari numero. Sed plu
Virgilius rali numero populati melius dixiſſet Virgilius/ſi uerſus ſtare potuiſſet/ut in
Liuius Eodem libro. Pro ſe qſq; uiri ſūma nitūtur opum ui. Liuius. Auſi ſumus cum
Ouidius parentibus certare quæq; ciuitas ſuis. Ouidius de remedio. Vtraq; formoſæ
Ouidius paridi potuere uideri. Idem alibi. Miſcuimus lacrhrymas mæſtus uterq; ſuas.
Horatius Horatius. Legati magnis miſſi de rebus uterq;.

De in auro/& in æs.

In marmore inciſæ ſunt litteræ: in gēma: & lapide: in auro: magiſq̄ in marmor:
Laurentius in gēmam: in lapidem: in aurum. E diuerſo in æs (ait Laurētius) magiſq̄ i ære/
Cicero dicente Cicerone. Sed tantummodo dictis acta Cæſaris firma erunt: quæ ille
Liuius in æs incidit. Liuius li. tertio. Leges in æs inciſas/in publico propoſuerūt. Ve/
Ouidius rum & in ære Laurenti dici poteſt. Vnde Ouidius libro faſtorum primo ait.
At bona poſteritas pupim formauit in ære.

De nonnullis nominibus reciprocis/& auerſis.

Gellius Formidoloſus teſte Gellio li. viii. noctium atticarum/is dicitur/qui formidat: Formido/
& qui formidatur. Inuidioſus/qui inuidet: & cui inuidetur. Suſpicioſus/qui loſus
ſuſpicatur: & qui ſuſpectus eſt. Ambitioſus/qui ambit: & qui ambitur. Gratio Inuidioſus
ſus/qui adhibet gratias: & qui admittit. Laborioſus/qui laborat: & qui labo/ Suſpicioſuſ
ri eſt: apud quem multum exemplorum inuenies. His addi poteſt operoſus/ Ambicioſus
Ouidius qui ſcilicet operatur: & qui operæ eſt. Ouidius heroidum. Fallere credentem Gratioſus
Ouidius non eſt operoſa puellam Gloria. Idem libro præfato. Viginti fuluos opero/ Laborioſus
Gellius ſo ex ære lebetes. Simili mō/teſte eodem Gellio/ignarus is dicitur/qui igno/ Operoſus
rat: & qui ignoratur. Infeſtus/qui malum infert: & cui impendet malum. Sic Ignarus
Seruius neſcius/qui ignorat: & qui iguoratur/teſte Seruio. Sic æmulus/qui aliū æmu Infeſtus
Horatius latur: & quem æmulatur alius. Horatius in epiſtolis. Rupit hiarbitam Tima Neſcius
Saluſtius genis æmula ligua/pro æmulata. Simili modo falſus qui fallit: & qui fallitur. Aemulus
Terentius Saluſtius. Ambitio multos mortales falſos fieri cœgit. Paſſiue autem/Teren/ Falſus
Scaurus tius. Carine falſus es: ideſt deceptus.

De terminatis in bundus.

Nomina in bundus/ex ſimilitudine etymologiā trahere dixit Scaur⁹ antiquus
Seruius grammaticus: cuius opinionem ſecutus eſt Seruius ſuper quintum/ſextum/

Lactantius & decimum æneidos:& Lactantius grammaticus super quintum thæbaidos:
Priscianus & Priscianus:ut uitabundus similis sit uitanti:prædabundus similis prædan
Prisciāus ti:furibundus similis furenti:ridibundus similis ridenti:populabundus simi
lis populanti:rubicundus pro rubibundus/teste Prisciano/similis rubenti. At
Casellius uero Casellius per participium exponit in commentario lectionum antiqua
Marcellus rū/ita scribens.Ludibūdus/errabundus/ridibundus/idem est/qđ ludens/er
rans/ridens.Simili quoq; modo exponit Marcellus/has præcipue dictiones:
ut moribundus dicatur moriens:errabundus errans:deplorabundus deplo
rans:uolutabundus uolutās:uitabundus uitans.In hanc etiam sententiam du
Gellius citur Gellius in noctibus atticis:& lucidius his differit omnibus.Nam termi
nata in bundus(ut ait)uehemētiam significant:quod idem ē/acsi diceret:idē
significant/quod & participia frequētatiuorum:ut risitans/erratitās/popula
Lucretius titans.Lucretius libro.vi.
Versabundus enim turbo descendit:et illam
Pompeius Diducit pariter lento cum corpore nubem:idest uersans.Quod etiam Pom
Næuius peius exponit apertius.Ait enim i dictiōibus a c littera incipiētibus.Casibū
dus idest crebro cadens.Vnde Næuius referente Varrōe libro primo de ana
logia/ait.Risi egomet me casibundum ire ebrium:hoc est crebro cadētem/
Laurentius interprete(ut diximus)Pompeio.Hanc ēt opinionē sequitur Laurētius libro
Tortellius elegantiarum:& Tortellius in cōmentariis orthographiæ:quæ(pace contra
dicentiū dixerim)firmior/& certior est.Quod etiam uno hoc exemplo pro
Salustius bamus.Salustius in Iugurtha.Ipse quasi uitabundus per saltuosa loca/& tra
Seruius mites/exercitum ductare.Hoc exemplum Seruius affert in testimonium sui
erroris:quod haud dubium nostræ sententiæ magis confert q̄ suæ.Quid eni
addidisset Salustius quasi/quod similitudinem/imaginemq; significat/si uita
Priscianus bundus per se similitudinem significaret?Quid q; Priscianus nostram etiam
contra seipsum opinionem tenetur?Nam(ut diximus)rubicundus(inquit)p
rubibūdus ponit.Nuncqd rubicundus rubenti similis dicitur/an rubens?cer
Virgilius te rubens.Vnde Virgilius in culice ait.
Calphurnius Et rosa purpureo crescit rubicūda colore.Calphurnius egloga quarta.Et po
tius glandes/rubicundaq; collige corna.

De nonnullis dictionibus/quæ in bonam/& malam partem accipi possunt.

Gellius Quædam(inquit Gellius libro.xii.noctium aticarum)satis nota sunt/duas inter Tepestas
sese res contrarias significare/& capere:ut tempestas/ualitudo/facinus/do Valitudo
lus/gratia/industria.Hæc enim fere iam uulgatum est/ancipitia esse.Periculū Facinus
etiam/& uenenum/& contagium/non uti nunc dicuntur/pro malis tantum Dolus
dicta esse.Multum exemplorum eiusmodi reperies.Sed honorem quoq;/me Gratia
diam uocem fuisse/& ita appellatum esse ut etiam malus honor diceretur:& Industria
Virgilius iniuriam significat.Hæc Gellius.Vnde Virgilius ait. Periculum
Virgilius Præcipites atra ceu tempestate columbæ.Idem.unde hæc tam clara repente Venenum
Cicero Tempestas?Cicero ad Terentiam.Valitudinem tuam cura diligēter:idest lā Contagiū
Cicero gorem/uel infirmitatem.Idem.Sed nunc ualitudini tribuamus aliquid:idest Honor
Plautus sanitati.Plautus ī rudente.In dolo malo instypulatus sis.In dolo malo dixit:
Pompeius quia dolus uti malus/ita & bonus dicitur:ut etiam testatur Pompeius.Græ
Salustius cum est dolus uocabulum.Neq; a dolore/neq; a deludo/descendit/ut cū Ca
Vgutio tholico Vgutio somniauit.Salustius in Catilina.Præclari facinoris/aut artis
Seruius bonæ famam quærit.Similiter uirus uti malum/ita & bonum uocatur/teste Virus
Virgilius Seruio/dicente Virgilio georgicorum primo.
Virgilius Ille malum uirus serpentibus addidit atris.Fama etiam/& famosus/non solū Fama
Nonius in bonam/sed & in malam partem accipi potest.Virgilius libro æneidos.iii. Famosus
Cicero neq; spe/famaue mouetur:idest infamia/interprete Nonio.Cicero libro secū
Hierōymus do de oratore.Nam me ad famosas uetuit mater accedere:idest infames.Hie
Nonius ronymus in Iudith capitulo octauo.Hæc erat in omnibus famosissima:quo
Terentius niam timebat deum ualde:nec erat qui diceret de illa uerbum malū.Delibe Delibero
rare significat definire:quin etiam dubitare/teste Nonio.Vnde Terentius in

Nonius Phormione ait. Ego amplius deliberandum censeo: idest dubitandum. Exor Exorno
Terẽtius nare/ornare/ac etiam fœdare significat/teste Nonio. Terentius in heauton.
Ego næ si uiuo adeo exornatum dabo/ut dum uiuat/meminerit semp mei: Demereo
Quintiliãus idest fœdatum. Demerere/uel demereri/in bonam/& malam partem acci Demereor
pitur. Quintilianus. Vt pleniori obsequio demeref amantissimos mei: idest Celebris
bene/mererer. Celebris item/singularis/unicus nobilis/præditus/insignis/no Singularis
tabilis/eximius/sacer/obstinatus/in bonum/& malum sumuntur. Nam & ce Vnicus
lebrem meretricem/& singularem improbitatem/& unicam turpitudinem Nobilis
Liuius dicimus. Liuius. Nobilis ille clade Romana locus. Cicero pro Sylla. Me sin/ Præditus
Cicero gulari imanitate/& crudelitate præditum. Quintilianus. Macie notabilis/pal Insignis
Quintiliãus lore deformis: solaq; impaciẽtiæ tuæ fabula notus. Hieronymus in Matthæo Notabilis
Hierõymus capitulo. xxvii. Habebãt autẽ tunc unum uictum insignem/qui dicebatur Ba/ Eximius
Cicero rabbas. Cicero uerrinarum. iiii. Sui hanc uos in rege tam eximiam iniuriam Sacer
Virgilius tam acerbam neglexisse. Virgilius. Obstinatus
quid non mortalia pectora cogis Perfidus
Auri sacras fames? idest execrabilis. Et ĩ legenda Thæbæorum habetur. Cum Precor
hæc/& alia Maximiãus audisset/& ĩ fide Christi obstinatos cerneret animos Deprecor
uirorum: idest stabiles: quod nusq̃ alibi me legeṙ memini. Perfidus producta Imprecor
media syllaba/ille dicitur/cui ualde fidendũ est: & a fido fidis deriuatur. Cor
repta autem media syllaba perfidus is est/qui fidem uiolat. Precor/depre/
cor/ĩprecor/tã de malo/q̃ de bono dici potest: ut precor tibi bonũ: illi ma/
lum: deprecor liberationem: deprecor pœnã: illam ut potiar: hanc ut uitem.
Ouidius Ouidius libro primo de ponto.
Sæpe precor mortem: mortem quoq; deprecor idem/
Ne mea Sarmaticũ contegat ossa latus. Deprecor dixit/quasi precor mortẽ
Quintiliãus non dari mihi in Sarmatia. Quintilianus. Non imprecamur debilitates/nau/
Hierõymus fragia/morbos. Hieronymus in genesi capitulo. xxiiii. Dimiserunt ergo eã:
& nutricem illius: seruumq; Habraham: & comites eius/imprecantes prospe
Virgilius ra sorori suæ. Obesus pingue significat. Virgilius libro georgicorum tertio. Obesus
Horatius Argutumq; caput/breuis aluus/obesaq; terga: idest crassa. Horatius. obeso
Quid melius turdo? idest pingui. Obessum item/circunrosum/exile/gracilẽ
Nonius tũ significare habet/auctoribus Nonio/& Seruio. Vnde Næuius in carmine
Seruius belli punici ait. Corpore/pectoreq; undiq; obeso/ac merito exeso/tradi ige
Neuius nio senis. Quare Laurentiũ desciuisse dixerim: qui dum Raudẽsem cõfratrẽ
Laurentius meum/obesum gracile interpretantem/auidius carpit/pingue (inquit) dicere
debuit/scilicet ignorans obesum utrunq; significare/uti pingue/ita & gracilẽ
tum. Antiquus uetus interpretatur: antiquior uero/non ueterior modo (ut ẽ Antiquior
Hierõymus apud Hieronymũ ĩ Iob capitulo. xxxii. iunior sum tempore/uos autem antiq
Cicero ores) uerum etiam melior dicitur. Cicero de amicicia. Hoc quidem propriũ ẽ
Nonius amiciciæ: sed antiquior/& pulchrior ẽ magis a natura ipsa profecta: idest me
lior/interprete Nonio. Lacesso/& prouoco/in bonam etiã partẽ accipi pos/ Lacesso
Cicero sunt: non in malã modo. Cicero tusculanarũ quinto. Tuis me amãtissimis li/ Prouoco
Cicero bris lacessisti. Idem ad Brutũ. Tuis litteris amantissimis sum prouocatus. Cõ Coniuro
Acron iurare/& conspicare/hoc distant/teste Acrone super illud Horatii in primo Conspiro
carminũ/coniurata tuas rumpere nuptias: ꝗ conspirare interdũ bonorũ est:
Cicero coniurare malorum. Vnde ad Cæsarem Cicero pro ligario/fratrum cõspira
tionẽ dixit: & unanimitatẽ. Sed q̃si in bonũ cõiurare accipi posse cõtẽderim:
Mutius si honesta causa coniuratio fiat. Vnde Mutius Scæuola ad Porsennã regẽ in/
quit. Terentii coniurauimus principes iuuentutis ratione/ut in te hac uia gras
saremur. Prosequor/persequor/afficio/in bonũ etiã/& malũ/accipi solẽt/ut Prosequor
prosequor te oculis/charitate/odio/honore/uersibus/cantu/conuitiis. Perse/ Persequor
quor inimicos: hoc est insector: persequor pacẽ: idest usq; in finẽ sequor: ut est
Psalmogra apud Psalmographũ. Inqre pacẽ: & psequere eã. Afficio te iniuria/uel contu/ Afficio
phus meliis: illũ magnis honoribus. Sic Zelus/& æmulatio/tam in bonũ/q̃ in ma Zelus
lũ usurpãtur. Præscientia ẽt uti de malis/ita & de bonis habetur: ut pulchre Aemulatio

Magiſter cõcludit Magiſter li.primo ſententiarũ.Do das/condico/inſtigo/deuoueo/ Præſcientia
populo/uel populor/defungor/exulto/Macto/præuerto/ uel præuertor / Do
Virgilius refragor/obſeruo/ſubiicio/lauo/damno/ancipitia uerba ſunt.Virgilius.da/
Hierōymus bis improbe pœnas:ideſt lues/patiere/uel ſuſtinebis.Hironymus in Iob ca/ Condico
Hierōymus pitulo ſecundo.Cõdixerant enim ſibi/ut pariter uenientes uiſitarent eũ: &
conſolarentur.Idem in prologo actionum apoſtolicarum.Obiit plenus ſpi/ Inſtigo
ritu ſancto:quo inſtigante/in Achaiæ partibus euangelium ſcribens Græcis Deuoueo
Virgilius fidelibus domini incarnationẽm fideli narratione oſtendit.Virgilius libro
Virgilius æneidos.xii.quorum ſe deuouet aris:ideſt uoto cõmendat. Idẽ libro ænei.
Pacuuius primo.Præcipue infelix peſti deuota futuræ.In malam hic partem ſonat.Pa Populo
Nonius cuuius. Atq; ut promeruit pater mihi patriam populauit meam:ideſt amorẽ
Virgilius populi conciliauit/interprete Nonio.Virgilius libro æneidos ſexto.defun/ Defungor
Virgilius ctaq; corpora uita:hoc eſt mortua corpora.Idem in eodem.O tandem ma/
Virgilius gnis pelagi defuncte periclis:ideſt libertate.Idem libro æneidos duodecimo. Exulto
Tullius At medias inter acies exultat Amazon.Tullius de republica libro ſecundo.
Nonius Quæ ſanguine alitur/quæ omni crudelitate ſic exultat/ut uix hominum acer
bis phuneribus ſatietur:ideſt ſæuit/ut exponit Nonius.Accius in Antenori/ Macto
Accius dis.Qui aut illorum copias fundam/aut inanes ueſtras/aut caſtra mactabo in
Accius mare:ideſt præcipitabo.Idem libro primo didaſcalicõ.Pater honeſte rẽ ma
Tullius ctauit aurea:ideſt honorauit.Tullius de republica.Ferunt laudibus:mactant
Virgilius honoribus:ideſt magis augent.Virgilius libro georgicorum quarto.
Et nigram mactabis ouem:lucumq; reuiſes:ideſt immolabis.Has huic uerbo
Nonius interpretationes oẽs Nonius tribuit.Plautus in Amphitryõe. Illuc redeũdũ Præuerto
Plautus eſt mihi/ne me uxorem pro republica præuertiſſe dicam:hoc eſt anteuertiſ
ſe/uel antepoſuiſſe.Virgilius libro æneidos primo.uolucriq; fuga præuertiſ
Virgilius hebrum:ideſt præterit/uel tranſit.Plautus in Amphitryone.Me præuertitur
Plautus metus:accurro/ut ſciam quid uelit:ideſt reuocat.Siſẽna libro hiſtoriarũ.xxii.
Siſenna Multi populi plurimæ concionis/dictaturam omnibus animis/& ſtudiis re/ Refragor
Nonius fragauere:ideſt dictaturæ/ſuffragati ſunt/interprete Nonio.Alias pro reſi/
Terentius to refragor ponit. Terentius in Andria.Obſerues filium quid agat:ideſt cal
Virgilius lide aduertas.Virgilius georgicorum quarto.& ingẽs Lydia/nec populi par Obſeruo
Plautus thorum/aut Medus Hydaſpes Obſeruant:ideſt uenerantur.Plautus in aula/
Virgilius ria.Nec me obſeruare poſſis/quid rerum geram:hoc eſt/oculis/animoq; cu
Nonius ſtodire.Virgilius libro ænei.ſecũdo.& ueſtigia retro Obſeruata ſequor:ideſt
Virgilius cognita/ut exponit Nonius.Virgilius georgico.tertio.Ter flama ad ſummã
Virgilius tecti ſubiecta reluxit:ideſt ſurſum iacta.Idem libro georgicorum quarto: & Subiicio
Virgilius ramea coſtis Subiiciunt fragmenta:hoc eſt/ſubtus iaciũt.Virgilius li.georgi.
Virgilius tertio.lauit ater uulnera ſanguis:ideſt polluit.Idem libro æneidos duodecio. Lauo
Virgilius Quem damnet labor/aut quo uergat pondere lœtum:ideſt liberet. Idem in Damno
Acron buccolicis.Damnabis tu quoq; uotis:hoc eſt liberabis.Procul uti longe/ita Procul
Seruius & prope/ſignificare habet/teſtibus Acrone/& Seruio. Confidentia interdũ Confidẽtia
Marcellus in mala/interdum in bona ſignificatione ponitur/auctoribus Marcello / & Placitum
Donatus Donato ſuper Andriam Terentii.Placitum a placeo/placentia dicitur:a pla/
Virgilius citor autem/litigium/uel controuerſia uocatur.Læuum/& ſiniſtrum/non tã Læuum
Virgilius tum aduerſum/ſed & proſperum ſignificare habent.Virgilius.ſi mens non
læua fuiſſet:ideſt aduerſa/uel ſiniſtra.Idem georgicorum quarto.ſi qua
Numina læua ſinunt/auditq; uocatus Apollo: hoc eſt proſpera. Læuus nõ
Vgutio uenit a leuo leuas / ut cum Catholico ſomniauit Vgutio: ſed græcum eſt uo
cabulum:quod apud illos λάιος cum αι diphthongo annotatur:quam no/
ſtri in æ uertentes / & u conſonantem interponentes (ut etiam in his di/
ctionibus ouis / ouum / æuum/nauis fit) læuus dicunt. Virgilius libro geor
Virgilius gicorum primo. Arboribuſq;/ſatiſq;/ notus pecoriq; ſiniſter: ideſt noxius. Siniſtrum
Virgilius Idẽ. Ante ſiniſtra caua monuiſſet ab ilice cornix: hoc eſt propicia. Nam
Seruius teſte Seruio / ſiniſtrum proſperum interpretatur / dictum a ſinendo
quantum ad augures pertinet / eo ꝙ nos aliquid agere ſinet. Piacu/ Piaculum

Virgilius lum culpa/uel peccatum dicitur. Virgilius libro æneí.sexto.
Distulit in serã cõmissa piacula mortem. Piaculũ item pro expiatione culpæ
Virgilius ponitur. Virgilius libro æneidos.xii.
Seruius Duc primas pecudes: ea prima piacula sunto: idest expiationes. Religio no Religio
Virgilius tã habet significationẽ: sed & nõnunq̃ pro metu/uel sollicitudine accipitur/
Nigidius teste Seruio/dicente Virgilio libro æneidos octauo. Iam nunc religio paui/
Nonius dos terrebat agrestis Dira loci. Inde religiosus tam in malã/q̃ in bonam par/ Religiosus
Gellius tem usurpatur/auctoribus Nigidio/Nonio/Gellio libro quarto noctiũ atti/
Tullius carũ: ut est etiã apud Tulliũ ad Atticum. Itaq; aliter religiosos etiã nunc dies: Metus
Seruius idest isames/uel isaustos. Metus timor pauor dicitur: & nõnunq̃ pro religio Superbum
Nonius ne ponitur/testibus Seruio/& Nonio. Vnde Virgilius libro æneidos.xii.ait.
Virgilius multosq; metu seruata per annos: hoc est religione. Superbum significat au
Nonius ctore Nonio/uitabile/elatum/iniquum: & nonnunq̃ ornatum. Virgilius li.
Virgilius æneidos secũdo. Barbarico potes auro/spoliisq; superbũ. Superbum item
Virgilius opulentum interpretatur. Virgilius libro æneidos octauo. simul ẽe superbũ
Seruius Rhamnetẽ aggreditur. Rursus superbũ mortuũ/teste Seruio. Vnde in Am
Plautus phitryone Plautus ait. Faciam ego hodie te superbũ/nisi hinc abis: idest mor
Nonius tuum: ut etiam interpretatus est Nonius. Suppliciũ/damnatio/pœna uel tor Suppliciũ
Agrætius mentum uocatur: quin & supplicatio/auctoribus Agrætio in Caprum/& No
Nonius nio. Accius. Suppliciis cælitũ aras expleam: hoc ẽ supplicationibus. Salusti/
Accius us in Catilina. In suppliciis deorum magnifici/pro supplicationibus. Squali
Salustius dum/tam fulgens/q̃ sordidum/significare habet/teste Seruio/dicente Virgi/ Squalidũ
Seruius lio libro æneidos.xii. Per tunicam squalentem auro latus haurit apertum:
Virgilius idest fulgentem. Vltimus uti nouissimus/ita & primus interpretatur. Cicero Vltimus
Cicero libro.iii. de finibus. Eorum dico/qui summum bonum/quod ultimũ appel/
Virgilius lant/in animo ponerent: hoc est primum. Virgilius libro æneidos octauo.
tu sanguinis ultimus auctor: idest primus. Nouissimum non tantũ ab eo qđ Nouissimũ
Virgilius est nouũ/significatum detinet: sed etiam pro ultimo ponitur. Sũmus/altior Summus
omnibus dicitur: & quandoq; extremus. Virgilius libro æneidos secundo.
Cicero Venit summa dies: & ineluctabile tẽpus. Cicero in Hortensio. Vixit ad sum/
mam senectutem ualitudine optima: idest extremã senectutẽ: & dies extrema
Agrætius Supremus modo summus/modo extremus dicitur/testibus Agrætio in Ca Supremus
Nonius prum/& Nonio: qui etiã & maximus/auctore Pompeio. Profũdũ/uti imũ/ Profundũ
Pompeius ita & altũ/significare habet. Virgilius libro ænei. primo. Ni faciat maria/ac
Virgilius terras/cælumq; profundũ: idest altũ. Fastigium/summa dicitur altitudo/ac ẽt Fastigiũ
Nonius ima/teste Nonio/dicente Virgilio libro georgicon secundo. Forsitan & scro
Virgilius bibus quæ sũt fastigia quæras: hoc ẽ imas altitudines. Peruicacia/libido/mali
cia/thæsaurus/alacritas/in bonũ/ac malũ/accipi possunt/teste Nonio: ut sit
Nonius peruicacia bonarũ etiã rerum perseuerantia: & libido/omne quod libuerit ap
Accius pelletur. Accius in Myrmidonibus. Tu pertiuacẽ esse Antiloche hanc prædi Peruicacia
cas: ego peruicaciam a me uti uolo. Nam peruicacem dicis me esse: & uincere
perfacile patior pertinacem. Hoc fortis sequitur: illam indocti possident. Tu
Salustius addis quod uitio est: demis quod laudatur. Salustius in Catilina. Magisq; in
decoris armis/& militaribus equis/q̃ in scortis/atq; conuiuiis/libidinem ha Libido
Plautus beant. Plautus in aularia. Te ciuem summã animi malitia. Nam in bonã hic
Plautus partẽ malicia accipitur. Idem ad Amphitryone. Qui domi uxorem meam i
Cicero pudicicia impediuit: teneo thæsaurũ stupri. Cicero in tusculanis. Vir igitur tẽ Malicia
Nonius peratus/constans/sine metu/sine ægritudine/sine alacritate/ulla libidine nõ Thæsaur9
Cicero uexatus. Elegans/uersutus/disciplinosus/aduersus/in bonam/& malam par
tem usurpantur/ut tradit Nonius. Cicero in Clodium & Curionem. Tu ele Elegans
gans/tu solus urbanus: quem decet mulieris ornatus: quem incessus. Hic eni
elegans uitio est/ut uult Nonius. Ego autẽ puto ironice dictũ: quod & pa/
tere potest per illud quod sequitur: tu solus urbanus. Nam cum ĩ malã partẽ
Plautus urbanus non sonet/constat Ciceronem ironice locutũ fuisse. Plautus in asina
ria. Nec magis uersutum/nec quod caueas ægrius. Versutum hac in parte re
Cato cte peritum dixeris: non ad maliciam callidum. Cato de re militari.

Quam gladiator diſciplinoſus. Diſciplinoſus utiq; hic in malum ſonat. Cice Verſutus
Cicero ro libro tertio de finibus. Nec pietas aduerſum deos/nec iſta gratia debeat: Diſciplinoſus
Nonius ideſt apud deos: ut exponit Nonius: alias contra ſignificat. Feſtus. Aduerſus/
Feſtus aut contrarium ſignificat: aut idem quod erga. Compos tam de malo/ q̃ de Aduerſus
Plautus bono/dici poteſt. Plautus in Epidico. Cedo manum ærumnarũ/& miſeriaꝝ Compos
Virgilius compotem. Obitus/mors dicitur/uel occaſus: ut eſt apud Virgilium geor/
Nonius gico. primo. Nec fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur :& ortus. Nonnunq̃ Obitus
Turpilius tamen/& pro aduentu ponitur/teſte Nonio/Turpilium referente dicentem.
Et quis eſt/qui interrumpit ſermonem meum obitu ſuo/ideſt aduentu. Inau Inauditum
Nonius ditum/non auditũ dicitur. Inauditum item/q; non audiat/ut ueteribus pru/
dentibus lectum eſſe teſtatur Nonius/quædam (inquiens) animalium / aliud
alio carent/ut a natura gignuntur/aut inodora/aut inaudita: hoc eſt/non au
Cicero dientia. Rurſum inauditum/auditum. Cicero ad Panſam. Quorum erupit
illa uox: de qua ego ex te primum quidem inaudieram/pro audierã. Impru/ Imprudens
Virgilius dens/notum eſt quid ſignificat: ſed & ualde prudens interpretatur: ut eſt ap̃d Impotẽtia
Virgilium. nocuit nunq̃ imprudentibus imber: hoc eſt ualde prudentibus.
Cicero Sic impotentia/aliquando pro ualida potentia accipitur: non modo pro ĩ/
becilitate. Cicero tuſculanarum quinto. Qui nihil metuant: nil agant: nil cõ/ Latens
Agrætius cupiſcant: nulla impotentia efferantur. Latens/& abſconſum aliquid ſignifi/
Virgilius cat: & late patens/teſte Agrætio in Caprum/dicente etiam Virgilio. Et ſcuta
latentia condunt: hoc eſt/late patentia. Reos/non ſolum culpæ/& crimini Reus
Nonius obnoxios/ſed etiam honeſti/uel uoto debitores promiſſi/ ueterum (inquit
Macrobius Nonius) auctoritas dici uoluit. Sic & Macrobius in ſaturnalibus/ reus (inq̃t)
uox propria ſacrorum eſt: ut ſcilicet reus uocetur/qui ſuſcepto uoto ſe numi
Virgilius nibus obligat. Vnde Virgilius libro æneidos quinto ait. Conſtituã ante aras
uoti reus. Factio/eſt malorum conſenſus/& cõſpiratio: necnon & opulentia/ Factio
Nonius abundantiaq;: & nobilitas/auctore Nonio. Saluſtius in Catilina. Inter bonos
Saluſtius amicicia: inter malos factio. Plautus in aularia. Iſtas magnas factiones/dotes,
Plautus dapſiles: ideſt opulentias/uel abundantias. Cæcilius. Alta eorum fama/filium
Cæcilius occultabat factio: hoc eſt nobilitas.

De tertio/& tertium conſul.

Gellius Familiari meo cuipiam (inquit Gellius libro decimo noctium atticarum) litte/
ras Athenis Romam miſi: in quibus a me/iam tertiũ conſul/ſcriptum fuit.
Is autem ad me reſcripſit: petiuitq;/ut orationem dicerem/cur tertiũ/ ac non
tertio/ſcripſiſſem. Id etiam aſcripſit/ut quid ſuper illo quoq; mihi uideretur/
ſe facerem certiorem/tertium ne conſul/& quartũ/an tertio/& quarto/ dicẽ/
dum eſſet: cum Romæ doctum uirum dicere audiſſet/tertio/& quarto con/
ſul: non tertium/quartũq;: idq; in principio libri Cælium ſcripſiſſe: & Qua/
drigarium Claudium in libro undeuigeſimo/Marium creatum ſeptimo cõ/
ſulem dixiſſe. Ad hæc ego reſcripſi nihil amplius/q̃ uerba Marci Varronis/
hominis (ut opinor) q̃ fuit Claudius cum Cælio doctioris: q̃bus uerbis utrũ/
q; de quo ad me ſcripſerat/decideretur. Nam & Varro ſatis aperte quid dici
Varro oporteret edocuit. Et ego aduerſus eum qui doctus dicebatur/litem meam fa
cere abſens nolui. Verba Marci Varrõis ex libro diſciplinarũ quinto/hæc ſũt.
Aliud eſt/quarto prætorem fieri/& quartum: quarto/ qđ tp̃s aſſignificat/
& ter ante factum: quartum aũt locum aſſignificat/& tres ante factos. Igitur
Ennius recte quod ſcripſit. Quintus pater quartum fit conſul/& Pompeius
timide quod in theatro ne aſcriberet conſul tertium/aut tertio/extremas lit
teras non ſcripſit/quod de Pompeio Varro breuiter & ſubobſcure dixit/Ti/
Tiro ro Tullius Ciceronis libertus/in epiſtola quadam enarratius ſcripſit/ ad hũc
ferme modum. Cum Pompeius (inquit) ædẽ uictoriæ dedicaturus foret/ cu/
ius gradus uice theatri eſſent/nomenq; eius/& honores inſcriberentur/quæ
ri cœptum eſt/utrum conſul tertio/inſcribendum eſſet/an tertium. Eam rem
Pompeius exquiſitiſſime rettulit ad doctiſſimos ciuitatis. Cunq; diſſentiren
tur/& pars tertio/aliis tertium/ſcribendum contenderent/ rogauit Cicero/
nem Pompeius/ut quod ei rectius uideretur/ſcribi iuberet. Tumque

Ciceronem (inquit) iudicare de uiris doctis ueritum esse: ne quorum opinio
nem improbasset/ ipsos uideretur improbasse. Persuasit igitur Pompeio Ci
cero/ ut neq; tertio/ neq; tertium scriberetur: sed ad secundum usq; t fierent
litteræ/ uidelicet ter. ut uerbo non perscripto/ res quidem demonstraretur:
Cato — sed dictio tantum ambigua uerbi lateret. In marci tamen Catonis libro .iiii.
originum/ ita perscriptum est. Carthaginenses sextum de fœdere decernere.
Id uerbum significat quinquies ante/ eos fecisse cōtra fœdus: & nūc sextum.

Quod indifferēter loquimur per accusatiuum/
& ablatiuum temporis interrupti/ & continuati.

Quotienscūq; (inquit Marcellus) per accusatiuum/ annos/ uel dies loquimur/
iuges annos/ uel dies uocamus: quoties per ablatiuum/ interiectis aliquibus
annis/ uel diebus. Frustra excogitata est hæc differētia Noui Marcelle: etsi tuā
sententiam omnes qui de hac locuti sunt/ ad nostram usq; ætatem probare
uideantur. Si enim per accusatiuum significaretur tempus continuatum/ nō
Marcellus — oporteret/ uel potius non liceret addere continuos: ut Cicero pro lege Man
Cicero — lia. At hercle aliquot annos continuos ante legem Gabiniam/ ille populus
Romanus/ cuius usq; ad nostram memoriam nomē inuictum in naualibus
Virgilius — pugnis permanserat/ magna/ ac multo maxima parte non modo utilitatis/
sed dignitatis/ atq; imperii caruit. Virgilius.
Virgilius — Hic iam ter centum totos dominabitur annos. Idem georgico .ii. Septem il/
lum totos perhibent exordine menses Fleuisse. Si igitur per accusatiuum tē/
pus minime interruptū significaretur/ non oporteret addere totos: neq; exor
dine: quod significat sine intermissione. Dicendū est ergo/ quod indifferen/
ter loquimur per ablatiuum more latino: & per accusatiuū/ instar Græcorū:
Cicero — nihilq; differt/ si dicatur (ut Cicero scripsit) q̄q̄ te Marce fili annum iam audiē
tem Crathippū: aut duobus ānis audiui Platonem. Imo etiam per ablatiuū/
addendo continuis/ uel totis/ loqui possumus. Vnde ī apostolicis actionibus
legitur capitulo ultimo. Mansit aūt Paulus biennio toto ī suo cōductu dispu
Ouidius — tans. Ouidius libro .v. tristium. Pœne decem totis aluit Pœnatius annis. Terē
Terentius — tius in adelphis. Sex totis mensibus olfecissem/ q̄ ille quicq̄ cœperet. Verum
illud fortasse melius præciperetur/ quom de parte/ non de toto tempore lo/
quimur: non licere per accusatiuum loqui: sed per ablatiuum: ut si dicas. Ego
hoc anno ad te ueniam: idest aliquo tempore huius anni. Quod nō recte di/
ceres per accusatiuum: ad te hunc annum ueniam.

De comparatiuo cum q̄.

Curtius — Curtius. Maiorem q̄ pro magnitudine siluæ reddebant sonū. Laus mea maior ē/
q̄ laus patris mei/ congrue dicitur: uel maior est laude patris mei: uel maior
Quintiliāus — patre meo. Quintilianus de apibus pauperis. Vnum rogo/ ne cui minor usa
Laurentius — dignitate uideatur causa litis meæ. Hæc & Laurentius tetigit.

Quomodo loqui possumus modo in
singulari/ modo in plurali numero.

Virgilius — Virgilius. O Melibœe deus nobis hæc ocia fecit.
Nanq; erit ille mihi semper deus: illius aram
Sæpe tener nostris ab ouilibus imbuet agnus. Ille meas errare boues. Hic n
Quintiliāus — de se loquens tityrus/ nunc singulari/ nunc plurali numero utitur. Quintilia/
nus in ægro redempto. Vtinam hoc saltem mihi sero fata præstarent/ ut resi/
Laurentius — duū laborantis aīæ/ ī tuo poneremus āplexu. Quod & Laurētius ipse tradidit.

De quid/ pro cur/ uel in quo/ uel in aliquo.

Ouidius — Quid pro cur/ uel in quo/ uel in aliquo ponitur. De primo/ Ouidius heroidum.
Quid facis Oenone/ quid mandas semina arenæ. idest cur commendas. De
secundo/ Quintilianus. Quid tibi tantum mali feci/ quid offendi. idest in quo.
Quintiliāus — Cicero in Lælio. Quid enim indigens Aphricanus mei. hoc est/ in quo. Et in
Cicero — Lucæ euangelio Zacchæus ait ad Iesum. Ecce dimidium bonorum meorum
domine do pauperibus: & si quid aliquem defraudaui/ reddo quadruplum/
pro in aliquo. De supposito quoq; deficiente in oratione.
Cicero — Deficit quādoq; in oratione suppositū. Cicero ad herenniū. Offuere plurimū

eo tempore reipublicæ/consulum siue stulticiam/siue maliciam/siue utrunq;
Laurentius dicere oportet. Hoc & Laurentius libro elegantiarum tetigit.

Quom uenuste uerba aut desunt/aut redundant.

Hierõym9 Desunt nonnunq̃ uerba in oratione: sed non sine gratia. Hieronymus in Hesa/
Quitilianus ia capitulo primo. Quo mihi multitudinem uictimarum uestrarum? idest ad
Horatius quid multitudinem offertis mihi uictimarũ? Quintilianus. Quo per fidem
Horatius diuitias cæco? Horatius. Quo mihi fortunam/si non permittitis uti? Aliquã/
Quitilianus do per unde. Horatius. Vnde mihi lapidem quorsum est opus/unde sagit/
Iuuenalis tas. supple putes/uel dicas mihi esse. Quintilianus. Vnde hunc illi animum.
Quitilianus Iuuenalis. Vnde tibi frontem/libertatemq; parentis. Quandoq; per nomina
Plinius tiuum. Quintilianus. Vnde miseræ tunc/unde somnus. supple erat. Alius lo/
Martialis quẽdi modus. Plinius nepos. Studes/an piscaris/an uenaris/an simul omnia.
Ennius supple facis. Martialis. Nil aliud bulbis q̃ satur esse potes: idest nil aliud potes
Quitilianus facere. Ennius. Præclare Anaxagoras: fortiter Scipio: prudenter Fabius: sup/
Ouidius ple dixit/aut fecit. Et per comparatiuum. Quintilianus. Tu melius uxor/quæ
factorum retinebas: supple fecisti. Nonnunq̃ tamen apponitur uerbum. Oui
Quintiliãus dius libro metamorphoseon. vii. Dii meliora uelint: Alius itẽ modus. Quin/
tilianus. Sequitur quæstio an utilis rhæthoricæ. Nam quidam in eam uehe/
Cicero menter inuehere solent: &(quod sit indignissimum)in accusatione orationis
utuntur orandi uiribus: eloquentiam enim esse: quæ pœnis eripiat scelestos:
cuius fraude damnentur interim boni: consilia ducantur in peius: supple di/
cunt enim eloquentiam esse. Cicero. Caput enim esse ad bene uiuendum/se/
curitatem: supple dicunt esse securitatem. Et de his in elegantiis suis Laurenti
Laurentius us bene disseruit.

De uerbis ad noticiam pertinentibus.

Non me fugit: non me fallit: non me præterit: non me latet: clam me non est: nõ
me capit: non ignoro: nõ sum nescius. Hæc omnia in uno significato dixeris.

De non nullis uerbis deponentibus/seu cõmunibus.

Prisciãus Multa sunt uerba in or terminata: quæ ab antiquis/teste Prisciano/tam actiua/q̃
passiua significatione prolata inueniuntur: quæ nihilominus Priscianus ipse
enumerat: ut infra

Auxilior	Adminiculor	Vociferor	Detestor	Stypulor
Dignor	Abominor	Auguror	Tueor	Veneror
Antestor	Adhortor	Consequor	Adorior	Adipiscor
Architector	Assequor	Miror	Amplector	Abutor
Solor	Arbitror	Argumẽtor	Aggredior	Exordior
Conspicor	Consolor	Machinor	Reor	Vereor
Despicor	Comminiscor	Cõplector	Blandior	Dilargior
Ementior	Demolior	Dominor	Calumnior	Hortor
For faris	Experior	Frustror	Depeculor	Tutor
Aspernor	Meditor	Obliuiscor	Polliceor	Adulor
Contestor	Affector	Amplexor	Metor	Execror
Vador	Confector	Carnificor	Testor	Velificor
Confiteor	Venor			

Hæc plærunq; esse deponentia affirmant: ideo quia
Lucillius frequẽs / usus eorum/significationis est actiuæ. Communia uero esse defendit
Casius tam natura ipsius sensus/q̃ ueterum non improbanda auctoritas: a qbus/quæ
Varro potuimus(ait Priscianus)diuersis colligere libris/exempla proferamus. Lu/
Lucius cillius. A me auxiliatus si est. Casius. Adulatiq; erant ab amicis: &, adhortati.
Faunius Varro. Tribunitio auxilio adminiculati. Lucius. Certe, quæ res augurantur.
Verrius Caius Faunius. Hæc adipiscuntur. Verrius. Sæuiciæq; eorum abominarẽtur
Orbilius ab hominibus. Orbilius. Quæ uix ab hominibus consequi possunt. Petroni/
Petronius us. Animã nr̃o ãplexã in pectore. Lucilius. Quin ãplexetur q̃ uelit: ego nõ isti/
Lucillius nã me ãplectier. Cicero pro Roscio. Quo uno maleficio/scelera oĩa cõplexa
Cicero uideãtur. Aurelius. Ab iis Gallos esse adortos. Varro. Vtile utamur/potius q̃
Aurelius ab rege abutamur. Hortẽsius. Abusis iã oĩbus locis. Caninius. Turpe est pro/
Varro pter uenustatẽ uestimentorũ admirari. Cicero. Publicis lr̃is testata. M. Liuius.

Hortēſius
Caninius
Cicero
M.Liuius
Cato
Saluſtitus
Metellus
Cicero
Gracchus
Ennius
Aufuſtius
Cœlius
Pollio
Varro
Apius
Varro
Aufidius
Verrius
Laberius
Staberius
Siſenna
Cicero
Curio
Terenitius
Nigidius
Lucius
Gracchus
Memius
Cicero
Viſellius
Nigidius
Pollio
Feneſtella
Varro
Suetonius
Plautus
Horatius
Horatius
Caper
Priſcianus

Impubius libripens eſſe non poteſt:neqꝫ anteſtari. Cato li. quarto originum. Duos exules lege publica execrari. Saluſtius li. ſecundo hiſtoriarum. At Lucullum regis cura/machinata fames/breui fatigabat. Metellus Numidicus.i oratione qua ad populum reſpondit. Nam ut aliis plærunqꝫ obuenienti magiſtratu ob metum ſtatuæ polliceantur. Cicero ad nepotem. Hoc reſtiterat/ut etiam a te fictis aggrederer donis. Gracchus in eodem qui eſt aſper aſpernatur. Ennius. Affectari ſi omnes cupiunt. Aufuſtius. Omnia argumenta nomine argumentata. Cœlius. Ex ſcriptis eorū/qui ueri arbitrātur. Aſinius pollio. Sed cum ob ea quæ ſperaueram/dolebam/conſolabar ob ea quæ timui. Varro. Paupertas enim hæc/quom non eſt nutricata conſpicatur. Apius. Amicum quom uides/obliuiſcere miſerias:inimicus ſi eſt cōmentus/cæcos. Varro. Petuntur incognita:conſecuta negliguntur. Aufidius. Si quis alio uocitatur nomine/tamen cum uſu conteſtatur. Verrius. Blanditurqꝫ labor/molli curabitur arte. Laberius. Vxorem tuā/& meam nouercā/a populo lapidibus conſectari. Staberius. De portione nō eſſe poſitiones regulæ:a quibus interdum analogia calumniatur. Siſenna. Vitam cum dolore/& inſigni cruciatu/carnificatus amiſit. Cicero in œconomicis. Homo ex eo numero hominum/qui apud nos hoc nomie dignantur. Curio. Pater nuſq̄ demolitur/nuſq̄ exoneratur pecunia. Terentius in Phormione. Meditata ſunt mihi omnia mea incommoda. Nigidius. Omne pecus indomitum/habet quiddā in ſe ferum:ſed tamen ea natura eſt/ut curari/& dominari poſſit. Lucius. Vbi ſenatus intellexit populū depeculari:ideſt deuaſtari. Gracchus. Aerariū dilargitur Romano populo. Memius. Quam ſtulte conficta/q̄ aperte ſunt ementita. Cicero in Antonium. Quem ipſe ementitis auſpiciis uitioſum fecerat. Viſellius. Bonæ res per illos a raro initio exorſæ/ad ſummū peruenerūt. Nigidius. Experienda ratio eſt. Aſinius pollio. Cuius experta uirtus bello Germaniæ/traducta ad cuſtodiam Illyrici eſt. Feneſtella. Fruſtratus igitur a ſpe/deuictus in caſtra ſe recepit. Varro. Ab amicis hortaretur. Suetonius. Faſti dies ſunt/quibus ius fatur. Plautus in rudente. In dolo malo inſtypulatus ſis. Horatius in primo carminum. Bellaqꝫ matribus deteſtata manent. Idem in ſecūdo carminum.

Nulla decēpedis metata priuatis Opacam porticus excipiebat arcton.

Vetuſtiſſimi ēt/teſte Capro/mľta ſic cōfuxa termiatiōe ꝓtuliſſe inuēti ſunt/ut

Adiutor pro adiuto	Anhelor pro anhelo	Diſpenſor pro diſpēſo
Diſpolior pro diſpolio	Deproperor ꝓ deꝓpero	Dilapidor ꝓ dilapido

Præterea. Plurima apud uetuſtiſſimos (ait Priſcianus) inueniūtur:quæ uel actiuā pro paſſiua/uel ꝓ actiua paſſiuā hn̄t termiationē:ut hæc quæ ſubſcribūt.

Teſto pro teſtor	Opino pro opinor	Conto pro contor
Auſpico pro auſpicor	Cōmento pro cōmētor	Crimino pro criminor
Luctito pro luctitor	Luxurio pro luxurior	Læto pro lætor
Medico pro medicor	Amplexo pro āplexor	Amplecto ꝓ āplector
Auxilio pro auxilior	Auguro pro auguror	Molio pro molior
Heiulo pro heiulor	Lucto pro luctor	Ludifico ꝓ ludificor
Aucupo pro aucupor	Alterco pro altercor	Opino pro opinor
Conſolo pro conſolor	Cōmoro pro cōmoror	Cōmento ꝓ cōmentor
Execro pro execror	Epulo pro epulor	Conto pro contor
Horto pro hortor	Largio pro largior	Crimino ꝓ criminor
Cōuiuo pro cōuiuor	Cōtemplo ꝓ cōtemplor	Læto pro lætor
Molio pro molior	Digno pro dignor	Amplecto ꝓ āplector
Ludifico pro ludificor	Miſereo pro miſereor	

Caper Paſſiuas quoqꝫ pro terminationibus actiuis/uel neutralibus/teſte Capro proferebant antiqui:ut ſunt infraſcripta uerba.

Careor ꝓ careo	Nutrior pro nutrio	Opſonor pro opſono
Cōperior pro comperio	Calleor pro calleo]	Nutricor pro nutrico
Bellor pro bello	Copulor pro copulo	

Priſcianus Multa ſimiliter (inqt Priſciāus) ancipiti terminatione/i una/eadēqꝫ ſignificatiōe

ueteres protulerunt:quæ uidelicet subscribuntur.

Mereo & mereor	Solaro & solaror/hoc est in altum ædifico	
Meto & metor	Vlcisco & ulciscor	Quieto & quietor
Partio & partior	Meridio & meridior	Potesto & potestor
Progredio & progredior	Manduco & manducor	Scisco & sciscor
Preco & precor	Modero & moderor	Præsagio & præsagior
Modulo & modulor	Pignero & pigneror	Reuereo & reuereor
Vocifero & uociferor	Velito & uelitor	Adorio & adorior
Mentio & mentior	Sortio & sortior	Potio & protior
Rimo & rimor	Mutuo & mutuor	Mino & minor
Opino & opinor	Minito & minitor	Prædo & prædor
Perconto & percontor	Quadruplo & q̃druplor	Oscito & oscitor
Vto & utor	Sequo & sequor	Tolero & toleror
Prælio & prælior	Assentio & assentior	Pacifico & pacificor
Murmuro & murmuror	Stabulo & stabulor	Vago & uagor
Præuarico & præuaricor	Scruto & scrutor	Secto & sector
Palpo & palpor	Rumino & ruminor	Munero & muneror
Obuerso & obuersor	Iurgo & iurgor	Recordo & recordor
Tumultuo & tumultuor	Tuto & tutor	Mãdo mãdis & mãdor
Præuerto & præuertor	Dissentio & dissẽtior	Reminisco & reminiscor
Nequito & nequitor/hoc est nequiciam exerceo		Socio & socior
Quirito & quiritor/hoc ẽ Romanizo		Villico & uillicor

Priscianus Sunt & alia/teste Prisciano/quæ cum sint actiua primæ coniugationis/transeunt in neutra absoluta/siue reciproca secundæ coniugationis:ut sordido sordidas(hẽt enim passiuũ sordidor)& sordeo sordes:a quo sordesco. Albo albas:unde albor passiuũ:& albeo albes:ũde albesco. Duro duras/duror passiuũ:& dureo dures:unde duresco. Denso densas/& passiue densor: & dẽseo denses:ũde densesco. Lento lentas/cuius passiuũ ẽ lentor:& lẽteo lentes:ũde lẽtesco. Hũecto/& passiue hũector:& humeo humes:a quo hũesco. Noto notas/& notor passiue:& noteo notes:ũde notesco. Nigro nigras/& nigror passiuũ:& nigreo nigres:ũde nigresco. Lacto lactas/& passiue lactor:& lacteo lates:ũde lactesco. Lasso lassas/& lassor passiue:& lasseo lasses:ũde lassesco.

Priscianus Inueniuntur quoq;(ut idem pergit Priscianus)ex aliarum coniugationum uerbis quædam similes deriuationes:sed in paucis:ut pendo pendis(habet enim passiuum pendor)& pendeo pendes. Iacio iacis/& passiue iacior: & iaceo iaces. Acuo acuis/& acuor passiuum:& aceo aces.

Priscianus Sunt & alia(ut idem subdit auctor)quæ in compositione mutãt terminationẽ: ut eo is it neutrale uerbum:a quo composita/in o/& passiue in or/ plærunq; terminantur:ut adeo adeor:subeo subeor: obeo obeor : intereo intereor.

Ouidius Ouidius libro fastorum quinto. Sol aditus quẽ quæris ait. Iuuẽalis satyra. vi.

Iuuenalis ꝙ si subeuntur prospera castra. Claudius. Pugna acriter commissa/ac multis

Claudius utrinq; interitis. Virgilius libro æneí. x. Morte obita/qualis fama est uolitare

Virgilius figuras. Facio quoq; quando cum præpositionibus componitur / plærunq; passiuum habet:ut afficio afficior:officio officio. Lucretius libro secundo.

Lucretius Officiuntur/uti cogantur tardius ire. Deficio etiam quom pro relinquo ponitur/accusatiuo iungitur:& habet passiuum deficior. A proficio quoq; proficitur impersonale Statius usurpauit/quom dixit libro thæbaidos tertio.

Statius Proficitur bello. Nam & ãtiqui passiue facior protulerũt:ut alibi docuimus. Simili quoq; modo composita a uenio terminationem aliquando mutant: ut conuenio conuenior:inuenio inuenior. A sedeo etiam/fit obsideo/& obsideor. A uerto/& reuerto/& reuertor:præuerto/& præuertor/in una eadẽq; significatione. Verso quoq; actiuum:unde controuersor deponens. Cicero

Cicero ĩ protagora. Vt iter uos de huiuscemodi rebus cõtrouersemini/nõ cõcertetis.

Priscianus Sunt etiam multa neutra(ait Priscianus)quæ præteriti participium habent:ut prandeo prandi/& pransus sum:cœno cœnaui/& cœnatus sum:solco solui/ & solitus sũ. Audeo ausi/& ausus sũ:gaudeo gauisi/& gauisus sũ:placeo placui/

& placitus ſum:mereo merui/& meritus ſum:nubo nupſi/& nuptus ſum:
odi/& oſus ſum; iuro iuraui/& iuratus ſum:careo carui/& caſſus ſũ: pateo
patui:& paſſus ſum:titubo titubaui/& titubatus ſum. Sic ſueo ſueui/& ſuetus
Chariſius ſum/teſte Chariſio. Poto potaui/& potus ſũ. Terentius in ecyra. Quod agis
Terentius cum uirgine una adoleſcens cubuerit plus potus. Iuuenalis paſſiue protulit/
Iuuenalis quom ait. epotaq; flumina Medo Prandente. Iuratus etiam/tam paſſiue/ q̃
Cicero actiue profertur:ſic titubatus:caſſus:paſſus. Cicero Verrinarum ſecundo. Ma
Virgilius lo enim iurato ſuam/q̃ iniurato/aliorũ tabellas committere. Virgilius libro
Virgilius æneidos ſexto. ueſtigia preſſo Haud titubata ſolo. Idem libro ænei.iii.nunc
Virgilius caſſum lumine lugent. Idẽ in eodẽ. Et pater Anchiſes paſſis de littore palmis.

De nonnullis uerbis in tertia perſona paſſiuis.

Priſcianus Quædam ſunt uerba neutra/quæ Priſciano teſte/in tertia perſona paſſiue ab
auctoribus uſurpantur:ut curritur ſpacium:cœnatur rhombus: prandetur
Ouidius turtur. Sic & ætas uiuitur. Ouidius libro meta.xii.iam tertia uiuitur ætas.

De præterito imperfecto indicatiui modi.

Priſcianus Veteres/teſte Priſciano/quartæ coniugationis uerba in præterito imperfecto
indicatiui modi declinabant hoc modo:muneibam/audeibam/ueneibam/ꝑ
muniebam/audiebam/ueniebam:ita ut in antepenultima ſyllaba e/ in pe/
nultima uero/i ponerent. Nunc aũt in antepenultima i/in penultima uero
ſyllaba/e locare conſueuimus:ut ſeruiebam/hauriebam: exceptis ibam/&
quibam: & ab his compoſitis: in quibus poſt i/ e minime ponitur: ut adi
bam/nequibam. Pœtæ etiam metri gratia plærunq; e uocalem abiiciunt.
Propertius Propertius. Atq; inuli pellis totos operibat amantes/pro operiebat. Virgi.
Virgilius Tũ mihi prima genas ueſtibat flore iuuẽtus/ꝑ ueſtiebat. Idẽ li.æneidos.viii.
Virgilius Certatim ſquamis ſerpentem auroq; polibant/ pro poliebant.

De uerbis indefinite ſumptis.

Cicero Cicero oratione quinta in Verrem. Sed quocũq; uenerint/hanc rem ſibi præ/
Gracchus ſidio ſperant futurũ. Gracchus in oratione/cuius titulus eſt Qu. Pompilio.
Cato Credo ego inimicos meos hoc dicturum. Cato libro quinto originum. Illi
Leo polliciti ſunt ſeſe facturum omnia per eclipſim eſſe. Leo papa in ſermone do
minicæ intra octauam epiphaniæ. Tres itaq; uiri/fulgore inſoliti ſyderis/di
uinitus incitati/præuium micantis luminis curſum ſequntur:exiſtimantes ſe
Claudius ſignificatum puerũ Hieroſolymis ciuitate regia reperturũ:ubi chalcographi
Valerius reperturos impreſſerũt. Claudius Quadrigarius annaliũ.xii. Speremus deos
Plautus bonis benefacturũ. Valerius Antias libro.xxiiii. Haruſpices dixerunt/omnia
Laberius exſententia proceſſurũ eſſe. Plautus in caſina. Etiam ne habet Caſina gladiũ?
Lucillius habet/ſed duos:quibus/altero te occiſurum ait:altero uillicum. Laberius in
gemellis. Non potaui hoc eam facturũ. Lucillius libro.xvii. Nupturum te nu
Sylla pta negas. Sylla libro primo rerũ ſuarũ. Ad ſummã perniciem rempublicã
Gellius peruenturum eſſe. Hic loquendi modus congruus eſt/teſtibus Gellio li.ꝑmo
Priſcianus noctium atticarum/& Priſciano:qui(ut idem dicit Gellius)neq; in numeros/
neq; in tempora/neq; i genera diſtrahitur:ſed oĩa iſtæc/una eadẽq; declina
tõe cõplectitur:ſicuti Cicero dixi futurũ nõ uirili genere/neq; neutro(ſolœ
ciſmus foret plane)ſed uerbo uſus eſt/ab omni neceſſitate generum abſoluto.

De factum iri/& factum itur/& ſimilibus.

Gellius Dicimus/teſte Gellio libro nono noctium atticarum/& quidem congrue: au
Cato dio illi iniuriam factum iri:contumelia/uel iniuria factum itur. Marcus Cato
pro ſe contra Caſium. In hac contumelia/quæ mihi per huiuſce petulantiam
factum itur/rei quoq; publicæ mediuſſidius miſerear. Sicuti enim/contume
liam factum iri/ſignificat iri ad contumeliam faciendam/ideſt operam dari
quo fiat contumelia/ita & factũ itur/caſu tm̃ mutatio/idem dicit.

De incumbo/interdico/ſubeo/uaco.

Dicere poſſumus:incumbo ſtudiis: & ĩ ſtudia:& ad ſtudia. Lucillius libro ſatyra
Lucillius rum decimoſeptimo. In gladium incumbat/ne cælum uiuat. Cicero. Pergite
Cicero adoleſcentes:& in hæc ſtudia/in quibus eſtis/incumbite. Idem alibi. Quare ĩ/
Cicero cumbamus o noſter Tite ad illa præclara ſtudia. Virgilius li.æneidos q̃nto.

Colligere arma iubet:ualidisq; incũbere remis. Interdico tibi aqua/& igni:ti bi interdictũ est aqua/& igni:aqua/& ignis/tibi interdictus est:uel interdicta sunt:& interdico tibi aquã/& ignem. His quattuor modis loqui congrue pos
Augustinus sumus:postremo tamen perraro:ut est apud Augustinũ libro.xviii.de ciuita te dei capitulo octauo. Quã si quis prohibet prohibeat(si potest)amica collo quia:interdicat amicabilem societatẽ. Subiit mihi/idest in mentẽ uenit mihi: occurit mihi:uel succurit mihi:quæ idem significant. Nõnumq̃ iungitur accu
Curtius satiuo:ut est apud Curtiũ. Sera pœnitentia subiit regem. Est autẽ subire-ĩ me/
Virgilius moriam/uel(ut diximus)ĩ mentẽ uenire. Virgilius libro æneidos.ii.subiit de
Virgilius serta-Creusa. Subire item-subdere supponere. Virgilius libro æneidos.x.
Virgilius Aeneæ subii mucronẽ:ipsumq; morando Sustinuit. Subire ingredi. Virgilius libro æneidos.viii.hæc(iquit)limina uictor Alcides subiit. Subire succedere.
Varro Varro libro.lx. In quarum locum subierunt inquilinæ/impietas-perfidia/im
Virgilius pudicicia. Subire/nasci feruescere. Virgilius georgicorum primo. Ne subeát
Cicero hærbe:neu puluere uicta fatiscat. Subire respondere resistere. Cicero in uer/ rem. Diuinatione poteris ne orationem eius subire:hoc est-orationi eius po
Marcellus teris ne respondere-uel resistere:has huic uerbo interpretatiões Marcellus tri buit. Vaco sapientiæ/do operam sapientiæ:uaco perturbatione-pertubatio/ ne careo. Aliquãdo cũ præpositiõe/a-uel b:ut uaco a labore:uaco ab omni molestia. Et per impersonale:ut mihi non uacat:idest tempus non suppetit. Vacat item/uacuum est.

De dono/augeo-conduplico-impartio-accũmulo.

Plautus Dici potest:dono tibi hoc munus:& dono te hoc munere. Plautus ĩ Amphitry/
Virgilius one. Verum ita animatus fui-itaq; nunc sum:ut ea te patera donem. Et passi/
Terẽtius ue-Virgilius. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. Terẽtius. Pluri ma salute Parmenonẽ suum impartit Gnato. Et ita in cæteris/quæ diximus/ augeo-conduplico-accumulo.

De doleo/reuertor-exeo-egredior.

Terentius Dicere possumus:doleo caput:& dolet mihi caput. Terentius. Dolet dictũ adu
Salustius lescenti. Salustius in Catilina. Quasi dolens eius casũ. Reuertor domũ/& ad
Salustius domũ/congrue dicitur:exeo castra-& castris:egredior Romam/& Roma.
Horatius Horatius. Egressũ magna me cepit Aricia Roma.

De apello/appello:amitto/admitto:amoueo/ admoueo:auerto-aduerto.

Virgilius Apello apellis tertiæ coniugatiõis/cum unico p/amouere significat:ũt ẽ apud
Prisciãus Virgilium:apulsus ab urbe. Priscianus aũt tractatu de præpositione dicit pro eo quod est amoueo-aspello scribi debere/cõponiq; uult ex ab/& pello pel lis quemadmodũ ex ab/& porto/fit asporto asportas. Appello appellis aũt
Donatus cũ gemino p-significat proprie ex pelago ad litus accedere/teste Donato su
Lucanus per Andriã Terẽtii. Lucãus li.viii. Qui uetat externas terris appellere classes.
Virgilius Virgilius. Huc me digressum nostris deus appulit oris. At uero appello ap/ pellas eadẽ scriptura ꝑmæ cõiugationis-aduocare significat. Amito cũ unico
Virgilius m post a-idest perdo:ut est apud Virgilium.amisit uerum uetus Albula no/
Ouidius men. Aliud tamen significat-apud Ouidium heroidum-ubi ait. Hic lacer amis
Ouidius sos terruit Hector equos:hoc est laxis dimissos habenis. Idem libro de põto. Nec nocet amisso subdere calcar equo. Admitto cum d/recipere significat:&
Iuuenalis peccare. Iuuenalis satyra.ii. Iam fas est:admitte uiros:hoc est assume. Idem in
Iuuenalis eadem. Quod pscas admisit/quænam est huic culpa puellæ:idest peccauit. Amoueo cum unico m post a/remouere significat: admoueo autem cum
Virgilius d/applicare/siue apponere. Virgilius libro æneidos.iiii. Hyrcanæq; admo/ runt hubera tigres-pro admouerunt:hoc est apposuerunt. Auerto absq; d/ ut auerto oculos-aut mentẽ/idest alicunde oculos-aut mẽtem conuerto. Ad uerto autem cũ d/ut aduerto oculos-mentemue-idest aliquo oculos/mentẽ ue conuerto. Auersus item-terga ostendẽs dicitur:aduersus uero oppositus/
Cicero ueluti opposito pectore-atq; obiecto. Cicero. Aduersus-& auersus/impudi/
Virgilius cus es. Rursum auertere pro amouere ponitur-uel expellere. Virgilius.

Non posse Italia Teucrorum auertere regem?

De uerbis actiuis quartæ maneriei.

Verba quæ ad induendū/exuendū/uestiendum/calciandum/cingendū spe/ctant/duos a parte post accusatiuos regunt diuersos:uel accusatiuū cum ablatiuo. Induo tamen(ut alibi in uerbo ipso uidimus)post accusatiuū regit quādoq; datiuum.

De accuso/incuso/excuso.

Seruius Vgutio — Accusare(iquiūt Seruius/Vgutio/& nonnulli alii)est maioris de minore. Incusare autem/est minoris de maiore/uel paris de pari. Vellem ego scire/ubi ab aliquo auctorū traditio hæc obseruata sit. Nā apud ueteres/adulescentuli solebant/probitatis simul & eloquētiæ laudē capessere/ex magnorum uirorū accusatiōe. Quin(ut ait Quintiliāus)crediti sunt ēt clari iuuenes obsidem reipublicæ dare malorum ciuium accusationem. Nunqd Demosthenes quom tutores suos adulescentulus in mediū uocauit/aut Cicero quom Verrem reum fecit/prætorium uirum/ipse quæstoribus non accusauit? Male ergo locutus est dicēs accusationem suā semp:nunq̃ incusationē:imo perite. Virgilius.

Virgilius — Quem non incusaui amens hominumue/deumue: dii quidem Aenea maiores sunt/hoīes uero Troiani/Aenea minores:& tamē dixit:quē nō incusaui hominum. Dicendum est ergo/q̄ accusare est uel apud iudices/uel apud aliū queuis/etiam apud illum ipsum quem accuses/significare/atq; ostendere aliquem peccasse. Incusare uero/est reprehēdere mores alterius/& plærunq; cū

Virgilius — querela/q̄ ab illo iniuria affectus sis:& ita apud Virgilium accipiendū eīt:ut est ēt apud eundem li.æneidos.xii. Aeneas/magnaq; incusat uoce latinū:hoc est magno clamore reprehēdit. Vnde etiam Cæsar cōmentario p̄mo ait. Hoc

Cæsar — cū animaduertisset Cæsar/cōuocato cōsilio/omniūq; ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus/uehemēter eos incusauit. Sic etiam intelligen/

Terētius — dum est illud Terentii/ubi ad Clytiphonem filium pater loquens ait. Quid me incusas Clytipho? Excusare autem dicimur crimen obiectū. Et quoties id quod in causa fuit ut peccaremus/afferimus in excusationem/dicimus etiam

Lucanus Quintiliāus — excusare pro accusare. Lucanus libro.viii.litusq; malignum Excusat. Quintilianus. Tu tamen si interpellatus tempestatibus/serius uenisses/excusares mare/& ambiguos casus.

De metuo/timeo/formido/uereor.

Metuo/timeo/formido/uereor/regunt a parte post accusatiuū:& nonnunq̃ da/

Terētius — tiuum:ut est apud Terentium. Metuo Pamphilo:idest ne aliquid mali eueni/

Virgilius — at Pamphilo. Virgilius georgi.primo.atq; inopi metuens formica senectæ.

Hierōymus — Hierōymus in parabolis capitulo.xxxi. Nō timebit dōmui suæ a frigoribus

Virgilius — niuis. Regūt & post accusatiuū aliquādo datiuū:ut ē apud Virgilium.& quæ

Quintiliāus — sibi quisq; timebat. Nōnunq̃ post accusatiuū regūt genitiuū. Quintilianus libro quarto. Libentissime patronum audit:qum iustiaæ suæ minime timet: Vereor tamen non tantum accusatiuo siue datiuo(ut diximus)iungitur sed

Aphranius — etiam genitiuo. Aphranius i cōpitalibus. Si nō uereor/nemo uereatur tui.

De emo/uændo/cum genitiuo tanti/& quanti.

Nullæ dictiones queunt in genitiuo casu adiungi his uerbis/emo/uændo/uænūdo/uæneo/mereor/cōparo/taxo/liceo/addico/distraho/metior ℘ æstimo/cōstat/cōduco/loco/fœneror/pacifcor/pango pepigi/condemno/postulo: præterq̃ in his dictionibus tanti/& quanti/cum cōpositis tantidē/& quātidē/tanticūq;/quāticunq;/tantilibet/quantilibet:& præter q̃ i his duobus cōpara

Virgilius — tiuis/pluris/& minoris. Neq; enim audiuimus unq̃ dici:uændidit hic patriam

Virgilius — auri:aut Achilles uændidit corpus Hectoris auri:sed per ablatiuum sic. Vændidit hic auro patriam. Et iterum. Exanimumq; auro corpus uendebat

Terētius — Achilles. Quanti uero/& tāti/cæteraq;(ut diximus)genitium nō mutant:ut Terentius in eunucho. Quid agis/nisi ut te redimas captum quāti queas/minimo/etsi nequeas paulo? Cur non dixit quanto/ut congrueret cum illis/minimo/& paulo/aut minimi/& pauli/ut congrueret cum hoc quanti/nisi quia tanti/& quanti/mutare non licet/& ab eis quæ diximus compo/

Quintiliãus fita. Quintiliãus in paſtu cadauerum. Hoc unum ſuperat/ut deuectũ tantidẽ
Iuuenalis uænderes. Et ĩ Verrẽ Cicero aiebat. Tãti æſtimaſſẽ/quãti ſacerdotẽ. Iuuẽalis.
Iuuenalis Quãticũq; domus cõſtet. Idẽ. Balnea ſexcẽtis/& pluris porticus empta. Cur
Ciero non dixit/& pluri/ut copularet coniunctio eoſdem caſus? Liuius libro. xlviii.
Liuius Mancipia minora ãnis uiginti/quæ poſt proximũ luſtrũ/decem milibus æris/ aut pluris uæniſſent: ea quoq; decem tãto pluris/q̃ quãti eſſent/æſtimarẽtur:
Horatius adeo ut interrogati/per eundem ſepæ caſum reſpondere nequeamus. Hora/
Plautus tius. Quanti emptæ? paruo. quanti ergo? octuſſibus. Heuheu. Plautus in Epi/ dico. Quanti eam emit. uili. quot minis. quadraginta minis. Neq; illud te mo
Cicero ueat Ciceronis/Quanti additus. mille nummũ. Non enim eſt illud mille geni
Cicero tiui/ſed ablatiui caſus: quaſi millenario nummum/ pro nummorum: ut idẽ in Philippicis. Inuentus eſt qui. L. Antonio mille nummum ferret expenſum. Idem pro Milone. In quibus propter illas inſanas ſubſtructiones/facile mille
Varro hominum uerſabatur: qualia exempla multa repeterem/niſi Varronis præce ptio ſatis eſſet: qui in libris de analogia inquit. Quom peruentũ fuerit ad mil le denariũ/aſſumit ſingulare neutrum: a quo multitudinis fit milia denariũ. Et hæc quidem ĩterrogatio/quãti addictus. uel quanti emptæ. eſt per geneti/ uum: reſponſio autẽ per ablatiuũ. Aliquando ediuerſo. Vt emiſti ne iſtũ equ/ um decem nũmis. imo pluris. Nonnunq̃ hi duo caſus iuxta idem uerbum hæ rent. Vt emiſti iſtum equũ decem nũmis/an pluris. Quod ſi aduerbia forent (ut nonnulli putãt) cur potius dictũ eſt/tãti/& quãti/pluris/& minoris/non tanto/& q̃to/pluri/& minori/cũ huiuſmodi uerba utiq; ablatiuũ deſyderent. Cur non idem fit in cæteris comparatiuis/quæ palã aduerbiantur. Nõ enim dicit: emi equũ uilioris/carioriſue/q̃ tu: aut uiliori/carioriue/q̃ tu: ſed uilius/ q̃ tu: aut carius. neq; uendidiſti ædes melioris/peioriſue/q̃ ille: ſed melius/pe iuſue/q̃ ille. Cur deniq; hæc ipſa quæ noĩauimus/quoties ſubſtãtiuis maritan tur/formã naturalẽ/ac legẽ cuſtodiunt. excepto tantidem: quia eſt ſubſtãtiuũ: qđ datiuũ/ablatiuũq;/non agnoſcit tãtodẽ: ſolaſq; has uoces habet/tãtidẽ & tãtundẽ: Dicendumq; erit. Quãta pecunia iſtũ equũ emiſti. ſicut/quot minis.
Iuuenalis Iuuenalis. quanto Meritis precio. Liuius libro. xxii. Hic miles magis placuit/ cum precio minore redimendi captiuos copia fieret. Itaq; genitiuos illos/tan ti emi equum/quanti potui/ſic exponere non poſſumus/tanti precii: ſed ſic: tanto precio/quanto potui. Et per cõparatiuum: ut illud Ciceronis. Nõ plu/ ris uændo/q̃ alii: fortaſſe etiã minoris. Ideoq; ſic exponas: pluris/ideſt pluri
Laurẽtius precio: minoris/minori precio. Hæc omnia Laurentius. Ego autem hos abla tiuos/tanto/& quãto/etiam ſubſtantiuis non maritatos/prædictis uerbis iun/
Hierõymus gi poſſe contenderim/auctoritate diui Hieronymi fretus/in leuitico capitu/ lo ultimo ſic dicentis. Si ſtatim ab anno incipientis iubelæi uouerit agrum/ quanto ualere poteſt/tanto æſtimabitur. Hoc inſuper addimus/æſtimo etiam cum alio ab iis de quibus Laurentius tractat/genitiuo iungi poſſe/
Catullus non cum ablatiuo modo. Catullus. Viuamus mea Leſbia: atq; amenus: Ru/ moreſq; ſenum ſeueriorum Omnes/unius æſtimemus aſſis. Quod Laurenti us ipſe non aduertit. Præfatis uerbis addi poteſt & doceo: quod etiam cũ præ
Plinius dictis genitiuis iungitur. Plinius libro. xxxv. naturalis hiſtoriæ. Neminem do
Iuuenalis cuit minoris talento: minoris/ideſt minori precio. Iuuenalis ſatyra. vii. tẽta

Chryſogonus quãti doceat: uel pollio quanti
Lautorum pueros/artem ſcindens theodori.

De ſupino.

Do uænum ædes/do filiam nuptum/ſpectatum admittimur/ſupina hæc laten
Terẽtius tem in ſe motum ſignificant/uel obtinent. Terentius. Daturne illa Pamphi/
Horatius lo nuptum. Horatius in arte poetica. Spectatũ admiſſi riſum teneatis amici.

De gerundio/& conſtructionibus per illud.

Diomedes Gerundia/teſtibus Diomede/& Priſciano/actionem/& paſſionem ſignant.
Priſcianus Virgilius tertio georgicorum. uritq; uidẽdo Fœmina: ideſt quæ uidetur. Ac
Virgilius tiue idem Virgilius. Pacemq; ab rege petendum. Idẽ libro æneidos ſecundo.
Virgilius quis talia fando Myrmidonum. actiue hic: paſſiue autem/ut idem li. præfato.

Virgilius Fando aliquid si forte tuas peruenit ad aures. Idem in buccolicis.
Virgilius Cantando tu illũ.& hoc actiue. Passiue autẽ/ut est apud eundẽ in buccolicis.
Virgilius Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. At uero Laurentius nõ omnia
Virgilius gerundia actionẽ & passionẽ signare uoluit:sed illa duntaxat actiue pariter
Laurentius & passiue exponẽda esse dixit/quæ a uerbis actionem & passionẽ signãtibus/
descendũt. Vado ad confitendũ:sum in confitendo:uado ad capiendum ho/
Cicero stem:& in capiendũ hostem. Cicero pro Milone. Huius ergo interfector si es
Pompeius set in confitendo. Pompeius. Inferium uinũ id dicebatur/quod in sacrifican/
do infra pateræ labrũ ponebant. Internauigandum/interlegendũ/interagẽ/
Virgilius dum/frequenter usurpant auctores. Virgilius.& interagendum Occurasse ca
Quintiliãus pro:idest in agendo/uel dum ago/uel agerem. Quintilianus. Sed ratio recte
Quintiliãus scribendi/iuncta cum eloquẽdo est. Idem. Pauperi soluẽdo non sumus. Cice
Cicero ro ad apium. Cum soluẽdo ciuitates non essent. Liuius libro.xxi. Nõ uereor/
Liuius ne quis hoc in me uestri adhortandi causa/magnifice loqui existimet. Vestri
Cicero dixit plurali/adortandi singulari numero. Cicero libro.ii.de diuinatiõe. Do
lebas tantũ stoicos nostros epicureis irridẽdi sui facultatem dedisse.

De declinatione participii.

Participia in ans/& in ens terminata/ad silitudinem/& regulam nominum/in
ans/& in ens desinentiũ/declinantur:ut quadrans abiecta s littera/& addita
tis syllaba/fit genitiuo quadrãtis:gens/mens/dens/genitiuo gentis/mentis/
dentis. Sic amans genitiuo amantis:docens docentis:legens legentis: audiẽs
audientis. Ab hac regula excipiuntur participia/quæ nascũtur a uerbis quar/
tæ cõiugationis in eo desinentibus:quorum genitiuus formatur in euntis:ut
Alexander iens genitiuo euntis:quiens queuntis. Ambiens autem (ut Alexander tradit)
Priscianus ambientis facit quod: Priscianus omisit. Horum autem gerundia/in eũdi/eun
Plautus do/eundum terminãtur:ut adeundi/nequeundi. Plautus tamen abiẽdi pro
Priscianus abeundi protulit/quom in Amphitryone ait. Abiendi nũc tibi occasio ẽ:qđ
ẽt Priscianus annotauit. Simili fortassis modo/ambiendi ab ambio dici pos
set:cum in genitiuo participium ambientis faciat. Idq; notandum est/q; hæc
Salustius participia pro nominibus quandoq; ponuntur:& genitiuũ regunt. Salustius
Lucanus in Catilina. Appetens alieni/sui profusus. Lucanus. Omnisq; potestas Impati
Virgilius ens cõsortis erit. Virgilius libro æneidos secundo. Obtulerat/fidẽsq; animi in
Virgilius ter utrunq; paratus. Idem in buccolicis. Quã diues pecoris niuei/q̃ lactis abuũ
Cicero dans. Et per superlatiuũ. Cicero pro marcello. Clarissimi/ac fortissimi/ patri
Terẽtius æq; amãtissimi. Similiquoq; mõ/ea quæ uidentur frequẽtatiua/pro nomini
bus posita/genitiuo iũgũtur. Terẽtius i Phormiõe. Liberalis ẽ:& fugitãs litiũ.

De participio præteriti temporis significante accionem:& de præsentis/passionem.

Participia quædam in uoce passiua actionẽ/quædam in actiua passionẽ signifi
cant:ut excretus/circũspectus/consyderatus/disertus/cautus/argutus/cõten/
tus/profusus/fluxus/discretus/cõplacitus/exoletus/defectus/adultus/falsus/
tacitus/scitus/ignotus/tutus:quod & passiue accipi potest:ut tutus sũ ab ho/
stibus:hoc est munitus. Ignotus qui ignorat dicitur:nõ qui ingoratur modo.
Quintiliãus Quintiliãus. Ne quis tñ erret ignotus/nõ est filii mei nouerca:sed mater. Igno
Terẽtius tus dixit pro ignorans:non pro ignoratus. Falsus qui fallit/& qui fallitur/di
Terẽtius ci põt. Terẽtius. Censen me aliquam causam fictã/falsam/ineptã/saltem po/
tuisse proloqui:idest fallentem. Idem. Carine falsus es:idest deceptus. Taci/
Virgilius tus taciturnus qui tacet/actiue accipitur:& nonnunq̃ passiue:ut est apud Vir
Salustius giliũ. Quis te magne Cato tacitũ/aut te Cosse relinquat? Salustius. Alieni ap/
Salustius petẽs/sui profusus:hoc est profusor sui. Idem. Diuitiarũ/& formæ gloria/flu
Terẽtius xa/& fragilis habetur/pro fluens. Scitus is dicitur/qui sciẽs est:ut est apud Terẽ
Terẽtius tium. Scitũ quoq; hominẽ:nisi acipere uelimus passiue:ut est apud eundem.
Scitus puer natus e Pamphilo est:quasi scite/& docte factus. Sic complacitus:
Virgilius sic ab excresco excretus:ut est apud Virgiliũ. Excretos hædos. Sic exoletus ab
exoleo. Nam quom adiectiue ponitur/adultus interpretatur:quom autẽ sub
Plautus stantiue/scortum masculum significat. Plautus. Reliqui domi exoletam uir/

ginem. Sic adultus ab adoleo. Defectus quoq/ qui deficit/ & qui deficit/ appel
Martialis latur. Matilis. Dulcia defecta modulatur carmina lingua: hoc est deficiente lin
gua. Hæc quidē actiue significationis inuoce passiua. Paucioria autē sunt paſ/
siuæ significationis in uoce actiua: ut euidens negociū/ quod uidetur apte/ &
Quintiliāus ītelligitur. Indulgentior facies apud Quintilianū pro pulchra: hoc est cui alii
Statius indulgeāt: non quæ indulgeat aliis. Vnde & Statius ait. Pulchrior haud illi tri
ste ad discrimen ituro Vultus/ & egregiæ tanta indulgentia formæ. De qui/
Laurentius bus etiam Laurentius disseruit.

De participio iuncto cum uerbo/ uel gerundio.

Participia iuncta cum infinitis/ dicuntur seruare uim participiorū: iūcta uero cū
nomine/ uim nominū: ut timeus nauigare/ uel nauigandi: cupiens discere/ uel
discendi: peritus cantare/ uel cantandi: assuetus ludere/ uel ludendi: quod ēt
Laurentius Laurentius tradidit.

De præpositionibus/ in/ clam/ procul/ sub/ pro/ præter/ tenus.

In præpositio quom componitur/ ut indoctus/ iniustus/ insipiens/ manifestā
Virgilius reddit dictionis significationē: sed & nōnunq̄ uim sui auget compositi: ut est
Virgilius apud Virgilium libro æneid. vi. agnosco crines/ incanaq; menta: idest ualde ca
Sisenna na. Idem alibi. Nocuit nunq̄ imprudentibus imber: hoc est ualde prudētibus.
Cicero Sisenna libro historiarū tertio. Sublatus læticia nimia/ aut impotentia animi
Donatus cōmotus/ pro ualida potentia. Cicero tusculanarum. v. Qui nihil metuant:
Sergius nil agant: nil cōcupiscant: nulla īpotentia efferantur: idest ualida potētia. Clā
Seruis tam accusatiuo/ q̄ ablatiuo præponitur/ auctoribus Donato/ & in Donatum
Prisciāus Sergio/ & Seruio. At uero Priscianus/ & Donatus cognomēto minor/ ablati
Donatus uo tantum præponi uoluerūt. Procul ablatiuo deseruit: ac etiam accusatiuo:
Curcius ut est apud Curcium. Procul urbem. Et tam prope/ q̄ longe significare habet/
Seruius testibus Seruio/ Acrone/ Agræcio in caprū Sub accusatiuo/ & ablatiuo casui
Acron præponitur: accusatiuo quidē/ quom tempus notat. Virgilius. Sub noctē ex/
Agrætius portāt calathis. Sub/ idest ante: & accusatiuo deseruit. Virgilius li. ænaidos. ii.
Virgilius potesq; sub ipsos Nituntur gradibus. Sub/ idest pro: & accusatiuum postulat.
Virgilius Virgilius li. æneidos primo. Vrit atrox Iuno: & sub noctē cura recusat. Sub/
Virgilius idest ī: & tam ablatiuo/ q̄ accusatiuo præponi potest. Virgilius libro æneidos
Virgilius v. quo deinde sub ipso Ecce uolat. Cicero ad plancum. sub eas autem redditæ
Cicero sunt: idest ī eis litteris. pro ī significato proprio est/ quom dicit: pro deo mor
tem æquanimiter feram. Quādoq; pōitur pro in: ut sedet pro tribunali: idest
Virgilius intribunali. Nōnunq̄ accipitur pro ante: ut ē apud Virgilium li. æneidos. viii.
Stabat pro templo: & capitolia celsa tenebat: idest ante tēplum. Pro item iter
Prisciāus iectio est: & aspirationem in fine respuit/ teste Prisciano: quia nō est apocopa
Gasparinus ta dictio: Scribēdum est igitur hac scriptura pro: non autem cum aspiratione
Lucanus proh/ ut inepte Gasparinus ānotari præcepit. Lucanus. pro si remeasset in ur/
Cæcilius bem. Cæcilius. Pro dii īmortales/ unde prorepsit truo? Præter accusatiuo de
Salustius seruit: & nonnunq̄ ablatiuo: ut est apud Salustium in Catilina. Præter rerum
Marcelius capitalium condemnatis/ pro condemnatos. Præter item/ pro ante/ uel per/
Cicero ponitur/ teste Marcello. Cicero Verrinarum secundo. Præter oculos soli fere
Varro bant. Varro in eumenidibus. En domum præter matrē deum ædem axaudio
cymbalorum sonitum. Tenus ablatiuo singulari deseruit: ut hactenus/ quate
Virgilius nus/ oretenus/ uerbotenus. Virgilius. Hic celebrata tenus. Iuuenalis. Cru/
Iuuenalis retenus medio tunicas succingere debet. In plurali uero/ ablatiuo/ ēt & geniti/
Ouidius uo seruire potest. Ouidius libro metamor. v. Pectoribusq; tenus molles ere/
Ouidius ctus in auras. Idem in eodem. Pectoribusq; tenus media sublimis ī æde. Lucre
Lucretins tius. Labrorum tenus interea perpotet amarum. Virgilius li. ænidos. x Exter
Virgilius rens freta/ cui laterum tenus hiaspida nāti Frons hominem præfert. Idē alibi.
Virgilius Et crurum tenus amento palearia pendent. Quintiliāus libro. xii. Sed ille uir
Quintiliāus bonus/ qui hæc non uocibus tantum sibi nota/ atq; nominibus/ aurium tenus
Cœlius in usum lingua præcipit. Cœlius. Nam illi rumores de comitiis transpadano
Curtius rum/ Cumanorū tenus caluerunt. Curtius. Pauci hostiū tenus exacti penetra
uere ad portum.

De super/supra/uel supera/infra/uel infera/intra/coram/ secundum/iuxta/uel iuxtim/

Priscianus Super accusatiuo/& ablatiuo casui seruit:supra uero accusatiuo tãtum/testibus
Donatus Prisciano/& Donato cognomẽto minore. Et licet ineruditi dicãt/Quod sup
est/tangit: quod supra/distat ab illo/nulla mihi uidetur in significato dif/
Quintiliãus ferẽtia. Quĩtiliãus. Nec ulla ẽ supra terras adeo rabiosa bellua. Nõ dixit sup:
Liuius sed supra:& tamen bellua dum terrã calcat/tangat necesse est. Liuius li. xliiii.
Lucretius Vbi circa muros/supra/supterq; terram/per dies. xxv. pugnatum est. Lucreti/
us libro. iii. Nec supra caput eiusdem cecidisse uietum Vestem sentimus. Si. n.
Lucas super dixisset/uersus stare non posset. Et Lucæ capitulo. xv. legitur. Dico aũt
uobis/q ita gaudium erit in cælo/sup uno peccatore pœnitentiã agẽte. Neq;
Virgilius enim hic de tactu ĩtelligi põt. Quãdoq; sup pro de ponitur:ut est apud Virgi
Seruius lium li. æneidos primo. Multa super Priamo/rogitans/super Hectorẽ multa/
Virgilius idest de Priamo/de Hectore. Super item significat ualde/teste Seruio. Vir/
Prisciãus gilius libro æneidos tertio. O mihi sola mei super Astyanactis imago. Antiq
Tullius etiã supera ꝓ supra protulerũt/teste Prisciano tractatu de præpositiõe/Tul
Tullius lium inducente dicentem in Arato. Toruus draco serpit subter superaq; re/
torquens: Sese. Idem in eodem. Huic supera duplices humeros affixa uidetur
Caper Stella micans. Infra/uel antiquorũ more ifera/teste Capro/ad dignitatem/&
locum referri debet:ut hoc infra dignitatem meam est:infra uires meas:infra
tectum. Errant autem minores/quom ex consuetudine dicũt:infra hebdoma
dam:infra mensem:infra annũ:cum potius intra/non infra dicere debeãt. Nã
infra ad numerũ/& spaciũ refertur:ut intra uiginti dies:intra muros. Deniq;
Caper intra habet relatiuum extra/uel extera/ut teste Capro/ueteres dixerũt. Infra
Caper autem habet relatiuum supra/uel supera. Rursum ab infra/uel infera/forma/
Prisciãus tur infer/in recto/uel inferus infera inferum/testibus Capro/& Priscião. Co
Virgilius ram ablatiuo præponitur:& quandoq; aduerbium est:ut est apud Virgilium
libro primo æneidos. coram quem quæritis adsum. Secũdum accusatiuo de
Virgilius seruit:& nonnunq̃ pro iuxta ponitur/uel prope. Virgilius. Dulcibus illa qui
Seruius dem illecebris/aut plena secundum Flumina: idest iuxta flumina plena/inter
Psalmographus prete Seruio. Iuxta accusatiuo præponitur:& quãdoq; aduerbiũ ẽ:ut ẽ apud
Psalmographum. Iuxta est dominus iis qui tribulato sunt corde. Comperitur
Marcellus etiam iuxtim pro iuxta/teste Marcello/Sisennam referente dicẽtem. Iuxtim
Sisenna Numicium flumen obtruncantur.

De ad præpositione/propriis/& appellatiuis noĩbus iuncta.

Cicero Dicere possumus: pergo Romam:& ad Romam:uado ad forum:eo rus. Cice
Hierõymus ro. Ea die Verres ad messanã uenit. Hieronymus in Thobia capi. primo. Hic
Virgilius solus fugiebat consortia hominum:& pergebat ad Hierusalem ad templũ do
Virgilius mini. Virgilius. Lauinaq; uenit Littora Thessaliæ:& alibi. Deuenerẽ locos. Te
Terẽtius rẽtius in Eunucho. Dũ rus eo/cœpi egomet. Quãdoq; per datiuũ loquimur/
Marcellus teste Marcello:ut est etiam apud Terentium in Andria. Interea mulier quæ/
Terẽtius dam ab hinc triennium ex Andro cõmigrauit huic uiciniæ. ubi Donatus ait.
Huic uiciniæ/huic scilicet loco/uel locorum.

De præpositione cum aduerbiis iuncta.

Marcellus Omnes (inquit Marcellus) artem secuti/negant præpositionem aduerbiis addi
oportere: sed auctoritas ueterum præponi iubet. Et inducit Titinium/Enniũ/
Aphranium/Cæcilium/Accium/Nonium/Claudium/Pomponium/Tur/
pillium/Lucrecium/Terentium. Exquibus/breuitatis causa/postrema duo af
Lucretius feremus exempla. Lucretius libro. ii. Vim cupidã tam de subito q̃ mens habet
Terentius ipsa. Terentius in ecyra. Ita corripuit de repente tacitus se ad filiam. At uero
Donatus Donatus/de repente (inquit) una pars orationis est. Aduerbiis enim præpo/
sitiones nõ addũtur. Nã si separaueris/non est latinum de repente. Hæc ille.

De nonnullis aduerbiis.

Priscianus Antiqui testibus Prisciano/& Marcello/Plautum/Claudium/Catonem/Pacu/
Marcellus uium/Lucretium/Pomponium/Titinium/Sisennam. Næuium/Ennium/Ac
cium/Cæcilium/Aphranium/Terentium/Turpillium/Varronem/Casiũ/

Saluſtium/Tullium/Lucillium/Laberium/Catullum inducentibus hæc aduerbia uſurpabant/ut infra.

Amariter pro amare	Rariter pro raro	Immēſum pro imēſe
Amiciter pro amice	Ruſticatim pro ruſtice	Facile pro faciliter
Ampliciter ꝓ ample	Strictim pro ſtricte	Difficile pro difficulter
Benigniter ꝓ benigne	Reſtrictim ꝓ reſtricte	Caduciter pro caduce
Blanditer pro blāde	Simulter pro ſimiliter	Proſperiter ꝓ proſpe
Celere pro celeriter	Simitu pro ſimul	Suaue pro ſuauiter
Celeratim ꝓ celerāter	Sollēnitus ꝓ ſollēniter	Dulce pro dulciter
Celerāter ꝓ celeriter	Siplicitus ꝓ ſimpliciter	Graue pro grauiter
Cōtēptim ꝓ contēnēter	Seueriter pro ſeuere	Moderāter ꝓ moderate
Cautim pro caute	Sæuiter pro Sæue	Perſpicace ꝓ pſpicaciter
Dubitatim ꝓ dubitāter	Sæuum pro ſæuiter	imortalitꝰ ꝓ imortalit̃
Duriter pro dure	Saniter pro ſane	Abundāter pro abūde
Enixim pro enixe	Temeriter pro temere	Inane pro inaniter
Aequiter pro æque	Toruiter pro torue	Planiter pro plane
Fortūati ꝓ fortunate	Verecūditer ꝓ uerēcūde	Cogitati ꝓ cogitate teſte.F.
Faſtidiliter ꝓ faſtidioſe	Perplexim ꝓ perplexe	Diſerti ꝓ diſ̄te/teſte.F.
Feſtiuiter pro feſtiue	Exqſitim pro exquiſite	His adiūgeř poſſumus/
Firmiter pro firme	Furtim pro furtiue	Parciter pro parce
Fidele pro fideliter	Indiſcriati ꝓ idifferēter	Torpiter pro torpēter
Feſtinatim ꝓ feſtināter	Paulatim pro paulatie	Dapſile pro dapſiliter
Feſtinanter pro feſtine	Tholuti ꝓ uolubiliter	Proprium ꝓ proprie
Futile pro futiliter	Efflictim pro uehemēter	Proteruiter pro ꝓterue
Humāitus ꝓ hūaniter	Cōmunitus pro coiter	Præclariter pro præclare
Humaniter ꝓ humane	Sublime ꝓ ſublimiter	Priuatim pro priuate
Inſanum pro inſane	Hilare ꝓ hilariter	Separatim pro ſeparate
Inſaniter pro inſane	Memor̄ pro memoriter	Segregatim ꝓ ſegregate
Immane ꝓ imaniter	Mutuiter ꝓ mutuo	Diſſimulati ꝓ diſſimulāter
Iactuoſe pro iactāter	Lōginque pro lōgiter	Diſſimulāter ꝓ diſſimulate
Inimiciter ꝓ inimice	Longiter pro longe	Minutim pro minute
Ignauiter ꝓ ignaue	Meſtiter pro meſte	Minutatim pro minutate
Largitus pro largiter	Munditer pro munde	Semotim pro ſemote
Feſtus Largiter pro large	Miſeriter pro miſere	Remotim pro remote
Feſtus Propatim ꝓ propāter	Probiter pro probe	Simulatim pro ſimulāter
Propiter pro prope	Publicitus pro publice	Simulanter ꝓ ſimulate
Primitus pro primū	Puriter pro pure	Raptim pro feſtinanter
Primiter pro prime	Aſperiter pro aſpere	Curſim ꝗ curendo
Rarenter pro rare	Superbiter pro ſupbe	Saltim ꝗ ſaltando
		Saltem coniunctio eſt.

Statim prima ſyllaba correpta/ſignificat cito: prima autem producta/per/
Terētius ſeuerāter/uel æqualiter. Terentius in adelphis. Bina talenta capiebat ſtatim.
Plautus Plautus in amphitrione. Nec recedit loco/quin ſtatim rem gerat.

De quibuſdam nominibus pro aduerbiis poſitis.

Sunt plæraqꝫ nomina appellatiua/quæ in genitiuo pro aduerbiis proferūtur/
Priſciāus teſte Priſciano tractatu de aduerbio/quemadmodum & propria locorū nomina primi/& ſecundi ordinis: ut humi/belli/domi/militiæ: ſicut Nouariæ/ Mediolani. Quæ autem tertiæ ſunt declinationis locorum proria/per ablatiuum proferuntur: ut ſum Carthagine. Inueniūtur etiam appellatiua quædā per datiuum pro ablatiuo prolata: ut ruri/luci/ueſperi.

De non/ne/nec/neqꝫ/ni/niſi/nunq̄: & de duabus/& tribus negationibus.

Dicere poſſumus/timeo/metuo/uereor/ne hic moriatur: uel ut moriatur: uel ut
Hierōymus ne moriatur/pro ut non moriatur. Hieronymus in geneſi capitulo .xxvii. Ti/
Cicero meo ne putet me ſibi uoluiſſe illudere. Cicero. Metuo ut ne pereat. Terētius.
Terētius Apprime in uita utile/ut ne quid nimis/pro ut non quid. Simili quoqꝫ mo/

Laurentius	do dici potest:caue facias hoc:uel caue ut facias hoc:uel(quod Laurentius im
Propertius	probat)caue ne facias hoc. Proptius. Tu caue ne tristi cupias pugnare puel/
Horatius	læ. Horatius sermone. xiiii. Tu caue ne minuas:tu ne maius facias id. Non ue
Virgilius	ni/& ne ueni/utroq; modo loqmur. Virgili9.ne sæui magna sacerdos. Et rur
Virgilius	sum.ne quæso absistite ferro. Nõnunq̃ ne ponitur pro ualde/testibus Dona/
Donatus	to sup Andriã Terẽtii/& Prisciano tractatu de aduerbio:quod tñ Laurẽtius
Prisciãus	iprobat. Quãdoq; ne pro neq; accipitur:ut Cicero in inuectiuis. Ne dici qui/
Laurentius	dem opus est/quanta diminuctione ciuium. Lucanus libro primo. Ne se Ro
Cicero	ma ferens/pro neq;. Aliquãdo ne pro an dubitatiue sumitur:ut est apud Vir
Lucanus	gilium Iustitiæ ne prius mirer/belliue laborum. Aliquãdo iterrogatiue simul
Virgilius	& dubitatiue. Terentius.daturne illa hodie Pamphilo nuptum? Nonnũq̃ næ
Terẽtius	significat id quod utiq;:sed tunc cum æ diphthongo annotatur/producta q/
Horatius	dem naturaliter. Horatius. Clarus erit/fortis/iustus/sapiensnæ etiam rex. Vbi
	chalcographi litterarum ingari/que pro næ impresserunt. Sed codices manu
Prisciãus	scripti/næ habent:quod etiam Priscianus anotauit. Quod autem hic correp/
	ta ponitur/hoc fit propter sequentem uocalem. Nam diphthongus ipsa per
Virgilius	synalœpham abiicitur. Virgilius tamen corripuit/quom ait. Tanta næ me te
Seruius	nuit uidendi nate uoluptas:idest utiq;/interprete Seruio. Rursũ ne/nec/ne/
Prisciãus	q;/pro saltem ponuntur/teste Prisciano/tractatu de coniunctione:cuius exẽ/
	plum ẽ. Nec unam horam auarus negligit lucrum:et neq; pius iustitiam:hoc
	est/saltem unam horam auarus lucrum negligit:& saltem unam horam pius
Salustius	negligit iustitiam. Salustius in Catilina. Quippe secundæ res sapientium ani
	mos fatigant:ne illi corruptis moribus uictoriæ temperarent:idest saltem tẽ
Priscianus	perarent. Necne quoq; pro annon/teste Prisciano tractatu de coniunctione
Virgilius	usurpatur:cuius exemplum est. Vt sit sensus in morte/necne prodest recte ui/
	uere? Ni pro nisi. Virgilius. Iamq; dies(ni fallor)adest/quem semper acerbũ/
	Semper honoratum(sic dii uoluistis)habebo. Ni etiam pro ne ponitur/teste
Donatus	in Virgilium Donato super illum locum:Ni teneãt cursum. Nunq̃ significat
Donatus	non unq̃:& quandoq; pro non ponitur/teste Donato in Terentium/dicen/
Virgilius	te etiam Virgilio.nunq̃ omnes hodie moriemur inulti/pro non. Congrue di
	ci potest. Nescis nec in pace/nec in bello uiuere:uel sic.nec in pace/nec in bel
Marcellus	lo/scis uiuere. Duæ negationes(inquiunt grãmatici)unam faciunt affirmati/
Varro	onem(ait Marcellus)cum Marcus Varro duas pro una negationes posuerit/
Donatus	quom dixit libro de uita patrum secundo. Qua abstinentia uiri/mulieresq;
Terẽtius	Romanæ fuerint/ꝙ a rege munera/eorum noluerit nemo accipere. Rursũ
	tres negationes/teste Donato super Andriam Terentii/pro una ponuntur/
	dicente in eadem Terentio. Neq; tu haud dicas tibi non prædictum:hoc est/
Salustius	tu neq; haud nõ tibi prædictũ dicas. Salustius. Haud ipũe neq; iultus occidit.

De pridie/& postridie.

Cicero	Pridie/& postridie/genitiuo iungitur:& accusatiuo. Cicero ad Lentulum. Iam
Cicero	illam sententiam Bibuli de tribus legatis pridie eius diei fregeramus. Idem
Cicero	ad Cœlium. Proficiscebar inde pridies nona quintiles. Idem ad Appium.
Liuius	Hæc scripsi postridie eius diei/cum castra haberem Mosestiæ. Liuius libro
	vi. Etiã postridie idus supsederi iussit. Neq; significat postridie post tres dies:
Vgutio	ut Vgutio/& Catholicon/inerudite interpretati sunt:sed teste Seruio/postri
Seruius	die dicitur p syncopam quasi postera die:hoc est quasi cras non præsentis di/
	ei:sed cuiusdã alterius aut præteriti/aut futuri:ut postridie q̃ pater obiit epu/
Terẽtius	lum feci. Terẽtius ĩ Andria. Venit Chremes postridie ad me clamitãs. Augusti
Augustinus	nus de ciutate dei li.xii.capi.xii. Ipse deniq; p̃mus homo/uel postridie/uel eo
	dem die/posteaq̃ factus est/potuit inquirere/cur non ante sit factus.

De nonnullis comparatiuis/superlatiuisq; aduerbiis/ accusatiuo seruientibus.

	Cõparatiua aduerbia/& superlatiua/præter suam cõstructiõem ablaui casus/&
Laurentius	genitiui/ut scribo melius te/& optime omnium/aliquando accusatiuo defer
Cicero	uiunt/utiq; ea/quæ a præpositionibus ueniũt:quod etiã Laurẽtius tradit. Ci
	cero ad Octauianũ. Cum castra medio itinere longius aduersariorum castris/

Gellius & propius urbem mouerentur. Gellius libro decioq̃nto noctium atticarũ.
Saluſtius Quercũ uidit proxime uiam/patulis in parte ramis hiantem. Saluſtius. Pro
Priſcianus xime Hiſpaniam Mauri ſunt. Nec hæc regere datiuum poſſũt/ut Priſcianus
ineruditе/& inepte uoluit: quale dicit eſſe illud Virgilii/propius ſtabulis ar/
Virgilius menta tenerent. Hic enim datiuus nõ natura cõparatiui regitur: ſed ipſius no
minis: non aliter/q̃ ſi dicas. Nauigo te propinquius terræ.

De diequarti/& diequarte.

Gellius Dicere poſſumus/teſte Gellio libro nono noctiũ atticarũ/& hoc frequẽter uſur
pant auctores: diecraſtini/& diecraſtine/diepriſtini/& diepriſtine: dieproxi/
mi/& dieproxime: dietertii/& dietertie: diequarti/& diequarte: diequinti/&
diequinte: pro die craſtino/priſtino/proximo/tertio/quarto/quinto: & id
quidem (ut ait) pro aduerbio copulate dictũ eſt: ſecũdaq; in eo ſyllaba corri/
Macrobius pitur. Verũ Macrobius in ſaturnalibus/hoc differẽtiæ eſſe dixit: ꝙ dicendo
diequarto/de præterito intelligatur/diequarte aũt/uel diequarti/de futuro:
Cato ut eſt apud Catonem in originibus. Mitte Romã mecum equitatum: diequi
Marcellus ti in capitolio tibi cœna cocta erit. Idem & Marcellus confirmauit.

De alias/& partim.

Dicimus/omnes ciues/alias boni/alias mali: nunq̃ eiſdẽ ſunt moribus. Dicimus
Gellius etiã teſte in noctibus atticis Gellio/partim hominum uenerunt. Et eſt idẽ qđ
pars hominũ: hoc eſt quidam homines. Nã (ut ait) partim hoc loco aduerbiũ
eſt: neq; inclinatur caſus: ſicut & cũ partim hominũ dici põt: ideſt cum quibuſ
dam hominibus: & quaſi quadam parte hominũ. Sed hoc nũc eſt ſplẽdidius/
Cicero quom in oratione fuerit additũ (ut eſt illud Cicerõis ad Valeriũ iuriſcõſultũ)
q̃q̃ qui iſtinc ueniũt/partim te ſuperbũ eſſe dicũt/ꝙ nil reſpondeas: partim
contumelioſum/q; male reſpondeas. Et qui ciuitatibus præſunt/partim no/
biles ſunt: partim populares: ideſt aliqui nobiles ſunt: aliqui populares.

De age/agedum/agite.

Laurentius Age/agedum/agite/tam pluralẽ/q̃ ſingularẽ numerũ deſyderant: etſi Lauren/
Virgilius tius ſingularẽ tantũ age/agite aũt ſolũ pluralem expetere dixerit. Virgilius.
Virgilius Eia age rumpe moras: uariũ/& mutabile ſemper Fœmina. Idẽ georgicorum
primo. ergo age terræ. Pingue ſolũ primis extemplo a menſibus anni Fortes
Statius iuentãt tauri. Statius libro thæbaidos decimo. Ite age: & obſeſſis uigilem cir/
Valerius cundate flamam. Valerius Flaccus li. iii. Vos age phuneras ad litora uoluite ſil
Sylius uas. Sylius li. xiii. Ergo age qua litui/qua ducunt bella/ſequamur. Horatius
Horatius ſermone. xiii. Tu ceſſas: agendũ ſume hoc ptiſanariũ oryzæ. Cicero. Agedũ cõ
Cicero ferte nunc cũ illis uitã. Valerius Flaccus li. ſecũdo. Quare agite o ſocii micat
Valerius immutabile cælũ. Lucanus li. viii. Quare agite eoum/comites properemus
Lucanus in orbem.

De en/& ecce: & o prolata/uel omiſſa.

Virgilius En/& ecce/nõiatiuo/& accuſatiuo/iũgi poſſũt. Virgilius. En Priamus: ſũt hic ẽt
Iuuenalis ſua præmia laudi. Iuuenalis. En habitũ/quo te leges/& iura ferentẽ. Hiero ny
Hierõymus mus in Heſaia. Ecce ego/mitte me. Et in actibus apl'oꝝ. Anania. At ille ait. Ec/
Virgilius ce ego dñe. Virgilius. Ecce duas tibi Daphni: duoq; altaria Phœbo. O qñq;
Lucanus profertur: qñq; nõ: & ntõ/& accuſatiuo iungitur. Lucanus li. vii. O fœlix ſi te
Virgilius uel ſic tua Roma uideret. Virgilius. O fortunati/quoꝝ iã mœnia ſurgũt. Ho
Horatius ratius in arte pœtica. o ego leuis Qui purgo bilẽ ſub uerni tpris horã. Et ad
Romãos cap. vii. legitur. Infœlix ego hõ/q̃s me liberabit de corpore mortis
Cicero huius. Cicero. O uariã/uolucreq; fortunã: Idẽ. O miſerã conditionẽ admini/
Cicero ſtrãdi cõſulatus. Ouidius li. metamor. x. Me miſerã/ꝙ nõ naſci mihi cõtigit
Ouidius illic. Cicero in Antoniũ. Indignũ facinus/& hoiem neq̃ qui nõ dubitaret uel
Cicero in foro alea ludere. Valerius Maximus li. iii. Sine ullis imaginibus nobilem
Valerius animum.

De ac/& atq; pro q̃: & de ac/& acſi pro tanq̃: & de æque pro ita/uel tam.

Gellius Atq;/teſte ĩ noctibus atticis Gellio/cõiũctio ẽ cõnexiua: & nonnunq̃ pro ad/
Cicero uerbio q̃ ponitur: ut ſi dicas. Aliter ego feci/atque tu: ideſt q̃ tu. Cicero ad
Curionem. Sed aliter/atq; oſtenderam facio: hoc eſt aliter q̃ oſtenderam. Te
Terentius rentius in Phormione. Simili utamur fortuna/atq; uſi ſumus. Virgilius libro

Virgilius æn eidos tertio. Haud secus ac iussi faciunt. Ac/& acsi/pro tanq̃: ut si dicas.
Cicero Veneror hunc ac uel acsi patrem: idest tanq̃ patrem. Aeque te laudo/ac Cice
ronem: ut Cicero ipse ad Curionem. Me certe habebis/cui charus æque sis/
& per iucundus/ac fuisti patri.

De coniunctione uel.

Vel coniunctio est disiunctiua: ut uel scribam: uel ad te ueniam: quandoq; copu
latiua: ut maxime me tibi amicum facit uel uirtus/uel doctrina tua. Aliquan/
Terentius do pro etiam ponitur. Terentius in eunucho. Vel rex semper mihi maximas
Virgilius gratias agebat/pro etiam. Virgilius. Vel Priamo miseranda manus/pro et.
Lucanus Nonnunq̃ diminutionem signat. Lucanus libro septimo. O fœlix si te uel sic
Priscianus tua Roma uideret. Quandoq; pro ualde accipit/teste Prisciano. Cicero pro
Cicero Muræna. Vel maximum bellum populum Romanum cum rege Antiocho
gessisse/pro ualde maximum.

Nestoris Dionysii Nouariensis liber octauus fœliciter incipit.

COmposita cum γἕροσ/quod apud nos genus indicat/ge syl/
Horatius labam corripiunt. Horatius sermone tertio. Vt q̃uis tacet Her
Martialis mogenes/cantor tamen/atq;. Martialis in xeniis. Hermoge/
Ausonius Mantile e mensa surripit Hermogenes. Ausonius. Diogenes nes
Virgilius obiit: nõ obiit: sed abit. Cũ i latino scribitur. Virgi. i buccolicis. Diogenes
Martialis Non tulit Antigenes: & erat tam dignus amari. Cum t exili/& i latino scribi Antigenes
Iuuenalis tur. Martialis. Menogenen oi tu licet arte uelis. Iuuenalis. tunc corpore sano Menogenes
Iuuenalis Aduocat Archigenem. Cum ch aspirato/& i latino scribitur. Iuuenalis satyra Archigenes
tertia. Protogenes aliquis/uel diphilus/aut erimantus. Hic etsi pro proprio Protogenes
Gellius uiri nomine non accipiatur/fuit tamen pictoris eximii proprium nomen/te
Petrus ste Gellio libro. xv. Cum t exili/scribitur. Quare errauit Petrus Riga/quom
dixit i Luca. Scripsit Origenes/q; non tenebrosa fuerunt. Origenes cum i lati Origenes
no scribitur.
Ouidius Composita cum βαΤησ/quod est ambulans/ba syllabam corripiunt. Ouidius
Iuuenalis heroidum. Eurybati data sum/Talthybioq; comes. Cum y græco scribitur. Eurybates
Iuuenalis satyra tertia. Augur/schœnobates/medicus/magus/omnia nouit: Schœnoba
idest funiambulus. Cum ch aspirato/& œ diphthongo annotatur. tes
Composita cum Τελοσ/quod apud nos finem signare habet/te syllabam cor/
Ouidius ripiunt. Ouidius qui de uetula inscribitur/si tñ codex non mentitur auctoré.
Iuuenalis Inquit Aristoteles græcorum philosophorum. Iuuenalis satyra secunda. Aristoteles
Carolus Si quis Aristotelem. Carolus Arretinus ad Cyriacum.
Antonius Pyrgotelem gẽmis/Mentoraq; in pateris. Cum y græco scribitur. Antonius Pyrgoteles
Carolus Panormita. Aemula Praxitelis quam tulit apta manus. Carolus Arretinus. Praxiteles
Gallus Praxitelesq; Cnidi rursus te marmore signet. Cornelius Gallus. Praxitelis ma
Papinius nibus uiuo iterum Niobe. Papinius libro siluarum tertio. Praxiteles quod
ebur Pisæo pollice rasum.
Composita cum σθερυοσ/quod cum th aspirato scribitur/& apud nos robur si/ Demosthe
Iuuenalis gnificat/siue ualentiam/sthe syllabam corripiunt. Iuuenalis satyra decima. nes
Eloquium/aut famam Demosthenes/& Ciceronis. Xenocrates
Composita cum κραΤοσ/quod cum c/& t exilibus scribitur/& apud nos robur Menecrates
Macer dicit/siue imperiũ/cra syllabã corripiũt. Macer de uiribus hærbarũ. Xenocra Hermocra/
Papinius tes scripsit totidẽ cessare diebus. Papinius li. siluarũ. iiii. Parthenope clari ge tes
Martialis nus ecce Menecratis auget. Martialis. In sõnis medicũ uiderat Hermocratẽ. Hippocrates
Martialis Idẽ. Os hoĩs mulsũ me rogat Hippocrates. Cũ i latino/& gemio p scribitur. Harpocrates
Catullus Catullus. Vxorẽ/ac patruũ reddidit Harpocratẽ. Lucillius li. xvii. Villicũ Ari Aristocrates
Lucillius stocratem/mediastinum/atq; bubulcum. Callistratus
Martialis Composita cum σΤραΤοσ/quod significat exercitium/stra syllabam corri Chærestra/
Martialis piunt. Martialis. Sum (fateor) semperq; fui Callistrate pauper. Cum gemi/ tus
Martialis no l/& i latino scribitur. Martialis. Quadringenta tibi non sunt Chæ/ Philostratus
restrate semper. Cum ch aspirato/& æ diphthongo scribitur. Martialis. Sostratus,

Iuuenalis A Sinuessanis conuiua Philostratus undis. Cum ph/& i latino/& unico l scri
bitur. Iuuenalis satyra decia. Prandente/& madidis cātat quæ Sostratus alis.
Iuuenalis Composita cum δῶρον/quod apud nos donum significare habet/do syllabā
producūt. Iuuenalis satyra sexta. Tonsoris tantū damno rapit Heliodorus. Heliodo
Horatius Horatius sermone quinto. Hospitio modico rhætor comes Heliodorus. rus
Pantheon Quare errauit Pantheon/quom dixit. Corpus Heliodori fodiunt: abeuntq;
Virgilius latenter. Virgilius libro æneidos tertio. Nam Polydorus ego. Et iterum. Po Polydorus
Virgilius lydorum obtruncat Hydaspes. Cum unico l/& y græco scribitur. Iuuenalis
Iuuenalis satyra septima. Lautorum pueros/artem scindens Theodori. Martialis. Theodorus
Martialis Pierios uatis Theodori flama penates. Cum th aspirato scribitur. Martialis. Calliodorus
Martialis Calliodorus habet censum (quis nescit) equestrem. Idem. Pinxisti Venerem/
Martialis colis Artemidore Mineruam. Idem. Artemidorus amat: Calliodorus arat. Artemido/
Martialis Artemidorus cum t exili/& i latino scribitur. Callidorus cum duplicato l/& rus
Ausonius i latino scribitur. Ausonius. Lāguenti Marco dixit Diodorus haruspex. Mar Diodorus
Martialis tialis. Litigat/& podagra Diodorus Flacce laborat. Cum i latino scribitur.
Apollodorus autem cum unico p/& duplicato l/do syllabam corripit: quia Apollodo
Macer aliter heroico uersu/aut elego capi non potest. Macer de uiribus hærbarum. rus
Martialis Dicit Apollodorus/q; pellere possit abortū. Martialis. Ante salutabat rhæ/
tor Apollodorus: ubi chalcographi Apollonius impresserunt.
Virgilius Alexander. E/de/præ/se/componens non breuiabis. Excipitur equidem. Virgi Equidem
Tibullus lius in georgicis. Semina uidi equidem multos medicare serentes. Tibullus.
Illa equidem orandi causas tibi diua relegat.
Alexander. Reiicio/refert distat/dant re tibi longam. Reiicio
Corripies aliis/nisi duplex consona subsit. Reiicio/ex re/& iacio componi/
tur: & quom re syllabam producit/cum duplicato ii scribitur. Quando uero
Statius re corripitur: cum unico i scribi debet. Statius libro thæbaidos sexto. Et pa/
Statius tria uigil arte lacon hos reiicit ictus. Idem libro thæbaidos quarto. Tæla ma
nu reicitq; canes. Sunt tamen/qui dicunt/q; trisyllaba dictio reicis/reicit/com
ponitur ex re/& ico icis icit: & tunc cum unico i scribi uolunt/quom scilicet
re syllaba corripitur. Quando uero re producitur/cum duplicato ii scribi/
& ex re/& iacio iacis componi perhibent. Sed hæc mihi ex re/& ico/non pla
cet compositio/cum a proprio uerbi deuiet significatio.
Rettuli rettulisti rettulit/cum gemino t/& cum unico t retuli retulisti retulit/ Rettulit
Horatius scribi potest. Horatius in arte poetica. Rettuleris pannum refer/& sic uiuit in Retulit
Horatius eptus. Idem. Rettulit acceptos regale numisma Philippos. Propertius.
Propertius Rettulit & querulo iurgia nostra sono. Sueuius in edyllio quod moretum in
Sueuius scribitur. fera prælia bello In Persas retulere suo. Antonius Panormita i epi/
Antonius stola ad Lamolam. Sensit amor mentem nostram: retulitq; puellæ. Catullus.
Catullus Si reditum retulisset is/aut in tempore longo.
Reppuli reppulisti reppulit cum duplicato p/& cum unico p/repuli repulisti re Reppulit
Tibullus pulit/scribi potest. Tibullus. Nam Ciconūq; manus aduersis reppulit undis. Repulit
Lucanus Lucanus. Reppulit a Libycis immensum syrtibus æquor. Ouidius heroidum.
Ouidius Quæq; feros repuli doctis medicatibus ignes. Sylius li. xvi. nec dum matu/
Sylius rus ad arma Scipio/restituit terras illæsus Iberas Troiugenis repulit Pœnos.
Repperi repperisti repperit cum geminato p/& cum unico p/reperi reperisti Repperit
Ausonius reperit/scribi potest. Et utrunq; hoc disticho posuit Ausonius/dicens. At qui Reperit
condiderat/postq̄ non repperit aurum/Aptauit collo quem reperit laqueū.
Propertius Propertius. Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas.
Redduco redducis redducit cū duplicato d/& cum unico d/reduco reducis re Redduco
Lucretius ducit/scribi potest. Lucretius libro primo. Redducit Venus/& redductam Reduco
Horatius Dædala tellus. Horatius sermone. xiiii. Dii tibi dent capta classem redducere
Horatius Troia. Idem in epistolis. Palma negata macrum/donata reducit opimum.
Virgilius Virgilius libro æneidos quarto. Eiectam classem/sociosq; a morte reduxi.
Rellatus rellata rellatum cum geminato l/& cum unico l/relatus relata re Rellatus
Terentius latum/scribi potest. Terentius in Phormione. Quod ab illo allatum est/ Relatus
Donatus sibi esse id relatum putet. Quod exponens Donatus/ait. Prouerbiale est;

Lucretius Quod dedit/recepit.Et geminauit l/ut reliquias Danaum.Hæc ille.Lucreti
Lucanus us libro tertio.Id rursum cæli rellatum templa receptant.Lucanus li.quarto.
Ouidius Densaturq; globus/quantum pede prima relato.Ouidius libro metamor/
phoseos quintodecimo.Esse fidem digitis ad frontem sæpe relatis.
Alexander.Omnia præterita pones disyllaba longa.Excipitur liqui præteri/ Liqui
Virgilius tum a linquo:quod primam syllabam indifferentem habet.Virgilius.
Virgilius Nec tamen indecorem tua te regia reliquit.Idem.Nanq; sua patriam lique/
rat tellure sepultam.
Alexander.Omni præterito reperitur imus breuiando.Si de omni præterito
indicatiui dũtaxat modi intellexit Alexander/stabit eius regula.Si uero tam
de præterito perfecto subiunctiui modi/q̃ indicatiui/intelligere uoluit/regu
Diomedes la stare non poterit.Nam(ut tradit Diomedes)futurum quidem tempus sub
iunctiui modi/in prima/& secunda persona pluralis numeri syllabam corri
pit:quam tamen(differentiæ ut ego puto causa)præteritum(ut ait)perfectum Dederitis
Virgilius producit.Vnde Virgilius in Priapea/ait.Vtilis hæc aram si dederitis erit.En/
Ennius nius.Non mi aurum posco:nec mi precium dederitis.Ouidius libro meta/
Ouidius morphoseos quinto.Haustus aquæ mihi nectar erit:uitamq; fatebor Accepis
Ouidius se:simul uitam dederitis in undis.Idem libro quarto de ponto. Cum gelidã Trãsieritis
Ouidius Thracen/& opertum nubibus Hæmum/Et maris Ionii transieritis aquas. Et Cõtigeritis
in eodem.Copia nec uobis ullo prohibente uidendi Consulis/ut limen con
Virgilius tigeritis erit.At uero a Virgilio ri syllaba correpta ponitur. Ait enim libro
æneidos sexto.Nanq; ut supremam falsa inter gaudia noctem Egerimus no Egerimus
Seruius sti.Sed(ut dixit Seruius)ri syllabam præter naturam corripuit Virgilius me
tri gratia:quia aliter stare non poterat uersus.
Alexander.Compositum partis retinens i fine prioris/Hanc breuiant mediis.
Excipitur tanticunq;:quanticunq;:qualicunq;:plæriq;:utriq; tam datiui casus Tãticũq;
Iuuenalis singularis numeri/q̃ nominatiui pluralis.Iuuenalis.Quanticunq; domus cõ Quãticũq;
Manilius stet.Marcus Manilius libro secundo.Omne quidem signum sub qualicunq; Qualicũq;
Germanicus figura Partibus inficitur.Germanicus Cæsar in Arato.Virgine erunt pluuiæ: Plæriq;
Martialis plæriq; in nube fragores.Martialis.Promisit pariter se Phyllis utriq; daturã. Vtriq;
Quod si dixeris/hæ dictiones continentur sub illa regula/hæc de compositis
teneas/ꝙ sit tibi tanta Vocalis/quãtam seruabit dictio simplex/respondetur/
ꝙ eadem ratione/ibidem/& ubiq;/quæ ab hac regula eximiuntur/bi syllabã
indifferentem haberent:quam tamen constat solum esse productam.
Alexander.Vocalis breuis est/alia subeunte:sed inde Demi plura queunt: ut
Zoilus:Troilus:Laertes:Stoicus:Taygetus:Clio:Chius:Pierus:Cous:Ceus:
gæometra:Aeacus:Aeolus:Pæan:Pæon:Pœas:Aeas:Phæax:Mæon.Mæan/
der/Leander:Ceyx:Haloeus:Typhoeus:Cyane: Cyaneæ: Lageos: Lagois
Mæotis:Diana:Achelous:Erous:Enyo:Amalthea:Thyas:Agea:Tros huius
Trois: Heros herois:& omnia illa quæ apud Græcos emittũt gtm̃ in ωοσ
cum ω mega:quia alias mutantia ω magnum iñ o micron/corripiunt penul/
timam:ut ηωσ aurora uel dies:ubi in genitiuo ηοοσ/in o/ω mutatum est.
Quædam terminata in aus propria nomina:ut Menelaus:Protesilaus.Quæ
dam terminata in aon:ut Aon ab Aonia:Chaon:Pharaon:Didymaon:Amy
thaõ:Lycaon:Lapithaõ:Chremetaõ:Machaon:Hicetaon:Parthaon:Imaon.
Quædã teriata ĩ ion:ut Echion:Oriõ:Arion:Amphiõ: Hyperiõ: Pandion:
Ixion.Producit etiam Io.Quædam terminata in ia:ut Dia:Argia:Elegia: Lã
gia:Lampia:Hippodamia:Laodamia:Lebadia:Deidamia:Pædia:Mœchia:
magia:Thalia.Quædam terminata in ius:ut Sperchius:Lycius.Quædam ter
minata in oius:ut Troius:Acheloius:Quædam terminata in eius:ut Peneius
a Peneo:Cybeleius a Cybele:Phæbeius a Phœbe:Rhodopei9 a Rhodope:
Cythereus a Cytherea:Phineius a Phĩeo:Nereus a Nereo:Persei9 a Perseo:
Priameius a Prião:Baccheius a Baccho.Quædã termiata ĩ aia:ut Panchaia:
Achaia.Quædã quæ cũ ει diphthõgo apud Græcos scribũt' i penultia sylla
ba:ut Galatea:Althea:Alexãdrea:Cytherea:Medea:Deiopea:Penelopea:
Calliopea:Cassiepea:spõdeus:Alpheus:pareas.Quædã quæ cũ η apd græcos

ſcribitur:ut echeneis: Aeneas. Quædam quæ cũ αι/& οι diphthongo a græ/
cis annotantur:quas diphthongos noſtri in æ/& œ/traducere conſueuerunt:
ut Iudæa: Aſtypalæa: Lenæus Lyæus: Actæon: Aegæon: Melibæus: Meliboea: Zoilus
Sthenoboea: Euboea: Eriboea: Boœtia. Quædam adiectiua ĩ ous:ut Myrtous:
Gelous: Leſbous; arctous: argous: Sardous: & alia prope plurima. Ouidius
Ouidius de remedio. Quiſquis es ex illo Zoile nomen habes. Martialis. Zoilus ægro/
Martialis tat:faciunt hanc ſtragula febrẽ. Proprium fuit uiri nomen:quod cum i latio/ Troilus
Virgilius & unico l ſcribitur. Virgilius libro æneidos primo. Parte alia fugiens amiſſis
Statius Troilus armis. Statius libro ſiluarum ſecundo. Troilon Hæmoniæ traiecit
lancea dextræ. Filius fuit Priami regis:quod cum t exili/& i latino/& unico l
Ouidius ſcribitur. Ouidius heroidum. Laertaq; ſatus/per quos comitata redirem. Pa Laertes
Ptolemæus ter fuit Vlyſſis. Laerte huius laertes urbs ẽ Ciliciæ/teſte Ptolemæo. Horatius. Laerte
Horatius Stoice poſt damnum ſic uændes omnia pluris. Martialis. Quod nimium lau Stoicus
Martialis das chæremon ſtoice mortem. Stoici cum t/& c exilibus/& i latino/philoſo
Epicurus phi quidam fuerunt/a ſtoa porticu/quæ erat Athenis cognominati/teſtibus
Laertius Epicuro in epiſtolis/& laertio. Lucanus libro quarto. gelidiq; inculta iuuẽtus
Lucanus Taygeti. Mons eſt in Peloponneſo:& cum t exili utrobiq; ſcribitur/& y græ Taygetus
Ouidius co. Ouidius quinto faſtorum.
Statius Clioq;/& curuæ ſcita Thalia lyræ. Statius libro ſiluarum primo. Fronde ue/ Clio
recundo Clio mea ludit Hetruſco. Vna fuit muſarum:& cum c exili/& i latio Chius
Lucanus ſcribitur. Chios cum ch aſpirato/& i latino/inſula eſt in mari Aegæo:& chi
ſyllabã corripit:quam in deriuatiuo producit. Lucanus libro octauo. Quas
Horatius Aſine cautes/& quas Chios aſperat undas. Horatius libro ſecundo ſermonũ.
Martialis Cæcuba uina ferens Alcon Chium maris expers. Martialis. Acrior hoc Chi/
Tibullus us non erat Aufidius. Tibullus. Conſulis:& Chio ſoluite uincla cado. Pierus
Ouidius cum i latino ſcribitur:a quo Pierides dictas tradunt. Ouidius libro metamor
Iginus pho. quinto. Pierus has genuit Pellæis diues in aruis. Coos cum c exili/iſula Pierus
Ptolemæus eſt in mari Aegæo/teſte Igino:quam Ptolemæus dicit eſſe in Myrtoo pela/
go:quæ pars eſt maris Aegæi:a qua/fit Cous coa coũ. Sed apud Græcos cum Cous
o in prima ſyllaba κοωσ inſula ſcribit:apud quos prima corripitur. In deriua
Theocritus tiuo autem cum ω magno ſcribi neceſſe eſt:cum prima producatur. Quod
Propertius nr̃i etiã obſeruauere poetæ. Theocritus edyllio. xvii. παῖσ ἀγαπητὸσ ἔγεν
Ouidius το κοωσ δ' ὀλολυξεν ἰδοῖσα. Propertius. Callimachi manes/& Coi ſacra
Iuuenalis Philetæ. Ouidius de arte. Si Venerem Cous nunq̃ pinxiſſet Apelles. Iuuena/
Statius lis. Spartana chlamys/conchylia Coa. Statius in ſiluis. hunc ipſe Coo plaudẽ
Propertius te Philetas/Callimachuſq; ſenex/Vmbroq; Propertius ãtro/Ambiſſent lau
dare diem. Idem. Fama ſubit portus nec tũ tranſlata Thoantem Fraterna re
gnare Coo. ſubſtantiuum eſt utrobiq; apud Statium. Poteſt etiam formari
Statius Cous coa coum/a Co:quo nomine/etiam ea inſula/quam Coon uocamus/
Strabo appellata eſt/teſte Strabone libro. xiiii. Et fortaſſe melius a Co Cous/q̃ a Co
os dicitur/quando co ſyllaba producitur. Cous item/urbs eſt fœlicis Arabiæ/
Ptolemæus & eiuſdem nominis fluuius a monte Imao in Indum fluens/teſte Ptolemæo.
Tortellius Cæa cum æ/& cum œ diphthongo Cœa ſcribi præcipitur a Tortellio:cum
Apollonius tamen nulla apud Græcos diphthongo annotetur:ſed cum ε/quod correptũ
Strabo eſt/κεωσ ſcribitur. Vtroq; enim modo declinatur/Ceus/& Cea. Vnde Apol Cea
lonius argonauticorum ſecundo. ἐρθέ κεῶ κατέρασσα το λαὸν ἀγείρων. Ceus
Ouidius Inſula eſt maris Aegæi/teſte Strabone libro. x. cuius tamẽ primam Ouidius
produxit/quod dixit in libro heroidum. Cingitur Aegæo nomine Cea ma/
ri. Et a Ceo Titani Filio cognominata eſt:cuius etiam prima ſyllaba apud
Ouidius noſtros producta eſt. Ouidius libro metamor. ſexto. Quoq; modo audetis
Virgilius genitam Titanida Ceo Latonam præferre mihi. Virgilius georgicoꝝ prĩo.
Iuuenalis Ceumq;/Iapetumq; creat:ſæuumq; Typhoea. Iuuenalis ſatyra quarta. Gram
maticus/rhætor/gæometra/pictor/aliptes/Neq; hoc in loco legi põt geo/ Gæometra
Propertius metres/ut uidimus in dictione aliptes. Nam pes tertius ſpondeus/quartus da
ctylus eſt. Propertius.
At ſi quis poſita iudex ſedet Aeacus urna. Fuit Iouis filius ex Aegina/teſte Aeacus

Seneca — Seneca in Hercule furente/dicente etiã Ouidio libro metamorphoſeos.vii.
Ouidius — Enopiam ueteres appellauere:ſed ipſe
Seruius — Aeacus Aeginam genitricis nomine dixit.Quare hac in parte minie Seruio
crediderim:qui ſuper librum ſextum æneidos/hunc eundem dixit fuiſſe fili/
Virgilius — um Iouis ex Europa.Cum æ diphthongo/& c exili ſcribitur.Virgilius libro
æneidos primo.Aeoliam uenit/hic uaſto rex Aeoluſ antro.Fuit Iouis filius:a — Aeolus
quo Aeolia regio cognominata eſt.Eſt autem duplex:una quidem in Aſia/ — Aelia
Græcorum colonia/media inter Myſiam/quæ Helleſponto adiacet/ut oſtẽ/ — Aeolia
Plinius — dit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ/& Ioniam/quæ magis ad occiden
Solinus — tem uergit.Alia Aeolia/ab Aeoliis ſeptem inſulis in mari Siculo ſic cognoïa
Plinius — tis/teſtibus Solino/& Plinio(ut quidam uolunt)dicta eſt.Has dixit Seruius
Seruius — nouem eſſe:duas paruulas illis ſeptem cõnumerans:quarum cura apud Soli
Homerus — num/& Plinium/ nulla fuit.Aeola cum æ diphthongo/ut Aeolus/filia fuit
Seruius — Aeoli ex Lepatra coniuge/teſte Homero libro decimo odyſſeæ. Pæan cum
æ diphthongo/proprie laus eſt Apollinis:& abuſiue omnium deorum/teſte — Pæan
Iuuenalis — Seruio:& nonnunq̃ pro ipſo Apolline ponitur.Iuuenalis ſatyra ſexta.
Virgilius — Parce precor Pæan:& tu depone ſagittas.Virgilius libro æneidos ſexto.
Veſcentes/lætumq; choro Pæana canentes.Pæon cum æ diphthongo / fuit — Pæon
medicinæ artis peritiſſimus:a quo/Pæonia hærba cognominata aſſeritur : a — Pæones
Herodotus — qua hærba/regio Pæonia/dicta eſt:cuius populi/Pæones uocati ſunt/iuxta
Strabo — Pangæum promontorium Emathiæ conterminum ex latere ſeptentrionis ĩ
habitantes/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo.Statius in achilleide.
Præterit/& didici quo Pæones arma rotatu.Pœas cum œ diphthongo/pa/ — Pœas
Ouidius — ter fuit Philoctetæ.Quare Philoctetes ipſe Pœantius dictus eſt.Ouidius li.v.
triſtium.Pœne decem totis aluit Pœantius annis.Aeas huius Aeantis/cum æ — Aeas
diphthongo/fluuius eſt Epiri/a Dyrrhachii mœnibus ex Macedonia prius de
Lucanus — fluens:& in mare Ionium cadens/dicente Lucano libro quinto.Purus in oc/
caſu/parui ſed gurgitis Aeas/Ionio fluit inde mari.Virgilius li.æneidos .iii.
Virgilius — Protinus Aeneas phæacum abſcondimus arces.Iuuenalis. Iam uacui capitis — Phæax
Iuuenalis — populum Phæaca putauit:Phæaces cum æ diphthõgo/populi fuerunt Cor — Mæon
Homerus — cyræ ſub dicione Alcinoi regis/ut late monſtrauit.Homerus diuerſis in libris
odyſſeæ.Mæon cum æ diphthongo ſcribitur.Virgilius libro.x.æneidos.il/
Virgilius — la uolãs Clypei tranſuerberat æra Mæonis:& thoraca ſimul cum pectore rũ
Martialis — pit.Martialis.Perlege Mæonio cantatas carmine ranas:hoc ẽ homerico . Nã — Mæander
Ptolemæus — Mæonia regio Lydiæ eſt/teſtibus Ptolemæo/& Herodoto libro hiſtoriarũ — Leandrus
Herodotus — primo.Mæander cum æ diphthongo/fluuius eſt Phrigiæ/dicente Ouidio li — Leander
Ouidius — bro metamorpho.nono.Non ſecus ac liquidis Phrygius Mæander in undis.
Pompeius — Eſt etiam genus picturæ/teſtibus Pompeio/& Nonio . Virgilius libro ænei.
Nonius — primo. quam plurima circum Purpura mæandro duplici Melibœa cucur — Melibœa
Virgilius — rit.Mæander item/mons quidam eſt Indiæ/ut Ptolemæus oſtẽdit.Martialis.
Ptolemæus — Cum peteret dulces audax Leandrus amores.Proprium fuit uiri nomẽ: qui
Martialis — & Leander in recto declinatur.Ceyx cum c exili/& y græco/fuit Alcyones cõ — Ceyx
Ouidius — iunx.Ouidius in epiſtolis.Alcyones ſolæ memores Ceycis amati.Haloeus cũ — Haloeus
Lucanus — aſpirato initio/& unico l/ſequente o ſyllaba/& eus diphthongo/fuit Titani
ex terra filius.Lucanus libro ſexto.Impius hic prolem ſuperis immiſit Halo/
Claudius — eus.Claudianus de laudibus Stiliconis.Cũ gemini fratres/genuit quos aſper
Haloeus/Martem ſubdiderint uinclis.Typhoeus cum t exili/& y græco/& — Typhoeus
o ſyllaba/& eus diphthongo ſcribitur/ſicut Haloeus:non autem cum œ diph
Tortellius — thongo/ut ſcribi præcipit Tortellius.Nam apud Græcos cum ω mega ĩ me
Homerus — dia ſyllaba ſcribitur.Vnde Homerus libro iliados ſecundo/ait.
Lucanus — ἐιν ἀρίμοισ ὅθι φασι Τύφωεῦσ ἔμμεναι εὐνάσ.Lucanus libro quinto.
Ouidius — Conditur Inarimes æterna mole Typhoeus.Ouidius libro metamorpho/
ſeos quinto.Eiectat/flamamq; fero uomit ore Typhoeus.Neq; diuiſa eſt di/
Tortellius — phthongus apud Ouidium libro præfato/ut putat Tortellius:quia(ut dixi/
mus)cũ ω ſyllaba/nõ cũ οι diphthõgo ãnotat Typhoeus a Græcis. Neq;.n.ĩ
obliqs huius noïs/& ſimiliũ/ulla põt ineſſe diphthõguſ/niſi p ſynhæreſi:ut ẽ

Virgilius apud Virgiliũ libro æneidos primo. Iam ualidam Ilionei nauem/iam fortis
Ouidius Achatæ. Ait enim Ouidius. Aethereas ausum sperare Typhoea sedes. Idem
Ouidius eodem libro. Emissumq́ ima de sede Typhoea terræ. Neq́ te moueat illud
Virgilius Virgilii in primo georgicon. Ceumq́/Iapetumq́ creat sæuumq́ Typhoea:
Et coniuratos cælum rescindere fratres. Versus enim hypermeter est: ut etiã
paulo post/ait. Decoquit humorem: Et foliis undam tepidi despumat aheni.
Nullum enim est nomen secundæ declinationis/quod accusatiuum singula
rem in ea mittat/nisi habuerit eus diphthongum in fine: ut Orpheus: Tyde/
us: Peleus: Nereus: Typhoeus: Haloeus: Perseus. Apud Ouidium tamen fit
Ouidius synheresis in tertio. metamorphoseos/ubi ait. Nec quo centimanum de/
iecerat igne. Typhoea Nunc armatur eo Cyane cum c exili/& y græco/ Cyane
nympha fuit Sicula/proserpinæ socia/conuersa in fontem sui nominis.
Ouidius Alia fuit eodem nomine Mæandri fluuii filia. Et cy syllaba indifferentem
Ouidius habet. Ouidius libro metamor. nono. Cognita Cyane præstãti corpore nym
pha. Idem libro. ii. de ponto. Quaq́ suis Cyanem miscet Anapus aquis. Sic & Cyaneæ
Ptolemæus Cyaneæ primam producit syllabam. Insulæ sunt in ponto/seu magis in Thra
Lucanus cio Bosphoro/teste Ptolemæo. Lucanus libro secundo. Cyaneas tellus emi/
Ouidius sit in æquora cautes. Ouidius libro primo tristium. Transeat instabiles stre/
Virgilius nua Cyaneas. Virgilius in georgicis. Et passo psythia utilior: tenuisq́ lageos. Lageos
Horatius genus est uitis: & hærbæ leporariæ. Horatius sermone. xii. Nec scarus/aut po Lagois
terit peregrina iuuare Lagois. genus est piscis: & auis. Mæotis cum æ diphthõ
Iuuenalis go/& t exili scribitur: & primã habet indifferentem. Iuuenalis. Tale quid ex Mæotis
Ouidius cusat Mæotide sæuior ira. Ouidius li. tertio tristium. Longior antiquis uisa
Horatius Mæotis hyems. Palus est Scythiæ. Diana cum i latino/primam syllabam in Diana
differentem habet. Horatius in quarto carminum. Infernis neq́ enim, tenebris
Virgilius Diana pudicum Liberat Hippolytum. Virgilius libro æneidos primo.
Qualis in Eurotæ ripis/aut per iuga Cynthi/Exercet Diana choros. Iuuena/
Iuuenalis lis. Pulchra gaudet Latona Diana. Lucanus libro sexto. Parua Mycenææ quã
Lucanus tum sacrata Dianæ. Filia fuit Iouis ex Latona/eodem partu cũ Apolline na/
Cicero ta. Plures tamen Dianas fuisse refert Cicero de natura deorum. Achelous cũ Achelous
Hesiodus ch aspirato/& unico l/fuit Oceani/& Tethyos filius/teste Hesiodo in Theo
Macrobius gonia: a quo/fluuius eiusdem nominis/a Pindo quidẽ monte oriens/& Aeto
Seruius liam ab Acarnania regione diuidens/dictus est: & generaliter Achelous aq̃
Statius dicebatur/ut Macrobius testatur/& Seruius. Statius libro thæbaidos septio.
Inachus ante retro nosterq́ Achelous abibunt. Erous cũ unico r/nomen fuit Erous
Ouidius unius ex equis solis. Ouidius libro metamor. secundo. Interea uolucres Py/ Enyo
rois/Erous/& Aethon. Enyo cum unico n/& y græco/dea belli uocatur: quã
Martialis alias Bellonam appellant. Martialis. Ne te decipiat ratibus naualis Enyo. Sy
Sylius lius libro decimo. Hæc inter/ueluti nondum satiasset Enyo Iras sæua truces.
Tibullus Tibullus. Quicquid Amalthea/quicquid Marpesia dixit. Fuit Amalthea cũ
Lactantius th aspirato/Iouis nutrix: quem una cum sorore Melissa caprino lacte/& mel Amalthea
le pauisse asserit Lactantius Firmiãus libro primo. At uero Parmeniscus poe/
Parmeniscus ta græcus/capram illam fuisse dixit: quæ gemios hædos parere solebat: quæ
etiam illo tempore enixa fuerat/quo Iuppiter ad regem Cretæ Melissum nu
triendus missus fuerat: & filiabus eius in custodiam datus. Quæ cum tunc for
Virgilius te lacte carerent/illum ad capram Amaltheam exposuerunt. Thyas cũ th
aspirato/& y græco/sacrificula bacchi dicitur. Virgilius. Thyas ubi audito sti Thyas
mulat trieterica Baccho. Agea/uia est in naui/dicta (ut scribit Pompeius) q̃
Pompeius in ea maximæ quæq́ res agi soleant. Lucillius. Multa foro ponens/ageaq́ lõ Agea
Lucillius ga repletur. Tros huius Trois cum t exili/fuit rex Dardaniæ: a quo/ Troes Troes
Virgilius Troiani dicti sunt. Virgilius libro ænei. primo. Troas relliquias Danaũ/atq́
Virgilius immitis Achilli. Idem egloga septima. Ad simul Heroum laudes/& facta pa
Hesiodus rentis. Heros intelligitur apud nos uir fortis & semideus: hoc est/plus homi/ Heroes
Martialis ne detinẽs/ut ait Hesiodus. Martialis. Ridet/& Iliacos audit Menelaus amo Menelaus
Ptolemæus res. Frater fuit Agamemnonis. Menelaus item/uilla est Marmaricæ prouĩciæ
Ouidius mediterranea/teste Ptolemæo, Ouidius heroidum.

Bella gerant alii: Protesilaus amet. Fuit Laodamiæ cõiunx/ab Hectore in bel Protesilaus
Virgilius lo occisus. Cum t exili/& unico s/& i latino/& unico l scribitur. Virgilius in
Sileno. Aonas in montes/ut duxerit una sororum. Aon rex fuit Aoniæ: quæ
pars ẽ Boœtiæ Montana. Chaon cũ ch aspirato/proprium fuit uiri Troiani Aon
Virgilius nomen: a quo/Chaonia regio cognominata fuit/dicẽte Virgilio libro ænei. Chaon
Arator tertio. Chaoniamq; omnẽ Troiano a Chaone dixit. Arator. nec iam sua iura Pharaon
Virgilius Pharaon/Aegyptusq; tenet. Rex fuit Aegypti/in mari rubro cũ omni exerci
tu summersus diuino iudicio/ut sacræ scripturæ attestantur. Virgilius libro
Virgilius æneidos. v. Et clypeum efferi iussit Didymaõis arte. Fuit armorum artifex ex Didymaon
imius: & cum i latino in prima/& y græco in secunda syllaba scribitur. Amy Amythaon
thaon cum uno m/& y græco/& th aspirato/pater fuit Melampodis. Virgi/
lius georgicorum tertio. Phillyrides Chiron/Amythaoniusq; Melampus. Lycaon
Ouidius Lycaon cum y græco/& c exili/fuit Titani/& terræ filius/in lupum secundũ
fabulas a Ioue conuersus/teste Ouidio libro metamorphoseos primo. Alius
Virgilius fuit eodem noĩe Priami filius. Virgilius libro æneidos nono. Auratum mira
quem fecerat arte Lycaon. Lapithaon cum unico p/& i latino/& th aspirato/ Lapithaon
Statius proprium fuit pueri nomen. Statius libro thæbaidos. vii. Cõfudere modos:
Statius puerum Lapithaona nymphæ. Idem eodem libro. Phylea falcato Chro/
min/& Chremetaona curru. Proprium fuit uiri nome: & cum ch aspirato/& Chremetaõ
Homerus t exili scribitur. Machaon cum ch aspirato/fuit Aesculapii filius/teste Home Machaon
Virgilius ro libro iliados secundo. Virgilius libro æneidos secundo. Pelidesq; Neopto
Propertius lemus/primusq; Machaon. Propertius. Tarda Philoctetæ sanauit crura Ma Hicetaon
Nicolaus chaon. Hicetaon cum aspirato initio/& i latino/& c/& t exilibus/ proprium
fuit uiri Troiani nomen. Nicolaus in Homero libro tertio iliados. bello præ
Ouidius stans Hicetaon. Parthaon cum th aspirato/pater fuit Oenei. Ouidius. Parthaon
Statius Accipe me generum dixit Parthaone nate. Statius libro thæbaidos octauo.
Virgilius Exuuias/aut si patriis Parthaonis aruis. Imaon/proprium uiri nomen. Vir/ Imaon
Virgilius gilius libro decimo æneidos. Audiit illa deus/dũ texit Imaona Alesus. Echi/ Echion
Iuuenalis on cum ch aspirato/& i latino/nomen fuit citharœdi. Iuuenalis satyra sexta.
Accipis uxorem: de qua citharœdus Echion. Orion cum i latino/fuit Neptu Orion
Hesiodus ni filius ex Euryale/filia Minois/ut dixit Hesiodus in theogonia. Aliam tam̃
Pindarus genesim descripserunt Pindarus/& ouidius: ut super regulam/o super r bre
Ouidius uis/monstrabimus. Ouidius in fastis. Obstitit Orion/Latona nitẽtibus astris.
Ouidius Valerius Flaccus libro primo. Non meus orion/aut sæuus Pleiade taurus.
Valerius Hic & Aorion uocatur/ri syllaba correpta. Catullus. Proximus Hydrochoi Aorion
Catullus fulguret Aoriõ. Hydrochous aũt/aq̃rius iterp̃tat̃. Orion itẽ eadẽ scriptura/
Clitarchus auis ẽ Indica canora/teste Clitarcho/dicente etiam Statio libro siluarũ primo.
Statius Noctibus hybernis & sydera terret orion/scilicet cantu sonoro. Arion cum i Arion
Herodotus latino/fuit citharœdus optimus ex insula Lesbo: cuius historiã/Herodotus
Plinius libro primo/Plinius libro nono/Gellius libro. xvi. retulere. Virgilius in Da/
Gellius mone. Orpheus in siluis/inter delphinas Arion. Amphion cum i latino/fuit Amphion
Virgilius testibus Seneca in Hercule/& Seruio in Alexim/Iouis ex Antiopa Lyci Thæ
Seneca banorum regis uxore filius: quam in forma satyri grauidauit. Alii dicunt fili
Seruius um fuisse Mercurii: a quo suscepta lyra/adeo dulce canebat/ut saxa ad struen
Horatius dos muros thæbanos traxisse dicatur/dicente in arte pœtica. Horatio.
Dictus & Amphion Thæbanæ conditor urbis/Saxa mouere sono testudinis:
Statius & prece blanda Ducere quo uellet. Et Statius libro thæbai. primo. penitusq;
Plinius sequar quo carmine muris Iusserit Amphion Tyrios accedere montes. Hic te
ste Plinio libro. vii. naturalis historiæ/primus rationem musicam adinuenit.
Hyperion cum aspiratione in initio/sequente y græco/& unico p/& i latino Hyperion
Lactantius in penultima syllaba/fuit (ut Græci dixere teste Lactantio grãmatico super li/
Ouidius brum tertium thæbaidos) Titani/& terræ filius: Solisq;/& Lunæ/ac Auroræ
Statius pater: & apud pœtas latinos pro sole in usu habetur. Ouidius fastorũ primo.
Cicero Placat equos Persis radiis hyperiona cinctum. Statius libro thæbaidos. iii.
Impulit eoo contantem Hyperiona ponto. Cicero in pronosticis. Vt quom
luna means Hyperionis officit orbi/Stringuntur radiis cæca caligine tecti.

Eusebius Pādion cū i latino/rex fuit Athenarū/teste Eusebio. Ouidius li. metamor. vi. Pandion
Ouidius Quem sibi pandion/opibusq;/uirisq; potentem. Martialis. Quod nec Cecro
Martialis piæ damnēt Pandionis arcem. Pandion item/regiuncula est indiæ/teste Pto
Ptolemæus lemæo. Ixion cum i latino utrobiq;/& x/ab omnibus scribitur/præterq̄ a Tor Ixion
Tortellius tellio/qui cum s/Ision scribi præcepit. Pater fuit cētaurorum. Nam cū Iouis/
& Iunonis secretarius esset/elatus [o]fficio/ausus est Iunonem de concubitu at
tentare. Cui Iuno/ex cōsilio Iouis/nubem in forma sua obiecit: cum qua con/
cumbens Ixion/cētauros progenuit. Sed cum ob id a Ioue e cælo pulsus/i ter
ras iaceretur/iactaretq; se concubuisse cum Iunone/a Ioue fulminatur: & ad i
feros truditur: ubi super rota serpentibus circunfusa ligatus/perpetua uoluti
Tibullus one deuoluitur/dicēte Tibullo. Illic Iunonem tentare Ixionis ausi Versantur
Horatius celeri noxia membra rota. Horatius in arte poetica. Perfidus Ixion: Io uaga: Io
tristis Orestes. Vbi Io/primam syllabam etiam producit. Fuit Inahi Argiuo/
Ouidius rum regis filia. Io autem uox bacchantis syllabam corripit. Ouidius libro. ii.
de arte amādi. Dicite io Pæan/& io bis dicite Pæan/Decidit in casses præda
Ptolemæus petita meos. Dia cū i latino/insula est Cretæ adiacens/teste Ptolemæo. Alia Dia
Strabo eodem nomine insula est in mari Tyrrheno/teste Strabone: quæ aliis nomi/
Ouidius nibus Naxos/& Strongylos cū y græco/uocatur: de qua Ouidius. Qua bre
uis æquoreis Dia feritur aquis. Argia cū i latino/mulier fuit/Argiuis quidem
ueneranda sacerdos. Alia eodē noīe fuit Adrasti regis Argiuorū filia: & Po/ Argia
Statius lynicis Thæbani uxor/conuersa in fontem sui nominis: de qua Statius libro
Ptolemæus thæbaidos. xii. Quærit inops Argia uias. Argia item/regio est i Achaia/teste
Statius Ptolemæo. Elegia cum unico l/& i latino/dici potest miseria. Statius libro sil/ Elegia
Martialis uarum primo. Quas inter multum petulans elegia propinquat. Martialis. Elegeia
Detineat cultis aut elegia comis. Frater Ioannes scripsit cū ει diphthongo ελē
Ouidius γεια. Quod si sic est/diphthongus ipsa per dihæresim apud Ouidium diui/
Ouidius ditur in libro de remedio/ubi ait. Blāda Pharetratos elegeia nutrit amores.
Idem li. iiii. de fine titulo. Venit odoratos elegeia nexa capillos. Langia cum Langia
Statius i latino/fons est in Nemea silua Arcadiæ. Statius libro thæbaidos secundo.
Culta ferunt/quos pigra uado Langia tacenti. Lampia cum i latino/fluuius ē Lampia
Statius Arcadiæ. Statius libro thæbaidos quarto. Pœne socer/candensq; iugis Lam/
pia niuosis. Hippodamia cum aspirato initio/sequente i latino/& duplica/ Hippoda
Ouidius p/filia fuit Oenomai Pisæ regis formosissima. Ouidius heroidum. Venit ut i mia
Propertius Phrygios Hippodamia sinus. Propertius. Quam si dotatæ regnū uetus Hip/
Homerus podamiæ. Lauodamia cum i latio/mater fuit sarpedonis/cōpressu Iouis gra
Virgilius uida effecta/teste Homero libro. vi. iliados. Virgilius libro æneidos sexto.
Ptolemæus Euānemq;/& Pasiphaen/his Laodamia. Lebadia cum i latino/urbs est medi/ Laodamia
Statius terranea Bœotiæ/teste Ptolemæo. Statius libro. vii. thæbaidos. In ualles Le/ Lebadia
Propertius badia tuas. Deidamia cum i latino utrobiq;/proprium mulieris nomen fuit. Deidamia
Statius Propertius. Scyria nec uiduo Deidamia uiro. Statius i Achilleide. Deidamia
dolos/cuius cum grandia primum. Pædia cum æ diphthongo in prima Pædia
syllaba/apud Græcos in penultima cum ει diphthongo annotatur: quam no
Gellius stri in i productum transtulere. Dicit apud nos/teste Gellio/eruditionem/in/
stitutionemq; in bonas artes. Mœchia cum œ diphthongo/dicitur adulteriū: Mœchia
Magia uero/incantatio. Et est apud Græcos ει diphthongus in utriusq; dictio Magia
nis penultima. Thalia cum th aspirato/& unico l/& i latino scribitur. Verum Thalia
apud Græcos cum ει diphthongo in penultima annotatur. Vna fuit nouem
Virgilius musarum. Virgilius egloga. vi. Nostra neq; erubuit siluas habitare Thalia.
Ouidius Ouidi9 libro. v. fastorum. Clioq;/& curuæ scita Thalia lyræ. Sperchius cum Sperchius
ch aspirato/& i latino scribitur. Apud Græcos autem cum ει diphthongo in
Pomponius penultima annotatur. Fluuius est Thessaliæ: quem (ut ait Pomponius) Pelion
Lucanus mons effundit. Qui cū uelocissimo cursu defluat/in sinum tandem Maliacum
Statius canit. Lucanus libro. v. Malicas Sperchius aquas. Statius libro thæbaidos. iiii.
Sperchiusq; minax/centaureusq; Lycormas. Lycius a Lycia/cum y græco in Lycius
Statius prima/& c exili/& i latino in secunda/a Statio ci syllaba pducta ponitur. Ait
enim in thæbaide. Templa Lycie dabis: & ditia dona sacratis

Iuuenalis Poſtibus. Ab aliis autē pœtis omnibus/ci ſyllaba correpta pōitur.Iuuenalis?
Virgilius Non Phryx/aut Lycius/non a mangone petitus. Virgilius.& Lycius proceſſe
Virgilius rat Agis. Virgilius. Troius Aeneas Libycis ereptus ab undis.Idem georcorū Troius
Virgilius primo. Poculaq; inuentis Acheloia miſcuit uuis.Hoc eſt aquam.Nam(ut di/
Virgilius ximus)Achelous pro aqua pōitur. Virgilius li.geor.v.Paſtor Ariſtæus fugiēs Acheloius
Ouidius Peneia tempe.Ouidius libro faſtorū.iiii.Da dea q̄ ſcite doctas Cybeleia nep Peneius
Rufus tes.Cum y græco ſcribitur.Rufus Feſtus in Arato.Nec ſcindunt mediū Phœ Cybeleius
Martialis beia lumina menſem.Cum œ diphthōgo annotatur.Martialis. Venit ab Or/ Phœbeius
Germanicus pheo cultor Rodopeius hæmo.Germanicus Ceſar in Arato.Quom ſedem Rodopei9
Virgilius ægoceri Cytherius attigit ignis.Cum y græco/& th aſpirato ſcribitur.Virgi Cythereius
Claudianus lius libro æneidos tertio.Phineia poſtq̄ Clauſa domus.Cum i latino/& uni/ Phineius
Ouidius co n ſcribitur. Claudianus de raptu Proſerpinæ.etiam Nereia Glauco Nep/ Nereius
Virgilius tunum gremio complectitur Amphitrite.Ouidius libro metamor.v.Sterni/ Priameius
tur & Menalaus Perſeia caſtra ſecutus.Virgilius.O felix una āte alias Priame Perſeius
Serenus ia uirgo. Serenus.Vel pelagi latices/ſimul & Baccheia dona.Cū primo c exi Baccheius
li/ſecundo ch aſpirato ſcribitur.Panchaia cum ch aſpirato/regiuncula eſt Sa Panchaia
Virgilius bææ in Arabia.Virgilius in georgicis.Totaq; turiferis Panchaia pinguis are
Propertius nis.Achaia cum ch aſpirato/regio ē Græciæ.Propertius.Et quot Troia tulit Achaia
Ouidius uetus/& quot Achaia format.Ouidius heroidum.Ah quoties dices/q̄ pauper
Achaia noſtra eſt.Galatea cum unico l/& t exli ſcribitur:ſed apud Græcos ē Galatea
ει diphthongus in penultima ſyllaba.Fuit una nympharum Nerei/& Dori/
Ouidius dis filia/teſte Ouidio li.metamor.xiii.Virgilius egloga prima.
Virgilius Poſtq̄ nos Amarillis amat/Galatea reliquit.Idē.Huc ades o Galatea.Althea Althea
Virgilius cum th aſpirato/apud Græcos ει diphtongo ānotatur:Mater fuit.Meleagri.
Ouidius Ouidius libro metamor.viii.Cum uidet extinctos fratres Althea referri.Ale Alexādrea
xandrea etiam quia cum ει diphthongo a Græcis ſcribitur/& Alexādria/pe/ Alexandria
Propertius nultima utrobiq; ꝓducta ſyllaba effertur.Propertius.Noxia Alexādrea do/ Niceia
lis aptiſſima tellus.Sic Nicea/& Nicia/Antiochea/Antiochia/brauium pal/ Nicia
ma/bacchius pes tribus conſtans ſyllabis/una breui/duabus longis/gynæciū Antiochea
(de quo alibi diximus)ſcaphium uas/quia cum ει diphthongo annotātur/pe Antiochia
nultima producta enuntiantur.Scaphium tamē penultimā corripere poteſt. Brauium
Nam apud Græcos duplici modo ſcribitur σκαφιειον ſcilicet cū ει diphthō/ Bacchius
Martialis go:& abſq; diphthongo σκαφιον:& tunc phi ſyllaba corriptur.Martialis. Gynæciū
In ſcaphium mœchæ Sardanapale tuæ.Genus eſt uaſis:de quo alibi uidimus. Scaphium
Cytherea, cum y græco/& th aſpirato ſcribitur.Verum apud græcos i penul Cytherea
Virgilius tima ſyllaba eſt ει diphthongus.Veneris eſt cognomen.Virgilius li.enidos.i.
Parce metu Cytherea:manent immota tuorum Fata tibi.Medea etiam cum Medea
ει diphthongo apud græcos inpenultima ſyllaba annotatur. Huius cum Ia/
Horatius ſone nota eſt mulieris hiſtoria.Horatius in arte pœtica.Ne pueros coram po
pulo Medea trucidet.Deiopea cum i latino/etiam apud græcos ει diphthon Deiopea
Virgilius go annotatͬ in penultima.Virgilius georgicoꝝ.iiii.Atq; Ephyre/atq; Opis/
ac Aſia Deiopea.Proprium fuit mulieris nomen.Penelopea a Græcis etiam Penelopea
cum ει diphthongo ſcribitur:quam quidam ex noſtris in i longum/alii in e ꝓ
Virgilius ductū mutant.Virgilius in Priapea.Mens erat in cunno Penelopea tuo.Vxor
fuit Vlyſſis.Similimodo Calliopea cum c exili/& duplicato l/& i latino/ει Calliopea
Ouidius diphthongum recipit ī penultima.Vna fuit nouem muſarum.Ouidius libro
quinto faſtorū.Prima ſui cœpit Calliopea chori. Caſſiepea cū duplito ſ/& i Caſſiepea
latino/ſequente e/a Græcis cum ει diphthongo in penultima ſcribitur.Mar/
Manilius cus Manilius libro primo.Ex ſimili dictum/Cepheuſq;/& Caſſiepea.Vxor fu
it Cephei Aethiopum regis.Spondeus cū ει diphthōgo in penultima apud Spondeus
Horatius græcos ānotatͬ.Pes ē duabus ſyllabis ꝓductis cōſtās.Horatius in arte pœtica.
Spondeos ſtabiles in iura paterna recepit.Alpheus ſimilimodo ει diphthon Alpheus
gum in penultima apud græcos retinet.Fluuius eſt Archadiæ:qui longo tan
dem curſu in Achaia demergitur:& ibi a terra abſortus/atq; ſubter mare de
fluens/ex græcia/in fontē Arethuſam apud Syracuſam in Scicilia ſe attollit:
Virgilius & inde in mare Siculum cadit/dicente Virgilio libro æneidos tertio.

nomen dixere priores Ortygiam: Alpheum fama est huc Elidis amnem Oc/
cultas egisse uias subter mare: qui nunc Ore Arethusa tuis Siculis cõfunditur
Statius undis. Statius libro thæbaidos primo. Sicanios longe religens Alpheus amo
res. At uero pro proprio uiri nomine/cum αι diphthõgo apud Græcos scri/
bitur: quam nostri in æ mutantes/Alphæus scribũt. Pareas (græci παρειασ) Alphæius
Lucanus genus est serpentis. Lucanus libro nono.
Et contentus iter cauda sulcare pareas. Echeneis cum ch aspirato/sequente e/ Echeneis
Lucanus cum η in penultima syllaba apud græcos scribitur. Genus est piscis. Lucanus.
Opianus In mediis echeneis aquis. Oppianus libro p̄mo. θαῦμα δ᾽ ὀλιγ θηρῆσ ἐχενηι δ᾽οσ ἐφρασσαρτο. Similiter Aeneas cum æ diphthongo/ a græcis cum ει i Aeneas
penultima scribitur. Fuit filius Anchisæ: quem Venus peperit in nemorosis
Homerus Idæ collibus/teste Homero libro .ii. iliados/dicente etiam Virgilio in primo
Virgilius æneidos. Tu ne ille Aeneas/quem Dardanio Anchisæ Alma Venus Phrigii
genuit Simoentis ad undã? Iudæa cũ æ diphthongo/prouincia est Palæstiæ Iudæa
Lucanus Lucanus. Incerti Iudæa dei. Imo certissimi omniũ (qui falso dii appellati sũt)
dei/& domini. Astypalæa cum y Græco/& æ diphthongo/insula est in ma/ Astypalæa
Ouidius ri Aegæo/una ex cycladibus: de qua Ouidius libro secundo de arte meminit/
quom ait. Cinctaq; piscosis Astipalæa uadis. Lenæus cum æ diphthongo in Lenæus
media syllaba/cognomen est Bacchi/deductum a ληνοσ/quod est torcular.
Virgilius Virgilius georgicorum .ii. Huc pater o Lenæe ueni. Lyæus cum y græco/& æ Lyæus
diphthongo/Bacchi etiam fuit cognomen/a λυω/quod est soluo/deriuatũ.
Ouidius Ouidius libro metamorpho. tertio. Turaq; dant: Bacchumq; uocant: Bromi
umq; Lyæum. Actæon cum ct exilibus/& æ diphthõgo/filius fuit Aristæi ex Actæon
Autonoe filia Cadmi: qui tandem a Diana in ceruum secundum poetarũ fa/
Ouidius bulas cõuersus/a suis cãibus dilaceratus fuit. Ouidius libro metamor. tertio.
Actæon ego sum: dominum cognoscite uestrum. Aegæon cum æ diphthon/ Aegæon
go in prima/& secunda syllaba/nomen fuit proprium gigantis/interpretatũ
Virgilius terrigena: quẽ cælicolæ Briarea uocant. Virgilius libro ænei .x. Aegæon qua
lis dicunt cui brachia centum. Meliboeus/& Meliboea/cum unico l/& i latio/ Meliboeus
Virgilius & œ diphthongo annotãtur. Virgilius in buccolicis. O Meliboee/deus nobis Euboeicus
Lucanus hæc ocia fecit. Pastor a poetis ponitur/& est/quasi bouum curam gerat. Luca Euboicus
nus libro .vi. præcioq; nefandæ Lampados Herculeis fortis Meliboea phare Meliboea
Herodotus tris. Vrbs fuit litoralis Magnesiæ/propinqua Thessaliæ/teste Herodoto li. hi
Iuuenalis storiarum sexto. Sthenoboea proprium fuit nomen mulieris: de qua Iuuena/
lis satyra .x. Nec Stenoboea minus q̃ Cressa excanduit. Euboea cũ œ diphthõ/ Euboea
Homerus go/insula est/Atticæ adiacens: & eodem nomine ciuitas i ea: a qua fit adiecti/
ue Euboeicus: & diuisa diphthongo græca Euboicus. Eriboea cum i latino/& Eriboea
œ diphthongo/dicitur ab Homero libro quinto iliados/nouerca Mercurii:
idest Iuno. Et interpretati potest lis bucculæ/seu iuuencæ: qa scilicet Isim mul
ta indignatiõe prosequuta fuit. Eriboea item/duarum est urbium nomen/ut
Ptolemæus Ptolemæus ostendit: quarum una est in Asia: alia in Macedonia. Boeotia cum Boeotia
Torrtellius œ diphthongo in secunda syllaba scribitur: etsi Tortellius diuisa syllaba effer Boeotus
ri præcipiat. Regio est Europæ: quam nonnulli sub Attica comprehendi uo Boeotius
lunt: quæ ab aliis/olim sub Macedoniæ nomie deuenisse fertur: a qua fit Bo
Horatius oetus/& Boeotius. Horatius. in epistolis. Boeotum in crasso iurares sanguine
Ouidius natum. Ouidius. Moenia fac condas: Boeotiaq; illa uocato. At uero Bootes
Iuuenalis diuisa syllaba enũtiatur: cuius prima correpta est. Iuuenalis satyra quinta. Bootes
Cicero Frigida circũagunt pigri sarraca bootæ. Cicero in Arato.
Sub pedibus caudam profert finita booti. Myrtoum cum y græco/& t exili/ Myrtoum
Iginus pellagus ẽ pars maris Aegæi: quod a Myrtilo/qui teste Igino de astronomia
poetica Mercurii filius fuit ex Clytia/& a Pelope in mare proiectus/nomen
Germanicus accepit/dicente Germanico Cæsare in Aratro.
seu Myrtoas demersus in undas
Ouidius Myrtilus. Ouidius heroidum.
Ptolemæus Et qui Myrtoas crimine signet aquas. Gela cum unico l/urbs est Scicilliæ/teste
Virgilius Ptolemæo: a qua/fit adiectiue Gelous. Virgilius libro æneidos tertio. Gelous

Horatius Apparẽt Camerina procul:Campiq; Geloi.Leſbous a Leſbõ Aegæi maris i Leſbous
ſula/formatur.Horatius libro primo carminum.
Leſboum refugit tendere barbiton.Arctos cum ct exilibus/dicitur a noſtris
Statius urſa:unde adiectiue arctous.Statius libro thæbaidos primo.quãdo Itala non Arctous
Statius dum.Signa/nec arctoos auſim ſperare triumphos.Statius ſiluarum quarto. Argous
Lucanus argoos frangebant bracchia remos/ab argo naue.Lucanus libro tertio.
Ouidius Bellaq; Sardoas etiam ſpargũtur in oras.Ouidius faſtorum.iiii.Sardoaq; re Sardous
gna ſiniſtris.Reſpicit a remis.A Sardinia Tyrrheni maris iſula/adiectiue Sar
dous formatur:uel fortaſſe melius a Sardo Herculis filio:a quo e Libya ueni
Solinus ente/& ſardiniam occupante/teſte Solino inſula ipſa nomen aſſumpſit.Ei da Ei
Priſcianus tiuus ab is ea id/teſte Priſciano/monoſyllaba dictio ẽ/ſicut cui:& huic.Quod Eii
tamen(ut ait)differentiæ cauſa/ne ſcilicet interiectio putetur/duarum quan/ Eidem
doq; per dihæreſim ſyllabatum comperitur:& tunc e ſyllaba corripitur:ut ẽ
Iuuenalis apud Iuuenalem ſatyra.v.iuuenes hortantur/ut illam.Ire uiam pergant:& ei/
Lucretius dem incumbere ſectæ.Sed & apud Lucretium in præliſq; locis/e ſyllaba pro
ducta legitur.Vnde libro.vi.ait.Scilicet & fluuius/qui uiſus maximus ei.Et
Lucretius in eodem.Fit quoq; uti pluuiæ forſan magis ad caput ei.Niſi forte uelimus
dicere Lucretium ii duplicaſſe/antiquorum more:qui eiius/eii/cum gemi/
no ii ſcribebant.Quæ ſane ortographia/uſq; ad Ciceronis tempora in aliqui
bus dictionibus perdurauit:ita ut referat Quintilianus/Cicerõi placuiſſe/aiis
Quintiliãus aiit/maiiamq;/cum geminato ii ſcribere.Qui ſcribendi modus poſtea ab uſu
Cicero ceſſit:maxime cum ais primam corripiat ſyllabam:& ait.Placet etiam hoc lo
co de his dictionibus eodẽ/eadẽ/utraq;/pleriq;/pauca annotare.Eodẽ mediã Eodem
Virgilius ſyllabam indifferentem habet.Virgilius libro æneidos.xii.
Quam/& tartaream nox intempeſta Megæram/Vno eodemq; tulit partu.
Virgilius Idem in Damone.Vno eodemq; igni/ſic noſtro daphnis amore.Propertius.
Propertius Hoc eodem ferro ſtillet uterq; nitor.Et illud.Non eodem curſu reſpondẽt ul
Cato tima primis.Statius libro thæbaidos.viii.Fata trahunt animas:& eodem pol
Statius lice damnant.Eadem nominatiui caſus ſingularis numeri/& nominatiui/& Eadem
accuſatiui plaralis/mediam corripit ſyllabam:ablatiui autem ſingularis/me
Virgilius diam habet indifferentem.Virgilius georgicorum ſecundo.Non eadem ar/
Lucanus boribus pendet uindemia noſtris.Lucanus.O faciles dare ſũma deos:eadẽq;
Ouidius tueri Difficiles.Ouidius libro metamorphoſeos tertio.At non duricia iaculũ
Virgilius quoq; uicit eadem.Virgilius.Vna eademq; uia/ſanguiſq;/animuſq; feruntur.
Calphurnius Calphurnius egloga.iiii.Rupe ſub hac eadem/quam proxima pinus obum
Nicolaus brat.Nicolaus in Homero libro.xxii.iliados.Vna eademq; ambo fatorũ ſor
te creati.Vtraq; cum ablatiui eſt caſus/tra ſyllabã producit.Quando uero ac Vtraq;
cuſatiui/uel nominatiui pluralis/ſiue ſingularis numeri/mediam ſyllabam
Virgilius correptã habet.Virgilius libro æneidos.v.Creber utraq; manu pulſat/uer/
Lucanus ſatq; Dareta.Lucanus libro tertio.
Vtraq; frugiferis eſt inſula nobilis aruis.Ididẽ dicendum ẽ de Plæraq;/quod Plæraq;
Horatius de utraq; ſcriptum eſt.Horatius in epiſtolis.Si quædam nimis antiq;/ſi plæ/
Horatius raq; dure.Idem.Plæraq; differat:& præſens in tempus omittat.Plærus(ut tra
Apuleius dit Apuleius)ſcribitur cum æ diphthongo/& a πληροσ per cõuerſionem η
ꝑducti/in æ diphthongũ/deductũ dixit:ut de nõnullis aliis alibi diſſeremus.
Alexander.Vt tua metra petunt/dabitur genitiuus in ius.
Lucanus Corripis alterius.Alterius ri ſyllabam indifferentem habet.Lucanus.Harpen Alterius
Terẽtius alterius monſtri iam cæde rubentẽ.Terentius.
Priſciãus Secuplos uel unam uincet alterius ſingulum.Eſt enim uerſus/teſte Priſciano
trocaichus/ſeptem continens pedes/& ſyllabam.Nam primus pes/ſecũdus/
quartus/quintus/ſeptimus/trochæus eſt:tertius/& ſextus/ſpõdeus/lum ſylla
ba.Rius ergo pes ſextus/ſpondeus/eſt:qui duas ſyllabas ꝑductas cõtinet.
Alexander.Tenditur eous:aer:platea:chorea.Eous primam ſyllabam indiffe/ Eous
rentem habet.Nam & duplicem habet litteraturam.Quom enim primã cor Heous
ripit/cum aſpiratione initii annotatur:& ab ἕωσ/qui eſt oriens/quod quidẽ
cum aſpiratione/ſequente e breui/apud Græcos ſcribitur/deriuationem tra/

hit. Vnde quod nos Hesperus/illi ἑωσπέρος dicunt/compositum quidē uo
cabulum/ex εωσ/qui est oriens/& περασ finis. Sic enim appellatur lucifer:
sed quando occidit. Quando autem oritur/quod latie lucifer/græce φοσφο
Martialis ροσ dicitur. Quod etiam protulit Martialis noster/quom ait.
Statius Cæsaris aduentu Phosphpore redde diem. Salustius libro siluarum secūdo.
quinta uis Phosphorus hora Rorantem sternebat equum. Eous autem pri/
ma producta/ab ηωσ/quæ est aurora deriuatur. Quæ quidem dictio cum η
Apuleius absq; aspiratione principii/apud græcos scribitur. Quæ littera a nostris/uel
Statius in æ diphthongum (ut tradit Apuleius) uel in e productum/mutari consue/
Virgilius uit. Statius libro thæbaidos tertio. Impulit eoo contantem Hyperiona pōto.
Virgilius Virgilius georgicorum.ii. Eoasq; domos Arabum/pictosq; Gelonos. Idem ī
Lucanus georgicis. Aut quom sole nouo terras irrorat Heous. Lucanus libro quinto.
Hesperio tantum/quantum summotus heoo Cardine Parnasus. Dici potest
orientalis. Platea nō tantum productā/sed etiam correptam mediam habet: Platea
Horatius quemadmodum & inferius hic auctor tetigit: ut est etiam apud Horatium in
epistolis. Puræ sunt Plateæ. Chorea cum ch aspirato/cum ει diphthongo in Chorea
penultima syllaba/apud græcos annotatur. Quæ diphthongus a nostris/uel
in e/uel i/utrūq; productum/mutari consueuit. Sed in dictione chorea/tā cor
Virgilius reptum e/q̄ productum apud poetas cōperitur. Virgilius libro æneidos.vi.
Propertius Pars pedibus plaudūt choreas: & carmina ducūt. Propertius. Protinus & nu
Tibullus da choreas imitabere sura. Tibullus. Hic choreæ/cantusq; uigēt: passimq; ua/
Ouidius gantes. Ouidius libro metamorpho.xiiii. Ad numerum motis pedibus duxe
Martialis re choreas. Martialis. Nunc consul/prætorue tenet/reducesq; choreæ. Prop/
Proptius tius. Nec minus assiduis Edonis fessa choreis. Similimodo Malea cum unico Malea
Virgilius l/Laconiæ/mediam syllabam & correptam/& productam habet. Virgilius li
Statius bro æneidos.v. Ionioq; mari/Malæq; sequacibus undis. Statius libro thæba/
Lucanus idos primo. Arripit exemplo Maleæ de ualle resurgens. Lucanus libro.vi. Et
Propertius ratibus longæ flexit donare Maleæ. Propertius. Præbeat hospitio sæua Ma/
lea suo. Rhomphæa cum aspiratione post r/& æ diphthongo in penultima Rhom
Valerius syllaba ānotatur: quā etiam ex natura producit. Valerius tamē Flaccus illam phæa
corripuit/quom libro.vi.dixit. Aequaq;/nec ferro breuior/nec rhomphæa li
gno. Genus est gladii.

Alexander. Cum chiragra podagram quidam breuiant: alii nō. Chiragra cum Chiragra
ch aspirato/& i latino/& podagra/ex natura mediam syllabam correptā ha/
Martialis bēt. Martialis. Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra est: hoc est/manuū do/
lor. Nam componitur ex χειρ/quæ est manus/& ἄγρια dolor/atrocitas/uel
aspera infirmitas. Sic & podagra ex πουσ/qui est pes/& ἄγρια atrocitas/cō Podagra
Catullus positum uocabulum est: hoc est pedum dolor. Catullus. Illā affligit odore: ip
Martialis se perit podagra. Martialis. Litigat/& podagra Diodorus flacce laborat.

Alexander. Ante b fit breuis a/sicut scabo: siue scabellum: Et stabilis: stabulum:
dabo: uel labo: siue flabellū. Flabellū a flabro diminutiuū est: & primā ꝑducit Flabellum
Proptius syllabam. Propertius. Et modo pauonis caudæ flabella superbæ.

Alexander. A c breuis. Excipitur Trachyn: Acis: macero maceras: cacabo: glaci/ Trachyn
Lucanus to. Pachyus. Lucanus libro.vi. Flebile Pieridū Trachyn/preciumq; nefandū.
Vrbs est Boeotiæ/teste Strabone: & cū t exili/& ch aspirato/& y græco scri/
bitur. Nā Τραχυσ græce latine asperū iterpretaī. Acis cum unico c exili/& i Acis
Ouidius latino/fluuius est Siciliæ hærbosus/dicente Ouidio libro fastorum quarto.
et ripas hærbifer Aci tuas. Macero primam syllabam indifferentem habet. Macero
Ouidius Ouidius heroidum. Maceror interdum. Et Germāicus Cæsar de Terentio lo
Germanicus quēs/ait. Lenibus atq; utinam scriptis adiuncta foret uis Comica: ut æquato
uirtus polleret honore. Cum Græcis neq; enim hac despecta parte iaceres.
Horatius Vnum hoc maceror/& doleo tibi desse Terēti. Horatius ī primo carminum.
Lucretius Quam lentis penitus macerer ignibus. Lucretius libro tertio.
Calphurnius Macerat inuidia ante oculos illum esse potentē. Calphurnius egloga sexta.
Prisciāus Te potiar Crotale/qua nunc ego maceror una. Priscianus in perihegesi. Frā
Macer gitur hircino maceratus sanguine tantum. Macer de uiribus hærbarum. Inca

Ouidius tisto/uinō quo ſit macerata ſoluto. Ouidius qui de Philomela inſcribitur. Ca Cacabo
cabat hinc perdix: hinc glacitat improbus anſer. Cacabare perdicum ē/quom Glacito
uoces edunt: glacitare uero anſerum. Pachynus cum ch aſpirato/& y græco/ Pachynus
Virgilius primam corripit ſyllabam. Virgilius libro æneidos tertio. Præſtat Trinacrii Pacchynus
Ouidius metas luſtrare Pachyni. At uero Ouidius/ut primam poſitione produceret/
cum c exili/ſeqnente ch aſpirato/Pachynus ſcripſit/quom dixit libro. meta/
morpho. xiii. E quibus imbriferos uerſus Pachynus ad auſtros. Vnum ē ex
Strabo tribus Siciliæ promōtoriis/teſtibus Strabone/& Plinio. Quod ideo per mo
Plinius dum exceptionis poſui/ut litteratura/& quātitas ſyllabæ ſciri poſſet. Plura
& enim alia/tam uirorum q̃ locorum propria nomina/ſuis locis/hac ex cau
ſa/ab Alexandri regulus eximentur: dequibus tamē/auctor ipſe excuſandus
eſt. Neqꝫ enim omnia complecti poſſibile fuit: maxime cum nō animo illius
ſederit de ꝓpriis nominibus quātitates diſſerere: licet de paucis edixerit: quæ
(ut puto) tunc illi memoriæ occurebant. Quare magis gratiarum actiones/
q̃ reprehenſiones/auctori debemus: quo quidem/pulchriori ordine/ſyllaba
rum q̃titates deſcripſit nemo.

Alexāder. Hinc acer/Tracus/facundus/machina/Dachus/Produc. Dacus a Da Dacus
cia/ſecundi ordinis/primam (ut recte quidem hic auctor tradit) producit ſyl/ Daca
Martialis labam. Primi autem ordinis Daca/da ſyllabam corripit. Martialis.
Statius Grande iugum domita Dacus ceruice recepit. Statius libro. iii. ſiluarū. man/
Virgilius dataqꝫ fidus Signa tulit/cum prima truces amentia dacos Impulit. Virgilius
libro æneidos. viii. Indomitiqꝫ Dacæ/& pontem indignatus Araxes. Luca/
Lucanus nus libro. vii. Et uetitos errare Dacas in mœnia ducat.

Alexander. A d corripies: tibi ſint gradus/& uada teſtes. Excipitur radix: & cla/
des: ſuadeo: ſpadix: Trado: traduco: Gradiuus. Gradiuus primam ſyllabam ī Gradiuus
Virgilius differentem habet. Virgilius li. æneidos. iii. Gradiuumqꝫ patrem/Geticis qui
Statius præſidet aruis. Statius libro thæbaidos. iiii. Gradiuus q̃tas populis ſpoliaue/
Valerius rit urbes. Valerius Flaccus libro. iiii. Inclita Amazonidū/magnoqꝫ exorta gra
Ouidius diuo Gens ibi. Ouidius libro metamorpho. ſexto. Et genus a magno ducen/
tem forte Gradiuo. Cognomen eſt Martis. Ladon etiam Archadiæ fluuius/ꝑ Ladon
Ouidius mam producit ſyllabam. Ouidius libro metamorpho. primo. Donec areno
ſi placidum Ladonis ad amnem Venerat.

Alexander. Eſt ſuper ſ breuis a: ſit ſapphirus tamē extra. Sapphirus cū p/ſequē/ Sapphirus
te ph/& i latino ſcribitur. Et cum primam ſyllabam poſitione producat/nec
ſub hac regula capitur: nec ſub illa exceptione cōtinetur/qua ſcribitur. Apu/
lus/& papa/ſapphirus/crapula/lapa. Lapis eſt precioſus.

Alexander. A g breuis. Demitur agea: tragula: contagium: repagulum: coagulū: Agea
Ennius quæ: omnia cum unico g ſcribitur. Neqꝫ enim aliter eximi poſſent. Ennius.
Pompeius Multa foro ponens/ageaqꝫ longa repletur. Via eſt in naui/dicta auctore Pō/
Sylius peio/q. in ea maxime quæqꝫ res agi ſoleant. Sylius li. tertio. cui tragula ſemp
Lucillius Fulmineam armabat celebratū miſſile dextram. Lucillius. Tum ſpara/tum ru
mices portantur: tragula porro. Tragula cū t exili/genus eſt tæli/dicta (ut ſcri Tragula
Pompeius bit Pompeius) ꝙ ſcuto infixa trahatur. Contagium/ex con/& tago tagis pro Contagiū
Virgilius tango tangis/cōponitur. Virgilius georgicorū tertio. Dira per iucautum ſer/ Contagio
pant cōtagia uulgus. Sic & contagio/& contages/ta ſyllabā ꝓducunt. Iuue/ Contages
Iuuenalis nalis ſatyra ſecunda. Cretice pelluces: dedit hanc contagio labem. Lucretius li
Lucretius bro quarto. Quæ contage ſua palloribus omnia pingūt. Coagulum a cogo/ Coagulum
Calphurnius ex con/& ago/deſcendit. Calphurnius egloga tertia. Texitur/& nulla tremu
Tibullus ere coagula lacte. Tibullus. Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte. Repagu Repagulū
Ouidius lum/ex re/& pago pagis pro pango pangis/componitur. Ouidius libro me/
tamorphoſeos. v. Raptaqꝫ dedextro robuſta repagula poſti. Obices dici poſ
Ouidius ſunt. Vagio primam producit ſyllabam. Ouidius libro metamorphoſeon. x. Vagio
Ouidius Reddit: onus uagitqꝫ puter. In libro autē de philomela prima correpta eſt:
ubi ſic habetur. at leppores uagiunt. Verum (ut ego puto) nunq̃ Ouidii uerſus
fuit Philomela.

Virgilius Alexander. A ſuper l tradant diſyllaba. Excipitur Cales. Virgilius li. ænei. vii. Cales

Aequora quiq; Cales linquunt/amnisq; uadosi Accola Vlturni. Opidum est
Campaniæ:a quo/& Cales dicti sunt. Cum c exili scribitur.
Alexander. Hæc quibus est crescens genitiuus/corripe:sicut Sal salis:atq; palus. Halec
Horatius Demitur halec:quæ(ut in ipsa dictione uidimus)cum unico l scribitur. Hora
tius. Ego fæcem primus/& halec/Primus & inueni piper album/cum sale ni
Martialis gro. Martialis. Capparin/& putri Cæpas halece natantes. Genus est liquami/
nis/& piscis.
Alexander. Calo dematur:& ales. Calo cum c exili/primam syllabam indifferẽ Calo
Ouidius tem habet. Ouidius libro fastorum quarto. per flamam saliisse calones. Legi
Horatius tamen in quodam codice saliisse colonos. Horatius. Hunc permixerunt calo/
Pompeius nes/atq; caballi. Callones/militum erant serui/qui auctoribus Põpeio/& Ser
Seruius uio/calas/hoc est clauas ligneas/uel fustes gerebant.
Alexander. Quæ polysyllaba sũt/breuies. Excipitur Alecto/palatium. Alecto Alecto
Orpheus cũ unico l/& ct exilibus scribitur. Vna est ex tribus furiis infernalibus. Orphe
Sylius us in argonautico. Τισιφορη τε και αληκτω και δια μεγαιρα. Sylius li. xiii.
Virgilius Non ipsa Alecto/nec feta furore Megæra. Virgilius libro æneidos. vii.
Reginam Alecto/stimulus agit undiq; bacchi. Alecto hic accusatiui casus est.
Seruius Nec est alius casus/nisi genitiuus:qui teste Seruio/Alectus facit. Palatium (in/ Palatium
Varro quit Varro de lingua latia)quidam a balatu dictum putãt. Vnde Næuius(ut
Næuius idem auctor pergit)palatium/balatium appellat. Et Pompeius ait. Palatium
Pompeius dictum est/quasi balatium:quia ibi Romæ in palatio pecus pascens ballare
consueuerat:uel(ut subdit)a palo palas deducitur:qa scilicet ibi palare/idest
errare pecudes solerent. Verum cum balo balas/& palo palas/primam (ut ꝓ
Sylius babimus)syllabam producãt/sic & palatium. Sylius libro. xiiii. Lanigeræ ba
Ouidius lant stabulis. Ouidius qui de philomela inscribitur/si tamen codex non men
Iuuenalis titur auctorem. Blaterat hinc aries:& pia balat ouis. Iuuenalis. pecudem spon
Virgilius dere sacello Balantem/& laribus cristam promittere galli Non audet. Virgi/
Sylius lius libro æneidos nono. Et nunc plantes uideo/gemitumq; cadentum. Syli/
Statius us li. xii. Quam tanti fuerint/cadere ut palatia cernas. Staius libro siluarum ꝑ
Statius mo. Dum noua contentis surgant palatia flamis. Idem siluarum quarto. subi
Martialis re noui palatia fasces. Martialis. Inde sacro uenerãda petes palatia cliuo. Idẽ.
Martialis Astra licet propius/palatia longius essent. Idem. Sic fora mirentur/sic te pa/
Lucanus latia laudent. Attamẽ poetæ ꝓ suo arbitrio pa syllabam etiam correptam po
Sylius suere. Lucanus. Phœbea palatia complet. Sylius libro primo. Aspice/montis
Sylius apex/uocitata palatia regi. Idẽ in primo. obsessa palatia uallo. Ouidius de ar
Ouidius te. Illic quas tulerant nemorosa palatia frondes. Idem libro metamor. ꝑmo.
Ouidius Haud timeam magni dixisse palatia cæli. Virgilius georgicorum primo.
Virgilius Quæ Tuscum Tyberim/& Romana palatia seruas. Valerius Flaccus libro
Valerius secundo. Iliaciq; lares/tantiq; palatia regni. Iuuenalis satyra nona. & aduectæ
Iuuenalis secreta palatia matris. Propertius. Atq; ubi nauali stant sacra palatia Phæbes.
Propertius Idem. Celsaq; Romanis decerpta palatia tauris. Vt autem Varro dicit li. præ
Propertius fato/nonnulli a pallantia Latina uxore/palatium dictũ existimãt. Plinius aũt
Varro a Pallãte/uel a Pallãteo oppido/dictum tradit. Sed tũc cum duplicato l/pal
Plinius latium scribi deberet/maxime quom primam producit syllabã:quod tamen
inscribẽdo a nemine obseruat. Talea etiam producit primam. Serenus. Fraxi
nea inflamis quem fundit Talea succum. Taleæ dicũtur præsegmina siue pu
tamina lignorum:uel exquiliæ Talia cœpe folliculum uocatur teste Festo.
Alexander. balistaq; tolles:
Alea:caligo:balænaq;:salebra:squalet. Ballista cum duplicato l scribitur: nã Ballista
a βαλλω/quod est iacio/uulnero/sagitto/deriuatur. Quod quidẽ apud græ
cos cum r post t βαλλιστρα effertur. Genus est tormenti/muros cõcutiẽtis.
Ouidius Ouidius libro primo detristibus.
Ouidius Quam graue ballistæ mœnia pulsat opus. Idem libro matamor. xi.
Nec leuius pulsata sonat/q̃ ferreus olim
Nonius Quom laceras aries/ballistaq; concutit arces. Nonius ballistam appellat/
Lucanus qua saxa maiora/& grauiora iaciuntur. Lucanus autem/pro instrumento

haſtam quandam iacientē/accipiſſe uidetur. Ait enim. Necq; enim ſolis excuſſa lacertis Lancea/ſed tenſo balliſtæ turbine rapta Haud unum contenta latus traſire quieſcit. Alia cum primam corripiat ſyllabam/cum unico l ſcribitur: Alia
Lucanus ut eſt apud Lucanum.
Virgilius Quas Aliæ clades. At uero Virgilius/ut primam produceret/unū l interpo/
Seruius ſuit/teſte Seruio/quom dixit libro æneidos.vii.
Sylius Quoſq; ſecans infaſtum interluit Allia nomen. Hunc etiam imitatus eſt Syli/ Allia
us libro octauo dicens.
Maior & horrificis ſeſe extulit Allia ripis. Fluuius eſt in Tyberim defluens/
Liuius teſte Liuio. Alea autem ludus/cum unico l/primam (ut recte quidem hic au/ Alea
Horatius ctor tradit) ſyllabam producit. Horatius in epiſtolis.
Quem damnoſa uenus/quem præceps alea nudat. Salebræ/primam corri/ Salebræ
Propertius pit ſyllabam: non illam producit/ut hic auctor uoluit. Propertius. Luna mi/
Martialis niſtrat iter: demonſtrant aſtra ſalebras. Martialis.
Horatius Sed quæ per ſalebras/altaq; ſaxa cadunt. Horatius in epiſtolis.
Gualfredus Qui queritur ſalebras/& acerbum frigus/& ibres. Gualfredus in arte poetica.
Quo pede tranſcurras ſalebras/qua claue recludas
Hoſtia. Sunt ſalebræ lapides/ſuper quibus/in uiis tranſitur. Quin etiam/au/
Feſtus ctore Feſto incultæ orationes/nonnunq̄ ſalebræ dicuntur.
Virgilius Alexander. A ſuper m tradant diſyllaba. Excipitur Samos. Virgilius libro æni/ Samos
dos.vii. Threiciamq; ſamum/quæ nunc Samothratia fertur. Inſula eſt in ma Same
ri Aegæo. Et dixit Virgilius Threiciam/ad differentiam alterius iſulæ Sami:
Ptolemæus quæ teſte Ptolemæo Aſiæ adiacet/ex oppoſito ad Epheſum/& Andro uici/
Iuuenalis na eſt: de qua Iuuenalis ſatyra tertia.
Lucanus Hic Andro/ille Samo. Et Lucanus libro octauo. Epheſumq; relinquens/
Et placidi colophona maris/ſpumantia paruæ
Radit ſaxa Sami. Same huius Sames/urbs eſt Thraciæ in Cephallenia: quæ
Strabō & hæc Samos declinatur/auctore Strabone libro.x.
Ouidius Alexāder. Quæ polyſyllaba ſunt/breuies. Excipitur Lamius. Lamius cum uni/ Lamius
Ouidius co m/& i latino/mons eſt Ioniæ: a quo/Endymion etiam Lamius dictus eſt. Lamia
Ouidius libro tertio de arte.
Lamius Endymion non eſt tibi luna rubori. Idem libro.ii.de triſtibus. In Ve/
Statius nerem Anchiſes/i Lunam Lamius heros. Statius libro ſiluarum tertio. cedat
tibi Lamius ultro. Sunt tamen qui cum tm Latmius legunt. Lamia eadē ſcri/
Hierōymus ptura/animal eſt faciem prætēdens muliebrem. Hieronymus in threnis Hie/
remiæ. Sed & lamiæ nudauerunt mammas: lactauerunt catulos ſuos.
Alexander. A ſuper n lōgam faciunt diſyllaba. Manes plurali tantū numero de Manes
Virgilius clinatur: & primam ſyllabam indifferētem habet. Virgilius libro ænei. tertio.
Lucretius ſtant manibus aræ Cæruleis mæſtæ uittis. Lucretius libro tertio.
Et nigras mactant pecudes manibuſq;/deiſq;.
Alexander. Ni ſint a longis polyſyllaba curta locabis.
Ganeo demat. Ganea fœminino/& ganeum neutro genere/declinari poteſt/ Ganea
Prudentius ut alibi docuimus: p̄mamq; apud Prudentiū ſyllabā corripit. Ait enim in Pſy Ganeum
chomachia. Ima pati/laxa ganearum lege teneri. Et a ganea/ganeo deſcendit: Ganeo
Iuuenalis cuius prima ſyllaba a Iuuenale producta ponitur/dicente ſatyra.xi.
Sed laudem ſiliquas: occultus ganeo pultes. Is eſt/qui luſtra frequentat.
Alexander. A p breuis. Excipitur Apher aphra aphrum ab aphrica: apis: Apœ/
Virgilius ninus: Apidanus: ſaperda: ſapo: lapathes. Virgilius georgi.iii. omnia ſecum
Lucanus Armentarius Apher agit. Lucanus libro quarto.
Aut uagus Apher equos ut primū emiſit in agmen. Necq; enim ab illa regula Apher
Statius demitur: eſt ſuper f breuis a. Statius libro ſilluarum tertio.
Ouidius Mergat adoratus trepidis paſtoribus apis. Ouidius libro ſcd'o de ſine titulo. Apis
Lucanus Et comes in pompa corniger apis erat. Lucanus libro nono.
Et ſacer i cineres Magni mactabitur apis. Bos dicitur lingua Aegyptia: & fa/
cit in genitiuo apis/uel apidis: & cū unico p/& i latino ſcribit. Pro paruo autē
Ouidius uolatili/ primā corripit ſyllabā. Ouidius libro metamorphoſeos.xiiii.

Non apis inde tulit collectos sedula flores. Apœninus cũ unico p/& œ diph- Apœninus
Seruius thongo scribitur/si Seruio creditur: qui ab Hannibale Pœno nomen acce- Apennius
pisse dixit. Hic tamen a græcis Apenninus absq; diphthongo/& cum duplica-
Persius to n scribitur/& effertur. Persius satyra secunda.
Virgilius Sic costam longo subduximus Apœnino. Virgilius libro æneidos. xii.
Vertice se attollens pater Apœninus ad auras. Mons est/qui ab alpibus pro- Apidanus
Plinius ficiscens/uniuersam Italiam usq; in Siciliam diuidit/teste Plinio. Apidanus
Herodotus cum unico p/& i latino/fluuius est Thessaliæ/teste Herodoto libro historia-
Propertius rum septimo. Propertius.
Lucanus Qualis in hærboso concidit Apidano. Lucanus. it gurgite rapto Apidanus/
Valerius nunq̃que celer nisi mixtus Enipeus. Valerius Flaccus libro primo.
Segnior Apidani uires ubi sentit Enipeus. Saperda a sapio sapis deducitur/te- Saperda
Marcellus ste Marcello: & dici potest quasi sapiens/uel elegans. Varro in modio. Om-
Varro nes uidemur nobis esse belli/festiui/saperdæ. Saperda item/genus est conchæ
Pompeius mali saporis/auctore Pompeio: & nonnunq̃ pro sterquilinio ponitur. Et pri-
Persius mam producit syllabam. Persius satyra sexta.
Et quid agam rogitas: en saperdam adueho ponto. Nec te moueat/q; sapio
sapis a quo saperda descendit primam syllabam corripit/saperda uero/
producit. Sunt enim plæræque dictiones/quæ etsi a primam corripienti-
bus syllabam deriuentur/illam tamen producunt: ut flabellum a flabro: ala
ab alo alis: agea ab ago agis: lex legis a lego legis/uel (ut alii uolunt) a ligo li-
gas: laterna a lateo lates: regula a rego regis: stypendium a stype: tegula a te-
go tegis: sedes a sedeo sedes: libella a libra: scabidus a scabo scabis/uel a scabie Sapo
Serenus Sapo/notum est uocabulum. Serenus.
Attrito sapone genas purgare memento. Lapathos cum unico p/& th aspi- Lapathos
Columella rato/primam corripit syllabam. Columella libro undecimo.
Horatius Lubrica iam Lapathos/iam rhamni sponte uirescunt. Horatius sermõe. xiiii.
Et Lapathi breuis hærba. Lapathes eadem scriptura/genus est holeris/a La- Lapates
Serenus patho dictum: & primam apud Serenum syllabam producit/quom ait.
Alexander Sæpe chelidoniam cum succo lapathis addis. Et Alexander neq̃.
Lapathes cybus est: & holus componit eundem.
Alexander. Nisi papilio: uel uapulo: papo:
Apulus: & papa: sapphirus: crapula: lapa:
Mappaque: cum rapa. Apulia Italiæ regio/primam syllabam indifferentem Apulia
habet: secundam uero productam. E diuerso/Apulus ab Apulia/primam p- Apulus
Iuuenalis ducit: & secundam corripit syllabam. Iuuenalis satyra. iiii. prouincia tanti
Martialis Vændit agros: sed maiores Apulia uændit. Martialis in apophoretis.
Horatius Velleribus primis Apulia/Parma secundis. Horatius sermone quinto. Incipit
Horatius ex illo montes Apulia notos Ostentare mihi. Idem in tertio carminum.
Nutricis extra limen Apuliæ. Hic prima huius dictionis syllaba/correpta est.
Est enim metrum quattuor pedum: quorum primus/spondeus est: secundus/
& tertius/choriambus: ultimus/iambus. Sed & Pyrrhichius in fine locari po-
test: qui duabus syllabis breuibus constat. Choriambus autem/quattuor syl-
Lucanus labis conficitur/prima/& ultima productis/duabus intermediis correptis.
Persius Lucanus libro quinto. Apulus Adriacas exit Garganus in undas. Persius sa-
Ptolemæus tyra secunda. Nec linguæ tantum sitiat canis Apula quantũ. Apulum/urbs ẽ Apulum
Daciæ/teste Ptolemæo. Sapphirus cum p/sequente ph/& i latino scribitur: Sapphirus
primamq; syllabam (ut alibi diximus) positione producit. Mappa cum dupli- Mappa
Horatius cato p/primam positione productam habet. Horatius in sermonibus.
Vilibus in scopis/in mappis/in scobe quantus
Consistat sumptus/neglectis flagitium ingens.
Alexander. A r breuis. Excipit Caria: larus: Larius: Larissa: Larisa: Arabia: sma- Caria
ragdus: Arene: baris: Barium: Caria cum c exili/& unico r/& i latino/regio ẽ
in minori Asia/inter Lyciam/& Ioniam/a Cara rege cognominata: qui au- Cares
Plinius guria ex auibus primis cõperit/ut scripsit Plinius li. vii. naturalis historiæ: cu-
Manilius ius ppl'i/Cares uocãt. Et primã syllabã indifferẽtẽ hẽt. Marcus Manilius li. iiii.

Martialis Arcades antiqui/celebrataq; Caria fama. Martialis.
Aere nec in uacuo pendentia mausolea
Carolus Laudibus imodicis Cares in astra ferant. Carolus Arretinus. Nunc Caria an
Petrus tiquo fuerit spoliata sepulchro. Petrus Riga in leuitico.
Larus fluminis est habitator/& incola terræ. Auis est/græcum quidem uoca/ Larus
Virgilius bulum: quæ latine fulica dicitur. Virgilius in georgicis. In sicco ludunt fulicæ
Homerus autem corripuit in quinto odyssææ. Larius/lacus est Comensis in Larius
Insubria/a laro aue(ut quidam uolunt)cognominatus: quia hæc apud illum
ipsum lacum auis habundat/ut etiam in ipsa dictione aperte monstrauimus.
Virgilius Virgilius in georgicis. te Lari maxime/ teque
Catullus Fluctibus/ac fremitu assurgens Bænace marino. Inde fit Larius Iaria larium/
Catullus. Veronam ueniat Noui relinquens.
Comi mœnia: Lariumq; litus. Larissa cum unico r/& i latino/& duplicato s/ Larissa
Acron urbs est in Thessalia/testibus Acrone/& Lactantio grammatico super librū
Lactantius secundum thæbaidos. Ptolemæus autem duas in Macedonia/hoc est Thessa Larissæus
Ptolemæus lia posuit: quarum una est Pelasgiorum: alia Phithiotidis. Rursum & aliam
Ptolemæus eiusdem nominis scripsit esse in Casiotide Syriæ. Et a larissa Phithiotidis/
Lucanus Achilles Larissæus cognominatus est. Lucanus li sexto. Atq; olim Larissa po/
Horatius tens: hæc est Phithiotica. de qua etiam Horatius oda prima. Nec tam Laris/
Virgilius sæ percussit campus opimæ. Virgilius libro æneі. secundo. Quos neq; Tydi
des/nec Larissæus Achilles. Larisa huius Larisæ/& Larise huius Larises/cum Larisa
unico r/& i latino/& unico s/urbs est in Asia iuxta Cumam: a qua / Iuppiter Larise
Strabo Larisæus dictus est/ut Straboni placet. De hac Statius libro thæbaidos. ii. Larisæus
Statius post habita est Larisa iugis. Est & eodem nomine urbs in Creta: in Pelopon/ Larissus
neso arx Argiuorum: uilla in agro Attico ad Tralles: alia in finibus Hæmi. La
rissus fluuius ē Eleorum/ab Agro Dymam distermians: ibiq; alia est Larissa/
Theopōpus ut scribit Theopompus. Arabia cum unico r/& cum duplicato r Arrabia/ Arabia
Virgilius scribi potest. Virgilius georgicorum secundo. Arrabia
Propertius Eoasq; domos Arabum/pictosq; Gelonos. Propertius. Et domus intactæ te
Propertius tremit Arrabiæ. Idem. Nec si qua Arrabio lucet bombyce puella. Priscianus
Priscianus in perihegesi. Arrabiæ populi celebres/hi nomine claro. Idem in eadem.
Priscianus Arabii cernes extremi litora ponti. Arabia triplex est/ut docet Ptolemæus:
Ptolemæus Fœlix: Petræa: Deserta. Smaragdus primam syllabam indifferentem habet. Smaragd)
Lucanus Lucanus libro octauo.
Statius Terga sedent crebro maculis distincta smaragdo. Statius libro thæbai. ii.
Sudor ubi arcano florētes igne smaragdos Cingit. Prudētius ī psycomachia.
Prudentius Has inter species smaragdina gramine uerno. Martialis. Sardonychas/ sma/
Martialis ragdum/adamantas/iaspidas/uno Portat in articulo. Vbi nonnulli codices
scriptum habent smaragdos. Sed nescio quo pacto stare possit uersus: nisi for
tassis antiquorum more/s littera cum uocali/per eclipsim elidatur. Nā apud
antiquos s littera quandoq; abiiciebatur sola: quandoq; etiam cum uocali: ut
Ennius hoc uno Ennii uersu dignosci potest. Ait enim in annalibus. Interea fugit al/
bus iubar Hyperionis cursum: ubi us abiicitur: & i/quæ erat consonans/in uo
Priscianus calem per dihæresim mutatur: ita ut albiu/pes sit dactylus: ubi etiā iubar ma/
Ennius sculini generis est: cum alias neutri sit generis. Quod etiam Priscianus ipse an
notauit. Sic Hyperionis solum s amittit. Idem Ennius. Oua parire solet pen/
Lucillius nis genus condecoratum: ubi genus s litteram perdit. Lucillius satyrarum. v.
Si tam corpus loco ualidum/ac regione maneret. Nam corpulo detracta s lit
Tullius tera/dactylus est. Item Tullius in Arato. Toruus draco serpit subter/supera/
Virgilius q; retorquēs Sese: ubi toruudra/amota s littera/dactylus est. Sic & Virgilius
Seruius noster. Inter se coiisse uiros/& decernere ferro: ubi dicit Seruius s cum uocali
Seneca per eclipsim supprimi oportere: ita ut retde/pes sit spōdeus. At uero Seneca
in quadā epistola/dicit Virgiliū cernere posuisse ꝑ decernere/hoc mō Inter
se coiisse uiros/& cernere ferro. Et sic absq; eclipsi stabit uersus. Sed aptū ē Iu
Iuuenalis uenalis exemplum illud/ubi ait.
Dispositis prædiues hamis. Nam cum hamus primam producat syllabā/

Virgilius ut est apud Virgiliū libro æneidos quinto/Lenibus hinc hamis consertā au/
roq; trilicem/necesse est ſ/litteram cum e uocali abiici.Est igitur smaragdus
Ptolemæus lapis præciosus:& eiusdem nominis mons in Aegypto/teste Ptolemæo/uel
Diodorus in Marmarica prouincia/ab orientali parte.Baris cū unico r/& i latino/lin/ Baris
Propertius gua Aegyptia cymbam significat/teste Diodoro.Propertius.
Ptolemæus Baridos & contis rostra Liburna sequi.Baris item/urbs ē mediterranea Phry Baria
Ptolemæus giæ Pisidiæ:& eodem nomine fluuius Indiæ/teste Ptolemæo.Baria/urbs est Barium
Ptolemæus Hispaniæ/ut idem Ptolemæus ostendit. Barium oppidū est Aetolorū/Peu
Horatius cetiorum/teste eodem Ptolemæo:quod etiam primam producit syllabam.
Horatius sermone quinto. Postera tēpestas melior uia/peior adusq; Bari mœ
nia piscosi.Barrhæ cum duplicato r/secundo aspirato/& æ diphthongo/po Barrhæ
Ptolemæus puli quidam sunt Indiæ/ut idem Ptolemæus docet.Barrhus eadem scriptu/ Barrhus
Horatius ra/pro elephanto ponitur:a cuius ossis similitudine/dentes Barrhi dicuntur:
Statius Horatius.Quid tibi uis mulier nigris dignissima barrhis?Statius libro thæ/
Ouidius baidos quarto. Aegion: Arenemq;:& quas Theseia Trœzen. Vrbs est Messe Arene
niæ in Achaia. Arena autem primam corripit syllabam.Ouidius heroidum. Arena
Quid facis Oenone/quid mandas semina arenæ.
Alexander.Quom subit a s/produc dissylaba.Excipitur Prason:& Thasos.Pra/ Prason
Martialis son græce/latine porrū significat. Vnde prasinus prasina prasinū.Martialis. Prasinus
De nostra prasina synthesis empta toga:hoc est uiridi/ad similitudinem co/ Thasos
Herodotus loris porri.Thasos cum th aspirato/isula est Thraciæ/teste Herodoto libro Thasius
Ptolemæus historiarum sexto:quam Ptolemæus dicit esse in mari Aegæo:& est una ex
Statius cycladibus.Statius libro siluarum primo.Nō huc admissæ Thasos/aut ūdo
Virgilius sa Carystos.Inde fit Thasius thasia thasium. Virgilius libro georgicorum .ii.
Sunt Thasiæ uites:sunt & Mareotides albæ.
Virgilius Alexander.Polysyllaba curta locabis.Excipitur Asia:& Asopus. Virgilius. & Asia
Seruius longa sonoros Dant per colla modos:sonat amnis/& Asia lōge. Palus quæ/
Virgilius dam est Mysiæ/teste Seruio super librum septimum æneidos.Asia autem re
gio/primam corripit syllabam.Virgilius .iiii. georgicorum. Addam urbes
Statius Asiæ domitas.Statius libro thæbaidos septimo.Iam ripas Asope tuas/Boæ Asopus
Ouidius taque uentum.Ouidius de fine titulo. Quid referam Asopon/quem cepit
Ptolemæus Martia Thæbe?Fluuius est Achaiæ/teste Ptolemæo. Blatero
Horatius Alexander.A t breuis.Demitur blatero.Atella:& Atina.blatero primam sylla
bam indifferentem habet.Horatius sermone.xvii. Audit quom magno bla/
Ouidius teras clamore/furisq;.Ouidius de philomela.Blaterat hinc aries:& pia balat Atella
Ptolemæus ouis. De hoc uerbo alibi uidimus. Atella cū unico t exili/& gemio l/oppidū
Sylius fuit Campaniæ mediterraneum teste Ptolemæo:a quo/Atellāi ludi dicti sūt.
Iuuenalis Iuuenalis satyra sexta. Vrbicus exodio risum mouet Atellanæ.Sylius in.xi.
Iamq; Atella suos/iāq; & Galogræcia adegit. Vbi chalcographi impresserunt
Martialis Ianq; & Atella. Atina cum unico t exili/& i latino scribitur.Martialis.Quo ci Atina
Virgilius ue Prisca gloriatur Atina. Virgilius libro æneidos septimo. Tæla nouant Ati
Sylius na potens:Tyburq; superbum.Sylius libro octauo.Descendens Atina aberat.
Seruius Vrbs fuit iuxta Pontinas paludes Campaniæ teste Seruio:quam Ptolemæus
Ptolemæus dixit fuisse Latinoꝝ mediterraneā.Alia eodem nomine urbs fuit in Bœtia.
Alexander.Et retrahatur.Quattuor:& fatum/Quattuor ab omnibus cū dupli Quattuor
cato t scribitur:& primam syllabam positione producit. Virgilius libro ænei
Virgilius dos decimo.Quattuor hic iuuenes/totidem quos educat Vpheus.
Alexander.sed longa notabis Hæc/quibus m superest/aut r muta præeunte. Ex
Lucanus cipitur Matinus:matella:Crathis.Matinus cum t exili/& i latino/mons est Matinus
Apuliæ. Lucanus libro nono.
Horatius Vulturis/& calidi lucent buceta Matini.Horatius in primo carminum.Pul/
ueris exiui prope litus parua Matinum.Matella cum t exili/& gemino l/di/ Matella
Martialis minutiuum est a matula:quod quidem uas est urinarium.Martialis.Dispere
am/si tu Pyladi præstare matellam Dignus es. Crathis cū c exili/& th aspira
Herodotus to/& i latino/nomen est duorū fluuiorū:quorum unus ē Achiuorū/teste Hero Crathis
Ouidius doto li.historiaꝝ.i.Alius ē Calabriæ.Et ab Ouidio p̄ma syllaba indifferen/

ter ponitur. Ait enim libro de ponto.iiii. Huc Lycus/huc Sagaris/peneusq;/ Hypanisq;/Crathisq;. De Achiuo loquitur. De Calabro aût itellexit/quom dixit li.meta. xv. Crathis/& hinc Sybaris/ nris cōterminus oris. Eximere ēt ab hac exceptione auctor debuit composita cum στρατοσ/qđ exercitiū si gnificat:& composita:cum κρατοσ/quod robur indicat/siue imperium:de quibus superius disseruimus. Vel saltē demi debuerunt ab illa regula de mediis syllabis. Quæ fiunt in tes sociabis:sicut Achates.

Ouidius — Philostratus — Hippocrates

Alexander. A super u breuies. Excipe Lauinum quod primam indifferentē habet. Virgilius. Cernes urbem & promissa Lauini Mœnia. Idem profugus lauinaq; uenit litora.

Alexander. Ante b fit breuis e/si non duo consona præsint. Demitur Oebalia: Sebetus: Ebrius: Hebe: ebur: Trebia. Oebalia cum œ diphthongo/ea prouincia est/quæ Laconia dicitur/ab Oebalo Arguli filio/ qui teste Lactantio grãmatico/rex Laconum fuit/cognominata. Papinius in Achilleide. Soluerat Oebalio classem de litore pastor Dardanus. Aliam dixerunt quidã esse Oebaliam in Italia/iuxta Tarentum Calabriæ urbem/ab Oebalo Telonis Caprearum regis filio denominatam/dicente Virgilio libro æneidos septimo. Nec tu carminibus nostris inductus abibis Oeabale: quem generasse Telon Sebetide nympha Fertur. De hac Oebalia idem Virgilius georgicorum.iiii. inquit. Nanq; sub Oebaliæ memini me turribus altis/ Qua niger humectat flauentia culta Galesus/Corycium uidisse senem. Alii autem/ quibus etiam assentiri uidetur Seruius/non aliam fuisse dicunt in Italia Oebaliam: nec id quoq; Virgilium intellexisse: sed quom dixit/sub turribus altis Oebaliæ/ sic intellexit/scilicet eorum/qui ex Oebalia Laconica/in Italiam aduenere: & turres iuxta Tarentum ædificauere. Papinius libro siluarum primo. Eubois/ & pulchra gaudet Sebetus alumna. Fluuius est iuxta Neapolim Italiæ urbem: ex cuius nympha/Telon Caprearum rex/Oebalum suscepit. Virgilius libro æneidos septimo. Nec tu carminibus nostris inductus abibis Oebale: quem generasse Telon Sebetide nympha Fertur. Iuuenalis. Ebrius/aut petulans/ q nullum forte cæcidit. Hebe huius hebes/Iunonis filia fuit/& Herculis uxor: interpretaturq; pubertas. Vnde & iuuētas appellata est: hoc est iuuētutis dea Propertius. Nec si cælestem flagrãs amor Herculis Heben Sensit. Ouidius libro metamorphoseos nono. Hoc illi dederat Iunonia muneris Hebe. Valerius Flaccus libro octauo. Iam uacat/& fessum Iunonia sustinet Hebe. Patet etiam per compositum Ephebus. Nam ex επι præpositione/& ἥβη pubertas/componitur/ut uidimus in dictione cathedra. Vnde & pubes interpretatur. Iuuenalis satyra secunda. Armenius Zelotes cūctis narratur ephebis. Horatius in epistolis. Quo pacto partes tutetur amantis ephebi. Ebur primam syllabam habet indifferentem. Virgilius libro georgicorū primo. India mittit ebur: molles sua tura Sabæi. Catullus. Ebore Nysæo uertice Cæsariē: hoc est pectine eburno. Trebia cum t exili/etsi ante uocalem duas habeat consonantes/primam tamen syllabam corripit Sylius libro quarto. Planiciem metuens/Trebiam/collesq; petebat. Lucanus li. secūdo. Tpa Cannarum fuimus Trebiæq; iuuentus. Fluuius est Galliæ Cisalpinæ: qui teste Strabone/Placentina per arua decurrit. Trebonius etiam & Trebatius propria primam corripiunt exempla sunt apud Horatium.

Lactantius — Papinius — Virgilius — Virgilius — Seruius — Papinius — Virgilius — Propertius — Ouidius — Valerius — Iuuenalis — Horatius — Virgilius — Catullus — Sylius — Lucanus — Strabo

Oebalia — Oebalus — Sebetus — Ebrius — Hebe — Ephebus — Ebur — Trebia

Alexander. E c breuis. Excipitur Lecythus Oeconomus: Oechalia: imbecillus. Lecythus cum c exili/& y græco/& th aspirato scribitur. Homerus libro odyssee octauo. δ᾽ ὤκαρ δ᾽ ε χρυσεη ερ ληκυθω ὑγρον ελαιον. Vas est olearū fœminini generis/dicente Aristophane/in Pluto. αἱ ληκυθοι μυρων γεμουσι. Hieronymus autem masculino genere protulit/quom dixit in libro tertio regum capitulo.xvii. Et lecythus olei non est imminutus. Oeconomus cū œ diphthongo/& c exili/uniuersæ domus dispēsator/Tullio interpte dicitur. Cōponit aūt/ex οἰκοσ/quæ ē domus/& νομοσ lex. Sic & parœcia cū œ diphthōgo i secūda syllaba/& c exili/& i latio/ex παρα præpositiōe/qđ iuxta significat/& οἰκια/quæ ē domus/cōponitur. Et dici potest incolatus: ubi scili

Homerus — Aristophanes — Hieronymus — Tullius

Lecythus — Oeconomus — Parœcia

Vgutio cet domus contiguæ ſunt. Quod quidem ab Vgutione/& Catholico corru/
pta hac ſcriptura/parochia dicitur. Oechalia cum œ diphthongo/& ch aſpi Oechalia
rato/ciuitas fuit Laconiæ/ab Oechalio fluuio/qui circa illam præterfluit/co
Homerus gnominata/teſte Homero libro iliados ſecundo. A qua etiam urbe/ea
Virgilius Laconiæ pars/quæ Theſſaliæ propinqua eſt/in qua eadẽ urbs fuit/Oechalia
dicta eſt. Virgilius. Vt bello egregias idem diſcecerit urbes/Troiamq́ Oecha
liamq́. Imbecillus/uel imbecillis(utroq́ enim modo declinatur)ex in/& bacil Imbecillus
Horatius lum/componitur. Horatius ſermone. xii. tractari mollius ætas Imbecilla uo/ Imbecillis
Horatius let. Idem ſermone. xvii. Imbecillis/iners/ſi quid uis adde Popino. Lucretius
Lucretius libro primo. Adde q̄ imbecilla nimis primordia fingit. Producũt etiam pri
mam: recula a res & Specula a ſpes.

Alexander. Ante d protrahis e/ſi ſint diſſyllaba. Et ſubdit. Pes pedis/& polyſyl/
laba curta. Pedor(ut nonnulli uolunt)a pede deducitur:& tamen primã pro
Lucanus ducit. Lucanus. Longuſq́ in carcere pedor. Statius libro thæbaidos quarto. Pedor
Statius Obſitus exhauſtos pedore & ſanguine uultus/hoc eſt ſqualore/uel putore.
Varro Hædus cum aſpiratione in initio/& æ diphthongo/teſte Varrone annotatͬ. Hædus
Apuleius Vt autem ſcribit Apuleius/hædus lingua Sabinorũ fedus dicebatur: ubi f di Hædiculus
Virgilius gamma poſtea in aſpirationem conuerſum fuit. Producit tamen primam ſyl Hædulus
labam. Virgilius. Sic canibus catulos ſimiles: ſic matribus hædos. Ab hædo/ Hædillus
Iuuenalis fit per diminutionem hædiculus/hædulus/hædillus. Iuuenalis. Et Tyburtio Edulus
Plautus ueniet pinguiſſimus agro Hædulus. Plautus i aſinaria. Agnellum metuo: dic
Iſidorus eſſe hædillum. Iſidorus aũtẽ/& Vgutio/ab edo es eſt/edum deductum tra/
Vgutio dunt: quod etiam abſq́ aſpiratione/& æ diphthongo/ſcribi uolunt. Quorũ
etiam opinionem non improbauerim. Nam cum primã quandoq́ corripiat
Manilius ſyllabam non inepte ab edo uerbo deduci poteſt. Manilius libro quarto.
Incipient eduli tremulum producere mentũ. Dædalus etiam cũ æ diphthõgo Dædalus
Virgilius (nam græce δαιδαλοσ)primam producit. Virgilius libro æneidos ſexto.
Dædalus ipſe dolos tecti/ambageſq́ reſoluit. Pater fuit Icari: & dici poteſt
ingenioſus.

Lucanus Alexander. Ante g fit breuis e. Excipitur Aegæ:& Rhegyũ. Lucanus li. iii. Mal/ Aegæ
los/& extremæ reſonant naualibus Aegæ. Vrbs eſt Ciliciæ pluralis tantũ nu
Ptolemæus meri/& inſula in mari Aegæo/teſte Ptolemæo. Et cum æ diphthongo i utra Rhegyum
q̄ ſyllaba annotatur. Rhegyũ cũ aſpiratione poſt r/& y græco/alibi ſcriptũ
Thomas annotauimus. Thomas. ιβυκοσ ιταλος εκ τοῦ ρηγυου ηε μεσηνησ.

Alexãder. E ſuper l lõgã faciũt. Excipitur Helix huius helicis: Telõ. Lelex. Theo Helix
Theocritus critus edyllio primo. κάρπῳ ἕλιξ εἰλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι. Genus Telon
eſt hederæ. Telon propriũ fuit nomẽ regis Caprearũ. Virgilius libro æneί. Lelex
vii. Oebale/quẽ generaſſe Telon Sebetide nympha Fertur. Telon aũt longũ/
primã ꝓducit ſyllabã:& ab hoc cõpoſita/tælũ: tæla. Lelex Lucanus. Mox lele
gum dextra preſſum deſcendit aratrum.

Alexander. ſed breuiabis Quæ polyſyllaba ſũt. Demitur Pelamys: Pelũ: Peluſi Pelamys
Iuuenalis um: Pelignũ. Iuuenalis. ſiccus petaſunculus/& uas Pelamydũ. Genus ẽ piſcis: Pelion
Ouidius & cũ unico l/& y græco ſcribitur. Pelion cũ unico l/& i latino/primã ſyllabã
Lucanus indifferentẽ habet. Ouidius li. faſtoꝝ. v. Pelon hæmoniæ mons eſt obuerſus
Sylius i auſtros. Lucanus li. vi. Pelion oppõit radiis naſcẽtibus ũbras. Sylius li. xiii.
Herodotus Oſſaq́ cũ Pelio/cũq́ hæmo ceſſerit Othrys. Mons ẽ Theſſaliæ/teſte Hero/
Ptolemæus doto li. hiſtoriarũ. vii. Peluſiũ cũ unico l/& unico ſ/unũ eſt ex hoſtiis Nili/te/ Peluſium
Plinius ſte Ptolemæo: iuxta quod eiuſdẽ nois ſtat ciuitas/ut oñdit Plinius nepos in Peluſius
Pomponius uita Marci Antonii. Pomponius Mela li. primo. Alexãdria Aphricæ ẽ cõter Peluſiacus
Propertius mina: Peluſiũ Arabiæ. Et a peluſio/fit Peluſius/& Peluſiacus. Propertius.
Martialis Caſtraq́ Peluſi Romano ſurruta ferro/pro Peluſii. Martialis. Accipe Nilia/
Virgilius cam Peluſia munera lentẽ. Virgilius georgi. primo. Nec Peluſiacæ curã aſper
Lucanus habere lẽtis. Lucãus li. viii. Et Peluſiaci tã mollis turba Canopi. Pelignum cũ Pelignum
unico l/urbs eſt Pelignorum teſte Ptolemæo. Ouidius. Pelignæ gentis glo/
ria/dicar ego.

Alexander E ſuper m breuis eſt. Cœmentũ cũ œ diphthongo a κοιμομ(ut quidã Cœmentũ

dicunt)quasi Cœnimētum/uel(ut alii uolūt)cum æ Cæmentū a cædo cædis/ Cœmiteriū
Horatius primam producit syllabam. Horatius in tertio carminum. Cœmentū dimit/
tit redemptor. Sic & cœmiterium cum œ diphthongo(ut in ipsa dictione ui
dimus)primam producit.

Alexander. sed longis addere debes. E super m solam: sed correptis emo iungā. Emio
Virgilius Excipitur emio emis quartæ coniugationis: quod patet per compositum re/
dimio. Virgilius in Copa. Copa Syrisca caput Graia redimita mitella. In non
nullis tamen Alexandri codicibus/ita perscriptum legi: sed correptis emo iū
gam. Ac emio. Sed alterius additio fuit: non Alexandri positio.

Alexander. E super n longa. Excipitur enipeus: enyo: xenium. Valerius Flaccus Enipeus
Valerius libro primo. Segnior Apidani uires ubi sentit Enipeus. Lucanus li. septimo.
Lucanus Sanguine Romano q̄ turbidus ibit Enipeus. Fluuius est Thessaliæ: iuxta quē
horrendum illud prælium fuit inter Pompeium/& Cæsarem: quod totū con
Tortellius cussit orbem. Et cū i latino/& unico p scribitur: qui tamen a Tortellio cū ph
annotari præcipitur. Fuit ēt Enipeus eadem scriptura/Hectoris auriga/teste
Homerus Hōero libro iliados octauo. Martialis. Nec te decipiat ratibus naualis Enyo. Enyo
Martialis Dea belli dicta est: & cum y græco scribitur. Martialis. Omnis in hoc gracili Xenium
Martialis xeniorum turba libello. Dici pōt munus hospitalitatis.

Alexāder. Si b/uel g/uel s/t/uel u/præiūgitur illi/Fit breuis. Demitur Bænacus: Bænacus
& strenuus. Bænacus apud Græcos cum αι diphthongo annotatur: quam no
Virgilius stri in æ transferunt. Virgilius georgicorum secundo. Fluctibus/ac fremitu as
Horatius surgens Bænace marino. Lacus est Galliæ Cisalpinæ. Horatius in epistolis.
Strenuus/& fortis/causisq; Philippus agendis. Strenuus

Alexander. Ante p fit breuis e. Eximitur Cephisus: Epirus: hepar: æpolus: Aepy: Cephisus
Lucanus Aepia. Cephisus cum i latino/& unico s/fluuius est Bœtiæ/dicente Lucano.
Bœti coiere duces: quos impiger ambit Fatidica Cephisus aqua. Ouidius li
Ouidius bro metamorphoseos tertio. Iam uada Cephisi/ Panopesq; euaserat arua.
Homerus Hunc iuxta Lilæam urbem nasci dixerunt Homerus libro secundo iliados/
Plinius & Plinius libro quarto naturalis historiæ. Quin & delphos præterfluere dici
Homerus tur. Vnde & teste Homero/Phocensium fluuius ponitur: ita ut utrunq; uerū
Lucanus esse habeatur. Epirus cum i latino/& unico r/regio est in Europa. Lucanus li. Epirus
Ouidius secundo. Primus in Epirum boreas agat. Ouidius libro metamor. viii. Rura
petunt Epirus ab his/regnataq; uati Bythrotos Phrygio. ἧπαρ cum ῆ aspira
to apud græcos scribitur/hoc est(quos nos dicimus)hepar: quam litteram i Hepar
e productum/uel in æ diphthongū/transferre cōsueuimus. Neq; ab ἐπι præ
Vgutio positione descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Homerus in. xi.
odysseæ. γυπε δ-εμιν ἑκάτεροε παρημενω ἧπαρ εκειρον: ubi hepar primā
Homerus producit: quam tamen Macer de uiribus hærbarū præter naturam corripuit/
Macer quom ait. Sumptum curat hepar. Aepolus cum æ diphthongo/& unico l/di Aepolus
Theocritus ci pōt caprarius. Theocritus edyllio primo. ἀδύ τι το ψιθύρισμα και ἁ πί/ Aepy
τυσ αἰπόλε τηνα. Aepy cum æ diphthongo/& y græco/urbs fuit sub dicio/
Statius ne Nestoris. Statius libro thæbai. iiii. in sūmis ingestū mōtibus Aepy. Aepia Aepia
cum æ diphthongo/& i latino/urbs fuit in Argo/propinqua Pylo. Crepis Crepis
Horatius huius crepidis/& ab accusatiuo græco κρηπιδα/hæc crepida/apud latinos Crepida
primā corripit: apud Græcos uero producit. Horatius in sermonibus. Chry/
sippus dicat sapiēs/crepidas sibi nunq̄/Nec soleas fecit. Persius satyra secūda.
Persius Non hic qui in crepidis Graiorū ludere gestit. Theocritus edyllio quinto.
Theocritus παντα κρηπιδεσ παντα χλαμυδήφοροι ἀνδρεσ: ubi Patet q; etiā pi syl
laba/apud illos producitur: quæ apud nostros correpta ē. Ne de huius dictio
Horatius nis uepres prima syllaba dubites/accipe exemplum Horatii in sermonibus.
Corna uepres/& pruna ferunt.

Alexander. Longa fit epacta: repoq; simul sociatur. Epacta primā corripit sylla/ Epacta
bam. Nam ab ἐπαγω/quod est addo/ex επι & ἄγω/compositū descēdit: ubi
in prima ē ἐ breue. Repo(ut hic auctor tradit)re syllabam Producit: sed re Repo
Tibullus de repens/unpentinus formatur/primam corripit. Tibullus. Repens
Horatius Et quæcunque meo furtim surrepit amori. Horatius. Verum opere in

Ouidius — longo fas est irrepere somnum. Ouidius in fastis. Bina repens oculis obtulit
Virgilius — ora meis. Virgilius. Quo ruitis/quoue ista repens discordia surgit?
Alexander. Ante q fit breuis e. Excipitur Sequana: qui fluuius est Belgarũ in — Sequana
Ptolemæus — Gallia: iuxta quem habitãtes populi/Sequanici dicti sũt/testibus Ptolemæo/ — Sequani/
Strabo — & Strabone. Lucanus in primo. Optima gens flexis in gyrum Sequana fræ/ — cus
Lucanus — nis. Martialis. Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam.
Martialis — Alexander. E super r breuis Excipitur Neris: Beryllus: berytus: cerinthe: Erida/ — Neris
Statius — nus: Nereus: Erætus: Feronia: Thera: Neritos: Cærete: fera: Chœrulus: Xerolo
phus. Statius libro thæbaidos quarto. Neris/& ingenti turritæ mole Cleone.
Lactantius — Mons est Argiuorũ/teste Lactantio grãmatico. Beryllus cũ y græco/& dupli — Beryllus
Tortellius — cato l scribitur: etsi a Tortellio cum i latino scribi præcipiatur: & primã apd
Prudentius — Prudentium syllabam corripit: quæ ab aliis producta ponitur. Ait enim Pru
Iuuenalis — dentius in psycomachia. Hinc sibi sapphirum sociauerat: inde beryllum. Iuue
Sylius — nalis. ipse capaces Heliadum crustas/& inæquales beryllos. Sylius li. secũdo.
Priscianus — Et solitum digito beryllon adederat ignis. Priscianus in perihegesi. Berylli — Berytus
gemmas glauci: nitidumq; adamanta. Lapis est preciosus. Berytus cũ y græ/
Pomponius — co/& t exili/urbs est Syriæ Antiochiæ/teste Pomponio Mela: quã Ptolemæ
Ptolemæus — us dicit esse Phœnices. Priscianus in perihegesi. Antiquãq; Tyron/Beryti &
Priscianus — mœnia gratæ. Cerinthe huius Cerinthes cum c exili/& i latino/& th aspira/ — Cerinthe
Virgilius — to/genus est hærbæ. Virgilius georgicorũ quarto. & cerinthe ignobile gra/
men. Eridanus cum i latino scribitur. Propertius. Quantum Hypanis Vene/ — Eridanus
Propertius — to diffidet Eridano. Lucanus li. secundo. Eridanus fractas deuoluit in æquo/
Lucanus — ra siluas. Fluuius est Italiæ/alio nomine Padus uocatus: ut est apud Virgiliũ
Virgilius — libro æneidos nono. Siue padi rapis/Athesim seu propter amœnũ. Hic om/
Virgilius — nium fluuiorum maximus creditur/dicente de eodem Virgilio. Fluuiorum
Lucanus — rex Eridanus. Quod tamen quidam intelligunt solum per Italiam: alii (ut di/
ximus) per totum orbem. Quod etiam confirmare uidetur Lucanus/dicens.
Nec minor hic Nilo/scilicet Eridanus/si non per plana iacentis Aegypti/Li/
bycas Nilus stagnaret arenas. Nec minor hic Istro: nisi q dum permeat orbẽ
Ister casuros in quælibet æquora fontes Accipit: & Scythicas exit non solus ĩ
undas. Hic Eridanus triginta flumina in mare mergit celeberrima/ut scribit
Plinius — Plinius: quem tamen Istro minorem esse affirmat Strabo. Lucanus li. secũdo.
Strabo — Hic rubuit primũ ciuili sanguine Nereus. Fuit teste Hesiodo in theogonia/ — Nereus
Lucanus — marinus deus/Oceani/& Tethyos filius: & pro mari ponitur. Virgilius libro
Hesiodo — æneidos septimo. Eræti manus omnis/oliuiferæq; Mutuscæ. Oppidum fuit — Eræetus
Virgilius — Italiæ ab ηρα quæ Iuno dicitur/ibi culta cognominatum/teste Seruio. Hora
Seruius — tius sermone quinto. Ora/manusq; tua lauimus Feronia Lympha: ubi laui/ — Feronia
Horatius — mus præsentis tpris est a lauo lauis tertiæ coniugatiõis. Virgilius li. æneidos
Virgilius — octauo. Pascenti cui tris animas Feronia mater Horrendum dictu dederat.
Sylius — Sylius libro. xiii. Diues ubi ante omnes colitur Feronia luco. Cãpaniæ nym
Seruius — pha est: & libertorum dea uocatur/teste Seruio. Imo libertinorum: non liber
torum. Alius est enim libertus: alius libertinus. Est & eodẽ nomine urbs sub
Strabo — monte Soracte/teste Strabone. Rursus aliam eiusdem nominis urbem
Ptolemæus — scribit Ptolemæus esse a latere orientali Sardiniæ. Thera cum th aspirato/a — Thera
Callimachus — Callimacho/Callisto appellata est. Ait enĩ. Nomine Callisto fuerat/sed post
Strabo — modo Thera Dicta fuit tellus urbis origo meæ. Strabo scribit Theram urbẽ
Ptolemæus — esse circa paruæ syrtis initium. Ptolemæus duas ponit/unã Lydiæ Mæoniæ
ciuitatem: aliam insulam sub Eubœa. Neritos cum i latino/& t exili/mons ẽ — Neritos
Plinius — in insula Ithaca/ante Leucada/& Achaiam/posita/teste Plinio libro quarto.
Virgilius — naturalis historiæ. Sed a Virgilio p tota ĩsula poni uidetur/quom ait libro
æneidos tertio. Dulichiumq;/Samosq;/& Neritos ardua saxis. Neritum ea/ — Neritum
Plinius — dem scriptura/oppidum est in Acarnania/parte Epiri: quod postea Leucas
Ptolemæus — uocatum est/teste Plinio libro præfato. Aliud Ptolemæus scribit esse Sallen
tinorũ mediterraneũ. Cærete huius Cæretis/& Cæres huius Cæretis/decliari — Cærete
Iginus — põt/ut ĩ ipa dictiõe uidimus: & cũ æ diphthõgo ãnotat. Oppidũ fuit Tusciæ/ — Cæres
Virgilius — teste Igino de urbibus Italicis. Virgilius li. æne. viii. Est igẽs gelidũ lucus ppe

Cæritis amnem.Sera cum ůnico r/primam ſyllabã indifferentem habet.Sy
Sylius lius libro.xiii.tum cardine uerſo Obnoxi torquent obices munimina ſeræ.: Sera
Martialis Vbi nonnulli legunt ſera:hoc eſt tarda.Sed Sylii codices ſeræ habent:non ſe
ra:& magis ſententiæ cõuenit.Neq; alibi uſq̃ producta prima ſyllaba legitur.
Quod ſi Sylii codex eſt mendoſus/ſera primam tantũ corripit.Martialis.
Martialis Ferrea ꝑpetua clauſtra tuere ſera .Serra aũt a ſeco ſecas/cũ gemio r ſcribiť. Serra
Martialis.Et pigues tũicas ſerra ſecare pōt.Chœrulus diminutiuũ cũ ch aſpi Chœrulus
rato/& œ diphthongo/proprium fuit uiri nomen:& dici poteſt porculus.
Nam χοιροσ græce/latine porcus interpretatur.Horatius in epiſtolis.Chœ Xerolo/
Horatius rulus incultis qui uerſibus/& male natis.Xerolophus etiam primam produ phus
cit.Nam græci cum ή ξηρολοφοσ ſcribunt.& ſiccus tumulus interpretatur.
Martialis Alexander.Longa ue ſuper r.Excipitur uerædus.Martialis i xeniis.Parcius uta Verædus
ris moneo rapiente uerædo:hoc eſt rædæ uectore/ſiue equo/ſiue auriga.Cũ
æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur.
Alexander.P quoq; præpoſita pones diſyllaba longa.Spæra cum æ diphthon Sphæra
Manilius go/uel(ut alii dicunt)ſphæra/primam producit ſyllabam.Marcus Manilius Spæra
Prudentius libro primo.Ingenti ſphæra totum præcingit olympum. Prudentius uero
primam corripuit/quom in pſychomachia ait.Cuius ad arbitrium ſpæra mo
Vgutio bilis/atq; rotunda.Neq; ab eo quod eſt ſpacium ſphæra deſcendit/ ut cum
Euſebius Catholico Vgutio ſomniauit.Sed teſte Euſebio Pamphilo libro ſecundo de
euagelica præpratiõe/ſphæra dicta ẽ/quaſi ſephæra:hoc ẽ corpus ætehereũ.
Virgilius Alexander.Longa fit e ſuper ſ/ Excipitur Veſulus: Veſeuus:Meſana.Virgili/ Veſulus
us libro æneidos decimo.Actus aper multos Veſulus quem pinifer annos.
mons eſt Liguriæ:ubi Eridanus fluuiorũ Italiæ maximus oritur/teſte Plinio
Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ.Veſeuus primam ſyllabã indifferentem habet. Veſeuus
Sylius Sylius libro.vi.Monſtrantur Veſeua iuga:atq; in uertice ſummo Depaſti fla
Statius mis ſcopuli.Statius libro.iiii.ſiluarũ.tibi nobile uulgus Creſcit:& inſani ſola
Seruius tur damna Veſeui.Mons eſt Campaniæ.Alium eiuſdem nominis dicit Ser/
Virgilius uius eſſe montẽ Liguriæ:de quo (ut ait)intellexit Virgilius georgico.ſecũdo/
Seruius quom dixit.& uicina Veſeuo Nola iugo.Sed fallitur Seruius.Nam Liguriæ
Probus mons/non Veſeuus/ſed Veſulus uocatur/ut ſupra uidimus.Vnde Probus ſu
per præfatum Virgilii locum/Veſeuum/Campaniæ montẽ interpretatus eſt:
quod etiam patet per id quod ſequitur.Et uacuis Clanius nõ æquus Acerras.
Probus Clanius enim Campaniæ fluuius eſt/ut idem Probus atteſtatur.Hic & Veſu Veſuuius
Sylius uius/uel per ſyncopam Veſuius appellatur/a conflagratione qua conflagra/
tus eſt/ſic uocatus.Nam Veſuiæ fauillæ dicuntur Sylius.Euomuit paſtus per Veſuius
Martialis ſæcula Veſuius ignes.Martialis.Hic eſt Pampineis uiridis(mõ Veſuius) um/
Strabo bris.Meſana(græci μεσηνη)urbs eſt teſtibus Strabone/& Ptolemæo/in Sici/ Meſana
Ptolemæus lia.Et primam ſyllabam indifferentem habet.Sylius libro.xiiii.Incũbens Me
Sylius ſana freto/nimiumq; reuulſa.Thomas Pindari interpres. ιβυκοσ ιταλοσ
κετοῦ ῥήγυου ἢε μεσήνησ.
Thomas Alexander.Ante t longa fit e.Excipitur tetrinno:tetigi præteritũ a tago tagis: Tetrinno
Ouidius Tetricus:Gætullus:Betullus:Hetruſcus:tetrarcha:tetendi præteritum a tẽdo:
Metaurus.Ouidius qui de Philomela inſcribitur.In fluuiiſq; natans forte te/
Virgilius trinnit anas.Virgilius libro æneidos ſeptimo.Pars mihi pacis erit / dextram
Lucanus tetigiſſe tyranni.Lucanus.Iam tetigit ſanguis pollutos Cæſaris enſes poteſt Tetigi
Perſius tamen contineri ſub illa regula præteritum geminans.Sic & tetendi/didici/
Ouidius cœcidi pupugi/de quibus in regulis ſuis differemus.Perſius.& tetrico uiuunt Tetricus
Martialis tibi pectine chordæ.Ouidius in faſtis.Non eſt de triticis non eſt dea magna
profeſſis.Martialis.Dormiat/& tetrico cum cane pera rogat.Tetricus mons
Seruius eſt Sabiniæ aſperimus:a quo/tetrici/hoc eſt triſtes/dicti ſunt/teſte Seruio.
Gætulus a Gætulia Aphricæ prouincia/cum æ diphthongo/& t exili/primã Gætulus
Virgilius ſyllabam indifferentẽ habet.Virgilius libro æneidos quarto.aut captam du/
Martialis cat Gætullus Hiarbas.Martialis.Traducta eſt Gætulis:nec cepit arena nocẽ/
tes.Hoc enim modo perſcriptum habent Martialis codices.Hunc etiã Mar/
tialis locum ita annotatum/in exemplum attulit Tortellius/& in Caprum

Agrætius Agrætius:etſi Georgius in Domitium/ita legendum cenſeat.
Georgius Traducta eſt Geticis.uel ſic.Traducta eſt Gyaris:ubi & Chalcographi ĩpreſ/
ſerunt.Tradita Gætullis:ſcilicet quæ ignorant/oĩa peruertentes.Sicut enim
ab Apulia pu ſyllaba producta/ſit Apulus media correpta/quid mirum/
ſi & a Gætulia Gætulus mediam corripiat?quæ tamẽ(fateor)ab aliis produ/
cta ponitur.Sed nec ſpernenda eſt Martialis auctoritas.Neq; te moueat/ꝙ
diphthongum ipſam corripiat Martialis:cũ & Mœotis/& rhomphœa/diph/
thongum tam correptam/q̃ productam habeant:ut uidimus ſuper regulam/
uocalis breuis eſt/alia ſubeunte.Betulus cum t exili/fluuius eſt Hiſpaniæ:cu/ Betulus
ius aqua/ad ferri temperamẽta q̃ aptiſſima eſſe dicitur.Betulum/oppidum ẽ Betulum
Ptolemæus Lætanorum in Hiſpania/teſte Ptolemæo.Virgilius libro æneidos.vii.Quiq;
Virgilius Rhipas/Betulumq; tenẽt/atq; arua Celænæ.Quod Seruius oppidũ dixit eẽ
Seruius Campaniæ.Hetruria cum aſpirato initio/& t exili/prouincia eſt Italiæ:quæ
etſi aliquibus terminis apud antiquiſſimos deſignabatur/ab Hetruſcis tamen
(nam ab Hetruria Hetruſcus formatur)&Latinis/altero termino deſignata fu Hetruria
Liuius it/dicente Liuio libro ꝑmo ab urbe condita.Pax inter Hetruſcos/& Latinos/ Hetruſcus
ita conuenerat/ut Hetruſcis/Latiniſq;/Albula quem nunc Tyberim uocant/fi
Seruius nis eſſet.Vnde Seruius ſuper librũ.xi.æneidos/Virgilianum illud enarrans/
Hetruſciq; duces/ait Hetruria dicta eſt/ꝙ eius fines protenſi ſunt uſq; ad pri/
mam ripam Tyberis.Et ſubdit.Nam Heteron eſt alterum:& oros finis uoca
tur.Roma enim(ut idem auctor pergit)antea unam tantum Tyberis ripam
Iuuenalis tenebat.Quod etiã Iuuenalis cõfirmauit/dicens.Imperii fines Tyberinũ uir/
Proptius go natauit.Propertius.Non tot Achæmeniis armantur Hetruſca ſagittis Spi
Ouidius cula.Ouidius libro metamor.xv.qui primus Hetruſcam Edocuit gentem:ca
Statius ſuſq; aperire futuros.Statius libro ſiluarum primo.Fronde uerecundo Clio
Martialis mea ludit Hetruſco.Martialis.Muneris hoc utrũq; tui teſtatur Hetruſcus.Vir
Virgilius gilius libro ænei.octauo.Gens bello præclara iugis inſedit Hetruſcis.Et in eo
Virgilius dem.Ergo omnis furiis ſurrexit Hetruria iuſtis.Ennius tertio annaliũ.Hac no
Ennius ctu filo pẽdebit Hetruria tota.Heterõ ergo ꝑmã corripit cũ ſuis cõpoſitis:ut Heterogene
Heſiodus Heterogeneus:Heteroclitus.Heſiodus.Τηυ δὲ ἑτέρηυ προτέρηυ μεν ἐγείρατο
Το υηξ ἐρεβερη.Tetrarcha cum t exili utrobiq;/& ch aſpirato/is dicitur/qui Heteroclit⁹
Horatius quartam regni partem detinet.Horatius ſermone.iii.habebat ſæpe ducẽtos/ Tetrarcha
Virgilius Sæpe decem ſeruos:modo reges:atq; tetrarchas.Virgilius li.æneidos.vi.ala/
Sylius cris palmas utraſq; tetẽdit.Sylius libro.vii.Multaq; Haſdrubalis fulgebat ſtra Tetendit
ge Metaurus.Fluuius eſt/qui de Piceni prouincia oriens/in Flaminiam decur Metaurus
rit.Cetra etiã ꝑmã naturaliter corripit ut Petra/metrũ/retro/hetruria/tetrar
cha/tetricus/tetrinno.Sic & betula arbor ut ego ſane puto primã corripit.
Horatius Alexander.Deme metalum:& ſi p præuenit:aut u.Excipitur pætus.Horatius in Pætus
ſermonibus.Appellat pætum pater.Is dicitur/qui obliquatis oculis in altum
reſpicit.Quod qdem cũ æ diphthongo apud antiquos annotari cõſueuit.
Alexander.Thethys.yos Tethim dabit:eſtq; Tethis Tethidiſq;.Tethys cum Tethys
t exili in initio/& th aſpirato in ſecunda ſyllaba/ſequente y græco/primam
Ouidius ſyllabam indifferentẽ habet:& tunc facit in genitiuo Tethyos.Ouidius faſto
Lucanus rum.v.pars credidit eſſe Tethyos has neptes/Occeaniq; ſenis.Lucanus libro
ſecũdo.Occaſus mea ſigna timet:Tethymq; fugacẽ Qui ferit Heſperius poſt
Martialis omnia flumina Bætis.Martialis uerſu ſecundo libri quinti.Cæſar & hinc tri/
Virgilius niam proſpicis/inde Tethym.Virgilius egloga quarta.Quæ tẽtare Tethym
Saluſtius ratibus/quæ cingere muris Oppida.fuit Cœli/& Veſtæ filia/teſte Saluſtio.
Ouidius Ouidius autem libro.v.faſtorum/uidetur dixiſſe illã fuiſſe Titani filiã/quom
ait.Duxerat Occeanus cõdam Titanida Tethym.Vnde & Occeani uxorem
Heſiodus illam fuiſſe conſtat:quod etiam confirmauit Heſiodus in Theogonia:& pro
mari ponitur.Thetis huius thetidis cum th aſpirato in prima/& t exili in ſe/ Thetis
Statius cũda ſyllaba/ſequente i latino/primam corripit ſyllabã.Statius in achilleide.
Virgilius Peleus te nato ſocerum/& Thetis hoſpita iungunt.Virgilius li.æneidos.vi.
Læua tenet Thetis/& Melite/Pãopeaq; uirgo.Fuit mr̃ Achillis:& uxor Pelei.

Alexander. Ante b corripis i. Excipitur Tybur: Libethra: uiburnum: libella. Ty — Tybur
Horatius — bur cũ c exili/& y græco/urbs ē sex milibus passuũ a Roma distás. Horatius.
Virgilius — Romæ Tybur amát uentosum: Tybure Romá. Virgilius libro æneidos. vii.
Tæla nouant Atina potens: Tyburq; superbum. Libethra cum i latino/& th — Libethra
Solinus — aspirato/teste Solino/mons est in Magnesia: & eiusdem nominis fons: qui a
nonnullis singulari numero Libethrus dicitur: iuxta quem musæ coluntur/ut
Seruius — dixit Seruius. Vnde musas Libethridas appellant. Apud tamen Lycophrona
Lycophron — pœtam Macedoniæ mõs esse uidetur: a quo/musas ipsas Libethridas dictas
Strabo — tradunt. Strabo autem scribit Libethrum esse locum Thraciæ: ex quo/cũ nõ/
nulli in Bocetiæ partem migrassent/ ubi est parnasus/eodem nomine Libe/
Ruffus — thrum dicarunt. Vnde & musæ Libethrides uocatæ sunt. Ruffus in Arato.
Virgilius — Et deuota uirum tegerent Libethra peremptum. Virgilius in buccolicis.
Virgilius — Nymphæ noster amor Libethrides. Viburnum cum i latino/breuissimum est — Viburnum
uirgultum. Virgilius in buccolicis. Quantum lenta solent inter uiburna cu/
Lucretius — pressi. Libella a libra formatur. Lucretius libro quarto. — Libella
Deniq; ut in fabrica si praua est regula prima/Normaq; si fallax rectis regio
nibus exit/Et libella/aliqua si ex parti claudicat illũ/Omnia mendose fieri/&
obstypa/necessum est.
Alexander. Tribula dematur: hybernus: fibula: scribo: Tibia: liburnum. Libur/ — Liburnum
Iuuenalis — num genus ueiculi/cum i latino scribitur: & primá syllabam corripit. Iuuena
lis satyra tertia. Diues & ingenti curret super ora liburno.
Alexander. Ante c fit breuis i Excipitur Icarus: Icaria: Icarius: Sichæus: Sicilia: Si
cania: icon. Icarus cum i latino in initio/& c exili/fuit Dædali filius: qui cum — Icarus
patre a Creta fugiẽs/frætus alarum fiducia/ultra parentis iussa altius euolas/
set/& solis ardore/cæra qua pennæ continebantur/liquefacta esset/ita ut ab
alis defluerent/in mare decidit: quod est iter Myconem/& Gyarum: quod q
Ouidius — dem de suo nomine ab inde Icarium mare dictum est/dicente Ouidio libro
Ouidius — tertio de tristibus. Icarus immensas nomine fecit aquas. Idem libro metamor
phoseon. viii. Icare (dixit) ubi es? qua te regione requiram Icare/clamahat.
Tibullus — Tibullus. Icarus ut puro testatur sydera cælo. Lucanus libro. ix. Ipse p Icariæ — Icaria
Lucanus — scopulos/Ephesumq; relinquens. Insula est in Icario pelago/teste Ptolemæo:
Ptolemæus — a qua/Icarium mare cognominatũ est/testibus Plinio/Solino/& Strabone li — Icarius
Plinius — bro. x. Icarius cum i latino utrobiq;/& c exili/mons est in Attica regione/teste — Icariotus
Solinus — Plinio libro. iiii. naturalis historiæ: quo etiam nomine/pater Penelopes uoca
Strabo — tus est: quem alii Icariotum dixerunt. Vnde Penelope filia/Icariotis dicitur a
Plinius — Propertio/quom ait. Quaq; terunt fastus Icarioti tuos. Sichæus cum i latino/ — Sichæus
Propertius — & ch aspirato/cõiunx fuit Didonis: qui alio nomine Sicharbas dicebatur/te/ — Sicharbas
Seruius — ste Seruio. Et primam syllabam indifferentem habet. Virgilius libro æneidos
Virgilius — paimo. Huic coniunx Sichæus erat ditissimus agri. Ouidius heroidum. Nec
Ouidius — consumpta rogis inscribar Elisa Sichæi. Sicilia cum i latino ubiq;/& c exi/ — Sicilia
li/a Græcis cum e in secunda syllaba Sicelia scribitur: a qua/fit Sicelis. Nam a — Sicelia
Sicilia/Sicelis latine formari non potest. Primam syllabam indifferentem ha — Sicelis
Sappho — bet. Sappho ad Phaonem. Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse uolo. Virgilius
Virgilius — in buccolicis. Sicelides musæ paulo maiora canamus. Idem libro æneidos. iii.
Virgilius — Ore Aretusa tuo Siculis cõfunditur undis. Nam a Sicilia fit Siculus Sicula Si
culum. Hæc insula etiam Sicania uocatur: a qua/fit Sicanus Sicana Sicanum/ — Sicania
Virgilius — si syllaba indifferenter posita. Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius — Sicano prætenta sinu iacet isula contra
Plemmirium undosum. Idem libro æneidos quinto.
Fida reor fraterna erycis: portusq; Sicanos. Cum i latino/& c exili scribitur.
Palladas — Palladas in epigrammatis. εικοραΤωρ ερΤοσ ἤφυσιο εκΤοσ εΧει. Dici põt
Icon imago/siue effigies. — Icon
Alexãder. Ante d longa fit i. Excipitur didici præteritum a disco discis: Idume: — Didici
Papinius — Hyspades: Cydon: Fidena: Cnidus: Didyme: Didymi. Papinius in achilleide. — Idume
Præterit/& didici quo Pæones arma rotatu. Idume huius Idumes cum i lati/ — Idumæus

Plinius no in initio/urbs est in Idumæa regione Syriæ/teste Plinio libro.v.naturalis
historiæ:a qua/fit Idumæus Idumæa Idumæũ:quod & pro epitheto palma
Virgilius rum ponitur a Virgilio in tertio georgicorum/quom ait.Primus Idumæas
Valerius referam tibi Mantua palmas.Valerius Flaccus li.primo.Facta uirum/uersam
Lucanus proles tua pandit Idumem.Lucanus libro.iii.Gazaq3/& arbusto palmarum
diues Idume.Hydaspes cum aspirato principio/& y græco/fluuius est Indiæ. Hydaspes
Lucanus Lucanus libro.vi.Qua rapidus Ganges/& qua Nysæus Hydaspes.Alius eo/
Virgilius dẽ nomine ponitur a Virgilio fluuius Mediæ/in quarto georgicorũ:ubi ait.
Probus Lydia/nec populi Parthorum/aut Medus Hydaspes.Probus autem/hũc eun
dem dixit esse fluuium Indiæ.Sed(ut ait)ideo Medus dixit Virgilius qa Me/
di duce Alexandro/per eum/regem Indorum/& ipsam Indiam subegerunt.
Cydon cum y græco/propriũ uiri nomẽ/primã syllabã habet indifferentem. Cydon
Statius Statius.Hæc regi promissa Cydon.Virgilius libro æneidos.x.Dum sequeris
Virgilius Clytium infœlix noua gaudia Cydon.Fuit etiam eadem litteratura Cydon/
urbs Creta/teste Plinio libro.iiii.naturalis historiæ.Fidena huius Fidenæ cũ Fidena
Plinius i latino/& Fidenæ plurali tantũ numero declinari potest/teste Seruio super Fidenæ
Seruius librum.vi.ænenidos.Et primam syllabam indifferentem habet.Iuuenalis sa/
Iuuenalis tyra tertia.Viuat Fidenis:& agello cede paterno.Et in eadem.An Fidenarũ/
Iuuenalis Gabiorumq3 esse potestas.Sylius.modo Roma minatur:Quondam Fidena.
Sylius Virgilius libro æneidos.vi.Hic tibi nomentũ/& Gabios/urbẽq3 Fidenã.Vrbs
Virgilius est Latinorum mediteranea/teste Ptolemæo.Cnidus cum c exili/& i latino/ Cnidus
Ptolemæus una est ex quinq3 ciuitatibus Doricæ Greciæ/teste Herodoto libro historiarũ Cnidius
Herodotus primo.a qua fit Cnidius Cnidia Cnidium.Lucanus libro octauo.Aura fluẽs/
Lucanus Cnidon inde fugit:claramq3 relinquit Sole Rodon. Carolus Arretinus.
Carolus Praxitelesq3 Cnidi rursus te marmore signet Pulchra Venus:quo sit nobilis
Horatius ipsa Cnidos.Horatius in secundo carminum.ut pura nocturno renidet Luna Didyme
mari/Cnidiusue Gyges.Didyme cum i latino in prima/& y græco in secũda/ Didymi
Ptolemæus insula est in mari Siculo una ex Aeoliis/teste Ptolemæo.Ouidius libro meta
Ouidius morpho.vii.Hydra etiã hydria/hydrus/hydrops/primam indifferentem ha
bet unde ab ὕδωρ quæ est aqua quod apud græcos primã habet cõmunem:
deriuatur.Annon Olearos/Didymeq3.Didymi eadem scriptura/mõtes sunt
Ptolemæus fœlicis Arabiæ/ut idem Ptolemæus ostendit.
Proptius Alexander.Ante g corripis i.Excipitur Gygæus.Propertius.Lydia Gygæo tin Gygæus
Homerus cta puella lacu.Lacus est Lydiæ/teste Homero libro iliados.xx.Et cum y græ
co/& æ diphthongo annotatur.
Alexãder.uult figo fligoq3 demi:Viginti:bigæ:trigitaq3:frigora:pigæ:Migro. Migro
Manilius Migro migras mi syllabam naturaliter corripit.Marcus Manilius li.tertio.
Zozymas Nascentum acciperent proprias:signisq3 migrarent.Zozymas.Heu quid ten
taui/quo/qualis/& unde migraui.
Alexãder.Lõga fit i super l.Excipitur Pylos:Pylene:Ilerdra:Lilybæum:Lilæa: Pylos
Ptolemæus Miletos.Cylidrus.Pylos cum y græco/oppidum est Messeniæ/teste Ptole/ Pylius
mæo/a Neleo Nestoris patre conditum.Vnde Nestor ipse Pylius dictus est.
Statius Statius libro thæbaidos quarto.Mittit opes/Danaasq3 Pylos Neleia turmas:
Ouidius Nondum nota Pylos.Ouidius libro primo de põto.Crede mihi/pylio Ne
Ouidius storẽ maior ero.Idem libro tertio de fine titulo.Illius attactu Pylius iuuenesce
Lactantius re posset.Pylene cum y græco/urbs est Aetoliæ/teste Lactãtio grammatico. Pylene
Statius Statius li.thæbaidos quarto.Belli fama uiros sensit scopulosa Pylene.Luca/
Lucanus nus.altæq3 ad mœnia rursus Ilerdæ.Horatius in epistolis.Aut fugies Vticam: Ilerdã
Horatius aut uictus mitteris Ilerdram.Vrbs est ispaniæ/teste Ptolemæo.Lylibæum cũ Lylibeum
Ptolemæus i latino in prima/& y græco in secunda/& æ diphthongo in penultima sylla
Ptolemæus ba/promontorium est Siciliæ:& eiusdem nominis urbs/teste Ptolemæo.Syli
Sylius us libro.xiiii.Cernit deuexas Lilibæum nobile chelas.Lilæa cum i latino/& æ Lilæa
Plinius diphthongo/urbs est:iuxta quam Cephisus Boœtiæ fluuius nascitur/teste Pli
Ptolemæus nio libro quarto naturalis historiæ.Ptolemæus autem/duas eodem nomine
Statius urbes ponit:quarum una est Doridis:alia i Arcadia.Statius libro thæbai.vii.

Coryciũq; nemus/propellentemq; Lilæam. Miletos cum i latino/& t exili/ Miletos
Homerus trium eſt urbium nomẽ:quarum una ẽ i Creta/teſte Homero:alia in Ionia/te
Plinius ſte Plinio:alia in Leſbo. Et primam ſyllabam indifferentem habet. Martialis.
Martialis Nec Miletos erat uellere digna tuo. Arator. Menſibus hybernis tribus in regi
Arator one Mileti. Cylidrus cum c exili & y græco utrobiq; genus eſt ſerpentis:ut ali
bi uidimus. Lucanus Cherſydrus tractuq; uia fumãte cylydri. Cylindrus aũt
ab auctore eximiem.

Alexander. Si præſit ſ/aut t/ debes i breuiare. Excipitur Syla. Thyle:tilia. Syla Syla
Virgilius cum y græco/& unico l/mons eſt Lucaniæ:& ſilua in illo Virgilius libro æne
idos. xii. Ac uelut ingenti Syla/uſummoe Taburno. Thyle cum th aſpirato/ Thyle
Tortellius & y græco/ & unico l ſcribitur:etſi a Tortellio cum t exili/& i latio ſcribi præ Tule
cipiatur. Nomen eſt duarum inſularum:quarum una eſt in Occeano:alia in
Virgilius Aphrica contra ſinum Carthaginis. Virgilius georgicorũ primo. tibi ſeruiat
Statius ultima Tyle. Statius libro ſiluarũ ſecundo. Vis ſuper Heſperiæ uada caligan/
Sylius tia Thyles. Sylius libro. xvi. Cærulus aut alter quom dimicat incola Thyles.
Sunt tamẽ/qui uertunt y græcum in u:& dicunt Thule. Neq; ab illa regula de
mitur:u ſuper l breuies. Pſilotrũ etiam ꝑducit genus eſt unguenti ad depilan
dum corpus. Tilia cum t exili/& i latino utrobiq;/& unico l/primam ſyllabã Tilia
Serenus habet indifferentem. Serenus. Fraxinią in flamis quem fundit tilia ſuccũ. Vir/
Virgilius gilius georoicorũ. ii. Nec tiliæ leues/nec torno raſile buxum. Ouidius li. meta
Ouidius morpho. viii. Quoq; minus dubites tiliæ contermina quercus. Genus eſt ar/
boris:& herbæ:quæ a græcis φιλυρα dicitur.

Homerus Alexander. I ſuper m tardãt diſyllaba. Excipitur Minas. Minas cum i latio mõs Minas
Ptolemæus eſt in minori Aſia/teſtibus Homero in hymnis/& Ptolemæo:de quo Ouidi
Ouidius us libro metamorphoſeon ſecundo.
Et tandem niuibus Rhodope caritura: Mimaſq;.

Alexnder. ſimul his & hymẽ ſociabis. Hymẽ cum y græco ſcribitur. Et primam Hymen
Catullus indifferentem habet. Hymenæus autem primam corripit. Catullus. Hymẽ o Hymeneus
Ouidius Hymenæe hymen ades/o Himenæe. Ouidius heroidum. Turpia famoſas cor
pora iũget hymẽ. Dictus eſt deus nuptiarum:uel carnem nuptiale. ſignificat
etiam apud græcos hymen id/quæ eſt apud nos pellicula.

Alexander. ſed thyma deme. Thymus/& thymum/declinari poteſt:& cum th a Thymus
Virgilius ſpirato/& y græco ſcribitur. Et ꝑmam ſyllabã indifferentẽ habet. Virgilius. Thymum
Macer Dumq; thymo paſcentur apes/dum rore cicadæ. Macer de uiribus hærbarũ.
Si deſit thymus/pro thymo ponere thymbram
Præcipiunt medici. Hærba eſt aromatica/apibus dulciſſima.

Alexander. Quæ polyſyllaba ſunt/niſi ſimia/curta manebunt. Excipitur Hyme Hymera
Sylius ra fluuius:chimerinos. Sylius libro. xiiii. Armauere ſuos/qua mergitur Hy/
Martialis mera ponto. Martialis. Si daret autumnus mihi nomen/oporinos eſſem:
Horrida ſi brumæ ſydera/chimerinos. Dici poteſt hyemalis. Cum ch aſpira/ Chimerios
to/& i latino utrobiq; ſcibitur. Simius cum i latio utrobiq;/& ſimia/teſte Ser Simia
Sergius gio in Donatum/epicena ſunt. Nam appellatione ſimii/fœmina/& nomine Simius
Iuuenalis ſimiæ/maſculus intelligi poteſt:cuius ẽt ꝑma ſyllaba indifferẽs eſt. Iuuenalis. Simiæ
Cuius ſupplicio non debuit una parari
Martialis Simia: nec ſerpens unus:nec culeus unus. Martialis.
Statius Callidus enixas elidere ſimus haſtas. Statius circa finem ultimi libri ſiluarũ.
Ptolemæus Infantem lingua ſimium/ſalibuſq; proteruũ. Simiæ eadem ſcriptura/plura/
lis tm̃ numeri/inſulæ quædã ſunt in Carpathico pelago/teſte Ptolemæo.

Columella Alexãder. Longa fit i ſuper n. Excipitur inula. Columella li. xi. Capparis/& tri Inula
ſtes inulæ/ferulæq; minaces. Genus ẽ hærbæ. Cũ i latino ſcribitur. Linũ apud Linum
Theocritus Græcos primam corripit ſyllabam:quam tamen Latini ꝑducunt. Theocritus Linus
Lucanus edyllio ꝑmo. ηθελε ἀμορ Τωσαι ϖαγε λιιρ λιρα παρΤα λελειπει. Lucanus
Virgilius li. nono. Et tectum lino ſpargã per uulgus Oſirim. Virgilius georgico. ꝑmo.
Vrit enim lini campum ſeges: urit auenæ. Linus autem ꝓprium uiri nomẽ/
li ſyllabã corripit/ut in l littera uidimus.

Alexander.tineam/linio/lino demis.
Tinea producit Petrus Riga. Tinea cum t exili/& i latino/primam syllabā Tinea
Petrus habet indifferentem. Petrus Riga in Luca. In terris/ubi sunt herugo:tinea:fu
Serenus res. Serenus. Natura interno cum uiscere tinea serpens. Macer de uiribus hær
Macer barum. Lumbricos tali potu/tineasq; repellit. Ouidius libro metamor.xv.
Ouidius Agrestes tineæ/res obseruata colonis. Ausonius. I:tineas/carieq; pati te char/
Ausonius ta necesse est. Horatius in epistolis. aut tineas pascas taciturnus inertes.
Horatius Alexander. Quæ c/uel s/aut m iungūt/sunt breuiāda. Excipitur inclino/acclino Inclino
Ouidius declino/reclino:Synas:crinis:scriniū:mina:minotaurus. Ouidius libro meta Synas
morpho.ii. Inclinat cursus:& easdem circinat auras. Synas/oppidū est Phry/
Statius giæ/dicente Statio siluarū primo:Purpura sola cauo Phrygiæ quā Synados
antro. Si tamen ex syn quod ē con/componitur sub exceptione non contine/
Virgilius tur. Virgilius libro æneidos.vi. Sacra ferens/nosco crines/incanaq; mēta. Cū Crinis
Martialis c exili/& i latīo scribitur. Martialis. Plena laboratis habeas cum scrinia libris.
Horatius Horatius in epistolis. Sole uigil/calamum/& chartas/& scrinia posco. Cum c
exili/& i latino scribit. Mina cū i latino/genus est ponderis:qd' apud græcos Mina
Hierōymus mna una syllaba effertur. Quo etiam mō protulit Hieronymus noster/quom
ait in Luca. Domine mna tua decem mnas acquisiuit. Et paulo post. Domine
mna tua fecit quinq; mnas. Inde ī hoc significato mina primam producit syl
labam. At minæ pro comminationibus/mi syllabā corripit:ut utrunq; unico
Petrus uersu Petrus Riga protulit/quom in libro Maccabæorum dixit. Ex auro
clypeum minarum mille/minarum Expertem. Sunt etiam minæ mi correpta
Seruius syllaba/murorum eminentiæ:quas pinnas uocant/teste Seruio. Virgilius.
Virgilius pendent opera interupta:minæq; Murorum ingentes. Minotaurus cum i lati Minotaur⁹
no/& t exili/filius fuit Pasiphaes Minois uxoris/ex tauro/media quidē par/
Virgilius te/hominis/media parte/tauri effigiem detinens. Virgilius libro æneidos.vi.
mixtūq; genus/plesq; biformis Minotaurus inest/Veneris monumēta nefan
dæ. Cinnamum cum c exili/& i latino/& duplicato n apud poetas latinos scri Cinnamū
bitur. Arbuscula est similis cinamomo:uel eadem/quæ & cinamomū/ut nō/
Martialis nulli uolunt. Martialis. Et fluere excusso cinama fusa uitro. Ouidius fastorum
Ouidius tertio. Cinama tum primum/captiuaq; tura dedisti. Cinamomum cum uni/ Cinamomū
Solinus co n(primā enim corripit syllabm)frutectū est in Aethiopia:quod teste Soli
no/situ breui nascitur/ramo humili & depresso. Neq; a canna deducitur/ut
Vgutio cum Catholico somniauit Vgutio. Dionysius in perihegesi. ηλθον φυλλα
Dionysius φερουσαι ακηρασιων κιναμώμων.
Alexander. Ante p fit breuis i. Eximitur stypendium:Typhon:pipo:gryps gry Stypendiū
phis:grypus:Typhis:Rhiphæi:scripulum. Stypendium cum t exili/& y græ
Varro co/licet a stype teste Varrone deriuetur/primā quidē syllabā corripiente/ta/
Catullus men sty syllabam producit. Catullus. Indomito nec dira ferens stypendia tau
Virgilius ro. Virgilius in diris. Dulci namq; tumet nondum uitecula bacco/Aut inter
uarios Veneris stypendia flores Membra reclinarit. Typhæus primam corri Typhœus
Lucanus pit syllabam:sed Typhon idem qui & Typhœus/illam producit. Lucanus li Typhon
Lucanus bro.iiii. Conditur Inarimes æterna mole Typhœus. Idem libro septimo. An Pipo
Ouidius traq; lœtiferi rabiem Typhonis anhelant. Fuit Titani/& terræ filius. Ouidi/ PiPio
Ouidius us qui de Philomela iscribitur:Accipiter pipat:miluus hiāsq; lipit. Accipitrū Gryphes
Virgilius ē uerbū quom uoces edūt:pipio autē pi syllaba correpta/passerū. Ouidius li Grypus
bro præfato. Pessimus ad passer tristia flendo pipit. Virgilius in buccolicis. Tiphys
Senec Iungentur iam gryphes eqs. Inde grypus nasus gibbus/seu aquilinus. Seneca
in medea. Tiphys imprimis domitor profundi. Proprium fuit uiri nomen:q
gubernandæ nauis primus adminicula instituit. Et cum t exili/sequēte i latio/
& y græco in secunda scribitur. Riphæi cum aspiratione post r/& i latino/& Riphei
Virgilius æ diphthongo/montes sunt Scythici. Virgilius georgicorum tertio. Gens ef Riphæ
Seruius fræna nimis Riphæo tunditur euro. Rhipæ cum i latino & p/teste Seruio su Rhypes
Virgilius per nonum æneidos/montes sunt. Arcadiæ. Et apud Virgilium prima syllaba
correpta est. Ait enim. Quiq; Rhipas/Betulumq; tenent/atq; arua Celænæ.

Rhypes cũ y græco sequente p/pŏpuli sunt Achiuōrum. Scrypulus cum c — Scrypulus
exili/& y græco/& scrypulum/ declinari potest. Sunt tamẽ/q uertentes y græ — Scrypulũ
Ouidius — cum in u/scrupulum enuntiant. Et habet primam syllabã indifferentem. Oui — Scrupulũ
Martialis — dius de medicamine faciei. Quinq3 parant marathri scrypula/myrrha nouẽ. — Scrupus
Macer — Martialis. Flamirisue togæ scrupula tota decem. Macer de uiribus hærbarũ. — Scrupulus
Quattuor aut scrupulos mihi significare uidetur. Genus est pŏderis. Neq3 ab
eo qui est scrupus/cuius diminutiuum est scrupulus/descendit/ut cum Ca/
Vgutio — tholico Vgutio somniauit.

Alexander. I q breuis. Exipitur liquidus:& liquetius. Liquidus & a liquo liqs/ — Liquidus
quod primam corripit syllabam/& a liquor liqueris/quod li syllabam pro/ — Liquetius
ducit (ut in ipsis dictionibus probauimus) deduci potest. Et ideo primam syl
Lucretius — labã uti correptã/ita & productã habet:ut utrũq3 unico uersu ostendit Lucre
tius/quom dixit libro quarto. Crassaq3 conueniunt liquidis:& liquida cras/
Seruius — sis. Liquetius cum i latino/fluuius est Venetiæ/teste Seruio super librum no/
Virgilius — num æneidos:a quo fit Liquetius Liquetía Liquetium. Virgilius libro præfa/
to. Quales aereæ Liquetia flumina circum:ubi ĩperitiores legunt liquẽtia:qđ
Seruius ipse ĩprobat. Nescio tamen/an a liquor liqueris liquetius deriuetur.

Alexander. I super r longant dissyllaba. Exipitur Tyros:& quiris. Tyros cum t — Tyros
exili:& y græco/insula fuit/& urbs eiusdem nominis:quæ nunc Satra uoca/
Propertius — tur. Propertius. Et Tyros ostrinos præbet Cadmea colores. Ouidius li. meta
Ouidius — morpho. xv. Fluctibus ambitæ fuerant Antissa/pharosq3:Et Phœnissa Tyros.
Propertius — Quiris cum i latino utrobiq3 scribitur. Propertius. Lumina sopitos turbant ela — Quiris
ta quirites. Milites erant hastam portantes. Styrax etiã primam corripit.

Alexander. Quæ polysyllaba sunt/breuiãtur. Demitur sirius:Cyrene:pyrene:
Pirene:Pyramus. Sirius cum i latino utrobiq3/stella est in ore canis cælestis. — Sirius
Virgilius — Virgilius libro æneidos tertio. tum steriles exurere syrius agros. Lucãus libro
Lucanus — x. rapidus qua sirius ignes Exerit. Statius libro primo siluarum. nec calido la/
Statius — trauit syrius astro. Sylius libro. xiiii. Primum lœtiferos repressit sirius æstus.
Sylius — Valerius Flaccus libro primo. Ira deum/& Calabri populatur sirius arui. Cy — Cyrene
Valerius — rene huius Cyrenes cum c exili/& y græco/& Cyrenæ plurali tantum nume — Cyrenæ
Lucanus — ro declinatur. Lucanus libro nono. Aphrica/Cyrenis etiam tunc bruma rige
bat. Vrbs est Libyes. Pyrene cum y græco/mons est inter Hispanias/& Galli — Pyrene
Seruius — as/teste Seruio super secundum georgicorũ. Iuuenalis satyra. x.
Iuuenalis — Additur imperiis Hispania:Pyrenemq3
Tortellius — Trãsilit:ubi Tortellius Pyrenæum legit. Sed fallitur. Nam pyrenæus cum æ
Dionysius — diphthongo adiectiue declinatur. Substantiue autem neutri generis est: & p
ducit penultimam cũ æ diphthongo ãnotatã. Vnde Dionysius in piegesi/ait.
Lucanus — Τοισ δ᾽ἔπι πύρηναῖον ὄροσ καὶ δώματα κελτῶν. Lucãus libro primo.
Nubiferos colles/atq3 aeream Pyrenem. Pirene cum i latino/apud Græcos — Pirene
Statius — cũ ει diphthongo annotatur. Statius libro siluarum primo. nec conscia detur — Pyramus
Pirene:largos potius mihi gurges in haustus. Mons est/& fons apud Corin/
Ouidius — thum. Ouidius. Pyramus/& Tisbe/iuuenum pulcherimus alter. Propriũ fu/
Ptolemæus — it nomen adolescentis. Est & fluuius Ciliciæ/teste Ptolemæo. Cum y græco/
& unico r scribitur. χεὶρ/quæ est manus/cum ει diphthongo apud græcos ãno
Martialis — tatur:& in cõpositione quandoq3 chi syllabam producit:quandoq3 corripit.
Martialis — Martialis. Chirurgus fuerat:nunc est uespillo Diaulus. Idem. — Chiragra
Sed nil patrono porrigit:hæc chiragra est.

Alexander. Longa fit i super s. Excipitur crisis:Bison:phthisis:physis:siser:Isara. — Crisis
Crisis cum c exili/& i latino utrobiq3/dici potest iudicium. Vnde catacrisis
diiudicatio. Cathacresis autem cum ch aspirato/& e i penultima/dici potest — Bison
Martialis — abusio. Et penultimam syllabam producit. Martialis. Illi cessit atrox bubalus:
atq3 bison. Animal est/quod mittit Germania/deforme quidem prolyxitate
Martialis — iubarum/& reliquo corpore:sed ferum. & facit i genitiuo bisontis. Vnde Mar
tialis ait. Turpes esseda q trahunt bisontes. Phthisis cum ph in initio/sequen — Phthisis
te th aspirato/& i latino utrobiq3 (non autem hac scriptura tisis/ut scribi præ

Vgutio cipit Vgutio) pulmonis est exulceratio/ex humorum concursu: & dici potest latine tabes/seu corruptio. Nam a φθείρω/quod est corrūpo descendit. Phthy Phthysis
sis autem cum ph/& th aspirato/& y græco in prima dumtaxat syllaba/dici potest spuitio. Nam a χρύζω uerbo dorico/quod est spuo deriuatur. Et i hoc
sigificato/potest etiam scribi ptysis cum p in principio/& t exili/ sequente y Ptysis
græco: quod a πτύω communis linguæ uerbo/id apud illos significante/qđ
Serenus apud nos spuo/deducit. Serenus. Si uero phthisis ãnoso sedet improba mor
Iuuenalis bo. Iuuenalis. Et phthisis/& uomicæ putres/& dimium crus. Physis cũ y græ Physis
Alexander co in prima dumtaxat syllaba/dici potest natura. Alexander neq̃.
Columella Corumpit natura physim: cursuq̃ rotato. Siser cum i latino/genus ẽ hærbæ. Siser
Horatius Collumella libro. xi. Iam siser/Assyrioq̃ uenit quæ semĩe radix. Horatius ser
Lucanus mone. xviii. Peruelunt stomacum/siser/halec/fercula Coa. Lucanus li. p̃mo.
Hi uada liquerunt Isaræ/qui gurgite ductus. Fluuius est Galliæ in Rhodanũ Isara
Strabo fluens/teste Strabone.

Alexander. I breuis ante t fit. Demitur Tityrus: Clitorius: Clitumnus: Cliton: pi Tityrus
tuita: Sithonia: Bithynia: Zythus: Pythagoras. Tityrus cum t exili utrobiq̃/&
i latino in prima/& y græco in secunda syllaba/pro quodam pastore/lingua
Theochritus Laconum/a Theochrito ponitur/& Virgilio: qui apud nos/teste Probo/hir/
Probus cus transfertur. Virgilius in initio buccolicorũ. Tityre tu patulæ recubans sub
Virgilius tegmine phagi. Clitorius cum c & t exilibus/& i latino utrobiq̃/fons est Ar/ Clitorius
Virgilius cadiæ: qui semel potus uini odium facit/dicente Ouidio libro metamor. xv.
Ouidius Clitorio quicunq̃ sitim de fonte leuauit/
Vina fugit. Clitumnus cum c/& t exilibus/& i latino/fons est in ualle Spoleti/ Clitumnus
apud radices montis: cui Treuium oppidum imminet: & fluuium ex se apud
Dion Beuanium/& Spoletum effeundit. Hunc Dion historicus pro fonte Vmbriæ
Tortellius posuit: ut dicatur Clitumnus quasi clitor amnis: hoc est iuitator: ut scribit Tor
tellius. Quod certe non placet. Nam si a κλήτωρ (ut idem tradit) descẽderet/
non Clitumnus/sed Cletumnus scribi deberet. Quare melius a κλειτὸσ/qui
ẽ celebris deducitur: quasi celebris amnis Clitumnus uocetur. Ex huius aqua/
si bos biberit/& conceperit/non solum grandes tauros/sed penitus albos ꝓ
Virgilius ducit/dicente Virgilio georgicorum secundo. Hinc albi clitumne greges/&
maxima tauri Victima/sæpe tuo perfusi flumina sacro/Romanos ad templa
Sylius deum duxere triumphos. Sylius libro. iiii. & patulis Clitumnus inaruis Can/
Plinius dentes gelido perfudit flumine tauros. Hũc esse in phaliscis Plinius putat. Cli Cliton
Lactantius ton cum c/& t exilibus/& i latino/fluuius est Arcadiæ/teste Lactantio grãma
Statius tico. Statius libro thæbaidos. iiii. Et rapidus Cliton/& qui tibi Pytie ladon.
Pituita primam syllabã producit/ut super regulam/est i præ t breuis/clare ꝓ Pituita
babimus. Sithonia cum i latino utrobiq̃/& th aspirato/pars est littoralis Ma Sithonia
Ouidius cedoniæ: in qua/mons est/Sithon uocatus. Ouidius. Sithon
Virgilius Tum quoq̃ Sithonios hululauit mæsta per agros. Virgilius in buccolicis.
Sithoniasq̃ niues hyemis subeamus aquosæ. Sithõ eadẽ scriptura/dicta olim
Gellius fuit Thracia/teste Gellio li. x. noctium atticarum. Bithynia cum i latino in p̃ Bithinia
ma/sequente th aspirato/& y græco in secunda syllaba scribitur/ut in ipsa di Bithynus
Manilius ctione uidimus: a qua/fit Bithynus bithyna bithynum/bi syllaba idifferẽter
Valerius posita. Manilius li. iiii. Cappadocum/Armeniæq̃ iugis Bithynia/diues. Vale
rius Flaccus li. iii. Dant cererem/lætumq̃ pecus/nec palmite bacchum Bithy/
Iuuenalis no Phrygioue satũ. Iuuenalis satyra septima. Quanq̃ & Capadoces faciãt: eq
tesq̃ Bithyni. Zythus cum y græco/& th aspirato/genus est potionis (ut di/ Zythus
Columella cunt) ex hordeo. Columella li. xi. Et pelusiaci proritet pocula Zythi. Macer đ
Macer uiribus hærbarum. Inter eas quas Pythagoras laudauerat hærbas. Cum y græ
co/& i latino scribitur. Pythagoras

Alexander. Demas ambitus: & itur:
Propertius Italus. Italus ab Italia/primã syllabã indifferentem habet. Propertius. Itala p Italus
Martialis Gragios orgia ferre choros. Martialis. Mutauere meas Itala regna comas.
Statius Statius libro siluarum tertio. socius procul Itala rura Linqueret. Horatius in

Horatius tertio carminum. Princeps Aeoliū carmen ad Italos. Virgilius li. æneí. viiii.
Virgilius Coniecto sternit iaculo: uolat Itala cornus. Idem libro æneidos. viii.
Virgilius Hinc Augustus agens Italos impraelia Cæsar. Statius. li. iiii. Silua rum.
Statius Apia/quaq; Italo gemitus Almone Cybelle. Horatius sermone septimō.
Horatius At Græcus postq̄ est Italo persusus aceto. Ausonius.
Ausonius Fluminibusq; Italis præpollens sulphureus Nar. Persius satyra sexta.
Persius Mercibus hic Italis mutat sub sole recenti.
Alexander. Demas Psittacus: & titan. Psittacus cum i latino/& duplicato t exili/ Psittacus
Tortellius & c non aspirato scribitur: primáq; syllabá positione producit: etsi Tortelli/
Persius us cū ūico t scribi præcipiat. Genus ē auis/articulata uerba exp̄imētis. Persius.
Quis expediuit psittaco suū chære? Græcum uocabulū est: nec tamen a ποιω
Vgutio descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit.
Alexander. M præūte/uel r/aut u/producere debes. Excipitur Mtiylene: mitra: Mytilene
mitilo: Británia: uitrum. Mitylene huius huius Mitylenes cum i latino i p̄ma
syllaba/sequēte t exili/& y græco i secūda/& unico l/isula ē in mari Aegæo/
Martialis & eiusdē nois urbs i ea/teste Ptolemæo: quæ alias Lesbos appellata ē. Martia/
Horatius lis. Cum tibi nō Ephesos/nec sit Rhodos/aut Mitylene. Horatius in epistolis.
Incolumi Rhodos/aut Mitylene/ pulchra/facit ꝙ. Mitra cum i latino/& t exi Mitra
Virgilius li/barbara dictio est: & format diminutiue mitella. Virgilius in Copa. Copa Mitella
Syrisca caput graia redimita mitella. Incuruus erat Pileus: quo phrigii/& Ly
Seruius di utebantur/teste Seruio super librum tertium æneidos. Mitra etiam apud
Lactantius Persas proprie sol dicitur/teste Lactantio grāmatico: quo etiá uocabulo usus
Statius fuit Statius/quom dixit uersu ultimo libri primi tebaidos. Indignata seq tor
Ouidius quentē cornua mitram. Ouidius q de Philomela inscribitur.
Vere calēte nouos cōponit acredula cātus. Matutinali tempore tunc Mitilás.
Lusciniæ cantantis uerbū est. Britannia cum i latino utrobiq;/& t exili/& du Mitilo
plicato n scribitur: a qua fit Británus britanna britannum/bri syllaba indiffe Britannus
Iuuenalis renter posita: & Britannicus britanica britanicū. Iuuenalis. Bratánicus
Virgilius Quantum delphinis balæna Brirānica maior? Virgilius in buccolicis.
Lucretius Et penitus totos diuisos orbe Britanos. Lucretius libro. vi.
Nam quid Britannis cælum dipherre putamus. Vitrum cum i latino/& t exi Vitrum
Virgilius li scribitur. Virgilius libro æneidos septimo.
Iuuenalis Te nemus Angiriæ/uitria te Fucinus unda. Iuuenalis satyra secunda. Vitreus
Martialis Attollens oculos uitreo bibit illa Priapo. Martialis. Et fluere excusso cinnama
fusa uitro. Criticus etiá & Fritillus primá corripiūt.
Alexander. Sed breuies uitulū: Britones: ouiq; uitellum. Britones cum i latino/ Britones
Iuuenalis & t exili/Britániæ populi sunt: estq; bri syllaba ꝑducta. Iuenalis satyra. xv.
Qua nec terribilis Cimbri/nec Britones unq̄.
Alexander. Ante b longa fit o/uelut obex: obiicioq;. Obex/tam masculini/q̄. Obex
Sylius fœminini generis est: & primá syllabá indifferētem habet. Sylius libro. xiii. tū
Sylius cardine uerso Obnixi torquent obices. Idem libro quarto.
Virgilius Et fidos certant obices accrescere sylua. Virgilius libro æneidos. x.
Ecce maris magna claudit nos obice pōt⁹. Obstaculū dicit. Obiicio quattuor O biicio
syllabarū/p̄ma syllabá positiōe ꝑducit. Ná ex ob/& iacio/cōponit: & cū du
plicato ii scribitur/p̄mo quidē cōsonāte/secūdo uocali: ut super regulá/Rei
icio/refert distat/dát re tibi longá/differuimus. Excipitur ab hac regula obo Obolus
Macer lus: & obelus. Macer de uiribus hærbarū. Plusq̄ bis binos obolus uetat accipi Obelus
ēdū. genus ē pōderis. Obelus cū unico l/ueru dicitur: a cuius similitudine/uir
Homerus gula quædá iterpuncta/ēt ueru appellata est. Homerus libro iliados primo.
μισΤύλλορ Ταρα Ταλλά και ἀμφιο βελοῖσιρ επειρορ.
Alexander. O c corripimus. Excipitur procuro procuras: focale: phocis. Procu Procuro
Accius ro primá syllabá habet indifferentē. Accius in annalibus. Exercēt epulis læti:
Ouidius famulosq; procurant. Ouidius in fastis. Risit/& has (inquit) facito mea tæla ꝑ
Sylius cures. Sylius libro. v. Haud secus & stabulis procurás ocia pastor. Virgilius.
Virgilius Quod superest/læti bene gestis corpora rebus.

Horatius Procurare uiri. Horatius ī epiſtolis. Hæc ego procurare/& idoneus imperor/
Martialis & non. Martialis. Procuratorem uultu qui præferat ipſo. Focale/a faucibus Focale
Horatius dictū ē: ubi au diphthōgus ī o tā breue/q̄ productū/cōuerſa ē. Horatius ſermo
Martialis ne.xiii. Faſciolas/ cubitale/focalia/potus ut ille. Martialis. Si recitaturus de/
Quītiliāus dero tibi forte libellū/Hoc focale tuas afferat auriculas. Genus ē ligaminis ad
Lucanus fauces. Quintilianus. Focalia/& ligamina aurium/ſola excuſare pōt ualitudo.
Ouidius Lucanus libro quinto. Maſſiliæq̧ ſuæ donatur libera Phocis. Ouidius li. me Phocis
Liuius tamor. primo. Separat Aonios Actæis Phocis ab aruis. Parua eſt Græcorū Phoce
Ptolemæus regio/teſte Liuio. Phoce huius phoces/oppidum ē Boœtiæ/teſte Ptolemæo. Phocea
Ptolemæus Phocea/urbs eſt minoris Phrygiæ/ut idē Ptolemæus oſtēdit. Phoca/marinus Phoca
Virgilius uitulus dicitur. Virgilius georgicoꝝ.iiii. Sternunt ſe ſomno diuerſo in litore Phocees
Iuuenalis phocæ. Iuuenalis. Eripiūt ſomnū Druſo: uituliſq̧ marinis. Phocees/Ionū po/ Procurro
Herodotus puli fuerūt/teſte Herodoto li. hiſtoriarū primo. Excipiūtur ēt ab hac regula Procedo
procurro procurris: procedo: procido: proculco: procudo: procūbo: quæ oīa Procido
primā producūt ſyllabā. At fortaſſe dices: cōpoſita uerba hæc ſunt: & ideo ex Proculco
cipi nō debuerūt. Cur ergo nō ſic procuro (de quo diximus) procio procis/ Procudo
proco procas/procello procellis/quæ primā ſyllabā corripiūt? Intelligas pro Procūbo
cio/quom poſcere/ſeu petere ſignificat. Nā procire pro prouocare/pro ſylla Procio
bam producit. Cur deniq̧ excepit procærus?
Alexander. ſed retrahatur Iocundus. Cum u tam in prima/q̄ in ſecunda ſyllaba/ Proco
Iſidorus iucūdus ſcribitur. Neq̧ enim ab eo qui ē iocus deſcendit/ut Iſidorus/Vgutio/ Procello
Vgutio Brito/Mamætractus/Catholicon/tradidere. Sed a iuuo iuuas deriuatur/te
Leonardus ſte Gellio in noctibus atticis: ita ut iucūdus quaſi iuuicūdus dicatur. Iucundus
Gellius Alexander. O d producūt diſyllaba. Excipitur Rhodos. Martialis. Cum tibi nō Rhodos
Martialis Epheſos/nec ſit Rhodos/aut Mitylene. Lucanus libro.viii. claraq̧ relinquit.
Lucanus Sole Rhodon. Inſula ē Lyciæ/& eiuſdem nominis urbs in ea/teſte Pōponio
Pomponius Mela libro ſecundo: & cū aſpiratione poſt r anno tatur. Fuit etiā Rhodos fi/
Homerus lia Neptūni/a ioue dilecta/ut Homerus cecinit.
Auſonius Alexander. Polyſyllaba curta manebunt. Excipitur Zodiacus: Dodona. Auſo/ Zodiacus
nius. Quotq̧ ſuper terrā ſydera Zodiaci. Dici pōt aīalis. Nam a ζῶον/ quod
Virgilius eſt animal/deriuatur. Circulus is eſt ſignorū/quæ in formā animaliū figuran Dodona
Virgilius tur. Virgilius georgicorū primo. Deficerent ſiluæ/& uictū Dodona negaret. Prodeo
Idem li. æneī.iii. Ingens argentū/dodonæoſq̧ lebetas. Fuit Epiri oppidum/ Prodino
propinquū habēs nemus. Demi etiā poſſunt prodeo: prodino: quod idē ſi/ Prodigo
gnificat: prodigo: produco. Ididē forte dicturus es de his/quod de ſuperius Produco
nominatis/procedo/procido &c. Cur ergo excepit proderit?
Martialis Alexander. O ſuper f breuis. Excipitur proficio: profore: profundo: proficiſcor.
Ouidius Martialis. Profecit poto Mithridates ſæpe ueneno. Ouidius li. metamor.xii. Proficio
Horatius Nil tamen emiſſi profecit acumine ferri. Horatius in epiſtolis. Quæ nocuere/ Profore
ſequar: fugiā quæ profore credam: hoc eſt prodeſſe: uel profutura eſſe. Pro/ Profundo
Catullus fundo/& proficiſcor/primā ſyllabā indifferentē habent. Catullus.
Sylius Has poſtq̧ mæſto profudit pectore uoces. Sylius li.xi. Impia dementis uulgi/
Iuuenalis & uix tota profudit Conſulta. Iuuenalis ſatyra ſexta.
Propertius Profectura domo Sicula nō mitior aula. Propertius. Hæc quoq̧ profecto lu Proficiſcor
Statius debat Iaſone Varro. Statius libro thæbaidos.xii. Huic ego te coniunx ad de/
Virgilius bita regna profectū. Virgilius li. æneī.vi. Arcades his oris genus a Pallante ꝓ
fectū. Eodē fortaſſis modo dices/cōpoſita hæc ſunt/ideo excepta nō fuere.
Cur ergo nō ſic profeſtus/& profeſſus/quæ primā corripiūt ſyllabā/& pro/
fūdo/& proficiſcor/quæ (ut probauimus) pro ſyllabā correptā habēt. nō pro
ductā modo/& quæ idē auctor ad probandā regulā teſtimoniū uerba affert/
profor/& ꝓfugus? Cur deniq̧ hæc excepit/dicēs. Profugio dēpta: uel profe
Manilius ro: profluit: offa: cū tñ profugio pro ſyllabā corripiat. Marcus Manilius li.iiii. Profugio
Valerius Quom Babyloniacas ſummerſa profugit in undas. Valerius Flaccus li.vii.
Columella Contingit uix deinde mori: & ſic fata profugit. Columella libro.xi. Sed tepi
Horatius dus profugit chelas/& ſpicula Phœbus. Horatius in epodo.

Nulla sit hæc potior sententia Phocæorum Velut profugit execrata ciuitas.
Lucretius Lucretius libro tertio. Sin ita syncæris membris ablata profugit. Prosper ta/
Prosper men/pro syllabam produxit/quom ait. Vnum profugium tutū est deus ipse
Iuuenalis timenti. Offa cum duplicato f/primam syllabam positione producit/dicen/ Offa
Martialis te Iuuenale satyra sexta. coctæq; siliginis offas. Ofella autem cum unico f scri Ofella
bitur: quia primam syllabam corripit. Martialis. Parua tibi incurua craticula
ludet ofella. Excipitur etiam scrofa. Verum quia (ut quidam uolunt) græcū
est scropha uocabulum/contineri potest sub illa exceptione: Quom c præit
longa: scopulus/cophinus/copos extra.

Alexander. L curtā facit o. Excipitur Tmolus: Moly: Olearos: Olenos: proluo: Tmolus
prolongo: prolato: proloquor: prolabor: prolatum. Tmolus cum t exili/se/
Herodotus quente m/mons est in Cilicia/teste Herodoto libro historiarum quinto. Vir/
Virgilius gilius georgicorū primo. Mittere nonne uides croceos ut Tmolus odores.
Priscianus Priscianus in perihegesi. Et Tmoli colles/fluuius quibus aurifer exit
Statius Pactolus. Statius libro thæbaidos septimo. Te Tmolus/te Nisa ferax/ The/
Ouidius seaq; Naxos. Ouidius libro metamor. vi. Deseruere sui nymphæ uineta Tmo
li: ubi spondeus quintum locum detinet: & secunda spondei syllaba/positiōe
Tortellius duarum quæ sequuntur consonātium/t m/producitur: etsi Tortellius/Timo
Ouidius li trium uidelicet syllabarum/legendum tradiderit. Vnde idem Ouidius li.
metamorphoseos decimo/ait. Iudice sub Tmolo certamen uenit ad impar.
Sylius Apud Sylium tamen/etiam trium legi syllabarum/nisi codex est mendosus. Tmolius
Virgilius Hic & Tmolius a Virgilio appellatus est/quom ait in Georgicis.
Tmolius assurgit/quibus & rex ipse Phaneus. Moly cum unico l/& y græco Moly
Tortellius scribitur: etsi a Tortellio cū t in initio/& i latino in fine/hac uidelicet scruptu
Ouidius ra Tmoli/scribi præcipiatur. Ouidius libro metamorpho. xiiii. Moly uocāt
Homerus superi: nigra radice tenetur. Et Homerus in odyssea. ῥιζη μέν μελαν εσκε γα
λακτιδε εικελον ἄνθοσ μωλυ δεμιν καλεουσι θεοί. Genus est floris / uel
Ptolemæus hærbæ: quod apud Græcos facit in genitiuo molyos. Olearos cum unico l/i Olearos
Virgilius sula sub Euboea est/iuxta Atticam/teste Ptolemæo. Virgilius libro æneí. iii.
Ouidius Olearon/niueamq; Paron. Ouidius libro metamorpho. septimo. At nō Olea
Homerus ros/didymeq;. Olenos cum unico l/urbs est Aetoliæ/ut ostendit Homerus Olenos
Iginus libro iliados secundo. Aliam ponit Iginus de astronomia pœtica eodem no Olenus
Statius mine urbem in Boœtia. Inde fit Olenius olenia olenium. Statius libro thæ/
Ouidius baidos quarto. Olenos Ioniis & fluctibus hospita portu. Ouidius libro fasto
rum quinto. Nascitur Oleniæ signum pluuiale capellæ. Fuit etiam Olenus Proluo
Vulcani filius. Eadem forte ratione dices/proluo/prolongo/prolato/prolo Prolōgo
quor/prolabor/prolatum/compositas dictiones esse: ideo excepi non debe Prolato
re. Cur ergo exemit prolyxus? Nam sicut a regula O super f/dempsit pro fe/ Proloquor
ro/sic & ab hac/eius uerbi supinum prolatum excipere debuit. Nola etiam Prolabor
Virgilius Campaniæ urbs/primam producit. Virgilius georgicorum secundo. Prolatum
& uicina Veseuo Nola iugo. Nola

Alexander. Excipe nolo: Pollypus & stola. Apud Græcos cum o micron/& uni Pollypus
co l/& y græco πολύπουσ scribitur/apud quos prima syllaba corripitur.
Phocylides Phocylides. μηδ' ὥσ πετροφυὴσ πολύπουσ κατὰ χῶρον ἀμειβου Scribit
Oppianus non nunq̄ & apud Græcos πουλύπουσ / hoc est pulypus: & tunc prima
syllaba producitur. Vnde Oppianus libro primo/ait.
πουλύποδεσ σκολιοί και σκορδυλοσ ηδ' ἁλιεῦσι. At uero latini nr̄i pri
mā cōtra naturā syllabā ꝑducētes/metri gr̄a unū l iterposuere: ita ut Pollypus
Ouidius cū gemino l/primā syllabā positione producat. Ouidius li. metamorpho. iiii.
Nicolaus Vtq; sub æquoribus deprēsū pollypus hostē. Nicolaus uero in Hesiodo/Græ
corū more primā syllabā corripuit/quom ait. Tū polypo durū ē gelidis ha/
bitare sub undis. Hunc tamen nequaq̄ hac in parte imitandū dixerim.
Nam & alios nonnullos errores admisit: quos (ut puto) emendasset / si
Nicolaus non inopia morte præuentus obisset. Ait eni in Hesiodo. Hic tibi siluestris
Nicolaus ponatur caro iuuencæ/Quæ nondum enixa est. Et in eodem. Hærens parieti

Nicolaus bus ſedet:atq; exponit urinam.Et in eodẽ.Ad gelidi loca nigra ditis ſine ho/
Nicolaus nore receſſit.Idem in Homero libro iliados quinto.Aureus/ ambitu duplici
Nicolaus nodantur in aurum.Et in.xxiii.Quiſquis acri confidit equo.Idem in.xiiii.
Nicolaus Aetoliamq; deus ueluti ueneratur ab omni.Nam caro ca ſyllaban corripit.
Vrina primam producit.Dis ditis di ſyllabam productā habet.Ambitus ma
ſculini generis quarti ordinis/bi ſyllabam breuiat.Acer acris acre primam lō
gam habet.Aetolia ſecundam producit/dicente Ouidio libro tertio de ſine
Ouidius titulo.Nec tanti Calydon/nec tota Aetolia tanti. Virgilius libro æneі.xi.
Virgilius Atq; hic legatos Aetola ex urbe remiſſos.Pollypus ergo cum duplicato l/fa/
cit in genitiuo pollypodis/& pollypi.Genus eſt piſcis/compoſitum quidē uo
cabulum/ex πολυ/quod multum ſignificat/& πους pes.Multos enim hic
piſcis habet pedes.Vnde a nonnullis octopes appellatur.Et a pollypode pi/
ſce/etiam in alio ſignificato pollypus deriuatur:quare & eadem litteratura
Horatius ſcribi debet.Horatius in epodo.Pollypus an grauis/hirſutus cubet hircus in
Horatius alis.Idem ſermone tertio.Delectat ueluti Balbinum pollypus agnæ.Idem di
Horatius ci poteſt de hac dictione Pollydamas:quæ etſi apud Græcos cum unico l/& Pollyda
y græco ſcribitur/Perſius tamen contra naturam primam producēs ſyllabā/ mas
Perſius a nobis cum duplicato l oſtendit eſſe ſcribendum:ut poſitiōe produci prima
ſyllaba poſſit.Ait enim Perſius.Næ mihi Pollydamas/& Troades Labeonē
Prætulerint proprium fuit uiri nomen.Sed hic pro tragœdia de Pollydamā
te ponitur.Neq; ab eo quod eſt amans/deducitur:quaſi multum amans/Pol/
Vgutio lydamas dicatur/ut cum Catholico ſomniabundus tradit Vgutio.Sed ex πο
Sylius λυ quod eſt multum/& δαμάζω domito/componitur.Inde fit Pollydamā
teus.Sylius libro.xii.Pollydamanteis iuuenis Pædianus in armis.Stola cum t Pollyda
Ouidius exili/primam ſyllabam corripit.Ouidius libro ſecundo de triſtibus. manteus
Tibullus Quas ſtola contingi/uittaq; ſumpta uetat.Tibullus.Impediat crines/nec ſto Stola
Horatius la longa pedes.Horatius ſermone ſecundo.Velatumq; ſtola/mea quom con
Horatius ferbuit ira.Idem in eodem.Ad talos ſtola demiſſa/& circūdata palla.Statius
Statius libro ſiluarnm primo.Hinc eques/hinc iuuenum quæſtus:ſtola mixta labo/ Stolatus
Martialis rat.Et a ſtola/fit ſtolatus.Martialis.Quis floralia ueſtit/& ſtolatum Permittit
Lucanus meretricibus pudorem?
Alexander.O ſuper m longam facies.Excipitur momordi præteritū a mordeo: Momordi
Lucanus & Nomas.Lucanus libro ſexto.Exiluit/primus Chalybem/frænoſq; momor Nomas
Sylius dit.Sylius libro quinto.Erumpunt multuſq; Maces:Garamaſq;:Nomaſq;.
Nomades populi ſunt Aphricæ/alias Numidæ uocati.Bromius etiā homi/
lia.Homerus. Chromis corripiunt.
Alexander.ſed homo demas:ſtomachum:uel omaſum:Et comedo:dominus:
domus.δόμος/& δῶμα/græca ſunt uocabula.Sed δόμος primam cor/
Homerus ripit:δῶμα autem/illā producit.Homerus libro iliados primo.ὑμῖν μὲν
Dionyſius θεοὶ δοῖεν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.Dionyſius ī perihegeſi. Τοῖς δ' ἔ
πι πυρηναῖον ὄρος.καὶ δώματα κελτῶν. Vomica apud Iuuenalem pri
mam corripit quam producit Serenus.
Alexander.Eſt ſuper n breuis o.Et ſubdit.Si c/d/uel p præcedit longa notatur.
Ouidius Excipitur pronepos:proneptis:Donyſa:Donus: Ouidius libro metamor/ Pronepos
Perſius phoſeos decimo.Eſt neptunus auus:pronepos ego rogis aquarum.Perſius. Proneptis
Virgilius Iam reliqua examicis patruelis/nulla proneptis.Virgilius libro æneidos.iii.
Bacchatamq; iugis Naxon/uiridemq; Donyſam.Inſula eſt in mari Aegæo: Donyſa
Lucretius & cum y græco ſcribitur.Lucretius.At quom membra donus perſenſit frigi Donus
da ſeruis.Donus qdā pro dn̄s poſitū dicūt.Alii propriū nolūt eſſe uiri nomē.
Alexander.O p breuis.Excipiuntur hæc uerba/propugno:propalo:propo/ Propugno
no:propello:propino:Quod ſi dixeris/hæc uerba compoſita ſunt:demi Propalo
Iuuenalis nō debuerunt.Cur nō ſic ꝓpero/ꝓpōtis/Propertius/quæ primā corripiūt Propono
ſyllabā?Cur ñ ſic ꝓpino?qd̄ qdē uerbū primā habet indifferentē.Iuuenalis. Propello
Martialis Hiſcere tanq̄ habeas tria nomina/quando propinat.Martialis. Propino
Cœnat/propinat/poſcit:negat/innuit:una eſt Næuia.Eſt autem propinare/

ad poculum inuitare:uel pòculum porrigere:seu etiã (ut quidam uolunt)ali
quid aliud æsculentum.Excipiunt etiam Dropax & Psophis urbs.
Alexander sed opinio/poppysmaq́ʒ demis.Poppysma cum o(quod apud Græ Poppysma
cos correptum est/nisi duplex consonãs sequatur)& duplicato p/& y græco
Tortellius scribitur:etsi a Tortellio cum unico p/& i latino/scribi præcipiatur. Ideoq́ʒ
primam syllabam positione producit.Sunt autem Poppysmata proprie/ te
Cyrillus ste Cyrillo græcorum uocabulorum interprete/ea uocis blandimenta/quæ
Iuuenalis fiunt equis indomitis cum tractatione manuũ.Vnde & quæ manibus fit pal/
patio ĩterpretari potest:ut est apud Iuuenalem.Præbebit uati crebrũ poppys
ma roganti:hoc est crebram manuum tractationem cum quadam uocis adu
Theocritus latione.Nam a ποππυζω/quod est sibilo/uel adulor/descendit.Theocritus
edyllio quito.ἄκει τόι καλαμασ ἀύλὸμ ποππύσδεμ ἐχομτι.Quare/ & p
eo sibillo/uel sono ponitur/qui ex confricatione in coitu fieri consueuit/di/
Martialis cente Martiale.Quis redire potest fatui poppysmata cunni? Quom sonat
hic/cui non mentula/mensq́ʒ cadit?Sopitus primam producit syllabam: se/
misopitus autẽ/so syllabam corripit:quia aliter metro stare non potest.Vir/
Virgilius gilius libro æneidos primo.Hunc ego sopitum somno super alta Cythera.
Ouidius Ouidius de amore.Purpureo iacuit semisopita toro.Idem in libro heroidũ.
Ouidius Thesea pressuras semisopita manus.
Alexander.O super r breuis.Excipitur Coricus:Corytus:Noris:Noricum:Ori/ Corycus
thus:Dorion:Sora:Soracte:Orion:moram pro moueram:Orithyia.Cory/ Corycius
Herodotus cus cum c exili utrobiq́ʒ/& y græco/urbs fuit Ciliciæ:& portus:& mõs opti
mum crocum ferens.Corycus item eadem litteratura/ alius est collis apud
Homerus Delphos/testibus Herodoto/& Homero in hymnis.Ptolemæus autem/ scri
Ptolemæus bit Corycon mõtem esse:& eiusdem nominis urbem in Creta.Et a Coryco/
Martialis fit Corycius Corycia Coryciũ.Martialis.Quod de Corycio quæ uenit aura
Virgilius croco.Virgilius georgi.tertio.Nanq́ʒ sub Oedaliæ memini me turribus altis/
Qua niger humectat flauentia culta Galesus/Corycium uidisse senem. Cory
tus cum c/& t exilibus/& y græco/græcum est uocabulũ:qđ apđ illos cum γ Corytus
Vgutio in initio/γωρυτοσ scribitur.Neq́ʒ ab eo quod est corium/deducitur/ut cum
Virgilius Catholico somniauit Vgutio.Virgilius libro æneidos decimo.Corytiq́ʒ le/
Nonius ues humeris/& lœtifer arcus/hoc est/ sagittarum foruli.Nonius autem/cory
Virgilius ton leue missile interpretatus est/in sagittarum modum.Noris urbs est/ & Noris
Seruius Noricum Macedoniæ regio cum i latino scribitur.Virgilius georgicorum Noricum
Herodotus tertio. Tum sciat aereas alpis/ & Norica si quis Castella in tumulis. Ori
Virgilius thus cum i latino/ & th aspirato/ urbs est Epiri/teste Seruio:quam Hero/
Strabo dotus libro historiarum quinto/inter Macedoniam/& Epirum/esse dixit. Orithus
Homerus Virgilius libro æneidos decimo.Inclusum buxo/aut orithia terebintho.Do Dorion
Statius rion cum i latino/oppidum est Messeniæ/teste Strabone.Homerus libro ilia
Iuuenalis dos secundo.και δώριομ ἔνθατε μοῦσαι αμτομεμαι θαμύριμ τομ θρήικα
Sylius πᾶυσαμ ἀοιδῆσ.Statius libro thæbaidos quarto.Getico quos flebile uati
Liuius Dorion.Iuuenalis optima Soræ Aut Frabateriæ domus.Sylius li. octauo. Sora
Ptolemæus Ducebat simul excitos/Soræq́ʒ iuuentus Addita fulgebat tælis.Oppidũ fuit
Ptolemæus agri Volsci:quod teste Liuio libro decimo ab urbe condita/postea Sannites
Ptolemæus possederunt:quod Ptolemæus dicit esse Latinorum mediterraneum. Aliud
Acron eiusdem nominis scribit idem Ptolemæus esse in Arabia deserta/iuxta Me/
Porphyrio sopotamiam.Soræ populi qdã sunt Mauritaniæ Cæsariensis/ut idem Ptole
Seruius mæus ostendit.Soracte cũ ct exilibus/mons ẽ Apuliæ/teste Acrõe/uel in pha Soræ
Probus liscis/ut scribit Porphyrio:quẽ Seruius sup librũ.xi.æneidos/hirpinorũ esse Soracte
Porphyrio testatur:q & masculino genere Soractes declinari põt/teste Probo:qn & hic Soractes
Seruius Sorax dicitur/teste Porphyrione sup li.primũ carminum Horatii.Seruius. Sorax
Virgilius Soractes mons ẽ Hirpinoꝝ/in flaminia collocatus.Virgilius li.æneidos.xi.
Virgilius Sũme deũ sancti custos Soractis Apollo.Idẽ li.ænei.vii.Hi Soractis habent
Sylius arces.Sylius li.viii.& sacrũ Phœbo Soracte frequentant.Orion cum i latino/
Ouidius primam syllabam indifferentem habet.Ouidius in fastis.

Valerius Obstitit Orion/Latona nitentibus astris. Valerius Flaccus libro primo. Orion
Propertius Non meus Orion/aut sæuus pleiade taurus. Propertius.
Horatius Non hæc pleiades faciunt/nec aquosus Orion. Horatius in epodo.
Virgilius Dum pecori lupus/& nautis infestus Orion. Virgilius libro æneidos primo.
Hesiodus Quom subito assurgẽs fluctu nimbosus Orion. Húc dixit Hesiodus in Theo
Pindarus gonia/fuisse Neptuni filiũ/ex Euryale Minois filia. Pindarus autem/aliã illius
Strabo genesim descripsit/dicẽs in húc modũ. Hyrieus/quidã fuit senex:q cũ insula Chio/uel(ut refert Strabo)apud Thæbas parui cultor esset agelli/& Iouẽ forte/ ac Mercuriũ/hospitio excepisset/petiit ab his/ut sibi aliqd liberorũ nasceretur. Dicebat.n.se olim cõiugẽ hũisse:ac illi ꝓmisisse/nõ recepturũ aliã:optaret tamen filium in Hæredem. Et ut hoc facilius impetrare posset/bouem eis immolauit:atq; ad uescendũ apposuit. Iuppiter uero/& Mercurius/post epulas/ab eo corium de boue detractum poposcerunt:atq; in illud/ quod fece/
Ouidius rant urinæ inclusere Et referente Ouidio/qui huius opinionem sequitur libro quinto fastorum/Tunc super iniecta texere madentia terra:Ianq; decem mẽses/& puer ortus erat. Tunc Hyrieus qua sit genitus/uocat Vriona(ab οὔρος scilicet/quæ est urina)Perdidit antiquum littera prima sonũ. Nam apud antiquos Vrion dicebatur. Hic a nonnullis Aorion appellatur/eo ꝙ ferat ensem.
Lucanus Nam ἄορ græce/latine ensis transfertur. Vnde Lucanus libro primo/ait. Aorion
Catullus Ensiferi nimium fulget latus Orionis. Catullus Proximus Hydrochoi fulguret Aorion. Hydrochous/aquarius interpretatur. Strabo autem libro .x. ab
Strabo Oreo Eubœæ ciuitate in qua Orion educatus fertur/nomen accepisse affirmat. Oreus uero/ab eo qui est ὄρος mons denominatur. Hic deinde maxiẽ excrescens/uenator magnus euasis:quem sibi comitem delia fecit. Et(ut idem in fastis ait Ouidius)Ille deæ custos/ille satelles erat. Itaq; uenãdi artificio ela
Ouidius tus/ausus est dicere/nullum gigni posse animal quod non ipse superaret. Ob quod/uolentibus diis/emisit terra paruum animal/scorpiõ scilicet:a quo su/
Lucanus peratus occubuit/dicente Lucano libro nono.
Ille minax nodis/& recto uerbere sæuus/scilicet scorpius/Teste tulit cælo uicti decus Orionis. Et dixit/teste cælo/quia & orion/&scorpius ille ad cælum
Callimachus tracti fuere. Tentauit hic etiam Dianam uitiare/teste Callimacho:ob quod il
Horatius lum ab ea sagittis confixum dixit. Quod & Horatius tetigit i tertio carminũ/quom ait. Tentator Orion Dianæ
Sylius Virginea domitus sagitta. Sylius libro. xi. Sidacinaq; bella remorunt. Virgili Remorũt
Virgilius us libro æneidos quarto. Caucasus/Hyrcanæq; admorunt ubera tigres. Nã
Virgilius sicut excepit noram/ita & moram demere debuit. Virgilius li. æneidos .xii. quos ipsa dedit decus Orithyia. Cum i latino in secunda/& th aspirato/& y Orithyia græco/sequente i latino scribitur. Puella fuit pulcherrima:quam Boreas ra/
Eusebius puit/teste Eusebio.

Alexander. O super s longa Eximitur posui præteritũ a pono ponis: Cosæ: Pro/
Virgilius symna: Osiris: Cosira. Virgilius libro æneidos quinto. Sed finẽ imposuit pu/ Posui
Virgilius gnæ. Idem libro æneidos decimo. Cosæ
Seruius Quiq; urbem liquere Cosas/quis tæla sagittæ. Vrbs est Tusciæ/teste Seruio.
Statius Statius libro thæbaidos quarto. Hinc armat arista uiros: hinc celsa Prosym
Lactantius na. Ciuitas est Argiuorum/teste Lactantio grammatico. Si tamen dictio ẽ cõ Prosymna posita ex πρὸς/quod est ad/& ὕμνος/quod est canticum/uel laus/non cõtinetur sub hac regula:quia pros syllaba prima/in s terminatur:non in o: ut
Diodorus præsupponit regula. Osiris huius osiris/uel osiridis/cum i latio utrobiq;/fuit Osiris
Lucanus Iouis filius/ex Niobe filia Phoronei:etsi illum Aegyptũ fuisse longo processu referat Diodorus libro historiarum primo. Lucanus libro nono. Et tectũ
Horatius lino spargã per uulgus Osirim. Horatius in epistolis. licet illi plurima manet
Tibullus Lachryma/per sanctum dicat iuratus Osirim. Tibullus.
Iuuenalis Primus aratra manu sollerti fecit Osiris. Iuuenalis satyra sexta
Tortellius Scilicet & tenui popano corruptus Osiris. Vbi Tortellius legit pepono
Suidas pro penope: sed fallitur. Nam popanum genus est placentæ tenuis:ut apud

Græcos teſtis eſt Suidas. Coſira/inſula eſt Aphricæ/& eiuſdem nominis urbs Coſira
Ptolemæus in ea/teſte Ptolemæo. Plinius tamen libro tertio naturalis hiſtoriæ/dicit eſſe
Plinius inſulam in mari Siculo. Et primam ſyllabam indifferentem habet. Ouidius li
Ouidius bro faſtorum tertio. Fertilis eſt Melite/ſterili uicina Coſiræ. Sylius libro. xiiii.
Sylius Et bellare Thabas docilis/Coſiraq; parua.
Alexander. roſa demitur: atq; proſeucha: Et doſis: & proſa. Proſeucha cum ch Proſeucha
aſpirato/non continetur ſub hac regula: quia prima ſyllaba in ſ terminatur:
ut de conſimili diximus dictione Proſymna. Nam προσευχη/dicitur apud
Iuuenalis Græcos oratio/quæ ad deum funditur/dicta quaſi προσεχη: quia attentiõe
opus ſit. προσεχω enim/idem eſt quod attendo/intendo/uel adhibeo. A Iu
uenale tamen uidetur pro eo loco poni/ubi precibus/& obſecrationibus/ali
qui a tranſeuntibus medicabant/quom ait ſatyra tertia. in qua te quæro Pro
Auſonius ſeucha. Proſa apud Auſonium primam producit ſyllabam. Ait enim. Proſa
Gualfredus Aſiæ in cauſis numeros imitata chororum. Gualfredus in arte poætica. Legi/ Proſa
bus artatur metrum: ſed proſa uagatur.
Alexander. O ſuper t breuis eſt. Excipitur lotos: & noteſco. Lotos huius loti/& Lotos
Vgutio lotis huius lotidis declinari poteſt. Neq; cum e in prima ſyllaba/hoc eſt letos Lotis
ſcribitur/ut uocabulorum corruptor ſcribi præcipit Vgutio. Sed neq; a λήθη
quæ eſt obliuio/quod cum th aſpirato ſcribitur/cum t exili Lotos deſcendit/
Vgutio ut Vgutio ſomniauit. Proprium fuit nymphæ nomen in arborem ſui nomi/
Martialis nis conuerſæ/teſte Ouidio. Martialis. Nec plus lotos aquas/litora myrtus
Ouidius amat. Ouidius libro metamor. x. Amnicolæq; ſimul ſalices/& aquatica lotos.
Sappho Sappho ad Phaonem. Quẽ ſupra ramos expandit aquatica lotos. Virgilius
Virgilius georgi. ſecundo. Nec ſalici/lotoq;/nec Idæis cypariſſis. dicitur teſte Seruio fa
Seruius ba Syriaca. Eſt autẽ arbor hæc tibiis aptiſſima: quare a Propertio/& Sylio/
Propertius pro tibia uſurpatur. Lotos item/genus eſt hærbæ. Vnde Plinius libro. xxii. na
Sylius turalis hiſtoriæ/ait. Qui arborem tantum/Lotum putant/Homero auctore
Plinius argui poſſunt. Is enim inter hærbas ſubnaſcentes deorum uoluptati/lotũ pri
Homerus mã nominauit: & maſculino protulit genere dicens odyſſeæ iiii. ευρέοσ ὧ ερι
Propertius μερ λωτοσ πολυσ. Hæc a nonnullis trifolium tranſfertur. Propertius. Noteſco
Lucanus Nec minus hæc noſtri noteſcet fama ſepulcri. Lucanus libro quinto. Cum ua
riis proiecta locis/a Cæſare poſſim Vel fugiente rapi/noteſcent litora clari
Lucanus Nominis exilio. Idem libro decimo. Hoc opus/& ſacras populis noteſcere
Ouidius gentes. Sic & notifico primam producit. Ouidius libro primo de ponto/Atq;
modum pœnæ notificare meæ.
Alexander. ſed demis dos dotis: potoq;: cotis: Quottidie. Quottidie/teſte Quin Notifico
Quintilianus tiliano/dictum eſt/quaſi quota die. Et quia quotus primam corripit ſyllabã/ Quottidie
Martialis ut eſt apud Martialem/Scis quota de Libyco litore puppis eat/quottidie uero Cottidie
illam producit/placuit auctoribus unum t interponere/ut prima poſitione
Victorinus geminati t/produci poſſit. Victorinus autem/cum c in initio cottidie ſcribi
præcipit/hac (ut puto) ex cauſa/quia apud antiquos q littera non erat in uſu.
Nigidius Vnde Nigidium Figulum comperimus/quartum ex Papyriano haberi põt/
Papyrianus nunq̃ in ſuis commentariis k/nec q/fuiſſe uſum.
Alexander. Producens etiam ſi præſit conſona bina. Excipitur crotalum: & Cro Crotalũ
Tortellius ton. Crotalũ cũ c/& t exilibus/inſtrumentum eſt (ut iterpretatur Tortellius)
muſicũ: quo utebantur Aegyptii in ſollẽnitatibus deorũ. Quod ẽt (ut ait) a qui
Domitius buſdã græcis pro plauſtro ponitur. At uero Domitius in Martialem/dicit
crotala eſſe grãdiores margaritas ex conchis: quæ addebantur auribus mulie
Virgilius rum: ut ſonitu delectarẽt. Virgilius in copa. Copa Syriſca caput Graia redi/
Virgilius mita mitella/Criſpũ ſub crotalo docta mouere latus. Idem in Priapea.
Sylius Cimbala cum crotalis pruriginis arma Priapo. Sylius li. xi. patefecit amicas
Ouidius Alta Croton portas. Ouidius libro. xv. metamorphoſeos. nec inhoſpita tecta
Ptolemæus Crotõis. Vrbs ẽ in ſinu Tarẽtino/teſte Ptolemæo. Et cũ c/& t exilibus ſcribit. Croton
Alexander. Sed breuiare protos: & ab illo ſumpta ſolemus:
Atq; proteruus: item Proton. πρωτον cum ω mega in prima ſyllaba/ Proton

Marcialis ſequente t exili apud Græcos ſcribitur:apud quos prima producitur.Quod Prototomi
etiam obſeruauit Martialis/dicens.
Et faba fabrorum/prototomiqꝫ rudes.Prototomi/primi appellantur caules Protogenes
Columela qui ſucciduntur.Vnde Columela libro.xi.ait.
Iuuenalis Sed iam Prototomos tempus decidere caules.Iuuenalis ſatyra tertia.
Protogenes aliquis/uel diphilus/aut erimantus:hoc eſt aliquis primi generis.
Homerus Homerus in initio batrachomyomachiæ. ἀρχομενοσ πρῶτον μουσῶν
χορον ἐξ ἑλικῶνοσ.
Alexander.O ſuper u breuies.Excipitur prouoco:prouoluo:& proucho.Nam Prouoco
Lucanns ſicut exemit prouincia/prouidus/prouentus/ita hæc tria demere debuit.Lu Prouoluo
Virgilius canus.Nec placet incertum qui prouocat æquora delphin.Virgilius li.æneí. Proucho
tertio.Prouehor/& fando ſurgentes demoror auſtros.
Martialis Alexander.Ante b fit breuis u.Excipitur ſubula:& iubilum.Martialis.
Quodqꝫ tibi tribuit ſubula/ſica rapit.Inſtrumentum eſt cerdonum.Subuccu Subula
la autem primam corripit ſyllabam.Horatius epiſtola prima.O cur rideres Subuccula
Horatius ſi forte ſubuccula pexæ.Genus eſt ueſtimenti/teſte Nonio.Varro de uita pa/
Nonius trum.Poſteaq̃ binas tunicas habere cœperunt/inſtituerunt uocare ſubucculã/
Varro & induſium.Subuccula item/genus ẽ libi/teſte Feſto.Subulo lingua tuſca ti Subulo
Feſtus biicen uocatur/ut idem ſcribit Feſtus.Sylius libro decimoquarto.
Feſtus Et lætus ſcopulis audiuit iubila cyclops.Iubilare proprie(ut ſcribit Feſtus)ẽ Iubilum
Sylius ruſtica uoce clamare:hoc eſt confuſo clamore:qualis in caſtris fieri conſueuit.
Feſtus Lubrico etiam(ut opinor)primam producit/Prudentius.Lubricat incertus Lubrico
Prudentius dubia ſub imagie uiſus.Iuuẽalis.Qui Lacedæmõio pitiſmate lubricat orbẽ.
Iuuenalis Alexander.Excipias tuber:rubigo.Tuber neutri generis/primam producit ſyl/ Tuber
Iuuenalis labam:maſculini autem/corripit.Iuuenalis.Fumat aper:poſt hunc raduntur
Plinius tubera.Genus eſt fungorum:uel(ut Plinius ſcribit)tubera undiqꝫ terra circũ/
data/nulliſqꝫ fibris nixa/aut ſaltem cappillamentis/nec utiqꝫ extuberante in
quo gignuntur loco/aut rimam ingerente/neqꝫ ipſa terræ cohærent: cortice
etiam includuntur: ut plane nec terram eſſe poſſimus dicere: neqꝫ aliud/q̃
terræ callum.Martialis in apophoretis.Non tibi de Lybicis tuberes/& apiri
Martialis na ramis.Genus eſt pomorum.Et in utroqꝫ ſignificato cum t exili ſcribitur.
Rubigo/ferri uitium eſt/& ſegetum:ac etiam(ut dixit Seruius ſecundũ Var/ Rubigo
Seruius ronem)uitium obſcænæ libidinis:quod hulcus uocatur. Et primam ſyllabã
Varro indifferentem habet.Horatius in ſermonibus.Iuppiter ut pereat poſitũ rubi/
Horatius gine ferrum.Virgilius georgi.primo.Exeſa inuenies ſcabra rubigine pila.
Virgilius Prudentius in pſycomachia.Condere uagina gladium/ne tecta rubigo.Mar/
Prudentius tialis.Vteris ore aliter:nimiaqꝫ rubigine captus/Allatras nomen quod tibi
Martialis cunqꝫ datum eſt.
Alexander.Ante c longa fit u/ceu duco.Duco ducis tertiæ coniugationis/pri/ Duco
mam quidem(ut recte hic auctor tradit)producit ſyllabam:ſed primæ coniu
Virgilius gationis duco ducas/du ſyllabam corripit.Virgilius libro æneidos ſexto.
Virgilius Educet ſiluis regem:regumqꝫ parentem.Idem libro æneidos ſexto.Quattuor
hic iuuenes/totidẽ quos educat Vpheus.Mucro ẽt primã naturaliter corripit.
Alexander.Etſi præponas n/c/aut r/breuiabis.Excipitur cucurio: & cucubo. Cucurio
Ouidius Ouidius qui de Philomela inſcribitur.Cucurire ſolet gallus:gallia gracillat. Cucubo
Ouidius Gallorum uerbum eſt/quom uoces edunt.Ouidius libro præfato.
Noctua lucifuga cucubat in tenebris.Noctuæ uoci accommodatum ẽ uerbũ.
Sylius Alexander.Ante d longa fit u/excipitur Tuder/uel Tudertum/oppidũ Italiæ. Tuder
Sylius libro quarto.Et gradiuicolam celſo de colle Tudertem.Contundo cõ Contudi
tundis tertiæ coniugationis/ex con/& tundo/facit in præterito cõtudi/tu ſyl
Horatius laba indifferenter poſita.Horatius epiſtolarum ſecundo.Speratũ meritis du
Ennius ram qui contudit hydram.Ennius in annalibus.uireſqꝫ ualentes Cõtudit cru
Priſcianus delis hyems.Quod etiam Priſcianus ipſe annotauit.
Alexãder.Deme rudẽtes:Et cudo.Cudo cudis primã ſyllabã ꝓducit.Virgilius
Virgilius i georgicis.Excudũt cæras:& mella tenacia figũt.Et facit ĩ præterito cuſi/ & cudi. Cudo

Alexander. V g produces. Rugio rugis (ut mea fert opinio) Primam producit: sed ī Ouidio de Philomela primam corripit: ubi sic habetur. Tigres indomitæ rancant: rugiuntq; leones. Verum (ut & alibi diximus) Ouidii uersus, non est Philomela. Buglossa etiam producit. & iuglans.

Ouidius

Alexander. V super l breuies. Excipitur diluchium: culus: culeus: pulex. Dulichium cum unico l, & i latino utrobiq;, & ch aspirato, insula est in Maliaco mari: a quo, fit Dulichius dulichia dulichium. Virgilius libro æneidos tertio. Dulichiūq;, Samosq;, & Neritos ardua saxis. Idem in Sileno. Dulichias uexasse rates. Culus cum unico l, notum est quid significat. Martialis. Cui præstas culum? quem Labiene Pilas? Virgilius in Priapea. Vt culum rugam non habuisse putes. Culeus (ut in ipsa dictione uidimus) cum unico l scribitur. Iuuenalis. Cuius supplicio non debuit una parari Simia: nec serpens unus: nec culeus unus. Pulex primam syllabam indifferentem habet. Ouidius qui de pulice inscribitur, si tamen codex non mentitur auctorem. Parue pulex, & amara lues, inimica puellis. Macer de uiribus hærbarum. Non metuet pulices: istoq; fugantur odore. Martialis. Defendit manus hæc scapulas, mordente molesto. Pulice: uel si quid pulice sordidius.

Dulichium — Virgilius — Virgilius — Martialis — Culus — Virgilius — Culeus — Iuuenalis — Ouidius — Pulex — Macer — Martialis

Alexander. Longa fit u super m. Excipitur rumex. Virgilius in moreto. Fæcundusq; rumex, maluæ, uiolæq; uirebant. Genus est hærbæ: ac etiam genus tæli, ut scripsit Festus: ut est apud Lucillium. Tum spara, tum rumices portantur: tragula porro.

Virgilius — Festus — Rumex — Lucillius

Alexander. Si præsit n, aut c, uel t, debes breuiare. Excipitur Cumæ pluralis numeri. Horatius in epistolis. non mihi Cumas Est iter: aut Baias. Iuuenalis. Laudo tamen uacuis q sedem figere Cumis Destinet. Vrbs est Campaniæ, teste Plinio: quæ & Cume huius cumes more græco declinari potest. Statius libro siluarum quinto. Collis, & Ausonii pridem laris hospita Cume.

Cumæ — Horatius — Cume — Iuuenalis — Plinius — Statius

Alexander. V super n longa. Excipitur cuniculus. Martialis in apophoretis. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. Animal est, lepori simile.

Martialis — Cuniculus

Alexander. V p corripitur: sed Iuppiter excipiat. Iuppiter cū duplicato p scribit dictus q̄si iuuans pater. Virgilius pauci quos æquus amauit Iuppiter. Nam quia iuuo iuuas primam corripit syllabam, ideo unum p interpositum est.

Iuppiter — Virgilius

Alexander. N præeunte, uel r, aut p, producere debes. Excipitur pupugi: & scrupulum. Pupugi præteritum est, a pungo, Alexandro ipso dicente. Pungo facit pupugi. Nicolaus in Homero libro iliados quinto. Aurea molliculam pupugit mala fibula dextram. Scrupulus, & scrupulum, declinari potest: primāq; syllabam indifferentem habet, ut uidimus sup regulā. Ante p longa fit i.

Pupugi — Nicolaus — Scrupulū

Alexander. V producatur super r. Excipitur Spurius: Cures: Curetes: Ausonius. Quiq; notas spuriis uersibus apposuit. Spurius proprie is dicitur, qui incerto patre natus est. Nam a σπείρειν, quod est seminare descendit: quia scilicet nihil aliud de patre, q̄ semen affert. Neq; ab eo qui est spurcus deducitur, ut cum Catholico Vgutio somniauit. Cures cum c exili, populi fuerunt Sabinorum. Persius. Diues arat Curibus quantum non miluus oberrat. Virgilius libro æneidos nono. Tatioq; seni Curibusue seueris. Curetes cum c & t exilibus, populi fuerunt Cretæ: qui una & Corybantes, infantem Iouem aluere. Sed cum temporis successu, relligionem prophanarent, ab ipso Ioue imbribus deleti sunt. Quorum templa cum deinde Iuppiter uacua, & sine honore cōspiceret. ex fungis pluuia natis, illos restituit, dicente Ouidio libro metamorpho. quarto. largoq; satos Curetas ab imbri: ubi prima syllaba producitur: quæ apud Lucanum correpta est. Sunt & alii eodem nomine populi Aetolis conuiciīi qui teste Homero libro iliados nono, cum ipsis Aetolis bellū gessere. Alios dixit Lucanus feroces populos in Dalmatia: Quos alit Adriaco tellus circūflua ponto. Et primam (ut diximus) syllabam corripuit, quom ait. Illic bellaci confisus gente Curetum. De Cretensibus intellexit Lucretius libro secundo, dicens. Dictæos referunt Curetes.

Ausonius — Spurius — Vgutio — Cures — Persius — Virgilius — Curetes — Ouidius — Homerus — Lucanus — Lucretius

Alexander. Longa fit u ſuper ſ. Excipitur. Fruſino huius Fruſinōis: quod quidē Fruſcino
Strabo oppidum eſt Italiæ: iuxta quod/ Coſas fluuius decurrit/ teſte Strabone. Syli/
Sylius us libro. xii. duris qua rupibus hærent
Iuuenalis Bellator Fruſino. Iuuēalis ſatyra. iii. Aut frabateriæ domus/ aut Fruſinōe paret.
Alexander. V t producunt diſyllaba. Et ſubdit. Quæ polyſyllaba ſunt cum pro/
Ouidius le ſua breuiantur. Excipitur buteo. Ouidius de Phylomela. Atq; paludiferis Buteo
buteo bubit aquis. Genus ē auis. Struthius ēt primam producit. Nam apud
græcos cum ου diphthongo ſcribitur.
Horatius Alexander. A breuis in mediis datur ante b. Excipitur Atabulus uentus. Horati Atabulus
us ſermone. v. Incipit ex illo montes apulia notos Oſtentare mihi: quos tor/
ret Atabulus: & quos.
Alexander. Ante c fit breuis a. Excipitur meracus: ſarracum: iracundus: paſtina/ Meracus
Perſius ca: portulaca/ cochlaca: Bænacus. Perſius. anticyras melior ſorbere meracas.
Propertius Propertius. Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas. Horatius i epiſtolis.
Horatius Expulit Elleboro morbum/ bilemq; meraco. Dulce ſignificat/ ſiue purgato/ Sarracum
Iuuenalis rium. Saracum cum duplicato r/ genus eſt uehiculi. Iuuenalis ſatyra quinta.
Ptolemæus Frigida circuagunt pigri ſarraca bootæ. Sarraca/ nomen eſt duarum urbium Sarraca
Martialis teſte Ptolemæo: quarum una eſt in Media: alia in fœlici Arbia. Martialis. Nō Iracundus
Horatius iracundis fecit grauis unguibus uxor. Horatius in epiſtolis. Inuidus/ iracūdus/
Macer iners/ uinoſus/ amator. Macer de uiribus hærbarum. Et paſtinacæ uirtus in ſe/ Paſtinaca
Macer mine tm̄. Radix ē: & genus piſcis: q aliis noībus turt/ & trigō uocat. Macer de
uiribus hærbarum. Andraginis græce/ quæ portulaca latine Dicitur. Genus ē Portulaca
hærbæ. Cochlaca cum c exili in prima/ & ultima/ & ch aſpirato in media ſyl/ Cochlaca
laba ſcribitur: quā & producit. Exemplū tamen (fateor) metricum nō inueni.
Feſtus Sunt autem cochlacæ (ut ſcribit Feſtus) lapides ex flumine rotundi ad ſimili/
tudinem cochlearum. Bænacus (ut alibi diximus) cum αι diphthongo/ & κ/ Bænacus
Virgilius apud Græcos ſcribitur. Virgilius georgicorum. ii. Fluctibus/ ac fremitu aſſur
gens Bænace marino. Lacus eſt Venetiæ.
Roſaceus etiam/ Coriaceus/ Violaceus/ Maluaceus/ Betacius/ Piſtaciū/ Mu/
ſtacium/ c ſyllabā producunt. Palladius quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia
ramos. Iuuenalis ſatyra ſexta. Cauſa nec ē/ quare cœnā & muſtacia perdas. Pit
tacium aūt cum i latino & duplicato t græcum quidē uocabulū ta ſyllabā cor
ripit ſicut Pittacus ut eſt apud Iuuenalem uel pittacon emit.
Alexāder. Demat opaca: cloaca: Quot dat ulū iunges: obliquos adere debes. Ex
cipitur ſimilacis: Syphacis: Pharnacis. Similax huius ſimilacis cū i latino utro Similax
Callimacus biq;/ græcum eſt uocabulum. Callimacus. σιμίλακα φοειροῦτα ξωα. Arbor
Sextius eſt/ quā Latini taxum appellāt/ teſte Sextio. Alii dicunt eſſe genus hederæ/ dē
Plinius ſis geniculatæ caulibus/ ſpinoſis fruticoſæ ramis/ folio ceu hedera paruo quā
Plinius libro. xvi. naturalis hiſtoriæ dixit oībus ſacris & coroīs eſſe ifauſtam/
quoniam ſit lugubris/ uirgie eius nominis/ propter amorem iuuenis Croci/
Ouidius mutata inunc fruticem/ dicente Ouidio libro metamor. iiii. Et Crocon in par
uos uerſum cum ſimilace flores: ubi pes ſextus proceleumaticus eſt. Syphax/
nomen barbarum/ apud græcos cum y græco ſcribitur: quos imitari operæ/ Syphax
Liuius precium eſt. Fuit numidarum rex/ teſte Liuio libro. iiii. de ſecundo bello puni
Propertius co. Et pha ſyllabam in obliquis indifferentem habet. Propertius. Hannibalis
Ouidius ſpolia/ & uicti monumēta Syphacis. Ouidius libro faſtorum. vi. Poſtera lux
Claudianus melior: ſuperat Maſaniſſa Syphacem. Claudianus. Cōpulimus durū Sypha/
cem/ tractūq; metelle. Pharnax huius pharnacis/ quēadmodū & Syphax hui Pharnax
ius Syphacis/ tam producta/ q̄ correpta in opbliquis pha ſyllaba/ enuntiandū Candax
Lucanus dixerim. proprium fuit uiri nomen: de quo Lucanus libro ſecundo meminit/
dicens. Tigranemq; meum/ nec Pharnacis arma relinquas. Simili modo Can
dax (ut mea fert opinio) da ſyllabā in obliquis corripit. ea inſula eſt/ quæ alias
Creta dicitur. Styrax ēt/ Dropax/ Athax/ Atrax ſecūdā ſyllabā in obliqs cor/
ripiunt. Serenus. Aut ſtyracem tornes/ aut duri uulturis alam. Vide ubi ſty/
rax Martialis. Pſilotrho faciē lauas/ & dropace caluā. Serenus. Nec ſi apposi

to curantur dro pace mēbra. Genus unguēti. Athax fluuius est prope Narbonam fluens. Atrax fluuius est Aetoliæ. & urbs macedoniæ. Statius primo thebaidos. Atracia rubet arte labor.

Virgilius Alexander. M subeunte breuis erit a. Excipitur dictamū. Virgilius li. æneï. xii. Dictamus
Statius Dictamū genitrix Cretæa carpit ab Ida. Statius li. filuarū primo. Dictami flo Dictamum
Serenus rentis opem quoq; anguis abundat. Serenus. Reliquias partus dictami detrahit hærba. Genus ē hærbæ medicinalis. Et cū i latino & ct exilibus scribitur: declinaturq; dictamus & dictamū. Dictamū itē eadē litteratura urbs est sep
Ptolemæus temtrionalis in Creta teste Prolemæo.

Alexander. A super n breuis ut clibanus: tū excipis illa Quæ declinabit tibi tertia: ficut inanis. Vocali iuncta producitur. Demitur Sicanus: & Cyane. Sicāus Sicanus
Virgilius a Sicania cū i latio. & c exili ca syllabā indifferētē habet. Virgilius li. æneï. iii.
Sylius Sicano prætenta sinu iacet isula contra. Sylius li. xiiii. Sydera Elisæis aderat
Sylius gens Sicana uotis. Idē li. xvi. Vtq; bibant Tyriū bis quinos fæua per annos
Ouidius Sicana nunc tellus, nūc litora Ibera cruorem. Ouidius de ibide. Plurima qua flamas Sicanus Aetna uomit. Cyane cū c exili & y græco nympha fuit Sicula Proserpinæ socia conuersa i fontē sui nominis. Alia eodē nomine fuit Mæ Cyane
Ouidius andri fluuii filia. Et mediā syllabā indifferētem habet. Ouidius li. ii. de pōto
Ouidius Quaq; suis Cyanem miscet Anapus aquis. Idem libro metamorpho. nono. Cognita Cyane præstanti corpore nympha.

Horatius Alexander. fit aranea iuncta balano. Balanus la syllabā corripit. Horatius in ter Balanus
Martialis tio carminū. Nec pressa tuis balanus capillis. Martialis in apophoretis. Hoc
Persius ex unguēto cōstat & ex balano. Inde fit adiectiue balanatus. Persius. Tum cū
Acron maxillis balanatū gausape pectis. Genus est glandis. Acron autē dixit hærbā esse unguentariam: & ab Horatio pro unguento myrobalano positam. Balanus item urbs est in Epiro.

Virgilius Alexander. A super p breuis. Excipitur Mesapus: Anapus: Serapis. Virgilius li. Mesapus
æneï. vii. At Mesapus equū domitor Neptunia proles. Propriū fuit uiri no Anapus
mem: a quo Mesapia hoc est Apulia Italiæ regio cognominata est ut scribit Serapis
Festus Festus. Ouidius libro. ii. de ponto. Quaq; suis Cyanē miscet Anapus aquis. Seraphis
Ouidius Fluuius est Siciliæ. Serapis huius serapis uel serapidis cum p & cū ph Sera
Martialis phis a nonnullis scribitur. Et ra syllabā indifferētem habet. Martialis. Vince
Martialis bant nec quæ turba Serapin amant. Idem. Ipsum Seraphin Nilus ueneratur.
Augustinus Osirim. fuit cognomē Osiridis: qui primo Apis teste Augustino libro. xviii. de ciuitate dei capitulo. v. ductus est: deinde Serapis per imutationem littera
Varro rum: cuius rationē Varro reddidit in hæc uerba dicens. Quia enim (inquit) ar ca in qua mortuus ponitur (quod omnes iam sarcophagum uocāt) græce σωροσ dicitur, & ibi sepultū Apidem uenerari cœperūt prius q̄ eius tēplum esset estructū uelut Sorosapis uel Sorapis primo deinde una littera (ut fieri solet) commutata Serapis dictus est. σωροσ proprie græce is est qui apud nos aceruus siue cumulus dicitur.

Iuuenalis A breuis ante q: fit tanaquil tibi testis. Iuuenalis. Ante tamē de te Tanaquil tua Tanaquil quādo sororē. Nomē est uxoris fictum. Hāc regulā Alexader omisit.

Iuuenalis Alexander. A sup r breuis est. Excipitur tiara. Iuuenalis. Phrygia uestitur bucca tiara. Phrygius pileus ē: & cū t exili & i latio scribit ut ī ipsa dictōe uidimus. Tiara

Alexāder. Quidā denariū breuiant nō primiciales. Imo etiam primiciales) ut Denarius
Martialis tuo ni frater utar uocabulo) na syllabā corripiūt: ac ēt producunt. Martialis.
Martialis Denariis tamen hanc non amo Basse tribus. Idem. Hanc uolo quā redimit totam denarius alter.

Virgilius Alexander. obliquos produc. Excipitur baccar huius baccaris & Lucar auis. Vir Baccar gilius in buccolicis. baccare frontem Cingite: ne uati noceat mala lingua futuro. Genus est hærbæ: & cum gemino c exili scribitur.

Alexander. Ante t corripis a. Et excipiēdo subdit: Quæ fiunt ītes sociabis sicut Achates. Demitur lapathes: Eurybates: Ichnobates: Pelates: schœnobates: Antiphates. Lapathos cum th aspirato hærba est ex qua cybus quidā cōficitur Lapathes

Serenus lapates congominatus:cuius mediā syllabā Serenus corripuit:Alexander ue
Alexander ro nequam/productā ponit. Ait enim Serenus.
Sæpe chelidoniam cum succo lapathis addes. Alexander nequāq̄.Lapathes
cybus est:& holus componit eundē.Eurybates cum y græco/& t exili/fuit te Euribates
Homerus ste Homero libro iliados secundo/uir Ithacus:quē Vlysses præconē semp ha/
Ouidius bebat ad manū.Ouidius heroidū.Nā simul Eurybates/me Talthybiusq; uo/
Ouidius carunt.Ouidius metamorpho.iii.Gnosius Ichnobates/Spartana gente Melā Ichnobates
Ouidius pus.Dici potest per uestigia ferarū incēdens.Nam ιχνος uestigiū βατης am Pelates
bulans interpretatur/& cum ch aspirato scribitur.Ouidius libro metamor/ Schœnoba
phoseon.v.fuit.Demere tentabat leui quoq; robore postes.Cynnipheus Pe/ tes
lates.Proprium fuit uiri nomen.Schœnobates cū ch aspirato/& œ diphthō/
Iuuenalis go/& t exili/dici potest funiambulus.Iuuenalis satyra tertia.Augur/schœno
bates/medicus/magus/omnia nouit.Antiphates cum t exili utrobiq;/& i lati Antiphates
Sylius no/propriū fuit uiri nomē. Sylius libro.xiiii.Post durū Antiphatæ sceptrū/
& Cyclopea regna.Posset tamē in his quattuor dictionibus Euribates/schœ
nobates/Antiphates/Icnobates/auctor excusari.Nam cum cōpositæ dictio/
nes sint sub illa possunt regula cōprehēdi/quæ incipit. A t breuis.
Alexander.Iungis nomen in as obliquis:sic probat abbas.Excipitur anas huius Anas
Rufus anatis.Rufus Festus in Arato.Latipedēq; anatē cernes excedere ponto.Mar/
Martialis tialis.Et anatis habeas uropygium macræ.Macer de uiribus hæbarum.
Macer Anseris/aut anatis mixta pinguedine turi.Auis est nota.
Alexander.Longa fit a super u.Bathauia cum th aspirato/a βαθυ/quod apud Bathauia
nos altū dicitur/descēdit.Prouincia est Germaniæ:a qua/sit Bathauus batha Bathauus
Lucanus ua bathauū/tha syllaba indifferenter posita.Lucanus li.primo.Vāgiones/Ba Baueria
Iuuenalis thauiq; truces/quos ære recuruo Stridētes acuere iubæ.Iuuenalis satyra.viii.
Marcialis Hic petit Eufratem iuuenis/domitiq; Bathaui.Martialis.Et mutat latias spu/
ma Bathaua comas:hoc ē sapo Germanicus.Hæc autem p̄uintia/alio nomi/
Virgilius ne nunc Baueria appellatur.Patauiū cum t exili/apud Virgilium ta syllabam Patauium
corripit/quom ait libro æneidos p̄mo.Hic tamē ille urbē Pataui/sedesq; lo/
Ptolemæus cauit/pro patauii.Vrbs est italiæ/Titi Liuii patria.Aliam eodem nomine po/
nit Ptolemæus urbem in Bithynia Asiæ.
Alexander.Ante b longa fit e.Excipitur muliebris:mulcebris:fœnebris cum œ Muliebris
diphthongo/a phœnore:phunebris:scatebræ:terebra:palpebra:celeber:ille Mulcebris
Horatius cebræ:tenebræ:latebra:uertebrum:cerebrū:salebræ.Horatius in epistolis. Fœnebris
Ira truces inimicicias/& phunebre bellū:hoc ē cædicū/siue mortale/a φονος Phunebris
quod cædes/uel mors iterpretatur.Funus autē exeqæ/a funalibus tractū ē.
Virgilius Virgilius georgico.p̄mo.Saxa ciet:scatebrisq; arentia tēperat arua.Tibullus. Scatebræ
Tilbullus Gentis Aquitanæ celeber Messala triumphis.Horatius in arte poetica.Illece/ Celeber
Horatius bris erat/& grata nouitate morandus.Idem in quarto carminū.Infernis neq; Illecebræ
Horatius enim tenebris diana pudicum Liberat Hipolitum.Virgilius libro æneí.viii. Tenebræ
Virgilius Defendi tenebris/& dono noctis opacæ.Lucanus libro.vi.Assuetumq; diu te
Lucanus nebris.Ouidius metamor.iii.& multis latebra oportuna fuistis.Virgilius li/
Ouidius bro æneidos.x.Coniicit in latebras:nec Turnus segnior instat.Horatius li/ Latebra
Virgilius bro.ii.sermonum.Sic uacuū celebri populū Phæaca putauit.Idē libro p̄mo Cerebrum
Horatius epistolarū.Qui queritur salebras/& acerbum frigus/& imbres.Martialis.
Horatius Sed quæ per salebras/altaq; saxa cadunt. Salebræ
Martialis Alexander.Ante d produces e.Excipitur Tenedos:Macedo:exedra:synhedra: Tenedos
Seruius cathedra.Tenedos cum t exili/fuit īsula in conspectu Troiæ/dicta teste Ser/ Trebula
Cicero uio/a quodam/cui Tenes nomē fuit/dicente ēt Cicerone in Verrinis.Tenē ip Mutuscæ
Seruius sum/cuius ex nomine/Tenedos nominatur.Hæc & Trebula cognominata ē/ Macedo
Virgilius teste Seruio:necnon & mutuscæ/ut est apud Virgilium libro æneidos.vii.oli Maceta
Virgilius uiferæq; mutuscæ.Idem libro.ii.æneidos.Ac in conspectu Tenedos notissima
Ouidius fama.Ouidius libro metamor.primo.Et claros/& Tenedos/Pataræaq; regia
Lucanus seruit.Lucanus libro.vi.Cum tibi sacrato Macedo seruetur in antro. Arator
Arator tamē ce syllabam produxit/quom dixit in actibus apostolicis.uir quippe Ma

cedo In somnis hæc uisus ait. Nã & græci nõnunq̃ ε in η mutare cosueuerunt.
Geminus Vnde Geminus ait i epigramatibus. εργα μακηδ-ορμοισ ἔγχεσι ϐεκλιμεμα.
Ouidius Sic & Ouidius ꝓtulit. xii. meta. dicẽs. Qui clypeo/gladioq; Macedõiaq; sarif
Diodorus sa. Macedones/populi sunt in Europa/teste Diodoro/q & Macetæ uocant/
Papinius dicẽte i achilleide Papinio. Quo Macetæ sua tæla citẽt/quo turbine cæstũ. Ex Exhedra
hedra ab; ἐξ/& ἕδρα/quæ est sella/compoĩt: sic synhedra ex συν/& ἕδρα: ca Synhedra
Martialis thedra ex κατα/& ἕδρα. Martialis. Illic æra sonant: at circum pulpita nostra/ Cathedra
Et steriles cathedras/basia sola crepant. Quod si dixeris has tres dictiones/
quia cõpositæ sunt/sub hac regula nõ comprehendi/fatebor quidem: sed ab
illa saltem eximi debuerunt/quæ icipit: Ante d protrahis e/si sint disyllaba.
Alexander. E super f dabitur breuis. Verba secundæ coniugationis composita Liquefacio
cum his uerbis/facio/& fio/ut liquefacio liquefio/tepefacio tepefio/patefa/ Liquefio
Ouidius cio patefio/syllabam ipsam/ante f litteram/indifferentem habent. Ouidius li
Horatius bro metamorpho. vii. Tura liquefaciũt/indutaq; corñibus aurũ. Horatius ser
Catullus mone. xiii. In matris iugulo ferrum tepefecit acutum. Catullus. Alta tepefaci
Propertius et permixta flumina cæde. Propertius. Nec flente dominæ patefiant nocte fe
Lucanus nestræ. Veneficus etiam ne syllabam producit. Lucanus libro sexto. Polluto Veneficus
Ouidius cantu/dirisq; uenefica succis. Ouidius heroidũ. Barbara narratur uenisse ue/
nefica tecum.
Alexander. E super l dabimus longam. Excipitur obelus: sepelio: Cybelle: Se/ Obelus
Homerus mele: Thymele: periscelis. Homerus libro iliados primo. Sepelio
μισ τυλλον τάρα τάλλα και ἀμφι ὀϐελοῖσι ἐπειρον. dicitur ueru. Persi
Persius us satyra quarta. Iam pridem hunc sepeli: tu restas: perge: tacebo. Ouidius he
Ouidius roidum. Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa. Cybele huius Cybeles/& Cybele
Cybeles huius Cybelis/uel Cybelæ/declinari potest. Quæ dictio apud Græ Cybeles
cos cum c exili/& y græco/& unico l scribitur: apud quos media syllaba cor/
Seruius ripitur. Teste enim Seruio super librum. x. æneidos/hæc Cybele dictio/ana
pæstus est: qui tribus constat syllabis/duabus breuibus/ultima lõga. Est igitur
Seruius Cybele mons in Phrygia/teste Seruio super librum tertiũ æneidos: a quo (ut
Festus ait) Cybele saturni uxor/cognominata est. Festus autem scribit Cybelẽ a nõ/
nullis ideo appellatã/quia ageret homines in furorẽ: quod Græci κυϐιστᾶ
dicunt. Sacerdotum enim Cybeles/proprium est/caput rotare/dicentẽ Iuue/
Iuuenalis nale: crinemq; rotant hululante Priapo: Alii a Cybelo sacerdote quodam/sa
crorum illius primo inuentore/Cybelem ipsam cognominatã dicunt. Hæc
Lactantius enim primum Ops dicta fuit/teste Lactantio firmiano: postea Cybele: Bere/
cynthia: Rhea: Bona dea. Nostri igitur poetæ/græcorum more/be syllabam
Virgilius corripuere. Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius Hinc mater cultrix Cybeles Corybantia q̃ æra. Idem libro æneidos. xi. Forte
Valerius sacer. Cybeli. Valerius Flaccus. Lætaq; iam Cybele/fœdæq; p oppida tædæ.
Martialis Martialis. Hinc uiduæ Cybeles/illinc sacraria uestæ. Idem. Et Cybeles picto
Martialis stat Corybãte Tholus. Iuuenalis. Et Cereris licet/& Cybeles aulæa relinquas.
Iuuenalis Idem satyra secũda. Hinc turpis Cybeles/& fracta uoce loquendi Libertas.
Iuuenalis Claudianus de raptu proserpinæ libro primo. Turrigeramq; petit Cybelẽ/
Claudianus sinuosa draconum Membra regens. Ouidius li. fastorũ quarto/ Inter (ait) uiri
Ouidius dem Cybelem/altasq; Celænas/Amnis it insana nomine Gallus aqua. Idem
Ouidius in eodem. Dindymon/& Cybelem/& amœniã fõtibus Idam. Nonnunquam
tamen/poetæ nostri/metri gratia/penultimam ꝓducentes syllabam/unum l i
terposuere: ita ut hæc Cybelle dictio/pes sit bacchius/tribus quidẽ syllabis cõ Cybelle
Claudianus stans/una breui/reliquis duabus longis. Claudianus de raptu proserpinæ li. i.
Claudianus adytis auulsa Cybelles
Columella Exilit: & pronas intendit ad oscula turres. Idem libro tertio.
Prosilit/& tali compellat uoce Cybellem. Columella li. xi.
Propertius Extimulat uatem per Dindyma castra Cybelles. Propertius.
Propertius Vertice turrigero/iuxta dea magna Cybelle. Idem.
Propertius Dindymus/& sacra fabricata inuenta Cybelle. Idem.

Lucanus Vel tu quæ tardo mouisti fume Cybellem. Lucanus libro primo. Et lotá par/
Sylius uo reuocant Almone Cybellem. Sylius libro nono. Amphitrioniades/pari/
Sylius ter ueneranda Cybelle. Idem in. viii. tepidoq; fouent Almone Cybellē. Stati/
Statius us libro siluarum quarto. Apia quaq; Italo gemitus Almone Cybellem. Cy/ Cybale
Virgilius bale cum y græco/& a/in media syllaba/nomen mulieris a Virgilio ponitur/
quom ait in moreto. Interdum clamat Cybale: hæc erat unica custos. Cymba Cymbalū
lum cum y græco/instrumētum est musicum: quod in sacris Cybeles haberi
Ouidius consueuerat cum tympano/dicente Ouidio libro fastorum quarto.
Propertius Cymbala pro galeis/pro scutis tympana pulsant. Propertius. Narrabis Se/ Semele
Iuuenalis mele quo sit formosa. ꝓpriū fuit mulieris nom̄. Iuuenalis. Diues/& a trepido Tymele
Horatius Tymele supposita latino. Proprium fuit nomen mulieris. Et cum th aspirato/ Periscelis
& y græco scribitur Horatius in epistolis. Nota refert meretricis acumina: sæ
pe catellam: Sæpe periselidem. Genus est ornamenti/ex περι circum/& σκε
λοσ crus/uel brachium/compositū uocabulum. Melius tamen excipi debu/
isset ab illa regula: e sup l longā faciūt disyllaba. Cū i latino/& c exili scribit.
Alexander. E super m longa: uehemens/eremusq; retracta. Eremus fœminini ge Eremus
neris/absq; aspiratione initii/græcum est uocabulum: quod apud illos cum
η in media syllaba scribitur hac uidelicet scriptura ἔρημοσ: quæ quidem syl/
Dionysius laba producta est. Vnde Dionysius in perihegesi/ait.
Maffæus οὔ ποτε τι προχοῆσιν ἐρημαίην ἀραρυκτα. Quaṝ errauit Maffeus/quom
dixit i Antoniade. Expediā ꝑmaīnq; eremū/ꝑmosq; recessus. Sed (ut puto)
Prudentius Prudentiū imitatus est/simili deceptum errore/quom i psycomachia ait.
Excidit ergo animis eremi sitis. Claudicat etiā uersuculis ille/q in hymno ad
laudem sancti Ioānis Baptistæ decantatur his uerbis. O nimis fœlix/meritiq;
celsi Nesciens labem niuei pudoris Præpotens martyr/eremiq; cultor Maxi/
me uatum. Neq; ab hæreo/uel remoueo/eremus deducitur/ut Brito uoluit/
Vgutio & Mamætractus/& cum Catholico somniauit Vgutio.
Martialis Alexander. Longa fit e super n. Excipitur Porsena: olenos: & Clymene. Martia/ Porsena
Sylius lis. Hanc spectare manū Porsena non potuit. Sylius li. viii. Cernitur effugiēs
Seruius ardentē Porsena dextrā. At uero Virgilius (ut dixit Seruius) metri gratia/ge/
Virgilius minauit n/quom li. æneidos. viii. ait. Necnō Tarquiniū eiectū Porsenna iube Porsenna
Statius bat Accipere. Rex fuit Romanorum. Statius libro thæbaidos quarto.
Ouidius Olenos Ioniis & fluctibus hospita portu. De hac uibe alibi diximus. Ouidius. Olenos
Cætera per socias Clymenen/Aethramq; loquamur. Proprium fuit mulie/ Clymene
ris nomen Helenæ comitis. Et cum c exili/& y græco scribitur.
Tortellius Alexander. Ante p rara fit e: moneo tū hanc breuiare. Excipitur Asepus. Hac Asepus
enim litteratura scribitur ab Homero/Dionysio/Ptolemæo/Prisciano: etsi
Tortellius cum æ diphthongo/& a/in media syllaba/hac uidelicet scriptura
Homerus Aesapus scribi præcipiat. Fuit Troiani fluuii nomen teste Homero libro ilia
Priscianus dos. xii. de quo Priscianus i perihegesi. Atq; malos lemures/quod pellit mu
nus Asepi. Iosepus ēt mediam producit ut uidimus in erroribus Petri Rigæ. Iosepus
Sic etiam Asclepius proprium uiri secundā producit. Nam apud græcos est
ἀσκληπιοσ. Macer. Non modicum sanas Asclepius asserit illas.
Ante q fit breuis e diequinti sit tibi testis.
Gellius Vt libro nono tradit tibi Aulus Gellius. Hanc regulam Alexander omisit. Diequinti
Alexander. R subeunte breuis datur e. Excipitur trieteris: machæra: Abdera: ar/ Trieteris
cæra: Neæra: Cythera: Cithæron. Trieteris cum t exili utrobiq;/& i latino in
Statius utraq; syllaba/dici potest triennium. Vnde trieterica sacra. Statius libro thæ/
Sylius baidos. iiii. Ludus/& atra sacrū recolet trieteris Opheltem. Sylius libro. iiii.
Virgilius Edonis ut Pangæa super trieteride/motu. Virgilius libro æneidos quarto.
Thyas ubi audito stimulat trieterica bacco. Erant trieterica Bacchi sacra: quæ
Seruius ideo sic dicta sunt/teste Seruio/quia triennalia/hoc est/tertioquoq; āno sum
Ouidius ptuosiora quottidianis orgiis agitabantur/dicente Ouidio libro meta. viiii.
Vtq; tuo moto proles Semeleia thyrso. Ismariæ celebrant repetita triennia
Iuuenalis bacche. Machæra cum ch aspirato/& æ diphthongo scribitur/ut in ipsa dicti/ Machæra

one uidimus.Iuuenalis satyra .vii.Ostendatur/ames nomen/uictúq; machæ
Ennius ræ.Ennius succinti corda machæris:idest gladiis:hoc est/crudelibus cogitati
Ouidius omnibus.Ouidius de Ibide.Aut te deuoueat certis Abdera diebus.Vrbs fuit Abdera
Solinus Thraciæ:quãm Diomedis soror condidit:& a se cognominauit/testibus So/ Abdira
Pomponius lino/& Pomponio Mela.Abdira/urbs est Aphricæ/inter Bagradam/& Tri Abdara
Ptolemæus tonem fluuios/teste Ptolemæo.Abdara/locus est Iberici maris/ut idem Pto Arcæra
Ptolemæus lemæus ostendit.Arcæra cum c exili/& æ diphthongo/plaustrum est undiq; Neæra
Virgilius tectum.Neæra cum æ diphthongo/mater fuit Phaethusæ/& lampetiæ.Vir
Tibullus gilius in buccolicis.ipse Neæram.Dum fouet.Tibullus.Lygdamus hic situs
Ptolemæus est:dolor hinc/& causa Neæra.Cythera cũ c exili/& y græco/& th aspirato/ Cythera
Dionysius insula est/teste Ptolemæo/Pelopõneso adiacens/& eiusdem nominis urbs in
Strabo ea/pluralis tantum numeri.Dionysius/& Strabo/insulam esse dixerunt con/
Virgilius tra Cretam:alii Cypri ciuitatem esse uoluerunt.Virgilius libro æneidos.x.
Virgilius Est Paphos/Idaliumq; mihi:sunt alta Cythera.Idem li.æneidos primo.
Statius Hunc ego sopitum somno super alta Cythera.Cithæron cum c exili/& i lati/ Cithæron
no/& th aspirato/& æ diphthongo/unum est ex iugis Parnasi montis Boœ
Ouidius tiæ.Statius thæbaidos primo.Inde plagam/qua molle sedens i plana Cithæ
ron.Ouidius li.metamor.iii.Vadit ubi festus facienda ad sacra Cithærõ.Tri Trieris
eris etiam apud græcos mediam producit:sic & poderis.Nam apud illos cũ Poderis
η in media syllaba scribuntur.Quod si aliter apud poetas comperitur/au/
ctoritatis est/non rationis.Nauis est trieris cum i latino utrobiq;:quam tri/
remem uocant.Poderis uestis est talaris:quam camisiã sacerdotalẽ appellãt.

Alexander.tamen excipias rus In propriis:sicut Gualterus.Eximitur Pierus: Pierus
Craterus:& Valerius:Virgilius libro.x.Quem tñ haud expers Valerius uir
Ouidius tutis auitæ.Propriũ est uiri.Ouidius libro metamor.v.Pierus has genuit Pel
læis diues in aruis.Pater fuit nouem picarum:quas nouem musæ canendo ui
Horatius cerunt:& cum i latino scribitur.Horatius sermone.xiii.Nõ est cardiacus:Cra Craterus
Persius terum dixisse putato.Persius.Et quid opus Cratero magnos promittere mõ
tes?Proprium fuit uiri nomen:& cum c/& t exilibus scribitur.

Alexander.Et deriuatum/quod rus determinat/aut rum:Ex hoc austerus pro/
ducitur.Excipitur bucerus:& querquerus:& posterus.Bucerus enim/a boue Bucerus
Pompeius formatur.Querquerus autem/a καρφρα/quod græci dicunt/auctore Pom/
Ouidius peio.Ouidius libro metamorpho.vi.Lanigerosq; greges/armentaq; bucera
Lucillius pauit.Lucillius.querquera consequitur capitisq; dolores.Idem.iactans me/ut Querque/
Lucillius febris querquera:hoc ẽ frigida.Virgilius libro ænéidos quarto.Postera Phœ rus
Virgilius bea lustrabat lampade terras.Alter/prosper/asper/exter/sub regula contine Posterus
ri possunt.Inferus/& superus/ab illa exceptione/& deriuatum/ab auctore
eximuntur.

Alexãder.Corporis obliquos alios.Excipitur Byzer:Cremester:character:bra Byzeres
chionister:alter:physeter:soter:stater:clyster:luter:quæ cum η apud græcos
in secũda obliquorũ syllaba scribũtur:quæ quidẽ littera(ut alibi diximus)aut Buzeres
in æ diphthongum/aut in e productũ/a nostris mutari consueuit.Sic & pre/ Cremester
ster.Lucanus.viiii.Percussit prester illi rubor igneus ora.Serpẽtis genus es. Character
Byzeres cum y græco/populi quidam sunt:qui a nonnullis/y græco in u(ut Brachioni/
Priscianus fieri solet)mutato/Buzeres appellantur.Priscianus in perhegesi.Buzeres pri ster
Valerius mi:quos iuxta terra Bechirũ.Valerius Flaccus li.v.Buzeresq; uagi.Cremester
cũ ct exilibus scribitur.Sunt Cremesteres nerui/a quibus testiculi pẽdẽt.Cha
racter cum ch aspirato in initio/& ct exilibus in ultima syllaba/interpretari
potest signũ/figura/stylus dicendi.Brachionister cum ch aspirato/& i latino
Martialis utrobiq;/& t exili scribitur:& dici potest armilla.Martialis in apophoretis.
Quid pereunt stulto fortes aletre lacerti?Massa erat plombea:qua salientes
utebantur.Physeter cũ y græco/genus est piscis marini admirabili magnitu/ Alter
Rufus dine.Et a φυσαω:quod est spiro/uel suffio/descendit.Rufus Festus ĩ Arato. Physeter
Delphinos uirides/& physeteras anhelos.Soter cum t exili/propriũ fuit ui/ Soter
ri nome:& dici potest saluator.Stater cum t exili utrobiq;/tam apud Græ/ Stater

Tortellius cos/q̃ latinos scribitur:etsi cum ch aspirato in secunda syllaba scribi a Tortel
Vgutio lio præcipeatur. Neq̧ a sto stas descendit/ut cum Catholico somniauit Vgu/
Tortellius tio:sed nec a σταθμίζω/quod ē trutino/deducitur/ut tradit Tortellius ipse:
quia tunc cũ th aspirato in secũda syllaba scriberetur:quod nequaq̃ a græcis/
nec latinis obseruat. Deriuatur autem stater ab ἵστημι/quod est pondero/η i
α conuerso:quemadmodum & ab ἵστημι/quod est sto/fit στάσις statio/η
pari modo i α mutato. A cuius quidē accusatiuo græco στατῆρα/nostri hæc
Statius statera huius steteræ formauerunt. Statius libro.iiii.siluarum. Sed certa uelut Statera
æquus in statera. Clyster cum c/& t exilibus/& y græco/aluum repurgare cō/ Clyster
Macer sueuit:cuius quidem in obliquis secundam syllabā præter naturam corripuit
Macer/quom ait libro de uiribus hærbarum. Appositus digitis:aut intus Cly Luter
stere fusus. Et a κλύζω/quod est lauo/deriuatur. Luter genus est uasis: quod Mulier
apud Græcos λουτήρ scribitur.
Alexander. Produc mulierem. Mulier e syllabam corripit in obliquis/ut apud
Terentium legitur.
Alexander. E super s breuis. Excipitur inde hoc Carchesium:Galesus: Halesus: Carchesiũ
Marpesus:Lyrnesus:Milesi⁹:Magnesia:Diœcesis:Syntheresis:theoresis:synœ
cesis:quæ cum unico s scribitur. Carchesium cum c exili/in initio/& ch aspira,
to in secunda syllaba/genus est poculi procærum/& circa mediam partem cō
pressum/ansatum mediocriter ansis a summo ad infimum pertingentibus/ut
Macrobius scripsit Macrobius i saturnalibus. Dictum est autem carchesium(ut putat As/
Asclepiades clepiades)a nauali re. Nam summam naualis ueli partem carchesium nomi/
Virgilius nabant. Virgilius. cape Mæonii carchesia bacchi. Statius in achilleide.
Statius Aequor & in celsa libant carchesia puppe. Ouidius libro metamorpho.vii.
Ouidius Tunc super inuergens tepidi carchesia lactis. Virgilius georgico.v.
Virgilius Qua niger humectat flauentia culta Galesus. Statius libro siluarum tertio. Galesus
Statius Et Lacedæmonii pecuaria culta. Galesi:scilicet fluuii prope Tarentum. Qua/ Halesus
Columella re autem dixit Lacedæmonii/uide ubi Oebalia:de qua diximus super regulā:
Liuius Ante b fit breuis e. fluuius ē Calabriæ teste Liuio libro quarto de secũdo bel/ Marpesus
Seruius lo punico. Columella libro.xi. Et quæ sicani flores legistis Halesi. Marpesus/
Virgilius teste Seruio super librum sextum æneidos/mons est in insula Paro:a quo fit Marpesius
Herodotus Marpesius Marpesia Marpesium. Virgilius. Quam si dura silex/aut stet Mar/ Lyrnesus
pesia cautes. Lyrnesus cum y græco/fuit teste Herodoto libro historiarum.v. Lyrnesius
Virgilius Phrygiæ urbs:a qua/fit Lyrnesius Lyrnesia Lyrnesium. Virgilius li.ænei.xii.
Virgilius Lyrnesi domus alta/solo Laurente sepulcrum. Idem li.æneidos.x. Haud partē
Seruius exiguam montis Lyrnesius Agmon:idest phryx/ut exponit Seruius. Lyrnes Lyrnessus
Homerus sus autē cum y græco/& duplicato s/urbs fuit Thesaliæ/teste Homero libro
iliados secundo. Miletos cum i latino/trium est urbium nomen(ut uidimus
super regulā:Longa fit i super l. Et a Mileto/fit Milesius Milesia Milesiũ. Oui Melesius
Ouidius dius libro secundo tristium. Iunxit Aristides Milesia carmina secum. Virgilius
Virgilius georgicorum tertio. Milesia uellera nymphæ Carpebant. Magnesia/regio ē/ Magnesia
Plinius Thessaliæ annexa/teste Plinio libro quarto naturalis historiæ:cuius populi/
Lucanus Magnesii uocitati sunt:qui & Magnetes/dicente Lucano libro.vi.
Et Magnetes equis/Minyæ gens cognita remis. Magnesia item/duarum ē ur/
Ptolemæus bium nomen/teste Ptolemæo:quarum una ē in Caria:alia in Lydia Mæonia.
Ptolemæus Est etiam promontorium Pelasgiotorũ Macedonia/ut idem dicit Ptolemæ
us. Diœcesis cum i latino/& œ diphthongo/dici potest gubernatio/disposi/ Diœcesis
tio/dispensatio/iurisdicio/siue administratio. Neq̧ ex de/& cæsio/composi Theoresis
tum uocabulum est/quasi decisio dicatur/ut cum catholico somniabũdus tra Synechesis
Vgutio dit Vgutio. Sed a διοικέω/quod est guberno/descendit. Synteresis cũ y græ Synteresis
co/& t exili/dici potest attentio/seu conseruatio. Nam a συντηρέω/quod est
conseruo deriuatur. Ea est pars animæ/quæ uitiis aduersatur:& se se semp im
maculatam cupit a peccato seruare. Theoresis cum th aspirato/dici potest cō
templatio. Synœcesis cum y græco/& œ diphthōgo/dici potest cohabitatio.
Macer Pleuresis re syllabam apud Macrũ producit/quom ait li. de uiribus hærbarũ. Pleuresis

Costarum/quam pleuresim uocat attica lingua. Dicitur laterum dolor: quæ
tamen græcæ πλευριτισ uocatur.
Alexander. T subeunte datur e longa. Excipitur uenetus: Macetæ: Pyretrũ: Phe — Venetia
retrum: pharetra: Triquetra: Panaretus: epitheton: antitheton: Thaygetus: Ia
Ptolemæus — petus: Vietus: Chrysedetũ. Chrysodetũ. Venetia/prouĩtia ẽ ĩ Italia/teste Ptole
mæo. Et ne syllabã ꝓducit: quia aliter metro stare non potest/nisi per procele
Petrarcha — umaticum. Vnde Frãciscus petrarcha in epistola ad Zenobium Florentinum
ait. Atq; Adriæ imperitans/alterq; Venetia mundus. Venetiæ pluralis tantũ — Venetiæ
numeri/opidum est Venetiæ nobilissimum/in mari situm. Inde fit Venetus — Venetus
Propertius — Veneta Venetum/ne syllaba correpta. Propertius. Quantum Hypanis Vene
Martialis — to dissidet Eridano. Martialis. Rhæsina Veneto nec resecare luto. Statius in a
Statius — chilleide. Quo Macetæ sua tæla citent/quo turbine cæstum. Populi sunt: qui — Macetæ
alias Macedones appellantur. Pyretrum cum y græco/& t exili/genus ẽ hær — Macedones
Macer — bæ. Macer de uiribus hærbarũ. Est Pyretrum calidum/siccum quoq;: quartus — Pyretrum
Virgilius — in istis Est gradus. Virgilius libro æneidos. xi.
Sed uenit in medium: pheretro Palante reposto — Pheretrum
Seruius — Procubuit super. Græcũ est uocabulũ/testibus Seruio/& Varrone de lingua
Varro — latina: & capulus transfertur: quo scilicet mortui efferũtur. Pheretrũ itẽ lectus
Sylius — erat/ĩ quo residẽtes captiui/perinde ac mortui/in capitoliũ agebant. Sylius.
Virgilius — Ante Syphax pheretro residens/captiua premebat Lumina. Virgilius libro — Pharetra
Lucanus — æneidos. viii. Ille mihi insignem pharetram/Lyciasq; sagittas. Lucanus.
Cura fuit lectis pharetras implere sagittis. Sagittarum conditoriũ/siue repo/
sitorium est. Triquetra cum t exili utrobiq;/& i latino/insula est in: quæ alias — Triquetra
Horatius — Sicilia/seu Sicania uocatur: de qua Horatius.
Sylius — quid militibus promissa Triquetra? Inde fit Triquetrus Triquetra Trique/ — Triquetrus
trũ: Sylius libro. v. Huc Aetnæa cohors/Triquetris quam miserat oris. Pana — Panaretus
retus cum t exili/põt omniũ uirtutum cõtinens. Nam παρ totum significat:
Hierõymus — & ἀρετη uirtus interpretat. Hierõymus in prologo super parabolas Salomo
Martialis — nis. Fertur & panaretos Iesu filii Syrac liber. Hinc Martialis ait. Arguto m adi
dus pollice panaretus. Epiteton cum i latino/sequente th aspirato/& t exili ĩ — Epitheton
ultima syllaba/dici potest impositum/seu appositũ/uel adietiuũ. Synthetõ — Syntheton
cum y græco/& th aspirato in secũda/& t exili in ultima syllaba/dicitur com — Cacosyn
positum. Cacosynteton cum c exili in utraq; syllaba/mala compositio inter — theton
pretatur. Antithetõ cũ t exili in secũda/& ultima/& i latino/& th aspirato in — Antithe
Persius — tertia syllaba/dici potest cõtrapositũ. Et omnia the syllabã corripiũt. Persius: — ton
Librat in antithetis doctas posuisse figuras. Agonotheta cum th aspirato ĩ pe — Agonothe/
nultima/& t exili in ultima/dici potest certaminis dispositor: hoc est munera — ta
rius. At si dixeris/compositæ hæ dictiones sunt/sub hac regula contineri nõ
possunt/fatebor quidem: sed ab illa regula eximi debuere: Ante t longa fit e.
Ptolemæus — Taygetus cum t exili utrobiq;/& y græco/mons est ĩ Peloponeso/teste Pto — Taygetus
Lucanus — lemæo. Lucanus libro quarto.
gelidiq; inculta iuuentus.
Taygeti. Taygete eadem scriptura/filia fuit Agenoris: quo etiam nomĩe/una — Taygete
Rufus — pliadum appellata est. Rufus Festus in Arato. Electra/Altioneq;/Celæno/Ta
Ouidius — ygeteq;. Ouidius li. fastorum. iii. Naiau/& Electrã/Taygetemq; Ioui. Iapetus — Iapetus
Hesiodus — cum i latino in initio/& t exili/fuit teste Hesiodo in Theogonia/Titani filius
Ouidius — ex Asia coniuge. Ouidius libro metamorpho. primo.
Virgilius — Quam satus Iapeto mixtam fluuialibus undis. Virgilius georgicorũ primo.
Ceumq;/Iapetumq; creat: sæuumq; Typhœa. Vietus a uieo uies/interpreta/ — Vietus
Festus — tur a Festo languidus/sine ui: hoc est/naturalibus priuatus uiribus. Et mediã
Lucretius — syllabam indifferentem haber. Lucretius libro tertio.
Nec supra caput eiusdem cecidisse uietum — Chrysende/
Horatius — Vestem sentimus. Horatius in epodo. — tum
Quis sudor uietis/& q̃ malus undiq; membris — Chrysode
Martialis — Crescit odor? Martialis. Si ridere potes miseri chrysẽdeta Cinæ. Crysẽdetũ cũ — trm

ch aſpirato/& y græco/dici põt/ĩ auro ligatũ: Chryſodetũ uero/auro ligatũ.
Alexander. Obliquos breuies. Nomina propria ĩ es terminata/quæ in etis mit/
Virgilius t unt genitiuum/penultimam producũt in obliquis ſyllabam. Virgilius libro
æneidos quito. Creber utraq; manu pulſat/uerſatq; Dareta. Horatius ſermo Dares
Horatius ne decimo. Arguta meretrice potes/Dauoq; Chremeta. Cum ch aſpirato/& Chremes
t exili ſcribitur. Iuuenalis ſatyra tertia. nec mite Thaletis Ingenium. Cum th Thales
Iuuenalis aſpirato/& unico l ſcribitur. Statius libro thæbaidos nono. Inde Pheres/acer
Statius q; Tichus/ſed caſſa Pheretis. Pheres
Alexãder. I c ſequente breuis. Excipitur lumbricus: rubrica: pædico: multicium:
nouicius: redimiculũ: Equiculus: cuticula: canicula: tegeticula: craticula: cunicu
lus: Numicius. Marica: Aricia: periculum: Labicum: Triuicus: Vſtica. Naſica. Lũbricus
Macer Macer de uiribus hærbarũ. Lumbricos uentris hanc ſæpe bibendo necabit.
Serenus Serenus. Lũbrici quoq; terreſtres naſcentur oliuo. Perſius. Excepto ꝙ ſi Ma/
Perſius ſuri rubrica notauit. Et rurſum. Non ſecus eſt/ſi oculo rubricam dirigat uno. Rubrica
Perſius Horatius ſermone. xvii. Prælia rubrica picta/aut carbone/uelut ſi. Martialis.
Horatius Qui uel prædicat Canthare/uel futuit. Cum æ diphthongo ſcribitur. Martia
Martialis lis. Sed nec prædico es/nec tu Sextile fututor. Puerarius dicit: qui ſcilicet pue Prædico
Martialis ros ad libidinem affectatur. Iuuenalis ſatyra ſecunda. Quid faciant alii/cũ tu
Iuuenalis multicia ſumas. Genus eſt ueſtis. Iuuenalis ſatyra tertia. tætrũq; nouicius hor Multiciũ
Iuuenalis ret Porrhimea. Virgilius libro ænei. nono. & pulcher Equiculus armis. Syli/ Nouicius
Virgilius us in octauo raſtriſq; nouant Equicula rura. Vbi etiam prima producta eſt: Redimicu/
Sylius quæ apud Virgilium corripitur. Equiculi populi quidã ſũt Tuſciæ/teſte Stra lum
Strabo bone. Iuuenalis ſatyra ſecunda. accipient te Paulatim qui longa domi redimi Equiculus
Iuuenalis cula ſumunt Frontibus. Ouidius libro metamor. x. Aure leues baccæ/redimi
Ouidius cula pectore pendent. Vittæ erant/ex poſteriore parte mitræ pendentes: ſed
Perſius generaliter dici poſſunt ornamenta. Perſius ſatyra quinta. Sẽper & aſſiduo
Iuuenalis curata cuticula ſole. Iuuenalis. Quom bibet æſtiuum contracta cuticula ſolẽ. Cuticula
Perſius Perſius. Hem quid agis? ſiccas inſana canicula meſſes. Martialis. Dat tibi ſecu Canicula
Martialis ros uilis tegeticula ſomnos. Idem. Parua tibi incurua craticula ſudet ofella. Tegeticula
Martialis Craticula cum primam producat ſyllabam/ut eſt apud Lucanum/perpetuo Craticula
rupit defeſſo milite cratem/rectius ti ſyllabam corripere/q̃ producere debe/
ret. Neq; enim ea in metro neceſſitate cogitur/qua hæ dictiones/redimiculũ/
tegeticula/Numicius/nouicius/cuticula/canicula/cuniculus/Aricia: quæ qui/
dẽ metro aliter ſtare nõ poſſunt: niſi proceleumaticus pes fieret. Vnde Franci
Petrarcha ſcus petrarcha/ex tribus huius dictionis ſyllabis optime dactylum confecit/
Martialis quom ad Clæmentem papam/ait. Craticulam/& gemino fæcundũ martyre
buſtum. Martialis in apophoretis. Gaudet in effoſſis habitare cuniculus ãtris.
Horatius Animal eſt lepori ſimile. Numicius cum unico m/& i latino/ Siciliæ fluuius Numicius
eſt: & mi ſyllabam indifferentem habet. Horatius in epiſtolis. Brunduſiũ Nu
Virgilius mici melior uia ducat/an Api? Virgilius libro ænei. vii. Tyrrhenum ad Thy
Ouidius brim/& fontis uada ſacra Numici/pro Numicii. Ouidius libro metamor. iiii.
In freta flumineis uicina Numicius undis. Marica cum i latino/& c exili/dea Marica
Virgilius eſt litori Minturnenſium. Fuit aũt Fauni uxor/dicente Virgilio libro ænei. vii.
Martialis Hunc Fauno/& nympha gentium Laurente Marica Accipimus. Martialis.
Lucanus Cæruleus nos Liris amat: quem ſilua Maricæ Protegit. Lucanus libro ſecũdo.
Seruius Carnis/& umbroſæ Liris per regna Maricæ. Aricia cum i latino utrobiq;/& Aricia
Ptolemæus c exili/urbs eſt iuxta Albam in Italia/teſte Seruio: quã Ptolemæus ſcripſit eſſe
Virgilius Latinorũ mediterraneã. Virgilius libro ænei. ſeptimo. Virbius inſignẽ/quẽ
Martialis mater Aricia miſit. Martialis. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros. Ho
Horatius ratius ſermone. v. Egreſſum magna me cepit Aricia Roma. Lucãus libro. vi.
Lucanus Diſtat ab excelſa nemoralis Aricia Roma. Iuuenalis. Paſſurus geſtis æquãda
Iuuenalis pericula rebus. Perſius ſatyra. ii. Nil me pudet capiti nõ poſſe pericula cano. Periculum
Perſius Eſt aũt periculũ experimentũ: ac ſalutis diſcrimen. Labicũ cũ i latino/& c exi/ Labicum
Strabo li/oppidum fuit uia Latina/non procul ab urbe/teſte Strabone: a quo/fit La
Sylius bicus Labica Labicũ. Sylius libro duodecimo.

Sylius Ianq; adeo est campos ingressus/& arua Labici.Idem li.viii.atq; habiles ad Triuicus
Virgilius aratra Labici. Virgilius libro æneidos septimo.Et sacranæ acies/& Picti scuta
Horatius Labici.Horatius sermone.v.nisi nos uicina Triuici Villa. Villa quædã est in
Porphyrio Italia. Vstica cum i latino & c exili/mons est in Sabinis/ut dixit Porphyrio. Vstica
Ptolemæus Ptolemæus aũt/insulam esse dixit iuxta Siciliam:& eodẽ nomine urbẽ in ea.
Horatius Horatius. Valles/& Vsticæ cubantis Leuia personuere saxa.Nasica cũ unico
Horatius s/& i latino/& c exili/propriũ fuit uiri Romani nomẽ.Horatius sermõe.xv. Nasica
Ouidius Filia Nasicæ metuentis reddere soldũ.Ouidius in fastis.
Ptolemæus Nasica accepit/tẽpli tũc extitit auctor.Nasica itẽ/urbs ẽ Indiæ/teste Ptolemæo.
Alexander.In propriis icus producitur.Excipitur Milycus:Melicus: Rusticus:
Monychus:Ibycus:Amycus:Autolicus:Eutychus:Stoichus: Vrbicus: Garri/
cus:& ea omnia/quæ a substantiuis:uel adiectiuis formantur/addita cus sylla
ba:ut a fœdus fœderis fœderi/Fœdericus/ri syllaba correpta: a Theodorus
Theodori/Theodoricus.Sic dominicus:Quiricus: Pacificus: & alia prope
Sylius plurima.Sylius libro tertio.Milycus indigenis Late regnarat ĩ oris.Martialis. Milycus
Martialis Sola tibi fuerant sestertia Melice centum.Idem. Qui propter cœnã Rustice Melicus
Martialis cædo coquum.Iuuenalis.quantas iaculetur Monychus ornos. Ouidius.Heu Rusticus
Iuuenalis dedecus ingens Monychus exclamat.Lucãus libro sexto. Aspera te Pholoes Monychus
Ouidius frangentẽ Monyche saxa.Cũ y græco/& ch aspirato scribitur. Thomas.ιβυ/ Ibicus
Lucanus κοσ ιταλοσ εκ του ρηγινου ηε μεσηνησ.Cum y græco in secũda syllaba scri
Thomas bitur.Et fortasse q; ibyx/cuius ĩ obliquis by syllabam alibi produci diximus/
Virgilius illã corripit.Nã ab ibyce fit Ibycus. Virgilius li.ænei.primo.nũc acris Orõti/
Virgilius Nunc Amyci casum gemit.Idem li.ænei.nono. Vastatorẽ Amycũ/quo non Amycus
Ouidius fœlicior alter Vngere tæla manu.Ouidius li. metamor.xii.Protinus Ophio
Valerius nides Amycus penetralia donis. Valerius Flaccus li.iiii.Iã ueniet diros Amy
Ouidius cus qui tollere cæstus Imperet.Cum y græco/& c exili scribitur .Ouidius in
Martialis metamorphosi.Nascitur Autolicus furtum ingeniosus ad omne.Martialis. Autolicus
Inter Baianas raptus puer occidit undas Eutychus/ille tuũ Castrice dulce la/
Iuuenalis tus.Cũ t exili/& y græco/& th aspirato scribitur.Iuuenalis. Vrbicus exodio Eutychus
Horatius risum mouet Atellanæ.Horatius.Stoice post damnũ sic uændas omnia plu/ Vrbicus
Martialis ris.Martialis.Quod nimiũ laudas Chæremon Stoice mortem.Cũ t/& c exi/ Stoicus
Martialis libus/& i latino scribitur.Martialis.Saltem semissem Garrice solue mihi.Idẽ. Garricus
Martialis Inuitas ad aprum:ponis mihi Gallice porcum. Virgilius libro æneidos.x. Gallicus
Virgilius Massicus ærata princeps secat æquora tigri.Iuuenalis satyra.xi. Atticus exi/ Massicus
Iuuenalis mie si cœnat lautus habetur.Idem satyra tertia.Persicus orborũ lautissimus. Atticus
Iuuenalis Idem satyra.viii.salue Gætulice/seu tu.Idem in eadẽ.Stemmata quid faciũt/ Persicus
Iuuenalis quid prodest Pontice longo Sanguine censeri/pictos ostendere uultus?Pro Gætulicus
Iuuenalis pertius.Dum tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thæbæ.Iuuenalis satyra sexta. Ponticus
Propertius Ostenditq; tuũ generose Britannice uentrẽ.Martialis.Iam te rem factam Bi/ Britannicus
Iuuenalis thynice credis habere.Cum i latino in prima/sequente th aspirato/& y græ Bithynicus
Martialis co in secunda syllaba scribitur.Martialis.Dum tibi fœlices indulgent Castri/ Castricus
Martialis ce Baiæ.Idem.Deseris urbanas tua prædia Pannice lites.Ouidius li.fastoꝝ.i. Pannicus
Martialis Ecce tibi faustũ Germanice nũtiat annũ.Cõposita aũt cũ νικη/quæ est uicto/ Germãicus
Ouidius ria/ni syllabã producũt:ut Polynices:Thessalonica:Beronice. Statius li. thæ Polynices
Statius baidos.xii.Hei mihi/nunquis adest chari Polynicis ad ignes?Cum unico l/
& y græco scribitur. Thessalonica cũ th aspirato/& duplicato s/urbs est me/ Thessaloni
Valerius tropolis in Macedonia.Beronice/proprium fuit nonnullarũ mulierũ nomẽ: ca
unius quidẽ apud Valeriũ Maximũ de ultione/alius/Ptolemæi Philadelphi Beronice
Suetonius matris:alius/Antiochi uxori:alius/Agrippæ sororis:quã Titus Vespasiani
Iuuenalis filiꝰ iucũde amauit/teste Suetõio:de q̃ Iuuẽalis satyra.vi.Grãdia tollũt crystal
lia:maxima rursus Myrrhina:deinde adamas notissimus:& Beronices In di
gito factus ꝑciosior.Et cũ i latio ĩ penultia/seqnte c exili/hæ dictiões scribũt.
Alexander.Longa fit icis ab ix.Bebrix a Bebrycia/cum y græco/bry syllabam ĩ Bebryx
Valerius obliquis indifferentem habet. Valerius Flaccus libro secundo. procul effera Hystrix
Sylius uirtus.Bebrycis:& Scythici procul inclæmentia saxi.Sylius libro tertio. Nastix

Possessus baccho saeua Bebrycis in aula. Excipitur etiam hystrix: natrix: larix: coxendrix: onyx: sardonyx: quae in genitiuo penultimā corripiunt: ut in ipsis dictionibus uidimus. — Larix, Coxendix

Priscianus — Alexander. Sed mas solus icis. Excipitur sandyx: qui teste Prisciano masculini — Onyx

Vgutio — generis ē: etsi Vgutio foeminini generis esse tradiderit: spadix: Ceyx. Proptius. — Sardonyx

Propertius — Illaq; Plebeio/uel sit sandycis amictu. Haerba est breui caule/& in aliis foeni/ — Sandyx

Plinius — culo similis: quae a Graecis inter holera siluestria ponitur/ut dixit Plinius li. .xxii. naturalis historiae. Ex qua quidem haerba/fit color sandycinus/teste Ser

Seruius — uio super illud Virgilii in buccolicis: Spōte sua sandyx pascētes uestiet agnos:

Plinius — qui sane/color/ex sandaraea/& rubrica admixta cōficitur/teste Plinio li. xxxv. naturalis historiae. Et cum y graeco scribitur. Spadix cum i latino/genus est co — Spadix

loris/quem foeniciatum uocant. Graeci autem/teste Gellio li. ii. noctiū atticaꝝ/ — Spadica

Gellius — auulsum palma termitem cum fructu/hoc est palmitem/spadica uocant: a cu/

Vgutio — ius accusatiuo graeco σπαδικα/Vgutio haec spadica huius spadicae declinat.

Virgilius — Virgilius georgi. iii. Luxuriatq; toris animosum pectus/honesti Spadices/glauciq;. Ceyx cum y graeco/fuit Luciferi filius/& Alcyones cōiūx/

Ouidius — in auem conuersus. Ouidius i epistolis. Alcyōes solae memores Ceycis amati. — Ceyx

Alexander. Masticem produc. Mastix ideo excipitur/quasi masculini sit generis. — Mastix

Verum auctor fallitur. Nam foeminini generis est: & sti syllabam in obliquis — Mastico

Serenus — corripit. Serenus. Rugarum sulcos lentisci mastice tendes. Idem. — Vibex

Serenus — Masticis addentur fractae iam milia farra. Idem Pulleium abrotonum nitida — Bombyx

Serenus — cum mastice coctum. Inde fit mastico masticas uerbum/sti syllaba pari mo/ — Lodix

Macer — do correpta. Macer de uiribus haerbarū. Illud si patiens ieiuno masticet ore.

Macer — Idem. Aegilopam curat si quis commasticat illam.

Priscians — Alexander. breuiando Quod dedit ex. Demitur Vibex: ut in ipsa dictione uidimus. Bombyx cum y graeco/scribitur: non Bombex/ut auctor putat. Sic & lodix dicitur/teste Prisciano: non lodex.

Alexander. D tibi corripit i. Excipitur fastidio fastidis: & Caecidi praeteritū a cae — Fastidio

Virgilius — do caedis. & trucido/undecunq; ueniat/siue a trux trucis/siue a trunco trun/

Iuuenalis — cas/siue a caedo. Virgilius in buccolicis.

Martialis — Inuenies alium si te hic fastidit Alexis. Iuuenalis. Squalidus in magna fastidit

Marsus — cōpede fossor. Martialis. Arrigis ad uetulas/fastidis Basse puellas. Marsus.

Lucanus — Si quos Orbilius scutica/ferulaq; caecidit. Lucanus li. v. Terga fuga/donec — Caecidi

Iuuenalis — uetuerunt castra caecidit. Iuuenalis satyra tertia. Ebrius/ac petulās/qui nullū — Trucido

Virgilius — forte caecidit. Virgilius li. aenei. ii. Fit uia: ui rapiunt aditus: primosq; trucidāt. — Crepida

Horatius — Horatius in arte poetia. Ne pueros corā populo Medea trucidet. Crepida (ut diximus super regulā/ante p sit breuis e) apud Graecos pi syllabā producit: quā latini corripuere/Psophis ēt producit Statius Psophidaq; celsā urbs est arcadie teste Plinio.

Alexāder. sed Abidus Excipies: & quaeq; trisyllaba ponis i ides. Bacchides cū pri — Bacchides

mo c exili/secūdo ch aspirato/& i latio/qn̄ patronymicū ē a Baccho/chi syl labā (ut puto) ꝑducit. Sed ꝓpriū uiri nomē/de quo habet in li. Maccabaeoꝝ/ apd Petrū Rigā chi syllabā correptā hēt. Ait. n. Petrus Riga sup praefatū li/

Petrus — brū. Alcimus hoc spacio rediens cum Bacchide pugnat.

Alexāder. Hisq; Coronidē iūgi ueteres uoluere. Recte quidē Coronidē patrony — Coronides

micū a Coroneo/hic auctor exemit. Nā apd Ouidiū penultimā ꝓducit sylla

Ouidius — bā. Ait. n. li. fastoꝝ. iiii. Nulla Coronidae cā doloris erat. Sed excipe ēt auctor

debuit/Aristides: Lycorides: Promethides: Lycurgides: Dryāthides. Aristides — Aristides

cum i latino utrobiq;/Thebanus fuit pictor insignis: quem Appelleti aequa

Plinius — lem dixit Plinius libro. xxxv. naturalis historiae. Alius eodem nomine fuit

Ouidius — Atheniēsis/Lysimachi filius. Ouidius libro secundo de tristibus. — Lycorides

Iunxit Aristides Milesia carmina secum. Lycorides cum y graeco in prima

Ouidius — syllaba/sequente c exili/& i latino in penultima/coniunx fuit Alcidices/

A lebae filiae. Ouidius de Ibide. — Promethi

Stella Lycoridae cui fuit aequa uiro. Prometheus cum th aspirato/filius fuit — des

Ouidius Iapeti/teste Ouidio/ex Asia coniuge. Hanc Asiam/coniugem Promethei fuis/
Herodotus se/scripsit Herodotus libro historiarum tertio. Sed Hesiodus in Theogonia/
Hesiodus coniugem dixit fuisse Iapeti. Hinc Promethides patronymicum formatur.
Ouidius Ouidius libro metamorpho. primo.
Valerius Vnde Promethides tacitis Epimethida dictis. Lycurgus cum y græco/& c exi Lycurgides
Iustinus li/fuit Lacedæmoniorum princeps: de quo Valerius de ingratis/& Iustinus
Aristoteles libro tertio/& Aristoteles in politicis/plura scripserunt. Alius fuit eodem no
mine Nemeæ regionis rex: qui Hypsipylem Thoantis filiam/nutricem pro
filio habuit. Alius item fuit Thracum/siue (ut alii uolunt) Macedonum rex.
Ouidius Hinc formatur patronymicum Lycurgides. Ouidius li. de Ibide. Vtq; Lygur/
gidem lœtauit ab arbore natum. Dryantheus cum y græco/& th aspirato/ Dryāthides
proprium fuit uiri nomen: unde Dryanthides patronymicū deducitur. Oui/
Ouidus dius de Ibide. Vtq; Dryanthidæ Rhodopeia regna tenenti: hoc est Lycurgo
Dryanthei filio. Sic & pherecydes penultimam producit propriū uiri nomē.
Horatius Alexander. I dabo præ g breuem. Excipitur uectigal. Horatius sermone. xii.
Iurgatur uerbis: ego uectigalia magna. Marcus Manilius libro quinto.
Manilius Annonæ quoq; uectigal/mercesq; sequentur. Vectigal proprie est rei publi/ Vectigal
cæ reditus/ut dixit Porphyrio super illud Horatii in tertio carminum: uecti/
Porphyrio galia porrigam. Nonnunq̄ tamē & pro priuato reditu accipitur. Vnde Pau/
Paulus lus iurisconsultus ait. Cæsæ arundinis/uel pali compendium/si in eodem fū/
do uectigal esse conuenit/ad fructuarium pertinet. Ex omni tamen prædio
Cicero uectigal est. Hæc ille. Cicero. Ex meo tenui uectigali/capio ego ducenta.
Alexander. I super l breuies. Excipitur crocodilus. Asilas: Asilus: Massylus. Cro Crocodilus
Gasparinus codilus cum c exili in utraq; syllaba/& i latino/& unico l scribitur: etsi cū du/
plicato l a Gasparino scribi præcipiatur. Et apud Græcos cum ει diphthōgo
Horatius κροκοδειλοσ annotatur. Horatius in oda ad Canidiam.
Iuuenalis Stercore phucatus crocodili: iamq; subanno. Iuuenalis satyra. xv.
Aegyptus portenta colat: crocodilon adorat. Animal est quadrupes: qđ Ni/
lus gignit. Forma fere per omnia dracontea uidetur. Et noctem totam agit i
aquis: diei uero maiorem partem quiescit in humo. Oua quasi anserina edit:
quæ uicissim mas & fœmina in terra fouent. Et (ut scripsit Herodotus li. histo
Herodotus riarum secundo) hic omnium quas nouimus bestiarū/ex minimo maximus
fit. Nam pullus iuxta oui quantitatem nascitur: qui quom ad crementum per
uenerit/fit septem/& decem cubitorum: & ad huc maior. Imo (ut Solinus di/
Solinus xit/& Plinius) reperiuntur frequenter uiginti cubitorum. Hic dentibus arma
Plinius tus est/& unguibus: tantaq; est superioris partis cutis duritie/ut quis tergo p
cutiatur ictu fortium tormentorum/non lædatur. Oculos habet suis: & obtu
se in aqua/sed in terra acutissime uidet. Detinet dentes magnos ad corporis
proportionem: quos (ut ait Apulegius libro primo de magia) innoxio hiatu
Apulegius ad purgandum præbet. Hic (ut testatur Herodotus) menses quattuor/qui ma
Herodotus gis hyemales sunt/nihil comedit: & sola bestiarum/lingua non habet. Croco
Ptolemæus dilus item eadem litteratura/urbs est in Aegypto/teste Ptolemæo. Virgilius
Virgilius libro æneidos nono. Corynæum sternit Asilas. Propriū fuit mulieris nomē.
Virgilius Et cum i latino scribitur. Virgilius georgi. tertio.
Plurimus Alburnum uolitans/cui nomen asilo. Volatile paruum est/alias ta Asilas
banus uocatus. Asylum autem locus confugii cum y græco/ab auctore exi/ Asilus
Sylius mitur. Sylius libro. ii. Hic medius iuuenū Massylæ gentis in agmen. Massylia Massylus
Seruius cū y græco/urbs est Libyes/teste Seruio. Massilia aūt Narbonensis cū i latino/
Lucanus si syllabā corripit. Lucanus li. iii. Massiliā delere uacat. Vide in littera m. Con
chyliū/qa & hoc cōchyle declinari pōt/sub exceptiōe cōtinetur. Et cū c exili Cōchylium
in initio/& ch aspirato in secūda/y græco sequēte scribitur. Conchyle
Martialis Alexander. I sup n breuis ē. Excipitur Echinus. Martialis. Cortice deposito mol/ Echinus
lis echinus erit. Genus ē piscis: & cū ch aspirato/& i latiō scribit̄. Echinus itē ea
Horatius dē litteratura/genus est uasis: de quo Horatius sermone sexto.
Pocula cū cyatho duo sustiet: astat echinus. Est etiā echinus/urbs Macedoniæ.

Alexander.tamen hinc feſtino/caminus
Excipies:propriumq; ſimul iunges:& erinnys.Si de propriis uirorum dũtaxat nominibus intellexit Alexander/Eximi debuerunt Fuſcinus:licynus: Cælinus:Myrinus:Hebrinus:Morinus. Ab iſta regula etiam demi debuere Altinum:Petrinum:Caſinum:Vrbinum:Matinus:Lucrinus:Velinus: Arpinum: Hirpini:Leontini:Volſcini:Echinus:Pachynus:Euxinus:Aquinum:& multa alia:quæ apud auctores penultimam producunt ſyllabam. Si autem tam de propriis locorum q̃ uirorum nominibus/intelligere auctor uoluit/excipere debuit Vtinum:Ticinum:Fruſino:Ariminum:Fucinus:Cymynus:& nonnulla alia:quæ apud auctores penultima correpta ſyllaba leguntur:de quibus ne
Iuuenalis q; mihi cura fuit.Neq; enim omnia poſſumus omnes.Iuuenalis ſatyra.xiiii.
Horatius Plurima Fuſcine ſunt/& fama digna ſiniſtra.Proprium uiri nomen fuit. Horatius in arte pœtica. Fuſcinus
Tonſori Lycino commiſerit. Proprium uiri nomen fuit:& cum y græco/& Lycinus
Sylius c exili ſcribitur.Sylius libro ſeptimo. Cælinus
Cælinus Arreti Tyrrhenis ortus in oris.Proprium uiri nomen fuit.& cum æ
Martialis diphthongo/& unico l/& i latino ſcribitur.Martialis in xeniis.
Nuper quom Myrino peteretur miſſio læſo.Proprium uiri nomen fuit: & Myrinus
Sylius cum y græco in prima duntaxat ſyllaba ſcribitur.Sylius libro.xiiii.
Sylius Troianuſq; hebrinus ſtructis qui nomina muris.Proprium uiri nomen fuit. Hebrinus
Sylius.Et Morinum pugnas æris ſtridore ciẽtem.Proprium fuit uiri nomen. Morinus
Virgilius Sunt etiam Morini/populi quidam in finibus Galliæ:de quibus Virgilius li. Morini
Martialis æneidos.viii.Extremiq; hominum Morini.Rhenuſq;:bicornis.Martialis.
Horatius Aemula Baianis Altili litora uillis.Oppidũ eſt Venetiæ.Horatius ĩ epiſtolis. Altinum
Sinueſſanumq; Petrinum.Villa eſt Sinuæſſana in Italia.Sylius libro.iiii. Petrinum
Sylius Mittebant ſaxa/& nebuloſi rura Caſini.Mons eſt in Italia/cum uilla eiuſdem Caſinum
Lucanus nominis.Vrbinum urbs eſt Italiæ.Lucanus libro nono. Vrbinum
Virgilius Vulturis/& calidi lucent buceta Matini.Mons eſt Apuliæ.Virgilius geor.ii. Matinus
An memorem portus Lucrino quæ addita ſaxa Lacus eſt Cãpaniæ.Locrinus Lucrinus
Sylius autem/mons eſt in Brutiis.Sylius libro quarto. Locrinus
Martialis Et te ſub gelido nutritum Tulle Velino.Lacus/& uilla eſt in Italia.Martialis. Velinus
Sylius Aprino tandem ſuccurrit agello.Villa eſt in Italia/Ciceronis patria.. Arpinum
Iuuenalis Hirpini/Leontini/Volſcini/oppida ſunt Italiæ. Iuuenalis. Hirpini
Iuuenalis Hirpini ſi rara iugo uictoria ſedit.Idem ſatyra tertia. Leontini
Et poſitis nemoroſa inter iuga Volſcinis/aut Simplicibus Gabiis Leontini Volſcini
Ptolemæus teſte Plinio oppidum eſt Ciciliæ.Similiter producunt penultimã. Antinus/Apeninus/Lauinum/Sallentinum/Sontinũ/oppidũ Venetiæ.Echinus/urbs eſt Macedoniæ/teſte Ptolemæo:& animal ſpinoſum.Eſt autem duplex:unũ quod caninum uocant:alterum porcinum appellant.Eſt & uaſis/& piſcis ge- Echinus
Virgilius nus/ut alibi uidimus.Pachynus cum ch apſirato/& y græco/chy ſyllam indifferentem habet.Virgilius libro æneidos tertio. Pachynus
Priſcianus Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachyni.Priſcianus in perihegeſi.
Priſcianus Procurrens Pachyno longe/clauſtriſq; Pelori. Idem in eadem.
Qui procul effuſis Pachyni diſtenditur oris.Promontorium eſt Siciliæ/teſte
Plinius Plinio/ab aeris craſſitudine/teſte Seruio/ſic cognominatũ.Nam παχυ græ-
Seruius ce/latine pingue/& craſſum interpretatur.Euxinus mediam ſyllabam indiffe- Euxinus
Lucanus rentem habet.Lucanus libro nono. Axenus
Priſcianus Euxinumq; ferens paruo ruit ore propontis.Priſcianus in perihegeſi.
Poſt hoc Circæi:iuxta quos Euxinus altis.Id mare eſt/qui & põtus uocatur:
Plinius qđ antea Axenus uocabat/teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ.Quod ẽt con-
Ouidius firmauit Ouidius li.triſtiũ/dicẽs.Frigida me cohibẽt Euxini litora ponti:
Iuuenalis Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.Græci ſcribunt cum ει diphthongo εὔξει-
νος.Iuuenalis ſatyra prima.& quoties te
Ptolemæus Roma tuo refici properantem reddet Aquino.Vrbs eſt Latinorum medi- Aquinum
terranea/teſte Ptolemæo:& Iuuenalis patria.Vtinum oppidum eſt Foroiu- Vtinum

liense noui quidem nominis: quod nec in Gotthorum/ nec Longobardorũ/
Ptolemæus neq; propinquoribus ætati nostræ rebus gestis iuenitur. Ticinũ cũ i latio utro Ticinum
Serenus biq; urbs est Insubriæ/ teste Ptolemæo/ a fluuio eiusdẽ nõis sic cognomĩata.
Apud Syliũm tamen tum producta/ tum correpta ci syllaba/ plærisq; in locis
Philelphus legi. Verum (ut dixit Philelphus) Sylii textus ubicunq; ci syllaba producta
ponitur/ a quodam deprauatus fuit: ut carmen suum/ in quo Ticinum media
producta syllaba locauerat/ Sylii licet deprauati auctoritate defenderet: q̃d
q̃a ubiq; textũ non corrupit/ eius fallacia deprehensa est. Sylius libro .xi. fert
Sylius concitus inde Per iuga celsa gradum/ duris qua rupibus hæret Bellator Fru Frusino
Strabo sino. Oppidum est Italiæ: iuxta quod Cosas fluuius decurrit teste Strabone. Ariminum
Lucanus Lucanus libro primo. Vicinumq; minax inuadit Ariminum/ & ignes. Vrbs ẽ Leontinus
Sylius Italiæ: & eiusdem nominis fluuius apud eandem. Et cum i latino scribitur. Sy
lius libro. xvi. Prima Leontinos uastarunt prælia campos. Fucinus duplex est Fucinus
Martialis Italiæ lacus: unus Marsorum: alter Volscorum. Martialis. Fucinus/ & pigri ta/
Virgilius ceantur stagna Neronis. Virgilius libro æneі. vii. Te nemus Angitiæ/ uitrea
Sylius te Fucinus unda. Sylius libro quarto. uiridi quem Fucinus antro Nutrierat.
Cyminus cum c exili/ sequente y græco scribitur. Nam a κυμαίρω λίαν/ quod Cyminus
est fluctuo/ uel exæstuo/ deriuatur. Lacus est Hetruriæ teste Apiano/ eiusdẽ
Apianus nominis monti suppositus. Virgilius libro æneidos septimo. Et Cymini cum
Virgilius monte lacum/ lucosq; Capenos. Sylius libro octauo Stagna tenent/ Cymini
Sylius q; lacum. Erinnys absq; aspirato principio/ & cũ i latino in secunda/ sequente Erinnys
Lucanus duplicato n/ & y græco in ultima syllaba/ mediam positione producit. Luca
nus libro primo. ingens urbem cingebat erinnys. Furia est infernalis.
Alexander. Iunge cuminum: siue catinum: siue salinum: Et deriuatum: tibi sit ꝓ
Priscianus teste quirinus. Excipitur diutinus: pristinus: hornotinus: quæ Prisciano teste/ Diutinus
Iuuenalis penultimam corripiunt syllabam. Demitur etiam quatinus pro quia. Nam Pristinus
sicut exemit Protinus/ sic & quatinus excipere debuit. Iuuenalis. Hornotinꝰ
Quatinus hic non sunt & uænales elephanti: idest quia: ut in ipsa dictione ui Quatinus
dimus. Demitur etiam crystallinus: prasinus: amygdalinus: glaucinus: myrrhi
Martialis nus: coccinus: smaragdinus: ianthinus: apirinum: crocinum: oporinos: chime Crystallinus
Martialis rinos. Martialis. Et turbata breui questus crystallina uitro. Cũ c exili/ & y græ
Iuuenalis co/ & duplicato l scribitur. Idem Martialis. Sic Arretinæ uiolant crystallina te
Martialis ste. Iuuenalis satyra sexta. Grãdia tolluntur crystallina. Martialis. De nostra
Serenus prasina sinthesis empta toga: idest uiridi. Serenus. Fertur amygdalinæ succus
Martialis nucis esse bibendus. Cum y græco/ & unico l scribitur. Martialis. Prasinus
Iuuenalis Pallia donauit Glaucina Cosme tibi. Iuuenalis satyra sexta. Grandia tollũtur Amygdali/
crystallina: maxima rursus Myrrhina: deinde adamas notissimus. Cum y græ nus
Iuuenalis co/ & duplicato r/ secundo aspirato scribitur. Iuuenalis satyra tertia. Myrrhinus
Atq; mero feruens cauet hunc/ quem coccina læna: idest purpurea/ uel (ut Coccinus
uulgus dicit) coloris granati. Cum duplicato c scribitur. Smaragdinus Smaragdi
Prudentius penultimam syllabam indifferentem habet. Prudentius in psychomachia. nus
Gualfredus Has inter species smaragdina gramine uerno. Gualfredus in arte poetica.
Petrus Luce smaradina/ uel syderis istar ocelli. Petrus Riga i libro Hester. Seq; sma
Martialis ragdinus miscet utriq; nitor. Martialis. Coccina famosæ Donas/ & ianthina Ianthinus
Martialis mœchæ: idest uiolacea/ ab ion/ quæ est uiola. Martialis.
Propertius Non tibi de Libycis tuberes/ & apirina ramis. Poma quædam sunt. Proper/
Martialis tius. Et crocino nares murrheus ungat onyx. De hoc alibi diximus. Martialis. Apininum
Si daret autumnus mihi nomen/ oporinos essem: Crocinũ
Horrida si brumæ sydera/ chimerinos. Oporinos dici potest autumnalis: Oporinos
Chimerinos autem/ Hyemalis. Cum ch aspirato/ & i latino scribitur. Chimerios
Alexander. Crastinus esto breuis: simul Hæccine: nondinæ: iugis
Protinus his: acinumque. Perendino iungitur: & quæ
Ex oleo/ bysso/ clam/ formas. Clandestinus sti syllabam producit: non Clandesti
autem corripit: ut auctor hic/ Vgutio/ magister Bene/ Brito/ Mam/ nus
Vgutio mætractus/ Catholicon/ Tortellius in dictione Hiacynthus/ tradidere.

Vellem enim ego exemplum afferrent/in quo poetarũ(quos ego nihilomi/ nus oẽs euolui)clandeſtinus penultima correpta ſyllaba legerit. Quod cũ nõ inuenerint(neq; enim quod nequaq̃ eſt/inueniri poteſt) conticeſcant. Meo igitur periculo/ſti ſyllaba producta clandeſtinus efferatur/poeticæ nihilomi nus cum auctoritati/tum rationi ipſi innitentis. Nam ſicut mediaſtini/medio aſtu/ideſt urbe habitantes/dicti ſunt/teſte Seruio/ſic clandeſtinus/clã de aſtu/ hoc eſt urbe dictus eſt. Vbi aũt una eſt cõpoſitio/ſeu deriuatio/ibi eadem ſyl labæ quantitas ſeruanda eſt:præterq̃ in paucis/ſuis locis annotatis. Lucretius libro ſecundo. Naturam clandeſtinam/cæcamq; adhibere. Idem in eodem. Significat clandeſtinos/cæcoſq; ſubeſſe. Sylius libro ſeptimo. Ceu clandeſti no traheretur fœdere bellũ. Marcus Manilius libro primo. Et clandeſtinis ſur gentia fraudibus arma. Sic mediaſtinus(ut diximus)(quod recte quidẽ ſub au ctoris exceptione cõprehendi põt)ſti ſyllabã producit. Horatius in epiſtolis. Tu mediaſtinus tacita prece rura petebas. Mediaſtini(ut ſcribit Marcellus)nõ tantũ balneatorum/ſed & miniſtri/& curatores ædium/uocati ſunt. Lucillius libro. xvii. Villicum Ariſtocratẽ/mediaſtinũ/atq; bubulcũ. Bombicinus cum y græco in ſecunda ſyllaba/& amethyſinus cum th aſpirato/ſequente y græ co/& abſq; t(ut ſuper regulã/I ſuper ſ breuis eſt/differimus)penultimam cor ripiunt ſyllabã:ut etiam hic auctor tradidit/& recte quidẽ. Martialis. Fœmi/ neum lucet ſic per bombycina corpus. Iuuenalis ſatyra ſexta. Delicias/& pan niculus bombycinus urit. Prudentius pſychomachia. Sardonychem pingũt amethyſina:pingit iaſpis. Iuuenalis ſatyra. vii. Cauſidicũ/uændunt amethyſi/ na. Sic etiam ſandycinus cum y græco a ſandyce/ci ſyllabam corripit:ſicut a bombyce bombicinus. Sane teſte Priſciano/ea quæ ueniunt ab habentibus t producunt penultimã:ut a Tarento Tarentinus:a Præneſte Præneſtinus:ab Arretio Arretinus. Horatius in epiſtolis. Lana Tarentino uiolas imitata ue/ neno. Virgilius. Nec Præneſtinæ fundator defuit urbis. Tibullus. Atq; Arre/ tino frigidus amnis agro. Sed excipere Priſcianus debuit adamantinus(quod & hic auctor omiſit)& Hiacynthinus:quod etiam hic auctor exemit. Proper tius. Colchis flagrantes adamantina ſub iuga tauros. Horatius in primo car/ minum. Quis Martem tunica tectum adamantina. Idem in tertio carminum. Si figit adamantinos Summis uerticibus dira neceſſitas Clauos/non animũ metu/Non mortis laqueis expedies caput. Lucretius libro ſecundo. Et quo/ niam genere imprimis adamantina ſaxa. Adamas/teſte Ptolemæo fluuius eſt Indiæ:in quo/eiuſdem nominis lapis inuenitur. Fit etiam ab adamante ada/ manteus adamantea adamanteũ. Ouidius libro metamorphoſeos ſeptimo. Ecce adamanteis uulcanum naribus efflant. Catullus in epithalamio Iuliæ/& Manlii. Talis in uario ſolet Diuitis domini hortulo Stare flos hiacynthinus. Ouidius libro metamorphoſeos decimo. Annua prælata redeunt hiacynthi na pompa. Perſius. Hic aliqua cui circa eſt humeros hiacynthina læna. Alexã der aũt nequam penultimam produxit ſyllabam/quom ait. Pelle hiacynthi/ na cæli color eminet alti Hiacynthus cum aſpirato initio ſequente i latino/& c exili/ſequente y græco/& th aſpirato in ultima ſyllaba ſcribitur. Nam (ut q dam uolunt)ex hia dictione dolenti/& cynthus componitur:ita ut Cynthii Apollinis querela dicatur:quam quidem de amato puero fecit/quom illum agente Borea interemit:& in ſui nominis florem conuerſus fuit. In quem/mõ conſimili/Aiax quom ſeipſum interfecit/conuerſus ſcribitur a poetis. Quod & tetigit Ouidius libro metamorpho. xiii. quom dixit. Littera communis me diis pueroq;/uiroq;(hoc eſt hiacyntho/& Aiaci)Inſcripta eſt foliis:hæc noĩs: illa querelæ:uerum cum in eiuſmodi foliis non perpendatur aſpiratio ipſius i latini/ſed ſolum ſit α poſt i/& ι poſt α/ſic uidelicet ια/αι/uoluerunt quidã abſq; aſpiratione principii/Iacynthus ſcribi debere:componiq;/ex ion/quæ eſt uiola/& Cynthus:quaſi uiola ſit Cynthii Apollinis. Alii cum aſpiratione initii/ſequente y græco/& i latino in ſecunda ſyllaba/hac uidelicet ſcriptura hiacynthus ſcribunt:cuius pro hac litteratura deriuationem non inueni.

Tortellius
Seruius
Lucretius
Lucretius
Sylius
Manilius
Horatius
Marcellus
Lucillius
Martialis
Iuuenalis
Prudentius
Iuuenalis
Priſcianus
Horatius
Virgilius
Tibullus
Priſcianus
Propertius
Horatius
Horatius
Lucretius
Ptolemæus
Ouidius
Catullus
Ouidius
Perſius
Alexander
Ouidius

Mediaſtinus
Bõbycinus
Amethyſinus
Sandycinus
Tarẽtinus
Præneſtinus
Arretinus
Adamantinus
Adamas
Adamãteus
Hiacynthinus
Aiax

Alexander. A ante na longa fit i. Excipitur Sophrosyna: Euphrosyna: Patina: Sa sina: Statina: Catina: Asina: Ruspina: gausapina: sibina: fiscina: Sophrosyna huius Sophrosynæ cum y græco/ & Sophrosyne huius Sophrosynes/ declinari potest. Filia fuit superioris Dionysii/ Tyrâni Siculi Euphrosyna huius Euphrosynæ cũ y græco/ & Euphrosyne huius Euphrosynes/ declinari põt. Vna fuit triũ gratiarũ: quas unico uersu Orpheus comprehendit/ quom ait.

Sophrosyna — Sophrosyne — Euphrosyna — Euphrosyne — Orpheus

αγλαιη θαλιη τεκαι εὐφροσυνη πολυολβοσ. Alia fuit eodẽ nomĩe: quæ mortua/ & tumulata/ fiscalẽ pecuniã in ingressu hostii domus absconditã/ sancto Donato de ea interroganti/ clara uoce e sarcophago reuelauit. Fuit & alia eiusdem nominis: quæ cũ ad nuptias traducenda esset/ fœmineis se latẽter ornamentis exuit: & uirilẽ induẽs uestem/ quoddã monasteriũ adiuit: ibiq; sub ignoto habitu/ se fieri monachũ impetrauit: cui deinde Smaragdo nomen fuit: ut in sanctorum uita patrũ legitur. Iuuenalis satyra quarta.

Iuuenalis

Debetur magnus patinæ subitusq; prometheus. Genus est uasis: & cũ t exili & i latino scribitur. Martialis. Nec tua Baianas Sasina malit aquas. Sylius li. octauo. Vel Rastris Laudande Camers: his Sasina diues. Oppidũ ẽ Vmbriæ in Italia. Statina huius Statinæ cũ t exili utrobiq;/ & i latino & Statinæ plura li tantũ numero declinari põt. Plinius. Alioq; motu terræ Statinã emersisse. Statius circa finẽ libri. iii. siluarum. Aenariæq; lacus medicos/ Statinasq; renatas. Insula est in litore Campano. Catina huius Catinæ cun c/ & t exilibus/ & i latino/ & Catine huius Catines/ declinari põt. Sylius libro. xiiii.

Martialis — Sylius — Plinius — Statius — Patina — Sasina — Statina — Statinæ — Catina — Catinæ

Tũ Catine nimiũ ardenti uicina Typhoeo. Idem. Et Catine generasse pios celeberrima fratres. Vrbs est Siciliæ/ testibus Strabone/ & Plinio libro tertio naturalis historiæ: quæ a nõnullis cũ a in secunda syllaba Catane scribitur.

Sylius — Sylius — Strabo — Plinius

Asina huius Asinæ cũ i latino/ & Asine huius Asines declinari põt. Lucanus libro octauo. Quas Asinæ cautes/ & quas chios asperat undas. Oppidũ est in Achaia/ teste Plinio: quod Ptolemæus dicit esse Argiæ Achaicæ regionis mediterraneũ. Sylius libro tertio. Quæq; procul cernit non æquos Ruspina fluctus. Vrbs est Aphricæ in sinu Numidico/ teste Ptolemæo. Martialis.

Lucanus — Plinius — Ptolemæus — Sylius — Ptolemæus — Asina — Asine — Ruspina

Mense uel Augusto sumere gausapinas. Genus ẽ uestis. Ennius. Illyrici restãt sicis sibinisq; fodantes. Genus est tæli/ uenabuli simile/ ut scripsit Pompeius. Columella libro. xi. Pressaq; flameola rũpatur fiscina calta. Virgilius.

Martialis — Ennius — Pompeius — Columella — Gausapina — Sibina — Fiscina

Nunc facilis Rubra contextu fiscina uirga. Nassa est ex uimine/ uel iunco/ a fisco dicta/ auctore Pædiano. Simili quoq; modo (ut & recte quidem hic auctor tradit) fuscina penultimã corripit syllabã. Iuuenalis satyra secunda.

Virgilius — Pædianus — Iuuenalis — Fuscina

Vicit & hoc monstrũ tunicati fuscina Gracchi. Tælum est rætiarii.

Alexander. I super p breuis. Excipitur Seriphus. Iuuenalis satyra sexta. Contigit & tandẽ parua caruisse Seripho. Ouidius libro metamor. v. Tu tamen o paruæ rector Polydecte Seriphi. Statius in achilleide. Cycladas/ hinc spretæ Myconosq;/ humilisq; Seriphos. Insula est in mari Aegæo/ una ex Cycladibus. Seriphũ urbs est Siphni insulæ/ unius ex Cycladibus/ teste Ptolemæo: in qua/ teste Herodoto libro historiarũ. iiii. argenti fodinæ/ & aurifodinæ multæ erãt

Iuuenalis — Ouidius — Statius — Ptolemæus — Herodotus — Seriphos — Seriphũ — Sariphi

Neq; ab illa regula demitur/ I super s/ raro ponis. Cũ i latino scribit. Sariphi cũ a post s/ & i latio/ mõtes sũt Margianæ prouinciæ/ ut Ptolemæus oñdit.

Ptolemæus

Alexãder. I super r breuis est. Excipitur Epirus: magirus: Collyrium: Cosira: Camiros: Capyrus: Corcyra: Cercyra: Tenthyra. Epirus cũ i latino/ regio est in Europa. Lucanus libro secundo. Primus in Epirum boreas agat. Ouidius li. metamor. xiii. Rura petũt Epirus ab his/ regnataq; uati Bythrotos Phrygio.

Lucanus — Ouidius — Epirus

Magirus cũ i latino scribitur. Apud Græcos tamen est ει diphthongus. Is apd illos dicitur/ qui apud nos coquus: unde archimagirus principalis coquus. Neq; a machæra deducitur/ ut cum Catholico somniauit Vgutio. Iuuenalis. Finxerunt pariter librarius archimagiri. Idem. & prurit frictus ocelli Angulus/ inspecta genesi collyria poscit. Horatius sermone quinto. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus. Medicamentum est oculorum: & cum y græco in secunda syllaba scribitur. Ouidius fastorum tertio. Fertilis est Melite/ sterili

Vgutio — Iuuenalis — Iuuenalis — Horatius — Ouidius — Archimagirus — Collyrium

Plinius uicina Cosiræ. Insula est ĩ mari Siculó/teste Plinio li.iii.naturalis historiæ. Ca Cosira
Pomponius miros cũ c exili/& i latino/urbs ẽ in Rhodo/teste Pomponio Mela. Homerus Camiros
Homerus iliados.ii. λιμδ-ομ ιηλῦσομ τε και ἀργιμοεμτα καμειρομ. Vbi apud Græcos
est ει diphthongus. Cypirus cum y græco in prima/& i latino in secunda/ubi Cypirus
Plinius apud Græcos est ει diphthongus/arbor est/teste Plinio libro.xii.naturalis hi Corcyra
Theocritus storiæ: quæ in Italia (ut ait) Ligustrum uocatur. Apud Theocritum tamen/&
Homerus Homerũ/legi hærbã esse: quæ & cypirus/& cypirũ/declinari potest. Cuius tñ
mediam Macer corripuit. Cũ trito ualidum Cypiro si iungis acetũ. Ait enim
Theocritus edyllio primo. ἔρπε ποταγχισημ τημειδ-ρυεσ ωδ-εκύπειροσι
Homerus odissеæ.iiii. ευρεοσ ὦ εμι μεμ λωτοσ πολυσ. εμδ-εκυπειρομ. Hæc
arbor a nõnullis cũ e cyperus effertur. Nam cũ sit apud Græcos ει/ non inep
te in e productũ transferri potest. Et producit fructũ/semen quasi coriandri
candidum/& odoratum (ut scripsit Plinius) instar uuæ/uel racemi. Ideo dixit
Hierõymus Hieronymus incanticis capitulo primo. Botrus cypri dilectus meus mihi/in
uineis Engadi. Nã & Ascalone Iudææ crescit/& in Aegypto/teste Plinio. Vbi
tñ ĩdocti legũt: botrus cypri. Corcyra cũ c exili utrobiq;/& y græco/insula ẽ/
Ptolemæus Dalmatiæ adiacẽs/teste Ptolemæo: & est in mari Ionio. Lucanus libro.ii.
Lucanus In portus Corcyra tuos/seu læua parat. Cercyra cũ c exili utrobiq;/& y græ Cercyra
Strabo co/fuit olim Corinthi nomẽ/alias Ephyre cũ y græco cognomiata/teste Stra Corinthus
Ptolemæus bone. Ptolemæus autẽ dicit esse insulã/Epiro adiacentẽ: & eodem noĩe urbẽ Ephyre
in ea. Tenthyra cũ t exili in initio/& th aspirato in secũda syllaba/sequente y Tenthyra
Ouidius græco/pluralis tantum numeri/thy syllabam indifferentem habet. Ouidius.
Iuuenalis saltus Tenthyra petenti. Iuuenalis satyra penultima.
Strabo Qui uicina colunt umbrosæ Tenthyra palmæ. Vrbs est in egyipto/testibus
Ptolemæus Strabone/& Ptolemæo.

Alexander. Tamen excipis inde butyrum. Butyrum cũ t exili/& y græco/apud Butyrum
Macer Macrum ty syllabam corripit. Ait enim.
Cum butyro/modicoq; oleo decocta tumorẽ: quã tamen græci producunt.

Lucretius Alexander. Sic delyrus erit. Delyrus cum y græco ly syllabã corripit. Lucretius Delyrus
libro primo. Quod facit hic idem perdelyrus esse uidetur. Vide ubi lyra.

Alexander. I super s breuis est. Excipitur Larisa: amethysus: Cephisus: Aruisiũ: Larisa
Donysa: Amphisa: Amphrysos: Cambyses: Elisa: quæ omnia cũ unico s scri/
Statius bunt. Statius libro thæbaidos.ii. Post habita est Larissa iugis. Ciuitas est Aeo
Lactantius liæ/teste Lactantio grãmatico: & cum i latino scribitur. Amethysus cũ th aspi Amethysus
rato/& y græco/sequente s/absq; t scribitur: non autem cum i latino/& st/hac
Tortellius uidelicet scriptura amethistus: ut scribi præcipit Tortellius. Nam componi/
tur ex ἀ/quod negationem indicat/& μεθυσοσ/qui est ebrius. Lapis enim ẽ
Archias contra ebrietatem ualẽs. Archias in epigrãmatis. ἄλιθοσ εστ᾽ ἀμεθυσοσ ἔγω
δ-ὁποτασ δ-υομυσοσ. Cephisus cum i latino/fluuius est Boœtiæ/dicente Cephisus
Lucanus Lucão. Boœti coiere duces: quos impiger ambit Fatidica Cephisus aqua. Ar Aruisium
uisium cum i latino utrobiq;/promontorium est insulæ Chiũ: a quo/fit Aruisi
Plinius us Aruisia Aruisium. Nam ide Aruisia uina dicta sunt/teste Plinio libro.xiiii.
Virgilius naturalis historiæ. Virgilius in Daphnide. Vina nouum fundam calathis Ar/
Virgilius uisia nectar. Donysa cum y græco/insula est in mari Aegæo. Virgilius li.æne Donysa
idos tertio. Bacchatamq; iugis Naxon/uiridemq; Donysam. Amphisa cum Amphisa
Strabo i latino/urbs est Phocidos teste Strabone: quam Ptolemæus dicit esse Locro
Ptolemæus rum Ozolorum mediterraneã. Lucanus libro tertio. Phocaias Amphisa ma
Lucanus nus. Amphrysos cum y græco/fluuius est Thesaliæ. Lucanus librosexto. Amphrysos
Lucanus & flumine puro Irrigat Amphrysos famulantis pascua Phœbi. Virgilius ge/
Virgilius orgicorum tertio. Pastor ab Amphryso/uos syluæ/amnesq; Lycæi. Lucanus
Lucanus libro.x. Cambyses longi populos peruenit ad æui. Proprium fuit nomen re Cambises
Ouidius gis: qui alio nomine Nabucodonosor dictus ẽ. Et cum y græco scribitur. Oui
dius heroidum. Nec consumpta rogis inscribar Elisa Sichæi. Didonis fuit co Elisa
gnomen: & cum i latino scribitur.

Virgilius Alexãder. Est i præ t breuis excipitur corytus: idolothytus: Valitudo. Virgilius Corytus

libro æneidos decimo.
Corytiq; leues humeris/& lœtifer arcus. Cum c/& t exilibus/& y græco scri/
bitur/ut uidimus super regulam/o super r breuis. Idolothytus cum th aspira Idolothytus
to in penultima/sequente y græco/& t exili in ultima scribitur: dici potest i/
molatus idolo/seu sacrificatus: ut legitur in apocalypsis capi.ii. Fornicari/&
manducare de idolothytis. Et in prima epistola ad Corinthios capitulo.viii.
Nõne cõsciẽtia eius cum sit infirma/ædificabitur ad comedendũ idolotyta?
Valitudo dicta est per syncopã a ualidus/quasi ualitudo: sicut ab acris acritu Valitudo
Horatius do/ab habitus habitudo. Horatius sermone.xiii. Dura ualitudo inciderit seu Valetudo
tarda senectus. Sunt tamen qui cum e ualetudo uolunt scribendum esse.
Alexander. Quæ fiunt in ta proprio de nomine sumpta/Siue loci/propriaq;
simul producere debes. Si auctor hic/dicendo propria/tam de propriis loco
Virgilius rum/q̃ uirorum nominibus intellexit/excipi debuit Corythus. Virgilius li/ Corythus
Virgilius bro æneidos septimo. Hinc illum Corythi Tyrrhena a sede ꝑfectum. Idem
libro æneidos.viiii. Nec satis extremas Corythi penetrauit ad urbes. Oppi/
dum est Hetruriæ/super paruo colle eiusdem nominis positum/a rege Cory
Seruius tho conditum/teste Seruio. Et cum c exili in initio/& y græco/& th aspirato
Tortellius scribitur: etsi a Tortellio cum i latino/& t exili/scribi præcipiatur. Si autem d̃
propriis dum taxat uirorũ nominibus/in hac exceptione intelligere auctor
Priscianus uoluit/a regula eximi debuit Berytus. Priscianus in perihegesi. Antiquamq; Berytus
Pomponius Tyron/Beryti & mœnia gratæ. Vrbs est Syriæ Antiochiæ/teste Pomponio
Mela. Et cum y græco/& t exili scribitur.
Alexaner. Vt placet ẽ pituita: Petrus dixit Polymita. Pituita (ut nõnulli uolunt) Pituita
Persius primã syllabã/& penultimã indifferentẽ habet. Persius satyra.iii. Somnia pi/
Macer tuita qui purgatissima mittunt. Macer de uiribus hærbarũ. Cum mulsa bibi/
Horatius tum pituitæ noxia soluit. Horatius sermone.xii. stomachoq; tumultum
Horatius Lenta feret pituita/uides ut pallidus omnis. Idem in epistola prima.
nisi quom pituita molesta ẽ. Alii dicunt q͂ pituita producit tantũ primã sylla
bam: & penultimam corripit: & apud Horatium tuitaui/& tuitamo/proce/
leumaticum uolunt pedem esse: qui quattuor syllabas breues continet. Nos
autem primã huius dictionis syllabam/& penultimã/productas esse dicimus:
Catullus quod hoc endecasyllabo Catulli metro probamus. Ait enim ad Furium.
A te sudor abest: abest saliua:
Muccusq;: & mala pituita nasci. Nã hic pituita/dictio est tetrasyllaba: ꝑmãq;/
& penultimam producit. Et apud Persium/Macrum/& Horatium/fit synhæ
resis: apud quos/pituita trisyllaba dictio est: nisi quis dicat (& forte melius) pri
mam syllabam indifferentem esse: penultimam uero productã: & solũ apud
Persium synhæresim fieri: quod magis placet. Morbus est/ex catarrho proue
niens. Et cum i latino utrobiq;/& t exili i utraq; syllaba scribitur. De polymi/ Polymita
ta diximus in uerbo lineo/i erroribus Petri Rigæ.
Alexander. Itus si detur a nomine/longus habetur.
Et sic ex censu censitus dicere debes.
Seruus curtat itus: aduerbia sic breuiamus. Fortuitus fortuita fortuitum/pe/ Fortuitus
Statius nultimam syllabam indifferẽtem habet. Statius li. thæbaidos.xii.
Iuuenalis Aequa & fortuito ductæ quater aggere pinnæ. Iuuenalis.
Horatius Non quasi fortuitus/nec uentorum rabie/sed. Horatius.
Nec fortuitũ cernere cæspitẽ. Nam fortuitum hoc in loco penultimã ꝑducit
Seruius syllabã/teste Seruio sup librũ sextũ ænei. ubi de hoc Horatii exẽplo differit.
Alexander. Et producatur lecythus: & hermaphroditus. Lecythus nõ producit
Homerus mediam: sed corripit. Homerus odyssææ.viii. δῶκα μὲ χρυσέη ἐν ληκύθῳ
Gasparinus ὑγρὸν ἔλαιον. Vas est oleariũ. Errauerunt etiam hac in parte Gasparinus cũ
Catholico/dum penultimam huius dictionis productam tradidere.
Alexander. Ante c fit breuis o: tamẽ obliqui retrahãtur. Excipitur Cappadox Cappadocia
Lucanus genitiuo Cappadocis: & præcox genitiuo præcocis. Lucanus libro.vi. Cappadox
Lucanus Cappadocum montana cohors. Idem libro secundo. Cappadocus

Horatius Cappadoces mea ſigna timẽt. Horatius.
Martialis Mancipiis locuples eget æris Cappadocum rex. Martialis.
Cappadocum ſæuis Antiſtius occidit oris. Cappadocia cum c exili utrobiq; /
Apianus & duplicato p/pars eſt minoris Armeniæ/ut ſcribit Apianus. Ptolemæus au
Ptolemæus tẽ uidetur uelle Cappadotiã ipſam/minorẽ Armeniã eſſe. Et a Capadotia(ut
Columella diximus)fit Cappadox/& Cappadocus Cappadoca Cappadocũ. Columella
Martialis libro.xi. Hæc ſua Cappadocæ ſeruat cognomina gentis. Martialis.
Nec de Cappadocis eques cataſtis. Calphurnius egloga ſecunda.
Calphurnius Inſita præcocibus ſurrepere Perſica prunus/ideſt præcoqs/ut alibi diximus. Præcox
Alexander. Ante d corripis o. Excipitur erodibus/uel erodio:utroq; enim mo/ Erodius
do declinatur. Nam apud Græcos cum ω mega ερωδιοσ in ſecunda ſyllaba Erodio
ſcribitur:quæ producta eſt.
Orodes item Virgilius. Iacet altus Orodes. Proprium eſt uiri.
Alexander. O ſuper l fiat breuis. Excipitur idolum: Aetolia: Pactolus: Cimolus: Idolum
pharmacopola: bibliopola: geolophus. Idolũ cũ i latino ĩ initio ſcribit̃. apud
Homerus græcos tñ eſt ει diphthongus. Homerus. ilia. xxiii. Τηλε με ειργουσι ψύχαι
ἐίδωλα καμορΤωρ. Quare ẽt alio in loco auctor hic errauit/quom dixit.
Prudentius Idola dic longum:tamen inuenies idolatra. Peccauit & Prudẽtius/quom ait
in pſychomachia. Quoſq; uiros non ira fremens:non idola bello. Simili er/
Petrus rore claudicat Petri Rigæ uerſus/ſuper librum numerorum dicentis.
In terrã ſanctã deus imperat Idola tolli. Et ab idolũ/& latria/fit idololatria Idololatria
hexaſyllaba dictio:quæ ab indoctis pẽtaſyllaba effertur idolatria. Aetolia cũ Aetolia
Ptolemæus æ diphthõgo/& t exili/urbs eſt teſte Ptolemæo Aetoliæ ĩ hellade:& ẽ regio Aetolus
Ouidius contigua Acarnaniæ/Phocidiq; & Locris:a qua fit Aetolus Aetola Aetolũ.
Virgilius Ouidius libro tertio de fine titulo.
Nec tanti Calidon/nec tota Aetolia tanti. Virgilius libro æneidos.xi.
Non erit auxilio nobis Aetolus/& Arpi. Pactolus cum ct exilibus/fluuius ẽ/ Pactolus
Priſcianus a Tmolo Ciciliæ monte oriens/dicente in perihegeſi Priſciano.
Et Tmoli colles/fluuius quibus aurifer exit
Virgilius Pactolus. Virgilius libro æneidos.x.
Iuuenalis Exercentq; uiri: Pactoluſq; irrigat auro. Iuuenalis.
Quod Tagus/& Rutila Pactolus uoluit Arena. Cimolus/locus eſt:a quo(ut Cimolus
Ouidius quidam uolunt)Cimolia terra dicta eſt. Ouidius libro metamor.vii. Cimolis
Tortellius Hinc humilẽ Myconon/cretoſaq; rura Cimoli. Tortellius autem/ab urbe Cã
paniæ/quæ græce κυμη/latinæ uero Cumæ uocatur/Cymoliam terrã dictã
Ptolemæus tradit:ideo cũ y græco ſcribi debere. Cymolis/urbs Galatiæ a Ptolemæo po
Horatius nitur. Cemolis/iſula eſt Cretæ adiacens/ut idẽ Ptolemæus oſtẽdit. Horatius. Cemolis
Martialis Ambubaiarum collegia phamacopolæ. Martialis. Pharmaco
Non habeo:ſed habet bibliopola Tryphon. Si autem dixeris/hæ dictiones pola
compoſitæ ſunt:ſub hac regula comprehendi non poſſunt:demi(reſponde Bibliopola
Theocritus bo)debuerunt ab illa regula/L curtam facit o. Vide ubi bibliopola. Theocri Geolophus
tus edyllio primo.
εισ Το καταρτεσ Τουτο γέωλοφορ ατε μυρικαι. dici poteſt terræ tumulus.
Alexander. O ſuper m breuis eſt. Demitur Ithome. Statius libro thæbai.iiii.
Statius Planaq; meſſene/Montanaq; nutrit Ithome. Homerus libro iliados.ii.
Homerus οιδε εἶχορ τρικκηρ και ιθωμηρ κλωμακοεσσαρ. Arx eſt meſſenes Meſſeniæ
Strabo urbis/teſte Strabone:& cum i latino/& th aſpirato ſcribitur.
Alexander. Longa fit o ſuper n. Excipitur Aponus: Myconos: coctona: Geryo/ Aponus
Lucanus nes:icon. Lucanus libro.vi.
Colle ſedẽs Aponus terris ubi fumiger exit. Vicus ẽ Venetiæ:ubi balneæ ſũt.
Statius Myconos cum y græco/& c exili/inſula eſt una Cycladum. Statius in achilei/
de. Cycladas/hinc ſpretæ Myconoſq;/humiliſq; Seriphos. Coctona cũ ct exi Myconos
Plinius libus/pluralis tãtũ numeri/paruæ quædam ficus ſunt teſte Plinio. Martialis. Coctona
Martialis Paruaq; cum canis uenerunt coctona prunis. Iuuenalis.
Iuuenalis Aduectus Romam/quo pruna/& coctona uento. Geryones cum y græco/ Geriones

Virgilius penultimam ſyllabam indifferentē habet. Virgilius libro æneidos.vii. Gery/
Lucretius one extincto Tirynthius attigit arua. Lucretius libro.v. Quidue tripectora ter
gemini uis Gerionæ/ubi ſpondeus quintū locum detinet. Proprium fuit uiri
Hiſpani nomen. Icon huius iconis(græci εικωρ εικοροσ) dici poteſt effigies/
Paladas ſiue imago. Paladas ī epigramatis. εικορα Τορ ερΤοσñ φυσισ εκτοσ εχει. Pli
Plinius nius libro.xxxiiii. Eorum uero/qui ter ibi uiciſſent/ex membris ipſorum ſi/
militudine expreſſa quas iconas uocant/ſcilicet ſtatuas/dicari mos erat.
Aedon ēt triū ſyllabrum do ſyllabā corripit auis eſt luſcinia.
Alexander. ſed ſyndonis excipiatur. Et ſubdit: ac obliquos propriorum/Quæ
loca deſignant: prædictis addere debes Quom propriū ſit on. Excipitur Cro Croton
ton: Pleurō: Amidon: Caulon. Colophon: Edonis: Ancon: Babylon: Sicyō:
Saſon: Helicon: Cithæron: Naſamon: Cydon: Peteon: Triton: Chromiont
Ouidius Ladon: Lacon: Orion: Aegeon: & alia prope plurima. Ouidius li. meta. xv.
Ptolemæus nec inhoſpita tecta Crotonis. Vrbs eſt Italiæ in Tarentino ſinu/teſte Ptole/
mæo: & cum c/& t exilibus ſcribitur. Pleuron huius pleuronis/urbs eſt Aeto Pleuron
liæ. Amydon cum y græco/urbs fuit Pæoniæ/ſeu Macedoniæ/non longe ab
Iuuenalis Axio fluuio. Iuuenalis ſatyra tertia. Hic alta Siſcyone/aſt hic Amydone reli/ Amydone
Virgilius cta. Virgilius libro æneidos tertio. Cauloniſq; arces/& naufragium Scylace/ Caulon
Seruius um. Mons eſt Calabriæ/teſte Seruio. Lucanus li.viii. Epheſumq; relinquens/
Lucanus Et placidi Colophona maris/ſpumantia paruæ. Colophon
Ptolemæus Radit ſaxa Sami. Vrbs eſt in Lydia. Ptolemæus dixit eſſe inſulam in Icario
Pelago. Edonus huius edoni/& Edon huius edonis/declinari poteſt/ꝑ mō Edonus
Gaſparinus te Thraciæ. Neq; aſpirationem recipit in initio/ut in erudite Gaſparinus tra/ Edon
Tortellius dit: ſed neq; cum æ diphthongo annotatur/ut præcepit Tortellius. Nā apud Edonis
Virgilius Græcos Ηδωροσ ſcribitur. Virgilius libro æneidos.xii. ac uelut Edoni boreæ
quom ſpiritus alto Inſonat Aegæo/ſequiturq; ad litora fluctus. Ab eo qui eſt
Propertius Edon/formatur Edonis: quæ ſacrificula Bacchi dicitur. Propertius.
Lucanus Nec minus aſſiduis Edonis feſſa choreis. At uero Lucanus do ſyllabam cor/
ripuit/quom dixit libro primo. Edonis Ogygio decurrit plena Lyæo Hac
Donatus enim litteratura edonis/hunc Lucani locum Donatus allegauit. Cui(etſi Ser
Seruius uius illum erraſſe dixerit)hac in parte ego magis crediderim: maxime cū om
Sylius nes Lucani codices Edonis perſcriptū habeant: nō edoni/ut Seruius ipſe legē Ancon
dum præcipit. Sic etiam protulit Sylius libro quarto dicens.
Ptolemæus Edonis/ut Pangæa ſuper/trieteride/motu. Edonis item inſula eſt Aphricæ/
Catullus Aegypto adiacens/teſte Ptolemæo. Catullus. Quæ ſanctum Idalium/Thu/
rioſq; apertos/Quæq; Ancona/Cnidumq; arenoſam colis. Vrbs eſt Piceni/
Plinius teſte Plinio. Babilon cum y græco/urbs eſt Perſidis/dicente Propertio. Babylon
Propertius Perſarum ſtatuit Babylona Semiramis urbem. Sicyon cum i latino in prima Sicyon
Ptolemæus ſyllaba/& c exili/ſequente y græco/urbs eſt Achaiæ/teſtibus Ptolemæo/&
Plinius Plinio libro.iiii. naturalis hiſtoriæ: de qua Statius libro thæbaidos quarto.
Statius Qui Drepani ſcopulos/& oliuiferæ Sicyonis. Ouidius de Ibide.
Ouidius Aut ut oliuifera quondam ſicyone profecto. Eſt & eodem nomine inſula in
Plinius mari Aegæo/teſte Plinio: de qua Iuuenalis ſatyra tertia.
Iuuenalis Hic alta Sicyone/aſt hic Amydone relicta. Et ab hac/ſicyonium calciamenti Sicyonium
Lucretius genus/acceptum eſt. Lucretius libro quarto.
Lucanus Vnguenta/& pulchra in pedibus ſicyonia rident. Lucanus.
Sylius Et pedibus læua ſicyonia demit honeſta. Sylius.
Adriaci fugite infauſti Saſonis arenas. Inſula eſt in Adriatico mari/ſiue ī ma/ Saſon
Ptolemæus ri Ionio/ut ſcripſit Ptolemæus. Eſt autem inter Epirum/& Brunduſium me/
Strabo dio interuallo/ut refert Strabo: cuius & Meminit Lucanus li.ii. quom ait.
Lucanus Spumoſo Calaber perfunditur æquore Saſon. Saſon itē mons ē Germaniæ:
Lucanus a quo/Saſones Germaniæ populi/uocitati ſunt: de quibus Lucanus li. primo.
Ptolemæus Et Bituri/longiſq; leues Saſones in armis. Sunt & alii eodē nomine populi
Scythiæ: ut Ptolemæus oſtendit. Helicon cum aſpiratione ī initio/& unico l/ Helicon
& i latino/& c exili ſcribitur. Neq; ab elicio elicis deducit' ut cum Cathoilco

Vgutio somniauit Vgutio: sed ab Helicone, proprio uiri noimine, cognominatus ē.
Vnde quidā cōmentator sup Hesiodum, Lysimacū nihilominus inducēs Cy-
renæum ī primo de poetis, dicit Helicona, & Cithærona, denominatos fuis-
se, ab Helicone, & Cithærone fratribus: qui illic singulari certamine pugnaue-
Virgilius runt. Virgilius. Pandite nunc Helicona deæ: cantusq; mouete. Iugum est Par-
Martialis nasi mōtis Boeotiæ, alio nomine Cirrha, uocatum. Martialis. Quid tibi cum
Cirrha, quid cū Permessidos unda? Cithæron cū c exili, & i latino, & th aspi- Cithæron
Propertius rato, & æ diphthongo, unum est ex iugis Parnasi mōtis Boeotiæ. Propertius.
Sylius Saxa Cithæronis Thæbas agitata per artem. Sylius libro. vi. Exanimū Nasa- Nasamon
Lucanus mona Tyran super ipse iacebat. Lucanus. Naufragiis Nasamōes habent. Po-
Ptolemæus puli quidam sunt Libyae, teste Ptolemaeo. Lucanus libro. vii. Illuc & Libyae
Lucanus Numidas, & Creta Cydones. Populi sunt Cretae: & cum c exili, & y graeco Cydon
Homerus scribitur. Peteon cum t exili, fuit Boeotiæ ciuitas, teste Homero li. ii. iliados: Peteon
Statius de qua Statius libro thæbaidos. vii. Et sulco Peteona domāt: refluūtq; meatu.
Triton cum t exili utrobiq;, & i latino, fluuius est in Libya defluens, idest in la- Triton
cum grandē, seu paludem Tritonidis: deinde in mare Libycum. Fuit etiā Tri-
Virgilius ton marinus deus, Neptuni filius. Et a Tritone, Tritones dicti sunt. Virgilius
Ptolemæus libro æneidos. v. Tritonesq; citi, Phorciq; exercitus omnis. Chromion cū ch Chromion
Ouidius aspirato, & i latino, teste Ptolemæo, urbs est in Cypro. Ouidius li. meta. vii.
Quodq; suam securus arat Chromiona colonus. Ladon, fluuius est Arcadiæ. Ladon
Statius Statius libro thæbaidos nono. Ante diem gelidas ibat Ladonis ad undas. Idē
Statius libro thæbaidos. vi. Tandē insperatus nuda de plebe Laconum. Populi sunt Lacon
Lucanus Laconiæ. Orion cum i latino, penultimā in obliquis syllabam indifferentem Orion
Lucanus habet. Lucanus libro primo. Ensiferi nimium fulget latus Orionis. Idē li. viiii.
Ouidius Teste tulit cælo uicti decus Orionis. Ouidius libro metamorphoseon. viii.
Ouidius Aut helicem iubeo, nitidumq; Orionis ensem. Idem in. xiii.
Statius Diuersasq; urbes, nitidumq; Orionis ensem. Statius libro thæbaidos. vii.
Papias Atq; auro rude fulmē hīt Orionis alti. Neq; efficax ēratio Papiæ, dicentis
Orion declinari posse, instar Græcorum: & in obliquis penultimam sylla-
bam corripi debere: & Orio, more Latinorum: Orionisq; penultimam pro-
ductam esse. Nam Oriona accusatiuus græcus est, ab eo qui est in recto Ori-
Virgilius on: cuius tamen penultima producitur. Virgilius libro æneidos tertio.
Ouidius Armatūq; auro circunspicit Oriona. Ouidius libro. v. fastorum.
Nunc Hyrieus, qua sit genitus, uocat Vriona:
Rufus Perdidit antiquū littera prima sonum. Rufus Festus ī Arato. Circulus axe me-
ans rutilum secat Oriona. Simili quoq; modo, Aegæon penultimam ī obli- Aegæon
Statius quis syllabam indifferētem habet. Statius in achilleide. Audierat duros laxā-
Claudianus tem Aegæona nexus. Claudianus li. tertio. de raptu Proserpinæ.
Ouidius Hæc cētū gemini fractos Aegæonis enses. Ouidius libro metamorpho. ii.
balænatumq; prementem
Aegæona suis imania terga lacertis. Propriū fuit gigantis nomen: qui a poetis
Virgilius centum habuisse brachia describitur, dicente Virgilio libro æneidos. x.
Aegæon qualis dicunt cui brachia centū. Cum æ diphthongo in utraq; sylla-
Sylius ba scribitur. hunc cælicolæ Briarea uocant. Sylius libro. xiiii. Centenis suetus
Lucanus Briareus recludere palmis. Lucanus libro quarto. Aut Tityus, Briareusq; fe- Briareus
Statius rox, cæloq; pepercit. Ponitur nōnunq̄ Aegæon pro mari Aegæo. Statius li.
thæbaidos. v. Diis pelagi, uentisq;, & Cycladas Aegæoni Amplexo cōmēdo
patrem: hoc est mari Aegæo: quod Cycladas amplectitur.
Alexander. p subeunte breuis o fit. Excipitur hysopum: Sinope: Sinopis: Dolo- Hisopus
pes: Hysopus, & hysopum, declinari potest: & cum aspirato initio, & y græ- Hysopum
Apuleius co, teste Apuleio scribitur. Et cum primā apud nostros corripiat syllabā, cum
unico s scribi necesse est. Apud græcos tamē, cum duplicato σ ὕσσωπον scri-
bitur. Sed quod apud illos in nonnullis dictionibus consonans geminatur,
a nostris unica scribitur. Nam quod illi κράββατος cum duplicato b, nostri
Virgilius cum unico b grabatum dicunt. Virgilius ī moreto.

Membra leuat uili sensim demissa grabato. Sic quod illi σύρρακυση cũ gemi
Sylius — no r/nostri cũm unico Syracusa scribunt. Sylius li.xiiii. Ipsa Syracusæ patu/
Strabo — los urbs inclyta muros. Vrbs ē Siciliæ/testibus Strabone/& Plinio. Parimo/
Plinius — do/ab illis Gotthia (hæc est dacia) cum t exili/sequente th aspirato scribitur/
Iulianus — ut est apud Iulianum in epigrãmatis/ουτω ερηικιнσ εωι βнσετσι εορεα γοτ
Ausonius — θωμ/A nostris absq; t/hoc est cum th solum annotatur/dicente Ausonio.
Huc possem uictos inde referre Gothos. Simili modo/quod illi cũ gemino
Ouidius — κ λακκοσ/nos cum unico c lacus dicimus. Ouidius in fastis. Præmia de lacu/
Hieronymus — bus proxima musta tuis. Hyeronymus in tertio libro regũ.iiii.capi. Et dispu/
tauit super lignis/a cedro quæ est in Libano/usq; ad hysopum quæ egreditur
Alanus — de pariete. Alanus libro.iiii. Se cælũ terræ cõformat: cedrus hysopo. Nã apd
Macer — græcos cum ω mega in media syllaba scribitur: quæ producta est: etsi Macer
præter naturam corripuerit/dicens. Est hysopum siccum/calidũ quoq;: ter/
Petrus — tius illi Est in utroq; gradus. Quo etiam errore claudicat Petri Rigæ uersus
in libro regum dicẽtis. Aut hysopus signat humiles: cedrusq; supbos. Sinope — Sinope
Pomponius — huius sinopes/cũ i latino/urbs est Cappadociæ/teste Põponio Mela: a q̃/Si — Sinopis
Plinius — nopis terra quædam rubea/nomen assumpsit/teste Plinio li.xxxv. naturalis
Priscianus — historiæ. Priscianus in perihegesi. Alterius Syriæ/quæ tendit adusq; Sinopẽ.
Valerius — Valerius Flaccus li.v. Assyrios cõplexa sinus stat opima Sinope. Ptolemæus/
Ptolemæus — aliam eodẽ nomine urbem ponit in Gallatia. Dolopes/populi quidã Aphri — Dolopes
Lucanus — cæ sunt: & lo syllaba indifferenter ponitur. Lucanus libro quarto.
Sylius — Aut Dolopes/Numidæq; uagi. Sylius libro.v.
Tælũ ingens perq; arma uiri/pq; arma Dolopis: Producant ẽt penultimã — Crotopus
Crotopus propriũ uiri nomen: conops huius conopis culex: unde conopeũ: — Cyclops
Statius — Cyclos huius cyclopis: hydrops huius hydropis: unde hydropicus. Statius — Conopeũ
Iuuenalis — thæbaidos primo. Perquirens/nostri tecta aut opulenta Crotopi. Iuuenalis — Hydropic*
Virgilius — satyra.vi. Vt testudineo tibi lentule conopeo. Virgilius li.æneidos tertio.
At genus ex siluis Cyclopum & montibus altis
Excitum ruit ad portus: & litora cõplet. Vulcani faber fuit: & cũ c exili utro/
Horatius — biq;/& y græco scribitur. Horatius in epistolis. Si noles sanus/cures hydropi
cus: & ni. Cũ y græco/& ω mega apud Græcos scribitur. Quã syllabã præter
Macer — naturam Macer corripuit/quom dixit libro de hærbis.
Hydropicis sic humores desiccat aquosos.
Virgilius — Alexãder. O super r breuis ē. Eximitur Diores: Anthores: Helorus: & Cytorus. — Diores
Virgilius — Virgilius libro æneidos.vi. Regius egregia Priami de stirpe Diores. Propri — Anthores
Virgilius — um fuit uiri nomẽ: & cũ i latino scribitur. Virgilius æneidos.x. — Helorus
Herculis Antorem comitem qui missus ab agris. Proprium fuit uiri nomẽ:
& cum th aspirato scribitur. Virgilius.
Plinius — Exupero præpingue solum stagnantis Helori. Fluuius ē Siciliæ/teste Plinio
Ptolemæus — libro tertio naturalis historiæ: & eodem nomine urbs/ut Ptolemæus osten/
Virgilius — dit. Cytorus cũ c/& t exilibus/& y græco scribitur: Virgilius georgicorum.ii. — Cytorus
Solinus — Et iuuat undantem buxo spectare Cytorum. mõs est minoris Asiæ i Paphla
Probus — gonia/teste Solino. Probus aũt dicit esse oppidum ponticum.
Virgilius — Alexander. O super r longa. Demitur ambriosia. Virgilius libro æneidos.xii.
Ouidius — spargitq; salubris Ambrosiæ succos. Ouidius. Nectar/& ambrosiam/latices/
epulasq; deorum. Genus est hærbæ.
Virgilius — Alexãder: Ante b fit breuis u. Demitur Anubis. Virgilius libro æneidos sexto.
Omnigenumq; deum monstra/& latrator Anubis. Vocabulum est Aegy/
ptium: id apud illos indicãs/quia est apud nos canis. Neq; ab ea quæ est nu/
Vgutio — bes descendit/ut cum Catholico Vgutio somniauit. Et facit in genitiuo Anu
Ouidius — bis/uel Anubidis. Ouidius libro primo de fine titulo.
Per tua sacra precor/per Anubidis ora uerendi. Cognomẽ est Mercurii.
Alexander. V c protrrahimus quotiens a/uel us subit/aut um: ut fœstuca/lactu
ca/caducus. Cætera corripies. Excipitur Pannucius pannucia pannuciũ a pã/ — Pannucius
Persius — no/hoc est uilis pannosus/Persius satyra.iii.

Dum ne deterius ſapiat pannucia Baucis.
Alexander. Ante d longa fit u. Excipit tutudi præteritum a tundo tundis cũ u. Tutudi
Alexander. Præ g longa fit u. Excipitur pupugi præteritũ a pũngo pungis. Vñ Pupugi
Nicolaus alibi idem auctor. Pungo facit pupugi. Nicolaus in Homero li. iliados. v.
Aurea molliculam pupugit mala fibula dextram.
Alexander. Sugo producis: ſed ſanguiſugam breuiabis. Sanguiſuga/& ſanguiſu Ságuiſuga
Acron gia dici poteſt/teſte Acrone ſuper ultimũ illud pœticæ artis Horatii carmen: Ságuiſugia
Non miſſura cutẽ/niſi plena cruoris hyrudo. Quod uocabulum/cũ nuſq̃ me Hirudo
tro lectũ ſit/& ſugo uerbũ/a quo deducitur/primam producat ſyllabam/re
ctius ſu ſyllabam productã/q̃ coreptam habet: iuxta illam regulam.
Hæc de compoſitis teneas/ꝙ ſit tibi tanta.
Vocalis/quãtã ſeruabit dictio ſimplex. Genus ẽ uermis/alias hirudo uocata.
Horatius Alexader. V ſuper l breuis. Excipitur Peculiũ: Gætulus: Apulia: cucullus. Hora Peculium
Virgilius tius in arte pœtica. Hærugo/& cura peculi/pro peculii. Virgilius.
Feſtus Nec ſpes libertatis erat: nec cura peculi. Peculium (ut ſcribit Feſtus) ſeruoꝝ ẽ
Seruius dictũ a pecore/ſicut pecunia nobilium. At uero Seruius/peculiũ (inqt) patri
monium eſt. Ita enim (ut pergit) maiores dicebant/a pecoribus: in quibus cõ
ſtabat uniuerſa eorum ſubſtantia: unde ẽt pecunia a peculio dicta eſt. Quod
proprie tantum ſeruorum ẽ/peculium dicimus: licet & abuſiue pro patrimo
Cicero nio ponatur. Hæc ille. Cicero in paradoxis. An eorũ ſeruitus dura eſt/qui cu
Vlpianus piditate peculii/nullam conditionem recuſant duriſſimæ ſeruitutis: Vlpia
Pomponius nus/peculium (inquit) dictum eſt/quaſi puſilla pecunia: ſiue patrimonium pu
ſillũ. Et Pomponius ait. Peculium eſt/non id/cuius ſeruus ſeorſum a domino
Labeo rationem habuit: ſed quod ipſe ſeparauit/ſuam a ſerui ratione diſcernens. La
beo autem ita diffinit. Peculium eſt/quod ſeruus/domini pmiſſu/ſepratim a
rationibus dominicis habet/deducto inde ſi quid domino debetur. Ex quo/
uariæ uidẽtur eſſe de peculio iuriſconſultorum ſentẽtiæ. Ego autem puto pe
culium dici/qdquid proprie alicuius ẽ. Gætulus a Gætulia cum æ diphthon Gætulus
Virgilius go/& t exili/tu ſyllabam indifferentẽ habet. Virgilius libro æneidos. iiii.
Martialis Deſtruat aut/captam ducat Gætulus Hiarbas. Martialis.
Traducta eſt Cætulis: nec cepit arena nocentes. Vide ea/quæ diximus ſuper
Iuuenalis regulam/Ante r longa fit e. Iuenalis ſatyra. iiii. ꝓuincia tãti Vændit agros: ſed
Martialis maiores Apulia uændit. Martialis in apophoretis. Velleribus primis Apulia/ Apulia
Horatius Parma ſecundis. Horatius ſermone. v. Incipit ex illo montes Apulia notos
Oſtẽtare mihi. Prouincia eſt in Italia: a qua/fit Apulus Apula apulũ/pu ſylla Apulus
Lucanus ba correpta. Lucanus libro. v. Apulus Adriacas exit Garganus i undas. Cucu Cuculus
lus cum unico l/& cũ duplicato l Cucullus/ſcribi poteſt: ſicut Cybele/& Cy Cucullus
Martialis belle. Martialis. Quáuis perplures cuculus cantauerit annos. Horatius ſermo
Horatius ne ſeptimo. cui ſæpe uiator Ceſſiſſet/magna compellans uoce cucullũ. Auis
Iuuenalis eſt nota. Cucullus itẽ eadẽ litteratura/genus eſt ueſtis. Iuuenalis ſatyra. v.
Sumere nocturnos meretrix auguſta cucullos.
Martialis Alexander. V dabimus ſuper m tibi longum. Excipitur irrumo irrumas. Mar Irrumo
tialis. Quæ faciat/duo ſunt: irrumat/aut futuit. Siuẽ enim componatur ex in
Domitius & ruma (ut uult Domitius) ſiue ex i/& rima (ut tradit Georgius) cũ neq; ab il
Georgius la regula excipiatur/Longa fit u ſuper m/neq; ab illa/I ſuper m tardant diſyl
laba/hoc ſaltem in loco eximi debuit.
Alexander. V ſuper r lõga. Excipitur tugurium: & Bituri: & camurus. Vnde ali Tugurium
Virgilius bi idẽ auctor ait. V g ꝓduces: tuguriq; tamẽ memor eſto. Virgilius egloga. i.
Pauperis & tuguri cogeſtum cæſpite culmẽ/pro tugurii. Bituri cum i latino Bituri
Lucanus & t exili/populi quidam ſunt Galliæ: de quibus Lucanus libro primo.
Virgilius Et Bituri/longiſq; leues Saſones i armis. Virgilius georgicorũ quarto.
Pes etiam & camuris hirtæ ſub cornibus aures. i. curuis/uel obtortis.
Alexander. Excipe uerba/quibus meditatio conuenit & quæ
Prudentius Sũt formæ ſimilis/ut luxurio/ſociabis. Excipit ſcaturio: & Ligurio. Prudẽtius. Scaturio
Horatius Petra dei iuſſu potum largita ſcaturit. Horatius ſermone. xiiii.

Tractauit calicem manibus/dum furta ligurit. Est autem proprie ligurire/te Ligurio
Donatus ste Donato super Terentii eunuchum/eleganter/& more senum/multo fasti
dio suauiora quæq; degustare/tractum (ut ait) uerbum/ἀπὸ τοῦ λιγυροῦ:
quod græci suaue appellant.
Alexander. Mercuriumq; notes: lemures/cum centurione. Lemures/lemura/di Lemures
ci possunt. Sed mu syllaba in dictione lemures corripitur: in lemuria autẽ/qa Lemuria
Horatius aliter metro stare non potest/nisi per proceleumaticum/producta est. Hora/
Ouidius tius in epistolis. Nocturnos lemures/portẽtaq; Tessala rides. Ouidius i fastis:
Ritus erat/ueteris nocturna lemuria sacri. Nocturnæ quædã erãt qritũ uisiões.
Alexander. Præ t longa fit u: tamen arbutus est breuianda. Cõpositiua notes.
Petrus Præputium pu syllabã indifferentem habet. Petrus Riga i exodo. Nato præ Præputiũ
Arator putium mox aufert Sephora/dicẽs. Arator. præputia ferro Circumcide li/
Iuuenalis bens. Iuuenalis satyra. vi. Impaciensq; moræ pauet/& præputia ducit.
Lucanus Alexander. Vocis fine dabis a longum. Frustra stra syllabam indifferentem ha Frustra
bet. Lucanus libro tertio. frustraq; rogatus/
Virgilius Vt Libicas metuat fraudes. Virgilius georgicorum primo.
Iuuenalis Nec frustra signorum obitus speculamur/& ortus. Iuuenalis satyra tertia.
q nudum/ac frustra rogantem/
Nemo cybo/nemo hospitio/rectoq; iuuabit.
Alexander. E corepta datur. Et subdit.
Nomen longa dabit aduerbia: si tamen apte
Macer Cõparat. Apprime me syllabã indifferẽtẽ habet. Macer de uiribus hærbarũ. Apprime
Apprime sumptis Zodoaram obstare uenenis
Virgilius Affirmant. Virgilius in buccolicis.
Flos apprime tenax: idest ualde.
Alexander. Me/te/se/longis. Te accusatiui/& ablatiui casus/producitur. Sed
Ennius quando componitur cum tu/te syllaba corripitur. Ennius.
Lucretius O tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti. Lucretius libro primo. Tute
Priscia͂us Accipe præterea quæ corpora tute necesse est. Sciendũ est/q teste Prisciano/ Tutemet
tumet non dicimus: etsi aliis casibus met syllaba iungatur: ut tuimet: tibimet:
temet: ne scilicet dicendo tumet/uerbum putetur. Sed pro tumet/tute dice/
Lucretius bant antiqui: & nonnunq̃ tutemet: ut est apud Lucretium libro præfato.
Tutemet a nobis iam quouis tempore uatum.
Alexander. Vt tua metra petunt o ponis. Excipiuntur nomina in o terminata:
quæ emittunt genitiuum in us: ut Sappho/Manto/Alecto: quæ tam in accu/
satiuo/q̃ in nominatiuo producũtur. Item nomina in os terminata: quæ ter/
tia declinatione attica in obliquis ultimam in o syllabã producunt: ut Athos
Sylius Atho: Androgeos Androgeo: Apollos Apollo. Sylius libro. xiii.
Virgilius Non ipsa Alecto/nec fœta furore Megæra. Virgilius libro æneidos. vii. Alecto
Orpheus Alecto toruã faciem/& furialia membra Exuit. Orpheus in argonautico.
Ouidius Τισιφόνη τε καὶ ἀλληκτὼ καὶ δῖα μέγαιρα. Furia est infernalis. Ouidius fasto
Virgilius rum. v. Clioq;/& curuæ scita thalia lyræ. Virgilius. li. iiii. georgicorum.
Drymoq;/Xanthoq;/ligeaq;/Phylodoceq;. Vbi etiam q primã spondei se/ Clio
cũdi pedis syllabã præter naturã ꝓduxit/Græcorũ more/q syllabã natura/ Drymo
liter correptam/sequente ꝟuim duplicis consonãtis habente/nonnunq̃ pro Xanto
Homerus ducunt: ut est apud Homerũ li. iliados primo.
Virgilius Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι. Virgilius libro æneidos. vii.
Lactantius Nunc age qui reges Erato/quæ tpa rerũ. Legi tamen apud Lactantiũ Firmi/ Erato
anum huiuscemodi uersũ recitatũ. Clotho colũ baiulat: lachesis net: & Atro
pos occat: ubi tho syllaba corripit: quæ apud Syliũ li. iiii. ꝓducta ẽ/quom ait.
at non dabat ultra Clotho dura lacus. Iuno autem cum latinum sit uocabulũ/ Cloto
& facit in genitiuo Iunonis/non continetur sub exceptione: & ideo tam cor/
Statius reptam/q̃ productam no syllabam habet. Statius libro thæbaidos. ii.
Virgilius Iuno uenit/quo tendis iter? Virgilius libro ænei. sexto.
Apollonius In foribus lœtum Androgeo/pro Androgei. Apollonius argonauticorum. i. Androgeo

Heu miser dolente infœlicissimo/
perduto o el tempo de campar le pœne
E de acquistar thæsor perfectissimo.
Per el labil caduco e falso bene
Contra di me prolata e la sentenza
De sempre star ne linfernal cathæne.
Non e piu tempo de far pœnitenza:
Ne di meritar:ma difar uendeta:
E render quel ho habuto per credenza.
Vedo uenire la furia in freta:
Mundo fallace che mha si inganato/
E mha conducto a uia cosi streta.
Heu me tristo dolente suenturato:
Heu me che moro indisperatione:
Gia rendome certo che son damnato.
Vado habitar in strana regione:
Vado a seder ne lumbra de la morte
Cum Belzebub/e cũ el crudel Plutone.
Sero chiauato entro de quelle porte:
Oue li scorpi/oue crudel serpente/
Per compagnia tocharan in sorte.
O chari amici/o streti me parente/
Ecco io sento gia tremor interno/
Tanto che me fa tremesar li dente.
Gia uedo fiamegiar quel foco æterno:
Gia satanas mha preso/e colligato:
E per forza me spinge ne linferno:
Maledicto el giorno/nel qual fu nato.

Carmĩa ad exhortãdos ad cõuersionẽ peccõres timore pœnarũ ex cõsideratiõe uisibiliũ.

LEgeris hoc quisquis carmen lachrymabile/fusis
Sacra roges lachrymis culpas ut numina donent
Presbytero ore prius/contrito cordeq; apertas:
Ne igniuomæ flamis urare uoracibus Aetnæ.
At si haud mens diuo desistit amore nefandis/
Aeternis saltem reuocetur territa pœnis.
Hinc tibi Romulei proponito pulueris urbam:
Ignicremas olimq; ustrinas:tot cinerum ollas:
Xerolophosq;:geoq; lophos squaloribus atros.
Induperatorum Caii speculare sepulcrum
Cæsaris/ Octaui tumbam.mirare sacrorum
Arida sarcophagis exhaustis ossa medullis
Pontificum:& ueterum circũspice busta quiritũ.
Pyramidesq; ducum/regum atq; aurata potentũ
Mausolea uide/depastis squalida membris:
Serpentes tumulisq; horrendos/arida circum
Phunera/perq; oculos/perq; ora/p exta uagãtis.
Cœmiteri hinc sacros/polyãdri ide aspice cãpos/
Humano passim osse(o res miseranda) refertos.
Tũ cedo:ubi fastus/ubi põpa/ubi fascis honores?
Nomina stãto:cauis putrento cadauera in antris.
Hæc magni nec inanis erũt tibi causa timoris:
Ni iam plus saxis/infrangibiliq; adamanante
Pectora durescunt.Ne spe captatus inani/
Extrema(dubio)tardes compungier hora.
Nolite diligere mũdũ:neq; ea quæ i mũdo sunt
qa mũdus trãsit:& cõcupiscẽtia eius?
priæ canonicæ Ioãnis.ii.cap.

Segui gia uana speme el uan desio:
Hor me dinante a lochii un chiaro spegio:
Oue uedo me stesso/el fallir mio.
E quanto posso al fine me paregio
Pensando lo breue uiuer/nel quale
Sta mane era un fanciulo:e'mo sõ uegio.
Non piu tri giorni e la uita mortale:
Vn uolo breue piena di gran noia:
Che po bella parer/ma nulla uale.
Qua la speranza humana/qua la gioia/
Qua li miser mortale fano festa:
Epo se ne uano ala æterna noia.
Vedo la fuga del me uiuer presta/
Anci de tutte nel fugir del sole
La ruina del mundo manifesta.
Hor ui confortate in uostre sole
Giouenie/e mensurate il tempo largo:
Pur piaga ante ueduta assai men dole.
Vedo chindarno me parolle spargo:
Ma io ui annuntio che seti offesi
Duno graue e mortifero lethargo.

Che uolan lhore/i giorni/lanni/i mesi.
Et insieme in breuissimo interuallo
Tuti hauemo cercar altri paesi.
Non fati contra conscienza un callo
Como seti usi:ma uolgeti lochii
Mentre emendar se puote el uostro fallo.
Non aspetati che la morte scrochi
Como fa la piu parte:chi per certo
Infinita e la schiera de li sciochi.
Hor caminate per questo deserto
Tuto spinoso/e de scapughi pieno/
Mente chauete giorno/el ciel aperto.
Vn dubioso un instabile sereno/
E nostra fama/che presto se rumpe:
Presto se muta/e presto uene a meno.
Passan nostre richeze/e nostre pompe:
Passan li sceptri:passan lingegni:
Ogni cosa mortal tempo interrompe.
Morano li stolti/morano i piu degni:
E non pur quel di fore el tempo solue:
Ma le nostre eloquenze/e nostri ingegni.
Cosi fugiendo el mundo se conuolue:
Ne mai puncto sta forte/o firma el grado
Per fin che nha reducti in pocho polue.
O fœlice quello che troua el guado
De questo alpestro e rapido torrente/
Che tanti nha summerso a so mal grado.
Misera la uulgar e cæca gente/
Che ponan so speranze in cose tale/
Passando el tempo presto e si repente.
O ueramente cæca e bestiale
Poura de consiglo/poura damici
Aegra del tuto la gente mortale.
Quanti nel mundo furno gia fœlice
Pontifici/e regnanti imperatori/
Chi sono hor nudi/miseri/e mendici.
V san hor le richeze/usan lhonori:
Le gemme:li sceptri cum le corone:
Le mitre:e li purpurei colori.
Miser chi speme in cosa mortal pone:
Ma ben chi ui la pone/ si se troua
Al fin inganato:& de ben ragione.
O miseri/laffatichaf che gioua:
Tuti tornati ala gran matre anticha:
El nome uostro a pena si retroua.
Qual e de mille un utile faticha/
Che gia non sian uanita palesi?
Chi intende i uostri studi/si mel dica.
Che ual a subiugar altri paesi/
Sotto tributo far le gente strane/
Cum i cuori a uostro dano sépre accesi?
Che ual ogni anno tante imprese uane/
E col sangue acquistar thæsor/e fama?
Piu dolce assai se troua laqua/el pane.
Che queste cose trapassante brama/
Chi le recercha/chi ne sitibundo/
Breuia la uita:e linferno chiama.
Hor nota la speme del iusto e mundo.

Verba cuiusdam relligiosi de
salute animæ certificati.

Ora gia mai se appropinqua laurora:
Vedo Lucifero che gia fiamegia
Cum li so chiar corni che gitta fora.
Vedo quel gran pianeta che lampegia/
E chel lume de laltri in se restringe:
Gia lorizonte pare che bianchegia.
La chiaritade sua gia depinge
Li confini hor mai del uiuere mio:
Le tenebre pian/pian soluẽdo spinge.
Hor mai se adimpi el grãde me desio:
Hor mai contẽplaro quel gẽtil sposo/
Agnello immaculato/el grande dio.
Presto lassaro el corpo tenebroso
Che ala so matre anticha sia dato:
E uestirome un paglo glorioso.
Io benedico el giorno che son nato:
Io benedico el prete/el sacro fonte:
El giorno/e lhora che fu baptizato/
La chrisma che insignita mha la fronte:
Io benedico anchora loglio sancto/
Col qual hora le me mẽbra son uncte.
Benedico el tempo nel qual ho pianto
La passion de Christo/el me peccato:
Laltro tempo ben speso tuto quanto.
Io benedico chi mha consiglato
Intrare la sancta relligione
Che dal æterno foco mha campato.
Benedico le sacre lectione:
Cum le misse lofficio diuino:
Li bon penser fatti a loratione:
El uigilar da sera/da matino:
Contempti:patienza:humilitade:
Chi fœlice hora fano el me camino.
Benedico la streta pouertade/
Laqual seruata ho/e seruo a tute hore:
Lobedir:la illibata castitade.
Benedico el silenzo/el me feruore:
Discipline:fredo:caldo æstuante:
La charitade:e laltro me sudore.
Laltre deuotion secrete e sancte
Vocal/e mental eleuatione/
Io benedico hora tutte quante
Io benedico anchora le corone
Facte cum tante genuflexione:
Ieiuni:fame:sete:passione.
Ecco ce uene el tempo de messone:
Presto recoglero centuplicato
El fructo di bon operatione.
Presto presto sero remunerato:
Et in gran gaudio ogni me faticha

Tornara a me in celo glorificato.
Rõpe hor quel filo o morte chara amica
Che la me debil uita anchi retene:
Dissogle el lazo/rompe la pedica.
Morte desyderata for chara uene:
Che senza el to mezo nõ posso hauere
Quella palma/quel infinito bene.
O uoi frati chi me stati a uedere/
Prego che per me non ui sconfortati/
Vnde meco doueresti gaudere.
Prego che hora mai non piu retardati
El me fœlice/e optato camino.
Altra refection piu non me dati.
Inme gia sento quel foco diuino:
Gia uedo quil ragii chiarificati
Scintillarme dal celo crystallino.
Contemplo gia quel choro di beati:
Gia uedo Hierusalem aprir la porta:
E langeli chi son tuti aschierati.
Eccone Maria/ecco la me scorra:
Eccone la rosa/ecco el biancho liglo:
E langelo bon che andar me cõforta.
Ecco el so charo/& benedicto figlo:
Eccone Iesu dolce/el me desio/
Che si benignamente fa del ciglo/
Dicendo:uene. Hor staui cõ dio.

Carmina ad exhortãdos ad religionẽ iam conuersos/in statu quẽ professi sunt.

Relligione sacra fratres gaudete Minores/
Mandantes operi cunctos promissa per annos.
Egregios hinc iamiam animos ad regna leuate
Cælica:& o superi faueant ad uota secundi.
Non retrahãt cœptis perituri gaudia mundi:
Non caro:nõ propria suscepti spõte labores.
Velifero en nauis malo/uentisq; secundis/
Optatum undisono portum petet eruta ponto.
O q̃ suaue iugum/& leue onus portasse iuuabit/
Quom exutos curas(signate hoc cordibus)ois/
Vultibus obtectis tradent de more sepulchris:
Vmbraq; splendifica fœlix cõscendet ad astra/
Angelicis comitata choris:gemmisq; nitenti
Regnatura sine fine altitõnantis in aula.
Quis stupor eia eia/quæ gl'ia/q̃ue triũphus/
Quom uexilliferis cælos lustrabit in armis/
Francisci cœtus sibi iam crucifixus/& orbi?
Eia age magnanimi uestigia sancta professi
Petridæ/exemplis acres in bella paternis/
Hostis in insidias uigiles/insigne trophæum
Sacræ ferte crucis:aspiremusq; futuris
Dilecti fratres. Ad præmia tanta uocati
Torpemus? sacrosãcta precor p stigmata/mecũ
Durate:æthereas rapiemus laude coronas
Quod uobis/mihiq; astriferi fabricator olympi
Det/metra q hæc tabulis clausi Dionysius istis.

Bonũ est igit' nos hic esse(ait Bernardus)scilicet i relligiõe:qa in ea hõ uiuit purius:cadit rarius:surgit uelocius:incedit cautius:qeſcit securius: irrorat' frequẽtius:purgatur citius:moritur confidentius:præmiatur copiosius.

Dum octauus/hoc est ultimus nostri operis liber/chalcographorũ artificio imprimeretur/Sulpicii de quantitate syllabarum libellum offendi:quẽ cum accurate legerẽ/nonnullos errores deprehẽdi:quos etiã ut uersificatoribus cõsulerẽ/breuiusculo ãnotatos cõpendio/nr̃o huic opi ĩpressos ap poni feci.

Aratrum ra syllabam naturaliter corripit:nõ producit. Nam apud Græcos cũ o micron in media αροτρον scribitur. Petrus Riga in Aurora. Aratrũ
Nostræ carnis humũ crucis hoc aratro q̃si sulcãt. Reiicis reicis/abiicis abicis/ Reiicis
& cætera a iacio cõposita/quom triũ sũt syllabaʀ/p̃mã cõem hñt:ut diximꝰ Reicis
sup regulã/Reiicio/refert distat/dãt re tibi lõgã. Lucanus in.viii. Cur obicis Profũdo
Magno mũdũ? Profũdo/ppino/pficiscor/p syllabã uti correptã/sic & pductã habẽt. Propino
Profugio nõ producit primã:sed corripit. Elegia primã/& secũdã Proficiscor
syllabam correptas habet:non productas. Iumentũ non uenit a iuuo iuuas: Elegia

ſed a iūgando dictum eſt g littera attrita/auctoribus Marcello/ & Varrone Iumentum
de lingua latina. Nemus non deriuatur a nemo: ſed græcū eſt uocabulū/ut i Nemus
ipſa dictione documus. Liqui præteritū a linquo/li ſyllabā indifferentē hēt. Liqui
Flabellū primā producit ſyllabā: nō corripit. Scaber/& Strabo/primā ſylla Flabellum
bā correptā hn̄t: nō productam. Virgilius georgicorum ſecundo. Scaber
Et tophus ſcaber/& nigris exeſa cylindris. Horatius. nō faſtidiſſe ſtrabonē. Strabo
Macero maceras primā hn̄t cōem: nō correptā modo. Bacca cū gemino c exi Macero
li primā poſitiōe producit. Virgilius. & baccas ſemp frōdētis acanthi. Padus Bacca
non producit primam: ſed corripit. Virgilius. Padus
Siue padi ripis/Atheſim ſeu propter amœnū. Quadrupes primā naturaliter Quadra
corripit: nō ꝑducit. Virgi. æneı. vii. Saucius at q̄drupes nota itra tecta refugit. Tragœdia
Tragœdia non ꝑducit tra ſyllabā: ſed corripit. Horatius. Calo
Effutire leuis indigna tragœdia uerſus. Calo huius calonis primā indifferen/ Salebra
tem habet: nō productam modo. Salebra non producit primā: ſed corripit. Lamentum
Lamentum/lamina/amitto/amentum/primam productam habent: nō cor Lamina
reptam. Statius in tertio achilleidos. Amitto
Lamenta/& notas accepit pectore uoces. Ouidius libro metamorpho. x. Amentum
Ecce cruor gelido ceu quondam lamina candens
Tincta lacu ſtridet. Virgi. amiſit uerū uetus Albula nomen. Ouidius meta. vii.
Dū mea/dū digitos amentis addere tēto. Apulia primā indifferētē hēt: non Apulia
ꝑductā mō. Napys huius napyis cū y græco/& Napus huius napi declinari Napys
pōt: ſicut Phorcys/& phorcus: primāq; ſyllabā nō ꝑductā/ſed correptā hēt: Napus
ſicut & napea. Apud poetas latios nuſq̄ legit. Sed nec apd Græcos uſq̄ legere Cappadox
memini. Cappadox/mappa/ſapphirus/primā poſitiōe ꝑducūt. Lucanus. Mappa
Cappadoces mea ſigna timent. Horatius. Sapphirus
Vilibus in ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus. Prudentius in pſychomachia.
hinc tibi ſapphirum ſociauerat/inde berillum. Auruncus cum au quam pro Aurūcus
ducit diphthongo ſcribitur: non Aruncus. Virgilius.
Actoris Aurunci ſpolium. Caria ca ſyllabam communem habet. Pharos pri Caria
mam corripit: non producit. Ouidius.
Fluctibus ambitæ fuerant Antiſſa/Pharoſq;. Rhæſina cum aſpiratione poſt Pharos
r/ſequente e/uel (ut Apuleio placet) ſequente æ diphthongo annotatur (nā Rhæſina
apud Græcos eſt H in prima) non rhaſina ſcribitur. Martialis.
Rhæſina Veneto nec reſecare luto. Serenus. Rhæſinā miſces/& ſaxis hordea fracta.
Bractea/nō bratea ſcribitur: & primā poſitione producit. Virgilius. Bractea
Ilice ſic leni crepitabat bractea uento. Catus cata catū primā corripit. Auſoni Catus
us. Doctus hylas cæſtu: Phegyas catus arte palæſtræ. Cattus aūt pro muſiōe/ Cattus
uel murilego/primam poſitione producit. Et tam fœminino/q̄ maſculino Gallus
genere declinatur/teſte Seruio ſuper quintum æneidos. Lupus
Sic hic & hæc Gallus/teſte eodē loco præfato. Simili modo hic & hæc lupus/
ut idem ſuper octauū tradit. Blatio blatis primā corripit ſyllabā: non produ Blatio
cit: ut etiam in uerbo ipſo auctoritate Plauti probatum eſt.
Quattuor/& blatta/geminati t poſitione producūt primam. Virgilius. Quattuor
Quattuor hic iuuenes totidē quos educat Vpheus. Martialis. Blatta
Aut inopē metuat ſordida blatta famem. Horatius in ſermonibus. cui ſtragu Latro
la ueſtis Blattarū ac tinearū epulæ/putreſcat in arca. Latro ſiue uerbū/ſiue ſit Statera
nomen/ſtatera/ſtatū a ſto ſupinū/primā corripiūt: nō ꝑducūt. Horatius. Statum
Vt iugulēt homines ſurgunt de nocte latrones. Statius li. ſiluarum quarto.
Sed certa uelut æquus in ſtatera. Lucanus libro decimo.
His aſcripſit aquis/quorum ſtata tempora flatus. Hebræus/& febris/primā Hebræus
ex natura correptam habent: non productam. Alexander. Febris
Atq; per am propria quædā ponuntur hebræa. Macer de uiribus hærbarū.
Vna quaq; die febre ſi uexabitur æger. Stemma cum geminato m/primam Stemma
poſitione producit. Iuuenalis.
Stemmata quid faciunt/quid prodeſt pontice longo

Sanguine censeri/pictos ostendere uultus? Femur primam nõ producit: sed Femur
corripit. Virgilius. attollit in ægrum. Fœmen
Se femur. Fœmen autem (ut nonnulli uollũt) cũ œ diphthongo annotatur:
quam tamen Virgilius corripuit/quom ait æneí. x. ocyus ensem
Aeneas uiso Tyrrheni sanguine lætus.
Eripit a fœmine. Sic enim legit Seruius. Sed Priscianus in sexto/a femore le/ Teneo
gendũ tradit: quod magis placet. Teneo tenes primã correptã habet: nõ pro Epacta
ductã. Epacta non producit primã: sed corripit. Cerritus cũ duplicato r (ut in Cerritus
ipsa dictione uidimus) primã positione producit. Perio/unde peritus/pe syl Peritus
labam corripit: non producit. Horatius.
Agricolam laudat iuris legumq; peritus. Iesus trium syllabarũ est: & mediam Iesus
producit. Nã apud Græcos cum η i media ιησοσ scribitur: quos imitari ope
ræprecium est. Vnde Alexandri uersus ille claudicat. Dat Iesus um quarto. Fi
bra a fiber descendit auctore Pompeio: nõ aũt ab eo qui est phœbus/ut cum Fibra
Catholico somniauit Vgutio: & primã ex natura corripit: non producit. Li/
banus li syllabam corripit: non producit/ut in dictione Thiasus Græca aucto Libanus
ritate probauimus. Gibbus cũ gemiato b/primã positõe lõgã hẽt. Martialis. Gibbus
Non aliter ridetur Atlas cũ compare gibbo. Idolũ/& idololatra quinq; sylla Idolum
barũ primã protrahunt: non breuiant. Fringuilla cũ duplici consonãte/ post Idololatra
i/primam positione longam habet. Martialis. Fringuilla
Nunc sturnos inopes fringuillarumq; querelas. Migro migras/ & phrygia/ Migro
primam ex natura breuem habent: non productam. Manilius. Phrygia
Nascentem acciperent proprias/signisq; migrarent. Virgilius. Thymus
O uere Phrygiæ (neq; enim phryges) ite per alta. Simia
Dindyma. Thymus/& simia/primam syllabam indifferentem habent. Scyphus
Scyphus primam corripit: non producit. Virgilius. Cyprus
Et sacer impleuit dextras scyphus ocyus omnis. Neq; absq; scyphus ꝓducta Cyprius
prima usq̃ lectũ ẽ: & si Tortellius ita legẽdũ præcipiat illud Virgilii. æneí. vii. Hippota
Hoc pater Anchises cypho libabat ad aras. Nã codices sic ꝑscriptũ habent. des
Hoc pater Anchises auro libabat ad aras. Verũ (ut puto) interlineari glosa de Hippoma
ceptus ẽ Tortellius. Nã & ipse ĩ uetustissimo Virgilio emendatissime scripto nes
sic legi. .i. scypho. Hypocrita
Hoc pater Anchises auro libabat ad aras: ubi scriptorũ uitio pro scypho ĩ glo Bithynia
sa cypho scriptũ est. Cypros/& Cyprius/primã naturaliter breuiãt: non ꝓdu Lito
cunt. Horatius ĩ primo carminũ. Sperne dilectã Cypron/& uocatis. Ouidius Vitrum
metamorpho. decimo. Scythia
Telluris Cypriæ pars optĩa/quæ mihi prisci Sacrauerẽ senes. Hippotades/& Scytha
Hippomanes cũ duplicato p/primã positione ꝓducũt. Statius thæba. viii. Psittacus
Perforat hippotades/trũcis sua mẽbra remittit. Tibullus. Probrum
Hippomães cupidæ stillat ab inguine equæ. Hypocrita nõ producit primã: Foco
sed corripit. Bithynia primã cõem habet. Lito litas/uitrũ/Scythia/& Scytha/ Profugio
primam non producunt. sed breuiant. Lucanus in primo. Pollypus
neq; enim tibi summe litaui Iuppiter hoc sacrum. Martialis. Pollydamas
Et fluere excusso cinnama fusa uitro. Ouidius heroidum. Opportunus
Hic Ephyrem bimarem/Scythiam tenet ille niuosam. Lucanus libro. x. Opperior
Non Scytha/non fixo qui ludit in hospite Maurus. Psittacus cum gemino t/ Poppysma
primã positione producit. Probrũ pro syllabam naturaliter corripit: nõ pro Stloppus
ducit. Horatius sermõe prĩo li. ii. Opprobriis dignũ latrauerit integer ipse. Poples
Foco focas uerbũ ab eo q ẽ focus (si tñ cõperit) Vnde focillo focillas/ primã Rosa
correptã hẽt: nõ ꝓductã. Profugio ꝓ syllabã lõgã nõ hẽt: sed breuẽ. Mãilius.
Cum Babyloniacas sũmersa profugit ĩ undas. Pollypus/& Pollydamas cũ
gemino l/primam positiõe ꝓducũt. Opportunus/opperior/poppysma cũ
duplicato p/primã (ut alibi diximus) positione productã habent. Sic & stlop/ Botrys
pus cũ gemino p/primã positione protrahit. Persius satyra penultima. Botrus
Nec stloppo tumidas intendis rumpere buccas. Poples po syllabam natura/ Quottidie

liter non producit:sed breuiat/teste Seruio super nonum æneidos. Rubrica
Rosa primam corripit:non producit. Ouidius libro primo de arte. Ruber
Caltaq; pæstanas uincat odore rosas. Botrys huius Botryis/& Botrus huius Rubigo
botryi/decliari potest:sicut Phorcys/& Phorcus:& primam ex natura corre Iucundus
ptam habet:non productam. Nam apud græcos cum o micron βοτρυσ scri Pulex
bitur. Quottidie cum duplicato t/primam positione producit. Rubrica/& Iuppiter
ruber rubra rubrum/primá naturaliter corripiunt:nõ protrahũt. Horatius. Supparum
libro primo sermonum. Obscænoq; ruber porrectus ab inguine palus. Ru/ Scrupulus
bigo ru syllabam cõem habet. Iucundus non corripit primam:sed producit. Murus
Pulex uti correptam/ita & productam habet pu syllabam. Columella li.xi. Nutrio
Paruulus aut Pulex irrepens dente lacessat. Iuppiter/& supparum cum dupli Alterius
cato p/primam positione producunt. Scrupulus primá indifferentẽ habet. Syphax
Murus non producit primam. sed corripit. Virgilius libro ænei. nono. Pharnax
Lustrat equo muros:aditumq; per auia quærit. Nutrio nutris primam ex na Chiragra
tura corripit. non producit. Claudianus. Podagra
Sæpe nutrit/ducitq; simul/refouetq; leonem. Alterius ri syllabam indifferẽ Abesalom
tem habet: non correptam modo/ut alibi uidimus. Syphax/& Pharnax (ut Apidanus
alibi diximus) secundam in obliqnis cõmunem habẽt. Chiragra/& Podagra/ Rhodanus
mediam non habent ex natura cõem:sed tantum correptam. Macer. tumorẽ Eridanus
Compescit splenis:podagræ sic subuenit illa. Abesalom cum e post b/& m ĩ Drepanum
fine/Dauid filius/& scribi/& efferri debet:non Absalon. Consule Hebræos/ Hypanis
Chaldæos/& Græcos. A terminatis ĩ anus excipi debuerũt Apidanus/Rho Baccar
danus/Eridanus. Lucanus. Apidanus/nũq̃q; celer nisi mixtus Enipeus. Idem Lucar
in primo Gurgite qua Rhodanus raptũ uelocibus undis. Virgilius. Anas
Fluuiorum rex Eridanus. Simili modo Drepanum/& Hypanis/mediá cor/ Tepefacio
ripiũt. Statius libro thæ. iiii. Et Drepani scopulos/& oliuiferæ Sicyonis. Pro Tepefio
pertius. Quantũ Hypanis Veneto dissidet Eridano. Baccar hærba/ & lucar Eremus
auis/ ca syllabam in obliquis corripiũt:nõ producunt. Anas huius anatis na Origenes
syllabá in obliquis correptá habet:non productá. Verba composita cũ facio Iosephus
& fio syllabá ante f/cõem habent:non correptá modo:ut tepefacio/tepefio. Mulier
Eremus mediam syllabam producit:nõ corripit. Origenes penultimam cor Vbicunq;
reptá habet:non productam. Iosephus (ut alibi uidimus) nõ corripit mediá: Vbiq;
sed producit. Mulier e syllabam longam non habet in obliquis:sed breuem: Ibidem
Vbicunq;/ubiq;/ibidem/bi syllabam communem non habent:sed ubicunq; Virgili
bi corripit:ubiq;/& ibidem/producunt tantum. Mercuri
Nomina propria terminata in ius antepenultimam corripientia syllabá/ut Erinnys
Virgilius/Mercurius/penultimá uocatiui correptam habent: nõ productá: Cládestinus
ut libro septimo. capi. i. probauimus. Erinnys cũ gemino n/secundá positiõe Butyrum
producit. Clandestinus nõ corripit sti syllãbá:sed ꝓducit. Butyrũ apud græ/ Delyrus
cos ty syllabá longá hẽt:quá tñ Macer corripuit. Delyrus cũ y græco ly sylla/ Polymita
bá longá nõ hẽt:sed breuẽ. Polymita nõ producit penultimá:sed corripit/ui Lecythus
dimus id erroribus Petri Rigæ. Lecythus mediá correptá hẽt:nõ ꝓductam. Apocopa
Apocopa nõ producit po syllabá:sed corripit. Ná apud græcos cũ o micron Epodus
αποκοπη scribitur. Quare errauit & Alexander/quom ait. Opsono
Quod fini tollit apocopa/dat paragoge. Epodus po syllabá correptá ñ hẽt: Opsonor
sed ꝓductá. Ná apud Græcos cũ ω mega in secũda επωδοσ scribitur. Opso Torcular
nor/uel opsono (utroq; n. modo dicitur) pso syllabá ꝓducit:nõ corripit: ut Scaturio
ĩ ipsa dictiõe docuimus. Torcular cu syllabá ꝓducit:ñ corripit. Petrus Riga. Ligurio
Erexit turrim:torcular fodit in illa. Scaturio/& ligurio/nõ corripiũt secũdá: Triginta
sed producũt. Terminata in ginta/ta syllabá cõem hñt:nõ productá modo. Modo
Macer. De foliis eius triginta recentia tolles. Modo aduerbium do syllabam Fac
cõem non habet:sed correptá/auctore Festo. Facc correptũ habet:non pro Tros
ductũ. Tros Troiáus os syllabá ꝓducit:nõ corripit. Sexcẽtas insup a regulis
exceptiões/quas ipse Sulpicius omisit/in octauo li. nostro lector inuenies.

Explicit Sulpicii breuis emendatio.

Registrum

a
Prima Alba
Nestoris
scribi
Eadem
b
Frigidus
gæometra
piscor
Ardere
c
scelera
mentis
Sicilia
Nec qua.
d
Et a caleo
est:quæ
Collis
uio super
e
Lugent
go/animal
Salustius
syllabam
f
Cæruleus
Conspicio
lio scribi
quibusdam
g
effugiat/ut
nonnunq̃
bolos capiens
mininum
h
Follis
Stupea
Facul/&
ste Porphirione

i
Ioanne
Lanus.
Supplicia
stchio:
K
Qui
Catholici
Huc lycus
Compositi
l
a græco
Et Massyleū
Merda
Vnde
m
tropolis
genus est
Nisæa
tinuas
n
necnon
Pila:terit
Ioniis/aut
pulauit
o
tibi Calue
Cœpit:a quo
ueteres:quod
niarūt.Sed
p
georgicorum
Synalæpha
ditanorum
mentum est
q
& geminat
Copia me
Stadium/
Treiciamq;

r
Circundare
Tespia huius
Veru/to
Celerem
s
uniuersa/
sepelliri
Sed nequaq̃
& decimum
t
Colligere
sita.Quinti
ginem.
Salustium
u
Pandion
nomen
hic.Vnde
Aequora
x
Agrætius
no in initio
Alexander
cipit Vgutio
y
Alexander
Iapates
Vel tu
cos/q̃
z
uicina
Cappadoces
somniauit
Dum ne
ηρίδε

Habes humanissime lector/Nestoris Dionysii Nouariēsis opus exactissime emendatum:& suo loco/quotcunq; uocabula in priore exemplari manca erant diligenter apposita. Quapro/pter Candide lector/operis conditori:nec minus huiusmodi castigatæ impressionis auctori Guiglielmo de tridino perpe/tuo felicitatem optare non pigeat. Vale. Die 26 Iunii.1488.

E. G. Allen c/c/. bdg c/r. 5/28/95

FIEL
PERO
DESDICHADO